BIBLE MUTAL

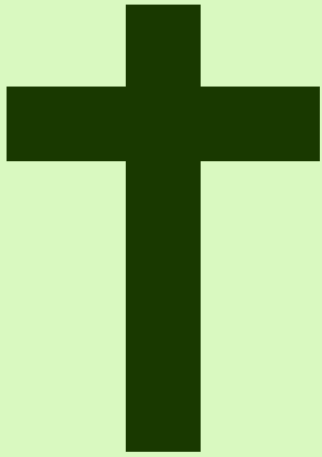

The Holy Bible in the Kosraean language of the Federated States of Micronesia

BIBLE MUTAL
The Holy Bible in the Kosraean language of the Federated States of Micronesia

Public Domain

Language: Kosrae (Kosraean)

Translation by: Elizabeth Baldwin

This work is in the Public Domain because the copyright has expired.

2024-02-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025
99b9ee8b-e11a-50e3-9551-ad142716d37a

Contents

MATTHEW 1
MARK 61
LUKE 99
JOHN 161
OREKMA 206
ROME 262
SIE CORINTH 288
LUO CORINTH 313
GALATIA 329
EPHESUS 338
PHILIPPI 347
COLOSSAE 354
SIE THESSALONICA 361
LUO THESSALONICA 367
SIE TIMOTHY 371
LUO TIMOTHY 378
TITUS 383
PHILEMON 387
HEBREW 389
JAMES 408
SIE PETER 415
LUO PETER 423
SIE JOHN 428
AKLUO JOHN 435
TOLU JOHN 436
JUDE 438
FWACKYUK 441
PSALM 467

Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel MATTHEW

Tukakinyen Book In MATTHEW

Book se inge, *Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel Matthew*, el akkalemye lah Jesus pa Mwet Lango su God El tuh wulela kac, su akpwayeye wulela nukewa ma God El tuh oru nu sin mwet lal ke Wuleang Matu uh. Pweng wo inge tia ma nu sin mwet Jew mukena, su Jesus el tuh isusla ac muta inmasrlolos, a ma nu sin mwet faclu nufon.

Book lal *Matthew* uh arulana takinyukla wo. Mutawauk ke isusla lun Jesus, na aketeya ke el tuh baptaisla ac ke srifeyuk el, ac toko tafwela ke kas in fahkak lal ac mwe luti lal, ac ke el akkeyala mwet mas in acn Galilee. Tukun ma inge, Matthew el simusla ke fufahsryesr lun Jesus liki acn Galilee nu Jerusalem ac ma sikyak ke wik safla lal, yokna ke anwuki el ac moulyak lal.

Book se inge fahkak lah Jesus el Mwet Luti na pwengpeng se, su oasr ku ac suwohs lal in aketeya ke Ma Sap lun God, ac su luti ke Tokosrai lun God. Yokiyen luti lal uh orekelik nu ke ip limekosr. (1) Mwe Luti Fineol ah, su ma sramsramkin mwet lun Tokosrai lun Kusrao: ke ouiyalos, ma kunalos, mwe insewowo nu selos, ac luman saflaiyen moul lalos (Chapter 5–7); (2) kas in luti nu sin mwet tumal lutlut singoul luo nu ke orekma kunalos (Chapter 10); (3) pupulyuk ke Tokosrai lun kusrao (Chapter 13); (4) kas in luti ke kalmen moul lun sie mwet fahsr tukun Jesus (Chapter 18); (5) mwe luti ke saflaiyen pacl uh, ac ke tuku lun Tokosrai lun God (Chapter 24–25).

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Takin fil lun Jesus, ac isusla lal 1:1—2:23
Mwe luti lal John Baptais 3:1–12
Baptaisla ac srifeyuk Jesus 3:13—4:11
Orekma lun Jesus in acn Galilee 4:12—18:35
Som liki Galilee nu Jerusalem 19:1—20:34
Wik safla in acn Jerusalem ac acn ma apkuran nu we 21:1—27:66
Sifil moulyak lun Leum ac sikyak lal nu sin mwet uh 28:1–20

Filin Sou Lun Jesus Christ
(Luke 3:23–38)

1 Pa inge takin filin sou lun Jesus Christ, su tuku ke filin tulik natul David, su ma ke filin tulik natul Abraham.

2 Abraham el papa tumal Isaac, Isaac papa tumal Jacob, Jacob papa tumal Judah ac tulik wial,

3 Judah papa tumal Perez ac Zerah sel Tamar, Perez papa tumal Hezron, Hezron papa tumal Ram,

4 Ram papa tumal Amminadab, Amminadab papa tumal Nahshon, Nahshon papa tumal Salmon,

5 Salmon papa tumal Boaz sel Rahab, Boaz papa tumal Obed sel Ruth, Obed papa tumal Jesse,

6 Jesse papa tumal David, su tokosra.
David el papa tumal Solomon sin mutan kial Uriah,

7 Solomon papa tumal Rehoboam, Rehoboam papa tumal Abijah,
Abijah papa tumal Asa,
8 Asa papa tumal Jehoshaphat, Jehoshaphat papa tumal Joram, Joram
papa tumal Uzziah,
9 Uzziah papa tumal Jotham, Jotham papa tumal Ahaz, Ahaz papa
tumal Hezekiah,
10 Hezekiah papa tumal Manasseh, Manasseh papa tumal Amos,
Amos papa tumal Josiah,
11 Josiah papa tumal Jehoiachin ac tulik wial, ke pacl se mwet Israel
tuh som nu ke sruoh in acn Babylon.
12 Tukun safla sruoh lalos in acn Babylon: Jehoiachin el papa tumal
Shealtiel, Shealtiel papa tumal Zerubbabel,
13 Zerubbabel papa tumal Abiud, Abiud papa tumal Eliakim, Eliakim
papa tumal Azor,
14 Azor papa tumal Zadok, Zadok papa tumal Achim, Achim papa
tumal Eliud,
15 Eliud papa tumal Eleazar, Eleazar papa tumal Matthan, Matthan
papa tumal Jacob,
16 ac Jacob papa tumal Joseph, mukul tumal Mary su oswella Jesus,
su pangpang Messiah.
17 Ouinge fil nukewa kacl Abraham me nwe kacl David oasr fil
singoul akosr, ac kacl David me nwe ke sruoh in Babylon oasr fil
singoul akosr, ac tukun sruoh in Babylon me nwe ke isusla lun Messiah
oasr pac fil singoul akosr.

Isusla Lun Jesus Christ
(Luke 2:1–7)

18 Pa inge luman isusla lun Jesus Christ. Mary, nina kien Jesus, el
tuh ako nu sel Joseph, tusruktu meet liki eltal ac payukyak uh, Mary
el etauk lah el pitutu ke Ngun Mutal.
19 Joseph el sie mwet suwoswos, tusruktu el tia lungse akmwekinyal
Mary ye mutun mwet uh, ke sripa se inge el suk elan tari sel in lukma.
20 Ke el srakna nunku ma inge, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel
in sie mweme ac fahk, "Joseph, fita lal David, nimet kom sangeng in
eisal Mary tuh elan mutan kiom. El pitutuyak ke Ngun Mutal.
21 El ac fah oswela sie wen, ac kom fah sang inel Jesus — mweyen
El ac molela mwet lal liki ma koluk lalos."
22 Ma inge nukewa sikyak tuh in akpwayeye kas ma Leum El tuh
fahkak ke oalin mwet palu, su fahk,
23 "Sie mutan fusr su soenna etu mwet,* ac fah pitutuyak ac oswela
sie wen, su ac fah pangpang Immanuel" (kalmac pa "God El oasr
yorosr").
24 Ouinge ke Joseph el asmakla, el eisal Mary tuh elan mutan kial,
oana ke lipufan lun Leum tuh fahk nu sel.
25 Tusruktu wangin osun laltal in mano meet liki Mary el oswela wen
se natul ah. Ac Joseph el sang inel Jesus.

1:21 Lk 1:31 * **1:23** ***mutan fusr su soenna etu mwet:*** kalmen kas Hebrew se ke Isa 7:14 pa "kutena mutan fusr ma sun matwen marut" Ke yac lumfoko toko tufah lungasyukla kas se inge nu ke kas Greek su kalmac pa "mutan fusr su soenna etu mwet" (virgin).

2

Mwet Su Tuku Kutulap Me

1 Jesus El tuh isusla in acn Bethlehem in Judea, ke pacl se ma Herod
el tokosra. Tia paht tukun ma inge, kutu mwet ma yohk etu la ke itu
uh elos tuku Kutulap me nu Jerusalem,
2 ac siyuk, "Pia tulik fusr se ma isusla tuh in tokosra lun mwet Jew
uh? Kut tuh liye itu lal ke sikyak in acn kutulap, ac kut tuku in alu nu
sel."
3 Ke Tokosra Herod el lohng ma inge, nunak lal arulana toasrla kac,
ac mwet nukewa in acn Jerusalem elos welul pac toasrla.
4 El solani mwet tol fulat nukewa ac mwet luti ke Ma Sap uh ac siyuk
selos, "Pia acn Messiah el ac isusla we?"
5 Ac elos topuk, "In siti Bethlehem in acn Judea, tuh pa inge ma simla
sin mwet palu:
6 'Bethlehem, in acn Judah,
Kom tia srik inmasrlon siti srisrik lun Judah;
Tuh sie mwet kol ac fah tuku liki kom
Su ac fah kol mwet luk, Israel.' "
7 Ke ma inge Herod el pangnolos su tuku Kutulap me nu ke sie osun
lukma, ac siyuk selos ke pacl na pwaye ma itu sac sikyak ah.
8 Na el supwalosla nu Bethlehem, ac fahk ouinge nu selos, "Komtal
som, suk tulik sacn aklohye; ac komtal fin konalak, akkalemye nu sik
tuh ngan ku in som ac wi pac alu nu sel."
9 Ke elos lohng tari kas lal tokosra, na elos som, ac itu se na ma elos
tuh liye Kutulap ah sifil sikyak ac fahsr meet lukelos nwe ke na el tui
fin acn se ma tulik sac oan we ah.
10 Ke elos liye itu sac, elos arulana sessesla ke engan.
11 Elos ilyak nu in lohm uh, ac ke elos liye tulik sac yorol Mary, nina
kial, elos sikukmutuntei ac alu nu sel. Elos srukak mwe sang saok lalos
ke gold, franku, ac myrrh, ac sang nu sel.
12 Na elos folokla nu yen selos ke soko na inkanek, mweyen God El
sensenkakunulos in sie mweme elos in tia folokla nu yorol Herod.

Kaingla Nu Egypt

13 Tukun elos som, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel Joseph ac
fahk, "Herod el ac suk tulik sacn elan unilya. Ke ma inge, tukakek, eis
tulik sacn wi nina kial, ac kaingla nu Egypt, ac muta we nwe ke na nga
fahk kom in som."
14 Na Joseph el tukakek, eis tulik sac wi nina kial ac som nu Egypt in
fong sac,
15 ac elos muta we nwe ke na Herod el misa. Ma inge orek in
akpwayeye ma Leum el tuh fahk sin mwet palu me, "Nga pangonma
Wen nutik Egypt me."

Anwukla Tulik Mukul Srisrik Uh

16 Ke Herod el akilenak lah mwet tuku Kutulap me elos kiapella, el
arulana foloyak. El sapkin in anwukla tulik mukul srisrik nukewa su
matwa oasr ke yac luo nu ten in Bethlehem ac acn ma oan apkuran
nu we. El oru ma inge in fal nu ke ma el lohng sin mwet ma tuh tuku
nu yorol ke sikyak lun itu sac.
17 Ouinge, kas lun mwet palu Jeremiah akpwayeiyuk, su fahk:
18 "Sie pusra lohngyuk in acn Ramah,

Pusren tung na mwemelil.
Rachel el tungi tulik natul;
El tia lungse in akwoyeyuk el,
Mweyen tulik inge elos misa.”

Foloko Liki Egypt
(Luke 2:39)

19 Tukun Herod el misa, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel Joseph
in sie mweme in acn Egypt,
20 ac fahk, “Tukakek, eis tulik sacn ac nina kial ac folokla nu in acn
Israel, mweyen elos su suk in unilya elos misa.”
21 Ouinge Joseph el tukakek, eis tulik sac ac nina kial, ac folokla nu
Israel.
22 Ac ke Joseph el lohngak lah Archelaus el aolla Herod, papa tumal,
in tokosra lun Judea, el sangeng in som nu we. Na sifilpa fwackyang
nu sel in sie mweme ma elan oru. Ouinge el somla nu in acn Galilee,
23 ac muta in sie siti srisrik pangpang Nazareth. Ke ma inge
akpwayeiyuk kas ma mwet palu elos simusla, su fahk, “El ac fah
pangpang sie mwet Nazareth.”

3

Luti Lal John Baptais
(Mark 1:1–8; Luke 3:1–18; John 1:19–28)

1 In pacl sac John Baptais el tuku nu in acn mwesis in Judea ac
mutawauk in luti we.
2 El fahk, “Forla liki ma koluk lowos, tuh Tokosrai lun kusrao
apkuranme!”
3 John pa mwet se mwet palu Isaiah el tuh kaskaskin ac fahk,
“Oasr sie pusra su wowoyak yen mwesis ac fahk,
‘Akoela soko inkanek nu sin Leum;
Aksuwosyela elan fahsr kac!’ ”
4 Nuknuk lal John uh orekla ke unen camel, ac infulwal losyuki ke
mwe lohl orek ke kulun kosro, ac mwe mongo nal pa locust ac honey
inima.
5 Mwet uh tuku nu yorol liki acn Jerusalem, liki acn Judea nufon, ac
liki acn nukewa ma apkuran nu Infacl Jordan.
6 Elos fahkak ma koluk lalos, ac el baptaiselosla ke Infacl Jordan.
7 Ke John el liye mwet Pharisee ac mwet Sadducee puspis tuku nu
yorol in tuh baptaisla, el fahk nu selos, “Kowos wet pwasin! Su fahk
mu kowos ac ku in kaingkunla mwe keok ma God El akoo in oru?
8 Kowos in oru ma ac ku in akkalemye lah pwaye kowos forla liki
ma koluk lowos an.
9 Ac nimet nunku mu kowos ac ku in kaingkunla mwe keok ke kowos
fahk mu Abraham pa papa matu tumowos uh. Nga fahk nu suwos lah
God El ku na in eis eot inge ac ekulla nu ke tulik natul Abraham!
10 Tuhla uh akola tari in pakiya sak uh nwe ke oka uh. Sak nukewa
ma tia oswe fahko wo, ac fah pakpuki ac sisila nu in e uh.
11 Nga baptaisi kowos ke kof, in akkalemye lah kowos auliyak,
tusruktu el su ac tuku tukuk el ac fah baptaisi kowos ke Ngun Mutal
ac ke e. Arulana yohk sripal likiyu; finne faluk lal uh nga kupansuwol
in us.

12 Fork in sraclik lal oasr inpaol, ac el akola in sraclik fiten wheat
liki kulun wheat. El ac fah orani wheat lal nu in nien filma lal, tusruk
kulun wheat uh ac fah isisyak in sie e su ac fah tiana kunla."

Jesus El Baptaisla
(Mark 1:9–11; Luke 3:21–22)

13 In pacl sac Jesus el tuku Galilee me nu yorol John ke Infacl Jordan
tuh John elan baptaisella.
14 Tusruktu John el srike in oru Jesus elan ekulla nunkal. John el
fahk, "Fal in nga pa baptaisla sum uh, a kom tuku nu yuruk!"
15 Tuh Jesus El fahk, "Pwaye, tuh ke pacl se inge oru oana nga fahk.
Ke lumah se inge kut ac akfalye ma nukewa ma God El enenu in orekla
uh." Ouinge John el insese nu kac.
16 Tukunna Jesus El baptaisla ah, el otyak liki kof uh. Na ikakla acn
inkusrao nu sel ac el liye Ngun lun God oatume oana sie wuleoa ac
tuhwi facl.
17 Na sie pusra inkusrao me fahk, "El inge Wen kulo nutik, su nga
insewowo kacl."

4

Srifeyuk Jesus
(Mark 1:12–13; Luke 4:1–13)

1 Na Ngun kololla Jesus nu yen mwesis in tuh srifeyuk el sel Devil.
2 Jesus el lalo len angngaul ac fong angngaul, na toko el masrinsral.
3 Na Devil el tuku nu yorol ac fahk, "Kom fin Wen nutin God, kom
sap eot inge in ekla bread."
4 Ac Jesus El fahk, "Ma Simusla fahk mu, 'Mwet tia moul ke bread*
mukena, a elos enenu pac kas nukewa ma tuku sin God me.' "
5 Na Devil el usalak Jesus nu Jerusalem, Siti Mutal, ac fililya ke acn
se ma fulat oemeet ke Tempul uh,
6 ac fahk nu sel, "Kom fin Wen nutin God, kom atula nu ten, tuh Ma
Simusla uh fahk,
'God El ac fah sap nu sin lipufan lal keim;
Ac elos fah tapukkomyak inpaolos,
Tuh finne niom, ac fah tia ngalyak ke eot uh.' "
7 Ac Jesus el fahk, "Tuh Ma Simusla uh fahk pac mu, 'Nik kom srike
Leum God lom.' "
8 Na Devil el usalak Jesus nu fin eol na fulat soko, ac srisrngiya
tokosrai nukewa fin faclu ac fahkak wolana la nu sel.
9 Na Devil el fahk, "Ma inge nukewa nga ac fah sot lom, kom fin
pasrla ac alu nu sik."
10 Na Jesus el fahk nu sel, "Fahla likiyu, Satan! Ma Simusla uh fahk,
'Kom in alu nu sin Leum God lom, ac kulansap nu sel mukena!' "
11 Na Devil el som lukel Jesus, ac lipufan uh tuku ac kulansupwal.

Jesus El Mutawauk Orekma Lal In Galilee
(Mark 1:14–15; Luke 4:14–15)

12 Ke Jesus El lohngak lah John el kapiri in presin, el som nu Galilee.
13 El tuh tia muta Nazareth a el som ac muta Capernaum, sie siti
srisrik su oan sisken Lulu Galilee ke acn lun Zebulun ac Naphtali.

---

* **4:4** ***bread:*** kalmac pa kutena mwe mongo. **4:6** Psa 91:11–12

14 Ma inge orek tuh in akpwayei kas ma mwet palu Isaiah el fahk,
15 “Facl lun Zebulun ac facl lun Naphtali,
Su oan inkanek nu ke Lulu Galilee, layen roto ke Infacl Jordan,
Galilee, facl sin mwet pegan!
16 Mwet su muta in lohsr
Elos liye sie kalem lulap.
Nu selos su muta in acn lohsr lun ngunin misa,
Kalem sac tololosyak tari.”
17 In pacl sac me Jesus El mutawauk in fahkak mwe luti lal ouinge:
“Forla liki ma koluk lowos, tuh Tokosrai lun kusrao apkuran me!”

Jesus El Pangon Mwet Patur Akosr
(Mark 1:16–20; Luke 5:1–11)

18 Ke Jesus el fahsr pe Lulu Galilee, el liye tamulel se — sie pa Simon (su pangpang Peter), ac Andrew ma lel — ke eltal orekmakin nwek in patur.
19 Jesus El fahk nu seltal, “Fahsru wiyu ac nga fah luti komtal ouiyen paturi mwet.”
20 In pacl sacna eltal filiya nwek natultal ac welul som.
21 El fahsr nu meet kutu ac liyauk pac tamulel se, James ac John wen natul Zebedee. Eltal welul Zebedee papa tumaltal muta in oak soko onoh kwa lalos uh. Jesus El pangnoltal,
22 ac in pacl sacna eltal som liki oak uh ac papa tumaltal, ac fahsr tokol.

Jesus El Luti, Ac Fahkak, Ac Akkeye Mwet Mas
(Luke 6:17–19)

23 Jesus el fufahsryesr in acn Galilee nufon ac luti in iwen lolngok. El fahkak Pweng Wo ke Tokosrai uh, ac akkeyala kain in mas ac munas puspis yurin mwet uh.
24 Pweng kacl fahsrelik in acn Syria nufon, ouinge mwet uh use nu yorol mwet nukewa su mas ac keok ke kain in mas nukewa ma oasr yorolos: mwet su oasr demon yoro, mwet musen pulkoa, mwet ul — ac Jesus el akkeyalosla nukewa.
25 Un mwet puspis fahsr tokol liki acn Galilee ac Siti Singoul,† liki Jerusalem, Judea, ac acn su oan layen kutulap ke Infacl Jordan.

5

Luti Lun Jesus Fineol Uh

1 Jesus el liye un mwet puspis ac el fahsryak nu fineol uh, ac ke el muta, mwet tumal lutlut elos fahsr nu yorol,
2 ac el mutawauk in luti nu sin mwet uh ac fahk:
3 “Insewowo elos su sukasrup in ngun;*
Tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos!
4 “Insewowo elos su asor,
Tuh elos fah pwarak!
5 “Insewowo elos su fakpap,
Tuh faclu fah ma lalos.
6 “Insewowo elos su masrinsral ac malukin ma suwoswos,
Tuh elos fah kihp!

† **4:25** ***Siti Singoul:*** leng meet fahk mu Decapolis, su kalmac pa Siti Singoul. * **5:3** ***sukasrup in ngun:*** kalmac pa elos su pulakin lah elos enenu kasru lun ngun.

7 “Insewowo elos su pakomuta;
Tuh elos fah eis pakomuta!
8 “Insewowo elos su nasnas insialos;
Tuh elos fah liye God!
9 “Insewowo elos su akiwe mwet uh;
Tuh pangpang elos tulik nutin God!
10 “Insewowo elos su kalyeiyuk ke ma suwoswos;
Tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos.
11 “Insewowo kowos ke mwet akangonye kowos, ac kalyei kowos, ac fahk kain koluk nukewa lain kowos in kikiap keik.
12 Kowos enganak ac arulana insewowo, tuh yohk ma lacne lowos inkusrao; tuh ouinge elos kalyei mwet palu su muta meet liki kowos.

Sohl Ac Kalem
(Mark 9:50; Luke 14:34–35)

13 “Kowos sohl lun faclu. Tuh fin wanginla eman sohl uh, wangin ma ku in sifil folokunang eman sohl. Ouinge wanginla sripa, ac fal in sisila in longyuki ye nien mwet uh.
14 “Kowos kalem nu sin faclu nufon. Sie siti su musaiyukla fin eol uh, tia ku in wikla.
15 Wangin mwet akosak sie lam ac filiya ye sie ahlu, a el ac filiya fin sukan lam uh, yen ma kalem kac ac tolak in lohm uh nufon.
16 Ouinge, kowos sang kalem lowos in tolak ye mutun mwet uh, tuh elos in ku in liye orekma wo lowos, ac kaksakin Papa tomowos su inkusrao.

Mwe Luti Ke Ma Sap

17 “Nimet nunku mu nga tuku in kunausla Ma Sap lal Moses ac mwe luti lun mwet palu uh. Nga tia tuku in kunausla, a in akpwayei mwe luti lalos.
18 Pwayena nga fahk nu suwos, lah ke lusenna pacl ma kusrao ac faclu ac oan uh, sie leta ku akul srisrik ke Ma Sap uh koflana wanginla, nwe ke akpwayeyuk ma nukewa.
19 Ke ma inge, kutena mwet su tia akos kutena sin ma sap uh, finne ma sap srisrik se, ac luti nu sin mwet saya in oru oapana, el ac fah srik liki nukewa in Tokosrai lun kusrao. Ac kutena mwet su akos ma sap ac luti nu sin mwet saya in oru oapana, el pa ac yohk in Tokosrai lun kusrao.
20 Nga fahk nu suwos lah moul in oaru lowos in oru ma lungse lun God, fin tia wo liki moul lun mwet luti ke Ma Sap ac mwet Pharisee, kowos fah tia ku in ilyak nu in Tokosrai lun kusrao.

Mwe Luti Ke Kasrkusrak
(Luke 12:57–59)

21 “Kowos lohng lah fwack nu sin mwet in pacl meet ah mu, ‘Nik kom akmas; kutena mwet su akmas ac fah utukyak el nu ke nununku.’
22 Tuh inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su kasrkusrak sin mwet lel, ac fah utukyak el nu ke nununku; el su fahk nu sin mwet wial, ‘Wangin sripom!’ ac fah utukyak nu ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat; ac kutena mwet su fahk nu sin mwet wial, ‘Kom lalfon!’ fal elan fosrgna ke e in hell.

23 Ke ma inge kom fin akola in oru mwe kisa lom nu sin God fin
loang in kisa uh, ac kom esamak ingo lah oasr ma sufal lom nu sin
mwet lim,
24 filiya mwe kisa lom an sisken loang an, ac folokla akwoyela
inmasrlomtal meet, na kom fah foloko ac oru mwe kisa lom nu sin
God.
25 "Fin oasr mwet akola in us kom nu ke nununku, kom in aksaye
akwoyela inmasrlomtal meet liki komtal sun acn in nununku. Kom fin
tia, na el ac ku in eiskomyang nu ye mutun mwet nununku, su ac fah
eiskomyang nu sin mwet roso, ac elos fah siskomyang nu in presin.
26 Pwayena nga fahk nu sum, kom ac fah muta we nwe ke na kom
akfalyela ma nukewa pakpuki kom in moli uh.

Mwe Luti Ke Orek Kosro
27 "Kowos lohng tuh fwack tari, 'Nik kom kosro.'
28 A inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su ngetang nu sin sie
mutan ac oasr nunak in kena lal nu sel, el orek kosro nu sel tari in
nunak lun insial.
29 Ke ma inge, atronmotom layot fin akkolukye kom, tipalla ac sisla!
Ac wo nu sum in tuhlac sie ip ke monum, liki na monum nufon in sisila
nu in hell.
30 Lac poum layot fin akkolukye kom, pakela ac sisla! Ac wo nu sum
in wanginla la poum, liki na monum nufon in som nu in hell.

Mwe Luti Ke Fahsrelik Lun Marut
(Matthew 19:9; Mark 10:11–12; Luke 16:18)
31 "Oasr pac fahkya meet, 'Kutena mwet su sisla mutan kial, enenu
in orala sie pwepu in fahsrelik ac sang nu sin mutan sac.'
32 Tusruktu, inge nga fahk nu suwos: Sie mukul fin sisla mutan kial
ke kutena sripa sayen ke kosro, na oasr mwatan mukul sac ke el oru
mutan sac in orek kosro el fin sifilpa marut nu sin siena mukul. Ac
mukul se su marut nu sel el oayapa orek kosro.

Mwe Luti Ke Wulela Ye Mutun God
33 "Kowos lohng tari ma fwack nu sin mwet uh in pacl meet, 'Nik
kom kunausla wulela lom, a kom in akfalye ma kom wulela kac nu sin
Leum God.'
34 A inge nga fahk nu suwos: Nik kom fulahk ke kutena ma ke kom
orala wulela lom nu sin God. Tia ke kusrao, tuh nien muta lun God;
35 ac tia ke faclu, tuh faclu ma loangeyen nial; ac tia pac ke acn
Jerusalem, tuh acn we siti lun Tokosra fulat.
36 Nimet kom fulahk pac ke insifom, tuh kom tia ku in orala soko
aunsuf in fasrfasr ku sroalsroal.
37 Fahk na 'Aok' ku 'Mo' — kutena ma saya ma kom ac fahk, ma tuku
sin el su Koluklana.

Mwe Luti Ke Foloksak
(Luke 6:29–30)
38 "Kowos lohng tari oakwuk meet ah: 'Atronmuta molin atronmuta,
ac wihs molin wihs.'
39 Tusruktu inge nga fahk nu suwos: Nimet foloksak nu sin kutena
mwet su oru ma koluk lain kom. Mwet se fin puokya la oalum layot,
sang pac elan puokya layen lese an.

5:27 Exo 20:14; Dut 5:18 **5:38** Exo 21:24; Lev 24:20; Dut 19:21

40 Ac mwet se fin uskomyak nu in nununku in eisla nuknukfon lom
an, sang pac nu sel coat lom an.
41 Ac sie mwet† fin sap kom in us pak lal uh ke mael se, kom welul
us ke mael luo.
42 Mwet se fin siyuk sum ke kutena ma, kom sang nu sel; mwet se
fin ngisre in orekmakin kutena ma lom ac sifil folokonma, kom sang.

Lungse Nu Sin Mwet Lokoalok
(Luke 6:27–28, 32–36)
43 "Kowos lohng tuh fwack tari, 'Lungse mwet tulan lom, ac srunga
mwet lokoalok lom.'
44 A inge nga fahk nu suwos: Lungse mwet lokoalok lowos ac pre
kaclos su kalyei kowos,
45 tuh kowos fah ku in pangpang tulik nutin Papa tomowos su
inkusrao. Tuh El oru kalmen faht lal uh in sreya mwet koluk ac mwet
wo oana sie, ac El sang pac af nu fin mwet suwohs ac mwet sesuwos.
46 Efu ku God Elan sot mwe moul nu suwos fin kowos lungse na
mwet ma lungse kowos? Finne mwet ma eisani tax uh elos oru pac
ouingan!
47 Ac kowos fin paing mwet kawuk lowos mukena, kowos tia sie liki
mwet ngia, mweyen finne mwet pegan uh, elos oru pac ouingan!
48 Kowos enenu in suwosna, oana ke Papa tomowos inkusrao El
suwosna.

6

Mwe Luti Ke Orekma In Kasru
1 "Liyaung tuh kowos in tia oru orekma wo* lowos ye mutun mwet
uh tuh elos in liye ma kowos oru. Kowos fin oru ouinge, ac fah wangin
topken ma inge nu suwos sin Papa tomowos su inkusrao.
2 "Ke ma inge, kowos fin sang kutena mwe kasru nu sin mwet enenu,
nimet oru in liyeyuk, oana ke mwet wosounkas elos oru in lohm alu uh
ac pe inkanek uh. Elos oru ouinge mwet uh in kaksakunulos. Pwayena
nga fahk nu suwos, elos eis tari molin orekma lalos.
3 A ke kowos sang mwe kasru lowos nu sin sie mwet enenu, oru ke
ouiya se ma wanginna mwet etu kac, finne kawuk na fototo se lom.
4 Fin ouinge, na ac fah sie ma lukma, ac Papa tomowos, su liye ma
kowos oru in lukma, El ac fah sot molin orekma lowos.

Mwe Luti Ke Ouiyen Pre
(Luke 11:2–4)
5 "Ke kowos pre, nimet pre oana ke mwet wosounkas elos oru uh!
Elos lungse tuyak ac pre ke lohm alu ac ke sruwasrik inkanek uh tuh
mwet nukewa in liyalos. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari
molin orekma lalos.
6 A ke kom pre, utyak nu infukil sum, kaliya srungul uh ac pre nu
sin Papa tomom su in lukma. Ac Papa tomom, su liye ma kom oru in
lukma, El fah sot mwe moul nu sum.
7 "Ke kowos pre, nimet orekmakin kas puspis su wangin kalmac oana
ke mwet pegan elos oru. Elos nunku mu god lalos elos ac lohngolos ke
sripen loes pre lalos.

† **5:41** ***sie mwet:*** pa sie mwet mweun sac. * **6:1** ***forekma wo:*** pa ip kunasr ke alu — oana lalo, pre, kasru mwet enenu

8 Nimet kowos oru oana elos. Papa tomowos El etu tari ma kowos
enenu meet liki kowos siyuk sel.
9 Ke ma inge kowos pre ouinge:
'Papa tumasr su inkusrao;
Eelos oal pwaye;
10 Tokosrai lalos tuku;
Ma lungse lalos in orek fin faclu, ou elos oru inkusrao.
11 Kite kut len se inge ma kut mongo misenge.
12 Ac nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr,
Oana kut nunak munas nu sin mwet su orekma koluk nu sesr.
13 Ac tia kol kut in mwel, a eiskutla liki ma koluk!'† [Tuh Tokosrai lalos,
ac ku, ac wolana ma pahtpat, Amen.]‡
14 "Kowos fin nunak munas nu sin mwet su orekma koluk nu suwos,
Papa tomowos su inkusrao El ac fah oayapa nunak munas nu suwos.
15 A kowos fin tia nunak munas nu sin mwet uh, na Papa tomowos
El ac fah tia pac nunak munas ke ma koluk ma kowos orala uh.

Mwe Luti Ke Lalo
16 "Ac kowos fin lalo, nimet oru motowos in ngetnget in asor, oana ke
mwet wosounkas elos oru. Elos pilesru in nawela manolos tuh mwet
uh in akilen lah elos lalo. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari
molin orekma lalos.
17 A kowos fin lalo, kowos twanla motowos ac kawia sifowos,
18 tuh mwet uh in tia kalem kac lah kowos lalo, a Papa tomowos in
lukma mukena etu. Ac Papa tomowos, su etu ma kowos oru in lukma,
fah sot mwe moul nu suwos.

Ma Saok Su Oan Inkusrao
(Luke 12:33–34)
19 "Nimet elosak mwe kasrup nu suwos fin faclu, yen watil ac ras
ac kunausla, ac mwet pisrapasr elos ac kunausla acn ma oan we ac
pisrala.
20 A kowos in elosak mwe kasrup nu suwos inkusrao, yen watil ac
ras tia ku in kunausla, ac mwet pisrapasr elos tia ku in utyak nu we
ac pisrala.
21 Tuh yen ma saok lowos oasr we, nunkowos ac oan pac we.

Mwe Kalem Nu Ke Mano
(Luke 11:34–36)
22 "Atronmutun mwet uh oana sie lam nu ke manolos. Fin wo
atronmotom, monum nufon ac fah sessesla ke kalem;
23 a atromotom fin koluk, monum ac fah sessesla ke lohsr. Ke ma
inge, kalem se ma oan in kom fin lohsr, ac fuka yokiyen lohsr uh!

Luti Ke God Ac Mwe Kasrup
(Luke 16:13; 12:22–31)
24 "Wangin mwet kulansap ku in kulansapu leum luo. El ac srunga
sie, ac lungse el ngia; el ac pwaye nu sin sie, ac kwase el ngia. Kowos
koflana kulansupu God ac mani.
25 "Pa inge sripa se nga fahk nu suwos mu: Kowos in tia fosrnga ke
mwe mongo ac mwe nim su kowos enenu nu ke moul lowos, ku ke

† **6:13** ***ma koluk:*** kalmac pa ku lun Satan. ‡ **6:13** ***Tuh Tokosrai … Amen:*** kas inge wangin ke leng eomeet ah.

nuknuk nu ke monuwos. Ya moul uh tia saok liki mwe mongo? Ac
mano uh tia saok liki nuknuk uh?
26 Liye won yen engyeng uh — elos tiana orek ima, ku kosrani ac
eisani fahko nu in nien filma; a Papa tomowos inkusrao El sang enenu
lalos! Ya kowos tia arulana saok lukelos?
27 Ya kutena suwos ku in akloesyalik moul lal el fin fosrnga kac?
28 "Ac efu kowos ku fosrnga ke ma kowos ac nukum? Liye luman
kapak lun ros inima uh: elos tia orekma, ku tuta nuknuk lalos.
29 A nga fahk nu suwos: finne Tokosra Solomon in mwe kasrup lal,
tia ku in yunulla in kato oana sie sin ros inge.
30 God pa yunela mah inima uh, su oan misenge na lutu isisyak ac
wanginla. Ya El ac fah tia yunikowosla in arulana wo liki? Sriklana
lulalfongi lowos uh!
31 "Ke ma inge, nik kowos mutawauk in fosrngala mu: 'Mwe mongo
nak ac tuku ya me — ku kof nimuk, ku nuknuk luk?'
32 (Pa inge ma mwet pegan uh fosrnga kac in pacl nukewa.) Papa
tomowos su inkusrao El etu lah kowos enenu ma inge nukewa.
33 A kowos in nunku meet ma nu ke Tokosrai lun God ac ma lungse
lal, na El ac fah asot ma inge nukewa nu suwos.
34 Ke ma inge, nimet fosrnga ke ma ac fah sikyak lutu; tuh ma sikyak
lutu fal in fosrngakinyuk lutu. Tia enenu in laesyuk mwe fosrnga lun
kais sie len.

7

Mwe Luti Ke Nununku Mwet Saya
(Luke 6:37–38, 41–42)

1 "Nik kowos nununku mwet, tuh God Elan tia pac nununkekowos,
2 mweyen God El ac fah nununkekowos oana ke kowos nununku
mwet saya, ac El ac fah folokonot nu suwos srikasrak se na ma kowos
oru nu sin mwet saya.
3 Efu ku kom liye kutkut srisrik ma oan luin mutun mwet lim, ac tia
lohang nu ke polosak lulap luin motom uh?
4 Efu ku kom ku in fahk nu sin ma lim, 'Lela nga in eisla kutkut se
ke luin motom an,' ke oasr pac polosak na lulap se oan in motom uh?
5 Kom mwet wosounkas! Eisla meet sak lulap in motom an, na kom
fah ku in liye kalem kutkut srisrik ke mutun mwet lim.
6 "Nimet sang ma mutal nu sin kosro ngalngul uh — elos ac foroht
ngaliskomi. Nimet sisla ma saok lowos nu ye mutun pig uh, tuh elos
ac longya ye nialos.

Siyuk, Suk, Ac Towolak
(Luke 11:9–13)

7 "Siyuk, na kowos fah eis; suk, na kowos fah konauk; towolak na
srungul uh ac fah ikakla nu suwos.
8 Tuh elos nukewa su siyuk elos ac fah eis; ac elos su suk fah konauk,
ac srungul uh ac fah ikakla nu selos su towolak.
9 Su inmasrlowos ac sang sie eot nu sin tulik natul el fin siyuk ke
bread?
10 Ku sang soko wet, el fin siyuk ke ik?

11 Kowos finne koluk, kowos etu in sang ma wo nu sin tulik nutuwos
uh. Ac fuka lupan woiyen ma Papa tomowos inkusrao El ac sang nu
selos nukewa su siyuk sel!
12 "Oru nu sin mwet saya ma kowos lungse elos in oru nu suwos: pa
inge kalmen Ma Sap lal Moses ac mwe luti lun mwet palu.

Mutunpot Oasriksrik
(Luke 13:24)
13 "Utyak ke mutunpot oasriksrik, mweyen mutunpot nu in hell uh
sralap, ac inkanek nu kac uh fisrasr, ac pus mwet fahsr kac.
14 A funu mutunpot nu ke moul uh oasriksrik, ac inkanek nu kac uh
upa, ac pu na mwet konauk.

Soko Sak Ac Fahko Kac
(Luke 6:43–44)
15 "Kowos liyekowosyang liki mwet palu kikiap. Elos ac tuku nu
yuruwos oana luman sheep, a nunak lalos oana luman wolf lemnak.
16 Kowos ac akilenulos ke orekma lalos. Kokul uh tia oswe grape, ac
sak ma oasr otoh kac tia oswe fig.
17 Soko sak wo fah oswe fahko wo, ac soko sak koluk el ac oswe fahko
koluk.
18 Soko sak wo koflana oswe fahko koluk, ac soko sak koluk tia ku in
oswe fahko wo.
19 Ac kutena sak su tia oswe fahko wo, fah pakpuki ac sisila nu in e
uh.
20 Ke ma inge, kowos ac akilen mwet palu kikiap uh ke orekma lalos.

Nga Tiana Etekowos
(Luke 13:25–27)
21 "Tia mwet nukewa ma pangonyu 'Leum, Leum' ac fah ilyak nu
in Tokosrai lun kusrao, a elos na su oru ma lungse lun Papa tumuk
inkusrao.
22 Ke Len in Nununku ac tuku, mwet puspis ac fah fahk nu sik, 'Leum,
Leum! Kut tuh fahkak kas lun God inem, ac sisla demon puspis inem,
ac oru ma usrnguk puspis!'
23 Na nga ac fahk nu selos, 'Nga tiana etekowos. Fahla likiyu, kowos
mwet koluk!'

Luo Mwet Musa Lohm
(Luke 6:47–49)
24 "Ke ma inge, kutena mwet su lohng kas luk inge ac akos, el oana
sie mwet lalmwetmet su musai lohm sel fin eot ku.
25 Na af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana
upa nu fin lohm sac, a lohm sac tiana ikori, mweyen musaiyuk fin eot
ku.
26 "A kutena mwet su lohng kas luk inge ac tia akos, el oana sie mwet
lalfon su musai lohm sel fin puk uh.
27 Ke af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana
upa nu fin lohm uh, na lohm sac ikori, ac musalla na pwaye!"

Ku Yohk Lun Jesus
28 Tukun Jesus el fahkak ma inge, mwet uh arulana fwefela ke luti
lal uh.
29 El tia oana mwet luti Ma Sap uh; a el luti ke ku yohk ma oasr in
el sifacna.

8

Jesus El Akkeyala Sie Mwet
(Mark 1:40–45; Luke 5:12–16)

1 Ke Jesus el oatui liki fineol uh, un mwet puspis fahsr tokol.
2 Na sie mwet musen lepa tuku nu yorol, ac sikukmutunte ye mutal
ac fahk, “Leum, fin ou lungse lom, kom ku in aknasnasyeyula.”
3 Jesus el asroela paol, kahlilya ac fahk, “Nga lungse. Kom in
nasnasla!” Ke kitin pacl ac na mwet sac kwela liki mas lal.
4 Na Jesus el fahk nu sel, “Liyaung tuh kom in tia fahk nu sin kutena
mwet, a fahla ingena ac fahkkomyak nu sin mwet tol. Sang mwe kisa
ma Moses el sap in orek uh, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet
nukewa lah kom kwela.”

Jesus El Akkeyala Mwet Kulansap Se Lun Sie Leum lun Acn Rome
(Luke 7:1–10)

5 Ke Jesus el utyak nu Capernaum, sie mwet leum lun solse Rome*
sonol ac kwafe sel,
6 “Leum, mwet kulansap luk el mas na oan in lohm sik ah, tia ku in
mukuikui ac el arulana keok.”
7 Ac Jesus el fahk, “Nga ac som ac akkeyalla.”
8 Na leum sac fahk, “Leum, nga arulana kupansuwol kom in tuku
nu in lohm sik ah. Tari kom sap mukena, ac mwet kulansap luk el ac
kwela.
9 Nga wi pac muta ye ku lun mwet leum, ac oasr pac mwet mweun
muta ye kolyuk luk. Nga ku in fahk nu sin sie, ‘Fahla!’ ac el ac fahla.
Ac nu sin sie pac, ‘Fahsru!’ na el ac fahsru. Ac nga ac sap nu sin mwet
kulansap luk, ‘Orala ma se inge!’ na el oru.”
10 Ke Jesus el lohng ma inge, el lut ac fahk nu sin mwet ma fahsr tokol
uh, “Pwayena nga fahk nu suwos, nga soenna liye lupan lulalfongi
ouinge in acn Israel.
11 Nga fahk nu suwos lah mwet puspis ac fah tuku kutulap me ac
roto me, ac muta yorol Abraham, Isaac ac Jacob ke pacl in kufwa in
Tokosrai lun kusrao.
12 Tusruktu mwet puspis su fal in wi nu in Tokosrai se inge ac fah
sisila nu in acn lohsr uh, yen ma elos ac fah tung, keok ac ngalis
inwihselos.”
13 Na Jesus el fahk nu sin leum sac, “Folokla nu in lohm sum, na ac
fah orek nu sum oana ma kom lulalfongi.”
Ac in pacl sacna mwet kulansap se lun mwet leum sac kwela.

Jesus El Akkeyala Mwet Puspis
(Mark 1:29–34; Luke 4:38–42)

14 Jesus el som nu in lohm sel Peter, ac el liye nina kien mutan kial
Peter, folla manol ac el oan fin mwe oan kial.
15 Jesus el kahlye paol, ac musen fol lal som lukel, na el tukakek ac
mutawauk in kulansap nu sel Jesus.
16 Ke ekela, mwet uh use mwet mas puspis nu yorol su oasr demon
yoro. Jesus el lusak ngun koluk uh ke kas na lal, ac akkeyala mwet
mas nukewa.

---

* **8:5** ***mwet leum lun solse Rome:*** mwet se inge el walkin “centurion” — kalmac pa el leum fin solse siofok.

17 El oru ma inge in akpwayeye kas ma mwet palu Isaiah el tuh
fahk, “El sifacna eisla munas lasr, ac usla kain in mas nukewa ma oan
yorosr.”

Mwet Su Motko In Fahsr Tukun Jesus
(Luke 9:57–62)

18 Ke Jesus el liye un mwet puspis su raunella, el sap mwet tumal
lutlut in som lefahl ngia ke lulu uh.
19 Sie mwet luti ke Ma Sap uh tuku nu yorol ac fahk, “Mwet Luti, nga
akola in wi kom nu yen nukewa kom ac som nu we uh.”
20 Jesus el topuk ac fahk, “Oasr luf lun kosro fox uh, ac oasr ang lun
won uh, a Wen nutin Mwet wangin acn el ku in mongla we.”
21 Ac sie pac sin mwet tumal lutlut uh fahk, “Leum, lela ngan som
meet ac pikinya papa tumuk ah.”
22 Ac Jesus el fahk, “Fahsr tukuk, ac lela mwet misa in sifacna pikinya
mwet misa lalos.”

Jesus El Akmisyela Paka Se
(Mark 4:35–41; Luke 8:22–25)

23 Jesus el sroang nu fin oak soko, ac mwet tumal lutlut welul.
24 In kitin pahl ah na eng na upa se tuhyak in lulu uh, ac oak uh
apkuranna in moti. A Jesus el motul.
25 Mwet tumal lutlut elos oaksalak ac fahk, “Leum, molikutla! Kut
akuranna misa!”
26 Ac Jesus el fahk, “Efu ku komtal sangeng? Efu ku srikla fuk
lulalfongi lomtal an!” Na el tukakek, ac sap ku nu sin eng uh ac noa
uh, na in pacl sacna arulana mihsla.
27 Elos nukewa arulana fwefela ac fahk, “Mwet na fuka se inge?
Finne eng uh ac noa uh elos aksol pac!”

Jesus El Akkeyala Luo Mwet Musen Demon
(Mark 5:1–20; Luke 8:26–39)

28 Ke Jesus el tuku nu in acn apkuran nu Gadara ke lefahl laco in lulu
uh, mwet luo sonol su tuku liki acn ma kulyuk uh oan we. Mwet inge
oasr demon in elos, ac eltal arulana fokoko, oru wangin mwet fahsr ke
inkanek soko inge.
29 Pacl se na eltal sonol Jesus eltal wowoyak ac fahk, “Kom Wen nutin
God, mea kom lungse sesr an? Ya kom tuku in kalyei kut meet liki Len
in Nununku?”
30 Tiana loes liki acn sac, oasr un pig na lulap se mongo we.
31 Ouinge demon uh kwafe sin Jesus ac fahk, “Kom fin ac liskutla,
supwekutla nu in un pig se ingo.”
32 Na Jesus el fahk, “Fahsrot,” na elos illa ac utyak nu in pig uh. Na
un pig nufon sac riryak som liki mutun fulu sac, ac atula nu inkof uh,
ac walomla.
33 Mwet ma karingin pig uh kaingla som nu in siti uh ac fahkak ma
nukewa ma sikyak, ac oayapa ke mwet luo ma musen demon uh.
34 Na mwet nukewa in acn sac som in sonol Jesus; ac ke elos liyel
elos kwafe sel elan som liki acn selos.

8:17 Isa 53:4

9

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Ul
(Mark 2:1–12; Luke 5:17–26)

1 Jesus el sroang nu fin oak uh ac folokla nu in acn sel.
2 Ac mwet uh use sie mwet ul nu yorol, su oanna fin mwe oan kial.
Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk nu sin mwet ul sac, "Wen
nutik, akkeye kom! Ma koluk lom nunak munas tari nu sum."
3 Na kutu sin mwet luti ke Ma Sap elos sifacna nunku in elos, "Mwet
se inge el kaskas enum lain God!"
4 Jesus el etu ma elos nunku, ac el fahk nu selos, "Efu ku kowos
nunak koluk?
5 Pia kac ma fisrasr in fahk: 'Ma koluk lom nunak munas tari nu
sum,' ku in fahk, 'Tuyak ac fahsr'?
6 Nga ac akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin Mwet in
nunak munas ke ma koluk fin faclu." Ouinge el fahk nu sin mwet ul
sac, "Tuyak, srukak mwe oan kiom ac fahsr nu lohm sum!"
7 Mwet sac tuyak ac som nu lohm sel.
8 Ke mwet uh liye elos sangeng ac kaksakin God lah El sang ku ouinge
nu sin mwet uh.

Jesus El Pangnol Matthew
(Mark 2:13–17; Luke 5:27–32)

9 Jesus el som liki acn sac, ac ke el fahsr el liye sie mwet eisani tax
su muta ke nien orekma lal — inel pa Matthew. Na Jesus el fahk nu
sel, "Fahsr tukuk."
Ac el tuyak ac fahsr tokol.
10 Ke Jesus el muta ac mongo in lohm sel Matthew, mwet eisani tax ac
mwet koluk saya puspis tuku welul Jesus ac mwet tumal lutlut mongo.
11 Kutu sin mwet Pharisee liye ac siyuk sin mwet tumal lutlut, "Efu
ku mwet luti lowos uh wi kain in mwet ingan mongo?"
12 Jesus el lohng ma elos fahk, ac topuk nu selos, "Mwet ku elos tia
enenu mwet ono, a mwet mas mukena.
13 Kowos som ac suk lah mea kalmen kas se in Ma Simusla ma fahk
mu, 'Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.' Nga tia tuku ke sripen
mwet wo, a ke mwet koluk."

Sie Mwe Siyuk Ke Lalo
(Mark 2:18–22; Luke 5:33–39)

14 Na mwet lutlut lal John Baptais elos tuku nu yurin Jesus ac fahk,
"Efu ku kut ac mwet Pharisee uh lalo in pacl pus, a mwet lutlut lom
uh tiana lalo?"
15 Jesus el topuk ac fahk, "Ya kowos nunku mu mwet ma solsol nu
ke kufwa in marut uh ac asor ke pacl mukul se ac marut uh oasr
inmasrlolos? Elos ac tiana asor! Tusruktu len se ac fah tuku ke mwet
kacto sac ac fah itukla lukelos, na in pacl sacn elos ac fah lalo.
16 "Wangin mwet sang ipin nuknuk sasu pinis nuknuk mah uh, tuh
ipin nuknuk sasu sac fin tulakeni el ac seya nuknuk mah uh, ac mihsa
sac ac yokelik liki meet ah.
17 Oayapa wangin mwet okoaung wain sasu nu in pak in neinyuk
wain mah,* tuh mwe neinyuk mah sac ac mihsalik ac wain uh ac

9:13 Mt 12:7; Hos 6:6 * **9:17** ***wain sasu … wain mah:*** Liye 'mwe neinyuk wain' ke Kalmen Kutu Kas.

kahkla, ac pak sac ac musalla. Tia ouinge, a itukyang wain sasu nu ke mwe neinyuk sasu, na kewana ac fah wona."

Acn Nutin Sie Mwet Leum Ac Sie Mutan Su Kahlye Nuknuk Lun Jesus (Mark 5:21–43; Luke 8:40–56)

18 Ke Jesus el srakna fahk ma inge, sie mwet leum lun mwet Jew tuku nu yorol, sikukmutunte ye mutal ac fahk, "Acn nutik el tufahna misa, tusruktu fahsru ac filiya poum facl, ac el fah moulyak."

19 Ouinge Jesus el tuyak ac fahsr tokol, ac mwet tumal lutlut welul.

20 Sie mutan su musen srah ke lusen yac singoul luo el fahsryang tukun Jesus ac kahlye pulan nuknuk lal.

21 Mutan sac el nunku in el sifacna mu, "Nga fin kahlye na pulan nuknuk lal, nga ac kwela."

22 Jesus el tapulla ac liyal, na el fahk, "Acn nutik, akkeye kom! Lulalfongi lom oru kom in kwela." In pacl sacna mutan sac kwela.

23 Na Jesus el som nu in lohm sin mwet leum sac. Ke el liye mwet srital ke mwe on ke mas misa sac, ac mwet saya uh arulana wonak ke tung lalos,

24 el fahk, "Mwet nukewa illa! Tulik mutan se inge tia misa — el motul na!" Na elos nukewa mutawauk in isrunul.

25 Ac ke mwet nukewa illa, Jesus el utyak nu infukil lun tulik mutan sac, sruokya paol, ac el tukakek.

26 Pweng ke ma se inge sulkakinyukelik nu in polo acn sac nufon.

Jesus El Akkeyala Luo Mwet Kun

27 Jesus el som liki acn sac, ac ke el fahsr, mwet kun luo fahsr tokol ac wowoyak ac fahk, "Wen nutin David, pakomutasr!"

28 Ke Jesus el ilyak nu in lohm uh, mwet kun luo ah tuku nu yorol ac el siyuk seltal, "Komtal lulalfongi mu nga ku in akkeyekomtalla?"

Na eltal fahk, "Aok!"

29 Na Jesus el kahlye mutaltal ac fahk, "Lela in orek nu sumtal oana lulalfongi lomtal an!"

30 Na ikakla mutaltal eltal ku in liye. Na Jesus el arulana wili nu seltal ac fahk, "Nimet komtal fahk nu sin kutena mwet!"

31 Tuh eltal som ac fahkelik pweng kacl Jesus inge in polo acn sac nufon.

Jesus El Akkeyala Sie Mukul Su Tia Ku In Kaskas

32 Ke mwet luo ah som lukel Jesus, oasr pac kutu mwet sifilpa tuku nu yorol ac use sie mukul su tia ku in kaskas, mweyen oasr ngun fohkfok in el.

33 Tusruk ke pacl se ma ngun fohkfok sac lisyukla liki mwet sac, mwet sac mutawauk in kaskas, ac mwet uh arulana fwefela kac. Elos fahk, "Kut soenna liye in orek ouinge in acn Israel meet."

34 Tusruk mwet Pharisee elos fahk, "Leum lun ngun fohkfok uh pa sang kain in ku inge nu sel, pwanang el ku in lusla ngun fohkfok uh."

Jesus El Pakomuta Mwet Uh

35 Jesus el som ac forfor in siti nukewa in polo acn sac. El luti in iwen lolngok uh, ac fahkak Pweng Wo ke Tokosrai uh, ac akkeyala kain in mas ac munas nukewa lun mwet uh.

36 Ke el liye un mwet puspis el arulana pakomutalos, mweyen elos
fosrnga ac tia ku in kasrelos sifacna, oana sheep su wangin mwet sropo
la.
37 Ke ma inge el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Pwaye kosrani uh
yohk, a pu mwet in orekma.
38 Kowos pre nu sin leum lun kosrani, tuh elan supwala mwet in
kosrani ima lal."

10

Mwet Sap Singoul Luo
(Matthew 3:13–17; Luke 6:12–16)

1 Jesus el pangoneni mwet tumal lutlut singoul luo ac sang ku nu
selos in sisla ngun fohkfok ac akkeyala kain in mas nukewa.
2 Pa inge inen mwet sap singoul luo ah: mwet se meet uh pa Simon
(su pangpang Peter), ac Andrew mwet lel; James, ac John mwet lel, su
wen natul Zebedee;
3 Phillip ac Bartholomew; Thomas ac Matthew, mwet eisani tax;
James wen natul Alphaeus, ac Thaddaeus;
4 Simon mwet Zealot;* ac Judas Iscariot, su tukakunak Jesus.

Supweyukla Mwet Singoul Luo
(Mark 6:7–13; Luke 9:1–6)

5 Jesus el supwala mwet singoul luo inge ac fahk nu selos ma elos in
oru: "Nimet kowos som nu in kutena acn sin mwet pegan, ku nu in
acn sin mwet Samaria.
6 A kowos in som nu yurin sheep tuhlac lun Israel.
7 Kowos som ac luti ac fahk, 'Tokosrai lun kusrao apkuran me!'
8 Akkeyala mwet mas, akmoulyauk mwet misa, aknasnasyela mwet
musen lepa, ac lusak ngun fohkfok uh. Kowos eis ku inge ke wangin
molo, ouinge kowos in tia pac eis molin ma kowos oru.
9 Nimet kowos us kutena mani orek ke gold, silver, ku copper in mwe
neinyuk mani lowos an.
10 Nimet us kutena pak, ku nuknuk in ayaol, ku fahluk, ku sikal in
fahsr lowos an. Tuh fal in itukyang nu sin sie mwet orekma mwe
enenu lal.
11 "Ke kowos tuku nu in sie acn, kowos suk lah ac oasr mwet
insewowo in eis kowos, ac muta yorol nwe ke na pacl kowos ac som
liki acn sacn.
12 Kowos fin utyak nu in sie lohm, paing mwet in lohm sac.
13 Mwet in lohm sacn fin eis kowos, lela painguk in misla lowos in
oan faclos; a elos fin tia eis kowos, na painguk lowos in folok nu fowos.
14 Ac fin wangin mwet in lohm sac ku siti sac engan in eis kowos ku
lohng mwe luti lowos, na kowos som liki acn sacn, ac osrokla kutkut
ye niowos† an we.
15 Pwayena nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El ac
akkalemye pakomuta lal nu sin mwet in acn Sodom ac Gomorrah liki
na mwet in acn sac!

Mwe Keok Su Ac Fah Sikme
(Mark 13:9–13; Luke 21:12–17)

---

* **10:4** ***Zealot:*** kalmac pa mwet ngalkin acn se. In kas Aramaic elos fahk mu "mwet Cananaean." † **10:14** ***osrokla kutkut ye niowos:*** lumah se inge akkalemye lah elos lain mwet in acn sac.

16 “Porongo ma nga fahk inge! Nga supwekowosla oana sheep nu
inmasrlon un kosro wolf uh. Kowos in ngusrik oana serpent, ac efahl
oana wuleoa uh.
17 Taran kowos, tuh oasr mwet ac fah sruokkowosi ac uskowosyak
nu in nununku, ac elos ac fah sringil kowos in iwen lolngok uh.
18 Ke sripuk, ac fah utukyak kowos in nununkeyuk ye mutun mwet
leum ac tokosra, tuh kowos in fahkak Pweng Wo nu selos ac nu sin
mwet pegan.
19 Mwet uh fin uskowosyak nu in nununku, nik kowos fosrngakin
kas ma kowos ac fahk, ac lah kowos ac fahk fuka; in pacl sacn, ac fah
itukot ma kowos in fahk.
20 Tuh kas su kowos ac fahk uh ac tia kas lowos; ac fah tuku sin Ngun
lun Papa tomowos tuh kowos in fahk.
21 “Mwet uh ac fah sifacna kitala mwet wialos in anwuki, ac papa
uh ac fah oru oapana nu sin tulik natulos uh. Tulik ac fah forla lain
papa ac nina kialos, ac eisalosyang in anwuki elos.
22 Mwet nukewa ac fah kwase kowos ke sripuk. Tusruktu elos
nukewa su muteng nwe ke safla, elos fah moul.
23 Elos fin akkeokye kowos in sie siti, na kowos kaingla nu in sie
pacna siti. Pwayena nga fahk nu suwos, kowos ac soenna aksafyela
orekma lowos in acn Israel a Wen nutin Mwet el ac foloko.
24 “Wangin mwet lutlut el fulat liki mwet luti lal; ac wangin mwet
kohs el fulat liki leum lal.
25 Ke ma inge, sie mwet lutlut in falkin el fin sun lupan etu lun mwet
luti lal, ac sie mwet kohs in falkin el fin sun lupan ku lun mwet kacto
lal. Fin pangpang sifen sou se Beelzebul,‡ mwet in sou lal uh ac fah
pangpang ke ine ma koluk liki.

Su Fal Mwet Uh in Sangeng Se
(Luke 12:2–7)

26 “Ke ma inge, nimet kowos sangeng sin mwet uh. Kutena ma su
afyufi inge ac fah ikakla, ac ma lukma nukewa ac fah akkalemyeyuk.
27 Ma su nga fahkot nu suwos in lohsr uh, kowos fahkelik in acn
kalem; ac kutena ma su kowos lohng in lukma, kowos fahkelik fin
mangon lohm uh.
28 Nik kowos sangeng selos su ac uniya mano mukena, a elos tia ku
in uniya ngun. A kowos in sangeng sin God, su ku in kunausla kewana
mano ac ngun in hell.
29 Tuh kowos ku in molela won sparrow luo ke ipin cent se na, a tia
siefanna sin sparrow inge ku in putatla nu infohk uh Papa inkusrao El
fin tia lela.
30 A funu kowos, finne aunsifowos, oaoala pac tari.
31 Ke ma inge, nik kowos sangeng, tuh kowos arulana saok liki won
sparrow puspis!

Fahkulak Christ, Ku Lafwekunul
(Luke 12:8–9)

32 “Mwet se fin fahkak ye mutun mwet uh lah el ma luk, nga ac fah
oru oapana nu sel ye mutun Papa tumuk inkusrao.
33 A mwet se fin lafwekinyu ye mutun mwet uh, nga ac fah
lafwekunul ye mutun Papa tumuk inkusrao.

‡ **10:25** ***Beelzebul:*** pa inge sipel suwohs nu ke ine se inge; kalmac pa satan.

Tia Misla, A Sie Cutlass
(Luke 12:51–53; 14:26–27)

34 “Nimet nunku mu nga tuku in ase misla nu faclu. Mo, nga tia tuku
in ase misla, a sie cutlass.
35 Nga tuku in oru tuh wen uh in lain papa tumalos, ac acn uh in
lain nina kialos, ac mutan payuk uh in lain nina talupalos.
36 Mwet lokoalok lun sie mwet ac fah mwet na in sou lal uh.
37 “Kutena mwet su lungse papa tumal ku nina kial yohk likiyu, el
tia fal tuh elan mwet tumuk lutlut. Kutena mwet su lungse wen ku acn
natul yohk likiyu, el tia fal in mwet tumuk lutlut.
38 El su tia srukak sakseng lal ac fahsr tukuk, el tia fal in mwet tumuk
lutlut.
39 El su suk in molela moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su tuhlac
moul lal ke sripuk, fah konauk moul lal.

Molin Orekma
(Mark 9:41)

40 “El su eis kowos, el eisyu; ac el su eisyu, el eisal su supweyume.
41 El su engan in eis sie mwet tutafpo lun God ke sripen el sie mwet
tutafpo, ac fah wi eis molin orekma lun sie mwet tutafpo. Ac el su
engan in eis sie mwet wo ke sripen el wo, ac fah wi eis molin orekma
wo lal.
42 Kowos in etu lah el su sang finne ahlu in kof ohu se nu sin sie su
pusisel oemeet sin mwet luk mweyen el fahsr tukuk, pwayena lah el
ac fah eis molin orekma lal.”

11

Mwet Supweyukla Sel John Baptais
(Luke 7:18–35)

1 Tukun Jesus el fahk kas inge nu sin mwet tumal lutlut singoul luo,
el som liki acn sac in luti ac fahkak in siti ma oan apkuran nu in acn
sac.
2 Ke John Baptais el lohng in presin ke ma Christ el oru inge, el
supwala kutu sin mwet tumal lutlut nu yorol.
3 Ac elos siyuk sin Jesus ac fahk, “Fahkma nu sesr, ya kom pa el su
ac fah tuku, ku kut ac soano sie pacna?”
4 Jesus el topuk ac fahk, “Folokot ac fahk nu sel John ma kowos lohng
ac liye inge:
5 mwet kun elos ku in liye, mwet ul elos ku in fahsr, mwet musen lepa
elos aknasnasyeyukla, mwet sulohngkas elos ku in lohng, mwet misa
elos akmoulyeyukyak, ac Pweng Wo uh lutiyuk nu sin mwet sukasrup.
6 Fuka lupan insewowo lalos su tia alolo keik!”
7 Ke mwet lal John elos mukuiyak in som, Jesus el sramsram kacl
John nu sin u lulap sac ac fahk, “Ke kowos tuh som nu yorol John nu
yen mwesis ah, mea kowos tuh finsrak mu kowos ac tuh liye? Ya soko
ah ma kusrusr ke eng uh?
8 Mea kowos som in liye ah? Ya sie mwet su yunla ke nuknuk kato?
Mwet ma nukum nuknuk kato uh elos muta inkul fulat sin tokosra!
9 Fahkma nu sik, mea kowos som in liye uh? Ya sie mwet palu? Aok
pwaye, tusruktu nga fahk nu suwos, el su kowos liye ah fulat liki na
sie mwet palu.

10 Mweyen John pa mwet se Ma Simusla uh fahk kacl: ‘Nga ac
supwaot mwet sulkakin se luk meet liki kom, in tuh sakunla inkanek
lom uh.’
11 Pwayena nga fahk nu suwos, tuh John Baptais el fulat liki kutena
mwet su moul oemeet me. Tusruktu, el su pusisel oemeet in Tokosrai
lun kusrao el fulat lukel John.
12 Oe ke pacl John el mutawauk in luti nwe misenge, yohk mwe
akkeok sikyak in lain Tokosrai lun kusrao, ac mwet sulallal elos kena
sikulya ma lungse lun God uh.
13 Meet liki pacl lal John, mwet palu ac Ma Sap lal Moses uh fahkak
ke Tokosrai uh,
14 ac kowos fin lulalfongi ke kas lalos inge, na John pa Elijah su tuh
oasr fahkyen tuku lal uh.
15 Ke ma inge kowos porongo, fin oasr srewos!

16 “Na inge, mea nga ac ku in luma mwet in pacl inge uh nu kac?
Elos oana tulik srisrik su muta ke nien kuka uh. Sie un tulik uh wowo
nu sin sie pac u, ac fahk,
17 ‘Kut nikaruru nu sumtal, a komtal tiana srosro nu kac! Ac kut yuk
on in asor, a komtal tiana tung!’
18 Ke John el tuh tuku, el lalo ac tia nim wain, ac mwet nukewa fahk,
‘Oasr ngun fohkfok in el!’
19 Ac ke Wen nutin Mwet el tuku, el mongo ac nim, ac mwet nukewa
fahk, ‘Liye mwet se inge! El sie mwet kainmongo ac nim wain, sie
mwet kawuk nu sin mwet eisani tax ac mwet koluk saya!’ Tusruktu,
lalmwetmet lun God uh akpwayeyuk ke fahko la.”

Siti Su Tia Lulalfongi
(Luke 10:13–15)

20 Mwet in acn ma Jesus el oru inkaiyen orekma usrnguk lal we elos
tiana forla liki ma koluk lalos, ouinge el kai acn inge.
21 El fahk, “We nu suwos, mwet Chorazin! We nu suwos, mwet
Bethsaida! Orekma usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn
Tyre ac Sidon, mwet we uh lukun nokomang na nuknuk yohk eoa
oengi tari, ac okoaung apat nu fin sifalos in akkalemye lah elos forla
liki moul koluk lalos!
22 Pwayena nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El fah
akkalemye pakomuta lal nu sin mwet Tyre ac Sidon liki kowos!
23 A funu kowos, mwet Capernaum! Ya kowos lungse akfulatye
kowos sifacna nu inkusrao? Kowos ac fah sisila nu in hell! Orekma
usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn Sodom, acn we lukun
srakna oan nwe misenge!
24 Tuh nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El fah
akkalemye pakomuta lal nu sin Sodom liki kowos!”

Fahsru Nu Yuruk Ac Eis Mongla
(Luke 10:21–22)

25 In pacl sac Jesus el fahk, “Papa, Leum lun kusrao ac faclu! Nga
kulo nu sum tuh kom ikasla nu sin mwet nikin ma su kom okanla liki
mwet lalmwetmet ac mwet etu.
26 Aok, Papa, ma inge orek fal nu ke lungse lom.

27 “Papa tumuk El ase nu sik ma nukewa. Wangin mwet etu ke Wen,
a Papa mukena; ac wangin pac mwet etu ke Papa, a Wen mukena, ac
elos su Wen el sulela in fahkulak nu se.
Nu suw
28 “Fahsru nu yuruk, kowos su orekma ac totola, tuh nga fah sot
mongla nu suwos.
29 Eis srenenu luk nu fowos ac lutlut sik, tuh nga fakpap ac inse
pusisel; ac kowos fah konauk mongla.
30 Tuh srenenu luk fisrasr, ac mwe utuk luk mulala.”

12

Mwe Siyuk Ke Len Sabbath
(Mark 2:23–28; Luke 6:1–5)

1 Tia paht tukun ma inge, Jesus el fahsryak in sie ima in wheat ke len
Sabbath. Mwet tumal lutlut elos masrinsral, ouinge elos mutawauk in
kunesla wheat uh ac kang.
2 Ke mwet Pharisee liye ma inge, elos fahk nu sin Jesus, “Liye, mwet
tumom lutlut elos lain Ma Sap lasr ke elos oru ma inge ke len Sabbath!”
3 Na Jesus el topuk ac fahk, “Ku kowos soenna rit ma David el tuh
oru ke pacl se el ac mwet lal elos tuh masrinsral ah?
4 El tuh utyak nu in lohm sin God, na el, ac mwet lal, elos mongo ke
bread ma kisakinyukyang nu sin God, finne lain Ma Sap elos in mongo
kac — mwet tol mukena pa lela nu se in kang bread inge.
5 Ku kowos tia pac rit in Ma Sap lal Moses lah ke len Sabbath nukewa,
mwet tol su muta in Tempul elos kunaus pac ma sap lun len Sabbath
a wangin mwatalos kac?
6 Nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su yohk liki Tempul.
7 Ma Simusla fahk mu, ‘Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.’
Kowos funu etu kalmen kas inge, kowos lukun tiana sang mwatan
mwet su wangin ma koluk la;
8 tuh Wen nutin Mwet el Leum lun len Sabbath.”

Sie Mwet Su Ul Lac Paol
(Mark 3:1–6; Luke 6:6–11)

9 Jesus el fahsr liki acn sac ac som nu in sie iwen lolngok.
10 Sie mukul su ul lac paol el muta we, wi kutu mwet su kena konauk
mwatan Jesus. Na elos siyuk sin Jesus, “Ya ac lain Ma Sap lal Moses in
akkeyala mas ke len Sabbath?”
11 Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Ac fuka fin soko sheep nutin sie
suwos putatyang nu in sie luf na loal ke len Sabbath? Ya el ac tia som
sraklalak liki luf sac?
12 Arulana yohk sripen sie mwet liki soko sheep! Ke ma inge, Ma Sap
uh lela tuh kut in kasru mwet ke len Sabbath.”
13 Na el fahk nu sin mwet se ma ulla lac pao uh, “Asroela poum.”
Mwet sac asroela paol, na paol kwela oana lac po ngia.
14 Na mwet Pharisee elos som ac pwapa in unilya Jesus.

Mwet Kulansap Su God El Sulela

15 Ke sripen Jesus el etu pwapa koluk lalos inge, el fahsr liki acn sac;
ac un mwet puspis fahsr tokol. El akkeyalosla nukewa su mas,
16 ac wili nu selos in tiana fahk kacl nu sin kutena mwet.
17 El oru ouinge in akpwayei ma mwet palu Isaiah el fahkak kacl:

18 “El inge mwet kulansap luk su nga sulela,
El su nga lungsik, ac su nga insewowo kac.
Nga ac fah sang Ngunik nu facl,
Ac el ac fah fahkak nununku luk nu sin mutunfacl uh.
19 El ac fah tia alein, ku wowoyak,
Ku orek sramsram oraru inkanek uh.
20 El fah tia koteya soko loa ma kuruweni,
Ku konela sie lam su apkuran in kunla.
El ac kwafeang nwe ke pacl se ma suwohs uh kutangla.
21 Ac mwet in mutunfacl nukewa ac fah filiya finsrak lalos in el.”

Jesus ac Beelzebul
(Mark 3:20–30; Luke 11:14–23)

22 Na kutu mwet elos use sie mwet kun nu yurin Jesus su tia pac ku in kaskas mweyen oasr sie ngun fohkfok in el. Jesus el akkeyala mwet sac, na el ku in kaskas ac liye.
23 U lulap sac arulana fwefela ke ma Jesus el oru. Na kutu selos fahk, “Ya tia el inge pa Wen nutin David?”
24 Ke mwet Pharisee elos lohng ma inge, elos fahk, “El lusla ngun fohkfok inge ke sripen Beelzebul, leum lun ngun fohkfok uh, el sang ku nu sel in oru.”
25 Jesus el etu ma elos nunku, ke ma inge el fahk nu selos, “Kutena facl lulap su sifacna amei inmasrlolos, ac fah tia oan paht. Ac kutena acn, ku sou, ma tukeni alein, ac fah musalla.
26 Ke ma inge, Satan el fin sisla Satan, kalmac pa el sifacna lainul, na tokosrai lal tia ku in oan paht.
27 Kowos fahk mu nga lusla ngun fohkfok mweyen Beelzebul el se ku nu sik in oru ouinge. Fin pwaye, na su sang ku nu sin mwet lowos in oru ma inge? Ma mwet lowos uh oru sifacna akkalemye lah kowos sutuela!
28 Mo, tia Beelzebul, a Ngun lun God pa ase nu sik ku in lusla ngun fohkfok inge, su akpwayei lah Tokosrai lun God tuku tari nu fowos.
29 “Wangin sie mwet ku in sifacna utyak nu in lohm sin sie mwet ku, ac usla ma lal el fin tia kapriya mwet ku sacn meet, na toko el fah ku in usla ma in lohm sel uh.
30 “Kutena mwet su tia wiyu, pwayena lah el lainyu; kutena mwet su tia kasreyu in orani, pwayena lah el akfahsryelik.
31 Ke sripa se inge, nga fahk nu suwos: Mwet uh ku in eis nunak munas ke kutena ma koluk, ku kutena kas fohkfok elos fahk; tusruktu, kutena mwet su fahk kutena kas koluk ke Ngun Mutal, fah tiana nunak munas nu sel kac.
32 Kutena mwet su fahk kutena kas lain Wen nutin Mwet, ac ku in nunak munas nu sel kac; tusruktu, kutena mwet su fahk kutena kas lain Ngun Mutal, ac fah tia ku in nunak munas nu sel-tia inge, ku nwe tok.

Soko Sak ac Fahko Kac
(Luke 6:43–45)

33 “Fahko wo tuku ke sak ma ku; fin oasr soko sak ma munas, fahko kac ac fah koluk. Soko sak eteyuk ke fahko la.
34 Kowos wet pwasin — kowos ku in fahk kas wo fuka ke kowos mwet koluk? Tuh oalu el kaskas ac fahk ma su insia sessesla kac.

35 Sie mwet wo el ac use ma wo liki ma wo el elosak in el; ac sie
mwet koluk el ac use ma koluk liki ma koluk el elosak in el.
36 “Nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, kais sie mwet ac fah
enenu in fahkak sripa lal ke kas lusrongten nukewa ma el fahkla.
37 Kas lom sifacna ac fah touyak in nununkekom, in fahkak lah ac
oasr mwatum, ku wangin.”

Siyuk Ke Sie Mwe Akul Lulap
(Mark 8:11–12; Luke 11:29–32)

38 Na kutu sin mwet luti ke Ma Sap ac kutu mwet Pharisee elos tuku
ac fahk, “Mwet Luti, kut ke liye kom in oru sie mwe akul lulap sin God
me.”
39 Na Jesus el fahk, “Fuka lupan koluk ac pilesru God lun mwet in
pacl inge uh! Ya kowos ke liye sie mwe akul lulap? Mo! Pwayena mwe
akul kowos ac liye pa mwe akul su tuh sikyak nu sel mwet palu Jonah.
40 In ouiya se na ma Jonah el tuh muta len tolu ac fong tolu ke sien
ik lulap soko ah, ouinge Wen nutin Mwet el ac fah oan ye fohk uh len
tolu ac fong tolu.
41 Ke Len in Nununku uh, mwet Nineveh elos ac mau tuyak ac orek
loh lain kowos, mweyen elos tuh forla liki ma koluk lalos ke elos lohng
luti lal Jonah. Ac nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su yohk lukel
Jonah!
42 Ke Len in Nununku uh, Kasra lun Sheba el ac mau tuyak ac orek
loh lain kowos, mweyen el tuh tuku liki acn sel su oan yen loeslana, in
tuh porongo kas lalmwetmet lal Solomon. Ac nga fahk nu suwos lah
oasr sie inge su arulana yohk lukel Solomon!

Folok Lun Ngun Fohkfok
(Luke 11:24–26)

43 Ke pacl sie ngun fohkfok el illa liki sie mwet, el ac forfor yen
wangin kof we in suk acn elan muta we. El fin tia ku in konauk,
44 na el ac nunku in el sifacna, ‘Nga ac folokla nu in lohm se nga
muta we meet ah,’ na ke el folokla, el liye lah lohm sel uh wangin
koano-imonyukla ac arulana nasnas.
45 Na el ac sifil illa ac solama itkosr pac ngun ma koluk lukel, na elos
ac tuku ac muta in lohm sac. Na saflaiyen mwet sac arulana koluk liki
meet ah. Pa inge ma ac sikyak nu sin mwet koluk in len inge uh.”

Nina Kien Jesus Ac Mwet Lel
(Mark 3:31–35; Luke 8:19–21)

46 Jesus el srakna sramsram nu sin un mwet sac ke nina kial ac mwet
lel elos tuku. Elos tu na likinuma ac siyuk elos in sramsram nu sel.
47 Na sie sin mwet uh fahk nu sin Jesus, “Liye, nina kiom ac mwet
lim elos oasr likinuma ac elos ke sramsram nu sum.”
48 Na Jesus el fahk nu sin mwet sac, “Su nina kiuk? Ac su mwet
wiuk?”
49 Na el srisrngiya mwet tumal lutlut ac fahk, “Liye! Pa inge nina
kiuk ac mwet wiuk uh!
50 Kutena mwet su oru ma lungse lun Papa tumuk inkusrao, el pa
mwet lik ac mwet louk ac nina kiuk.”

13

Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Mark 4:1–9; Luke 8:4–8)

1 In len sacna, Jesus el fahsr liki lohm sac ac som nu sisken lulu uh,
ac muta in luti.
2 Un mwet su tuku raunella uh arulana pus, ouinge el sroang nu fin
oak soko ac muta fac, ac mwet uh tu finmes uh.
3 El orekmakin kas in pupulyuk in luti nu selos ke ma puspis.
El fahk, "Mwet se som in taknelik.
4 Ke el sisalik fita uh nu fin fohk uh, kutu fita uh putatla nu sisken
inkanek inima uh, ac won uh tuku kangla.
5 Kutu putatla nu yen eoteot, yen minini fohk fac. Tia paht na fita
uh srunak.
6 Tusruktu ke faht uh takak, sacn ma srunak uh folla ac uli, ke sripen
srikla fohk nu ke oka.
7 Kutu fita uh putatla inmasrlon kokul uh, su kapak ac kupoiya sacn
ma kapak we.
8 A kutu fita uh putatla nu fin fohk wo, ac kapak ac isus fahko puspis:
kutu pacl siofok, kutu pacl onngoul, ac kutu pacl tolngoul."
9 Ac Jesus el fahk, "Ke ma inge kowos porongo, fin oasr srewos!"

Sripen Pupulyuk Inge
(Mark 4:10–12; Luke 8:9–10)

10 Na mwet tumal lutlut elos kalukyang nu yurin Jesus ac siyuk sel,
"Efu ku kom orekmakin kas in pupulyuk ke kom sramsram nu sin
mwet uh?"
11 Ac Jesus el topuk ac fahk, "Etauk ke ma lukma lun Tokosrai lun
kusrao uh itukot nu suwos, ac tia nu selos.
12 El su oasr etauk yoro ac fah itukyang tuh in arulana yohk liki
meet; a el su wangin etauk yoro, etauk srisrik su oasr yorol ac fah
itukla lukel.
13 Sripa se sis nga orekmakin kas in pupulyuk nu selos uh pa, elos
liye a tiana kalem kac, ac elos lohng a tiana akilen.
14 Ouinge mwet inge elos akpwayeye kas in palu lal Isaiah, su fahk:
'Mwet inge ac fah lohng na lohng, a tia kalem kac;
Elos ac fah liye na liye, a tiana akilenak,
15 Mweyen nunak lalos uh upa,
Ac elos fonosya insraclos,
Ac kaliya mutalos.
Funu tia ouinge mutalos lukun liye,
Ac sraclos lukun lohng,
Ac nunkalos lukun kalem kac,
Ac elos lukun forma nu sik,
Tuh nga in akkeyalosla. Ouinge God El fahk.'
16 "A kowos arulana insewowo, mweyen motowos liye, ac srewos
lohng.
17 Pwayena nga fahk nu suwos lah mwet palu puspis ac mwet lun
God puspis kena liye ma kowos liye ac lohng ma kowos lohng, a elos
tiana.

Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Mark 4:13–20; Luke 8:11–15)

18 “Ke ma inge, kowos porongo ac lutlut ke kalmen pupulyuk ke
mwet taknelik.
19 Elos su lohng pweng ke tokosrai ac tia kalem kac, elos oana fita
ma putatla nu sisken inkanek inima uh. El su Koluklana el tuku ac
tulakunla fita se su yoki insialos.
20 Ac kalmen fita ma putatla yen eoteot, ma nu selos su engan in eis
pweng wo ke elos tufahna lohng.
21 Tusruktu, tiana tili nu in elos, ke ma inge ac tiana oan paht in elos.
Na mwe lokoalok ku ma upa fin tuku nu selos ke sripen pweng sac,
elos sa na in fuhleak.
22 Ac fita su putatla inmasrlon kokul uh el oana elos su lohng pweng
uh, tusruktu elya lun faclu ac lungse lalos nu ke mwe kasrup uh
kupoiya pweng sac, na tiana isus fahko.
23 Ac fita ma yoki in fohk wo uh, elos pa mwet su lohng kas inge ac
kalem kac, na elos isus fahko puspis — kutu siofok, kutu onngoul, ac
kutu tolngoul.”

Pupulyuk Ke Mah Koluk Uh

24 Na Jesus el sifilpa fahk nu selos sie pac pupulyuk: “Tokosrai lun
kusrao ouinge: Sie mwet el yukwiya fita wo in ima lal.
25 Sie fong ah ke mwet nukewa motulla, mwet lokoalok se tuku ac
yukwiya mah koluk inmasrlon wheat uh, na el som.
26 Ke sacn uh kapak ac mutawauk in sikyak fahko, na mah koluk uh
sikyak pac.
27 Na mwet kulansap lun leum sac tuku nu yorol ac fahk, ‘Leum se,
fita wo mukena pa kom tuh yukwiya ke ima se lom ah. Na mah koluk
ke ima sac tuku ya me?’
28 Ac leum sac fahk, ‘Kalem lah mwet lokoalok se pa oru ma inge
uh.’ Na elos siyuk sel, ‘Kom lungse kut in som fusak mah koluk uh?’
29 Ac el fahk, ‘Mo, mweyen kowos fin fis mah koluk uh, sahp kowos
ac tuh fusak pac kutu sin sacn wo uh.
30 Lela wheat ac mah koluk uh in tukenina kap nwe ke na pacl in
kosrani, na nga fah fahk mwet telani uh in fusak mah koluk uh meet,
loseni nu sie ac esukak. Na elos fah orani wheat uh ac filiya in lohm
in filma uh.’ ”

Pupulyuk Ke Fiten Mustard
(Mark 4:30–32; Luke 13:18–19)

31 Jesus el sifilpa fahkak nu selos sie pac pupulyuk. “Tokosrai lun
kusrao ouinge: Mwet se el eis sie fiten mustard ac yukwiya in ima lal.
32 Pa inge fita se ma srik oemeet, tusruktu el fin kapak el pa yohk
oemeet ke sacn uh, na orala soko sak lulap, ac won yen engyeng uh
tuku orala ahng lalos ke lesak uh.”

Pupulyuk Ke Mwe Pulol
(Luke 13:20–21)

33 Jesus el sifilpa fahkak sie pupulyuk nu selos: “Tokosrai lun kusrao
uh oana luman mwe pulol uh, ma sie mutan el sang kulamiseak ke sie
pak in flao, na tok nufonna pak sac ac pulolak.”

Orekmakinyen Pupulyuk Sin Jesus
(Mark 4:33–34)

34 Jesus el orekmakin kas in pululyuk in fahkak ma inge nukewa nu
sin un mwet uh. El tia fahk kutena ma nu selos el fin tia orekmakin
kas in pupulyuk.
35 El oru ouinge in akpwayei kas lun mwet palu su fahk,
"Nga ac fah orekmakin pupulyuk ke nga sramsram nu selos;
Nga fah fahkak nu selos ma su tia eteyuk oe ke orekla faclu ah
me."

Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mah Koluk Uh

36 Ke Jesus el fahsr liki un mwet sac ac utyak nu in lohm uh, mwet
tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, "Aketeya nu sesr lah mea
kalmen pupulyuk ke mah koluk inima uh."
37 Ac Jesus el topuk ac fahk, "Mwet taknelik fita wo sac pa Wen nutin
Mwet;
38 ac ima sac pa faclu; ac fita wo uh pa mwet lun Tokosrai lun kusrao
uh; mah koluk uh pa mwet su ma lun el su Koluklana;
39 ac mwet lokoalok se ma taknelik fita koluk uh pa Devil. Pacl in
kosrani uh pa saflaiyen faclu, ac mwet kosrani uh pa lipufan.
40 Oana ke mah koluk uh ac orekeni ac isisyak in e uh, pa inge luman
ma ac sikyak ke saflaiyen faclu.
41 Wen nutin Mwet el ac fah supwalik lipufan lal tuh elos in orani
mwet nukewa in Tokosrai lal su oru ma koluk, oayapa elos su kolla
mwet uh in oru ma koluk.
42 Ac elos ac fah siselosyang nu in funyu in e, yen ma elos ac fah
tung, keok ac ngalis inwihselos.
43 Na mwet lun God elos ac fah saromrom oana faht uh in Tokosrai
lun Papa tumalos. Kowos porongo ma inge, fin oasr srewos.

Pupulyuk Ke Sie Ma Saok Wikinyukla

44 "Tokosrai lun kusrao ouinge: Sie mwet el konauk sie ma saok
wikinyukla in ima se. El sifilpa afinya, ac som ac kukakunla ma lal
nukewa, na el folokla ac molela ima sac.

Pupulyuk Ke Sie Pearl

45 "Ac Tokosrai lun kusrao ouinge pac: Sie mwet kuka el forfor ac
sukok pearl saok,
46 ac ke el konauk sie pearl ma arulana yohk molo, el som kitala ma
lal nukewa ac molela pearl saok sac.

Pupulyuk Ke Sie Nwek

47 "Tokosrai lun kusrao ouinge pac: Kutu mwet patur elos sisla nwek
lalos nu in lulu uh, ac sruokya kain ik puspis.
48 Ke nwek sac sessesla ke ik, elos amakunak nu finmes uh, ac sraclik
ik uh: ik ma wo uh itukyang nu in mwe neinyuk uh, a ma koluk uh
sisila.
49 Ac fah ouinge ke safliyen faclu. Lipufan uh ac mau fahsrelik ac
orani mwet koluk liki inmasrlon mwet wo,
50 ac siselosyang nu in e uh, yen ma elos ac fah tung ke keok ac ngalis
in wihselos we."

Ma Pwaye Sasu, Ac Ma Matu

51 Na Jesus el siyuk selos, "Ya kowos etu kalmen ma inge?"
Ac elos topuk, "Aok."

52 Na el fahk nu selos, “Kalmen ma inge pa mwet nukewa su mwet
luti ke Ma Sap uh su ekla nu ke mwet lutlut in Tokosrai lun kusrao,
elos oana sie mwet ma oasr sie lohm sel, ac el eisla ma sasu ac ma mah
liki nien filma lal.”

Mwet Nazareth Elos Tia Lohang Nu Sel Jesus
(Mark 6:1–6; Luke 4:16–30)

53 Tukun Jesus el fahkak pupulyuk inge, na el som liki acn sac,
54 ac folokla nu in acn sel sifacna. El luti in iwen lolngok selos, ac
elos su lohng luti lal elos arulana fwefela. Ac elos siyuk, “El eis ya me
kain in lalmwetmet inge, ac mwenmen ma el oru inge?
55 Ya el tia ma nutin mwet kamtu sac? Ya tia nina kial pa Mary, ac
tia ma wial pa James, Joseph, Simon ac Judas?
56 Ya tamtael lal nukewa elos tia oasr pac inge? Na el eis ma inge
oya me?”
57 Ke ma inge elos tiana lohang nu sel Jesus.

Jesus el fahk nu selos, “Mwet palu se el akfulatyeyuk in acn nukewa
sayen acn sel sifacna ac sin sou lal sifacna.”
58 Tiana pus mwenmen el oru in acn sac mweyen wangin lulalfongi
lalos.

14

Anwuki John Baptais
(Mark 6:14–29; Luke 9:7–9)

1 In pacl sac Herod, leum lun acn Galilee, el lohng pweng kacl Jesus.
2 El fahk nu sin mwet pwapa lal, “El inge pa John Baptais a sifil
akmoulyeyukyak el, pa oru oasr ku lal in oru mwenmen inge uh.”
3 Herod pa tuh sap in sruhu John, ac in kapiri el ac itukyang nu
in presin. El oru ouinge ke sripacl Herodias, su tuh payuk meet sel
Phillip, tamulel lal.
4 In kutu pacl meet, John Baptais el tuh fahk nu sel Herod, “Tia fal
kom in payuk sel Herodias!”
5 Na Herod el tuh kena unilya John, tuh el sangeng sin mwet Jew,
mweyen elos pangon John el sie mwet palu.
6 Ke sun len lal Herod, acn natul Herodias el tuh tacn ye mutun walil
sac. Ac ke sripen yohk engan lal Herod,
7 el tuh wuleang nu sel ac fahk, “Nga fulahk lah nga ac sot nu sum
kutena ma kom lungse!”
8 Na mutan sac fahk oana ke nina kial ah tuh fahk nu sel, “Ase nu
sik ingena insifal John Baptais in sie ahlu!”
9 Tokosra el arulana oela kac, tuh mweyen el tuh wulela ye mutun
mwet loh puspis, ouinge el sap in itukyang enenu lun mutan sac.
10 Ke ma inge el sap in pakpukla sifal John in presin.
11 Na sifa sac oan in sie ahlu ac utuku nu sin mutan fusr sac, ac el
usla nu sin nina kial ah.
12 Mwet tuma lutlut lal John elos tuku, ac usla manol ac pikinya; tari
elos som ac fahkang nu sin Jesus.

Jesus El Kiteya Mukul Limekosr Tausin, Sayen Mutan Ac Tulik
(Mark 6:30–44; Luke 9:10–17; John 6:1–14)

13 Ke Jesus el lohng pweng kacl John, el oayak ac som nu ke sie acn
ma wangin mwet muta we. Mwet uh lohngak, na elos som tokol, ut na
finmes uh.
14 Jesus el srola liki oak uh, ac ke el liye un mwet na pus sac, el
arulana pakomutalos ac el akkeyala mwet mas lalos.
15 Ke ekela, mwet tumal lutlut elos kalukyang nu yorol ac fahk, “Ac
fongeni pa inge, ac acn uh loesla nu ke acn mwet uh muta we. Supwala
mwet uh elos in som nu in siti srisrik ac sifacna moul mongo nalos.”
16 Na Jesus el fahk, “Elos tia enenu in som. Komtal sang kutu mongo
an elos in kang!”
17 Na elos fahk, “Pwayena ma oasr yorosr pa lof in bread limekosr
ac ik lukwa.”
18 Na el fahk, “Use nu sik.”
19 El sap mwet uh in muta fin mah uh. Na el eis lof limekosr ac ik
lukwa ah, ngetak nu lucng ac sang kulo nu sin God. El kunsalik bread
uh ac sang nu sin mwet tumal lutlut, na elos sang nu sin mwet uh.
20 Mwet nukewa mongo ac kihpi. Na mwet tumal lutlut elos orani
fotoh singoul luo ke luwen mongo uh.
21 Pisen mwet mukul ma mongo uh sahp ac oasr ke tausin limekosr,
tia oaoa mutan ac tulik uh.

Jesus El Fahsr Fin Kof Uh
(Mark 6:45–52; John 6:15–21)

22 Na Jesus el sap mwet tumal lutlut in sroang nu fin oak uh ac kalot
meet nu lefahlo ke el supwalik mwet uh.
23 Tukun el supwalik mwet uh, el utyak nu fineol uh in pre we. Ke
ekela, Jesus el mukena muta in acn sac,
24 ac ke pacl se inge, oak soko ah som loes tari in lulu ah, ac noa uh
sisot sisma mweyen eng uh tuhyak ac fungulya oak uh.
25 Inmasrlon ao tolu ac ao onkosr ke lotutang, Jesus el tuku sun mwet
tumal lutlut, ac el fahsr na fin kof uh.
26 Ke elos liyal ke el fahsr fin kof uh elos arulana sangeng, ac kutu
selos fahk, “Inut se!” ac wowoyak ke sangeng.
27 In kitin pacl ah na Jesus el kasang nu selos ac fahk, “Akkeye kowos,
nga na pa inge. Nimet sangeng!”
28 Na Peter el kasla ac fahk, “Leum, fin kom pa ingan, sap nga in
fahsrot fin kof uh nu yurum.”
29 Na Jesus el fahk, “Fahsru!” Na Peter el srola liki oak uh ac
mutawauk in fahsr fin kof uh nu yurin Jesus.
30 Tusruktu ke el liye upa lun eng uh, el sangeng ac mutawauk in tili
nu inkof uh. Na el wowoyak ac fahk, “O Leum, moliyula!”
31 In kitin pacl ah na Jesus el asroela paol, sruokilya ac fahk, “O kom
su srikla lulalfongi la! Efu kom ku alolo?”
32 Eltal kewa sroang nu fin oak uh, na eng uh mihsla.
33 Mwet tumal lutlut su muta in oak uh elos epasr ac alu nu sin Jesus.
Elos fahk, “Pwayena kom Wen nutin God!”

Jesus El Akkeyala Mwet Mas In Acn Gennesaret
(Mark 6:53–56)

34 Elos tupalma in lulu sac ac oai in acn Gennesaret,

35 ac mwet we akilenul Jesus. Ouinge elos sapwalik mwet nu yurin
mwet mas nukewa in acn ma oan apkuran nu we tuh elos in usalosme
nu yurin Jesus.
36 Elos kwafe sel elan lela mwet mas uh in kahlyena finne pulan
nuknuk lal uh; ac mwet nukewa su kahlye, elos kwela.

15

Mwe Luti Lun Mwet Matu Somla
(Mark 7:1–13)

1 Na kutu mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos tuku liki acn
Jerusalem ac siyuk sin Jesus,
2 "Efu ku mwet tuma lutlut lom elos tia akos mwe luti ma ituku nu
sesr sin mwet matu lasr oemeet me uh? Elos tiana akfalye ma oakwuki
ke ouiyen aknasnasye paolos meet liki elos mongo!"
3 Na Jesus el topuk ac fahk, "Ac efu ku kowos tia akos ma sap lun
God, a kowos fahsr na ke mwe luti lowos sifacna?
4 Tuh God El fahk mu, 'Sunakin papa tomom ac nina kiom,' ac
'Kutena mwet su selngawi papa tumal ku nina kial ac fah anwuki.'
5 A kowos luti ac fahk mu fin oasr kutena ma yurin sie mwet ma el
ku in sang kasru papa tumal ku nina kial, a el fahk mu, 'Ma se inge
ma lun God,'
6 na el tia enenu in sunakin papa tumal. Ke kowos oru ouinge kowos
tia akos ma God El sapkin, tuh kowos in oru na mwe luti lowos sifacna.
7 Kowos mwet wosounkas! Arulana pwaye ke Isaiah el tuh palye
keiwos fahk mu,
8 'Mwet inge sunakinyu na ke oalulos,
A insialos loes likiyu.
9 Wangin sripen alu lalos nu sik,
Mweyen elos luti mwet uh ke ma sap ma elos sifacna orala, oana
in ma sap luk!' "

Ma Su Akfohkfokye Sie Mwet
(Mark 7:14–23)

10 Na Jesus el pangonma un mwet uh nu yorol ac fahk nu selos,
"Lohng, tuh in kalem suwos!
11 Tia ma su utyak nu in oalin sie mwet pa akfohkfokye moul lal uh,
a ma su illa liki oalul pa akfohkfokyal uh."
12 Na mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, "Ku kom etu lah
mwet Pharisee elos toasrla ke ma kom fahk ah?"
13 Ac Jesus el topkolos ac fahk, "Sak nukewa su Papa tumuk inkusrao
el tia yukwiya, ac fah fifyak.
14 Nimet elya selos! Elos mwet kol kun; ac mwet kun se fin pwen sie
pac mwet kun, eltal kewa ac putatyang nu in luf uh."
15 Na Peter el fahk nu sel, "Aketeya nu sesr kalmen kas lom nu sin
mwet Pharisee uh."
16 Na Jesus el fahk nu selos, "Ya kowos srakna oana mwet saya uh,
soenna kalem?
17 Ya kowos tia etu? Kutena ma su utyak nu in oalin sie mwet ac fah
som nu in sial, ac illa liki manol.
18 A ma su illa liki oalin sie mwet, ma inge tuku liki nunak lun insial,
ac ma inge pa akfohkfokye moul lun sie mwet.

19 Mweyen nunak koluk uh tuku liki insial me, ac kolol in orek
akmas, kosro, ac oru kutepacna lumah koluk saya uh; in pusr, kikiap,
ac kaskas koluk lain mwet.
20 Pa inge ma su akfohkfokye sie mwet. A in tia ohlla pao meet
liki mongo, oana lumah ma elos fahk kowos in oru — ma inge tia
akfohkfokye moul lun mwet."

Lulalfongi Lun Sie Mutan
(Mark 7:24–30)

21 Jesus el fahsr liki acn sac, ac som nu in acn ma oan apkuran nu
Tyre ac Sidon.
22 Sie mutan Canaan su muta in acn sac tuku nu yorol, ac wowoyak
ac fahk, "Wen nutin David, nunak munas, pakoten nu sik. Oasr musen
demon in acn se nutik, ac el arulana keok kac."
23 Tusruktu wanginna ma Jesus el fahk nu sel. A mwet tumal lutlut
elos kwafe nu sel ac fahk, "Supwalla! El fahsr tokosr ac arulana
wowon!"
24 Na Jesus el fahk, "Supweyukme nga nu sin sheep tuhlac sin mwet
Israel mukena."
25 A mutan sac tuku ac putati nu ke nial ac fahk, "Leum, kasreyu!"
26 Ac Jesus el fahk, "Tia fal in eis mongo nun tulik ac sisla nu sin
kosro ngalngul."
27 Na mutan sac fahk, "Aok, pwaye Leum, tusruktu finne kosro
ngalngul uh, elos kang pac kutkut in mongo ma putatla liki tepu lun
leum lalos uh."
28 Ke ma inge Jesus el fahk, "Kom sie mutan su arulana yohk
lulalfongi la! Enenu lom an ac fah orek nu sum oana siyuk lom an."
Na in kitin pacl ah na tulik mutan se natul ah kwela.

Jesus El Akkeyala Mwet Mas Puspis

29 Jesus el som liki acn sac ac fahsr ut sisken lulu Galilee. El fanyak
nu ke sie acn fulat ac muta nu ten.
30 Un mwet puspis tuku nu yorol, ac elos us mwet ul, mwet kun,
mwet sukapas, mwet tia ku in kaskas, ac mwet mas puspis saya, ac
filiya yurin Jesus; ac el akkeyalosla.
31 Mwet uh arulana fwefela ke elos liye mwet nikin kas elos kaskas,
mwet sukapas elos kwela, mwet ul elos fahsr, ac mwet kun elos liye.
Ouinge elos kaksakin God lun Israel.

Jesus El Kiteya Mukul Akosr Tausin, Sayen Mutan Ac Tulik
(Mark 8:1–10)

32 Jesus el pangonma mwet tumal lutlut ac fahk, "Nga pakomuta
mwet inge, mweyen elos wiyu len tolu lah ac inge wangin ma elos in
kang. Nga tia lungse supwalosla ac tia kitalosi, mweyen elos ac ku in
mulalla inkanek uh."
33 Na mwet tumal lutlut elos siyuk sel, "Kut ac konauk oya mongo
ma ac fal nu sin u lulap se inge in acn mwesis se inge?"
34 Na Jesus el siyuk selos, "Bread ekasr oasr yuruwos?"
Elos fahk, "Lof itkosr, ac ik srisrik ekasr."
35 Na Jesus el sap mwet uh in muta fin fohk uh.
36 Na el eis lof itkosr ac ik uh, ac sang kulo nu sin God. El kunsalik
ac sang nu sin mwet tumal lutlut, ac elos sang nu sin mwet uh.

37 Mwet nukewa mongo nwe kihpi na. Na mwet tumal lutlut elos
orani fotoh itkosr ke luwen mongo uh.
38 Pisen mwet ma mongo uh oasr ke tausin akosr mukul, sayen
mutan ac tulik.
39 Na Jesus el supwalik mwet uh, ac sroang nu fin oak soko ac som
nu in acn Magadan.

16

Mwe Siyuk Ke Sie Mwe Akul Lulap
(Mark 8:11–13; Luke 12:54–56)

1 Kutu sin mwet Pharisee ac mwet Sadducee su tuku nu yurin Jesus
elos kena sruokilya ke kas lal, ouinge elos sap elan oru sie mwe akul
lulap nu selos in akkalemye lah God El welul.
2 Tusruk Jesus el topuk ac fahk nu selos, "Ke pacl se faht uh ac tili uh,
kowos fahk mu, 'Len lutu uh ac wona mweyen srusra pe kusra uh.'
3 Ac toang na ke lotutang uh kowos ac fahk mu, 'Ac afi, mweyen
srusra ac lohsrlosr pe kusra uh.' Kowos ku in palye pacl uh ke kowos
liye pe kusra uh, tusruk kowos tia ku in aketeya kalmen akul ma sikyak
in pacl inge uh!
4 Fuka lupan koluk ac pilesru God lun mwet in pacl inge uh! Ya
kowos ke liye sie mwe akul lulap? Mo! Pwayena mwe akul kowos ac
liye pa mwe akul su tuh sikyak nu sel Jonah."
Na el fahsr lukelos ac som liki acn sac.

Mwe Pulol Lun Mwet Pharisee Ac Mwet Sadducee
(Mark 8:14–21)

5 Ke mwet tumal lutlut elos kalla nu lefahl laco ke lulu uh, elos
mulkunla in utuk bread.
6 Jesus el fahk nu selos, "Karinginkowosyang liki mwe pulol lun
mwet Pharisee ac mwet Sadducee."
7 Na elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos sifacna ac fahk, "El fahk
ma inge mweyen kut mulkunla in utuk bread tuku."
8 Jesus el etu ma elos fahk uh, na el siyuk selos, "Efu ku kowos
sramsram inmasrlowos lah wangin bread yuruwos? Arulana srikla
lalulalfongi lowos an!
9 Ya soenna kalem suwos? Ya kowos tia esam ke nga kunsalik lof
limekosr nu sin mwet tausin limekosr ah? Fotoh ekasr kowos tuh
nwakla ke luwen mongo ah?
10 Ac ke lof itkosr nu sin mwet tausin akosr ah? Fotoh ekasr kowos
tuh nwakla ah?
11 Efu ku tia kalem suwos lah nga tia kaskas ke bread?
Karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet Pharisee ac mwet
Sadducee uh!"
12 Na mwet tumal lutlut elos fah akilenak lah el tia kas in
sensenkunulos ke mwe akpulolye bread, a ke mwe luti lun mwet
Pharisee ac mwet Sadducee.

Fahkak Lal Peter Ke Jesus
(Mark 8:27–30; Luke 9:18–21)

13 Jesus el som nu yen ma oan apkuran nu Caesarea Philippi, ac el
siyuk sin mwet tumal lutlut, "Mwet uh fahk mu su Wen nutin Mwet
uh?"

14 Ac elos fahk, “Kutu fahk mu John Baptais, ac kutu mu Elijah, ac
kutu fahk mu Jeremiah, ku sie sin mwet palu.”
15 Na el siyuk selos, “Ac kowos, kowos mu su nga uh?”
16 Na Simon Peter el topuk ac fahk, “Kom pa Christ, Wen nutin God
moul.”
17 Ac Jesus el fahk, “Mwe insewowo nu sum, Simon, wen natul John!
Ma pwaye se inge tia fwackyuk nu sum sin kutena mwet, a itukot nu
sum sin Papa tumuk inkusrao.
18 Ke ma inge nga fahk nu sum, kom pa Peter, su kalmac uh pa ‘eot,’
ac fin eot se inge nga ac fah musai church luk; na finne misa, tia pac
ku in kunausla.
19 Nga fah sot nu sum key nu ke Tokosrai lun kusrao. Ma kom tia
lela fin faclu ac fah tia pac lela inkusrao, ac ma kom lela fin faclu ac
fah lela pac inkusrao.”
20 Na Jesus el sap mwet tumal lutlut in tiana fahk nu sin kutena mwet
lah el pa Christ.

Jesus El Sramsramkin Keok Ac Misa Lal
(Mark 8:31—9:1; Luke 9:22–27)

21 In pacl sac lac, Jesus el kaskas kalem na nu sin mwet tumal lutlut
ac fahk, “Nga enenu na in som nu Jerusalem ac akkeokyeyuk sin un
mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet luti Ma Sap uh. Ac fah anwuki
nga, tusruktu tukun len tolu, nga fah sifil akmoulyeyukyak.”
22 Peter el solalla nu saya, ac mutawauk in kael ac fahk, “God El tia
ku in lela in ouingan, Leum! Ma inge tia ku in sikyak nu sum!”
23 Jesus el forang nu sel Peter ac fahk, “Fahla likiyu, Satan! Kom sie
mwe tukulkul nu sik, mweyen nunak lom ingan tia ma tuku sin God
me, a ma sin mwet uh.”
24 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kutena mwet fin
lungse wiyu, el enenu in lafwekunul sifacna, srukak sakseng lal ac
fahsr tukuk.
25 Tuh el su lungse molela moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su moul
lal tuhlac lukel keik, el fah konauk moul lal.
26 Ac tuh mwe mea nu sin sie mwet el fin eis lal faclu nufon, a moul
lal tuhlac? Wangin sripa, mweyen wangin ma el ac ku in sang in sifil
molela moul lal.
27 Tuh Wen nutin Mwet el apkuran in tuku in wolana lun Papa tumal
wi lipufan lal, na el ac fah sang ma lacne nu sin kais sie mwet, fal nu
ke orekma lal.
28 Pwayena nga fahk nu suwos, oasr kutu sin mwet inge su ac fah
tiana misa nwe ke na elos liye ke Wen nutin Mwet el tuku in tokosrai
lal.”

17

Ekla Lun Jesus
(Mark 9:2–13; Luke 9:28–36)

1 Tukun len onkosr, Jesus el eisal Peter ac tamulel se, James ac John,
ac elos utyak nu fin soko eol fulat, ac elos mukena we.
2 Ke elos liye na, Jesus el ekla ye mutaltal: saromrom mutal oana
faht uh, ac nuknuk lal arulana fasrfasr pikapakla.
3 Na mwet tumal lutlut tolu ah liyalak Moses ac Elijah sramsram nu
sin Jesus.

4 Na Peter el kasla ac fahk nu sin Jesus, “Leum, arulana wo ke kut
muta inge uh! Kom fin lungse, nga ac musaela tolu iwen aktuktuk: sie
sum, sie sel Moses, ac sie sel Elijah.”
5 Ke el kaskas, sie pukunyeng na saromrom sonolosi, ac sie pusra in
pukunyeng uh me fahk, “El inge Wen kulo saok nutik, su nga insewowo
kac. Kowos lohngol!”
6 Ke mwet tumal lutlut elos lohng pusra sac, elos arulana sangengla,
na elos faksufi.
7 Jesus el tuku nu yorolos ac kahlulosi, ac fahk, “Tuyak, nimet
sangeng!”
8 Na elos ngetak ac wangin mwet elos liye, a Jesus mukena.
9 Ke elos oatui liki fineol uh, Jesus el sap nu selos, “Nimet fahk nu
sin kutena mwet ma su komtal liye inge nwe ke na Wen nutin Mwet
el akmoulyeyukyak liki misa.”
10 Na mwet tumal lutlut elos siyuk sin Jesus, “Efu ku mwet luti Ma
Sap elos fahk mu Elijah el ac tuku meet?”
11 Ac Jesus el fahk, “Pwaye lah Elijah el ac tuku meet, ac el ac fah
akoela ma nukewa.
12 Tusruktu, nga fahk nu suwos lah Elijah el tuku tari, ac mwet uh
tiana akilenul, a elos oru ma na koluk nu sel oana ma elos lungse. Ac
elos ac fah oru oapana nu sin Wen nutin Mwet.”
13 Na mwet tumal lutlut elos kalemak lah el kaskas kacl John Baptais.

Jesus El Akkeyala Sie Tulik Mukul Su Oasr Demon Yorol
(Mark 9:14–29; Luke 9:37–43)

14 Ke elos folokla nu yurin un mwet uh, oasr sie mukul tuku nu yurin
Jesus, su faksufi ye mutal
15 ac fahk, “Leum se, pakomuta wen nutik! El musen pulkoa, ac pacl
se ac tuyang nu sel uh arulana upa, oru el kwacna putatyang nu in e
uh, ku nu inkof uh.
16 Nga tuh usalu nu yurin mwet tomom lutlut, tuh elos koflana
akkeyalla.”
17 Na Jesus el fahk, “Fuka lupan selulalfongi ac sesuwos in orekma
lomtal uh! Nga ac muta yurumtal nwe ngac? Nga ac muteng komtal
nwe ngac? Use tulik sacn nu yuruk!”
18 Jesus el sap ku nu sin demon sac, na el illa liki tulik sac, ac in pacl
sacna tulik sac kwela.
19 Na mwet tumal lutlut elos tuku nu yurin Jesus in lukma ac siyuk
sel, “Efu kut ku kofla lusla demon sac?”
20 Na Jesus el fahk, “Mweyen srikla lulalfongi lowos. Pwayena nga
fahk nu suwos, lulalfongi lowos fin oana luman fiten mustard se,
kowos ac ku in fahk nu sin eol soko inge, ‘Fahsrot liki acn se inge
nu ingo!’ na ac som. Kowos ac ku in oru kutena ma!” [
21 “Tusruktu pre ac lalo mukena pa ku in sisla kain inge; wangin ma
saya ku in sisla.”]*

Jesus El Sifil Kaskaskin Misa Lal
(Mark 9:30–32; Luke 9:43–45)

22 Ke mwet tumal lutlut nukewa fahsreni nu Galilee, Jesus el fahk nu
selos, “Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet

* **17:21** Kutu Ma Simusla uh sang v. 21

23 su ac fah unilya, tusruktu tukun len tolu, el fah sifil ak-
moulyeyukyak."

Mwet tumal lutlut elos arulana asor ke elos lohng ma inge.

Akfalye Tax Lun Tempul

24 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut tuku nu Capernaum, mwet eisani tax lun Tempul elos tuku nu yorol Peter ac siyuk, "Ku mwet luti lom el wi moli tax lun Tempul uh?"

25 Ac Peter el fahk, "Aok."

Ke Peter el ilyak nu in lohm uh, Jesus el kasla meet ac fahk, "Simon, mea kom nunku? Su moli tax ac mwe takma saya nu sin tokosra lun faclu? Ya mwet na in acn se, ku mwet sac uh?"

26 Ac Peter el fahk, "Mwet sac uh."

Na Jesus el fahk, "Fin ouingan, kalem lah mwet in acn se ac tia moli.

27 Tusruktu kut tia lungse aktoasrye mwet inge. Ke ma inge, kom som nu in lulu uh ac sisla soko ah an. Amakunak ik soko ma kom ahsak oemeet an, ac kom ac fah konauk ipin silver se in oalul ma fal in molela tax luk kom uh nu in Tempul uh. Usla ac sang akfalyela."

18

Su Fulat Oemeet Uh
(Mark 9:33–37; Luke 9:46–48)

1 In pacl sac, mwet tumal lutlut elos tuku ac siyuk sin Jesus, "Su fulat oemeet in Tokosrai lun kusrao uh?"

2 Na Jesus el pangonma tulik srisrik se ac sap elan tu ye mutalos,

3 ac el fahk, "Pwayena nga fahk nu suwos, kowos fin tia ekla in oana tulik srisrik, kowos ac koflana ilyak nu in Tokosrai lun kusrao.

4 El su fulat oemeet in Tokosrai lun kusrao uh pa el su akpusiselyal in oana tulik se inge.

5 Ac kutena mwet su eis sie tulik srisrik ouinge inek, el oayapa eisyu.

Mwe Aktukulkulye Lulalfongi Lun Mwet
(Mark 9:42–48; Luke 17:1–2)

6 "Kutena mwet su fah aktukulkulye sie selos inge su srik su lulalfongiyu, ac wona nu sin mwet sacn in sripsripi sie eot wen inkwawal ac sisella elan walomla yen loal in meoa uh.

7 Fuka kolukiya nu sin faclu ke oasr na ma su aktukulkulye mwet uh! Kain lumah inge ac nuna sikyak pacl nukewa, tusruktu ac fah arulana koluk nu sin mwet se su pwanang tuh ouiya inge in sikyak uh!

8 "Lac poum ku lac niom fin aktukulkulye kom, pakela ac sisla! Ac wo fin wanginla lac poum ku lac niom ac kom utyak nu in moul ma pahtpat, liki monum in fas ac sisiyang kom nu in e kawil.

9 Ac la atronmotom fin aktukulkulye kom, tipalla ac sisla! Ac wo kom in utyak nu ke moul ma pahtpat wi atronmuta se na, liki atronmotom kewa in oasr ac sisiyang kom nu ke e lun hell.

Pupulyuk Ke Sheep Tuhlac
(Luke 15:3–7)

10 "Liyaung tuh kowos in tia pilesru kutena selos su srik inge. Nga fahk nu suwos, tuh lipufan lalos elos mutana ye mutun Papa tumuk inkusrao pacl e nukewa." [

11 Tuh Wen nutin Mwet el tuku in tuh molelosla su tuhlac.”]*
12 “Mea kowos nunku mu sie mwet ac oru fin oasr sheep siofok natul,
ac soko tuhlac? Ya el ac tia filiya ma eungoul eu in muta mongo pe eol
uh, ac som suk ma soko ma tuhlac uh?
13 Ke el konauk, nga fahk nu suwos lah el ac engan yohk ke sheep
soko ah, liki ma eungoul eu ma tia tuhlac uh.
14 In ouiya se na inge, Papa tomowos inkusrao El tia lungse kutena
selos su srik inge in tuhlac.

Sie Mwet Su Orekma Koluk Lain Kom
15 “Sie mwet lulalfongi fin orekma koluk lain kom, fahla nu yorol ac
akkalemye ma sufal lal. Tusruktu, oru ma inge inmasrlomtal na. El
fin porongekom, na orekma wo lom folokonulma.
16 A el fin tia porongekom, kom eis sie ku luo mwet in wi kom, tuh
kas in alein nukewa in oasr akpwayeye sin mwet loh luo yak, oana ke
Ma Simusla uh fahk.
17 Ac el fin tia pacna porongalos, na kom fahkak ma nukewa nu sin
church. Ac el fin srangesr lohng church, na kom tari oral oana sie
mwet pegan, ku sie mwet eisani tax.

Ma Su Filfilla Ac Ma Tia Filfilla
18 “Ke ma inge nga fahk nu suwos nukewa: Kutena ma kowos
kapriya fin faclu, ac fah kapiri pac inkusrao; ac kutena ma kowos tulala
faclu, ac fah taltalla pac inkusrao.
19 “Ac nga fahk pac nu suwos: Pacl nukewa ma luo suwos insese nu
ke sie ma su kowos pre kac fin faclu, Papa tumuk inkusrao El ac fah
oru nu suwos.
20 Tuh yen nukewa ma oasr mwet luo ku tolu tukeni we inek, nga
fah welulos pac.”

Pupulyuk Ke Sie Mwet Kulansap Su Tia Nunak Munas
21 Na Peter el tuku nu yurin Jesus ac fahk, “Mwet Luti, sie mwet
lulalfongi wiuk fin nuna orekma koluk nu sik, pacl ekasr nga ac nunak
munas nu sel kac? Ya pacl itkosr?”
22 Ac Jesus el topuk ac fahk, “Mo, tia pacl itkosr, a itngoul pacl itkosr,
23 mweyen Tokosrai lun kusrao uh ouinge: Sie pacl ah tuh oasr sie
tokosra su sulela in tuni soemoul lun mwet orekma lal.
24 El tufahna akoo in oru ma inge na utukyak sie selos su soemoul
lal alukela million dollar.
25 Mani su oasr yurin mwet kulansap sac tia fal in molela soemoul
lal, ke ma inge tokosra el sap in kukakinyukla el oana sie mwet kohs,
wi mutan kial, tulik natul ac ma nukewa lal, in akfalye misa lal.
26 Ke ma inge mwet kulansap sac putati nu ye mutun tokosra sac ac
fahk, ‘Nunak munas, mongfisrasr nu sik, ac nga ac fah akfalye nu sum
ma nukewa!’
27 Tokosra sac pakomutal ac nunak munas nu sel ac eela soemoul
lal, na el fuhlella el som.
28 “Na ke mwet sac el oatula, el sun sie sin mwet orekma wial su
soemoul nu sel ke sie lupa na srisrik. El sruokilya ac iseya kwawal ac
fahk, ‘Molema soemoul lom nu sik uh!’
29 Mwet kulansap sac putati ye mutal ac fahk, ‘Nunak munas,
mongfisrasr nu sik, ac nga fah akfalyela soemoul luk nu sum!’

* **18:11** Kutu Ma Simusla uh sang v. 11.

30 A el tia lungse lohng, ac el eisalang nu in presin tuh elan muta
nwe ke na el akfalyela soemoul lal.
31 Ke mwet orekma wial saya elos liye ma inge, elos arulana toasr
kac, ac som fahk ma nukewa nu sin tokosra sac.
32 Na tokosra sac solama mwet sac ac fahk nu sel, 'Kom sie mwet
kulansap arulana koluk! Nga nunak munas nu sum ke ma nukewa
kom soemoul nu sik kac, mweyen na kom kwafe nu sik.
33 Ya tia fal kom in nunak munas pac nu sin mwet kulansap se wiom
ah, oana ke nga oru nu sum?'
34 Tokosra el arulana kasrkusrak sel, ac supwalla nu in presin elan
muta keok we nwe ke na el akfalyela soemoul lal nukewa."
35 Ouinge Jesus el fahk nu selos, "Papa tumuk inkusrao El ac oru
oapana inge nu suwos, kowos fin tia nunak munas nu sin mwet
lulalfongi wiowos ke insiowos na pwaye."

19

Jesus El Luti Ke Payuk Fahsrelik
(Mark 10:1–12)

1 Tukun Jesus el fahk ma inge tari, el som liki acn Galilee ac ut
kutulap in Infacl Jordan nu Judea.
2 Un mwet puspis fahsr tokol, ac el akkeyalosla nukewa su mas we.
3 Kutu mwet Pharisee tuku nu yorol tuh elos in srikal ke mwe siyuk
se inge, "Ya Ma Sap uh lela sie mwet in sisla mutan kial ke kutena
sripa?"
4 Jesus el topuk ac fahk, "Ya kowos soenna riti Ma Simusla se ma
fahk mu, Ke mutawauk, El su orala ma nukewa El orala pac mukul ac
mutan?
5 Ac God El fahk, 'Ke sripa se inge, sie mukul el fah fahsr liki papa
ac nina, ac fah fulyang nu sin mutan kial, ac eltal fah ma sefanna.'
6 Ouinge eltal fah tia sifil ma luo, a eltal ac ma sefannala. Ke ma
inge, ma God El falsani lela mwet uh in tia eisalik."
7 Na mwet Pharisee elos siyuk sel, "Ac efu ku Moses el tuh sapkin
mu mukul se ac ku in sang sie pwepu in fahsrelik nu sin mutan kial,
ac supwalla lukel?"
8 Jesus el topuk ac fahk, "Moses el tuh lela nu suwos in sisla
mutan kiowos mweyen arulana upa insiowos. Tusruktu, tia ouinge
ke mutawauk me.
9 Ke ma inge nga fahk nu suwos, kutena mwet su sisla mutan kial ke
kutena sripa sayen mutan sac orek kosro, na mukul sac el orek kosro
el fin sifil payukyak sin siena mutan."
10 Mwet tumal lutlut elos fahk, "Fin pa ingan oakwuk inmasrlon sie
sianyan, ac wona in tia payuk."
11 Na Jesus el fahk, "Tia mwet nukewa ku in eis mwe luti se inge, a
elos na su God El akkalemye nu se.
12 Mweyen oasr sripa pus ma oru sie mukul in tia payuk: kutu,
mweyen elos nuna isusla ouinge; ac kutu, mwet uh pa oru elos in
ouinge; ac kutu tia payuk ke na sripen Tokosrai lun kusrao. Lela el su
ku in eis mwe luti se inge in eis."

Jesus El Akinsewowoye Tulik Srisrik
(Mark 10:13–16; Luke 18:15–17)

13 Na mwet uh use tulik srisrik nu yurin Jesus elan filiya paol faclos
ac pre kaclos, a mwet tumal lutlut elos multikin nu sin mwet uh.
14 Na Jesus el fahk nu selos, “Lela tulik in tuku nu yuruk ac nimet
ikololosi, tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos su oana tulik srisrik uh.”
15 Na el filiya paol nu faclos, ac som liki acn sac.

Mwet Fusr Kasrup Se
(Mark 10:17–31; Luke 18:18–30)

16 Sie pacl ah mwet fusr se tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, “Mwet
Luti, orekma wo fuka se nga enenu in oru tuh nga fah ku in eis moul
ma pahtpat?”
17 Na Jesus el fahk, “Efu kom ku siyuk sik ke ma su wo uh? God
mukena pa wo. Kom fin lungse eis moul ma pahtpat, liyaung ma sap.”
18 Na mwet fusr sac siyuk, “Ma sap fuka?”
Ac Jesus el topuk, “Nik kom akmas, nik kom kosro; nik kom
pisrapasr; nik kom orek loh kikiap lain mwet;
19 sunakin papa tomom ac nina kiom; ac lungse mwet tulan lom oana
kom lungse kom sifacna.”
20 Na mwet fusr sac fahk, “Nga liyaung ma sap inge nukewa. Mea
pac nga enenu in oru?”
21 Na Jesus el fahk nu sel, “Kom fin ke kom in suwosna, kom som
kukakunla ma lom nukewa ac sang molo an nu sin mwet sukasrup, na
ac fah oasr mwe kasrup lom inkusrao; na kom fahsru fahsr tukuk.”
22 Ke mwet fusr sac lohng ma inge, el som ac arulana toasrla kac,
mweyen el sie mwet na kasrup.
23 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Pwayena nga fahk nu
suwos, ac fah arulana upa sie mwet kasrup in utyak nu in Tokosrai
lun kusrao.
24 Ac nga sifilpa fahk, ac fisrasr tuh soko camel in fahsr sasla ke
mutun soko nilul, liki sie mwet kasrup in ilyak nu in Tokosrai lun
God.”
25 Ke mwet tumal lutlut elos lohng ma inge elos arulana fwefela. Na
elos fahk, “Fin ouingan, su ac ku in moul?”
26 Jesus el ngetang nu selos ac fahk, “Ma inge ac koflana orek sin
mwet uh, a God El ku in oru ma nukewa.”
27 Na Peter el kasla ac fahk, “Liye, kut filiya ma nukewa ac fahsr
tukum. Na mea kut ac eis kac?”
28 Na Jesus el fahk nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos, ke Wen
nutin Mwet el ac muta fin tron wolana lal ke We Sasu, na kowos mwet
singoul luo su fahsr tukuk inge ac fah wi pac muta fin tron singoul luo,
in nununku sruf singoul luo lun Israel.
29 Ac mwet nukewa su filiya lohm ac acn, ku mwet lel ac mwet lohl,
ku papa ac nina, ku tulik natul ke sripuk, ac fah eis lanen ma inge pacl
siofok yohk liki, ac elos ac fah usrui pac moul ma pahtpat.
30 A mwet puspis su meet in pacl inge ac fah tok, ac mwet puspis su
tok in pacl inge elos ac fah meet.

20

Mwet Orekma In Ima In Grape

1 “Tokosrai lun kusrao uh ouinge: ac oana sie mwet kacto ma toang
na oatula ke lotutang in konauk kutu mwet in orekma ke ima in grape
lal.
2 Elos insese elan moli nu selos ipin silver se ke len se, fal nu ke molo
se orek in pacl sac, na el supwalosla nu in ima lal.
3 Ke ao eu ke lotu sacna, el sifilpa folokla nu ke acn in kuka uh, ac
konauk kutu pac mwet su tu we ac wangin ma oru.
4 Na el fahk nu selos, ‘Kowos som ac wi pac orekma in ima in grape
uh, ac nga fah moli nu suwos ke sie moul fal.’
5 Na elos som. Ac ke ao singoul luo ac ao tolu, el sifilpa som ac oru
oana ma el oru meet ah.
6 Apkuran nu ke ao limekosr ke ekela, el sifil folokla nu ke acn in
kuka uh ac sifilpa liyauk kutu mwet tu we, ac el fahk, ‘Efu ku kowos
muta wel len fon se inge?’
7 Na elos fahk, ‘Wangin mwet srukkutyak in orekma.’ Na el fahk,
‘Fin ouingan, kowos som wi orekma ke ima in grape ah.’
8 “Ke ekela, mwet kacto sac fahk nu sin mwet karingin mwet orekma
uh, ‘Pangonma mwet orekma ac moleang orekma lalos, mutawauk
kaclos su tuku oetok nwe ke mwet ma tuku oemeet.’
9 Na kais sie mwet ma mutawauk orekma ke ao limekosr ke eku, elos
eis ipin silver se.
10 Ouinge ke mwet ma mutawauk oemeet in orekma elos tuku in eis
molin orekma lalos, elos nunku mu ac yohk ma elos ac eis; tusruktu
elos eis pacna kais sie ipin silver.
11 Elos eis mani lalos ac mutawauk in torkaskas lain mwet kacto sac
12 ac fahk, ‘Mwet ma touyak oetok inge elos orekma ke ao sefanna,
a kut orekma len fon se ye faht uh, ac kom moli nu selos oana ke kom
moli nu sesr!’
13 Na mwet kacto sac fahk nu sin sie selos, ‘Mwet kawuk, porongeyu.
Nga tiana kutasrik nu sum. Kom tuh insese in orekma len fon se ke
ipin silver se na.
14 Inge kom eis mani lom an ac folokla nu lohm sum. Nga lungse
sang nu sin mwet se ma tuku oetok inge lupa se na ma nga sot nu sum
ah.
15 Ya tia ma luk in sulela ma nga ac oru ke mani luk sifacna? Ya kom
loloik mweyen nga oru wo nu selos?’ ”
16 Na Jesus el fahk, “Ouinge, elos su tok ac fah meet, ac elos su meet
ac fah tok.”

Jesus El Sramsram Ke Misa Lal Pacl Se Aktolu
(Mark 10:32–34; Luke 18:31–34)

17 Ke Jesus el ututyak nu Jerusalem, el srela mwet tumal lutlut ac
kaskas nu selos inkanek uh
18 ac fahk, “Kut ac som nu Jerusalem pa inge, ac Wen nutin Mwet
el ac fah itukyang nu inpoun mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap uh.
Elos ac fah wotela elan misa,
19 na elos fah eisalang nu inpoun mwet pegan, su ac fah aksruk-
srukel, srunglul, ac unilya fin saksen soko. Tusruktu ke len se aktolu
el ac fah sifil akmoulyeyukyak.”

Ngusr Lun Sie Nina
(Mark 10:35–45)

20 In pacl sac, mutan kial Zebedee el tuku nu yurin Jesus, wi wen luo
natul. El epasrla ye mutal ac fahk lah oasr ma el ke siyuk.
21 Ac Jesus el fahk, “Mea kom lungse?”
Na nina sac fahk, “Wulema nu sik lah wen luo nutik inge ac fah
muta, sie lac poum layot ac sie lac poum lasa, ke kom ac tokosrala uh.”
22 Na Jesus el fahk nu sin tamulel sac, “Komtal tia etu ma komtal
siyuk an. Ya komtal ac ku in nim ke cup in keok se ma nga akola in
nim kac?”
Ac eltal fahk, “Kut ku.”
23 Na Jesus el fahk, “Pwaye lah komtal ac nim kac, tusruktu tia ma
luk in fahk lah su ac muta layot ac lasa sik. Acn inge ma sin mwet su
Papa tumuk El akoela nu se.”
24 Ke mwet tumal lutlut singoul saya elos lohng ma inge, elos arulana
kasrkusrak sin tamulel sac.
25 Ouinge Jesus el pangnoloseni ac fahk nu selos, “Kowos etu lah
mwet kol lun mwet pegan uh lungse na sapsap nu fin mwet lalos, ac
mwet leum uh elos akkalemye lah ku nukewa oasr selos.
26 Tusruktu, ac fah tia ouinge yuruwos. Sie suwos fin ke elan fulat
inmasrlowos, el enenu in mwet kulansap lowos;
27 ac sie suwos fin lungse in el emeet, enenu elan mwet foko lowos,
28 oana ke Wen nutin Mwet el tia tuku in tuh kulansupweyuk el, a
tuh elan sie mwet kulansap, ac sang moul lal in molela mwet puspis.”

Jesus El Akkeyala Mwet Kun Luo
(Mark 10:46–52; Luke 18:35–43)

29 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos som liki acn Jericho, oasr sie
un mwet na yohk fahsr tokolos.
30 Mwet kun luo su muta sisken innek uh lohng lah Jesus el fahsr in
alukeltalla, na eltal wowoyak ac fahk, “Wen nutin David! Pakoten nu
sesr!”
31 Mwet in u sac elos mulat nu seltal ac fahk eltal in koasrlong. A
eltal wowoyak yohk liki meet ac fahk, “O Leum, Wen nutin David!
Pakomutasr!”
32 Jesus el tui, ac pangnoltal ac siyuk, “Mea komtal lungse ngan oru
nu sumtal?”
33 Ac eltal fahk, “Leum, oru tuh kut in ku in liye!”
34 Jesus el pakomutaltal ac kahlye mutaltal. In pacl sacna eltal ku in
liye, ac eltal fahsr tokol.

21

Utyak Pwengpeng Nu In Jerusalem
(Mark 11:1–11; Luke 19:28–40; John 12:12–19)

1 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos apkuranyang nu Jerusalem, elos
tuku nu Bethphage, su oan sisken Fineol Olive. Ke elos muta we, Jesus
el supwala luo sin mwet tumal lutlut in som meet lukeltal,
2 ac pa inge ma el sap eltal in oru: “Komtal som nu in siti srisrik se
ma oan meeto, na ke komtal ac utyak, komtal ac konauk soko donkey
ma kapir oan we, su oasr soko natu tu siskal. Tulala ac use kewa nu
yuruk.
3 Ac kutena mwet fin kaskas nu sumtal, komtal fah fahk, ‘Leum el
enenaltal,’ na el ac sa na in fuhleltalma.”
4 Ma inge orek tuh in akpwayei kas lun mwet palu su fahk,

5 “Fahkang nu sin siti Zion,
Liye, tokosra lom el tuku nu yurum!
El inse pusisel, ac muta fin soko donkey,
Aok, fin natu soko ah.”
6 Ouinge mwet tumal lutlut luo ah som ac oru oana ma Jesus El fahk
nu seltal.
7 Eltal use donkey soko ac ma fusr soko natul, ac filiya nuknuk laltal
nu facltal, na Jesus el sroang ac muta fac.
8 Sie un mwet na lulap elos laknelik nuknuk lalos inkanek uh, ac
kutu mwet uh pakela lesak ac sang lohala inkanek uh.
9 Mwet su fahsr meet liki Jesus, ac elos su fahsr tokol, elos
nukewa wowoyak ac fahk, “Kaksakin Wen nutin David! God Elan
akinsewowoye el su tuku Inen Leum! Kaksakin God!”
10 Ke Jesus el utyak nu Jerusalem, mwet nukewa in siti uh wonak, ac
elos asiyuki, “Su mwet se inge?”
11 Ac u se ma welul Jesus ah fahk, “El inge Jesus, mwet palu su tuku
liki Nazareth in Galilee.”

Jesus El Som Nu In Tempul
(Mark 11:15–19; Luke 19:45–48; John 2:13–22)

12 Jesus el utyak nu in Tempul ac luselosyak nukewa su kuka ac moul
in Tempul uh. El topkakunla tepu lun mwet ayaol mani uh, ac oayapa
mwe muta lalos su kukakin wule uh,
13 ac el fahk nu selos, “Simla in Ma Simusla lah God El fahk, ‘Tempul
luk ac fah pangpang iwen pre,’ a kowos oru nien wikla lun mwet
pisrapasr!”
14 Mwet kun ac mwet sukapas elos tuku nu yorol in Tempul, ac el
akkeyalosla.
15 Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos arulana kasrkusrak ke
elos liye orekma wolana ma el oru inge, ac ke tulik uh wowoyak in
Tempul ac fahk, “Kaksakin Wen nutin David!”
16 Na elos siyuk sin Jesus, “Ku kom lohng ma elos fahk inge?”
Na Jesus el fahk, “Aok, nga lohng. Ya kowos soenna riti Ma Simusla?
Fahk mu, ‘O God, kom loteang nu sin tulik srisrik ac tulik fusr in etu
in oru kaksak pwaye nu sum.’ ”
17 Jesus el fahsr lukelos ac som liki siti uh nu Bethany, ac mongla we
ke fong sac.

Jesus Ac Sak Fig Soko
(Mark 11:12–14, 20–24)

18 Toang na in len tok ah, ke Jesus el folokla nu in siti uh, el
masrinsralla.
19 El liye soko sak fig su tu sisken innek uh ac el kuhfla nu kac,
tusruktu wangin fahko kac, a sra mukena. Na el fahk nu sin sak soko
ah, “Kom ac fah tiana sifil isus fahko!” In kitin pacl ah na sak soko ah
uli.
20 Mwet tumal lutlut elos liye ma inge, ac elos arulana fwefela kac.
Ac elos siyuk, “Fuka tuh sak fig soko inge arulana sa in uli?”
21 Na Jesus el topuk ac fahk, “Pwayena nga fahk nu suwos, kowos fin
lulalfongi na ac tia alolo, kowos ac ku in oru ma nga oru nu sin sak fig
soko inge. Ac tia ma inge mukena, a kowos ac ku pac in fahk nu sin
eol soko inge, ‘Mukuiyak ac srola nu in meoa uh,’ na ac srola.

22 Fin oasr lulalfongi lowos, ma nukewa ma kowos siyuk kac in pre
lowos uh kowos ac eis."

Kusen Siyuk Lun Mwet Uh Ke Ku Lun Jesus
(Mark 11:27–33; Luke 20:1–8)

23 Jesus el foloko nu in Tempul; ac ke el luti, mwet tol fulat ac mwet
matu elos tuku nu yorol ac siyuk sel, "Ma ya ku lom in oru ma inge?
Su sot ku ingan nu sum uh?"
24 Na Jesus el fahk, "Nga ac siyuk suwos mwe siyuk sefanna, ac kowos
fin ku in topuk, na nga ac fahkot lah ma ya ku ma nga orekmakin in
oru ma inge uh.
25 Ku lal John in baptaisi mwet uh tuku ya me — ma sin God, ku ma
sin mwet uh?"
Elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos, "Mea kut ac fahk uh? Kut fin
fahk mu, 'Ma sin God,' na el ac ange, 'Ac efu kowos ku tia lulalfongel
John?'
26 A kut fin fahk mu, 'Ma sin mwet uh,' na kut ac sangeng ke ma
mwet ac oru nu sesr, mweyen elos nukewa lulalfongi mu John el sie
mwet palu."
27 Ke ma inge elos topuk Jesus ac fahk, "Kut tia etu."
Na el fahk nu selos, "Fin ouinge, nga ac tia pac fahk nu suwos lah
ma ya ku luk in oru ma inge uh."

Pupulyuk Ke Wen Luo

28 "Na mea kowos nunku ke sramsram se inge? Oasr wen luo nutin
mwet se. El som nu yurin el su matu ac fahk, 'Wen nutik, fahla ac
orekma ke ima in grape uh misenge.'
29 Ac wen sac fahk, 'Nga ac tia som,' a tok el aolla nunak lal ac som.
30 Na papa sac som nu yurin wen se ma fusr ac fahk oapana nu sel,
na wen sac fahk, 'Aok, papa, nga ac som,' a el tiana som.
31 Su kac sin wen luo ah oru ma lungse lun papa sac?"
Na elos fahk, "Wen se ma matu ah."
Ouinge Jesus el fahk nu selos, "Pwayena nga fahk nu suwos, mwet
eisani tax ac mutan kosro uh* ac ku in utyak nu in Tokosrai lun God
meet liki kowos.
32 Tuh John Baptais el tuku nu yuruwos ac akkalemye ouiyen moul
pwaye, ac kowos tia lulalfongel; a mwet eisani tax ac mutan kosro elos
lulalfongel. Kowos ne liye ma inge a toko kowos tiana ekulla nunak
lowos in lulalfongel."

Pupulyuk Ke Mwet Liyaung Ima In Grape Uh
(Mark 12:1–12; Luke 20:9–19)

33 Na Jesus El fahk, "Lohng pac pupulyuk se inge. Oasr ima in grape
se lun mwet kacto se. El kuhlasak, ac pukanak luf se mwe itat wain,
na el musaela nien soan se. Tukun ma inge el sang ima se inge nu sin
kutu mwet in karingin, ac el som liki facl sac.
34 Ke sun pacl in korsrani grape uh, el supwala mwet kulansap lal
nu yurin mwet karingin ima uh in eis ip lal ke fokin ima uh.
35 Mwet karingin ima sac sruokya mwet kulansap inge — srungulak
sie, uniya sie, ac tungalak sie.

---

* **21:31** ***mutan kosro uh:*** mutan ma kukakin manolos.

36 Na mwet kacto sac sifilpa supwala mwet kulansap pus liki meet,
ac mwet karingin ima sac oru nu selos oapana elos oru meet ah.
37 Na tok, el supwala wen natul sifacna nu yorolos. In nunak lal el
mu, 'Pwayena elos ac sunakin wen se nutik inge.'
38 Tusruktu, ke mwet karingin ima uh liye wen sac, elos fahk nu sin
sie sin sie, 'Wen se nutin mwet kacto sac pa inge. Fahsru kut unilya,
na ima se inge ac fah ma lac lasr!'
39 Ouinge elos sruokilya, sisella liki ima sac, ac unilya."
40 Na Jesus el siyuk, "Mwet se la ima sac fin tuku, mea el ac oru nu
sin mwet karingin ima sac?"
41 Na elos fahk, "Kalem lah el ac uniya mwet koluk inge, ac sang ima
sac nu sin kutu pac mwet in karingin, su ac fah sang ip lal ke fokin
ima uh in pacl fal."
42 Na Jesus el fahk nu selos, "Ya kowos soenna rit in Ma Simusla,
'Eot se ma mwet musa uh sisla,
Pa yohk sripa oemeet uh.
Leum pa oru ma inge uh;
Fuka lupan usrngukiya in liye!' "
43 Na Jesus el fahk pac nu selos, "Ke ma inge nga fahk nu suwos:
Tokosrai lun God ac fah itukla liki kowos, ac itukyang nu sin mwet su
ac orala fahko pwaye." [
44 Kutena mwet su putatla nu fin eot se inge ac fah musalsalu
mano. Ac eot se inge fin putatla nu fin sie mwet, manol ac fah
pusraksrakelik.]†
45 Ke mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos lohng kas in pupulyuk
lun Jesus inge, elos etu lah el kaskas kaclos.
46 Ouinge elos srike in sruokilya, tusruktu elos sangeng sin un mwet
uh, mweyen mwet uh pangon mu Jesus el sie mwet palu.

22

Pupulyuk Ke Kufwen Marut
(Luke 14:15–24)

1 Jesus el sifilpa orekmakin kas in pupulyuk ke el kaskas nu sin mwet
uh.
2 El fahk, "Tokosrai lun God ouinge: Oasr sie tokosra su akoo sie
kufwen marut nu sin wen se natul.
3 El supwalik mwet kulansap lal in som solama mwet ma solsol tari
nu ke kufwen marut uh elos in tuku, tuh elos tia lungse tuku.
4 Na el sifilpa supwala kutu pac mwet kulansap in fahk nu selos su
solsol: 'Kufwa luk uh akola tari, cow mukul wowo nutik ac cow fusr
ma akfatyeyuk anwuki tari, ac ma nukewa akola. Fahsru nu ke kufwen
marut uh!'
5 Tusruktu mwet ma solsol uh pilesru na ac oru na lungse lalos uh:
sie som nu ke ima lal, sie som nu ke nien kuka lal,
6 ac kutu elos sruokya mwet kulansap inge, srunglulos ac onelosi.
7 Tokosra sac arulana kasrkusrakak, ac supwala mwet mweun lal ac
uniya mwet akmas ingo ac esukak siti selos uh.
8 Na el pangonma mwet kulansap lal ac fahk nu selos, 'Kufwen marut
luk akola, tusruk mwet ma nga tuh suli ah elos tia fal in wi.

† **21:44** Kutu Ma Simusla uh sang v. 44.

9 Ke ma inge kowos som nu inkanek uh ac pangonma mwet nukewa
kowos ac liyauk we nu ke kufwa uh.'
10 Ouinge mwet kulansap elos som nu inkanek uh ac eisani nufon
mwet elos liyauk we, mwet wo ac mwet koluk oana sie; ac iwen marut
uh arulana tingtingi ke mwet.
11 "Na tokosra sac el som in liye mwet su tuku, ac konauk lah sie
mwet uh tia nukum nuknuk fal nu ke marut.
12 Ac tokosra sac fahk nu sel, 'Mwet kawuk, kom utyak fuka nu in
acn se inge ke kom tia nukum nuknuk fal nu ke marut?' Tuh wanginna
ma mwet sac fahk.
13 Na tokosra sac fahk nu sin mwet kulansap uh, 'Kapriya nial ac
paol, ac sisella nu in acn lohsr likinum uh. El ac fah tung ac ngalis
inwihsel we.' "
14 Na Jesus el aksafyela pupulyuk se inge ac fahk, "Mwet pus na
pangonyuk, a mwet na pu suleyukla."

Mwe Siyuk Ke Akfalyeyen Tax
(Mark 12:13–17; Luke 20:20–26)

15 Mwet Pharisee elos som ac tukeni pwapa in sruokilya Jesus ke
kutu mwe siyuk kutasrik.
16 Na elos supwala kutu sin mwet lutlut lalos ac oayapa kutu sin
mwet in u lal Herod nu yurin Jesus. Elos som ac fahk, "Mwet Luti, kut
etu lah kom fahk ma pwaye. Kom luti kas pwaye ke ma lungse lun
God, ac tia suk lah acnu fuka nunak lun mwet uh kac, mweyen kom
tia wiwimwet.
17 Fahk nu sesr lah mea nunak lom? Ya ac lain Ma Sap lasr uh mwet
uh in moli tax nu sin Caesar, tokosra in acn Rome, ku tia?"
18 Tusruktu Jesus el akilen pwapa koluk lalos, ac el fahk nu selos,
"Kowos mwet wosounkas! Efu kowos ku srike in srifeyu?
19 Ase nu sik sie ipin mani ma sang akfalye tax an!"
Na elos use sie ac sang nu sel,
20 ac el siyuk selos, "Inen su, ac petsa lun su oan kac inge?"
21 Ac elos fahk, "Ma lun Caesar."
Na Jesus el fahk nu selos, "Fin ouingan, kowos sang nu sel Caesar
ma lun Caesar, ac sang nu sin God ma lun God."
22 Ke elos lohng ma inge, elos fwefela kac, ac som lukel.

Mwe Siyuk Ke Moulyak Liki Misa
(Mark 12:18–27; Luke 20:27–40)

23 In len sacna kutu mwet Sadducee tuku nu yurin Jesus. (U se inge
lulalfongi mu wangin sifil moulyak tokin misa.)
24 Elos fahk, "Mwet Luti, Moses el tuh fahk mu mwet se fin misa ac
wangin tulik natul, mukul se wien mas sac uh enenu in payukyak sin
katinmas sac, in mau oasr tulik natultal su ac fah pangpang ma nutin
mas sac uh.
25 Tuh oasr tamulel itkosr su muta in acn se inge meet. Mukul se
ma matu oemeet uh tuh payuk nwe misa a wangin tulik natul, ouinge
mukul se tokol el payukyak sin katinmas sac.
26 Ouiya se inge sikyak pac nu sin mukul se akluo, ac mukul se aktolu,
nwe sun pac wen se akitkosr.
27 Na tok katinmas sac misa.
28 Fin sun len in moulyak lun mwet misa uh, ac mau kien su katinmas
sac, mweyen eltal nufon tuh payuk nu sel?"

29 Na Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Kowos arulana tafongla!
Mweyen kowos tia etu ke Ma Simusla, ku ke ku lun God.
30 Tuh ke mwet misa elos ac moulyak, elos ac mau oana lipufan
inkusrao, ac elos ac tia payuk.
31 Ac funu ke moulyak lun mwet misa uh, ya kowos soenna rit ke ma
God El fahk nu suwos uh? El fahk mu,
32 ‘Nga God lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal Jacob.’ El God lun
mwet moul, ac tia lun mwet misa.”
33 Ke u lulap sac lohng ma inge, elos arulana fwefela ke luti lal.

Ma Sap Su Yohk Oemeet
(Mark 12:28–34; Luke 10:25–28)
34 Ke mwet Pharisee elos lohng lah Jesus el kaliya oalin mwet
Sadducee, elos fahsreni ac tukeni som nu yurin Jesus.
35 Ac sie selos, su pisrla ke Ma Sap, el srike in srife Jesus ke sie mwe
siyuk.
36 El fahk, “Mwet Luti, pia ma sap se ma yohk oemeet ke Ma Sap
uh?”
37 Ac Jesus el fahk nu sel, “ ‘Kom fah lungse Leum God lom ke insiom
kewa, ke ngunum kewa, ac ke nunkom kewa.’
38 Pa inge ma sap se ma yohk oemeet ac yohk sripa oemeet.
39 Ma sap se akluo yohk sripa oapana ma se meet an: ‘Kom fah
lungse mwet tulan lom oana kom lungse kom sifacna.’
40 Ma sap nukewa lal Moses ac mwe luti nukewa lun mwet palu oan
ye ma sap luo inge.”

Kusen Siyuk Kacl Christ
(Mark 12:35–37; Luke 20:41–44)
41 Ke mwet Pharisee elos srakna tukeni muta, Jesus el siyuk selos,
42 “Mea kowos nunku ke Christ? Kowos nunku mu el wen nutin su?”
Ac elos fahk, “El wen natul David.”
43 Na Jesus el siyuk selos, “Fin ouingan, efu ku Ngun tuh oru David
elan pangnol, ‘Leum’? Oana ke David el tuh fahk,
44 ‘Leum God El tuh fahk nu sin Leum luk:
Muta siskuk layot,
Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom ye niom.’
45 Na David el fin pangnol ‘Leum,’ ac fuka tuh Christ elan wen natul
David?”
46 Wangin sie selos ku in topuk Jesus, ac tukun len sac wangin sie
mwet pulaik in sifil siyuk kutena mwe siyuk sel.

23

Jesus El Kaskas Lain Mwet Luti Ma Sap ac Mwet Pharisee
(Mark 12:38–39; Luke 11:43, 46; 20:45–46)
1 Tok kutu, Jesus el kaskas nu sin un mwet uh wi mwet tumal lutlut,
2 ac fahk, “Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee pa fal in aketeya Ma
Sap lal Moses uh.
3 Ke ma inge kowos enenu in akos ac oru ma nukewa ma elos fahk
kowos in oru uh; tusruktu, nimet kowos etai orekma lalos, mweyen
elos tia oru oana ma elos fahk.
4 Elos kapreni mwe utuk toasr ac upa ac filiya finpisen mwet uh, ac
elos tia sang sokofanna kufinpaolos in kasrelos us ma toasr inge.

5 Ma nukewa elos oru, elos oru mwet uh in liye. Ngetang liye ke elos
arulana akyokye box in nein verse in Ma Simusla* ma elos kapriya ke
motonsrolos ac paolos! Liye pac ke arulana loes mwe yun ke pulun
nuknuk lalos uh!
6 Elos lungse muta ke acn wowo ke pacl in kufwa, ac ke acn ma
sriyukla nu sin mwet fulat in iwen lolngok uh.
7 Elos lungse mwet uh in paingulos ac srim nu selos ke nien tukeni
lun mwet uh, ac lungse mwet in pangnolos ‘Mwet Luti.’
8 Tia enenu in pangpang kowos ‘Mwet Luti,’ mweyen kowos nukewa
mwet lili ac lulu lun sie sin sie, ac oasr Mwet Luti sefanna lowos
nukewa.
9 Ac kowos in tia pangon kutena mwet fin faclu ‘Papa,’ mweyen Papa
sefanna tomowos su inkusrao.
10 Kowos in tia pac lela mwet uh in pangon kowos ‘Mwet Kol,’
mweyen mwet kol sefanna lowos uh pa Messiah.†
11 Eneneyuk tuh el su fulat emeet inmasrlowos elan mwet kulansap
lowos.
12 El su sifacna akfulatyal ac fah akpusiselyeyuk, ac el su sifacna
akpusiselyal el ac fah akfulatyeyuk.

Jesus El Kaskas Lain Wosounkas Lalos
(Mark 12:40; Luke 11:39–42, 44, 52; 20:47)

13 “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos kaliya nien utyak nu in Tokosrai lun kusrao nu sin
mwet uh, a kowos sifacna tia utyak nu we ku fuhlela mwet su lungse
utyak in utyak! [
14 We nu suwos, kowos mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee. Kowos
mwet wosounkas! Kowos kiapu katinmas ac pusrala lohm selos, tari
kowos filangkin pre loeloes lowos! Ke kowos oru ouinge ac fah arulana
yohk kaiyuk nu suwos!]‡
15 “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos kalkal in meoa uh ac tupalla facl lulap in furokla
moul lun sie mwet nu ke alu lun mwet Jew; ac tukun el forla kowos
oru tuh elan ilyak nu in Hell ac koluk yohk liki kowos pacl luo.
16 “We nu suwos, kowos mwet kol kun! Kowos luti mwet uh ac fahk,
‘Kutena mwet su fulahk ke Tempul, el tia enenu in akfalye fulahk lal;
a el fin fulahk ke gold ma oan in Tempul, na el enenu na in akfalye.’
17 Kowos mwet sulonginten ac lalfon! Ma ya kac yohk uh: gold uh,
ku Tempul su oru gold uh in mutal?
18 Kowos oayapa luti ac fahk mu, ‘Kutena mwet su fulahk ke loang
in kisa uh, el ac tia enenu in akfalye fulahk lal uh; a el fin fulahk ke
mwe kisa ma oan fin loang uh, na el enenu na in akfalye.’
19 Kowos arulana kun! Pia ma se ma yohk sripa uh: mwe kisa uh,
ku loang se su oru tuh mwe kisa uh in mutal?
20 Ke ma inge, mwet se fin fulahk ke loang uh, el fulahk ke loang uh
ac ma nukewa ma oan fac,
21 ac el fin fulahk ke Tempul, el fulahk kac ac oayapa ke God su muta
we.

---

* **23:5** ***box in nein verse in Ma Simusla:*** Liye Dut 6:8. Box inge pangpang “philactery” in kas Greek. † **23:10** ***Messiah:*** Liye ke Kalmen Kutu Kas. ‡ **23:14** Kutu ma simusla uh sang v. 14.

22 Ac mwet se fin fulahk ke acn inkusrao, el orek fulahk ke tron lun
God ac ke El su muta fac.
23 "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos sang nu sin God sie tafu singoul, finne ke mahsrik
mwe akyuye mongo, oana mint, dill, ac cumin; a kowos tiana akos ma
yohk sripa ke Ma Sap inge uh: moulkin nununku suwohs, pakoten, ac
inse pwaye. Fal kowos in oru ma inge, ac tia pilesru ma saya uh.
24 Kowos mwet kol kun! Kowos srengak ke won srisrik ngalngul ma
putati nu ke ma nimowos uh, a kowos okomla camel na fon soko!
25 "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos aknasnasye likin cup lowos ac ahlu lowos uh, a acn
luac uh sessesla ke ma kowos eis ke inkanek in funmwet ac sulallal.
26 Kom sie mwet Pharisee kun! Aknasnasyela luin cup uh meet, na
acn lik uh ac fah nasnasla pac!
27 "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos oana kulyuk ma sroalla fasrfasr luku uh, a acn
loac uh sessesla ke srin mwet misa ac ke ma kulawi.
28 In lumah sac pacna, wona lumowos lik, a insiowos sesseslana ke
wosounkas ac ke ma koluk.

Jesus El Fahkak Mwe Kai Nu Selos
(Luke 11:47–51)

29 "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet
wosounkas! Kowos oru kulyuk na wowo nu sin mwet palu, ac nawela
eot ke kulyuk lun mwet ma wo moul la,
30 a kowos fahk mu kowos funu oasr in pacl lun mwet matu lowos,
kowos lukun tia oru ma elos tuh oru, ke elos uniya mwet palu ah.
31 Ke fahk lowos inge, kowos sifacna akkalemye lah kowos ma nutin
mwet akmas su tuh uniya mwet palu ah!
32 Fin ouinge, kowos tafwelana orekma su mwet matu lowos ah tuh
mutawauk ah!
33 Kowos wet sulallal ac wen nutin wet pwasin! Kowos ac kaingla
fuka in tia anwuki kowos in hell?
34 Ke ma inge nga fahkot nu suwos lah nga ac supwaot nu yuruwos
mwet palu, mwet lalmwetmet, ac mwet luti. Kowos ac fah uniya kutu,
srupusrak kutu fin sakseng, ac sringil kutu in iwen lolngok ac ukwalos
liki sie siti nu ke sie pac siti.
35 Ac ke ma inge, kaiyuk nu ke akmas ma orek nu sin mwet wangin
mwata nukewa ac fah putati fowos, mutawauk oe ke akmas nu sel
Abel, su wangin mwatal, nwe ke anwuki lal Zechariah wen natul
Berechiah, su kowos akmuseya inmasrlon Tempul ac loang in kisa uh.
36 Pwayena nga fahk nu suwos, kaiyuk nu ke akmas inge nukewa ac
fah putati nu fin mwet in fwil se inge!

Lungse Lun Jesus Ke Acn Jerusalem
(Luke 13:34–35)

37 "Jerusalem, Jerusalem! Kom uniya mwet palu, ac tungal nu ke
misa elos su God El supwalosme in fahkak kas lal nu sum! Pacl ekasr
nga tuh kena sruokkomi inpouk oana ke sie won el kafisani torokrok
natul ye paol, a kom tia lela!
38 Ke ma inge, Tempul lom uh ac fah pisinmala mweyen mwet uh ac
fahsrelik liki.

39 Nga fahkot nu suwos, ingela kowos fah tia sifil liyeyu nwe ke na
kowos fahk, ‘God Elan akinsewowoyal su tuku Inen Leum.’ ”

24

Jesus El Kaskas Ke Kunausyukla Lun Tempul
(Mark 13:1–2; Luke 21:5–6)

1 Jesus el fahsr liki Tempul ac ke el som, mwet tumal lutlut elos tuku
nu yorol ac srisrngi nu sel musaiyen lohm ke Tempul uh.
2 Ac el fahk, “Aok, wo komtal in liye ma inge nukewa. Pwayena nga
fahk nu suwos, wangin sie sin eot inge ac fah oan yen oan we uh —
nufonna ac fah oeyuki.”

Mwe Ongoiya Ac Mwe Keok
(Mark 13:3–13; Luke 21:7–19)

3 Ke Jesus el muta Fineol Olive, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol
in lukma ac siyuk sel, “Fahkma nu sesr lah ma inge ac sikyak ngac, ac
pia akilenyen tuku lom uh ac saflaiyen faclu.”
4 Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Liyekowosyang, tuh kowos in tia
kiapweyukla sin kutena mwet.
5 Mwet puspis ac mau tuku, su fahk mu elos kaskas inek, ac fahk,
‘Nga pa Messiah!’ Ac elos ac kiapwela mwet puspis.
6 Kowos ac fah lohng pusren mweun yen apkuran, ac pweng ke
mweun yen loessula me, tusruktu nik kowos fosrnga. Ma inge ac nuna
sikyak, tusruktu tia pa inge saflaiyen faclu.
7 Mutanfahl ac fah tuyak lain mutanfahl, tokosrai ac fah lain sie sin
sie. Ac fah oasr sracl lulap ac kusrusr in acn nukewa.
8 Ma inge nukewa oana polo ngal se meet lun sie mutan su akola in
isus.
9 “Na mwet uh ac mau sruokkowosi ac eiskowosyang in akkeokye
kowos nwe ke anwuki kowos. Mwet e nukewa ac fah srungakowos ke
sripuk.
10 Mwet puspis ac fah fuhleak lulalfongi lalos ke pacl sacn; elos ac
tukakunak sie sin sie, ac kwase sie sin sie.
11 Na mwet palu kikiap puspis ac fah sikyak ac kiapwela mwet
puspis.
12 Ke sripen ma koluk uh ac yokyokelik in acn nukewa, oru lungse
lun mwet uh ac sriksrikeni.
13 Tusruktu, kutena mwet su muteng nwe ke safla, el ac fah moul.
14 Ac Pweng Wo inge ke Tokosrai uh ac fah lutiyuk fin faclu nufon in
mwe loh nu sin mwet nukewa; na faclu fah safla.

Mwe Srungayuk Lulap
(Mark 13:14–23; Luke 21:20–24)

15 “Kowos ac fah liye Mwe Srungayuk Lulap ma mwet palu Daniel el
tuh fahkak kac. Ma sruloala se inge ac fah tulokyak in acn mutal uh.”
(El su rit kas inge, lela elan etu kalmac!)
16 “Na elos su muta Judea elos ac enenu in kaingla nu fineol uh.
17 Sie mwet su muta fin mangon lohm sel uh elan tia sisla pacl in
oatui ac eis kutena ma lal liki lohm sel uh.
18 Mwet se su muta in ima uh elan tia folokla in eis coat lal.
19 Ac fah arulana koluk nu sin mutan su pitutu in pacl sac, ac mutan
su tufahna isusla uh.

20 Pre nu sin God tuh kowos fah tia enenu in kaingla in pacl in
mihsrisr, ku ke len Sabbath!
21 Tuh mwe ongoiya in pacl sac ac fah arulana yohk liki kutena kain
koluk ma sikyak oemeet me nwe misenge. Ac fah tia pac sikyak ouinge
nwe tok.
22 Tusruktu God El akpuyela tari pisen len uh; El funu tia oru ouinge,
lukun wangin mwet moulla. Tusruktu ke sripen mwet su El sulela, God
El ac akpuyela len uh.
23 "Na kutena mwet fin fahk nu suwos, 'Liye! Messiah el a inge!' Ku
el fin fahk, 'El a ingo!' — nimet kowos lulalfongi.
24 Tuh Messiah kikiap ac mwet palu kikiap ac fah sikyak; elos ac fah
oru ma usrnguk ac ma sakirik puspis in kiapwela mwet sulela lun God,
elos fin ku.
25 Lohng akwoye! Nga akkalemye ma inge nu suwos meet liki pacl
ac sikyak.
26 "Mwet fin fahk nu suwos, 'Liye! El oasr yen mwesis ah!' — nimet
som nu we; ku, elos fin fahk, 'Liye, el a wikla in lohm uh!' — nimet
kowos lulalfongi.
27 Tuh Wen nutin Mwet el ac tuku oana sarom uh su sarmelik apunla
kusrao nufon, kutulap nwe roto.
28 "Kutena acn ma oasr mano misa we, won ma kang mano misa uh
elos ac ueni we.

Tuku Lun Wen nutin Mwet
(Mark 13:24–27; Luke 21:25–28)

29 "Ac tia paht tukun mwe ongoiya in len ingo, faht uh ac fah lohsrla,
malem uh ac fah tia sifil kalem, itu uh fah putatla liki kusrao, ac ku su
oan yen engyeng uh ac fah lisyukla liki acn selos.
30 Na mwe akul lun Wen nutin Mwet ac fah sikme yen engyeng uh;
ac mwet nukewa fin faclu ac fah tung ke elos liye Wen nutin Mwet el
tuku inkusrao me fin pukunyeng uh ke ku ac wolana yohk lal.
31 Pusren mwe ukuk lulap ac fah kasla, ac Wen nutin Mwet el fah
supwalik lipufan lal nu fin faclu nufon, ac elos ac fah eisani mwet
sulosolla lal liki acn nukewa faclu.

Mwe Lutlut Ke Soko Sak Fig
(Mark 13:28–31; Luke 21:29–33)

32 "Lela sak fig uh in luti kowos ke sie mwe luti. Ke pacl se lesak uh
tufahna srunak sroa, na kowos etu lah pacl fol uh apkuran me.
33 In luma sac pacna, ke kowos ac liye ma inge nukewa, kowos ac
etu lah pacl uh apkuran me, akuranna mutauauk.
34 Pwayena nga fahk nu suwos, lah ma inge nukewa ac sikyak meet
liki mwet ma moul in pacl se inge ac misa.
35 Kusrao ac faclu ac fah wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla.

Wangin Mwet Etu Len Sac Ku Ao Sac
(Mark 13:32–37; Luke 17:26–30, 34–36)

36 "Tusruktu, wangin mwet etu lah len sac ku ao sac ac tuku ngac —
tia pac lipufan inkusrao, ku Wen. Papa mukefanna pa etu.
37 Pacl in tuku lun Wen nutin Mwet ac fah oana ke ma tuh sikyak in
len lal Noah ah.
38 Kutu len meet liki sronot sac, mwet uh mongo ac nim, mukul ac
mutan orek payuk, nwe ke na len se ma Noah el sroang nu fin oak ah.

39 Elos tiana etu ke ma ac sikyak uh, nwe ke na sronot ah tuku, ac
pahtkakunulosla. Ac fah ouinge pac ke pacl se Wen nutin Mwet el ac
tuku uh.
40 In pacl sacn, mukul luo ac tukeni orekma inima uh: sie ac fah
utukla, ac sie ac mutana.
41 Mutan luo ac fah tukeni ilil flao ke sie mwe ilil: sie ac fah utukla,
ac sie ac mutana.
42 Ke ma inge kowos tawi ac karinganang, mweyen kowos tia etu len
se Leum lowos el ac tuku.
43 Funu sie mwet etu ke pacl sie mwet pisrapasr ac tuku nu lohm
sel an, kalem lah el ac ngetnget na ac tia lela mwet pisrapasr sac in
kunauselik lohm sel ac utyak.
44 Ke ma inge, kowos pac, kowos enenu in akola pacl nukewa,
mweyen Wen nutin Mwet el ac tuku ke sie ao ma kowos tia etu kac.

Mwet Kulansap Oaru Ac Mwet Kulansap Soaru
(Luke 12:41–48)

45 "Na su sie mwet kulansap oaru ac lalmwetmet? El pa mwet se su
leum lal el filiya in kol mwet kulansap wial, ac elan kitalos ke pacl fal
uh.
46 Fuka lupan insewowo lun mwet kulansap se inge leum lal el fin
foloko nu lohm sel ac konauk lah el oru ma inge!
47 Pwayena nga fahk nu suwos, leum sac el ac sang tuh mwet
kulansap se inge in liyaung ma lal nukewa.
48 Tusruktu, el fin mwet kulansap koluk se, el ac sifacna nunku sel
mu leum se lal inge ac tia sa in foloko,
49 na el ac mutawauk in uni mwet kulansap wial, ac mongo ac
nimnim yurin mwet sruhi.
50 Na leum lun mwet kulansap sac ac foloko ke len se ac ao se ma
mwet kulansap sac tia etu kac.
51 Leum lal ac sang kai na upa nu sel,* oana ma fal nu sin sie mwet
wosounkas. Ingo el ac fah tung, keok ac ngalis inwihsel.

25

Pupulyuk Ke Mutan Singoul

1 "Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: oasr mutan fusr
singoul su us lam lalos ac som in osun nu sin sie mwet pisrla.
2 Limekosr selos lalfon, ac limekosr lalmwetmet.
3 Ma limekosr ma lalfon uh us lam lalos, tuh wangin oil elos us saya.
4 A ma limekosr ma lalmwetmet uh us pac sufa sessesla ke oil
welulos.
5 Mwet pisrla el pahtla in tuku, ouinge elos nukewa mutawauk in
mwetkeli ac motulla.
6 "Ke sun infulwen fong, sie pusra kasla ac fahk, 'Mwet pisrla el a
tuku 'nge! Fahsru osun nu sel!'
7 Mutan fusr nukewa ngutalik ac akoela lam lalos.
8 Na mutan lalfon limekosr ah fahk nu sin ma lalmwetmet limekosr
ah, "Se lasr kutu oil lomtal an, mweyen lam lasr uh ac kunla.'
9 Na ma lalmwetmet limekosr ah fahk, 'Kut fin ac sot, na ac sufalla
nu sesr kewa. Fahla molela kutu lomtal ke nien kuka ah.'

* **24:51** ***sang kai na upa nu sel:*** kutu pac leng oemeet fahk mu "pakilya nu ke ip srisrik."

10 Ouinge mutan lalfon uh som moul oil lalos, ac ke elos som, mwet
pisrla el tuku. Mutan limekosr ma lalmwetmet uh welul utyak nu ke
kufwen marut uh, na kauli srungul ah.
11 Tok, na mutan limekosr saya elos tuku, ac fahk, 'Leum! Leum!
Ikasla nu sesr!'
12 Na mwet pisrla el fahk, 'Tia ku! Nga tia etekomtal!' "
13 Na Jesus el fahk, "Ke ma inge kowos taran, tuh kowos tia etu len
sac ku ao sac."

Pupulyuk ke Mwet Kulansap Tolu
(Luke 19:11–27)

14 "Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: Oasr sie mwet ma
ako in som mutwata ke sie pac facl, na el pangonma mwet kulansap
lal ac sang elos in liyaung ma lal nukewa.
15 El sang nu sin kais sie fal nu ke lupan ku lal: nu sin sie el sang
ipin mani gold limekosr tausin, ac nu sin sie pac el sang luo tausin, ac
nu sin sie pac el sang sie tausin. Na el som.
16 Na mwet se ma eis limekosr tausin uh som, orekmakin mani yorol
uh ac laesla pac ke limekosr tausin ah.
17 In lumah sac pacna, mwet se ma eis tausin luo ah orekmakin ac
laesla pac ke luo tausin.
18 Tusruktu mwet se ma eis sie tausin el som, pukanak luf se infohk
uh, ac okanla mani lun leum lal uh loac.
19 Tukun pacl na loeloes se, leum se lun mwet kulansap inge foloko
ac siyuk selos koanon orekma lalos.
20 Mwet se ma eis tausin limekosr ah tuku ac sang pac tausin
limekosr saya, ac fahk, 'Kom tuh ase limekosr tausin ipin mani gold,
ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin limekosr pac.'
21 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma
lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in
karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!'
22 Toko, el su eis tausin luo el tuku ac fahk, 'Leum, kom tuh ase luo
tausin ipin mani gold, ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin luo
pac.'
23 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma
lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in
karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!'
24 Na mwet kulansap se ma eis ipin mani gold tausin se ah, el tuku
ac fahk, 'Leum, nga etu lah kom mwet na upa se. Kom kosrani yen
kom tia taknelik we, ac kom orani fokin ima yen kom tia sisalik fita nu
we.
25 Nga tuh sangeng, oru nga som ac okanla mani lom uh infohk uh.
Liye! Pa inge ma lom uh.'
26 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap koluk ac alsrangesr! Kom
etu na lah nga kosrani yen nga tia taknelik we, ac orani fokin ima yen
nga tia sisalik fita uh we.
27 Kom funu sang mani luk uh nu in bank, nga lukun foloko ac eis
nufon wi kap kac uh.
28 Eisla mani an lukel ac sang nu sel su oasr tausin singoul yoro.

29 Tuh el su oasr ma yoro, ac fah itukyang pac kutu nu sel, na ac fah
yohk ac yolyak ma yorol. A el su wangin ma yoro, finne ma srisrik ma
oan yorol, ac fah itukla lukel.
30 Ac funu mwet kulansap wangin sripa se inge, sisella nu acn lohsr
likinum uh, yen el ac fah tung ac ngalis inwihsel we.'

Nununku Safla

31 "Ke Wen nutin Mwet el ac tuku in wolana lal wi lipufan lal, el ac
fah muta fin tron fulat lal,
32 ac mwet in mutunfacl nukewa fah tukeni nu ye mutal. Na el ac
fah sraclik mwet uh nu ke u luo, oana ke mwet liyaung sheep uh ac
srela sheep liki goat uh.
33 El ac fah filiya mwet suwoswos uh lac paol layot, ac mwet ngia
layen lasa.
34 Na tokosra el ac fah fahk nu sin mwet su muta layot, 'Fahsru,
kowos su akinsewowoyeyuk sin Papa tumuk! Fahsru ac usrui tokosrai
se su nuna akoeyukla nu suwos oe ke mutaweyen orekla faclu.
35 Mweyen nga tuh masrinsral ac kowos kiteyu mongo; nga malu ac
kowos se ma nimuk; nga sie mwet sac ac kowos suliyuyak nu in lohm
suwos;
36 wangin nuknuk luk ac kowos ase nuknuk luk; nga mas ac kowos
kasreyu, nga muta in presin ac kowos liyeyume.'
37 Na mwet suwoswos elos ac fah fahk nu sel, 'Leum, ku ngac kut
liye kom masrinsral ac kut sot ma nom, ku malu ac kut sot ma nimom?
38 Ngac kut liye kom sie mwet sac ac sulikomyak nu in lohm sesr, ku
wangin nuknuk lom ac kut sot nuknuk lom?
39 Ac ngac kut liye kom mas, ku muta in presin, ac kut tuku nu
yurum?'
40 Na Tokosra el ac fahk, 'Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos oru
ma inge nu sin sie su srik liki nukewa sin mwet lik,* kowos oru nu
sik.'
41 "Na el ac fah fahk nu selos su muta lasa, 'Fahla likiyu, kowos
su selngawiyuk sin God! Fahla nu ke e su ac fah firir ma pahtpat su
akoeyukla nu sel Satan ac mwet lal!
42 Mweyen nga tuh masrinsral a kowos tia kiteyu mongo; nga malu
a kowos tia ase ma nimuk;
43 nga sie mwet sac a kowos tia suliyuyak nu in lohm suwos; wangin
nuknuk luk a kowos tia ase nuknuk luk; nga tuh mas ac muta in presin
a kowos tia liyeyume.'
44 Na elos ac topuk nu sel, 'Leum, ngac kut tuh liye kom masrinsral,
ku malu, ku sie mwet sac, ku wangin nuknuk lom, ku mas, ku muta in
presin, ac tia kasrekom?'
45 Na Tokosra el ac fahk, 'Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos tia
kasru sie mwet su srik liki nukewa sin mwet inge, kowos tia oru nu
sik.'
46 Na mwet inge ac fah supweyukla nu ke kai ma pahtpat, ac mwet
suwoswos elos ac fah som nu ke moul ma pahtpat."

---

* **25:40** ***mwet lik:*** kalmeya pa kutena sin mwet lal, mukul ku mutan.

26

Pwapa Lain Jesus
(Mark 14:1–2; Luke 22:1–2; John 11:45–53)

1 Tukun Jesus el luti ma inge nukewa nu selos, el fahk nu sin mwet
tumal lutlut,
2 "Tukun len luo, oana kowos etu, ac fah pacl lun Kufwen Alukela,
na Wen nutin Mwet el ac fah itukyang in anwuki fin sakseng soko."
3 In pacl se inge un mwet tol fulat ac mwet matu elos toeni ke inkul
fulat sel Caiaphas, su Mwet Tol Fulat,
4 ac oru pwapa lalos in sruokilya Jesus in lukma tuh in anwuki el.
5 Na elos fahk, "Enenu kut in tia oru ke pacl in kufwa uh, mweyen
ac ku in pirakak lokoalok."

Jesus El Mosrweyukla In Bethany
(Mark 14:3–9; John 12:1–8)

6 Jesus el som nu Bethany ac muta in lohm sel Simon, sie mwet su
musen lepa meet.
7 Ke Jesus el mongo, oasr sie mutan tuku nu yorol us mwe akmusra
keng ac yohk molo ma oan in sie mwe neinyuk orek ke eot alabaster,
ac el okoaung nu fin sifal Jesus.
8 Mwet tumal lutlut elos liye ma inge ac elos arulana toasrla kac.
Elos siyuk, "Mwe mea in sununteiyuk ma inge?
9 Mwe akmusra inge ku in kukakinyukla ke moul na yohk, ac mani
kac uh sang kasru mwet sukasrup!"
10 Jesus el etu ma elos fahk, ac el fahk nu selos, "Efu kowos ku kaskas
akkolukye mutan se inge? Orekma na wo se pa el oru nu sik inge.
11 Ac oasr mwet sukasrup in masrlowos pacl nukewa, a nga ac tia
muta yuruwos pacl nukewa.
12 Ke el mosrweyula ouinge, el akoela monuk nu ke pukpuki.
13 Pwayena nga fahk nu suwos, lah yen nukewa ma Pweng Wo
se inge lutiyuk we fin faclu, ma el orala inge ac fah srumunyuk in
esamyuk el kac."

Judas El Akoo in Tukakunulak Jesus
(Mark 14:10–11; Luke 22:3–6)

14 Na sie sin mwet lutlut singoul luo lun Jesus, el su pangpang Judas
Iscariot, el som nu yurin un mwet tol fulat
15 ac siyuk selos, "Mea kowos ac se nu sik nga fin tukakunulak Jesus
nu suwos?" Na elos oakla ipin silver tolngoul ac sang nu sel.
16 In pacl sac lac, Judas el suk na sie pacl wo lal in eisalang Jesus nu
selos.

Jesus El Mongo Ke Kufwen Alukela Wi Mwet Tumal Lutlut
(Mark 14:12–21; Luke 22:7–13, 21–23; John 13:21–30)

17 Ke len se meet lun Kufwen Bread Tia Akpulol, mwet tumal lutlut
elos tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, "Pia acn kom lungse kut in akoela
Kufwen Alukela lom an we uh?"
18 Na Jesus el fahk, "Fahla nu yurin sie mukul su oasr in siti uh ac
fahk nu sel, 'Mwet Luti el fahk mu: Pacl luk apkuran me. Nga ac mwet
tumuk lutlut ac fah oru Kufwen Alukela lasr in lohm sum.' "
19 Mwet tumal lutlut elos oru oana ke Jesus el fahk nu selos, ac elos
akoela Kufwen Alukela.

20 Ke ekela, Jesus ac mwet tumal lutlut singoul luo elos mutani in
mongo.
21 Ke elos mongo, Jesus el fahk, “Pwayena nga fahk nu suwos, sie
suwos ac tukakinyuyak.”
22 Mwet tumal lutlut elos arulana supwarla ke kas inge, ac kais sie
selos mutawauk in siyuk sel, “Leum, ya nga pa kom fahk uh?”
23 Na Jesus el fahk, “El su wiyu isongya bread nal nu in ahlu se inge,
el pa ac tukakinyuyak.
24 Wen nutin Mwet el ac fah misa oana ke Ma Simusla fahk, a we nu
sin mwet se su ac tukakunulak uh! Funu el tiana isusla lukun wo nu
sel!”
25 Na Judas, el su ac tukakunulak, el siyuk sel, “Mwet Luti, ya nga pa
kom fahk uh?”
Na Jesus el fahk, “Kom fahk na.”

Kufwa Lun Leum
(Mark 14:22–26; Luke 22:14–20; Sie Corinth 11:23–25)
26 Ke elos mongo, Jesus el eis bread se, sang kulo kac, na el kunsalik
ac sang nu sin mwet tumal lutlut ac fahk, “Kowos eis ac mongo; ma
inge monuk.”
27 Na el eis sie cup, sang kulo kac, ac sang nu selos ac fahk, “Kowos
nukewa nim kac.
28 Ma inge srahk lun wuleang su ukuiyukla in eela ma koluk lun
mwet puspis.
29 Nga fahk nu suwos, nga ac fah tia sifil nim wain nwe ke na nga
wi kowos nim ke wain sasu in Tokosrai lun Papa tumuk.”
30 Na tukun elos yuk soko on in kaksak, elos illa ac som nu Fineol
Olive.

Jesus El Fahkak Lah Peter El Ac Lafwekunul
(Mark 14:27–31; Luke 22:31–34; John 13:36–38)
31 Na Jesus el fahk nu selos, “Ofong na, kowos nukewa ac fah
kaingelik likiyu, oana ke Ma Simusla uh fahk: ‘God El ac uniya mwet
shepherd, ac sheep uh fah kaingelik.’
32 Tusruktu ke nga ac sifil akmoulyeyukyak, nga ac fah som meet liki
kowos nu Galilee.”
33 Na Peter el kasla ac fahk nu sin Jesus, “Nga ac fah tiana som liki
kom, elos inge nukewa finne som liki kom!”
34 Na Jesus el fahk nu sel Peter, “Pwayena nga fahk nu sum, meet liki
won uh ac kahkla ofong, kom ac lafwekinyu pacl tolu.”
35 Ac Peter el fahk, “Nga ac tiana lafwekin kom, nga finne ac wi kom
misa!”
Ac mwet lutlut saya nukewa elos fahk oapana.

Jesus El Pre In Gethsemane
(Mark 14:32–42; Luke 22:39–46)
36 Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in acn se pangpang
Gethsemane, ac el fahk nu selos, “Kowos muta inge ac nga ac som nu
meeto in pre.”
37 El eisal Peter ac wen luo natul Zebedee welul, ac el mutawauk in
asor ac toasrlana,
38 ac el fahk nu seltal, “Yoklana asor ac toasr lun insiuk, apkuranna
nga in misa kac. Komtal mutana inge ac wiyu ngetnget ac soano.”

39 El fahsr kutu nu meet, ac faksufi ac pre, “O Papa, fin ku, nga siyuk
kom in eisla cup in keok se inge likiyu! Tusruktu in tia ou lungse luk,
a in ou lungse lom.”
40 Na el folokla nu yurin mwet tumal lutlut tolu ah, tuh eltal nu
motul, ac el fahk nu sel Peter, “Ya komtal koflana wiyu soano ke ao
sefanna?
41 Soano ac pre tuh komtal in tia putatyang nu in mwe sruhf. Pwaye,
ngun lungse, a ikwa munas.”
42 Na Jesus el sifilpa som ac pre ac fahk, “O Papa, cup in keok se inge
fin tia ku in itukla likiyu nwe ke na nga numla, lela ma lungse lom in
orek.”
43 Na el sifil folokla nu yurin mwet tumal lutlut ac liye ke eltal
motulna ac tia ku in ngutalik ke mwetkel laltal.
44 Na Jesus el sifilpa som lukeltal, ac pre ke pacl se aktolu, ac kalweni
pacna ma el fahk meet ah.
45 Na el foloko nu yurin mwet tumal lutlut ac fahk, “Ya komtal
srakna motul ac mongla? Liye! Sun tari ao se ma Wen nutin Mwet
ac tukakinyukyak ac itukyang nu inpoun mwet koluk.
46 Tukakek, kut som. Liye, pa inge mwet se ma ac tukakinyuyak ah!”

Sruhu Jesus
(Mark 14:43–50; Luke 22:47–53; John 18:3–12)

47 Jesus el srakna kaskas ke Judas, sie sin mwet singoul luo el tuku.
El wi sie un mwet na pus su supweyukme sin un mwet tol fulat ac
mwet matu, ac elos us cutlass ac sak in anwuk inpaolos.
48 Mwet se ma tukakunulak ah el tuh fahkang sie mwe akul nu sin u
lulap sac: “Mwet se ma nga ac ngokya muta uh pa kowos ac sruokya
uh!”
49 Judas el fahsryang na nwe yorol Jesus ac fahk, “Paing kom, Mwet
Luti,” na el ngokya mutal.
50 Na Jesus el fahk nu sel, “Mwet kawuk, oru aksaye ma kom tuku
in oru an!”
Na elos tuku ac sruokilya Jesus, ac kaprilya.
51 Ac sie selos su welul Jesus el faesak cutlass natul ac pakela la sren
mwet kulansap se lun Mwet Tol Fulat.
52 Na Jesus el fahk nu sel, “Folokunang cutlass nutum an nu yen oan
we an. Elos nukewa su orekmakin cutlass, ac fah misa ke cutlass.
53 Ya kom nunku mu nga tia ku in pang nu sin Papa tumuk, na in kitin
pacl ah na El ac supwama pus liki legion* singoul luo ke lipufan lal?
54 Tusruktu fin ouinge, na ac akpwayeiyuk fuka Ma Simusla ma fahk
mu ma inge enenu na in sikyak?”
55 Na Jesus el kaskas nu sin un mwet su tuku inge ac fahk, “Ya kowos
enenu na in us cutlass ac sak in anwuk in tuh sruokyuwi, oana in mwet
pisrapasr sulallal se pa nga? Len nukewa nga muta ac luti in Tempul,
a kowos tia sruokyuwi.
56 Tuh ma inge nukewa orek in akpwayei Ma Simusla ac kas lun
mwet palu.”
Na mwet tumal lutlut nukewa elos som lukel ac kaingelik.

* **26:53** ***legion:*** sie un mwet mweun lun mwet Rome, su pisa oasr ke tausin tolu nu ke onkosr mwet fahsr, ac siofok nu ke luofoko mwet kasrusr fin horse.

Jesus Ye Mutun Un Mwet Pwapa Uh
(Mark 14:53–65; Luke 22:54, 55, 63–71; John 18:13–14, 19–24)

57 Mwet ma sruokilya Jesus elos kololla nu lohm sel Caiaphas, Mwet
Tol Fulat, yen un mwet luti Ma Sap ac mwet matu elos tukeni we.
58 Peter el fahsr loessula tokol nwe ke inkul lun Mwet Tol Fulat. El
utyak nu we ac muta yurin mwet karingin inkul uh in liye lah mea ac
sikyak.
59 Un mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa Fulat kewa elos tukeni suk
ma loh kikiap lain Jesus elos in ku in unilya,
60 tusruktu elos tia ku in konauk mwatal, finne pus mwet ma tuku
ac fahk kas kikiap kacl. Na tok, mwet luo tuyak
61 ac fahk, "Mwet se inge tuh fahk mu, 'Nga ku in kunausla Tempul
lun God ac sifil musaela ke len tolu na.' "
62 Mwet Tol Fulat el tuyak ac fahk nu sin Jesus, "Ya wangin ma kom
ac fahk in topuk kas in lain kom inge?"
63 Tusruktu Jesus el mislana tia kas. Na Mwet Tol Fulat el sifil fahk
nu sel, "Nga fahk nu sum tuh kom in fulahk nu sesr Inen God moul,
ya kom pa Messiah, Wen nutin God?"
64 Na Jesus el topuk ac fahk nu sel, "Kom fahk na. Tuh nga fahk nu
suwos nukewa, ingela kowos ac fah liye Wen nutin Mwet ke el muta
layen layot Sel su Kulana, ac tuku fin pukunyeng lun kusrao!"
65 Ke El fahk ma inge, Mwet Tol Fulat el seya nuknuk lal ac fahk, "El
kaskas enum lain God! Kut tia sifil enenu mwet loh! Kowos lohng tari
enum in kaskas lal uh!
66 Mea kowos wotela?"
Na elos nukewa fahk, "Oasr mwatal. Fal elan misa."
67 Na elos aniya mutal ac srunglul, ac elos su puok mutal
68 elos fahk, "Kom pa Christ. Palya nu sesr lah su puok kom uh!"

Peter El Lafwekunul Jesus
(Mark 14:66–72; Luke 22:56–62; John 18:15–18, 25–27)

69 Peter el srakna muta inkul lun Mwet Tol Fulat, na sie sin mutan
kulansap lun Mwet Tol Fulat el tuku nu yorol ac fahk nu sel, "Kom pac
pa sie mwet ma welul Jesus, mwet Galilee sac."
70 Tuh Peter el lafwekin ye mutun mwet nukewa, ac fahk, "Nga tia
etu ma kom fahk an."
71 Na el oatula nu ke mutunpot uh, ac sie pac sin mutan kulansap uh
liyalak ac fahk nu sin mwet ma muta we uh, "Mukul se inge tuh welul
Jesus lun Nazareth."
72 Na Peter el sifilpa lafwekin ac fahk, "Nga fulahk lah nga tia etu
mwet sacn!"
73 Tok kutu srisrik na mwet ma tu in sac tuku nu yorol Peter ac fahk,
"Pwayena lah kom sie selos, mweyen ah in pusrem fahkkomyak!"
74 Na Peter el fahk, "Nga fulahk lah nga kaskas pwaye! God Elan
selngawiyu nga fin kikiap! Nga tia etu mwet sacn!"
In pacl sacna won kahkla,
75 na Peter el esamak kas ma Jesus el tuh fahk nu sel: "Meet liki won
uh ac kahkla, kom ac lafwekinyu pacl tolu." El tufokla liki acn sac, ac
tung arulana upa.

27

Utukla Jesus Nu Yorol Pilate
(Mark 15:1; Luke 23:1–2; John 18:28–32)

1 Toang na ke lotutang tok ah, mwet tol fulat ac mwet matu nukewa
elos pwapa in unilya Jesus.
2 Elos kaprilya ke sein, ac pwanulla nu yorol Pilate, governor Rome
se su karingin acn Judea.

Misa Lal Judas
(Orekma 1:18–19)

3 Judas, su tukakunulak Jesus, ke el lohngak lah wotla mu in anwuki
Jesus, el auli insial, ac folokunla ipin silver tolngoul ah nu sin mwet
tol fulat ac mwet matu ah.
4 Ac el fahk, "Nga orala ma na koluk se ke nga tukakunak sie mwet
su wangin mwata in anwuki!"
Ac elos fahk nu sel, "Ac mea lasr nu kac? Ma na nu sum pa ma
ingan."
5 Judas el sisya ipin silver uh in Tempul ac illa. Na el som sifacna
loksakla.
6 Mwet tol fulat elos srukak ipin mani uh ac fahk, "Mani inge ma
moliyen srah — Ma Sap lasr uh tia lela kut in likiya mani ouinge ke
nien fil mani lun Tempul."
7 Na elos insesela in orekmakin mani sac in molela acn se lun sie
mwet orek ahlu kle, tuh in nien kulyuk nu sin mwetsac uh.
8 Pa inge sripa se oru pangpang acn sac "Acn lun Srah" nwe misenge.
9 Ke ma inge akpwayeiyuk kas lal Jeremiah mwet palu su fahk, "Elos
eis ipin silver tolngoul, lupa se mwet Israel elos insese in sang molella
kac,
10 ac orekmakin in sang molela acn se lun mwet orek ahlu kle se,
oana ke Leum El sapkin nu sik."

Pilate El Kusen Siyuk Sin Jesus
(Mark 15:2–5; Luke 23:3–5; John 18:33–38)

11 Jesus el tu ye mutun Governor, ac Governor el siyuk sel, "Ya kom
pa tokosra lun mwet Jew?"
Na Jesus el fahk, "Kom fahk na."
12 Na ke mwet tol fulat ac mwet matu elos fahk kas in tukak kacl,
wanginna ma el fahk.
13 Na Pilate el fahk nu sel, "Ya kom tia lohng kas in tukak puspis ma
elos lain kom kac inge?"
14 Tusruktu Jesus el tiana fahkla siefanna kas, su arulana mwe lut
nu sel Governor.

Wotla In Anwuki Jesus
(Mark 15:6–15; Luke 23:13–25; John 18:39—19:16)

15 In pacl in Kufwen Alukela nukewa, oasr oakwuk se lun governor
lun acn Rome in aksukosokyela sie sin mwet kapir in presin ma mwet
uh ac siyuk in ikakla.
16 In pacl se inge, oasr sie mwet presin pwengpeng ke koluk la. Inel
pa Barabbas.

17 Ouinge ke mwet Jew puspis tukeni, Pilate el siyuk selos, “Su kac
kowos lungse nga in aksukosyela nu suwos uh? Barabbas, ku Jesus su
pangpang Christ?”
18 El arulana etu lah mwet kol lun mwet Jew elos eisalang Jesus nu
sel mweyen elos sok sel.
19 Ke Pilate el muta ke nien nununku, mutan kial el sapla nu
sel ac fahk, “Nimet kom oru kutena ma nu sin mwet se ingan su
wangin mwatal, mweyen mweme se nga mwemei fong kacl arulana
aklokoalokyeyu.”
20 Mwet tol fulat ac mwet matu elos pirakak insien mwet uh in siyuk
Pilate elan tulalla Barabbas ac unilya Jesus.
21 Ac Pilate el siyuk sin mwet uh, “Su kac sin mwet luo inge kowos
lungse nga in aksukosokyela?”
Ac elos fahk, “Barabbas!”
22 Na Pilate el siyuk selos, “Ac mea nga ac oru nu sin Jesus su
pangpang Messiah?”
Elos nukewa fahk, “Unilya fin sakseng!”
23 Ac Pilate el sifil siyuk, “Ma koluk fuka el orala uh?”
Na elos wowoyak ke kuiyalos ac fahk, “Unilya fin sakseng soko!”
24 Ke Pilate el akilen lah wangin ma el ku in oru in kutong wowon lun
un mwet uh, el eis kutu kof ac ohlla paol ye mutalos nukewa, ac fahk,
“Wangin mwetik ke misa lun mwet se inge! Ma inge ma na lowos!”
25 Na mwet e nukewa elos topuk ac fahk, “Lela mwatan misa lal in
oan facsr ac tulik natusr!”
26 Na Pilate el tulalla Barabbas nu selos; ac tukun el sap in sringsring
Jesus, el eisalang tuh in anwuki el fin sakseng soko.

Mwet Mweun Elos Aksruksrukel Jesus
(Mark 15:16–20; John 19:2–3)

27 Na mwet mweun lal Pilate elos usalla Jesus nu inkul fulat lal
governor, ac mwet mweun wialos nukewa toeni apnulla.
28 Elos sarukla nuknuk lal ac nokmulang ke sie nuknuk srusra.
29 Na elos pirakela sie tefuro ke lah ma oasr otoh kac ac sang nu
fin sifal, ac sang sak soko nu inpaol layot; ac elos epasrla ye mutal ac
aksruksrukel ac fahk, “Paing kom, Tokosra lun mwet Jew!”
30 Elos anel, ac eisla sak soko ah ac sang puok sifal.
31 Tukun elos aksruksrukel tari, elos sarukla nuknuk srusra sac, ac
sifil nokmulang ke nuknuk se lal ah, na elos pwanulla in tuh anwuki
el fin sakseng.

Sripsripyak Jesus Fin Sakseng Soko
(Mark 15:21–32; Luke 23:26–43; John 19:17–27)

32 Ke elos illa liki siti uh, elos sun sie mwet Cyrene su pangpang
Simon, na mwet mweun elos sap ku nu sel elan us sakseng lun Jesus.
33 Elos tuku sun acn se pangpang Golgotha, su kalmac pa “Sri In
Ahlunsuf.”
34 Na elos sang nu sin Jesus wain karyak ke ma mwen; tuh ke el ema
tari el tia lungse nim.
35 Elos srupsrulak fin sakseng soko ah, na elos susfa ke nuknuk el
nukum ah, in konauk lah ac ma lun su.
36 Tukun ma inge, elos muta in acn sac ac taranul Jesus.

37 Ac elos patikya sie ma simla oan lucng liki sifal, ma akkalemye
sripen anwuki el, su fahk, “El inge Jesus, Tokosra lun mwet Jew.”
38 Na elos oayapa srupusrak mwet pisrapasr sulallal luo welul, sie
layot ac sie lasa.
39 Mwet su fahsryak we elos usruk kwawalos ac fahk kas koluk in
angnol Jesus,
40 ac fahk, “Kom pa tuh fahk mu kom ac kunausla Tempul ac sifil
musaela tukun len tolu! Kom fin Wen nutin God, sifacna molikomla!
Fani liki sakseng soko an!”
41 In lumah se na inge, mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap ac un
mwet matu elos oayapa aksruksrukel ac fahk,
42 “El molela mwet ngia, a el tia ku in sifacna molella! Ya tia el pa
tokosra lun Israel uh? El fin fani liki sakseng soko ingan ingena, na
kut fah lulalfongel!
43 El lulalfongi God, ac sifacna fahk mu el Wen nutin God. Kolya kut
in liye lah God El ac lungse molella!”
44 Finne mwet pisrapasr ma welul sripsripyak uh, eltal wi pac
aksruksrukel.

Misa Lun Jesus
(Mark 15:33–41; Luke 23:44–49; John 19:28–30)

45 Ke infulwen len, in polo acn sac nufon lohsrla ke lusen ao tolu.
46 Na apkuran nu ke ao tolu tafun len tok, Jesus el wowoyak ac fahk,
“Eli, Eli, lema sabachthani”? su kalmac uh pa, “God luk, God luk, efu
kom ku fahsr likiyu?”
47 Kutu sin mwet ma tu in sac elos lohngol ac elos fahk, “El pangnol
Elijah!”
48 Na sie selos kasrusr ac eis sie insroal, twenya ke wain mwen, ac
sang nu ke soko sak, na kolak elan nim.
49 A mwet ngia elos fahk, “Kolyawin, kut soano lah Elijah el ac tuku
molella!”
50 Jesus el sifil wola ke sie pusra lulap, ac sisla mongol.
51 Na in pacl sacna, lisrlisr se lisringyen Acn Mutal Na Mutal in
Tempul ah mihsalik ip luo lac lucngi nwe ten. Faclu kusrusryak, eot
lulap uh fokelik,
52 inkulyuk uh ikakla, ac mwet puspis sin mwet lun God su misa
meet elos sifilpa akmoulyeyukyak
53 ac illa liki kulyuk lalos. Ac tukun Jesus el moulyak liki misa, elos
som nu in Siti Mutal, yen mwet puspis liyalos we.
54 Ke mwet kol se lun un mwet mweun, ac mwet lal su taran Jesus,
elos pula kusrusr lun faclu, ac liye ma nukewa ma sikyak inge, elos
tuninfongla ac fahk, “Pwayena lah el inge Wen nutin God!”
55 Mutan puspis wi pac muta in sac, su tu loes kutu ac liye ma orek
uh. Elos inge tuh welul Jesus tuku Galilee me ac kulansupwal.
56 Kutu selos pa Mary Magdalene,* Mary nina kial James ac Joseph,
ac mutan kial Zebedee.

Pukpuki Jesus
(Mark 15:42–47; Luke 23:50–56; John 19:38–42)

* **27:56** ***Mary Magdalene:*** Mary se inge el mwet Magdala, sie siti srisrik in acn Galilee.

57 Ke ekela, sie mwet kasrup in acn Arimathea el tuku. Inel pa Joseph,
ac el sie pac mwet lutlut lun Jesus.
58 El utyak nu ye mutal Pilate ac siyuk ke monin Jesus, ac Pilate el
sap in itukyang monin Jesus nu sel Joseph.
59 Ouinge Joseph el eisya manol ac nokmulla ke nuknuk linen sasu
se,
60 ac filiya in kulyuk se lal sifacna su el tufahna taflela in eot uh. Tari
el epusang eot na lulap se sang kosrala mutun kulyuk uh, na el som.
61 Mary Magdalene ac Mary se ngia eltal muta we tulanot kulyuk sac.

Mwet In Taran Kulyuk Uh

62 In len tok ah, len Sabbath,† un mwet tol fulat ac mwet Pharisee
elos tukeni som osun nu sel Pilate,
63 ac fahk nu sel, "Governor, kut esam lah ke mwet kikiap sac srakna
moul ah, el tuh fahk mu, 'Nga ac fah sifil akmoulyeyukyak tukun len
tolu.'
64 Ke sripa se inge, wo kom in sap in arulana taranyuk kulyuk sac
nwe ke sun len se aktolu, tuh mwet tumal lutlut elos fah tia ku in som
ac pisrala manol, tari elos fahk nu sin mwet uh mu akmoulyeyukyak
el liki misa. Kikiap se tok inge ac koluk liki na kikiap se meet ah."
65 Ouinge Pilate el fahk nu selos, "Eis kutu mwet soan, ac kowos som
taran kulyuk sac akwoye."
66 Ouinge elos som ac siliya eot se ke kulyuk uh in ku, ac elos filiya
kutu mwet in taran.

28

Jesus El Moulyak
(Mark 16:1–10; Luke 24:1–12; John 20:1–10)

1 Tukun len Sabbath, ke kusrun len in Sunday, Mary Magdalene ac
Mary se ngia eltal som in liye kulyuk uh.
2 In kitin pacl ah na kusrusr na upa se sikyak; na sie lipufan lun
Leum oatui inkusrao me, epusla eot sac ac muta fac.
3 Mutal arulana saromrom oana sarom lucng, ac nuknuk lal arulana
fasrfasr oana snow.
4 Ac mwet soan ke kulyuk uh elos arulana sangeng ac rarrar, ac elos
putati oan infohk uh oana mwet misa.
5 Na lipufan sac fahk nu sin mutan luo ah, "Komtal tia enenu in
sangeng. Nga etu lah komtal suk Jesus su anwuki fin sakseng soko.
6 El wangin inge. Akmoulyeyukyak el, oana el tuh fahk. Fahsru liye
acn se ma el tuh oan we uh.
7 Komtal sulaklak som ac fahkang nu sin mwet tumal lutlut ouinge,
'Akmoulyeyukyak el tari liki misa, ac inge el a som meet liki kowos nu
Galilee; ac kowos ac fah liyal we!' Esam ma nga fahk nu sumtal inge."
8 Ouinge eltal sulaklak som liki kulyuk uh. Eltal sangeng a eltal
oayapa sessesla ke engan, ac eltal kasrusr in sulkakin kas inge nu sin
mwet tumal lutlut.
9 In kitin pacl ah na Jesus el sonoltal ac fahk nu seltal, "Paing komtal."
Eltal kalukyang nu yorol, sruokya nial, ac alu nu sel.
10 Ac Jesus el fahk nu seltal, "Nimet komtal sangeng. Fahla ac fahk
nu sin mwet wiuk elos in som nu Galilee, ac elos ac fah liyeyu we."

† **27:62** ***Sabbath:*** len Sabbath lun mwet Jew pa Saturday lasr uh.

Kas Lun Mwet Soan Uh

11 Ke pahl se mutan inge som, kutu sin mwet soan ma taran kulyuk
uh elos folokla nu in siti uh ac fahkak nu sin mwet tol fulat ma nukewa
ma sikyak uh.
12 Mwet tol fulat elos osun yurin un mwet matu ac elos tukeni orala
pwapa lalos, ac elos sang mani na yohk se nu sin soan uh
13 ac fahk, “Kowos in fahk mu mwet tumal lutlut elos tuku ke fong
ac pisrala manol ke kowos motul.
14 Governor el fin lohngak, kut ac akwoyal ac fahk lah wangin ma
koluk lowos, na komtal tia enenu in fosrnga ke kutena ma.”
15 Mwet soan elos eis mani uh ac oru oana ma fwack nu selos. Na kas
se inge srumunyuk inmasrlon mwet Jew in pacl sac me nwe misenge.

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Tumal Lutlut
(Mark 16:14–18; Luke 24:36–49; John 20:19–23; Orekma 1:6–8)

16 Mwet tumal lutlut singoul sie elos som nu fineol soko in acn
Galilee, yen ma Jesus el tuh sapkin elos in som nu we.
17 Ke elos liyal elos alu nu sel, a kutu selos alolo.
18 Jesus el kalukyang nu yorolos ac fahk nu selos, “Ku nukewa
inkusrao ac fin faclu ituku nu sik.
19 Ke ma inge kowos som nu yurin mwet in mutunfacl nukewa fin
faclu, ac oru tuh elos in mwet tumuk lutlut: baptaiselos Inen Papa,
Wen, ac Ngun Mutal,
20 ac luti nu selos in akos ma nukewa nga sapkin nu suwos. Ac nga
ac fah wi kowos pacl nukewa nwe ke safla faclu.”

Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel MARK

Tukakinyen Book In MARK

Book se inge, *Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel Mark*, mutawauk ke kas inge: "Pa inge Pweng Wo ke Jesus Christ, Wen Nutin God." Akkalemyeyuk yohk ouiyen orekma lun Jesus ac ouiyen ku lulap lal. Ku lal uh akilenyuk ke luti lal, ac ke el sisla ngun fohkfok, ac ke el nunak munas ke ma koluk lun mwet. Jesus el fin sramsram kacl sifacna el orekmakin ine se inge 'Wen nutin Mwet' su tuku in sang moul lal in aksukosokye mwet uh liki ku lun ma koluk.

Book in *Mark* el fahkak sramsram ke Jesus ke kas na suwoswos ac pulaik, yokna ke ma Jesus el oru, liki kas in luti lal. Tukun aketeya fototo lal kacl John Baptais, ac ke baptaisla ac srifeyuk lun Jesus, mwet se su simusla book se inge el tafwela ke orekma in akkeyala mwet mas ac orekma in luti lun Jesus. Na tok, elos su welul, yokelik kalem lalos kacl, a mwet ma lainul elos arulana kwasel yohk liki meet. Chapter ekasr safla uh fahkak ke ma sikyak nu sin Jesus ke wik se safla lal ke el moul muta faclu, yokna ke misa lal fin sakseng ac sifil moulyak lal.

Pusra Safla luo ke book se inge, su ma filiyuki in bracket ouinge: [ ] — nunkeyuk mu simla sin siena mwet, ac tia ma simisyukla sel Mark.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Mutaweyen Pweng Wo 1:1–13
Luti lun Jesus in Galilee 1:14—9:50
Jesus el som liki Galilee nu Jerusalem 10:1–52
Wik safla lun Jesus in Jerusalem ac acn ma apkuran nu we 11:1—15:47
Sifil moulyak lun Jesus 16:1–8
Leum el sikyak nu sin mwet tumal lutlut ac sowak nu inkusrao 16:9–20

Luti Lal John Baptais
(Matthew 3:1–12; Luke 3:1–18; John 1:19–28)

1 Pa inge Pweng Wo ke Jesus Christ, Wen nutin God.
2 Pweng Wo se inge mutawauk oana ke Isaiah mwet palu el simusla ac fahk:
"Liye, nga ac supwaot mwet palu luk meet liki kom
Su fah akoo inkanek lom.
3 Sie pusra wowoyak yen mwesis ac fahk,
'Kowos akoo inkanek lun Leum,
Ac aksuwosye elan fahsr kac!' "
4 Ouinge John el tuku nu yen mwesis ac el baptaisi mwet ac lotelos ac fahk, "Kowos auliyak ac baptaisla, na God El fah eela ma koluk lowos."
5 Mwet puspis tuku liki acn Judea ac siti Jerusalem, ac som in lohng luti lal John. Elos fahkak ma koluk lalos, ac el baptaiselosla Infacl Jordan.

6 John el nokomang nuknuk orekla ke unen camel, ac mwe lohl
losyen infulwal orekla ke kulun kosro, ac mwe mongo nal pa locust
ac honey inima.
7 Ac el fahkak nu sin mwet uh, “Oasr sie ac tuku tukuk su arulana
fulat likiyu. Nga tia fal in suwoli ac tulala ah losyen faluk lal.
8 Nga baptaisikowosla ke kof, a el ac fah baptaisi kowos ke Ngun
Mutal.”

Baptaisla Ac Srifeyuk Jesus
(Matthew 3:13—4:11; Luke 3:21–22; 4:1–13)

9 Tia paht toko na Jesus el tuku liki Nazareth in acn Galilee, ac John
el baptaisella Infacl Jordan.
10 Ac ke pacl se na el tufahna utyak liki inkof uh, el liye inkusrao
ikakelik ac Ngun oatui oana sie wuleoa, ac tuhwi nu facl.
11 Ac pusra se tuku inkusrao me ac fahk, “Kom Wen kulo nutik. Nga
insewowo sum.”
12 Ke pacl sacna, Ngun kololla nu yen mwesis,
13 ac el muta we len angngaul, ac Satan el srifel. Oasr kosro lemnak
in acn sac, ac lipufan elos tuku ac kulansupwal.

Jesus El Pangon Mwet Patur Akosr
(Matthew 4:12–22; Luke 4:14–15; 5:1–11)

14 Tukun John el kauli in presin, Jesus el som nu Galilee ac luti ke
Pweng Wo sin God me.
15 El fahk, “Sun tari pacl fal sac — Tokosrai lun God apkuran me.
Kowos auliyak ac forla liki ma koluk lowos, ac lulalfongi ke Pweng
Wo.”
16 Ac ke Jesus el fahsr sisken Lulu Galilee el liye mwet patur luo,
Simon ac Andrew mwet lel, ke eltal fuhlalik nwek natultal in lulu uh.
17 Ac Jesus el fahk nu seltal, “Fahsru wiyu, ac nga fah luti komtal
ouiyen paturi mwet.”
18 In pacl sacna eltal filiya nwek natultal ac welul som.
19 Ac ke el fahsr kutu nu meet el liye pac tamulel se, James ac John,
wen natul Zebedee. Eltal muta in oak okoaltal ac onon kwa lalos.
20 Ke Jesus el liyaltal el pangnoltal, ac eltal fililya Zebedee, papa
tumaltal, in oak uh wi mwet orekma lun oak uh, ac fahsr tokol Jesus.

Sie Mwet Su Oasr Ngun Fohkfok Yoro
(Luke 4:31–37)

21 Jesus ac mwet tumal lutlut tuku nu in siti Capernaum, ac ke len
Sabbath se toko, Jesus el som nu iwen lolngok ac mutawauk in luti.
22 Mwet uh arulana lut ke ouiyen luti lal, mweyen el luti nu selos oana
sie su oasr wal fulat yoro, ac tia oana mwet luti Ma Sap uh.
23 In pacl sacna sie mwet su oasr ngun fohkfok yoro ilyak nu in iwen
lolngok ac wowoyak ac fahk,
24 “Jesus mwet Nazareth, mea kom lungse sesr uh? Ya kom tuku in
kunauskutla? Nga etu lah su kom an — kom pa el su mutallana sin
God me!”
25 Ac Jesus el kai ngun sac ac fahk, “Misla, ac illa liki mwet sacn!”
26 Ac ngun fohkfok sac oru mwet sac tipirpirelik infohk uh, na el
wowoyak ke pusra lulap ac illa liki mwet sac.

27 Mwet nukewa elos arulana fwefela ac asiyuki inmasrlolos ac fahk,
“Mea se inge? Ya mwe luti sasu se pa inge? Mwet se inge oasr ku lulap
lal in kaskas nu sin ngun fohkfok ac elos aksol!”
28 Na pungen Jesus sa na fahsrelik yen nukewa in Galilee.

Jesus El Akkeyala Mwet Puspis
(Matthew 8:14–17; Luke 4:38–41)
29 Jesus ac mwet tumal lutlut elos illa liki iwen lolngok ac som utyak
nu in lohm sel Simon ac Andrew. James ac John welultal pac.
30 In pacl se inge nina kien mutan kial Simon el oanna mas ke folla
lun manol, ac ke Jesus el sun acn we elos sulkakin mutan sac nu sel.
31 Ac Jesus el tuku nu yorol ac sruokya paol ac taksalak; ac mas fol
sac wanginla lukel ac el tukakek ac kulansapwalos.
32 Ke ekela tukun faht uh tili, mwet uh usalosla nukewa su mas ac
oayapa elos su oasr demon yorolos nu yurin Jesus.
33 Mwet nukewa in siti sac fahsreni nu ke mutun lohm sac.
34 Jesus el akkeyala mwet puspis su maskin kain in mas puspis, ac
lusla pac demon puspis; a el tia lela demon uh in kaskas ke sripen elos
etu lah su el uh.

Jesus El Luti In Galilee
(Luke 4:42–44)
35 Toang na ke lotu tok ah, Jesus el tukakek meet liki lenelik, ac illa
liki lohm uh ac som liki siti sac nu yen ma el ac muku we in pre.
36 Na Simon ac mwet su welul elos som ac sokol,
37 ac ke elos konalak elos fahk nu sel, “Mwet nukewa suk kom.”
38 A Jesus el fahk nu selos, “Kut enenu in som pac nu in siti srisrik
saya, tuh nga enenu in luti pac we, mweyen pa inge sripen tuku luk
uh.”
39 Ouinge el fufahsryesr nu in acn Galilee nufon ac luti in iwen
lolngok lalos, ac sisla demon uh liki mwet uh.

Jesus El Akkeyala Sie Mukul Su Musen Lepa
(Matthew 8:1–4; Luke 5:12–16)
40 Sie mwet su musen lepa el tuku nu yurin Jesus. El faksufi ac kwafe
nu sel ac fahk, “Fin ou lungse lom kom ku in aknasnasyeyula.”
41 Jesus el arulana pakomutal, na el asroela paol ac kahlilya ac fahk,
“Nga lungse. Kom in nasnasla.”
42 In kitin pacl ah na musen lepa sac wanginla lukel ac el kwela.
43 In pacl sacna Jesus el supwalla tukun el arulana wili nu sel mu,
44 “Liyaung tuh kom in tia fahk ma inge nu sin kutena mwet; a fahla
ingena ac fahkkomyang nu sin mwet tol. Na kom fah sang mwe kisa
ma Moses el sapkin, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet nukewa lah
kom kwela.”
45 A mukul sac som ac mutawauk in sulkakin ma inge yen nukewa.
Ke sripen yokla srumunyen ma inge sel, Jesus el koflana ilyak
lemtulauk nu in kutena siti. A el muta likin siti uh, ac mwet uh tuku
nu yorol liki acn nukewa.

2

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Musen Ul
(Matthew 9:1–8; Luke 5:17–26)

1 Kutu len tok Jesus el folokla nu Capernaum ac solyak lah el oasr in
lohm sel.
2 Mwet pukanten tuku tingilya in lohm ah lac nwe ke mutunoa ac
likin mutunoa. Na ke Jesus el fahkak kas lun God nu selos,
3 mukul akosr tuku us sie mwet musen ul nu yorol.
4 Tusruktu ke sripen iktokla lohm uh, elos tia ku in kalukyang in usak
mwet mas sac nu yurin Jesus. Ouinge elos fanyak ac ikasla mangon
lohm uh suwosna nu ke acn se Jesus el muta we. Na elos koela kilus
se ma mwet ul sac oan fac.
5 Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk nu sin mwet ul sac,
"Wen nutik, ma koluk lom nunak munas nu sum."
6 Kutu sin mwet luti Ma Sap su muta we elos sifacna nunku in elos,
7 "Efu mwet se inge ku kaskas ouinge? El kaskas enum ke God!
Wangin mwet ku in nunak munas ke ma koluk, a God mukena!"
8 In pacl sacna Jesus el etu ma elos nunku uh, na el fahk nu selos,
"Efu kowos ku nunku ouingan?
9 Pia kac ma ac fisrasr in fahk nu sin mwet ul se inge uh, 'Ma koluk
lom nunak munas nu sum,' ku in fahk, 'Tukakek, srukak mwe oan
kiom, ac fahsr'?
10 Nga fah akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin Mwet in
nunak munas ke ma koluk fin faclu." Ouinge el fahk nu sin mwet ul
sac,
11 "Nga fahk nu sum, tuyak, srukak mwe oan kiom ac som nu lohm
sum ah!"
12 Ke elos ngetang liye mwet sac, el tukakek, srukak mwe oan kial ac
sulaklak som. Mwet nukewa arulana fwefela ac kaksakin God ac fahk,
"Kut soenna liye lumah ouinge oemeet me!"

Jesus El Pangnol Levi
(Matthew 9:9–13; Luke 5:27–32)

13 Jesus el sifilpa folokla nu sisken Lulu Galilee. Un mwet puspis tuku
nu yorol ac el mutawauk in lotelos.
14 Ac ke el fahsr kutu nu meet, el liye sie mwet eisani tax su muta in
nien eisani tax; inel pa Levi wen natul Alphaeus. Ac Jesus el fahk nu
sel, "Fahsr tukuk." Na Levi el tuyak ac fahsr tokol.
15 Na tok Jesus el fungla in mongo in lohm sel Levi. Pukanten mwet
eisani tax ac mwet koluk pac saya elos wi fahsr tukun Jesus, na in pacl
se inge pus selos utyak welul ac mwet tumal lutlut mongo.
16 Kutu sin mwet luti Ma Sap su mwet Pharisee, elos liye ke Jesus el
wi mwet koluk ac mwet eisani tax inge mongo, na elos siyuk sin mwet
tumal lutlut lah efu el ku mongo ac nim yurin kain in mwet ouinge.
17 Ac ke Jesus el lohng, el fahk nu selos, "Mwet ku elos tia enenu mwet
ono, a mwet mas mukena. Nga tia tuku in pangon mwet suwoswos, a
mwet koluk."

Mwe Siyuk Ke Lalo
(Matthew 9:14–17; Luke 5:33–39)

18 Sie pacl ah, mwet lutlut lal John Baptais ac mwet Pharisee elos lalo.
Na kutu mwet tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, "Efu ku mwet lutlut
lal John ac mwet lutlut lun mwet Pharisee elos lalo, a mwet lutlut lom
tiana lalo?"

19 Ac Jesus el topuk, “Ya mwet kawuk lun mwet pisrla elos ac lalo
ke mwet pisrla el muta yorolos? Tia ku! Lusen na pacl mwet pisrla el
muta yorolos elos ac tia lalo.
20 Tuh sie len, mwet pisrla el ac fah utukla lukelos, na pacl sacn elos
ac fah lalo.
21 “Wangin mwet sang ipin nuknuk sasu in pinis nuknuk mah,
mweyen ipin nuknuk sasu sac ac tulakeni ac sacla kutu nuknuk mah
sac, ac oru mihsa sac ac yokelik liki meet ah.
22 Oayapa wangin mwet okoaung wain sasu nu in pak in neinyuk
wain matu,* mweyen wain uh ac foklalik pak sac, na kewana wain ac
mwe neinyuk wain ac musalla. Ouinge wain sasu enenu na in itukyang
nu in mwe neinyuk sasu.”

Kusen Siyuk Ke Len Sabbath
(Matthew 12:1–8; Luke 6:1–5)

23 Jesus ac mwet tumal lutlut elos fahsr sisken ima in wheat ke sie
len Sabbath, ac mwet tumal lutlut mutawauk in olela wheat uh.
24 Na mwet Pharisee elos fahk nu sel Jesus, “Liye, ma mwet lutlut
lom oru inge ke len Sabbath lain Ma Sap lasr!”
25 Jesus el topuk ac fahk, “Ya kowos soenna rit ke ma David el oru ke
pacl se oasr enenu lal ke mwe mongo? El ac mwet ma welul uh elos
masrinsral,
26 na el som nu in lohm sin God ac mongo ke bread ma kisala nu
sin God. Ma inge tuh sikyak ke pacl se Abiathar el Mwet Tol Fulat. Ke
oakwuk lun Ma Sap lasr uh, mwet tol mukena ku in mongo ke bread
inge, a David el mongo kac ac el sang pac kutu nu sin mwet lal.”
27 Na Jesus el fahk nu selos, “Len Sabbath orekla ke sripen mwet uh,
ac tia mwet uh ke len Sabbath.
28 Ke ma inge Wen nutin Mwet el oayapa Leum lun len Sabbath.”

3

Sie Mwet Su Ul Paol
(Matthew 12:9–14; Luke 6:6–11)

1 Na Jesus el sifil folokla nu in iwen lolngok, ac oasr sie mwet we su
ul la paol.
2 Oasr kutu mwet we su kena suk mwatan Jesus, ouinge elos arulana
lohang in liye lah el ac akkeyala mwet sac ke len Sabbath.
3 Jesus el fahk nu sin mwet sac, “Fahsru nu meet uh.”
4 Na el siyuk sin mwet uh, “Mea Ma Sap lasr uh lela kut in oru ke len
Sabbath uh? In kasru, ku in akkeokye? In molela moul lun sie mwet,
ku in kunausla?”
A elos tiana fahk kutena ma.
5 Jesus el arulana kasrkusrak ke el ngetang liyalos, tusruktu el oayapa
pakomutalos lah elos arulana likkeke ac tafongla. Na el fahk nu sin
mwet sac, “Asroela poum.” Ac el asroela, na paol kwela.
6 Na mwet Pharisee elos illa liki iwen lolngok, ac som in pacl sacna
in osun yurin kutu sin mwet in u lal Herod, ac elos oru pwapa lalos in
unilya Jesus.

Sie U Lulap Sisken Lulu

---

* **2:22** ***wain sasu … wain matu:*** Liye “mwe neinyuk wain” ke Kalmen Kutu Kas In Bible.

7 Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu ke Lulu Galilee ac mwet
puspis fahsr tokolos. Mwet inge elos tuku liki acn Galilee, acn Judea,
8 liki Jerusalem, liki acn Idumea, ac layen kutulap in Infacl Jordan,
oayapa acn ma oan sisken siti Tyre ac Sidon. Mwet inge nukewa tuku
nu yurin Jesus ke sripen elos lohng ke ma el oru.
9 Ke sripen pusla lun mwet uh pwanang Jesus el fahk nu sin mwet
tumal lutlut elos in akoela soko oak nu sel tuh mwet uh in tia itungilya.
10 El tuh akkeyala mwet puspis, na mwet mas nukewa alak nu yorol
tuh elos in ku in kahlilya.
11 Ac pacl nukewa mwet ma oasr ngun fohkfok yoro ac liyal uh, elos
ac putati ye mutal ac wowoyak ac fahk, "Kom Wen nutin God!"
12 Jesus el kai ngun fohkfok inge elos in tia fahkulak nu sin kutena
mwet.

Jesus El Sulela Mwet Sap Singoul Luo
(Matthew 10:1–4; Luke 6:12–16)

13 Na Jesus el utyak nu fineol uh ac pangoneni mwet su el lungse in
welul. Elos som nu yorol,
14 ac el sulela mwet singoul luo su el pangon mwet sap. El fahk
nu selos, "Nga sulekowosla kowos in wiyu. Nga ac fah oayapa
supwekowosla in fahkak,
15 na ac fah oasr ku lowos in sisla demon uh."
16 Pa inge mwet singoul luo ma el sulela: Simon (Jesus el sang inel
Peter);
17 James ac John ma lel, wen natul Zebedee (Jesus el pangnoltal
Boanerges, kalmac pa "Wen nutin Pulahl");
18 Andrew, Philip, Bartholomew, Matthew, Thomas, James wen natul
Alphaeus, Thaddaeus, Simon mwet Zealot*
19 ac Judas Iscariot su tukakunulak Jesus.

Jesus Ac Beelzebul
(Matthew 12:22–32; Luke 11:14–23; 12:10)

20 Na Jesus el folokla nu in acn sel, ac mwet puspis sifilpa tuku nu
yorol, ouinge wangin pacl in mongo lal Jesus ac mwet tumal lutlut.
21 Ke mwet in sou lal lohngak, elos som in usalu ke sripen mwet uh
fahk mu, "El wella!"
22 Kutu sin mwet luti ke Ma Sap su tuku Jerusalem me elos fahk,
"Oasr ngunal Beelzebul in el! Kalem lah el pa sang ku nu sel in sisla
demon uh, mweyen Beelzebul pa leum lun demon uh."
23 Na Jesus el pangnolosme nu yorol ac fahk nu selos ke kas in
pupulyuk: "Satan el ac ku in sisella Satan fuka?
24 Sie mutunfacl fin srisrielik ac sifacna forani amei sie sin sie,
mutunfacl sac ac musalla.
25 Sie sou fin kitakatelik ac forani lokoalok lain sie sin sie, sou sacn
ac musalla.
26 Ouinge tokosrai lal Satan fin kitakatelik nu in u, ac tia ku in oan
paht, a ac musalla ac wanginla.
27 "Wangin sie mwet ku in utyak nu in lohm sin sie mwet ku ac usla
ma lal, el fin tia kapriya mwet ku sac meet, na el fah ku in pisrala
koanan lohm sel.

---

* **3:18** ***Zealot:*** kalmac pa mwet ngalkin acn se. In kas Aramaic elos fahk mu "mwet Cananaean."

28 “Pwayena nga fahk nu suwos, mwet uh ku in eis nunak munas ke
ma koluk lalos nukewa ac ke kaskou lalos nukewa.
29 Tusruktu kutena mwet su fahk kaskou ke Ngun Mutal fah tia ku
in eis nunak munas, ke sripen el orala sie ma koluk su oasr mwatal
kac nwe tok.”
30 (Jesus el fahk ma inge mweyen kutu mwet uh fahk mu, “Oasr ngun
fohkfok in el.”)

Nina Kien Jesus Ac Mwet Lel
(Matthew 12:46–50; Luke 8:19–21)
31 Na nina kial Jesus ac mwet lel elos tuku. Elos tu likinum uh ac
sapak nu in lohm ah in siyukul.
32 Mwet puspis muta raunella Jesus ac elos fahk nu sel, “Liye, nina
kiom ac mwet wiom elos oasr likinum uh, ac elos siyuk kom.”
33 Jesus el topuk ac fahk, “Su nina kiuk? Su mwet wiuk?”
34 El ngetang nu sin mwet ma muta raunella ac fahk, “Liye! Pa inge
nina kiuk ac mwet wiuk!
35 El su oru ma lungse lun God pa ma lik, ma louk, ac nina kiuk.”

4

Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Matthew 13:1–9; Luke 8:4–8)
1 Jesus el sifilpa luti sisken Lulu Galilee. Mwet puspis tukeni nu yorol
we, ouinge el sroak nu fin soko oak ac muta fac in kof uh, ac mwet uh
tu weacn uh.
2 El luti ma puspis nu selos ke kas in pupulyuk, ac fahk ouinge:
3 “Porongo! Tuh oasr sie mwet som in taknelik fiten wheat.
4 Ac ke el sisalik fita inima uh, kutu putatla nu pe inkanek uh, ac
won uh tuku ac kangla.
5 Kutu pac putati nu yen eoteot, yen ma srikla fohk we. Fita inge sa
na in srunak mweyen fohk we suloal.
6 Na ke fulen faht uh sreya elos uli, ac ke sripen oka uh tia kapla in
loal pwanang sa na in masla.
7 Ac kutu fita uh putatla nu in fohk ma oasr okan kokul we, ac kokul
uh kapak ac kupoiya, oru sacn uh tia ku in fokla.
8 Tuh kutu fita uh putatla nu in fohk wo ac srunak ac kapak arulana
wo, ac fokla: fokin kutu tolngoul, fokin kutu onngoul, ac fokin kutu
siofok.”
9 Ac Jesus el fahk, “Ke ma inge, kowos porongo fin oasr srewos!”

Sripen Pupulyuk Uh
(Matthew 13:10–17; Luke 8:9–10)
10 Ac ke Jesus el mukena muta, mwet tumal lutlut ac kutu sin mwet su
lohng mwe luti lal elos tuku nu yorol ac siyuk elan akkalemye kalmen
pupulyuk lal ah.
11 El topuk nu selos, “Itukot nu suwos in etu ma lukma ke Tokosrai
lun God. A elos su muta sayowos, elos lohng ke pusren pupulyuk
mukena.
12 Ouinge, in oana ma simla,
‘Elos ac liye na liye
A tia akilen;
Ac elos ac lohng na lohng

A tia etu.
Mweyen elos fin etu, elos ac ku in forla nu sin God,
Na ku in nunak munas nu selos.' "

Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Matthew 13:18–23; Luke 8:11–15)

13 Na Jesus el siyuk selos, "Ya kowos tia kalem ke pupulyuk se inge? Na kowos ac etu fuka pupulyuk nukewa saya?
14 Mwet taknelik el taknelik kas lun God.
15 Kutu mwet uh oana fita ma putatla pe inkanek uh. Ke pacl se na elos lohng kas uh, Satan el tuku ac eisla lukelos.
16 Kutu mwet uh oana fita ma putatla yen eoteot uh. Ke pacl se na elos lohng kas uh, elos sa na in eis ac insewowo kac.
17 Tusruktu tiana sremla wo in nunak lalos pwanang ac tiana oan paht. Ouinge ke pacl mwe lokoalok ac mwe ongoiya sikyak ke sripen kas inge, elos ac sa na in fuhleak.
18 Kutu mwet uh oana fita ma putati yen ma oasr okan kokul we. Elos inge pa mwet su lohng kas uh,
19 tusruktu elos nunkala yohk ke moul lun faclu, ac lungse mwe kasrup, ac mwel ma puspis saya, na ma inge kupoiya kas uh, na elos tia isus fahko.
20 Tusruktu, kutu mwet uh oana fita ma putati fin fohk wo uh. Elos lohng kas, ac eis, ac isus fahko: kutu pacl tolngoul, kutu pacl onngoul, ac kutu pacl siofok."

Sie Lam Ye Sie Tup
(Luke 8:16–18)

21 Jesus el sifil tafwela ac fahk, "Ya nu oasr mwet akosak sie lam ac usak filiya ye tup uh ku ye bed uh? Ya el ac tia filiya fin sukan lam uh?
22 Kutena ma su wikla ac fah ikakla lemtulauk, ac ma nukewa ma afyufi ac fah ikakelik.
23 Kuwos in porongo, fin oasr srewos."
24 El oayapa fahk nu selos, "Kowos porongo akwoye ma kowos lohng uh! Tuh kutena mwe srikasrak kowos orekmakin in sang nununku mwet uh, God El ac fah orekmakin in sang nununkekowos, tusruktu ku pac in upa liki.
25 Mwet su oasr ma lal, fah itukyang pac kutu nu sel; a el su wangin ma lal, finne ma srisrik ma oan yorol, ac fah itukla lukel!"

Pupulyuk Ke Fita Su Kapak

26 Na Jesus el sifilpa fahk, "Tokosrai lun God oana ke sie mwet el sisalik fita inima lal.
27 Na el ac motul ke fong uh ac ngetnget ke len uh, ac fita uh srunak ac kapak na, tusruktu mwet sac tiana etu lah fuka tuh sikyak ouinge.
28 Fohk uh sifacna oru fita uh in kapak ac isus fahko. Ma se sikyak meet uh pa srun, na fah ung mangosr tuku toko, na saflaiya fokla ung in wheat uh.
29 Ke pacl se matula wheat uh, mwet sac el ac pakela ke mitmit natul uh, mweyen sun pacl in kosrani."

Pupulyuk Ke Fiten Mustard
(Matthew 13:31–32, 34; Luke 13:18–19)

4:12 Isa 6:9–10

30 Na Jesus el fahk, “Mea kut ac luma Tokosrai lun God nu kac uh?
Mwe pupulyuk fuka kut ku in sang akkalemye uh?
31 Ac fah ouinge: sie mwet el eis sie fiten mustard, fita se ma srik
emeet fin faclu, ac el yukwiya infohk uh.
32 Na tok fita sac kapak ac yohk liki sacn nukewa. Lesak kac uh
matol, pwanang won yen engyeng uh elos tuku ac oru ahng lalos olo
ac muta ye lulin sak uh.”
33 Ke Jesus el fahkak kas lun God nu sin mwet uh, el orekmakin kas
in pupulyuk puspis pac saya oana inge. El luti nu selos fal nu ke lupan
ma elos ku in kalem kac.
34 El ac tia kaskas nu selos el fin tia orekmakin pupulyuk; tusruktu
pacl ma el ac mukena muta yurin mwet tumal lutlut uh, el ac aketeya
ma nukewa nu selos.

Jesus El Akmisyela Sie Paka
(Matthew 8:23–27; Luke 8:22–25)

35 Ke eku in len sacna, Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kut
som nu lefahlo.”
36 Ouinge elos som liki un mwet uh. Mwet tumal lutlut elos sroang
nu fin oak soko ma Jesus el muta fac ah, ac elos tukeni kalot. Oasr pac
oak saya welulos som.
37 Tia pact na eng na upa se tuhyak ac noa uh fungulya oak uh, ac
oak uh apkuran in moti.
38 Jesus el motul ke kapin oak uh, ac ilung ilul se. Mwet tumal lutlut
elos oaksalak ac fahk, “Mwet Luti, ya wanginna sum lah kut ac misa?”
39 Jesus el tukakek ac kai eng uh, “Misla!” Ac el fahk pac nu sin noa
uh, “Tui!” Na eng uh wanginla, ac arulana mihsi.
40 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut. “Efu kowos ku sangeng?
Ya srakna wangin lulalfongi lowos?”
41 A elos arulana sangeng ac fahk nu sin sie sin sie, “Mwet se su
mwet se inge? Finne eng uh ac noa uh elos aksol pac!”

5

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Su Oasr Ngun Fohkfok Yoro
(Matthew 8:28–34; Luke 8:26–39)

1 Jesus ac mwet tumal lutlut sun acn lefahlu in Lulu Galilee, ac oai
ke acn sin mwet Gerasa.
2 Ke Jesus el tufahna srola liki oak ah, sie mwet ma oasr ngun fohkfok
yoro el tuku ac sonol. El tuku liki yen inkulyuk uh oan we
3 mweyen pa inge acn el muta we. Wangin mwet ku nu sin mukul
se inge — finne kapinkasrlap elos tia pac ku in kaprilya kac.
4 Pacl puspis kapiri nial ac paol, tuh pacl nukewa el ac wotyalik sein
uh ac koteya osra sruokyen nial. El arulana fokokola, pwanang wangin
mwet ku in kutongol.
5 Ke len ac fong el fufahsryesr inmasrlon kulyuk ac fin inging uh,
wowoyak ac sifacna kantu manol ke eot.
6 El srakna fahsr loessula ke pacl se el liyalak Jesus, na el kasrusr ac
putati ye mutal,
7 ac wowoyak ke pusra lulap ac fahk, “Jesus, Wen Nutin God
Fulatlana! Mea kom lungse sik uh? Nga kwafe nu sum ke Inen God,
kom in tia akkeokyeyu!”

8 (El fahk ouinge mweyen Jesus el fahk, “Ngun fohkfok, fahla lukel!”)
9 Na Jesus el siyuk sel, “Su inem an?”

Mukul sac fahk, “Inek pa ‘Legion’*— mweyen kut u na pus se!”
10 Ac el arulana kwafe sel Jesus elan tia supwala ngun fohkfok uh liki facl sac.
11 Oasr un pig na pus se mongo pe eol uh.
12 Ouinge ngun fohkfok uh kwafe sin Jesus ac fahk, “Supwekutla kut in tilyang nu in pig uh.”
13 El fuhlelosla ac elos som liki mukul sac ac ilyak nu in pig uh. Na un pig sac nufon, sahp oasr tausin luo pisalos, elos kasrusr ac atula nu in lulu uh ac walomla.
14 Mwet ma liyaung pig uh elos kaingla ac fahkak pweng se inge nu in siti uh ac nu likin siti uh, na mwet uh illa ac som in liye ma sikyak inge.
15 Ac ke elos tuku nu yurin Jesus, elos liye mukul se ma tuh oasr demon puspis yoro lah el nuknukyang, muta yorol, ac tila wel, na elos nukewa sangeng.
16 Elos su tuh liye ma usrnguk sac ke mutalos, elos srumun nu sin mwet ngia ke ma sikyak nu sin mukul se su oasr demon yorol, ac oayapa nu ke un pig sac.
17 Ke ma inge mwet uh kwafe sin Jesus elan som liki facl selos.
18 Ac ke Jesus el sroang nu fin oak uh, mwet se ma tuh oasr demon yorol meet el kwafe nu sel tuh elan welul.
19 Tuh Jesus el tia lela, a el fahk nu sin mukul sac, “Fahla nu lohm sum, ac nu yurin sou lom, ac fahkak nu selos lupan ma Leum El oru nu sum, ac ke pakoten lal nu sum.”
20 Na mwet sac som ac fahkak nu in acn nukewa in Siti Singoul ah† ke ma Jesus el oru nu sel. Ac elos nukewa su lohng kac, elos arulana lut.

Acn Natul Jairus Ac Sie Mutan Su Kahlye Nuknuk Lun Jesus
(Matthew 9:18–26; Luke 8:40–56)

21 Jesus el sifil folokla nu lefahlo. Ke el sun acn we, oasr mwet puspis tukeni raunella.
22 Jairus, sie mwet kol lun iwen lolngok, el wi pac tuku, ac ke el liyal Jesus el putati nu ke nial
23 ac arulana kwafe nu sel ac fahk, “Tulik mutan se nutik el arulana mas, apkuran in misa. Nunak munas fahsru ac filiya poum nu facl tuh elan ku in kwela ac moul!”
24 Na Jesus el welul som, ac u lulap sac ukwalla pac, oru elos arulana iktokeni.
25 Oasr sie mutan inmasrlolos su maskin musen srah ke yac singoul luo.
26 El nwe unweyuk sin mwet ono puspis a el tiana kwela. El sisla mani lal nukewa a el keoki yohk liki meet.
27 El lohng kacl Jesus, na el wi un mwet uh fahsr tokol. El kalukyang nu tukun Jesus,
28 ac sifacna nunku in el, “Nga fin kahlye na nuknuk lal uh, nga ac kwela.”

---

* **5:9** ***Legion:*** Liye ke Matthew 26:53. † **5:20** ***Siti Singoul ah:*** Liye ke Matthew 4:25.

29 El kahlye nuknuk lal Jesus, na musen srah lal ah wanginla in pacl
sacna, ac el sifacna pulauk lah el kwela liki mas lal.
30 In pacl sac pacna, Jesus el pulauk lah kutu ku lal uh som lukel, na
el forla nu inmasrlon mwet uh ac siyuk, “Su kahlye nuknuk luk uh?”
31 Mwet tumal lutlut topkol ac fahk, “Kom liye na lah mwet puspis
inge fungulkomi. Efu kom ku siyuk lah su kahlkomi uh?”
32 A Jesus El srakna ngetot ngetma suk lah su oru ma sac.
33 Mutan sac pulakunak ma sikyak nu sel, na el sangeng ac rarrar ac
tuku putati nu ke nial Jesus, ac fahk pwayeyen ma nukewa nu sel.
34 Ac Jesus el fahk nu sel, “Acn nutik, lulalfongi lom oru kom kwela.
Som in misla, mweyen kom kwela liki mas lom an.”
35 Ke Jesus el srakna kaskas, oasr mwet tuku liki lohm sin mwet kol
lun iwen lolngok ac fahk nu sel, “Jairus, acn nutum el misa. Mansis
kom in tia sifil aklokoalokye Mwet Luti sacn.”
36 Jesus el tia lohang nu ke ma elos fahk, a el fahk nu sel Jairus,
“Nimet fosrnga, a lulalfongi na.”
37 Jesus el tia lela kutena mwet in welul som, sayal Peter ac tamulel
luo, James ac John.
38 Ke eltal sun lohm sel Jairus, Jesus el liye fohsak lun mwet uh ac
lohng pusren tung lulap lalos.
39 El utyak nu in lohm uh ac fahk nu selos, “Efu kowos ku arulana
wowon ac tung ouingan? Tulik se inge el tia misa, a el motul!”
40 Elos mutawauk in aksruksrukel, ouinge el luselosla nukewa, ac eis
na papa ac nina kien tulik sac wi mwet tumal lutlut tolu ah, ac ilyak
nu infukil se ma tulik sac oan we.
41 Ac el eis poun tulik sac ac fahk nu sel, *“Talitha, koum”*. Kalmeya
pa, “Tulik mutan, nga fahk nu sum, tukakek!”
42 In pacl sacna tulik mutan sac tukakek ac fahsr. (El yac singoul luo
matwal.) Mwet uh arulana fwefela ke ma sikyak inge.
43 A Jesus el wili yohk nu selos elos in tia fahk ma inge nu sin kutena
mwet, na el sap elos in sang ma nun tulik mutan sac.

6

Mwet Nazareth Elos Tia Lohang Nu Sin Jesus
(Matthew 13:53–58; Luke 4:16–30)

1 Jesus el som liki acn sac ac folokla nu in acn sel, ac mwet tumal
lutlut elos welul.
2 Ke len Sabbath el mutawauk in luti in iwen lolngok. Mwet
puspis muta we, ac ke elos lohng luti lal elos arulana lut ac asiyuki
inmasrlolos, “Mwet se inge eis ma inge ya me? Lalmwetmet fuka
itukyang nu sel inge? Fuka tuh el ku in oru ma sakirik inge?
3 Ya tia mwet kamtu sac pa inge, wen natul Mary, ac ma lel James,
Joseph, Judas ac Simon? Ya ma lohl elos tia muta yorosr inge?” Ouinge
elos tiana lohang nu sel.
4 Ac Jesus el fahk nu selos, “Oasr akfulatyeyen sie mwet palu in acn
nukewa sayen in facl sel sifacna, ac sin sou lal, ac mwet in lohm sel.”
5 Ac el koflana oru kutena mwenmen we, sayen el filiya paol nu fin
kutu mwet mas we ac akkeyalosla.
6 El arulana lut ke selulalfongi lun mwet uh.

Jesus El Supwalik Mwet Tumal Lutlut Singoul Luo
(Matthew 10:5–15; Luke 9:1–6)

Na Jesus el som nu in siti srisrik in acn we ac luti mwet uh.
7 El pangonma mwet tumal lutlut singoul luo ac supwalosla kais luo.
El sang nu selos ku fin ngun fohkfok,
8 ac el fahk nu selos, “Nimet us kutena ma ke fufahsryesr lowos sayen
sikal lowos mukena — tia mwe mongo, tia mwe ap, ac tia pac us mani
in pakit lowos an.
9 Kowos in faluk, a kowos in tia nukum nuknuk luo.”
10 El oayapa fahk nu selos, “Kutena acn ma paingyuk kowos we,
kowos ilyak nu in lohm sacn ac mutana we nwe ke pacl se kowos ac
som liki acn sac.
11 Kowos fin tuku nu in sie siti srisrik ac mwet we uh tia paing kowos
ku porongekowos, fahla liki acn sacn, ac osrokla kutkut in niowos tuh
in mwe loh lainulos!”
12 Ouinge elos fahsrelik ac luti tuh mwet uh in forla liki ma koluk
lalos.
13 Ac elos sisla demon puspis, ac mosrwela mwet mas puspis ke oil
in olive ac akkeyalosla.

Misa Lal John Baptais
(Matthew 14:1–12; Luke 9:7–9)

14 Ac Tokosra Herod el lohng ke ma inge nukewa, ke sripen pweng
kacl Jesus fahsrelik nu yen nukewa. Kutu mwet uh fahk mu, “John
Baptais el sifil moulyak liki misa, pa pwanang oasr ku lal in oru ma
usrnguk inge uh.”
15 A kutu mwet uh fahk mu, “El pa Elijah.”
Ac kutu pac fahk mu, “El sie mwet palu, oana mwet palu in pacl
oemeet ah.”
16 Ac ke Herod el lohng, el fahk, “El pa John Baptais! Nga pa sap in
tahtla sifal, a el sifil moulyak liki misa!”
17 Herod pa tuh sap elos in sruokilya John ac kaprilya ac fililya in
presin. El tuh oru ouinge ke sripal Herodias, su ma kial Philip, mwet
lel, a Herod el eisal tuh elan mutan kial.
18 John el tuh kalwenina in fahk nu sel Herod, “Tia fal kom in payuk
sin mutan kien ma lim!”
19 Ke sripa se inge Herodias el toasr sel John, ac el kena unilya, tuh
el koflana ke sripal Herod.
20 Herod el tuh sangeng sel John mweyen el etu lah John el sie mwet
suwoswos ac mutal, oru el liyalangna in tia oasr ma sikyak nu sel. El
lungsena in lohng kas lal uh, finne ma el fahk uh mwe fosrnga nu sel.
21 Tusruktu, Herodias el konauk pacl wo se lal ke len lal Herod, ke
Herod el oru sie kufwa lulap nu sin mwet pwapa fulat lal, captain lun
un mwet mweun lal, ac mwet kacto lun Galilee.
22 Ke acn natul Herodias el tuku ac onsrosro, el akinsewowoyal
Herod ac elos su welul muta ke kufwa uh. Ouinge tokosra el fahk
nu sin tulik mutan sac, “Fahk nu sik kutena ma kom lungse, ac nga
fah sot nu sum.”
23 Ac Herod el sifilpa fulahk nu sel ac fahk, “Nga ac sot nu sum kutena
ma kom siyuk sik, finne tafu tokosrai luk uh.”
24 Na tulik mutan sac illa ac siyuk sin nina kial, “Mea nga ac siyuk
kac uh?”

Nina sac topuk, “Siyuk ke sifal John Baptais.”
25 Tulik mutan sac el sulaklak na folokla nu yorol tokosra ac fahk,
“Nga ke kom in use sifal John Baptais ingena, in oan in sie ahlu!”
26 Tokosra el arulana toasrla kac, tuh el kofla folokunla ma el fulahk
kac tari ye mutalos nukewa su welul.
27 Ouinge el sa na supwala sie sin mwet mweun lal ke sap ku tuh
elan som ac use sifal John, na mwet mweun sac som nu in presin ac
pakela sifal John,
28 ac el use sifa sac oan ke sie ahlu, ac sang nu sin tulik mutan sac,
na tulik mutan sac usla sang nu sin nina kial.
29 Ke mwet tumal lutlut lal John elos lohngak, elos tuku eis manol ac
pikinya.

Jesus El Kiteya Tausin Limekosr Mukul
(Matthew 14:13–21; Luke 9:10–17; John 6:1–14)

30 Ac mwet sap elos folokeni ac osun nu sin Jesus, ac fahkak ke ma
nukewa elos orala ac ma nukewa elos luti.
31 Arulana pusla mwet foroht forma nu yorolos, oru wangin pacl lal
Jesus ac mwet tumal lutlut in mongoi. Na el fahk, “Kut som nu ke sie
acn ma kut ku in mukena we, tuh kowos in ku in mongla kutu.”
32 Na elos sroang nu ke soko oak ac kalla nu ke sie acn ma elos ac
muku we.
33 Tusruktu mwet puspis liyalos ke elos som, ac elos etu lah su elos
uh. Na elos kasrusr liki siti srisrik nukewa ac sun acn ma elos ac oai
we meet lukelos.
34 Ke Jesus el srola liki oak ah, el liye un mwet puspis ac el
pakomutalos, ke sripen elos oana sheep su wangin mwet shepherd
lalos. Ouinge el mutawauk in luti ma puspis nu selos.
35 Ac ke ekela, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, “Ac
fongeni, a acn se inge acn mwesis.
36 Supwalik mwet uh in som nu in siti srisrik ac acn ma apkuran,
elos in sifacna moli mongo nalos.”
37 Jesus el topkolos ac fahk, “Komtal sifacna sang kutu mwe mongo
nalos.”
Elos topuk ac fahk, “Ya kom lungse kut in som sisla luofoko ipin
silver ke bread in sang kitalos?”
38 Na Jesus el siyuk selos, “Lof ekasr oasr yuruwos? Fahla liye.”
Ke elos oakla elos fahk nu sel, “Lof limekosr ac ik lukwa.”
39 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut elos in kitalik un mwet uh
nu ke u, ac sap elos in muta fin mah folfol uh.
40 Ouinge mwet uh takla muta in u, kais siofok ac kais lumngaul ke
u se.
41 Na Jesus el eis lof limekosr ac ik lukwa, ac ngetak nu inkusrao ac
sang kulo nu sin God. El kunsalik lof ah ac sang nu sin mwet tumal
lutlut in kitalik nu sin mwet uh. El oayapa kitalik ik lukwa ah nu sin
mwet nukewa.
42 Mwet nukewa mongo ac kihpi.
43 Na toko, mwet tumal lutlut elos orani fotoh singoul luo ke luwen
bread ac ik uh.
44 Pisen mwet ma kitakat uh oasr mukul limekosr tausin.

Jesus El Fahsr Fin Kof
(Matthew 14:22–33; John 6:15–21)

45 In pacl sacna Jesus el sap mwet tumal lutlut in sroang nu fin oak
uh ac som meet lukel nu Bethsaida, nu layeno in lulu uh, a el muta in
supwalik mwet uh.
46 Ke el wilkas nu sin mwet ah, na el som nu fineol uh in pre.
47 Na ke ekela, oak uh sun tari infulwen lulu, ac Jesus el mukena
muta fin acn uh.
48 Ac el liye lah elos liksreni kal ke sripen eng uh kisrungulos, ouinge
inmasrlon ao tolu nu ke ao onkosr ke tafunfong tok, el fahsr fin kof uh
ac tuku nu yorolos. El oru elan fahsr alukelosla,
49 na elos liyelak ke el fahsr fin kof uh, ac elos wowoyak mweyen
elos nunku mu inut se.
50 Elos nukewa arulana tuninfongla ke elos liyal.
Na in pacl sacna Jesus el fahk nu selos, "Akkeye kowos! Nga pa inge.
Nimet sangeng!"
51 Na el sroang nu yorolos nu fin oak uh, ac eng uh mihsi. Ac mwet
tumal lutlut elos lut na pwaye,
52 mweyen elos soenna etu kalmen mwenmen Jesus el tuh oru ke el
kiteya tausin limekosr ah. Nunak lalos srakna fohs kac.

Jesus El Akkeyala Mwet Mas In Gennesaret
(Matthew 14:34–36)
53 Elos kal sasla in lulu sac ac oai Gennesaret, ac kawukkinya oak
okoalos we.
54 Ac ke elos fahsr liki oak uh, mwet uh sa na in akilenulak Jesus.
55 Ouinge elos kasrusr apneni acn sac nufon. Na acn nukewa ma
elos lohng mu el oasr we elos ac use nu yorol mwet mas, oan fin kiaka
kialos.
56 Ac acn nukewa Jesus el som nu we — nu in siti srisrik, ku siti
lulap, ku finne likin siti uh — mwet uh ac use mwet mas lalos nu
ke nien tukeni lun mwet uh ac kwafe sel elan lela mwet mas uh in
kahlyena sisken nuknuk lal. Ac elos nukewa su kahlye, elos kwela.

7

Luti Lun Mwet Matu Oemeet Ah
(Matthew 15:1–9)
1 Kutu mwet Pharisee, oayapa kutu mwet luti Ma Sap ma tuku
Jerusalem me, elos tukeni nu yurin Jesus.
2 Ac elos liye lah kutu sin mwet tumal lutlut elos mongo ke elos tiana
aknasnasye paolos in oana ouiya se ma mwet Pharisee elos oakiya nu
sin mwet uh.
3 (Tuh mwet Pharisee ac mwet Jew nukewa elos oru oana ke mwet
matu lalos tuh luti nu selos: elos tia ku in mongo elos fin tia aknasnasye
paolos oana oakwuk lalos;
4 ku tia pac kang kutena ma su tuku nien kuka me elos fin tia
aknasnasye meet. Ac elos akfalye pac ouiya puspis ma elos eis sin
mwet matu lalos, oana ouiya nu ke aknasnasye cup, tup, ahlu bronze,
ac mwe oan.)
5 Ouinge mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos siyuk sel Jesus,
"Efu ku mwet tomom lutlut elos tia fahsr fal nu ke mwe luti ma kut
eis sin mwet matu lasr, a elos mongo ke paolos tia aknasnasyeyukla?"
6 Jesus el fahk nu selos, "Pwayena kas in palu lal Isaiah keiwos!
Kowos mwet wosounkas, oana ma el simusla ke el fahk,

‘God El fahk, Mwet inge sunakinyu ke kas lalos,
A insialos loesla likiyu.
7 Wangin sripa elos in alu nu sik,
Mweyen elos luti oakwuk ma mwet uh orala
Oana in ma sap luk!’
8 “Kowos pilesru ma God El sapkin, ac ukwe mwe luti lun mwet uh.”
9 Ac el fahk pac nu selos, “Kowos arulana usrnguk in konauk inkanek in sisla ma sap lun God tuh kowos in sruokyana kas matu lowos.
10 Tuh Moses el fahk, ‘Sunakin papa tomom ac nina kiom,’ oayapa el fahk, ‘El su selngawi papa tumal ku nina kial, fah anwuki el.’
11 A kowos fahk mu sie mwet fin oasr ma el ku in sang kasru papa ku nina kial, a el fahk mu ‘Corban,’ (kalmac pa, Itukyang nu sin God),
12 na kowos fuhlella mu el tia enenu in kasru papa tumal ku nina kial.
13 Ke kowos oru ouinge, kowos aklusrongtenye kas lun God ke kowos luti nu sin mwet uh oakwuk lun mwet matu lowos. Ac oasr pac ma puspis ouinge ma kowos oru.”

Ma Su Oru Sie Mwet In Fohkfok
(Matthew 15:10–20)
14 Na Jesus el sifil pangonma un mwet uh nu yorol ac fahk nu selos, “Kowos nukewa in porongeyu ac kalem kac.
15 Tia ma ilyak nu in sie mwet pa ku in akfohkfokyal, a ma su illa liki sie mwet pa ac akfohkfokyal.
16 Kowos in porongo, fin oasr srewos.”
17 Ke el som liki un mwet uh ac ilyak nu in lohm uh, mwet tumal lutlut elos siyuk elan aketeya pupulyuk se inge.
18 Ac el fahk nu selos, “Ya kowos nikin oapana mwet uh? Mea, kowos tia kalem lah wangin kutena ma su ilyak nu in mwet se ku in akfohkfokyal,
19 mweyen mau tia ilyak nu in nunak lal, a nu insial ac illa liki insial.” (Ke el fahk ouinge, el akkalemye lah mwe mongo nukewa nasnas in mongo kac.)
20 Ac El sifilpa fahk, “Ma su illa liki sie mwet pa ac akfohkfokyal.
21 Tuh liki insien sie mwet nunak koluk uh sikyak ma kolol in kosro, pisrapasr, akmas,
22 kosro inmasrlon mwet payuk, rapku, oru ouiya koluk; kutasrik, elah koluk, ngetnget in mwel, lesrik, inse fulat, ac supoklot.
23 Ma koluk inge nukewa tuku luin sie mwet ac akfohkfokyalla.”

Lulalfongi Lun Sie Mutan
(Matthew 15:21–28)
24 Na Jesus el illa ac som nu in acn apkuran nu ke siti Tyre. El utyak nu in sie lohm ac tia lungse mwet uh in etu lah el oasr we, tusruktu el koflana wikla.
25 Ac sie mutan su acn natul oasr ngun fohkfok yorol, ke el lohng ke Jesus, el sulaklak na tuku nu yorol ac putati nu ke nial.
26 Mutan sac el sie mutan pegan su isusla in acn Phoenicia in facl Syria. El kwafe sin Jesus elan sisla demon uh liki acn natul.
27 A Jesus el topuk ac fahk, “Lela kut in kiteya tulik uh meet. Tia wo in eisla mongo nun tulik ac sisla nu sin kosro ngalngul.”

28 Mutan sac topuk ac fahk, “Aok Leum, tusruktu finne kosro
ngalngul ye tepu uh, elos kang pac kutkut in mongo nun tulik uh.”
29 Ouinge Jesus el fahk nu sel, “Ke sripen top lom an, folokla nu in
lohm sum ac kom ac fah liye lah demon sac illa tari liki acn nutum!”
30 Na mutan sac som nu lohm sel ac liye lah tulik se natul ah oan fin
mwe oan kial, ac demon sac som lukel tari.

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Sulohngkas Su Tia Ku In Kaskas

31 Ac Jesus el sifil som liki acn atulani in acn Tyre ac fahsr sasla acn
Sidon nu ke Lulu Galilee, ut ke inkanek ma fahsr nu ke Siti Singoul
ah.*
32 Kutu mwet elos use sie mwet sulohngkas ac kas lohlo nu yurin
Jesus, ac elos kwafe sel tuh elan filiya paol nu facl.
33 Ac Jesus el usalla liki un mwet uh nu yen eltal mukena we, na el
sang kufinpaol nu insracl, ac el anila ac kahlye lohul.
34 Na Jesus el ngetak nu inkusrao ac saola ac fahk nu sin mwet sac,
“Ephphatha”, oana fahk, “In ikakla!”
35 In pacl sacna sren mukul sac ikakla, ac ma kapriyen lohul taltalla,
ac el kaskas kalem.
36 Na Jesus el sap ku nu sin mwet uh elos in tia fahk nu sin kutena
mwet. A ke el akyokye in wili tuh elos in tia fahk, elos arulana akyokye
fahkak lalos ke ma el oru.
37 Ac elos nukewa su lohng kac, elos arulana lut ac fahk, “Ma nukewa
el oru uh wolana! El oru mwet sulohngkas in ku in lohng, ac mwet
kofla kas in ku in kaskas!”

8

Jesus El Kiteya Tausin Akosr
(Matthew 15:32–39)

1 Tia paht toko, sie pac u lula sifil fahsreni. Ac ke wangin ma nalos,
Jesus el pangon mwet tumal lutlut nu yorol ac fahk.
2 “Nga pakomuta mwet inge ke sripen elos muta yuruk len tolu lac,
ac inge wangin mongo nalos.
3 Nga fin supwalosla nu yen selos ke elos tia mongo, elos ac mulalla
inkanek uh, mweyen kutu selos tuku yen loesla me.”
4 Ac mwet tumal lutlut elos siyuk sel, “Mwe mongo ma ac fal in kiteya
mwet inge nukewa ac tuku ya me, ke acn se inge acn mwesis se?”
5 Jesus el siyuk selos, “Lof ekasr oasr yuruwos?”
Ac elos topuk, “Lof itkosr.”
6 Ac el sap nu sin u lulap sac in muta infohk uh. Na el eis lof itkosr
inge, ac sang kulo nu sin God. El kunsalik ac sang nu sin mwet tumal
lutlut tuh elos in kitalik nu sin u lulap sac, ac elos oru oana el fahk.
7 Oayapa oasr kutu ik srisrik yorolos. Ac Jesus el pre kac ac el sap
mwet tumal lutlut in kitalik pac nu selos.
8 Elos nukewa mongo ac kihpi. Ac elos srukak luwen mongo uh, oasr
kuom itkosr.
9 Pisen mwet uh akuran tausin akosr. Tukunna Jesus el supwalosla,
10 el sroang nu fin oak soko wi mwet tumal lutlut, ac elos kalla nu
Dalmanutha.

---

* **7:31** ***Siti Singoul ah:*** Liye ke Matthew 4:25.

Mwet Pharisee Uh Siyuk Ke Sie Mwe Akul
(Matthew 16:1–4)

11 Kutu mwet Pharisee tuku nu yurin Jesus ac mutawauk in akukuin
nu sel. Elos kena srikal, ouinge elos siyuk tuh elan oru sie mwe akul
in akkalemye lah ku lal ma inkusrao me.
12 Jesus el arulana oela ac fahk, “Efu ku mwet in pacl inge suk sie
mwe akul? Pwayena nga fahk nu suwos, wangin mwe akul ac fah
itukyang nu sin mwet inge!”
13 Ac el fahsr lukelos, ac sroang nu fin oak uh ac som nu lefahlo.

Mwe Akpulol Lun Mwet Pharisee Ac Lal Herod
(Matthew 16:5–12)

14 Mwet tumal lutlut elos mulkunla in us bread ma ac fal nu selos,
na lof soko na oasr yorolos fin oak uh.
15 Jesus el sensenkakinulos ac fahk, “Kowos in taran ac
liyekowosyang liki mwe akpulol lun mwet Pharisee ac lal Herod.”
16 Na elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos ac fahk, “El fahk ma inge
mweyen wangin bread yorosr.”
17 Jesus el etu ma elos fahk, ouinge el siyuk selos, “Efu kowos ku
kaskaskin lah wangin bread? Ya kowos soenna etu ku kalem kac? Ya
arulana lohsr nunkowos?
18 Oasr motowos, ya kowos tia liye? Oasr pac insrewos, ya kowos tia
lohng? Ya kowos tia esam
19 ke nga tuh kunsalik lof limekosr nu sin mwet tausin limekosr ah?
Kuom ekasr sessesla ke luwen mongo kowos tuh srukak ah?”
Elos fahk nu sel, “Kuom singoul luo.”
20 Ac el siyuk selos, “Ac ke pacl se nga kunsalik lof itkosr nu sin mwet
tausin akosr ah, kuom ekasr sessesla ke luwen mwe mongo kowos tuh
srukak ah?”
Elos fahk, “Kuom itkosr.”
21 Ac el fahk nu selos, “Ac kowos soena kalem kac?”

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Kun In Bethsaida

22 Elos tuku nu Bethsaida, ac kutu mwet ah use sie mwet kun nu
yurin Jesus, ac kwafe sel elan kahlilya.
23 Jesus el sruokya paol ac kololla liki siti uh. Ac ke el aniya mutal,
el filiya paol nu facl ac siyuk sel, “Ya oasr ma kom ku in liye?”
24 Ac mwet sac ngetak ac fahk, “Aok, nga ku in liye mwet, elos forfor
tuh elos oana luman sak.”
25 Na Jesus el sifil filiya paol fin mutal. Ac mukul sac ngetang na
suiya, na el kwela ac el ku in liye ma nukewa arulana kalem.
26 Na Jesus el supwalla nu yen sel, ac wili nu sel ac fahk, “Nik kom
folokla nu in siti ah.”

Peter El Fahkulak Jesus
(Matthew 16:13–20; Luke 9:18–21)

27 Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in siti srisrik oan
apkuran nu Caesarea Philipi. Ke elos fahsr inkanek uh, el siyuk selos,
“Mea mwet uh fahk keik? Elos mu su nga uh?”
28 Ac elos topuk ac fahk, “Kutu mwet uh fahk mu kom pa John
Baptais, ac kutu fahk mu kom pa Elijah, ac kutu fahk mu kom pa siena
sin mwet palu ah.”
29 Ac el siyuk selos, “A kowos? Kowos fahk mu su nga uh?”

Ac Peter el topuk ac fahk, “Kom pa Messiah.”
30 Na Jesus el sap ku nu selos, “Nik kowos fahkak ma inge nu sin
kutena mwet.”

Jesus El Kaskas Ke Keok Ac Misa Lal
(Matthew 16:21–28; Luke 9:22–27)

31 Na Jesus el mutawauk in luti mwet tumal lutlut ac fahk, “Wen
nutin Mwet el ac fah keok ke ma puspis. Un mwet matu ac mwet tol
fulat ac mwet luti Ma Sap elos fah sisella. El ac fah anwuki, tuh tukun
len tolu el fah sifilpa moulyak.”
32 El fahkak ma inge lemtulauk nu selos. Ouinge Peter el usalla nu
saya ac mutawauk in kael.
33 A Jesus el tapulla ac liye mwet tumal lutlut, na el kael Peter ac
fahk nu sel, “Fahla likiyu, Satan! Nunak lom tia ma sin God, a nunak
lun mwet!”
34 Na Jesus el pangonma un mwet uh wi mwet tumal lutlut nu yorol
ac fahk nu selos, “Kutena mwet fin lungse wiyu, el enenu in sifacna
lafwekunulla, srukak sakseng lal ac fahsr tukuk.
35 Tuh el su lungse molela moul lal, ac fah tuhlac lukel. A el su moul
lal tuhlac lukel keik ac ke Wosasu, fah molela moul lal.
36 Ac tuh mwe mea nu sin sie mwet el fin eis faclu nufon tuh in ma
lal, a moul lal tuhlac lukel? Wangin sripa!
37 Ac fah wanginna ma el ku in sang aolla moul lal.
38 Sie mwet fin mwekyekinyu ac mwe lutlut luk inmasrlon fil se inge
su arulana koluk ac tia inse pwaye nu sin God, na Wen nutin Mwet el
ac fah oayapa mwekyekunul ke pacl se el ac tuku in wolana lun Papa
tumal wi un lipufan mutal.”

9

1 Ac el fahk pac nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos, oas rkutu
selos inge su ac fah tiana misa nwe ke elos liye Tokosrai lun God tuku
ke ku.”

Ekla Lun Jesus
(Matthew 17:1–13; Luke 9:28–36)

2 Tukun len onkosr Jesus el eisal Peter, James ac John, ac el usaltalak
nu fin soko eol fulat yen ma elos muku we. Ke eltal ngetang liyal, Jesus
el ekla,
3 ac nuknuk lal ekla saromrom, arulana fasrfasr liki na ma kutena
mwet faclu ku in akfasrfasrye.
4 Ac mwet tumal lutlut tolu ah liyal Elijah ac Moses ke eltal sramsram
nu sin Jesus.
5 Na Peter el fahk nu sin Jesus, “Mwet Luti, seyal wo ke kut muta inge
uh! Kut ac orala tolu iwen aktuktuk — sie nu sum, sie nu sel Moses,
ac sie nu sel Elijah.”
6 El ac mwet wial uh arulana sangeng, pwanang el nikanla lah mea
el ac fahk.
7 Na sie pukunyeng sikyak ac sonolosi, ac sie pusra tuku in
pukunyeng uh me ac fahk, “El inge el Wen kulo nutik — kowos
lohngol!”
8 Ac ke eltal sa na in lohang nu kac, eltal tia liyauk kutena mwet, a
Jesus mukena oasr yoroltal.

9 Ac ke elos oatui liki fineol uh, Jesus el wili nu seltal ac fahk, “Nimet
komtal fahkak nu sin kutena mwet ke ma komtal tuh liye, nwe ke na
pacl se Wen nutin Mwet el sifil moulyak liki misa.”
10 Elos akos fahk lal, tusruktu elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos
sifacna ac fahk, “Mea kalmen ‘sifil moulyak liki misa’ se inge?”
11 Ac elos siyuk sin Jesus, “Efu ku mwet luti Ma Sap uh elos fahk mu
Elijah el ac tuku meet?”
12 Ac el topuk nu selos, “Pwayena lah Elijah el ac tuku meet tuh elan
aksuwosye ma nukewa. Na fuka tuh Ma Simusla uh fahk mu Wen
nutin Mwet el ac fah keok ke ma puspis ac pilesreyuk?
13 A nga fahk nu suwos lah Elijah el tuku tari, ac mwet uh oru nu sel
kutena ma elos lungse oru nu sel, oana ke Ma Simusla fahkak kacl.”

Jesus El Akkeyala Tulik Mukul Se Su Oasr Ngun Fohkfok Yorol
(Matthew 17:14–21; Luke 9:37–43)

14 Ke elos foloko nu yurin mwet tumal lutlut wialos, elos liye u lulap
se raunelosla, ac mwet luti Ma Sap elos akukuin yorolos.
15 Ac ke mwet uh liyal Jesus elos arulana lut, ac kasrusr nu yorol ac
paingul.
16 Na Jesus el siyuk sin mwet tumal lutlut, “Mea kowos akukuin nu
selos kac uh?”
17 Ac sie sin mwet in u sac topuk nu sel ac fahk, “Mwet Luti, nga use
nu yurum wen nutik ke sripen oasr ngun fohkfok yorol ac el tia ku in
kaskas.
18 Pacl nukewa ngun fohkfok ac aklokoalokyal uh el ac kipakinilya
nu infohk uh, ac atinfilak fahsr inwalul, ac el ngalseni inwihsel, ac
kekela manol nufon. Nga siyuk sin mwet tomom lutlut elos in sisla
ngun sac, a elos koflana.”
19 Ac Jesus el fahk nu selos, “Fuka lupan selulalfongi lowos uh! Nga
ac muta yuruwos putaka? Nga ac muteng kowos nwe ngac? Usalu nu
yuruk!”
20 Ac elos usalla nu yorol Jesus.
Ke pacl se na ngun fohkfok sac liyalak Jesus, el sisya tulik sac ac
tuyang musal, ac el putatla nu infohk uh ac tipirpir, ac atinfilak tuku
inwalul me.
21 Ac Jesus el siyuk sin papa tumal, “Mas se inge oan yorol putaka?”
Ac el topuk ac fahk, “Ke el tulik ah me.
22 Pacl puspis ngun fohkfok uh srike in unilya ke el ac siselang nu in
e, ku nu in kof uh. Pakomutasr ac kasrekut, kom fin ku!”
23 Ac Jesus el fahk nu sel, “Aok, kom sifacna fin ku! Ma nukewa ku
nu sel su lulalfongi.”
24 In pacl sacna papa sac wowoyak ac fahk nu sel, “Nga lulalfongi,
tuh soenna fal. Kasreyu akyokye lulalfongi luk uh!”
25 Ac Jesus el liye lah mwet uh kilukeni nu yorolos, na el kai ngun
fohkfok sac ac fahk nu sel, “Kom ngun se su sulohng ac sukas, nga sap
kom in fahla liki tulik sacn, ac tia sifil ilyak nu in el!”
26 Ngun sac wowoyak ac sisya tulik sac nu infohk uh, na el illa lukel.
Tulik sac oan oana elan misa, ac mwet uh fahk, “El misa!”
27 A Jesus el sruokya paol ac tulokunulak, ac el tuyak.
28 Tukun Jesus el utyak nu in lohm ah, mwet tumal lutlut elos siyuk
sel in lukma ac fahk, “Efu ku kut kofla in sisla ngun fohkfok sac?”

29 Ac Jesus el topuk ac fahk, “Wangin ma ku in sisla ngun ouinge uh
sayen pre mukena.”

Jesus El Sifilpa Kaskaskin Misa Lal
(Matthew 17:22–23; Luke 9:43–45)

30 Jesus ac mwet tumal lutlut som liki acn sac ac fahsr sasla Galilee.
Jesus el tia lungse mwet uh in etu acn el oasr we,
31 mweyen el luti nu sin mwet tumal lutlut ac fahk nu selos, “Wen
nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet su ac fah unilya.
Tusruktu tukun len tolu el ac fah sifil moulyak.”
32 A elos tia etu kalmen ma el luti inge, ac elos sangeng in siyuk sel.

Su Fulat Emeet Uh?
(Matthew 18:1–5; Luke 9:46–48)

33 Elos tuku nu Capernaum, ac ke elos ilyak nu in lohm uh, Jesus el
siyuk selos, “Mea kowos asiyuki kac inkanek uh?”
34 A elos tiana topkol, mweyen elos akukuin inmasrlolos sifacna lah
su kac ac fulat emeet selos uh.
35 Na Jesus el muta ac pangonma mwet tumal lutlut singoul luo ac
fahk nu selos, “Kutena mwet fin lungse tuh elan meet, el fah oru tuh
elan tok liki nukewa, ac elan mwet kulansap nu sin mwet nukewa.”
36 Na el eis sie tulik srisrik ac sap elan tuyak ye mutalos nukewa, na el
kaosulma ac fahk,
37 “Kutena mwet su eis sie sin tulik srisrik ouinge inek, el eisyu; ac el
su eisyu el tia eisyu mukena, a el eisal pac su supweyume.”

Kutena Mwet Su Tia Lain Kut El Wi Kut
(Luke 9:49–50)

38 John el fahk nu sel, “Mwet Luti, kut tuh liye mwet se sisla demon
uh inem; a kut kutongilya mweyen el tia ma in u lasr uh.”
39 Ac Jesus el fahk nu selos, “Nik kowos srike in kutongilya, mweyen
wangin sie mwet su oru ma sakirik ke inek fah ku in fahk ma koluk
keik tukun el oru ma inge.
40 Tuh kutena mwet su tia lain kut, el wi kut.
41 Pwayena nga fahk nu suwos, kutena mwet su sot nu suwos sie cup
in kof nimowos ke sripen kowos mwet luk, fah eis lacnen orekma wo
lal.

Srifeyuk In Oru Ma Koluk
(Matthew 18:6–9; Luke 17:1–2)

42 “Fin oasr kutena mwet su aktukulkulye sie sin tulik srisrik inge
in tila lulalfongiyu, fal nu sin mwet sacn in sripsripi sie tapweng eot
inkwawal ac sisila el nu in meoa uh.
43 La poum fin aktukulkulye kom, pakela! Ac wo nu sum kom in
utyak nu in moul wi la na poum, liki in oasr po luo lom ac kom som
nu in hell, nu in e se koflana kunla. [
44 “Yen wet ma kang manolos tiana misa, ac e uh tiana kunla.]
45 Ac la niom fin aktukulkulye kom, pakela! Wo kom in ilyak nu in
moul ke lac ne liki in oasr niom kewa ac sisila kom nu in hell. [
46 Yen wet ma kang manolos tiana misa, ac e uh tiana kunla.]
47 Ac la motom fin aktukulkulye kom, tipalla! Wo kom in lac
atronmuta na ilyak nu in Tokosrai lun God, liki in fas atronmotom
kewa ac sisila kom nu in hell.
48 ‘Yen wet ma kang manolos tiana misa, ac e uh tiana kunla.’

49 “Mwet nukewa ac fah aknasnasyeyuk ke e, oana ke mwe kisa uh
aknasnasyeyuk ke sohl uh.
50 Sohl uh wo, tuh fin wangin eman sohl kac, ac fuka oreya in sifil
oasr emah?
“Lela sohl lun insese in oasr inmasrlowos, ac kowos in moul in misla
yurin sie sin sie.”

10

Jesus El Luti Ke Payuk Fahsrelik
(Matthew 19:1–12; Luke 16:18)

1 Na Jesus el fahsr liki acn sac ac som nu in facl Judea ac tupalla
Infacl Jordan. Ac un mwet puspis sifilpa fahsreni nu yorol, ac el luti
nu selos oana ke el oru pacl nukewa.
2 Ac kutu mwet Pharisee elos tuku nu yorol ac srike in srikal ac siyuk
sel, “Fahk nu sesr, ku Ma Sap lasr uh lela sie mukul in sisla mutan kial?”
3 Ac Jesus el topkolos ke sie kusen siyuk, “Ma sap fuka Moses el sot
nu suwos?”
4 Elos topuk ac fahk, “Moses el lela sie mukul in simusla sie pwepu
in fahsrelik na el fah supwala mutan kial in som lukel.”
5 Ac Jesus el fahk nu selos, “Moses el simusla ma sap se ingan nu
suwos ke sripen upa in lutiyuk kowos.
6 Tusruktu, ke mutaweyen orekla faclu, ‘God El oralosla mukul ac
mutan,’ oana ke Ma Simusla fahk.
7 ‘Pa ingan sripa se oru sie mukul el som liki papa tumal ac nina kial,
ac fulyang nu sin mutan kial,
8 ac eltal ma sefannala.’ Ouinge eltal fah tia sifil ma luo, a ma
sefanna.
9 Ke ma inge, ma God El falsani lela mwet in tia eisalik.”
10 Ke elos folokla nu in lohm ah, mwet tumal lutlut elos siyuk sel
Jesus ke ma inge.
11 Ac el fahk nu selos, “El su sisla mutan kial ac marut nu sin sie pac
mutan, el orek kosro lain mutan kial.
12 In ouiya se pacna inge, sie mutan su sisla mukul tumal ac payuk
nu sin sie pac mukul, el orek kosro.”

Jesus El Akinsewowoye Tulik Srisrik
(Matthew 19:13–15; Luke 18:15–17)

13 Kutu mwet uh use tulik natulos nu yurin Jesus tuh elan filiya paol
faclos, a mwet tumal lutlut elos kai mwet ah.
14 Ke Jesus el liye, el arulana toasr ac fahk nu sin mwet tumal
lutlut, “Lela tulik srisrik ingan in tuku nu yuruk ac nimet ikololosi,
tuh Tokosrai lun God ma lalos su ou elos.
15 Pwayena nga fahk nu suwos, el su tia eis Tokosrai lun God oana
sie tulik srisrik, fah koflana ilyak nu loac.”
16 Na el srukak tulik srisrik uh ac filiya paol fin kais sie selos, ac
akinsewowoyelosla.

Sie Mwet Kasrup
(Matthew 19:16–30; Luke 18:18–30)

17 Ac ke Jesus el mukuiyak in som liki acn sac, sie mwet kasrusr nu
yorol ac sikukmutuntei ye mutal ac siyuk sel, “Mwet Luti wo, mea nga
ac oru tuh ngan ku in eis moul ma pahtpat?”

18 Ac Jesus el siyuk sel, “Efu kom ku pangonyu wo? Wangin sie mwet
wo sayen God mukena.
19 Kom etu ma sap: ‘Nik kom akmas, nik kom kosro, nik kom
pisrapasr, nik kom orek loh kikiap lain mwet, nik kom kutasrik in
kiapu mwet, sunakin papa tomom ac nina kiom.’ ”
20 Na mwet sac fahk nu sel, “Mwet Luti, nga liyaung ma inge nukewa
in pacl nga fusr me.”
21 Jesus el lungse el, ac el ngetang suilya ac fahk, “Ma sefanna kom
srak fos kac. Fahla ac kukakunla ma lom nukewa ac sang mani kac an
nu sin mwet sukasrup, na ac fah oasr mwe kasrup lom inkusrao; na
kom fahsru fahsr tukuk.”
22 Ke mwet sac lohng ma inge, mutal arulana supwarla ac el som
lukel ke inse toasr, mweyen el sie mwet na kasrup.
23 Jesus ngetang nu sin mwet tumal lutlut ac fahk nu selos, “Arulana
upa mwet kasrup uh in utyak nu in Tokosrai lun God!”
24 Mwet tumal lutlut elos arulana lut ke kas inge, ac Jesus el sifilpa
fahk, “Tulik nutik, kowos in etu lah ma na upa se in utyak nu in
Tokosrai lun God!
25 Ac fisrasr tuh soko camel in fahsr sasla ke mutun soko nilul, liki
sie mwet kasrup in ilyak nu in Tokosrai lun God.”
26 Ke el fahk ma inge, mwet tumal lutlut elos arulana fwefela kac, ac
asiyuki inmasrlolos ac fahk, “Fin ouinge, su ac ku in moulla?”
27 Jesus el ngetang nu selos ac fahk, “Ma inge upa sin mwet uh,
tusruktu tia upa sin God; tuh God El ku in oru ma nukewa.”
28 Na Peter el kasla ac fahk, “Liye, kut filiya ma nukewa ac fahsr
tukum.”
29 Na Jesus el fahk nu selos, “Aok pwaye, ac nga fahk nu suwos,
kutena mwet su filiya lohm sel, ku mwet lel ac mwet lohl, ku papa ac
nina kial, ku tulik natul, ku facl sel ke sripuk ac ke sripen Wosasu,
30 el ac fah eis ma yohk liki na in pacl inge. El ac fah eis pacl siofok
yohk liki ke lohm, mwet lel ac mwet lohl, nina kial ac tulik natul, facl
sel, ac oayapa mwe keok nu sel. Ac in moul se tok ah, el ac fah eis
moul ma pahtpat.
31 A mwet puspis su meet in pacl inge, elos ac fah tok, ac mwet puspis
su tok in pacl inge elos ac fah mau meet.

Jesus El Fahk Pacl Se Aktolu Ke Misa Lal
(Matthew 20:17–19; Luke 18:31–34)

32 In pacl se inge Jesus ac mwet tumal lutlut elos fahsr inkanek uh in
som nu Jerusalem. Ac Jesus el fahsr meet lukelos, ac elos arulana inse
fosrnga, ac mwet ma fahsr tokolos elos sangeng. Na Jesus el sifilpa
srela mwet tumal lutlut singoul luo ac fahkak ke ma ac sikyak nu sel.
33 El fahk nu selos, “Lohng akwoye. Kut ac som nu Jerusalem, yen
Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet tol fulat ac mwet
luti Ma Sap uh. Elos ac fah wotela in anwuki el, ac eisalang nu sin
mwet pegan,
34 su ac fah aksruksrukel, anel, srunglul, ac unilya. Na tukun len tolu
el fah sifil moulyak.”

Kusen Siyuk Lal James Ac John
(Matthew 20:20–28)

35 Na James ac John, wen natul Zebedee, eltal kalukyang nu yurin
Jesus ac fahk nu sel, “Mwet Luti, oasr ma se kut lungse siyuk kom in
oru nu sesr.”
36 Ac Jesus el siyuk seltal, “Mea se?”
37 Na eltal fahk, “Ke pacl se kom ac muta fin tron wolana in Tokosrai
lom, kut lungse wi kom muta, sie lac po layot ac sie lac po lasa sum.”
38 Ac Jesus el fahk nu seltal, “Komtal tia etu ma komtal siyuk an. Ya
komtal ku in nim ke cup in keok su nga ac fah nim kac? Ya komtal ku
in baptais ke baptais su nga enenu in baptais kac?”
39 Eltal topuk, “Kut ku.”
Na Jesus el fahk nu seltal, “Pwaye lah komtal ac nim ke cup su nga
enenu in nim kac, ac baptais ke ouiyen baptais su nga enenu in baptais
kac.
40 Tuh nga tia ku in fahk lah su ac fah muta lac pouk layot ac lac
pouk lasa. God pa ac fah sang acn inge nu sin mwet su El akola nu se.”
41 Ke mwet tumal lutlut singoul ah lohng ke siyuk se inge, elos
arulana kasrkusrak sel James ac John.
42 Ouinge Jesus el pangnoloseni ac fahk nu selos, “Kowos etu lah
mwet kol lun mwet pegan uh lungsena sapsap nu fin mwet lalos, ac
mwet leum uh elos akkalemye lah ku nukewa oasr selos.
43 Tusruktu tia ouinge inmasrlowos. El su lungse in fulat, el enenu
in kulansupu mwet ngia;
44 ac sie suwos fin lungse in meet inmasrlowos, el enenu in mwet
foko lowos nukewa.
45 Finne Wen nutin Mwet, el tia tuku tuh in kulansupweyuk el; a el
tuku in kulansap ac sang moul lal in molela mwet puspis.”

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Kun
(Matthew 20:29–34; Luke 18:35–43)

46 Jesus wi mwet tumal lutlut ac u lulap se elos fahsr sasla in acn
Jericho, ac ke elos illa sie mwet kun el muta ngusr pe innek uh. Inel
pa Bartimaeus, wen natul Timaeus.
47 Ke el lohng tuh Jesus mwet Nazareth pa ac fahsryak uh, el
wowoyak ac fahk, “Jesus, Wen nutin David, pakomutuk!”
48 Pus sin mwet uh mulat nu sel ac fahk elan misla. A el wowoyak
yohk liki meet ac fahk, “Wen nutin David, pakoten nu sik!”
49 Ac Jesus el tui ac fahk, “Pangnolma.”
Ouinge elos pangon mwet kun sac ac fahk nu sel, “Kom in enganak!
Tuyak, el pangon kom.”
50 Na el sisla nuknuk lik lal ac sroak ac tuku nu yurin Jesus.
51 Ac Jesus el siyuk sel, “Mea kom lungse ngan oru nu sum?”
Ac mwet kun sac fahk, “Mwet Luti, nga kena ngan ku in sifil liye.”
52 Ac Jesus el fahk nu sel, “Kom ku in som. Lulalfongi lom
akkeyekomla.”
In pacl sacna, el ku in liye, ac el fahsr tokol Jesus inkanek uh.

11

Utyak Pwengpeng Nu In Jerusalem
(Matthew 21:1–11; Luke 19:28–40; John 12:12–19)

1 Ac ke elos apkuranyang nu Jerusalem, sisken siti srisrik lun
Bethphage ac Bethany, elos tuku nu Fineol Olive. Ac Jesus el supwala
luo sin mwet tumal lutlut in som meet lukelos.
2 Ac el fahk nu seltal, "Fahla nu in siti srisrik se oan meeto, ac ke
komtal ac sun acn we komtal ac liye soko donkey fusr kapir we ma
soenna oasr mwet muta fac. Tulalla ac usalu.
3 Fin oasr mwet siyuk lah efu komtal ku tulala, komtal fahk mu Leum
el enenal ac el ac fah sa in folokunulma."
4 Na eltal som ac konauk donkey fusr soko kapriyuki nu ke mutunoa
in lohm se, ac ke eltal tulalla,
5 kutu mwet ma tu we siyuk seltal, "Mea komtal oru an, ku tulala
donkey fusr soko an?"
6 Ac eltal topuk oana ke Jesus el fahk nu seltal, na mwet uh lela eltal
in us som.
7 Eltal use donkey fusr soko ah nu yurin Jesus, ac filiya nuknuk laltal
nu fin kosro soko ah, ac Jesus el sroang nu fac.
8 Ac mwet puspis laknelik nuknuk lalos inkanek uh, ac kutu pac
mwet uh pakela lesak inima uh ac loela inkanek uh.
9 Ac elos su fahsr meet ac elos su fahsr tok mutawauk in wowoyak
ac fahk, "Kaksakin God! Insewowo el su tuku Inen Leum!
10 God Elan akinsewowoye tokosrai se su ac tukutokosrai lal David,
papa tumasr! Kaksakin God!"
11 Jesus el ilyak nu in Jerusalem, som nu in Tempul, ac el ngetang
ac liye ma nukewa. Na ke sripen ekela tari, el folokla nu Bethany wi
mwet tumal lutlut singoul luo.

Jesus El Selngawi Soko Sak Fig
(Matthew 21:18–19)

12 In len tok ah, ke elos som liki acn Bethany, Jesus el masrinsralla.
13 Ac ke el liye soko sak fig oan loes kutu nu yorol su oasr sra puspis
olo, el som in liye lah oasr fahko kac. Na ke el sun, el liye tuh sra
mukena pa kac, mweyen tia pacl in fok lun sak fig uh.
14 Na Jesus el fahk nu ke sak fig soko ah, "Wangin mwet ac fah sifil
mongo fig keim nwe tok!"
Ac mwet tumal lutlut elos lohng ke el fahk ah.

Jesus El Som Nu In Tempul
(Matthew 21:12–17; Luke 19:45–48; John 2:13–22)

15 Ke elos sun acn Jerusalem, Jesus el ilyak nu in Tempul ac
mutawauk in ukwauk mwet nukewa su kuka ac elos su moli ma in
Tempul uh. El topkakunla tepu lun mwet ayaol mani, ac mwe muta
lun mwet su kukakin wuleoa,
16 ac el tia lela kutena mwet in utuk ma, foroht forma in kalkal lun
Tempul.
17 Na el luti mwet uh ac fahk, "Simla in Ma Simusla lah God El
fahk, 'Tempul sik ac fah pangpang iwen pre nu sin mwet in mutunfacl
nukewa,' a kowos oru nien wikwik lun mwet pisrapasr!"
18 Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos lohng ke ma inge, ac
elos mutawauk in suk lah elos ac unilya Jesus fuka. Elos sangeng sel
mweyen mwet nukewa arulana fwefela ke luti lal.
19 Ac ke ekela, Jesus ac mwet tumal lutlut illa liki siti uh.

Mwe Luti Ke Sak Fig
(Matthew 21:20–22)

20 Toang na ke lotu tok ah, ke elos fahsryak inkanek uh elos liye sak
fig soko ah, uli ac masla acn nukewa kac nwe ke oka ah.
21 Peter el esamak ma sikyak ah, na el fahk nu sel Jesus, "Mwet Luti,
liye, sak soko kom selngawiya ah pa masla 'nge!"
22 Jesus el topuk ac fahk, "Kowos in lulalfongi God.
23 Pwayena nga fahk nu suwos, sie mwet fin fahk nu ke eol soko inge
in tuyak ac sifacna srola nu in meoa, ac el tia alolo insial a el lulalfongi
lah ma el fahk uh ac orekla oana, na ac itukyang nu sel ma el siyuk
kac.
24 Ke sripa se inge nga fahk nu suwos, ke kowos pre ac siyuk ke
kutena ma, lulalfongi lah kowos eis tari, na ac fah itukot nu suwos ma
kowos siyuk kac.
25 Ac ke kowos tuyak pre, kowos in nunak munas nu sin kutena
mwet su aktoasrye kowos, tuh Papa tomowos su inkusrao Elan oayapa
nunak munas nu suwos ke ma koluk lowos. [
26 A kowos fin tia nunak munas, Papa tomowos su inkusrao El fah
oayapa tia nunak munas nu suwos ke ma koluk lowos.]"

Kusen Siyuk Ke Ku Lun Jesus
(Matthew 21:23–27; Luke 20:1–8)

27 Na elos sifilpa tuku nu Jerusalem. Ac ke Jesus el fahsr in Tempul,
mwet tol fulat, mwet luti Ma Sap, ac un mwet matu elos tuku nu yorol
28 ac siyuk sel, "Ma ya ku lom in oru ma inge? Su sot ku ingan nu
sum uh?"
29 Ac Jesus el topuk ac fahk, "Nga ac siyuk suwos kusen siyuk
sefanna, ac kowos fin topukyula, na nga ac fahkot lah ma ya ku ma
nga orekmakin in oru ma inge.
30 Fahkma nu sik, ku lal John in oru baptais lal tuku ya me-ma sin
God me, ku ma sin mwet uh?"
31 Ac elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos ac fahk, "Mea kut ac fahk
uh? Kut fin fahk mu 'Ma sin God me,' na el ac fahk mu, 'Na efu kowos
ku tia lulalfongel John?'
32 A kut fin fahk mu 'Ma sin mwet uh...' " (Elos sangeng sin mwet
uh, mweyen mwet nukewa lulalfongi mu John el sie mwet palu.)
33 Na elos topuk Jesus ac fahk, "Kut tia etu."
Ac Jesus el fahk nu selos, "Nga ac tia pac fahk nu suwos lah ma ya
ku luk in oru ma inge uh."

12

Pupulyuk Ke Mwet Liyaung Ima In Grape
(Matthew 21:33–46; Luke 20:9–19)

1 Na Jesus el kaskas nu selos ke kas in pupulyuk ac fahk, "Sie mwet
el yukwiya sie ima in grape. El orala kalkal se rauneak, ac pukanak
luf in itat wain se, ac musaela nien soan se. Na el sang ima se inge nu
sin kutu mwet in karingin, na el som liki acn sel nu in sie pac facl.
2 Ac ke sun pacl in telani fokin grape uh, el supwala sie mwet
kulansap nu yurin mwet karingin ima sac, tuh elan eis selos ip lal
ke kosrani lun grape uh.

3 Ac mwet karingin ima sac elos sruokilya, srunglul, ac folokunulla
pusin po.
4 Na mwet kacto sac el sifil supwala sie pac mwet kulansap; ac mwet
liyaung nien grape uh elos kanteya sifal, ac oru ma na koluk nu sel.
5 Na el supwala pac sie mwet kulansap, ac elos unilya. Elos oru
ouinge pac nu sin mwet puspis. Elos puok kutu ac uniya kutu.
6 Ac mwet sefanna lula yorol, pa wen kulo se natul. Na tok, el
supwala wen natul nu sin mwet liyaung nien grape uh. Ac el sifacna
nunku in el, 'Nga lulalfongi mu elos ac fah sunakin wen nutik.'
7 Tusruktu mwet liyaung nien grape uh fahk nu sin sie sin sie, 'Wen
se nutin mwet kacto sac pa inge. Fahsru kut unilya, ac ima se inge fah
ma lac lasr!'
8 Ouinge elos sruokilya, unilya ac sisla manol liki nien grape uh."
9 Ac Jesus el siyuk, "Na mea mwet se la nien grape uh fah oru? El
fah tuku ac onelosi, ac sang nien grape uh nu sin kutu pac mwet in
liyaung.
10 Ya kowos soenna rit Ma Simusla se inge?
'Eot se ma mwet musa uh sisla,
Pa yohk sripa oemeet uh.
11 Leum pa oru ma inge uh;
Fuka lupan usrngukiya in liye!"
12 Mwet fulat lun mwet Jew inge srike in sruokilya Jesus ke sripen
elos etu mu el fahk pupulyuk inge in lainulos. Tuh elos sangeng sin
un mwet puspis, ouinge elos som lukel.

Kusen Siyuk Ke Akfalyeyen Tax
(Matthew 22:15–22; Luke 20:20–26)
13 Kutu sin mwet Pharisee ac kutu mwet in u lal Herod supweyukla
nu yurin Jesus in tuh srifal ke kutu mwe siyuk.
14 Ke elos tuku nu yorol elos fahk, "Mwet Luti, kut etu lah kom fahk
ma pwaye ac tia suk lah mea mwet uh ac nunku kac. Kom tia kolak
sin kutena mwet, a kom luti ma pwaye ke lungse lun God. Fahk nu
sesr, ya ac lain Ma Sap lasr kut in akfalye tax nu sin Caesar, tokosra
fulat in acn Rome?
15 Ya kut ac sang, ku tia?"
Tuh Jesus el etu kutasrik lalos, na el topuk ac fahk nu selos, "Efu
kowos ku srike in srifeyu? Use sie ipin mani silver an nu sik ngan
liye."
16 Ac elos use, na el fahk nu selos, "Mutun su kac inge, ac inen su
inge?"
Na elos topuk ac fahk, "Ma lun Caesar."
17 Ouinge Jesus el fahk nu selos, "Na fin pa ingan, sang nu sin Caesar
ma lun Caesar, ac nu sin God ma lun God."
Ac elos arulana fwefela sel.

Kusen Siyuk Ke Moulyak Liki Misa
(Matthew 22:23–33; Luke 20:27–40)
18 Na kutu mwet Sadducee su fahk mu wangin sifil moulyak liki misa,
elos tuku nu yurin Jesus ac fahk,
19 "Mwet Luti, Moses el simusla sie ma sap nu sesr fahk mu, 'Sie
mukul fin misa, ac wangin tulik natul nu sin mutan kial, na sie ma lel

fah eis katinmas sacn kial ac eltal fah oswela tulik su ac fah pangpang
ma nutin ma lel su misa.'
20 Tuh oasr tamulel itkosr, ac el su matu el payuk nwe misa a wangin
tulik natul.
21 Na el se akluo el eis katinmas sac kial, ac el oayapa misa a wangin
tulik natul. Sikyak ouinge pac nu sin el su aktolu,
22 oayapa tamulel wial ah nufon. Kewana marut nu sin katinmas
sac, ac elos nukewa misa wangin tulik natulos. Na tok, katinmas sac
oayapa misa.
23 Ke len in sifil moulyak lun mwet nukewa, na katinmas sac ac fah
ma kien su, ke tamulel itkosr ah kewa tuh payuk sel ah?"
24 Jesus el topuk ac fahk, "Kowos arulana tafongla! Ac kowos etu lah
efu? Ma ke kowos tia etu ke Ma Simusla ku ke ku lun God.
25 Tuh ke mwet misa uh ac sifil moulyak, elos ac oana lipufan
inkusrao, ac elos ac tia payuk.
26 Ac funu ke moulyak lun mwet misa, ya kowos soenna rit in book
lal Moses ke ma sikyak ke e se firir in kupo sac? Simla mu God El fahk
nu sel Moses ouinge, 'Nga God lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal
Jacob.'
27 Kalmeya pa El God lun mwet moul, ac El tia God lun mwet misa.
Kowos arulana tafongla!"

Ma Sap Yohk
(Matthew 22:34–40; Luke 10:25–28)

28 Ac sie sin mwet luti Ma Sap el wi muta we, ac lohng ke elos
asiyuki. El liye tuh arulana wo top lal Jesus nu sin mwet Sadducee,
na el kalukyang nu yorol ke sie mwe siyuk ac fahk, "Pia ma sap su
yohk oemeet ke Ma Sap uh?"
29 Jesus el topuk ac fahk, "Ma Sap se ma yohk emeet pa inge: 'Lohng,
O Israel. Leum God lasr, El God sefanna.
30 Ac kom fah lungse Leum God lom ke insiom kewa, ac ke ngunum
kewa, ac ke nunkom kewa, ac ke ku lom kewa.'
31 Ac ma sap se akluo pa inge: 'Kom fah lungse mwet tulan lom oana
ke kom lungse kom sifacna.' Wangin sie pac ma sap yohk liki ma luo
inge."
32 Na mwet luti sac fahk nu sin Jesus, "Pwaye sum, Mwet Luti! Kom
fahk suwohs, Leum God El mukena pa God, ac wangin pac sie god saya.
33 Ac mwet se enenu in lungse God ke insial kewa, ke nunkal kewa,
ac ke ku lal kewa; ac el enenu pac in lungse mwet tulan lal oana ke el
lungse el sifacna. Wo in akos ma sap luo inge liki na in kisakin kosro
fin loang uh, ku oru pac kutu mwe kisa saya nu sin God."
34 Ac ke Jesus el liye tuh el topuk suwohs, el fahk nu sel, "Kom tiana
loesla liki Tokosrai lun God."
Tukun ma inge, wangin mwet pulaik in sifil siyuk kutena ma sel.

Kusen Siyuk Ke Christ
(Matthew 22:41–46; Luke 20:41–44)

35 Ke Jesus el luti in Tempul, el srukak kusen siyuk se inge: "Fuka
tuh mwet luti Ma Sap elos fahk mu Christ el wen natul David?
36 Ngun Mutal tuh akkaskasyal David, ac el fahk ouinge:
'Leum God El tuh fahk nu sin Leum luk:
Muta siskuk layot

Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom ye niom.'
37 David el sifacna pangnol 'Leum'; na fuka tuh Christ elan wen natul David?"

Jesus El Sensenkakin Mwet Uh Liki Mwet Luti Ma Sap Uh
(Matthew 23:1–36; Luke 20:45–47)

Oasr sie un mwet na pus su engan in lohng luti lal Jesus.
38 Ac ke el lotelos, el fahk, "Liyekowosyang liki mwet luti Ma Sap, su nokomang nuknuk loeloes ke elos fufahsryesr inmasrlon mwet uh, ac kena tuh mwet uh in akfulatyalos ac paingulos ke nien kuka;
39 su sulela nien muta fulat in iwen lolngok ac acn ma wo emeet ke pacl in kufwa.
40 Elos aklalfonye katinmas ac pisrala ma lalos, ac oayapa oru pre loeloes lalos mwe na lumah. Ke ma inge ac fah akyokyeyuk mwe kai nu selos in arulana upa!"

Mwe Sang Lun Sie Katinmas
(Luke 21:1–4)

41 Ke Jesus el muta apkuran nu ke nien eisani mani in Tempul, el tuni ke mwet uh ac filiya mani lalos uh. Mwet kasrup puspis elos filiya mani na yohk.
42 Na sie katinmas su sukasrup el tuku ac filiya luo ipin mani srisrik, sununna cent srusra se.
43 Na Jesus el pangonma mwet tumal lutlut ac fahk nu selos, "Pwayena nga fahk nu suwos, mwe sang ma katinmas sukasrup se inge el filiya in nien mani uh arulana yohk liki mwe sang lun mwet ngia nukewa.
44 Tuh elos nukewa filiya ma elos srela liki ma puspis lalos, a el, el nwe sukasrup, el sang ma lal nukewa, aok nufon ma oasr yorol."

13

Jesus El Kaskas Ke Kunausyukla Lun Tempul
(Matthew 24:1–2; Luke 21:5–6)

1 Ac ke Jesus el illa liki Tempul, sie sin mwet tumal lutlut fahk nu sel, "Mwet Luti, liye woiyen eot uh ac musaiyen lohm ke Tempul uh!"
2 Jesus el topuk ac fahk, "Kom liye lohm na lulap inge? Wangin sie sin eot inge ac fah oan yen oan we uh. Eot inge nukewa ac fah rakelik."

Mwe Lokoalok Ac Mwe Kalya
(Matthew 24:3–14; Luke 21:7–19)

3 Ac ke Jesus el muta Fineol Olive tulayang nu ke Tempul uh, Peter, James, John, ac Andrew elos tuku nu yorol
4 ac siyuk sel ke el mukena muta, "Fahkak nu sesr lah ac sikyak ngac ma kom fahk an, ac mea akilenyen pacl se ma inge nukewa ac fah akpwayeyuk?"
5 Jesus el topuk ac fahk, "Liyekowosyang tuh kutena mwet in tia kiapwekowosla.
6 Mwet puspis ac kikiap mu elos tuku inek ac fahk, 'Nga pa el!' ac elos ac fah kiapwela mwet puspis.
7 Ac nik kowos fosrnga ke pacl kowos lohng kusen mweun su apkuran nu yuruwos, ku pweng ke mweun su orek yen loessula. Ma inge ac nuna sikyak, tusruktu tia pa inge saflaiyen faclu.

8 Mutunfacl ac fah tuyak lain mutunfacl; tokosrai fah lain sie sin sie.
Ac fah oasr kusrusr yen nukewa, oayapa ac fah oasr sracl. Ma inge
nukewa oana polo ngal se meet lun sie mutan su akola in isus.
9 “Kowos in liyekowosyang sifacna, tuh mwet uh ac fah kaprikowosi
ac tukakinkowosyang nu sin mwet nununku. Elos ac fah sringil kowos
in iwen lolngok. Kowos ac fah tu ye mutun mwet leum ac tokosra ke
sripuk, tuh kowos in ku in fahkak Pweng Wo nu selos.
10 Tuh Pweng Wo ac fah lutiyuk meet nu sin mutunfacl nukewa, na
faclu fah safla.
11 Ac ke elos ac sruokkowosi ac uskowosyak nu in nununku, nimet
kowos loalela ke ma kowos ac fahk. Kowos fahk na kas ma ac itukot
nu suwos in pacl sacn. Tuh kas ma kowos ac fahk uh tia ma suwos, a
ma sin Ngun Mutal.
12 Mwet uh ac fah sifacna sang mwet lelos in anwuki. Papa uh ac
fah oru oapana nu sin tulik natulos, ac tulik uh ac fah tuyak lain papa
tumalos ac eisalosyang in anwuki elos.
13 Mwet nukewa ac fah srungakowos ke sripuk. A el su muteng nwe
ke safla ac fah moulla.

Mwe Srungayuk Lulap
(Matthew 24:15–28; Luke 21:20–24)

14 “Kowos ac fah liye ‘Mwe Srungayuk Lulap’ el tu yen ma tia fal
elan tu we.” (El su riti ma inge, lela elan etu kalmac!) “Ouinge, elos su
muta in Judea elos ac enenu in kaingla nu fineol uh.
15 Sie mwet su muta fin mangon lohm sel, elan tia sisla pacl in oatui
ac eis kutena ma lal liki lohm sel.
16 Mwet se su muta inima uh, elan tia folokla nu lohm sel in eis coat
lal.
17 Ac fah arulana koluk nu sin mutan su pitutu uh in pacl sac, ac
mutan su tufahna isusla uh.
18 Kowos in pre nu sin God tuh ma inge in tia sikyak in pacl in
mihsrisr.
19 Tuh mwe ongoiya in len ingo ac fah koluk liki kutena ma upa su
sikyak fin faclu oemeet me ke God El orala faclu nwe misenge. Ac fah
tia pac sikyak ouinge nwe tok.
20 Tusruktu Leum God El akpuyela tari pisen len uh. El funu tia oru
ouinge, lukun wangin mwet moulla. A ke sripen mwet su El sulela, El
akpuyela len uh.
21 “Na kutena mwet fin fahk nu suwos, ‘Liye, Messiah el a inge!’ ku
‘Liye, el a ingo!’ — nik kowos lulalfongi.
22 Tuh Messiah kikiap ac mwet palu kikiap ac fah sikyak. Elos ac
fah oru mwe akul lulap ac ma sakirik in kiapwela mwet, elos fin ku —
aok, finne mwet sulela lun God.
23 Liyekowosyang! Nga fahkot ma inge nu suwos meet liki pacl ac
sikyak uh.

Tuku Lun Wen Nutin Mwet
(Matthew 24:29–31; Luke 21:25–28)

24 “In len ingo, tukun pacl in ongoiya sac, faht uh ac fah lohsrla ac
malem uh ac fah tia sifil kalem;
25 itu uh fah putatla liki kusrao, ac ku su oan yen engyeng uh fah
mokleyukla liki inkanek na pwaye lalos.

26 Na Wen nutin Mwet fah sikme in pukunyeng uh ke ku lulap ac
wolana.
27 Ac el fah supwalik lipufan lal nu fin faclu nufon in eisani mwet
sulela lun God liki acn nukewa faclu.

Mwe Luti Ke Sak Fig
(Matthew 24:32–35; Luke 21:29–33)

28 "Lela sak fig uh in luti kowos ke sie mwe luti. Ke pacl se lesak uh
tufahna srunak sroa, na kowos etu lah pacl fol uh apkuran me.
29 In lumah sac pacna, ke kowos ac liye ke ma inge sikyak uh, kowos
ac etu lah pacl uh apkuran me, akuranna mutawauk.
30 Pwayena nga fahk nu suwos, lah ma inge nukewa ac sikyak meet
liki mwet ma moul in pacl se inge ac misa.
31 Kusrao ac faclu ac fah wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla.

Wangin Mwet Etu Len Sac Ku Ao Sac
(Matthew 24:36–44)

32 "Tusruktu, wangin sie mwet etu ke len sac ku ke ao sac — tia
lipufan inkusrao ku Wen, a Papa mukefanna etu.
33 Kowos liyekowosyang ac tupan, tuh kowos tia etu ke pacl se ac
sikyak.
34 Ac fah oana ke sie mwet ac som liki facl sel, ac filiya mwet kulansap
lal in karingin ma lal. El sang orekma kunen kais sie, ac el fahk pac
nu sin mwet liyaung mutunoa in arulana taran.
35 Ke ma inge, kowos in arulana taran, mweyen kowos tia etu lah
pia pacl se leum lun lohm uh ac foloko — sahp ke eku, ku ke infulwen
fong, ku ke tafun lutu, ku ke lotutang ke faht uh takak.
36 El fin sa tuku, tia wo elan konekowosyak tuh kowos motul.
37 Ma nga fahk nu suwos uh, nga fahk nu sin mwet nukewa: Taran
ac soano!"

14

Pwapa Lukma Lain Jesus
(Matthew 26:1–5; Luke 22:1–2; John 11:45–53)

1 Ke pacl se inge, len luo lula nu ke pacl in Kufwen Alukela ac Kufwen
Bread Tia Akpulol uh. Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos suk
oreya elos in kaprilya Jesus in lukma ac unilya.
2 Na elos fahk, "Enenu kut in tia oru ke pacl in kufwa uh, mweyen
ac ku in purakak lokoalok."

Jesus El Mosrweyukla In Bethany
(Matthew 26:6–13; John 12:1–8)

3 Jesus el som nu Bethany ac muta in lohm sel Simon, sie mwet su
musen lepa meet. Ke el fungyang in mongo, mutan se tuku us sufa
soko orekla ke eot alabaster sessesla ke mwe akmusra keng su arulana
yokla molo, pangpang nard. El foklalik sufa sac ac okoaung nu fin sifen
Jesus.
4 Kutu sin mwet su muta we elos mulat ac fahk nu sin sie sin sie,
"Mwe mea in sununteiyuk mwe akmusra keng inge?
5 Fin kukakinyukla, ac yohk liki ipin silver tolfoko, na ac ku in sang
kasru mwet sukasrup!" Ac elos arulana torkaskas lain mutan sac.

6 A Jesus el fahk nu selos, “Nimet angnol! Efu kowos ku lusrongol?
Orekma na wo se pa el oru nu sik inge.
7 Mwet sukasrup uh oasr yuruwos pacl nukewa, ac kutena pacl ma
kowos ac lungse in oru ma wo nu selos uh kowos ku in oru. A nga ac
tia muta yuruwos pacl nukewa.
8 Mutan se inge el oru ma el ku in oru. El mosrwela monuk in akoela
meet liki pacl in pukpuki luk.
9 Pwayena nga fahk nu suwos, lah yen nukewa ma ac lutiyuk Pweng
Wo se inge we fin faclu, ma se el orala inge ac fah srumunyuk in
esamyuk el kac.”

Judas El Akoo In Tukakunak Jesus
(Matthew 26:14–16; Luke 22:3–6)

10 Na Judas Iscariot, sie sin mwet tuma lutlut singoul luo lun Jesus,
el som nu yurin mwet tol fulat tuh elan tukakunulak Jesus nu selos.
11 Elos engan in lohng ma el fahk, ac wuleang in sang mani nu sel.
Ouinge Judas el mutawauk in suk pacl fal in tukakunulak Jesus nu
selos.

Jesus El Wi Mwet Tumal Lutlut Mongo Ke Kufwen Alukela
(Matthew 26:17–25; Luke 22:7–14, 21–23; John 13:21–30)

12 Ke len se meet lun Kufwen Bread Tia Akpulol, len in uniya sheep
fusr in kisakin nu ke Kufwen Alukela, mwet tuma lutlut lun Jesus elos
siyuk sel, “Pia acn kom lungse kut in akoela Kufwen Alukela lom an
we uh?”
13 Na Jesus el supwala luo sin mwet tumal lutlut, ac fahk nu seltal,
“Fahla nu in siti uh, ac sie mwet su us sufa in kof soko fah sun komtal.
Fahsr tokol
14 nu ke lohm se el ac ilyak nu we, na komtal fahk nu sin mwet ma
la lohm sacn, ‘Mwet Luti el fahk, Pia infukil se ma nga ac mwet tumuk
lutlut ac mongo ke Kufwen Alukela we uh?’
15 Na el ac fah fahkot nu sumtal sie infukil lulap ma oan lucng su
akoeyukla tari, yen ma komtal in akola ma nukewa nu sesr we.”
16 Mwet tumal lutlut luo ah illa ac som nu in siti uh ac konauk lah ma
nukewa orekla oana ke Jesus el fahk nu seltal, ac eltal akoela Kufwen
Alukela.
17 Ac ke ekela, Jesus el wi mwet tumal lutlut singoul luo tuku.
18 Ac ke elos fungyang in mongo, Jesus el fahk, “Pwayena nga fahk
nu suwos, sie suwos ac tukakinyuyak — aok, siena su wiyu mongo.”
19 Elos arulana supwarla ke kas inge, ac kais sie selos mutawauk in
siyuk sel, “Ya nga pa kom fahk uh?”
20 Jesus el topuk nu selos, “Siena suwos mwet singoul luo — el su
wiyu isongya bread nal in ahlu uh.
21 Wen nutin Mwet el ac fah misa oana ke Ma Simusla fahk, a we nu
sin mwet se su ac tukakunulak uh! El funu tiana isusla, lukun wo nu
sel!”

Kufwa Lun Leum
(Matthew 26:26–30; Luke 22:14–20; Sie Corinth 11:23–25)

22 Ac ke elos mongo, Jesus el eis bread se, ac ke el pre kac tari, el
kunsalik ac sang nu sin mwet tumal lutlut ac fahk, “Kowos eis, ma
inge monuk.”

23 Na el eis sie cup ac sang kulo nu sin God kac, tari el sang nu selos
ac elos nukewa nim kac.
24 Ac Jesus el fahk nu selos, “Ma inge srahk lun wuleang su ukuiyukla
ke mwet puspis.
25 Pwayena nga fahk nu suwos, nga fah tia sifil nim ke wain inge
nwe ke len se nga ac nim wain sasu in Tokosrai lun God.”
26 Na elos yuk soko on in kaksak, tari elos illa ac som nu Fineol Olive.

Jesus El Fahkak Lah Peter El Ac Lafwekunul
(Matthew 26:31–35; Luke 22:31–34; John 13:36–38)

27 Na Jesus el fahk nu selos, “Kowos nukewa ac fah kaingelik ac fahsr
likiyu, tuh Ma Simusla fahk, ‘God El fah uniya mwet sropo uh ac un
sheep uh fah fahsrelik.’
28 Tusruktu tukun God El sifil akmoulyeyuyak, nga fah som meet liki
kowos nu Galilee.”
29 Ac Peter el fahk nu sel, “Nga fah tiana som liki kom, elos inge
nukewa finne fahsr liki kom!”
30 Na Jesus el fahk nu sel Peter, “Pwayena nga fahk nu sum, meet liki
won uh kahk ke pacl akluo ofong, kom ac fah lafwekinyu pacl tolu.”
31 Ac Peter el akyokye fahk lal mu, “Nga ac fah tiana fahk ouingan,
nga finne ac wi kom misa!”
Mwet tumal lutlut nukewa ngia fahk oapana ke Peter el fahk.

Jesus El Pre In Gethsemane
(Matthew 26:36–46; Luke 22:39–46)

32 Elos tuku nu in acn se pangpang Gethsemane, ac Jesus el fahk nu
selos, “Kowos muta inge ke nga ac pre.”
33 Ac el eisal Peter, James, ac John welul. Ac el mutawauk in toasr ac
keoklana in ngunal,
34 ac el fahk nu seltal, “Ngunik arulana sessesla ke asor, apkuranna
nga in misa kac. Komtal muta inge, tawi ac soano.”
35 Ac el fahsr kutu nu meet ac faksufi ac pre tuh fin ku, ao in keok
se inge in alukella.
36 El pre ac fahk, “Papa, Papa! Kom ku in oru ma nukewa. Eisla cup
in keok se inge likiyu. Tusruktu, in tia ou lungse luk, a in ou lungse
lom.”
37 Na el folokla ac liye lah mwet tumal lutlut tolu ah motul, ac el fahk
nu sel Peter, “Simon, ya kom motul? Ya kom kofla in soano finne ao
sefanna?”
38 Ac el fahk nu seltal, “Komtal soano ac pre tuh komtal in tia
srifeyukla. Pwayena, ngun lungse a ikwa munas.”
39 Ac el sifil folokla pre, ac fahk pacna kas el fahk meet ah.
40 Na el sifil foloko nu yurin mwet tumal lutlut ac liyalos lah elos
srakna motul, tuh eltal tia ku in kutong mwetkel laltal. Ac eltal tia etu
ma eltal ac topuk nu sel.
41 Ke el foloko pacl se aktolu, el fahk nu seltal, “Ya komtal srakna
motul ac mongla? Tari, fal! Sun tari ao sac! Liye, Wen nutin Mwet el
itukyang inge nu inpoun mwet koluk.
42 Tukakek, kut som. Liye, pa inge mwet se ma ac tukakinyuyak ah!”

Sruhu Jesus
(Matthew 26:47–56; Luke 22:47–53; John 18:3–12)

43 Jesus el srakna kaskas ke pacl se Judas, sie sin mwet tumal lutlut
singoul luo, el tuku. El wi sie un mwet na pus su supweyukme sin un
mwet tol fulat, mwet luti Ma Sap ac mwet matu, ac elos us cutlass ac
sak in anwuk inpaolos.
44 Mwet se ma tukakunulak ah el tuh fahkang sie mwe akul nu sin u
lulap sac ac fahk, “Mwet se ma nga ac ngokya muta uh pa kowos suk
uh. Sruokilya, ac eisalang nu sin mwet soan in usalla.”
45 Pacl se na Judas el sun acn we, el fahsryang nwe yurin Jesus ac
fahk nu sel, “Mwet Luti,” ac el ngok mutal.
46 Na elos tuku ac sruokilya Jesus ac kaprilya.
47 Ac sie selos su tu we el faesak cutlass natul ac pakela la sren mwet
kulansap se lun Mwet Tol Fulat.
48 Na Jesus el kasang nu selos ac fahk, “Ya kowos enenu na in us
cutlass ac sak in anwuk in tuh sruokyuwi, oana in mwet pisrapasr
sulallal se pa nga?
49 Nga muta yuruwos len nukewa ac luti in Tempul, a kowos tia
sruokyuwi. Tusruktu ma inge orek in akpwayeyuk Ma Simusla.”
50 Na mwet tumal lutlut nukewa fahsr lukel ac kaingelik.
51 Oasr sie mukul fusr su nukum ipin nuknuk linen se na, el fahsr
tukun Jesus. Ac elos srike in sruokilya
52 tuh el kaingla, sisla ipin nuknuk linen lal ac koflufol na.

Jesus Ye Mutun Un Mwet Pwapa Fulat
(Matthew 26:57–68; Luke 22:54–55, 63–71; John 18:13–14, 19–24)

53 Na elos usalla Jesus nu in lohm sin Mwet Tol Fulat, yen mwet tol
fulat nukewa ac un mwet matu ac mwet luti Ma Sap elos tukeni we.
54 Ac Peter el fahsr tokol loessula ac utyak nu in kalkal in lohm sin
Mwet Tol Fulat. El wi mwet soan uh muta ac langlung.
55 Un mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa Fulat kewa elos srike in suk
ma loh lain Jesus elos in mau ku in unilya, tuh elos tia ku in konauk.
56 Mwet puspis orek loh kikiap lain Jesus, tuh sramsram lalos ah tia
ma sefanna.
57 Na kutu selos tuyak ac orek loh kikiap ke Jesus ac fahk:
58 “Kut lohng ke el fahk mu, ‘Nga fah kunausla Tempul se inge su
orekla ke poun mwet, ac tukun len tolu nga fah musaela sie su tia
orek ke poun met.’ ”
59 Sramsram lalos inge tia pac ma sefanna.
60 Na Mwet Tol Fulat el tuyak ye mutalos ac siyuk sin Jesus, “Ya
wanginna ma kom ac topuk ke ma elos uh srukak in lain kom inge?”
61 Tuh Jesus el misla ac tia kas. Na Mwet Tol Fulat el sifilpa siyuk sel,
“Ya kom pa Messiah, Wen nutin El su Mutallana?”
62 Ac Jesus el fahk, “Aok, nga. Ac kowos ac fah liye ke nga, Wen nutin
Mwet, fah muta lac po layot sin El su Kulana, ac tuku fin pukunyeng
inkusrao!”
63 Mwet Tol Fulat el salik nuknuk lal ac fahk, “Kut tia sifil enenu kutu
pac mwet loh!
64 Kowos lohng kaskas enum lal, na mea nunak lowos?”
Ac elos nukewa insese in fahk mu fal in anwuki el.
65 Ac kutu selos mutawauk in anel, ac elos kapriya mutal ac fuskel,
ac siyuk sel, “Palye lah su fiski kom uh!” Ac mwet soan elos usalla ac
puokol.

Peter El Lafwekin Jesus
(Matthew 26:69–75; Luke 22:56–62; John 18:15–18, 25–27)

66 Peter el srakna muta in kalkal uh ke sie mutan kulansap lun Mwet
Tol Fulat el fahsryak.
67 Ac ke el liyal Peter langlung, el suilya ac fahk, “Kom welul pac
Jesus lun Nazareth.”
68 A Peter el lafwekin ac fahk, “Nga nikin … nga tia kalem ke ma kom
fahk an.” Ac el illa nu mutunpot uh. Ke pacl sacna won se kahkla.
69 Ac mutan kulansap sac liyal ac sifilpa fahk nu selos su tu we, “El
an el sie selos.”
70 Ac Peter el sifilpa lafwekin.
Kitin pacl toko, elos su tu we elos sifilpa fahk nu sel Peter, “Kom tia
ku in lafwekin lah kom sie selos, mweyen kom oayapa mwet Galilee.”
71 Na Peter el fahk nu selos, “Nga fulahk lah nga kas na pwaye! God
Elan kalyeiyu nga fin kikiap! Nga tia etu mwet se kowos kaskas kac
an!”
72 In pacl sacna, won se kahkla ke pacl se akluo, na Peter el esamak
kas lun Jesus nu sel ke el fahk mu, “Meet liki won uh ac kahkla pacl
se akluo, kom ac fah lafwekinyu pacl tolu.” Na el mutawauk in tung
ma lulap.

15

Jesus Ye Mutal Pilate
(Matthew 27:1–2, 11–14; Luke 23:1–5; John 18:28–38)

1 Toang na ke lotu tok ah, Mwet Tol Fulat el sa na osun nu sin un
mwet matu, mwet luti Ma Sap ac Un Mwet Pwapa Fulat nukewa, ac
elos orala lemlem se lalos. Elos kaprilya Jesus ac pwanulla nu yorol
Pilate.
2 Ac Pilate el siyuk sel Jesus, “Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?”
Jesus el topuk, “Pa kom fahk an.”
3 Mwet tol fulat elos tukakunul Jesus ke ma puspis.
4 Na Pilate el sifilpa siyuk sel, “Ke kom lohng ma puspis ma elos
tukakin kom kac inge, ya wanginna ma kom ac sang topuk?”
5 Ac Jesus el sifil pacna tia kas, ac Pilate el lut na pwaye.

Wotla In Anwuki Jesus
(Matthew 27:15–26; Luke 23:13–25; John 18:39—19:16)

6 Ke pacl in Kufwen Alukela nukewa, Pilate el fahsr ke oakwuk se in
tulala sie sin mwet kapir ma mwet uh siyuk kac.
7 Ke pacl se inge, oasr sie u muta in presin ke sripen elos tuh akmas
ke alein se ma sikyak lain government. Sie sin mwet inge pa Barabbas.
8 Ke mwet puspis tukeni ac mutawauk in kwafe sel Pilate elan oru
nu selos oana el muta oru in pacl in kufwa nukewa,
9 na el siyuk selos, “Ya kowos lungse tuh ngan tulala nu suwos
tokosra lun mwet Jew?”
10 El arulana etu lah mwet tol fulat elos eisalang Jesus nu sel ke
sripen elos sok sel.
11 A mwet tol fulat elos purakak insien mwet uh in siyuk sel Pilate
tuh elan tulalla Barabbas nu selos.
12 Pilate el sifil fahk nu sin u lulap sac, “Na mea nga fah oru nu sel
su kowos pangon tokosra lun mwet Jew?”

13 Elos wowoyak ac fahk, “Unilya fin sakseng!”
14 Ac Pilate el siyuk selos, “Efu, ma koluk fuka el orala uh?”
Elos arulana wowoyak yohk liki meet ac fahk, “Unilya fin sakseng!”
15 Na ke Pilate el lungse akinsewowoye mwet uh, ouinge el tulalla
Barabbas nu selos, ac el sap mwet mweun in srunglul Jesus arulana
upa, ac usalla in anwuki el fin sakseng.

Mwet Mweun Elos Aksruksrukel Jesus
(Matthew 27:27–31; John 19:2–3)

16 Na mwet mweun elos eisal Jesus ac kololla nu inkul fulat lun
governor, (acn se pangpang Praetorium) ac elos pangoneni mwet
mweun wialos.
17 Ac elos nokmulang ke sie nuknuk sroninmutuk, ac elos pirakela
sie tefuro ke lah ma oasr otah kac ac filiya fin sifal.
18 Na elos aksruksruk in paingul ac fahk, “Paing kom, Tokosra lun
mwet Jew!”
19 Ac elos puok sifal ke soko sak, elos anel, ac sikukmutuntei ac
epasrla nu sel.
20 Ac ke elos aksruksrukel tari, elos sarukla nuknuk sroninmutuk
sac, ac sifil nokmulang ke nuknuk lal sifacna. Na elos kololla in unilya
fin sakseng soko.

Sripsripyak Jesus Fin Sakseng Soko
(Matthew 27:32–44; Luke 23:26–43; John 19:17–27)

21 Ke elos fahsr inkanek uh, elos sun sie mwet su inel pa Simon, su
tuku in acn saya me nu in siti uh, ac mwet mweun elos akkohsyel ac
sang elan us sakseng lun Jesus. (Simon el mwet Cyrene, ac el papa
tumal Alexander ac Rufus.)
22 Ac elos usalla Jesus nu ke acn se pangpang Golgotha, su kalmac
pa, “Sri in Ahlunsuf.”
23 Elos srike in sang nu sel wain karyak ke ono se pangpang myrrh,
tuh Jesus el tia lungse nim.
24 Na elos srupsrulak fin sakseng, ac kitalik nuknuk lal inmasrlolos.
Elos susfa kac in suk ip lun kais sie selos.
25 Ao eu ke lotutang pa elos srupsrulak fin sakseng soko.
26 Ac kas ma akkalemye sripen anwuki el, simla oan lucng liki sifal:
“Tokosra Lun Mwet Jew.”
27 Elos oayapa srupusrak mwet pisrapasr sulallal luo welul — sie lac
paol layot ac sie lac paol lasa. [
28 Akpwayeuk Ma Simusla su fahk, “Elos oakulang yurin mwet
koluk.”]
29 Mwet su fahsryak we elos usruk kwawalos, ac fahk kas koluk in
angnol Jesus ac fahk, “Pwe! Kom pa tuh fahk mu kom ac kunausla
Tempul ac sifil musaela tukun len tolu!
30 Sifacna molikomla ac fani liki sakseng soko an!”
31 In ouiya sac pacna, mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos
aksruksruke Jesus, ac fahk nu sin sie sin sie, “El molela mwet ngia,
a el kofla molella sifacna!
32 Kut fin liye Messiah, tokosra lun Israel, elan fani liki sakseng soko
ah, na kut fah lulalfongel!”
Ac mwet luo su welul Jesus sripsripyak fin sakseng eltal wi pac
angnol.

Misa Lun Jesus
(Matthew 27:45–56; Luke 23:44–49; John 19:28–30)

33 Ke infulwen len, in polo acn sac nufon lohsrla ke lusen ao tolu.
34 Ac ke ao se aktolu, Jesus el wowoyak ke pusra lulap ac fahk, *"Eloi, Eloi, lema sabachthani*?" su kalmac pa, "God luk, God luk, efu kom ku fahsr likiyu?"
35 Kutu sin mwet ma tu in sac elos lohngol ac elos fahk, "Lohng, el pangnol Elijah!"
36 Sie selos kasrusr ac eis sie insroal, twenya ke wain mwen, ac sang nu ke soko sak, na el kolak nu sin Jesus tuh elan nim kac, ac fahk, "Kolyawin, kut in liye lah Elijah el ac tuku sruhkilya liki sakseng soko uh!"
37 Ac Jesus el wola ke sie pusra lulap, na el misa.
38 Na lisrlisr se lisringyen Acn Mutal Na Mutal in Tempul ah mihsalik ip luola, lucngi nwe ten.
39 Ke mwet kol se lun un mwet mweun, su tu sisken sakseng uh, el liye luman misa lun Jesus, el fahk, "Pwayena lah mwet se inge el Wen nutin God!"
40 Ac oasr kutu mutan su tu loes kutu ac liye ma orek inge. Tolu selos pa Mary Magdalene, ac Mary nina kial James su srik ac Joseph, oayapa Salome.
41 Elos tuh fahsr tukun Jesus ac kasrel ke el muta Galilee. Mutan puspis su welul tuku nu Jerusalem, elos wi pac tu we.

Pukpuki Lun Jesus
(Matthew 27:57–61; Luke 23:50–56; John 19:38–42)

42 Ke ekela in len in Akola, su len se meet liki Sabbath,
43 Joseph mwet Arimathea, sie sin Un Mwet Pwapa Fulat su mwet uh akfulatye, su oayapa wi tupan tuku lun Tokosrai lun God, el pulaik ac utyak nu ye mutal Pilate ac siyuk ke monin Jesus.
44 Ac Pilate el lut ke el lohng lah Jesus el misa tari; ac el solama mwet kol se lun un mwet mweun ac siyuk lah pwaye Jesus el misa tari.
45 Ac ke el etu sin mwet kol sac lah el misa, na el sang ku nu sel Joseph elan us mano sac.
46 Na Joseph el molela sie nuknuk linen, ac ke el sruhkya monin Jesus, el pwelah ke nuknuk linen sac, ac filiya in sie kulyuk ma tufahlla in eot uh; na el epusang sie eot lulap nu ke mutun kulyuk sac.
47 Mary Magdalene ac Mary nina kial Joseph, eltal tuni ma inge ac liye na acn eltal filiya mano sac we.

16

Sifil Moulyak Lun Jesus
(Matthew 28:1–10; Luke 24:1–12; John 20:1–10)

1 Ke safla len Sabbath, Mary Magdalene, Mary nina kial James, ac Salome eltal molela kutu mwe keng eltal in us som ac mosrwela monin Jesus.
2 Ac toang na ke len se meet in wik elos som nu ke kulyuk sac, ke faht ah tufahna takak.
3 Ac eltal fahk nu sin sie sin sie, "Su ac kasrekut epusla eot sac liki mutun kulyuk sac?"

4 Na ke eltal ngetang nu ke kulyuk uh, eltal liye lah eot sac ipisyukla
tari. (Eot sac arulana yohk.)
5 Ouinge eltal ilyak nu in kulyuk sac, ac liye sie mukul fusr muta
layen layot. El nukum nuknuk fasrfasr, ac eltal arulana lut ac sangeng.
6 Ac el fahk nu seltal, "Nik komtal sangeng. Nga etu lah komtal sokol
Jesus mwet Nazareth, su anwuki fin sakseng. El wangin inge — el
moulyak liki misa! Liye, pa inge acn elos fililya we ah.
7 Som ac fahkak nu sin mwet tumal lutlut ac Peter, lah el ac som
meet liki kowos nu Galilee. Kowos ac fah liyal we, oana ke el tuh fahk
nu suwos."
8 Ouinge eltal illa ac kaingla liki kulyuk sac, ac eltal arulana rarla
ke sangeng. Wangin ma eltal fahk nu sin kutena mwet ke sripen eltal
sangengla.

KAS IN AKSAFYE BUK SE INGE IN PACL EMEET

Jesus El Sikyang Nu Sel Mary Magdalene
(Matthew 28:9–10; John 20:11–18)

9 [Tukun Jesus el sifil moulyak liki misa, ke toang na ke len se meet
in wik, el sikyang nu sel Mary Magdalene, su Jesus el tuh sisla demon
itkosr lukel.
10 Mary el som ac fahkak nu sin mwet ma welul Jesus meet, ke elos
srakna tung ac asor.
11 Ke elos lohng ke el fahk mu Jesus el moulyak ac sikyak nu sel, elos
tia lulalfongi ma el fahk.

Jesus El Sikyang Nu Sin Luo Mwet Tumal Lutlut
(Luke 24:13–35)

12 Tukun ma inge, Jesus el sikyang nu sin luo pac selos, in sie pacna
lumah, ke eltal fahsr inkanek laltal nu likin siti uh.
13 Eltal folokla ac fahkak nu sin mwet lula, a elos tia pac lulalfon-
geltal.

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Singoul Sie
(Matthew 28:16–20; Luke 24:36–49; John 20:19–23; Orekma 1:6–8)

14 Oetok, na Jesus el sikyang nu sin mwet tumal lutlut singoul sie ke
elos mongo. El kaelos ke selulalfongi lalos, ac ke upaiyen insialos in
lulalfongelos su liyal tari tukun el moulyak.
15 Ac el fahk nu selos, "Kowos som nu fin faclu nufon, ac fahkak
Pweng Wo nu sin mwet uh nukewa.
16 Kutena mwet su lulalfongi ac baptaisla fah moul; a elos su tia
lulalfongi fah lisyukla.
17 Mwet lulalfongi uh ac fah itukyang ku nu selos in oru mwe akul
inge: elos fah sisla demon uh inek; elos fah kaskas ke kain in kas sasu;
18 elos fin srukak wet pwasin ku nim ke kutena mwe nim ma ac ku
in sang misa nu selos, ma inge ac fah tia ku in akkolukyalos; ac elos
ac fah filiya paolos nu fin mwet mas ac elos ac kwela."

Jesus El Utukyak Nu Inkusrao
(Luke 24:50–53; Orekma 1:9–11)

19 Tukun Leum Jesus el kaskas nu selos, utukyak el nu inkusrao ac
muta lapo layot sin God.

20 Na mwet tumal lutlut elos som ac luti yen nukewa. Leum Jesus el welulos ke orekma elos oru, ac el akpwayeye luti lalos ke mwe akul ma elos oru.]

[[SIE PAC KAS IN AKSAFYE BUK SE INGE IN PACL EMEET

[9] Mutan ah som ac fahk nu sel Peter ac elos su oelul, ma nukewa ma fwackyang nu seltal. [10] Tukun ma inge, Jesus el sifacna supwalik mwet tumal lutlut in fahkak kas mutal, kas in loango ke moul ma pahtpat nu fin faclu nufon.]]

Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel LUKE

Tukakinyen Book In LUKE

Book se inge, *Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel Luke*, akkalemye lah Jesus el Mwet Lango nu sin mwet Israel oana ke orekla wulela kac, oayapa lah el Mwet Lango nu sin mwet nukewa. Simla in *Luke* lah Jesus el tuh pangonyuk sin Ngun lun Leum God in "fahkak pweng wo nu sin mwet sukasrup," ouinge book se inge fahkak yohk ke kasru lun Jesus nu sin mwet su muta in kutena kain in enenu. Mwe engan uh srumunyuk yohk in book se inge — yokiya uh oasr ke mutaweyen book uh su fahk ke isusla lun Jesus, sifilpa ke saflaiya uh ke Jesus el sowak nu inkusrao.

Sramsram ke yokyokelik ac fahsrelik lun moul in lulalfongi lun mwet uh ke Christ, ma sikyak tukun Jesus el sowak nu lucng, simla pacna sin mwet se ma simusla book se inge uh, pa kalem ke book in *Orekma*.

Oasr kutu sramsram akkalemyeyuk in book se inge mukena — oana ke on lun lipufan, ac som lun mwet shepherd nu yen Jesus el isusla we, oayapa ke pacl se ma Jesus el tulik na som nu in Tempul, wi pac pupulyuk ke mwet Samaria sac, ac wen se ma tuhlac ah. (Liye ip akluo ac akonkosr ke Takla lun Koanon Book se inge.) In book se inge yohk na ma fwackyak ke pre, ke Ngun Mutal, ke ip kunen mutan nu sin Jesus ke el oru orekma lal, ac ke nunak munas lun God ke ma koluk.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Tukakinyen book uh 1:1–4
Isusla ac matuak lal John Baptais ac Jesus 1:5—2:52
Fahkak lal John Baptais 3:1–20
Baptais ac srifeyuk lun Jesus 3:21—4:13
Luti lun Jesus in acn Galilee 4:14—9:50
Som Galilee lac nu Jerusalem 9:51—19:27
Wik safla in Jerusalem ac acn apkuran nu we 19:28—23:56
Sifil moulyak lun Leum, sikyak lal nu sin mwet, ac sowak lal nu lucng 24:1–53

Tukakinyen Book Uh

1 Nu sum, Theophilus, su fal in akfulatyeyuk:

Pus mwet ma arulana oaru in orani ac simusla ma su sikyak inmasrlosr.

2 Elos simusla ma su fwackme nu sesr sin mwet ma sifacna liye ma inge ac sulkakinelik ke tufahna mutawauk me.

3 Ke ma inge, leum fulat luk, ke sripen nga liksreni na lohang in lutlut ke ma inge ke mutawauk me, nga sifacna nunku mu ac wona ngan takunla nu sum ma sikyak uh.

4 Nga oru ma inge kom in mau etu na pwaye ke ma nukewa ma lutiyuk kom kac.

Fwackyak Isusla Lal John Baptais

5 In pacl se ma Herod el tuh tokosra in acn Judea, tuh oasr mwet tol
se pangpang Zechariah, su ma in u lal Abijah, mwet tol. Mutan kial ah
pa Elizabeth, su ma in fwilin tulik natul Aaron, mwet tol.
6 Eltal kewa moulkin moul na suwohs ye mutun God, ac arulana oaru
in akos ma sap ac oakwuk nukewa lun Leum God.
7 Wangin tulik natultal, mweyen Elizabeth el tia ku in orek tulik, ac
el ac Zechariah tukenina matuoh.
8 Sie len ah Zechariah el oru orekma in tol lal ke sun pacl lun u lal
in kulansap in Tempul.
9 In oana oakwuk nu sin mwet tol uh, srisrngiyuki ke fa mu ac ma
kunal in akosak mwe keng fin loang uh. Ouinge el utyak nu in Tempul
lun Leum God,
10 ac mwet puspis elos pre likinum uh ke ao in kisa mwe keng uh.
11 Sie lipufan lun Leum God sikyang nu sel, ac tu layen layot ke loang
uh, yen mwe keng uh akokyak we.
12 Ke Zechariah el liyalak el arulana lut ac sangengla.
13 Na lipufan sac fahk nu sel, "Zechariah, nimet sangeng. God El
lohng pre lom. Elizabeth, mutan kiom, el ac fah oswela sie wen nutum.
Kom ac fah sang inel John.
14 Kom ac fah arulana engan, ac mwet puspis ac fah wi pac engan
ke el ac isusla.
15 El ac fah sie mwet saok ye mutun Leum God. El ac fah tia nim
wain, ku kutena mwe nim ku. El ac fah sesseslana ke Ngun Mutal,
mutawauk ke el isusla me,
16 ac el ac fah forokla mwet puspis sin mwet Israel nu sin Leum God
lalos.
17 El ac fah fahsr meet liki Leum God, ke ngunin ku lal Elijah, mwet
palu. El ac fah akwoyela inmasrlon papa ac tulik uh; el ac fah oru tuh
mwet seakos in sifil nunak oana mwet suwoswos; el ac fah oru tuh
mwet lun Leum God in akola nu sel."
18 Na Zechariah el fahk nu sin lipufan sac, "Nga ac etu fuka lah ac
ouingan? Nga matuoh, ac mutan kiuk uh matuoh pac."
19 Na lipufan sac fahk, "Nga pa Gabriel. Nga tu ye mutun God, su
supweyume in tuh kaskas nu sum, ac fahkot pweng wo se inge nu sum.
20 Tusruktu kom tia lulalfongi kas luk, su ac fah akpwayeiyuk in pacl
fal. Ke sripen selulalfongi lom, kom ac fah tia ku in sramsram. Kom ac
mutana tia kaskas nwe ke na akpwayeiyuk ma nga fahk nu sum inge."
21 In pacl se inge, mwet uh mutana soanel Zechariah, ac suk lah efu
ku el utyak arulana pahtlac in Tempul.
22 Ke el oatula, el tia ku in kaskas nu selos, ouinge elos akilen mu
el liye sie aruruma in Tempul. Ke el tia ku in kaskas nu selos, el
orekmakin na paol ac srisrsrisr nu selos.
23 Ke safla pacl in kulansap lal Zechariah in Tempul uh, el folokla nu
lohm sel ah.
24 Tia paht toko, Elizabeth, mutan kial, el pitutuyak ac tiana illa liki
lohm sel ke malem limekosr.
25 Ac el fahk, "Inge nga etu tuh Leum God El kasreyu. El eisla mwekin
luk likiyu ye mutun mwet uh."

Fwackyak Isusla Lun Jesus

26 Ke Elizabeth el pitutu malem onkosr, God El supwalla lipufan
Gabriel nu in siti srisrik se in acn Galilee pangpang Nazareth.

27 Oasr sap soko el us nu sin sie mutan fusr virgin, su ako in payuk
nu sin mukul se pangpang Joseph, su ma in fwilin tulik natul Tokosra
David. Inen mutan fusr sac pa Mary.
28 Lipufan sac tuku nu yorol ac fahk, “Paing kom! Leum God El wi
kom, ac El arulana akinsewowoye kom!”
29 Mary el arulana fohsak ke kas lun lipufan sac, ac el suk na lah
mea kalmen ma el fahk uh.
30 Na lipufan sac fahk nu sel, “Mary, nikmet sangeng, tuh kom ohi
yurin God.
31 Kom ac fah pitutuyak ac oswela sie wen, ac kom fah sang inel
Jesus.
32 El ac fah arulana fulat — ac fah pangpang el Wen nutin God
Fulatlana. Leum God El ac fah oru tuh elan sie tokosra oana David,
papa matu tumal,
33 ac el ac fah leum fin fwilin tulik natul Jacob nwe tok. Tokosrai lal
ac fah wangin saflaiya!”
34 Na Mary el fahk nu sin lipufan sac, “Ma inge ac sikyak fuka, ke
nga soenna etu mwet?”
35 Ac lipufan sac topuk ac fahk, “Ngun Mutal ac fah tuku nu fom, ac
ku lun God ac fah oan fom. Ke sripa se inge, wen mutal se inge ac fah
pangpang Wen nutin God.
36 Esamul Elizabeth, sie nina in sou lom an. Tuh fwack mu el tia ku
in isus, a inge el pitutu malem onkosr lac, el finne arulana matuoh.
37 Mweyen wangin ma God El kofla in oru.”
38 Na Mary el fahk, “Nga mwet kulansap lun Leum God. Lela ma
inge in orek nu sik oana ke kom fahk.” Na lipufan sac som lukel.

Mary El Som Nu Yorol Elizabeth

39 Tiana paht tukun ma inge, Mary el akola ac sulaklak na som nu
in sie siti srisrik inmasrlon eol in acn Judea.
40 El utyak nu in lohm sel Zechariah ac paingul Elizabeth.
41 Ke pacl se Elizabeth el lohng kusen paing lal Mary, tulik se insial
ah mokuikui, ac Elizabeth el sesseslana ke Ngun Mutal,
42 ac fahk nu sel Mary ke pusra lulap, “Kom pa insewowo emeet sin
mutan nukewa uh, ac insewowo tulik se su kom ac oswela an!
43 Efu ku ouiya na yohk se inge in sikyak nu sik, tuh nina kien Leum
luk in tuku nu yuruk?
44 Ke pacl se na nga lohngak ke kom paingyu ah, tulik se insiuk inge
srosro ke engan.
45 Fuka lupan insewowo lom ke kom lulalfongi lah kas lun Leum God
nu sum ac fah akpwayeyuk!”

On In Kaksak Lal Mary

46 Mary el fahk,
“Insiuk kaksakin Leum God;
47 Ngunik engan ke sripen God, Mwet Lango luk,
48 Tuh El esamyu, mutan kulansap pusisel lal!
Ingela mwet in fwil nukewa ac fah pangonyu insewowo,
49 Ke sripen orekma yohk su God Kulana El oru nu sik.
Inel mutallana;
50 Liki fwil nu ke fwil
El akkalemye pakoten lal nu selos su sunakunul.

51 El asroela po kulana lal,
Ac kunauselik pwapa lun mwet inse fulat.
52 El akpusiselye tokosra kulana liki tron lalos,
Ac El akfulatye mwet pusisel.
53 El akkihpye mwet masrinsral ke ma wo,
Ac supwalik mwet kasrup uh pisinpo.
54 El sruokyana wulela lal nu sin mwet matu lasr,
Ac tuku in kasru Israel, mwet kulansap lal.
55 El esam in akkalemye pakoten lal nu sel Abraham
Ac fwilin tulik nukewa natul nwe tok!”
56 Mary el muta yorol Elizabeth malem tolu, na el folokla nu yen sel.

Isusla Lal John Baptais

57 Sun pacl lal Elizabeth in isusla, ac el oswela sie wen.
58 Mwet tulan lal ac sou lal lohngak lah Leum God El arulana akinsewowoyal, ac elos welul engan.
59 Ke tulik sac el sun len oalkosr matwal, elos tuku in tuh kosreyukla el, ac elos akoo in sang inel Zechariah, in folokin inen papa tumal ah.
60 Tusruktu nina kial ah fahk mu, “Mo! Inel pa John.”
61 Ac elos fahk nu sel, “Wangin sou lom ma us ine sacn!”
62 Na elos kaskas srisrsrisr nu sin papa tumal ac siyuk sel lah ac su inen tulik sac.
63 Zechariah el siyuk sie ma elan sim kac, ac el simusla mu, “Inel pa John.” Elos nukewa arulana lut.
64 In pacl sacna Zechariah el sifilpa ku in kaskas, ac el mutawauk in kaksakin God.
65 Mwet tulan lalos nukewa arulana sangeng, ac pungen ma inge fahsrelik nu infulan eol nukewa in acn Judea.
66 Mwet nukewa su lohng ke ma inge elos nunku kac ac siyuk, “Tulik se inge fin kapak el ac mau mwet fuka se?” Mweyen kalem na lah ku lun God oan facl.

Fahkak Lal Zechariah

67 Zechariah, papa tumal John, el sessesla ke Ngun Mutal, ac el fahkak kas inge sin God me:
68 “Lela kut in kaksakin Leum God lun Israel!
El tuku tari in kasru mwet lal ac aksukosokyalosla.
69 El ase nu sesr sie Mwet Lango kulana,
Sie sin fwilin tulik natul David, mwet kulansap lal.
70 El nuna wulela sin mwet palu mutal lal oemeet mu
71 El ac molikutla liki mwet lokoalok lasr,
Liki ku lalos nukewa su kwase kut.
72 El tuh fahk mu El ac akkalemye pakoten lal nu sin mwet matu lasr somla,
Ac esam pac wulela mutal lal.
73 Ke sie wulela oa su El orala nu sel Abraham, papa matu tumasr,
El wuleang in
74 Tulekutla liki inpoun mwet lokoalok lasr,
Tuh kut in kulansupwal ac tia sangeng,
75 Ac tuh kut in mutal ac suwoswos ye mutal
Ke lusenna moul lasr.

76 “Wen nutik, ac fah pangpang kom mwet palu lun God Fulatlana.

Kom ac fah fahsr meet liki Leum
In akoela inkanek lal,
77 In fahkak nu sin mwet lal lah elos ac fah moliyukla
Mweyen El ac nunak munas nu selos ke ma koluk lalos.
78 God lasr El pakoten ac mongfisrasr.
El ac fah oru tuh kalmen molela lal in takak ac srekuti,
79 Ac in tololosyak nukewa su muta in lohsr ac ngunin misa,
In kol niasr nu ke inkanek lun misla."
80 Tulik sac kapak ac kui in manol ac in ngunal. El muta yen mwesis nwe ke pacl se el sikyang nu sin mwet Israel.

2

Isusla Lun Jesus
(Matthew 1:18–25)

1 In pacl sac Tokosra Fulat Augustus el sapkin sie oaoa lulap in orek in acn nukewa ma oan ye nununku lun acn Rome.
2 Quirinius pa governor lun acn Syria ke oaoa se emeet inge srola.
3 Ouinge mwet nukewa elos som, kais sie nu in acn sel sifacna, in simla inel we.
4 Joseph el som liki siti srisrik Nazareth in acn Galilee nu in siti srisrik Bethlehem in acn Judea, acn ma Tokosra David el isusla we. Joseph el tuh som nu we mweyen el ma in sruf lal David.
5 Ke sripen el akoo in payukyak sel Mary, oru eltal tukeni som in tuh simla inelos. Mary el pitutu,
6 ac ke eltal muta Bethlehem, sun pacl in isus lal.
7 El oswela wounse mukul natul, nokmulla ke ipin nuknuk, ac fililya in nien mongo lun kosro — mweyen wangin acn elos in muta we ke lohm in mongla lun mwet fahsr.

Mwet Shepherd ac Lipufan uh

8 Oasr kutu mwet shepherd in acn sac, su muta inima uh ke fong sac in karingin un sheep natulos.
9 Sie lipufan lun Leum sikyang nu selos, ac wolana lun Leum kalmelik ac tololosyak. Elos arulana sangengla kac.
10 Tuh lipufan sac fahk nu selos, "Nimet sangeng! Nga us pweng wo nu suwos, su ac fah arulana akenganye mwet nukewa.
11 Tuh isusla nu suwos misenge in siti sel David, sie Mwet Lango, su Leum Christ!
12 Pa inge mwe akpwaye nu suwos uh: kowos ac fah konauk tulik fusr se pipla ke ipin nuknuk, ac oan in nien mongo lun kosro."
13 In kitin pacl ah na, oasr sie u lulap ke lipufan inkusrao sikyang wi lipufan sac; elos on ac kaksakin God:
14 "Wolana nu sin God in fulatlana,
Ac misla fin faclu nu sin mwet su El insewowo kaclos!"
15 Ke lipufan uh som lukelos nu inkusrao, mwet shepherd elos fahk nu sin sie sin sie, "Kut som nu Bethlehem ac liye ma se sikyak inge, su God El fahkak nu sesr kac."
16 Ouinge elos sulaklak som ac konalak Mary ac Joseph, ac liye tulik fusr sac oan in nien mongo lun kosro.
17 Ke mwet shepherd uh liyal, elos srumun kas ma lipufan sac fahk nu selos ke tulik sac.

18 Mwet nukewa ma lohng ah elos arulana fwefela ke kas lun mwet
shepherd ah.
19 A Mary el esam ma inge nukewa, ac el arulana nunku yohk kac.
20 Mwet shepherd elos folokla, ac yuk on in kaksakin God ke ma
nukewa elos lohng ac liye. Ma nukewa sikyak oana ke lipufan sac
fahk nu selos ah.

Itukyang Inen Jesus

21 Tukun len oalkosr, ke sun pacl fal nu sin tulik sac in kosreyukla,
itukyang inel Jesus — ine se ma lipufan sac tuh sang nu sel meet liki
tulik sac srimetak insien nina kial ah.

Kisayang Jesus In Tempul

22 Sun pacl fal in oru alu in aknasnas, oana ma simla in Ma Sap lal
Moses. Ke ma inge Joseph ac Mary eltal usla tulik sac nu Jerusalem in
eisalang nu sin Leum God,
23 oana ke simla in Ma Sap lun Leum God, fahk mu: "Wounse mukul
nukewa enenu in kisakinyukyang nu sin Leum God."*
24 Eltal oayapa som in tuh kisakin luo wuleoa ku luo wule fusr, oana
ke oakwuk lun Ma Sap lun Leum God.
25 In pacl sac oasr mukul se muta in Jerusalem pangpang Simeon. El
sie mwet suwoswos su arulana akfulatye God in moul lal, ac el soano
moliyukla lun Israel. Ngun Mutal welul,
26 ac akkalemyeang nu sel mu el ac fah tiana misa nwe ke na el liye
Messiah, su Leum God El wulela kac.
27 Ngun Mutal el kololla Simeon nu in Tempul. Ke papa ac nina kien
tulik Jesus usalak nu in Tempul in oru oana ma oakwuk lun Ma Sap,
28 Simeon el eis tulik sac, kafsalak inpaol, ac kaksakin God ac fahk:
29 "Leum God, wulela lom akpwayeyuk.
Inge kom ku in fuhlela mwet kulansap lom in som in misla.
30 Ke mutuk sifacna nga liye tari molela lom,
31 Su kom akoela ye mutun mwet in mutanfacl nukewa:
32 Sie kalem in fahkak ma lungse lom nu sin mwet pegan,
Ac in ase wolana lom nu sin mwet lom, mwet Israel."
33 Papa ac nina kien tulik sac arulana lut ke ma Simeon el fahk kacl.
34 Simeon el akinsewowoyaltal ac fahk nu sel Mary, nina kial, "Tulik
se inge solla sin God nu ke musalla ac musaiyukyak lun mwet puspis
in Israel. El ac fah sie akul sin God me, su mwet puspis ac fah kaskas
lainul,
35 ac ma inge ac fah fahkak nunak lukma su oan in elos. Ac kom ac
fah arulana asor, oana ke sie cutlass kosroh fakisya in ngunum."
36 In pacl sac tuh oasr pac mutan palu se, inel pa Anna, acn natul
Phanuel sin sruf lal Asher. El arulana matuoh. El tuh payuk ke el
mutan fusr ac muta yurin mukul tumal ah yac itkosr,
37 na el katinmasla, ac mukena muta nwe ke el sun yac oalngoul
akosr. El tiana illa liki Tempul, a el mutana we in alu, lalo ac pre ke
len ac fong.

---

* **2:23** ***Wounse mukul nukewa ... Leum God:*** ma sap se inge ma nu ke tulik ac oayapa kosro nutin mwet se. **2:23** Exo 13:2, 12

38 In pacl sacna el kalukyang nu yoroltal ac sang kulo nu sin God, na
el kaskas ke tulik sac nu sin mwet nukewa su tupan molela lun God
nu sin Jerusalem.

Folokla Nu Nazareth
39 Ke Joseph ac Mary eltal akfalyela ma nukewa ma oakwuki ke Ma
Sap lun Leum God, na eltal folokla nu Galilee, nu in acn seltal Nazareth.
40 Tulik sac kapak ac kui ac el sesseslana ke lalmwetmet, ac
lungkulang lun God oan facl.

Tulik Jesus In Tempul
41 In yac nukewa, papa ac nina kial Jesus eltal ac som nu Jerusalem
in wi Kufwen Alukela.
42 Ke Jesus el sun yac singoul luo matwal, eltal som pac nu ke kufwa
uh oapana pacl nukewa.
43 Ke safla kufwa uh, eltal mutawauk in folok nu yen seltal, tusruk
Jesus el mutana Jerusalem tia welultal. Papa ac nina kial tiana etu lah
ouinge.
44 Eltal nunku mu el oasr na inmasrlon un mwet uh, oru eltal fahsr
len fon se, na eltal fah mutawauk in sokol inmasrlon sou ac mwet
kawuk lalos.
45 Eltal tiana konalak, na eltal sifil folokla nwe Jerusalem in sokol.
46 Ke len se aktolu, eltal konalak in Tempul uh. El muta inmasrlon
mwet luti in lohngolos ac kusen siyuk selos.
47 Mwet nukewa su lohngol elos arulana fwefela ke top lalmwetmet
lal.
48 Papa ac nina kial eltal arulana lut ke eltal liyalak, ac nina kial el
fahk nu sel, “Wen, efu kom ku oru ouinge nu sesr? Nga ac papa tomom
ah arulana fosrngala ke sukyom.”
49 Ac el topuk ac fahk, “Efu ku komtal sukyu? Ya komtal tia etu tuh
fal nga in muta in lohm sin Papa tumuk?”
50 Tusruktu eltal tiana kalem ke top lal ah.
51 Na Jesus el welultal folokla nu Nazareth, yen ma el aksoltal we.
Nina kial el esam ma inge nukewa ac filiya in oanna in nunak lal.
52 Ac Jesus el kapkapak in lalmwetmet ac in lumahl, ac el arulana
ohi yurin God ac yurin mwet uh.

3

Luti Lal John Baptais
(Matthew 3:1–12; Mark 1:1–8; John 1:19–25)
1 Ke yac aksingoul limekosr in we lal Tokosra Fulat Tiberius, Pontius
Pilate pa governor in acn Judea, Herod pa leumi acn Galilee, ac Philip,
tamulel lal Herod, pa leumi acn Iturea ac Trachonitis; Lysanias el leumi
acn Abilene;
2 ac Annas ac Caiaphas eltal mwet Tol Fulat. In pacl se inge pa kas
lun God tuku nu sel John, wen natul Zechariah, ke el muta yen mwesis.
3 Ouinge John el fufahsryesr in acn nukewa su oan apkuran nu ke
Infacl Jordan, ac oru luti lal we, ac fahk, “Kowos auliyak ac baptaisla,
na God El fah eela ma koluk lowos.”
4 Oana ma simla in book lal Isaiah mwet palu:
“Sie pusra wowoyak yen mwesis ac fahk,
‘Kowos akoo inkanek lun Leum,

Ac aksuwosye Elan fahsr kac!
5 Infahlfal nukewa ac fah nwekyukla,
Ac eol ac tohktok nukewa ac fah akfwelyeyuk.
Inkanek kururu ac fah aksuwosyeyuk,
Ac innek siruprup fah akfwelyeyuk.
6 Mwet nukewa fin faclu ac fah liye molela sin God me!' "

7 Un mwet puspis som nu yorol John in tuh baptaisla sel. El fahk nu selos, "Kowos wet pwasin! Su fahk mu kowos ac ku in kaingkunla mwe keok ma God El akola in supwama uh?

8 Oru ma ac akpwayei lah kowos forla liki ma koluk lowos an. Ac nimet sifacna nunku mu Abraham el papa tomowos. Nga fahk nu suwos lah God El ku na in eis eot inge ac ekulla nu ke tulik natul Abraham!

9 Tuhla uh akola tari in pakiya sak uh nwe ke oka uh. Sak nukewa ma tia oswe fahko wo uh ac fah pakpuki ac sisila nu in e uh."

10 Na mwet uh siyuk sel, "Na mea kut ac oru?"

11 El topuk ac fahk, "Kutena mwet su oasr nuknuk luo lal, lela elan sang sie lun el su wangin la, ac kutena mwet su oasr mwe mongo yorol, lela elan sang kutu nun mwet ma wangin ma nac."

12 Kutu mwet eisani tax elos tuku in wi baptaisla, ac elos siyuk sel, "Mwet Luti, ac kut — mea kut in oru?"

13 El fahk nu selos, "Nimet eis tax yohk liki lupa ma oakwuki ke ma sap an."

14 Ac kutu mwet mweun elos oayapa siyuk sel, "Ac kut — mea kut ac oru?"

El fahk nu selos, "Nimet eisla mani sin kutena mwet ke funmwet, ku orek loh kikiap lain mwet. Kowos in falkinna molin orekma lowos an."

15 Mutawauk in yokelik finsrak lun mwet uh kacl John lah acnu el pa Messiah.

16 Ouinge John el fahk nu selos nukewa, "Nga baptaisi kowos ke kof, tusruktu oasr sie su ac fah tuku, su arulana fulat ac ku likiyu. Nga kupansuwol in tulala ah losyen fahluk lal ah. El ac fah baptaisi kowos ke Ngun Mutal ac e.

17 Fork in sraclik lal oasr inpaol, ac el akola in sraclik fiten wheat liki kulun wheat. El ac fah orani wheat lal nu in nien filma lal. Tusruktu kulun wheat uh ac fah isisyak in sie e su ac fah tiana kunla."

18 In lumah puspis John el fahkak Pweng Wo nu sin mwet uh, ac kwafe nu selos in ekulla ouiyen moul lalos.

19 Tusruktu John el kael Herod, su leumi Galilee, mweyen el payukyak sel Herodias, mutan se kien tamulel lal, ac oru pac kain koluk puspis saya.

20 Na Herod el eisalang John nu in presin, su koluk liki na ouiya ma el oru meet ah.

Jesus El Baptaisla
(Matthew 3:13–17; Mark 1:9–11)

21 Tukun mwet nukewa baptaisla tari, Jesus el oayapa baptaisla. Ke pacl se el pre ah, kusrao ikakla,

---

3:4 3:4–6; Isa 40:3–5

22 ac Ngun Mutal tuhwi nu facl oana luman sie wuleoa. Ac sie
pusra tuku inkusrao me ac fahk, "Kom Wen kulo nutik. Nga arulana
insewowo sum."

Fwilin Sou Lun Jesus
(Matthew 1:1–17)

23 Ke pacl se Jesus el mutawauk in oru orekma lal sahp el yac tolngoul
matwal. Mwet uh pangon mu el wen natul Joseph, su ma natul Heli,
24 wen natul Matthat, wen natul Levi, wen natul Melchi, wen natul
Jannai, wen natul Joseph,
25 wen natul Mattathias, wen natul Amos, wen natul Nahum, wen
natul Esli, wen natul Naggai,
26 wen natul Maath, wen natul Mattathias, wen natul Semein, wen
natul Josech, wen natul Joda,
27 wen natul Joanan, wen natul Rhesa, wen natul Zerubbabel, wen
natul Shealtiel, wen natul Neri,
28 wen natul Melchi, wen natul Addi, wen natul Cosam, wen natul
Elmadam, wen natul Er,
29 wen natul Joshua, wen natul Eliezer, wen natul Jorim, wen natul
Matthat, wen natul Levi,
30 wen natul Simeon, wen natul Judah, wen natul Joseph, wen natul
Jonam, wen natul Eliakim,
31 wen natul Melea, wen natul Menna, wen natul Mattatha, wen
natul Nathan, wen natul David,
32 wen natul Jesse, wen natul Obed, wen natul Boaz, wen natul
Salmon, wen natul Nahshon,
33 wen natul Amminadab, wen natul Admin, wen natul Arni, wen
natul Hezron, wen natul Perez, wen natul Judah,
34 wen natul Jacob, wen natul Isaac, wen natul Abraham, wen natul
Terah, wen natul Nahor,
35 wen natul Serug, wen natul Reu, wen natul Peleg, wen natul Eber,
wen natul Shelah,
36 wen natul Cainan, wen natul Arphaxad, wen natul Shem, wen
natul Noah, wen natul Lamech,
37 wen natul Methuselah, wen natul Enoch, wen natul Jared, wen
natul Mahalaleel, wen natul Kenan,
38 wen natul Enosh, wen natul Seth, wen natul Adam, wen nutin God.

4

Srifeyuk Jesus
(Matthew 4:1–11; Mark 1:12–13)

1 Ke Jesus el foloko liki Infacl Jordan el sesseslana ke Ngun Mutal.
Ngun el kololla nu yen mwesis,
2 ac Devil el srifel we ke lusen len angngaul. Jesus el tiana mongo ke
lusen pacl sac nufon, pwanang el masrinsralla.
3 Devil el fahk nu sel, "Kom fin Wen nutin God, sap eot se inge in
ekla bread."
4 A Jesus el fahk, "Ma Simusla fahk mu mwet uh tia ku in moul ke
bread* mukena."
5 Na Devil el pwanulak nu sie acn fulat ac fahkak tokosrai nukewa
lun faclu nu sel in kitin pacl ah na.

* **4:4** ***bread:*** kalmac pa kutena mwe mongo.

6 Ac Devil el fahk nu sel, “Nga ac fah sot nu sum ku nukewa ac mwe
kasrup inge nukewa. Ma inge nukewa ituku tari nu sik, ac nga ku in
kitala nu sin kutena mwet ma nga lungse sang nu se.
7 Kom fin alu nu sik, na ma inge nukewa fah ma lom.”
8 Jesus el fahk, “Ma Simusla uh fahk mu, ‘Kom fah alu nu sin Leum
God lom ac kulansap nu sel mukena!’ ”
9 Na Devil el usalla nu Jerusalem, ac fililya ke acn se ma fulat oemeet
ke Tempul, ac fahk nu sel, “Kom fin Wen nutin God, atula nwe ten.
10 Tuh Ma Simusla fahk mu, ‘God El ac fah sap nu sin lipufan lal in
liyekomyang ac karingin kom.’
11 Oayapa fahk mu, ‘Elos ac fah tapukkomyak inpaolos, tuh kom in
tia tokelik niom ke eot uh.’ ”
12 A Jesus el fahk, “Ma Simusla uh fahk, ‘Nik kom srike Leum God
lom.’ ”
13 Tukun Devil el srife Jesus in ouiya pus, na el fahsr lukel nu ke sie
pac pacl.

Jesus El Mutawauk Orekma Lal In Galilee
(Matthew 4:12–17; Mark 1:14–15)

14 Na Jesus el folokla nu Galilee, ac ku lun Ngun Mutal oan facl.
Pweng kacl fahsrelik nu in polo acn sac nufon.
15 El luti in iwen lolngok lalos, ac mwet nukewa kaksakunul.

Lillilyak Jesus Liki Acn Nazareth
(Matthew 13:53–58; Mark 6:1–6)

16 Na Jesus el som nu Nazareth, yen ma el matula we, ac ke len
Sabbath el som nu in iwen lolngok oana el oru pacl nukewa. El tuyak
in rit Ma Simusla,
17 ac itukyang nu sel book lal Isaiah mwet palu. El laknelik book
limlim sac ac konauk acn se ma simla kas inge, fahk mu:
18 “Ngun lun Leum God oan fuk,
Mweyen El mosrweyula in fahkak pweng wo nu sin mwet
sukasrup.
El supweyume in sulkakin lah mwet sruoh ac fah sukosokla,
Ac mwet kun ac fah sifil eis liyaten;
In aksukosokye mwet su muta in keok,
19 Ac fahkak lah pacl sac tuku tari
Ke Leum God El fah molela mwet lal.”
20 Jesus el lumwani book sac ac folokonang nu sin mwet liyaung, na
el muta nu ten. Mwet nukewa in lohm uh ngetang suilya
21 ke el fahk nu selos, “Misenge Ma Simusla se inge akpwayeiyuk ke
pacl se na kowos lohng ke nga riti ah.”
22 Elos nukewa arulana lut sel, ac fwefela ke kas na wo ma el fahk
ah. Elos fahk, “Ku tia wen se natul Joseph ah pa inge?”
23 El fahk nu selos, “Nga etu na lah kowos ac fahk soakas se inge
nu sik, ‘Mwet ono, sifacna unwekomla.’ Kowos ac oayapa fahk nu sik,
‘Ma kut lohng mu kom tuh oru Capernaum, oru pac acn sesr uh.’ ”
24 El tafwelana in fahk, “Nga ac fahk ma se inge nu suwos: sie mwet
palu el tiana lungkinyuk in acn sel sifacna.
25 Nga fahk pwaye nu suwos lah pus katinmas in Israel in pacl lal
mwet palu Elijah, ke pacl se ma tuh wangin af ke lusen yac tolu tafu,
ac sracl lulap se tuh sikyak we ah.

26 Ne ouinge, a Elijah el tuh tia supweyukla nu yurin sie selos in
Israel, a tuh supweyukla el nu yurin sie katinmas su muta Zarephath,
apkuran nu Sidon.
27 Ac pus pac mwet ma maskin musen lepa su muta Israel in pacl lal
mwet palu Elisha, ac tia sie selos kwela, a Naaman mukena, sie mwet
Syria."
28 Ke mwet in iwen lolngok uh lohng ma inge, elos arulana
kasrkusrakak.
29 Elos tuyak, amakunulla Jesus nu likin siti uh, ac usalak nu fineol
soko ma siti selos uh musala fac. Elos ako in sinukunulla fin fulu se,
30 a el fahla na inmasrlolos ac som lukelos.

Sie Mwet Su Oasr Ngun Fohkfok Yoro
(Mark 1:21–28)

31 Na Jesus el som nu Capernaum, sie siti srisrik in Galilee, yen el
luti mwet uh we ke len Sabbath.
32 Elos nukewa arulana lut ke ouiyen luti lal, mweyen el sramsram
ku, oana sie su oasr wal la.
33 Oasr sie mwet ma wi muta in iwen lolngok uh, su oasr demon ac
ngun fohkfok in el. El liksreni wola ke sie pusra lulap ac fahk,
34 "Kom! Jesus mwet Nazareth, mea kom lungse sesr an? Ya kom
tuku in kunauskutla? Nga etu lah su kom an: kom pa el su mutallana
sin God me!"
35 Jesus el kai ngun sac ac fahk, "Misla, ac illa liki mukul sacn!" Ngun
fohkfok sac kipakinya mwet sac nu infohk uh ye mutalos nukewa ac
illa lukel, ac tia sifil oru kutena ma nu sel.
36 Mwet uh nukewa fwefela, ac fahk nu sin sie sin sie, "Ku kas fuka
inge? Ke ku ac wal lulap mwet se inge el sap ku nu sin ngun fohkfok
uh, ac elos illa!"
37 Na pungen Jesus fahsrelik nu in polo acn sac nufon.

Jesus El Akkeyala Mwet Puspis
(Matthew 8:14–17; Mark 1:29–34)

38 Jesus el illa liki iwen lolngok ac som nu in lohm sel Simon. Nina
kien mutan kial Simon el maskin musen fol ke mano, ac mwet uh
fahkang nu sel Jesus.
39 El som tu sisken mwe oan kial, ac sap mas sac in som lukel. Fol
sac wanginla lukel, na mutan sac tukakek ac kulansap nu selos.
40 Tukun faht uh tili, mwet nukewa ma oasr mwet kawuk la su
maskin kain in mas puspis elos use mwet inge nu yurin Jesus. El filiya
paol fin kais sie selos ac akkeyalosla nukewa.
41 Ngun fohkfok uh wi pac illa liki mwet puspis, ac wowoyak ac fahk,
"Kom Wen nutin God!"
Jesus el kai ngun fohkfok inge ac tia lela elos in kaskas, mweyen elos
etu lah el pa Messiah.

Jesus El Luti In Acn Judea
(Mark 1:35–39)

42 Ke apkuran in lenelik, Jesus el som liki siti sac nu in sie acn wangin
mwet we. Mwet uh mutawauk in sokol, ac ke elos konalak elos srike
in ikolilya elan tia som.

43 Tuh el fahk nu selos, “Nga enenu in fahkak pac Pweng Wo ke
Tokosrai lun God uh in kutu pac acn saya, mweyen pa inge sripa se
God El supweyume kac uh.”
44 Ouinge el oru luti lal in iwen lolngok in acn Judea nufon.

5

Jesus El Mutawauk In Pangon Mwet Tuma Lutlut Lal
(Matthew 4:18–22; Mark 1:16–20)

1 Sie len ah Jesus el tu pe Lulu Gennesaret ke mwet uh aikusiyak nu
yorol in lohng kas lun God.
2 El liye oak lukwa oai pe acn ah; mwet patur ah filiya oak uh ac oul
kwa lalos uh.
3 Jesus el sroang nu in soko oak uh, ma okal Simon, ac siyuk elan
sokla oak uh kutu liki pe acn uh. Jesus el muta fin oak uh ac luti mwet
uh.
4 Ke safla luti lal uh el fahk nu sel Simon, “Sifilpa kulla oak uh liki
pe acn uh nu yen loal, na kom ac mwet wi kom an sifilpa sisya kwa
lowos an nu in kof uh.”
5 Ac Simon el fahk, “Leum, kut patur fong fon se a wangin ik kut
sruokya. Tusruktu kom fin sap, nga ac sifilpa sisya kwa uh.”
6 Elos sisya kwa lalos uh, ac sruokya ik na pukanten, oru kwa uh
apkuran in mihsalik.
7 Ouinge elos pounseti mwet wialos fin oak soko ngia in tuku ac
kasrelos. Elos tuku ac tukeni nwakla oak lukwa ah nwe arulana
nwanala kewa ke ik, oru oak uh apkuranna in moti.
8 Ke Simon Peter el liye ma sikyak inge, el putati ye mutun Jesus ac
fahk, “O Leum, fahla likiyu, tuh nga sie mwet koluk!”
9 El ac mwet welul uh arulana fwefela ke pusiyen ik ma elos sruokya
ah.
10 Oayapa James ac John, wen natul Zebedee, mwet patur wial Simon
ah, eltal wi pac fwefela. Jesus el fahk nu sel Simon, “Nimet sangeng.
Ingela kom ac fah mwet kwa mwet.”
11 Elos amakunak oak uh nu weacn ah, filiya ma nukewa, ac fahsr
tukun Jesus.

Jesus El Akkeyala Sie Mukul
(Matthew 8:1–4; Mark 1:40–45)

12 Sie pacl ah Jesus el muta in sie siti, ac oasr mukul se muta we su
arulana afla manol ke musen lepa. Ke el liyal Jesus, el faksufi ac kwafe
sel, “Leum, fin wo sum, kom ku in aknasnasyeyula!”
13 Jesus el asroela paol ac kahlilya ac fahk, “Nga lungse! Kom in
nasnasla!” In kitin pacl ah na musen lepa ah wanginla lukel.
14 Jesus el fahk nu sel, “Nimet srumun nu sin kutena mwet, a kom
in fahsr suwosot nwe yurin mwet tol tuh elan liye kom. Na sang mwe
kisa ma Moses el sap in orek, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet
nukewa lah kom kwela.”
15 Tusruktu pweng ke Jesus sa na fahsrelik nu in acn nukewa, ac un
mwet puspis tuku sokol in lohng luti lal, ac in akkeyeyukla liki kain
mas puspis lalos.
16 A Jesus el wacna som lukelos nu yen wangin mwet muta we tuh
elan pre.

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Ul
(Matthew 9:1–8; Mark 2:1–12)

17 Sie len ah ke Jesus el luti, kutu mwet Pharisee ac mwet luti Ma
Sap, su tuku liki siti srisrik nukewa in acn Galilee ac Judea ac liki acn
Jerusalem, elos wi pac muta we. Ku lun Leum God oan facl Jesus elan
akkeyala mwet mas uh.
18 Oasr mwet ekasr tuku ac us mwet ul se fin mwe oan kial, ac elos
srike in usalak nu in lohm uh nu ye mutun Jesus.
19 Tusruktu ke sripen tingtingi lohm uh ke mwet, elos tia ku in
usalak. Ke ma inge elos fanyak nu fin lohm uh, srakla kutu afyuf fin
mangon lohm uh, ac kukunya mwet ul sac fin mwe oan kial ah nu ten,
inmasrlon mwet uh ye mutal Jesus.
20 Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk nu sin mwet ul sac,
"Ma lik, ma koluk lom nunak munas nu sum."
21 Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee elos mutawauk in asiyuki ac
fahk, "Su mwet se inge, ku enum in kaskas lain God! God mukena ku
in nunak munas ke ma koluk!"
22 Jesus el etu ma elos nunku, ac el fahk nu selos, "Efu kowos ku
asiyuki insiowos?
23 Pia kac ma fisrasr in fahk uh, 'Ma koluk lom nunak munas nu
sum,' ku, 'Tuyak ac fahsr!'
24 Inge nga ac akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin Mwet
fin faclu in nunak munas ke ma koluk." Ouinge el fahk nu sin mwet ul
sac, "Nga fahk nu sum tuyak, srukak mwe oan kiom ac som nu lohm
sum!"
25 In pacl sacna mwet sac tuyak ye mutalos nukewa, srukak mwe
oan kial ac som nu lohm sel ac kaksakin God.
26 Elos nukewa arulana lut ac fwefela! Elos kaksakin God ac fahk,
"Seyal usrnguk na pwaye ma kut liye misenge!"

Jesus El Pangnol Levi
(Matthew 9:9–13; Mark 2:13–17)

27 Tukun ma inge, Jesus el oatula ac liye sie mwet eisani tax su muta
in nien orekma lal. Inel pa Levi. Ac Jesus el fahk nu sel, "Fahsr tukuk."
28 Levi el tuyak, filiya ma nukewa ac fahsr tokol.
29 Na Levi el oru sie kufwa na yohk in lohm sel in akfulatyal Jesus,
ac pus sunun mwet eisani tax ac mwet pac saya elos wi pac kufwa sac.
30 Kutu mwet Pharisee oayapa kutu mwet wialos su luti Ma Sap elos
torkaskas nu sin mwet tumal lutlut lun Jesus ac fahk, "Efu kowos ku
mongo ac nim inmasrlon mwet eisani tax ac mwet koluk inge?"
31 Ac Jesus el topkolos ac fahk, "Mwet ku in mano tia enenu mwet
ono, a mwet mas na.
32 Nga tia tuku in suk mwet suwoswos, a mwet koluk."

Mwe Siyuk Ke Lalo
(Matthew 9:14–17; Mark 2:18–22)

33 Kutu mwet uh fahk nu sin Jesus, "Mwet lutlut lal John oayapa
mwet lutlut lun mwet Pharisee kwacna lalo ac pre, a mwet lutlut lom
uh elos mongo na ac nim."
34 Ac Jesus el topuk, "Ya kowos nunku mu kowos ac ku in sap mwet
solsol nu ke kufwen marut uh in lalo, ke mwet kacto lun kufwa sacn
oasr yorolos? Tia ku!

35 Tusruktu, len se ac fah tuku ke mwet kacto sac ac fah utukla
lukelos, na pa ingan pacl se elos fah lalo."
36 Jesus el oayapa fahk pupulyuk se inge: "Wangin mwet seya
nuknuk sasu sang pinis nuknuk mah. El fin oru ouinge, el kunausla
nuknuk sasu sac, ac ipin nuknuk sasu sac ac tia oana nuknuk mah sac.
37 Oayapa wangin mwet okoaung wain sasu nu in mwe neinyuk*
mah, mweyen wain sasu uh ac seya mwe neinyuk sac, na mwe neinyuk
sac ac mihsalik, ac wain uh ac kahkla.
38 Ac tia ouinge, a wain sasu uh enenu in okwokyang nu in mwe
neinyuk sasu!
39 Oayapa wangin mwet lungse nim wain sasu tukun el nim tari wain
matu. El ac fahk mu, 'Eman ma matu uh wo liki ma sasu.' "

6

Kusen Siyuk Ke Len Sabbath
(Matthew 12:1–8; Mark 2:23–28)

1 Jesus el tuh fahsr in sie ima in wheat ke sie len Sabbath. Mwet
tumal lutlut elos mutawauk in kinis fokin wheat uh, ac ilya inpaolos
ac mongo kac.
2 Kutu mwet Pharisee elos siyuk, "Efu kowos ku oru ma su Ma Sap
lasr uh tia lela in orek ke len Sabbath?"
3 Jesus el topkolos ac fahk, "Ya kowos soenna riti ma David el tuh
oru ke el ac mwet lal elos masrinsral?
4 El tuh utyak nu in lohm sin God, eis bread ma kisayang nu sin God
ac kang, ac sang pac nu sin mwet ma welul in wi pac kang. A ma inge
lain Ma Sap, mweyen wangin mwet ku in kang bread inge sayen mwet
tol."
5 Ac Jesus el fahk pac nu selos, "Wen nutin Mwet el Leum lun len
Sabbath."

Sie Mwet Su Ulla La Paol
(Matthew 12:9–14; Mark 3:1–6)

6 Ke sie pac len Sabbath uh Jesus el utyak nu in iwen lolngok ac luti
we. Oasr sie mwet muta we su lac paol layot ulla.
7 Kutu mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee tuh kena suk sripa elos in
tukakunulak Jesus kac, ke ma inge elos tuni na lah Jesus el ac akkeyala
mwet ke len Sabbath.
8 Tuh Jesus el etu nunak lalos, ac el fahk nu sin mwet se ma ul paol,
"Tuyak ac fahsru nu meet uh." Mwet sac tuyak ac som tu insac.
9 Na Jesus el fahk nu selos, "Nga siyuk suwos: mea Ma Sap lasr uh
lela nu sesr in oru ke len Sabbath? In oru ma wo, ku in oru ma koluk?
In molela moul lun sie mwet, ku in kunausla?"
10 El ngetang liyalos nukewa su raunella, na el fahk nu sin mukul
sac, "Asroela poum." El oru, ac paol kwela.
11 Elos arulana kasrkusrak ac mutawauk in pwapa inmasrlolos ke
ma elos ac ku in oru nu sin Jesus.

Jesus El Sulela Mwet Sap Singoul Luo
(Matthew 10:1–4; Mark 3:13–19)

12 In pacl sac Jesus el utyak nu fin eol soko in pre, ac el sisla fong
nufon se we in pre nu sin God.

---

* **5:37** ***mwe neinyuk:*** Liye 'mwe neinyuk wain' ke Kalmen Kutu Kas.

13 Ke lenelik el pangon mwet tumal lutlut nu yorol ac sulela singoul
luo selos, ac pangnolos mwet sap:
14 Simon (su el sang inel Peter) ac Andrew ma lel; James ac John,
Philip ac Bartholomew,
15 Matthew ac Thomas, James wen natul Alphaeus, ac Simon mwet
Zealot.*
16 Judas wen natul James, ac Judas Iscariot, su tuh forla tukakunulak
tok.

Jesus El Luti Ac Akkeyala Mas
(Matthew 4:23–25)

17 Ke Jesus el oatui liki fineol uh wi mwet sap lal, el tu yen tupasrpasr
se wi sie u na lulap sin mwet lutlut lal. Oasr pac sie u lulap tukeni we
su tuku liki acn Judea nufon ac Jerusalem, oayapa liki siti lun Tyre ac
Sidon su oan sisken meoa uh.
18 Mwet inge tuku in tuh lohng luti lal, oayapa in akkeyeyukla ke
mas lalos. Elos su keok ke ngun fohkfok elos wi pac muta we ac
akkeyeyukla.
19 Mwet nukewa srike na in kahlilya, mweyen ku na yohk tuku kacl
me, ac akkeyalosla nukewa.

Insewowo Ac Asor
(Matthew 5:1–12)

20 Jesus el ngetang nu sin mwet lutlut lal ac fahk,
"Insewowo kowos su sukasrup,
Tuh Tokosrai lun God ma lowos!
21 "Insewowo kowos su masrinsral inge,
Tuh kowos fah kihp!
"Insewowo kowos su tung inge,
Tuh kowos fah israsr!
22 "Insewowo kowos ke mwet uh srungakowos, srikowosla, angon
kowos, ac kunausla inewos ke sripen Wen nutin Mwet!
23 Kowos in insewowo ke pacl ouinge uh, ac srosro ke engan, tuh
yoklana ma lacne lowos inkusrao. Tuh mwet matu lalos oru oapana
inge nu sin mwet palu su somla meet.
24 "A we nu suwos su kasrup in pacl inge,
Tuh kowos eis tari mwe insewowo lowos!
25 "We nu suwos su kihp in pacl inge,
Tuh kowos ac fah masrinsral!
"Ac we nu suwos su israsr in pacl inge,
Tuh kowos ac fah asor ac tung!
26 "We nu suwos ke mwet nukewa kaskas wo keiwos, tuh mwet matu
lalos elos oru oapana inge nu sin mwet palu kikiap su somla."

Lungse Mwet Lokoalok Lowos
(Mark 7:12)

27 "Tusruktu nga fahk nu suwos su lohng kas luk: Lungse mwet
lokoalok lowos, ac oru wo nu selos su srungakowos.
28 Akinsewowoyalos su selngawi kowos, ac pre kaclos su oru koluk
nu suwos.
29 Kutena mwet fin puokya la oalum, sang pac elan puokya layen
ngia. Mwet se fin eisla coat lom, kom sang pac nuknuk fon lom an nu
sel.

---

* **6:15** ***Zealot:*** kalmac pa mwet ngalkin acn se.

30 Sang nu selos nukewa su siyuk sum ke kutena ma, ac mwet se fin
eisla kutena ma lom, nimet siyuk elan sifil folokonot nu sum.
31 Oru nu sin mwet ngia oapana ma kom lungse elos in oru nu sum.
32 "Kowos fin lungse mwet na ma lungse kowos uh, mwe insewowo
fuka kowos nunku mu kowos ac eis kac? Finne mwet koluk uh, elos
lungse pac mwet ma lungse elos!
33 Ac kowos fin oru wo nu sin mwet na ma oru wo nu suwos uh,
mwe insewowo fuka kowos nunku mu kowos ac eis kac? Finne mwet
koluk, elos oru pac ouingan!
34 Ac kowos fin sang ma lowos in kasru na mwet ma kowos etu mu
kowos in sifilpa eis selos uh, ya kowos nunku mu kowos ac eis mwe
insewowo kac? Finne mwet koluk, elos sang pac kasru nu sin mwet
koluk saya uh, elos in mau ku in sifilpa eis ke lupan na maelos sang
ah!
35 In tia ouinge. A kowos in lungse mwet lokoalok lowos, ac oru wo
nu selos; sang mwe kasru ac tia soano in sifil folokinyuk nu suwos.
Ac tufah yohk ma lacne nu suwos, ac kowos ac fah tulik nutin God
Fulatlana. Tuh El kulang nu sin mwet koluk su tia etu in sang kulo.
36 Kowos in pakoten oana ke Papa tomowos El pakoten.

Mwe Luti Ke Nununku Mwet Saya
(Matthew 7:1–5)

37 "Nimet nununku mwet saya, ac God El fah tia nununkekowos;
nimet lusla mwet saya, na God El fah tia liskowosla. Nunak munas nu
sin mwet saya, ac God El fah nunak munas nu suwos.
38 Sang mwe kite nu sin mwet saya, ac God El fah asot nu
suwos. Aok, ac fah itukot nu suwos ke sie lupa na suwohs — ma
toanyuki, usrukyuki ac sifil tohktokak nwe ke kahkla, ac fah okwoki
nu inpouwos. Srikasrak se ma kowos orekmakin nu sin mwet saya pa
srikasrak se God El ac fah orekmakin nu suwos."
39 Ac Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge: "Sie mwet kun el tia
ku in pwen sie pac mwet kun. El fin oru, eltal na kewa ac fah putatla
nu in luf uh.
40 Wangin sie mwet lutlut fulat liki mwet luti lal; a kais sie mwet
lutlut ke el aksafyela lutlut nukewa lal, el ac fah fulat oana mwet luti
lal.
41 "Efu ku kom tuni kutkut srisrik ke mutun mwet lim, ac tiana liye
polosak in motom?
42 Efu ku kom ku in fahk nu sin ma lim, 'Ma lik, lela nga in kunesla
kutkut se luin motom an,' a kom tia kulun liye polosak in motom
sifacna? Kom mwet wosounkas! Eisla meet polosak in motom an,
na kom fah ku in liye kalem kutkut se ke mutun mwet lim."

Soko Sak Ac Fahko Kac
(Matthew 7:16–20; 12:33–35)

43 "Soko sak wo koflana oswe fahko koluk, oayapa soko sak koluk
koflana oswe fahko wo.
44 Sak nukewa eteyuk ke fahko ma el oswe; mwet uh tia kunesla fig
liki mu soko, ku eis grape liki kokul uh.
45 Sie mwet wo el fahkak ma wo liki nunak wo su oan insial, ac sie
mwet koluk el fahkak ma koluk liki nunak koluk su oan insial. Tuh
oalu el kaskas ac fahk ma su inse sessesla kac."

Luo Mwet Musa Lohm
(Matthew 7:24–27)

46 "Efu kowos ku pangonyu 'Leum, Leum,' a tia oru ma nga fahk
kowos in oru uh?
47 Kutena mwet su tuku nu yuruk, ac lohng ac akos ma nga fahk, nga
ac fahkak nu suwos lah el oana mea.
48 El oana sie mwet ma musai lohm sel. El pukanak acn uh nwe ke
el sun eot ku uh, ac el oakiya pwelung lal fac. Sronot uh ac fah tuku
fungulya lohm uh, tuh koflana ikruiya, mweyen ku oakwuk lal.
49 A kutena mwet su lohng kas luk ac tia akos, el oana sie mwet ma
musai lohm sel fin fohk ac wangin pwelung kac. Ke pacl se sronot uh
fungulya lohm uh, kitin pacl ah na ikori, ac arulana musalla!"

7

Jesus El Akkeyala Mwet Kulansap Se Lun Sie Leum Lun Acn Rome
(Matthew 8:5–13)

1 Tukun Jesus el fahk kas inge nukewa nu sin mwet uh, el som nu
Capernaum.
2 Oasr sie leum lun mwet mweun Rome muta we, ac oasr yorol sie
mwet kulansap su el arulana lungse yohk, ac mwet sac mas apkuranna
in misa.
3 Ke leum sac lohng kacl Jesus, el supwala kutu sin un mwet matu
lun mwet Jew in som solalma elan tuku ac akkeyala mwet kulansap se
lal ah.
4 Elos tuku nu yurin Jesus ac arulana kwafe sel ac fahk, "Mwet se
inge arulana fal kom in kasrel.
5 El arulana lungse mwet in mutunfacl sesr, ac el sifacna musaela
iwen lolngok se sesr."
6 Ouinge Jesus el welulos som. Ke el apkuranyang nu ke lohm sac
mwet leum sac supwala kutu sin mwet kawuk lal in som fahk nu sel,
"Leum, nimet akelyaye kom. Nga kupansuwol kom in utyak nu in
lohm sik uh,
7 ac nga tia pac fal in sifacna fahsrot nu yurum. Tari, kom fahklana
ke kas lom, ac mwet kulansap se luk inge fah kwela.
8 Nga wi pac muta ye ku lun mwet leum, ac oasr pac mwet mweun
muta ye kolyuk luk. Nga ku in fahk nu sin sie, 'Fahla!' ac el ac fahla.
Ac nu sin sie pac, 'Fahsru!' na el ac fahsru. Ac nga ac sap nu sin mwet
kulansap luk, 'Orala ma se inge!' na el oru."
9 Jesus el lut ke el lohng ma inge, na el forla ac fahk nu sin u lulap se
ma fahsr tokol, "Nga fahk nu suwos, nga soenna liye lupan lulalfongi
ouinge meet, finne in Israel!"
10 Mwet utuk kas uh folokla nu in lohm sin leum sac, ac konauk lah
mwet kulansap sac kwela.

Jesus El Akmoulyauk Wen Nutin Sie Katinmas

11 Tia paht tukun ma inge, Jesus el som nu in sie siti pangpang Nain,
ac mwet tumal lutlut, oayapa sie u lulap, elos welul.
12 In pacl se na ma el sun mutunpot nu in siti uh, pukmas se akola in
orek, ac mwet uh oatui ke mutunpot uh. Mwet se ma misa uh el wen
sefanna nutin katinmas se, ac sie un mwet na pus elos wi katinmas
sac tufoki.

13 Ke Leum el liyal, el arulana pakomutal, ac el fahk nu sel, “Nimet
tung.”
14 Na el fahsryang ac kahlye box in mas sac, ac mwet ma us uh elos
tui. Jesus el fahk, “Wen se! Nga fahk nu sum, tukakek!”
15 Na mwet misa sac tukakek ac el mutawauk in kaskas, ac Jesus el
eisalang nu sin nina kial ah.
16 Elos nukewa arulana sangeng, ac elos kaksakin God ac fahk, “Sie
mwet palu fulat sikyak inmasrlosr! God El tuku in molela mwet lal!”
17 Pweng kacl Jesus inge fahsrelik nu in facl Judea nufon, ac oayapa
ke acn nukewa apunla.

Mwet Supweyukla Sel John Baptais
(Matthew 11:2–19)

18 Ke mwet tumal lutlut lal John elos fahkak ma inge nu sel, el
pangonma luo selos
19 ac supwaltalla nu yurin Leum in siyuk sel, “Ya kom pa el su ac fah
tuku, ku kut ac soano sie pacna?”
20 Ke eltal tuku nu yurin Jesus, eltal fahk, “John Baptais el supwekut
in tuh siyuk lah kom pa el su ac fah tuku, ku kut ac soano sie pacna?”
21 In pacl sacna pus tari mwet ma Jesus el akkeyala liki kain in mas
puspis lalos, sisla ngun fohkfok in elos, ac sang liyaten nu sin mwet
kun.
22 El topuk mwet utuk kas lal John ac fahk, “Folokla nu yorol John ac
fahk nu sel ma komtal liye ac lohng: mwet kun elos ku in liye, mwet ul
elos ku in fahsr, ac mwet musen lepa elos nasnasla, mwet sulohngkas
elos ku in lohng, mwet misa elos akmoulyeyukyak, ac Pweng Wo uh
lutiyuk nu sin mwet sukasrup.
23 Fuka lupan insewowo lalos su tia alolo keik!”
24 Tukun mwet lal John folokla, Jesus el mutawauk in sramsram kacl
John nu sin u lulap sac, ac fahk, “Ke kowos tuh som nu yorol John nu
yen mwesis ah, mea kowos tuh finsrak mu kowos ac tuh liye? Ya soko
ah ma kusrusrsrusr ke eng uh?
25 Mea kowos som in liye ah? Ya sie mwet su yunla ke nuknuk kato?
Mwet ma nukum nuknuk kato, ac pukanten pac mwe kasrup lalos, elos
muta inkul fulat sin tokosra uh.
26 Fahkma nu sik, mea kowos som in liye uh — ya sie mwet palu?
Aok pwaye, tusruktu nga fahk nu suwos, el su kowos liye ah fulat liki
na sie mwet palu.
27 Mweyen John pa mwet se Ma Simusla uh fahk kacl mu: ‘Nga ac
supwaot mwet in sulkakin se luk meet liki kom, in tuh sakunla inkanek
lom uh.’ ”
28 Ac Jesus el sifilpa fahk, “John el fulat liki kutena mwet su moul
oemeet me. Tusruktu el su pusisel oemeet in Tokosrai lun God uh el
fulat lukel John.”
29 Mwet nukewa, oayapa mwet eisani tax uh, elos lohng ma inge ac
akilen suwoswos lun God ke sripen elos baptaisla sel John.
30 Tusruktu mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos pilesru oakwuk
lun God nu selos, ac tiana lungse baptaisla sel John.
31 Ac Jesus el sifilpa fahk, “Inge, mea nga ac ku in luma mwet in pacl
inge uh nu kac uh? Elos oana mea?

32 Elos oana tulik srisrik su muta ke nien kuka. Sie un tulik uh wowo
nu sin sie pac u ac fahk, ‘Kut nikaruru nu sumtal, a komtal tiana srosro
nu kac! Kut yuk on in asor, a komtal tiana tung!’
33 Ke John Baptais el tuh tuku, el lalo ac tia nim wain, ac kowos fahk,
‘Oasr ngun fohkfok in el!’
34 Wen nutin Mwet el tuku, ac el mongo ac nim, ac kowos fahk, ‘Liye
mwet se inge! El kainmongo ac lungse na nim mwe sruhi, ac el kawuk
nu sin mwet eisani tax ac mwet koluk pac saya!’
35 Tusruktu lalmwetmet lun God uh akkalemyeyuk in moul lun mwet
nukewa su moulkin.”

Jesus In Lohm Sel Simon Mwet Pharisee

36 Sie mwet Pharisee solal Jesus elan welul mongo in eku, na Jesus
el som nu lohm sel ac pituki in mongo.
37 Oasr sie mutan in siti sac su moul lal uh tiana wo. El lohngak lah
Jesus el mongo oasr in lohm sin mwet Pharisee sac, na el use sufa soko
ma orekla ke eot alabaster ac nwanala ke ono keng.
38 Na el tu sisken nial Jesus ac tung, ac el mutawauk in aksroksrokye
nial ke sroninmutal. Na el eela nien Jesus ke aunsifal, ngokya nial, ac
mosrwela ke ono keng sac.
39 Ke mwet Pharisee sac liye, el nunku sel sifacna, “Fin mwet palu na
pwaye se pa inge, el ac etu lah su mutan se kahlul inge, oayapa ouiyen
moul lal lah el sie mutan koluk.”
40 Jesus el kasla ac fahk nu sel, “Simon, oasr ma nga lungse fahk nu
sum.”
Na Simon el fahk, “Kwal, Mwet Luti, fahkma.”
41 Na el Jesus el fahk, “Oasr mwet luo soemoul nu sin sie mwet
liyaung mani. Sie seltal soemoul ke ipin silver lumfoko, ac ma se ngia
ipin silver lumngaul.
42 Kewana mwet luo ah tia ku in akfalye ma el soemoul kac, na mwet
liyaung mani sac el tari sisla soemoul laltal ah kewa. Ke ouinge, su kac
seltal ac lungse mukul sac yohk uh?”
43 Na Simon el fahk, “Nga nunku mu ac el su yohk soemoul la.”
Na Jesus el fahk, “Fal fahk lom an.”
44 Na el ngetang nu sin mutan sac ac fahk nu sel Simon, “Kom liye
mutan se inge? Nga utyak nu in lohm sum ac wangin kof kom ase in
ohlla niuk, a mutan se inge el ohlla niuk ke sroninmutal ac akpaoyela
ke aunsifal.
45 Kom tia pac paingyu ke angokmwet, a mutan se inge el tia tui in
ngok niuk oe ke nga utyak ah me.
46 Kom tia mosrwela sifuk ke oil in olive, a mutan se inge el mosrwela
nufon niuk ke ono keng.
47 Pwayena nga fahk nu sum, lungse yohk su el akkalemye inge
akpwayei lah ma koluk puspis lal nunak munas nu sel tari. Tusruktu
el su eis nunak munas ke ma srik, lungse lal uh ac srik pac.”
48 Na Jesus el fahk nu sin mutan sac, “Ma koluk lom nunak munas
nu sum.”
49 Mwet saya ma wi muta ke tepu sac sifacna nunku insialos, “Su
mwet se inge, ku elan nunak munas ke ma koluk uh?”
50 A Jesus el fahk nu sin mutan sac, “Lulalfongi lom molikomla. Som
in misla.”

8

Mutan Ma Welul Jesus

1 Kutu pacl tok Jesus el fufahsryesr in siti srisrik ac siti lulap in fahkak
Pweng Wo ke Tokosrai lun God. Mwet singoul luo ah welul,
2 ac oayapa kutu mutan ma el tuh akkeyala liki kain in mas ac
ngun fohkfok ma oan yorolos elos welul pac: Mary (su pangpang
Magdalene), su ngun fohkfok itkosr lisyukla lukel;
3 Joanna, mutan kial Chuza, mwet kulansap fulat inkul sel Herod; ac
Susanna — wi mutan pus pac saya su sang ma lalos sifacna in kasrel
Jesus ac mwet tumal lutlut.

Pupulyuk Ke Sie Mwet Taknelik
(Matthew 13:1–9; Mark 4:1–9)

4 Mwet uh nuna fahsrna nu yurin Jesus liki acn nukewa; ac ke sie u
na lulap fahsreni, Jesus el fahk pupulyuk se inge:
5 "Mwet se som in taknelik wheat. Ke el sisalik fita uh nu infohk uh,
kutu fita uh putati nu sisken inkanek uh, yen mwet uh longya, ac won
uh kangla.
6 Kutu putati nu in acn eoteot, ac ke srunak, sa na masla mweyen
wangin kof ke fohk uh.
7 Kutu sin fita uh putati nu in acn ma oasr okan kokul we, wi na sacn
uh kapak ac kupoiya.
8 Ac kutu putati nu in fohk wo — ma inge kapak ac oswe fahko wo,
kais siofok ke ma soko."
Na Jesus el fahk ke pusra lulap, "Kowos in lohng ma inge fin oasr
srewos!"

Sripen Pupulyuk Inge
(Matthew 13:10–17; Mark 4:10–12)

9 Mwet tumal lutlut elos siyuk sin Jesus lah mea kalmen pupulyuk
sac,
10 ac el topuk ac fahk, "Etauk ke ma lukma ke Tokosrai lun God uh
itukot tari nu suwos, tusruktu nu sin mwet saya uh ma inge tuku in
luman pupulyuk, elos in mau suk a tia liyauk, ac elos in lohng a tia
kalem kac."

Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Matthew 13:18–23; Mark 4:13–20)

11 "Pa inge kalmen pupulyuk sac: Fita inge pa kas lun God.
12 Fita ma putati sisken inkanek uh pa mwet su lohng kas lun God,
na Devil el tuku ac eisla kas inge liki insialos elos in mau tia lulalfongi
ac moulla kac.
13 Fita ma putati nu in fohk eoteot uh pa mwet su lohng kas inge ac
insewowo kac. Tusruktu kas uh tiana putati loal in elos. Elos lulalfongi
na ke kitin pacl, a ke mwe sruhf uh sonolos, na elos ikori.
14 Fita ma putati nu yen kokul uh oan we pa elos su lohg — a elya
lalos, ac mwe kasrup ac mwe pwar lun moul se inge ekosla acn sin kas
uh, na fahko uh tiana mwesrla.
15 Fita ma putati in fohk wo uh pa mwet su lohng kas uh, ac sang nu
insielos ke nunak wo ac akosten. Ac elos sruokya ku nwe ke na isus
fahko.

Lam Ye Sie Ahlu
(Mark 4:21–25)

16 “Wangin sie mwet ac akosak lam uh ac filiya ye sie ahlu ku ye sie
bed, a el ac filiya fin sukan lam uh, tuh mwet in liye kalem uh ke elos
ac utyak nu in lohm uh.
17 “Kutena ma su wikla ac fah liyeyuk lemtulauk sin mwet uh, ac
kutena ma su lukmaiyuk, ac fah akkalemyeyuk.
18 “Ke ma inge, kowos lohng akoaruye, mweyen el su oasr ma yoro,
ac fah itukyang pac kutu nu sel; a el su wangin ma yoro, ac fah itukla
lukel, finne ma srisrik ma el nunku mu oasr yorol.”

Nina Kial Jesus Ac Mwet Lel
(Matthew 12:46–50; Mark 3:31–35)

19 Nina kial Jesus ac tamulel lal elos tuku nu yorol, tusruktu ke sripen
iktokeni lun mwet uh, elos tia ku in kalukyang nu yorol.
20 Sie sin mwet uh fahk nu sel Jesus, “Nina kiom ac tamulel lom ah
pa tu likinum uh, ac elos ke osun nu sum.”
21 Jesus el fahk nu selos nukewa, “Nina kiuk ac mwet lik uh pa elos
su lohng kas lun God ac akos.”

Jesus El Akmisyela Sie Eng Upa
(Matthew 8:23–27; Mark 4:35–41)

22 Sie len ah Jesus el sroang nu fin oak soko wi mwet tumal lutlut,
ac el fahk nu selos, “Kut kalot nu lefahlo.” Na eltal oacla.
23 Ke elos kalkalla in lulu uh, Jesus el motulla. Kitin pacl ah na eng na
upa se tuhyak ac oak uh mutawauk in sessesla ke kof, ac elos nukewa
arulana fosrngala.
24 Mwet tumal lutlut elos som ac oaksalak Jesus ac fahk, “Leum,
Leum! Kut ac misa pa ’nge!”
Jesus el tukakek ac kai eng upa sac ac noa uh, na eng uh mihsi ac
noa uh tui, ac mihs na lulap se sikyak.
25 Na el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Pia lulalfongi lowos an?”
A elos arulana fwefela ac sangeng, ac fahk nu sin sie sin sie, “Su
mwet se inge? El sapsap nu sin eng uh ac noa uh, ac elos aksol!”

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Su Oasr Ngun Fohkfok Yoro
(Matthew 8:28–34; Mark 5:1–20)

26 Jesus ac mwet tumal lutlut elos kalla na som nu Gerasa, su oan
lefahl laco in lulu uh tulanya acn Galilee.
27 Ke Jesus el srola nu finmes uh, el sun mwet se in acn sac su oasr
ngun fohkfok pus in el. Ke lusen pacl na loes se mwet se inge tiana
nuknuk, ac tia muta lohm sel, a el mutana inmasrlon kulyuk uh.
28 Ke el liyalak Jesus, el wowoyak ac putati nu ke nial, ac fahk ke sie
pusra lulap, “Jesus, Wen nutin God Fulatlana! Mea kom lungse sik an?
Nga kwafe sum, nimet akkeokyeyu!”
29 El fahk ma inge mweyen Jesus el tuh sap ngun fohkfok sac in
som lukel. Pacl na pus ngun fohkfok sac sruokilya, ac el nwe sruhu in
presin ac paol ac nial kapiri na ke sein, a el ac wotyalik sein inge, ac
ngun fohkfok sac ac kololla nu yen mwesis.
30 Jesus el siyuk sel, “Su inem an?”
El fahk, “Inek pa ‘Legion’ ”*— mweyen pus na ngun fohkfok ilyak
tari nu in el.

* **8:30** ***Legion:*** Liye ke Matthew 26:53.

31 Ngun fohkfok uh kwafe sel Jesus elan tia luselosla nu in luf loal
wangin saflaiya.
32 Tuh oasr un pig na lulap se muta in acn sac mongo pe eol uh.
Ouinge ngun fohkfok uh kwafe tuh Jesus elan fuhlelosla elos in ilyak
nu in pig uh, na el fuhlelosla.
33 Elos illa liki mwet sac nu in pig uh. Na un pig na fon sac riryak
som liki mutun fulu sac ac atula nu in kof uh ac walomla.
34 Mwet ma karingin un pig uh liye ma sikyak uh, na elos kasrusr
som ac fahkelik pweng sac in siti uh ac yurin mwet orek ima uh.
35 Mwet uh som in liye ma sikyak inge, ac ke elos tuku nu yurin
Jesus elos liyauk mwet se ma ngun fohkfok uh itukla lukel lah el muta
ke nien Jesus — el nuknukyang ac tila wel; ac elos nukewa arulana
sangeng.
36 Mwet ma liye ma inge elos fahkak ouiyen kwela lun mwet sac liki
mas lal.
37 Na mwet nukewa in acn Gerasa siyuk Jesus elan som liki acn we,
mweyen elos nukewa arulana sangeng. Ouinge Jesus el sroang nu fin
oak uh in som.
38 Mwet se ma ngun fohkfok uh som lukel el kwafe nu sin Jesus ac
fahk, “Nga ku in wi kom som?”
A Jesus el fahk,
39 “Folokla nu in acn sum ac fahkak ma nukewa ma God El oru nu
sum.”
Na mwet sac fahsr sasla in siti sac, ac fahkak ke ma nukewa Jesus el
oru nu sel.

Acn Natul Jairus Ac Sie Mutan Su Kahlye Nuknuk Lun Jesus
(Matthew 9:18–29; Mark 5:21–43)

40 Ke Jesus el foloko mwet uh insewowo in paingul, mweyen elos
nukewa muta soanel.
41 Na mwet se pangpang Jairus el tuku — el sie mwet kol lun iwen
lolngok we. El putati nu ke nien Jesus, ac kwafe sel elan som nu lohm
sel ah,
42 mweyen acn sefanna natul su yac singoul luo matwal, el mas ac
apkuran in misa.
Ke Jesus el welul som, u lulap sac ukwalla pac, oru elos arulana
iktokeni.
43 Oasr pac sie mutan wi un mwet sac fahsr su maskin musen srah
ke yac singoul luo. El sisla mani lal nukewa nu sin mwet ono, tuh
wanginna sie ku in akkeyalla.
44 El fahsryak inmasrlon mwet uh nu tokol Jesus ac kahlye pulan
nuknuk lal ah, ac kitin pacl ah na musen srah se lal ah tui.
45 Na Jesus el fahk, “Su kahlyuwi uh?”
Mwet nukewa fahk mu tia etu, na Peter el fahk, “Leum, mwet uh
arulana raunikomla ac ikuskomyak.”
46 A Jesus el fahk, “Oasr mwet se kahlyuwi, mweyen nga pula mu
oasr ku luk som likiyu.”
47 Mutan sac akilen lah eteyukyak ma el oru uh, ouinge el fahsryak
rarrar ac putati nu ke nien Jesus. Ye mutun mwet nukewa el fahkak
nu sel lah efu ku el kahlilya, ac fahk pac lah mas lal wanginla in pacl
sacna.
48 Jesus el fahk nu sel, “Acn nutik, lulalfongi lom akkeyekomla. Som
in misla.”

49 Ke Jesus el srakna fahk ma inge, sie mwet supweyukme liki lohm
sin mwet kol lun iwen lolngok sac ac fahk nu sel, “Jairus, acn nutum
el misa. Nimet sifil aklokoalokye mwet luti sacn.”
50 Tusruk Jesus el lohng sap soko ah, ac el fahk nu sel Jairus, “Nikmet
fosrnga. Lulalfongi na, ac tulik sac ac fah sifil moul.”
51 Ke Jesus el sun lohm sac, el tia lela kutena mwet in welul utyak
sayal Peter, John, ac James, oayapa papa ac nina kien tulik sac.
52 Mwet in lohm sac nufon elos tung ac asor ke tulik sac. Ac Jesus el
fahk, “Nimet kowos tung. Tulik se inge tia misa, el motul na!”
53 Elos nukewa isrunul, mweyen elos etu lah tulik sac misa tari.
54 A Jesus el sruokya paol ac fahk ke pusra lulap, “Tulik se, tukakek!”
55 Na el moulyak, ac in kitin pacl ah na el tukakek, ac Jesus el sap
elos in sang kutu mongo nal.
56 Papa ac nina kial eltal arulana lut, tusruk Jesus el fahk eltal in
tiana fahk nu sin kutena mwet ma sikyak uh.

9

Jesus El Supwalik Mwet Tumal Lutlut Singoul Luo
(Matthew 10:5–15; Mark 6:7–13)

1 Jesus el pangoneni mwet tumal lutlut singoul luo uh, ac sang ku ac
wal nu selos in lusla ngun fohkfok ac oayapa in akkeyala kain in mas
nukewa.
2 Na el supwalosla in luti ke Tokosrai lun God, ac in akkeyala mwet
mas,
3 tukun el fahk nu selos, “Nik kowos us kutena ma wi kowos: tia
sikal, tia mwe ap, tia mwe mongo, tia mani, ac tia pac nuknuk sayen
ma kowos nukum an.
4 Kutena lohm ma paingyuk kowos we, kowos mutana in lohm sacn
nwe ke na kowos som liki acn sacn.
5 Kutena acn ma mwet uh tia paing kowos we, kowos fahsr liki acn
sacn ac osrokla kutkut in niowos an we, tuh in mwe akul nu selos lah
kowos siselosla.”
6 Mwet tumal lutlut elos som ac fufahsryesr in siti srisrik nukewa.
Elos luti ke Pweng Wo, ac akkeyala mwet mas in acn nukewa.

Fohsak Lal Herod
(Matthew 14:1–12; Mark 6:14–29)

7 Ke Herod, su leumi acn Galilee, el lohng ke ma sikyak inge, el
arulana fohsak, mweyen kutu mwet uh fahk mu John Baptais el sifilpa
moulyak.
8 Ac kutu pac mwet uh fahk mu Elijah mwet palu el sikyak, ac kutu
pac mwet uh fahk mu sie sin mwet palu oemeet ah sifilpa moulyak.
9 Herod el fahk, “Nga tuh sap in tahtla sifal John; na su mwet se inge
nga lohng kac uh?” Ac el srike in suk pacl wo elan sonol Jesus.

Jesus El Kiteya Mukul Limekosr Tausin
(Matthew 14:13–21; Mark 6:30–44; John 6:1–14)

10 Mwet tumal lutlut elos foloko ac fahkak nu sin Jesus ma nukewa
elos oru. El srelosla liki mwet uh elos in welul som mukelana muta in
siti se pangpang Bethsaida.
11 Ke un mwet uh lohngak, elos ukwalla. Jesus el paingulos, ac fahkak
nu selos ke Tokosrai lun God, ac akkeyalosla nukewa su oasr mas yoro.

12 Ke faht uh apkuran in tili, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac
fahk, “Supwala mwet uh in som nu in siti srisrik ac acn ma apkuran,
elos in konauk mongo nalos ac nien mongla lalos, mweyen acn se inge
wangin mwet muta we.”
13 A Jesus el fahk nu selos, “Kowos sang kutu mongo an nalos.”
Ac elos fahk, “Pwayena ma oasr yorosr pa srukwal in bread limekosr
ac ik lukwa. Ya kom lungse kut in som moul mongo nu sin u na fon se
inge?”
14 (Mukul apkuran in limekosr tausin oasr in acn sac.)
Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Oralik mwet uh nu ke u
srisrik, kais lumngaul ke u se, ac sap elos in muta.”
15 Tukun mwet tumal lutlut elos oru mwet uh in muta,
16 Jesus el eis srukwal limekosr ac ik lukwa ah; el ngetak nu inkusrao
ac sang kulo nu sin God kac, el kunsalik ac sang nu sin mwet tumal
lutlut elos in kitalik nu sin mwet uh.
17 Elos nukewa mongo ac kihpi, ac mwet tumal lutlut elos orani fotoh
singoul luo ke luwen ma elos kang uh.

Fahkak Lal Peter Kacl Jesus
(Matthew 16:13–19; Mark 8:27–29)
18 Sie len ah ke Jesus el mukena pre, mwet tumal lutlut elos tuku nu
yorol, ac el siyuk selos, “Mwet uh fahk mu su nga uh?”
19 Ac elos topuk ac fahk, “Kutu fahk mu kom pa John Baptais, ac kutu
mu kom pa Elijah, ac kutu pac fahk mu sie sin mwet palu oemeet uh
sifil moulyak.”
20 Na el siyuk, “A kowos? Kowos fahk mu su nga uh?”
Ac Peter el fahk, “Kom pa Christ lun God.”

Jesus El Kaskaskin Keok Ac Misa Lal
(Matthew 16:20–28; Mark 8:30—9:1)
21 Na Jesus el sap ku nu selos in tiana fahk ma inge nu sin kutena
mwet.
22 El oayapa fahk mu, “Wen nutin Mwet el ac enenu na in
akkeokyeyuk ac lisyukla sin un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet
luti Ma Sap uh. El ac fah anwuki, tusruktu tukun len tolu el ac fah sifil
akmoulyeyukyak.”
23 Ac el fahk nu selos nukewa, “Kutena mwet fin lungse fahsr tukuk,
el enenu in lafwekunul sifacna, srukak sakseng lal ac fahsr tukuk.
24 Tuh el su lungse molela moul lal ac fah tuhlac lukel, a el su moul
lal tuhlac lukel keik, fah molela moul lal.
25 Ac tuh mwe mea nu sin sie mwet el fin eis faclu nufon tuh in ma
lal, a moul lal kunausyukla ac tuhlac lukel? Wangin sripa!
26 Mwet se fin mwekyekinyu ac mwe luti luk, na Wen nutin Mwet el
ac fah mwekyekunul ke el tuku in wolana lal ac in wolana lun Papa
ac lun lipufan mutal lal.
27 Nga fahk pwaye nu suwos lah kutu sin mwet su oasr inge ac fah
tia misa nwe ke na elos liye Tokosrai lun God.”

Ekla Lun Jesus
(Matthew 17:1–8; Mark 9:2–8)
28 Sahp ac wik se tukun el fahk ma inge, Jesus el eisal Peter, John, ac
James in welul utyak in pre fineol uh.

29 Ke pacl se el pre ah, mutal ekla, ac nuknuk lal uh ekla nu ke
fasrfasr na saromrom.
30 In kitin pacl ah na mwet luo sikyak tu siskal ac sramsram nu sel.
Mwet luo inge pa Moses ac Elijah,
31 su sikyak in wolana lun kusrao, ac sramsram nu sin Jesus ke luman
ma ac sikyak ke el ac akpwayeyela oakwuk lun God, ke el ac misa in
Jerusalem.
32 Peter ac mwet wial uh arulana mwetkel in pacl sac, tusruk elos
ngutalik ac liye wolana lun Jesus ac mwet luo ma tu siskal.
33 Ke mwet luo ah fahsr lukel Jesus, Peter el fahk nu sel, "Leum, wo
ke kut muta inge! Kut ac orala tolu iwen aktuktuk: sie sum, sie sel
Moses, sie sel Elijah." (El tia arulana etu ma el fahk ah.)
34 Ke el srakna kaskas, pukunyeng se sikyak ac afnulosi, ac mwet
tumal lutlut elos sangengla ke pukunyeng sac sonelosi.
35 Ac sie pusra tuku in pukunyeng uh me ac fahk, "El inge Wen nutik
su nga sulella — kowos porongal!"
36 Ke pusra sac wanginla, eltal liyal Jesus el mukena muta. Mwet
tumal lutlut eltal tiana fahk kutena ma elos liye inge nu sin kutena
mwet in pacl sac, a eltal mislana.

Jesus El Akkeyala Tulik Mukul Se Su Oasr Ngun Fohkfok Yorol
(Matthew 17:14–18; Mark 9:14–27)

37 Ke len tok ah, Jesus ac mwet tumal lutlut tolu ah tufoki liki fineol
uh, ac sie u na lulap sonol Jesus.
38 Sie mwet inmasrlon u sac wowoyak ac fahk, "Mwet Luti! Nga
kwafe sum, liye wen sefanna nutik inge!
39 Ngun fohkfok se muta sikyang nu sel, ac el ac wowo ac kipakinilya
nu infohk uh ac oru atinfilak in fahsr ke inwalul. Ma se inge akkeokyal
ac upana in wanginla lukel!
40 Nga kwafe sin mwet tomom lutlut in sisla ngun sac, a elos tia ku."
41 Jesus el fahk, "Fuka lupan selulalfongi ac sesuwos in orekma lowos
uh! Nga ac muta yuruwos putaka? Nga ac muteng kowos nwe ngac?"
Na el fahk nu sin mukul sac, "Use wen nutum an nu inse."
42 Ke tulik sac tuku ah, ngun fohkfok uh kuhlukinilya nu infohk uh,
ac mas lal ah sifil tuyang nu sel. Jesus el sap ku nu sin ngun sac ac
akkeyala tulik sac, na el eisalang nu sin papa tumal uh.
43 Mwet nukewa arulana fwefela ke ku lulap lun God.

Jesus El Sifil Kaskas Ke Misa Lal
(Matthew 17:22–23; Mark 9:30–32)

Mwet uh srakna oela ke ma Jesus el oru, ke el fahk nu sin mwet
tumal lutlut,
44 "Nimet mulkunla ma nga ac fahk nu suwos inge! Wen nutin Mwet
el ac fah itukyang nu ke ku lun mwet uh."
45 Tusruktu mwet tumal lutlut elos tia kalem ke kas inge. Ma inge
wikinyukla lukelos, oru elos tia ku in etu kalmeya, ac elos sangeng in
siyuk sel kac.

Su Fulat Oemeet Uh
(Matthew 18:1–5; Mark 9:33–37)

46 Sie akukuin sikyak inmasrlon mwet tumal lutlut lah su selos fulat
oemeet uh.

47 Jesus el etu ma elos nunku, ouinge el srukak sie tulik fusr, ac
tulokinya siskal
48 ac fahk nu selos, “Kutena mwet su eis tulik se inge inek el eisyu;
ac kutena mwet su eisyu, el oayapa eis El su supweyume. Tuh el su
srik oemeet inmasrlowos nukewa, el pa fulat oemeet.”

Kutena Mwet Su Tia Lain Kowos El Wi Kowos
(Mark 9:38–40)

49 John el kasak ac fahk, “Leum, kut tuh liye sie mwet sisla demon
uh inem, ac kut tulokinilya mweyen el tia wi kut fahsr tukum.”
50 A Jesus El fahk nu sel ac nu sin mwet lutlut saya uh, “Nimet
kutongol, mweyen kutena mwet su tia lain kowos, el wi kowos.”

Sie Acn In Samaria Tia Lungse Eisal Jesus

51 Ke apkuranme pacl in utukyak Jesus nu inkusrao, el wotela sel mu
el ac som nu Jerusalem, na el mukuiyak in som.
52 El supwala kutu sin mwet tumal lutlut in som meet lukel nu in sie
siti srisrik in acn Samaria in tuh akoela ma nukewa nu sel.
53 Tuh mwet in acn sac tia lungse eisal nu we, mweyen kalem mu el
ac som nu Jerusalem.
54 Ke luo sin mwet tumal lutlut, James ac John, liye ma inge,
eltal fahk, “Leum, kom lungse kut in sap e in tuku inkusrao me ac
esukulosyak?”
55 Jesus El forang ac kaeltal.*
56 Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in sie pacna siti srisrik.

Mwet Su Fahk Mu Elos Ac Fahsr Tukun Jesus
(Matthew 8:19–22)

57 Ke elos fahsr inkanek lalos, oasr mwet se fahk nu sin Jesus, “Nga
ac fahsr tukum nu yen nukewa kom som nu we uh.”
58 Jesus el fahk nu sel, “Oasr luf sin kosro fox, ac oasr ang lun won
yen engyeng uh, a funu Wen nutin Mwet, wangin acn elan ona ac
mongla we.”
59 El fahk nu sin sie pac mwet, “Fahsru, fahsr tukuk.”
A mwet sac fahk nu sel, “Lela nga in folokla ac pikinya papa tumuk
ah meet.”
60 Jesus el topuk ac fahk, “Filiya nu sin mwet misa in pikinya mwet
misa lalos. A kom fahla ac sulkakinelik Tokosrai lun God.”
61 Sie pac mwet uh fahk, “Nga ac fahsr tukum, Leum, tusruktu lela
nga in somwin ac wilkas nu sin sou luk ah meet.”
62 Jesus el fahk nu sel, “Mwet se fin mutawauk in pikin ima lal ke
plao, a el tapulla nu tok, el tia fal nu ke Tokosrai lun God.”

10

Jesus El Supwala Mwet Itngoul

1 Tukun ma inge Jesus el sifilpa sulela mwet itngoul ac supwaloselik
kais luo in fahsr meet lukel nu in acn nukewa ma el akola in som nu
we.

---

* **9:55** ***ac kaeltal:*** kutu leng tok sang pac kas inge in tafwela verse se inge, mu “El fahk, ‘Komtal tia kalem ke ouiyen ngun se su oan in komtal, tuh Wen nutin Mwet el tia tuku in kunausla moul lun mwet uh, a in molelosla.’ ”

2 El fahk nu selos, “Oasr sie kosrani na yohk, a puelac mwet in
kosrani. Pre nu sin Leum lun kosrani uh Elan supwala mwet orekma
in oru orekma in kosrani lal uh.
3 Kowos som! Nga supwekowosla oana sheep fusr nu inmasrlon
kosro wolf uh.
4 Nimet kowos us mwe neinyuk mani, ku mwe ap, ku fahluk. Nimet
tui in paing mwet inkanek uh.
5 Kutena pacl kowos ac ilyak nu in sie lohm, ma se meet kowos ac
fahk pa, “Misla nu sin mwet in lohm uh.”
6 Fin oasr mwet se in lohm sacn su lungse ipeis ke misla, na kas in
misla lowos fah ma nu sel; ac fin wangin, na ac fah foloko nu yuruwos.
7 Nimet kowos uti-utyak nu in lohm pukanten, a kowos mutana in
lohm sefanna, ac mongo ac nim ke ma elos ac sot nu suwos an; tuh fal
sie mwet orekma in eis molin orekma lal.
8 Pacl nukewa kowos som nu in sie siti ac mwet we uh paing kowos,
kowos in eis ac mongo ke ma elos ac sot nu suwos,
9 ac akkeyala mwet mas in acn sacn, ac fahk nu sin mwet in acn sac,
‘Tokosrai lun God tuku apkuran nu suwos.’
10 Tusruktu, pacl nukewa ma kowos utyak nu in sie siti ac mwet we
uh tia paing kowos, na kowos illa nu inkanek uh ac fahk,
11 ‘Finne kutkut ke inkanek lowos ma sremla ye niasr uh, kut eela
in lain kowos. Tusruktu, esam lah Tokosrai lun God tuku apkuran!’
12 Nga fahk pwayena nu suwos lah ke Len in Nununku, God El ac
akkalemye pakomuta lal nu sin Sodom liki na siti se ingan!

Siti Su Tia Lulalfongi
(Matthew 11:20–24)

13 “We nu suwos, mwet Chorazin! Ac we nu suwos pac, mwet
Bethsaida! Orekma usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn
Tyre ac Sidon, mwet we lukun pituki na oengi, ac nokomang nuknuk
yohk eoa ac muta fin apat in akkalemye lah elos auliyak liki ma koluk
lalos!
14 God El ac fah akkalemye pakoten lal nu sin acn Tyre ac Sidon ke
Len in Nununku, liki kowos.
15 Ac funu kowos, mwet Capernaum! Ya kowos lungse akfulatye
kowos sifacna nwe inkusrao? Ac fah sisila kowos nu in hell!”
16 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kutena mwet su
porongekowos, el porongeyu; ac kutena mwet su pilesrekowos, el
pilesreyu; ac kutena mwet su pilesreyu, el pilesru El su supweyume.”

Foloko Lun Mwet Itngoul Uh

17 Mwet itngoul elos foloko arulana engan. Elos fahk, “Leum, ngun
fohkfok uh wi pac akos kut ke kut sapsap nu selos ke inem!”
18 Ac Jesus el topkolos ac fahk, “Nga liyal Satan ke el putatla lucng
me oana sarom uh.
19 Lohng akwoya! Nga sot tari ku nu suwos kowos in ku in longya
wet pwasin ac scorpion, ac kowos fah kutangla ku nukewa lun Mwet
Lokoalok sac, ac wangin ma ac ku in aklokoalokye kowos.
20 Tusruktu nik kowos engankin lah ngun fohkfok uh akos kowos, a
kowos in engan lah inewos simla inkusrao.”

Jesus El Arulana Engan
(Matthew 11:25–27; 13:16–17)

21 In pacl sacna, Ngun Mutal oru tuh Jesus elan sessesla ke engan, ac
el fahk, “Papa su Leum lun Kusrao ac faclu! Nga kulo nu sum tuh kom
ikasla nu sin mwet nikin ma su kom okanla liki mwet lalmwetmet ac
mwet etu. Aok, Papa, ma inge orek fal nu ke lungse lom.
22 “Papa tumuk El ase ma nukewa nu sik. Wangin mwet etu lah su
Wen sayen Papa, ac wangin pac mwet etu lah su Papa, sayen Wen ac
elos su Wen El sulela in fahkulak nu se.”
23 Na Jesus El forang nu sin mwet tumal lutlut ke elos mukena muta
ac fahk nu selos, “Kowos arulana insewowo lah motowos liye ma
kowos liye inge!
24 Nga fahk nu suwos lah mwet palu puspis ac tokosra puspis kena
liye ma kowos liye inge, a elos tia ku in liye, ac in lohng ma kowos
lohng, a elos tiana.”

Pupulyuk Ke Sie Mwet Samaria Wowo

25 Sie mwet luti Ma Sap el tuku in srikal Jesus. El fahk, “Mwet Luti,
mea nga ac oru tuh nga in eis moul ma pahtpat?”
26 Jesus El topuk ac fahk, “Mea simla in Ma Sap uh? Kom ac aketeya
fuka?”
27 Na mwet sac fahk, “ ‘Kom fah lungse Leum God lom ke insiom
kewa, ke ngunum kewa, ke ku lom kewa, ac ke nunkom kewa’, ac
‘Lungse mwet tulan lom oana ke kom lungse kom sifacna.’ ”
28 Ac Jesus el fahk, “Pwaye sum. Oru ma inge, ac kom fah moul.”
29 A mwet luti Ma Sap sac kena akkalemye suwohs lal sifacna, na el
siyuk sin Jesus, “Su mwet tulan luk uh?”
30 Ac Jesus el topuk, “Sie pacl ah mwet se oatui liki acn Jerusalem nu
Jericho ke mwet pisrapasr elos sruokilya, onel nwe sarukla nuknuk lal
ac sisella el oan apkuran in misa.
31 Na in pacl sacna, sie mwet tol el tufoki ke innek soko ah, tusruk
ke el liyauk mwet sac, el kuhfla lukel ac ut lac inkanek ngia, ac som
na.
32 In ouiya sac pacna, oasr pac mwet Levi se fahsryak. Ke el liye
mwet sac, el kuhfla nu lac inkanek ngia ac fahla na som.
33 Na sie mwet Samaria oayapa fahsryak ke inkanek sac. Ke el liye
mwet sac, el arulana pakomutal.
34 El kalukyang nu yorol, okoaung oil in olive ac wain nu ke kinet
kacl, ac losya kinet kacl uh, ac srakulang nu fin kosro natul uh, ac
usalla nu in lohm sin mwet fahsr, ac karinganulang we.
35 Ke len tok ah el eis ipin silver luo, sang nu sin mwet se ma liyaung
lohm sac, ac fahk, “Liyalang nwe ke nga foloko, na nga ac fah akfalye
nu sum kutena ma kom sisla kacl.’ ”
36 Na Jesus el siyuk, “Su kac sin mwet tolu ah kom nunku mu el mwet
tulan nu sin mwet se ma mwet pisrapasr ah uni uh?”
37 Na mwet luti Ma Sap sac fahk, “Mwet se ma kulang nu sel ah.”
Jesus el fahk, “Kom som, ac oru oapana.”

Jesus El Mutwata Yorol Martha Ac Mary

38 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos sifil som, el utyak nu in sie siti
srisrik, na sie mutan pangpang Martha el solalak nu in lohm sel.
39 Oasr tamtael se lal pangpang Mary, su tuku muta sisken nien Leum
ac lohng kas in luti lal.

40 Martha el arulana inse toasrla ke sripen el kafofo in oru ma puspis,
na el tuku ac fahk, “Leum, ya pilasr sum ke tamtael se luk inge fuhlela
ngan mukena oru orekma uh? Sap elan tuku kasreyu!”
41 Leum el topuk ac fahk nu sel, “Martha, Martha! Kom fosrnga ac
lokoalok ke ma puspis,
42 a ma sefanna pa eneneyuk uh. Mary el sulela ma se ma wo uh, su
ac fah tiana itukla lukel.”

11

Jesus El Luti Ke Pre
(Matthew 6:9–13; 7:7–11)

1 Sie len ah Jesus el pre in sie acn. Ke el tari, sie sin mwet tumal
lutlut fahk nu sel, “Leum, luti kut in pre, oana ke John el luti nu sin
mwet tumal lutlut ah.”
2 Jesus el fahk nu selos, “Kowos in pre ouinge:
‘Papa:
Lela Ine mutal lom in akfulatyeyuk;
Lela Tokosrai lom in tuku.
3 Kite kut mwe mongo ma kut enenu pingana len.
4 Nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr,
Mweyen kut nunak munas nu sin mwet nukewa su oru koluk nu
sesr.
Ac tia kol kut nu ke mwe srike upa.’ ”
5 Ac Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Fin pa sie suwos som
nu lohm sin mwet kawuk se lal ke infulwen fong ac fahk nu sel, ‘Mwet
kawuk, sewin tolkwe lof in bread an.
6 Kawuk se luk fahsr nu ke sie pac acn tuh pa tui yuruk, a wangin
ma ngan sang kital!’
7 Na kawuk se lom el fin kasma luin lohm uh me, ‘Nimet tukasru! Ku
kom tia liye lah srungul uh kauli tari? Nga ac tulik nutik inge mutulla
tari. Nga tia ku in tukakek ac sot enenu lom an.’
8 Na fuka? Nga fahk nu suwos lah el finne tia tukakek ac sot bread
uh nu sum ke sripen kom mwet kawuk lal, tusruk ke sripen sumwekin
ac kuinsrim lom an, el ac tukakek ac sot mwe enenu lom nukewa.
9 Ouinge nga fahk nu suwos: Siyuk, ac ac fah itukot nu suwos; suk,
ac kowos fah konauk; towolak, ac ac fah ikakla nu suwos.
10 Tuh elos nukewa su siyuk ac fah eis, ac el su suk el fah konauk, ac
srungul ac fah ikakla nu sin kutena mwet su towolak.
11 Su suwos su oasr tulik natu ac sang nu sin wen natul soko wet
pwasin el fin siyuk ke soko ik?
12 Ku el fin siyuk ke sie atro, ya kom ac sang nu sel soko scorpion?
13 Kowos finne koluk, a kowos etu in sang ma wo nu sin tulik
nutuwos uh. Kalem na lah Papa tomowos inkusrao El ac oru arulana
yohk liki, ac El ac fah sang Ngun Mutal nu selos su siyuk sel!”

Jesus Ac Beelzebul
(Matthew 12:22–30; Mark 3:20–27)

14 Jesus el lusla sie demon su oru mwet se kofla kaskas, ac ke pacl
se demon sac illa ah, mwet sac mutawauk in kaskas. Un mwet se ma
liye ah arulana fwefela,
15 tusruktu kutu selos fahk mu, “Beelzebul, leum lun demon uh, pa
sang ku nu sel in luselosyak uh.”

16 Ac kutu pac selos kena srikal Jesus, ouinge elos siyuk sel elan oru
sie mwe akul in akkalemye lah ku lal ma inkusrao me.
17 Tuh Jesus el etu ma elos nunku, na el fahk nu selos, "Kutena
mutunfacl su srisrielik ac alein sie sin sie fah tia oan paht; sie sou
su srisrielik ac fah musalelik.
18 Ke ma inge, u lun Satan uh fin tukeni aacnwuki, na tokosrai lal uh
ac ku fuka? Kowos fahk mu nga lusla demon uh mweyen Beelzebul el
se ku luk in oru.
19 Fin pa ingan ouiya nga oru uh, na mwet lowos uh luselosla fuka?
Mwet lowos uh sifacna akpwayei lah kowos sutuela!
20 Tiana ouingan, a ku lun God pa oru nga in lusla demon uh, ac ma
inge akpwayei lah Tokosrai lun God tuku tari nu yuruwos.
21 "Ke sie mwet fokoko el akoela tari kufwen mwe mweun lal nukewa
in karingin lohm sel, na ma lal nukewa ac oanna wo.
22 Tusruktu sie mwet ma ku lukel fin tuku lainul ac kutangulla, el
ac usla kufwen mweun nukewa ma mwet sac tuh lulalfongi, ac kitalik
ma el pisrala uh.
23 "El su tia wiyu, el lainyu. Ac el su tia wiyu eisani, el sisalik.

Folok Lun Sie Ngun Fohkfok
(Matthew 12:43–45)
24 "Ke pacl se sie ngun fohkfok ac illa liki sie mwet, el ac forfor in
acn ma wangin kof we, in suk acn elan mongla we. El fin tia ku in
konauk, el ac fahk nu sel sifacna, 'Nga ac folokla nu in lohm se nga
muta we meet ah.'
25 Ouinge el ac folokla ac liye lah acn sac nasnasla ac arulana
akoeyukla wo.
26 Na el ac illa ac sifil solama itkosr pac ngun fohkfok ma arulana
koluk lukel, na elos ac tuku ac muta we. Na ac oru tuh moul lun mwet
sac ac koluk liki na meet ah."

Insewowo Pwaye
27 Ke Jesus el fahk ma inge, mutan se kasak liki inmasrlon mwet uh
ac fahk nu sel, "Insewowo mutan se su oswekomla ac katitii kom!"
28 A Jesus el topuk, "Aok pwaye, tuh elos su lohng kas lun God ac
akos, ac insewowo yohk liki!' "

Mwet Uh Siyuk Ke Sie Mwe Akul
(Matthew 12:38–42)
29 Ke mwet uh iktokeni nu yorol Jesus, el sifilpa fahk, "Fuka lupan
koluk lun mwet in pacl inge uh! Elos siyuk sie mwe akul lulap, tuh
wangin ma ac itukyang nu selos sayen mwe akul kacl Jonah.
30 In oapana ke mwet palu Jonah el tuh sie mwe akul nu sin mwet
Nineveh, ouinge Wen nutin Mwet el ac fah sie mwe akul nu sin mwet
in pacl inge.
31 Ke Len in Nununku uh, Kasra lun Sheba el ac mau tuyak ac orek
loh lain mwet in pacl inge uh, mweyen el tuh tuku liki acn sel su oan
yen loeslana in tuh porongo kas lalmwetmet lal Solomon; ac nga fahk
nu suwos lah oasr sie inge su arulana yohk lukel Solomon.
32 Ke Len in Nununku, mwet Nineveh elos ac mau tuyak ac orek loh
lain kowos, mweyen elos tuh forla liki ma koluk lalos ke elos lohng
luti lal Jonah; ac nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su arulana yohk
lukel Jonah!

Kalem Lun Mano Uh
(Matthew 5:15; 6:22–23)

33 “Wangin sie mwet ac akosak sie lam ac okanla, ku afinya ke sie
ahlu. El ac filiya fin sukan lam uh, tuh mwet uh in liye kalem kac ke
elos ac utyak nu in lohm uh.
34 Atronmutun mwet uh oana sie lam nu ke mano. Atronmotom fin
nasnas, na monum nufon ac sessesla ke kalem; tusruktu atronmotom
fin koluk, monum nufon ac fah lohsr.
35 Kowos karinganang tuh kalem su oan in kowos an in tia lohsr.
36 Monum nufon fin sessesla ke kalem ac wangin kitin acn lohsr kac,
ac fah arulana kalem, oana ke sie lam ac tolkowosyak ke kalem yohk
la.”

Jesus El Kaskas Lain Mwet Pharisee Ac Mwet Luti Ma Sap
(Matthew 23:1–36; Mark 12:38–40)

37 Tukun Jesus el kaskas tari, sie mwet Pharisee solal elan welul
mongo; ouinge el utyak ac akola in mongo.
38 Mwet Pharisee sac lut ke el liye lah Jesus el tiana winwinla meet
liki el mongo.
39 Ouinge Leum el fahk nu sel, “Kowos mwet Pharisee uh oaru na in
ohlla acn lik ke cup ac ahlu in mongo lowos uh, a insiowos sesseslana
ke sulallal ac ma koluk.
40 Kowos mwet nikin! God, su orala acn lik El oayapa orala acn loac!
41 A kowos in sang ma oan in cup ac ahlu lowos an nu sin mwet
sukasrup, na ma nukewa ac fah nasnas nu suwos.
42 “We nu suwos mwet Pharisee! Kowos sang nu sin God sie tafu
singoul, finne ke mahsrik mwe akyuye mongo oana mint ac rue, a
kowos pilesru nununku suwohs ac lungse nu sin God. Fal kowos in
oru ma inge, ac tia pilesru ma saya uh.
43 “We nu suwos mwet Pharisee! Kowos lungse nien muta fulat in
iwen lolngok uh, ac in paingyuk kowos ke kas in sunak ke nien kuka
uh.
44 We nu suwos! Kowos oana kulyuk ma wangin akul kac, na mwet
uh fahsr fac ac tia akilen.”
45 Sie sin mwet luti Ma Sap uh fahk nu sel, “Mwet Luti, ke kom fahk
ma inge, kom akkolukye kut pac!”
46 Jesus el topuk ac fahk, “We nu suwos pac, mwet luti Ma Sap!
Kowos sang mwe utuk toasr nu fin mwet uh, a kowos tia asroela
sokofanna kufinpouwos in kasrelos us ma inge.
47 We nu suwos! Kowos orala kulyuk na wowo nu sin mwet palu uh
— nuna mwet palu na ma papa matu tomowos elos tuh onela.
48 Kowos sifacna akkalemye lah kowos insese nu ke ma mwet matu
lowos elos oru meet ah. Elos uniya mwet palu ah, na kowos musaela
kulyuk lalos uh.
49 Ke sripa se inge, Lalmwetmet lun God fahk mu, ‘Nga ac fah
supwala mwet palu ac mwet sap nu yorolos; elos ac fah uniya kutu
selos, ac kalyei kutu.’
50 Ke ma inge mwet in pacl inge ac fah eis mwatan akmas ma papa
matu tumalos tuh oru ke elos onela mwet palu nukewa ke mutaweyen
orekla faclu ah me,
51 mutawauk ke akmas kacl Abel me nwe ke akmas kacl Zechariah,
su tuh anwuki inmasrlon loang in kisa ac Acn Mutal in Tempul uh.

Aok, nga fahk nu suwos, mwet in fil se inge ac fah kalyeiyuk kaclos inge nukewa!
52 “We nu suwos mwet luti Ma Sap uh! Kowos sruok key nu ke mutunoa lun etauk, a kowos sifacna tia utyak nu we, ac kowos kutongolos su kena utyak!”
53 Ke Jesus el som liki lohm sac, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee elos mutawauk in arulana lainul, ac srikal ke mwe siyuk puspis,
54 mweyen elos kena sruokilya ke kutu ma el ac fahk.

12

Kas In Sensenkakin Ke Mwet Wosounkas
(Matthew 10:26–27)
1 Ke tausin puspis mwet fahsreni ac elos asinukiyak ac longya sie sin sie, na Jesus el mutawauk in sramsram meet nu sin mwet tumal lutlut, “Kowos karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet Pharisee inge — nga kaskas ke wosounkas lalos uh.
2 Kutena ma afyufi ac fah ikakla, ac ma wikla nukewa ac fah eteyuk.
3 Ke ma inge, kutena ma kowos fahkla yen lohsr uh ac fah lohngyuk in acn kalem, ac kutena ma kowos mahmai in lukma, ac fah sulkakinyuk ke pusra lulap nu sin mwet nukewa.

Su Fal In Sangeng Se
(Matthew 10:28–31)
4 “Nga fahk nu suwos, mwet kawuk luk, nik kowos sangeng sin mwet su ku in uniya mano, a wangin ma elos ku in oru toko.
5 Nga ac fahkak nu suwos lah su fal kowos in sangeng se uh: Sangeng sin God, su tukun El uniya, oasr ku lal in sisla nu in hell. Aok, El na pa kowos in sangeng se uh!
6 “Ya tia kukakinyukla won sparrow limekosr ke cent luo? Ne ouinge a God El tiana mulkunla siefanna selos.
7 Finne aunsifowos, oaoala nukewa tari. Ke ma inge, nik kowos sangeng; kais sie suwos arulana saok liki sparrow puspis!

Fahkulak Christ, Ku Lafwekunul
(Matthew 10:32–33; 12:32; 10:19–20)
8 “Nga fahk nu suwos, kutena mwet su fahkyuyak ye mutun mwet uh, nga, Wen nutin Mwet, fah oayapa fahkulak ye mutun lipufan lun God.
9 A kutena mwet su lafwekinyu ye mutun mwet uh, nga, Wen nutin Mwet, fah oayapa lafwekunul ye mutun lipufan lun God.
10 “Kutena mwet su kaskas lain Wen nutin Mwet, ac ku in nunak munas nu sel; a kutena mwet su fahk kas enum lain Ngun Mutal, ac fah tia nunak munas nu sel kac.
11 “Ke elos ac uskowosyak in nununkeyuk kowos in iwen lolngok uh, ku ye mutun governor ku mwet leum saya uh, nimet sensen lah mea kowos ac sang topkolos, ku lah mea kowos ac fahk in aksuwosye kowos.
12 Mweyen Ngun Mutal ac fah luti nu suwos in pacl sac ma kowos in fahk.”

Pupulyuk Ke Sie Mwet Kasrup Lalfon
13 Sie sin mwet ke u lulap sac fahk nu sin Jesus, “Mwet Luti, fahk nu sin tamulel luk in kitalik in fal mwe usru lasr sin papa tumasr.”

14 Jesus el topuk nu sel, “Mukul, su srisrngiyuwi in mwet nununku
lomtal, ku in kitalik mwe usru inmasrlomtal uh?”
15 Ac el sifilpa fahk nu selos nukewa, “Liyaung ac karingin kowos
liki kain in rapku nukewa, mweyen moul na pwaye lun sie mwet tia
ma ke ma su oasr lal, el finne arulana kasrup.”
16 Na Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge: “Oasr mwet kasrup se
su acn lal uh oswe kain fokinsak na wowo.
17 El mutawauk in sifacna nunku in el, ‘Wangin acn in nwanak fokin
ima nukewa luk inge we. Mea nga ac oru uh?’
18 Na el sifacna nunku mu, ‘Pa inge ma nga ac oru: nga ac kunausya
lohm in filma luk inge ac musaela pac kutu in yohk liki, yen nga ac
filiya fokin ima ac ma luk nukewa we.
19 Na nga fah fahk nu sik sifacna, Wo nu sum! Ma puspis ma lom
ilusyukyak oan, yolyak in akfalye enenu lom nu ke yac puspis fahsru
uh. Inge kom mongla na, mongo, nim ac akinsewowoye kom sifacna!’
20 A God El fahk nu sel, ‘Kom mwet lalfon! Ofong moul lom ac fah
itukla liki kom; na ac lun su ma inge nukewa ma kom elosak?’ ”
21 Na Jesus el fahk nu selos, “Pa inge ma ac sikyak nu sin mwet su
elosak mwe kasrup nu selos sifacna, ac tia kasrup ye mutun God uh.”

Lulalfongi God
(Matthew 6:25–34)

22 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Pa inge sripa se oru
nga fahk nu suwos kowos in tia fosrnga ke mwe mongo ma kowos
enenu nu ke moul lowos, ku ke nuknuk nu ke monuwos.
23 Tuh moul lowos arulana saok liki mwe mongo, ac monuwos saok
liki na nuknuk.
24 Nunku ke won yen engyeng uh: elos tia taknelik ku kosrani, ac
wangin nien filma lalos ku iwen mongo nalos, a God El kitalos. Ya
kowos tia arulana saok liki won uh?
25 Su suwos ac ku in akloesye moul lal el fin fosrnga kac?
26 Na kowos fin kofla orala ma na srisrik ouinge, efu kowos ku
fosrnga ke ma saya uh?
27 Liye luman kapak lun kiuf inima uh. Elos tia orekma ku tuta
nuknuk lalos. Ac nga fahk nu suwos lah finne Tokosra Solomon su
arulana yohk kasrup lal, nuknuk lal uh tia kato oana sie sin ros kiuf
inge.
28 God pa yunela mah inima inge uh, su oan misenge, na lutu isisyak
ac wanginla. Ya El ac fah tia yunikowosla in arulana wo liki? Arulana
srikla lulalfongi lowos uh!
29 “Ke ma inge, nik kowos sisla pacl lowos in suk ac arulana fosrnga
ke ma kowos ac kang ku nim.
30 (Tuh mwet pegan fin faclu elos suk ma inge in pacl nukewa.) Papa
tomowos El etu lah kowos enenu ma inge.
31 A kowos in suk Tokosrai lal, ac El ac fah asot pac ma inge nu suwos.

Mwe Kasrup Inkusrao
(Matthew 6:19–21)

32 Nikmet sangeng, kowos finne u srisrik se, tuh Papa tomowos El
insewowo in asot Tokosrai nu suwos.
33 Kukakunla ma lowos nukewa ac sang mani an nu sin mwet
sukasrup uh. Akoela nu suwos mwe neinyuk mani ma ac tia kulawi,

ac elosak mwe kasrup lowos inkusrao, yen ma ac fah tiana srikeni we,
mweyen wangin mwet pisrapasr ac fah utyak nu we, ac wangin watil
ac fah kunausla.
34 Tuh yen ma saok lowos oasr we, insiowos ac fah oan pac we.

Mwet Soan Oaru
35 "Loseni infulwowos in ku, ac akosak lam lowos an, tuh kowos in
akola nu ke kutena ma ac sikyak,
36 oana mwet kulansap su tupan foloko lun mwet kacto lalos liki
kufwen marut uh. Ke pacl se leum lalos el tuku ac towol srungul uh,
elos ac sa na ikasla nu sel.
37 Insewowo mwet kulansap inge su ke leum lalos tuku el konalosyak
tuh elos na ngetnget ac akola! Nga fahk nu suwos, el ac sarukla coat
lal, sap elos in muta ke tepu in mongo, na el ac sang ma nalos.
38 Ac fuka lupan engan lalos el fin konauk tuh elos na akola, el finne
tuku ke infulwen fong ku paht liki!
39 Kowos arulana etu lah mwet se la lohm se fin etu ke pacl sie mwet
pisrapasr ac tuku, el tia ku in lela elan utyak nu in lohm uh.
40 Ke ma inge, kowos pac, kowos in akola, tuh Wen nutin Mwet el ac
fah sikme ke ao se su kowos tia etu kac."

Mwet Kulansap Oaru Ac Mwet Kulansap Soaru
(Matthew 24:45–51)
41 Peter el fahk, "Leum, ku pupulyuk se inge ma na nu sesr, ku kom
fahk nu ke mwet nukewa?"
42 Ac Leum el topuk, "Su sie mwet kulansap oaru ac lalmwetmet? El
pa mwet se ma leum lal ac filiya in kol mwet kulansap wial, ac sang
mwe mongo nalos in pacl fal uh.
43 Fuka lupan insewowo lun mwet kulansap se inge leum lal fin
foloko nu lohm sel ac konauk lah el oru ma inge!
44 Pwayena nga fahk nu suwos, leum sac el ac sang tuh mwet
kulansap se inge in liyaung ma lal nukewa.
45 Tusruk, mwet kulansap sac fin sifacna nunku sel mu leum se lal
inge ac tia sa in foloko, ac el fin mutawauk in uni mwet kulansap wial
— kewana mukul ac mutan — ac el mongo, nimnim ac sruhila,
46 na leum lal el ac foloko ke sie len ma mwet kulansap sac tia nunku
mu el ac tuku, ac el tiana akola. Leum sac ac fah sang kai na upa nu
sel, ac eisalang tuh elan keok yurin mwet sululalfongi ac seakos.
47 "Sie mwet kulansap su etu ma leum lal lungse elan oru, a el tiana
akola in oru, ac fah sringsring el upa na.
48 A sie mwet kulansap su tia etu ma leum lal lungse elan oru, a el
orala sie ouiya ma fal in sringsring el kac, ac fah sringsring el fisrasr
na. Mwet se ma itukyang ma pus nu se, ac fah siyukyuk ma pus sel;
ac el su eis arulana yohk, arulana yohk pac ma enenu in ituk sel.

Ke Sripen Jesus, Mwet Uh Srisrielik
(Matthew 10:34–36)
49 "Nga tuku in akosak sie e fin faclu, ac nga kena in tari tayak!
50 Oasr baptais se nga enenu in baptais kac, ac nga ac arulana toasr
nwe ke na orekla!
51 Ya kowos nunku mu nga tuku in ase misla nu faclu? Mo, tia misla,
a sraclik.

52 In pacl se ingela, sou ma oasr mwet limekosr kac ac fah srisrielik,
tolu lain luo, ac luo lain tolu.
53 Papa ac fah lain wen natulos, ac wen ac fah lain papa tumalos;
nina ac fah lain acn natulos ac acn ac fah lain nina kialos; nina ac
fah lain mutan kien mukul natulos, ac mutan payuk fah lain nina kien
mukul tumalos."

Etu Kalmen Pulan Pacl Uh
(Matthew 16:2–3)

54 Jesus el fahk pac nu sin mwet uh, "Ke kowos liye sie pukunyeng
sikyak roto, pacl sacn na kowos ac fahk mu ac afi — na mu afi.
55 Ac ke kowos ac pula ke eng eir ac tuhme uh, na kowos fahk mu ac
arulana fol — na mu fol na.
56 Kowos mwet wosounkas! Kowos ku in liye faclu ac kusrao, ac
aketeya pulan pacl uh, na efu kowos ku tia etu kalmen pacl se inge?"

Suk Misla Yurin Mwet Lain Kom
(Matthew 5:25–26)

57 "Efu ku kowos tia sifacna nunku lah mea fal kowos in oru?
58 Fin oasr mwet se akola in us kom nu ke nununku, srike na in
akmisye inmasrlomtal meet liki komtal sun acn in nununku. Kom
fin tia, na el ac amakin kom nu ye mutun mwet nununku, su ac
eiskomyang nu sin mwet liyaung presin, na ac fah sisiyang kom nu
in presin.
59 Nga fahk nu sum, kom ac fah muta we nwe ke na kom akfalyela
ma nukewa pakpuki kom in moli uh."

13

Forla Liki Ma Koluk Lowos, Ku Misa

1 In pacl sac oasr kutu mwet in acn sac su fahk nu sin Jesus ke mwet
Galilee su Pilate el tuh uniya ke elos orek kisa nu sin God.
2 Jesus el topuk nu selos ac fahk, "Ya ke tuh anwuki mwet Galilee
ingo in ouiya sac, kowos nunku mu elos koluk liki mwet Galilee saya
uh?
3 Mo! Ac nga fahk nu suwos lah kowos fin tia forla liki ma koluk
lowos uh, kowos nukewa ac fah misa oapana elos.
4 Ac fuka mwet singoul oalkosr in Siloam ma tuh misa ke sripen
tower sac putatla nu faclos ah? Ya kowos nunku mu ma inge
akkalemye lah elos koluk liki mwet nukewa su muta Jerusalem uh?
5 Mo! Nga fahk nu suwos lah kowos fin tia forla liki ma koluk lowos
uh, kowos nukewa ac fah misa oapana elos."

Pupulyuk Ke Sak Fig Soko Wangin Fahko

6 Na Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge, "Oasr mwet se su sak
fig soko sunal kapak ke ima in grape se lal. El som suk lah oasr fahko
kac, tuh wangin.
7 Na el fahk nu sin mwet orek ima se lal ah, 'Liye, nga fahsri acn se
inge ke yac tolu ac suk lah oasr fahko ke sak fig soko uh, a nga soenna
konauk sie. Pakiya! Mwe mea in oan akokarkarye acn uh ke wangin!'
8 A mwet ima sac fahk nu sel, 'Leum luk, filiya in oan ke sie pac yac;
nga ac srike in pukanak sropoh an ac sang kutu mwe akmongo ah nu
kac.
9 Na fin fokla, arulana wo; ac fin tia, na kom ku in sap in pakpuki.' "

Jesus El Akkeyala Mutan Sukapas Se Ke Len Sabbath

10 Sie len Sabbath ah Jesus el luti in iwen lolngok.
11 Mutan se muta we su ngun koluk se oru el mas ke lusen yac singoul oalkosr; el foingyak ac tiana ku in suwoselik.
12 Ke Jesus el liyal el pangnolma ac fahk, "Mutan, kom kwela liki mas lom an!"
13 El filiya paol facl, ac in pacl sacna mutan sac suwoselik ac kaksakin God.
14 Mwet kol lun iwen lolngok el kasrkusrak lah Jesus el akkeyala mwet sac ke len Sabbath, na el kasak ac fahk nu sin mwet uh, "Oasr len onkosr fal mwet uh in orekma kac ke wik se. Ke ma inge, kowos tuku ke len ingan in akkeyeyukla kowos, a in tia ke len Sabbath!"
15 Na Leum el topkol ac fahk, "Kowos mwet wosounkas! Kais sie suwos ku in tulala cow ku donkey natul ke len Sabbath ac pwanla liki kalkal uh in sang kof nimal.
16 Liye, mutan se inge ma ke fwilin tulik natul Abraham, su Satan el kapriya ke yac singoul oalkosr. Ya tia fal in tuleyukla el ke len Sabbath?"
17 Top se lal inge oru mwet lokoalok lal uh mwekinla, a mwet saya uh engankin ma wolana nukewa Jesus El oru uh.

Pupulyuk Ke Fiten Mustard
(Matthew 13:31–32; Mark 4:30–32)

18 Na Jesus el fahk, "Fuka luman Tokosrai lun God uh? Mea nga ku in luma nu kac uh?
19 Pa inge lumah uh. Sie mwet el eis sie fiten mustard ac yukwiya in ima lal uh. Fita sac kapak ac orala sak soko, ac won uh tuku orala ang lalos uh in lesak uh."

Pupulyuk Ke Mwe Pulol
(Matthew 13:33)

20 Na Jesus El sifilpa siyuk, "Mea nga ku in luma Tokosrai lun God nu kac uh?
21 Pa inge lumah uh. Mutan se eis kutu mwe pulol ac kulamiseak nu ke sie srikasrak in flao na yohk, nwe ke na flao nufon sac pulolak."

Mutunoa Oasriksrik
(Matthew 7:13–14, 21–23)

22 Jesus el fufahsryesr in siti srisrik ac acn srisrik, ac luti mwet uh ke el fahsr in som nu Jerusalem.
23 Oasr mwet se siyuk sel, "Leum, ku mwet na pu pa ac ku in moulla uh?"
Jesus El topuk ac fahk,
24 "Kwafeang tuh kowos in utyak ke mutunoa oasriksrik; mweyen mwet puspis ac srike in utyak kac, tuh elos ac tia ku.
25 Leum lun lohm sac ac fah tuyak ac kaliya mutunoa uh; na ke kowos tu likin lohm uh ac mutawauk in towol srungul uh ac fahk, 'Ikasla nu sesr!' el ac fah topuk ac fahk nu suwos, 'Nga tia etekowos. Kowos tuku ya me?'
26 Na kowos fah fahk, 'Kut tuh wi kom mongo, ac kom tuh luti in acn sesr ah!'
27 Tusruktu el ac sifilpa fahk, 'Nga tia etu yen kowos tuku we me an. Fahla likiyu, kowos mwet orekma koluk!'

28 Kowos ac fah arulana tung ac ngalis inwihsuwos ke kowos liyal
Abraham, Isaac, Jacob, ac mwet palu nukewa in Tokosrai lun God, a
kowos sifacna fah sisila!
29 Mwet uh ac fah tuku liki acn kutulap ac roto, liki acn eir ac epang,
ac muta ke kufwa lun Tokosrai lun God.
30 Na elos su tok inge ac fah meet, ac elos su meet in pacl inge, elos
ac fah mau tok."

Lungse Lun Jesus Ke Acn Jerusalem
(Matthew 23:37–39)

31 In pacl sacna kutu mwet Pharisee tuku nu yurin Jesus ac fahk,
"Enenu na kom in som liki acn inge, mweyen Herod el ako in unikomi."
32 Jesus el fahk, "Kowos som ac fahkang nu sin fox sulallal soko ah
lah nga sisla demon ac akkeye mwet mas misenge ac lutu, na ulela nga
fah aksafye orekma luk uh.
33 Tusruktu, nga ac fah fahsr na ke inkanek luk misenge, lutu, ac
ulela. Tia fal in anwuki sie mwet palu in kutena acn sayen Jerusalem.
34 Jerusalem, Jerusalem! Kom uniya mwet palu, ac tungal nu ke misa
elos su God El supwalosme in fahkak kas lal nu sum. Pacl ekasr nga
tuh kena sruokkomi inpouk, oana ke sie won el kafisani torokrok natul
ye paol, a kom tia lela.
35 Ke ma inge, lohm sum ac fah pisala. Ac nga fahk nu suwos, kowos
ac fah tia sifil liyeyu nwe ke pacl se kowos ac fah fahk, 'God Elan
akinsewowoyal su tuku Inen Leum.' "

14

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Mas

1 Sie len Sabbath Jesus el som in mongo in lohm sin sie sin mwet kol
lun mwet Pharisee, ac mwet uh arulana tonel Jesus.
2 Oasr mukul se fafwak paol ac nial el tuku nu yurin Jesus,
3 ac Jesus el siyuk sin mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee uh, "Ku
Ma Sap lasr uh lela in akkeyala mas ke len Sabbath, ku tia?"
4 A elos tiana fahkla sie kas. Jesus el eis mwet sac ac akkeyalla ac
supwalla.
5 Na el fahk nu selos, "Fin sie suwos oasr wen se natul ku soko ox
natul su putatla nu in sie luf loal ke len Sabbath, ku kowos ac tia
sulaklak sraklalak liki luf sac ke na len Sabbath?"
6 Na elos tiana ku in topkol ke ma se inge.

Pusisel Ac Kulang

7 Jesus el liye lah kutu mwet uh lungsena sulela acn in muta wowo,
ouinge el fahk pupulyuk se inge nu selos nukewa:
8 "Mwet se fin suli kom nu ke kufwen marut, nimet kom som muta
ke acn ma wo emeet uh. Sahp ac oasr pac mwet se solsolma su fulat
liki kom,
9 na mwet se la kufwa uh su suli komtal kewa, ac tuku ac fahk nu
sum, 'Sang el uh elan muta insacn.' Na kom ac tonongla ac som muta
ke acn ma pusisel oemeet uh.
10 In tia ouinge, a ke suliyuk kom, wo kom in som ac muta ke acn
ma pusisel oemeet uh, na mwet se ma suli kom uh fah fahk nu sum,
'Kawuk, fahsru muta ke acn wowo se inge.' Ouiya se inge ac akkatoye
kom ye mutun mwet nukewa ma suliyuk uh.

11 Tuh kutena mwet su sifacna akfulatyal ac fah akpusiselyeyuk, a el
su sifacna akpusiselyal ac fah akfulatyeyuk."
12 Na Jesus el fahk nu sin mwet se la kufwa uh, "Kom fin orek mongo
infulwen len ku eku, nimet kom suli mwet kawuk lom, ku mwet wiom
ku sou lom saya, ku mwet tulan kasrup lom — mweyen elos ac mau
suli kom pac tok, na fin ouinge kom ac eis tari molin orekma wo se
kom oru ah.
13 Kom fin orek kufwa, kom suli mwet sukasrup, mwet sukapas,
mwet ul, ac mwet kun;
14 na ac fah akinsewowoyeyuk kom, mweyen elos ac tia ku in folokin
orekma wo lom. God El ac fah folokin orekma lom ke len se mwet wo
uh moulyak liki misa."

Pupulyuk Ke Sie Kufwa Lulap
(Matthew 22:1–10)

15 Ke sie sin mwet su welul mongo el lohng ma inge, el fahk nu sin
Jesus, "Fuka lupan engan lun mwet su wi ipeis ke kufwa lun Tokosrai
lun God!"
16 Jesus el fahk nu sel, "Oasr mwet se tuh oru kufwa na lulap se, ac
suli mwet na pus nu kac.
17 Ke mongo in kufwa sac akola tari, el supwala mwet kulansap lal
in som fahk nu sin mwet ma el suli uh, 'Fahsru, ma nukewa akola!'
18 Tusruk elos nukewa mutawauk in fahk sripa lalos in tia ku in
som. Mwet se oemeet uh fahk nu sin mwet kulansap sac, 'Nga tufahna
molela ipin acn se, ac nga enenu in som liye. Nunak munas, fahk elan
tuleyula.'
19 Ac sie pac fahk, 'Nga tufahna molela cow mukul singoul, ac nga
ac som srikalos. Nunak munas, fahk elan tuleyula.'
20 Ac sie pac fahk, 'Nga tufahna marutla, ac ke sripa se inge nga tia
ku in fahsrot.'
21 Na mwet kulansap sac folokla ac fahkak ma inge nukewa nu sin
leum lal. Leum sac arulana foloyak ac fahk nu sin mwet kulansap lal,
'Sulaklak fahla nu pe inkanek uh ac nu inmasrlon lohm in siti uh ac
pwanma mwet sukasrup, mwet sukapas, mwet kun, ac mwet ul.'
22 Tiana paht toko, mwet kulansap sac fahk, 'Sap lom ah orekla tari,
tusruk srak pacna oasr acn lula nu sin kutu pac mwet.'
23 Ouinge leum sac sifil fahk nu sin mwet kulansap lal, 'Fahsrot nu
ke inkanek in ima uh ac acn pac likin siti uh, ac sap mwet uh in tuku,
tuh lohm sik fah sessesla.
24 Nga fahk nu suwos nukewa lah tia siefanna sin mwet suliyuk meet
ah ac fah wi ema mongo ke kufwa se luk inge!' "

Ma Eneneyuk Sin Sie Mwet Tuma Lutlut
(Matthew 10:37–38)

25 Sie pacl ah ke un mwet puspis elos welul Jesus fahsr, el forla ac
fahk nu selos,
26 "Kutena mwet su tuku nu yuruk, el koflana mwet tumuk lutlut el
fin tia lungse nga yohk liki papa tumal ac nina kial, mutan kial ac tulik
natul, mwet lel ac mwet lohl, oayapa moul lal sifacna."
27 Kutena mwet su tia us sakseng lal sifacna ac fahsr tukuk, koflana
mwet tumuk lutlut.

28 Fin sie suwos akoo in musai sie tower, el enenu in muta ac
motkwala lupan molo an meet, ac liye lah ac fal mani ma oasr yorol
in aksafyela ma el oru uh.
29 El fin tia oru ouinge, na tukun el oakiya pwelung uh el ac tia ku
in aksafyela tower sac, ac mwet nukewa ma liye ac fah isrunul.
30 Elos ac fahk, 'Mwet se inge mutawauk in musai, a el tia ku in
aksafyela!'
31 Fin sie tokosra el oatula wi mwet singoul tausin, in mweun lain
sie pac tokosra su tuku in lainul wi mwet longoul tausin, el ac enenu
in muta ac nunkala meet lah pwaye oasr ku lal in lain tokosra se ngia.
32 El fin tia ku, na el ac supwala mwet utuk kas in osun nu sin tokosra
se ngia in pwapa ke sukyen inkanek in misla ke el srakna loes lukel."
33 Ac Jesus el sifil fahk, "In ouiya se pacna inge, wangin sie suwos ku
in mwet tumuk lutlut el fin tia fuhleak ma lal nukewa."

Sohl Su Wangin Em Kac
(Matthew 5:13; Mark 9:50)

34 "Sohl uh ma wo se, tusruktu fin wanginla emah, wanginna ma ac
ku in orek in sifil folokonak emah.
35 Ac wanginla sripa nu ke fohkon acn uh, oayapa nu ke mwe
akmongo sacn uh. Ac fah sisila. Ke ma inge kowos porongo, fin oasr
srewos!"

15

Pupulyuk Ke Soko Sheep Tuhlac
(Matthew 18:12–14)

1 Sie len ah ke mwet eisani tax ac mwet koluk puspis saya fahsreni
in lohng luti lun Jesus,
2 mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap uh mutawauk in torkaskas ac
fahk, "Mwet se inge eisani mwet koluk ac el welulos pac mongo!"
3 Ouinge Jesus el fahk pupulyuk se inge nu selos:
4 "Fin sie suwos oasr sheep siofok natul, ac soko tuhlac, mea el ac
oru? Ya el ac tia filiya ma eungoul eu inima an ac som suk ma soko
ma tuhlac nwe ke na el konauk?
5 Ke el konalak el ac arulana engan, na el ac srakalak nu finpisal,
6 ac usal folokla nu yen sel ah. Na el ac pangoneni mwet kawuk lal
ac mwet tulan lal ac fahk nu selos, 'Fahsru wiyu engan, mweyen nga
konauk sheep soko nutik ma tuhlac!'
7 Nga fahk nu suwos, in ouiya se pacna inge, ac fah oasr engan lulap
inkusrao ke sie mwet koluk su auliyak, liki mwet suwoswos eungoul
eu su nunku mu elos tia enenu in auliyak.

Pupulyuk Ke Sie Ipin Mani Ma Tuhlac

8 "Ku sie mutan fin oasr ipin mani singoul lal, ac sie tuhlac, mea el
ac oru? Ya el ac tia akosak lam uh, imonla lohm uh, ac moniyuk in suk
nwe ke na el konauk?
9 Ke pacl se el konauk uh el ac pangoneni mwet kawuk lal ac mwet
tulan lal ac fahk nu selos, 'Fahsru wiyu engan, mweyen nga konauk
ipin mani se luk ma tuhlac!'
10 Nga fahk nu suwos, in ouiya se na inge, yohk engan yurin lipufan
lun God ke sie mwet koluk su auliyak."

Pupulyuk Ke Sie Wen Su Tuhlac

11 Ac Jesus el sifilpa fahk, “Oasr wen luo nutin sie mwet.
12 Wen se ma fusr ah fahk nu sin papa tumal, ‘Papa, ase nu sik inge
ip luk ke mwe usru lom uh.’ Ouinge papa sac kitalik usru lal nu seltal.
13 Tukun kutu len, wen se ma fusr ah el eisani ma lal nukewa ac som
nu ke sie facl loessula, ac sununtei mani lal uh ke ma na wangin sripa.
14 Tukun el sisla ma lal nukewa, na sie sracl lulap sikyak in facl sac,
ac el muta in kwaco na lulap.
15 Ke ma inge el som ac sukok orekma yurin sie mwet in facl sac, su
supwalla nu inima lal in liyaung pig uh.
16 El kena akkihpye insial ke kulun bean nun pig uh, a wanginna
mwet sang nu sel.
17 Tok, el asmakla ac nunkauk in el mu, ‘Yolyak mwe mongo nun
mwet orekma lun papa tumuk, a nga akuran misa ke masrinsral!
18 Inge nga ac tuyak ac folokla nu yurin papa tumuk ac fahk nu sel,
“Papa, nga orekma koluk lain God ac lain kom.
19 Tia fal in sifil pangpang nga wen nutum. Oreyu oana sie sin mwet
orekma lom.’ ”
20 Ke ma inge, el tuyak ac folokla nu yurin papa tumal.

“Ke el srakna fahsr loesla liki lohm sel uh, papa tumal ah liyalak ac
arulana pakomutal, ac el kasrusr nu yurin wen natul, kafiselma inpaol
ac ngok mutal.
21 Na wen sac fahk, ‘Papa, nga orekma koluk lain God ac lain kom.
Tia fal in sifilpa pangpang nga wen nutum.’
22 Tusruktu papa sac fahk nu sin mwet kulansap lal, ‘Sulaklak, use
sie nuknuk na kato ac sang nokmulang. Sang pac sie ring nu ke paol,
ac fahluk nu ke nial.
23 Na kowos som ac use cow fusr soko ma fact oemeet uh ac uniya,
kut in orek kufwa ac engan.
24 Mwehen wen se nutik inge tuh misa, ac inge el sifil moul; el tuhlac,
ac inge koneyukyak el.’ Ouinge kufwa ah mutawauk.
25 “In pacl se inge, wen se ma matu ah orekma oasr inimae. Ke el
foloko ac apkuranyang nu ke lohm uh, el lohng pusren mwe on ac
onsrosro.
26 Na el pangonma sie sin mwet kulansap uh ac siyuk sel, ‘Mea orek
uh?’
27 Ac mwet kulansap sac fahk, ‘Tamulel se lom el foloko, ac papa
tomom el uniya cow fusr soko ma fact oemeet uh, mweyen wen se
natul ah painmoul foloko ac ku na.’
28 Wen se ma matu arulana kasrkusrak, ac tia lungse utyak nu in
lohm ah. Ouinge papa tumal el tufoki ac kwafe elan utyak.
29 Tusruktu el topuk papa tumal ac fahk, ‘Liye, yac puspis nga
orekma nu sum oana sie mwet foko, ac tiana seakos ma sap lom uh. Ac
mea kom se nu sik? Ne nani soko, kom tia pac use nga in orek kufwa
kac yurin mwet kawuk luk uh!
30 A wen se nutum inge el sununtei ma lom nukewa yurin mutan
kosro su eis molin kosro lalos, ac ke el foloko kom uniya cow fusr soko
ma fact oemeet uh nu sel!’
31 Papa sac fahk nu sel, ‘Wen nutik, kom muta yuruk pacl nukewa,
ac ma luk nukewa ma lom.
32 A kut enenu na in orek kufwa ac engan, mweyen tamulel se lom
inge el misa ac sifil moul. El tuhlac, ac inge sifil koneyukyak el.’ ”

16

Sie Mwet Tutafpo Usrnguk

1 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Oasr sie mwet na kasrup,
su filiya sie mwet tutafpo in liyaung ma lal nukewa. Na fwackyang nu
sin mwet kasrup sac lah mwet tutafpo se lal ah supoklotina ma lal uh.
2 Ouinge el pangnolma ac fahk nu sel, 'Mea nga lohng keim inge? Ase
nu sik sie pwepu in akkalemye orekmakinyen ma luk uh sum, mweyen
kom ac tia sifil karingin ma luk uh.'
3 Ac mwet tutafpo sac sifacna nunku in el, 'Mea nga ac oru, ke leum
luk el akola in sisyula liki orekma luk uh? Nga munas in wi puk laf,
ac nga mwekin in ngusr.
4 Kwal, nga etu lah mea nga ac oru, tuh mwet uh in suliyu nu in
lohm selos tukun sisila nga liki orekma luk.'
5 Ouinge el solama kais sie mwet ma oasr soemoul la nu sin leum
sac. El siyuk sin mwet se meet ah, 'Lupa su soemoul lom nu sin leum
luk?'
6 Ac el topuk, 'Barrel siofok ke oil in olive.' Na mwet tutafpo sac
fahk nu sel, 'Pa inge pwepu in misa lom uh. Muta insacn, simusla ma
lumngaul.'
7 Na el sifil siyuk sin sie pac, 'Ac kom, lupa su soemoul lom?' Ac
mwet sac topuk, 'Sie tausin bushel in wheat.' Na mwet tutafpo sac
fahk ouinge, 'Pa inge pwepu in misa lom uh. Simusla ma oalfoko.'
8 Ouinge, leum lun mwet tutafpo kutasrik sac kaksakunul ke inkanek
usrnguk ma el oru, mweyen mwet facl se inge arulana yohk usrnguk
lalos ke ma elos oru, liki mwet lun kalem uh."
9 Ac Jesus el sifilpa fahk, "Ke ma inge nga fahk nu suwos: orekmakin
mwe kasrup lun faclu tuh kowos in konauk mwet kawuk lowos, na ke
pacl se lisr, ac fah suliyuk kowos nu in lohm kawil.
10 Kutena mwet su oaru in ma srik, ac fah oaru pac ke ma yohk; ac
kutena mwet su sesuwos in ma srik ac fah sesuwos pac ke ma yohk.
11 Kowos fin soaru in karingin mwe kasrup lun faclu, ac ku in
lulalfongiyuk kowos fuka in karingin mwe kasrup pwaye uh?
12 Ac kowos fin soaru in karingin ma lun siena mwet, su ac ku in sot
ma lowos?
13 "Wangin mwet kulansap ku in kulansapu leum luo. El ac srunga
sie, ac lungse el ngia; el ac pwaye nu sin sie, ac kwase el ngia. Kowos
koflana kulansupu God ac mani."

Kutu Mwe Fahk Lun Jesus
(Matthew 11:12–13; 5:31–32; Mark 10:11–12)

14 Ke mwet Pharisee elos lohng ma inge elos isrun Jesus, mweyen
elos lungse mani.
15 Jesus el fahk nu selos, "Kowos sifacna oru lumowos in suwohs
ye mutun mwet uh, tusruk God El etu insiowos. Tuh ma su mwet uh
pangon yohk sripa selos, ma inge pilasr ye mutun God.
16 "Ma Sap lal Moses ac ma simusla lun mwet palu uh orekmakinyuk
na nwe ke pacl lal John Baptais ah. In pacl sac me, Pweng Wo ke
Tokosrai lun God uh fwackyak, ac mwet uh aikusiyak in utyak nu loac.
17 Tusruktu, fisrasr tuh kusrao ac faclu in wanginla, liki sie akul
srisrik ke sie leta ke Ma Sap uh in wanginla.

18 “Kutena mukul su sisla mutan kial ac payuk nu sin sie pacna
mutan, el orek kosro; ac sie mukul su payuk nu sin mutan sisila se,
el oayapa orek kosro.

Pupulyuk Ke Sie Mwet Kasrup Ac Lazarus

19 “Oasr sie mwet kasrup su nukum nuknuk na yohk molo, ac el
moul in mut len nukewa.
20 Na oasr pac sie mwet sukasrup pangpang Lazarus, su manol
nuklana ke ruf, ac kwacna utukla el in muta ke mutunoa in lohm sin
mwet kasrup sac,
21 mweyen el finsrak na elan ku in kang kutkut in mongo ma ac
putatla liki tepu lun mwet kasrup sac. Kosro ngalngul uh ac tuku pac
lohi ruf kacl uh.
22 Mwet sukasrup sac misa, ac lipufan uh usalla elan tuh muta siskal
Abraham ke kufwa inkusrao uh. Mwet kasrup sac misa ac pukpuki el,
23 ac ke el muta in Hades,* yen ma el pulakin keok upa nu sel, el
ngetak ac liyal Abraham yen loessula, ac Lazarus el muta siskal.
24 Na el pangyak ac fahk, ‘Papa Abraham! Pakomutuk, ac supwalma
Lazarus elan isongya kufinpaol in kof an ac kahlye mutun louk in
akoyohuyauk, tuh nga muta in keok lulap in e se inge!’
25 Ac Abraham el fahk, ‘Ma nutik, esam lah pacl kom moul muta
fin faclu ma nukewa wo ac fisrasr nu sum, a funu Lazarus el muta
in ongoiya ac moul upa. Inge el muta insewowo inse, a kom muta in
keok.
26 Sayen ma inge, oasr luf na lulap se srikutelik, pwanang kutena
mwet ma ac ke fahsrot ingewot nu yurum ac tia ku in orala, ac wangin
pac mwet ac ku in tuku yurum me nu yorosr.’
27 Na mwet kasrup sac fahk, ‘Fin ouingan nga kwafe sum, Papa
Abraham, supwalla Lazarus nu in lohm sin papa tumuk,
28 yen tamulel limekosr luk oasr we. Lela elan som ac sensenkunulos,
tuh elos in mau tia tuku nu yen waiok se inge.’
29 Abraham el fahk, ‘Kas lal Moses ac lun mwet palu uh oasr yorolos.
Elos in porongo kas lalos an.’
30 Mwet kasrup sac fahk, ‘Papa Abraham, srakna sufal ma kom fahk
ingan! Tuh fin oasr mwet se moulyak liki misa ac som nu yorolos, na
elos fah ku in auliyak ac forla liki ma koluk lalos.’
31 Ac Abraham el fahk, ‘Elos fin tia lohngol Moses ac mwet palu uh,
elos ac tia pac lulalfongi finne oasr mwet se moulyak liki misa.’ ”

17

Ma Koluk
(Matthew 18:6–7, 21–22; Mark 9:42)

1 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Ma su aktukulkulye mwet
uh in oru ma koluk ac nuna sikyak, tuh ac fuka kolukiya nu sin mwet
se su oru tuh ma inge in sikyak!
2 Ac wona in sripsripi sie eot wen inkwawal ac sisila el nu in meoa
uh, liki elan oru sie selos inge su srik in oru ma koluk.
3 Ke ma inge kowos sifacna liyekowosyang!
“Sie sin mwet lim fin oru ma koluk lain kom, kom kael; ac el fin
auliyak, kom nunak munas nu sel.

* **16:23** ***Hades:*** nien kai kawil.

4 El fin oru ma koluk lain kom pacl itkosr ke len se, ac tuku nu yurum
ke kais sie pacl inge in taltal koluk nu sum, kom enenu na in nunak
munas nu sel."

Lulalfongi

5 Mwet sap elos fahk nu sin Leum, "Akyokye lulalfongi lasr."
6 Ac Leum el topuk, "Lulalfongi lowos fin oana lupan sie fiten
mustard, na kowos ac ku in fahk nu sin sak lulap soko inge, 'Sifacna
fiskomyak ac yukwikomi in meoa uh!' na ac akos kowos.

Orekma Kunen Sie Mwet Kulansap

7 "Fin sie suwos oasr mwet kulansap se lal ac el orekma inima ku
karingin sheep uh, na ke el foloko liki ima uh, ya kom ac fahk elan
sulaklak som mongoi?
8 Kalem lah kom tia ku in oru ouinge, a kom ac fahk nu sel, 'Fahla
orek mongo, tari kom ayaolla ac use mwe mongo nak an, ac soano
ngan mongo tari, na kom fah mongoi.'
9 Tia enenu tuh kom in fahk kulo nu sin sie mwet kulansap ke el
orala ma kom sap elan oru.
10 Ac oapana nu suwos — ke kowos ac orala ma nukewa ma fwackot
kowos in orala uh, na kowos fahk, 'Kut mwe na kulansap, ac kut oru
na ma kunasr uh.' "

Jesus El Akkeyala Mukul Singoul

11 Ke Jesus el fahsr in som nu Jerusalem, el fahsr ut ke inmasrlon
acn Samaria ac Galilee.
12 Ke el oru elan utyak nu in sie siti srisrik, el sun mukul singoul su
oasr musen lepa ke manolos. Elos tu yen loes kutu
13 ac wowoyak ac fahk, "Jesus! Leum! Pakoten nu sesr!"
14 Ke Jesus el liyalos el fahk nu selos, "Fahsrot ac fahk mwet tol uh
in liye kowos."
Ke elos srakna fahsr in som, elos nasnasla.
15 Ke sie selos liye lah el nasnasla, el foloko ac kaksakin God ke pusra
lulap.
16 El faksufi sisken nien Jesus ac sang kulo nu sel. El sie mwet
Samaria.
17 Na Jesus el fahk, "Ya tia mwet singoul pa aknasnasyeyukla ah; na
pia eu?
18 Mea pwaye lah mwetsac se inge mukena foloko in sang kulo nu
sin God?"
19 Ac Jesus el fahk nu sel, "Tuyak ac som; lulalfongi lom
akkeyekomla."

Tuku Lun Tokosrai Lun God
(Matthew 24:23–28, 37–41)

20 Kutu mwet Pharisee siyuk sin Jesus lah Tokosrai lun God uh ac
tuku ngac. Ac el topuk, "Tokosrai lun God ac fah tia tuku in ouiya ma
ac ku in liyeyuk.
21 Wangin mwet ac fah fahk, 'Liye, pa inge!' ku 'Pa ingo!' mweyen
Tokosrai lun God oasr na in kowos."
22 Na el fahk nu sin mwet tumal lutlut, 'Pacl se ac fah tuku ke kowos
ac kena liye sie sin len lun Wen nutin Mwet, a kowos ac tia liye.
23 Ac fah oasr mwet fahk nu suwos, 'El a ingo!' ku 'El a inge!' Tusruk
nimet som sokol.

24 Ke pacl se sarom uh sarmelik inkusrao ac tolak acn lucng layen
inge nwe layen ingo, ac fah ouinge Wen nutin Mwet ke len lal.
25 Tusruktu meet liki ma inge, el ac enenu in akkeokyeyuk ac sisila
sin mwet in fwil se inge.
26 Oana ma tuh orek ke pacl lal Noah ah, ac fah ouinge pac in len
lun Wen nutin Mwet.
27 Mwet nukewa tuh mongo na ac nim, ac orek marut nwe ke na len
se Noah el sroang nu fin oak soko ah, na sronot uh tuku ac onelosla
nukewa.
28 Ac fah oana ma orek ke len lal Lot. Mwet uh elos mongo na ac
nim, elos moli, elos kuka, elos yok, ac elos musa.
29 Ke len se Lot el som liki acn Sodom, e ac sulfur tuh kahkla lucng
me ac onelosla nufon.
30 Ac fah ouinge len se ma Wen nutin Mwet el ac sikme uh.
31 "Ke len sacn, mwet se ma muta fin mangon lohm sel uh elan tia
oatui in eis ma lal in lohm sel uh. Oapana nu sin mwet se su muta in
ima lal uh, elan tia folokla in eis kutena ma.
32 Esam mutan kial Lot!
33 Kutena mwet su srike in loangela moul lal, ac fah tuhlac lukel; ac
el su lafwekunla moul lal, moul lal fah loangeyukla.
34 Nga fahk nu suwos, in fong sac mwet luo ac fah tukeni motul fin
bed se. Sie selos ac itukla, ac sie mutana.
35 Mutan luo ac fah tukeni ilil wheat ke mwe ilil se. Sie selos ac
itukla, ac sie mutana."
36 Mwet luo fah muta in ima uh, ac fah utukla sie ac filiyuki sie.
37 Ac mwet tumal lutlut elos siyuk sel, "Leum, ma inge ac sikyak
oya?"
Jesus el fahk, "Kutena acn ma mano misa oan we, won vulture ac
fah toeni pac we."

18

Pupulyuk Ke Katinmas Se Ac Mwet Nununku Se

1 Na Jesus el fahk sie pupulyuk nu sin mwet tumal lutlut in
akkalemye nu selos lah elos enenu in pre pacl nukewa ac tia fuhleak.
2 "Oasr sie mwet nununku in sie siti srisrik su tiana sangeng sin God,
ku akfulatye kutena mwet.
3 Oasr pac katinmas se su muta pac in acn sac, su fahsri na mwet
nununku sac ac kwafe sel elan kasrel aksuwosye lokoalok se inmasrol
ac mwet se ma alein nu sel.
4 Pacl na paht mwet nununku sac tiana oru kutu ma, na tok el sifacna
nunku in el mu, 'Nga finne tia sangeng sin God, ku sunakin kutena
mwet,
5 tusruk ke lupan lokoalok mutan se inge oru nu sik, nga ac kasrel
elan eis suwohs ma el suk uh. Nga fin tia, na el ac sifil pacna fahsriyu
nwe ke na nga totola na sel!' "
6 Ac Jesus el sifilpa fahk, "Porongo ma mwet nununku koluk sac fahk
inge.
7 Na mea, ya God El ac tia oru pac nununku lal in wo nu sin mwet
lal su pang nu sel ke len ac fong in suk kasru sel? Ya El ac pahtlac in
kasrelos?

8 Nga fahk nu suwos, El ac fah sa na in oru kasru lal nu selos.
Tusruktu, ke Wen nutin Mwet el tuku, ya el ac konauk lulalfongi fin
faclu?"

Pupulyuk Ke Sie Mwet Pharisee Ac Sie Mwet Eisani Tax

9 Jesus el oayapa fahk pupulyuk se inge nu sin mwet su pangon mu
elos mwet suwoswos, ac elos pilesru mwet nukewa sayalos.
10 "Sie pacl ah mwet luo utyak nu in Tempul in pre. Sie selos mwet
Pharisee, ac el ngia mwet eisani tax.
11 Mwet Pharisee sac tuyak ac mukena pre, 'O God, nga kulo nu sum
lah nga tia oana mwet ngia, su rapku ac oru ma sesuwos ac kosro. Nga
kulo pac lah nga tia oana mwet eisani tax se ingo.
12 Nga lalo len luo ke wik se, ac nga sot nu sum sie tafu singoul ke
ma nukewa luk!'
13 A mwet eisani tax sac tu oetok ah, ac el tia pacna keyak nu lucng
ke el pre, a el puok iniwal ac fahk, 'O God, pakoten nu sik, tuh nga sie
mwet koluk!' "
14 Ac Jesus el fahk, "Nga fahk nu suwos, mwet eisani tax sac pa God
El insewowo se ke el folokla nu lohm sel ah, ac tia mwet Pharisee sac.
Tuh kutena mwet su sifacna akfulatyal ac fah akpusiselyeyuk, ac el su
sifacna akpusiselyal fah akfulatyeyuk."

Jesus El Akinsewowoye Tulik Srisrik
(Matthew 19:13–15; Mark 10:13–16)

15 Kutu mwet uh use tulik srisrik natulos nu yurin Jesus tuh elan
filiya paol faclos. Ke mwet tumal lutlut elos liye, elos multikin nu sin
mwet ah.
16 A Jesus el pangon tulik uh in tuku nu yorol, ac el fahk, "Lela tulik
in tuku nu yuruk, ac nikmet ikololosi, tuh Tokosrai lun God ma lalos
su oana elos.
17 Pwayena nga fahk nu suwos, elos na su eis Tokosrai lun God oana
sie tulik srisrik ac fah utyak nu we."

Mwet Kasrup Se
(Matthew 19:16–30; Mark 10:17–31)

18 Sie mwet kol lun mwet Jew el siyuk sin Jesus, "Mwet Luti wo, mea
nga enenu in oru tuh nga fah usrui moul ma pahtpat?"
19 Ac Jesus el siyuk sel, "Efu kom ku pangonyu wo? Wangin sie mwet
wo, a God mukena.
20 Kom etu ma sap uh: 'Nik kom kosro; nik kom akmas; nik kom
pisrapasr; nik kom orek loh kikiap lain mwet; sunakin papa tomom ac
nina kiom.' "
21 Ac mwet sac topuk, "Nga nuna akos ma sap inge nukewa oe ke
nga tulik me."
22 Ke Jesus el lohng ma inge, el fahk nu sel, "Oasr pac ma se lula
kom enenu in oru. Kukakunla ma lom nukewa ac sang mani kac an
nu sin mwet sukasrup, na ac fah oasr mwe kasrup lom inkusrao; na
kom fahsru fahsr tukuk."
23 Tusruk ke mwet sac lohng ma inge, arulana toasrla insial, mweyen
el arulana kasrup.
24 Jesus el liye lah mwet sac toasrla ac el fahk, "Arulana upa nu sin
mwet kasrup in ilyak nu in Tokosrai lun God!

25 Ac fisrasr soko camel in fahsr sasla ke mutun soko nilul, liki sie
mwet kasrup in utyak nu in Tokosrai lun God.
26 Na mwet ma lohng kas ma el fahk uh siyuk, “Fin ouingan, su ac
ku in moul?”
27 Jesus el topuk, “Ma su kofla orek sin mwet uh, God El ku in oru.”
28 Na Peter el fahk, “Liye, kut filiya ma lasr nukewa ac fahsr tukum.”
29 Ac Jesus el fahk nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos, kutena
mwet su filiya lohm sel, ku mutan kial, ku mwet wial, ku papa tumal
ac nina kial, ku tulik natul ke sripen Tokosrai lun God,
30 el ac fah eis ma yohk liki ke moul se inge, oayapa ke moul se tok
uh el ac fah eis moul ma pahtpat.”

Jesus El Kaskas Pacl Se Aktolu Ke Misa Lal
(Matthew 20:17–19; Mark 10:32–34)

31 Jesus el srela mwet singoul luo uh nu saya ac fahk nu selos, “Lohng
akwoye! Kut ac som nu Jerusalem pa inge, yen se ma nukewa mwet
palu elos tuh simusla ke Wen nutin Mwet ac akpwayeyuk we.
32 Ac fah itukyang el nu inpoun mwet pegan, su ac fah aksruksrukel,
fahk kas koluk kacl, ac anel.
33 Elos ac fah srunglul ac unilya, tusruktu tukun len tolu el ac fah
sifil moulyak.”
34 Mwet tumal lutlut elos tiana kalem ke ma inge; kalmen kas inge
wikla nu selos, ac elos tia etu ma Jesus el kaskas kac uh.

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Kun
(Matthew 20:29–34; Mark 10:45–52)

35 Ke Jesus el tuku apkuranyang nu Jericho, oasr mwet kun se muta
sisken inkanek uh ac ngusr.
36 Ke el lohng ke un mwet uh fahsr alukella el siyuk, “Mea se inge?”
37 Ac elos fahk nu sel, “Jesus lun Nazareth el a fahsryak ngi.”
38 Mwet kun sac wowoyak ac fahk, “Jesus! Wen nutin David!
Pakomutuk!”
39 Mwet ma fahsr meet uh mulat nu sel ac fahk elan misla. Tusruk
el wowoyak yohk liki meet, “Wen nutin David! Pakoten nu sik!”
40 Ke ma inge Jesus el tui, ac sap in utuku mwet sac nu yorol. Ke el
tuku apkuranyang, Jesus el siyuk sel,
41 “Mea kom lungse nga in oru nu sum?”
Ac el topuk, “Leum, nga ke nga in sifilpa ku in liye.”
42 Jesus el fahk nu sel, “Kwal, kom in liye! Lulalfongi lom
akkeyekomla.”
43 In pacl sacna el ku lac in liye, ac el fahsr tukun Jesus ac sang kulo
nu sin God. Ke un mwet uh liye ma inge, elos nukewa kaksakin God.

19

Jesus Ac Zacchaeus

1 Jesus el utyak nu Jericho, ac fahsr sasla we.
2 Oasr sie mwet kol lun mwet eisani tax in acn sac, inel pa Zacchaeus,
su sie mwet na kasrup.
3 El srike elan wi liye lah su Jesus, tusruk ke sripen el mwet na fototo
se, oru el kofla liyalak Jesus mweyen mwet uh arulana pus.

4 Na el kasrusr nu meet ac fanyak nu ulun sak sycamore soko elan
ku in liyal Jesus ke el fahsryak in acn sac.
5 Ke Jesus el sun acn sac, el ngetak ac fahk nu sel Zacchaeus,
“Zacchaeus, sulaklak fani, mweyen misenge nga ac muta in lohm
sum.”
6 Zacchaeus el sulaklak fani, ac el engan ma lulap in eisal Jesus nu
in lohm sel.
7 Mwet nukewa su liye ma inge elos mutawauk in torkaskas ac fahk,
“Mwet se inge utyak ac muta in lohm sin sie mwet koluk!”
8 Zacchaeus el tuyak ac fahk nu sin Leum, “Leum, nga ke fahk nu
sum lah nga ac sang tafu mwe kasrup luk nu sin mwet sukasrup, ac
nga fin tuh kiapwela kutena mwet ke ma lalos, nga ac fah akfalye nu
sel pacl akosr yohk liki ma nga eisla.”
9 Jesus el fahk nu sel, “Mwet nukewa lohm uh langoeyukla misenge,
tuh mwet se inge el oayapa ma in fwilin tulik natul Abraham.
10 Wen nutin Mwet el tuku in suk ac in molela mwet su tuhlac.”

Pupulyuk Ke Ipin Mani Gold
(Matthew 25:14–30)

11 Ke mwet uh srakna lohng ma inge, Jesus el sifilpa fahkak nu selos
sie pupulyuk. In pacl se inge el apkuran in sun acn Jerusalem, ac elos
nunku mu Tokosrai lun God akuranna sikyak.
12 Ouinge el fahk, “Oasr sie mwet leum su ako in som nu in sie acn
loessula in tuh touyak el nu ke tokosra. Ac el akoo mu el ac sifil foloko
nu yen sel tukun el walak uh.
13 Meet liki el som, el pangonma mwet kulansap singoul lal, ac sang
nu sin kais sie selos ipin mani gold se, ac fahk nu selos, ‘Liye lah mea
kowos ac ku in konauk in laesla ma inge ke nga ac som uh.’
14 A mwet in facl sel arulana kwasel, na elos supwala kutu mwet
utuk kas in som tokol ac fahk, ‘Kut tia lungse mwet se inge in tokosra
lasr.’
15 “Mwet sac tokosrala, na el foloko. Na el sap mwet kulansap lal uh
in tuku elan liye lah lupa su elos akyokyelik ke ipin mani el tuh sang
nu selos ah.
16 Mwet se oemeet ah tuku ac fahk, ‘Leum luk, nga laesla ipin mani
gold se ma kom tuh ase nu sik ah ke ipin gold singoul.’
17 Tokosra sac fahk, ‘Wo orekma lom. Kom sie mwet kulansap oaru!
Ke sripen kom oaru ke ma srik, nga ac fah sot kom in leum fin siti
singoul.’
18 Mwet se akluo ah tuku ac fahk, ‘Leum luk, nga laesla mani se kom
tuh ase nu sik ah ke ipin gold limekosr.’
19 Na tokosra sac fahk nu sin mwet sac, ‘Kom ac fah leum fin siti
limekosr.’
20 Sie pac mwet kulansap uh tuku ac fahk, ‘Leum luk, pa inge ipin
mani gold se lom ah. Nga liyaung na ac nokomla ke sie ipin nuknuk.
21 Nga sangeng sum mweyen kom sie mwet na upa. Kom eis ma su
tia ma lom, ac kosrani ke ma kom tia taknelik.’
22 Na tokosra sac fahk nu sel, ‘Kom mwet kulansap koluk! Nga ac fah
orekmakin kas lom sifacna in nununkekom! Kom etu lah nga mwet
upa se, su eis ma su tia ma luk, ac kosrani ke ma nga tia taknelik.
23 Ke ouingan uh, efu ku kom tia filiya mani luk an in bank, na ke
nga foloko nga lukun eis wi kap kac?’

24 Na tokosra sac fahk nu sin mwet ma tu insac uh, ‘Eisla ipin mani
gold sacn lukel, ac sang nu sin mwet kulansap se ma ipin mani gold
singoul oasr yoro an.’
25 A elos fahk nu sel, ‘Leum, oasr tari ipin mani gold singoul yorol!’
26 Ac el topuk, ‘Nga fahk nu suwos, kutena mwet su oasr ma lal, ac
fah itukyang pac kutu ma yohk liki nu sel. A mwet su wangin ma lal,
finne ma srisrik su oan sel ac fah itukla lukel.
27 Inge, nu sin mwet lokoalok luk su tia lungse ngan tokosra lalos,
usalosme ac onelosla nukewa ye mutuk!’ ”

Utyak Nu Jerusalem Ke Kutangla
(Matthew 21:1–11; Mark 11:1–11; John 12:12–19)

28 Tukun Jesus el fahk ma inge, el fahsr meet lukelos in som nu
Jerusalem.
29 Ke el apkuranyang nu Bethphage ac Bethany ke Fineol Olive, el
supwala luo sin mwet tumal lutlut uh in som meet,
30 ac el fahk nu seltal: “Komtal fahsrot nu in siti srisrik se meeto
ingo. Ke komtal tufahna utyak nu we komtal ac liye soko donkey fusr
kapir in acn sac su soenna oasr mwet muta fac. Tulalla ac usalu.
31 Fin oasr mwet siyuk lah efu komtal ku tulalla, komtal fahk mu,
‘Leum el enenal.’ ”
32 Eltal som ac liye tuh ma nukewa oana ma Jesus el fahk nu seltal
ah.
33 Ke pacl se eltal tulala donkey fusr soko ah, mwet ma natu ah siyuk
seltal, ‘Efu ku komtal tulala?”
34 Ac eltal fahk, “Leum el enenal.”
35 Na eltal pwanla donkey fusr soko ah nu yurin Jesus. Elos filiya
nuknuk lalos nu fac, ac kasrel Jesus elan sroang.
36 Ke el som, mwet uh laknelik nuknuk lalos uh fin inkanek uh.
37 Ke el tuku apkuran nu Jerusalem, ke acn se ma inkanek uh oatui
ke Fineol Olive, sie u na lulap sin mwet tumal lutlut elos mutawauk in
engan ac kaksakin God ke pusra lulap ke ma usnguk puspis ma elos
wi liye.
38 Elos fahk, “God Elan akinsewowoye tokosra su tuku Inen Leum!
Misla in kusrao, ac wolana nu sin God!”
39 Na kutu sin mwet Pharisee inmasrlon un mwet uh fahk nu sin
Jesus, “Mwet Luti, fahk nu sin mwet tomom lutlut inge elos in misla!”
40 Ac Jesus el topuk, “Nga fahk nu suwos, elos fin misla, na eot uh ac
fah mutawauk in wowoyak.”

Jesus El Tung Ke Jerusalem

41 El tuku apkuranyang nu ke siti uh, ac ke el liye, el tung kac,
42 ac fahk, “Saok kom in etu misenge ma ac ku in sot misla nu sum!
A inge kom tia ku in liye!
43 Pacl se ac fah tuku ke mwet lokoalok lom ac fah raunikomla ac
kuhluskomla, ac kosrekomla ac putati nu fom liki acn nukewa.
44 Elos ac fah arulana kunauskomla wi mwet nukewa su muta in
pot fulat lom. Wangin sie eot ac fah oan yen se, mweyen kom tuh tia
akilen pacl se God El tuku in tuh molikomla ah!”

Jesus El Som Nu In Tempul
(Matthew 21:12–17; Mark 11:15–19; John 2:12–22)

45 Na Jesus el som nu in Tempul ac mutawauk in lusak mwet kuka
uh,
46 ac el fahk nu selos, “Simla in Ma Simusla mu God El fahk, ‘Tempul
luk ac fah sie lohm in pre,’ a kowos ekulla nu ke sie acn in wikla lun
mwet pisrapasr!”
47 Len nukewa Jesus el luti in Tempul. Un mwet tol fulat, ac mwet
luti Ma Sap, ac mwet kol lun mwet uh elos kena unilya,
48 tusruk elos koflana konauk lah elos ac oru fuka, mweyen mwet
uh lungse lohng kas nukewa ke luti lal uh.

20

Kusen Siyuk Lun Mwet Uh Ke Ku Lun Jesus
(Matthew 21:23–37; Mark 11:27–33)

1 Sie len ke Jesus el muta in Tempul in luti mwet uh ac fahkak ke
Pweng Wo, mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap, wi pac un mwet matu
elos tuku
2 ac fahk nu sel, “Fahkma nu sesr, ma ya ku lom in oru ma inge? Su
sot ku ingan nu sum uh?”
3 Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Inge nga ac siyuk suwos sie mwe
siyuk. Fahkma nu sik,
4 ku lal John in baptaisi mwet tuku ya me? Ya ma sin God me, ku
ma sin mwet uh?”
5 Elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos, “Mea kut ac fahk? Kut
fin fahk mu, ‘Ma sin God,’ el ac mu, ‘Fin ouingan, efu kowos ku tia
lulalfongel John?’
6 A kut fin fahk mu, ‘Ma sin mwet uh,’ un mwet na lulap se inge ac
tungal kut nwe ke kut misa, mweyen elos lulalfongi mu mwet palu se
pa John.”
7 Ouinge elos fahk, “Kut tia etu lah tuku ya me.”
8 Ac Jesus el fahk nu selos, “Fin ouingan, nga ac tia pac fahk nu suwos
lah ma ya ku luk in oru ma inge.”

Pupulyuk Ke Mwet Karingin Sie Ima
(Matthew 21:33–46; Mark 12:1–12)

9 Na Jesus el fahk pupulyuk se inge nu sin mwet uh: “Oasr sie mwet
ma yukwiya ima in grape se, ac sang nu sin kutu mwet in karingin, na
el som liki facl sel ke pacl na loeloes.
10 Ke sun pacl in telani grape in ima uh, el supwala mwet kulansap se
nu yurin mwet karingin ima uh in tuh use ip lal ke ma elos kosrani uh.
Tusruktu mwet liyaung ima uh uni mwet kulansap sac nwe folokunulla
pisinpo.
11 Na el sifilpa supwala sie pac mwet kulansap; ac mwet liyaung ima
elos sifilpa onel, oral arulana koluk, ac folokunulla pisinpo pac.
12 Na el sifilpa supwala mwet kulansap se aktolu. Mwet karingin ima
elos kanteya pac ac sisella.
13 Na mwet se ma la ima uh fahk, ‘Mea nga ac oru uh? Nga ac
supwala wen kulo se nutik inge. Pwayena lah elos ac akfulatyal!’
14 Tusruktu, ke mwet liyaung ima uh liyalak elos fahk nu sin sie sin
sie, ‘Wen se nutin mwet se la ima uh pa inge. Kut unilya, na ma lal
inge ac fah lasr lac!’
15 Ouinge elos sisella liki ima uh ac unilya.

Na Jesus el siyuk, “Mea mwet se la ima uh ac oru nu sin mwet ma
karingin ima uh?
16 El ac tuku ac uniya mwet inge, ac sang ima uh nu sin kutu pacna
mwet.”
Ke mwet uh lohng ma inge elos fahk, “Tia ku in ouinge!”
17 Jesus el ngetang suelosi ac fahk, “Ac pia kalmen Ma Simusla se
inge?
‘Eot se ma mwet musa uh nunku mu wangin sripa ac sisla,
Pa yohk sripa oemeet uh.’
18 Kutena mwet su putatyang nu fin eot sacn, ac fah musalsalu mano
nu ke ip srisrik. Ac eot sac fin putati nu fin sie mwet, ac fah mokutkuti
oana kutkut.”

Mwe Siyuk Ke Moli Tax
(Matthew 22:15–22; Mark 12:13–17)

19 Mwet luti Ma Sap ac mwet tol fulat elos kena kapriya Jesus in pacl
sacna, mweyen elos etu lah el fahk pupulyuk sac lainulos; tuh elos
sangeng sin mwet uh.
20 Ke ma inge elos suk sie pacl wo lalos. Elos moli nu sin kutu
mwet in som ac oru lumahlos in oana elos mwet suwoswos, sruhk
elos supwalosla in sruokilya Jesus ke mwe siyuk kutasrik lalos, elos in
mau eisalang nu ke ku fulat lun Governor lalos, su siemwet Rome.
21 Mwet kutasrik inge fahk nu sin Jesus, “Mwet Luti, kut etu lah kas
lom ac ma kom luti inge ma pwaye. Kut etu lah kom tia wiwi mwet, a
kom luti ma pwaye ke ma lungse lun God.
22 Fahkma nu sesr, ya ac lain Ma Sap lasr uh mwet uh in moli tax nu
sin Caesar, Tokosra Fulat lun acn Rome, ku tia?”
23 Tuh Jesus el akilen kutasrik lalos, ac el fahk nu selos,
24 “Use sie ipin mani silver an nu sik ngan liye. Mutun su ac inen su
oan kac inge?”
Ac elos fahk, “Ma lun Caesar.”
25 Na Jesus el fahk, “Kwal, sang nu sin Caesar ma lun Caesar, ac sang
nu sin God ma lun God.”
26 Ouinge elos koflana sruokilya ye mutun mwet uh ke kutena kas
lal, na elos misla ac arulana lut ke top lal uh.

Mwe Siyuk Ke Sifil Moulyak
(Matthew 22:23–33; Mark 12:18–27)

27 Na kutu mwet Sadducee, su fahk mu mwet uh ac fah tia sifil
moulyak, elos tuku nu yurin Jesus ac fahk,
28 “Mwet Luti, Moses el tuh simusla ma sap se inge nu sesr, ‘Mukul se
fin misa ac wangin tulik natul, mwet lin mukul sacn enenu in payukyak
sin katinmas sacn eltal in mau ku in oswela kutu tulik ma ac pangpang
ma nutin mukul se ma misa uh.’
29 Tuh oasr tamulel itkosr — ma se ma matu el payuk nwe misa, a
wangin tulik natul.
30 Na el su akluo el payukyak sin katinmas sac,
31 na sifilpa ma se aktolu uh. Lumah sacna sikyak nu sin tamulel
itkosr ah nufon — elos misa ac wangin tulik natulos.
32 Na tok katinmas sac misa.
33 Na fuka, ke ac mau sun len in sifil moulyak uh, ac kien su katinmas
sac? Nufonna mwet itkosr uh tuh payuk nu sel.”

34 Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Mukul ac mutan in pacl se inge
uh elos marut,
35 tusruktu mukul ac mutan ma fal in wi moulyak ke pacl se fahsru,
ac fah tia marut.
36 Elos ac fah oana lipufan, ac tia ku in misa. Elos ma nutin God,
mweyen elos moulyak liki misa.
37 Moses el arulana akpwayei lah mwet misa elos sifil moulyak. Ke
sramsram ke firir se in kupo sac, el kaskas kacl Leum ouinge: ‘El God
lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal Jacob.’
38 Ke ma inge El God lun mwet moul, tia lun mwet misa, tuh nu sel
mwet nukewa moul.”
39 Na kutu sin mwet luti Ma Sap elos fahk nu sel, “Mwet Luti, wona
top lom an!”
40 Ac elos koflana sifil siyuk kutena ma sel.

Mwe Siyuk Ke Christ
(Matthew 22:41–46; Mark 12:35–37)
41 Jesus el siyuk selos, “Efu ku fwack mu Christ el wen natul David?
42 Ku David el sifacna fahk in book in Psalm mu,
‘Leum God El fahk nu sin Leum luk:
Muta siskuk layot
43 Nwe ke nga oru mwet lokoalok lom oana sie ma loangeyen
niom.’
44 David el pangnol ‘Leum.’ Fin ouinge, fuka tuh Christ elan wen natul
David?”

Jesus El Kaskas Lain Mwet Luti Ma Sap
(Matthew 23:1–36; Mark 12:38–40)
45 Ke mwet uh nukewa lohng, Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut,
46 “Kowos karinginkowosyang liki mwet luti Ma Sap uh, su lungse
forfor nukum nuknuk loeloes lalos, ac oayapa tuh mwet uh in
paingulos ac akfulatyalos ke nien kuka uh; ac sulela nien muta fulat
in iwen lolngok ac yen ma wo emeet in pacl in kufwa;
47 su lungsena kiapu katinmas ac pisre lohm selos, tari elos filangkin
pre loeloes lalos! Kai nu selos uh ac fah arulana upa!”

21

Mwe Sang Lun Sie Katinmas
(Mark 12:41–44)
1 Jesus el tuni ac liye ke mwet kasrup elos sang mwe sang lalos nu
in nien eisani mani in Tempul uh,
2 ac el oayapa liye sie katinmas su arulana sukasrup sang luo cent
srusra.
3 Ac el fahk, “Nga fahk nu suwos, katinmas se inge el sang yohk liki
mwet saya nukewa.
4 Mweyen mwet saya uh elos sang ke ma yolyak ke mwe kasrup lalos;
a el, el finne sukasrup a el sang nufon ma ac karingin moul lal uh.”

Jesus El Kaskaskin Kunanula Lun Tempul Uh
(Matthew 24:1–2; Mark 13:1–2)
5 Kutu sin mwet tumal lutlut uh sramsram ke kato lun Tempul uh,
ac ke woiyen yun ma orekla ke eot uh, ac ke mwe sang ma itukyang
nu sin God. Ac Jesus el fahk,

6 “Ma nukewa ma kowos liye inge — pacl se ac fah tuku ke tia sie
sin eot inge ac fah oan ke acn se — kewana ac fah rakinyuki.”

Pacl In Keok Ac Kalyeiyuk Lun Mwet Uh
(Matthew 24:3–14; Mark 13:3–13)

7 Ac elos siyuk, “Mwet luti, pia pacl ma ingan ac sikyak uh? Ac akul
fuka ac akkalemye lah ma inge apkuran in sikyak?”
8 Jesus el fahk, “Kowos taran mwet in tia kiapwekowosla! Mwet
puspis ac fah sramsram ac fahk, ‘Nga pa el!’ oayapa, ‘Pacl uh summa!’
Tuh nik kowos welulos.
9 Nik kowos sangeng ke kowos ac lohng ke mweun ac alein; ma inge
ac sikyak meet, tusruktu tia kalmac pa pacl uh apkuran me.”
10 Ac el sifilpa fahk, “Mutanfahl ac fah tuyak lain mutanfahl; tokosrai
ac fah wi pac alein.
11 Ac fah oasr kusrusr lulap, sracl upa, ac mas sensen yen nukewa.
Ac fah oasr pac ma na koluk ac aksangeng ac fah tuku lucng me.
12 Tusruktu, meet liki ma inge nukewa ac sikyak uh, ac fah kapiri ac
akkeokyeyuk kowos; ac kowos ac fah nununkeyuk in iwen lolngok uh
ac fili in presin. Ac fah utukyak kowos nu ye mutun tokosra ac mwet
leum ke sripuk.
13 Ac fah pa inge pacl wo lowos in fahk ke Pweng Wo uh.
14 Akoela nunak lowos an meet liki pacl sac, kowos in tia fosrnga lah
kowos ac loangekowos sifacna fuka,
15 mweyen nga ac fah asot nu suwos kain in kas ac lalmwetmet ma
mwet lokoalok lowos uh ac tia ku in lain ku iluhs ke kas kowos ac fahk
uh.
16 Kowos ac fah mau tukakinyukyak sin papa ac nina kiowos, tamulel
lowos, mwet sou lowos, ac mwet kawuk lowos; ac kutu suwos ac fah
anwuki.
17 Mwet nukewa ac fah kwase kowos ke sripuk.
18 Tusruktu, tia soko aunsifowos ac fah putatla.
19 Kowos tu na ku, ac kowos fah sifacna molikowosla.

Jesus El Sramsramkin Kunanula Lun Jerusalem
(Matthew 24:15–21; Mark 13:14–19)

20 “Kowos fin liye tuh acn Jerusalem rauniyukla ke mwet mweun, na
kowos ac etu na lah kunausyukla lun acn we apkuran me.
21 In pacl sacn mwet ma muta in acn Judea enenu in kaingla nu
fineol uh, ac mwet ma muta in siti uh enenu in som liki, ac mwet su
muta in ima uh in tia folok nu in siti uh.
22 Tuh len ingo ac fah pangpang ‘Len in Kalyeiyuk,’ in akpwayei ma
nukewa ma fwackyak in Ma Simusla uh.
23 We nu sin mutan su pitutu in pacl sac, ac nu sin mutan su tufahna
isusla uh! Mwe keok yohk ac fah tuku nu fin acn se inge, ac kasrkusrak
lun God ac fah oan fin mwet inge.
24 Kutu ac fah anwuki ke cutlass, ac kutu ac fah mwet sruoh ac utukla
nu in facl puspis saya; ac mwet pegan uh ac fah longya acn Jerusalem
nwe ke na pacl lalos safla.

Tuku Lun Wen Nutin Mwet
(Matthew 24:29–31; Mark 13:24–27)

25 “Oasr mwe akul ac fah sikyak ke faht, ac malem, ac itu uh.
Mutunfacl nukewa fin faclu ac fah tuninfong ac sangeng ke ngirngir
lun meoa uh, ac ku lun noa uh.
26 Mwet uh ac fah mulalla ke sangeng ke elos ac tupan lah mea ac
sikyak nu fin faclu nufon, mweyen ku lulap lun yen engyeng uh ac fah
kifusyukla liki acn selos.
27 Na Wen nutin Mwet ac fah sikme — el tuku in sie pukunyeng ke
ku lulap ac wolana.
28 Ke pacl ma inge mutawauk in sikyak, kowos in tuyak ac keyak
sifowos nu lucng, tuh molela lowos apkuran me.”

Sie Mwe Lutlut Ke Soko Sak Fig
(Matthew 24:32–35; Mark 13:28–31)
29 Na Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge: “Nunku ke sak fig ac
kain in sak nukewa saya uh.
30 Ke pacl se lesak uh tufahna srunak sroa, na kowos etu lah pacl fol
uh apkuran me.
31 In ouiya sacn pacna, ke kowos ac liye ke ma inge sikyak uh, kowos
ac etu lah Tokosrai lun God apkuran me.
32 Pwayena nga fahk nu suwos, ma inge nukewa ac sikyak meet liki
mwet ma moul in pacl inge ac misa uh.
33 Kusrao ac faclu ac wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla.

Enenu In Soano
34 “Liyekowosyang tuh kowos in tia sisla pacl lowos ke kufwa yohk
ac mwe nim ku, ac fosrnga ke ma lun facl se inge, pwanang Len sac
ac mau sa na in sruokkowosi
35 oana sie mwe kwasrip. Ac fah sikyak nu sin mwet in acn nukewa
fin faclu.
36 Kowos in soano ac pre pacl nukewa tuh kowos in ku in lainla ma
inge nukewa ma ac sikyak, ac kowos fah ku in tu ye mutun Wen nutin
Mwet.”
37 Len nukewa Jesus el muta luti in Tempul, ac ke fong uh el ac som
muta Fineol Olive.
38 Ke lotutang nukewa mwet nukewa ac toang tukakek ac som nu in
Tempul in lohng mwe luti lal.

22

Pwapa Koluk In Unilya Jesus
(Matthew 26:1–5; Mark 14:1–2; John 11:45–53)
1 Apkuranyang nu ke pacl lun Kufwen Bread Tia Akpulol, su
pangpang Kufwen Alukela.
2 Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos sangeng sin mwet uh, oru
elos suk in unilya Jesus ke lukma.

Judas El Insese In Tukakunak Jesus
(Matthew 26:14–16; Mark 14:10–11)
3 Na Satan el ilyak nu in Judas, su pangpang Iscariot, sie sin mwet
lutlut singoul luo.
4 Ouinge Judas el som ac pwapa yurin mwet tol fulat ac mwet kol lun
mwet soan ke Tempul lah mea el ac oru in tukakunak Jesus nu selos.
5 Elos insewowo kac, ac wulela in moli nu sel ke mani.

6 Judas el insese kac, ac mutawauk in suk pacl wo lal in tukakunak
Jesus nu selos ke mwet uh tia etu kac.

Jesus El Akoo In Oru Kufwen Alukela
(Matthew 26:17–25; Mark 14:12–21; John 13:21–30)

7 Sun len se ke Kufwen Bread Tia Akpulol ma elos ac uniya sheep
fusr nu ke Kufwen Alukela.
8 Jesus el supwalla Peter ac John, ac el fahk ouinge nu seltal: "Fahla
ac akoela Kufwen Alukela nu sesr tuh kut fah mongo kac."
9 Ac eltal siyuk sel, "Kom lungse kut in akoo ya?"
10 Jesus el topuk ac fahk, "Ke komtal ac utyak nu in siti uh, sie mukul
su us sufa in kof soko ac fah sun komtal. Fahsr tokol nu ke lohm se
ma el ac utyak nu loac uh,
11 ac fahk nu sin mwet se la lohm uh, 'Mwet Luti el fahk nu sum, pia
infukil se ma nga ac mwet tumuk lutlut ac mongo ke Kufwen Alukela
we uh?'
12 El ac fah pwenkomtalak nu in sie fukil na lulap su oan lucng ac
akoeyukla tari, yen komtal ac akoela ma nukewa we."
13 Eltal som ac konauk ma nukewa oana ke Jesus el fahk nu seltal
ah, ac eltal akoela Kufwen Alukela uh we.

Kufwa Lun Leum
(Matthew 26:26–30; Mark 14:22–26; Sie Corinth 11:23–25)

14 Ke sun ao in mutawauk kufwa uh, Jesus el muta ke tepu ac mwet
sap elos welul.
15 El fahk nu selos, "Nga tuh arulana ke wi kowos mongo ke Kufwen
Alukela se inge meet liki keok luk!
16 Tuh nga fahk nu suwos, nga fah tia sifil mongo kac nwe ke na
akpwayeiyukla kalmac uh in Tokosrai lun God."
17 Na Jesus el eis cup se, sang kulo nu sin God, ac fahk, "Eis cup se
inge, ac kowos nukewa nim kac.
18 Nga fahk nu suwos lah ingela nga ac tia sifil nim ke wain nwe ke
na Tokosrai lun God tuku."
19 Na el eis sie bread, sang kulo nu sin God, kunsalik ac sang nu selos
ac fahk, "Ma inge monuk su itukot keiwos. Oru ma inge in esamyu."
20 In ouiya sacna, el sang nu selos sie cup tukun mongo uh ac fahk,
"Cup se inge pa wuleang sasu ke srahk, su ukuiyukla keiwos.
21 "Tusruktu liye, el su ac tukakinyuyak el wiyu oasr ke tepu se inge!
22 Wen nutin Mwet el ac misa oana ke God El oakiya, tusruktu we
nu sin mwet se su tukakunulak uh!"
23 Na elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos lah su kac selos ac oru
ma se inge uh.

Akukuin Lah Su Fulat

24 Sie pac akukuin sikyak inmasrlon mwet tumal lutlut lah su selos
ac fal in fulat oemeet inmasrlolos.
25 Jesus el fahk nu selos, "Tokosra lun mwet pegan uh oasr ku lalos
fin mwet lalos, ac mwet leum uh lungsena mwet uh in fahk ma wo
kaclos.
26 Tusruktu in tia ouinge yuruwos; a el su fulat oemeet elan ekla
oana el su srik oemeet, ac mwet kol se elan ekla oana mwet kulansap
se.
27 Su kac fulat uh, el su muta in mongo, ku el su kulansupal? Ma se
ma muta uh. A nga muta inmasrlowos oana el su kulansap.

28 “Kowos tuh wiyu in pacl nukewa ma srikeyuk nga ah;
29 ac in oana ke Papa tumuk El ase ku nu sik in kol, ouinge nga asot
pac ku sacna nu suwos.
30 Kowos ac fah mongo ac nim ke tepu luk in Tokosrai luk, ac kowos
ac fah muta fin tron in nununku sruf singoul luo lun Israel.

Jesus El Fahkak Lah Peter El Ac Lafwekunul
(Matthew 26:31–35; Mark 14:27–31; John 13:36–38)

31 “Simon, Simon! Lohngyu! Filfilla tari nu sel Satan elan srike
kowos nukewa, oana ke sie mwet ima el srela wheat uh liki kulun
wheat uh.
32 Tusruktu nga pre tari keim, Simon, tuh lulalfongi lom in tia
wanginla. Ac ke pacl se kom sifil foloko nu yuruk, kom fah akkeye
mwet wiom inge.”
33 Na Peter el fahk, “Leum, nga akola in wi kom nu in kapir, ac in wi
kom misa!”
34 Ac Jesus el fahk, “Nga fahk nu sum, Peter, won uh ac fah tia kahkla
ofong nwe ke na kom fahkla pacl tolu mu kom tia eteyu.”

Mwe Neinyuk Mani, Ap, Ac Cutlass

35 Na Jesus el siyuk sin mwet tumal lutlut, “Ke nga tuh supwekowosla
meet ah, kowos tia utuk mwe neinyuk mani, ku ap, ku fahluk. Ya oasr
ma kowos tuh enenu?”
Ac elos fahk, “Wangin.”
36 Na Jesus el fahk, “A inge, el su oasr mwe neinyuk mani lal ku ap
lal, lela elan us; ac el su wangin cutlass natu, el enenu in kukakunla
coat lal in molela sie.
37 Tuh nga fahk nu suwos lah Ma Simusla se ma fahk mu, ‘Elos
oakulang yurin mwet koluk,’ ac fah akpwayeiyuk keik, mweyen ma
su simla keik uh ac akpwayeiyuk.”
38 Ac mwet tumal lutlut elos fahk, “Leum, liye — cutlass luo pa inge!”
Ac el fahk, “Tari fal!”

Jesus El Pre Fineol Olive
(Matthew 26:36–46; Mark 14:32–42)

39 Jesus el som liki siti uh nu Fineol Olive oana ke el oru pacl nukewa;
ac mwet tumal lutlut elos welul som.
40 Ke el sun acn we el fahk nu selos, “Pre tuh kowos in tia putatyang
nu in mwe sruhf.”
41 Na el fahsr lukelos ke lusa se ma mwet se ac ku in sisla sie eot nu
we, ac el sikukmutuntei ac pre.
42 El fahk, “Papa, fin ou lungse lom, eisla cup in keok se inge likiyu.
Tusruktu, in tia ou lungse luk, a lela ma lungse lom in orek.” [
43 Sie lipufan inkusrao sikme nu sel ac akkeyal.
44 Ke arulana yohk keok lal ke nunkeya, el kwafeang na in pre; ac
fio kacl uh tultul oana srah nu fin fohk uh.]*
45 El tuyak liki pre lal, ac folokla nu yurin mwet tumal lutlut ac
konauk lah elos motul, ke sripen totola lalos ke asor.
46 Ac el fahk nu selos, “Efu kowos ku motul? Ngutalik ac pre tuh
kowos in tia putatyang nu ke mwe sruhf.”

* **22:44** Kutu Ma Simusla wangin fus 43 ac 44.

Sruhu Jesus
(Matthew 26:47–56; Mark 14:43–50; John 18:3–11)
47 Jesus el srakna kaskas ke sie u lulap sun acn sac. Judas, sie sin
mwet tumal lutlut, pa pwanulos. El kalukyang nwe yurin Jesus in
ngok mutal.
48 Ac Jesus el fahk nu sel, "Judas, ya kom ac tukakunak Wen nutin
Mwet ke angokmwet?"
49 Ke mwet tumal lutlut ma welul Jesus elos liye ma ac sikyak uh,
elos siyuk, "Leum, ya kut ac orekmakin cutlass natusr uh?"
50 Ac sie selos uni sie sin mwet kulansap lun Mwet Tol Fulat ac pakela
lac sracl layot.
51 Ac Jesus el fahk, "Tui, nimet sifil oru!" El kahlye sren mwet sac,
ac akkeyalla.
52 Na Jesus el fahk nu sin mwet tol fulat ac mwet kol lun mwet soan
ke Tempul, wi un mwet matu ma tuku in sruokilya uh, "Ya kowos
enenu na in us cutlass ac sak in anwuk tuku, oana in mwet kunaus
ma sap se pa nga?
53 Nga muta yuruwos in Tempul len nukewa, a kowos tia srike in
sruokyuwi. A pa inge ao lowos in mukuila, ac pacl se ku lun lohsr uh
leumi."

Peter El Lafwekin Jesus
(Matthew 26:57–58, 69–75; Mark 14:53–54, 66–72; John 18:12–18, 25–27)
54 Elos sruokilya Jesus ac kololla nu in lohm sin Mwet Tol Fulat; ac
Peter el fahsr loes kutu nu tokolos.
55 Oasr e se tayak infulwen inkul lun Mwet Tol Fulat, ac Peter el
welulos su tukeni muta raunela e sac.
56 Ke sie sin mutan kulansap uh liyal, ke e sac tolak mutal, el ngetang
suilya ac fahk, "Mwet se inge welul pac Jesus!"
57 Tusruktu Peter el lafwekin ac fahk, "Mutan, nga tiana etal!"
58 Tukun pacl na fototo, sie sin mukul uh liyalak Peter ac fahk, "Kom
pa sie selos!"
Tusruk Peter el topuk ac fahk, "Mukul, tia nga!"
59 Sahp ac tukun ao se tok, sie pac mukul uh fahk na ku, "Ma na
pwaye se lah mwet se inge tuh welul Jesus, mweyen el mwet Galilee
se pac!"
60 Tusruktu Peter el sifil pacna fahk, "Mukul, nga tiana etu ma kom
fahk an!"
In kitin pacl ah na, ke el srakna kaskas, won se kahkla.
61 Leum el forla ac suilya Peter, na Peter el esamak lah Leum el tuh
fahk nu sel, "Meet liki won uh ac kahkla ofong, kom ac fahkla pacl tolu
lah kom tia eteyu."
62 Peter el tufokla liki acn sac, ac tung arulana upa.

Aksruksrukeyuk Ac Puopo Jesus
(Matthew 26:67–68; Mark 14:65)
63 Mwet ma taranul Jesus elos aksruksrukel ac puokol.
64 Elos nokomla mutal ac fahk, "Palye lah su puok kom uh!"
65 Elos fahk pac kas in akkoluk puspis nu sel.

Jesus Ye Mutun Mwet Pwapa Fulat
(Matthew 26:59–66; Mark 14:55–64; John 18:19–24)

66 Ke lenelik, un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet luti Ma Sap
elos toeni, ac utuku Jesus nu ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat inge.
67 Ac elos fahk, “Fahk nu sesr, ya kom pa Christ?”
Ac el topuk, “Nga fin fahk nu suwos, kowos ac tia lulalfongiyu;
68 ac nga fin kusen siyuk nu suwos, kowos ac tia topuk.
69 Tusruktu, in pacl se ingela Wen nutin Mwet el ac fah muta lac po
layot sin God Kulana.”
70 Ac elos nukewa fahk, “Na mea, kom Wen nutin God?”
Ac el topuk nu selos, “Kowos sifacna fahk lah nga pa el.”
71 Ac elos fahk, “Kut tia enenu kutu pac mwet loh! Kut sifacna lohng
ke ma el fahk uh!”

23

Jesus Ye Mutal Pilate
(Matthew 27:1–2, 11–14; Mark 15:1–5; John 18:28–38)

1 U sac nufon tuyak ac pwanulla Jesus nu yorol Pilate,
2 ac mutawauk in fahk kas in tukakunul we: “Kut konauk mwet se
inge ke el kiapu mwet lasr uh, ac fahk nu selos in tia moli tax nu sin
Caesar, ac el oayapa fahk mu el pa Christ, sie tokosra!”
3 Ac Pilate el siyuk sel, “Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?”
Ac el fahk, “Kom fahk na.”
4 Na Pilate el fahk nu sin mwet tol fulat ac un mwet uh, “Nga tia
konauk sie sripa in nununkeyuk mwet se inge kac.”
5 Tusruk elos kwafe yohk liki meet ah, ac fahk, “Ke na luti lal uh el
purakak tukulkul yohk inmasrlon mwet uh in acn Judea nufon. El tuh
mutawauk Galilee, na pa inge el sun acn inge.”

Jesus Ye Mutal Herod

6 Ke Pilate el lohng ma inge, el siyuk selos, “Ya mwet se inge el mwet
Galilee?”
7 Ke el etauk lah Jesus el mwet in acn se ma Herod el leumi, el
supwalla nu yorol, mweyen Herod el oayapa oasr Jerusalem in pacl
sac.
8 Herod el arulana insewowo ke el liyal Jesus, mweyen el lohng kacl,
ac loes pacl ma el soano elan liyal. El finsrak mu Jesus elan oru kutu
mwenmen elan liye.
9 Ouinge Herod el siyuk mwe siyuk puspis sin Jesus, tusruktu
wanginna top lun Jesus nu sel.
10 Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos kilukyak nu meet ac
akyokye kas in tukak lalos lain Jesus.
11 Herod ac mwet mweun lal elos aksruksrukel Jesus ac aklus-
rongtenyal; tari elos nokmulang ke sie nuknuk na kato ac folokunulla
nu yorol Pilate.
12 Herod ac Pilate eltal kawukyak in len sacna, a meet eltal asrungai.

Wotla In Anwuki Jesus
(Matthew 27:15–26; Mark 15:6–15; John 18:39—19:16)

13 Pilate el solani kewa mwet tol fulat, mwet kol, ac mwet uh,
14 ac fahk nu selos, “Kowos use mwet se inge nu yuruk ac fahk mu
el kiapwelana mwet uh. Inge nga srikal tari ye motowos, a nga tiana
konauk mu oasr sufal lal ke kutena ma kowos fahk kacl uh.

15 Oayapa Herod el tiana konauk mu oasr ma sufal lal, oru el
folokunulma nu yorosr. Wanginna ma mwet se inge orala ma fal in
anwuki el kac.
16 Ke ma inge, nga ac sang in sringsring el, tari nga fah tulalla. [
17 Ke pacl in Kufwen Alukela nukewa oasr oakwuk se lal Pilate in
tulala sie mwet kapir ma mwet uh siyuk in taltalla.]*
18 Ac un mwet nufon sac tukeni wowoyak ac fahk, "Unilya! Tulalla
Barabbas nu sesr!" (
19 Barabbas el muta in kapir ke sripen sie alein ma sikyak in siti uh
lain government, oayapa ke sripen akmas ma el oru.)
20 Pilate el kena aksukosokye Jesus, oru el sifilpa kusen siyuk nu sin
mwet uh kac,
21 a elos sifilpa wowoyak ac fahk, "Srupsrulak! Srupsrulak fin
sakseng soko!"
22 Pilate el sifil fahk pacl se aktolu, "Ku meawin ma koluk lal uh?
Nga tia ku in konauk kutena ma lainul ma fal in anwuki el kac! Nga
ac sang na in sringsring el, tari nga tulalla."
23 Tusruk elos sikalang in wowoyak ke kuiyalos mu Jesus elan
sripsripyak fin sakseng, nwe ke na wela siyuk lalos.
24 Ouinge Pilate el wotela mu in wi ma elos siyuk uh.
25 El tulala mwet se ma elos siyuk in ikakla uh, mwet se ma tuh muta
in kapir ke sripen alein ac akmas, ac el eisalang Jesus nu selos in oru
oana ma elos lungse oru nu sel.

Jesus El Sripsripyak Fin Sakseng
(Matthew 27:32–44; Mark 15:21–32; John 19:17–27)

26 Mwet mweun elos pwanul Jesus som, ac ke elos fahsr elos sun sie
mwet Cyrene pangpang Simon, su fahsr in utyak nu in siti uh liki acn
el muta we likin siti uh. Elos sruokilya, filiya sakseng soko ah nu facl,
ac sap elan us fahsr tukun Jesus.
27 Oasr sie un mwet na lulap wi pac fahsr tokol; inmasrlon mwet
inge oasr pac kutu mutan su wowoyak ac tung ke Jesus.
28 Jesus el forang nu selos ac fahk, "Mutan Jerusalem, nimet kowos
tung keik, a keiwos sifacna ac ke tulik nutuwos an.
29 Oasr len ac tuku ke mwet uh ac fah fahk, 'Insewowo mutan su
talap, su tiana oswe tulik ku katiti!'
30 Pacl se ingan pa mwet uh ac fahk nu ke eol uh, 'Putati nu facsr!'
ac nu sin eol srisrik uh, 'Wikinkutla!'
31 Tuh fin pa inge ma ac orek nu ke sak folfol insroa,† faska ma ac
orek nu ke sak paola uh?"‡
32 Oasr pac mwet luo saya, kewana mwet orekma koluk, wi pac
pwenyukla in tuh wi Jesus anwuki.
33 Ke elos tuku nu ke acn se pangpang "Sri in Ahlunsuf" elos patkilya
Jesus nu fin sakseng soko, oayapa mwet koluk luo ah, sie layen layot
ac sie layen lasa sel.
34 Jesus el fahk, "Papa, nunak munas nu selos, tuh elos tia etu ma
elos oru uh."
Elos kitalik nuknuk lal inmasrlolos ke susfa.

* **23:17** Kutu Ma Simusla u sang fus 17. † **23:31** ***sak folfol insroa:*** pa pacl ma Jesus, su wangin mwatal, el srakna moul. ‡ **23:31** ***sak paola:*** pa elos su fahsr tukun Jesus a oasr mwatalos.

35 Mwet uh tu na liye ma uh ke mwet kol lun mwet Jew elos
aksruksrukel ac fahk: “El molela mwet saya uh — lela elan sifacna
molella, fin pwaye el pa Christ se ma God El sulela uh!”
36 Mwet mweun uh oayapa aksruksrukel. Elos tuku nu yorol ac sang
wain vinegar nu sel,
37 ac fahk, “Sifacna molikomla, fin pwaye kom tokosra lun mwet
Jew.”
38 Kas inge simla oan lucng liki sifal, “El inge Tokosra lun mwet Jew.”
39 Sie sin mwet koluk ma wi sripsripyak uh fahk kas in angonkas nu
sin Jesus: “Mea, tia kom pa Christ? Molikomla sifacna, ac kital uh!”
40 A mwet se ngia kael ac fahk, “Ku kom tia sangeng sin God? Kom
welul eis kain kaiyuk sefanna.
41 Fal ma orek nu sik kom uh, mweyen kut eis lacnen orekma koluk
lasr. A el, wangin kutena ma koluk el oru.”
42 Na el fahk nu sin Jesus, “Jesus, esamyu ke kom tuku ke ku lun
Tokosra!”
43 Jesus el fahk nu sel, “Pwayena nga fahk nu sum, misenge na kom
ac wiyu in Paradise.”

Misa Lun Jesus
(Matthew 27:45–56; Mark 15:33–41; John 19:28–30)
44 Ke apkuran nu ke infulwen len, in polo acn sac nufon lohsrla ke
lusen ao tolu.
45 Kalmen faht uh wanginla, ac nuknuk lisringyen Acn Mutal Na
Mutal ke Tempul uh mihsalik infulwa, ip luo lac.
46 Jesus el wola ke sie pusra lulap ac fahk, “Papa! Nga asot ngunik
nu inpoum!” El fahkla ma inge, na el misa.
47 Mwet kol lun un mwet mweun el liye ma sikyak inge, ac el
kaksakin God ac fahk, “Pwayena mwet se inge el sie mwet na suwohs!”
48 Ke mwet ma fahsreni in tuh intoein ma orek uh liye ma sikyak
inge, elos nukewa usruk kwawalos ac folokelik nu lohm selos ac
arulana asor.
49 Ac mwet kawuk nukewa lun Jesus, wi mutan ma welul tuku Galilee
me, elos tu loes kutu ac liye ma inge.

Jesus El Pukpuki
(Matthew 27:57–61; Mark 15:42–47; John 19:38–42)
50 Oasr mukul se, inel pa Joseph mwet Arimathea, sie siti in acn
Judea. El sie mwet wo ac suwoswos, su sie sin mwet ke Un Mwet
Pwapa Fulat lun mwet Jew.
51 Tusruktu el tia insese nu ke pwapa lalos ku ma elos oru uh, ac el
tupan tuku lun Tokosrai lun God.
52 El tuh som nu yorol Pilate ac siyuk ke monin Jesus.
53 Na el sruhkya manol, pwela ke nuknuk linen se, ac filiya in sie
kulyuk su pukpukyak in eot uh, ma soenna oasr mwet misa filiyuki
loac.
54 Len sac pa Friday, ac apkuranyang nu ke len Sabbath.
55 Mutan ma tuh welul Jesus tuku Galilee me elos welul Joseph in
liye kulyuk sac, ac oayapa in liye onangan mano sac.
56 Na elos folokla nu lohm elos muta we, ac mutawauk in akoela ono
ac mwe keng nu ke mano sac.
Elos mongla ke len Sabbath, oana ke oakwuk lun Ma Sap uh.

24

Moulyak Liki Misa
(Matthew 28:1–10; Mark 16:1–8; John 20:1–10)

1 Toang na ke len se emeet in wik, mutan inge som nu ke kulyuk uh
ac us mwe keng ma elos akoela ah.
2 Elos liyauk lah eot sac ipisyukla liki mutun kulyuk sac,
3 na elos utyak nu loac; tusruktu elos tiana konauk monin Leum
Jesus.
4 Elos arulana fohsak ke ma inge, na in kitin pacl ah na mwet luo tu
me siskalos su nukum nuknuk na saromrom.
5 Mutan uh arulana sangeng ac faksufi ke mwet luo ah fahk nu selos,
“Efu kowos ku suk el su moul inmasrlon mwet misa?
6 El tia oasr inge; el akmoulyeyukyak tari. Esam ma el tuh fahk nu
suwos ke el muta Galilee ah:
7 ‘Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet koluk, ac
el ac fah anwuki fin sakseng soko, na tukun len tolu el ac fah sifil
moulyak.’ ”
8 Na mutan uh elos esamak kas lal inge,
9 ac folokla liki kulyuk uh, ac fahkak ma inge nukewa nu sin mwet
singoul sie, weang pac mwet wialos saya.
10 Mutan inge pa Mary Magdalene, Joanna, ac Mary nina kial James.
Eltal, ac kutu pac mutan saya ma welultal, pa tukeni fahkak ma inge
nu sin mwet sap uh.
11 A mwet sap elos nunku mu mutan inge sramsram wel, oru elos
tiana lulalfongelos. [
12 Tusruktu Peter el tuyak ac kasrusr nu ke kulyuk uh. El kui nu ten
ac liyauk nuknuk linen mukena. Na el folokla nu lohm sel ac arulana
fwefela ke ma sikyak uh.]*

Fahsr Nu Emmaus
(Mark 16:12–13)

13 In len sac pacna, luo pac selos fahsr in som nu in sie siti srisrik
pangpang Emmaus, sahp ac mael itkosr liki acn Jerusalem,
14 ac eltal tukeni sramsramkin ma nukewa ma sikyak uh.
15 Ke eltal kaskas ac asiyuki ke ma inge, Jesus sifacna el kalukyang
nu yoroltal ac welultal fahsr.
16 Eltal liyal, tusruktu eltal tiana akilenul.
17 Jesus el fahk nu seltal, “Mea komtal fahsr srumun an?”
Eltal tukeni tui, ac ngetnget in asor.
18 Sie seltal su pangpang Cleopas el siyuk sel, “Mea, kom mukena pa
mwet mutwata se nu Jerusalem ma tia etu ke ma orek we ke len ekasr
somla me?”
19 Ac Jesus el siyuk, “Mea ingan?”
Na eltal fahk, “Ma uh ma sikyak nu sel Jesus lun Nazareth. Mwet se
inge el sie mwet palu, su kas in luti ac orekma lal arulana ku ye mutun
God ac mwet uh.
20 Mwet tol fulat lasr ac mwet kol saya elos eisalang in nununkeyuk,
na elos wotela elan anwuki fin sakseng.
21 Ac kut tuh finsrak mu el pa ac aksukosokyela Israel uh! Sayen ma
inge, misenge len se aktolu tukun ma inge sikyak.

* **24:12** Kutu Ma Simusla uh wangin fus 12 loac.

22 Kutu sin mutan ke u lasr uh aklutye kut. Elos toang na som nu ke
kulyuk sac,
23 tuh tia ku in konauk manol. Elos foloko ac fahk lah elos liye sie
aruruma ke lipufan, su fahk nu seltal mu el sifil moul.
24 Kutu sin mwet wiasr uh som nu ke kulyuk sac ac konauk oana ma
mutan elos srumun ah, tusruk elos tiana liyalak."
25 Na Jesus el fahk nu seltal, "Pwaye lah komtal arulana afon! Efu ku
pahtlac fuk komtal in lulalfongi ma nukewa ma mwet palu ah fahk?
26 Ya tia eneneyuk tuh Christ elan keok ke ma inge, na el fah utyak
nu in wolana lal?"
27 Ac Jesus el aketeya nu seltal ma fwack kacl in Ma Simusla nukewa,
mutawauk ke book lal Moses, fahsru nu ke ma simla sin mwet palu
nukewa.
28 Ke eltal apkuran in sun siti srisrik se eltal fahsr nu we ah, Jesus el
oru acnu mu el ac fahla na.
29 Tuh eltal ikolilya ac fahk, "Tari muta yorosr, mweyen fongeni pa
inge." Ouinge el utyak ac mongla yoroltal.
30 El muta in welultal mongo, na el eis bread ac pre lac kac, na el
kunsalik ac sang nu seltal.
31 Na ikakla mutaltal ac eltal akilenulak, ac in pacl sacna el wanginla
liki ye mutaltal.
32 Na eltal fahk nu sin sie sin sie, "Ya insiasr tia fusrfusryak ke engan,
oana sie e tayak in kut, ke el sramsram nu sesr inkanek uh ac aketeya
nu sesr ke Ma Simusla?"
33 Eltal sulaklak na tuyak ac folokla nu Jerusalem ac konauk mwet
tuma lutlut singoul sie, wi kutu pac mwet saya uh,
34 su fahk nu seltal, "Pwayena lah Leum el moulyak! El sikyang nu
sel Simon!"
35 Na mwet luo ah akkalemye nu selos ma sikyak inkanek ah, ac ke
eltal akilenak Leum ke el kunsalik bread uh.

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Tumal Lutlut
(Matthew 28:16–20; Mark 16:14–18; John 20:19–23; Orekma 1:6–8)

36 Ke pacl se eltal srakna srumun ma inge, Jesus sifacna el sikyak
inmasrlolos [ac fahk nu selos, "Misla nu suwos."]†
37 Elos arulana tuninfongla, ac nunku mu elos liyauk inut se.
38 Na el fahk nu selos, "Efu kowos ku sangeng? Efu kowos ku alolo
in nunak lowos uh?
39 Ngetma liye pouk ac niuk, ac liye lah nga pa inge. Kahlyuwi na
kowos ac fah etu na pwaye, tuh inut uh wangin ikwa ac sri kac oana
ke kowos liye keik uh." [
40 El fahk ma inge, ac kolang paol ac nial nu selos.]‡
41 Elos srakna tia ku in lulalfongi, ke sripen arulana yohk fwefela ac
engan lalos. Na el siyuk selos, "Ya oasr mongo yuruwos inge?"
42 Elos sang nu sel ipin ik manman se,
43 ac el eis ac kang ye mutalos.
44 Na el fahk nu selos, "Pa inge ma nga tuh fahk nu suwos ke nga
srakna muta yuruwos ah: Ma nukewa ma simla keik in Masap lal
Moses, in ma simusla lun mwet palu, ac in book in *Psalm* uh enenu na
in akpwayeiyukla."

† **24:36** Kutu Ma Simusla u tia fwak nu selos, "Misla nu suwos." ‡ **24:40** Kutu Ma Simusla uh wangin fus 40 loac.

45 Na el ikasla nunak lalos in kalem ke Ma Simusla uh,
46 ac fahk nu selos, “Pa inge ma simla uh: Christ el ac fah keok, ac
el ac fah moulyak liki misa ke len se aktolu,
47 ac ke inel, pweng ke auliyak ac nunak munas ke ma koluk enenu
in lutiyuk in facl nukewa, mutawauk Jerusalem.
48 Kowos mwet loh ke ma inge.
49 Ac nga ac fah supwama nu fowos ma su Papa tumuk El wulela
kac. Tusruktu kowos enenu in mutana in siti uh nwe ke na ku lucng
me fah tuku nu fowos.”

Jesus El Utukyak Nu In Kusrao
(Mark 16:19–20; Orekma 1:9–11)

50 Na el kololosla nu likin siti uh ac som apkuran nu Bethany, ac el
srukak paol nu faclos ac akinsewowoyalos.
51 Ke pacl se el akinsewowoyalos inge, el som lukelos, [ac utukyak el
nu inkusrao.]§
52 Elos alu nu sel, tari elos folokla nu Jerusalem, sesseslana ke engan,
53 ac len nukewa elos muta in Tempul ac sang kulo nu sin God.

§ **24:51** Kutu Ma Simusla u wangin “Ac utukyak el nu inkusrao.”

Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel JOHN

Tukakinyen Book In JOHN

Book se inge, *Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel John*, fahkak ke Jesus lah el Kas kawil lun God, su "Kas el ekla mwet ac muta inmasrlosr." Book se inge simla tuh mwet ma riti uh in ku in lulalfongi lah Jesus pa Mwet Lango su God El tuh wulela kac, oayapa lah el Wen nutin God, ac elos fah ku in eis moul fin oasr lulalfongi lalos in el (20:31).

Mutaweyen book uh fahkak kalem lah Jesus pa Kas kawil lun God. Ip se meet ke book uh takunla kutu orekma usrnguk su akkalemye lah Jesus el Wen Nutin God, ac el Mwet Lango se ma wulela orekla kac. Tukun kas inge, oasr pac kutu sramsram in aketeya kalmen orekma usrnguk inge. Ip se inge srumun ke kutu mwet ma lulalfongi Jesus ac forla fahsr tokol, ac ke kutu mwet su lainul ac tia lungse lulalfongi. Chapter 13 nu ke 17 srumun yokna ke nunak lun Jesus nu sin mwet tumal lutlut ke fong se tukakinyukyak el, ac kas in akoelosla ac akpulaikyalos ke eku se ma sruhu el. Chapter 18 nu ke 21 srumun ke tukakyak ac sruoh lal, oayapa ke sripsripyak ac moulyak lal, ac ke sikyak lal nu sin mwet tumal lutlut tukun el moulyak ah.

Sramsram ke mutan se ma koneyukyak mu el kosro (8:1–11) bracketi meyen pus me simusla matu ac kutu pac leng meet ah sisla, ac kutu pac fuliya ke kutena yen saye.

John el srumun yokna ke mwe kite lun moul kawil in Christ — sie mwe kite su mutawauk inge, ac su ma nu selos su akilen tuh pwaye Jesus el inkanek, pwaye, ac moul. Sie pac ma kalem ke book lal *John* pa orekmakinyen ma su oasr faclu in akfisrasrye aketeya ke ma saok ke moul in ngun: oana kof, bread, kalem, mwet shepherd ac sheep natul, oa in grape ac fahko kac.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Mutaweyen book uh 1:1–18
John Baptais ac mwet tuma lutlut oemeet lun Jesus 1:19–51
Luti lun Jesus yurin mwet uh 2:1—12:50
Wik safla ke moul lun Jesus in acn Jerusalem ac acn apkuran nu we 13:1—19:42
Moulyak ac sikyang lun Leum nu sin mwet uh 20:1–31
Saflaiyen book uh: Jesus el sikyak pac Galilee 21:1–25

Kas In Moul

1 Meet liki orekla faclu, Kas* el nuna oasr yurin God, ac el oapana God.
2 Kas se inge el oasr yurin God meet liki mutaweyen faclu.
3 God El orala ma nukewa kacl. Wangin kutena ma orekla saya, fin tia ke Kas.
4 Moul uh tuku liki Kas, ac moul se inge pa ase kalem nu sin mwet uh.

* **1:1** ***Kas:*** in kas Greek fahk mu "Logos" su kalmac apkuran in oana Lemlem Kulana lun God.

5 Kalem el tolak in lohsr, ac lohsr uh kofla konela.
6 God El supwama mwet fahkak se lal, pangpang John,
7 su tuku in fahkak nu sin mwet uh ke kalem sac, tuh mwet nukewa
in lohng mwe fahk se inge ac lulalfongi.
8 Tia el pa kalem sac, a el tuku in fahkak ke kalem sac.
9 Pa inge kalem na pwaye — kalem se ma tuku nu faclu ac tolak
mwet nukewa.
10 Kas el nuna oasr faclu, ac God El nwe orala faclu kacl, a faclu tiana
akilenul.
11 El tuku nu yen sel sifacna, a mwet lal sifacna tia eisal.
12 Tusruktu, oasr kutu sin mwet uh eisal ac lulalfongi in el; ke ma
inge el oru tuh elos in ku in ekla tulik nutin God.
13 Elos tia ekla tulik nutin God ke inkanek in isusla lun mwet, ku ke
lungse lun mwet, a ke oakwuk lun God.
14 Kas el ekla mwet ac muta inmasrlosr, sessesla ke kulang ac pwaye.
Kut liye wolana lal, wolana su el eis ke sripen el Wen sefanna nutin
Papa.
15 John el kaskas kacl. El wowoyak ac fahk, “Pa inge el su nga tuh
kaskas kac ke nga fahk, ‘El tuku tukuk, tusruktu el fulat likiyu, mweyen
el nuna oasr meet liki nga tuh isusla.’ ”
16 Liki lungkulang yoklana lal el kalwenina in ase mwe insewowo
nu sesr nukewa.
17 God El ase Ma Sap kacl Moses, a kulang ac pwaye tuku kacl Jesus
Christ.
18 Wangin sie mwet na liye God, a wen sefanna natul, su oana God
ac muta sisken Papa pacl nukewa, el pa arulana fahkulak kalem nu
sin mwet uh.

Kas Sel John Baptais
(Matthew 3:1–12; Mark 1:1–8; Luke 3:1–18)

19 Mwet fulat lun mwet Jew in Jerusalem supwala kutu mwet tol ac
mwet Levi nu yorol John in tuh siyuk sel, “Su kom an?”
20 John el tia srunga topuk, ac el fahk lemtulauk, “Tia nga pa Christ.”
21 Elos siyuk, “Na fin ouingan, su kom an? Kom pa Elijah?”
John el topuk, “Mo, tia nga pa el.”
Elos siyuk, “Kom pa Mwet Palu sac?”
El topuk, “Mo.”
22 Elos fahk, “Na fahk nu sesr lah su kom an. Mea kom ac fahk keim
sifacna? Enenu kut in us sie top folokla nu yorolos su supwekutme.”
23 John el topuk ke kas ma mwet palu Isaiah el simusla:
“Nga pa ‘pusren sie su wowoyak yen mwesis:
Oru sie innek suwohs nu sin Leum elan fahsr kac!’ ”
24 Na mwet utuk kas ma supweyukla sin mwet Pharisee,
25 elos siyuk sel, “Fin tia kom pa Christ ku Elijah ku Mwet Palu sac,
efu ku kom baptaisi mwet uh?”
26 John el topuk ac fahk, “Nga baptais ke kof, tusruktu oasr sie su
muta inmasrlowos su kowos tiana akilen.
27 El tuku tukuk, tusruktu nga kupansuwol in tulala ah losyen fahluk
lal.”
28 Ma inge nukewa sikyak in acn se pangpang Bethany, ma oan
kutulap in Infacl Jordan,† yen John el orek baptais we.

† **1:28** ***Bethany, ma oan kutulap in Infacl Jordan:*** acn se inge sie liki Bethany se ma oan fototo nu Jerusalem.

Lamb Nutin God

29 Len se toko ah, John el liyalak Jesus ke el tuku nu yorol, ac el fahk,
"Liye, Lamb nutin God pa ingo, su eela ma koluk lun faclu!
30 Pa inge el su nga tuh kaskas kac ke nga fahk, 'Mwet se ac tuku
tukuk, tusruktu el fulat likiyu, mweyen el nuna oasr meet liki nga tuh
isusla.'
31 Nga tuh tiana etu lah su el, tusruktu nga tuku baptaisi mwet ke
kof in fahkulak nu sin mwet Israel."
32 Ac John el fahkak pac ouinge, "Nga sifacna liye ke Ngun oatui oana
sie wuleoa inkusrao me, ac oan facl.
33 Nga srakna tia etu lah el pa mwet sac, a God, su supweyume in
baptais ke kof, El fahk nu sik, 'Kom fah liye Ngun oatui ac oan fin sie
mwet. El pa mwet se ma ac baptais ke Ngun Mutal.' "
34 Na John el fahk, "Nga liye tari, ac nga fahk nu suwos lah el pa Wen
nutin God."

Mwet Tuma Lutlut Oemeet Lun Jesus

35 In len se toko ah, John el sifilpa tu insac, wi luo sin mwet tuma
lutlut lal.
36 El liye ke Jesus el fahsryak, na John el fahk, "Pa ingo Lamb nutin
God!"
37 Mwet lutlut luo lal eltal lohng ke el fahk ouinge, na eltal fahsr
tokol Jesus.
38 Jesus el tapulla ac liye lah eltal fahsr tokol, ac el siyuk, "Mea komtal
suk an?"
Na eltal topuk, "Rabbi, kom muta oya?" (Kalmen Rabbi pa "Mwet
luti.")
39 Jesus el topuk, "Fahsru liye." (In pacl sac ac ao akosr ma ke tafun
len tok.) Ouinge eltal welul som ac liye yen el muta we, ac mutana
yorol nwe ke ekela.
40 Sie seltal pa Andrew, ma lel Simon Peter.
41 El sa na konalak Simon, ma lel, ac fahkang nu sel, "Kut konalak
Messiah." (Kalmen kas se inge pa "Christ.")
42 Na el pwanulla Simon nu yurin Jesus.
Jesus el ngetang nu sel ac fahk, "Kom pa Simon wen natul John,
tusruktu ac fah pangpang kom Cephas." (Ine se inge oapana Peter, ac
kalmac pa "eot.")

Jesus El Pangnol Philip ac Nathanael

43 Len se tok ah, Jesus el nunkauk elan som nu Galilee. El liyalak
Philip ac fahk nu sel, "Fahsru wiyu!"
44 (Philip el mwet Bethsaida, siti se na ma Andrew ac Peter muta pac
we.)
45 Philip el konalak Nathanael ac fahk nu sel, "Kut konauk mwet se
ma Moses el sim kacl in book in Ma Sap, oayapa su mwet palu simusla
kacl. El pa Jesus, wen natul Joseph, mwet Nazareth."
46 Na Nathanael el siyuk, "Ya oasr ma wo ku in tuku Nazareth me?"
Philip el fahk, "Fahsru ac liye."
47 Ke Jesus el liyal Nathanael lah el fahsr nu yorol, el kaskas kacl ac
fahk, "Mwet Israel na pwaye se pa inge. Wangin ma sufal in el!"
48 Nathanael el siyuk sel, "Kom ku eteyu?"
Ac Jesus el fahk, "Nga liye kom ke kom muta ye sak fig soko, meet
liki Philip el pangon kom ah."

49 Na Nathanael el fahk, “Mwet Luti, kom Wen nutin God! Kom
Tokosra lun Israel!”
50 Jesus el fahk nu sel, “Ya kom lulalfongi mweyen na nga fahkot
lah nga liye kom ye sak fig soko ah? Kom ac fah liye ma yohk liki ma
inge!”
51 Ac el fahk nu selos, “Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos ac fah
liye kusrao ikakelik, ac lipufan lun God sowak ac oatui nu fin Wen
nutin Mwet.”

2

Sie Marut In Cana

1 Len luo toko marut se orek in Cana, sie siti srisrik in acn Galilee.
Nina kial Jesus el tuh oasr we,
2 na Jesus ac mwet tumal lutlut elos wi pac suliyuk nu ke marut sac.
3 Ke pacl se lisr wain ah, nina kial Jesus el fahk nu sel, “Lisr wain
uh.”
4 Jesus el fahk nu sel, “Nina, kom in tia fahk nu sik ma nga in oru.
Pacl luk uh soenna tuku.”
5 Na nina kial el fahk nu sin mwet kulansap uh, “Oru ma nukewa
ma el fahk kowos in oru.”
6 Oasr ma sap ke alu lun mwet Jew nu ke aknasnasye pao, na ke sripa
se inge tuh oasr sufa eot onkosr mwe neinyuk kof oan we. Kais sie sufa
inge sufa na lulap, ku in nein sunun gallon longoul nu ke tolngoul.
7 Jesus el fahk nu sin mwet kulansap uh, “Nwakla sufa inge ke kof.”
Na elos nwakla nwe ke na nwanala.
8 Na el fahk nu selos, “Inge, utiya kutu kof an ac usla nu yurin mwet
se ma liyaung kufwa uh.” Elos usla kof ah nu yorol,
9 ac el ema tuh na ekla nu ke wain. El tiana etu lah wain inge tuku
ya me (tusruktu mwet kulansap ma utiya kof ah elos etu). Ouinge el
pangonma mukul se ma ac marut
10 ac fahk nu sel, “Mwet uh mutana srukak wain wowo meet, na
tukun mwet uh ac nim yohk kac, elos fah srukak wain ma tia arulana
wo. A kom sruokya na wain ma wo uh nwe ke pacl se inge!”
11 Jesus el oru mwenmen se oemeet inge in Cana in Galilee. El
akkalemyela wolana lal we, ac mwet tumal lutlut elos lulalfongel.
12 Tukun ma inge, Jesus ac nina kial ac mwet lel, oayapa mwet tumal
lutlut, elos som nu Capernaum ac muta we ke kutu len.

Jesus El Som Nu Ke Tempul
(Matthew 21:12–13; Mark 11:15–17; Luke 19:45–46)

13 In pacl sac tuh apkuranyang nu ke Kufwen Alukela, ouinge Jesus
el som nu Jerusalem.
14 Ke el som nu in Tempul, el liye lah oasr mwet kukakin cow, sheep,
wule, ac oayapa mwet ayaol mani elos muta pac ke tepu lalos we.
15 Ke ma inge el orala mwe sringsring sucl soko ac sang lusla sheep
ac cow nukewa liki Tempul uh. El oankiya pac tepu lun mwet ayaol
mani, ac mani lalos rakelik.
16 El sap nu sin mwet ma kuka wule, “Usla ma inge liki acn inge! Tia
sifil orekmakin lohm sin Papa tumuk mu acn in kuka se!”
17 Mwet tumal lutlut elos esam lah Ma Simusla uh fahk, “O God,
moniyuk luk nu ke Tempul lom firirrir in nga oana sie e.”

18 Mwet fulat lun mwet Jew elos forang nu sel ac siyuk, “Mwe akul
fuka kom ku in oru in akkalemye nu sesr lah oasr suwohs lom in oru
ma inge?”
19 Jesus el fahk, “Kunausla Tempul se inge, ac in len tolu nga fah
sifilpa musaela.”
20 Ac elos fahk nu sel, “Yac angngaul onkosr pa tuh musaiyuk Tempul
se inge! Ya kom ac sifilpa musaela ke len tolu?”
21 Tusruktu tempul se ma Jesus el sramsram kac inge pa manol
sifacna.
22 Ouinge ke el akmoulyeyukyak liki misa, mwet tumal lutlut elos
esamak lah el tuh fahk ma se inge, ac elos lulalfongi Ma Simusla ac ma
Jesus el fahk.

Etu Lun Jesus Ke Ouiyen Moul Lun Mwet uh

23 Ke Jesus el muta Jerusalem ke pacl lun Kufwen Alukela, mwet
puspis lulalfongi in el ke elos liye mwenmen ma el oru.
24 Tusruktu Jesus el tia sifacna fuhlelang nu selos, mweyen el arulana
etu moul lun mwet uh.
25 Tia enenu kutena mwet in fahkak nu sel ke ouiyen mwet uh,
mweyen el sifacna etu ma nukewa ma oan in nunak lalos.

3

Jesus ac Nicodemus

1 Oasr sie mwet kol lun mwet Jew pangpang Nicodemus, su ma in u
lun mwet Pharisee.
2 Sie fong ah el som nu yurin Jesus ac fahk nu sel, “Rabbi,* kut etu
lah kom sie mwet luti supweyukme sin God. Wangin sie mwet ku in
oru mwenmen ma kom oru God El fin tia welul.”
3 Jesus el fahk, “Nga fahk na pwaye nu sum: sie mwet el fin tia sifil
isusla, el koflana liye Tokosrai lun God.”
4 Na Nicodemus el siyuk sel, “Sie mwet matu ac sifilpa osweyukla
fuka? Mea, el ku in sifil ilyak nu insien nina kial ac isusla pacl se
akluo?”
5 Jesus el topuk, “Nga fahk na pwaye nu sum: sie mwet el fin tia
isusla ke kof ac Ngun, el koflana ilyak nu in Tokosrai lun God.
6 Mwet su isusla ke ikwa, ma lun ikwa; a mwet su isusla ke Ngun,
ma lun ngun.
7 Nik kom lut mweyen nga fahk lah kowos nukewa enenu in sifilpa
isusla.
8 Eng uh tuh nu yen el lungse. Kom lohng kusa, a kom tia etu yen el
tuku we me, ku yen el ac som nu we. Ac oapana inge elos nukewa su
isusla ke Ngun.”
9 Nicodemus el siyuk, “Mea, ku in ouingan?”
10 Jesus el topuk, “Kom sie mwet luti fulat in Israel, ya pwaye kom
tia etu ma se inge?
11 Nga fahk na pwaye nu sum: kut kaskas ke ma kut etu, ac fahkak
ma kut liye uh. Ne ouinge, wangin sie suwos lulalfongi ma kut fahk
uh.
12 Kowos tia lulalfongiyu ke nga fahk nu suwos ke ma lun faclu, na
kowos ac lulalfongiyu fuka nga fin kaskas ke ma nu inkusrao?

---

* **3:2** ***Rabbi:*** liye 1:38.

13 Soenna oasr sie mwet na sowak nu inkusrao sayen Wen nutin
Mwet, su oatui inkusrao me."
14 Oana ke Moses el tuh srupusrak serpent bronze soko fin sak soko
in acn mwesis ah, in ouiya sacna Wen nutin Mwet el fah sripsripyak,
15 tuh elos nukewa su lulalfongi in el elos fah ku in ilyak nu ke sie
moul sasu wangin saflaiya.
16 Tuh God El lungse faclu ouinge: El ase Wen sefanna natul, tuh elos
nukewa su lulalfongi in el fah tia misa, a elos fah eis moul ma pahtpat.
17 Tuh God El tia supwama Wen natul in tuh nununku faclu, a tuh
faclu in eis moul kacl.
18 Kutena mwet su lulalfongi in Wen el tia nununkeyuk; tusruktu
kutena mwet su tia lulalfongi, el nununkeyuk tari, mweyen el tia
lulalfongi in Wen sefanna nutin God.
19 Pa inge luman nununku sac: kalem tuku tari nu faclu, a mwet uh
elos lungse lohsr yohk liki kalem sac, mweyen orekma lalos uh koluk.
20 Kutena mwet su oru ma koluk el srunga kalem, ac el fah tia tuku
nu ke kalem, mweyen el tia lungse orekma koluk lal in liyeyuk.
21 A kutena mwet su oru ma pwaye el tuku nu ke kalem, tuh in kalem
lah ma el oru el oru in akos God.

Jesus ac John Baptais

22 Tukun ma inge, Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in acn
Judea, ac el muta yorolos we ke kutu pacl, ac el baptaisi mwet.
23 John el oayapa oru baptais lal in acn Aenon apkuran nu Salim,
mweyen yohk kof in acn sac. Mwet uh fahsrel ac el baptaiselos.
24 (Ma inge ma meet liki John el kapiri in presin.)
25 Kutu sin mwet lutlut lal John mutawauk in akukuin yurin sie mwet
Jew ke ouiyen aknasnas ke alu lun mwet Jew.
26 Ke ma inge elos som nu yorol John ac fahk nu sel, "Mwet Luti, kom
esam mwet se ma tuh wi kom layen kutulap ke infacl Jordan, mwet se
ma kom tuh fahkak kac ah? Inge el wi pac orek baptais, ac mwet uh
rirla nu yorol!"
27 John el topuk, "Wangin ma ku in sikyak nu sin sie mwet, fin tia
ma sin God me.
28 Kowos sifacna mwet loh luk ke nga tuh fahk, 'Tia nga pa Christ, a
supweyukme nga meet lukel.'
29 In pacl in marut, mukul se ma marut uh ac ma kial pa mutan sac.
Tusruktu mwet kawuk se lun mukul sac el engankin lah el tu siskal ac
lohng pusren mukul marut sac. Ouinge engan luk uh oapana engan
lun mukul se ma kawuk lun mukul marut sacn.
30 Ac fah puseni mwet fahsr tukun Jesus, ac mwet luk uh ac fah
pueni."

El Su Tuku Inkusrao Me

31 El su tuku lucng me el fulat liki nukewa. El su ma faclu me el ma
lun faclu ac el kaskas ke ma lun faclu, a el su tuku inkusrao me el fulat
liki nukewa.
32 El fahkak ke ma el liye ac lohng tari, a wangin mwet lulalfongi ma
el fahk uh.
33 Kutena mwet su lulalfongi ma el fahk, el akkalemye lah el
lulalfongi lah ma God El fahk uh ma pwaye.

34 El su God El supwama el fahk kas lun God, mweyen God El sang
nufon Ngun lal nu sel.
35 Papa El lungse Wen natul, ac El sang elan ku fin ma nukewa.
36 Kutena mwet su lulalfongi ke Wen oasr moul ma pahtpat lal.
Kutena mwet su seakos Wen fah wangin moul lal, a el ac fah mutana
ye kaiyuk lun God.

4

Jesus ac Sie Mutan Samaria

1 Jesus el etu lah mwet Pharisee elos lohng tuh pus mwet el
baptaisela, oayapa pus mwet tuma lutlut lal lukel John.
2 (Pwayeiya uh, Jesus sifacna el tiana baptaisela kutena mwet. Mwet
tumal lutlut mukena pa baptaisi mwet.)
3 Ouinge ke Jesus el lohng ma fwack inge, el fahsr liki acn Judea ac
som nu Galilee.
4 Ke el folok nu Galilee, el enenu in fahsr sasla acn Samaria.
5 Na el sun sie siti srisrik in Samaria pangpang Sychar, ma apkuran
nu ke ipin acn se ma Jacob el tuh sang lal Joseph, wen natul.
6 Lufin kof lal Jacob oan we, ac Jesus el pituki siska ke sripen el totola
ke fahsr lal. Pacl se inge apkuran nu ke infulwen len.
7 Sie mutan Samaria el tuku in ut kof, ac Jesus el fahk nu sel, "Ase
nimuk kutu kof an."
8 (Mwet tumal lutlut elos som tari in moul mongo in siti uh.)
9 Mutan sac fahk, "Kom sie mwet Jew, a nga mwet Samaria se — na
fuka tuh kom ku in ngusr kof sik kom in nim?" (Mwet Jew tia ku in
orekmakin ahlu ma mwet Samaria orekmakin.)
10 Jesus el fahk, "Kom tia etu ke mwe sang ma God El akoo in sot nu
sum, ac kom tia pac etu lah su siyuk mwe nim sum. Kom funu etu,
kom lukun siyuk sik ac nga sot nu sum kof in moul."
11 Ac mutan sac fahk, "Leum se, wangin mwe ut kof lom, ac lufin kof
se inge loal. Kom ac eis kof in moul an fuka?
12 Jacob, papa matu tumasr, pa pukanak lufin kof se inge ac likiya
nu sesr. El, ac wen natul, ac un kosro natul nukewa elos nim kof kac.
Ya kom pangon kom yohk lukel Jacob?"
13 Jesus el topuk, "Kutena mwet su nim kof se inge fah sifilpa malu,
14 a kutena mwet su nim ke kof se ma nga fah sang nu sel, ac fah
tiana sifilpa malu. Tuh kof se ma nga fah sang nu sel ac fah ekla sie
unon in kof in el, su ac fah sang nu sel kof in moul, oayapa moul ma
pahtpat."
15 Ac mutan sac fahk, "Leum se, use nimuk kutu kof sacn! Na nga
fah tia sifilpa malu, ac nga fah tia enenu in tuku nu inse inge in ut
kof."
16 Jesus el fahk nu sel, "Fahla solama mukul tomom an, na komtal
foloko nu yuruk."
17 Ac mutan sac fahk, "Wangin mukul tumuk."
Jesus el fahk, "Pwaye fahk lom an lah wangin mukul tomom.
18 Kom tuh payuk sin mukul limekosr, ac mukul se kom muta yoro
inge tia ma tomom. Kom kaskas pwaye nu sik."
19 Na mutan sac fahk, "Nga akilen tuh kom mwet palu se.

20 Mwet matu tumuk meet ah elos tuh alu nu sin God fineol soko
inge, a kowos mwet Jew fahk mu Jerusalem mukena pa acn se ma fal
mwet uh in alu nu sin God we."
21 Jesus el fahk nu sel, "Mutan, lulalfongiyu, mweyen pacl se ac tuku
ke mwet fah tia alu nu sin Papa fineol soko inge ku in Jerusalem.
22 Kowos mwet Samaria tia arulana etu lah su kowos alu nu se,
tusruktu kut mwet Jew etu lah su kut alu nu se, mweyen molela lun
God nu sin mwet uh ac tuku ke mwet Jew.
23 Tusruktu pacl se ac tuku, aok tuku tari, ke mwet alu pwaye elos
ac kolyuk ke ngun in alu nu sin Papa fal nu ke ma pwaye. Pa inge elos
su Papa El suk in alu nu sel.
24 God El Ngun, ac ku lun Ngun lal mukena pa oru mwet uh in alu
nu sel ke pwaye."
25 Mutan sac fahk nu sel, "Nga etu lah Messiah el ac tuku — el su kut
pangon 'Christ.' Ac ke el ac tuku el fah aketeya ma nukewa nu sesr."
26 Ac Jesus el fahk, "Nga pa el, nga su kaskas nu sum."
27 In pacl sac mwet tumal lutlut lun Jesus elos foloko, ac elos arulana
lut in liye lah el kaskas nu sin mutan se. Tusruktu wangin sie selos
fahk nu sin mutan sac, "Mea kom lungse?" ku siyuk sin Jesus, "Efu
kom ku sramsram nu sin mutan sac?"
28 Na mutan sac filiya sufa in kof lal ac folokla nu in siti uh, ac fahk
nu sin mwet we,
29 "Fahsru liye mwet se su fahkma nu sik ma nukewa nga oru meet
ah. Ya acnu tia el pa Christ?"
30 Ouinge elos som liki siti uh ac tuku nu yurin Jesus.
31 In pacl sac, mwet lutlut elos kwafe sin Jesus, "Mwet Luti, eiswin
kutu mwe mongo uh!"
32 A el topuk ac fahk nu selos, "Oasr mwe mongo nak ma kowos tia
etu kac."
33 Ouinge mwet tumal lutlut elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos
sifacna, "Ya oasr mwet use mwe mongo nu yorol?"
34 Jesus el fahk nu selos, "Mwe mongo nak pa in akos ma lungse lun
El su supweyume, ac in aksafye orekma El ase nu sik in oru.
35 Oasr soakas se lowos ma fahk mu, 'Malem akosr lula na pacl in
kosrani.' Tusruktu nga fahk nu suwos, ngetla liye imae akwoya. Fahko
kac matula inge, ac akola nu ke kosrani!
36 Mwet se su kosrani el eis molin kosrani lal ke el eisani fahko nu ke
moul ma pahtpat. Ke ma inge, el su yukwiya ac el su sifani fah tukeni
engan.
37 Tuh soakas sac pwaye ma fahk mu, 'Sie mwet yukwiya, ac sie
pacna mwet fah kosrani.'
38 Nga supwekowosla in eisani fahko in sie ima ma kowos tia orekma
kac. Kutena mwet tuh orekma kac, a kowos eis woiyen orekma lalos."
39 Mwet puspis sin mwet Samaria in siti sac lulalfongi ke Jesus ke
sripen mutan sac fahk, "El fahkma nu sik ma nukewa su nga tuh oru
meet ah."
40 Ouinge ke mwet Samaria elos tuku nu yurin Jesus, elos kwafe sel
elan muta yorolos, na el muta we len luo.
41 Mwet puspis wi pac lulalfongi ke sripen fahkak lal,

42 ac elos fahk nu sin mutan sac, “Inge kut lulalfongi, tia ke sripen
ma kom fahk, a ke sripen kut sifacna lohngol, ac kut etu lah pwaye, el
pa Mwet Lango lun faclu.”

Jesus El Akkeyala Wen Se Nutin Sie Mwet Kol Fulat

43 Tukun Jesus el muta we ke len luo, el mukuiyak ac som nu Galilee.
44 El tuh sifacna fahk, “Sie mwet palu el tia akfulatyeyuk in facl sel
sifacna.”
45 Ke el sun acn Galilee, mwet in acn sac paingul mweyen elos wi
som nu ke Kufwen Alukela se ma orek Jerusalem, ac elos tuh liye ma
nukewa ma el oru ke pacl in kufwa sac.
46 Toko Jesus el folokla nu Cana in Galilee, acn se ma el tuh ekulla
kof nu ke wain we. Oasr sie mwet fulat lun government tuh muta we
su wen se natul mas in acn Capernaum.
47 Ke el lohng lah Jesus el tuku liki acn Judea nu Galilee, el som nu
yorol ac siyuk sel elan som nu Capernaum ac akkeyala wen se natul,
su apkuran in misa.
48 Jesus el fahk nu sel, “Kowos fin tia liye orekma usrnguk ku
mwenmen, kowos fah tia lulalfong.”
49 Na mwet sac fahk, “Leum, fahsru wiyu meet liki tulik se nutik ah
misa.”
50 Jesus el fahk nu sel, “Fahsrot, wen nutum el ac moul na!” Mwet
sac lulalfongi kas lun Jesus ac el som.
51 Ke el srakna fahsr inkanek uh, mwet kulansap lal ah sonol ac fahk
nu sel, “Wen nutum el kwela!”
52 El siyuk selos lah ac pacl su wen se natul ah kwela, ac elos topuk,
“Fol lal ah wanginla lukel ke ao se ma tafun len tok ekea.”
53 Na papa sac esamak lah ac ao sac pacna pa Jesus el fahkang nu
sel mu, “Wen nutum el ac moul na.” Ouinge el, ac sou lal nukewa
lulalfongila.
54 Pa inge mwenmen se akluo ma Jesus el oru tukun el foloko liki
acn Judea nu Galilee.

5

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Sisken Lulu Bethesda

1 Tukun ma inge, Jesus el som nu Jerusalem nu ke sie kufwa lun
mwet Jew.
2 Oasr lulu in kof se oan apkuran nu ke Mutunpot lun Sheep in
Jerusalem, ac oasr sawalsrisr limekosr kac. Inen lulu sac pa Bethesda
in kas Hebrew.
3 Mwet mas puspis oan fin sawalsrisr inge — mwet kun, mwet
maskin nia, ac mwet ul. [Elos soano kof uh in noanoayak,
4 mweyen kutu pacl uh, sie lipufan lun Leum ac oatui nu in lulu sac
ac oru kof uh in noanoayak. Mwet mas se ma ac sroang oemeet nu in
lulu uh tukun kof uh noanoayak uh ac kwela liki mas lal uh.]*
5 Oasr sie mukul muta we su mas yac tolngoul oalkosr.
6 Jesus el liye lah el oan we, ac el etu lah mukul sac mas ke pacl na
loeloes; ouinge el siyuk sel, “Ya kom lungse kwela?”

* **5:4** Kutu Ma Simusla uh sang fus 3b–4; pa oru bracketi uh.

7 Mwet mas sac topuk nu sel, “Leum, wangin mwet luk in filiyuwi in
lulu uh ke pacl se kof uh noanoayak uh. Pacl nukewa nga ac srike in
sroang nu in kof uh, oasr na mwet ac sroang meet likiyu.”
8 Jesus el fahk nu sel, “Tukakek, srukak mwe oan kiom, ac fahsr.”
9 Na mukul sac kwela in pacl sacna. El srukak mwe oan kial ac
mutawauk in fahsr.
Len sac len Sabbath.
10 Ke ma inge mwet fulat lun mwet Jew elos fahkang nu sin mukul
se ma kwela ah, “Len Sabbath se pa inge. Lain Ma Sap lasr kom in
lippise mwe oan kiom ac fahsr.”
11 El topuk, “Mwet se ma akkeyeyula pa sap nga in srukak mwe oan
kiuk ac fahsr.”
12 Elos siyuk sel, “Su mwet se sap kom in oru angan uh?”
13 Tuh mukul se ma kwela ah tiana etu lah su Jesus, mweyen arulana
pukanten mwet in acn sac, ac Jesus el illa na som.
14 Tok, Jesus el sonol in Tempul ac fahk nu sel, “Liye, kom kwela
inge. Ke ma inge nimet sifil oru ma koluk, mweyen kom fin sifil oru,
ac oasr ma na koluk liki ku in sikyak nu sum.”
15 Na mukul sac som ac fahk nu sin mwet fulat lun mwet Jew lah
Jesus pa mwet se akkeyalla ah.
16 Ke ma inge elos mutawauk in aklokoalokye Jesus, ke sripen el
akkeyala mwet se ke len Sabbath.
17 Jesus el fahk nu selos, “Papa tumuk El orekma pacl nukewa,
pwanang nga enenu in orekma pac.”
18 Fahk se inge oru mwet fulat lun mwet Jew arulana suk in unilya.
Tia ke sripen el kunausla Ma Sap ke len Sabbath mukena, a el fahk mu
God pa Papa tumal, su kalmac uh pa el oana God.

Ku Fulat Lun Wen
19 Ke ma inge Jesus el topkolos ac fahk, “Nga fahk na pwaye nu
suwos: Wen el tia ku in oru kutena ma ke ku lal sifacna. El oru na ma
el liye Papa tumal El oru. Ma Papa El oru, Wen el oru pac.
20 Tuh Papa El lungse Wen, ac akkalemye nu sel ma nukewa ma El
sifacna oru. El fah fahkak nu sel orekma yohk liki inge tuh elan oru,
ac kowos nukewa fah fwefela kac.
21 Oana ke Papa El akmoulyauk mwet misa ac sang moul nu selos,
ouinge Wen el fah sang moul nu selos su el lungse sang nu se.
22 Papa sifacna El tia nununku kutena mwet. El sang nu sin Wen
natul ku nukewa in nununku,
23 ouinge mwet nukewa fah akfulatye Wen in oana ke elos akfulatye
Papa. Kutena mwet su tia sunakin Wen elos tia pac sunakin Papa su
supwalma.
24 “Nga fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su lohng kas luk ac
lulalfongi in El su supweyume, el ilyak tari nu ke moul kawil. El fah
tia nununkeyuk, a el illa liki misa nu ke moul.
25 Nga fahk na pwaye nu suwos: pacl se ac fah tuu — kaok tuku tari
— ke mwet misa fah lohng pusren Wen nutin God, ac elos su porongo
fah moulyak.
26 Oasr ku lun Papa in sang moul, ac El sang ku sac pacna nu sin
Wen natul.
27 Ac El asang nu sin Wen tuh in el pa ac nununku mwet uh, mweyen
el Wen nutin Mwet.

28 Nik kowos lut ke ma se inge: pacl se ac tuku ke mwet misa nukewa
fah lohng pusracl
29 ac ilme liki kulyuk lalos. Elos su oru ma wo fah moulyak nu ke
moul, a elos su oru ma koluk fah moulyak nu ke nununku ac lisyukla.

Mwet Loh Kacl Jesus

30 "Wangin ma nga ku in oru ke ku luk sifacna. Nga oru nununku
luk fal nu ke ma God El fahk nu sik, ke ma inge nununku luk suwohs,
mweyen nga srike in oru ma lungse lun El su supweyume, ac tia ma
lungse luk sifacna.
31 "Nga fin orek loh keik sifacna, mwet uh tia ku in etu lah pwaye.
32 Tusruktu oasr pac mwet se saya su orek loh keik, ac nga etu lah
ma el fahk keik uh ma pwaye.
33 Kowos tuh supwala mwet utuk kas lowos nu yorol John, ac el
fahkak kas na pwaye keik.
34 Nga tia enenu sie mwet in orek loh keik. Nga fahk na ma inge tuh
kowos in moulla.
35 John el oana sie lam ma firirrir ac kalem, ac kowos tuh engankin
kalem sac ke kitin pacl.
36 Tusruktu oasr ma loh keik su yohk liki ma loh lal John: pa orekma
ma nga oru, su Papa tumuk El ase nu sik in oru. Ma inge pa kaskas
keik, ac fahkak pac lah Papa pa supweyume.
37 Oayapa Papa, su supweyume, El orek loh keik. Kowos soenna
lohng pusracl ku liye mutal,
38 ac kowos tia pacna sang kas lal uh in oan in kowos, mweyen kowos
tiana lulalfongi kacl su El supwama.
39 Kowos lutlut ke Ma Simusla mweyen kowos nunku mu kowos ku
in konauk moul ma pahtpat kac. Ac Ma Simusla inge fahkak pac keik!
40 Ne ouinge, a kowos tia lungse tuku nu yuruk tuh kowos in eis
moul.
41 "Nga tia suk kaksak sin mwet.
42 A nga etekowos, ac nga etu lah wangin lungse lowos nu sin God.
43 Nga tuku ke ku fulat lun Papa tumuk, a kowos tia eisyu. A siena
mwet fin tuku ke ku lal sifacna, kowos ac eisal.
44 Kowos lungsena kaksakin sin sie sin sie, a kowos tia srike in suk
kaksak sel su mukefanna God. Na kowos ac lulalfongiyu fuka?
45 Nik kowos nunku mu nga pa ac tukakin kowos nu sin Papa tumuk.
Moses, su kowos filiya finsrak lowos se, el na pa ac fah tukakin kowos
uh.
46 Kowos funu lulalfongi na pwaye kacl Moses, kowos lukun
lulalfongiyu, mweyen oasr na ma el simusla keik.
47 A ke kowos tia lulalfongi ma el simusla uh, kowos ac lulalfongi
fuka ma nga fahk uh?"

6

Jesus El Kiteya Limekosr Tausin Mwet Mukul
(Matthew 14:13–21; Mark 6:30–44; Luke 9:10–17)

1 Tukun ma inge, Jesus el kal sasla in Lulu Galilee (su oayapa
pangpang Lulu Tiberias).
2 Oasr sie un mwet na lulap fahsr tokol, mweyen elos liye mwenmen
el oru ke el akkeyala mwet mas.

3 Jesus el utyak fin soko inging ac pituki wi mwet tumal lutlut.
4 Pacl in Kufwen Alukela apkuran me.
5 Jesus el ngetla liye lah sie un mwet na lulap tuku nu yorol, ke ma
inge el siyuk sel Philip, “Kut ac konauk oya mongo ma fal in kiteya u
na lulap se inge?”
6 (El fahk ma se inge in srikal Philip — el etu tari ma el ac oru.)
7 Philip el topuk ac fahk, “In kitalos nukewa ke ipin bread na srisrik
se, ac yohk liki ipin silver luofoko kut ac enenu.”
8 Andrew, sie pac sin mwet tumal lutlut, su ma lel Simon Peter, el
fahk,
9 “Tulik mukul se oasr inge su oasr lof in bread barley limekosr ac
ik lukwa sel. Tusruktu sufal na pwaye in sang kiteya mwet inge.”
10 Jesus el fahk nu selos, “Fahk nu sin mwet uh in muta nu ten.”
(Acn na mahma se pa inge.) Ouinge mwet nukewa muta; sahp ac oasr
tausin limekosr ma mwet mukul.
11 Jesus el eis bread uh, sang kulo nu sin God, ac kitalik nu sin mwet
nukewa su muta in acn sac. El oru oapana nu ke ik ah, na elos nukewa
eis fal nu ke enenu lalos.
12 Ke elos nukewa kihpi, el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Orani ma
yolyak an, tuh kut in tia kunausten.”
13 Ouinge elos orani luwen mongo uh ac nwakla fotoh singoul luo ke
ma yolyak ke lof limekosr ma mwet ah mongo kac.
14 Ke mwet uh liye mwenmen ma Jesus el oru inge, elos fahk,
“Pwayena lah pa inge Mwet Palu se ma ac tuku nu faclu!”
15 Jesus el etu lah elos akoo in tuku sruokilya ke ku in oru elan
tokosra, ouinge el sifilpa mukena utyak nu fin inging uh.

Jesus El Fahsr Fin Kof uh
(Matthew 14:22–32; Mark 6:45–52)
16 Ke ekela, mwet tumal lutlut lun Jesus elos tufokla nu ke lulu sac,
17 sroang nu fin oak soko, ac kal in folokla nu Capernaum. Inge
lohsrani tari, a Jesus el soenna tuku nu yorolos.
18 In pacl sac eng na upa se tuhyak, ac fin kof uh pulkulakyak.
19 Mwet lutlut elos kal mael tolu ku akosr, na elos liyalak Jesus
lah el fahsr fin kof uh, ac apkuranyang nu ke oak okoalos, na elos
tuninfongla.
20 Jesus el fahk nu selos, “Nik kowos sangeng. Nga pa inge!”
21 Na elos enganak ac srakulang nu fin oak uh, ac in pacl sacna oak
uh sun pe acn ah, yen ma elos kal nu we.

Mwet uh Sokol Jesus
22 Len se tok ah, un mwet se ma mutana lefahl sac, elos esam lah
oak soko na pa tuh oan pe acn ah, ac elos etu lah Jesus el tia wi mwet
tumal lutlut sroang nu fin oak soko ah, a eltal mukena oayak.
23 Oak saya ma tuku Tiberias me oai pe acn ah, fototo nu ke acn se
ma un mwet ah tuh mongo bread we tukun Jesus el sang kulo ah.
24 Ke un mwet uh liye lah Jesus, oayapa mwet tumal lutlut, elos
tukeni wangin, na elos sroang nu fin oak inge ac kal som nu
Capernaum in tuh sokol we.

Jesus El Bread In Moul

25 Ke mwet ah konalak Jesus lefahl lac ah, elos fahk nu sel, “Mwet
Luti, kom tuku ngac nu inge?”
26 Ac Jesus el fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos sukyu
mweyen kowos tuh mongo bread ac kihpi kac, ac tia ke sripen kowos
kalem ke mwenmen luk ah.
27 Nik kowos orekma nu ke mwe mongo su ac kolukla; a kowos in
orekma nu ke mwe mongo ma ac oan nwe tok, su Wen nutin Mwet el ac
sot nu suwos, mweyen God, Papa, El akkalemye tari mu El insemowo
kacl.”
28 Ke ma inge elos siyuk sel, “Mea kut ku in oru tuh kut in akfahsrye
ma God El lungse kut in oru?”
29 Jesus el topuk, “Ma God El lungse kowos in oru pa kowos in
lulalfongel su El supwama.”
30 Elos topkol ac fahk, “Mwenmen fuka kom ac oru tuh kut in ku in
liye ac lulalfongi kom? Mea kom ac oru?
31 Papa matu tumasr meet ah mongo manna yen mwesis, oana Ma
Simusla fahk, ‘El sang bread nalos inkusrao me.’ ”
32 Jesus el fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos: ma Moses el tuh sot
nu suwos tia bread inkusrao me. Papa tumuk pa asot nu suwos bread
pwaye inkusrao me.
33 Tuh bread ma God El asot pa el su oatui inkusrao me ac sang moul
nu faclu.”
34 Ac elos fahk nu sel, “Leum, ase nu sesr bread se inge pacl nukewa.”
35 Jesus el fahk nu selos, “Nga bread in moul. El su tuku nu yuruk
fah tiana masrinsral. El su lulalfongiyu fah tiana malu.
36 Tuh nga fahk tari nu suwos lah kowos nwe liyeyu a kowos soenna
lulalfongiyu.
37 Elos nukewa su Papa El ase nu sik fah tuku nu yuruk. Nga fah
tiana folokunla kutena mwet su tuku nu yuruk,
38 mweyen nga oatui inkusrao me, tia in oru lungse luk sifacna, a
ma lungse lal su supweyume.
39 Ac lungse lal su supweyume pa nga in tia lela kutena selos su El
ase nu sik in tuhlac, a nga in akmoulyalosyak nukewa ke len safla.
40 Tuh pa inge ma Papa tumuk El lungse: elos nukewa su liye Wen
ac lulalfongel in eis moul ma pahtpat. Ac nga fah akmoulyalosyak ke
len safla.”
41 Mwet uh mutawauk in mungulngulyak kacl, mweyen el fahk, “Nga
pa bread se ma oatui inkusrao me.”
42 Elos fahk, “Ya tia Jesus pa inge, wen natul Joseph? Kut etu papa
tumal ac nina kial. Fuka tuh elan fahk inge mu el oatui inkusrao me?”
43 Jesus el topuk, “Nimet kowos mungulngul inmasrlowos sifacna.
44 Wangin sie mwet ku in tuku nu yuruk, Papa su supweyume El fin
tia kololma. Ac nga fah akmoulyalak ke len se safla.
45 Sie mwet palu el simusla kas inge: ‘God El fah luti mwet nukewa.’
Kutena mwet su lohng kas lun Papa ac lutlut sel, el ac tuku nu yuruk.
46 Tia kalmeya pa oasr mwet liye tari Papa. El na su tuku sin God, el
mukena pa liyal tari.
47 Nga fahk na pwaye nu suwos: el su lulalfongiyu, oasr moul ma
pahtpat yorol.
48 Nga bread in moul.

49 Papa matu tomowos elos mongo manna yen mwesis, tusruktu elos
misa.
50 A funu bread su tuku inkusrao me, kutena mwet su mongo kac el
fah tiana misa.
51 Nga pa bread in moul su tuku inkusrao me. Kutena mwet fin kang
bread se inge, el fah eis moul ma pahtpat. Bread se su nga fah sang
nu sel pa ikok, su nga sang tuh faclu fah ku in moul."
52 Kas se inge purakak sie akukuin upa inmasrlolos, na elos asiyuki
ac fahk, "El ac ku in ase fuka ikwal kut in kang?"
53 Jesus el fahk nu selos, "Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos fin
tia mongo ke ikwen Wen nutin Mwet ac nim srahl, ac fah wangin moul
in kowos.
54 Kutena mwet su mongo ke ikok ac nim srahk fah oasr moul ma
pahtpat yorol, ac nga fah akmoulyalak ke len se safla.
55 Tuh ikok pa mwe mongo pwaye, ac srahk pa mwe nim pwaye.
56 Kutena mwet su mongo ke ikok ac nim srahk, el moul in nga, ac
nga moul in el.
57 Papa su moul El supweyume, ac ke sripal nga oayapa moul. In
ouiya sacna, kutena mwet su mongo ke ikok fah moul ke sripuk.
58 Pa inge bread se ma tuku inkusrao me. Tiana oana bread ma papa
matu tomowos mongo kac, na tok elos misa. Mwet se ma mongo ke
bread se inge fah moul ma pahtpat."
59 Jesus el fahk ma inge ke el luti in iwen lolngok in acn Capernaum.

Kas Su Ase Moul Ma Pahtpat

60 Mwet puspis sin mwet tumal lutlut elos lohng ma inge, ac elos
fahk, "Mwe luti inge arulana upa. Su ku in kalem kac?"
61 Wanginna mwet fahkang ma inge nu sin Jesus, a el sifacna etu lah
elos mungulngul kac, ouinge el fahk nu selos, "Ya ma inge oru kowos
ke fuhleak?
62 Na ac fuka kowos fin liye Wen nutin Mwet el folokyak nu yen el
muta we meet?
63 Ngun lun God pa asang moul. Wangin sripen ku lun mwet uh. Kas
su nga kaskaskin nu suwos, ma sin Ngun lun God su ase moul.
64 Ne ouinge, kutu suwos tia lulalfongi." (Jesus el nuna etu oe
ke mutawauk lah su mwet ma ac tia lulalfongi, ac su mwet se ac
tukakunulak.)
65 Ac el fahk pac, "Pa na inge sripa se oru nga tuh fahk nu suwos mu
wangin sie mwet ku in tuku nu yuruk Papa El fin tia kasrel elan ku in
tuku."
66 Ke sripa se inge, mwet puspis sin mwet fahsr tokol elos folokla ac
tia sifilpa welul.
67 Ouinge el siyuk sin mwet tumal lutlut singoul luo, "Ac kowos, ya
kowos lungse pac som?"
68 Simon Peter el topuk, "Leum, kut ac som nu yurin su? Kas ma ase
moul ma pahtpat oasr yurum.
69 Ac inge kut lulalfongi ac etu lah kom pa El su Mutal su tuku sin
God me."
70 Jesus el topuk, "Nga pa sulekowosla mwet singoul luo, pwaye? Ne
ouinge, a sie suwos el devil!"
71 El kaskas kacl Judas, wen natul Simon Iscariot. Tuh Judas, el ne
sie sin mwet tumal lutlut singoul luo, el pa ac tukakunulak uh.

7

Jesus Ac Mwet Lel

1 Tukun ma inge, Jesus el fufahsryesr in Galilee. El tuh tia lungse
forfor in acn Judea, mweyen mwet fulat lun mwet Jew we kena unilya.
2 Apkuran me pacl in Kufwen Iwen Aktuktuk,
3 ke ma inge mwet lel Jesus elos fahk nu sel, "Fahla liki acn inge ac
som nu Judea, tuh mwet ma tuh fahsr tukum fah liye ma kom oru an.
4 Mwet se fin lungse in eteyuk el, el ac tia oru orekma lal in lukma.
Ke kom oru ma inge, lela faclu nufon in etu keim!"
5 (Finne tamulel lal elos tiana lulalfongi kacl.)
6 Jesus el fahk nu selos, "Pacl luk uh soenna tuku. A funu kowos,
oana sie pacl nukewa.
7 Faclu koflana srungakowos, a faclu srungayu mweyen nga kalweni
in fahk lah ouiya lun faclu koluk.
8 Kowos som na nu ke kufwa an. Nga ac tia wi som ingena nu ke
kufwa se inge, mweyen pacl fal luk soenna tuku."
9 El fahk ouinge ac mutana in acn Galilee.

Jesus Ke Kufwen Iwen Aktuktuk

10 Tukun mwet lel som tari nu ke kufwa ah, Jesus el som pac;
tusruktu el tia som lemtulauk, a el som in lukma.
11 Mwet fulat lun mwet Jew elos sokol ke kufwa ah. Elos siyuk, "El
a ya?"
12 Oasr na mungulngul lun un mwet uh kacl. Kutu mwet uh fahk,
"El mwet na wowo se," a kutu fahk, "Mo, el aklalfonye mwet uh."
13 Tusruktu wangin sie mwet kaskas lemtulauk kacl, mweyen elos
sangeng sin mwet fulat lun mwet Jew.
14 Ke sun infulwen wik in kufwa sac, Jesus el som ac mutawauk in
luti in Tempul.
15 Mwet fulat lun mwet Jew elos arulana lut ac fahk, "Fuka tuh mwet
se inge arulana yohk etu lal, a el tia mwet lutlut se?"
16 Jesus el fahk, "Ma nga luti uh tia mwe luti luk sifacna, a ma lun
God, su supweyume.
17 Kutena mwet su kena oru ma lungse lun God, el fah etu lah mwe
luti luk ma sin God me ku ma sik sifacna.
18 Sie mwet su kaskas ke ku lal sifacna el srike in akfulatyal sifacna.
A el su lungse akfulatye El su supwalma, el inge pa kaskas pwaye ac
wangin sutuu in el.
19 Ya tia Moses pa asot nu suwos Ma Sap? Tusruktu tia sie suwos
akos Ma Sap. Efu kowos ku srike in uniyuwi?"
20 Un mwet uh topkol ac fahk, "Su srike in unikowi an? Oasr demon
se yurum!"
21 Jesus el fahk, "Nga orala sie mwenmen, ac kowos nukewa lut.
22 Moses el sap kowos in kosrala wen nutuwos (sruhk tia Moses, a
papa matu tomowos pa mutawauk lumah se inge), ac ouinge kowos
kosrala tulik mukul se ke len Sabbath.
23 Sie tulik mukul fin kosrla ke len Sabbath tuh in akfalye Ma Sap lal
Moses, efu kowos ku kasrkusrak sik ke nga oru sie mwet in arulana
kwela ke len Sabbath?
24 Nimet nununku ke ma motowos liye, a nununku fal nu ke ma su
suwohs."

Ya El Pa Christ?

25 Kutu sin mwet Jerusalem elos fahk, “Ya tia mwet se inge pa mwet
fulat elos srike in uniya uh?
26 Liye! El kaskas lemtulauk ye mutalos, ac wanginna ma elos fahk
lainul! Ya pwaye elos etu lah el pa Christ?
27 Tusruktu pacl se Christ el ac tuku, wangin sie mwet ac etu lah el
tuku oya me — a kut nukewa etu acn mwet se inge tuku we me uh.”
28 Ke Jesus el luti in Tempul, el fahk ke sie pusra lulap, “Ya pwaye
kowos eteyu ac etu yen nga tuku we me? Nga tia tuku ke ku luk sifacna.
El su supweyume El pwayena. Kowos tia etal,
29 a nga etal, mweyen nga tuku yorol me ac El supweyume.”
30 Na elos srike in sruokilya, tusruktu wangin sie mwet filiya pao
facl, mweyen pacl lal soenna tuku.
31 A mwet puspis inmasrlon un mwet uh lulalfongel, ac elos fahk, “Ke
pacl se Christ el tuku, ya el ac orek mwenmen pus liki na ma mwet se
inge oru uh?”

Supweyukla Mwet Soan In Sruokilya Jesus

32 Kutu mwet Pharisee elos lohng ke mwet uh mungulngul kacl Jesus,
pwanang elos ac mwet tol fulat supwala kutu mwet soan lalos in
Tempul in som sruokilya.
33 Jesus el fahk, “Nga ac fah muta yuruwos ke kitin pacl na, na nga
fah som nu yurin El su supweyume.
34 Kowos ac fah sukyu, a kowos fah tia koneyuyak, mweyen kowos
koflana som nu yen nga ac muta we.”
35 Mwet fulat lun mwet Jew elos fahk nu sin sie sin sie, “Pia acn el
ac som nu we tuh kut in tia ku in konalak uh? Ya el ac som nu in facl
saya, yen mwet lasr uh fahsrelik ac muta we, ac luti mwet Greek?
36 El fahk mu kut ac sokol tuh kut ac tia ku in konalak, ac kut ac tia
ku in som nu yen el oasr we. Mea kalmen ma el fahk uh?”

Unon In Kof In Moul

37 Ke len se safla lun kufwa sac, len se ma yohk sripa oemeet, Jesus
el tuyak ac fahk ke pusra lulap, “Kutena mwet su malu, lela elan tuku
nu yuruk ac nim.
38 Oana Ma Simusla fahk, ‘Kutena mwet su lulafongi keik, unon in
kof in moul fah sororme liki insial.’ ”
39 Jesus el fahk ma se inge ke Ngun su God El ac fah sang nu selos
su lulalfongi. Ke pacl sac, Ngun soenna itukyang nu sin kutena mwet,
mweyen Jesus el soenna utukyak nu in wolana lal.

Srisrielik Inmasrlon Mwet Uh

40 Kutu sin mwet inmasrlon un mwet uh lohng ke el fahk ma se inge,
ac elos fahk, “Pwayena lah mwet se inge el Mwet Palu sac!”
41 Ac kutu fahk, “El pa Christ!”
A kutu pac fahk, “Christ el ac tia tuku Galilee me!
42 Ma Simusla fahk mu Christ el ac sie sin fita natul Tokosra David,
ac el ac fah isusla in Bethlehem, siti srisrik yen David el tuh muta we.”
43 Ouinge srisrielik inmasrlon un mwet uh ke sripen Jesus.
44 Kutu selos kena sruokilya, tusruktu wangin sie mwet filiya pao
facl.

Selulalfongi Lun Mwet Fulat Lun Mwet Jew

45 Ke mwet soan elos folokla, mwet tol fulat ac mwet Pharisee siyuk
selos, “Efu kowos ku tia usalu?”
46 Mwet soan elos topuk, “Soenna oasr mwet sramsram oana mwet
sac!”
47 Mwet Pharisee siyuk selos, “Ya kowos wi pac kiapweyukla?
48 Ya kowos na lohng mu oasr sie mwet fulat ku sie mwet Pharisee
lulafongel?
49 Un mwet inge tia etu ke Ma Sap lal Moses, ke ma inge elos oasr ye
selnga lun God!”
50 Sie sin mwet Pharisee su muta we pa Nicodemus, mwet se ma tuh
som nu yorol Jesus meet. El fahk nu sin mwet ah,
51 “Fal nu ke Ma Sap lasr uh, kut tia ku in nununku sie mwet meet
liki kut lohng pusracl sifacna, ac konauk lah mea el oru.”
52 Na elos fahk, “Mea, kom sie pac mwet Galilee? Riti Ma Simusla ac
kom ac etu lah wangin mwet palu ku in sikyak Galilee me.” [
53 Na elos nukewa folokelik nu in acn selos.

8

1 ac Jesus el som nu Fineol Olive.

Mutan Se Su Sruoh Ke Kosro

2 Toang na in lotu tok ah el folokla nu ke Tempul. Mwet nukewa
fahsreni raunella, ac el muta nu ten ac mutawauk in lotelos.
3 Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee use mutan se su sruoh mweyen
el orek kosro,* ac elos sap elan tu ye mutun mwet nukewa.
4 Ac elos fahk nu sin Jesus, “Mwet luti, mutan se inge sruoh ke el
orek kosro.
5 In Ma Sap lasr uh Moses el sapkin mu kain in mutan se inge enenu
in tatngal nu ke misa. A kom, mea kom ac fahk kac?”
6 Elos fahk ma inge in srikal Jesus, tuh elos in ku in tukakunulak ke
kas lal. A el suwoli ac simis infohk uh ke kufinpaol.
7 Ac ke elos sikalani na in kusen siyuk nu sel, el keyak ac fahk nu
selos, “Mwet se su soenna oru ma koluk inmasrlowos, elan tanglal
meet.”
8 Na el sifilpa suwoli ac simis infohk uh.
9 Ke elos lohng kas lal inge, elos nukewa fahsrelik kais sie, mutawauk
ke mwet ma matu selos. Jesus mukena lula yurin mutan sac, su srakna
tu insac.
10 El keyak ac fahk nu sel, “Pia mwet ah? Wangin mwet lula in
nununkekom?”
11 Mutan sac topuk, “Leum, wanginna.”
Na Jesus el fahk, “Kwal, nga ac tia pac nununkekom. Kom ku in som,
tusruktu nimet sifilpa oru ma koluk.”]†

Jesus El Kalem Lun Faclu

12 Jesus el sifilpa kaskas nu sin mwet Pharisee ac fahk, “Nga kalem
lun faclu. Kutena mwet su fahsr tukuk fah oasr kalem lun moul yorol,
ac el fah tiana fahsr in lohsr.”

---

* **8:3** ***orek kosro:*** mutan sac el oan yurin sie mukul su tia ma tumal; liye ke Kalmen Kutu Kas In Bible. † **8:11** Pus ma simusla ac kutu leng matu wangin ipin mwe read se inge (8:1–11) loa, ac kutu fuliya tukin Jn 21:24; ac kutu fuliya tukin Lk 21:38; oasr ma Simusla se fuliya tukin Jn 7:36.

13 Mwet Pharisee elos fahk nu sel, “Inge kom orek loh keim sifacna.
Ma kom fahk an tia akpwayei kutena ma.”
14 Jesus el topuk ac fahk, “Nga finne orek loh keik sifacna, ma nga
fahk uh pwaye, mweyen nga etu acn nga tuku we me, ac acn nga ac
som nu we. Kowos tia etu acn nga tuku we me ku acn nga ac som nu
we.
15 Kowos orek nununku fal nu ke nunak lun mwet. Nga tia nununku
kutena mwet.
16 Tusruktu nga fin oru, nununku luk ac suwosna, mweyen tia nga
mukena kac, a Papa su supweyume el wiyu.
17 Simla in Ma Sap lowos mu ke mwet loh luo nunak sefanna, ma
eltal fahk uh pwaye.
18 Nga orek loh keik sifacna, ac Papa su supweyume El oayapa orek
loh keik.”
19 Elos siyuk sel, “Pia papa tomom an?”
Jesus el topuk, “Kowos tia eteyu, ac kowos tia pac etu Papa tumuk.
Kowos funu eteyu kowos lukun etu pac Papa tumuk.”
20 Jesus el fahk ma inge ke el luti in Tempul, apkuran nu ke infukil se
ma box in mwe sang uh oan we. A wangin mwet sruokilya, mweyen
pacl lal soenna tuku.

Kowos Tia Ku In Som Nu Yen Nga Ac Som Nu We

21 Jesus el sifilpa fahk nu selos, “Nga fah som liki kowos, ac kowos
fah sukyu, tusruktu kowos ac misa in ma koluk lowos. Kowos koflana
som nu yen nga ac som nu we.”
22 Ke ma inge mwet fulat lun mwet Jew elos fahk, “El fahk mu kut tia
ku in som nu yen el ac som nu we. Ya kalmac pa el ac sifacna unilya?”
23 Jesus el topuk, “Kowos ma ten me, a nga tuku lucng me. Kowos
ma lun faclu, a nga tia ma lun faclu.
24 Pa sis nga fahkot mu kowos ac misa in ma koluk lowos. Kowos fin
tia lulalfongi lah ‘Nga Nuna Nga Ah Na,’ kowos ac misa in ma koluk
lowos.”
25 Elos siyuk sel, “Su kom an?”
Jesus el topuk, “Nuna mwet se na nga tuh fahk nu suwos ke
mutawauk ah.
26 Yohk ma nga enenu in fahk nu suwos; yohk ma fal nga in
nununkekowos kac. Tusruktu El su supweyume El pwayena, ac nga
fahkak nu sin faclu ma na nga lohng sel mukena.”
27 Elos tiana kalem kac lah Jesus el kaskas nu selos ke Papa.
28 Ouinge el fahk nu selos, “Ke kowos ac srupusrak Wen nutin Mwet,
kowos ac fah etu lah ‘Nga Nuna Nga Ah Na,’ ac kowos fah etu lah
wangin ma nga oru ke ku luk sifacna, a nga fahk na ma Papa El fahk
nu sik in fahk.
29 Ac El su supweyume El wiyu. El tiana filiyuwi nga in mukena,
mweyen pacl nukewa nga oru ma El insewowo kac.”
30 Mwet puspis su lohng ma Jesus el fahk inge elos lulafongel.

Ma Pwaye Fah Aksukosokye Kowos

31 Ke ma inge Jesus el fahk nu sin mwet Jew su lulalfongel, “Kowos
fin akos na luti luk, kowos mwet tumuk lutlut na pwaye.
32 Kowos fah etu ma pwaye, ac ma pwaye fah aksukosokye kowos.”

33 Elos topuk, “Kut mwet ke filin tulik natul Abraham, ac soenna oasr
pacl kut mwet kohs lun kutena mwet. Efu kom ku fahk mu, ‘Kowos ac
fahaksukosokyeyuk?’ ”
34 Jesus el fahk nu selos, “Nga fahk na pwaye nu suwos: mwet
nukewa su orekma koluk, elos mwet kohs nu ke ma koluk.
35 Sie mwet kohs el ac tia ma lun sou se nwe tok, a sie wen el ma na
nutin sou sacn nwe tok.
36 Ac Wen el fin aksukoskyekowosla, na kowos ac fah sukosokla na
pwaye.
37 Nga etu lah kowos filin tulik natul Abraham. Ne ouinge, a kowos
srike in uniyuwi, mweyen kowos tia lungse eis mwe luti luk uh.
38 Nga kaskas ke ma Papa tumuk El akkalemye nu sik, a kowos oru
ma papa tomowos fahk nu suwos.”
39 Elos topkol ac fahk, “Papa tumasr pa Abraham.”
Jesus el topkolos ac fahk, “Kowos fin tulik natul Abraham na pwaye,
kowos ac oru oana ma el tuh oru ah.
40 Ma nga oru uh pa in fahk nu suwos ma pwaye su nga lohng sin
God. Ne ouinge a kowos suk in uniyuwi. Abraham el tiana oru kain
ingan!
41 Ma na papa tomowos el tuh oru pa kowos oru.”
Elos topuk, “Kut tia temti. Papa sefanna tumasr, pa God.”
42 Jesus el fahk nu selos, “Fin pwaye lah God El Papa tomowos, kowos
lukun lungse nga, mweyen nga tuku yurin God me, ac inge nga oasr
yuruwos. Nga tia tuku ke ku luk sifacna, a El supweyume.
43 Efu ku kowos tia kalem ke ma nga fahk uh? Mweyen na kowos tia
lungse lohng fahkak luk.
44 Kowos tulik nutin papa tomowos, Devil, ac kowos kena ukwe ma
lungse lun papa tomowos an. Oe ke mutawauk ah me, el nuna mwet
akmas se ac tia wi layen ma suwohs uh, mweyen wangin ma pwaye
in el. Pacl el kikiap uh el oru na fal nu ke elah lal, mweyen el mwet
kikiap se, ac el papa tumun kikiap nukewa.
45 A ma nga fahk uh ma pwaye, pa pwanang kowos tia lulalfongiyu.
46 Su suwos ku in akpwayei lah oasr mwetik ke ma koluk? Nga fin
fahkak ma pwaye uh, efu kowos ku tia lulalfongiyu?
47 El su tuku sin God me el porongo kas lun God. A kowos tia ma sin
God me, pa pwanang kowos ac tia porongo uh.”

Jesus ac Abraham

48 Elos siyuk sin Jesus, “Ya tia pwaye ke kut fahk mu kom mwet
Samaria se, ac oasr demon in kom?”
49 Jesus el topuk, “Wangin demon yuruk. Nga akfulatye Papa tumuk,
a kowos akpusiselyeyu.
50 Nga tia suk mwet uh in akfulatyeyu. Tusruktu oasr sie su suk in
akfulatyeyuk nga, ac nununku lal suwohs ac insese nu sik.
51 Nga fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su akos luti luk fah
tiana misa.”
52 Elos fahk nu sel, “Inge kut etu suwohs lah oasr demon se yurum!
Abraham el misa, ac mwet palu elos misa, a kom fahk mu kutena mwet
su akos luti lom fah tiana misa.
53 Abraham, papa tumasr, el misa. Ya kom fahk mu kom fulat lukel
Abraham? Ac mwet palu elos misa pac. Ku kom nunku mu su kom
an?”

54 Jesus el topuk, “Nga fin sifacna akfulatyeyu, na akfulat sacn ac
wanginna sripa. Papa tumuk pa akfulatyeyu — El na su kowos fahk
mu El God lowos.
55 Kowos tiana etal, tusruktu nga etal. Nga fin fahk mu nga tia etal,
nga ac mwet kikiap se oana kowos. A nga etal, ac nga akos kas lal.
56 Abraham, papa tomowos, el tuh insewowo lah el ac ku in liye pacl
in tuku luk. El tuh liye ac el enganak kac.”
57 Elos fahk nu sel, “Kom soenna sun yac lumngaul — ac fuka tuh
kom liyal Abraham?”
58 Jesus el topkolos, “Nga fahk na pwaye nu suwos: meet liki
Abraham el tuh isusla ah, ‘Nga Nuna Nga Ah Na.’ ”
59 Na elos tou eot in tanglal, tusruku Jesus el imla ac som liki Tempul.

9

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Su Isusla Kun

1 Ke Jesus el fahla, el liyauk sie mwet su nuna isusla kun.
2 Mwet tumal lutlut siyuk sel, “Mwet Luti, su kac koluk pwanang el
uh el isusla tuh kun? Ya ma koluk lal sifacna, ku ma lun papa tumal
ac nina kial?”
3 Jesus el topuk, “Tia ke sripen ma koluk lal sifacna ku koluk lun
papa tumal ac nina kial pa pwanang el kun, a tuh ku lun God in ku in
akilenyuk in el.
4 Kut enenu in kwafeang oru orekma lun El su supweyume ke srakna
len. Fong apkuran me ke wangin mwet ac ku in orekma.
5 Ke nga oasr faclu, nga kalem lun faclu.”
6 Tukun el fahk ma inge, Jesus el anila nu infohk uh ac arukak ani
nu ke fohk uh, ac sang mosrwela mutun mwet sac,
7 na el fahk nu sel, “Fahla ac twanla motom ke Lulu in Kof Siloam.”
(Kalmen ine se inge pa “Supweyukla.”) Ouinge mwet sac som, twanla
mutal, ac el foloko tuh liyaten.
8 Na mwet tulan lal ac elos su liyal ke el mwet ngusr se meet, elos
asiyuki, “Tia pa inge mwet se ma muta ngusr ah?”
9 Kutu selos fahk, “Pwaye, el pa ingan,” a kutu pac fahk, “Mo, tia el.
El oana mwet sac.”
Ouinge mwet sac sifacna fahk, “Nga pa mwet sac.”
10 Elos siyuk sel, “Fuka tuh kom ku in liye inge?”
11 El topuk, “Mwet se pangpang Jesus el orala fohk furarrar, ac sang
mosrwela mutuk, ac fahk nga in som nu Siloam ac twanla mutuk. Na
nga som, ac pacl se na nga twanla mutuk, nga ku in liye.”
12 Elos siyuk, “El oasr oya?”
El topuk, “Nga nikin.”

Mwet Pharisee Elos Asiyuki Ke Mwet Kun Se Ma Akkeyeyukla

13 Na elos pwanla mwet se ma tuh kun meet nu yurin mwet Pharisee.
14 Len Sabbath se pa Jesus el orala fohk furarrar ac sang akwoyela
mutun mwet kun sac.
15 Na mwet Pharisee elos sifilpa siyuk sin mwet sac lah fuka nwe el
ku in liye. El fahk nu selos, “El sang fohk furarrar nu ke mutuk. Nga
twanla mutuk, ac inge nga ku in liye.”
16 Kutu sin mwet Pharisee fahk, “Mwet se ma orala ma se inge tia
ku in ma sin God me, mweyen el tia akos Ma Sap ke Sabbath.”

A kutu mwet uh fahk, “Fuka tuh mwet koluk se in ku in oru kain luman mwenmen inge?” Na elos srisrielik.
17 Ke ma inge mwet Pharisee elos sifilpa siyuk sin mwet sac, “Kom fahk mu el akkalemyela motom — kwal, mea kom ac fahk kacl?”
Mwet sac topuk, “El mwet palu se.”
18 Tusruktu mwet fulat lun mwet Jew elos tia lungse lulalfongi mu el kun meet ac inge el ku in liye, nwe ke na elos pangonma papa ac nina kial
19 ac siyuk seltal, “Ma nutumtal pa mukul se inge? Komtal fahk mu el isusla tuh kun. Na fuka tuh inge el ku in liye?”
20 Papa ac nina kial topuk, “Kut etu lah el wen natusr, ac kut etu pac lah el isusla kun.
21 Tusruktu kut tia etu lah fuka tuh inge el ku in liye. Kut tia pac etu lah su akkeyalla ke kun lal uh. Siyuk sel. El matu ac el ku in sifacna topuk!”
22 Papa ac nina kial ah fahk ouinge mweyen eltal sangeng sin mwet fulat lun mwet Jew, su insesela tari mu mwet se ma fahk mu el lulalfongi lah Jesus pa Christ, ac sisila el liki iwen lolngok.*
23 Pa oru papa ac nina kial ah fahk mu, “El matu. Siyuk sel!”
24 Elos sifilpa solama mwet se su isusla kun, ac fahk nu sel, “Wulela ye mutun God lah kom ac kaskas na pwaye! Kut etu lah mwet se su akkeyekomla inge el mwet koluk se.”
25 Mwet sac topuk, “Nga tia etu lah el mwet koluk se ku tia. Ma sefanna nga etu: nga mwet kun se meet, ac inge nga liye.”
26 Elos siyuk, “Mea el oru nu sum pwanang kom kwela liki kun lom ah?”
27 El topuk, “Nga fahk tari nu suwos, a kowos tiana porongo. Efu kowos ku lungse sifilpa lohng? Mea, kowos lungse wela pac mwet tumal lutlut?”
28 Elos suwoswosyang nu sel ac fahk, “Kom pa mwet tuma lutlut lun mwet sacn, a kut mwet lutlut lal Moses.
29 Kut etu lah God El kaskas nu sel Moses, a funu ke mwet sacn, kut tiana etu lah el tuku ya me!”
30 Mwet sac topuk, “Mea sakirik se! Kowos tia etu lah el tuku ya me, a el akkeyeyula liki kun luk uh!
31 Kut etu lah God El porongo mwet su inse pwaye nu sel ac akos ma lungse lal. El tia porongo mwet koluk uh.
32 Oe ke mutawauk lun faclu, wangin sie mwet lohng mu sie mwet ku in sang liyaten nu sin sie mwet su isusla kun.
33 Mwet se inge fin tia ma sin God me, el koflana oru kutena ma.”
34 Ac elos topuk, “Kom isusla in ma koluk ac matula in ma koluk, a kom srike in luti kut?” Na elos sisella liki iwen lolngok uh.

Kun Ke Moul In Ngun

35 Ke Jesus el lohngak ma sikyak inge, el konauk mwet sac ac siyuk sel, “Ya kom lulalfongi ke Wen nutin Mwet?”
36 Mwet sac topuk, “Leum, fahk nu sik su el uh, tuh ngan ku in lulalfongel!”
37 Jesus el fahk nu sel, “Kom liyal tari, ac el pa kaskas nu sum inge.”

* **9:22** ***sisila e liki iwen lolngok:*** el tia ku in sifil aengani yurin mwet Israel.

38 Mwet sac fahk, “Leum, nga lulalfongi,” ac el pasrla ye mutal ac
alu nu sel.
39 Jesus el fahk, “Nga tuku nu faclu in nununku, tuh mwet kun fah
ku in liye, ac elos su liye fah ekla kun.”
40 Kutu mwet Pharisee su welul elos lohng ma el fahk inge, na elos
siyuk sel, “Ya kut kun pac?”
41 Jesus el fahk, “Kowos fin kun, na ac wangin mwatuwos. Tusruktu
ke kowos fahk mu kowos ku in liye, kalmac pa oasr na mwatuwos.”

10

Pupulyuk Ke Mwet Liyaung Sheep

1 Jesus el fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos: mwet se ma tia ut ke
mutunoa nu in kalkal lun sheep, a sroak ke kutena acn, el sie mwet
pisrapasr sulallal.
2 Mwet se ma ut ke mutunoa, el mwet liyaung sheep,
3 ac mwet liyaung mutunoa el ikasla nu sel. Sheep natul uh akilen
pusracl ke el pangnolos ke inelos, ac el pwanulosla.
4 Ke el usalosme nu likin kalkal uh, el fahsr meet ac sheep uh fahsr
tokol, mweyen elos etu pusracl.
5 Elos fah tia fahsr tukun kutena mwet, a elos ac kaingla liki mwet
sac, mweyen elos tia etu pusracl.”
6 Jesus El fahk pupulyuk se inge nu selos, tusruktu elos tiana kalem
ke kalmen ma el fahk ah.

Jesus, Mwet Shepherd Wo

7 Ke ma inge Jesus el sifilpa fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos: Nga
pa mutunoa nu ke sheep uh.
8 Mwet nukewa su tuku meet likiyu elos mwet pisrapasr sulallal, ac
sheep uh tiana porongelos.
9 Nga pa mutunoa. Kutena su utyak keik el fah moulla, ac keik el fah
ilyak ac illa ac konauk ma nal.
10 Mwet pisrapasr elos tuku na in pusr, uniya, ac kunausla. Nga
tuku tuh mwet uh in ku in eis moul — aok, moul se ma fas ke ma wo
nukewa.
11 “Nga mwet shepherd wo, su akola in misa ke sheep uh.
12 Sie mwet su orekma in eis moul, su tia mwet shepherd na pwaye ac
tia ma natul sifacna pa sheep uh, ke el liye soko wolf tuku, el ac kaingla
liki sheep uh. Na wolf uh el ac sruok soko, ac ma ngia kaingelik.
13 Mwet orekma sac kaingla mweyen el orekma na ke moul, ac tia
nunku ke sheep uh.
14 Nga mwet shepherd wo. Nga etu ma nutik ac ma nutik eteyu,
15 oana ke Papa El eteyu, ac nga etu Papa. Ac nga engan in sang moul
luk ke sheep nutik.
16 Oasr kutu pac sheep nutik su tia muta in kalkal se inge. Nga
enenu in usalosme pac. Elos fah lohng pusrek, ac elos nukewa fah
u sefannala, yurin mwet shepherd sefanna.
17 “Papa El lungse nga, mweyen nga engan in fuhleak moul luk, tuh
nga fah ku in sifilpa eis.
18 Wangin mwet eisla moul luk likiyu. Nga sifacna fuhlela ke lungse
luk. Oasr suwohs luk in fuhleak, ac oasr suwohs luk in sifilpa eis,
mweyen pa inge ma Papa tumuk El sapkin nga in oru.”

19 Sifilpa oasr srisrielik inmasrlon mwet uh ke sripen kas inge.
20 Pus selos fahk, “Oasr demon se yorol! El lofongla! Efu kowos ku porongel?”
21 A kutu selos fahk, “Mwet ma oasr demon yoro uh tia ku in kaskas ange! Fuka tuh sie demon in sang liyaten nu sin mwet kun uh?”

Srungayuk Jesus

22 Ke pacl se inge, Kufwen Kisa ke Tempul orek in acn Jerusalem.
23 Pacl in mihsrisr, ac Jesus el fahsr ke Sawalsrisr lal Solomon in Tempul,
24 ke mwet uh fahsreni raunella ac siyuk sel, “Kom ac wikin lah su kom an nwe ngac? Fahk in kalem nu sesr: ya kom pa Christ?”
25 Jesus el topuk, “Nga fahkot tari nu suwos, a kowos tiana lulalfongiyu. Orekma nga oru ke ku lun Papa tumuk pa sifacna fahkak lah su nga.
26 A kowos ac tia lulalfongi, mweyen kowos tia sheep nutik.
27 Sheep nutik porongo pusrek. Nga etalos, ac elos fahsr tukuk.
28 Nga sang moul kawil nu selos, ac elos fah tiana misa. Wangin mwet ku in tulakunulosla likiyu.
29 Elos su Papa El ase nu sik elos saok liki ma nukewa, ac wangin mwet ku in tulakunulosla liki karinginyuk lun Papa tumuk.
30 Nga ac Papa ma sefanna.”
31 Na mwet uh sifilpa tou eot in sang tanglal.
32 Jesus el fahk nu selos, “Ma wo puspis nga orala ye motowos su Papa El ase nu sik in oru. Ma ya kac sin ma inge kowos ke tungalyu kac an?”
33 A elos fahk, “Kut tia lungse tungal kom ke sripen kutena orekma wo, a ke sripen kas enum lom lain God! Mwet se na pa kom, a kom srike in oru mu kom pa God!”
34 Ac Jesus el fahk, “Simla in Ma Sap lowos sifacna lah God El fahk mu, ‘Kowos god uh!’
35 Kut etu lah ma fahkak in Ma Simusla uh pwayena nwe tok; ac God El pangon mwet ingan god — aok, mwet ma kas lal uh tuh itukyang nu se.
36 Funu keik, Papa El suleyula ac supweyume nu faclu. Na fuka tuh kowos fahk mu nga kaskas enum ke nga fahk mu nga Wen nutin God?
37 Nimet lulalfongiyu nga fin tia oru ma Papa tumuk El lungse ngan oru.
38 Tusruktu nga fin oru, kowos finne tia lulalfongiyu, kowos in lulalfongi orekma luk, tuh kowos fah ku in etu na pwaye lah Papa El oasr in nga, ac nga in Papa.”
39 Elos sifilpa srike in sruokilya Jesus, tusruktu el worla liki inmasrlolos.
40 Toko Jesus el sifilpa folokla tupalla Infacl Jordan nu yen John el oru baptais lal we, ac el muta we.
41 Mwet puspis tuku nu yorol ac fahk, “John el tiana orek mwenmen, tusruktu ma nukewa el fahk ke mwet se inge pwayena.”
42 Ac mwet puspis we lulafongel.

10:34 Psa 82:6

11

Misa Lal Lazarus

1 Sie mukul pangpang Lazarus su muta Bethany, el masak. Bethany
pa siti srisrik se ma Mary ac Martha, tamtael lal, muta we.
2 (Mary se inge pa tuh ukuiya ono se nu ke nien Leum ac sang
aunsifal eela. Lazarus se ma mas inge ma wial.)
3 Tamtael se inge supwala kas nu sin Jesus ac fahk, “Leum, mwet
kawuk saok lom el mas.”
4 Ke Jesus el lohngak el fahk, “Mas se inge tia ma nu ke misa, a ma
in nawela God, oayapa Wen nutin God fah eis wolana kac.”
5 Jesus el lungse Martha ac Mary, su ma wial, ac Lazarus.
6 Tusruktu ke el lohng lah Lazarus el mas, el mutana yen el muta we
ke len luo pac.
7 Toko el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kut folokla nu Judea.”
8 A mwet tumal lutlut elos fahk, “Mwet Luti, in pacl na fototo se
somla, mwet in acn we tuh srike in tungal kom. Ya kom nunku kom
in folok nu we?”
9 Jesus el topuk, “Ya tia oasr ao singoul luo ke len se? Ke ma inge
kutena mwet su fahsr ke len el ac tia tukulkul, mweyen el liye kalem
lun faclu.
10 A el fin fahsr ke fong el tukulkul, mweyen wangin kalem yorol.”
11 Jesus el fahk ma inge na el sifil fahk, “Lazarus, kawuk lasr, el
motulla, tusruktu nga ac som okasulak.”
12 Mwet tumal lutlut elos topuk ac fahk, “Leum, el fin motul, el ac
kwela.”
13 Kalmen ma Jesus el fahk uh pa Lazarus el misa, a elos nunku mu
el kaskas ke motul in mongla.
14 Ke ma inge Jesus el fahkang nu selos ke kas na kalem, “Lazarus el
misa,
15 tusruktu ke sripowos nga wokin lah nga wangin yorol, tuh kowos
fah lulalfongi. Kut som nu yorol.”
16 Thomas (su pangpang Fak) el fahk nu sin mwet lutlut wial,
“Fahsru, kut nukewa welul som, tuh kut in wi pacna Mwet Luti misa!”

Jesus Pa Akmoulyauk Mwet Ac Sang Moul

17 Ke Jesus el sun acn we, el lohngak lah Lazarus el pukpuki len akosr
lac tari.
18 Tia sun mael luo Bethany nu Jerusalem,
19 ac mwet puspis tuku liki acn Judea in akpwaryal Martha ac Mary
ke misa lun mukul se wialtal inge.
20 Ke Martha el lohngak lah Jesus el tuku, el illa som in osun nu sel,
a Mary el mutana in lohm ah.
21 Martha el fahk nu sel Jesus, “Leum, kom funu oasr inge, mukul se
wiuk inge lukun tia misa!
22 Tusruktu finne inge pacna, nga etu lah God El ac sot nu sum kutena
ma kom siyuk sel.”
23 Jesus el fahk nu sel, “Ma wiom el ac sifil moulyak.”
24 Martha el topuk, “Nga etu lah el ac sifil moulyak ke len safla.”
25 Jesus el fahk nu sel, “Nga pa akmoulyauk mwet uh liki misa nu ke
moul. Kutena mwet su lulalfongi in nga fah moul, el finne misa.

26 Ac kutena mwet su moul ac lulalfongiyu fah tiana misa. Ya kom
lulalfongi ma se inge?"
27 Martha el topuk, "Aok, Leum! Nga lulalfongi lah kom pa Christ,
Wen nutin God, el su God El wulela kac mu ac tuku nu faclu."

Jesus El Tung

28 Tukun Martha el fahk ma inge, el folokla ac mahma nu sel Mary,
tamtael lal, ac fahk, "Mwet Luti el oasr inge, ac el siyuk kom."
29 Ke Mary el lohng, el tuyak ac sulaklak som in osun nu sel. (
30 Jesus el soenna tuku nu yen mwet uh walil we, a el srakna oasr
yen se Martha el sonol we ah.)
31 Mwet ma muta lohm ah yorol Mary in akpwaryal, ke elos liye lah
el tuyak ac sulaklak tufoki som, elos ukwalla mweyen elos nunku mu
el ac som in tung ke kulyuk ah.
32 Mary el tuku nu yen Jesus el muta we, na ke el liyalak Jesus, el
putati nu ke nial ac fahk, "Leum, kom funu muta inge, mukul se wiuk
inge lukun tia misa!"
33 Jesus el liye lah el tung, oayapa mwet ma welul elos wi pac tung,
na insial arulana asor ac el liksreni na oela.
34 El siyuk selos, "Kowos piknilya oya?"
Elos topuk, "Leum, fahsru liye."
35 Jesus el tung.
36 Ac mwet uh fahk, "Liye lupan nunak lal kacl!"
37 A kutu selos fahk, "El tuh sang liyaten nu sin mwet kun sac, na
efu ku elan kofla in oru tuh Lazarus elan tia misa?"

Akmoulyeyukyak Lazarus

38 Jesus el srakna asor yohk, na el som nu ke kulyuk ah, sie luf oan
pe eol ah ac eot se itukyang kosrala mutun luf sac.
39 Jesus el fahk, "Eisla eot sacn!"
Martha, su ma wien mas sac, el fahk, "Leum, ac arulana koluk fohlo,
mweyen el pukpuki len akosr lac!"
40 Jesus el fahk nu sel, "Mea, nga tia fahk nu sum tari lah kom fin
lulalfongi kom ac liye wolana lun God?"
41 Elos eisla eot sac nu saya. Na Jesus el ngetak nu lucng ac fahk,
"Papa, nga kulo nu sum tuh kom porongeyu.
42 Nga etu lah kom porongeyu pacl nukewa, tusruktu nga fahk ma
inge tuh mwet inge in lulalfongi lah kom supweyume."
43 Tukun el fahk ma inge, el pang ke pusra lulap, "Lazarus, ilme!"
44 Na el ilme. Paol ac nial srakna pihpla ke nuknuk in misa, ac ipin
nuknuk se pwelah mutal. Jesus el fahk nu selos, "Tulala nuknuk in
misa lal lukel, ac lela elan som."

Pwapa Sulallal In Unilya Jesus
(Matthew 26:1–5; Mark 14:1–2; Luke 22:1–2)

45 Mwet puspis sin mwet Jew ma tuku nu yorol Mary elos liye ma
Jesus el oru, ac elos lulalfongi kacl.
46 Tusruktu kutu selos folokla nu yurin mwet Pharisee ac fahkak nu
selos ma Jesus el oru.
47 Ke ma inge mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos osun yurin Un
Mwet Pwapa Fulat ac fahk, "Mea kut ac oru, ke arulana pus mwenmen
ma mwet se inge orala?

48 Kut fin fuhlela elan oru na lumah inge, mwet nukewa ac
lulalfongel lac, ac mwet leum lun acn Rome elos ac sroang nu kac,
ac kunausla Tempul lasr oayapa mutunfacl sesr."
49 Sie selos pangpang Caiaphas, su tuh Mwet Tol Fulat ke yac sac, el
fahk, "Efu kowos ku lalfon fuk?
50 Kowos tia akilen lah ac wo nu suwos tuh mwet se na in misa ke
mwet uh, liki mutunfacl nufon se in kunausyukla?"
51 Pwayeiya uh, Caiaphas el tia fahk ma inge ke nunak na lal, a ke
sripen el pa Mwet Tol Fulat ke yac sac el fahk kas in palye kacl Jesus
lah el ac misa ke sripen mwet Jew,
52 ac tia kaclos mukena, a oayapa in eisani nu sie mwet nukewa lun
God su fahsrelik nu yen nukewa uh.
53 Tukun len sac lac, mwet fulat lun mwet Jew elos suk na oreya in
unilya Jesus.
54 Ke ma inge Jesus el tia sifil fahsr lemtulauk inmasrlon mwet Jew,
a el som nu ke sie acn apkuran nu yen mwesis, nu ke sie siti srisrik
pangpang Ephraim, ac el muta we yurin mwet tumal lutlut.
55 Inge apkuran me pacl in Kufwen Alukela, ac mwet puspis fahsryak
liki acn selos nu Jerusalem in aknasnasyalosla fal nu ke oakwuk lun
Ma Sap meet liki kufwa uh.
56 Elos sokol Jesus, ac ke elos tukeni in Tempul elos asiyuki sie sin
sie, "Mea kowos nunku? El ac tuku nu ke kufwa uh ku tia?"
57 Mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos sapkin mu kutena mwet fin
etu acn Jesus el oasr we, elan tuku akkalemye tuh elos in sruokilya.

12

Jesus El Mosrweyukla Bethany
(Matthew 26:6–13; Mark 14:3–9)

1 Len onkosr meet liki Kufwen Alukela, Jesus el som nu Bethany, acn
sel Lazarus, mwet se el akmoulyauk liki misa.
2 Elos akoo mongo in eku se nu sel we, ac Martha el kasru in kulansap
kac. Lazarus el sie selos su welul Jesus fungyang nu ke tepu uh.
3 Na Mary el use sie sufa in ono na yohk molo, ma orekla ke sak keng
soko pangpang nard, ac ukuiya nu ke nial Jesus, ac eela ke aunsifal.
Foulin ono keng sac fohlela in lohm sac nufon.
4 Judas Iscariot — sie sin mwet tumal lutlut lun Jesus, el su ac fah
tukakunulak — el fahk,
5 "Efu ku ono soko inge tia kukakinyukla ke tolfoko ipin silver, ac
itukyang nu sin mwet sukasrup uh?"
6 El tia fahk ma inge mweyen el nunku ke mwet sukasrup, a mweyen
el mwet mutunpo koluk se. El pa sruok pak in mani uh, ac oasr na pacl
el orekmakin nu ke mwe enenu lal sifacna.
7 Tusruktu Jesus el fahk, "Nimet lusrongol! Lela elan esam lah ma el
oru inge ma nu ke len in pukpuki luk.
8 Ac oasr mwet sukasrup yuruwos pacl nukewa, a nga ac tia muta
yuruwos pacl nukewa."

Nunak Sulallal In Unilya Lazarus

9 Mwet puspis elos lohngak lah Jesus el oasr Bethany, na elos som
nu we. Elos tia som in liyal Jesus mukena, a oayapa tuh elos in liyal
Lazarus, su Jesus el akmoulyauk liki misa.

10 Ke ma inge mwet tol fulat elos pwapa tuh elos in oayapa unilya
Lazarus,
11 mweyen ke sripal, mwet Jew puspis elos ngetla lukelos ac
lulalfongi ke Jesus.

Utyak Pwengpeng Nu In Jerusalem
(Matthew 21:1–11; Mark 11:1–11; Luke 19:28–40)

12 Ke len se tok ah, un mwet na lulap se ma tuku nu ke Kufwen
Alukela elos lohng lah Jesus el ac tuku nu Jerusalem.
13 Ke ma inge elos us lesak palm ac illa som in sonol. Elos sasa
ac fahk, "Hosanna!* Insewowo el su tuku Inen Leum! God Elan
akinsewowoye Tokosra lun Israel!"
14 Jesus el konauk donkey soko ac sroang muta fac, oana ke Ma
Simusla fahk:
15 "Siti Zion, nikmet sangeng!
Liye, Tokosra lom el tuku,
Ac el muta fin soko donkey fusr."
16 Mwet tumal lutlut tia kalem ke ma inge in pacl sac, tusruktu ke
pacl se Jesus el akmoulyeyukyak in wolana, elos fah esamak lah Ma
Simusla fahkak ma inge kacl, ac elos esamak pac lah elos tuh oru ma
inge nu sel.
17 Mwet ma tuh welul Jesus ke pacl se el pangnolma Lazarus liki
inkulyuk uh ac akmoulyalak liki misa ah, elos tuh fahkak ke ma sikyak
inge.
18 Pa inge sripa se oru un mwet uh tuku sonol — mweyen elos lohng
lah el oru mwenmen se inge.
19 Na mwet Pharisee elos fahk nu sin sie sin sie, "Wanginna ma kut
ku in oru! Ngetla liye, faclu nufon welul lac!"

Kutu Mwet Greek Suk Jesus

20 Oasr mwet Greek inmasrlon mwet ma som nu Jerusalem in wi alu
ke pacl in kufwa uh.
21 Elos som nu yorol Philip ac fahk, "Leum se, kut kena liyal Jesus."
(Philip el mwet Bethsaida in Galilee.)
22 Na Philip el som fahk nu sel Andrew, ac eltal tukeni som fahk nu
sin Jesus.
23 Jesus el topkolos ac fahk, "Sun pacl fal tuh Wen nutin Mwet in eis
wolana lulap.
24 Nga fahk na pwaye nu suwos: fiten wheat se fin tia putatla nu in
fohk uh ac misa, na tia ku in puseni, a ac nuna fita se na. A fin misa,
na ac osweya fita pukanten.
25 El su seko moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su lafwekunla moul
lal fin facl se inge, fah eis moul kawil.
26 El su lungse kulansupweyu el enenu in fahsr tukuk, tuh mwet
kulansap luk fah wiyu yen nga oasr we. Ac Papa tumuk El fah
akfulatyal su kulansupweyu.

Jesus El Kaskas Ke Misa Lal

* **12:13** ***Hosanna:*** Kalmen kas Hebrew se inge pa "Nunak munas, molikutla!" Tuh pacl mwet uh fahkla, elos sasa in kaksakin God.

27 “Inge insiuk toasrlana — mea nga ac fahk? Ya nga ac fahk mu,
‘Papa, nik kom lela ao in keok se inge in putati fuk’? Tusruktu pa inge
sripen tuku luk uh — tuh nga in ku in mutangla ao in keok se inge.
28 Papa, akkalemye wolana lun Inem!”
Na pusra se kasla inkusrao me ac fahk, “Nga akkalemye tari wolana
luk, ac nga fah sifilpa oru.”
29 Un mwet se ma tu in acn sac elos lohng pusra sac, ac kutu selos
fahk mu pusren pulahl, a kutu mu, “Lipufan se kaskas nu sel!”
30 A Jesus el fahk nu selos, “Pusra sac tia kaskas ke sripuk, a ke
sripowos.
31 Inge pacl in nununkeyuk faclu. Inge leum lun faclu fah sisila.
32 Pacl se nga ac sripsripyak liki faclu, nga fah kolma mwet nukewa
nu yuruk.” (
33 Ke el fahk ma inge el akkalemye luman misa se su el ac keok kac.)
34 Un mwet sac topuk ac fahk, “Ma Sap lasr uh fahk mu Christ el ac
moul ma pahtpat. Na efu ku kom fahk mu Wen nutin Mwet ac fah
sripsripyak? Su Wen nutin Mwet se inge?”
35 Jesus el topuk ac fahk, “Ac fah oasr kalem inmasrlowos ke kitin
pacl na. Oru orekma lowos ke srakna oasr kalem yuruwos, tuh lohsr
uh in tia tuku nu fowos. Tuh el su fahsr in lohsr el tia etu acn el fahsr
nu we.
36 Kowos lulalfongi ke kalem ke srakna oasr yuruwos, tuh kowos fah
mwet lun kalem.”

Selulalfongi Lun Mwet Uh

Tukun Jesus el fahk ma inge, el som liki acn sac ac wikla lukelos.
37 El nwe orala ma usrnguk puspis ye mutalos, elos tiana lulalfongi
in el,
38 tuh kas in palu lal Isaiah fah akpwayeiyuk:
“Leum, su lulalfongi pweng ma kut srumun?
Leum God El akkalemye ku lal nu sin su?”
39 Ke ma inge elos koflana lulalfongi, mweyen Isaiah el oayapa fahk:
40 “God El konela mutalos
Ac kaliya nunak lalos,
Tuh mutalos fah tia liye,
Ac nunak lalos fah tia kalem
Ac elos fah tia forma nu sik, God El fahk,
Tuh ngan akkeyalos liki mas lalos.”
41 Isaiah el fahk ma inge mweyen el liye wolana lun Jesus, ac en
kaskas kacl.
42 In pacl sac, mwet fulat puspis sin mwet Jew lulalfongi ke Jesus
Tusruktu ke sripen mwet Pharisee, elos tia sramsramkin lemtulauk,
mweyen elos tia lungse in sisila elos liki iwen lolngok.†
43 Elos lungse tuh mwet uh in kaksakunulos, liki elos in eis kaksak
sin God.

Nununkeyuk Ke Kas Lun Jesus

44 Jesus el fahk ke sie pusra lulap, “El su lulalfongiyu el tia
lulalfongiyu mukena, a el oayapa lulalfongi ke El su supweyume.
45 El su liyeyu, el liyal pac El su supweyume.

† **12:42** ***Hosanna:*** Kalmen kas Hebrew se inge pa “Nunak munas, molikutla!” Tuh pacl mwet uh fahkla, elos sasa in kaksakin God.

46 Nga tuku nu faclu oana kalem se, tuh elos nukewa su filiya
lulalfongi lalos in nga, fah tia mutana in lohsr.
47 Kutena mwet fin lohng kas luk ac tia akos, nga fah tia nununkal.
Nga tia tuku in nununku faclu, a in molela.
48 El su tia eisyu ac tia eis kas luk, oasr sie su ac fah nununkal. Kas
ma nga fahkak uh pa ac nununkal ke len safla!
49 Mwe luti luk uh tia ma sik sifacna, a Papa su supweyume pa sapkin
nu sik ma nga in fahk ac kaskaskin.
50 Nga etu lah ma El sapkin uh ma ac ase moul ma pahtpat. Ke ma
inge, nga fahk oana ma Papa El fahk nu sik."

13

Jesus El Ohlla Nien Mwet Tumal Lutlut

1 Len se meet liki Kufwen Alukela pa inge. Jesus el etu lah fototome
pacl lal in som liki faclu nu yurin Papa. El nuna lungse mwet lal fin
faclu, ac el lungse elos nwe ke safla.
2 Jesus ac mwet tumal lutlut elos fungyang nu ke mongo in eku. Devil
el purakulak Judas, wen natul Simon Iscariot, elan fah tukakunulak
Jesus.
3 Jesus el etu lah Papa El sang tari ku e nukewa nu sel. El etu lah el
tuku sin God me ac el ac som nu yurin God.
4 Ke ma inge el tuyak liki tepu uh, ac eisla nuknuk loeloes lal, ac
losya infulwal ke sie taol.
5 Na el okoala kof nu in sie ahlu, ac mutawauk in oul nien mwet
tumal lutlut, ac eela ke taol se kapir infulwal ah.
6 El tuku nu yorol Simon Peter, su fahk nu sel, "Leum, ya kom ac oul
niuk?"
7 Jesus el topuk nu sel, "Kom tiana kalem ke ma nga oru inge,
tusruktu kom ac fah kalem kac tok."
8 Na Peter el fahk, "Kom fah tiana ohlla niuk ke kutena pacl!"
Jesus el topuk, "Nga fin tia oul niom, kom ac fah tila mwet tumuk
lutlut."
9 Simon Peter el fahk, "Leum, fin angan, tia oul niuk mukena, a ohlla
pac pouk ac sifuk!"
10 Jesus el fahk, "Kutena mwet su yihla tari el nasnas, ac el tia enenu
in oul kutena acn ke manol sayen nial. Kowos nukewa nasnas — sayen
sie." (
11 Jesus el etu tari lah su ac tukakunulak uh, pa oru el fahk mu,
"Kowos nukewa nasnas, sayen sie.")
12 Tukun Jesus el ohlla nialos, el sifilpa nokomang nuknuk loeloes
lal, ac folokla nu acn sel ke tepu sac. El siyuk selos, "Ya kowos kalem
ke ma se nga tufahna oru nu suwos ah?
13 Kowos pangonyu Mwet Luti ac Leum, ac fal kowos in fahk ouingan,
mweyen pwaye.
14 Nga Leum ac Mwet Luti lowos, ac nga tufahna ohlla niowos. Ke
ma inge, kowos enenu pac in oul nien sie sin sie.
15 Nga oakiya sie srikasrak nu suwos, tuh kowos fah oru oana nga
oru nu suwos.
16 Nga fahk na pwaye nu suwos: wangin mwet kohs el fulat liki leum
lal, ac wangin mwet utuk kas fulat lukel su supwalla.

17 Inge ke kowos etu ma pwaye se inge, ac fah mwe insewowo yohk
nu suwos kowos fin moulkin!"
18 "Nga tia kaskas keiwos nukewa. Nga arulana etalos su nga sulela.
Tusruktu Ma Simusla enenu in akpwayeyuk su fahk. 'Mwet se ma ipeis
ke mongo nak el forla lainyu.'
19 Nga fahk ma inge nu suwos, meet liki ac sikyak, tuh ke pacl se fin
sikyak, kowos fah lulalfongi lah, 'Nga Nuna Nga Ah Na.'
20 Nga fahk na pwaye nu suwos: el su insewowo in eisal su nga
supwaot, el oayapa eisyu; ac el su insewowo in eisyu, el oayapa eisal
su supweyume."

Jesus El Palye Tukakyak Lal
(Matthew 26:20–25; Mark 14:17–21; Luke 22:21–23)

21 Tukun Jesus el fahk ma inge, el arulana toasr insial, ac akkale-
mye nu selos mu, "Nga fahk na pwaye nu suwos: sie suwos ac
tukakinyuyak."
22 Mwet tumal lutlut elos ngetani sie sin sie. Elos arulana nukanla
lah su el kaskas kac uh.
23 Sie sin mwet lutlut, el su Jesus el lungse yohk, el muta sisken Jesus.
24 Simon Peter el pounsetel ac fahk, "Siyuk sel lah su el kaskas kac
uh?"
25 Ouinge mwet lutlut sac keyang nu sel Jesus ac siyuk, "Leum, ku
su?"
26 Jesus el topuk, "Mwet se ma nga ac twenya ipin bread se ac sang
nu se uh pa mwet sac." Ouinge el eis ipin bread se, ac twenya ac sang
nu sel Judas, wen natul Simon Iscariot.
27 Pacl se na Judas el sruokya ipin bread sac, na Satan el ilyak nu in
el. Jesus el fahk nu sel, "Aksaye oru ma kom ac oru an!"
28 Tia sie selos su muta ke tepu sac kalem kac lah efu ku Jesus el fahk
ma se inge nu sel.
29 Ke sripen Judas pa mwet liyaung pak in mani lalos, kutu sin mwet
lutlut uh nunku mu Jesus el fahk elan som moli ma eneneyuk nu ke
kufwa sac, ku elan som sang mwe kasru nu sin mwet sukasrup.
30 Tukunna Judas el eis ipin bread sac ah, na el tufoki. Fongeni tari.

Ma Sap Sasu

31 Tukun Judas el tuyak som, Jesus el fahk, "Inge wolana lun Wen
nutin Mwet akpwayeiyuk. Inge wolana lun God akkalemyeyukla kacl.
32 Ac wolana lun God fin akkalemyeyukla kacl, na God sifacna El fah
sang wolana lun Wen nutin Mwet, ac El ac fah sa in orala ma inge.
33 Tulik nutik, nga ac fah tia muta yuruwos paht. Kowos ac fah sukyu,
tusruktu nga fahk nu suwos inge ma nga tuh fahk nu sin mwet fulat
lun mwet Jew, 'Kowos koflana som nu yen nga ac som nu we.'
34 Inge nga sot nu suwos sie ma sap sasu: kowos in lungse sie sin sie.
Oana ke nga lungse kowos, kowos in oayapa lungse sie sin sie.
35 Kowos fin lungse sie sin sie, na mwet nukewa ac fah etu lah kowos
mwet tumuk lutlut."

Jesus El Palye Lah Peter El Ac Lafwekunul
(Matthew 26:31–35; Mark 14:27–31; Luke 22:31–34)

36 Simon Peter el siyuk sel, "Leum, kom ac som nu ya?"

13:18 Psa 41:9

Jesus el topuk, “Kom tia ku in ukweyu inge nu yen nga ac som nu we, tusruktu tok kom ac fah fahsr tukuk.”
37 Peter el siyuk, “Leum, efu ku ngan tia ku in fahsr tukum inge? Nga akola in misa keim!”
38 Jesus el fahk, “Ya pwayena lah kom akola in misa keik? Nga fahk na pwaye nu sum: meet liki won uh kahkla, kom ac lafwekinyu pacl tolu.”

14

Jesus El Inkanek Nu Yurin Papa

1 Jesus el fahk nu selos, “Nik kowos fosrnga ku inse toasr. Lulalfongi in God ac lulalfongi pac in nga.
2 Pukanten acn in muta in lohm sin Papa tumuk, ac nga ac som in akoo acn suwos. Funu tia ouinge nga lukun tia ku in fahk ma inge nu suwos.
3 Ac tukun nga ac som akoo acn suwos, nga ac fah foloko ac eis kowos nu yuruk, tuh yen nga muta we kowos fah oayapa muta we.
4 Kowos etu inkanek nu yen nga ac som nu we.”
5 Thomas el fahk nu sel, “Leum, kut tia etu yen kom ac som nu we, na kut ac etu fuka inkanek nu we uh?”
6 Jesus el topkol ac fahk, “Nga pa inkanek, ac pwaye, ac moul; wangin mwet som nu yurin Papa fin tia ke nga.”
7 Ac el fahk nu selos, “Inge ke kowos eteyu tari, kowos fah oayapa etu Papa tumuk, ac ingela kowos etal ac kowos liyal.”
8 Philip el fahk nu sel, “Leum, fahkulak Papa nu sesr — pwayena ma kut enenu.”
9 Jesus el topuk, “Nga muta yuruwos pacl na loeloes, na Philip, ya pwaye kom tiana eteyu? Kutena mwet su liyeyu tari el liyal pac Papa. Na efu kom ku fahk mu, ‘Fahkulak Papa nu sesr?’
10 Philip, ya kom tia lulalfongi lah nga muta in Papa, ac Papa El muta in nga?” Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kas ma nga kaskaskin nu suwos tia ma sik sifacna. Papa, su mutana in nga, El na pa oru ma inge.
11 Lulalfongiyu ke nga fahk mu nga muta in Papa, ac Papa El muta in nga. Kowos fin tia lulalfongi ma nga fahk inge, na kowos lulalfongi ke ma nga oru.
12 Nga fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su lulalfongi in nga, fah oru ma nga oru uh — aok, el ac fah oru pac ma yohk liki, mweyen nga ac som nu yurin Papa.
13 Ac nga fah oru kutena ma kowos siyuk kac inek, tuh wolana lun Papa fah akkalemyeyuk in Wen.
14 Kowos fin siyuk sik kutena ma inek, nga fah oru.”

Wulela Ke Ngun Mutal

15 “Kowos fin lungse nga, kowos ac akos ma sap luk.
16 Nga fah siyuk sel Papa, ac el ac fah sot Ngun Mutal nu suwos, su ac fah kasrekowos ac muta yuruwos nwe tok.
17 El pa Ngun su akkalemye na pwaye ke God. Faclu koflana eisal, mweyen faclu koflana liyal ku etal. Tusruktu kowos etal, mweyen el mutana yuruwos ac el oasr in kowos.

18 “Nga fah tia filikowosi mwet mukaimtal. Nga fah foloko nu
yuruwos.
19 In kitin pacl na faclu fah tia sifil liyeyu, tusruktu kowos ac liyeyu;
ac ke sripen nga moul, kowos fah oayapa moul.
20 In len sac, kowos fah etu tuh nga oasr in Papa ac kowos oasr in
nga, oana ke nga oasr in kowos uh.
21 “Kutena mwet su lohng ac liyaung ma sap luk, el lungse nga. Ac el
su lungse nga, Papa tumuk El fah lungse pac el. Nga fah oayapa lungse
el ac sifacna fahkyuyak nu sel.”
22 Judas (tia Judas Iscariot) el fahk, “Leum, ac fuka kom in
fahkkomyak nu sesr, a tia nu sin faclu?”
23 Jesus el topuk nu sel, “El su lungse nga fah akos kas luk. Papa
tumuk fah lungse el, na nga ac Papa tumuk fah tuku nu yorol ac muta
yorol.
24 El su tia lungse nga el tia akos kas luk. Ac kas ma kowos lohng sik
tia ma luk sifacna, a ma sin Papa, su supweyume.
25 “Nga fahkot ma inge nu suwos ke nga srakna oasr yuruwos.
26 Ngun Mutal el fah tuku ac kasrekowos, mweyen Papa El fah
supwama inek, el fah luti kowos ma nukewa, ac oru kowos in esamak
ma nukewa ma nga fahk tari nu suwos.
27 “Nga filiya misla yuruwos. Misla luk sifacna pa nga asot nu suwos.
Nga tia asot oana ke faclu asot. Nikmet fosrnga ku toasr, oayapa nikmet
sangeng.
28 Kowos lohng ke nga fahk nu suwos, ‘Nga ac som, tusruktu nga ac
foloko nu yuruwos.’ Kowos fin lungse nga, kowos ac engankin lah nga
ac som nu yurin Papa, mweyen El fulat likiyu.
29 Nga fahk ma inge nu suwos meet liki ac sikyak, tuh ke pacl se
sikyak uh kowos fah lulalfongi.
30 Nga fah tia sifilpa kaskas paht yuruwos, mweyen leum lun faclu
el ac tuku. Wangin ku lal fuk,
31 tusruktu faclu enenu in etu lah nga lungse Papa, pa pwanang nga
oru ma nukewa El sapkin ngan oru.
“Fahsru, lela kut in som liki acn se inge.”

15

Jesus El Fain Pwaye

1 “Nga fain*pwaye, ac Papa tumuk El mwet yukwiya.
2 El kotala lah nukewa in nga ma tia isus fahko, ac el kofela lah
nukewa ma isus fahko tuh in nasnas ac isus fahko pus liki meet ah.
3 Kowos aknasnasyeyuk tari ke kas su nga fahkak tari nu suwos.
4 Kowos in kupasrme nu sik, ac nga fah kupasr na nu suwos. Sie lah
koflana in sifacna isus fahko. El fah isus fahko el fin kupasryang na nu
ke inkain fain uh. In lumah sacna, kowos tia ku in orek fahko kowos
fin tia mutana in nga.
5 “Nga fain, ac kowos pa lah kac uh. Kutena mwet su mutana in nga,
ac nga in el, fah isus fahko puspis, tuh kowos koflana oru kutena ma
kowos fin muta sayuk.
6 Kutena mwet su tia muta in nga fah sisila, oana mah paola ma
mwet uh ac sifani ac sisang nu in e uh in firiryak.

* **15:1** ***fain:*** kalmac pa oa in grape.

7 Kowos fin mutana in nga ac kas luk oanna in kowos, na kowos fah
siyuk sin Papa ke kutena ma kowos lungse, ac El fah sot nu suwos.
8 Wolana lun Papa tumuk ac fah kalem ke kowos isus fahko puspis;
ac in ouiya se inge kowos fah mwet tumuk lutlut.
9 Nga lungse kowos oana ke Papa El lungse nga; kowos mutana in
lungse luk.
10 Kowos fin akos ma sap luk, kowos ac oanna in lungse luk, oana ke
nga akos ma sap lun Papa tumuk ac mutana in lungse lal.
11 "Nga fahk ma inge nu suwos tuh engan luk fah oan in kowos, ac
tuh engan lowos fah arulana yohk.
12 Pa inge ma sap luk nu suwos: kowos in lungse sie sin sie, oana ke
nga lungse kowos.
13 Wangin lungse yurin mwet yohk liki lungse se inge: tuh sie mwet
fah filiya moul lal ke mwet kawuk lal.
14 Ac kowos mwet kawuk luk, kowos fin oru ma nga sapkin nu suwos.
15 Nga tia sifilpa pangon kowos mwet kulansap, mweyen sie mwet
kulansap el tia etu ma mwet kacto lal el oru. A nga pangon kowos
mwet kawuk, mweyen nga fahkot ma nukewa ma nga lohng sin Papa
tumuk.
16 Kowos tia suleyula; nga sulekowosla ac srisrngikowosi kowos in
som ac isus fahko puspis — kain fahko ma ac oan paht. Ke kowos oru
ouinge, na Papa El fah asot nu suwos kutena ma su kowos siyuk sel
inek.
17 Ke ma inge, nga sapkin nu suwos tuh kowos in lungse sie sin sie."

Srunga Lun Faclu

18 "Mwet faclu fin srungakowos, esam na lah elos tuh srungayu meet
liki elos srungakowos.
19 Kowos funu ma lun faclu, na mwet faclu lukun lungse kowos oana
mwet lalos. Tusruktu kowos tia ma lun faclu mweyen nga sulekowosla
liki faclu, pa pwanang mwet faclu srungakowos.
20 Esam ma nga tuh fahk nu suwos: 'Wangin sie mwet kulansap fulat
liki mwet kacto lal.' Elos tuh akkeokyeyu, na elos ac akkeokye kowos
pac. Oayapa oasr mwet su tuh akos mwe luti luk, na ac fah oasr pac
mwet akos kowos.
21 A elos ac oru ma inge nukewa nu suwos mweyen kowos ma luk,
tuh elos tia etal su supweyume.
22 Nga funu tia tuku ac sramsram nu selos lukun wangin mwatalos ke
ma koluk. A ke ouinge uh, wangin sripa elos ku in srukak in tulalosla
liki ma koluk lalos.
23 Kutena mwet su srungayu el srunga pac Papa tumuk.
24 Nga oru ma su wangin mwet nu orala meet. Elos funu tia liye
ke nga oru ma inge, lukun wangin mwatalos. A elos tuh liye na ke
nga oru ma inge inmasrlolos, ac elos srakna srungayu ac oayapa Papa
tumuk.
25 Tusruktu ma inge ac nuna sikyak tuh ma simla in Ma Sap lalos in
ku in akpwayeiyuk: 'Elos srungayu ke wangin sripa.'
26 "Ngun Mutal el ac tuku — aok, Ngun lun pwaye, su tuku sin Papa
me. Nga ac fah supwalot nu yuruwos sin Papa, ac el ac fah orek loh
keik.
27 Ac kowos ac oayapa orek loh keik, mweyen kowos nuna wiyu oe
ke mutawauk ah me.

16

1 “Nga fahk ma inge nu suwos tuh kowos fah tia fuhleak lulalfongi
lowos.
2 Kowos ac fah sisila liki iwen lolngok, ac pacl se fah tuku ke kutena
mwet su unikowosi ac fah nunku mu el kulansupu God ke el oru ma
inge.
3 Mwet uh ac oru ouinge nu suwos mweyen elos tia etu Papa ac tia
pac eteyu.
4 A nga fahk ma inge nu suwos, tuh ke pacl se elos ac oru ma inge,
kowos ac esam lah nga fahkak tari nu suwos.”

Orekma Lun Ngun Mutal

“Nga tuh tiana fahk ma inge nu suwos ke mutawauk ah, mweyen
nga muta yuruwos.
5 Tusruktu inge nga ac som nu yorol su supweyume, a wangin sie
suwos siyuk sik lah nga ac som nu ya.
6 Ac inge ke nga fahkot nu suwos uh, insiowos sessesla ke asor.
7 Tusruktu nga fahk na pwaye nu suwos: ac wo nu suwos lah nga
som liki kowos, mweyen nga fin tia som, Ngun Mutal el ac tia tuku nu
yuruwos in kasrekowos. A nga fin som liki kowos, na nga ac supwalma
nu yuruwos.
8 Ac pacl se el tuku, el ac akpwayei nu sin mwet faclu lah arulana
tafongla nunak lalos ke ouiya lun ma koluk, ac ke ma su suwohs, ac
ke nununku lun God.
9 Tafongla nunak lalos ke ma koluk, mweyen elos tiana lulalfongi in
nga.
10 Tafongla nunak lalos ke ma suwohs, mweyen nga ac som nu yurin
Papa, ac kowos fah tia sifil liyeyu.
11 Ac elos tafongla ke nununku, mweyen el su leum lun faclu el
nununkeyuk tari.
12 “Srakna pus ma nga kena fahk nu suwos, tusruktu ac arulana upa
nu suwos in kalem kac inge.
13 Tuh ke pacl se Ngun el ac tuku, Ngun se su akkalemye pwayeiyen
ma ke God, el ac fah pwen kowos nu ke ma pwaye nukewa. El fah tia
kaskas ke ku lal sifacna, a el ac kaskas ke ma el lohng, ac el ac fahkak
nu suwos ke ma ac fah tuku.
14 El ac fah akkalemye wolana luk, mweyen el ac eis ma nga fahk ac
fahkak nu suwos.
15 Ma nukewa lun Papa ma luk, pa pwanang nga fahk mu Ngun ac
fah eis ma nga sang nu sel ac fahkak nu suwos.”

Asor Ac Fah Ekla Engan

16 “In kitin pacl na, kowos fah tia sifil liyeyu, na tok kutu kowos fah
liyeyu.”
17 Kutu sin mwet tumal lutlut elos asiyuki inmasrlolos, “Mea kalmen
ma el fahk inge? El fahk mu in kitin pacl na kut ac tia sifil liyal, na
tok kutu kut ac liyal. Ac el oayapa fahk, ‘Ma inge ma ke sripen nga ac
som nu yurin Papa.’
18 Mea kalmen, ‘Kitin pacl na?’ Kut tia etu lah mea el kaskas kac
uh!”
19 Jesus el etu lah elos kena siyuk sel, ouinge el fahk nu selos, “Nga
fahk mu, ‘In kitin pacl na kowos ac tia sifil liyeyu, na tok kutu kowos
fah liyeyu!’ Ya pa inge ma se kowos asiyuki kac inmasrlowos uh?

20 Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos ac fah tung mwemelil, a faclu ac fah engan. Kowos fah asor, tusruktu asor lowos fah ekla nu ke engan.
21 Ke pacl se sie mutan el apkuran in isusla, el laloela mweyen pacl in keok lal apkuran me. Tusruktu pacl se tulik sac isusla, el mulkunla keok lal, mweyen el engan lah tulik se isusla nu faclu.
22 Ac fah oapana nu suwos: kowos asor inge, tusruktu nga ac sifilpa liye kowos, ac insiowos ac fah sessesla ke engan, ke sie kain engan ma wangin mwet ku in eisla liki kowos.
23 "Ke len sac ac tuku, kowos fah tia siyuk sik ke kutena ma. Nga fahk na pwaye nu suwos: Papa El ac fah sot nu suwos kutena ma kowos siyuk sel kac inek.
24 Kowos soenna siyuk kutena ma inek. Siyuk ac kowos fah eis, tuh engan lowos fah arulana yohk.

Kutangla Faclu

25 "Nga orekmakin kas in pupulyuk in fahk ma inge nu suwos. Tusruktu pacl se ac fah tuku ke nga fah tia orekmakin pupulyuk, a nga ac fah kaskas lemtulauk nu suwos kacl Papa.
26 Ke len sac ac tuku, kowos fah siyuk sel inek, ac nga fah tia enenu in siyuk sel keiwos,
27 tuh Papa sifacna El lungse kowos. El lungse kowos mweyen kowos lungse nga ac lulalfongi lah nga tuku sin God me.
28 Aok, nga tuku sin Papa me, ac nga tuku nu faclu; ac inge nga ac som liki faclu, ac som nu yurin Papa."
29 Na mwet tumal lutlut elos fahk nu sel, "Inge kom kaskas kalem na ac tia orekmakin pupulyuk.
30 Inge kut etu lah kom tia enenu sie mwet in kusen siyuk nu sum, mweyen kom etu ke ma nukewa. Ma se inge oru kut in lulalfongi lah kom tuku sin God me."
31 Jesus el topkolos ac fahk, "Ya kowos lulalfongi inge?
32 Pacl se ac fah tuku, aok tuku tari, ke kowos nukewa ac fah fahsrelik, kais sie nu yen sel sifacna, ac nga ac fah mukena muta. Tusruktu nga tia arulana mukela, mweyen Papa El oasr yuruk.
33 Nga fahkot nu suwos ma inge tuh in oasr misla yuruwos ke kowos kupasrme nu sik. Ke kowos muta faclu kowos ac keok. Tusruktu kowos in pulaik na! Nga kutangla faclu tari!"

17

Jesus El Pre Ke Mwet Tumal Lutlut

1 Tukun Jesus el fahk ma inge, el ngetak nu inkusrao ac fahk, "Papa, pa inge pacl sac ke kom ac fahkak wolana lun Wen nutum, tuh Wen fah oayapa fahkak wolana lom.
2 Tuh kom sang nu sel tuh in oasr ku lal fin mwet nukewa, tuh El fah sang moul ma pahtpat nu selos nukewa su kom sang nu sel.
3 Ac kalmen moul ma pahtpat pa inge: in etekom, God pwaye sefanna, ac in etu Jesus Christ, su kom supwama.
4 Nga fahkak tari wolana lom nu faclu, ke nga aksafyela orekma ma kom ase nu sik in oru.
5 Inge, ye motom O Papa, sifilpa ase nu sik wolana lom — wolana su tuh oan yuruk ke nga muta yurum meet liki faclu orekla.

6 “Nga fahkkomyak tuh elos su kom ase nu sik liki faclu in etekom.
Elos tuh ma lom, ac kom eisalosme nu sik. Elos akos tari kas lom,
7 ac inge elos etu lah ma nukewa kom ase nu sik tuku sum me.
8 Nga sang nu selos mwe fahkak ma kom tuh se nu sik, ac elos eis
tari. Elos etu lah pwaye nga tuku yurum me, ac elos lulalfongi lah kom
supweyume.
9 “Nga pre kaclos. Nga tia pre ke faclu, a kaclos su kom ase nu sik,
mweyen elos ma lom.
10 Ma nukewa yuruk ma lom, ac ma nukewa lom ma luk; ac wolana
luk sikyak kalem in elos.
11 Ac inge, tari muta luk fin faclu ac nga fahsrot nu yurum. A elos
ac mutana faclu. Papa Mutal! Karinganulos ke ku lun Inem, Ine se su
kom tuh ase nu sik. Tuh elos fah ma sefanna, oana ke nga kom ma
sefanna.
12 Pacl se ke nga welulos, nga liyalosyang ke ku lun Inem — Ine se
ma kom se nu sik. Nga karinganulos ac tia sie selos tuhlac, sayen el su
nuna kalem mu ac tuhlac — tuh Ma Simusla fah akpwayeiyuk.
13 Ac inge nga fahsrot nu yurum, ac nga fahk ma inge fin faclu, tuh
elos fah sesseslana ke engan lulap luk.
14 Nga sang kas lom nu selos tari, ac faclu srungalos, mweyen elos
tia ma lun faclu, oana ke nga tia ma lun faclu.
15 Nga tia siyuk kom in eisalosla liki faclu, tusruktu nga siyuk kom
in liyalosyang liki el su Koluklana.
16 In oana ke nga tia ma lun faclu, elos tia pac ma lun faclu.
17 Eisalos nu sum sifacna ke ma pwaye. Kas lom ma pwaye.
18 Nga supwaloselik nu fin faclu, oana ke kom supweyume nu faclu.
19 Ac ke sripalos nga eisyuwot sifacna nu sum, tuh elos fah ku pac
in sifacna eisaloswot na pwaye nu sum.
20 “Nga tia pre kaclos inge mukena, a nga oayapa pre kaclos su
lulalfongi keik ke sripen fahkak lalos.
21 Nga pre tuh elos nukewa fah ku in ma sefanna. Papa, lela elos in
muta in kut, oana ke kom muta in nga ac nga in kom. Lela elos in ma
sefanna, tuh faclu fah lulalfongi lah kom supweyume.
22 Wolana se ma kom tuh ase nu sik, nga sang nu selos, tuh elos fah
ku in ma sefanna, oana ke nga kom ma sefanna:
23 aok, nga muta in elos ac kom muta in nga, tuh elos fah ku in ma
sefanna, tuh faclu fah ku in etu lah kom supweyume, ac lah kom lungse
elos oana ke kom lungse nga.
24 “Papa! Kom eisalosma nu sik, ac nga lungse elos in wiyu yen nga
muta we, tuh elos fah ku in liye wolana luk — wolana su kom ase nu
sik, tuh kom lungse nga meet liki orekla faclu.
25 O Papa Suwoswos! Faclu tia etekom, a nga etekom, ac elos inge
etu lah kom supweyume.
26 Nga fahkkomyak tuh elos in etekom, ac nga fah tafwelana in oru,
tuh lungse lom nu sik fah ku in oan in elos, ac tuh nga fah oayapa ku
in muta in elos.”

18

Sruhu Jesus
(Matthew 26:47–56; Mark 14:43–50; Luke 22:47–53)

1 Tukun Jesus el pre tari, el wi mwet tumal lutlut illa, ac som tupalla
Infacl Srisrik Kidron. Oasr ima se in acn sac, ac Jesus ac mwet tumal
lutlut elos utyak nu we.
2 Judas, el su ac tukakunulak Jesus, el etu acn sac, mweyen pus pacl
Jesus ac mwet tumal lutlut elos tukeni we.
3 Ouinge Judas el som nu in ima sac, ac pwen sie un mwet mweun lun
acn Rome welul, oayapa kutu mwet soan ke Tempul ma supweyukla
sin mwet tol fulat ac mwet Pharisee. Elos us mwe mweun, lam ac kahp
welulos.
4 Jesus el etu na ma nukewa ma ac sikyak nu sel, ouinge el kalukyang
nu yorolos ac siyuk selos, "Su kowos suk an?"
5 Elos topuk, "Jesus lun Nazareth."
El fahk, "Nga pa el."
Judas el wi tu inmasrlon un mwet sac.
6 Ke Jesus el fahk nu selos, "Nga pa el," elos kohloli ac topla nu infohk
ah.
7 Jesus el sifilpa siyuk selos, "Su kowos suk an?"
Ac elos fahk, "Jesus lun Nazareth."
8 Jesus el fahk, "Nga fahk tari nu suwos lah nga pa el. Fin nga pa
kowos suk an, fuhlela mwet inge in som." (
9 El fahk ouinge tuh in akpwayeiyuk kas se el tuh fahk meet: "Papa,
tia sie selos su kom ase nu sik tuhlac likiyu.")
10 Oasr cutlass se yorol Simon Peter, na el faesak ac sang paki sie sin
mwet kulansap lun Mwet Tol Fulat, ac wotela sracl layen layot. Inen
mwet kulansap sac pa Malchus.
11 Jesus el fahk nu sel Peter, "Isongya cutlass nutum an nu ke ma
nukumyen! Mea, kom nunku mu nga ac tia nim ke cup in keok se ma
Papa El se nu sik uh?"

Jesus Ye Mutal Annas

12 Toko mwet mweun Rome ac captain lalos, wi mwet soan lun mwet
Jew, elos sruokilya Jesus ac kaprilya,
13 ac kololla meet nu yorol Annas. Annas pa papa tumun mutan kial
Caiaphas, su Mwet Tol Fulat ke yac sac.
14 Caiaphas pa tuh sang kas in kasru nu sin mwet fulat lun mwet Jew
mu, ac fal tuh mwet sefanna in misa ke mwet nukewa.

Peter El Lafwekin Jesus
(Matthew 26:69–70; Mark 14:66–68; Luke 22:55–57)

15 Simon Peter ac sie pac mwet lutlut eltal fahsr tokol Jesus. Mwet
lutlut se saya ah eteyuk sin Mwet Tol Fulat, ouinge el welul Jesus utyak
na nwe ke inkul lun Mwet Tol Fulat,
16 a Peter el mutana likin kalkal ah sisken mutunpot ah. Na mwet
lutlut se ngia el tufoki ac kaskas nu sin mutan kulansap se su karingin
mutunpot uh, ac pwanulak Peter nu in kalkal ah.
17 Mutan sac fahk nu sel Peter, "Ku kom tia sie sin mwet lutlut lun
mwet sacn?"
Peter el topuk, "Mo, tia nga."
18 Mwet kulansap ac mwet topang elos tanak tari sie e ke mulut ke
sripen arulana ohu, ac elos tu raunela ac langlung kac. Na Peter el
welulosyang tu langlung.

18:14 Jn 11:49–50

Mwet Tol Fulat El Kusen Siyuk Sin Jesus
(Matthew 26:59–66; Mark 14:55–64; Luke 22:66–71)

19 Mwet Tol Fulat el lolngok sin Jesus ke mwet tumal lutlut ac ke luti
lal ah.
20 Ac Jesus el fahk, “Pacl nukewa nga kaskas lemtulauk nu sin mwet
uh. Luti luk nukewa orek in iwen lolngok ac in Tempul, yen mwet
nukewa tukeni we. Wangin kutena ma nga fahk in lukma.
21 Na efu kom ku kusen siyuk sik? Siyuk sin mwet ma lohngyu ah
lah mea nga fahk nu selos. Elos etu ma nga fahk.”
22 Ke Jesus el fahk ma inge, sie sin mwet soan su tu we puokya
likintupal ac fahk, “Kom ku kaskas angan nu sin Mwet Tol Fulat!”
23 Jesus el fahk nu sel, “Fin oasr ma nga fahk tuh sufal, akkalemye
nu sesr nukewa. A fin pwaye ma nga fahk uh, efu kom ku puokyu?”
24 Jesus el srakna kapir ke Annas el supwalla nu yorol Caiaphas,
Mwet Tol Fulat.

Peter El Sifilpa Lafwekunul Jesus
(Matthew 26:71–75; Mark 14:69–72; Luke 22:58–62)

25 Peter el srakna tu langlung insac, na kutu sin mwet uh fahk nu
sel, “Ku tia kom pa sie sin mwet lutlut lun mwet sacn?”
A Peter el sifil lafu ac fahk, “Mo, tia nga.”
26 Sie sin mwet kulansap lun Mwet Tol Fulat, su sou lun mwet se ma
Peter el pakela insrac ah, el kasla ac fahk, “Kom pa nga liye welul Jesus
in ima sac — pwaye?”
27 Peter el sifilpa fahk, “Mo” — na in pacl sacna, won se kahkla.

Jesus Ye Mutal Pilate
(Matthew 27:1–2, 11–14; Mark 15:1–5; Luke 23:1–5)

28 Toang na in lotu sac, utukla Jesus liki lohm sel Caiaphas nu inkul
fulat sel governor. Mwet fulat lun mwet Jew uh elos tuh tia wi utyak
nu inkul fulat sac ke sripen elos tia lungse akfohkfokyalos, elos in mau
ku in mongo ke Kufwen Alukela.
29 Ouinge Pilate el ilme nu yorolos ac siyuk, “Mea kowos tukakin
mwet se inge kac uh?”
30 Top lalos nu sel pa, “El funu tia orala sie ma koluk lulap, kut lukun
tia usalu nu yurum.”
31 Pilate el fahk nu selos, “Fin angan, kowos sifacna usal ac nununkal
fal nu ke ma sap lowos an.”
Elos topuk ac fahk, “Ma sap lowos, mwet Rome, tia lela nu sesr in
wotela sie mwet in anwuki.” (
32 Ma inge sikyak in akpwayei ma Jesus el fahk ke el fahkak luman
misa ma el ac misa kac.)
33 Pilate el sifil utyak nu in lohm sel ac sap in utuku Jesus nu yorol,
na el siyuk sel, “Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?”
34 Jesus el topuk, “Ya ma na kom sifacna siyuk, ku mwet pa fahk nu
sum keik?”
35 Pilate el topkol ac fahk, “Ya kom nunku mu nga sie mwet Jew?
Mwet lom sifacna ac mwet tol fulat pa eiskomme nu sik. Mea kom
orala uh?”
36 Jesus el fahk, “Tokosrai luk uh tia ma lun facl se inge. Funu ma lun
faclu, mwet ma fahsr tukuk lukun anwuk in taranyu liki poun mwet
fulat lun mwet Jew. Mo. Tokosrai luk tia ma faclu!”

37 Ke ma inge Pilate el siyuk sel, “Fin angan, ya tokosra se pa kom?”
Jesus el topuk, “Kom pa fahk mu tokosra se pa nga uh. Nga isusla ac tuku nu faclu ke na sripa se inge: in kaskas ke ma pwaye. Kutena mwet su ma lun ma pwaye elos porongeyu.”
38 Pilate el siyuk, “Ac mea ma pwaye?”

Wotla In Anwuki Jesus
(Matthew 27:15–31; Mark 15:6–20; Luke 23:13–25)
Na Pilate el sifil illa nu yurin mwet uh ac fahk nu selos, “Nga tia ku in konauk kutena ma koluk lun mwet se inge.
39 Tusruktu in fal nu ke oakwuk uh, yac nukewa ke pacl in Kufwen Alukela nga muta aksukosokyela sie mwet kapir nu suwos. Kowos lungse nga in aksukosokyela tokosra lun mwet Jew?”
40 Elos wowoyak ac fahk, “Mo, tia el! Kut lungse Barabbas!” (Barabbas el sie mwet pisrapasr sulallal.)

19

1 Na Pilate el sap in utukla Jesus ac in sringsring el.
2 Mwet mweun uh pwelah tefuro se ke lah ma oasr otoh kac ac oakiya fin sifal, na elos nokmulang ke nuknuk sroninmutuk loeloes se
3 ac tuku nu yorol ac fahk, “Paing kom, Tokosra lun mwet Jew!” Ac elos fahsryang ac srunglul ke paolos.
4 Pilate el sifilpa tufoki nu yurin mwet uh ac fahk, “Liye, nga ac usalu nu yuruwos tuh kowos in etu lah nga koflana konauk kutena ma koluk lun mwet se inge.”
5 Ouinge Jesus el ilme, susuyang ke tefuro in otoh sac ac nuknukyang ke nuknuk sroninmutuk loeloes sac. Pilate el fahk nu selos, “Liye! Pa inge mwet sac!”
6 Ke mwet tol fulat ac mwet topang lun Tempul elos liyal, elos wowoyak ac fahk, “Srupsrulak! Srupsrulak fin sakseng soko!”
Pilate el fahk nu selos, “Kowos sifacna usal ac srupsrulak. Nga tia konauk kutena ma koluk lal.”
7 Un mwet uh topuk ac fahk, “Oasr ma sap lasr ma fahk mu fal elan misa, mweyen el oru mu el Wen nutin God.”
8 Ke Pilate el lohng ma se inge, el arulana sangeng liki meet ah.
9 El sifilpa utyak nu in lohm sel ac siyuk sin Jesus, “Kom tuku oya me?”
Tuh Jesus el tiana topuk.
10 Pilate el fahk nu sel, “Ya kom ac tia kas nu sik? Esam, oasr ku luk in tulekomla ac oayapa in unikowi fin sakseng.”
11 Jesus el topuk ac fahk, “God El funu tia asot ku nu sum, lukun wangin ku lom fuk. Ke ma inge, mwet se ma eisyuwot nu inpoum uh, mwatal yohk liki kom.”
12 Ke Pilate el lohng ma inge, el srike in suk elan tulalla Jesus. Tuh un mwet uh wowoyak ac fahk, “Kom fin tulalla, kalmac pa kom tia mwet kawuk lal Caesar! Kutena mwet su oru mu el sie tokosra el lain Leum Fulat lun acn Rome!”
13 Ke Pilate el lohng kas inge, el pwanulla Jesus nu likin lohm ah, ac muta fin mwe muta in nununku in acn se ma pangpang “Falful Eot.” (In kas Hebrew pangpang “Gabbatha.”)
14 In pacl sac apkuran in sun infulwen len ke len se meet liki Kufwen Alukela. Pilate el fahk nu sin mwet uh, “Pa inge tokosra lowos an!”

15 Elos wowoyak ac fahk, “Unilya! Unilya! Srupsrulak fin sakseng
soko!”
Pilate el siyuk selos, “Mea, kowos lungse nga in uniya tokosra lowos
fin sakseng soko?”
Mwet tol fulat elos topuk, “Tokosra sefanna lasr, pa Caesar!”
16 Na Pilate el eisalang Jesus nu selos* elos in unilya fin sakseng.

Jesus El Sripsripyak Fin Sakseng
(Matthew 27:32–44; Mark 15:21–32; Luke 23:26–43)
17 Ouinge elos eisal Jesus, ac el illa ac sifacna us sakseng lal, som
nu ke acn se pangpang “Sri In Ahlunsuf.” (In kas Hebrew pangpang
“Golgotha.”)
18 Elos srupsrulak we fin sakseng soko, ac elos srupusrak pac mwet
luo saya, sie lac ac sie lac, ac Jesus infulwa.
19 Pilate el simusla sie mwe fahkak ac sang in sripsripi ke sakseng
soko ah. Kas el simusla kac uh pa, “Jesus Lun Nazareth, Tokosra Lun
Mwet Jew.”
20 Mwet puspis riti, mweyen acn se Jesus el sripsripyak we ah tia
loes liki siti uh. Ma simla sac simla ke kas Hebrew, kas Latin, ac kas
Greek.
21 Mwet tol fulat elos fahk nu sel Pilate, “Nik kom simis mu, ‘Tokosra
Lun Mwet Jew,’ a wo in fahk mu, ‘Mwet se inge fahk mu, Nga pa
Tokosra Lun Mwet Jew.’ ”
22 Pilate el topuk, “Ma nga simusla tari ac wi na.”
23 Tukun mwet mweun elos srupsrulak Jesus tari fin sakseng, elos
eis nuknuk lal ac kitalik nu ke ip akosr, kais sie ip nu sin kais sie selos.
Elos eis pac nuknuk loeloes lal ma tollac ke ip sefanna, wangin kwatuta
kac.
24 Mwet mweun elos fahk nu sin sie sin sie, “Wona kut in tia seseya,
a kut susfa kac in konauk lah su ac la uh.” Ma inge sikyak in akpwayei
Ma Simusla su fahk:
“Elos kitalik nuknuk luk inmasrlolos
Ac susfa ke nuknuk loeloes luk.”
Na pa inge ma mwet mweun elos oru.
25 Mwet su tu apkuran nu ke sakseng soko ah pa nina kial Jesus,
tamtael lun nina kial, Mary mutan kial Clopas, ac Mary Magdalene.
26 Jesus el liye nina kial ac mwet lutlut se su el lungse ke eltal tukeni
tu insac; na el fahk nu sin nina kial, “El inge el wen nutum.”
27 Na el fahk nu sin mwet lutlut sac, “El inge el nina kiom.” Tukun
pacl sac mwet lutlut sac eisal nina sac nu in lohm sel sifacna in muta
yorol.

Misa Lun Jesus
(Matthew 27:45–56; Mark 15:33–41; Luke 23:44–49)
28 Ke pacl se inge Jesus el etu lah ma nukewa aksafleyukla tari. In
akpwayeye Ma Simusla el fahk, “Nga malu.”
29 Ahlu se oan we, sessesla ke wain vinegar, ouinge twenyuki insroal
se ke wain uh, na itukyang nu ke sak hyssop soko ac kokoyang nu ke
oalul.
30 Jesus el nimya wain sac ac fahk, “Safla tari!”
Na kipatu kwawal ac el fuhleak ngunal.

---

* **19:16** ***nu selos:*** elos inge pa un mwet sac nufon. **19:24** Psa 22:18

Fakfuki La Sien Jesus

31 Len sac len Friday se, len in akoo nu ke Sabbath, na mwet fulat
lun mwet Jew elos tia lungse mano inge in oanna fin sakseng ke len
Sabbath, mweyen Sabbath se inge arulana mutal† nu selos. Ke ma inge
elos siyuk sel Pilate elan lela elos in kotalik nien mwet ma sripsripyak,
ac eisya manolos liki sakseng uh.
32 Ouinge mwet mweun elos som koteya nien mwet se meet ah, na
toko mwet se akluo ma welul Jesus anwuki ah.
33 A ke pacl se elos tuku nu yorol Jesus, elos liye lah el misa tari, ke
ma inge elos tiana koto nial.
34 Ne ouinge, sie sin mwet mweun el fakisang osra natul ah nu ke la
sial Jesus, ac in pacl sacna srah ac kof tukenina sororla kacl. (
35 Mwet se ma liye ke ma inge sikyak el orek loh kac, tuh kowos in ku
pac in wi lulalfongi. Ma el fahk kac ma pwaye, ac el etu lah el kaskas
pwaye.)
36 Ma inge orekla tuh in akpwayei Ma Simusla su fahk: "Tia
sokofanna sri kacl fah kaptelik."
37 Ac oasr pac sie Ma Simusla su fahk, "Elos ac fah ngetang liye el su
elos tuh fakisya."

Pukpuki Jesus
(Matthew 27:57–61; Mark 15:42–47; Luke 23:50–56)

38 Tukun ma inge Joseph, su sie mwet in siti srisrik Arimathea, el
siyuk sel Pilate lah el ac ku in eisya monin Jesus. (Joseph el sie mwet
fahsr tukun Jesus, tusruktu in lukma, mweyen el sangeng sin mwet
fulat lun mwet Jew.) Pilate el fahk nu sel mu el ku in eis mano sac, ke
ma inge Joseph el som ac usla.
39 Nicodemus, mwet se su tuh som meet nu yorol Jesus ke fong, el
welul Joseph, ac el us akuran paun siofok ke mwe keng luo inge: myrrh
ac aloes akulamisiyak.
40 Mwet luo inge eis monin Jesus ac pwella ke nuknuk linen wi mwe
keng, fal nu ke ouiya lun mwet Jew ke akoeyen sie mano nu ke pukpuki.
41 Oasr sie ima ke acn se ma Jesus el anwuki we, ac in acn sac oasr
kulyuk na sasu se su soenna oasr mwet pukpuki loac.
42 Ke sripen luf sac oan apkuran, oayapa ke sripen len se inge len se
meet liki len Sabbath, elos filiya monin Jesus we.

20

Kulyuk Pisala Se
(Matthew 28:1–8; Mark 16:1–8; Luke 24:1–12)

1 Toang na ke lotutang in Sunday, ke srakna lohsrlosr, Mary
Magdalene el som nu ke kulyuk ah tuh liyauk lah eot sac ipisyukla
liki mutun kulyuk sac.
2 El kasrusr som nu yorol Simon Peter ac mwet lutlut se ngia su Jesus
el lungse, ac fahk nu seltal, "Elos eisalla Leum liki kulyuk ah, ac kut
tia etu lah elos fililya oya!"
3 Na Peter ac mwet lutlut se ngia eltal som nu ke kulyuk ah.

† **19:31** ***Sabbath se inge arulana mutal:*** mweyen falyang nu ke Kufwen Alukela. **19:36** Exo 12:46; Oek 9:12; Psa 34:20 **19:37** Zec 12:10; Fwack 1:7

4 Eltal tukeni kasrusr, a mwet lutlut se ngia mui lukel Peter ac sun
kulyuk ah meet.
5 El kui nu ten ac liyauk nuknuk linen ah, tusruktu el tiana utyak nu
loac.
6 Ac Simon Peter el tuku tokol ac suwosla na nwe in kulyuk ah. El
liye nuknuk linen oan we
7 ac nuknuk se ma sang pwelah insifen Jesus ah — tia wi nuknuk
linen uh oan, a limlimla na oan saya.
8 Na mwet lutlut se ngia ma sun kulyuk ah meet, el utyak pac nu in
luf uh. El liye ac lulalfongi. (
9 Eltal soenna kalem ke Ma Simusla ma fahk mu el enenu na in
moulyak liki misa.)
10 Na mwet lutlut luo ah folokla nu lohm seltal ah.

Jesus El Sikyang Nu Sel Mary Magdalene
(Matthew 28:9–10; Mark 16:9–11)

11 Mary el tu na tung likin kulyuk ah. Ke el srakna tung, el suwoli ac
ngetang nu in luf sac,
12 ac liyauk lipufan luo nuknuk fasrfasr. Eltal muta yen se ma monin
Jesus tuh oan we ah, sie ke acn sifal oan we, ac sie ke acn nial oan we.
13 Eltal siyuk sel, "Mutan, efu kom ku tung?"
Mary el topuk ac fahk, "Elos usalla Leum luk, ac nga tia etu acn elos
fililya we!"
14 Na el tapulla ac liyalak Jesus tu insac, tusruktu el tiana akilen lah
Jesus.
15 Jesus el siyuk sel, "Mutan, efu kom ku tung? Su kom suk an?"
Mary el nunku mu el mwet ima se, ouinge el fahk nu sel, "Fin kom
pa usalla, fahk nu sik acn kom fililya we, ac nga fah som eisal."
16 Jesus el fahk nu sel, "Mary!"
Mary el forang nu sel ac fahk ke kas Hebrew, "Rabboni!"* (Kalmac
pa "Mwet Luti.")
17 Jesus el fahk nu sel, "Nik kom sruokyuwi, mweyen nga soenna
sowak nu yurin Papa. Tusruktu, fahla nu yurin mwet lili ac fahk nu
selos lah nga sowak nu yurin Papa tumuk ac Papa tumalos, God luk ac
God lalos."
18 Ouinge Mary Magdalene el som ac fahk nu sin mwet tumal lutlut
lah el liyalak Leum, ac el srumun ma Jesus el tuh fahk nu sel ah.

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Tumal Lutlut
(Matthew 28:16–20; Mark 16:14–18; Luke 24:36–49)

19 Ke eku in len Sunday sac, mwet lutlut elos tukeni in sie acn ac
lakiya srungul uh mweyen elos sangeng sin mwet fulat lun mwet Jew.
Na Jesus el tuku ac tu inmasrlolos ac fahk, "Misla nu suwos."
20 Tukun el fahk ma se inge, el kolang paol ac fahkak pac la siyal nu
selos. Mwet tumal lutlut elos arulana engan ke elos liye Leum.
21 Jesus el sifil fahk nu selos, "Misla nu suwos. Oana ke Papa El
supweyume, ouinge nga supwekowosla."
22 Na el mongyang nu faclos ac fahk, "Kowos eis Ngun Mutal.
23 Kowos fin nunak munas ke ma koluk lun mwet, elos fah eis nunak
munas. Kowos fin tia nunak munas nu selos, elos ac tia pac eis nunak
munas."

* **20:16** ***Rabboni:*** kas Aramaic; Rabbi pa kas Hebrew.

Jesus ac Thomas

24 Thomas (su pangpang pac Fak,†) el wangin yorolos ke Jesus el
sikyang nu selos.
25 Ouinge elos fahk nu sel, “Kut liyal Leum!”
Thomas el fahk nu selos, “Nga fin tia liye inken kinet in osra inpaol
ah, ac filiya kufinpouk fin kinet ah, ac isongang pouk nu ke la sial, nga
ac tia lulalfongi.”
26 Wik se toko mwet lutlut elos sifilpa tukeni in lohm ah, ac Thomas
el welulos. Srungul uh lakiyuki, a Jesus el tuku ac tu inmasrlolos ac
fahk, “Misla nu suwos.”
27 Na el fahk nu sel Thomas, “Filiya kufinpoum inse inge, ac liye
pouk. Na asroema poum ac isongang nu ke la siuk. Nimet kom alolo,
a lulalfongi na!”
28 Thomas el fahk nu sel, “Leum luk ac God luk!”
29 Jesus el fahk nu sel, “Ya kom lulalfongi mweyen na kom liyeyu?
Insewowo elos su tiana liyeyu a elos lulalfongi!”

Sripen Simla Lun Book Se Inge

30 Jesus el oru pac mwenmen puspis ye mutun mwet tumal lutlut, a
tiana simla in book se inge.
31 Tusruktu ma inge simla tuh kowos fah ku in lulalfongi lah Jesus
pa Christ, Wen nutin God, ac tuh ke lulalfongi lowos in el, kowos fah
ku in eis moul.

21

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Lutlut Itkosr

1 Tukun ma inge, Jesus el sifil sikyang pacl se nu sin mwet tumal
lutlut sisken Lulu Tiberias.* El sifacna fahkulak ouinge.
2 Simon Peter, Thomas (su pangpang Fak), Nathanael (mwet Cana in
Galilee), wen luo natul Zebedee, ac luo pac sin mwet tumal lutlut lun
Jesus elos tuh tukeni we.
3 Simon Peter el fahk nu sin mwet inge, “Nga ac som patur.”
Elos fahk nu sel, “Kut ac wi kom.” Ke ma inge elos kalla fin soko
oak, tusruktu ke fong sac nufon elos tiana sruokya soko ik.
4 Ke tufahna lenelik, Jesus el tu we kof ah, tusruktu mwet lutlut ah
tia etu lah Jesus.
5 Na el siyuk selos, “Tulik, oasr ik?”
Elos topuk, “Wanginna.”
6 El fahk nu selos, “Sisla kwa lowos an nu yem oh, na ac fah oasr
ma kowos sruokya.” Ouinge elos sisla, ac koflana amakunak mweyen
arulana pukanten ik.
7 Mwet lutlut se ma Jesus el lungse el fahk nu sel Peter, “Leum pa
ingo!” Ke Peter el lohng lah Leum, el sifilpa nokomang nuknuk lik lal
(mweyen el tuh sarukla) ac atula nu in kof ah.
8 Oak soko ah tia oan loes liki finmes uh — sahp ac yact siofok ma.
Na mwet lutlut ngia kalang nu finmes ah, amakin kwa ah, sessesla ke
ik.
9 Ke elos srola nu finmes ah elos liye e mulut se we, ac ik oan fac, ac
oasr pac bread.

---

† **20:24** ***Fak:*** pa inge kalmen ine se inge, Didymous. * **21:1** ***Lulu Tiberias:*** sie pac inen Lulu Galilee.

10 Na Jesus el fahk nu selos, “Use kutu ik ma kowos tufahna sruokya
an.”
11 Simon Peter el sroang nu fin oak ah, ac amakin kwa ah nu finmes
ah sessesla ke ik lulap — ik siofok lumngaul tolu nufon. Ne arulana
pukanten, nwek sac tiana mihsalik.
12 Jesus el fahk nu selos, “Fahsru mongo.” Tia siefanna sin mwet
lutlut ah pulaik in siyuk lah su el uh, mweyen elos etu lah el pa Leum.
13 Jesus el som ac eis bread, ac sang nu selos. El oru oapana ke ik
ah.
14 Pa inge pacl se aktolu Jesus el sikyang nu sin mwet tumal lutlut
tukun akmoulyeyak el liki misa.

Jesus ac Peter

15 Tukun elos mongo tari, Jesus el siyuk sel Simon Peter, “Simon wen
natul John, ya kom lungse nga yohk liki lungse lun mwet inge nu sik
uh?”
El topuk, “Aok, Leum, kom etu lah nga lungse kom.”
Jesus el fahk nu sel, “Karinganang sheep fusr nutik.”
16 Jesus el fahk nu sel pacl se akluo, “Simon wen natul John, ya kom
lungse nga?”
El topuk, “Aok, Leum, kom etu lah nga lungse kom.”
Jesus el fahk nu sel, “Karinganang sheep nutik.”
17 Jesus el fahk pacl se aktolu, “Simon wen natul John, ya kom lungse
nga?”
Peter el mutawauk toasrla mweyen Jesus el siyuk sel pacl aktolu,
“Ya kom lungse nga?” Ke ma inge el fahk nu sel, “Leum, kom etu ma
nukewa; kom etu lah nga lungse kom!”
Jesus el fahk nu sel, “Karinganang sheep nutik.”
18 Nga fahk na pwaye nu sum: pacl se ke kom mwet fusr, kom sifacna
loskomi ac fahsr nu yen kom lungse som nu we. Tusruktu ke pacl se
kom matuoh, kom ac asroela poum ac siena mwet fah loskomi ac pwen
kom nu yen kom tia lungse fahsr nu we.
19 (Ke Jesus el fahk ouinge, el fahkak luman misa ma Peter el ac mau
sun ac sang wolana nu sin God kac.) Na Jesus el fahk nu sel, “Fahsr
tukuk!”

Jesus Ac Mwet Lutlut Se Ngia

20 Peter el tapulla ac liyauk mwet lutlut se ma Jesus el lungse yohk
ah fahsryak tokol — mwet se ma tuh keyang nu sin Jesus ke mongo in
eku se safla ac siyuk sel, “Leum, su ac tukakinkomyak uh?”
21 Ke Peter el liyalak, el siyuk sin Jesus, “Leum, ac mwet se inge ac
mea?”
22 Jesus el topkol ac fahk, “Nga fin lungse elan moul nwe ke nga
foloko, mea lom nu kac? Fahsr tukuk!”
23 Ouinge kas se fwackelik inmasrlon mwet su fahsr tukun Jesus lah
mwet lutlut se inge ac tiana misa. Tusruktu Jesus el tiana fahk mu el
ac tia misa. El fahk mu, “Nga fin lungse elan moul nwe ke nga foloko,
mea lom nu kac?”
24 Pa inge mwet lutlut se ma orek loh ke ma inge, ac el pacna pa
simusla ma inge; ac kut etu lah ma el fahk uh pwaye.

Saflaiya

25 Inge, pukanten pac ma saya ma Jesus el oru. Fin simisyukla nukewa kais sie, nga pangon faclu nufon ac tia ku in nwauk book ma ac simisyukla inge.

OREKMA
Lun Mwet Sap

Tukakinyen Book In OREKMA Lun Mwet Sap

Book se inge, *Orekma Lun Mwet Sap*, tafweyenna sramsram ke *Pweng Wo Ma Simla Sel Luke*. Ma yohk ke book se inge pa in fahkak lah ke kolyuk lun Ngun Mutal, mwet su fahsr tukun Jesus in pacl oemeet ah elos tuh fahkelik Pweng Wo ke Jesus "in acn Jerusalem, ac in acn Judea nufon, oayapa Samaria, ac nu in mutunfacl nukewa fin faclu." (1:8) Sramsram se inge fahkak ke ouiyen mutawauk lun moul in Christian yurin mwet Jew meet, na yokyokelik nwe ke mutunfacl nukewa wi lohng lah ma pac nu selos. Mwet se ma simusla book se inge tuh kena akkalemye nu sin mwet ma ac riti uh lah moul in Christian uh tia ma in lain Tokosrai lun acn Rome, ac tuh lulalfongi lun mwet Christian uh mwe akpwayeye wuleang lun God nu sin mwet Jew uh.

Book in *Orekma* kitakatelik nu ke ip yohk tolu in srumun ke lupan acn ma Pweng Wo ke Jesus Christ uh sulkakinyuk we, ac church lal uh oakwuki we: (1) Mutaweyen orekma lun mwet Christian in acn Jerusalem tukun Jesus el sowak nu lucng. (2) Fahsrelik nu in kutu pac acn in Palestine. (3) Sifilpa fahsrelik nu ke acn ma apunla Meoa Mediterranean nwe ke na sun acn Rome.

Sie ma yohk ke book in *Orekma* pa ke mukuikui lun Ngun Mutal, su tuku ke ku lulap nu fin mwet lulalfongi in acn Jerusalem ke len in Pentecost, ac oayapa ke el kol ac akkeye mwet in church ac mwet kol pac lalos ke ouiya nukewa ma fwackyak in book se inge. Mwe luti su mwet lulalfongi elos srumun in pacl sac arulana akkalemye koanon Pweng Wo uh. Ac mukuikui nukewa ma takinyukla in book se inge fahkak lupan ku lun kas inge in akkeye moul lun mwet lulalfongi oayapa sie sin sie lun church in pacl sac.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Akola in orek loh 1:1–26
a. Sap safla ac wulela safla lun Jesus 1:1–14
b. Mwet se in aolul Judas 1:15–26
Orek loh in Jerusalem 2:1—8:3
Orek loh in Judea ac Samaria 8:4—12:25
Luti lal Paul 13:1—28:31
a. Fahsr se meet lal Paul 13:1—14:28
b. Meeting in acn Jerusalem 15:1–35
c. Fahsr akluo lal Paul 15:36—18:22
d. Fahsr aktolu lal Paul 18:23—21:16
e. Paul el kapir in Jerusalem, Caesarea, ac Rome 21:17—28:31

1 Nu sum, Theophilus:

In book se luk meet ah, nga tuh simusla ma nukewa su Jesus el tuh
oru ac luti nu sin mwet uh ke el mutawauk orekma lal
2 nwe ke na sun len se ma tuh utukyak el nu inkusrao. Meet liki
utukyak el, ke ku lun Ngun Mutal el sang kas lal nu sin mwet el tuh
sulela in mwet sap lal.

3 Ke lusen len angngaul tukun el misa, el tuh sikyang nu selos pacl
na pus in ouiya su liksreni na akpwayei lah pwaye el sifil moulyak.
Elos liyal, ac el kaskas nu selos ke Tokosrai lun God.
4 Ac ke el srakna muta yorolos, el fahk sap soko inge nu selos: "Nimet
som liki acn Jerusalem, a kowos in soano na mwe kite se su nga tuh
fahk nu suwos, su Papa El wulela kac.
5 John el tuh baptais ke kof, a in len ekasrna fahsru, kowos ac fah
baptais ke Ngun Mutal."

Utukyak Jesus Nu In Kusrao

6 Ke mwet sap elos tukeni nu yurin Jesus, elos siyuk sel, "Leum, ya
kom ac folokonak tokosrai lun mwet Israel ke pacl se inge?"
7 Jesus el fahk nu selos, "Pacl uh, ac ma ac orek uh, oakwuk ke ku
lun Papa tumuk, ac tia ma lowos in etu lah ma inge ac sikyak ngac.
8 Tusruktu kowos ac fah eis ku ke Ngun Mutal ac tuku nu fowos, ac
kowos ac fah mwet loh keik in acn Jerusalem, ac in acn Judea nufon,
oayapa Samaria, ac nu in acn nukewa fin faclu."
9 Tukun el fahk ma inge tari, utukyak el nu inkusrao ye mutalos, na
pukunyeng se kosralla lukelos.
10 Elos srakna suiya acn lucng ke utukyak el ah, na mwet luo sikme
welulosyang, nukum nuknuk na fasrfasr
11 ac fahk, "Mwet Galilee, efu kowos tu nget na nu lucng? Jesus se
ma utukla liki kowos nu inkusrao inge, ac fah sifilpa foloko in lumah
se na ma kowos liye el som nu inkusrao kac ah."

Mwet Se In Aolulla Judas

12 Na mwet sap elos folokla nu Jerusalem liki fineol Olive, su lusa
oasr ke tafun mael.
13 Elos folokla nu in siti uh, ac utyak nu in lohm se elos muta we
ah: Peter, John, James ac Andrew, Philip ac Thomas, Bartholomew ac
Matthew, James wen natul Alphaeus, Simon mwet Zealot,* ac Judas
wen natul James.
14 Elos inge kwacna tukeni nu sie in pre, wi mutan uh, ac Mary nina
kien Jesus, ac mukul wial ah.
15 In kutu len tok, un mwet lulalfongi elos toeni — sahp ac oasr mwet
siofok longoul nufon — na Peter el tuyak in sramsram.
16 El fahk, "Mwet lili ac lulu, ac nuna akpwayeiyuk Ma Simusla se
ma fahk ke Ngun Mutal tuh palye in kas lal David, ke ma ac sikyak
kacl Judas, mwet se ma pwanulos su sruokilya Jesus ah.
17 Judas el tuh sie sesr, ke sripen solla el in wi ipeis ke orekma se
inge."
18 (Mani se ma Judas el tuh eis ke sripen ma koluk se ma el orala, el
sang molela sie ipin acn. Acn sacna pa el tuh putatla ac misa we, ac
sial fokelik ac koanonsial nufon raki.
19 Mwet nukewa su muta Jerusalem elos lohng ke ma inge, ouinge
in kas lalos sifacna elos pangon ipin acn sac Akeldama, su kalmac pa
"Acn Moulla ke Srah.")
20 "Tuh simla in book in Psalm,
'Lela lohm sel in pisinmala;
Ac in wangin mwet muta we,'

* **1:13** ***mwet Zealot:*** inen u se ma ngalkin acn Israel.

Oayapa simla mu,
'Lela siena mwet in eis orekma lal.'
21 "Ke ma inge enenu na tuh sie sin mwet ma wi kut na fufahsryesr
ke pacl Jesus el muta yorosr,
22 mutawauk na oe ke pacl ma John el tuh fahkak mwe luti lal ke
baptais, nwe ke utukyak Jesus liki kut nu inkusrao. Mwet ouinge se pa
enenu in wikutyang in orek loh ke moulyak lun Jesus Christ."
23 Ouinge elos sulela mwet luo: Joseph (su pangpang pac Barsabbas
ku Justus), ac Matthias.
24 Na elos pre ac fahk, "O Leum, kom etu nunak lun mwet nukewa.
Ke ma inge, ikasla nu sesr lah su sin mwet luo inge kom sulela
25 in eis orekma lun mwet sap in aolul Judas, su som tari nu in acn
fal nu sel."
26 Tari na elos susfa ke mwet luo inge, ac oayang nu sel Matthias, su
weang mwet sap singoul sie ah.

2

Tuku Lun Ngun Mutal

1 Ke sun len in Pentecost, mwet lulalfongi nukewa fahsreni nu in acn
sefanna.
2 In pacl sacna sie pusra lulap kasla yen engyeng uh, oana pusren
sie eng na upa, ac nwakla in lohm se elos muta loac ah nufon.
3 Na elos liye kutu ma su oana luman loh ma firir, su fahsrelik ac
tuhwi fin kais sie mwet in acn sac.
4 Elos nukewa sessesla ke Ngun Mutal ac mutawauk in kaskas ke
kutena kain in kas, oana ke Ngun sang nu selos in fahk.
5 Oasr mwet Jew su muta in Jerusalem, mwet lun alu, su tuku liki
mutunfacl nukewa fin faclu.*
6 Ke elos lohng pusra se inge, sie u na lulap fahsreni nu in acn
sac. Elos nukewa arulana lut, mweyen kais sie selos lohng ke mwet
lulalfongi inge elos sramsram ke kas lalos sifacna.
7 Ke lut lulap ac fwefela lalos elos fahk, "Mwet inge su kaskas ouinge
uh elos mwet Galilee!
8 Na fuka tuh kut lohng elos sramsram ke kain in kas lun kais sie
mutunfacl sesr uh?
9 Kut mwet Parthia, Media, ac Elam; oayapa Mesopotamia, Judea, ac
Cappadocia; Pontus ac Asia,
10 oayapa liki acn Phrygia ac Pamphylia, liki Egypt ac kutu acn in
Libya ma apkuran nu ke siti Cyrene. Kutu sesr ma tuku Rome me
11 kut isusla mwet Jew, a kutu sesr forla in wela alu lun mwet Jew.
Ac kutu sesr tuku liki acn Crete ac Arabia. Ne ouinge a kut nukewa
lohng ke elos sramsram ke kain in kas nukewa lasr, ke orekma yohk
su God El oru!"
12 Ke lut lulap ac fohsak lalos, elos asiyuki na inmasrlolos, "Mea
kalmen ma inge?"
13 A kutu sin mwet uh aksruksruk ke mwet lulalfongi, ac fahk mu,
"Mwet inge sruhi!"

Kas In Luti Lal Peter

* **2:5** ***mutunfacl nukewa fin faclu:*** mutunfacl nukewa ma elos etu kac in pacl so.

14 Na Peter el tuyak wi mwet sap singoul sie, ac fahkak ke sie pusra
lulap nu sin un mwet uh: “Mwet Jew wiasr, ac kowos nukewa su muta
in Jerusalem, porongeyu ke nga ac aketeya kalmen ma inge nu suwos.
15 Mwet inge tia sruhi oana ke kowos nunku an; tufahna ao eu ke
lotutang uh pa inge.
16 A pwayeiya uh, pa inge ma se mwet palu Joel el tuh fahk kac:
17 ‘God El fahk, Pa inge ma nga ac oru ke len safla uh,
Nga fah oru tuh ngun mutal luk in tuku nu fin mwet nukewa.
Wen nutuwos ac acn nutuwos elos ac fah sulkakin kas luk;
Mukul fusr lowos elos ac fah liye aruruma sin God me,
Ac mukul matu lowos elos ac fah mwemei ma pwaye lun God.
18 Aok, finne mwet kulansap luk, mukul ac mutan,
Nga ac fah sang ngun luk nu faclos in len ingo,
Ac elos ac fah wi pac sulkakin kas luk.
19 Nga ac fah oru ma usrnguk in acn engyeng uh,
Ac ma sakirik fin faclu ten.
Ac fah oasr pac srah, e, ac kulasr matoltol;
20 Faht uh ac fah lohsrla,
Ac malem uh srusrala oana srah,
Meet liki Len lulap ac wolana lun Leum ac fah tuku.
21 Na kutena mwet su pang in suk kasru sin Leum elos fah moul.’
22 “Kowos mwet Israel, porongo kas luk! Jesus lun Nazareth el
sie mwet, su ku lulap lal akpwayeiyuk tari ye motowos nukewa ke
mwenmen ac orekma usrnguk su God El sang ku nu sel in oru. Kowos
sifacna etu ma inge, mweyen orek inmasrlowos.
23 God El sifacna oakiya meet lah El ac eisalot Jesus nu inpouwos, ac
kowos sang tuh mwet koluk in unilya fin sakseng soko.
24 Tusruk God El akmoulyalak liki misa, ac aksukosokyal liki ku lun
misa, mweyen misa tia ku in sruokilya oana sie mwet kapir.
25 Tuh David el fahk ouinge kacl,
‘Nga liye Leum God ye mutuk in pacl nukewa;
El apkuran nu sik, ac nga ac fah tiana fosrnga.
26 Ke ma inge nga arulana insewowo,
Ac kas luk sessesla ke engan.
Mensis nga ac finne misa,
A nga fah inse misla ke sripen finsrak luk,
27 Mweyen kom ac fah tiana sisyula in facl lun mwet misa;
Kom ac fah tia lela mwet kulansap oaru lom in kulawi in kulyuk
uh.
28 Kom fahkak tari nu sik inkanek nu ke moul,
Ac apkuran lom nu sik ac fah nwekyula ke engan.’
29 “Mwet lili luk, nga enenu in kaskas na kalem nu suwos kacl David,
papa matu pwengpeng tumasr. El tuh misa ac pukpuki, ac kulyuk lal
uh pa na oan yorosr nwe misenge.
30 El sie mwet palu, ac el etu ma God El wuleang nu sel ah: God El
orala wulela na ku se nu sel mu El ac fah oru tuh sie sin fita natul pa
ac tokosra oana el.
31 David el liye ma God El ako in oru inge, ouinge el kaskaskin sifil
moulyak lun Christ ke el fahk mu,
‘Tiana sisyukla el in facl sin mwet misa;
Manol tuh tiana kulawi oan inkulyuk uh.’

32 God El tuh akmoulyauk Jesus se inge liki misa, ac kut nukewa mwet
loh kac.
33 Akmoulyeyukyak el tari nu ke lac po layot sin God Papa tumal, ac
el eis Ngun Mutal sin God, oana ke tuh wiliyukyang nu sel kac. Ma
kowos liye ac lohng inge pa mwe sang se inge su El supwama nu facsr.
34 Mweyen tia David pa tuh som nu lucng ah; a David el tuh fahk,
'Leum God El fahk nu sin Leum luk:
Muta inge, ke lac po layot sik,
35 Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom in oana ma loangeyen niom.'
36 "Ke ma inge, wona kowos mwet Israel nukewa in arulana etu
kalem, lah Jesus se inge su kowos srupusrak fin sakseng, pa God El
orala tuh elan Leum ac Christ!"
37 Ke mwet uh lohng ma inge, arulana fakisya insialos, na elos fahk
nu sel Peter ac mwet sap ngia, "Mwet lili, mea kut ac oru uh?"
38 Peter el fahk nu selos, "Kais sie suwos enenu in forla liki ma koluk
lal, ac baptaisla inen Jesus Christ, tuh ma koluk lowos fah nunak munas
nu suwos; ac kowos fah eis mwe kite lun God ke Ngun Mutal.
39 Tuh wulela lun God orekla nu suwos ac nu sin tulik nutuwos,
oayapa mwet nukewa su muta yen loessula — elos nukewa su Leum
God lasr El pangonma nu yorol."
40 Peter el kwafe ouinge nu selos ke kas in akku puspis saya, ac fahk,
"Sifacna molikowosla liki mwe kai su ac sikyak nu sin fwil se inge su
arulana koluk."
41 Mwet puspis selos lulalfongi kas lal Peter ac baptaisla, ac akuran
tolu tausin mwet pa wela u sac ke len sac.
42 Elos arulana eisalosyang in porongo ac lutlut sin mwet sap uh,
oayapa aengani yurin sie sin sie, ac wi pac ipeis ke kufwa in kunsalik
bread,† ac pre.

Ouiyen Moul Lun Mwet Lulalfongi

43 Mwet sap elos oru ma sakirik ac mwenmen puspis, ac mwet uh
arulana lut ke ma inge.
44 Mwet lulalfongi nukewa elos arulana insese ac tukeni akasrui sie
sin sie ke ma lalos.
45 Elos kukakunla acn ac ma lalos, ac kitalik mani kac uh nu sin
mwet nukewa, fal nu ke lupan enenu lun kais sie.
46 Len nukewa elos tukeni nu in Tempul, ac ke pacl in mongo elos
tukeni in lohm selos ke engan ac inse pusisel.
47 Elos kaksakin God ac elos ohi yurin mwet nukewa. Ac Leum El
akpusyelik mwet in u sac len nukewa ke mwet su moliyukla.

3

Akkeyeyukla Sie Mwet Ul

1 Sie len ah Peter ac John som nu in Tempul ke ao tolu tafun len tok,
ke pacl in pre.
2 Ke eltal sun mutunoa su pangpang Mutunoa Oasku, eltal liye sie
mukul muta we, su nuna ul nial oe ke el isusla me. Len nukewa ac
utukla el nu ke mutunoa sac elan muta ngusr mani sin mwet su utyak
nu in Tempul uh.
3 Ke el liye lah Peter ac John ac utyak, el ngisraltal.

† **2:42** ***kufwa in kunsalik bread:*** in pacl inge kufwa se inge pangpang Kufwa lun Leum.

4 Eltal ngetang suilya, na Peter el fahk nu sel, “Ngetma nu sesr!”
5 Na el ngetang ac nunku mu eltal ac kital.
6 Ac Peter el fahk nu sel, “Wangin na pwaye mani yuruk, tuh nga ac
sot nu sum ma su oasr yuruk: Ke inen Jesus Christ lun Nazareth, nga
sap kom in tuyak ac fahsr!”
7 Na el sruokya lac paol layot, ac tulokunulak. In pacl sacna nial ac
kapsran nial kui.
8 El sroak tu, ac mutawauk in fahsr. Na el welultal utyak nu in
Tempul, fahsr ac srosro ac kaksakin God.
9 Mwet in acn sac liye ke el fahsr ac kaksakin God,
10 ac ke elos akilenak lah el pa mwet ul se ma muta ngusr ke Mutunoa
Oasku ah, elos nukewa lut ac fwefela ke ma sikyak nu sel.

Kas In Luti Lal Peter In Tempul

11 Ke mwet sac sripsriplana kacl Peter ac John fin Sawalsrisr lal
Solomon,* mwet uh fwefela ac kasrusr nu yoroltal.
12 Ke Peter el liye mwet uh, el fahk nu selos, “Mwet Israel wiasr, efu
ku kowos lut ke ma inge, ac efu kowos ku ngetma suikuti? Ya kowos
nunku mu ku lasr, ku wo lasr sifacna pa oru ma inge?
13 God lal Abraham, Isaac, ac Jacob, God lun mwet matu lasr somla,
pa nawella Jesus, Mwet Kulansap lal, ke wolana mutal. Tusruktu
kowos tuh eisalang nu sin leum fulat lun acn uh, ac kowos lusulla
ye mutal Pilate, finne Pilate el tuh sulela tari in aksukosokyalla.
14 Jesus el sie mwet mutal ac suwoswos, a kowos srungal ac sisella,
ac siyuk sel Pilate elan wi nunak lowos an ac tulala sie mwet akmas.
15 Kowos tuh uniya mwet se ma ac kol mwet uh nu ke moul, tuh pa
God El akmoulyalak liki misa — ac kut mwet loh nu ke ma inge.
16 Ku lun inen Jesus pa sang ku nu sin mwet ul se inge. Sikyak ma su
kowos liye ac etu inge ke sripen lulalfongi ke inel. Lulalfongi ke Jesus
pa akkeyalla, oana ke kowos nukewa liye.
17 “Ac inge, mwet lili luk, nga etu lah ma kowos ac mwet kol lowos
tuh oru nu sin Jesus, orekla ke sripen nikin lowos.
18 God El nuna fahkak oemeet sin mwet palu nukewa lah Christ el
ac enenu in keok; ac El akpwayei ke ma sikyak inge.
19 Ke ma inge, kowos in auliyak ac forla nu sin God, tuh El fah nunak
munas ke ma koluk lowos. Kowos fin auliyak,
20 na Leum God El ac fah oru in oasr pacl in aksasuyeyuk ngunuwos,
ac El ac fah supwalma Jesus, aok Christ su El nu sulella tari keiwos.
21 Enenu elan mutana inkusrao nwe ke na sun pacl fal in ak-
sasuyeyuk ma nukewa, oana ke God El tuh wulela meet sin mwet palu
mutal lal.
22 Mweyen Moses el tuh fahk, ‘Leum God lowos El ac fah supwama
sie mwet palu oana ke El tuh supweyume, ac el ac fah siena sin mwet
lowos. Kowos enenu in akos ma nukewa ma el sap kowos in oru.
23 Kutena mwet su tia akos mwet palu sac ac fah sriyukla liki mwet
lun God uh, ac kunausyukla.’
24 Ac mwet palu nukewa su oasr kas sin God nu se, welulang pac
Samuel ac elos su tuku tokol, elos tuh wi fahkelik ma sikyak in pacl
inge uh.

---

* **3:11** ***Sawalsrisr lal Solomon:*** sie sin sawalsrisr lulap ke Tempul, yen mwet uh toeni sramsram we.

25 Wuleang lun God ma El tuh orala sin mwet palu lal, ma inge ma
nu suwos, ac kowos wi pac ipeis ke wulela se su God El tuh oakiya
yurin mwet matu lowos meet ah. Oana ke El tuh fahk nu sel Abraham
mu, 'Ke fita lom nga fah akinsewowoye mwet nukewa faclu.'
26 Ouinge God El tuh sulela Mwet Kulansap se lal, ac supwalma nu
yuruwos emeet, in tuh akinsewowoye kowos ke el oru kowos nukewa
in forla liki orekma koluk lowos."

4

Peter Ac John Ye Mutun Mwet Pwapa Fulat

1 Peter ac John srakna sramsram nu sin mwet uh ke kutu mwet tol, ac
mwet se ma sifen mwet topang ke Tempul uh, ac kutu mwet Sadducee
elos tuku.
2 Elos toasr ke sripen mwet sap luo ah luti nu sin mwet uh lah Jesus
el akmoulyeyukyak liki misa, mweyen ma inge mwe akpwayeye lah
mwet misa uh ac sifil moulyak.
3 Ouinge elos sruokoltal uh ac siseltalang nu in presin nu ke len tok
ah, mweyen apkuran in fongeni.
4 Tusruktu pus sin mwet ma lohng luti laltal uh lulalfongi; ac pisen
mwet ke u sac apkuran in sun tausin limekosr.
5 In len se tok ah, mwet kol lun mwet Jew ac un mwet matu ac mwet
luti Ma Sap elos fahsreni nu Jerusalem.
6 Elos osun nu sel Mwet Tol Fulat Annas, oayapa Caiaphas, John,
Alexander ac kutu pac mwet in sou lun Mwet Tol Fulat.
7 Elos sap mwet sap luo ah in tu ye mutalos, na elos siyuk seltal, "Ma
ya ku se lomtal an, ku inen su komtal orekmakin in oru ma inge uh?"
8 Peter el sessesla ke Ngun Mutal, ac el topuk nu selos ac fahk: "Mwet
kol lun mwet uh, ac mwet matu:
9 kowos fin kusen siyuk nu sesr misenge ke orekma wo su orekla nu
sin sie mwet ul, ac lah akkeyeyukla el fuka,
10 lela kowos nukewa in etu, ac mwet Israel nukewa in etu pac, lah
mwet se tu ye motowos inge el kwela na pwaye ke sripen ku lun inen
Jesus Christ lun Nazareth, su kowos tuh uniya fin sakseng, ac su God
El akmoulyauk liki misa.
11 Jesus pa Ma Simusla uh tuh kaskas kac, ma fahk mu,
'Eot se ma kowos mwet musa uh pilesru
Sikyak tuh pa yohk sripa oemeet uh.'
12 El mukena pa oasr ku lal in molela mwet uh. Fin faclu nufon, wangin
sie ine saya su God El sang ku nu se in molikutla."
13 Mwet ke Un Mwet Pwapa Fulat arulana fwefela ke elos liye lupan
pulaik lal Peter ac John, yokna ke elos liye lah eltal mwet na lusrongten
ac tia wi lutlut. Na elos tufah akilenak lah mwet luo inge tuh welul
Jesus meet.
14 Tusruk wangin ma elos ku in fahk, mweyen elos liye na mwet se
ma akkeyeyukla ah tu yorol Peter ac John.
15 Na elos sap eltal in som liki nien pwapa fulat lalos, ac elos
mutawauk in sramsram inmasrlolos sifacna.
16 Elos asiyuki ac fahk, "Mea kut ac oru nu sin mwet inge uh? Mwet
nukewa in acn Jerusalem etu ke mwenmen ma orek inge lah eltal pa
oru uh, ac kut tia ku in lafu mu tia pwaye.

17 Tusruktu, kut ku in kai mwet inge in tia sifil kaskas nu sin kutena
mwet ke inen Jesus, tuh in tia fahsrelik pweng se inge nu saya."
18 Ouinge elos sifilpa pangnoltalak nu in lohm uh, ac fahk nu seltal
eltal in tiana sifil kaskaskin, ku luti, ke inen Jesus.
19 Na Peter ac John topkolos ac fahk, "Kowos in sifacna nunku lah
pia ma ac wo sin God — in akos kowos, ku in akos God?
20 Kut tia ku in tia fahk ma kut sifacna liye ac lohng uh."
21 Na Un Mwet Pwapa Fulat sifilpa sang kas in kai yohk liki meet, ac
fuhlelosla. Elos akilen lah elos tia ku in konauk pac sie sripa in kaeltal
kac, mweyen mwet uh elos kaksakin God ke ma sikyak inge.
22 Mwet se ma akkeyeyukla ke mwenmen se inge el matu liki yac
angngaul.

Mwet Lulalfongi Elos Pre Tuh Elos In Pulaik

23 Tukunna aksukosokyeyukla Peter ac John, eltal folokla nu yurin
mwet laltal uh, ac fahk nu selos ma mwet tol fulat ac mwet matu elos
fahk nu seltal.
24 Ke un mwet lulalfongi elos lohng, elos nukewa tukeni ac pre nu
sin God ac fahk, "Leum Fulat, su orala kusrao ac faclu ac meoa ac ma
nukewa su oan loac!
25 Kom tuh kaskas ke Ngun Mutal nu sel David, su papa matu tumasr
ac mwet kulansap lom, ke el tuh fahk,
'Efu ku mwet pegan elos kasrkusrak;
Efu ku mwet uh orek pwapa lusrongten?
26 Tokosra lun faclu elos akoelosla nu ke mweun,
Ac mwet kol nukewa tukeni nu sie
In lain Leum God ac Christ, mwet solla lal.'
27 Tuh pwayena lah Herod ac Pontius Pilate, wi mwet pegan ac mwet
Israel uh, tuh tukeni in siti uh ac lainul Jesus, Mwet Kulansap mutal
lom su kom oru tuh elan Christ.
28 Elos tukeni nu sie in oru ma nukewa su kom nuna wotela mu ac
sikyak, fal nu ke ku ac lungse lom.
29 Ac inge, O Leum God, porongo kas in aksangeng lalos, ac lela tuh
kut, mwet kulansap lom, in fahkak kas lom ke pulaik.
30 Asroela poum in akkeyala mas, ac lela tuh orekma usrnguk ac
mwenmen in ku in orek ke inen Jesus, Mwet Kulansap mutal lom."
31 Tukun tari pre lalos uh, na acn se elos toeni we ah kusrusryak.
Elos nukewa sessesla ke Ngun Mutal, ac mutawauk in fahkak kas lun
God ke pulaik.

Mwet Lulalfongi Elos Tukeni Ke Ma Lalos

32 Un mwet lulalfongi uh elos nunak se ac inse sefanna in ma
nukewa. Wangin sie inmasrlolos fahk mu ma lal uh ma lal sifacna,
a elos nukewa tukenina ke ma lalos nukewa.
33 Ke ku lulap mwet sap elos fahkak kalem ke moulyak lun Leum
Jesus, ac God El arulana akinsewowoyalos nukewa.
34 Wangin sie mwet ke u sac oasr enenu la ke kutena ma. Elos su
oasr acn ku lohm se, elos kukakunla ac use mani ma elos eis kac,
35 ac sang nu sin mwet sap uh, na mani inge kitakatelik nu sin kutena
mwet, fal nu ke enenu lal.
36 Ouinge Joseph, sie mwet Levi su isusla in acn Cyprus ac mwet sap
elos pangon "Barnabas" (kalmac pa "Sie su Akkeye"),

4:25 4:25–26; Psa 2:1–2

37 el kukakunla sie ipin acn lal, ac use mani uh ac sang nu sin mwet sap uh.

5

Ananias Ac Sapphira

1 Oasr mukul se pangpang Ananias, ac inen mutan kial pa Sapphira. Ananias el kukakunla sie ipin acn laltal.
2 Tusruk el ac mutan kial insesela in sruokya kutu mani uh, ac sang ma lula nu sin mwet sap.
3 Peter el fahk nu sel, “Ananias, efu ku kom lela Satan elan leum fom, oru kom kikiap nu sin Ngun Mutal ac sruokya kutu mani ke acn lom an?
4 Meet liki kom tuh kitala acn se lom ah, acn sac ma na lom; ac tukun kom kitala ah, mani kac ma pacna lom. Na efu ku kom sulela kom in oru ouingan? Kom tia kiapu mwet uh, a kom kiapu God!”
5 Ke pacl se na Ananias el lohng ma inge, el topla misa; ac mwet nukewa su lohng ma inge elos arulana tuninfongla.
6 Na mukul fusr uh tuku, nokomla manol, ac usla pikinya.
7 Na tukun ao tolu ma, mutan kial ah utyak, a el tiana etu ma sikyak inge.
8 Peter el siyuk sel, “Fahk nu sik, ya pa inge nufon lupan mani ma kom ac mukul tomom ah eis ke molin acn lomtal ah?”
Ac mutan sac fahk, “Aok, pa ingan nufon.”
9 Na Peter el fahk nu sel, “Efu ku kom ac mukul tomom ah tuh sulela in srike Ngun lun God? Mwet ma pikinya mukul tomom ah pa tu ke mutunoa an, ac elos ac uskomla pac!”
10 In pacl sacna el putatla ke nial Peter ac misa. Mukul fusr elos utyak ac liye lah el misa, na elos usalla ac piknilya sisken mukul tumal ah.
11 Mwet nukewa lun church, wi mwet nukewa saya ma lohng ke ma inge, elos arulana sangengla.

Mwenmen Ac Ma Usrnguk

12 Mwet sap uh elos oru mwenmen ac ouiya usrnguk puspis inmasrlon mwet uh. Ac mwet lulalfongi nukewa elos kwacna tukeni ke Sawalsrisr lal Solomon.*
13 Wangin mwet sayen u sac pulaik in utyak nu inmasrlolos, mwet uh finne kaskas wona kaclos.
14 Tusruktu srakna oasr mwet sifilpa weang u sac — mukul ac mutan puspis su lulalfongi in Leum.
15 Ke sripen orekma ku lun mwet sap uh, mwet mas uh utuki nu sisken inkanek uh ac fili in mwe oan kialos, tuh pacl Peter el fahsryak we, ngunal in ku in luliya kutu selos.
16 Mwet puspis tuku liki siti srisrik ma oan apkuran nu Jerusalem, ac use mwet mas lalos wi pac mwet ma oasr ngun fohkfok yoro; ac elos nukewa akkeyeyukla.

Akkeokyeyuk Mwet Sap

17 Na Mwet Tol Fulat ac mwet lal kewa su oasr ke u lun mwet Sadducee, elos arulana sokyak sin mwet sap uh, ouinge elos wotela selos in lainulos.

* **5:12** ***Sawalsrisr lal Solomon:*** liye Orek 3:11.

18 Elos sruokya mwet sap uh, ac siselosyang nu in presin.
19 Tusruktu in fong sac, lipufan se lun Leum God ikasla presin uh,
ac kolla mwet sap uh liki nien kapir uh, ac fahk nu selos,
20 “Kowos som ac tu in Tempul, ac fahk nu sin mwet uh ma nukewa
ke moul sasu se inge.”
21 Mwet sap elos akos ma el fahk, ac toang na ke lotu tok ah, elos
utyak nu in Tempul ac mutawauk in luti.

Mwet Tol Fulat ac mwet lal uh elos pangoneni un mwet matu lun
mwet Jew nu ke sie meeting lulap lun Un Mwet Pwapa Fulat. Na elos
sapla nu in presin in tuh utuku mwet sap uh nu ye mutalos.
22 Tusruktu, pacl se mwet ma supweyuk inge elos sun presin ah, elos
tiana liyauk mwet sap we, ouinge elos folokla ac fahkang nu sin Un
Mwet Pwapa Fulat,
23 “Ke kut som nu in nien kapir ah, kut liye mutunoa nukewa lak, ac
mwet topang nukewa elos tu ke mutunoa uh; tusruktu, ke kut ikasla
utyak, kut liye tuh wangin mwet we!”
24 Ke sifen un mwet topangi Tempul uh ac mwet tol fulat elos lohng
ma inge, elos sukna lah mea se sikyak nu sin mwet sap ah.
25 Na mwet se utyak ac fahk nu selos, “Lohngwin! Mwet ma kowos
filiya in presin ah pa tu in Tempul ac luti mwet uh!”
26 Na sifen mwet topangi Tempul el us mwet lal ah som, ac use mwet
sap ah. Tusruk elos tia orek keke nu sin mwet sap ah, mweyen elos
sensen mwet uh ac tanglalos.

27 Elos use mwet sap uh, ac tulokunulosi ye mutun Un Mwet Pwapa
Fulat uh, ac Mwet Tol Fulat el kusen siyuk nu selos.
28 El fahk, “Kut fahkot na kalem nu sumtal komtal in tia sifil luti
ke inen mwet sacn, a liye ma komtal oru inge! Komtal oru mwe luti
lomtal ingan fahsrelik in acn Jerusalem nufon! Ac komtal sis mwatan
misa lal nu facsr!”
29 Peter ac mwet sap wial uh fahk, “Kut enenu in akos God, ac tia
mwet uh.
30 God lun mwet matu lasr somla uh pa akmoulyalak Jesus liki misa,
tukun kowos unilya ke kowos srupsrulak fin sakseng.
31 God El akmoulyalak nu lac po layot sel, oana sie Mwet Kol ac Mwet
Lango, in sang pacl lun mwet Israel in auliyak, ac tuh ma koluk lalos
fah nunak munas nu selos.
32 Kut mwet loh nu ke ma inge — kut ac Ngun Mutal, su mwe kite
lun God nu selos su aksol.”
33 Ke Un Mwet Pwapa Fulat elos lohng ma inge, elos arulana foloyak,
ac kena uniya mwet sap inge.
34 Tusruktu sie selos, sie mwet Pharisee su pangpang Gamaliel, su
sie mwet luti Ma Sap ac su arulana akfulatyeyuk sin mwet nukewa, el
tuyak ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat. El sap in utuklawin mwet sap
uh lukelos ke kitin pacl,
35 na el fahk nu sin Un Mwet Pwapa, “Mwet Israel wiuk, liyaung ma
kowos oru nu sin mwet inge.
36 Kowos esam lah ke kutu pacl somla Theudas el sikyak, ac sifacna
fahk mu el mwet fulat se, na apkuran in mwet angfoko tuh welulla.
Tusruk el tuh anwuki, ac mwet ma welul ah fahsrelik, na u sac
wanginla.

37 Tukun ma sac, Judas mwet Galilee el tuh sikyak ke pacl in oaoala
mwet uh. El tuh orani pac un mwet se lal, tusruktu anwuki pac el, ac
mwet lal nukewa elos fahsrelik.
38 Na ke pacl se inge, nga fahk nu suwos, Nimet kowos oru kutena
ma nu sin mwet inge, a kowos fuhlelosla na! Fin ma se elos oru inge
ma ke pwapa lun mwet, ac fah wanginla.
39 A fin ma sin God me, kowos koflana kutangulosla. Ac safla tuh
kowos alein nu sin God!"
Un Mwet Pwapa Fulat uh nunak se nu ke sramsram lal Gamaliel ah.
40 Elos pangonak mwet sap uh, ac sap in sringsring elos, tari elos
fahkang eltal in tia sifil luti ke inen Jesus; na elos ikasulosla.
41 Ke mwet sap uh som liki Un Mwet Pwapa Fulat sac, eltal insewowo
lah God El oru mu eltal fal in wi keok ke inen Jesus.
42 Na len nukewa in Tempul, ku in lohm sin mwet uh, elos sikalani
in luti ac fahkak ke Pweng Wo ke Jesus su Christ.

6

Mwet Kasru Itkosr

1 In kutu pacl tok, ke pusenina un mwet lulalfongi, oasr sie akukuin
sikyak inmasrlon mwet Jew su kas Greek, ac mwet Jew su kas
Aramaic.* Mwet Jew ma kas Greek elos fahk mu katinmas lalos uh
tiana wo karinginya ke pacl in kitakat pengana len.
2 Ouinge mwet sap singoul luo elos pangoneni mwet lulalfongi
nukewa ac fahk nu selos, "Ac sufal kut in lohla ke karinginyen mwe
kasru nu sin mwet uh, oru srikla pacl lasr in fahkak kas lun God.
3 Ke ma inge, mwet lili ac lulu, kowos sulela itkosr mwet inmasrlowos
su eteyuk mu yohk ngun mutal yoro ac lalmwetmet, na kut fah sang
kunalos orekma se inge.
4 A funu kut, kut ac sang nufon pacl lasr nu ke pre ac fahkak kas."
5 U sac nufon arulana insewowo ke nunak se lun mwet sap uh,
ouinge elos sulella Stephen (sie mwet su yohk lulalfongi lal ac sessesla
ke Ngun Mutal), oayapa Philip, Prochorus, Nicanor, Timon, Parmenas,
ac Nicolaus (sie mwet Antioch su tuh wela alu lun mwet Jew meet.)
6 U sac pwanla mwet inge nu ye mutun mwet sap uh, ac elos pre
kaclos ac filiya paolos faclos.
7 Ouinge arulana puseni mwet su lohng kas lun God ac lulalfongi
kac. Pisen mwet lulalfongi in acn Jerusalem arulana puseni, ac pus
sin mwet tol weang pac lulalfongi ke Christ.

Sruhu Stephen

8 Stephen, sie mukul su God El arulana akinsewowoye ac sang ku
lulap nu se, el oru mwenmen puspis inmasrlon mwet uh.
9 Tusruktu oasr kutu mwet lainul Stephen. Mwet inge elos mwet
Jew ma tuku Cyrene ac Alexandria me, ac elos ma in iwen lolngok se
pangpang Mwet Sukosokla.† Sayen mwet inge, oasr pac mwet Jew su
tuku liki acn ma oan apneni acn Cilicia ac Asia, su wi pac akukuin nu
sel Stephen.

---

* **6:1** ***kas Aramaic:*** In pacl se inge, mwet Jew elos tila kaskas ke kas Hebrew, a elos kas Aramaic. Kas Aramaic ma tuku pacna ke kas Hebrew. † **6:9** ***Mwet Sukosokla:*** Mwet inge tuh mwet kohs meet, ku ma nutin mwet kohs, a inge elos sukosokla.

10 Tusruk Ngun Mutal nakulla Stephen ke sie kain lalmwetmet,
pwanang wangin mwet ku in topkolla.
11 Ouinge elos moleang nu sin kutu mwet in orek loh kikiap kacl, ac
fahk, “Kut lohng el tuh kaskas lainul Moses ac oayapa lain God!”
12 Kas inge purakak nunak lun mwet uh, oayapa un mwet matu ac
mwet luti Ma Sap. Na elos sruokilya Stephen ac usalak nu ye mutun
Un Mwet Pwapa Fulat.
13 Ac elos use pac kutu mwet in tuh kikiap in kaskas kacl, su fahk
mu, “Pacl nukewa mwet se inge el kaskas lain Tempul mutal lasr uh,
ac lain Ma Sap lal Moses.
14 Kut lohng el fahk pac mu mwet se inge Jesus lun Nazareth, el ac
fah kunausla Tempul ac ekulla ouiya matu nukewa su ma tuh ituku
nu sesr sel Moses ah!”
15 Mwet nukewa ma muta in walil lun Un Mwet Pwapa Fulat elos
suilya Stephen, ac liye lah mutal oana mutun sie lipufan.

7

Fahkak Lal Stephen

1 Mwet Tol Fulat el siyuk sel Stephen, “Ya pwaye ma mwet inge fahk
keim uh?”
2 Ac Stephen el fahk, “Mwet lili ac papa an, kowos porongeyu! Meet
liki Abraham, papa matu tumasr, el tuh som ac muta lac Haran, God
lun wolana El sikyang nu sel in acn Mesopotamia,
3 ac fahk nu sel, ‘Tuyak ac fahla liki facl sum ac mwet lom, ac som
nu ke sie acn su nga ac fah akkalemye nu sum.’
4 Na el som liki facl sel, su ma lun mwet Chaldea, ac muta in siti
se pangpang Haran. Tukun papa tumal Abraham ah misa, God El sap
elan tuku nu in acn se ma kowos muta we inge.
5 God El tiana sang kutu srisrik ipin acn inge nu sel Abraham in pacl
sac tuh in ma lal. Tusruktu God El tuh wuleang mu El ac fah sang acn
inge lal, oayapa nu sin fwilin tulik natul. In pacl se God El orala wulela
se inge, wangin tulik natul Abraham.
6 Pa inge ma God El fahk nu sel: ‘Fita lom uh ac fah muta in sie facl
sac, yen elos ac fah mwet kohs we, ac elos ac fah akkeokyeyuk ke lusen
yac angfoko.
7 Tusruk nga ac fah nununku mwet ma ac akkeokyalos uh, na tok
elos ac illa liki facl se ingo ac alu nu sik in facl se inge.’
8 Na God El sang nu sel Abraham sie mwe akul nu ke wulela sac, pa
kosrala. Ouinge Abraham el kosralla Isaac ke el len oalkosr matwa, ac
Isaac el kosralla Jacob, ac Jacob el kosrala wen singoul luo natul, su
mwet matu pwengpeng lun sou lasr uh.
9 “Joseph el sie sin mwet matu pwengpeng lasr, ac tamulel lal elos
sok sel ac kukakunulla tuh elan sie mwet kohs in acn Egypt. Tusruktu,
God El welul
10 ac karinganulang ke mwe ongoiya nukewa nu sel. Ke Joseph el
utukyak nu ye mutal Pharoah, tokosra lun Egypt, God El sang ohi ac
lalmwetmet nu sel, na tokosra sac el oakilya Joseph tuh elan governor
fin acn we, ac oayapa fin mwet nukewa inkul fulat lun tokosra.

11 Na oasr sracl na lulap se sikyak fin acn Egypt nufon oayapa in facl
Canaan, su pwanang keok lulap nu in acn we. Mwet matu lasr elos
tuh tia ku in konauk mwe mongo,
12 ac ke Jacob el lohngak lah oasr wheat in acn Egypt, el supwala
wen natul, aok papa matu tumasr, ke fahsr se meet lalos nu we.
13 Ke fahsr se akluo lalos ah, Joseph el sifacna fahkulak nu sin mwet
lel, ouinge tokosra Egypt el tufah etu ke sou lal Joseph.
14 Na Joseph el sapla nu sel Jacob, papa tumal, ac fahk tuh el ac sou
lal in tuku nu Egypt — mwet itngoul limekosr nufon.
15 Na Jacob el oatula som nu Egypt, yen ma el, ac papa matu tumasr,
misa we.
16 Manolos utukla nu Shechem, ac pukpuki ke kulyuk se ma Abraham
el tuh molela sin mwet in sruf lal Hamor.

17 "Ke apkuran me pacl se ma God El tuh wuleang kac nu sel
Abraham ah, pisen mwet lasr in acn Egypt arulana puseni.
18 Fahsr nwe sie tokosra su tia etu kacl Joseph el mutawauk in leum
fin acn Egypt.
19 El kiapwela mwet matu lasr, ac arulana sulallal nu selos, ac el orek
sap ku nu selos in sisla tulik fusr natulos liki lohm selos elos in misa.
20 Pa inge pacl se Moses el isusla, ac el sie tulik na oasku. Mwet in
lohm sel uh liyalang ke malem tolu,
21 ac ke sisila el liki lohm sel ah, acn se natul tokosra nutella ac
tufahlla oana in ma na natul.
22 Lutiyuk el ke kain in etauk nukewa lun mwet Egypt, ac el sie mwet
arulana pah in kas ac ku ke orekma.

23 "Ke Moses el yac angngaul matwal, el nunkauk in som liye lah
mwet Israel wial uh fuka.
24 Ke el som el liye lah sie selos tuh orek arulana koluk sin mwet
Egypt se, sruk wangin mwatal. Ouinge Moses el som in kasrel, na el
foloksak nu sin mwet Egypt sac ac unilya. (
25 El nunku mu mwet lal uh ac kalem kac lah God El orekmakunul
in aksukosokyalosla, tuh elos tiana kalem kac.)
26 In len tok ah el liye ke mwet Israel luo anwuk, na el srike in
akmisyeltalla, ac el fahk nu seltal, 'Porongeyu. Komtal kewa mwet
Israel, na efu ku komtal anwuk angan?'
27 Tusruktu mwet se ma oru koluk mwet se ngia el sinukunulla Moses
ac siyuk sel, 'Su oru kom in leum facsr ac nununkekut uh?
28 Ya kom lungse uniyuwi, oana ke kom uniya mwet Egypt se ekea
ah?'
29 Ke Moses el lohng kas inge, el kaingla liki acn Egypt ac som muta
in facl Midian. Ke el muta we, oasr wen luo natul we.

30 "Tukun yac angngaul, lipufan se sikyang nu sel Moses liki e se ma
firir in sak srisrik soko in acn mwesis apkuran nu fineol Sinai.
31 Moses el arulana lut ke ma se el liye inge, ac el kalukyang nu kac
elan liye in wo. Na el lohngak pusren Leum, ke El fahk:
32 'Nga God lun papa matu tomom somla — God lal Abraham, Isaac,
ac Jacob.' Moses el rarrar ke sangeng, ac tia ku in ngetang nu kac.
33 Ac Leum God El fahk nu sel, 'Eisla fahluk lom an, tuh acn se kom
tu we inge acn mutal se.

34 Nga liye lupan ongoiya lun mwet luk in acn Egypt. Nga lohng sasao
lalos, ac inge nga oatui in molelosla. Fahsru, ac nga fah supwekomla
nu Egypt.'
35 "Moses se inge pa mwet Israel tuh srangesr lohngol, ac fahk nu sel
mu, 'Su oru kom in leum facsr ac nununkekut uh?' El pa mwet se ma
God El supwala in tuh kol mwet uh, ac molelosla ke kasru lun lipufan
se su sikyang nu sel in e se ma firir in sak srisrik soko ah.
36 El kolla mwet uh liki acn Egypt, orek mwenmen ac ma sakirik
in acn Egypt ac in Meoa Srusra, ac oayapa in acn mwesis uh ke yac
angngaul.
37 Moses se inge pa mwet se ma tuh fahk nu sin mwet Israel, 'God El
ac fah supwama mwet palu se nu suwos, oana ke El tuh supweyume,
ac el ac fah mau sie mwet in mutunfacl suwos.'
38 El pa tuh wi u na lulap se lun mwet Israel su toeni in acn mwesis;
el tuh wi mwet matu lasr muta we, ac wi pac lipufan se ma tuh kaskas
nu sel fineol Sinai, ac el tuh eis kas moul lun God in tafwema nu sesr.
39 "Tusruktu mwet matu lasr elos tia lungse aksol Moses. Elos sisella
ac kena folokla nu Egypt.
40 Ouinge elos fahk nu sel Aaron, 'Orala kutu god ah in kol kut. Kut
tiana etu lah mea acnu sikyak nu sin mwet se Moses uh, su uskutme
liki acn Egypt ah.'
41 In pacl sac pa elos tuh orala ma sruloala se in luman cow mukul
soko, ac orek kisa nu kac, ac orek kufwa in akfulatye ma se elos sifacna
orala.
42 Ke sripa se inge God El tuh ngetla lukelos, ac eisalosyang in alu nu
ke itu inkusrao uh, oana ma fahkak in Ma Simusla lun mwet palu uh,
su fahk:
'Kowos mwet Israel! Ma kowos uniya ac kisakin
Ke yac angngaul in acn mwesis ah,
Kowos tia oru nu sik.
43 Lohm nuknuk lal god Molech ah pa kowos tuh us forfor ah,
Ac ma sruloala in lumal Rephan, god itu lowos;
Ma inge kewa ma sruloala ma kowos orala tuh kowos in alu nu
kac.
Ouinge nga ac fah supwekowosla nu in sruoh nu in sie acn loes liki
acn Babylon.'
44 "Mwet matu lasr elos tuh us Lohm Nuknuk su Nien Muta lun Leum
God welulos yen mwesis ah. Tuh orekla oana ke God El fahk nu sel
Moses, ac fal nu ke srikasrak ma itukyang Moses el liye ah.
45 Tok, mwet matu lasr elos tuh eis lohm nuknuk sacna, ma papa
tumalos tuh sang nu selos, ac elos us welulos ke elos tuh welul Joshua
sruokya acn sin mutanfahl ma God El tuh lusak ye mutalos. Na lohm
nuknuk sac oanna we nwe ke pacl lal David.
46 God El tuh insewowo sel David, ac David el siyuk God Elan lela nu
sel in musai sie lohm sin God lal Jacob.
47 Tuh tia el, a Solomon pa tuh musaela lohm se nu sel ah.
48 "Tusruktu God Fulatlana El tia muta in lohm ma orekla ke poun
mwet; oana ke mwet palu el fahk,
49 'Leum God El fahk, Kusrao nien muta fulat luk,
Ac faclu ma loangeyen niuk.
Lohm fuka se kowos ac musaela sik an?

Pia acn nga ac muta we uh?
50 Ya tia nga pa orala ma inge nukewa uh?' "
51 Ac Stephen el fahk, "Seyal kowos arulana likkeke ac lohsr insiowos! Kowos mwet srangesr lohng kas sin God me! Kowos wi pac lain Ngun Mutal oana mwet matu lowos somla!
52 Ku oasr mwet palu ma mwet matu lowos ah tuh tia akkeokye? Elos tuh uniya mwet utuk kas lun God su fahkak oemeet ke Mwet Kulansap suwoswos se lun God su ac tuku. Ac inge kowos tukakunulak ac unilya.
53 Kowos pa tuh eis Ma Sap lun God su tutafme sin lipufan ah — ne ouinge, a kowos tiana akos!"

Tatngal Stephen Nwe Ke El Misa
54 Ke Un Mwet Pwapa Fulat elos lohng kas lal Stephen, elos arulana foloyak ac ngalseni wihselos ke kasrkusrak lalos sel.
55 Tusruktu Stephen el sesseslana ke Ngun Mutal. El ngetak nu inkusrao ac liye wolana lun God, ac Jesus el tu lac po layot sin God.
56 Na el fahk, "Ngetak liye! Nga liye kusrao ikakla, ac Wen nutin Mwet el tu lac po layot sin God!"
57 Un Mwet Pwapa Fulat uh wola ke sie pusra lulap ac fonosya insraclos. Na elos nufon tukenina yuyang nu sel,
58 sisella nu likin siti uh, ac mutawauk in tanglal. Mwet orek loh lainul elos filiya nuknuk lik lalos yurin sie mwet fusr pangpang Saul.
59 Elos nuna tanglal na Stephen ke el pang nu sin Leum ac fahk, "Leum Jesus, eis ngunik!"
60 El sikukmutuntei, ac wowoyak ke sie pusra lulap ac fahk, "Leum, nimet filiya mwatan ma koluk se inge nu faclos!" Tukun el fahk ma inge, na el misa.

8

1 Ac Saul el wi akkeye in anwuki Stephen.

Saul El Akkeokye Mwet In Church
In len sacna, mwet lun church in acn Jerusalem mutawauk in pula mwe akkeok na upa nu selos. Mwet lulalfongi nukewa, sayen mwet sap uh, fahsrelik nu in acn nukewa Judea ac Samaria.
2 Kutu mwet ma inse pwaye in lulalfongi elos arulana tungel Stephen, ac piknilya.
3 A Saul el srike in kunausla church. El uti-utyak inkul nukewa, ac amakunla mukul ac mutan su lulalfongi liki lohm selos, ac siselosyang nu in presin.

Wosasu Lutiyuk Pac In Samaria
4 Mwet lulalfongi ma fahsrelik elos fahkak ke Pweng Wo yen nukewa elos som nu we.
5 Ac Philip el som nu in sie siti in Samaria ac fahkak ke Christ nu sin mwet we.
6 Un mwet puspis arulana lohang nu sel Philip, in lohng ma el fahk uh ac in liye mwenmen ma el oru.
7 Ngun fohkfok uh illa liki mwet puspis ac wowoyak ke pusra lulap, ac mwet ul ac mwet sukapas puspis akkeyeyukla.
8 Ouinge mwet in siti sac elos arulana engan.

9 Oasr sie mwet in acn sac pangpang Simon, su orek susfa ke pacl na
loeloes we, ac aklutye mwet Samaria. El sifacna oru mu el mwet fulat
se,
10 ac mwet nukewa in siti sac, kewana mwet fulat ac mwet pusisel,
arulana lohang nu ke ma el oru. Elos fahk mu el pa ku se lun God su
pangpang "Ku Lulap."
11 Elos tuh lohang ouinge nu sel ke sripen polo pacl na loes se el
arulana aklutyalos ke susfa ma el oru.
12 Tusruktu ke pacl se elos lulalfongi mwe luti lal Philip ke pweng
wo ke Tokosrai lun God ac ke inen Jesus Christ, elos baptaisla, mukul
ac mutan.
13 Simon el wi pac lulalfongi ac tukun baptaisla el, el ukwal Philip
pacl nukewa, ac el arulana fwefela ke el liye ma sakirik yohk ac
mwenmen ma orek uh.
14 Ke mwet sap ma muta Jerusalem elos lohngak lah mwet Samaria
elos eis kas lun God, elos supwalla Peter ac John nu yorolos.
15 Ke eltal sun acn Samaria, eltal pre ke mwet lulalfongi we tuh elos
in eis Ngun Mutal.
16 Tuh Ngun Mutal soenna putati nu faclos; elos baptaisla mukena
ke inen Leum Jesus.
17 Na Peter ac John filiya paolos faclos, ac elos eis Ngun Mutal.
18 Simon el liye lah Ngun Mutal itukyang nu sin mwet lulalfongi ke
mwet sap uh filiya paolos faclos, ouinge el ke sang kutu mani nu sel
Peter ac John,
19 ac fahk, "Se pac ku se inge nu sik, tuh kutena mwet ma nga filiya
pouk fac, fah eis Ngun Mutal."
20 Tuh Peter el topuk ac fahk nu sel, "Lela tuh kom ac mani lom an
in som nu in hell, ke kom nunku mu kom in moli mwe kite lun God ke
mani!
21 Wangin ma lom ke orekma se inge, mweyen insiom tia pwaye ye
mutun God.
22 Ke ma inge, kom in auliyak liki nunak koluk lom an, ac pre nu sin
Leum tuh elan nunak munas nu sum ke kom oru kain in nunak ingan
uh.
23 Tuh nga liye mu kom sessesla ke sok, ac ma koluk uh kaprikomi."
24 Simon el fahk nu sel Peter ac John, "Nunak munas, pre nu sin God
keik, tuh ma komtal fahk ingan in fah tia sikme nu sik."
25 Tukun Peter ac John fahkak kas lun Leum ac sramsram ke
lulalfongi laltal sifacna, eltal fahkak pac Pweng Wo uh in siti srisrik
puspis in Samaria ke eltal folok nu Jerusalem.

Philip Ac Sie Mwet Fulat Ethiopia

26 Sie lipufan lun Leum God fahk nu sel Philip, "Akola ac oatula nu
eir, nu ke inkanek soko ma som Jerusalem lac nu Gaza." (Inkanek soko
inge tia orekmakinyuk in pacl inge.)
27 Na Philip el tuyak ac som. El liye sie mwet eunuch* Ethiopia me,
su sie mwet fulat inkul sin kasra lun acn Ethiopia. Mwet se inge pa
liyaung mwe kasrup nukewa lun kasra sac. El tuh tuku nu Jerusalem
in alu.
28 In pacl se inge el folokla nu yen sel. El muta fin chariot natul ac
riti kas lal Isaiah mwet palu.

* **8:27** ***eunuch:*** liye ke Kalmen Kutu Kas In Bible.

29 Ac Ngun Mutal fahk nu sel Philip, “Kalukyang nu ke chariot soko
ingo, ac fahsr apkuran nu kac.”
30 Philip el yula nu yorol, ac lohng lah el riti book lal Isaiah mwet
palu, na el siyuk sel, “Ku kom kalem ke ma kom riti an?”
31 Na mwet fulat sac fahk, “Nga ac kalem fuka fin wangin mwet
aketeya nu sik?” Na el sap Philip elan sroak ac welul muta fin chariot
uh.
32 Pa inge mwe rit se ma el riti ah:
“El oana soko sheep ma pwenyukla in anwuki,
Oana soko lamb ma mislana ke pacl in kalkul lal,
El tiana fahkla kutena kas.
33 Akpusiselyeyuk el, ac wangin nununku suwohs orek nu sel.
Wangin mwet ac ku in srumun ke fwilin tulik natul
Mweyen moul lal fin faclu uh safla.”
34 Mwet fulat sac siyuk sel Philip, “Su mwet palu se inge kaskas kac
uh? Kacl sifacna, ku ke siena mwet?”
35 Na Philip el mutawauk in sramsram. El mutawauk ke mwe rit se
inge, ac fahkang nu sel ke Pweng Wo ke Jesus.
36 Eltal kasrusr nwe sun sie acn ma oasr kof we. Na mwet fulat sac
fahk, “Liye, kof pa inge. Ya oasr ma ac ikolyuwi nga in baptaisla?” [
37 Philip el fahk nu sel, “Kom fin lulalfongi ke insiom kewa, kom ku
in baptaisla.”
Ac el topuk, “Nga lulalfongi lah Jesus Christ El Wen nutin God.”]
38 Na mwet fulat sac sap chariot sac in tui, na el ac Philip tukenina
oatui nu in kof uh, ac Philip el baptaisella.
39 Ke eltal utyak liki kof uh, Ngun lun Leum usalla Philip. Mwet fulat
sac tiana sifil liyal Philip tok, a ke el som inkanek lal el arulana engan.
40 Philip el esmakla tuh na el muta Ashdod. Na el luti ke Pweng Wo
in siti srisrik nukewa nwe ke el sun acn Caesarea.

9

Forla Lal Saul
(Orekma 22:6–16; 26:12–18)
1 In pacl se inge, Saul el tiana fuhleak in aksangengye mwet lulalfongi
lun Leum Jesus, ke el suk inkanek in onelosla. El som nu yurin Mwet
Tol Fulat
2 ac siyuk in orekla kutu leta nu sin mwet ke iwen lolngok in acn
Damascus, in akkalemye sripen som lal, tuh fin oasr mwet el konauk
in acn we su wi u se pangpang Mwet Fahsr ke Inkanek lun Leum, elan
ku in sruokolosi, mukul ac mutan, ac usalosme nu Jerusalem.
3 Ke Saul el tuku apkuran nu ke siti Damascus, sie kalem sarmelik
inkusrao me ac apnulla.
4 El putatla nu infohk uh, ac lohng sie pusra fahk nu sel, “Saul, Saul!
Efu kom ku kalyeiyu?”
5 Na el siyuk, “Leum, su kom an?”
Na pusra sac fahk nu sel, “Nga Jesus, su kom kalyei.
6 Tuyak ac utyak nu in siti uh. Na ac fah fwackot ma kom in oru.”
7 Mwet ma welul Saul fahsr ah elos tui, a wanginna ma elos fahk.
Elos wi lohng pusra sac, tuh elos tia liyauk kutena mwet.
8 Saul el tuyak liki infohk uh ac ngutalik, tuh el tia ku in liye kutena
ma. Na elos sruokya paol ac pwenulak nu Damascus.

9 Ke lusen len tolu el tia ku in liye, ac ke pacl sac el tiana mongo ku
nim kutena ma.
10 Oasr mwet lulalfongi se in acn Damascus pangpang Ananias.
Leum el fahk nu sel in sie aruruma, “Ananias!”
Ac el fahk, “Leum, nga pa inge.”
11 Na Leum el fahk nu sel, “Akola ac fahla nu ke inkanek se pangpang
Suwohs, ac ke kom sun lohm sel Judas, kom siyuk ke sie mwet Tarsus
su pangpang Saul. El pre,
12 ac el liye sie mwet ke sie aruruma, su el pa Ananias, su tuku ac
filiya paol facl tuh el fah ku in sifilpa liye.”
13 Ananias el topuk ac fahk, “Leum God, mwet puspis fahk tari nu
sik ke mwet se ingan, ac ma na koluk ma el oru nu sin mwet lom in
acn Jerusalem.
14 Ac inge el tuku nu Damascus, ke ku se ma itukyang nu sel sin
mwet tol fulat, in tuh sruokya nufon mwet ma alu nu sum uh.”
15 Na Leum el fahk nu sel, “Fahla, mweyen nga sulella tari elan
kulansapweyu, ac oru tuh Inek in eteyuk sin mwet pegan, ac tokosra,
ac oayapa mwet Israel.
16 Ac nga ac fah akkalemye nu sel ma nukewa su el ac fah enenu in
keokkin ke sripuk.”
17 Ouinge Ananias el som, utyak nu in lohm se ma Saul el muta we, ac
filiya paol facl ac fahk, “Saul, ma lik, Leum el supweyume — aok, Jesus
su tuh sikwot nu sum inkanek ah ke kom fahsr in tuku nu yenu. El
supweyume tuh kom fah ku in sifil liye, ac in sessesla ke Ngun Mutal.”
18 In pacl sacna, ma se oana unen ik uh putatla liki mutal Saul, ac el
ku in sifil liye. El tuyak ac baptaisla;
19 ac tukun el mongoi, el sifil kui.

Saul El Luti In Acn Damascus

Saul el muta yurin mwet lulalfongi in Damascus ke kutu len.
20 El sa na som nu in iwen lolngok ac mutawauk in luti lah Jesus el
Wen nutin God.
21 Mwet nukewa su lohng luti lal ah arulana lut, ac asiyuki, “Ku tia
el pa tuh uniya mwet ma alu nu sin Jesus se inge in Jerusalem ah?
Ac mea, el tia tuku nu yenu ke sripen el ke sruokya pac mwet inge ac
usalosla nu yurin mwet tol fulat?”
22 Tusruktu luti lal Saul ah kui liki na meet, ac ke sripen arulana
kalem kas lal in akpwayeye lah Jesus pa Christ, oru wanginla ma mwet
Jew su muta Damascus ku in fahk.
23 Ke kutu pacl tok, mwet Jew elos fahsreni pwapa in unilya Saul,
24 tusruktu fwackyang ako lalos nu sel. Elos tawi mutunpot ke siti
uh len ac fong, elos in unilya.
25 Tuh sie fong ah, mwet ma welul Saul elos usalak nu fin pot uh ac
koella nu ten ke sie fotoh lulap.

Saul In Acn Jerusalem

26 Saul el som nu Jerusalem ac srike in weang mwet tuma lutlut.
Tusruktu elos sangeng na sel, ac tiana lulalfongi mu el sie selos.
27 Na Barnabas el kasrel, ac pwanulla nu yurin mwet sap uh. El
aketeya nu selos lah Leum el tuh sikyang ac sramsram nu sel Saul ke
el fahsr inkanek ah. El oayapa fahk nu selos lupan pulaik lal Saul ke
el luti ac fahkak ke inen Jesus in acn Damascus.

28 Ouinge Saul el muta yorolos, ac forfor luti in acn Jerusalem nufon,
ac arulana pulaik in fahkak ke inen Leum Jesus.
29 El oayapa luti ac alein nu sin mwet Jew su kas Greek, a elos srike
na in unilya.
30 Ke mwet lulalfongi elos etauk ke ma inge, elos usalla Saul nu
Caesarea, ac supwalla nu Tarsus.
31 Na in pacl se inge church in acn Judea, Galilee, ac Samaria elos
muta in misla. Ke sripen kasru lun Ngun Mutal, church inge kui ac
puseni mwet kac, ac elos akfulatye Leum God ke ouiyen moul lalos.

Peter In Acn Lydda Ac Joppa

32 Peter el fufahsryesr in acn puspis, ac sie pacl ah el som in osun
yurin mwet lun God su muta in acn Lydda.
33 Ke el muta we, el sun sie mwet ul pangpang Aeneas, su oanna fin
mwe oan kial uh ke lusen yac oalkosr.
34 Peter el fahk nu sel, "Aeneas, Jesus Christ el akkeyekomla. Tukakek
ac orani mwe oan kiom an." In pacl sacna Aeneas el tuyak.
35 Mwet nukewa ma muta Lydda ac Sharon elos liyal, ac elos forla
nu sin Leum.
36 In acn Joppa oasr mutan lulalfongi se we pangpang Tabitha. (Inel
in kas Greek pa Dorcas.)* Pacl nukewa el oru ma wo nu sin mwet uh,
ac yohk kasru lal nu sin mwet sukasrup.
37 In pacl sac, el masak ac misa. Elos nawella ac fililya in sie fukil
ma oan lucng.
38 Acn Lydda oan apkuran nu Joppa, na ke mwet lulalfongi in acn
Joppa elos lohngak lah Peter el oasr Lydda, elos supwala mwet luo nu
yorol ke sap soko inge, "Nunak munas sulaklak me nu yorosr."
39 Ouinge Peter el akola ac welultal som. Ke el sun acn we, elos
usalak nu ke infukil se lucng ah. Katinmas uh tu raunella Peter, ac
elos tung ac tafu kain in nuknuk ma Dorcas el tuh orala ke el srakna
moul.
40 Peter el sap elos nufon in oatula liki infukil sac, na el sikukmutun-
tei ac pre; tari na el forang nu ke mano sac ac fahk, "Tabitha, tukakek!"
El ngutalik, ac ke el liyal Peter, na el tukakek.
41 Peter el sruokya paol ac tulokunulak, na el pangonma mwet
lulalfongi uh kewa, wi pac katinmas uh, elos in liye lah el moulyak.
42 Pweng se inge sulkakinyukelik in acn Joppa nufon, ac mwet puspis
lulalfongila in Leum.
43 Peter el muta in acn Joppa ke len pus, yurin mwet se pangpang
Simon, sie mwet orekma ke kulun kosro.

10

Peter Ac Cornelius

1 Oasr sie mwet muta in acn Caesarea, inel pa Cornelius, ac el
sie mwet leum lun un solse lun acn Rome,* su pangpang "Un Mwet
Mweun lun Acn Italy."

---

* **9:36** ***Tabitha ... Dorcas:*** Tabitha pa ine Aramaic se, ac Dorcas pa ine Greek — kalmac pa deer soko. * **10:1** ***mwet leum ... acn Rome:*** liye Mt 8:5.

2 El sie mwet akfulatye God, na el ac sou lal nufon alu nu sin God.
Yohk pac kasru ma el oru nu sin mwet Jew ma sukasrup, ac el sikalani
na in pre nu sin God.
3 Sahp ac ao tolu tafun len tok sie len ah, el liye sie aruruma na kalem,
ac el liye sie lipufan lun God tuku nu yorol su fahk, "Cornelius!"
4 Ke el suiya lipufan sac el sangeng, ac el fahk, "Leum, mea se?"
Ac lipufan sac fahk, "God El insewowo ke pre lom ac orekma kulang
kom oru uh, ac El akola in topuk kom.
5 Inge, supwala kutu mwet an nu Joppa, nu yurin sie mwet su inel
pa Simon Peter.
6 El muta yurin sie mwet pangpang Simon, sie mwet orekma ke kulun
kosro, ac lohm sel oan wekof uh."
7 Tukun lipufan sac som, na Cornelius el pangonma luo mwet
kulansap in lohm sel ah, oayapa sie mwet mweun su akfulatye God
ac su el lulalfongi yohk.
8 El fahkang nu seltal ma sikyak uh, ac supwaltalla nu Joppa.
9 In len tok ah ke elos som ac apkuran nu Joppa, Peter el fanyak nu
ke mangon lohm sac ke akuran infulwen len elan tuh pre.
10 El masrinsralla ac ke nal kutu mongo. Ke srakna akoeyuk mongo
uh, el liye sie aruruma.
11 El liye kusrao ikakla, ac ma se koeyukla lucng me oana luman sie
kaot na lulap, kukla ke sruwasrik akosr kac ah nu faclu.
12 Ma oan loac uh pa kain in kosro ac ma orakrak nukewa, oayapa
won lemnak.
13 Pusra se fahk nu sel, "Peter, tuyak! Uni ma inge ac kang."
14 Ac Peter el fahk, "Leum, nga tia ku! Nga soenna kang kutena ma
su tia nasnas ku oal nu sik uh."
15 Na pusra sac sifilpa fahk nu sel, "Nimet kom nunku mu kutena
ma ac sufal in mongo, God El fin fahk mu ku in mongo."
16 Ouiya se inge sikyak pacl tolu, na kaot sac folokyak nu inkusrao.
17 Ke Peter el srakna suk lah mea kalmen aruruma se inge, na mwet
ma Cornelius el tuh supu ah konauk lohm sel Simon, ac inge eltal tu
ke mutunoa.
18 Eltal pangyak ac siyuk, "Oasr mwet se pangpang Simon Peter lohm
uh?"
19 Peter el srakna suk lah mea kalmen aruruma sac, ke Ngun Mutal
fahk nu sel, "Liye, mwet tolu pa suk kom inge.
20 Ke ma inge, kom akola ac tufoki welultal som. Nimet fosrnga —
nga pa supwaltalma uh."
21 Ouinge Peter el tufoki nu ten ac fahk nu seltal, "Nga pa mwet se
komtal suk an. Mea sripen tuku lowos an?"
22 Na eltal fahk, "Captain Cornelius el supwekut. El mwet na wowo
se, ac el alu nu sin God, ac mwet Jew nukewa arulana akfulatyal.
Lipufan se lun God fahkang nu sel mu elan sapma suli kom nu in
lohm sel ah, tuh el fah ku in lohng ma kom ac fahk uh."
23 Peter el solauk mwet uh nu in lohm uh, ac eltal motulla we ke
fong sac.
Len tok ah, el akola ac welultal som; ac kutu sin mwet lulalfongi in
acn Joppa wi pac som.
24 Len se toko ah el sun acn Caesarea, yen Cornelius el muta soanel
we, wi pac sou lal ac mwet kawuk ma el solama ah.

25 Ke Peter el akola in utyak, Cornelius el osun nu sel, faksufi ac alu
nu sel.
26 Tuh Peter el tulokunulak ac fahk nu sel, “Tuyak. Mwet se na pa
nga.”
27 Peter el kaskas na nu sel Cornelius ke eltal utyak nu in lohm uh,
ac el konauk lah mwet puspis toeni we.
28 Peter el fahk nu selos, “Kowos arulana etu lah alu lun mwet Jew
uh tia lela mwet lalos in aengani ku fahsr nu yurin mwet ke mutunfacl
saya uh. Tusruktu God El akkalemye nu sik nga in tia pangon mu kutu
mwet uh tia nasnas ku sufal nga in aengani yoro.
29 Pwanang ke kowos sapma nu sik uh, nga tia alolo in tuku. Tuh
nga ke siyuk suwos lah efu kowos ku suliyu?”
30 Cornelius el fahk, “Sahp ac pacl se pacna inge ke len tolu somla,
pa nga tuh pre in lohm sik ah ke ao tolu tafun len tok. Na in kitin pacl
ah na mwet se sikme nu sik. El nukum nuknuk na saromrom ac tu ye
mutuk
31 ac fahk, ‘Cornelius! God El lohng tari pre lom, ac El liye orekma
in pakoten lom.
32 Supwala sie mwet ah nu Joppa nu sin mwet se su inel pa Simon
Peter. El muta in lohm sin sie mwet orekma ke kulun kosro, su
pangpang Simon, su lohm sel oan wekof uh.’
33 Na pa nga tuh sapot suli kom in pacl sacna, ac kom arulana kulang
lah kom tuku. Inge kut nukewa tukeni inse inge ye mutun God, ac
akola in lohng ma nukewa ma God El ac sap kom in fahk nu sesr uh.”

Sramsram Lal Peter

34 Peter el mutawauk in sramsram ac fahk, “Inge nga akilen lah
pwayena God El oru mwet nukewa oana sie.
35 Kutena mwet su sangeng sel ac oru ma suwohs, God El insewowo
sel, el finne tuhn fuka ku mwet oya.
36 God El supwama kas lal nu sin mwet Israel, in fahkak Pweng Wo
ke misla ma tuku ke Jesus Christ, su Leum fin mwet nukewa.
37 Kowos etu ke ouiya pwengpeng se ma sikyak in acn Judea nufon,
mutawauk in acn Galilee tukun John el fahkak mwe luti lal ke baptais
ah.
38 Kowos etu pac kacl Jesus lun Nazareth, ac ke God El sang Ngun
Mutal ac ku lulap nu sel. El tuh forfor in acn nukewa ac oru ma wo,
ac akkeyalos nukewa su oan ye ku lun Devil, mweyen God El welul.
39 Kut mwet loh ke ma nukewa ma el tuh oru in Jerusalem ac in facl
lun mwet Jew. Na elos unilya ke elos srupsrulak fin sakseng soko.
40 Tuh God El akmoulyalak liki misa tukun len se aktolu, ac oru tuh
elan sifilpa sikyak nu sin mwet uh —
41 tia nu sin mwet nukewa, a nu sesr mukena, su God El nuna sulela
tuh kut in orek loh kac. Aok, kut tuh welul mongo ac nim tukun el
moulyak ah.
42 Ac el sapkin nu sesr in luti ke Wosasu nu sin mwet uh, ac in fahkak
lah el pa God El srisrngiya in tuh nununku mwet moul ac mwet misa.
43 Mwet palu nukewa tuh fahkak kacl. Elos fahk lah mwet nukewa
su lulalfongi kacl ac fah eis nunak munas ke ma koluk lalos ke ku lun
inel.”

Mwet Pegan Wi Pac Eis Ngun Mutal

44 Ke Peter el srakna sramsram, na Ngun Mutal putati nu fin mwet
nukewa ma lohng luti lal ah.
45 Mwet lulalfongi sin mwet Jew su welul Peter tuku Joppa me elos
arulana lut lah God El sang mwe kite lal ke Ngun Mutal nu sin mwet
pegan pac.
46 Mweyen elos lohng ke mwet inge sramsram ke pusra ma siena liki
kas lalos, ac kaksakin fulatlana lun God. Na Peter el kasak ac fahk,
47 "Mwet inge elos eis Ngun Mutal oana ke kut tuh eis ah. Ke ouinge
uh, ya oasr mwet ac ku in ikolya elos in tia baptaisla ke kof?"
48 Na el sap in baptaisiyukla elos inen Jesus Christ. Tukun ma inge,
elos siyuk sel elan mutawin yorolos ke kutu len.

11

Report Lal Peter Nu Sin Church Jerusalem

1 Mwet sap ac mwet lulalfongi saya in acn Judea elos lohngak lah
oasr mwet pegan su wi pac eis kas lun God.
2 Ke Peter el som nu Jerusalem, mwet ma lungse in kosrkosrla mwet
pegan uh elos akukuin nu sel ac fahk,
3 "Kom tuh utyak ac muta in lohm sin mwet ma tia kosrkosrla, ac
kom mongo pac yorolos!"
4 Na Peter el srumun nu selos ma nukewa ma orek, ke mutawauk ah
me.
5 El fahk ouinge: "Ke nga tuh pre in siti Joppa, nga liye sie aruruma.
Nga tuh liye ma se tuku inkusrao me oana luman kaot na lulap se,
kukinyuki ke sruwasrik akosr kac ah, twe tuina yuruk.
6 Nga ngetang nu loac ac liye kain kosro muna ac kosro lemnak
puspis, wi pac ma orakrak ac won lemnak.
7 Na nga lohng pusra se kaskas ac fahk nu sik, 'Peter, tuyak. Uni ma
inge ac mongo.'
8 Ac nga fahk, 'Leum, nga tia ku! Soenna oasr mwe mongo ma tia
nasnas ku oal pusralla oalik.'
9 Na pusra sac sifil kasla inkusrao me ac fahk, 'Nimet kom nunku
mu kutena ma ac sufal in mongo, God El fin fahk mu ku in mongo.'
10 Ouiya se inge sikyak pacl tolu, na kaot sac sifil folokyak nu lucng.
11 In pacl sacna mwet tolu su supweyuk Caesarea me nu yuruk elos
tuku nu ke lohm se nga muta we ah.
12 Ngun el fahk mu nga in tia sulosol mwet, ac nga in welultal
som. Mwet lulalfongi onkosr inge, su mwet Joppa, elos wiyu som nu
Caesarea, ac kut nukewa utyak nu in lohm sel Cornelius.
13 El fahk nu sesr lah el liye lipufan se tu in lohm sel ah, su fahk nu
sel, 'Supwala sie mwet ah nu Joppa nu yurin mwet se su inel pa Simon
Peter.
14 El ac fah fahk kutu kas nu sum su ac fah molikomla ac sou lom
an nufon.'
15 Ac ke nga mutawauk in kaskas, Ngun Mutal putati nu faclos oana
ke tuh putati nu facsr ke mutawauk ah.
16 Na nga esamak ma Leum el tuh fahk, 'John el baptais ke kof, a
kowos ac fah baptais ke Ngun Mutal.'
17 Kalem na lah God El sang nu sin mwet pegan ingo nuna mwe kite
se na ma El tuh ase nu sesr ke kut lulalfongila ke Leum Jesus Christ.
Na su nga uh, tuh ngan srike in ikolya God!"

18 Ke elos lohng ma inge, elos tia sifil akukuin, a elos kaksakin God
ac fahk, “Inge God El sang pac nu sin mwet pegan uh tuh elos in ku in
auliyak ac eis moul!”

Church In Acn Antioch

19 Kutu sin mwet lulalfongi ma kaingelik ke sripen kalya ma tuh
sikyak ke Stephen el anwuki ah, elos tuh som na nwe Phoenicia,
Cyprus, ac Antioch. Elos inge fahkak pweng wo nu sin mwet Jew
mukena.
20 A kutu pac mwet lulalfongi, su mwet Cyprus ac Cyrene, elos som
nu Antioch ac fahkak Pweng Wo ke Leum Jesus nu sin mwet pegan
pac.
21 Ku lun Leum welulos, ac mwet puspis lulalfongi ac forla nu sin
Leum.
22 Pweng inge sun church Jerusalem, na elos supwalla Barnabas nu
Antioch.
23 Ke el sun acn we ac liye lah God El akinsewowoye mwet we, el
arulana engan ac kwafelos in oaru ac pwaye nu sin Leum ke insielos
nufon.
24 Barnabas el sie mwet wo, sessesla ke Ngun Mutal ac lulalfongi, ac
mwet puspis forla nu sin Leum.
25 Tukun ma inge Barnabas el som nu Tarsus in sokol Saul.
26 Ke el konalak, el usella nu Antioch, ac ke lusen yac na fon se eltal
tukeni yurin mwet in church ac luti sie u na lulap. Acn Antioch pa
mwet lulalfongi uh mutawauk in pangpang mwet Christian we oemeet
ah.
27 In pacl sac, oasr mwet palu som Jerusalem lac nu Antioch.
28 Sie selos pangpang Agabus, el tuyak, ac ke ku lun Ngun, el palye
lah sie sracl na lulap akuranna sikyak fin faclu nufon. (Sracl se inge
sikyak ke pacl Claudius el Tokosra Fulat in acn Rome.)
29 Mwet lulalfongi elos tuh otela mu kais sie selos in supwala lupan
na ma elos ac ku, in kasru mwet lulalfongi wielos su muta in Judea.
30 Elos oru oana pwapa lalos, ac orani mani uh, ac sang nu sel
Barnabas ac Saul in usla nu sin mwet kol ke church.

12

Yokelik Mwe Akkeok

1 Ke pacl se inge Tokosra Herod* el mutawauk in akkeokye pac kutu
mwet in church uh.
2 El sap anwuki James, tamulel lal John, ke cutlass.
3 Ke el liye lah ma se inge akinsewowoye mwet Jew uh, na el sifilpa
sap in sruoh Peter. (Ma se inge sikyak ke pacl in Kufwen Bread Tia
Akpulol.)
4 Tukun sruoh Peter, sisiyang el nu in presin, yen ma el taranyuk sin
u in mwet mweun akosr, kais akosr mwet mweun ke kais u se. Herod
el ako in nununkeyuk Peter ye mutun mwet uh tukun Kufwen Alukela
uh.
5 Ouinge elos fililya na in presin, tusruktu mwet in church uh arulana
moniyuk in pre nu sin God kacl.

Ikakla Peter Liki Presin

* **12:1** ***Tokosra Herod:*** pa Herod Agrippa se meet, su leum fin acn Israel nufon.

6 Fong se meet liki Herod el akoo in usalu Peter in nununkeyuk
el, Peter el oan motul inmasrlon mwet mweun luo. Sein lukwa sang
kaprilya, ac oasr pac mwet mweun topang ke mutunoa ah.
7 In kitin pacl ah na lipufan se lun Leum tu insac, ac kalem se
sarmelik infukil in presin. Lipufan sac sruokya finpisal Peter ac
oaksalak ac fahk, “Sulaklak, tukakek!” In pacl sacna sein ah putatla
liki paol Peter.
8 Na lipufan sac fahk, “Losya infulwom ac fahlukyang.” Peter el
oru oana ke el fahk ah, na lipufan sac fahk, “Sang nuknuk lik lom an
afinkomi, ac fahsru fahsr tukuk.”
9 Peter el fahsr tokol ac illa liki presin, tusruktu el tia arulana etu
lah ma na pwaye pa lipufan sac oru ah; el nunku mu aruruma se pa
el liye ah.
10 Eltal fahsr alukela un mwet topang se meet ac oayapa u se akluo
ah, na eltal fah sun mutunpot osra se ma oatula nu ke siti ah. Mutunoa
sac sifacna ikakla nu seltal, na eltal illa nu lik ah. Eltal fahla ke inkanek
soko, na in kitin pacl ah na lipufan sac wanginla.
11 Na Peter el akilenak ma orek nu sel uh, ac el fahk, “Inge nga etu lah
ma na pwaye se pa inge! Leum El supwama lipufan se lal in tuleyula
liki ku lal Herod uh, ac liki ma nukewa ma mwet Jew uh kena in sikyak
nu sik uh.”
12 Ke el akilenak ma orek nu sel inge, el som nu ke lohm sel Mary,
nina kial John Mark, yen mwet puspis tukeni we ac pre.
13 Peter el tongol srungul ke mutunpot ah, na sie mutan kulansap
pangpang Rhoda el tuku in liye lah su tongol.
14 El akilenak pusracl Peter, ac ke yohk engan lal el tia ikasla srungul
uh, a el kasrusr folokyak nu in lohm ah, ac fahkak lah Peter el a tu
likinum ah.
15 Ac elos fahk nu sel, “Kom wella!” A el sruasralana in fahk mu
pwayena, na elos fahk, “Sahp lipufan se lal pa ingan.”
16 In pacl sac Peter el srakna towol srungul ah. Na elos ikasla srungul
uh, ac ke elos liyal elos arulana fwefela.
17 El oru paol tuh elos in misla, na el fahkak nu selos ouiya ma Leum
el oru nu sel in tulalla liki presin. Na el fahk, “Fahkang ma inge nu
sel James ac mwet lulalfongi ngia.” Na el som lukelos nu ke sie pacna
acn.
18 In lotu tok ah oasr fohsak na yohk inmasrlon mwet topang ke
presin uh — elos suk lah mea sikyak nu sel Peter.
19 Herod el sapkin in sukok el, tuh elos tia ku in konalak. Ke ma inge
el sap in siyukyuk sin mwet topang ke presin uh, tari el sap in anwuki
elos.
Tukun ma inge Herod el som liki acn Judea ac muta in Caesarea ke
kutu pacl.

Misa Lal Herod

20 Herod el arulana kasrkusrak sin mwet Tyre ac Sidon, ke ma inge
elos toeni nu ke u sefanna ac som in osun nu sel. Ma se meet elos oru
pa elos sakunla inkanek lalos yorol Blastus su karingin inkul fulat uh,
ac el insese in kasrelos. Toko elos som nu yorol Herod ac siyuk sel ke
misla, mweyen acn lal tokosra uh pa kite acn selos ke mwe mongo uh.
21 Ke sun len se ma solla nu selos, Herod el nokomang nuknuk in
tokosra lal, muta fin tron lal ac oru sramsram lal nu sin mwet uh.

22 Elos wowoyak ac fahk, “Tia mwet se pa kaskas inge, a god se!”
23 In pacl sacna lipufan se lun God kipakinilya Herod nu infohk uh,
mweyen el tia akfulatye God. Wet uh kangla insial ac el misa.
24 In pacl se inge kas lun God uh fahsrelik na ac kapkapak.
25 Barnabas ac Saul aksafyela orekma laltal uh ac folokla liki acn
Jerusalem. Eltal usal John Mark welultal.

13

Solla Ac Supweyukla Barnabas Ac Saul

1 Oasr kutu mwet palu ac mwet luti in church Antioch — inelos pa
Barnabas, Simeon (su pangpang Sroalsroal), Lucius (sie mwet Cyrene),
Manaen (su srikyak yorol Governor Herod),* ac Saul.
2 Ke elos kulansap nu sin Leum ac lalo, Ngun Mutal fahk nu selos,
“Srella Barnabas ac Saul nu sik eltal in oru orekma su nga pangnoltal
nu kac.”
3 Elos lalo ac pre, na elos filiya paolos facltal ac supwaltalla.

In Acn Cyprus

4 Ke Ngun Mutal supwalla Barnabas ac Saul, eltal som nwe Seleucia,
ac kal we lac nu Cyprus.
5 Ke eltal sun siti Salamis, eltal fahkak kas lun God in iwen lolngok
lun mwet Jew we. John Mark el welultal in kasreltal.
6 Eltal fahsr sasla fin tuka sac nwe ke eltal sun siti Paphos, ac sun
sie mwet susfa pangpang Bar-Jesus. El sie mwet Jew, ac el sifacna fahk
mu el mwet palu se.
7 El kawuk nu sin governor lun tuka sac su pangpang Sergius Paulus,
sie mwet na lalmwetmet. Governor el pangnolma Barnabas ac Saul nu
ye mutal, mweyen el ke lohng ke kas lun God.
8 Tusruktu mwet susfa sac (su pangpang Elymas in kas Greek) el
lainultal, ac el srike elan kifasulla governor liki moul in lulalfongi uh.
9 Na Saul (su pangpang pac Paul) el sessesla ke Ngun Mutal, ac el
ngetang suiya mwet susfa sac
10 ac fahk, “Kom wen nutin Devil! Kom mwet lokoalok lun ma
nukewa ma wo uh. Kom nwanala na ke kain kutasrik koluk nukewa,
ac pacl nukewa kom srike in ekulla ma pwaye lun God nu ke ma kikiap!
11 Poun Leum God ac fah putati nu fom ingena. Kom ac fah kunla, ac
tia ku in liye kalem lun len uh nwe ke sie pacl God El ac fah pakiya.”
In pacl sacna Elymas el pulauk ohk se fahsryak kosrala mutal, ac el
forfor suk sie mwet ah in pwanul.
12 Ke governor el liye ma sikyak inge, na el lulalfongila, ac el arulana
lut ke mwe luti ke Leum Jesus.

In Acn Antioch Lun Pisidia

13 Paul ac mwet ma welul eltal kal som Paphos lac nu Perga, sie siti
in acn Pamphylia. John Mark el tuh folokla Perga lac nu Jerusalem.
14 Eltal som Perga lac nu Antioch in Pisidia, ac ke len Sabbath eltal
som nu in iwen lolngok ac muta.
15 Tukun ritiyuk tari kutu Ma Sap lal Moses ac kutu ma simusla lun
mwet palu, mwet kol lun iwen lolngok uh supwala kas nu seltal ac

* **13:1** ***Governor Herod:*** pa Herod Antipas, leum fin acn Galilee; liye Lk 3:1.

fahk, “Mwet lili, kut lungse kowos in kaskas nu sin mwet uh, fin oasr kas in akkeye lowos nu selos.”
16 Paul el tuyak, sralak paol mwet uh in misla, na el mutawauk in kaskas.
El fahk, “Mwet Israel wiuk, oayapa mwet saya nukewa su alu nu sin God: kowos porongeyu!
17 God lun mwet Israel El tuh sulela mwet matu lasr meet, ac oru tuh elos in sie mutunfacl ke elos tuh moul in mwetsac in facl Egypt. God El tuh usalosla liki acn Egypt ke ku lulap lal,
18 ac ke yac angngaul, El mutangalos in acn mwesis.
19 El kunausla mutunfacl itkosr in facl Canaan, ac sang acn inge tuh in ma lac lun mwet lal. Ma inge nukewa orekla ke inmasrlon yac angfoko lumngaul.
20 “Tukun ma inge, El sang tuh mwet nununku in kololos nwe ke sun pacl lal Samuel, mwet palu.
21 Toko, elos siyuk ke sie tokosra, ac God El eisalang Saul, wen natul Kish in sou lal Benjamin, elan tokosra lalos ke lusen yac angngaul.
22 Tukun God El sisella Saul, God El akleumyalak David elan tokosra lalos. Pa inge ma God El fahk kacl: ‘Nga konauk lah David, wen natul Jesse, el kain mwet se ma nga insewowo se, su ac oru ma nukewa ma nga lungse elan oru uh.’
23 Jesus, sin fwilin tulik natul David, pa God El tuh orala in Mwet Lango nu sin mwet Israel uh, oana ke El tuh wulela kac ah.
24 Meet liki Jesus el mutawauk orekma lal, John el tuh luti nu sin mwet Israel nukewa lah enenu elos in forla liki ma koluk lalos ac baptaisla.
25 Ac ke apkuran in safla orekma lal John, el tuh fahk nu sin mwet uh, ‘Kowos nunku mu su nga uh? Tia nga pa el su kowos soano uh. A kowos in porongo! El ac tuku tukuk, ac nga kupansuwol in sarukla fahluk lal uh.’
26 “Mwet Israel wiuk su fwilin tulik natul Abraham, ac mwet saya nukewa lohm uh su alu nu sin God: pweng ke molela se inge ma nu sesr nukewa!
27 Tuh mwet ma muta Jerusalem, ac oayapa mwet kol lalos, tiana etu lah el pa Mwet Lango, ac elos tia pac kalem ke kas lun mwet palu ma ritiyuk ke Sabbath nukewa uh. Ne ouinge a elos oru tuh kas lun mwet palu akpwayeiyuk ke elos unilya Jesus.
28 Ac elos finne tia konauk kutena sripa fal in anwuki el kac, a elos kwafe sel Pilate elan unilya.
29 Ac tukun elos orala ma nukewa su Ma Simusla uh fahk kacl, elos eisya manol liki sakseng, ac fililya in kulyuk uh.
30 Tusruktu God El akmoulyalak liki misa,
31 ac ke len pus, el sikyang nu sin mwet su tuh welul in fufahsryesr lal Galilee me nu Jerusalem. Inge elos mwet loh kacl nu sin mwet Israel.
32 Ac kut tuku in use Pweng Wo ma God El tuh wulela nu sin mwet matu lasr meet ah,
33 ac inge El akpwayei nu sesr su ma natulos, ke El akmoulyalak Jesus. Oana ma simla in Psalm luo uh, su fahk,
‘Kom wen nutik;
Misenge nga papala tomom.’

34 Ac pa inge ma God El fahk ke El ac akmoulyalak liki misa uh, tuh
elan tia kulawi in kulyuk uh:
'Nga fah sot nu sum mwe insewowo mutal ac pwaye
Su nga tuh wulela kac nu sel David.'
35 Aok, El oayapa fahk ke sie pac verse ma fahk mu,
'Kom fah tia lela mwet kulansap oaru lom in kulawi in kulyuk uh.'
36 Tuh ke pacl David el moul el akfalye ma lungse lun God, na el misa,
ac pukpuki el yurin mwet matu lal, ac manol kulawi in kulyuk uh.
37 Tusruktu el su God El akmoulyauk liki misa, el tia wi kulawi.
38 Ke ma inge, mwet Israel wiuk, lela in arulana kalem suwos lah nunak
munas ke ma koluk su kut fahkak nu suwos uh, ma tuku ke mwet se
inge, Jesus.
39 Kowos in etu pac lah mwet nukewa su lulalfongi in el, elos
sukosokla liki ma koluk nukewa su Ma Sap lal Moses uh tia ku in
aksukosokyekowosla liki.
40 Ke ma inge kowos liyekowosyang tuh kas inge ma fwackyak sin
mwet palu fah tia tuku nu fowos:
41 'Ngetma, kowos su aksruksrukye God! Kowos in lut ac misa!
Tuh ma nga oru misenge ye motowos,
Sie ma su kowos ac tia ku in lulalfongi
Mwet finne aketeya nu suwos!' "

42 Ke Paul ac Barnabas illa liki iwen lolngok uh, mwet uh kwafe eltal
in sifilpa foloko ke Sabbath se tok uh, ac sifilpa akyokye srumunyen
ma inge.
43 Tukun mwet uh fahsrelik liki toeni sac, mwet puspis sin mwet
Jew ac oayapa mwet saya ma forla ac weang alu lun mwet Jew, elos
ukwalla Paul ac Barnabas. Mwet sap uh kaskas nu selos ac akkeyalos
elos in oaru na in fungyang nu ke kulang lun God.
44 Ke Sabbath se tok ah, apkuran mwet nukewa in siti uh tuku in
lohng kas lun Leum.
45 Ke mwet Jew elos liye pusiyen mwet uh elos sokyak na pwaye.
Elos sramsram lainul Paul ac sufanul.
46 Ne ouinge a fahkak lal Paul ac Barnabas arulana pulaik liki meet
ah, ac eltal fahk: "Kowos pa kut enenu na in fahkak kas lun God nu
se oemeet. Tuh ke kowos pilesru ac sifacna nunku mu kowos sufal in
eis moul ma pahtpat, kut ac fahsr liki kowos ac som nu yurin mwet
pegan uh.
47 Tuh pa inge ma Leum God El sapkin nu sesr:
'Nga oakikomi tuh kom in sie kalem se nu sin mwet pegan,
Tuh faclu nufon fah ku in moliyukla.' "

48 Ke mwet pegan elos lohng, elos arulana engan ac kaksakin pweng
wo lun God; ac elos su solla tari nu ke moul ma pahtpat elos mwet
lulalfongila.
49 Kas lun Leum uh fahsrelik in acn nukewa in polo acn sac.
50 Tusruktu mwet Jew elos purakak nunak lun mwet kol in siti sac,
oayapa mutan kacto sin mwet pegan su wi pac alu nu sin God uh. Elos
mutawauk in kalyael Paul ac Barnabas, ac luselosla liki acn selos uh.
51 Na mwet sap uh osrokla kutkut ke nialos in akkalemye lah elos
lain mwet in acn sac, na elos som nu Iconium.

52 Mwet lulalfongi in Antioch elos arulana sessesla ke engan ac ke
Ngun Mutal.

14

In Acn Iconium

1 Ouiya sacna sikyak pac in Iconium: Paul ac Barnabas som nu iwen
lolngok lun mwet Jew, ac ke sripen fahkak laltal uh, mwet puspis sin
mwet Jew ac mwet pegan elos weang mwet lulalfongi.
2 Tusruktu mwet Jew su tia lulalfongi ke Jesus, elos purakak nunak
lun mwet pegan uh elos in forang lain mwet lulalfongi uh.
3 Mwet sap uh muta we ke pacl na loeloes se, ac elos pulaikna in
fahkak ke Leum, su sang ku nu selos in orek mwenmen ac ma usrnguk.
Ma inge akpwayeye lah ma elos fahk ke kulang lal uh pwayena.
4 Mwet in siti sac nunak luoelik: kutu wi mwet Jew, ac kutu wi mwet
sap ah.
5 Na kutu mwet pegan ac kutu mwet Jew, wi mwet kol lalos, elos
otela in orek lokoalok nu sin mwet sap uh, ac tanglaltal.
6 Ke mwet sap elos etauk pwapa se inge, elos kaingla nu in siti Lystra
ac Derbe in acn Lycaonia, ac nu in kutu pac acn saya.
7 Ac elos fahkelik Pweng Wo in acn ingo.

In Acn Lystra Ac Derbe

8 Oasr mukul se in acn Lystra su nuna ul nial oe ke el isusla me, ac
tia ku in fahsr.
9 El muta porongo kas lal Paul uh. Paul el akilen lah el lulalfongi ac
ku in akkeyeyukla, na el ngetang suilya
10 ac fahk ke sie pusra lulap, "Tuyak suwohs fin niom!" Na mwet sac
tuyak ac mutawauk in fahsr.
11 Ke un mwet uh liye ma Paul el oru ah, elos wowoyak ke kas lalos
Lycaonia, ac fahk, "God uh mwet lac, ac oatui nu yorosr!"
12 Elos sang inel Barnabas 'Zeus,'* ac pangnol Paul 'Hermes,'†
mweyen el pa aolultal sramsram.
13 Mwet tol lun god Zeus, su tempul lal uh tu na likin siti uh, el us
cow mukul ac ros nu mutunpot uh, mweyen el ac un mwet uh kena
orek kisa nu sin mwet sap uh.
14 Ke Barnabas ac Paul lohngak ma elos ako in oru inge, eltal seya
nuknuk laltal uh ac yuyang nu inmasrlon mwet uh, wowoyak ac fahk,
15 "Efu ku kowos oru ma inge? Mwet pacna pa kut, oapana kowos!
Kut tuku nu inge in sulkakin Pweng Wo uh, ac in kifuskowosla liki ma
lusrongten inge nu sin God moul, su orala kusrao, faclu, meoa ac ma
nukewa loac.
16 In pacl meet ah, El tuh lela mwet in mutunfacl nukewa in oru na
ma elos nunku mu wo.
17 Tusruktu pacl nukewa El nuna akkalemye oasr lal ke ma wo ma
El oru uh: El sot nu suwos af inkusrao me, ac fokin ima in pacl fal; El
sot mwe mongo nu suwos, ac nakla insiowos ke engan."
18 Eltal nwe fahk kas inge, upa na eltal in kutongya lungse lun mwet
uh in orek mwe kisa nu seltal.

---

* **14:12** ***Zeus:*** yurin mwet Greek, pa inge inen god se su sifen god nukewa. In kas Latin, god se inge pangpang "Jupiter." † **14:12** ***Hermes:*** mwet Greek elos pangon god se inge el mwet utuk kas lun god uh. In kas Latin, god se inge pangpang "Mercury."

19 Kutu mwet Jew tuku liki acn Antioch in Pisidia ac Iconium.
Elos furokla insien mwet uh in welulosla, na elos tanglal Paul ac
amakunulla nu likin siti uh, mweyen elos nunku mu el misa tari.
20 Tusruk ke mwet lulalfongi elos fahsreni raunella, el tuyak ac
folokyak nu in siti uh. In len tok ah, el ac Barnabas som nu Derbe.

Folok Nu Antioch In Syria

21 Paul ac Barnabas luti ke Pweng Wo in acn Derbe, ac mwet puspis
weang un mwet lulalfongi ke Jesus. Tok eltal som nu Lystra, nu
Iconium, ac som pac nwe Antioch in Pisidia.
22 Eltal akkeye mwet lulalfongi uh, ac kwafe nu selos in tu na ku
ke lulalfongi lalos. Eltal fahk nu selos, "Kut enenu in sun mwe keok
puspis, na kut fah ku in utyak nu in Tokosrai lun God."
23 Eltal pakiya mwet kol in kais sie church, ac ke pre ac lalo eltal
eisalosyang nu ye karinginyuk lun Leum, su elos filiya lulalfongi lalos
se.
24 Tukun eltal forfor fin acn nukewa lun Pisidia, eltal tuku nu
Pamphylia.
25 Ac eltal fahkak pac Pweng Wo in acn Perga, na toko eltal oatula
nu Attalia.
26 Eltal kal ingo lac in folok nu Antioch, acn se ma tuh itukyang eltal
nu ye karinginyuk kulang lun God nu ke orekma se su eltal aksafye
inge.
27 Ke eltal sun acn Antioch, eltal eisani mwet in church we nu sie, ac
fahkang nu selos ma nukewa ma God El kasreltal in oru, ac oayapa ke
El ikasla nu sin mwet pegan tuh elos in ku in wi pac lulalfongi.
28 Na eltal muta yurin mwet lulalfongi in acn we ke lusen pacl na
loeloes se.

15

Sie Tukeni In Acn Jerusalem

1 Oasr kutu mwet tuku liki acn Judea nu Antioch, ac mutawauk in luti
mwet lulalfongi uh ac fahk, "Kowos fin tia kosrkosrla oana ke fwackyak
in Ma Sap lal Moses, kowos tia ku in moliyukla."
2 Paul ac Barnabas akukuin na upa nu selos kac, ouinge wotla mu
Paul, Barnabas ac kutu mwet in Antioch in som nu Jerusalem ac osun
yurin mwet sap ac mwet kol lun church we ke sripa se inge.
3 Mwet in church supwalosla, ac ke elos fahsr sasla Phoenicia ac
Samaria elos srumun lah mwet pegan elos forla nu sin God. Pweng se
inge arulana akenganye mwet lulalfongi nukewa.
4 Ke elos sun acn Jerusalem, mwet in church we ac mwet sap ac
mwet kol lun church elos paingulos, na elos fahkak ma nukewa God
El tuh kasrelos in oru.
5 Tusruktu kutu mwet lulalfongi ma wi u lun mwet Pharisee elos
tuyak ac fahk, "Mwet pegan elos enenu na in kosrkosrla, ac kowos in
lotelos tuh elos in akos Ma Sap lal Moses."
6 Mwet sap ac mwet kol uh elos tukeni nu sie in nunku ke ma se
inge.
7 Tukun elos sramsram kac ke pacl na loes, Peter el tuyak ac fahk,
"Mwet lili luk, kowos etu na lah God El tuh suleyula inmasrlowos ke

pacl na loes somla, tuh nga in fahkak ke Pweng Wo nu sin mwet pegan,
tuh elos in ku in lohng ac lulalfongi.
8 Ac God, su etu nunak lun mwet nukewa, El akkalemye lah oasr
insewowo lal yurin mwet pegan ke El sang Ngun Mutal nu selos, oana
ke El tuh ase nu sesr.
9 El tia oru mu oasr ekla inmasrlolos ac kut, a ke sripen elos
lulalfongi, El aknasnasyalos liki ma koluk lalos.
10 Na inge, efu ku kowos ke srike God ke kowos filiya sie ma toasr
nu fin mwet lulalfongi uh, su mwet matu lasr ac kut sifacna tia ku in
us?
11 Mo! Kut lulalfongi ac moliyukla ke sripen kulang lun Leum Jesus,
oapana elos."
12 U nufon sac mislana ke Barnabas ac Paul srumun ma usrnguk
nukewa ac mwenmen ma God El oru kacltal inmasrlon mwet pegan.
13 Ke eltal kaskas tari, na James el kasla ac fahk, "Mwet lili luk, kowos
porongeyu!
14 Simon el tufahna aketeya nu sesr luman nunak lun God nu sin
mwet pegan uh, ke El eisla kutu selos tuh elos in mwet lal.
15 Kas lun mwet palu arulana akkeye nunak se inge. Oana ke Ma
Simusla uh fahk,
16 'Leum God El fahk, Tukun ma inge nga ac fah sifil foloko,
Ac sifil tulokunak Tokosrai lal David.
Nga fah sifil musaela acn ma musalla kac ah,
Ac oru tuh in ku oana meet ah.
17 Ouinge mwet lula nukewa fah tuku nu yuruk,
Ac mwet pegan nukewa su nga pangnolos tuh elos in mwet luk.
18 Pa inge ma Leum El fahk, su akkalemye ma inge in pacl loeloes
somla.' "
19 Na James el sifilpa fahk, "Nunak luk uh pa kut in tia filiya ma toasr
nu fin mwet pegan su forla nu sin God.
20 A kut in simusla sie leta nu selos, ac fahk mu elos in tia kang kutena
mwe mongo ma tia nasnas ke sripen kisakinyuk nu ke ma sruloala,
oayapa elos in tia kang kutena kosro ma loksakla, ku kutepacna ma
oasr srah kac. Ac elos in liyalosyang liki ouiya fohkfok lun orek kosro.
21 Tuh ke pacl na loeloes, Ma Sap lal Moses uh ritiyuk in iwen lolngok
uh ke len Sabbath nukewa, ac kas lal uh lutiyuk in siti nukewa."

Leta Nu Sin Mwet Pegan Su Lulalfongi

22 Na mwet sap ac mwet kol uh, wi pac mwet nukewa in church, elos
insesela in sulela kutu sin mwet inmasrlolos, ac supwalosla nu Antioch
welul Paul ac Barnabas. Elos sulela mwet luo ma yohk akilenya sin
mwet lulalfongi uh: elos pa Judas su pangpang Barsabbas, ac Silas.
23 Elos sang leta se inge eltal in us:

"Kut, mwet wiowos — mwet sap ac mwet kol in acn se inge — kut
lungse paing kowos nukewa su mwet wiasr ma isusla mwet pegan,
su muta in siti Antioch, oayapa acn Syria ac Cilicia.

24 Kut lohng tari lah oasr kutu mwet yenu fahsrot ak-
fohsyekowosyak ke kas lalos. Tusruktu tia kut pa supwalos uh.
25 Ke ma inge kut nukewa aetuila ac insese in sulela kutu mwet in
utuk kas lasr nu suwos. Elos ac wi mwet kawuk saok lasr, Barnabas
ac Paul,

15:16 15:16–18; Amo 9:11–12

26 su tuh pilesrala moul lalos in kulansupu Leum Jesus Christ.
27 Kut supwaot nu suwos mwet inge, Judas ac Silas, su ac fah
sifacna fahk nu suwos ma kut simis inge.
28 Kut, ac Ngun Mutal, tukeni insesela in tia filiya kutena ma toasr
fowos sayen Ma Sap ma eneneyuk inge:
29 Kowos in tia kang kutena mongo ma kisala nu sin ma sruloala,
tia mongo srah, tia kang kutena ma loksakla, ac karinginkowosyang
liki fohkfok lun orek kosro. Ac fah wo nu suwos kowos fin liyaung ma
inge. Lung lulap lasr nu suwos."
30 Mwet utuk kas inge supweyukla, ac elos som nu Antioch, ac elos
solani mwet lulalfongi nukewa ac sang leta sac nu selos.
31 Ke mwet uh riti leta sac, elos arulana engan ke kas in akku ma
simla in leta sac.
32 Judas ac Silas, su oaoa in mwet palu, eltal sramsram paht na yurin
mwet lulalfongi, ac akpulaikyalos ac akkeyalos.
33 Tukun eltal muta yorolos ke kutu pacl, na mwet lulalfongi elos
supwalosla in misla, ac elos folokla nu yurin mwet ma supwalosme
ah. [
34 Tusruktu Silas el sulela elan muta we.]
35 Paul ac Barnabas eltal muta Antioch ke kutu pacl, ac eltal wi mwet
puspis in acn we luti ac fahkak kas lun Leum.

Paul Ac Barnabas Fahsrelik
36 Kutu pacl tok, Paul el fahk nu sel Barnabas, "Kut folokla ac liye
mwet lulalfongi wiasr in siti nukewa ma kut fahkak kas lun Leum we,
ac liye lah elos fuka in pacl inge."
37 Barnabas el lungse usal John Mark welultal,
38 tuh Paul el tiana nunku mu ac wo elan wi, mweyen el tuh
tia welultal aksafyela fahsr se meet laltal ah, a el forla ac folokla
Pamphylia lac.
39 Oasr sie akukuin na upa inmasrloltal, na eltal fahsrelik. Barnabas
el eisal Mark, ac kal som nu Cyprus,
40 a Paul el sulella Silas ac som. Ac mwet lulalfongi elos eisaltalang
tuh kulang lun Leum in karinganulos.
41 Paul el fahsr sasla acn Syria ac Cilicia, ac akkeye mwet in church
we.

16

Timothy El Welul Paul Ac Silas
1 Paul el sifilpa som nu Derbe ac Lystra, ac sun sie mwet Christian
in acn we su pangpang Timothy. Nina kial el sie mwet Christian, sie
mutan Jew, tusruk papa tumal ah mwet Greek.
2 Mwet lulalfongi nukewa in acn Lystra ac Iconium elos fahk ma wo
kacl Timothy.
3 Paul el lungse usal Timothy welul, ouinge el kosralla. El oru
ouinge mweyen mwet Jew nukewa in acn inge elos etu lah papa tumal
Timothy el mwet Greek.
4 Ke elos forfor in siti inge, elos fahkak nu sin mwet lulalfongi we
ma mwet sap ac mwet kol lun church in acn Jerusalem elos oakiya mu
elos in fahsr kac, ac elos fahk pac nu selos in akos ma sap inge.

5 Ouinge church uh akkeyeyukla ke lulalfongi lalos, ac puseni mwet
in church uh ke len nukewa.

Aruruma Lal Paul In Acn Troas

6 Elos fahsr sasla acn Phrygia ac Galatia, mweyen Ngun Mutal tia
lela elos in fahkak kas in acn Asia.
7 Ke elos sun masrol nu Mysia, elos srike in som nu in acn Bithynia,
tusruktu Ngun lun Jesus tia lela.
8 Ke ma inge elos fahsr sasla acn Mysia ac som nu Troas.
9 Ke fong sac Paul el liye sie aruruma, ac liye sie mwet Macedonia el
tu ac kwafe sel ac fahk, "Fahsru nu Macedonia ac kasrekut!"
10 Tukunna Paul el liye aruruma se inge, na kut akola in som nu
Macedonia, mweyen kut liye mu God El pangon kut in luti Pweng Wo
nu sin mwet we.

Forla Lal Lydia In Acn Philippi

11 Kut oayak liki acn Troas, ac kal suwoslana nwe Samothrace, ac in
len tok ah kut kalla nu Neapolis.
12 Na kut utyak weyak nu Philippi, sie siti lun mwet Rome in acn
Macedonia, ac kut muta we ke kutu len.
13 Ke len Sabbath kut illa liki siti uh ac som nu pe infacl ah, sie acn
ma kut nunku mu ac oasr mwet Jew fahsreni in pre we. Kut muta in
acn sac ac sramsram nu sin kutu mutan su tukeni we.
14 Sie sin mutan ma lohng kas lasr uh pa Lydia, sie mutan Thyatira su
kukakin nuknuk sroninmutuk. El sie mutan alu nu sin God, ac Leum
El ikasla nunak lal elan lohang nu ke ma Paul el fahk uh.
15 Mutan sac ac sou lal elos baptaisla, na el suli kut ac fahk, "Fahsru
muta lohm sik ah, kowos fin liye mu nga sie mwet lulalfongi pwaye ke
Leum." Na ke sripen kas lal inge, kut som nu lohm sel.

Muta In Presin In Acn Philippi

16 Sie len ah ke kut fahsr in som nu ke acn in pre, kut sun sie tulik
mutan kohs su oasr ngun fohkfok yorol ma oru el ku in palye ma ac
sikyak in pacl fahsru uh. Yohk mani el sruokya lun leum lal ah ke
sripen palu lal uh.
17 El fahsr tokosr ac Paul, ac wowoyak, "Mwet inge elos mwet
kulansap lun God Fulatlana! Elos ac fahkak nu suwos lah kowos ac
moliyukla fuka!"
18 El oru ouinge ke len na pus, nwe ke na Paul el semutengyak sel, ac
tapulla fahk nu sin ngun fohkfok sac, "Ke inen Jesus Christ nga sapkin
nu sum, illa lukel!" Ngun sac som lukel in pacl sacna.
19 Ke leum lun mutan sac elos akilenak lah ac wanginla inkanek in
orek mani lalos sel, elos sruokilya Paul ac Silas, ac amakunutalla nu
ke nien toeni in siti uh, in nununkeyuk eltal ye mutun mwet fulat.
20 Elos usalosme nu ye mutun mwet leum lun Rome ac fahk, "Mwet
inge elos mwet Jew, ac elos orek lokoalok in siti sesr uh.
21 Elos luti ke kutu ouiya ma kisrung ma sap lasr uh. Kut mwet Rome,
ac kut tia ku in eis kain facsin ma elos luti inge ac moulkin."
22 Na un mwet uh welulosyak lainul Paul ac Silas.

Na mwet leum Rome uh seya nuknuk lal Paul ac Silas, ac sap in
sringsring eltal.

23 Tukun sringsring upa eltal, na sisiyang eltal nu in presin, ac
fwackyang nu sin mwet liyaung presin uh in lakiya ku, eltal in tia
kaingla.
24 Ke mwet liyaung presin uh lohng ma sap nu sel uh, na el siseltalang
nu infukil se oeloac uh, ac kapriya nialtal ke sak in kapir lulap.
25 Ke infulwen fong uh, Paul ac Silas pre ac on ke on in alu nu sin
God, ac mwet kapir saya uh lohng ke eltal on uh.
26 Tia paht na kusrusr na upa se sikyak, su osrokak pac pwelung ke
presin uh. Srungul nukewa ikakla, ac sein ma kapri mwet kaul uh
putatla lukelos nukewa.
27 Mwet liyaung presin el ngutalik, ac ke el liye lah srungul ke presin
uh ikakla, el nunku mu mwet kapir uh kaingla. Na el faesak cutlass
natul ac oru elan sifacna unilya.
28 Ac Paul el liksrenina wola ac fahk, “Nimet sifacna unikomi! Kut
pa na inge.”
29 Mwet liyaung presin el sap in utuku sie lam, na el yuyang nu luin
presin, ac el arulana rarrar ke el putati sisken nial Paul ac Silas.
30 Na el pwanultalla nu lik uh ac siyuk seltal, “Leum luo, mea nga ac
oru tuh nga in moliyukla?”
31 Eltal topuk ac fahk nu sel, “Lulalfongi in Leum Jesus, na kom fah
moul — kom ac mwet in lohm sum.”
32 Na eltal fahkak kas lun Leum nu sel ac nu sin mwet nukewa in
lohm sel.
33 Ke ao sacna in fong sac, mwet liyaung presin el usaltalla ac ohlla
kinet kacltal. Na el ac mwet nukewa in lohm sel baptaisla in pacl sacna.
34 Na el usalak Paul ac Silas nu in lohm sel ah, ac kitaltal mwe mongo.
El ac sou lal uh sessesla ke engan mweyen inge elos lulalfongi ke God.
35 In lotu tok ah, leum lun mwet Rome uh supwala kutu policeman
in fahk nu sin mwet liyaung presin uh, “Tulala mwet luo ingan eltal
in som.”
36 Ouinge mwet liyaung presin el fahk nu sel Paul, “Mwet leum uh
sapma in tuh ikakla kom ac Silas. Komtal ku in som ac fahsr in misla.”
37 Tusruk Paul el fahk nu sin policeman uh, “Wangin ma koneyukyak
mu oasr mwatasr kac, a elos uni kut ye mutun mwet uh — ac kut mwet
Rome! Na elos siskutyang nu in presin, ac inge elos ke supwekutla in
lukma. Tia ku in ouingan! Enenu mwet leum lun Rome ingan in tuku
ac sifacna ikuskutla.”
38 Policeman inge som ac fahkak kas laltal inge nu sin leum lun acn
Rome uh; ac ke elos lohngak lah Paul ac Silas mwet Rome, elos arulana
sangeng.
39 Ouinge elos som ac taltal koluk nu seltal; ac ikasultalla liki presin,
ac fahk eltal in som liki siti uh.
40 Paul ac Silas som liki presin, ac som nu lohm sel Lydia. Eltal osun
nu sin mwet lulalfongi uh we, ac sang kas in akku nu selos, na eltal
som.

17

In Acn Thessalonica

1 Paul ac Silas fahsr sasla Amphipolis ac Apollonia ac tuku nu
Thessalonica, yen ma oasr iwen lolngok se we.

2 In oana ke el oru pacl nukewa uh, Paul el som nu in iwen lolngok.
Ac ke len Sabbath tolu el sramsram nu sin mwet uh, ac rit ke kas in
Ma Simusla,
3 ac aketeya kas inge, ac akpwayei lah Christ el enenu in keok ac sifil
moulyak liki misa. Paul el fahk, “Jesus se ma nga fahkak nu suwos kac
inge, el pa Christ.”
4 Kutu selos lulalfongi ac welulang Paul ac Silas; oayapa kutu mutan
ma eteyuk fin acn we, ac pus pac mwet Greek su alu nu sin God.
5 Tusruktu mwet Jew elos sok selos, ac orani kutu mwet lusrongten
ma forfor wel inkanek uh, ac orala sie u in orek lokoalok. U se inge
akfohsyauk mwet in siti uh nufon, ac utyak nu in lohm sel Jason, in
sokol Paul ac Silas ac usaltal uh nu yurin mwet uh.
6 Tusruktu ke elos tia konaltalak, elos amakunulma Jason ac kutu
pac mwet lulalfongi nu ye mutun mwet fulat in siti uh, ac wowoyak
ac fahk, “Mwet inge orek fohs yen nukewa! Ac inge elos tuku pac nu
in siti sesr uh,
7 ac Jason el solaltalak nu in lohm sel ah. Elos nukewa kunaus ma
sap lal Tokosra Fulat, ac fahk mu oasr pac siena tokosra saya, suh inel
pa Jesus.”
8 Ke un mwet uh, oayapa mwet fulat lun siti uh lohng kas inge, elos
arulana wonak kac.
9 Mwet fulat lun siti uh sap tuh Jason ac mwet lulalfongi wial uh in
moli lupan mani ma oakwuki in aksukosokyalos, na filfilla elos.

In Acn Berea

10 Ke tufahna fongeni, mwet lulalfongi elos supwalla Paul ac Silas nu
Berea. Ke eltal sun acn we eltal som nu ke iwen lolngok lun mwet Jew
uh.
11 Mwet in acn sac elos engan liki mwet Thessalonica in eis mwe
lutlut. Elos arulana oaru in lohng kas ma srumunyuk uh, ac elos lutlut
len nukewa ke Ma Simusla uh in liye lah pwayena ma Paul el srumun
uh.
12 Mwet puspis selos lulalfongi, ac pus mutan kacto sin mwet Greek,
oayapa mukul Greek puspis elos lulalfongi pac.
13 Tusruktu ke mwet Jew in acn Thessalonica lohngak lah Paul el
fahkak kas lun God in acn Berea, elos tuku nu we ac mutawauk in
pirik ac akfohsyauk nunak lun mwet puspis.
14 In pacl sacna, mwet lulalfongi elos supwalla Paul nu ke sie acn
wekof uh; a Silas ac Timothy eltal mutana Berea.
15 Mwet ma usal Paul ah welul na kalla nwe Athens, na elos folokla
nu Berea, us sap soko sel Paul nu sel Silas ac Timothy, eltal in tuh sa
na som nu yorol.

In Acn Athens

16 Ke Paul el tuh muta soanel Silas ac Timothy in acn Athens, el
arulana toasrla ke el liye lah puslana ma sruloala in acn we.
17 Ouinge el som nu in iwen lolngok ac alolngoki yurin mwet Jew
ac oayapa mwet saya su alu nu sin God. Ac len nukewa el sramsram
yurin kutena mwet ma tuku nu in acn in tukeni in siti uh.
18 Oasr pac kutu mwet luti ke u se pangpang mwet Epicurus ac
mwet Stoic elos wi pac alein nu sel. Kutu selos siyuk mu, “Mea mwet
filanginkas se inge fahk uh?”

Ac kutu mwet uh topuk, “El luman kaskas ke kutu god lun mutanfahl saya.” Elos fahk ouinge mweyen Paul el luti ke Jesus oayapa ke sifil moulyak uh.
19 Ouinge elos usalla Paul nu yurin un mwet pwapa fulat lun siti uh, su pangpang Areopagus,* ac fahk, “Kut ke etu lah mea kalmen luti sasu se kom sramsramkin inge.
20 Kutu ma kut lohng kom fahk uh luman sakirik sesr in lohng, ac kut ke etu lah mea kalmac.” (
21 Mweyen mwet Athens nukewa, ac mwetsac su muta we, lungse sisla pacl lalos in sramsramkin ac lohng ke kutena pweng sasu.)
22 Paul el tuyak ye mutun mwet pwapa fulat lun siti uh ac fahk, “Nga liye lah in ouiya nukewa kowos mwet Athens uh arulana akfulatye alu.
23 Mweyen ke nga forfor in siti lowos uh ac liye acn kowos alu we, nga konauk sie loang su simla kac, ‘Nu sin Sie God su Tia Eteyuk.’ Ma se ma kowos alu nu kac ingan kowos finne tia akilen, pa nga ac fahkak nu suwos.
24 God su orala faclu ac ma nukewa loac uh, El Leum lun kusrao ac faclu, ac El tia muta in tempul ma orekla ke poun mwet.
25 Ac El tia pac enenu kutena ma su kut ac sang nu sel ke orekma lun paosr, mweyen El pa sang moul ac momong ac ma nukewa nu sin mwet nukewa.
26 El orala mutanfahl nukewa sin mwet sefanna, ac oru tuh elos in muta apunla fin faclu nufon. El sifacna oakiya meet lusen pacl ac lupan acn elos in muta we.
27 El oru ma inge nukewa tuh mwet uh in sokol, ac elos in mau ku in konalak ke elos kahlimunul. Tusruktu pwayeiya uh, God El tiana muta loes liki kutena sesr,
28 oana ke sie mwet tuh fahk,
‘In El kut moul, kut mukuikui, ac kut oasr.’
Oana ke kutu mwet kuhn on lowos uh fahk,
‘Kut pac, kut tulik natul.’
29 Na ke kut tulik nutin God uh, wo kut in tia nunku mu ouiya lal uh ku in lumahyuk ke gold, ku silver, ku eot, ma tafleyukla in luman ma sruloala ke lalmwetmet ac usrnguk lun mwet.
30 God El tuh nunak munas nu sin mwet ke nikin lalos in pacl meet, a inge El sap nu selos nukewa yen nukewa in forla liki ouiya koluk lalos.
31 Tuh El oakiya tari sie len ma El ac nununku faclu nufon ke nununku suwohs, ke sie mwet su El sulela tari. El akpwayei ma se inge nu sin mwet nukewa ke El akmoulyauk mwet se inge liki misa!”
32 Ke elos lohng lah Paul el kaskaskin akmoulyauk sie mwet liki misa, kutu selos aksruksrukel, a kutu mwet uh fahk, “Kut ke lohng kom in sifil srumun ke ma se inge ke sie pac pacl.”
33 Na Paul el illa liki tukeni sac.
34 Kutu mwet uh welulang in lulalfongi, ac sie selos inge pa Dionysius, sie sin un mwet pwapa fulat, ac oasr pac mutan se pangpang Damaris, ac kutu pac mwet saya.

18

In Acn Corinth

* **17:19** ***Areopagus:*** inen eol soko in Athens, yen mwet pwapa elos toeni we, pa oru u se inge pangpang Areopagus.

1 Tukun ma inge Paul el fahsr liki acn Athens ac som nu Corinth.
2 In acn Corinth el sun sie mwet Jew pangpang Aquila, su isusla in
acn Pontus ac tufahna foloko liki acn Italy welul Priscilla mutan kial,
mweyen Tokosra Fulat Claudius el sap mwet Jew nukewa in som liki
acn Rome. Paul el som nu yoroltal,
3 ac ke sripen eltal mwet orekma ke lohm nuknuk oapana Paul, el
muta yoroltal ac welultal orekma.
4 Ke Sabbath nukewa el sramsram ac topuk mwet uh in iwen lolngok,
ac srike in kifus mwet Jew ac mwet Greek in wela lulalfongi.
5 Ke Silas ac Timothy tuku Macedonia me, Paul el sang pacl lal
nukewa nu ke fahkak kas, ac el fahkak kalem nu sin mwet Jew uh
lah Jesus pa Christ.
6 Ke elos lainul ac fahk ma koluk kacl, el osrokla kutkut ke nuknuk
lal uh in akkalemye lah el lainulos pac, ac el fahk nu selos, "Kowos fin
tuhlac, ma na kowos sifacna oru! Wangin ma luk kac. Ingela nga ac
som nu yurin mwet Gentile."
7 Ouinge el som lukelos ac muta in lohm sin sie mwet Gentile su alu
nu sin God, pangpang Titius Justus. Lohm sel uh fototo na nu ke iwen
lolngok uh.
8 Crispus, sie sin mwet kol lun iwen lolngok, el lulalfongi ke Leum,
wi pac sou lal nukewa; ac pus pac mwet saya in Corinth lohng kas lal
Paul, ac lulalfongi ac baptaisla.
9 Sie fong ah Paul el liye aruruma se, ac el liye mu Leum El fahk nu
sel, "Nimet kom sangeng, a kom in kaskas na ac tia fuhleak,
10 tuh nga ac wi kom. Wangin mwet ac ku in oru kutena ma koluk
nu sum, mweyen pus mwet luk in siti se inge."
11 Ouinge Paul el muta we ke yac se tafu, ac luti nu sin mwet uh ke
kas lun God.
12 Ke touyak Gallio elan governor lun Rome in acn Achaia, mwet Jew
uh tukeni nu sie, sruokilya Paul ac usalak nu in nununku.
13 Elos fahk, "Mwet se inge srike in kifasla mwet uh in alu nu sin
God in ouiya su lain ma sap uh!"
14 Paul el akola in sramsram ke Gallio el fahk nu sin mwet Jew uh,
"Mwet se inge funu orala sie ma sutuu ku ma koluk na lulap, lukun
oasr sripa nga in mongfisrasr nu suwos mwet Jew an.
15 Tuh ke sripen akukuin lowos an ma na ke kas, ac inen mwet, ac
ke ma sap lowos sifacna uh, kowos sifacna aksuwosyela. Nga ac tia
nununku kain ouiya ingan."
16 Ac el luselosyak liki acn in nununku uh.
17 Elos nufon sruokilya Sosthenes, sie pac sin mwet kol lun iwen
lolngok uh, ac onel ke mutun acn in nununku uh. Tuh Gallio el tiana
mayak kac.

Folokla Nu Antioch

18 Paul el mutana yurin mwet lulalfongi uh in Corinth ke len pus, na
el wilkas nu selos, ac usal Priscilla ac Aquila welul in kal som nu Syria.
Meet liki el oayak liki acn Cenchreae, el sang mangsrasraiyukla sifal
ke sripen el tuh orala sie wulela ku nu sin God.
19 Elos sun acn Ephesus, ac Paul el fahsr lukel Priscilla ac Aquila we.
El utyak nu ke iwen lolngok, ac sramsram ac asiyuki yurin mwet Jew
uh.

20 Kutu mwet we elos siyuk elan muta paht, tuh el srangesr.
21 El wilkas nu selos ac fahk, “Fin ou lungse lun God, nga fah sifilpa
foloko nu yuruwos.” Na el kal som liki acn Ephesus.
22 Ke el oai Caesarea, el som nu Jerusalem ac paing church in acn
we, na el som nu Antioch.
23 Tukun el muta we kitin pacl, el som ac fahsr sasla in acn Galatia
ac Phrygia, ac akkeye mwet lulalfongi nukewa.

Apollos El Luti In Acn Ephesus Ac Corinth

24 In pacl sac mwet Jew se pangpang Apollos, su isusla in Alexandria,
el tuku nu Ephesus. El sie mwet na pah in kas, ac arulana yohk etu lal
ke Ma Simusla.
25 Lutiyuk el tari ke Inkanek lun Leum, ac el arulana moniyuk ac
oaru in sulkakin mwe luti pwaye ke Jesus. Tusruktu baptais na lal
John pa el etu kac uh.
26 El mutawauk in kaskas pulaik in iwen lolngok. Ke Priscilla ac
Aquila eltal lohng sramsram lal, eltal usalla nu lohm seltal ah, ac
aketeya nu sel ac akkalemye suwohs ke Inkanek lun God.
27 Na Apollos el sulela elan som nu Achaia. Mwet lulalfongi Ephesus
elos kasrel ac sim nu sin mwet lulalfongi in Achaia, ac kwafe elos in
paingul. Ke el sun acn we, el arulana kasrelos su wela tari lulalfongi
ke sripen kulang lun God.
28 El arulana lain mwet Jew ke elos sramsram in walil uh, ac el
orekmakin kas in Ma Simusla in akpwayei lah Jesus pa Christ.

19

Paul In Acn Ephesus

1 Ke Apollos el muta Corinth, Paul el fahsr apunla facl ma oan epang,
ac tuku nu Ephesus. Ke el sun acn we el osun nu sin kutu mwet
lulalfongi
2 ac siyuk selos, “Ku kowos tuh eis Ngun Mutal ke pacl se kowos ekla
mwet lulalfongi?”
Ac elos topuk, “Kut tiana lohng mu oasr Ngun Mutal.”
3 Ac Paul el sifilpa siyuk selos, “Na baptais fuka kowos eis ah?”
Elos topuk nu sel, “Baptais se John el luti kac.”
4 Na Paul el fahk, “Baptais lal John ma nu selos su auliyak liki ma
koluk lalos, ac el oayapa fahk nu sin mwet Israel mu elos in lulalfongi
in el su ac tuku tokol — aok, Jesus.”
5 Ke elos lohng ma inge, elos baptaisla inen Leum Jesus.
6 Paul el filiya paol faclos; ac Ngun Mutal tuku nu faclos; ac elos
kaskas ke pusra ma siena liki kas lalos, ac fahkak kas lun God.
7 Mwet singoul luo nufon pa ke u sac.
8 Paul el utyak nu ke iwen lolngok ac el kaskas pulaikna nu sin mwet
uh ke malem tolu. El sramsram ac asiyuki yorolos, ac srike in furokolos
in lulalfongi ke Tokosrai lun God.
9 Tusruktu kutu selos arulana upa insialos ac tia lulalfongi, ac ye
mutun walil sac elos fahk kas in akkolukye u se pangpang Mwet Fahsr
ke Inkanek lun Leum. Ke ma inge Paul el fahsr lukelos ac usla mwet
lulalfongi uh welul, ac el lotelos len nukewa ke lohm in tukeni se su
ma sel Tyrannus.

10 Ouiya se inge orek ke lusen yac luo, oru mwet nukewa su muta
in acn Asia, kewana mwet Jew ac mwet Greek, elos lohng ke kas lun
Leum.

Wen Natul Sceva

11 God El sang ku nu sel Paul in oru mwenmen na usrnguk.
12 Finne handkerchief ku apron ma pusralla manol Paul, fin utukla
nu yurin mwet mas uh, na mas lalos ac wanginla, ac ngun fohkfok uh
ac illa lukelos.
13 Kutu mwet Jew ma forfor ac sisla ngun fohkfok elos srike in wi pac
orekmakin inen Leum Jesus in oru ma inge. Elos ac fahk nu sin ngun
fohkfok, "Nga sapkin nu sum ke inen Jesus su Paul el fahkak kac."
14 Tamulel itkosr su wen natul Sceva, sie Mwet Tol Fulat lun mwet
Jew, pa oru ma inge.
15 Tusruk ngun fohkfok el fahk nu selos, "Nga etal Jesus, ac nga etu
pac kacl Paul; a kowos — su kowos an?"
16 Mwet se ma ngun fohkfok ah oan sel el sroang nu selos ac ku
lukelos. Elos kaingla liki lohm uh, koflufol ac kinkineta.
17 Mwet Jew ac mwet pegan nukewa ma muta Ephesus elos lohng ke
ma sikyak inge; ac elos nukewa arulana sangeng, ac inen Leum Jesus
akfulatyeyuk yohk liki meet.
18 Pus sin mwet lulalfongi uh tuku, ac sifacna fahkak ma koluk lalos
ye mutun mwet uh.
19 Pus pac sin mwet ma orek inutnut elos orani book natulos nukewa
ac esukak in walil uh. Fin sisani molin book inge ac tuh oasr ke ipin
silver lumngaul tausin.
20 Ke sripen orekma ku inge nukewa, kas lun Leum uh yokyokelik
ac kui.

Lokoalok Lulap Ma Sikyak Ephesus

21 Tukun ma inge, Paul el sulela sel in fahsr sasla Macedonia ac
Achaia, na ingo lac nu Jerusalem. Ac el fahk, "Tukun nga ac sun acn
inge, nga enenu na in som pac nu Rome."
22 Ouinge el supwalla Timothy ac Erastus, luo sin mwet kasru lal, nu
Macedonia, ac el muta kitin pacl in Asia.
23 In pacl se inge lokoalok na upa sikyak in acn Ephesus ke sripen u
se pangpang Mwet Fahsr ke Inkanek lun Leum.
24 Oasr mwet orekma ke silver se pangpang Demetrius, su orek ma
sruloala srisrik ke silver ma oana luman tempul lulap lun god mutan
Artemis.* Mwet orekma lal Demetrius eis mani na yohk ke orekma se
inge.
25 Na Demetrius el pangoneni mwet nukewa ma wi oru kain in
orekma se inge, ac fahk nu selos, "Mwet wiuk in orekma, kowos etu
lah kasrpasr tuku ke orekma se lasr inge.
26 Kowos sifacna liye ac lohng ma mwet se inge Paul el oru. El fahk
mu god ma orekla sin mwet uh tiana god pwaye, ac el oru mwet puspis
in acn Ephesus, ac apkuran in acn Asia nufon, in lulalfongi ma el fahk
uh.
27 Sensen lasr uh pa mwet uh ac orala kas in akkolukyela orekma
lasr uh. Ac tia ma sacn mukena, a kut sensen pac mu tempul lun

* **19:24** ***Artemis:*** inen god mutan se inge in kas Greek; in kas Latin pa Diana.

god mutan Artemis ac wanginla kalmac, ac mwet uh ac fah tia sifil akfulatyal — god mutan se su mwet in acn Asia ac faclu nufon alu nu se uh!"
28 Ke u sac lohng kas inge, elos arulana kasrkusrakak, ac wowo fahk, "Artemis lun Ephesus el fulatlana!"
29 Fohsak se inge fahsrelik in siti sac nufon. U sac sruokilya Gaius ac Aristarchus, mwet Macedonia luo su welul Paul forfor, ac usaltalla nu nien intoe srital lulap ke siti uh.
30 Paul sifacna el ke som ac sramsram nu sin u lulap sac, tuh mwet lulalfongi elos tia lela.
31 Kutu sin mwet fulat lun acn we, su mwet kawuk lal, supwala pac sap soko nu sel ac kwafe elan tia som nu nien intoe srital ah.
32 In pacl sac tukeni sac arulana fohsak: kutu mwet wowo ke siena ma, ac kutu ke sie pacna, ac pusiyen mwet uh tia etu sripen toeni lalos.
33 Kutu mwet uh nunku mu Alexander pa sripauk, mweyen mwet Jew uh pahtkolak elan tu meet. Na Alexander el kolak paol nu sin mwet uh in akmisyelos, ac el srike in aketeya nu selos ma orek uh.
34 Tuh ke elos akilenak lah el sie mwet Jew, elos nukewa tukeni wowoyak ke lusen ao luo, ac fahk, "Artemis lun Ephesus el fulatlana!"
35 Na mwet sim lun siti uh el akmisyela u sac, ac fahk, "Mwet Ephesus, mwet nukewa etu lah siti lun Ephesus pa liyaung tempul lun Artemis fulatlana, ac oayapa eot saok se ma putatla inkusrao me uh.
36 Wangin mwet ku in lafwekin ma inge. Ouinge kowos in misla, ac tia oru kutena ouiya lalfon.
37 Kowos use mwet inge nu inge, a wangin ma elos pisre in tempul, ku fahk kas koluk ke god mutan lasr uh.
38 Fin oasr mwe tukak lal Demetrius ac mwet orekma lal uh lain kutena mwet, na oasr mwet fulat lasr, ac oasr pac len in nununku. Elos ku in oru tukak lalos we.
39 A fin oasr pac ma yohk liki ma kowos suk, enenu in aksuwosyeyuk ke meeting lun mwet fulat lun siti uh, fal nu ke ma sap lasr.
40 Tukun ma sikyak misenge uh, oasr sensen lasr lah mwet uh ac fahk mu kut pa purakak wowon sac. Ke wangin sripa ma sramtauk fohs sac, oru wangin sripa wo ma kut ac ku in fahk kac."
41 Tukun el fahk ma inge, el folokonelik u sac.

20

Paul El Sifil Som Nu Macedonia Ac Achaia

1 Tukun fohsak sac, Paul el solani mwet lulalfongi uh, ac sang kas in akku nu selos ac wilkas nu selos. Na el fahsr lukelos ac som nu Macedonia.
2 El fahsr sasla in polo acn sac nufon, ac akkeye mwet uh ke kas wo puspis, na el tuku nu Achaia,
3 ac muta we ke malem tolu. El akola in som nu Syria ke el etauk lah mwet Jew elos pwapa in lainul; ouinge el sulela elan folokla sasla in acn Macedonia.
4 Sopater, wen natul Pyrrhus sie mwet Berea, el welul som; oayapa Aristarchus ac Secundus su mwet Thessalonica; Gaius liki siti Derbe; Tychicus ac Trophimus liki acn Asia; ac Timothy.
5 Elos som meet ac soanekut in acn Troas.

6 Kut kal Philippi lac tukun Kufwen Bread Tia Akpulol, ac tukun len
limekosr kut sonolos in acn Troas, ac muta we wik se.

Fahsr Safla Lal Paul Nu Troas

7 Ke eku in Saturday ah,* kut tukeni nu sie in oru kufwa in kunsalik
bread.† Paul el kaskas nu sin mwet uh ac luti nu selos nwe ke infulwen
fong, mweyen el ac som ke len tok ah.
8 Lam na pukanten akokak fin twek se lucng, yen kut tukeni we ah.
9 Mukul fusr se pangpang Eutychus el muta ke winto se, ac ke Paul el
sramsram na paht, Eutychus el arulana mwetkeli ac motulla, ac putatla
liki twek se aktolu ac nwe infohk ah. Elos som sraklalak tuh el na misa
tari.
10 Paul el fani ac asrosrelik facl ac apsilya. Na el fahk, "Kowos in tia
fosrnga. El moul na."
11 Na el folokyak nu fin twek sac, kunsalik bread uh ac mongo. Tukun
el welulos sramsram ke pacl na loes se, aok nwe ke lenelik, Paul el som.
12 Mukul fusr sac moul na, ac elos pwanulla nu lohm sel ah, ac elos
arulana enganak.

Kalla Troas Lac Nu Miletus

13 Kut som meet nu ke oak soko, ac oayak nu Assos, kut in tuh
srakalak Paul nu fin oak uh we. El tuh sap kut in oru ouinge mweyen
el mu el ac fahsrna ut finmes nwe we.
14 Ke el sun kut in acn Assos, kut sraklalak ac kal som nwe Mitylene.
15 Kut oayak liki acn sac ac oai Chios ke len tok ah. Na in len se toko
ah kut tuku nu Samos, ac len tok ah kut sun acn Miletus.
16 Paul el wotela sel in ut sisken Ephesus lac, elan mau tia sisla pacl in
acn Asia. El sulaklak elan sun acn Jerusalem meet liki len in Pentecost,
el fin ku.

Kas In Wilkas Lal Paul Nu Sin Mwet Kol Ke Church In Acn Ephesus

17 Paul el sapla Miletus lac nu Ephesus, ac siyuk mwet kol in church
we ah in tuku osun nu sel.
18 Ke elos sun acn we el fahk nu selos, "Kowos etu ma nukewa ma
nga tuh oru ke nga muta yuruwos, mutawauk na ke len se oemeet nga
sun acn Asia ah.
19 Oana ke nga mwet kulansap lun Leum, nga tuh oru orekma kunuk
ke inse pusisel, ac pus pacl nga tung ke ma upa sikyak nu sik ke sripen
pwapa koluk lun mwet Jew uh.
20 Kowos etu lah ke nga fahkak ku luti ye mutun mwet uh oayapa
in lohm suwos kais sie, nga tia okanla kutena ma liki kowos fin ma ac
kasrekowos,
21 Nga sensenkakin mwet Jew ac oayapa mwet pegan tuh elos in forla
liki ma koluk lalos nu sin God, ac lulalfongi in Leum lasr Jesus.
22 Ac inge, nga ac akos Ngun Mutal ac som nu Jerusalem, ac nga tia
etu lah mea ac sikyak nu sik we.
23 Ma sefanna nga etu pa Ngun Mutal el akkalemye nu sik tari, lah
kapir ac mwe lokoalok soaneyu in siti nukewa nga ac som nu we.
24 Nga tia seko moul luk sifacna, a nga kena aksafyela kunokon se
ma Leum Jesus el ase nga in oru, pa in fahkelik Pweng Wo ke kulang
lun God.

---

* **20:7** ***eku in Saturday ah:*** yurin mwet Jew, len se meet in wik mutawauk ke ao onkosr ke eku in Saturday. † **20:7** ***kufwa in kunsalik bread:*** liye Orek 2:42.

25 “Nga tuh forfor inmasrlowos nukewa, ac fahkak ke Tokosrai lun
God. Ac inge nga etu lah wangin sie suwos ac fah sifil liyeyu.
26 Ouinge nga wili nu suwos misenge, lah kutena suwos fin tuhlac,
wangin ma luk kac.
27 Tuh nga tia okanla liki kowos in fahkak oakwuk nukewa lun God.
28 Ke ma inge kowos liyekowosyang sifacna ac liyaung pac elos
nukewa su oana un sheep ma Ngun Mutal filiya inpouwos uh. Kowos
in mwet shepherd nu ke church lun God, su El oru in ma lal ke sripen
misa lun Wen natul, su sifacna kisakunulla keiwos.
29 Nga etu lah tukun nga ac som liki kowos uh, mwet ma oana wolf
sulallal ac fah tuku nu inmasrlowos ac kunausla un sheep uh.
30 Pacl se ac fah tuku, ke mwet na in u lowos an ac fah fahk kas
kikiap in kolla mwet lulalfongi uh in fahsr tokolos.
31 Ke ma inge kowos arulana taran ac esam lah nga tung ke len ac
fong ke nga luti kowos nukewa ke yac tolu.
32 “Ac inge nga eiskowosyang nu ke karinginyuk lun God ac nu ke kas
kulang lal, su ku in musaikowosyak ac asot nu suwos mwe insewowo
su God El akola nu sin mwet lal.
33 Wangin kena luk nu ke silver ku gold ku nuknuk lun kutena mwet.
34 Kowos sifacna etu lah nga orekmakin na pouk in sokak ma su nga,
ac mwet wiyu inge, enenu uh.
35 Nga tuh filiya sie srikasrak nu suwos, tuh ke kut insianaung in
orekma, kut enenu pac in kasru mwet munas, ac esam kas ma Leum
Jesus el sifacna fahk, ‘Insewowo in sang yohk liki insewowo in eis.’ ”
36 Ke safla ma Paul el fahk uh, na el sikukmutunteiyak ac pre.
37 Elos nukewa tung ke elos kaosulma ac ngok mutal in wilkas nu
sel.
38 Elos asor yohk ke sripen el tuh fahk mu elos ac fah tia sifil liyal.
Na elos welul som nu ke oak ah.

21

Paul El Som Nu Jerusalem

1 Kut wilkas nu selos ac oayak. Ke kut kal suwosla liki acn we kut
sun acn Cos, ac len tok ah kut oai Rhodes, ac sifil kalla nu Patara.
2 Ke kut sun acn we, kut konauk lah oasr oak soko ac som nwe
Phoenicia, na kut sroang wela.
3 Kut kal nwe ke kut liyauk acn Cyprus, na kut ut layen nu eir in
Cyprus ac kalla nu Syria. Kut srola Tyre, yen ma koanon oak uh ah
titila we.
4 Kut konauk kutu mwet lulalfongi in acn we, ac muta yorolos ke
wik se. Ke ku lun Ngun Mutal elos fahkang nu sel Paul elan tia som
nu Jerusalem.
5 Na ke safla wik sac, kut mukuiyak in som. Elos nukewa, wi mutan
kialos ac tulik natulos, wi kut som liki siti uh nu wekof ah, ac kut
nukewa sikukmutunteiyak ac pre.
6 Kut wilkas nu sin sie sin sie, na kut sroak nu fin oak uh, ac elos
folokla nu yen selos.
7 Ke kut kalot liki acn Tyre kut sun acn Ptolemais, ac kut paing mwet
lulalfongi in acn we, ac muta yorolos len se.

8 In len tok ah kut som ac sun acn Caesarea, ac kut tuh muta in lohm
sel Philip, mwet fahkak ke Pweng Wo, su sie sin mwet itkosr ma tuh
solla mwet kasru* in Jerusalem.
9 Oasr mutan fusr lolap akosr natul, su wi pac fahkak kas lun God.
10 Kut muta we ke kutu len, na mwet palu se pangpang Agabus el
tuku Judea me.
11 El tuku nu yorosr, eisla ma losyen infulwal Paul ac sifacna sang
kapriya paol ac nial kac. Na el fahk, "Pa inge ma Ngun Mutal fahk:
Mwet Jew in acn Jerusalem elos ac fah kapriya mwet se la mwe lohl
se inge uh in lumah se inge, na elos ac fah eisalang nu inpoun mwet
pegan."
12 Ke kut lohng ma inge, kut ac mwet wiasr in acn sac, tukeni kwafe
na sel Paul elan tia som nu Jerusalem.
13 A el topuk ac fahk, "Mea kowos oru an ku kowos tung ouingan,
ac aktoasrye insiuk? Nga akola tari in kapiri in acn Jerusalem, ac nga
akola pac in misa we ke sripen Leum Jesus."
14 Kut tia ku in furokla nunak lal ah, pwanang kut tari fuhleak ac
fahk, "Kut pre tuh ma lungse lun Leum in orek."
15 Tukun kut muta we ke kutu pacl, kut apweni ma lasr ac som nu
Jerusalem.
16 Kutu sin mwet lulalfongi ma tuku Caesarea me elos wi kut pac
som, ac pwenkutla nu ke lohm sin mwet se ma kut ac muta yoro ah —
inel pa Mnason, sie mwet Cyprus, su nuna sie mwet lulalfongi emeet
me.

Paul El Som Osun Yorol James

17 Ke kut sun acn Jerusalem, mwet lulalfongi in acn we arulana
engan in paing kut.
18 Ke len tok ah Paul el wi kut som in osun yorol James; ac mwet kol
nukewa lun church muta we.
19 Paul el paingulos, na el fahkak ke ma nukewa ma God El kasrel in
oru ke pacl el orekma inmasrlon mwet pegan uh.
20 Tukun elos lohng ma el fahk, elos nukewa kaksakin God. Na elos
fahk, "Paul, mwet lili lasr, kom ku in liye lah tausin puspis sin mwet
Jew elos wela lulalfongi, ac elos arulana moniyuk in akos Ma Sap uh.
21 Fwackyang tari nu selos lah kom luti mwet Jew nukewa su muta
in facl sin mwet pegan uh elos in sisla Ma Sap lal Moses, ac kom fahk
tuh elos in tia kosrala tulik natulos, ku fahsr tukun ouiya lun mwet
Jew uh.
22 Kalem lah elos lohng tari lah kom sun acn inge. Na mea ac orek
uh?
23 Pa inge ma kut lungse kom in oru uh. Oasr mwet akosr inmasrlosr
su orala wulela ku nu sin God.
24 Welulos som ac tukeni wi alu in aknasnas,† ac sang molin kalkul
lalos, na elos fah ku in mangsrasrala. Kom fin oru ouinge, na mwet
nukewa ac fah etu lah tiana pwaye kas elos lohng mu kom fahk uh, ac
lah kom moul fal nu ke Ma Sap lal Moses uh.
25 A funu mwet pegan ma wela lulalfongi uh, kut supwala leta se nu
selos ac fahk lah kut wotela mu elos in tia kang kutena mwe mongo

* **21:8** ***mwet itkosr … mwet kasru:*** liye Orek 6:1–6. † **21:24** ***alu in aknasnas:*** liye Orek 6:9–12.

ma kisala nu sin ma sruloala, ku kutena srah, ku kosro ma loksakiyuki, ac elos in liyalosyang liki ouiya fohkfok lun mwet kosro."
26 Na Paul el eis mwet akosr inge, ac ke len tok ah el orala alu in aknasnas yorolos. Na el som nu in Tempul ac akkalemye len lula in safla pacl in aknasnas uh, na fah pacl in orek kisa ke kais sie selos.

Sruoh Paul In Tempul

27 Tusruktu ke fahsr in safla len in aknasnas itkosr ah, na kutu mwet Jew su tuku Asia me elos liyalak Paul in Tempul uh. Elos purakak insien mwet puspis, ac sruokilya Paul.
28 Na elos wowoyak ac fahk, "Mwet Israel, kasrekut! Pa inge mwet se forfor yen nukewa ac luti nu sin mwet nukewa in lain mwet Israel, ac lain Ma Sap lal Moses, ac lain Tempul se inge. Ac inge el use pac mwet pegan nu in Tempul uh ac akfohkfokyela acn mutal se inge!" (
29 Elos fahk ma inge mweyen elos tuh liyalak Trophimus, sie mwet Ephesus ke el welul Paul in siti uh, ac elos nunku mu Paul el usalak nu in Tempul.)
30 Fohs lulap sikyak in siti sac nufon, ac mwet uh kasreni nu sie, sruokilya Paul ac amakunulla liki Tempul uh. Na elos sulaklak na kaliya srungul ke Tempul.
31 Ke un mwet uh srike in unilya Paul, supweyukla kas nu sin leum lun mwet mweun Rome uh, fahk mu acn Jerusalem nufon arulana fohsak.
32 In pacl sacna leum sac el eis kutu mwet mweun wi mwet kol lalos, ac sulaklak na oatui nu yen lokoalok uh orek we. Ke mwet uh liyal wi mwet mweun uh, elos tila onel Paul.
33 Leum sac som nu yorol Paul, sruokilya ac sap kapiri el ke sein lukwa. Na el siyuk, "Su mwet se inge, ac mea el orala uh?"
34 Kutu mwet uh wowoyak fahk sie ma, ac kutu fahk kutepacna ma. Yokla fohs uh, oru leum sac tia ku in konauk na pwaye lah mea sikyak uh. Na el sap mwet lal uh in usalak Paul nu ke nien muta ku lun mwet mweun.
35 Elos usal nwe sun nien fan nu inkul selos uh, na mwet mweun uh sraklalak usal, mweyen arulana upa kasrkusrak lun mwet uh.
36 Elos nukewa tuku tokol wowoyak ac fahk, "Unilya!"

Paul El Kaskas In Loangel Sifacna

37 Ke mwet mweun uh akola in usalak Paul nu inkul uh, na Paul el kasla nu sin leum sac ac fahk, "Nga ku in fahk ma se nu sum?"
Leum sac siyuk, "Kom etu kas Greek?
38 Fin angan, kalem lah tia kom pa mwet Egypt se ma tuh oru fohs se nwe pwanla tausin akos mwet akmas nu yen mwesis ah!"
39 Na Paul el fahk, "Nga mwet Jew se. Nga isusla Tarsus, sie siti pwengpeng in acn Cilicia. Nunak munas, lela ngan kaskas nu sin mwet uh."
40 Leum sac fuhlela elan kaskas, na Paul el tu fin nien fan uh, ac kolak paol mwet uh in misla. Ke elos misla, Paul el kaskas nu selos in kas Aramaic.‡

22

1 El fahk, "Mwet kacto ac mwet matwuk, porongo ke nga ac sifacna aksuwosyeyu nu suwos uh!"

‡ **21:40** ***kas Aramaic:*** liye Orek 6:1.

2 Ke elos lohng ke el kaskas nu selos ke kas na lalos, na elos misla
yohk liki meet ah. Na Paul el sifilpa fahk:
3 “Nga sie mwet Jew, su isusla Tarsus in Cilicia, tusruk nga matula
in acn Jerusalem. Nga tuh sie mwet lutlut lal Gamaliel ac nga eis kas
in luti na yohk ke Ma Sap lun mwet matu lasr meet ah. Nga srike in
arulana moniyuk nu sin God, oana kowos nukewa su oasr inse inge
misenge uh.
4 Nga kalyei mwet ma fahsr ke Inkanek sasu se inge, ac pus selos
misa. Nga kapriya mukul ac mutan ac siselosyang nu in presin.
5 Mwet Tol Fulat oayapa Un Mwet Pwapa Fulat nukewa elos ku in
akpwayei lah pwaye ma nga fahk uh. Nga eis selos leta ma simla nu
sin mwet Jew wiasr su muta in Damascus, oru nga tuh som nu we
in sruokya ac kapriya mwet inge, ac usalosme nu Jerusalem in tuh
kalyeiyuk elos.

Paul El Fahkak Ke Forla Lal
(Orekma 9:1–19; 26:12–18)

6 “Ke nga fahsr ac apkuran nu Damascus, akuran nu ke infulwen
len, sie kalem sarmelik inkusrao me ac apinyula.
7 Nga putatla nu infohk uh ac lohng sie pusra fahk nu sik, ‘Saul, Saul!
Efu kom ku kalyeiyu?’
8 Ac nga fahk, ‘Leum, su kom an?’ Na el fahk, ‘Nga Jesus lun
Nazareth, su kom kalyei.’
9 Mwet ma wiyu elos liye kalem sac, tusruk elos tiana lohng pusren
el su kaskas nu sik.
10 Ac nga siyuk, ‘Leum, mea nga ac oru?’ Ac Leum el fahk nu sik,
‘Tuyak ac fahla nu Damascus, na ac tufah fwackot ma nukewa Leum
El wotela kom in oru uh.’
11 Kunla mutuk ke sripen kalem sac, ouinge mwet wiyu elos sruokya
pouk ac pwenyuyak nu Damascus.
12 “Oasr mukul se muta in siti sac pangpang Ananias, sie mwet alu
nu sin God, su akos Ma Sap lasr uh ac arulana akfulatyeyuk el sin
mwet Jew nukewa su muta we.
13 El tuku tu yuruk ac fahk, ‘Saul, ma lik, kom in sifilpa liye!’ In pacl
sacna nga ku lac in liye, ac nga ngetang nu sel.
14 Na el fahk, ‘God lun mwet matu lasr somla El sulekomla in etu ma
lungse lal, ac in liye Mwet Kulansap suwoswos lal, ac in lohng pusracl
ke el kaskas nu sum.
15 Kom ac fah sie mwet loh lal, in fahk nu sin mwet nukewa ma kom
liye ac lohng.
16 Na mea kom soano an? Tuyak ac baptaisla, tuh ma koluk lom in
nasnasla ke kom pre inen Leum.’

Pangonyuk Paul Elan Luti Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

17 “Nga folokla nu Jerusalem, ac ke nga pre in Tempul, nga liye sie
aruruma,
18 ac in aruruma sac Leum el fahk nu sik, ‘Sulaklak som liki acn
Jerusalem, mweyen mwet yenu inge ac tia lulalfongi ma kom ac fahk
keik uh.’
19 Ac nga fahk, ‘Leum, elos arulana etu lah nga tuh som nu iwen
lolngok uh, sruokya ac uni mwet ma lulalfongi in kom uh.

20 Ac ke pacl se ma anwuki Stephen, mwet kulansap lom, nga tuh wi
pac muta insac. Nga insese nu ke ma orek nu sel ah, ac nga pa muta
liyaung nuknuk lun mwet ma unilya ah.'
21 Ac Leum el fahk nu sik, 'Fahla, tuh nga ac supwekomla nu yen
loessula, nu yurin mwet sayen mwet Jew.' "
22 Mwet uh lipsre kas lal Paul uh nwe ke el fahkla ma inge; na elos
mutawauk in wowoyak ke kuiyalos nufon ac fahk, "Sisulla! Unilya!
Tia fal elan moul!"
23 Elos wowoyak, furok nuknuk lalos uh, ac sis fohkfok uh nu lucng.
24 Leum se lun mwet mweun Rome uh sap mwet lal in eisal Paul nu
inkul lalos uh, ac el sap elos in srunglul ac konauk lah efu ku mwet
Jew uh wowo lainul ouinge.
25 Tusruktu ke elos kaprilya in sringsring el, Paul el siyuk sin sie pac
mwet leum lun solse su tu insac, "Ya ma sap uh lela in sringsring sie
mwet Rome meet liki nununkeyuk el?"
26 Ke mwet leum sac lohng ma se inge, el som nu yurin leum fulat
sac ac siyuk sel, "Mea se kom nunku in oru uh? El ah el mwet Rome!"
27 Ouinge leum fulat sac som nu yorol Paul ac siyuk sel, "Fahkma nu
sik, ya kom mwet Rome?"
Ac Paul el fahk, "Aok."
28 Na leum sac fahk, "Nga tuh moli sie mani na yohk tuh nga in oaoa
sie mwet Rome."
Ac Paul el fahk, "Nga nuna mwet Rome se e ke nga isusla."
29 In pacl sacna mwet ma ako in kusen siyuk nu sel Paul uh elos
kilukla lukel, ac leum sac fosrngala ke el etauk lah el kapriya sie mwet
Rome.

Paul Ye Mutun Mwet Pwapa Fulat

30 Mwet leum sac kena konauk lah mea mwet Jew uh srukak in lainul
Paul kac uh; ouinge ke len se tok ah el sap in itukla sein uh lukel Paul,
ac el sap mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa Fulat nukewa elos in toeni.
Na el usalla Paul ac sap elan tu ye mutalos.

23

1 Paul el ngetang suiya Un Mwet Pwapa Fulat uh ac fahk, "Mwet
Israel wiuk! Nga pulakin sik lah nga kulansupu God ke inse pwaye in
moul luk nwe misenge."
2 Mwet Tol Fulat Ananias el sap mwet ma tu apkuran nu yorol Paul
ah in sringilya oalul.
3 Paul el fahk nu sel, "Pwayena lah God El ac fah sringilkomi —
kom orun luku!* Kom muta insacn nununkeyu ke Ma Sap, sruk kom
kunausla Ma Sap ke kom sap elos in sringilyu uh!"
4 Mwet ma tu apkuran nu sel Paul ah fahk nu sel, "Kom aklus-
rongtenye Mwet Tol Fulat lun God!"
5 Paul el fahk, "Mwet Israel wiuk, nga tiana akilen mu el Mwet Tol
Fulat. Ma Simusla uh fahk mu, 'Kom fah tia fahk kutena kas koluk ke
mwet kol lun mwet lowos uh.' "
6 Ke Paul el akilen lah kutu selos mwet Sadducee ac kutu mwet
Pharisee, na el wowoyak ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat ac fahk,
"Mwet Israel wiuk! Nga sie mwet Pharisee, wen nutin mwet Pharisee.

* **23:3** ***orun luku:*** kas Greek fahk mu "kom sinka sroalla ke fasr"; kalmac pa okanla tuhn fohkfok, ku ma koluk.

Nununkeyuk nga inge ke sripen finsrak se ma oan yuruk lah mwet misa uh ac sifil moulyak!”
7 Pacl se na el fahkla ma se inge ah, na mwet Pharisee ac mwet Sadducee mutawauk in akukuin, ac u sac nunak luoelik. (
8 Tuh mwet Sadducee elos fahk mu mwet misa uh ac tia sifil moulyak liki misa, ac elos fahk pac mu wangin lipufan ku ngun, a mwet Pharisee elos lulalfongi ke ma tolu inge kewa.)
9 Pusren akukuin uh yokelik na, ac kutu mwet luti Ma Sap uh su mwet Pharisee elos tuyak ac liksrenina lain ac fahk, “Kut tia konauk kutena ma sutuu lun mwet se inge! Sahp acnu pwaye lah ngun se, ku lipufan se, kaskas nu sel!”
10 Akukuin sac arulana upala, oru leum se lun mwet mweun uh sensenak lah ac eiyuki manol Paul. Ouinge el sap mwet mweun lal uh in oatui ac eisalla Paul liki inmasrlon u sac, ac usalla nu inkul lalos uh.
11 In fong sac, Leum el tu siskal Paul ac fahk nu sel, “Kom in pulaik na! Kom fahkyuyak tari in acn Jerusalem, ac kom ac fah oru oapana in acn Rome.”

Pwapa In Unilya Paul

12 In lotu tok ah, oasr kutu mwet Jew fahsreni nu sie ac orek pwapa. Elos wulela na ku mu elos ac tia mongo ku nim kutena ma nwe ke na elos unilya Paul.
13 Pus liki mwet angngaul pa oru pwapa se inge.
14 Na elos som nu yurin mwet tol fulat ac un mwet matu ac fahk, “Kut orala tari wulela na ku lasr mu kut ac tiana kang kutena ma nwe ke na kut unilya Paul.
15 Ke ma inge, kowos ac Un Mwet Pwapa Fulat uh in sapla nu sin leum lun mwet mweun Rome, ac fahk elan eisalu Paul nu yuruwos. Oru acnu mu kowos srakna enenu in etu kutu ma sel. A kut ac akola kut in unilya meet liki el sun acn inge.”
16 Tusruktu wen se nutin mutan se wial Paul lohngak pwapa kutasrik se inge, na el som nu inkul sin mwet mweun uh ac fahkang nu sel Paul.
17 Na Paul el pangonma sie mwet kol lun mwet mweun uh ac fahk nu sel, “Eis mwet fusr se inge nu yurin leum fulat lun un mwet mweun uh. Oasr ma se el ke fahk nu sel.”
18 Mwet leum sac eisal, pwanulla nu yurin leum fulat sac ac fahk, “Paul, mwet kapir sac, el pangonyu ac siyuk nga in pwanma mwet fusr se inge nu yurum, mweyen oasr ma el ke fahk nu sum.”
19 Leum fulat sac sruokya paol, ac pwanulla nu saya ac siyuk sel, “Mea kom ke fahk nu sik uh?”
20 Ac mukul fusr sac fahk, “Mwet fulat lun mwet Jew elos insesela in siyuk sum lutu kom in usalla Paul nu yurin Un Mwet Pwapa Fulat, na elos ac oru acnu mu srakna oasr ma elos ke etu kacl Paul.
21 Tusruktu nimet lohngolos, mweyen pus liki mwet angngaul wikwik soanel. Elos fulahk mu elos ac tia mongo ku nim nwe ke na elos unilya. Elos akola tari, tuh elos soano lah mea ac wotla sum.”
22 Leum fulat sac fahk, “Nimet kom fahk nu sin kutena mwet lah kom fahk ma inge nu sik.” Na el supwalla mwet fusr sac in som.

Supweyukla Paul Nu Yorol Governor Felix

23 Na leum fulat sac solama luo sin mwet leum lun solse lal ac fahk,
"Akoela luofoko mwet mweun an in som nu Caesarea, wi mwet kasrusr
fin horse itngoul ac mwet utuk osra in mweun luofoko, ac mukuiyak
ke ao eu ofong.
24 Akoela kutu horse an Paul elan kasrusr fac, ac liyalang akwoye
nwe ke na el sonol Governor Felix."
25 Na leum sac simusla leta se, fahk ouinge:
26 "Claudius Lysias, nu sel Governor Fulat Felix: Paing kom.
27 Mwet Jew elos sruokya mwet se inge ac akola in unilya. Nga
lohngak lah el mwet Rome, pa nga us mwet mweun luk som, ac molella.
28 Nga tuh kena etu lah mea elos tukakunul kac uh, ouinge nga
usalla nu yurin Un Mwet Pwapa Fulat lalos.
29 Nga konauk lah wangin ma el oru ma ac fal elan misa ku kapir
kac. Ma elos nununkal kac uh ma na nu ke kusen siyuk ke ma sap
lalos sifacna.
30 Ac ke nga lohngak lah oasr kutu mwet Jew pwapa sulallal lainul,
in pacl sacna nga wotela mu nga in supwalot nu yurum. Nga fahk nu
sin mwet ma nununkal uh in oru tukak lalos uh ye motom."
31 Mwet mweun uh oru oana ma sapkinyuk nu selos uh. Elos eisal
Paul ac usalla in fong sac nwe sun acn Antipatris.
32 In len tok ah mwet mweun ma fahsr elos folokla nu yen selos, na
mwet kasrusr ke horse uh welul na Paul som.
33 Elos usalla na nwe Caesarea, ac sang leta sac nu sel Governor, ac
eisalang pac Paul nu sel.
34 Governor el ritela leta sac ac siyuk sel Paul lah el mwet ya. Ke el
konauk lah el mwet Cilicia,
35 el fahk, "Nga fah oru lohngyuk keim ke pacl mwet ma tukakin
kom uh sun acn inge." Na el sap mwet topang in taranul Paul ke inkul
lal Governor uh.

24

Mwet Jew Elos Tukakunul Paul

1 Len limekosr toko, Mwet Tol Fulat Ananias el som nu Caesarea wi
kutu mwet matu lun mwet Jew oayapa Tertullus, sie mwet sasla ke ma
sap lun mwet Rome. Elos utyak ye mutal Governor Felix ac oru tukak
lalos lainul Paul.
2 Na pangyak Paul, ac Tertullus el mutawauk in sramsram lainul, ac
pa inge ma el fahk uh:

"Governor Fulatlana, woiyen kol lom uh ase moul in misla nu sesr ke
lusen pacl na loes se, ac ouiya puspis ma enenu in ikilyukla in akwoye
facl sesr uh orekla tari.
3 Kut insewowo ke ma inge yen nukewa ac ke pacl nukewa, ac kut
arulana kulo nu sum kac.
4 Nga tia lungse eisla pacl lom, tusruktu nga siyuk kom in nunak
munas porongo kas fototo ma kut ac fahk inge.
5 Kut konauk tuh na mwet se inge mwet na sensen se, su purakak
lokoalok lulap inmasrlon mwet Jew in acn nukewa fin faclu, ac el mwet
kol se lun u se pangpang Nazarene.
6 El oayapa srike in aktaekye Tempul, ac kut sruokilya.

7 *
8 Kom fin kusen siyuk sin mwet se inge, kom ac fah ku in sifacna etu
ma nukewa sel ke ma kut tukakunul kac uh."
9 Mwet Jew elos akkalemye lah elos insese nu ke kas in tukak inge
nukewa.

Kas In Loango Lal Paul Nu Sel Felix

10 Na Governor el srisrsrisr nu sel Paul elan sramsram, na Paul el
fahk,
"Nga etu lah kom pa nununku mutunfacl se inge ke yac na pus,
ouinge nga insewowo in sifacna loangeyu ye motom.
11 Kom ku in sifacna akpwayeye lah len na singoul luo somla pa nga
tuh som nu Jerusalem in alu.
12 Mwet Jew uh tiana liye ngan akukuin nu sin kutena mwet in
Tempul, ac elos tia pacna liye ngan purakak mwet uh — tia in iwen
lolngok ku kutena acn saya in siti uh.
13 Ac elos tia pac ku in akpwayei nu sum ke ma elos tukakinyu kac
inge.
14 Nga ku in fahk nu sum lah pwaye nga alu nu sin God lun mwet
matu lasr uh ke nga fahsr ke Inkanek lun Leum — Inkanek se ma elos
inge fahk mu ma kikiap. Tusruktu nga wi lulalfongi ma nukewa simla
in Ma Sap lal Moses ac book lun mwet palu uh.
15 Finsrak luk in God oapana finsrak lalos uh, aok finsrak se ma fahk
mu mwet nukewa — mwet suwohs ac mwet sesuwos — ac fah moulyak
liki misa.
16 Ke ma inge, in pacl nukewa nga sang kuiyuk nufon tuh in nasnas
insiuk ye mutun God ac ye mutun mwet uh.
17 "Tukun nga muta sayen Jerusalem ke kutu yac, nga tuh folokla nu
we in us kutu mani in kasru mwet Jew wiuk, ac in tuh orek kisa.
18 Pacl se ma nga tuh oru ma inge pa elos koneyuyak in Tempul,
tukun nga aksafyela alu in aknasnas luk ah. Wangin un mwet wiyu,
ac wangin pac fohs.
19 Tusruktu oasr kutu mwet Jew su tuku Asia me wi muta we in pacl
sac. Elos pa enenu in oru tukak lalos nu sum, fin oasr ma elos ac fahk
in lainyu.
20 Ku, kom ku in sap mwet inge in fahk nu sum lah mea elos liye mu
nga sutuela kac ke nga tuh tu ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat ah —
21 sayen kas sefanna nga tuh wowoyak ac fahk ke nga tu ye mutalos:
'Nununkeyuk nga ye motowos misenge mweyen nga lulalfongi mu
mwet misa uh ac fah sifil moulyak.' "
22 Na Felix, su yohk etu lal ke Inkanek lun Leum, el aksafyela
lohngyuk sac. Ac el fahk, "Nga fah wotela ma ac orek ke lohngyuk
se inge ke pacl Lysias, leum fulat lun un mwet mweun uh, el tuku."
23 El sap mwet mweun ma taranul Paul in liyalang na, tusruk in sang
kutu pacl sukosok lal, ac fuhlela mwet kawuk lal in kasrel ac in sang
kutena enenu lal uh.

Paul Ye Mutal Felix Ac Drusilla

* **24:7** ***Kutu ma simusla sang fus 6b-8a:*** Kut motko in nununkal fal nu ke ma sap lasr uh, 7 tuh pa Lysias, sie leum lun mwet mweun, el tuku eisalla sesr ke ku lulap. 8 Na Lysias el sap mwet lainul uh in tuku nu ye motom.

24 Tukun kutu len, Felix el usal Drusilla, mutan kial, tuku. Mutan
se inge mwet Jew. Felix el solalma Paul, in lohng ke el sramsram ke
ouiyen lulalfongi lal ke Christ Jesus.
25 Tuh ke Paul el srumun ke ouiyen moul suwohs, oayapa ke sifacna
leum fac, ac ke Len in Nununku se su ac fah tuku, Felix el sangeng ac
fahk, “Kom ku in tari som. Nga fah sifil pangon kom fin oasr pacl luk.”
26 El tuh finsrak mu Paul el ac sang mani nu sel, ac ke sripa se inge
el solal pacl pus in sramsram nu sel.
27 Tukun yac luo, Porcius Festus el aolulla Felix in governor. Felix
el lungse akinsewowoye insien mwet Jew, ouinge el fililyana Paul in
presin.

25

Paul El Siyuk In Nununkeyuk El Ye Mutun Tokosra Fulat In Acn Rome

1 Len tolu tukun Festus el tuku nu in facl sac, el som Caesarea lac nu
Jerusalem,
2 yen ma mwet tol fulat ac mwet kol lun mwet Jew elos tukakunul
Paul nu sel. Elos kwafe sel Festus
3 elan welulos ke nunak lalos in usalu Paul nu Jerusalem, mweyen
elos akoo in unilya inkanek uh ke el tuku uh.
4 A Festus el fahk, “Paul el kapir oasr Caesarea, ac nga ac folokla nu
we ke pacl na sa.
5 Lela mwet kol lowos an in wiyu som nu Caesarea, ac srukak mwe
alein lowos an we, fin oasr ma koluk el orala.”
6 Festus el muta yorolos ke len oalkosr ku singoul, na el fah som nu
Caesarea. Ke len se tok ah, el muta ke acn in nununku ac sap in utuku
Paul.
7 Ke Paul el utyak, mwet Jew ma tuku Jerusalem me elos tu raunella,
ac tukakunul ke ma koluk na yohk puspis, a elos tia ku in akpwayei.
8 Tusruktu Paul el sifacna loangel ac fahk, “Wangin ma koluk nga
orala lain Ma Sap lun mwet Jew, ku lain Tempul, ku lain Tokosra Fulat
lun mwet Rome.”
9 Tusruktu Festus el lungse akinsewowoye mwet Jew uh, oru el siyuk
sel Paul, “Ya kom lungse som nu Jerusalem in tuh nununkeyuk kom
we ye mutuk, ke ma tukakinyuk kom kac inge?”
10 Paul el fahk, “Inge nga tu ke acn in nununku lun Tokosra Fulat,
yen se ma fal in nununkeyuk nga we. Wangin ma sufal nga orala nu
sin mwet Jew uh, oana ke kom sifacna etu uh.
11 Nga fin kunausla ma sap, ku orala kutena ma koluk su fal in
anwuki nga kac, nga tia suk in kaingkunla ma inge. Tusruk, fin tia
pwaye ma elos tukakinyu kac uh, wangin mwet ku in eisyuyang nu
selos. Nga lungse sruhk ma inge nu ke nununku lun Tokosra Fulat.”
12 Na tukun Festus el lolngok yurin mwet kasru lal, el fahk, “Kom
siyuk tari tuh kom in nununkeyuk sel Tokosra Fulat, ouinge ac fah
supweyukla kom nwe yorol Tokosra Fulat.”

Paul Ye Mutal Tokosra Agrippa Ac Bernice

13 In kutu pacl tok, Tokosra Agrippa ac Bernice tuku nu Caesarea in
tuh paingul Festus nu we.

14 Tukun eltal muta we ke kutu len, Festus el aketeya nu sin tokosra
sac tukak ma orek lainul Paul. El fahk, “Mwet se oasr inge su Felix el
tuh filiyana in presin ke el som.
15 Ac ke nga tuh som nu Jerusalem, mwet tol fulat ac un mwet
matu lun mwet Jew elos tukakunul nu sik ac siyuk ngan fahk mu oasr
mwatal.
16 Tuh nga fahkang nu selos mu kut mwet Rome uh tia wi sang
mwatan mwet tukakyak ke ma koluk nwe ke na el, ac mwet ma
tukakunul uh, ngetani in nununku, elan ku in loangel sifacna ye mutun
mwet lainul uh.
17 Ke elos tuku nu yenu, nga tia sisla pacl, a ke len se na tok ah nga
som nu ke nien nununku, ac sap in utuku mwet sac.
18 Mwet ma lainul uh elos tuyak, tusruktu elos tiana lainul ke kutena
ma koluk ma nga nunku mu elos ac tukakunul kac uh.
19 Pwayena ma elos lainul kac uh pa akukuin na ke alu lalos uh, ac
ke mwet se pangpang Jesus su misa tari, tuh Paul el fahk mu el moul.
20 Nga tuh tia ku in etu lah nga ac eis fuka mwe akpwayeye ma inge,
pwanang nga tuh siyuk sel Paul lah el ac tia lungse som nu Jerusalem
in orek lohngyuk se inge we ke ma tukakinyuk el kac uh.
21 Tusruktu Paul el tuh sruhk lohngyuk kacl uh in nununkeyuk sel
Tokosra Fulat, ac elan mutana ke acn se ac taranyuk el sin mwet
liyaung presin. Na pa nga sap elan mutana in presin nwe ke na nga
ku in supwalla nu yorol Tokosra Fulat.”
22 Agrippa el fahk nu sel Festus, “Nga ke sifacna lohng sramsram lun
mwet se inge.”

Na Festus el fahk, “Kom ac fah lohngol lutu.”

23 Ke len tok ah Agrippa ac Bernice eltal tuku nu ke lohm in tukeni
lulap, ac ke eltal utyak mwet uh akfulatyaltal ke kain in akfulat puspis.
Mwet kol fulat lun un mwet mweun, oayapa leum lun siti uh wi pac
tukeni sac. Na Festus el sap in utuku Paul.
24 Festus el fahk, “Tokosra Agrippa, ac kowos nukewa su wi tukeni se
inge! Kowos liye mwet se inge, su mwet Jew nukewa in acn Jerusalem,
ac elos su muta yenu, elos use kas in lain puspis kacl nu yuruk. Elos
wowoyak mu in tia lela elan moul.
25 Tuh nga tiana ku in konauk lah oasr ma koluk el orala ma fal in
anwuki el kac. Ac ke el sifacna siyuk lohngyuk kacl uh in orek sel
Tokosra Fulat, nga wotela tari nga in supwalla nu yorol.
26 Tuh wanginna kas kalem kacl yuruk ma fal nga in sim fahk nu sin
Tokosra Fulat. Pa inge sripa se oru nga usalu nu ye motowos — yokna
nu sum, Tokosra Agrippa! — tuh ke tari lohngyuk kacl uh, na ac fah
oasr ma nga ku in simis fahk kacl.
27 Mweyen wangin sripa nga in supwala sie mwet kapir, nga fin tia
akkalemye ma lainyuk el kac uh.”

26

Paul El Sifacna Loangel Ye Mutal Tokosra Agrippa

1 Tokosra Agrippa el fahk nu sel Paul, “Inge kom ku in sifacna kaskas
keim.” Paul el asroela paol ac mutawauk in fahkak kas in aksuwos lal
ouinge:

2 “Tokosra Agrippa! Nga arulana srui lah nga ku in sifacna loangeyu
ye motom misenge liki kain kas nukewa ma mwet Jew uh elos
akkolukyeyu kac —
3 yokna mweyen kom arulana etu ouiyen moul lun mwet Jew, ac
sramsram in alein lalos. Ke ma inge nga siyuk kom in mongfisrasr in
porongeyu.
4 “Mwet Jew nukewa arulana etu ouiyen moul luk oe ke nga fusr me.
Elos etu ma nga oru in facl sik ah meet, ac tok in Jerusalem.
5 Na elos funu engan in orek loh keik, elos lukun fahkak lah oemeet
me nga sie sin mwet Pharisee — u se ma suwoswos emeet in akfalye
ma sap ke alu lasr uh.
6 Ac inge nga tu inse inge in nununkeyuk ke sripen finsrak se ma
oasr sik ke wulela lun God nu sin mwet matu lasr somla —
7 nuna finsrak se na ma sruf singoul luo lun mwet lasr uh finsrak nu
kac ke elos alu nu sin God ke len ac fong. O Tokosra, finsrak se inge
pa oru mwet Jew elos tukakinyuyak uh!
8 Efu ku kowos su oasr inse inge kofla lulalfongi lah God El
akmoulyauk mwet misa uh?
9 “Nga sifacna, nga tuh nunku mu nga ac oru kuiyuk nufon in lain
Jesus lun Nazareth.
10 Pa inge ma nga tuh oru in acn Jerusalem. Nga tuh eis ku luk sin
mwet tol fulat, ac kaliya mwet lun God puspis in presin; ac ke pacl
wotla mu ac anwuki elos, nga wi pac akkeye.
11 Pacl puspis nga sap akkeokyeyuk elos in iwen lolngok uh, ac
nga srike in oru elos in lafwekin lulalfongi lalos. Nga tuh arulana
kasrkusrak selos, oru nga som pac nwe in siti ke mutunfacl saya in
kaprelosi.

Paul El Fahkak Ouiyen Forla Lal
(Orekma 9:1–19; 22:6–16)

12 “Sripa se pacna inge pa nga tuh som nu Damascus kac, wi sap ku
ac lela sin mwet tol fulat.
13 O Tokosra, nga tuh fahsr inkanek uh ke infulwen len, ke nga liye
sie kalem — saromrom liki faht uh — sarmelik lucng me ac sreyuwi
ac oayapa mwet ma wiyu ah.
14 Kut nukewa putati nu infohk uh, ac nga lohng sie pusra fahk nu
sik in kas Hebrew, ‘Saul, Saul! Efu ku kom kalyeiyu? Ke kom lainyu
kom sifacna oru kom ngalyak, oana soko kosro ox ma futungya sak
kosroh inpoun mwet kifasul uh.’
15 Na nga siyuk, ‘Leum, su kom an?’ Ac Leum el fahk, ‘Nga pa Jesus,
su kom kalyei.
16 Tuyak. Nga sikme nu sum in srisrngikomi tuh kom in mwet
kulansap luk. Kom ac fah fahkak nu sin mwet uh ma kom liye misenge,
ac ma su nga ac fah akkalemye nu sum tok.
17 Nga fah molikomla liki inpoun mwet Israel, ac liki inpoun mwet
sayen mwet Jew su nga ac supwekomla nu yorolos.
18 Kom ac fah ikasla mutalos ac furokolosla liki lohsr nu ke kalem,
ac liki ku lal Satan nu sin God, tuh ke lulalfongi lalos in nga ma koluk
lalos uh fah nunak munas nu selos, ac elos fah eis acn selos inmasrlon
mwet sulosolla lun God.’

Paul El Fahkak Ke Orekma Lal

19 “Ke ma inge, Tokosra Agrippa, nga tiana seakos aruruma se ma
sikyak nu sik inkusrao me ah.
20 Nga fahkak nu sin mwet in Damascus meet, ac in Jerusalem, na
in facl Judea nufon, oayapa inmasrlon mwet sayen mwet Jew, tuh elos
in auliyak liki ma koluk lalos ac forla nu sin God, ac oru ma su ac
akpwayei lah elos auliyak.
21 Sripa se inge oru mwet Jew elos sruokyuwi ke nga muta in Tempul
ah, ac elos srike in uniyuwi.
22 Tusruktu God El kasreyu na nwe misenge, ouinge nga tu inse inge
ac orek loh keik sifacna nu sin mwet nukewa, mwet fulat ac mwet
pusisel oana sie. Ma nga fahk uh oapana ma mwet palu ac Moses tuh
fahk mu ac sikyak:
23 lah Christ el ac keok, ac el pa mwet se oemeet ma ac moulyak liki
misa, in fahkak ke kalem lun molela nu sin mwet Jew, oayapa mwet
sayen mwet Jew.”
24 Ke Paul el fahk ma inge in sifacna loangel, Festus el woilya ac fahk,
“Paul, kom wel! Lupan lutlut lom an oru kom wella!”
25 Ac Paul el fahk, “O Festus Fulatlana, nga tia wel! Ma na pwaye pa
nga fahk uh.
26 Tokosra Agrippa! Nga arulana pulaik in kaskas nu sum, mweyen
yohk etu lom ke ma inge. Nga lulalfongi mu kom akilen ma inge
nukewa, mweyen tia lukmaiyuk insruwasrik uh.
27 Tokosra Agrippa, ku kom lulalfongi kas lun mwet palu ah? Nga
etu lah kom lulalfongi!”
28 Na Agrippa el fahk nu sel Paul, “Mea, kom nunku in furokyula nu
ke moul in Christian ke kitin pacl na?”
29 Na Paul el fahk, “Finne kitin pacl na, ku pacl loes se, nga pre nu
sin God lah kom, ac mwet nukewa ingan su lohng ma nga fahk uh, in
ekla oana nga — sayen mwe kapir keik inge!”
30 Na Tokosra Agrippa, Governor Festus ac Bernice ac mwet nukewa
saya elos tuyak,
31 ac ke elos illa, elos fahk nu sin sie sin sie, “Wanginna ma mwet se
inge orala su fal elan misa kac, ku elan kapir kac in presin.”
32 Na Agrippa el fahk nu sel Festus, “Funu mwet se inge tia ngisre in
nununkeyuk sel Tokosra Fulat Rome, lukun el taltalla.”

27

Paul El Som Nu Rome

1 Ke wotla tari mu kut ac kalla nu Italy, elos eisalang Paul ac kutu pac
mwet kapir nu sel Julius, sie captain lun un mwet mweun lun Rome
ma pangpang “U in Mweun lal Tokosra Fulat.”
2 Kut sroang nu fin oak soko ma tuku Adramyttium me, ma akola in
oayak nu ke siti ma oan weacn in Asia, na kut oacla. Aristarchus, sie
mwet Macedonia su tuku Thessalonica me, el wi kut.
3 Ke len tok ah kut oai Sidon. Captain Julius el tuh kulang nu sel Paul,
ac lela elan som sun mwet kawuk lal uh, elos in ku in kasrel sang ma
el enenu.
4 Kut kalot liki acn we, ac ke kut iwe eng uh, kut ut layen ma mihs
ke tuka Cyprus.

5 Ke kut kal alukela meoa se sisken Cilicia ac Pamphylia, kut sun acn
Myra in Lycia.
6 Na Captain Julius el konauk oak soko we ma tuku Alexandria me,
su akola in oayak nu Italy, na el sap kut sroang nu fac.
7 Ke sripen arulana upa eng uh, kut kakasrisrikna kal ke lusen len
ekasr, oru kut pahtlac in oai ke sie acn apkuran nu Cnidus. Ke sripen
kut iwauk eng uh oru kut tia ku in kal suwosot, na kut putati ut ten ke
layen ma mihs ke tuka Crete, sasla sisken Foko Salmone.
8 Ke sripen arulana upa kal sac, kut pihn pe acn uh nwe ke na kut
sun acn se pangpang "Molsron Wowo," apkuran nu ke siti Lasea.
9 Kut muta we ke pacl na loes se, sun pacl na sensen in kalkal,
oayapa in pacl sac alukela tari Len in Eela Ma Koluk.* Ouinge Paul
el sensenkakunulos ac fahk,
10 "Nu suwos kewa, nga akilen lah kal se lasr ingela ac arulana mwe
fosrnga yohk. Koanon oak uh oayapa oak uh ku in musalla, ac ku pac
in oasr mwet misa."
11 Tusruktu Captain Julius el tuh porongo kas lun mwet se us oak uh
ac mwet se oka oak uh, liki kas lal Paul.
12 Molsron sac sufal in muta we ke pacl in mihsrisr, oru inkaiyen
mwet uh ke elos in oayak nu meoa, ac srike in sun Molsron Phoenix
fin ku, elos in tuh muta we ke pacl in mihsrisr uh. Molsron Phoenix
oasr ke tuka Crete, su oan tulanya roto eir ac roto epang.

Sie Paka In Meoa Uh
13 Eng na fisrasr se tuhtuh layen nu eir me, ac mwet uh nunku mu
elos ac ku in orala ma elos akoo uh, ouinge elos olak kawuk uh, ac
oayak ut na sisken acn Crete.
14 Tusruk tia paht na eng na upa se — eng se ma pangpang "Kuta
Epang" tuhme fin tuka uh me.
15 Eng sac sun oak uh, ac ke upa kut in kisrung eng uh, kut tila srike
in lain, a kut fuhlela eng uh in pahtkakin na oak uh.
16 Mihs kutu ke kut kal nu eir in tuka srisrik Cauda. Ke kut sun mihs
sac, finne upa nu sesr kut tuh ku in kapriya reoa fin oak uh.
17 Elos amakunak reoa uh nu fin oak ah, ac sang sucl lulap awiya
oak lulap soko ah. Elos sensen mu elos ac ku in loangyak fin puk se
sisken acn Libya, ouinge elos amakinya nes uh, ac fuhlela oak uh in
pahtkakinyuk ke eng uh.
18 Paka sac srakna tuhtuh, ouinge in len se tok ah elos mutawauk in
sisla kutu koanon oak uh nu in kof ah,
19 ac ke len toko ah, elos sisla pac kutu kufwen orekma ke oak uh nu
in kof ah.
20 Ke len na pus kut tiana ku in liye faht oayapa itu uh, ac paka uh
upalana. Na wanginla finsrak lasr mu kut ac moul.
21 Tukun mwet uh tiana mongo pacl na loeloes se, Paul el tuyak
inmasrlolos ac fahk, "Mwet kawuk, kowos funu lohng ma nga fahk ah,
ac tia oayak liki acn Crete, lukun tiana oasr ma musalla ku tuhlac.
22 Tusruktu, inge nga kwafe nu suwos in akkeye kowos! Wangin
siena suwos ac fah tuhlac moul la, a oak uh mukena ac fah musalla.
23 Tuh sie lipufan lun God su nga alu nu se ac nga ma lal, tuku nu
yuruk fong

* **27:9** ***Len in Eela Ma Koluk:*** liye Exo 29:33 ac Lev 1:4.

24 ac fahk, ‘Paul, nikmet sangeng! Kom ac fah nununkeyuk ye mutun
Tokosra Fulat. Ac ke kulang lun God nu sum, El molela moul lun mwet
nukewa ma wi kom ke kal se inge.’
25 Ke ma inge kowos akkeye kowos! Tuh nga lulalfongi in God mu
ma nukewa ac fah sikyak oana ke fwackme nu sik ah.
26 Tusruktu, kut ac mau ipipyak likin sie tuka.”

27 Ke fong aksingoul akosr ah, eng uh pahtkakin oak uh in Meoa
Mediterranean. Ke infulwen fong sac, selu uh lumauk mu kut
apkuranna nu pe acn uh.
28 Ouinge elos koela ah soko, kapriya ma toasr se nu kac, ac elos
konauk tuh na fit siofok longoul loaliyen acn sac; na tok kutu elos
sifilpa oru tuh na fit eungoul na.
29 Elos sensen mu oak uh ac ipipyak fin eot uh, oru elos koela kawuk
akosr ke kapin oak uh, ac salka in tari lenelik.
30 Selu uh srike in kaingla liki oak uh. Elos koela reoa ah nu in kof
uh, ac oru mu elos ac sisla pac kutu kawuk ke mutun oak uh.
31 A Paul el fahk nu sel Captain Julius ac mwet mweun lal uh, “Selu
uh fin tia mutana fin oak uh, kowos ac tia ku in moulla.”
32 Ouinge mwet mweun uh supukla sucl ma kapri reoa soko ah, ac
fuhlela in pahtlah.

33 Ke tufahna kalmelik len uh, Paul el kwafe nu selos nukewa in
mongoi. El fahk, “Len singoul akosr lac nu misenge kowos soenna
kang kutena ma.
34 Inge nga kwafe kowos in mongoi. Kowos enenu na in mongoi
kowos in kui. Tia soko aunsifowos ac fah tuhlac.”
35 Tukun Paul el fahk ma inge, el eis kutu bread, sang kulo kac nu
sin God ye mutalos nukewa, ac kunsalik ac mutawauk in mongo.
36 Ma inge akkeye nunak lalos, na elos nukewa eis pac kutu mongo
uh ac mongoi.
37 Pisen mwet fin oak uh, luofoko itngoul onkosr.
38 Tukun mwet nukewa mongo tari, elos mutawauk in akmulalaye
oak uh, ac sisla nufon wheat uh nu in kof uh.

Oak Uh Fokfoki

39 Ke lenelik selu fin oak uh tia akilen pe acn uh, tuh elos liye inalok
se oasr likinpot we, ac elos wotela selos mu fin ac ku elos ac orauk oak
uh in mwesia we.
40 Ouinge elos wotela kawuk uh ac tilmakinya nu in kof uh. In pacl
sac pacna, elos tulala sucl ma sang kapriya sukan ikwik uh. Na elos
amakunak nes se ke mutun oak ah, eng uh in mau usak oak uh nu
finmes ah.
41 Tusruktu oak uh sun fin puk se ye kof uh ac mwesia kac. Mutun
oak uh fulfuli tia ku in mukuikui, ac kapin oak uh fokfoki ipsrisrikla
ke noa lulap uh.

42 Mwet mweun uh nunkauk in uniya mwet kapir uh nufon, elos in
mau tia kofyak nu pe acn uh ac kaingla.
43 Tusruktu captain lun mwet mweun uh kena molella Paul, na el
kutongya pwapa lalos ac sap mwet nukewa ma ku in kofkof in atula
meet nu inkof uh ac kofyak nu pe acn uh;

44 ac mwet ma tia ku in kofkof in sruokya ipinsak ku polosak ma musalla ke oak uh, ac kofkofkin. Na pa inge ma kut oru pwanang kut ku in sun finmes ah.

28

In Acn Malta

1 Ke kut sun finmes ah kut etauk lah inen tuka sac pa Malta.
2 Mwet in acn sac arulana kulang nu sesr. Elos tanak e se, paing kut, ac suli kut nu kac, mweyen mutawauk in af ac arulana upa ohu ah.
3 Paul el orani kahp in etong se ac mutawauk in sang nu ke e uh, na serpent pwasin soko pulauk fol uh ac orakak ac ngalisya paol ac atlana kac.
4 Mwet in acn sac liye ke serpent soko ah atla ke paol Paul, ac elos fahk nu sin sie sin sie, “Sahp mwet se inge mwet akmas se, mweyen el nwe tia misa meoa, tusruk Oakwuk Lucng uh pa el ac misa.”
5 Tusruktu Paul el osroklana serpent soko ah nu in e uh, ac wangin ma musalla kacl.
6 Elos soano na lah ac fafwak paol, ku el ac topla misa. Tusruk tukun elos soano ke pacl na loes se ac tia liye kutena ma sikyak nu sel, na elos ekulla nunak lalos ac fahk, “god se pa el!”
7 Oasr sie acn apkuran nu in acn sac su ma lal Publius, leum lun tuka sac. El paing kut ac arulana kulang nu sesr, ac kut muta yorol len tolu.
8 Papa tumal Publius uh mas ac oanna fin mwe oan kial uh ke mas fol ac musen fohk srah. Paul el utyak nu infukil sel uh ac pre kacl, el filiya paol facl ac akkeyalla.
9 Ke ma se inge orekla ah, na mwet mas nukewa fin tuka sac tuku ac wi pac akkeyeyukla.
10 Elos use mwe kite puspis nu sesr, ac tok ke kut mukuiyak in som, elos use ma nukewa kut enenu uh nu fin oak uh.

Som Malta Lac Nu Rome

11 Tukun malem tolu, kut kalla fin oak soko Alexandria me, ma tuh muta ke tuka sac ke pacl in mihsrisr uh. Inen oak soko ah pa “God Fak.”
12 Kut oai ke siti Syracuse ac muta we len tolu.
13 Kut sifilpa kal we lac ac oai ke siti Rhegium. Ke len tok ah eng se mutawauk in tuhtuh eir me, ac tukun len luo kut sun siti srisrik Puteoli.
14 Oasr kutu mwet lulalfongi we su siyuk kut in muta yorolos ke wik se. Na kut fah som nu Rome.
15 Mwet lulalfongi in acn Rome elos lohngkutyak, ac tuku osun nu sesr e ke acn se pangpang “Nien Kuka lun Appius” ac “Lohm in Mongla Tolu Lun Mwet Fahsr.” Ke Paul el liyelosyak el sang kulo nu sin God, ac arulana kui nunkal.

In Acn Rome

16 Ke kut sun acn Rome, elos lela Paul elan sifacna muta ke sie lohm, tusruktu oasr sie mwet mweun in taranul.
17 Tukun len tolu, Paul el pangon mwet kol lun mwet Jew in acn sac elos in tukeni nu sie. Ke elos fahsreni, el fahk nu selos, “Mwet Israel wiuk, nga nwe tia orala kutena ma koluk lain mwet wiasr, ku kunausla kutena ouiya ma mwet matu lasr somla elos oakiya nu sesr, a elos tuh

filiyuwi sie mwet kapir in acn Jerusalem, ac eisyuyang nu sin mwet Rome uh.
18 Tukun mwet Rome elos kusen siyuk nu sik, elos ke tuleyula
mweyen elos tia konauk kutena ma koluk fal in anwuki nga kac.
19 A ke mwet Jew elos tia insese nu kac, pwanang nga tuh suk in
nununkeyuk nga sin Tokosra Fulat, finne wangin mwe tukak luk in
lain mwet luk kac.
20 Pa inge sripen nga siyuk nga in liye kowos ac in sramsram nu
suwos. Aok, nga kapiri ke sein inge ke sripen el su mwet Israel elos
finsrak kac."
21 Ac elos fahk nu sel, "Wanginna leta kut eis Judea me keim, ac
wangin pac mwet lasr tuku we me in tuh srumun nu sesr ma orek we,
ku in fahk kutena ma koluk keim.
22 Tusruktu kut ke lohng nunak lom, mweyen kut lohng lah in acn
nukewa, mwet uh lain u sasu se ma kom wi ingan."*
23 Na elos pakiya sie len elos in osun nu sel Paul, ac ke sun len sac
mwet puspis tukeni nu yorol yen el muta we. Mutawauk ke lotutang
nwe ke fongeni, el aketeya nu selos kalmen Tokosrai lun God, ac el
srike in furokolosla in lulalfongi ke Jesus ke el luti ke Ma Sap lal Moses
ac ke ma simusla lun mwet palu.
24 Kutu selos lulalfongi lah ma el fahk uh pwaye, ac kutu tiana
lulalfongi.
25 Na ke elos tiana nunak se lac inmasrlolos ke mwe luti lal Paul, elos
mutaweak in fahsrelik, tukun Paul el fahkla kas se inge: "Pwayena kas
lun Ngun Mutal nu sel mwet palu Isaiah, ma el tuh fahk nu sin mwet
matu lowos somla,
26 fahk mu:
'Som ac fahk nu sin mutunfacl se inge:
Kowos ac fah lohng na lohng, a tia kalem kac;
Kowos ac fah liye na liye, a tia akilenak,
27 Mweyen nunak lun mutunfacl se inge upa,
Ac elos fonosya insraclos
Ac kaliya mutalos.
Funu tia ouinge mutalos lukun liye,
Ac sraclos lukun lohng,
Ac nunak lalos lukun kalem kac,
Ac elos lukun forma nu sik, God El fahk,
Ac nga lukun akkeyalosla.' "
28 Na Paul el aksafye sramsram lal uh ac fahk, "Kowos in etu lah
pweng ke molela sin God me uh supweyukla tari nu sin mwet sayen
mwet Jew, ac elos ac fah porongo!" [
29 Tukun Paul el fahk ma inge, na mwet Jew elos fahsrelik, akukuin
na upa inmasrlolos.]
30 Ke lusen yac luo, Paul el muta in sie lohm ma el moli elan muta
kac, ac el paing mwet nukewa su tuku nu yorol.
31 El pulaik in fahkak ke Tokosrai lun God, ac wangin mwet ikolilya
in luti nu sin mwet uh ke Leum Jesus Christ.

* **28:22** ***u sasu se ma kom wi ingan:*** liye Orek 24:5.

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet ROME

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet ROME

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet Rome tuh simla nu sin church in acn Rome in akkalemye lah Paul el akoo in som nu yorolos. El nunku elan orekma inmasrlon mwet Christian we ke kitin pacl, na toko el finsrak mu elos in kasrel ke inkanek lal nwe Spain. El sim in aketeya ma el kalem kac ke lulalfongi lun mwet Christian, ac oayapa ouiyen moul fal mwet Christian in moulkin in fahkak lulalfongi lalos. Book se inge pa fahkak nufon nunak lal Paul, yohk liki kutena book saya.

Tukun Paul el simusla kas in painguk lal nu sin mwet in church Rome, ac akkalemye lah el pre kaclos, el fahkak sripa yohk lal in leta se inge: "Wosasu uh akkalemye ma God El oru in aksuwosyela mwet uh ye mutal: pa ke lulalfongi mukena, mutawauk nu ke safla" (1:17).

Toko Paul el akyokye aketeya lal ke nunak sac. El akkalemye lah mwet nukewa, mwet Jew oayapa mwet sayen mwet Jew, enenu in aksuwosyeyuk ye mutun God, mweyen mwet nukewa oasr ye ku lun ma koluk. Mwet uh aksuwosyeyuk yurin God ke sripen lulalfongi lalos ke Jesus Christ. Tok Paul el aketeya moul sasu lun mwet su fungyang nu sin Christ, ac ma inge sikyak ke sripen akupasri sasu lalos nu sin God. El su lulalfongi Christ, oasr misla lal yurin God, ac Ngun lun God aksukosokyalla liki ku lun ma koluk ac ku lun misa. In chapter 5 nu ke chapter 8 Paul el sramsramkin sripen Ma Sap lun God, ac oayapa ku lun Ngun lun God in moul lun sie mwet lulalfongi. Na Paul el srike in aketeya lah mwet Jew, ac mwet sayen mwet Jew, elos ac akfalyelos fuka nu ke oakwuk lun God nu sin mwet nukewa. El konauk mu ke mwet Jew elos tuh lusulla Jesus, ma inge ipin pacna oakwuk lun God, tuh mwet nukewa in ku in wi ipeis ke lungkulang lun God in Jesus Christ, ac Paul el lulalfongi mu mwet Jew fah tia lusla Jesus nwe tok. Ke saflaiya, el aketeya lah mwet Christian uh in moul fuka, yokna ke ouiyen lungse sie sin sie. El oayapa sramsramkin nunak yohk tolu inge: kulansap nu sin God, ma kunen mwet Christian nu ke facl selos ac nu sin sie sin sie, ac ke luman sulela lalos ke nunak na pwaye lun insialos. El aksafye leta se inge ke kas in wilkas nu sin mwet kawuk lal, ac kas in kaksakin God.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla ac mwe nunak yok 1:1–17
Mwet uh enenu in moliyukla 1:18—3:20
Inkanek in molela lun God 3:21—4:25
Moul sasu in Christ 5:1—8:39
Oakwuk lun God ke mwet Israel 9:1—11:36
Ouiyen moul lun mwet Christian 12:1—15:13
Wilkas ac kas in aksafye 15:14—16:27

1 Ma sel Paul, mwet kulansap lun Christ Jesus, ac sie mwet sap su
God El sulela ac pangon in fahkak Pweng Wo lal.
2 Pweng Wo se inge God El tuh wulela kac in kas lun mwet palu lal
in pacl loeloes somla, oana ke simla in Ma Simusla Mutal.

3 Pweng se inge ma ke Wen natul, Leum lasr Jesus Christ. Ke el moul
in mwet, el isusla sie sin fwilin tulik natul David,
4 ac ke el moul in luman God, akkalemyeyuk ke ku lulap lah el Wen
nutin God ke akmoulyeyukyak el liki misa.
5 God El ase lungkulang se inge tuh nga in sie mwet sap inen Christ,
ac tuh nga in pwanma mutanfahl nukewa nu ke moul in lulalfongi ac
akos.
6 Na kowos su muta in acn Rome, kowos wi pac oaoala yurin mwet
inge, mweyen God El pangon kowos tuh kowos in mwet lun Jesus
Christ.
7 Ke ma inge nga sim nu suwos nukewa in acn Rome. God El lungse
kowos ac El pangon kowos tuh kowos in mwet lal:
Lela God Papa tumasr ac Leum Jesus Christ in asot lungkulang ac
misla nu suwos.

Pre In Sang Kulo

8 Ma se meet, nga kulo nu sin God luk keiwos nukewa inen Jesus
Christ, mweyen mwet faclu nufon elos lohng ke lulalfongi lowos.
9 God El mwet loh luk lah ma nga fahk uh pwayena — God se su
nga orekma nu se ke insiuk nufon ke nga luti Pweng Wo ke Wen natul.
God El etu lah nga esam kowos
10 pacl nukewa ke nga pre. Nga siyuk tuh, fin ou lungse lun God, El
fah oru tuh nga in ku in fahsrot nu yuruwos ke pacl na sa.
11 Mweyen nga kena liye kowos, tuh nga in akkeye kowos ke mwe
akinsewowo lun ngun.
12 Kalmen ma nga fahk uh pa kut kewa fah akasrui — lulalfongi
lowos ac kasreyu, ac lulalfongi luk ac fah kasrekowos.
13 Mwet wiuk in lulalfongi, nga ke kowos in etu lah pacl puspis nga
akoo in fahsrot nu yuruwos, tusruktu pacl nukewa oasr na ma se ikolyu
ngan tia orala. Nga kena tuh nga in ku in kifasla kutu inmasrlowos,
oapana ke nga oru inmasrlon mwet in mutunfacl saya.
14 Nga enenu na in kasru mwet nukewa: mwet ma muta in kalem
oayapa mwet srakna muta in lohsr; nu sin mwet etauk, ac nu sin mwet
nikin.
15 Pa oru nga arulana ke fahkak Pweng Wo nu suwos pac su muta
Rome.

Ku Lun Wosasu

16 Arulana yohk yukinyen Wosasu sik; tuh pa inge inkanek in molela
na ku lun God nu selos nukewa su lulalfongi — nu sin mwet Jew meet,
ac oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew.
17 Tuh Wosasu uh akkalemye ma God El oru in aksuwosyela mwet
uh ye mutal: pa ke lulalfongi mukena, mutawauk nu ke safla. Oana
Ma Simusla uh fahk, “El su aksuwosyeyuk ye mutun God ke lulalfongi
fah moul.”

Ma Sufal Lun Mwet Uh

18 Kasrkusrak lun God akkalemyeyuk inkusrao me, lain ma koluk ac
ma sufal nukewa lun mwet, mweyen ouiya koluk lalos lohsrala ma
pwaye in tia eteyuk.
19 God El kaelos, mweyen ma mwet uh ku in etu ke God kalem na
selos, mweyen God sifacna El oru in kalem selos.

1:17 Hab 2:4

20 Finne tia ku in liyeyuk ku lun God su kawil ac elah mutal lal, a oe
ke mutaweyen orekla faclu God El akkalemye ma inge ke ma El orala.
Ouinge elos tia ku in oru kutena kas in taltal ke ma koluk lalos.
21 Elos etu God, tusruktu elos tia akfulatyal oana ma fal elos in oru,
ac elos tia pac sang kulo nu sel. A nunak lalos wangin sripa, ac lalfon,
ac lohsrlana.
22 Elos fahk mu elos lalmwetmet, tusruktu elos lalfon.
23 Elos tia alu nu sin God su moul ma pahtpat, a elos alu nu sin ma
lumweyukla nu ke luman mwet, ku won, ku kosro, ku ma orakrak.
24 Ke sripen ouiya fohkfok lalos, God El lela elos in oru na lungse
lalos, ac nunak fohkfok lalos kololos in oru mwe mwekin yurin sie sin
sie.
25 Elos forla liki ma pwaye ke God nu ke ma kikiap. Elos alu ac
kulansupu ma God El orala, ac tia alu nu sel su orala ma uh, su fal in
kaksakinyuk nwe tok! Amen.
26 Ke sripen elos oru ma inge, God El fuhlelosla nu ke lung lun ikwa
su mwe akmwekin yoklana. Finne mutan uh, wanginla kena lalos nu
ke mukul, a elos oru ma na sufal inmasrlolos sifacna.
27 In lumah sacna, mukul uh oayapa wanginla kena lalos nu ke
mutan, ac arulana upa nunak in kosro lalos yurin mukul nu sin mukul.
Elos oru mwe akmwekin yurin sie sin sie, ouinge elos sifacna eis in elos
kaiyuk ma fal nu selos ke sripen orekma koluk lalos.
28 Ke sripen mwet uh srangesr in nunku ke etauk pwaye ke God, na
pa El fuhlelana elos in sifacna oru nunak sakirik lalos, pwanang elos
oru ma na sufal elos in oru.
29 Elos sessesla ke kain koluk nukewa: nunak koluk, rapku, ac
wenteisr; elos arulana sok, akmas, anwuk, kutasrik ac sulallal. Elos
mwet lesrik
30 ac kaskas in akkolukye sie sin sie. Elos srunga God, enum in
kaskas, inse fulat ac filang. Elos kinauk inkanek in alein, ac seakos
papa nina.
31 Elos koflana akilen inmasrlon ma wo ac ma koluk. Elos tia liyaung
wulela lalos, ac wangin kulang ac pakoten lalos nu sin mwet.
32 Elos etu lah ma sap lun God fahk mu mwet su moulkin ouiya inge,
fal elos in misa. Tusruktu elos nuna oru na ma inge, ac elos oayapa
akkeye mwet saya ma oru ma inge.

2

Nununku Lun God

1 Ac kom, kawuk luk, ya kom nununku mwet saya? Wanginna sripa
kom in nununku mwet, finne su kom an. Mweyen ke kom nununku
mwet saya u, a kom wi pac oru ouiya ma elos oru, kom sifacna
liskomla.
2 Kut etu lah God El suwohs ke El nununkalos su oru kain in ouiya
inge.
3 A kom, kom wi oru kain in ouiya ma kom nununku mwet ngia kac!
Ya kom nunku mu kom ac ku in kaingkunla nununku lun God?
4 Ku sahp kom pilesru kulang lulap ac muteng ac mongfisrasr lun
God! Ya kom tia akilen lah God El kulang ke sripen El kena kolkomla
nu ke auliyak?

5 Tusruktu ke sripen upa na insiom ac kom likkeke, kom sifacna
akyokye kaiyuk nu sum ke Len se God El fah akkalemye kasrkusrak
ac nununku suwohs lal.
6 Tuh God El ac fah moli nu sin mwet nukewa fal nu ke orekma lalos.
7 Oasr mwet su oaru na in oru ma wo, ac elos suk ohi, wolana, ac
moul kawil sin God. Na God El ac fah sang nu selos moul ma pahtpat.
8 Ac kutu mwet uh nunku kaclos sifacna ac tia lungse ma suwohs,
pwanang elos ukwe na ma sesuwos. God El fah fahkak lupan mulat ac
kasrkusrak lal nu selos su ouinge.
9 Ac fah oasr keok ac waiok nu selos nukewa su oru ma koluk — nu
sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew.
10 Tusruktu God El fah sang wolana, sunak, ac misla nu selos nukewa
su oru ma wo — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet sayen
mwet Jew.
11 Tuh God El tia sulosol mwet.
12 Ma Sap lal Moses finne wangin yurolos su tia mwet Jew, ke elos
oru ma koluk elos ac nuna tuhlac na. Ma Sap u ma nu sin mwet Jew,
na ke mwet Jew elos oru ma koluk, elos ac fah nununkeyuk fal nu ke
Ma Sap.
13 Tuh mwet uh tia aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen elos lohng
Ma Sap uh, ac ke sripen elos akos ma sapkinyuk ke Ma Sap uh.
14 Ma Sap lal Moses tuh tia itukyang nu sin mwet sayen mwet Jew.
Tusruktu kutena pacl elos moul fal nu ke ma sap mweyen na elos
sifacna nunkauk mu fal, na elos akkalemye lah elos oakiya ma sap nu
selos sifacna, finne wangin Ma Sap lal Moses yurolos.
15 Ouiyen moul lalos sifacna fahkak lah ma sapkinyuk in Ma Sap u
simla insialos. Oayapa elahlos wi pac akpwayeye ma se inge, mweyen
kutu pacl u nunak na lalos akkalemye nu selos ma su wo ac ma su
koluk.
16 Fal nu ke Pweng Wo su nga luti kac, ac fah ouinge ke Len se ma
God El fah nununku nunak lukma lun mwet nukewa ke Jesus Christ.

Mwet Jew Ac Ma Sap

17 A funu kom — kom sifacna fahk mu kom mwet Jew, ac kom filiya
finsrak lom fin Ma Sap, ac konkin mu oasr kupasr lom nu sin God.
18 Kom etu ma lungse lun God, ac kom lotela ke Ma Sap u in sulela
ma suwohs.
19 Kom sifacna oru mu kom mwet kol nu sin mwet kun, ac kalem nu
selos su muta in lohsr.
20 Kom aketeya nu sin mwet lalfon, ac kom mwet luti nu selos su
sulalkung. Kom lulalfongi mu ke sripen Ma Sap u oasr sum, kom etu
ma nukewa ac ma nukewa kom fahk u pwayena.
21 Kom luti mwet saya — ac efu kom tia luti kom sifacna? Kom fahkak
mu, “Nik kom pisrapasr,” ac kom, kom tia pisrapasr?
22 Kom fahk mu, “Nik kom kosro,” ac kom, ya kom tia kosro? Kom
kwase ma sruloala. Ac kom, ya kom tia pisre ma in tempul lalos u?
23 Kom konkin mu Ma Sap lun God oasr yurum. Ac kom, ya kom tia
akmwekinye God ke kom kunausla Ma Sap lal?
24 Ma Simusla u fahk, “Mwet in mutunfacl saya elos kaskas kupatol
ke Een God, ke sripowos mwet Jew.”
25 Kom fin akos Ma Sap, oasr sripen kosrala lom; tusruktu kom fin
seakos Ma Sap, wangin sripen kosrala lom.

26 Mwet pegan elos tia kosrala, tusruktu elos fin akos ma sapkinyuk
ke Ma Sap, ya God El ac tia akilenulos oana elos in mwet kosrala?
27 Ouinge mwet pegan elos ac fah nununkekowos mwet Jew, mweyen
kowos kunausla Ma Sap, finne Ma Sap u simla oasr yuruwos ac kowos
kosrala. A elos akos Ma Sap, elos ne tia kosrala in mano.
28 Na su win mwet Jew na pwaye, ma kosrala na pwaye? Tiana mwet
se ma mwet Jew ke luku, su kosrala na ke manol.
29 Mwet Jew na pwaye pa mwet Jew ke insia, su kalmeya pa mwet
se su kosrala lal oan insial. Ma inge orekma lun Ngun lun God, tia ke
Ma Sap ma simla uh. Kain mwet se inge eis kaksak sin God, ac tia sin
mwet.

3

1 Na mea, oasr ma ac wo nu sin mwet Jew yohk liki mwet saya uh?
Ya oasr sripen kosrala?
2 Aok, arulana yohk na pwaye, in ouiya nukewa! Ma se meet, God
El tuh sang kas lal nu sin mwet Jew.
3 Tusruktu fuka, kutu selos fin tia oaru nu ke kas lal? Ya kalmac pa
God El ac tia pac oaru?
4 Tia ku! God El pwayena, finne mwet nukewa mwet kikiap. Oana
ke Ma Simusla fahk,
"Suwohs lom ac fah kalem ke kas lom;
Ke pacl kom orek nununku, suwohs uh ac fah ma lom."
5 Na ma koluk kut oru uh fin akkalemyela suwoswos lun God nu sin
mwet uh, na fuka? Ya kut ku in fahk mu God El tafongla ke El kai kut?
(Ke nga fahk ouinge, nuna ma na mwet uh ac siyuk.)
6 Tiana ku! God El fin sesuwos, El ac nununku faclu fuka?
7 Tusruktu fuka fin orekma sesuwos luk pa oru mwet uh in arulana
akfulatye wolana lun God, ke sripen suwoswos lal kalemla liki meet?
Efu ku ngan srakna nununkeyuk oana sie mwet koluk?
8 Na efu kut tia tari fahk mu, "Lela kut in oru ma koluk, tuh ma wo
uh in sikyak"? Pwaye lah kutu mwet uh akkolukyeyu ac fahk mu nga
kaskas ouinge! Elos ac fah eis lusla, fal nu ke ma elos oru.

Wangin Sie Mwet Suwohs

9 Na fuka, ya kut mwet Jew wo liki mwet in mutunfacl saya? Mo, kut
tiana wo lukelos! Nga akkalemye tari lah mwet Jew ac mwet saya uh
tukenina muta ye ku lun ma koluk.
10 Oana Ma Simusla uh fahk:
"Wangin sie mwet suwohs ye mutun God,
11 Wangin mwet kalem ke ma suwohs,
Wangin mwet suk God.
12 Elos nukewa forla liki God;
Elos nukewa tafongla;
Wangin sie mwet oru ma suwohs, tiana sie.
13 Kaskas kutasrik lalos kolla mwet nu ke misa;
Kikiap sulallal sroma fin lohulos,
Ac kas in aksangeng tuku liki oalulos, oana pwasin tuku liki oalin
serpent;
14 Sramsram lalos sessesla ke kas in selnga na koluk.
15 Elos sa na in akkeokye ac uniya mwet;

3:4 Psa 51:4

16 Yen nukewa elos fahsr we, elos kunausla acn ac sang ongoiya
nu sin mwet.
17 Elos tia etu inkanek in orek misla inmasrlon mwet,
18 Ac elos tia pac etu in sangeng sin God."
19 Inge kut etu lah ma nukewa ma sapkinyuk in Ma Sap uh ma na
nu selos su muta ye Ma Sap, tuh in tulokinya kas in laflafu nukewa lun
mwet, ac oru tuh faclu nufon in nununkeyuk sin God.
20 Tuh wangin mwet aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen el
akfalye Ma Sap. Pwayena ma Ma Sap uh oru pa in akkalemye nu
sin mwet uh lah elos orekma koluk.

God El Aksuwosye Kut Nu Sel Fuka

21 Na inge, God El fahkak tari nu sin mwet uh inkanek lal in
aksuwosyelos ye mutal. Tiana ma ke ma sap, finne Ma Sap lal Moses
ac mwet palu elos tuh orek loh kac.
22 God El aksuwosye mwet uh nu sel ke lulalfongi lalos in Jesus Christ.
El oru ouinge nu sin mwet nukewa su lulalfongi ke Christ, mweyen
yorol wangin srisri:
23 mwet nukewa orekma koluk, ac elos nukewa tia sun lupan wolana
se ma God El akoo nu selos.
24 A ke lungkulang lun God su El ase ke wangin molo, mwet nukewa
aksuwosyeyuk ye mutal ke Christ Jesus, su aksukosokyelosla.
25 Ac God El eisalang Christ, tuh ke sripen misa lal fin sakseng, mwet
uh fah ku in eis nunak munas ke ma koluk lalos ke elos lulalfongi in
el. God El oru ouiya se inge in fahkak suwoswos lal. In pacl meet ah,
El tuh mongfisrasr ac sifacna sulela Elan tia lohang nu ke ma koluk
lun mwet uh.
26 A in pacl inge El lohang nu ke ma koluk lalos, in akkalemye
suwoswos lal. Ouinge El sifacna fahkulak lah El suwoswos, ac lah El
aksuwosye mwet nukewa su lulalfongi ke Jesus.
27 Na mea kut ku in konkin kac? Wangin! Ac efu? Ya kut ku in fahk
mu mweyen kut akos Ma Sap? Mo! Ma na ke sripen kut lulalfongi.
28 Tuh kut etu tari lah sie mwet el aksuwosyeyuk yurin God ke
lulalfongi mukena, ac tia ke el oru ma sapkinyuk in Ma Sap.
29 Ku mea, God El God lun mwet Jew mukena? Ya El tia God lun
mwet sayen mwet Jew an pac? Aok, El God pac lalos.
30 Oasr God sefanna, ac El ac aksuwosye mwet Jew ac oayapa mwet
sayen mwet Jew ke lulalfongi lalos.
31 Na fuka — kalmen ma inge pa ke sripen lulalfongi se inge kut ac
sisla Ma Sap? Mo, tia ouinge; a kut akkeye Ma Sap.

4

Abraham El Sie Mwe Srikasrak

1 Na mea kut ac srumun inge kacl Abraham, papa matu tumun mwet
Jew uh? Mea tuh sikyak nu sel?
2 God El fin aksuwoswosyal ke sripen orekma lal, na oasr ma el ku
in konkin kac — tusruktu tia ye mutun God.
3 Ma Simusla uh fahk, "Abraham el filiya lulalfongi lal in God ac ke
sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwoswos."
4 Sie mwet su orekma el eis molin orekma lal, na moul se inge tia
mwe kite se, a molin orekma lal.

5 A mwet se su lulalfongi in God, ac tia filiya lulalfongi lal ke orekma
wo lal sifacna, pa inge mwet se su God El ku in nunak munas nu sel
ke ma koluk lal, ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet
suwohs.
6 Pa inge kalmen ma David el fahk ke el kaskas ke insewowo lun
mwet se su God El oakla mu el suwohs, finne wangin ma el oru:
7 "Insewowo elos su ma koluk lalos nunak munas nu selos,
Su orekma koluk lalos tuleyukla!
8 Insewowo el su Leum El tia oakla ma koluk lal!"
9 Ya insewowo se ma David el kaskas kac inge, ma na nu sin mwet
kosrala mukena? Mo, ma pac nu selos su tia kosrala. Tuh oana ma nga
fahk tari, Ma Simusla uh fahk mu, "Abraham el filiya lulalfongi lal in
God ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwoswos."
10 Ma se inge sikyak ngac? Meet liki Abraham el kosrala ku tukun el
kosrala? Ma meet, tia ma toko.
11 El tuh kosrkosrla tok, ac kosrala lal sie akul in akkalemye lah,
ke sripen lulalfongi lal, God El oakal sie mwet suwoswos meet liki el
kosrala. Ke ma inge Abraham el oana papa tumun mwet nukewa su
lulalfongi in God, ac God El oakalos mwet suwoswos ye mutal, elos
finne tia kosrla.
12 El papa pac tumalos su kosrala, aok, elos su oayapa moul in
lulalfongi oana papa tumasr Abraham el moulkin meet liki el tuh
kosrala.

Wuleang Lun God Ma Nu Selos Su Lulalfongi

13 Ke God El wulela nu sel Abraham ac fwilin tulik natul mu faclu
ac fah ma lal, El oru ouinge, tia mweyen Abraham el akos Ma Sap, a
mweyen el lulalfongi ac el oaoala sie mwet suwoswos ye mutun God.
14 Tuh fin ma God El wuleang kac ac itukyang na nu selos su akos
Ma Sap, na ac wangin kalmen lulalfongi lun mwet uh, ac wuleang lun
God wangin sripa.
15 Seakos lun mwet nu ke Ma Sap lun God pwanang kasrkusrak lal,
tusruktu yen ma wangin ma sap we, wangin pac seakos ma sap.
16 Ke ma inge, wuleang se inge oakwuki fin lulalfongi, tuh in arulana
kalem lah wuleang se inge oanu sie mwe kite lun God su wangin molo,
nu sin fwilin tulik natul Abraham nukewa — tia nu selos mukena su
akos Ma Sap, a oayapa nu selos su lulalfongi oana Abraham. Tuh
Abraham el papa tumasr nukewa in ngun;
17 oana Ma Simusla uh fahk, "Nga ac oru kom in papa tumun
mutanfahl puspis." Ke ma inge wulela sac pwayena mweyen ma sin
God me, su Abraham el lulalfongi — God su akmoulyauk mwet misa,
ac su sap lal uh oru in sikyak ma su wangin meet.
18 Abraham el sruokya lulalfongi ac finsrak lal, finne pacl ma upa na
in oasr finsrak. Pa oru el "papa tumun mutanfahl puspis." In oana ke
Ma Simusla uh fahk, "Fwilin tulik nutum ac fah pus oana itu uh."
19 In pacl sac Abraham el apkuran in sun yac siofok, ac lulalfongi lal
tiana munasla, el finne nunku ke manol lah apkuran in misa, ku kacl
Sarah lah el kofla orek tulik.
20 Lulalfongi lal tiana wanginla, ac el tiana alolo ke wulela lun God
nu sel. Lulalfongi lal akkeyal, ac el kaksakin God.
21 El etu na pwaye lah God El ku in oru ma El wulela kac.

4:17 Gen 17:5

22 Pa oru, ke sripen lulalfongi lal Abraham, “God El oakulla sie mwet
suwoswos.”
23 Kas inge “God El oakulla sie mwet suwoswos” tia simla kacl
Abraham mukena.
24 Simla pac kacsr, su ac fah oaoala mwet suwoswos ke sripen kut
lulalfongi in God su akmoulyalak Jesus Leum lasr liki misa.
25 God El eisalang Jesus nu ke misa ke sripen ma koluk lasr, ac El
akmoulyalak tuh Elan aksuwosye kut ye mutal sifacna.

5

Suwohs Ye Mutun God

1 Inge, ke kut aksuwosyeyukla tari yurin God ke sripen lulalfongi
lasr, oasr misla lasr yurin God ke Leum lasr Jesus Christ.
2 Ke sripen lulalfongi lasr in Christ, el pwenkutme in pulakin
lungkulang lun God, su kut moul kac in pacl inge. Ouinge kut arulana
engan mweyen oasr finsrak lasr lah kut ac fah ipeis ke wolana lun
God!
3 Kut oayapa engan ke mwe keok nu sesr, mweyen kut etu lah mwe
keok uh orala muteng,
4 ac ke sripen muteng lasr God El insewowo sesr, ac insewowo lal
kacsr ase finsrak lasr.
5 Finsrak se inge ac tia aktoasrye kut, tuh God El ase lungse lal nu in
kut ke Ngun Mutal, su mwe kite lal nu sesr.
6 Tuh ke pacl se kut srakna munas, Christ El misa kacsr su mwet
koluk, ke pacl ma God El pakiya.
7 Ma na upa se sie mwet in misa ke sie mwet suwoswos. Tuh sahp
ac oasr mwet lungse in misa ke sie mwet wo.
8 Tusruktu God El akkalemye lupan lungse lal nu sesrmweyen ke
pacl se kut srakna mwet koluk, Christ el misa kacsr.
9 Ke sripen misa lal fin sakseng, inge kut aksuwosyeyukla yurin God;
na arulana kalem pac lah el ac fah molikutla liki kasrkusrak lun God!
10 Tuh meet kut mwet lokoalok lun God, tusruktu El orala kut in
mwet kawuk lal ke misa lun Wen natul. Inge ke kut mwet kawuk lun
God uh, arulana kalem lah kut ac fah moliyukla ke sripen moul lun
Christ!
11 Ac tia ma inge mukenakut insewowo pac ke sripen ma God El oru
nu sesr in Jesus Christ Leum lasr, su orala tuh kut in mwet kawuk lun
God.

Adam Ac Christ

12 Ma koluk tuku nu faclu ke mwet se, ac ma koluk lal use pac misa.
Ke sripa se inge, misa ma nu sin mwet nukewa, mweyen mwet nukewa
orekma koluk.
13 Tuh oasr ma koluk faclu meet liki God El sang Ma Sap nu sel Moses;
tusruktu yen wangin ma sap we, wangin akilenyen ma koluk we.
14 In pacl lal Adam me nu ke pacl lal Moses, misa el leum fin mwet
nukewa, ac faclos pac su tia orekma koluk in ouiya se ma Adam el oru
ke el seakos sap lun God.
Adam el mwe lemlem nu ke sie su ac fah tuku.
15 Tusruktu mwet luo inge tia oana sie, mweyen mwe kite kulang
lun God tia oana ma koluk lal Adam. Pwaye lah mwet puspis misa ke
sripen ma koluk lun mwet sac. Tusruktu lungkulang lun God arulana

yohk liki, oayapa luman mwe kite ke kulang lal su ma nu sin mwet puspis, ma ke sripen lungkulang lun mwet se, su Jesus Christ.

16 Oayapa oasr ekla inmasrlon mwe sang lun God ac ma koluk lun sie mwet. Tukun ma koluk sac, nununku tuku ac fahk “Oasr mwatal.” A tukun ma koluk puspis orekla, mwe kite ke kulang lun God fahk “Wangin mwatalos!”

17 Pwaye lah ke sripen ma koluk lun sie mwet, misa leum fin mwet uh. Na faska lupan kutangla lun mwet su God El sang mwe kite kulang ac suwohs lal nu selos ke sripen mwet se ngia, Jesus Christ!

18 Ouinge, ke ma koluk sefanna tuh sang lusla nu sin mwet uh nukewa, in ouiya sacna orekma in aksuwos sefanna tuh aksukosokye mwet uh nukewa, ac sang moul nu selos.

19 Na oana ke mwet nukewa elos mwet koluk ke sripen seakos lun mwet sefanna, in ouiya sacna, mwet nukewa ku in aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen akos lun mwet se, Jesus Christ.

20 Ma Sap uh ituku in pwanang orekma koluk in yokelik; tusruktu yen ma koluk uh yokelik we, lungkulang lun God yokelik liki.

21 Ouinge, in oana ke ma koluk uh leumi mwet uh ke misa, in ouiya sac pacna, lungkulang lun God leumi kut ke El aksuwosye kut ye mutal, ac pwen kut nu ke moul ma pahtpat ke sripen Jesus Christ, Leum lasr.

6

Misa Nu Ke Ma Koluk, Ac Moul In Ma Sefanna Yurin Christ

1 Na mea kut ac fahk? Ya kut ac oru na ma koluk tuh lungkulang lun God fah yokelik?

2 Mo, in tia ouinge! Kut misa tari nu ke ma koluk — na fuka tuh kut in srakna moulkin ma koluk?

3 Tuh kowos tia etu lah ke kut baptaisla in ma sefannala yurin Christ Jesus, kut oayapa baptaisla in ma sefannala yorol ke misa lal.

4 Ke kut baptaisla, kut welul pukpuki ac welul misa, tuh in oana ke akmoulyeyukyak el liki misa ke ku wolana lun Papa, kut fah oayapa ku in moulkin sie moul sasu.

5 Tuh ke sripen kut ma sefannala yorol ke kut welul in misa lal, in ouiya sacna kut ac fah akmoulyeyukyak oana el nu ke moul.

6 Ac kut etu lah moul matu lasr wi Christ anwuki fin sakseng, tuh God Elan kunausla kena lasr nu ke ma koluk, na kut fah tia sifilpa mwet kohs nu ke ma koluk.

7 Tuh ke pacl se sie mwet el misa, el aksukosokyeyukla liki ku lun ma koluk.

8 Ke kut misa tari yurin Christ, kut lulalfongi lah kut fah oayapa moul yorol.

9 Tuh kut etu tuh Christ el akmoulyeyukyak liki misa, ac el ac fah tia sifil misa, mweyen el tia sifil muta ye ku lun misa.

10 Ouinge, ke el misa el kunausla ku lun ma koluk ke pacl sefanna, su ma na nwe tok. Ac moul su el moul kac inge, el moul in sie sin sie yurin God.

11 In lumah sacna, kowos in sifacna lumwekowos oana mwet misa nu ke ma koluk, a kowos moul in sie sin sie yurin God ke Christ Jesus.

12 Ma koluk in tia sifil leumi monuwos, su ma ac kulawi, ac kowos in tia sifil akos kena lun monuwos.

13 Ac kowos in tia pac sang kutena lahn monuwos nu ke ma koluk,
in orekmakinyuk nu ke sripa koluk. A kowos in eiskowosyang sifacna
nu sin God, oana elos su utuku liki misa nu ke moul, ac eiskowosyang
fon nu sel in orekmakinyuk nu ke sripa suwohs.
14 Ma koluk in tia leumi kowos; tuh kowos tia moul ye ma sap a ye
lungkulang lun God.

Mwet Kohs Nu Ke Suwoswos

15 Na mea? Ya kut ac oru ma koluk, mweyen kut tia muta ye Ma Sap
a ye kulang lun God? Mo, ac tia ouinge!
16 Kowos etu na lah ke pacl se kowos eiskowosyang sifacna oana
mwet kohs in akos sie mwet, kowos mwet kohs nu sin leum sac su
kowos akos uh. Kowos fin mwet kohs lun ma koluk, kowos ac misa.
Ku kowos fin mwet kohs nu sin God ac aksol, na El ac fah aksuwosye
kowos ye mutal.
17 Tusruktu kulo nu sin God! Tuh meet, kowos mwet kohs nu ke ma
koluk, a inge kowos akos ma pwaye ma lutiyuk kowos kac ke insiowos
nufon.
18 Kowos tuh tuleyukla liki ku lun ma koluk, ac kowos mwet kohs lac
nu ke ma suwoswos.
19 (Ke sripen srikla kalem lowos, nga ac orekmakin kas ma kowos
pahla in lohng.) In pacl meet ah kowos sifacna eiskowosyang nufon
oana mwet kohs nu ke lumah fohkfok ac ma koluk, su ma nu ke sripa
koluk. In lumah sacna, kowos enenu in eiskowosyang nufon oana
mwet kohs nu ke suwoswos, su ma nu ke sripa mutal.
20 Ke pacl se kowos tuh mwet kohs nu ke ma koluk, kowos tuh
sukosok liki ma suwoswos.
21 Ma wo fuka kowos tuh eis ke kowos oru ma kowos mwekin kac
inge? Saflaiyen ma ingan: misa!
22 Tusruktu inge kowos sukosokla liki ma koluk, ac kowos mwet kohs
nu sin God. Ma wo kowos ac eis pa sie moul su kisakinyukyang nufon
nu sin God, ac saflaiya: moul ma pahtpat.
23 Tuh molin ma koluk pa misa; a mwe kite lun God pa moul ma
pahtpat yurin Christ Jesus Leum lasr.

7

Sie Srikasrak Ke Marut

1 Mwet lili ac lulu, kowos ac kalem ke ma nga akola in fahk uh,
mweyen kowos nukewa etu ke ma sap. Ma sap uh leum fin mwet uh
ke lusen na pacl elos moul.
2 Fin pa sie mutan payuk, el kapiri nu sin mukul tumal ke lusen na
moul lun mukul tumal. Tusruktu mukul sac fin misa, na mutan kial el
sukosokla liki ma sap su sruokol nu sin mukul tumal.
3 Ke ma inge, mutan sac fin muta pac yurin sie mukul ke pacl se
mukul tumal el srakna moul, el ac fah pangpang sie mutan kosro.
Tusruk, mukul tumal ah fin misa, mutan sac sukosokla liki ma sap
ma sruokol, ac el tia orek kosro el fin payukyak sin sie pac mukul.
4 Ac oapana inge nu suwos, mwet lili ac lulu. Kut fin nunku nu ke
Ma Sap, kowos misa tari, mweyen kowos lahn monin Christ; ac inge
kowos ma lal su akmoulyeyukyak liki misa, tuh moul lasr ac orekma
lasr in oasr sripa nu sin God.

5 Tuh ke kut moul fal nu ke moul in ikwa, Ma Sap uh pirakak lung
koluk in kut ac ma inge orekma in manosr, pwanang ma nukewa kut
oru uh pwenkutla nu ke misa.
6 Tusruktu inge, kut sukosokla liki Ma Sap, mweyen kut misa nu ke
ma se ma tuh sruok kut oana mwet kapir. Kut tia sifilpa kulansap in
ouiya matu lun sie ma sap simla, a in ouiya sasu lun Ngun Mutal.

Ma Sap Ac Ma Koluk

7 Na mea, kut ac fahk mu Ma Sap uh koluk? Mo, tia ouinge! Tusruktu
pwaye lah Ma Sap pa oru nga etu lah mea ma koluk uh. Ma Sap funu
tia fahk, "Nik kom rapku," nga lukun tia etu ngan rapku.
8 Tusruktu ke sripen ma sap sacn, ma koluk uh konauk inkanek wo
lal in pirikyu nu ke kain in mwel koluk puspis. Fin wangin Ma Sap, na
ma koluk el ma misa se.
9 Nga sifacna, nga tuh moul sayen ma sap meet, a ke Ma Sap tuku,
ma koluk uh moulyak,
10 ac nga misa. Na ma sap se su ituku in mwe moul nu sik, tuh ekla
mwe misa.
11 Ma koluk konauk pacl wo lal, ac el orekmakin ma sap sac in
kiapweyula ac uniyuwi.
12 Ke ma inge, Ma Sap uh mutal, ac ma sapkinyuk nukewa loac mutal,
suwohs, ac wo.
13 Na mea, pwaye lah ma wo uh pa oru nga misa? Mo! Ma koluk pa
oru! Ma koluk el orekmakin sie ma wo in ase misa nu sik, in akkalemye
lupan koluk la. Ouinge, ke sripen ma oakwuk in Ma Sap, ma koluk el
sifacna akkalemye lah arulana yohk kolukiya.

Kain In Ku Luo Alein In Sie Mwet

14 Kut etu lah Ma Sap uh ma lun ngun; a nga sie mwet moul in ikwa,
kukakinyukla oana sie mwet kohs nu ke ma koluk.
15 Nga tia kalem ke ma nga oru; mweyen nga tia oru ma nga lungse,
a nga oru ma nga srunga.
16 Ke sripen nga oru ma nga tia lungse oru, ma se inge fahkak lah
Ma Sap uh suwohs.
17 Ouinge tia nga pa oru ma inge; a ma koluk su oan in nga.
18 Nga etu lah wangin ma wo in nga — aok, in moul in ikwa luk.
Mweyen nga finne ke oru wo, nga tia ku in oru.
19 Nga tia oru ma wo ma nga lungse oru; a nga oru ma sufal su nga
tia lungse oru.
20 Nga fin oru ma nga tia lungse oru, kalmac pa tia nga pa oru; a ma
koluk su oan in nga pa oru.
21 Ke ma inge nga konauk lah ma sap se inge pa orekma in nga; ke
pacl nga lungse oru ma wo, ma koluk mukena pa nga sulela in oru uh.
22 Insiuk engankin ma sap lun God.
23 Tusruktu nga liye siena kain ma sap pa orekma in monuk — sie
ma sap su lain ma sap su nunak luk uh akkeye. El oru nga mwet kapir
nu ke ma sap lun ma koluk su orekma in monuk.
24 Nga supwarla na pwaye! Su ac fah moliyula liki mano se inge, ma
pwenyula nu ke misa?
25 Nga kulo nu sin God, su moliyula ke Leum lasr Jesus Christ!

Pa inge ouiyuk: in ku luk sifacna nga kulansupu ma sap lun God ke nunak luk mukena, ac moul in ikwa luk pa kulansupu ma sap lun ma koluk.

8

Moul In Ngun

1 Inge wangin lusla nu selos su moul in ma sefanna yurin Christ Jesus.
2 Tuh ma sap lun Ngun, su ase nu sesr moul pwaye ke kut ma sefanna yurin Christ Jesus, aksukosokyeyu liki ma sap lun ma koluk ac misa.
3 Ma su Ma Sap uh tia ku in oru ke sripen munas lun mwet, God El orala. El lain ma koluk lun moul in mwet ke El supwama Wen natul, su tuku in lumasr mwet koluk, in lusla ma koluk.
4 God El oru ouinge tuh ma suwohs su sapkinyuk ke Ma Sap fah ku in arulana akpwayeyuk in kut su moul fal nu ke Ngun lal, ac tia nu ke ma lungse lun ikwa.
5 Elos su moulkin moul in ikwa, nunak lalos sukna ma lun ikwa. Elos su moulkin moul in Ngun, nunak lalos suk ma lungse lun Ngun.
6 Elos su nunkalana ke ma lungse lun ikwa elos fah misa; a elos su nunkalana ke ma Ngun lun God uh lungse, elos fah eis moul pwaye ac misla.
7 Ouinge mwet se su moul in ikwa uh leum facl, el lain God, mweyen el tia akos Ma Sap lun God; aok, el koflana akos.
8 Elos su akos lungse lun ikwalos koflana akinsewowoye God.
9 Tusruktu kowos tia moul fal nu ke ma lungse lun ikwa, a kowos moul fal nu ke ma lungse lun Ngun — fin pwaye lah Ngun lun God oan in kowos. Kutena mwet su Ngun lun Christ wangin yoro, el tia ma lal.
10 Tusruktu Christ el fin muta in kowos, Ngun el mwe moul nu suwos, mweyen aksuwosyeyuk kowos tari ye mutun God, monuwos finne ac misa ke sripen ma koluk.
11 Ngun lun God su akmoulyelak Jesus liki misa fin muta in kowos, na El su akmoulyelak Christ fah oayapa asot moul nu ke mano sukawil lowos, ke Ngun lal oan in kowos.
12 Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi, oasr ma se kut enenu in oru, pa kut in tia moulkin ma lungse lun ikwa.
13 Mweyen kowos fin moulkin lungse lun ikwa, kowos ac misa; a kowos fin uniya orekma koluk lowos ke ku lun Ngun, kowos fah moul.
14 Elos su kolyuk sin Ngun lun God elos ma nutin God.
15 Mweyen Ngun se su God El asot nu suwos el tia akkohsye kowos ku aksangengye kowos; a Ngun sac oru tuh kowos in ma nutin God, ac ke ku lun Ngun kut ku in pang nu sin God ac fahk, “Papa! Papa!”
16 Ngun lun God sifacna kupasrme nu ke ngunasr, in akkalemye lah kut tulik nutin God.
17 Ac ke kut ma natul, mwe insewowo su El akoela nu sin mwet lal ac fah ma lasr, ac kut fah oayapa ipeis yurin Christ ke ma God El akoo nu sel; tuh kut fin wi Christ keok, kut fah oayapa welul in wolana lal.

Wolana Ke Pacl Fahsru

18 Nga lulalfongi mu ma kut keok kac in pacl se inge tiana ku in lumweyuk nu ke wolana su God El ac fah akkalemye nu sesr.

19 Ma orekla nukewa tawi ac salka in liye ke God El ac akkalemye
lah su tulik natul.
20 Tuh ma orekla nukewa mutawauk in wanginla sripa, tia ke lungse
lalos sifacna, a ke lungse lun God. Tusruktu oasr na mwe finsrak se
inge:
21 lah sie len, ma orekla nukewa ac fah aksukosokyeyukla liki ma su
ac kulawi, ac ipeis ke sukosok wolana lun tulik nutin God.
22 Tuh kut etu lah oemeet me nwe inge, ma orekla nukewa sao ke
ngal, oana ngal lun sie mutan su akola in isus.
23 Tusruktu tia ma orekla mukena pa sao — kut su oasr Ngun lun God
yorosr, oana mwe kite se meet lal nu sesr, kut oayapa sao in kut sifacna
ke kut tupan tuh God Elan oru kut in ma natul, ac aksukosokyela
manosr nufon.
24 Tuh finsrak lasr uh pa molikutla. Na kut fin liye ma kut finsrak
nu kac, na tia finsrak se pa inge, mweyen su ac finsrak nu ke ma su el
liye tari?
25 A kut fin finsrak nu ke ma su kut tia liye, kut ac mongfisrasr in
tupan.

26 Oayapa, Ngun el tuku in kasrekut in munas lasr. Tuh kut tia etu
lah kut ac pre fuka; Ngun El sifacna kwafe sin God kacsr ke pusren
sasao ma wangin kas fal nu kac.
27 Ac God, su liye insien mwet uh, El etu nunak lun Ngun, mweyen
Ngun el kwafe sin God ke mwet lal, fal nu ke lungse lal.

28 Kut etu tuh in ma nukewa, God El oru tuh in oasr wo tuku kac nu
selos su lungse El, aok elos su El pangon fal nu ke sripa lal.
29 Elos su God El sulela tari El oayapa srelosla tuh elos in oana Wen
natul, tuh Wen el fah wounse inmasrlon mwet puspis wial.
30 Ouinge elos su God El srela, El pangon; ac elos su El pangon, El
aksuwosyelos ye mutal, ac El sang wolana lal nu selos.

Lungse Lun God In Christ Jesus

31 Kut fin nunku ke ma inge nukewa, mea kut ku in fahk? God El fin
wi kut, su ku in lain kut?
32 Finne God, El tia sruokya Wen natul sifacna, a El kisakunul kacsr
nukewa! El ase Wen natul nu sesr — ya El fah tia oayapa insewowo
in ase nu sesr ma nukewa?
33 Su fah lusla mwet sulosolla lun God? God El sifacna fahkulosyak
mu wangin mwatalos!
34 Na fin ouingan, su fah luselosla? Tia Christ Jesus, su misa, ku wo
in fahk mu el su akmoulyeyukyak liki misa, ac inge el muta lapo layot
sin God ac kwafe kacsr nu sin God!
35 Na su ku in srikutla liki lungse lun Christ? Ya mwe lokoalok, ku
keok, ku kalya, ku masrinsral, ku sukasrup, ku mwe sensen, ku misa?
36 Tuh oana Ma Simusla uh fahk,

“Ke sripom kut lemla nu ke misa in pacl nukewa;
Kut oana sheep su kokola in anwuki.”

37 Mo, in ma inge nukewa yohk kutangla lasr in el su lungse kut!
38 Tuh nga etu na pwaye lah wangin ma ku in srikutla liki lungse lal:
tia misa ku moul, tia lipufan ku kutena ku inkusrao, tia ma oasr inge
ku ma ac fah tuku,

39 tia ma oan lucng liki faclu, ku ma oan ten liki faclu — wangin sin
ma orekla nukewa su ac fah ku in srikutla liki lungse lun God, su ma
lasr ke Christ Jesus Leum lasr.

9

God Ac Mwet Sulela Lal

1 Nga kaskas pwayena. Nga ma lun Christ, ac nga tia kikiap. Nunak
lun insiuk, su kolyuk sin Ngun Mutal, akpwayeye nu sik lah nga tia
kikiap
2 ke nga fahk lah nga arulana asor yohk, ac keok lun insiuk tia ku in
wanginla
3 ke sripen mwet srahk sifacna, mwet Jew! Ke sripalos nga kena tuh
ngan sifacna eisyuyang nu ye selnga lun God ac sriyukla liki Christ, fin
ac tuh ku in kasrelos.
4 Elos mwet sulosolla lun God; El oru tuh elos in ma natul ac sang
wolana lal nu selos; El oakiya wulela saok lal yorolos ac sang nu selos
Ma Sap; alu pwaye oasr selos; elos eis wuleang puspis sin God;
5 elos tuku ke fwilin tulik nutin papa matu pwengpeng lun mwet
Israel; ac Christ, ke el moul in luman mwet, el ma pac wialos. Lela
God, su Leum fin ma nukewa, in kaksakinyuk nwe tok! Amen.
6 Nga tia fahk mu wuleang lun God tia akpwayeyuk; mweyen tia
mwet Israel nukewa elos mwet sulosolla lun God.
7 Tia pac fwilin tulik nukewa natul Abraham pa tulik nutin God. Tuh
God El fahk nu sel Abraham, “Isaac pa ac sot fwilin tulik nutum ma
nga wuleot nu sum.”
8 Kalmen ma se inge pa tulik ma isus ke ouiya lun mwet, elos tia
pangpang tulik nutin God; a tulik ma isusla ke sripen wuleang lun
God, elos inge pa fwilin tulik na pwaye natul.
9 Mweyen wuleang lun God tuh orekla ke kas inge: “Ke pacl fal nga
fah foloko, ac Sarah el fah oswela sie wen.”
10 Ac tia ma inge mukena. Tuh wen luo natul Rebecca eltal papa
sefanna, su Isaac, papa matu tumasr.
11 Meet liki eltal isusla ku oru kutena ma wo ku koluk, God El oru
sulela lal sifacna ac akkalemye lah siena sin tulik luo ah pa ac akfalye
sripa lal.
12 Ouinge El fahk nu sel Rebecca mu, “El su matu fah kulansupu el
su fusr.” Na pa kalem lah sulela se inge orekla fal nu ke pang lun God,
ac tia ke sripen kutena ma eltal oru.
13 Oana Ma Simusla uh fahk, “Nga tuh lungse Jacob, a nga tia lungse
Esau.”
14 Na mea, kut ac fahk mu God El sesuwos? Mo, tiana ku.
15 Tuh El fahk nu sel Moses, “Nga fah kulang nu sin kutena su nga
lungse kulang nu se; nga fah pakoten nu sin kutena su nga lungse
pakomuta.”
16 Ke ma inge, ma nukewa orek fal nu ke kulang lun God, ac tia ke
lungse ac orekma lun mwet.
17 Tuh Ma Simusla fahk nu sin tokosra lun acn Egypt, “Nga orekom
in tokosra tuh nga fah orekmakin kom in akkalemye ku luk, ac tuh
pweng keik fah sulkakinyukelik fin faclu nufon.”

9:9 Gen 18:10 **9:12** Gen 25:23 **9:13** Mal 1:2–3 **9:17** Exo 9:16

18 Ouinge, God El fin lungse kulang nu sin sie mwet, na El oru oana
lungse lal, ac El fin lungse akupaye insien sie mwet, na El oru oapana.

Kasrkusrak Ac Kulang Lun God

19 Sahp sie suwos ac siyuk sik, "Fin ouinge, na efu ku God Elan
nununku mwet uh ke ma koluk lalos? Mea, oasr mwet ku in lain lungse
lun God?"
20 Na su kom an, mwet kawuk luk, tuh kom in kaskas lain God? Sie
ahlu orekla ke fohk kle tia ku in kusen siyuk nu sin mwet se ma oralla,
"Efu ku kom oreyula in lumah se inge?"
21 Tuh mwet se ma orala ahlu sac, oasr suwohs lal in orekmakin kle
sac oana lemlem lal, ac in oru ahlu luo ke srukwal in kle sefanna — sie
ma nu ke len lulap mukena, ac sie ma in orekmakinyuk len nukewa.
22 In ouiya se pacna inge, God El tuh lungse akkalemye mulat lal,
ac oru tuh ku lal in eteyuk. Tusruktu El arulana mongfisrasr in
mutangalos su sripauk kasrkusrak lal, su El akola in kunauselosla.
23 Ac El oayapa lungse akkalemye kasrpen wolana lal, su El ase nu
sesr su El pakomuta. Aok, El nuna akola meet tuh kut in eis wolana
lal.
24 Na kut pa mwet su El pangon uh, tia inmasrlon mwet Jew mukena
a oayapa inmasrlon mwet sayen mwet Jew.
25 Pa inge ma El fahk in book lal Hosea:

"Mwet su tia ma luk meet,
Nga fah pangon 'Mwet Luk.'
Mutanfahl ma nga tia lungse meet,
Nga fah pangon 'Mwet Kulo Luk.'
26 Ac in acn se na ma fwackyang nu selos, 'Kowos tia mwet luk,'
Elos ac fah pangpang wen nutin God moul."
27 Ac Isaiah el fahkak ke mwet Israel mu: "Pisen mwet Israel finne
arulana pukanten oana puk weacn uh, tusruktu mwet pu na selos ac
fah moulla;
28 tuh Leum El fah sa in wotela nununku lal ke faclu nufon."
29 Ac oana ke Isaiah el tuh fahk meet, "Leum God Kulana El funu
tia filiya kutu sin mwet ke fwilin tulik natusr in moul na, kut lukun
kunausyukla oana acn Sodom, ku oana acn Gomorrah."

Pweng Wo Ma Pac Nu Sin Mwet Israel

30 Na mea kut fah fahk? Mwet sayen mwet Jew, su tia srike elos in
suwohs yurin God, aksuwosyeyuk elos ke sripen lulalfongi lalos;
31 a mwet sulosolla lun God, su tuh suk sie ma sap in aksuwosyalos
yurin God, elos tiana konauk.
32 Ac efu ku ouinge? Mweyen elos nunku mu elos ac moulla ke sripen
orekma lalos, ac tia ke sripen lulalfongi. Ke ma inge elos ikori fin "eot
in tukulkul"
33 su Ma Simusla kaskaskin:
"Liye, Nga likiya in Zion sie eot
Su fah oru mwet in tukulkul,
Sie eot su fah oru elos ikori.
Tusruktu elos su lulalfongi in el fah tiana toasrla."

10

1 Mwet lili ac lulu luk, ke insiuk nufon, nga kena ma lulap tuh mwet
srahk fah ku in eis molela sin God! Ac nga arulana pre nu sin God
kaclos!
2 Nga ku in fahk lah elos arulana sang insialos nu sin God; tusruktu
moniyuk lalos tia oakwuk ke etauk pwaye.
3 Elos tia etu ouiya ma God El aksuwosye mwet uh nu sel kac, a elos
srike in oakiya ouiya lalos sifacna. Ouinge elos tia eisalosyang nu ke
inkanek ma God El orekmakin in aksuwosye mwet uh nu ye mutal.
4 Tuh Christ el aksafyela ku lun Ma Sap, ouinge mwet nukewa su
lulalfongi elos aksuwosyeyukla ye mutun God.

Molela Ma Nu Sin Mwet Nukewa
5 Moses el simusla kas inge ke ma mwet uh enenu in oru tuh elos
in suwohs ye mutun God. El fahk mu, "Kutena mwet su akos ma
sapkinyuk in Ma Sap fah moul."
6 Tusruktu, pa inge ma simla in Ma Simusla ke ouiyen aksu-
wosyeyukla ke sripen lulalfongi: "Kom fah tia siyuk sum sifacna, Su
fah utyak nu in kusrao?" (su kalmac pa siyuk tuh Christ elan oatui).
7 "Kom fah tia pac siyuk, Su fah oatula nu yen laollana ye faclu?"
(su kalmac pa in usalak Christ liki misa).
8 Na pa inge ma fwack uh: "Mwe fahkak lun God apkuran nu sum,
in oalum ac oan insiom" — aok, pa inge kas ke lulalfongi ma kut luti
kac uh.
9 Kom fin fahkak lemtulauk lah Jesus el Leum, ac lulalfongi ku lah
God El akmoulyalak liki misa, kom ac fah moulla.
10 Tuh ke lulalfongi lasr kut aksuwosyeyuk yurin God, ac kut eis moul
ke sripen fahkak lasr.
11 Ma Simusla uh fahk mu, "El su lulalfongi in el, fah tiana toasrla."
12 Kas inge ma nu sin mwet nukewa, mweyen wangin ekla inmasrlon
mwet Jew ac mwet sayen mwet Jew. God sefanna El Leum lun mwet
nukewa, ac El arulana akinsewowoyalos nukewa su pre nu sel.
13 Oana Ma Simusla uh fahk, "Elos nukewa su pang nu sin Leum fah
moliyukla."
14 Tusruktu elos ac pang nu sel fuka elos fin tia lulalfongi in el? Ac
elos ac lulalfongel fuka elos fin tia lohng mwe luti kacl? Ac elos ac
lohng mwe luti fuka fin wangin mwet fahkak nu selos?
15 Ac mwe fahkak ac sulkakinyuk fuka fin tia supweyukla mwet in
sulkakin? Oana na ke Ma Simusla uh fahk, "Fuka woiyen tuku lun
mwet su us pweng wo uh?"
16 Tusruktu tia mwet nukewa eis Pweng Wo. Isaiah sifacna el fahk,
"Leum, su lulalfongi mwe fahkak lasr uh?"
17 Ke ma inge, mwet uh elos lulalfongi ke elos lohng mwe fahkak, ac
mwe fahkak uh pa kas in luti ke Christ.
18 Inge nga siyuk: Ya pwaye lah elos tiana lohng kas ma fwackyak
ah? Aok, elos lohng — tuh oana Ma Simusla fahk:
"Pusralos fahsrelik nu fin faclu nufon;
Kas lalos sun saflaiyen faclu."
19 Nga sifilpa siyuk: Ku mwet Israel elos tia kalem? Mwet se oemeet
in topuk pa Moses sifacna, su fahk:

10:15 Isa 52:7

“Nga fah orekmakin sie mutunfacl lusrongten
In oru mwet luk in sok;
Ac ke sie mutunfacl lalfon
Nga fah oru mwet luk in kasrkusrak.”
20 Ac Isaiah el arulana pulaik ke el fahk mu,
“Elos su tia sukyu elos koneyuyak;
Nga sikyang nu selos su tia siyuk keik.”
21 A funu ke mwet Israel, Isaiah el fahk, “Nga asroela pouk len fon in paing mwet su likkeke ac seakos.”

11

Pakoten Lun God Nu Sin Mwet Israel

1 Na nga siyuk: Ya God El sisla mwet lal sifacna? Mo, tia ku in ouingan! Nga sifacna nga sie mwet Israel, sie mwet in fwilin tulik natul Abraham, ac sie sin mwet in sruf lal Benjamin.
2 God El tiana sisla mwet lal, su El nuna sulela ke mutawauk ah me. Kowos etu kas in Ma Simusla ma fahk ke Elijah el kwafe sin God lain mwet Israel.
3 El fahk, “Leum, elos onela mwet palu lom nukewa ac kunausla loang lom; nga mukena pa lula sin mwet palu uh, ac elos suk pac in uniyuwi.”
4 Na mea top lun God nu sel? God El fahk, “Nga filiya nu sik sifacna mwet itkosr tausin su tia alu nu sin Baal, sie god sutuu.”
5 Nuna lumah sacna nwe inge: oasr pisa na pu se lula selos su God El sulela ke sripen lungkulang lal.
6 Sulela lal uh ma na ke kulang lal, ac tia ke ma elos orala. Tuh sulela lun God fin ma ke sripen ma mwet uh oru, na wangin kalmen kulang lal.
7 Na mea? Mwet Israel tia konauk ma elos suk. A mwet na pu selos su God El sulela pa konauk; mwet saya ah tia lungse lohng pang lun God.
8 Oana ke Ma Simusla uh fahk, “God El oru elos in folosuwosla — elos nikanulosla ac wangin ma elos pula; nwe misenge elos tia ku in liye ku lohng.”
9 Ac David el fahk,
“Finsrak in sruoh elos, ku srifusryuki elos ke kufwa lalos;
Finsrak elos in ikori; lela elos in akkeokyeyuk!
10 Lela mutalos in lohsrla tuh elos in koflana liye,
Ac fintokolos in foingyak pacl nukewa.”
11 Na nga siyuk: Ke mwet Jew elos tukulkul, ya elos ikori ac koflana sifil tuyak? Mo! Ke sripen elos oru ma koluk, pwanang molela tuku nu sin mwet sayen mwet Jew, tuh in oru mwet Jew in sok selos.
12 Ma koluk lun mwet Jew uh pwanang insewowo lulap nu sin faclu, ac sukasrup in ngun lalos use insewowo lulap nu sin mwet sayen mwet Jew. Na ac lupa kac insewowo ac fah tuku ke pacl se mwet Jew nukewa weang!

Molela Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

13 Inge nga kaskas nu suwos, mwet sayen mwet Jew: Ke lusen pacl nga sie mwet sap nu sin mwet sayen mwet Jew, nga kulo nu sin God ke orekma se inge su El kuneyuwi nu kac.

14 Sahp nga ac ku in oru mwet srahk sifacna in sok, na ke sripuk God
El ac molelosla.
15 Tuh ke pacl God El ngetla liki mwet Jew, mutanfahl saya uh elos
iweyukla nu sin God. Na ac fuka, ke pacl se mwet Jew elos ac sifil
folokinyukme uh? Ac fah oana sie mwet misa su sifil moulyak!
16 Ipin bread se oemeet uh fin itukyang nu sin God, na lof nufon soko
ac ma pac lal; ac okan sak soko fin itukyang nu sin God, lesak kac uh
ac ma pac lal.
17 Kipatla kutu lesak ke soko sak olive, na lesak se ke sak olive wet
soko kupasryang in aolla. Kowos oana lesak ke sak olive wet uh; ac
inge kowos ipeis ke moul lun sak olive sacnsan soko ah.
18 Ke ma inge, kowos tia enenu in kwase mwet su oana lesak uh
kipatla. Efu ku kowos in konkin, ke lesak se na pa kowos. Kowos tia
akkeye oka uh, a oka uh akkeye kowos.
19 Na sahp sie suwos ac fahk, “Aok, lesak uh kipatla in sakunla acn
sik.”
20 Pwaye. Lesak uh kipatla ke sripen elos tiana lulalfongi, ac kowos
kupasryang ke sripen kowos lulalfongi. Tusruktu nik kowos fulatak
insiowos kac; a kowos in sensen.
21 God El fin tia molela mwet Jew, su oana lesak na pwaye ke sak
soko ah; ya kowos nunku mu El ac molikowosla?
22 Inge kut ku in liye luman kulang ac luman upa lun God. El upa
nu selos su oru ma koluk, tusruktu El kulang nu suwos — kowos fin
mutana ye kulang lal. A kowos fin tia, kowos ac fah kipatla pac.
23 Ac mwet Jew fin sisla selulalfongi lalos, elos ac fah folokinyukyang
nu yen elos muta we meet; mweyen God El ku in oru ouinge.
24 Kowos mwet sayen mwet Jew, kowos oana luman sie lesak ke sak
olive wet ma kipatla, na itukyang kowos nu ke soko sak olive sacnsan.
Mwet Jew uh elos oana sak sacnsan soko ah, na kalem lah ac arulana
fisrasr God Elan kapsreni lesak kipatla inge nu ke sropo lalos sifacna.

Pakoten Lun God Nu Sin Mwet Nukewa

25 Mwet lulalfongi wiuk, oasr sie ma pwaye su tia eteyuk kac meet,
ac inge nga lungse kowos in etu kac, tuh ac fah karingin kowos liki
nunak in nunku mu kowos lalmwetmet. Ma se inge pa: inse upa lun
kutu sin mwet Israel ac tia ma nwe tok, a ac fah oanna nwe ke pacl se
mwet sayen mwet Jew nukewa tuku nu yurin God, fal nu ke pisa se El
nuna pakiya.
26 Na pa inge luman inkanek in molela nu sin mwet Israel nukewa.
Oana Ma Simusla uh fahk,

“Mwet Lango ac fah tuku Zion me
Ac eela ma koluk nukewa liki fwilin tulik natul Jacob.
27 Nga fah oru wuleang ku se inge yorolos
Ke pacl se nga eisla ma koluk lalos.”

28 Ke sripen mwet Jew elos pilesru Pweng Wo, elos mwet lokoalok lun
God, ac ma inge tuh wo nu suwos, mwet sayen mwet Jew. Tusruktu ke
sulela lun God, elos mwet kawuk lal ke sripen wuleang lal yurin papa
matu tumalos.
29 Tuh God El tia ekulla nunak lal kaclos su El sulela ac su El
akinsewowoye.

30 Ac funu kowos, mwet sayen mwet Jew; kowos tuh seakos God in pacl
meet ah, a inge kowos eis pakoten sin God ke sripen seakos lun mwet
Jew.
31 In ouiya sacna, ke sripen pakoten ma kowos eis, mwet Jew elos
seakos God inge, in pwanang elos in mau eis pakoten lun God.
32 Tuh God El oru mwet nukewa in mwet kapir ke sripen seakosten
lalos, tuh El fah ku in fahkak pakoten nu selos nukewa.

Kaksakin God

33 Fuka lupan kasrpen lungkulang lun God! Fuka loaliyen lalmwet-
met ac etauk lal! Su ku in aketeya oakwuk lal? Su ku in kalem ke
inkanek lal?
34 Oana Ma Simusla uh fahk,
"Su etu nunak lun Leum God?
Su ku in sang kas in kasru nu sel?
35 Su na sang kutena ma nu sin God
Tuh Elan sifil akfalye?"
36 Tuh El pa orala ma nukewa, ac El pa karingin ma nukewa, ac El
orekmakin ma nukewa nu ke sripa lal. Fal in kaksakinyuk El ma
pahtpat! Amen.

12

Moul In Kulansap Nu Sin God

1 Ke ma inge, mwet lili ac lulu, ke sripen pakoten lulap lun God nu
sesr, nga kwafe suwos: kowos in eiskowosyang sifacna nu sin God oana
sie mwe kisa moul ac mutal ac mwe akinsewowoyel. Pa inge ouiyen
alu pwaye ma fal kowos in oru.
2 Kowos in tia etai luman moul lun mwet faclu, a kowos in ekla
ke sripen God El arulana aksasuye nunak lowos. Na kowos fah ku
in etu ma lungse lun God — ma su wo, ac mwe akinsewowoyel, ac
suwoswoslana.
3 Ke sripen mwe kite kulang lun God nu sik, nga fahk nu suwos
nukewa: kowos in tia sifacna nunku mu kowos fulat liki mwet ngia, a
kowos in pusisel in nunak lowos, ac tuni ouiyen moul lowos fal nu ke
lupan lulalfongi ma God El asot nu suwos.
4 Oasr lah puspis in sie mano, ac kais sie lah inge tia oana sie orekma
lalos.
5 In ouiya se pacna inge, kut finne mwet puspis, kut mano sefanna
ke kut ma sefannala yurin Christ, ac kut nukewa akupasri, oana kais
sie lah ma tia oana sie ke sie mano.
6 God El ase kais sie mwe kite nu sesr su tia oana sie, na kut in
orekmakin mwe kite inge fal nu ke kulang ma God El ase nu sesr. Kut
fin ku in fahkak kas lun God, kut enenu in oru fal nu ke lulalfongi ma
oasr yorosr.
7 Kut fin ku in kulansapu mwet, kut enenu in kulansap; kut fin ku
in luti, kut enenu in luti;
8 kut fin ku in akkeye insien mwet, kut enenu in akkeyalos. Fin oasr
yurin sie mwet ma el ku in sang kasru mwet ngia, lela elan sang in
yohk. Kutena mwet su kol, elan oru ke kuiyal. Kutena mwet su oru
mwe kulang lal, lela elan oru ke inse engan.
9 Kowos in lungse ke inse pwaye. Kwase ma koluk, ac sruokya ku
ma wo.

10 Kowos in arulana lungse sie sin sie oana mwet lili ac lulu in Christ,
ac kowos in engan in akfulatye sie sin sie.
11 Kowos in alken in orekma ac tia alsrangesr, ac insianaung in
kulansupu Leum.
12 Engan in finsrak, mongfisrasr in keok, ac sikalani in pre.
13 Sang ma lowos in kasru mwet wiowos in lulalfong su oasr enenu
la, ac paing mwet sac nu in lohm suwos.
14 Siyuk sin God Elan akinsewowoyalos su oru koluk nu suwos —
aok, siyuk Elan akinsewowoyalos ac tia selngawelos.
15 Engan yorolos su engan; tung yorolos su tung.
16 Kowos in nunku ke mwet nukewa oana sie. Kowos in tia inse fulat,
a kowos in engan in oru orekma pusisel.* Kowos in tia sifacna nunku
mu kowos lalmwetmet.
17 Fin oasr kutena mwet oru ma koluk nu suwos, kowos in tia folokin
nu sel ke ma koluk. Srike in oru ma su wo ye mutun mwet nukewa.
18 Kowos in oru kuiyowos nufon tuh kowos in moul misla yurin mwet
nukewa.
19 Mwet kawuk luk, kowos in tia foloksak, a lela God Elan multikin.
Tuh Ma Simusla uh fahk, "Leum God El fahk, Ma luk in foloksak; nga
fah folokin molin ma koluk."
20 A kowos in oru oana Ma Simusla uh fahk: "Mwet lokoalok lom fin
masrinsral, sang ma nal; el fin malu, sang kof nimal; tuh ke kom oru
ouinge kom arulana akmwekinyalla."†
21 Nik kom lela ma koluk in kutangkomla, a kom in kutangla ma
koluk ke ma wo.

13

Ma Kunasr Nu Sin Mwet Kol Fin Acn Uh

1 Mwet nukewa enenu in akos mwet kol fin acn uh, mweyen God
mukena pa sang ku nu sin mwet inge, ac wal fulat inge ma oakwuk
sin God.
2 Mwet se fin lain ku lun acn uh el lain oakwuk lun God; ac el sifacna
oru in nununkeyuk el.
3 Elos su oru ma wo elos tia sangeng sin mwet kol fin acn uh, a elos
na su oru ma koluk. Kom fin lungse in tia sangeng sin mwet kol fulat,
na oru ma wo, ac el ac fah kaksakin kom,
4 mweyen el mwet kulansap lun God in akwoye kom. Tusruktu kom
fin orekma koluk, fal kom in sangeng sel mweyen oasr suwohs lal in
kai kom. El mwet kulansap lun God, ac el akkalemye mulat lun God
nu selos su orekma koluk.
5 Ke sripa se inge kowos enenu in akos mwet kol fin acn uh — tia
ke sripen kowos sangen ke kaiyuk lun God mukena, a mweyen kowos
sifacna etu insiowos lah pa inge ma suwohs.
6 Pa pac inge sripa se ma pwanang kowos in moli tax, mweyen mwet
kol fin acn uh elos orekma nu sin God ke elos akfalye ma kunalos.
7 Ke ma inge, kowos in akfalye kutena kain in tax ma oakwuk nu
suwos in moli; ac akkalemye akfulat ac sunak lowos nu selos nukewa.

Ma Kunasr Nu Sin Sie Sin Sie

---

* **12:16** ***engan in oru orekma pusisel:*** ku "kawuk nu sin mwet pusisel". Kalmac luo inge oana sie in kas Greek. † **12:20** ***kom arulana akmwekinyalla:*** pa inge kalmen soakas Hebrew se ma fahk mu, "kom elosak molut in e fin sifal".

8 Kowos in tia soemoul nu sin kutena mwet — soemoul sefanna ma
oasr yuruwos pa lungse sie sin sie. El su lungse mwet ngia el akfalye
Ma Sap lal Moses.
9 Ma sap uh fahk: “Nik kom kosro; nik kom akmas; nik kom
pisrapasr; nik kom rapku” — ma inge nukewa, ac kutena ma sap saya,
tukeni oan ye ma sap sefanna: “Kom fah lungse mwet tulan lom oana
ke kom lungse kom sifacna.”
10 Kom fin lungse sie mwet, kom ac tiana orekma koluk nu sel; ke
ma inge lungse el mwe akfalye nufon ma sapkinyuk in Ma Sap uh.
11 Kowos enenu in oru ouinge, mweyen kowos etu lah pacl fuka inge:
pacl in ngutalik liki motul. Tuh pacl se God El ac fah molikutla fototo
me in pacl inge, liki ke kut tufahna mutawauk in lulalfongi ke Jesus
Christ.
12 Fong uh akuran in safla, ac len uh apkuran me. Lela kut in tila
oru orekma lun lohsr uh, ac lela kut in srukak kufwen mwe mweun
lun kalem.
13 Lela ouiyen moul lasr uh in suwohs, oana mwet su moul in kalem
lun len — tia oror koluk ku sruhi, tia oru elahn kosro ku kutena lumah
fohkfok, tia pac anwuk ku sok.
14 A kowos in eis Leum Jesus Christ tuh in oana mwe loeyuk lun
mweun, ac tia sifil suk in akfalyela ma kena lun ikwa.

14

Nimet Nununku Mwet Lulalfongi Wiowos

1 Eisal su munas in lulalfongi, ac nimet akukuin yorol ke nunak na
lal sifacna.
2 Lulalfongi lun kutu mwet uh oru elos kang kain mongo nukewa,
tusruktu kutu mwet su munas in lulalfongi lalos elos kang fokinsak ac
fokin acn uh a elos tia mongo ikwa.
3 Mwet se ma kang kain mwe mongo nukewa elan tia akkolukye
mwet se ma mongo fokinsak mukena; ac el su mongo fokinsak mukena
elan tia nununkal su kang kain mongo nukewa; tuh God El insewowo
kacltal kewa.
4 Su kom an ku kom in nununku mwet kulansap lun siena mwet?
Ma na lun mwet kacto lal sifacna in fahk lah ma el oru uh suwohs ku
tia. Ac el fah oru in suwohs, mweyen God El ku in kasrel.
5 Sie mwet el ac nunku mu oasr len se oa liki len ngia, a sie pacna
mwet el nunku mu len nukewa oana sie. Kais sie mwet in sifacna
sulela sel lah mea nunak lal kac.
6 Kutena mwet su aksaokye sie len liki sie, el oru in akfulatye
Leum God. Kutena mwet su kang kutena kain mwe mongo, el oru
in akfulatye Leum God, mweyen el sang kulo nu sin God kac. Kutena
mwet su tia kang kutena kain mwe mongo, el oru in akfulatye Leum
God, ac el sang kulo nu sin God kac.
7 Wangin sie sesr moul na nu sel sifacna; oayapa wangin sie sesr
misa nu sel sifacna.
8 Kut fin moul, kut moul nu sin Leum; ac kut fin misa, kut misa pac
nu sin Leum. Ouinge kut fin moul ku misa, kut ma lun Leum.
9 Tuh Christ el misa ac moulyak tuh elan Leum lun mwet moul ac
mwet misa.

10 Na efu ku kutu suwos nununku mwet wiowos in lulalfongi? Ac
efu ku kutu suwos akkolukye mwet wiowos in lulalfongi? Kut nukewa
fah tu ye mutun God in nununkeyuk sel.
11 Tuh Ma Simusla uh fahk,
"Leum El fahk, in oana ke nga pa God moul,
Mwet nukewa ac fah sikukmutunte ye mutuk,
Ac kais sie mwet fah fahkak lemtulauk lah nga pa God."
12 Ke ma inge, kais sie sesr ac fah sifacna fahkulak ye mutun God.

Nimet Oru Mwet Lulalfongi Wiowos In Ikori

13 Ke ma inge, kut in tia sifil nununku sie sin sie, a kowos in
sifacna sulela in tia oru kutena ma su ac aktukulkulye mwet wiowos
in lulalfongi, ku oru tuh elos in putatyang nu ke ma koluk.
14 Kupasr luk nu sin Leum Jesus oru nga etu na pwaye lah wangin
mwe mongo ma sufal in mongo. A mwet se fin lulalfongi mu oasr mwe
mongo tia fal in mongo, na mwe mongo sac ac koluk nu sel.
15 Kom fin aktoasrye sie sin mwet wiom in lulalfongi ke sripen mwe
mongo su kom kang, na kom tila kolyuk ke lungse. Nik kom lela mwe
mongo ma kom kang in akkolukyela sie mwet su Christ el misa kac!
16 Nik kom oru kutena ma su ac pwanang ma kom nunku mu wo uh
in mwe akkolukyeyuk sin mwet ngia.
17 Tuh Tokosrai lun God tia ma ke mwe mongo ac mwe nim, a ke
suwoswos, misla, ac engan, su kut eis sin Ngun Mutal.
18 Ke sie mwet el kulansupu Christ in ouiya inge, el akinsewowoye
God, ac mwet uh insewowo pac sel.
19 Ke ma inge, kut enenu in suk ma su ac orala misla pacl nukewa,
oayapa ma su ac kasru in akkeye sie sin sie.
20 Nikmet kunausla ma God El oru ke sripen na mwe mongo. Mwe
mongo nukewa kowos ku in kang, tusruktu tia wo in kang kutena mwe
mongo ma ac oru mwet saya uh in putatyang nu in ma koluk.
21 Ma se ma ac wo in orek uh pa in karinganang in tia mongo ikwa,
ku nim wain, ku oru kutena ma ac pwanang mwet wiowos in lulalfongi
in ikori kac.
22 Ke ma inge, ma kom lulalfongi ke ouiya inge ma na inmasrlom
sifacna ac God. Insewowo mwet se su tia pula mu oasr mwata nu sel
ke pacl se el oru kutu ma el nunku mu suwohs!
23 Tusruktu fin oasr alolo lal ke ma el kang, God El nununkal ke pacl
se el kang, mweyen ma el oru uh tia ma ke lulalfongi. Ac kutena ma
su tia ma ke lulalfongi, ma inge koluk.

15

Akinsewowoye Mwet Ngia Ac Tia Kowos Sifacna

1 Lulalfongi lasr fin ku, na kut in kasrelos su munas ke ma toasr lalos.
Kut in tia srike in akinsewowoye kut sifacna,
2 a kais sie sesr in akinsewowoye mwet wiasr in lulalfongi, ac oru
ma ac wo nu selos tuh in mwe akkeyalos in lulalfongi lalos.
3 Finne Christ, el tuh tia moul in akinsewowoyal sifacna. A oana Ma
Simusla fahk, "Kas in akkoluk lun mwet keim, putati nu fuk."
4 Ma nukewa su simla in Ma Simusla uh ma in luti kut, tuh ke sripen
mongfisrasr ac pulaik ma kut eis kac, oru in oasr finsrak lasr.

5 Ac lela God, su sessesla ke mongfisrasr ac mwe akkeye, Elan oru
tuh kowos in inse sefanna ke kowos fahsr tukun mwe srikasrak lun
Christ Jesus,
6 tuh kowos nukewa fah tukeni ke pusra sefanna in kaksakin God ac
Papa tumun Leum lasr Jesus Christ.

Wosasu Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

7 Oana ke Christ el eis kowos, kowos in oayapa eis sie sin sie nu
inmasrlowos, tuh ouinge kowos akfulatye God.
8 Tuh nga fahk nu suwos lah Christ el tuku oana sie mwet kulansap
nu sin mwet Jew in akkalemye oaru lun God, ac in akpwayei wuleang
lal nu sin papa matu tumalos,
9 oayapa in oru tuh mwet sayen mwet Jew elos in kaksakin God ke
pakoten lal. Oana Ma Simusla fahk,

"Ke ma inge, nga fah kaksakin kom inmasrlon mutanfahl uh;
Nga fah onkakin on in kaksak nu sum."

10 Ma Simusla sifilpa fahk,

"Kowos, mwet sayen mwet Jew, in enganak yurin mwet lun God!"
11 Ac sifilpa fahk,

"Kaksakin Leum, kowos mutanfahl nukewa;
Kaksakinul, kowos mwet nukewa!"

12 Isaiah el oayapa fahk,

"Sie sin fita natul Jesse fah sikyak;
El ac tuku in leumi mwet sayen mwet Jew,
Ac elos fah filiya finsrak lalos in el."

13 Lela God, su sessesla ke finsrak, Elan oru tuh kowos in tingtingi ke
engan ac misla ke sripen lulalfongi lowos in El, tuh finsrak lowos fah
yokyokelik ke ku lun Ngun Mutal.

Sripa Se Sis Paul El Sim Ke Pulaik

14 Mwet lili ac lulu, nga lulalfongi mu pwaye kowos sessesla ke ma
wo, ac yohk pac etauk yuruwos, ac kowos ku in luti sie sin sie.
15 Tusruktu in leta se inge nga pulaikna in fahkak kutu sripa su
nga enenu in akesmakinye kowos kac. Nga pulaik in kaskas ke sripen
kunokon fulat ma God El ase nu sik,
16 tuh nga in sie mwet kulansap lun Christ Jesus in orekma yurin
mwet sayen mwet Jew. Nga kulansap oana sie mwet tol in luti ke
Pweng Wo sin God me, in oru tuh mwet sayen mwet Jew fah ku in oana
sie mwe kisa su God El insewowo kac, su Ngun Mutal el akmutalyela
nu sin God.
17 Ke sripen asruoki luk yurin Christ Jesus, nga ku in konkin ke
kulansap luk nu sin God.
18 Nga ac tia pulaik in kaskas ke kutena ma sayen ma Christ el oru
keik in kolma mwet sayen mwet Jew tuh elos in akos God. Ma inge
sikyak ke sripen kas luk ac orekma luk,
19 ke sripen mwenmen ac mwe akul, ac ke ku lun Ngun lun God.
Ouinge, in fufahsryesr loeloes luk, apneni acn Jerusalem lac nwe ke
sun facl Illyricum, nga sulkakinelik Pweng Wo ke Christ yen nukewa.

15:9 2 Sam 22:50; Psa 18:49 **15:10** Dut 32:43 **15:11** Psa 117:1 **15:12** Isa 11:10

20 Finsrak yohk luk pacl nukewa pa nga in sulkakinelik Pweng Wo
in acn ma soenna lohng ke Christ, tuh nga in tia musa fin pwelung se
ma oakwuki sin siena mwet.
21 Oana Ma Simusla fahk,
“Ma su tia fwackyuk nu selos, elos fah liye,
Ac elos su soenna lohng fah kalem kac.”

Akoo Lal Paul In Som Nu Rome

22 Pacl puspis ikolyuk nga tuh nga in tia fahsrot nu yuruwos.
23 A inge, ke nga aksafyela orekma luk in acn inge, ac oayapa ke
sripen yac puspis nga kena fahsrot liye kowos,
24 nga finsrak in orala inge ke nga ac som nu Spain. Nga ke osun
nu suwos, ac tukun nga aengani yuruwos ke pacl fototo, nga finsrak
kowos in kasreyu ke inkanek luk nu Spain.
25 Tusruktu, inge nga ac som nu Jerusalem in us mwe lung nu sin mwet
lun God in acn we.
26 Tuh church in acn Macedonia ac Achaia elos sifacna sulela in oru
mwe kite lalos in kasru mwet sukasrup inmasrlon mwet lun God in
acn Jerusalem.
27 Sulela se inge ma na lalos sifacna; tusruktu elos ac nuna enenu na in
oasr kasru lalos nu sin mwet Jew we. Mweyen mwet Jew elos tuh kasru
mwet sayen mwet Jew ke mwe insewowo lun ngun ma oasr yorolos,
ouinge fal tuh mwet sayen mwet Jew in sang mwe insewowo lun faclu
ma oasr yorolos in kasru mwet Jew.
28 Pacl se nga ac aksafyela ma se kunuk inge, ac sang nu selos mani
nukewa ma orekeni lalos, na nga ac mukuiyak som nu Spain, ac nga
akoo nga in tuiwin yuruwos ke inkanek luk nu we.
29 Ke pacl se nga ac sun kowos, nga etu lah kowos fah eis mwe
insewowo puspis sin Christ.
30 Ke sripen lulalfongi lasr in Leum lasr Jesus Christ, ac ke sripen
lungse su Ngun Mutal ase nu sesr, nga kwafe suwos, mwet lili luk,
kowos in wiyu pre akoaruye nu sin God keik.
31 Pre tuh God Elan liyeyuyang liki poun mwet selulalfongi in acn
Judea, ac tuh orekma luk in Jerusalem in ku in mwe insewowo nu sin
mwet lun God we.
32 Ac, fin ou lungse lun God, nga fah fahsrot nu yuruwos ke engan
ma lulap, ac nga fah eis ku sasu ke pacl nga mongla yuruwos.
33 Lela tuh God, su ase misla nu sesr, Elan wi kowos nukewa. Amen.

16

Kas In Painguk Nu Sin Kais Sie Mwet Christian

1 Nga lungse tukakunul Phoebe, sie mutan su mwet kol ke church in
acn Cenchreae.
2 Eisal nu inmasrlowos Inen Leum, oana ma fal mwet lun God in oru
nu sin sie sin sie, ac kasrel ke kutena enenu lal suwos; tuh el kulang
nu sin mwet puspis, ac oayapa nu sik.
3 Sang lung luk nu sel Priscilla ac Aquila, mwet wiyu orekma in
kulansupu Christ Jesus.
4 Eltal pilesrala moul laltal keik. Nga tarila seltal — ac tia nga
mukena, a oayapa church nukewa lun mwet sayen mwet Jew uh wi
pac.

5 Oayapa sang lung luk nu sin mwet in church su tukeni in lohm seltal.
Lung luk pac nu sel Epaenetus, mwet kawuk saok luk. El mwet se oemeet in acn Asia su lulalfongi in Christ.
6 Lung luk nu sel Mary, su arulana oaru in orekma keiwos.
7 Paingul pac Andronicus ac Junias, mwet Jew wiuk su tuh wiyu muta in presin. Eteyuk eltal yohk inmasrion mwet sap, ac eltal weang mwet Christian meet likiyu.
8 Lung luk nu sel Ampliatus, kawuk fototo luk su wiyu lulalfongi in Leum.
9 Oayapa lung luk nu sel Urbanus, su wi kut orekma in kulansupu Christ, ac nu sel Stachys, mwet kawuk luk.
10 Paingul Apelles, su arulana kalem moniyuk lal nu sin Christ. Paingulos pac mwet in sou lal Aristobulus.
11 Lung luk nu sel Herodion, sie mwet Jew wiasr, ac nu sin mwet Christian in sou lal Narcissus.
12 Lung luk nu sel Tryphaena ac Tryphosa, su orekma in kulansapu Leum, ac oayapa nu sel Persis, mwet kawuk saok luk su oru orekma yohk pac nu sin Leum.
13 Sang pac lung luk nu sel Rufus, su ouiyen orekma lal nu sin Leum arulana pwengpeng, ac nu sin nina kial, su oana nina se pac nu sik.
14 Lung luk nu sel Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ac mwet Christian nukewa yorolos.
15 Paingul Philologus ac Julia, oayapa Nereus ac mutan se wial, ac Olympas ac mwet lun God nukewa su welulos.
16 Kowos in paing sie sin sie ke lungse pwaye lowos. Church lun Christ nukewa supwaot lung lalos nu suwos.

Kusen Wilwil Safla

17 Mwet lili ac lulu, nga kwafe nu suwos: taranulos su pwanang in oasr srisri, su furokla lulalfongi lun mwet, ac elos kaskas lain mwe luti su kowos eis. Nimet welulos!
18 Tuh elos su oru ouiya ingan elos tia kulansupu Christ, Leum lasr, a elos kulansupu mwel lalos sifacna. Ke kas in aklukuk ac eyeinse lalos elos kiapu mwet ma srik etauk la.
19 Mwet nukewa lohng tari ke inse pwaye lowos nu ke Wosasu, ac ke sripa se inge nga engan keiwos. Nga kena kowos in lalmwetmet ke ma su wo, a in wangin mwatuwos ke ma koluk.
20 Ac God, su ase misla nu sesr, fah sa in itungilya Satan ye niowos.
Lungkulang lun Leum lasr Jesus in wi kowos.
21 Timothy, mwet wiyu orekma, el supu lung lal nu suwos. Lucius, Jason, ac Sosipater, mwet Jew wiasr, elos wi pac supu lung lalos nu suwos.
22 Nga, Tertius, nga pa simis kas lal Paul ke leta se inge, ac nga wi pac paing kowos in Leum.
23 Gaius el paing kowos. El pa nga muta yoro, ac mwet in church yenu elos toeni in lohm sel. Erastus, mwet liyaung mani lun siti se inge, oayapa Quartus, mwet lili wiasr, eltal paing kowos. [
24 Lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa. Amen.]

Pre In Kaksak Aksafye

25 Lela kut in kaksakin God! El pa oru kowos in tu ku in lulalfongi
lowos, fal nu ke Pweng Wo su nga luti kowos ke Jesus Christ, ac fal pac
nu ke ma pwaye su tia eteyuk ke fwil puspis somla.
26 Tusruktu, inge ma pwaye sac fwackyuk lemtulauk ke sripen ma
simusla lun mwet palu; oayapa mweyen God, su moul ma pahtpat, El
sap in akkalemyeyuk nu sin mutanfahl nukewa, tuh mwet nukewa in
ku in lulalfongi ac akos.
27 Ke sripen ma Jesus Christ el oru, lela kut in kaksakin God sefanna,
su mukena pa lalmwetmet, nwe tok ma pahtpat! Amen.

Leta Se Meet Lal Paul Nu Sin MWET CORINTH

Tukakinyen Leta Se Meet Lal Paul Nu Sin Mwet CORINTH

Leta Se Meet Lal Paul Nu Sin Mwet Corinth tuh simla in akwoye kutu fohs ke moul in Christian ac lulalfongi ma sikyak in church se ma Paul el oakiya in acn Corinth. In pacl sac Corinth pa sie siti lulap in acn Greece, ac oayapa capital lun acn Achaia, sie acn oan inpoun Rome. Mwet in mutunfacl puspis wi pac muta Corinth. Eteyuk acn we ke sripen kuiyen kuka ma orek we, konkinyen facsin matu lalos, yoklana moul in kosro in acn we, ac oasr kain in alu puspis we.

Ma yohk in nunak lal Paul ma simla in book se inge pa: ke srisrielik ac moul fohkfok ma sikyak yurin mwet in church we; ke ma mwet uh siyuk ke tukeni lun mukul ac mutan ac ke payuk uh; ke ouiyen sulela lun mwet fal nu ke lulalfongi lalos; kutu oakwuk nu ke alu, ke mwe sang lun Ngun Mutal, ac ke moulyak liki misa. Ke kas loal ac lalmwetmet, Paul el akkalemye topukiyen mwe siyuk inge fal nu ke Pweng Wo ke Christ.

Sahp chapter 13 pa pwengpeng emeet in book uh, mweyen el sramsram ke lungse, su mwe sang saoklana lun God nu sin mwet lal.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–9
Amei inmasrlon mwet kol lun church 1:10—4:21
Oakwuk inmasrlon mukul ac mutan, ac moul in sou 5:1—7:40
Mwet Christian ac mwet pegan 8:1—11:1
Ouiyen moul ac alu lun mwet in church 11:2—14:40
Moulyak lun Christ ac lun mwet lulalfongi 15:1–58
Mwe sang nu sin mwet Christian in Judea 16:1–4
Kutu sripa lal Paul sifacna ac kas in aksafye 16:5–24

1 Ma sel Paul, su tuh pangonyuk ke lungse lun God in sie mwet sap
lun Christ Jesus, ac oayapa sel Sosthenes, mwet lulalfongi wiasr —
2 Nu sin church lun God in acn Corinth, nu selos nukewa su
pangonyuk tuh elos in mwet mutal lun God, su ma lal ke elos
kupasryang nu sin Christ Jesus, weang mwet yen nukewa su alu nu
sin Leum lasr Jesus Christ, su Leum lalos ac oayapa lasr:
3 Lungkulang ac misla nu suwos sin God Papa tumasr ac Leum Jesus
Christ.

Mwe Insewowo Ke Christ

4 Nga sang kulo nu sin God luk keiwos pacl nukewa, ke sripen kulang
su El asot nu suwos ke Christ Jesus.
5 Tuh ke kowos kupasryang nu sin Christ kowos kasrupi in ma
nukewa, ke kas in luti nukewa ac etauk nukewa.
6 Mwe fahkak ke Christ oakwuki ku in kowos
7 pwanang kowos tia oalla liki in eis kutena mwe insewowo sin God
ke kowos tupan sikme lun Leum lasr Jesus Christ.
8 God El fah akkeye kowos in tu ku nu ke safla, tuh in wangin
mwatuwos ke Len lun Leum lasr Jesus Christ.

1:2 Orek 18:1

9 God El oaru, ac fal in lulalfongiyuk El, su pangon kowos in sie sin
sie yurin Wen natul, Leum lasr Jesus Christ.

Srisrielik In Church

10 Ke inen Leum lasr Jesus Christ, nga kwafe nu suwos nukewa, mwet
lili ac lulu, tuh kowos in insese ke ma kowos fahk, tuh in fah wangin
srisrielik inmasrlowos. Kowos nukewa in tukenina nunak sefanna ac
pwapa sefanna.
11 Mwet lili ac lulu, kutu mwet in sou lal Chloe elos tuku fahk nu sik
lah oasr akukuin inmasrlowos.
12 Kalem sik lah kas lowos uh tia oana sie. Sie fahk mu, “Nga ma lal
Paul”, sie fahk mu, “Nga ma lal Apollos”, ac sie fahk mu, “Nga ma lal
Peter”, ac sie fahk mu, “Nga ma lun Christ.”
13 Ya Christ el kitakatelik nu ke u pus? Ya Paul pa misa fin sakseng
keiwos? Ya kowos baptaisla tuh kowos in mwet tuma lutlut lal Paul?
14 Nga kulo nu sin God lah nga tuh tia baptaisi kutena suwos, sayal
Crispus ac Gaius.
15 Ke ma inge, wangin kutena suwos ku in fahk mu kowos baptaisla
inek.
16 (O nga esamak lah nga baptaisella pac Stephanas ac sou lal;
tusruktu nga tia esam lah oasr pac mwet saya nga baptaisela.)
17 Christ el tia supweyu ngan baptaisi mwet. El supweyu in fahkak ke
Pweng Wo, ac fahkak luk in tia orekmakin kas lalmwetmet lun mwet,
tuh ku lun misa lun Christ fin sakseng in tia pilesreyuk.

Christ Pa Ku Ac Lalmwetmet Lun God

18 Tuh pweng ke misa lun Christ fin sakseng, ma lalfon nu selos su
fahsr ke inkanek nu ke tuhlac; a nu sesr su fahsr ke inkanek in molela,
pweng se inge ku lun God.
19 Tuh Ma Simusla uh fahk,
“Nga fah kunausla etauk lun mwet lalmwetmet
Ac akfohsyauk nunak lun mwet yohk etu la.”
20 Ke ouinge, mea sripen mwet lalmwetmet? Ku mwet sasla ke ma
sap? Ku mwet pah in sramsram lun faclu? God El akkalemye tari lah
lalmwetmet lun faclu ma lalfon.
21 Tuh ke lalmwetmet lun God, El oru tuh mwet uh in tia ku in etal
ke lalmwetmet lalos sifacna. A El sulela in molela mwet su lulalfongi
ke kas in luti lasr ma pangpang “kas lalfon.”
22 Mwet Jew elos kena liye mwenmen, ac mwet sayen mwet Jew elos
suk ke lalmwetmet.
23 A funu kut, kut fahkak Christ su sripsripyak fin sakseng, sie pweng
su mwe srungayuk nu sin mwet Jew, ac kas lalfon nu sin mwet sayen
mwet Jew.
24 Tusruktu nu selos su pangonyuk tari sin God — mwet Jew oayapa
mwet sayen mwet Jew — pweng se inge pa Christ, su fahkak ku lun
God ac lalmwetmet lun God.
25 Tuh ma su oana mwe lalfon lun God, lalmwetmet liki lalmwetmet
lun mwet uh; ac ma su oana munas lun God, ku liki ku lun mwet uh.
26 Inge, mwet lili luk, kowos in esam ouiyowos meet liki pacl se God
El pangon kowos. Ke liye lun mwet uh, pu na suwos lalmwetmet, ku
oasr ku la, ku oaoa in mwet fulat.

1:12 Orek 18:24 **1:14** Orek 18:8; Orek 19:29; Rom 16:23 **1:16** 1 Cor 16:15 **1:19** Isa 29:14 **1:20** Job 12:17; Isa 19:12; 33:18; Isa 44:25

27 God El tuh sulela ma faclu pangon mu lalfon in akmwekinye mwet
lalmwetmet, ac El sulela ma su faclu pangon mu munas in akmwekinye
mwet ku.
28 El sulela ma faclu pilesru ac srunga ac pangon mu wangin sripa,
in kunausla ma faclu nunku mu yohk sripa.
29 Kalmen ma inge pa wangin mwet ku in konkin ye mutun God.
30 Tusruktu God El oru tuh kowos in kupasryang nu sin Christ Jesus,
ac tuh Christ elan ase lalmwetmet nu sesr. Ke Christ kut aksuwosyeyuk
ye mutun God; kut ekla mwet mutal lun God ac aksukosokyeyuk kut.
31 Ouinge, oana Ma Simusla uh fahk, "Kutena mwet su kena konkin,
lela elan konkin ke ma Leum El oru."

2

Pweng Ke Christ Su Sripsripyak Fin Sakseng

1 Mwet lili luk, ke pacl se nga tuh tuku nu yuruwos in fahkak nu
suwos ma pwaye lun God su tia eteyuk meet, nga tuh tia orekmakin
kas loal ku kas in lalmwetmet.
2 Ke pacl nga muta yuruwos ah, nga tuh sulela sik in mulkunla ma
nukewa sayen Jesus Christ, ac yokna ke misa lal fin sakseng.
3 Ouinge ke nga tuku nu yuruwos ah, nga tuh munas ac rarrar monuk
nufon ke sangeng,
4 ac mwe luti ac fahkak luk ah tuh tiana fahla ke kas oa ku kas
lalmwetmet lun mwet, a ke kas ma arulana akkalemye ku lun Ngun
lun God.
5 Ouinge, lulalfongi lowos tia oakwuki ke lalmwetmet lun mwet, a
ke ku lun God.

Lalmwetmet Lun God

6 Ne ouinge, nga sulkakin pweng lalmwetmet nu selos su matu tari
ke moul in ngun. Tusruktu lalmwetmet se inge tia ma lun faclu, ac tia
pac ma lun ku su leumi faclu — ku sac fahfahla in wanginla.
7 Lalmwetmet se su nga sulkakin inge pa lalmwetmet lukma lun God,
su wikla liki mwet uh, ac su El nuna sulela nu ke wolana lasr meet liki
orekla faclu.
8 Wangin sie sin leum fin faclu etu ke lalmwetmet se inge. Elos funu
etu, elos lukun tia srupusrak Leum lun wolana.
9 Tusruktu, in oana Ma Simusla uh fahk,
"Ma su mwet uh soenna liye ku lohng,
Ma se su mwet uh soenna nunkauk mu ku in sikyak,
Pa ma se ma God El akola nu selos su lungse El."
10 Tuh God El akkalemye ma inge nu sesr ke Ngun lal. Ngun el tuni ma
nukewa, finne sripa loallana lun God.
11 Ngunin mwet se sifacna pa etu ma nukewa kacl; in lumah sacna,
Ngun lun God mukena pa etu ma nukewa ke God.
12 Kut tia eis ngun lun faclu, a kut eis Ngun se su supweyukme sin God,
tuh kut fah ku in etu ma nukewa ma God El ase nu sesr.
13 Ke ma inge, kut tia luti ke kas su lutiyuk ke lalmwetmet lun mwet,
a ke kas ma lutiyuk sin Ngun Mutal, oana ke kut aketeya ma pwaye
lun ngun nu selos su oasr Ngun yoro.
14 Kutena mwet su Ngun Mutal tia oasr in el, el koflana eis mwe
sang ma tuku sin Ngun lun God. El su ouinge koflana kalem kac; ma

1:31 Jer 9:24 **2:3** Orek 18:9 **2:9** Isa 64:4

inge ma lalfon nu sel, mweyen saokiyen ma inge akilenyuk ke ngun mukena.
15 Kutena mwet su oasr Ngun yoro, oasr kalem lal in nununku ma
nukewa, tusruktu wangin sie ac ku in nununkal.
16 Oana Ma Simusla uh fahk,
“Su etu nunak lun Leum?
Su ku in sang kas in kasru nu sel?”
Tusruktu, nunak lun Christ oasr yorosr.

3

Mwet Kulansap Lun God

1 Mwet lili luk, nga koflana kaskas nu suwos oana nu sin mwet ma
oasr Ngun Mutal yoro; nga enenu in kaskas nu suwos oana kowos
in mwet lun faclu, oana tulik srisrik ma srikla etu lalos ke moul in
Christian uh.
2 Nga tuh enenu in kite kowos titi ac tia mwe mongo keke, mweyen
kowos soenna akola nu kac. Ac nwe inge, kowos tia pacna akola nu
kac,
3 mweyen kowos srakna moul oana moul lun mwet in facl se inge.
Ke pacl se oasr sok inmasrlowos ac kowos amei yurin sie sin sie, ya
ouiya inge tia akpwayei lah kowos ma lun faclu, ac kowos moul oana
mwet faclu?
4 Ke sie suwos fahk mu, “Nga ma lal Paul,” ac sie pac fahk mu, “Nga
ma lal Apollos” — ya kowos tia moul oana mwet lun faclu?
5 Ku suwin Apollos? Ac su Paul? Kut mwet na kulansap lun God, su
pwenkowosme nu ke lulalfongi. Kais sie sesr oru na orekma ma Leum
el ase nu sesr in oru:
6 nga yukwiya, ac Apollos el aksroksrokye, a God pa akkapye.
7 El su yukwiya ac el su aksroksrokye tia pa yohk sripa. A God pa
yohk sripa, mweyen El pa akkapye.
8 Wangin ekla inmasrlon el su yukwiya ac el su aksroksrokye; God
El fah sang mwe mol nu sin kais sie, fal nu ke orekma lal.
9 Tuh kut tukeni orekma nu sin God, ac kowos ima lun God.
Kowos oayapa mwe musa lun God.
10 Ke nga orekmakin mwe kite ma God El ase nu sik, nga oru orekma
lun sie mwet musa usrnguk ac oakiya pwelung uh, na sie pacna mwet
musa fac. Tusruktu kais sie enenu in karinganang luman musa lal.
11 Wangin sie pac pwelung ku in oakwuki sayen ma God El oakiya
tari, pa Jesus Christ.
12 Kutu mwet uh fah orekmakin gold ku silver ku eot saok in musa
fin pwelung sac; ac kutu ac orekmakin sak ku mah ku loa.
13 Ac ouiyen orekma lun kais sie mwet musa ac fah kalem ke Len
lun Christ. Tuh in Len sac, e uh ac fah akpwayei orekma lun kais sie
mwet, ac srikeya in fahkak woiya.
14 Ma musaiyuk fin pwelung sac fin oanna ac tia firirla ke e sac, na
mwet musa sac fah eis sie mwe moul.
15 Tusruktu orekma lun sie mwet fin firiryak, na orekma lal fah
tuclac; a el sifacna fah moulla, oana mwet se ma muta in e firir sac ac
kaingla.

2:16 Isa 40:13 **3:2** Heb 5:12–13 **3:4** 1 Cor 1:12 **3:6** Orek 18:4–11; Orek 18:24–28

16 Kowos etu na lah kowos tempul lun God, ac Ngun lun God muta
in kowos!
17 Ouinge kutena mwet fin kunausla tempul lun God, God El ac
kunausella. Mweyen tempul lun God mutal, ac kowos pa tempul sac.
18 Kowos in tia sifacna kiapwekowosla. Kutena mwet inmasrlowos
fin nunku mu el lalmwetmet ke lalmwetmet lun faclu, el enenu in ekla
sie mwet lalfon, elan mau ku in lalmwetmet na pwaye.
19 Tuh ma su mwet faclu pangon lalmwetmet, ma lalfon yurin God.
Oana Ma Simusla uh fahk, "God El srumasrla mwet lalmwetmet in
kutasrik lalos sifacna."
20 Ac sie pac kas in Ma Simusla uh fahk mu, "Leum El etu lah nunak
lun mwet lalmwetmet uh ma lusrongten."
21 Ke ma inge, lela mwet in tia konkin ke ma mwet uh ku in oru.
Pwayeiya uh, ma nukewa ma lowos:
22 Paul, Apollos, ac Peter; facl se inge, moul ac misa; pacl inge ac pacl
fahsru uh — ma inge nukewa ma lowos,
23 ac kowos ma lun Christ, ac Christ el ma lun God.

4

Mwet Sap Lun Christ

1 Kowos in nunku kacsr lah kut mwet kulansap lun Christ, ac ituku
kunasr in karingin ma pwaye lun God su tia eteyuk meet.
2 Ma se eneneyuk sin sie mwet kulansap uh pa elan orekma oaru nu
sin mwet kacto lal.
3 Inge, wangin elya luk kowos ku mwet saya uh fin nununkeyu; nga
sifacna nga tia pac nununkeyu.
4 Nga pulakin sik sifacna mu wangin ma sufal luk, tusruktu nga tia
ku in sifacna akpwayei lah wangin mwetik. Leum pa ac nununkeyu.
5 Ouinge kowos in tia nununku kutena mwet meet liki pacl fal.
Nununku safla uh ac fah soano tuku lun Leum. El ac fah use ma
nukewa ma oan yen lohsr uh nu ke kalem, ac akkalemye ma lukma
nukewa insien mwet uh. Na kais sie mwet ac fah eis kaksak sin God,
fal nu ke orekma lal.
6 Mwet lili luk, nga fahk ma inge keik ac Apollos tuh in mwe srikasrak
nu suwos, tuh kowos fah ku in etu kalmen fahk se inge, "Tia alukela
ma oakwuk in Ma Simusla." Kowos in tia konkin ke sie sesr ac pilesru
el ngia.
7 Su oru tuh kom in fulat liki mwet ngia? Ya tia God pa asot ma
nukewa nu sum? Na fuka tuh kom in konkin, srulun oana ma su oan
yurum tia ma itukot nu sum?
8 Ku kowos falkin tari ma nukewa kowos enenu? Ya kowos kasrupi
tari? Ya kowos tokosrala tari, a kut tia? Kwal, nga kena tuh in pwaye
lah kowos tokosra, tuh kut in wi kowos pac tokosra.
9 Tuh nga nunku mu God El filiya tuh acn sin mwet sap uh pa etok,
oana mwet su wotla mu in misa ye mutun mwet uh, tuh in mwe intoe
nu sin lipufan ac mwet fin faclu nufon.
10 Tuh ke sripen Christ kut mwet lalfon, a kowos mwet lalmwetmet
yurin Christ! Kut munas, a kowos ku! Pilesreyuk kut, a akfulatyeyuk
kowos.

3:16 1 Cor 6:19; 2 Cor 6:16 **3:19** Job 5:13 **3:20** Psa 94:11

11 Nwe ke pacl se inge, kut masrinsral ac malu; kut nukum mahn
nuknuk; anwuk kut; kut takusrkusr mweyen wangin acn sesr;
12 ac kut orekma upa in akfalye enenu lasr. Ke mwet uh kaskas koluk
kacsr, kut pre in akinsewowoyalos; ke akkeokyeyuk kut, kut muteng
na,
13 ke mwet uh akkolukye inesr, kut topuk ke kas kulang. Nwe ke pacl
se inge, orek kut oana pus ma sisila lun faclu, ku kutkut ma arulana
fohkfok!
14 Nga simis ma inge nu suwos, tia mweyen nga lungse in
akmwekinye kowos, a in luti kowos oana tulik saok nutik sifacna.
15 Tuh finne oasr singoul tausin mwet karingin kowos in moul in
Christian lowos, a papa sefanna tomowos. Tuh ke kowos ma sefannala
yurin Christ Jesus, nga pa papa tomowos, ke sripen nga use Pweng Wo
nu suwos.
16 Ke ma inge nga kwafe suwos, kowos in oru oana ke nga oru uh.
17 Ke sripa se inge nga supwalot Timothy nu yuruwos, su tulik saok ac
oaru nutik in moul in Christian. El fah akesmakinye kowos ke ouiya
nukewa su nga fahsr kac ke moul sasu in kupasryang nu sin Christ
Jesus, ac su nga luti in church nukewa yen nukewa.
18 Kutu suwos mutawauk inse fulat mweyen kowos nunku mu nga
ac tia fahsrot nu yuruwos.
19 Fin ou lungse lun Leum, nga ac sa fahsrot nu yuruwos, ac nga fah
sifacna liye fin pwaye oasr ku yurin mwet inse fulat ingan, ku mwe na
sramsram wel.
20 Tuh Tokosrai lun God tia ma ke kas, a ke ku.
21 Pia kac ma kowos lungse nga in oru? In fahsrot nu yuruwos ke
sie mwe sringsring, ku ke ngunin lungse ac kulang?

5

Mwet In Church Su Moulkin Ouiya Koluk

1 Inge, oasr srumunya mu kutu mwet inmasrlowos oru inkanek in
kosro koluk liki na ouiya lun mwet pegan. Nga lohng mu sie mukul el
oan yurin mutan se akluo kien papa tumal!
2 Ke ouinge uh, efu kowos ku inse fulat? Fal na kowos in arulana
asor kac, ac lusla mwet se ma oru kain ouiya se inge liki inmasrlowos.
3 Tuh nga finne wangin yuruwos in mano, nga oasr na yuruwos in
ngun, na ke sripa se inge
4 inen Leum Jesus nga nununku tari mwet se su oru kain in ouiya
koluk inge uh. Ke pacl kowos tukeni uh, ac ngunik wi kowosr pac, ke
ku lun Leum lasr Jesus su muta yorosr,
5 kowos in fuhleang mwet se inge nu sel Satan, tuh manol in
kunausyukla, ac tuh ngunal fah ku in moul in Len lun Leum.
6 Tia fal kowos in inse fulat. Kowos in esam soakas se ma fahk, “Kitin
mwe akpulol na srisrik, oru kar nufon se in pulolak.”
7 Kowos enenu in eisla mwe pulol matu lun ma koluk liki kowos, tuh
kowos fah nasnas na pwaye. Na kowos fah oana sie fwilin kar in flao
sasu ma wanginna mwe pulol kac, oana ke nga nuna etu lah pa inge
ouiyowos. Tuh Kufwen Alukela lasr akola inge, mweyen kisakinyukla
tari Christ, su lamb lun Kufwen Alukela lasr.

4:12 Orek 18:3 **4:16** 1 Cor 11:1; Php 3:17 **5:1** Dut 22:30 **5:6** Gal 5:9 **5:7** Exo 12:5

8 Lela kut in akfulatye Kufwen Alukela lasr, tia ke bread ma oasr
mwe akpulol matu lun ma koluk ac sulallal kac, a ke bread ma wangin
mwe akpulol kac, bread ma mutal ac pwaye.
9 In leta se nga tuh simus nu suwos, nga tuh fahk kowos in tiana
tukeni yurin mwet moulkin moul in kosro.
10 Nga tia kaskas ke mwet pegan su moulkin moul in kosro, ku rapku,
ku mwet pisrapasr, ku alu nu sin ma sruloala. Kowos fin srikowosla
liki mwet ouinge uh, kowos ac enenu in som liki na faclu.
11 Kalmen ma nga fahk uh pa kowos in tia tukeni yurin sie mwet su
eteyuk mu el mwet wiasr in lulalfongi a el moulkin moul in kosro, ku
rapku, ku alu nu sin ma sruloala, ku el kaskas in akkolukye mwet, ku
sie mwet sruhi, ku sie mwet pisrapasr. Kowos in tiana welulos su oru
ouinge, ku mongo yorolos.
12 Tia ma kunuk in nununku mwet sayen church. Ya tia mwet na in
church pa kowos ac nununku?
13 God El fah nununku mwet saya uh, oana Ma Simusla uh fahk,
“Lusla mwet koluk sac liki inmasrlowos.”

6

Mwet Christian Usak Mwet Lulalfongi Wialos Nu Ke Nununku

1 Fin oasr alein inmasrlon sie suwos ac sie pac mwet Christian, mwe
mea elan usak nu ye mutun mwet nununku lun mwet pegan, ac tia
sang nu sin mwet lun God in aksuwosye?
2 Mea, kowos tia etu lah mwet lun God pa ac nununku faclu? Na
fuka, kowos fin ac nununku faclu, ya kowos tia ku in nununku alein
srisrik?
3 Ya kowos tia etu lah kut ac nununku pac lipufan uh? Na kalem lah
kut arulana yolyak in nununku ma lun moul se inge!
4 Kain ouiya inge fin sikyak, ya kowos ac usak in nununkeyuk sin
mwet su tia mwet in church?
5 Mea, kowos tia mwekin? Ya pwaye lah wangin sie mwet
lalmwetmet inmasrlowos su ku in akmisyela alein inmasrlon mwet
Christian?
6 A kowos tiana oru ouiya — sie mwet lulalfongi el usak mwet
lulalfongi se wial nu ke nien nununku, ac sang tuh sie mwet tia
lulalfongi in orekma kac.
7 Ke kowos usak alein lowos nu ke nien nununku, ma se inge
akkalemye lah kowos arulana loesla liki ma pwaye. Mwet uh finne
pisre ma lowos ku kutasrik nu suwos, ac wo liki ke kowos usak nu in
nununku.
8 Kowos tia sruhk muteng lumah ouinge, a kowos sifacna forang ac
pisre ac kutasrik nu sin mwet lulalfongi wiowos.
9 Kowos arulana etu lah mwet koluk fah tia wi ipeis ke Tokosrai lun
God. Nimet kiapwekowos sifacna; mwet orekma kupatol, ku alu nu
ke ma sruloala, ku kosro, ku oru ouiya sufal inmasrlon mukul nu sin
mukul,
10 ku pisrapasr, ku rapku, ku sruhi, ku kaskas in akkolukye mwet, ku
pisrapasr sulallal — wangin sin kain mwet inge fah ipeis ke Tokosrai
lun God.

5:8 Exo 13:7; Dut 16:3 **5:13** Dut 13:5; 17:7

11 Kutu suwos tuh moul ouinge meet. Tusruktu kowos aknas-
nasyeyukla tari liki ma koluk; kowos kisakinyukyang nu sin God; ac
Leum Jesus Christ, oayapa Ngun lun God lasr, aksuwosye kowos ye
mutun God.

Orekmakin Monuwos Nu Ke Wolana Lun God

12 Kutu suwos fahk, "Wangin ma sap sruokyu in oru kutena ma nga
lungse." Pwaye, tusruktu tia ma nukewa wo nu sum. Nga ku pac
in fahk mu wangin ma sap sruokyu in oru kutena ma nga lungse,
tusruktu nga ac tia fuhlela kutena ma in oru tuh nga in mwet kohs nu
kac.
13 Oasr pac mwet ac fahk, "Mwe mongo uh ma nu insia, ac insia uh
ma in eis mwe mongo." Pwaye, tusruktu God El ac kunausla kewana
ma luo inge. Mano uh tia ma in orekmakinyuk nu ke inkanek in kosro,
a in mwe kulansupu Leum God; ac Leum God El sang mwe enenu lun
mano.
14 God El akmoulyelak Leum liki misa, ac El fah oayapa ak-
moulyekutyak ke ku lulap lal.
15 Kowos etu lah monuwos pa lahn Christ. Ya nga ac eisla sie lahn
Christ ac oru tuh in lahn sie mutan kosro?* Tiana ku!
16 Ya kowos tia etu lah sie mwet su sang manol nu ke monin sie
mutan kosro eltal mano sefannala? Ma Simusla uh fahk kalem na,
"Mwet luo ac fah mano sefannala."
17 A el su kupasryang nu sin Leum, el ma sefannala yorol in ngun.
18 Kaing liki inkanek in kosro. Kutena ma koluk saya ma sie mwet
el orala ac tia akkolukye manol; tusruktu mwet se su kosro el oru ma
koluk nu ke manol sifacna.
19 Ya kowos tia etu lah monuwos tempul lun Ngun Mutal su oasr in
kowos, ac su itukot nu suwos sin God? Kowos tia ma lowos sifacna, a
ma lun God.
20 God El molikowosla ke sie mwe moul. Ke ma inge orekmakin
monuwos nu ke wolana lun God.

7

Kusen Siyuk Ke Payuk

1 Inge nga ac sroang nu ke ma kowos tuh sim nu sik kac.
Ac wona mwet se in tiana payuk.
2 Tusruktu ke sripen yokna mwe sruhf nu ke kosro, pwanang fal tuh
kais sie mukul in oasr mutan kial sifacna, ac kais sie mutan in oasr
mukul tumal sifacna.
3 Sie mukul enenu in akfalye ma kunal nu sin mutan kial, ac sie
mutan in akfalye ma kunal nu sin mukul tumal, ac kais sie seltal in
akfalye enenu lun el se ngia ke moul in payuk.
4 Sie mutan payuk el tia leum fin manol sifacna, a mukul tumal pa
leumi. In ouiya sacna sie mukul payuk el tia leumi manol sifacna, a
mutan kial pa leumi.
5 Nimet srangesr in akfalye enenu lun sin sie sie, sayen komtal fin
insesela meet in oru ouinge ke kitin pacl tuh komtal in eis pacl lomtal
in pre; na toko komtal fah sifil tukeni fal nu ke ouiya lun payuk se.

6:12 1 Cor 10:23 * **6:15** ***mutan kosro:*** sie mutan su eis molin kosro lal uh. Liye ke Kalmen Kutu Kas. **6:16** Gen 2:24 **6:19** 1 Cor 3:16; 2 Cor 6:16

Ke kowos oru ouinge, Satan el tia ku in srife kowos ke sripen kowos munas in sifacna leum fowos.
6 Nga fahk ma se inge nu suwos, mweyen God El lela nu sik in fahk, a tia ma sapkinyuk.
7 Pwayeiya uh nga kena tuh kowos nukewa in oana nga; tusruktu oasr kain in mwe sang nu sin kais sie mwet sin God, su tia oana sie lumah.
8 Inge, nu sin mwet tia payuk ac oayapa katinmas, nga fahk mu ac wo nu suwos in mutana tia payuk, oana nga.
9 Tusruktu kowos fin tia ku in kutong lungse lowos an, tari payukyak — wo in payuk liki tuh kena lowos in sokoela insiowos.
10 Nu sin mwet payuk an, oasr sie sap ku yuruk, su tia ma sik sifacna a ma sin Leum God: sie mutan payuk fah tia som liki mukul tumal;
11 tusruktu el fin som, el enenu in mutana ac tia sifil payuk, ku elan suk in akwoye inmasrloltal ac sifil folokla nu yurin mukul tumal. Ac sie mukul payuk enenu in tia sisla mutan kial.
12 Nu sin mwet saya an, nga fahk (nga sifacna, tia Leum God): sie mukul Christian fin oasr mutan kial su tia sie mwet Christian, ac mutan sac el insese in mutana yorol, mukul sac enenu in tia sisella.
13 Ac sie mutan Christian fin payuk sin sie mukul su tia mwet Christian, ac mukul sac el insese in mutana yorol, mutan sac fah tia sisella.
14 Tuh mukul sac ma tia Christian el akmutalyeyuk ye mutun God ke sripen el payuk sin mutan Christian se. Ac mutan sac ma tia Christian el akmutalyeyuk ye mutun God ke sripen el payuk sin mukul Christian se. Fin tia ouinge, tulik natultal ac fah oana tulik nutin mwet pegan; tusruktu ke ouinge uh, tulik inge elos akmutalyeyuk ye mutun God.
15 Tusruktu, fin sie mwet su tia mwet Christian el ke fahsr liki mwet Christian se el payuk se, lela elan som. In ouiya se inge, el su Christian seltal, finne mukul ku mutan, el sukosokla. God El pangon kowos in moul in misla.
16 Mutan Christian, kom ac etu fuka lah kom ac tia ku in molela mukul tomom an? Ku mukul Christian, kom ac etu fuka lah kom ac tia ku in molela mutan kiom an?

Moulkin Ouiya Kom Oasr Kac Ke Pacl Se God El Pangon Kom

17 Kais sie mwet in moul fal nu ke mwe sang lun Leum nu sel, oana moul el moulkin ke pacl se God El tuh pangnol. Pa inge oakwuk se su nga luti in church nukewa.
18 Sie mwet el fin kosrala tari meet liki pacl se God El pangnol, el fah tia srike in kunausla inken kosrala lal; ac sie mwet fin soenna kosrala ke God El pangnol, el tia enenu in kosrala.
19 Tuh kosrala ac tia kosrala wangin sripa; ma se ma yohk uh pa in akos ma God El sapkin.
20 Kais sie suwos enenu in mutana ke ouiya se el oasr kac ke pacl se God El pangnolak ah.
21 Ya kom sie mwet kohs ke pacl se God El pangon kom ah? Finne ouingan, mansis; tusruktu fin oasr pacl nu sum in ekla sie mwet sukosok, tuyak eis.

7:10 7:10–11; Mt 5:32; 19:9; Mk 10:11–12; Lk 16:18

22 Tuh sie mwet kohs su pangonyuk sin Leum God, el mwet sukosokla
lun Leum. In lumah sacna, sie mwet sukosok su pangonyuk sin Christ
el mwet kohs lun Christ.
23 God El molikowosla ke sie mwe moul; ke ma inge nimet kowos
mwet kohs lun mwet uh.
24 Mwet lili ac lulu, kais sie suwos in mutana yurin God in ouiya se
na el oasr kac ke pacl se God El pangnol.

Kusen Siyuk Ke Mwet Lolap Ac Katinmas

25 Inge, ke mwet lolap ku mwet lolapla: wangin ma sap sin Leum nu
sik, tusruktu nga fah fahk nunak luk sifacna, oana ke nga sie su ku in
lulalfongiyuk ke sripen lungkulang lun Leum.
26 Nga nunku mu ac wo sie mukul in mutana ke ouiya ma el oasr
kac inge, ke sripen upa lun pacl uh.
27 Fin oasr mutan kiom, nimet kom srike in sisella. Fin wangin
mutan kiom, nimet kom suk in oasr.
28 Tusruktu kom fin payukyak, wangin ma koluk lom kac; ac sie
mutan lolap fin payukyak, wangin pac ma koluk lal kac. Tusruktu nga
ke karinginkowosyang liki mwe akfohs lun faclu ma kwacna sikyak
inmasrlon mwet payuk uh.
29 Mwet lili luk, kalmen ma nga fahk uh pa inge: tia yohk pacl lula,
na pacl se ingela, mukul ma payuk uh enenu in moul oana elos tia
payuk;*
30 elos su tung, elos in oru oana elos in tia asor; elos su israsr, elos
in oru oana elos tia engan; elos su moli kutena ma, elos in oru oana in
tia ma lalos ma elos molela;
31 elos su orekmakin ma lun faclu, elos in orekma oana elos in tia
liksreni kafofo kac. Tuh ouiya lun faclu in pacl inge ac sa na wanginla.
32 Nga kena in wangin fosrnga lowos. Sie mukul lolap el nunku yohk
ke orekma lun Leum, ke sripen el srike in akinsewowoye Leum.
33 Tusruktu sie mukul payuk el nunku yohk ke ma lun faclu, mweyen
el kena akinsewowoye mutan kial,
34 ac ouinge el inseluoelik. Sie mutan tia payuk ku sie mutan soenna
payuk el nunku yohk ke orekma lun Leum, mweyen el kena kisakunla
kewana manol ac ngunal. A sie mutan payuk el nunku yohk ke ma lun
faclu, mweyen el kena akinsewowoye mukul tumal.
35 Nga fahk ma inge mweyen nga kena kasrekowos. Nga tia srike
in sikulkowosi, a nga kena kowos in oru ma su suwohs ac fal, ac in
sifacna eiskowosyang nufon nu ke orekma lun Leum, ac wangin ma
ikolkowosi.
36 Funu mwet luo ma srakna ako ac eltal sulela in tia payuk: mukul
sac fin pula mu ouiya lal tia fal nu sin mutan fusr sac, ac nunak lal
fin arulana upa ac el pula mu eltal enenu in payuk, na fal eltal in
payukyak, oana lungse lal. Wangin ma koluk ke ma se inge.
37 Tusruktu sie mukul fin sulela ku sel mu el ac tia payuk, ac nunak
se inge ma lal sifacna ac tia ma ke sripa saya, el fin ku in kutongya
nunak lal uh ac el sulela tari ma el ac oru — na ac wo elan tia payuk
sin mutan fusr sac.

* **7:29** ***moul oana elos tia payuk:*** nunak lalos ke payuk lalos in tia lusrong nunak lalos ke orekma lun God ku orekma saok saya.

38 Ke ma inge mukul se fin payuk, wo ma el oru uh, a mukul se fin
tia payuk ac wo liki na.
39 Mutan payuk se el tia sukosok ke lusenna moul lun mukul tumal.
Tusruktu mukul tumal ah fin misa, na el fah sukosokla in payukyak sin
siena mukul ma el lungse, tusruktu mukul sac enenu in mwet Christian
se.
40 El fah engan yohk liki el fin mutana tia payuk. Pa inge nunak luk,
ac nga nunku mu Ngun lun God oasr pac yuruk.

8

Kusen Siyuk Ke Mwe Mongo Kisakinyukla Nu Ke Ma Sruloala

1 Inge, ke mwe mongo ma mwet uh kisakunang nu ke ma sruloala.
Pwaye kas se ma mwet uh fahk mu, "Kut nukewa oasr etauk
lasr." Tusruktu, etauk mwe akfulatye insien mwet uh, a lungse mwe
musaeak mwet uh.
2 Kutena mwet su nunku mu el etu sie ma, pwayena lah el soenna
sun etu ma fal elan etu kac.
3 Tusruktu mwet se su lungse God, God El etal.
4 Ouinge, ke mwe mongo ma itukyang nu ke ma sruloala: kut etu
lah sie ma sruloala tia ma pwaye ac wangin moul la. Kut etu lah oasr
God sefanna.
5 Finne oasr ma pangpang "god uh," in kusrao ku fin faclu, ac finne
pukanten kain "god" ac "leum" ingan,
6 a nu sesr oasr God sefanna, Papa, su orala ma nukewa ac kacl kut
moul. Ac oasr Leum sefanna, Jesus Christ, ke su ma nukewa orekla ac
ke su kut moul.
7 Tusruktu tia mwet nukewa etu ma inge. Kutu mwet uh arulana
pahla ke ma sruloala, pwanang nwe misenge elos fin kang kain in
mongo inge elos srakna nunku kac mu ma nun ma sruloala. Ke sripen
lulalfongi lalos munas, elos nunku mu mongo inge ac akfohkfokyalos.
8 Finne fuka, mwe mongo uh tia ku in akfototoye kut nu sin God.
Kut fin tia kang kut tia kolukla kac; ku kut finne kang, kut tia pac wola
kac.
9 Tusruktu kowos in karinganang tuh sukosok lowos ke ma kowos
oru inge in tia aktukulkulyelos su munas in lulalfongi lalos.
10 Fin pa mwet se su nunak la munas in ouiya se inge el liye kom su
pangpang oasr "etauk" yoro, ke kom mongo in tempul lun ma sruloala,
ya ouiya se inge ac tia akkeyal elan kang pac mwe mongo ma kisayang
nu ke ma sruloala?
11 Na ke sripen "etauk" lom an, mwet se su munas lulalfongi la el
kunausyukla — a el inge mwet Christian se wiom su Christ el misa
kacl.
12 Ac in lumah se inge, kowos orekma koluk lain Christ ke kowos
oru ma koluk lain mwet Christian wiowos, ac sifil akmunasye nunak
in elos su munas.
13 Ke ma inge, mwe mongo uh fin aktukulkulye mwet wiuk in
lulalfongi, nga fah tia sifilpa mongo ikwa, tuh nga in tia pwanang ma
wiuk in putatyang nu in ma koluk.

9

Suwohs Ac Kunokon Lun Sie Mwet Sap

1 Ya nga tia mwet sukosok se? Ya nga tia mwet sap? Ku nga soenna
liyal Jesus Leum lasr? Ac kowos tia fokin orekma luk nu sin Leum?
2 Mwet saya uh finne tia akilen lah nga sie mwet sap, tuh kowos
eteyu! Ke sripen moul lowos kupasryang nu sin Leum, kowos sifacna
mwe akpwayeye lah nga sie mwet sap.
3 Pacl mwet uh akkolukyeyu uh, pa inge top luk nu selos:
4 Ya tia fal nga in eis mwe mongo ac mwe nim ke orekma luk uh?
5 Ya ac tia fal nga in eis sie mutan Christian kiuk in wiyu in
fufahsryesr luk, oana mwet sap ngia ac mwet wien Leum ac Peter
elos oru?
6 Ku mea, ya nga na Barnabas pa enenu in orekma tuh kut in suk
ma kut in moul kac?
7 Ma ya solse se su enenu in sifacna moli ma el orekmakin ke pacl
in mweun uh? Pia mwet ima se su tia kang fahko ke ima grape lal
sifacna? Su mwet shepherd se su tia nim titi ke sheep natul sifacna?
8 Mwe srikasrak ma nga fahk inge tia ma sik sifacna, a Ma Sap lal
Moses fahk oapana.
9 Kut rit in Ma Sap fahk mu, “Nik kowos kapriya oalin soko cow
mukul ke kom orekmakunul in lolongya wheat uh.” Na fuka, ya God
El nunku yohk ke cow mukul mukena?
10 Ya El tia fahk ma inge kacsr ke El fahk ouingan? Aok, pwaye lah
ma ingan tuh simla kacsr. Mwet se ma pikin fohk uh in akfisrasryela,
ac mwet se ma kosrani, fah oru orekma lalos ac finsrak tuh elos fah
ipeis ke ma kosrani sac.
11 Kut yukwiya fita lun ngun insiowos — ya tia fal tuh kut in eis
kosrani lasr suwos ke mwe kasru lun mano?
12 Fin oasr ku lun mwet saya in eis ma inge suwos me, ya ku lasr uh
tia yohk lukelos?

Tusruktu kut tiana orekmakin ku se inge. A kut muteng ma nukewa
in oru tuh in wangin kutena mwe tukulkul in kutong Pweng Wo ke
Christ.
13 Kowos etu na lah mwet su kulansap in Tempul elos eis mwe mongo
nalos ke ma lun Tempul, ac ke elos kisakunang mwe kisa fin loang uh
elos eis ip lalos kac.
14 In ouiya sacna, Leum God El sap tuh elos su fahkak Pweng Wo fah
eis mwe moul lalos ke fahkak lalos ke Pweng Wo.
15 Tusruktu nga soenna orekmakin suwohs inge, ac nga tia pac
simis ma inge in pwanang ngan mutawauk in orekmakin keik sifacna.
Mansis nga in misa liki tuh sie mwet in eisla likiyu suwohs luk in
konkin ke ma inge!
16 Wangin sripa nga in konkin lah nga fahkak Pweng Wo. God El
nuna sapkin nu sik tuh nga in oru. Ac fuka kolukiya nu sik nga fin tia
fahkak Pweng Wo!
17 Nga fin oru orekma luk ke lungse luk sifacna, na fal nga in eis
mwe moul kac. Tusruktu nga oru oana kunokon se nu sik, mweyen
God El ase nu sik in oru orekma se inge.
18 Na mea molin ma nga oru uh? Ac pa na inge: nga insewowo in
fahkak Pweng Wo ac tiana siyuk in moul nu sik, ac nga tia pacna suk
in akfalyeyuk orekma luk ke Pweng Wo uh.

9:9 Dut 25:4; 1 Tim 5:18

19 Nga mwet sukosok se, ac nga tia mwet kohs lun kutena mwet. Tusruktu nga sifacna oru tuh nga in mwet kohs lun mwet nukewa, tuh nga in pwanma mwet puspis tuh elos in lulalfongi in Christ.
20 Ke nga orekma yurin mwet Jew, nga moul oana sie mwet Jew, tuh nga in kifasulosme. Finne nga sifacna nga tia oan ye Ma Sap lal Moses, a nga moul oana ngan oan ye Ma Sap ke nga orekma yorolos su oan ye Ma Sap, tuh nga in oayapa kifasulosme.
21 In lumah sacna, ke nga orekma yurin mwet sayen mwet Jew, nga moul oana sie selos, ac nga tia fahsr tukun Ma Sap lun mwet Jew, tuh nga in pwanma mwet sayen mwet Jew nu ke moul. Tia kalmen ouiya se inge pa nga seakos ma sap lun God, tuh pwayeiya uh nga oan ye ma sap lun Christ.
22 Inmasrlon mwet su munas in lulalfongi, nga oru tuh nga in munas oana sie selos, tuh nga in kifasulosme. Ke ma inge nga ekla ma nukewa nu sin mwet nukewa, tuh nga in ku in molela kutu selos ke kutena inkanek nga ku in orekmakin.
23 Nga oru ma inge nukewa ke sripen Pweng Wo, tuh nga in wi ipeis ke mwe insewowo kac.
24 Kowos etu na lah mwet kasrusr puspis wi kasrusr akutun, a mwet sefanna selos eis molin kutangla. Ke ma inge, kasrusr ouingan tuh kowos in ku in eis molin kutangla.
25 Mwet srital nukewa eisalosyang nu ke mwe akpah upa puspis, tuh elos fah ku in sunya sie tefuro sukawil, a kut orekma nu ke sie tefuro su ma na nwe tok.
26 Pa oru nga kasrusr suwosna in sun saflaiya, ac nga oana sie mwet fisik su tia fisik ke wangin sripa.
27 Nga arulana akkeye monuk ke puopo, ac sifacna karinginyu tuh nga in tia sufalla tukun nga fahkak Pweng Wo ac pwanma mwet nu ke moul in srike.

10

Kas In Sensenkakin Mwet Liki Ma Sruloala
1 Mwet lili luk, nga kena kowos in esam ma sikyak nu sin mwet matu lasr su welul Moses meet ah. Elos nukewa muta ye karinginyuk lun sru in pukunyeng sac, ac elos nukewa fahsr sasla Meoa Srusra ke wo ouiya.
2 In pukunyeng uh ac in meoa uh elos nukewa baptaisla oana mwet fahsr tokol Moses.
3 Elos nukewa kang mwe mongo lun ngun se na,
4 ac nim mwe nim lun ngun se na. Elos nim ke eot ngun se na ma welulos fahsr; ac eot sac pa Christ sifacna.
5 Tusruk ne ouinge, pus selos God El tia insewowo se, pwanang mano misa lalos oalik in acn mwesis.
6 Ma inge nukewa mwe srikasrak nu sesr, in sensenkakin kut tuh kut in tia kena nu ke ma koluk, oana elos;
7 in tia pac alu nu ke ma sruloala, oana kutu selos tuh oru. Oana Ma imusla uh fahk, “Mwet uh pituki in mongo ac nimnim, na elos tuyak ac onsrosro.”

10:1 Exo 13:21–22; 14:22–29 **10:3** Exo 16:35 **10:4** Exo 17:6; Oek 20:11 **10:5** Oek 14:29–30 **10:6** Oek 11:4 **10:7** Exo 32:6

8 Kut in tia moulkin inkanek in kosro, oana kutu selos — ac in len
sefanna, tausin longoul tolu selos misa.
9 Kut in tia srike Leum, oana kutu selos oru — ac anwuki elos ke
serpent.
10 Kut in tia torkaskas, oana kutu selos tuh oru — ac elos kunausyukla
sin Lipufan lun Misa.

11 Ma inge nukewa sikyak nu selos tuh in mwe srikasrak nu sin mwet
saya, ac simla tuh in mwe sensenkakin kut. Mweyen we se kut moul
kac inge apkuran nu ke pacl safla.

12 Kutena mwet su nunku mu el tu na ku, wo elan liyaung tuh elan
tia putatyang nu in mwe sruhf.
13 Mwe srife nukewa ma kowos sun uh, mwet saya elos wi pac sun
tari. Tusruktu God El liyaung na wuleang lal, ac El ac tia fuhlela in
srifeyuk kowos alukela ku lowos. Ke pacl se srifeyuk kowos, El ac fah
akkeye kowos ac sot inkanek in mutangla ac kaingkunla ma inge.

14 Ouinge, mwet kawuk saok luk, kowos in karingin kowos liki alyalu
nu ke ma sruloala.
15 Nga kaskas nu suwos oana mwet kalem in nunak. Kowos in
sifacna motkwala ma nga fahk uh.
16 Cup se ma kut sang kulo nu sin God kac ke Kufwa lun Leum, ya
kut tia ipeis ke srahn Christ ke pacl se kut nim kac? Ac bread se su kut
kunsalik, ya kut tia ipeis ke monin Christ ke kut mongo kac?
17 Ke sripen oasr lof in bread sefanna, kut finne mwet pus a kut
mano sefanna, mweyen kut nukewa ipeis ke bread sefanna.

18 Nunku ke mwet Israel: elos su kang ma kisakinyuk fin loang uh,
elos tukeni kulansap ke loang uh nu sin God.
19 Ya kalmen fahk luk uh pa, ma sruloala ku mwe mongo ma kisayang
nu kac, oasr sripa?
20 Mo! Kalmen ma nga fahk uh pa ma kisakinyuk fin loang lun mwet
pegan ma itukyang nu sin demon uh, ac tia nu sin God. Ac nga tia
lungse kowos in asruoki yurin demon uh.
21 Kowos tia ku in nim ke cup lun Leum ac oayapa ke cup lun demon
uh. Kowos tia ku in mongo ke tepu lun Leum ac oayapa ke tepu lun
demon uh.
22 Kut fin oru ouinge kut ac akkasrkusrakye Leum ac oru elan lemta.
Na mea, kut nunku mu kut ku lukel?

23 Kutu mwet uh fahk, “Ma nukewa filfilla nu sesr.” Pwaye, tusruktu
tia ma nukewa wo, ac tia ma nukewa mwe musaeak mwet uh.
24 Wangin sie mwet in suk ma ac wo nu sel sifacna, a elan suk ma
ac wo nu sin mwet ngia.

25 Kowos sukosok in kang kutena ikwa ma kukakinyuk ke nien kuka,
ac nimet elya in siyuk lah oal ku tia oal.
26 Tuh oana Ma Simusla uh fahk, “Faclu ac koano ma lun Leum God.”

27 Sie mwet su tia lulalfongi ke Christ fin suli kowos in welul mongo,
ac kowos fin som nu kac, kang ma filiyuki ye motowos ac tia kusen
siyuk lah oal ku tia oal.

10:8 Oek 25:1–18 **10:9** Oek 21:5–6 **10:10** Oek 16:41–49 **10:16** Mt 26:26–28; Mk 14:22–24; Lk 22:19–20 **10:18** Lev 7:6 **10:20** Dut 32:17 **10:22** Dut 32:21 **10:23** 1 Cor 6:12 **10:26** Psa 24:1

28 Tusruktu fin oasr sie mwet fahk nu suwos, “Mwe mongo inge ma
kisakinyukyang nu ke ma sruloala,” na nimet kang mwe mongo ingan,
ke na sripen mwet se su fahkot nu suwos an. Finne ac wo suwos,
29 tuh mwet se ingan ku in fohsak mweyen el pangon mu oal.
Na mwet se fin siyuk, “Efu ku elya in nunak lun mwet saya in tuh
sikulyuki sukosok luk?
30 Nga fin sang kulo nu sin God ke mwe mongo nak, efu ku kutena
mwet in akkolukyeyu ke mwe mongo ma nga sang kulo kac?”
31 Ke ma inge, kowos fin mongo ku nim, ku kutena ma kowos oru,
oru ma nukewa nu ke wolana lun God.
32 Ouiyen moul lowos in tia mwe aklokoalokye mwet Jew, ku mwet
sayen mwet Jew, ku mwet in church lun God.
33 Oru oana ke nga oru — ke ma nukewa nga oru, nga srike in
akinsewowoye mwet nukewa. Nga tia nunku ke ma ac wo nu sik
sifacna, a ke ma ac wo nu sin mwet nukewa, tuh elos fah ku in moulla.

11

1 Kowos in etawiyu, in oana ke nga etawi Christ.

Sunya Insifa Ke Pacl In Alu

2 Nga kaksakin kowos mweyen kowos esamyu pacl nukewa, ac
kowos fahsrna tukun mwe luti su nga tuh eis ac tafweot nu suwos.
3 Tusruktu nga kena kowos in kalem kac lah Christ el sifen mukul
nukewa, ac mukul tuma el sifen mutan kial, ac God El sifen Christ.
4 Ouinge sie mukul su pre ku fahkak kas lun God ye mutun mwet uh
ke pacl in alu, fin sunya sifal, el aklusrongtenye sifal, su Christ.
5 Ac kutena mutan su pre ku fahkak kas lun God ye mutun mwet
uh a wangin ma sunyen sifal, el aklusrongtenye mukul tumal, su sifal.
Wangin ekla inmasrlon mutan sac ac mutan se su resaiyukla sifal.
6 Mutan se fin tia sunya sifal, ac fal na nu sel elan kalla aunsifal. Na
ke sripen mwe mwekin se nu sin sie mutan in resaela sifal ku kalla
aunsifal, enenu elan sunya sifal.
7 Mukul se tia enenu in sunya sifal, mweyen el orekla in luman God
ac in wolana lal. A mutan el orekla in fahkak wolana lun mukul;
8 tuh mukul uh tia orekla liki mutan, a mutan uh orekla liki mukul.
9 Oayapa mukul uh tia orekla ke sripen mutan, a mutan orekla ke
sripen mukul.
10 Ouinge, ke sripen lipufan uh, sie mutan enenu in sunya sifal in
fahkak lah el oan ye ku lun mukul tumal.
11 A funu nu ke moul lasr in Leum, mutan el tia ku in sifacna fin
wangin mukul, ac mukul tia pac ku in sifacna fin wangin mutan.
12 Tuh oana ke mutan el tuh orekla liki mukul, in ouiya sacna, inge
mukul uh isusla sin mutan; ac ma nukewa ma orekla sin God me.
13 Kowos in sifacna nunku lah ac fal sie mutan in pre nu sin God ke
pacl in alu a wangin ma sunyen sifal.
14 Ya tia ma kalem se suwos, lah oemeet me aunsuf loeloes lun mukul
uh mwe mwekin se,
15 a fin loes aunsifen sie mutan, sie ma kato? Itukyang aunsuf loeloes
nu sin mutan tuh in ma afinyen sifal.

11:1 1 Cor 4:16; Php 3:17 **11:7** Gen 1:26–27 **11:8** 11:8–9; Gen 2:18–23

16 Tusruktu kutena mwet fin lungse akukuin kac, pwayena ma nga ac
fahk pa: yorosr, oayapa yurin church lun God nukewa, pa inge ouiya
lasr ke pacl in alu uh.

Kufwa Lun Leum
(Matthew 26:26–29; Mark 14:22–25; Luke 22:14–20)
17 Tusruktu, kas in kasru luk nu suwos inge ma nu ke pacl kowos
tukeni in alu — nga tia kaksakin kowos, mweyen yohk ma koluk sikyak
liki ma wo.
18 Ma se meet, nga lohng mu oasr srisrielik inmasrlowos ke pacl
kowos tukeni uh; ac nga lulalfongi mu kutu ma nga lohng uh pwaye.
19 (Ac nuna oasr srisrielik inmasrlowos, tuh elos su inse pwaye
inmasrlowos in akilenyuk.)
20 Pacl kowos tukeni nu sie, tia Kufwa lun Leum pa kowos oru.
21 Tuh ke kowos mongo, kais sie sa na kang ma nal sifacna, pwanang
kutu mwet uh masrinsral a kutu sruhila.
22 Mea, wangin lohm suwos sifacna kowos in mongo ac nim we? Ya
ac wo suwos in pilesru church lun God ac akmwekinyalos su muta in
enenu? Mea kowos nunku mu nga ac fahk nu suwos ke ma inge? Ya
nga ac kaksakin kowos? Tiana ku!
23 Tuh mwe luti nga tuh eis sin Leum nga tafweot tari nu suwos: tuh
Leum Jesus, in fong se ke tukakinyukyak el, el eis bread,
24 ac ke el sang kulo tari, el kunsalik ac fahk, “Eis, mongo; ma inge
monuk ma musalla keiwos. Kowos oru ma inge in esamyu.”
25 Oayapa, tukun el mongo tari, el eis cup sac ac fahk, “Cup se
inge wuleang sasu ke srahk. Ke kowos nim, kowos in oru ma inge
in esamyu.”
26 Tuh pacl e nukewa kowos mongo bread inge ac nim ke cup se inge,
kowos fahkak misa lun Leum nwe ke pacl se el sifil tuku.
27 Ke ma inge, el su mongo bread inge ac nim ke cup lun Leum ke
sie ouiya tia suwohs, oasr mwatal ke monin Leum ac srahn Leum.
28 A lela kais sie mwet in sifacna tuni ouiyen moul lal meet liki el
mongo ke bread inge ac nim ke cup se inge.
29 Mweyen el fin tia akilen kalmen monin Leum ke pacl el mongo
bread ac nim ke cup, el use nununku nu facl sifacna ke el mongo ac
nim.
30 Pa ingan sripa se oru mwet puspis inmasrlowos mas ac munas, ac
kutu misa tari.
31 Kut fin sifacna tuni kut meet, kut fah tia nununkeyuk.
32 Tusruktu Leum God El nununkekut ac kai kut tuh kut fah tia wi
faclu lisyukla.
33 Ke ma inge, mwet lili luk, ke kowos tukeni nu sie in mongo ke
Kufwa lun Leum, kowos in tupan sie sin sie.
34 Ac fin oasr mwet masrinsral, lela elan mongoi in lohm sel, tuh
kowos fah tia nununkeyuk ke kowos tukeni nu sie. Ac sripa saya an,
nga fah akkalemye ke nga fahsrot nu yuruwos.

12

Mwe Sang Sin Ngun Mutal
1 Inge, ke ma kowos sim kac ke mwe sang sin Ngun Mutal.

11:25 Exo 24:8; Jer 31:31–34; Exo 24:6–8

Mwet lili, nga kena kowos in etu ma pwaye kac uh.
2 Kowos etu lah ke pacl se kowos srakna moulkin moul in lohsr,
kowos tuh kolyukla ke inkanek tafongla puspis tuh kowos in alu nu ke
ma sruloala ma wangin moul la.
3 Nga lungse kowos in etu lah wangin sie mwet su kolyuk sin Ngun
lun God ku in fahk, “Jesus elan selngawiyuk!” Oayapa wangin sie
mwet ku in sifacna fahkak, “Jesus el Leum,” el fin tia kolyuk sin Ngun
Mutal.
4 Oasr kain in mwe sang puspis lun ngun ac ma inge tia oana sie,
tusruktu ma sin Ngun sefanna.
5 Oasr kain in kulansap ma tia oana sie, tusruktu ma inge kulansupu
Leum sefanna.
6 Oasr kain in talan itukyang nu sin mwet uh ma tia oana sie,
tusruktu God sefanna pa sang talan inge nu sin mwet nukewa.
7 God El akkalemye nu sin kais sie mwet lah ngunal oasr in elos, tuh
in mwe akwoye mwet nukewa.
8 Ngun el sang nu sin sie mwet mwe fahkak ke lalmwetmet, ac Ngun
sacna el sang nu sin sie pacna mwet mwe fahkak ke etauk.
9 Nuna Ngun sacna el sang lulalfongi nu sin sie mwet, ac nu sin siena
mwet el sang ku in akkeyala mas.
10 Ngun se inge el asang nu sin sie mwet ku in orek mwenmen; ac
nu sin siena, ku in fahkak kas lun God; ac nu sin sie pac, ku in akilen
inmasrlon mwe sang ma tuku sin Ngun me ac ma tia tuku sin Ngun
me. Nu sin sie mwet el sang ku in kaskaskin siena kain in pusra, ac
nu sin sie el sang ku in aketeya pusra inge.
11 Tusruktu Ngun sacna pa oru ma inge nukewa. El sang nu sin kais
sie mwet mwe sang su tia oana sie, fal nu ke lungse lal.

Mano Se, Lah Puspis

12 Christ el oana sie mano ma oasr lah puspis kac; finne lah puspis
oasr kac, a mano sefanna.
13 Ouinge, kut nukewa baptaisla ke Ngun sacna nu ke mano sefanna
— kut finne mwet Jew ku mwet sayen mwet Jew, kut finne mwet kohs
ku mwet sukosok; ac God El okoama Ngun sefanna nu in kut nukewa.
14 Tuh mano se tia orekla ke lah sefanna, a ke lah puspis.
15 Sie nia fin fahk, “Mweyen nga tia pao, nga tia ma lun mano,” na
mea pwaye lah el tia lahn mano sac?
16 Ac insrac fin fahk, “Mweyen nga tia atronmuta se, nga tia lahn
mano sacn,” na mea, pwaye lah el tia lahn mano sac?
17 Mano nufon se fin atronmuta mukena, ac ku in lohng fuka? Ac fin
insrac mukena, ac ku in ngok fuka?
18 A God El oakiya lah nukewa tia oana sie in mano se, fal nu ke
lungse lal.
19 Ac tuh wangin mano fin lah nukewa kac kain sefanna!
20 Tusruktu, oasr lah puspis, a mano sefanna.
21 Ouinge, atronmuta el tia ku in fahk nu sel pao, “Nga tia
enenekom!” Ac sifa tia pac ku in fahk nu sel nia, “Nga tia enenekom!”
22 Pwayeiya uh, lahn mano ma luman munas uh, arulana eneneyuk;
23 ac lah ma kut nunku mu tia arulana yohk sripa, pa kut karingin
wo uh; ac lah ma tia arulana wo in liyeyuk, kut nokomla in wo,

12:4 12:4–11; Rom 12:6–8 **12:12** Rom 12:4–5

24 a lah ma wo in liyeyuk tia enenu in orek ouinge. God sifacna El
orani lah nukewa ke mano in sie ouiya ma ac akwoye lah ma oasr
enenu la.
25 Ac ouinge wangin sralik in mano se, a lah nukewa akaringini.
26 Sie lah fin keok, lah nukewa wi keok; sie lah fin kaksakinyuk, lah
nukewa wi engan.
27 Kowos nukewa monin Christ, ac kais sie suwos lahn manol.
28 God El oakikowosi nukewa in acn suwos in church: acn se meet
nu sin mwet sap, akluo mwet palu, aktolu mwet luti; na tufah elos su
orek mwenmen, elos su itukyang ku nu se in akkeyala mas, ku mwet
kasru, mwet kol, ku elos su kaskaskin siena kain pusra.
29 Tia elos nukewa mwet sap ku mwet palu ku mwet luti. Tia mwet
nukewa oasr ku yoro in orek mwenmen
30 ku in akkeyala mas ku in kaskaskin siena kain pusra, ku aketeya
kalmen pusra inge.
31 Ke ma inge kowos in sang insiowos in suk mwe sang ma yohk
sripa uh.
Tusruktu inge nga ac akkalemye ouiya se ma wo liki nukewa.

13

Lungse

1 Nga finne ku in kaskas ke kas lun mwet ac kas lun lipufan, a
fin wangin lungse yuruk, nga ac oana pusren brass su tungtung, ku
cymbal su erarrar.
2 Nga finne ku in fahkak kas lun God, ac etu ma lukma nukewa ac
etauk nukewa; ac fin oasr yuruk lulalfongi nukewa in mokle eol, a fin
wangin lungse yuruk, nga wangin.
3 Nga finne kitala ma luk nukewa ac sang monuk in firiryak — a fin
wangin lungse yuruk, nga tia akwoyeyuk kac.
4 Lungse el mongfisrasr ac kulang; lungse el tia sok, lungse el tia
sifacna konkin, el tia inse fulat;
5 lungse el tia oru ma sufal, el tia nunku kacl sifacna, el tia sa in
mulat, el tia oakla ma koluk orek nu sel.
6 Lungse el tia engan ke ma koluk, a el engan ke ma pwaye.
7 Lungse el tiana fuhleak; el lulalfongi ac finsrak ac muteng in pacl
nukewa.
8 Lungse el tiana wanginla. A funu ke kas in palu, ma nu ke kitin
pacl; ac mwe sang in kaskas ke siena kain pusra ac fah tui; ac etauk
ac fah wanginla pac.
9 Tuh etauk lasr ac fahkak lasr ke kas lun God tiana fonla;
10 a ke ma su fonla ac suwoslana ac tuku, na ma su tia fonla ac fah
wanginla.
11 Ke nga tulik, nga kaskas oana tulik, etu luk oana etu lun tulik, ac
nga nunku oana tulik; a inge ke nga mwet matu, nga sisla ouiya lun
tulik.
12 Liye lasr ke God in pacl inge, oana ke kut ngetang nu ke sie selngun
ohk; a tok kut fah ngetani sie sin sie. Inge nga etu tafu na; a tok ac fah
fonla etu luk — oana ke God El arulana eteyu.
13 Ac inge oasr lulalfongi, finsrak ac lungse; ac ma se ma yohk sin
ma tolu inge pa lungse.

12:28 Eph 4:11

14

Kutu Pac Mwe Luti Ke Mwe Sang Lun Ngun

1 Ke ma inge, lungse pa kowos ac kwafe kowos nu kac. Kowos in
oayapa kwafe kowos nu ke mwe sang lun ngun, yokna ke mwe sang
lun sulkakin kas lun God.
2 Mwet se ma kaskaskin siena kain pusra el tia kaskas nu sin mwet
uh a nu sin God, mweyen wangin mwet kalem kac. El kaskas ke ma
lukma ke ku lun Ngun.
3 Tusruktu mwet se su sulkakin kas lun God el kaskas nu sin mwet
uh ke kas in kasrelos, kas in akkeyalos, ac kas in akwoyalos.
4 Mwet se ma kaskaskin siena kain pusra el kasrel sifacna, a mwet se
ma sulkakin kas lun God el kasru mwet nukewa su tukeni in church.
5 Wo sik kowos nukewa in kaskaskin siena kain pusra; a wo liki na
tuh in oasr mwe sang yuruwos in sulkakin kas lun God. Tuh yohk
sripen mwet se su sulkakin kas lun God liki el su kaskaskin siena kain
pusra — sayen fin oasr sie su ku in aketeya ma el fahk, tuh church
nufon sac fah eis kasru kac.
6 Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi, nga fin fahsrot nu yuruwos, ya
oasr sripa nu suwos nga fin kaskaskin siena kain pusra? Ac wanginna,
nga fin tia fahkak nu suwos sie mwe fahkak sin God me, ku kas in
etauk, ku kas in purakak nunkowos, ku kas in luti.
7 Nunku ke sie flute ku harp, kain in mwe srital on ma wangin moul
la — mwet uh ac etu fuka ahyen on soko fin tia kalem pusren kais sie
note kac?
8 Ac mwet ukuk se fin tia ukya mwe ukuk uh in kalem, su ac akola
nu ke mweun?
9 In ouiya sacna, mwet uh ac kalem fuka ke ma kowos fahk uh kowos
fin kaskaskin siena kain pusra ma tiana kalem uh? Kas lowos uh ac
wanginla yen engyeng uh!
10 Pukanten kain in kas fin faclu ma tia oana sie, a kain in kas inge
nukewa oasr kalmeya.
11 Sie mwet fin sramsram ke kas ma nga tia etu, na el oana sie mwet
sac nu sik, ac nga mwet sac se pac nu sel.
12 Ke kowos kena eis mwe sang lun Ngun, kowos enenu in akyokye
orekmakinyen mwe sang ma ac kasru in musaeak mwet in church.
13 Mwet se ma kaskaskin siena kain pusra, elan pre tuh in itukyang
nu sel mwe sang in akkalemye ma el fahk.
14 Tuh nga fin pre ke siena kain pusra, ngunik el pre, a nunkuk
wangin kac.
15 Na mea nga ac oru? Nga fah pre ke ngunik, ac nga fah oayapa pre
ke nunak luk; nga fah on ke ngunik, ac nga fah oayapa on ke nunak
luk.
16 Ke kom sang kulo nu sin God ke ngun mukena, mwet saya se su
wi tukeni sac el ac ku in wi fahk “Amen” fuka nu ke pre in sang kulo
lom, ke el tia ku in etu ma kom fahk an?
17 Pre in sang kulo lom nu sin God finne wo, ac tiana kasru mwet se
ngia.
18 Nga kulo nu sin God lah nga kaskaskin siena kain pusra yohk liki
kowos nukewa.

19 Tusruktu ke pacl in alu in church, wo sik in kaskaskin kas limekosr
na ma mwet uh ku in kalem kac ac eis etauk kac, liki na in kaskaskin
tausin puspis kas in siena kain pusra.
20 Mwet Christian wiuk, kowos in tia elahn tulik in nunak lowos.
Tusruktu in ma koluk, lela in wangin mwatuwos oana tulik srisrik; a
in nunak lowos, kowos in nunak oana mwet matu.
21 In Ma Simusla oasr ma simla su fahk:
“Ke kaskas lun mwet su siena kas lalos,
Nga fah kaskas nu sin mwet luk, Leum El fahk.
Nga fah kaskas ke oalin mwet sac uh,
Tusruktu, ne ouinge, mwet luk fah tia porongeyu.”
22 Ouinge, mwe sang lun kaskas ke siena kain pusra el oana sie mwe
akul nu sin mwet selulalfongi, ac tia nu sin mwet lulalfongi. Ac
sulkakinyen kas lun God pa sie mwe akul nu sin mwet lulalfongi, ac
tia nu sin mwet selulalfongi.
23 Ke ouinge uh, fin oasr tukeni lun mwet in church, ac mwet nukewa
mutawauk in kaskaskin siena kain pusra — ac kutu mwet saya, ku
mwet sululalfongi utyak wi, ya elos ac tia fahk mu kowos mwet wel?
24 A elos nukewa fin sulkakin kas lun God ke sie mwet selulalfongi
ku sie mwet saya utyak, na el ac ku in akilenak ma koluk lal ke ma el
lohng uh. El ac fah nununkal sifacna ke ma el lohng inge,
25 ac el ac fahkak nunak lukma lal ye mutun mwet tukeni uh, ac el
ac fah faksufi ac alu nu sin God ac fahk, “Pwayena lah God El oasr
yuruwos!”

Takinyen Ma Fal In Orek Ke Pacl In Alu

26 Mwet lulalfongi wiuk, pa inge kalmen ma nga fahk uh. Ke kowos
tukeni nu ke alu, sie mwet uh ac on, sie elan luti, sie elan fahkak mwe
fahkak sin God me, sie pac elan kaskaskin siena kain pusra, ac sie pac
elan aketeya pusra inge. Ma nukewa enenu in mwe musaeak mwet in
church.
27 Kutena mwet fin kaskaskin siena kain pusra, lela in tia pus liki
mwet luo ku tolu, ac elos in kais sie eis pacl lalos, ac sie pac mwet in
aketeya ma srumunyuk uh.
28 Tusruktu fin wangin mwet ku in aketeya, na mwet se ma kaskaskin
siena kain pusra el enenu in misla, ac kaskas na nu sel sifacna ac nu
sin God.
29 Mwet luo ku tolu su oasr mwe fahkak sin God me elos in eis
kunalos, na mwet ngia in lohang akwoya nu ke ma elos fahk.
30 Tusruktu mwet se fin muta in tukeni uh ac el eis sie mwe fahkak
sin God, mwet se ma kaskas uh enenu in tui.
31 Kais sie suwos ku in eis pacl la in fahkak kas lun God, tuh mwet
nukewa in ku in lutlut kac ac eis ku lalos kac.
32 Sie mwet su sulkakin kas lun God el enenu in karinganang mwe
sang se ma itukyang nu sel,
33 mweyen God El tia pangon kut nu ke ouiya oraru, a nu ke ouiya
misla.
Oana in church nukewa lun mwet lun God,
34 mutan elos enenu in misla ke pacl in tukeni uh. Elos in tia kaskas,
a elos in pusisel, fal nu ke Ma Sap lun mwet Jew.

14:21 Isa 28:11–12

35 Elos fin lungse etu ke kutena ma, elos fah siyuk sin mukul tumalos
in lohm selos. Sie mwe mwekin fin sie mutan el kaskas ke pacl in
tukeni lun church.
36 Kowos mwet in church Corinth, mea pwaye lah kas lun God tuku
yuruwos me? Ya kowos mukena pa kas lun God tuku nu se uh?
37 Mwet se fin nunku mu el mwet utuk kas lun God, ku oasr mwe
sang lun ngun yorol, elan akilen lah ma nga simis nu suwos inge ma
Leum Jesus el sapkin.
38 Tusruktu el fin tia lohang nu ke kas luk inge, nimet kowos lohang
nu sel.
39 Ke ma inge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in insianaung in sulkakin
kas lun God, tusruktu nimet ikol mwet lulalfongi su kaskaskin siena
kain pusra.
40 Kowos in oru ma nukewa in ouiya fal ac in takla wo.

15

Moulyak Lun Christ

1 Inge, mwet lili ac lulu, nga lungse akesmakinye kowos ke Pweng
Wo su nga fahkak kac nu suwos, ac su kowos eis, ac su lulalfongi lowos
tu ku kac.
2 Pa inge Wosasu su nga fahkak nu suwos. Kowos moliyukla ke
sripen Wosasu, kowos fin sruokya na ku — a kowos fin tia, na lulalfongi
lowos wangin sripa.
3 Nga tafweot nu suwos ma nga eis tari, su arulana yohk sripa: tuh
Christ el misa ke ma koluk lasr, oana simla in Ma Simusla;
4 el tuh pukpuki, ac akmolyeyukyak el ke len se aktolu, fal nu ke Ma
Simusla;
5 el sikyang nu sel Peter, ac toko nu sin mwet sap singoul luo.
6 Na sie pacl tok, el sikyang nu sin mwet pus liki lumfoko sin mwet
fahsr tokol meet. Pus selos srakna moul, a kutu selos misa tari.
7 Na el sikyang nu sel James, ac toko nu sin mwet sap nukewa.
8 Na e tok, el sikme pac nu sik — finne nga oana sie su isusla meet
liki pacl fal.
9 Tuh nga srik sin mwet sap nukewa — nga tia pac fal in pangpang
sie mwet sap, mweyen nga tuh kalyei church lun God.
10 Tuh kulang lun God pa oru nga sie mwet sap inge, ac kulang lal
nu sik tia wangin sripa. Tuh nga orekma yohk liki kutena mwet sap
saya. Tusruktu tia nga pa oru uh, a lungkulang lun God su orekma in
nga.
11 Ke ma inge, oana sie finne ma sik ku ma selos, tuh pa inge ma kut
nukewa fahkak in luti lasr, ac pa inge ma kowos lulalfongi.

Sifil Moulyak Lasr

12 Inge, mwe fahkak lasr uh pa Christ el akmoulyeyukyak liki misa,
na efu ku kutu suwos fahk mu wangin moulyak liki misa?
13 Fin pwaye, kalmac pa Christ el tiana moulyak;
14 ac Christ el fin tia moulyak liki misa, na wangin sripen mwe luti
lasr, ac wangin pac sripen lulalfongi lowos.

15:3 Isa 53:5–12 **15:4** Psa 16:8–10; Mt 12:40; Orek 2:24–32 **15:5** Lk 24:34; Mt 28:16–17; Mk 16:14; Lk 24:36; Jn 20:19 **15:8** Orek 9:3–6 **15:9** Orek 8:3

15 Tia ma inge mukena, a kut orek loh kikiap ke God, mweyen kut
fahk mu El akmoulyelak Christ liki misa — a fin pwaye lah mwet misa
elos tia moulyak, na El tia pac akmoulyelak Christ.
16 Tuh mwet misa fin tia moulyak, Christ el tia pac moulyak.
17 Ac Christ el fin tia moulyak, na lulalfongi lowos wangin sripa, ac
kowos srakna tuhlac in ma koluk lowos.
18 Ac oayapa kalmac pa mwet lulalfongi in Christ su misa tari, elos
wanginla.
19 Finsrak lasr in Christ fin ma na nu ke moul se inge mukena, na fal
mwet uh in pakomutasr yohk liki mwet nukewa.
20 Tusruktu suwosiya pa Christ el akmoulyeyukyak liki misa, in mwe
akpwayei lah elos su motul in misa fah oayapa akmoulyeyukyak.
21 Tuh oana ke misa tuku ke sie mwet, in lumah sacna moulyak liki
misa tuku pac ke sie mwet.
22 Tuh oana ke mwet nukewa misa ke sripen kupasr lalos nu sel
Adam, in lumah sacna mwet e nukewa fah akmoulyeyukyak ke sripen
kupasr lalos nu sin Christ.
23 Tusruktu kais sie fah akmoulyeyukyak fal nu ke pacl oakwuki nu
sel: Christ pa emeet; na elos nukewa su ma lal fah akmoulyeyukyak
pac ke pacl se el ac foloko.
24 Na ac fah safla faclu. Christ el fah kutangla ku nukewa lun ngun
koluk, oayapa mwet kol ac wal lun ngun inge, ac el ac fah sang Tokosrai
nu sin God Papa.
25 Tuh Christ el fah leum nwe ke God El kutangla mwet lokoalok
nukewa ac fuhlelosi ye nien Christ.
26 Mwet lokoalok se ma ac fah kutangyukla oetok uh pa misa.
27 Tuh Ma Simusla uh fahk, “God El likiya *ma* nukewa nu ye nial.”
Kalem lah God sifacna El tia oasr in kas se inge “ma nukewa” mweyen
El pa filiya ma nukewa ye Christ.
28 Tusruktu ke ma nukewa filiyuki tari nu ye kolyuk lun Christ, na
el, Wen, fah sifacna likilya ye God, su likiya ma nukewa yal; ac God El
fah leum fin ma nukewa.
29 Inge, fuka mwet su baptaisla inen mwet misa? Efu ku elos in oru?
Fin pwaye lah mwet misa tia moulyak, oana ke kutu mwet uh fahk, na
efu ku mwet inge baptaisla ke inen mwet misa?
30 Ac funu kut, efu ku kut moul in sensen ke ao nukewa?
31 Mwet lili ac lulu, nga suiya misa len nukewa! Konkin luk keiwos,
ke sripen kupasr lasr yurin Christ Jesus Leum lasr, pa oru ngan fahkla
ma se inge.
32 Fin pa nga anwuk lain mwet su oana “kosro sulallal” in Ephesus,
oana mwet su ac nuna misa na, ac mwe mea nu sik? Tusruktu fin
mwet misa ac tia akmoulyeyukyak, na tari kut in oru oana kas se ma
fahk mu, “Lela kut in mongo ac nim, tuh kut ac misa lutu.”
33 Kowos in tia kiapweyukla. “Mwet kawuk koluk uh ku in kunausla
elah wo uh.”
34 Kowos in asmakla ac tulokinya ouiya koluk lowos. Nga fahk ma
inge in akmwekinye kowos: kutu suwos tia etu God.

Luman Mano Ke Sifil Moulyak

15:25 Psa 110:1 **15:27** Psa 8:6 **15:32** Isa 22:13

35 Oasr mwet ac siyuk, “Mwet misa uh ac akmoulyeyukyak fuka? Ac
kain in mano fuka lalos?”
36 Kom lalfon! Ke kom yukwiya sie fita infohk uh, tia ku in srunak
fin tia misa meet.
37 Ac ma kom yukwiya uh tia monin sak nufon soko, a fita se na —
sahp fiten wheat se ku fiten sie pacna kain.
38 God El sang sie mano nu ke kais sie fita, fal nu ke lungse lal; El
sang nu sin kais sie fita mano se ma ac fal nu kac.
39 Ac ikwen ma moul nukewa tia kain ikwa sefanna. Ikwen mwet
uh sie kain, ikwen ma orakrak uh sie pac kain, ikwen won uh sie pac
kain, ac ikwen ik uh sie pacna kain.
40 Ac oasr pac mano lun ma inkusrao, ac mano lun ma fin faclu.
Wolana lun mano ke ma inkusrao sie liki wolana lun mano ke ma oan
fin faclu.
41 Oasr wolana lun faht uh, ac sie pac wolana lun malem, ac oasr sie
pacna wolana lun itu uh, tuh kais sie itu tia oana sie wolana la.
42 Ac fah oapana inge ke pacl se God El ac akmoulyauk mwet misa.
Ke mano se pukpuki, ma ac kulawi; ke ac akmoulyeyukyak, mano sac
ac tia kulawi.
43 Mano se ma pukpuki, sukato ac munas; a mano se ma ak-
moulyeyukyak ac fah oasku ac ku.
44 Ke pukpuki, el sie mano ikwa; ke akmoulyeyukyak, el ac fah sie
mano ngun. Ke sripen oasr mano ikwa se, ouinge enenu pac in oasr
mano ngun se.
45 Tuh Ma Simusla uh fahk, “Mwet se oemeet ah, Adam, el orekla
tuh sie ma moul”; a Adam se safla el Ngun in sang moul.
46 Tia moul in ngun pa meet, a moul in ikwa, na toko fah moul in
ngun.
47 Adam se meet orekla ke fohk lun faclu; Adam se akluo el tuku
inkusrao me.
48 Elos su ma lun faclu, elos oana el su orekla ke fohk lun faclu; elos
su ma lun kusrao elos oana el su tuku inkusrao me.
49 Oana ke kut nukum luman mwet se ma orekla ke fohk uh, ouinge
kut ac fah nokomang luman Mwet se ma tuku inkusrao me.
50 Mwet lulalfongi wiuk, kalmen ma nga fahk uh pa ma orekla ke
ikwa ac srah koflana ipeis ke Tokosrai lun God, ac ma kulawi koflana
ipeis ke ma ac tia kulawi.
51 Porongo ke nga ac akkalemye sie ma lukma: tia kut nukewa ac
fah misa, tusruktu kut nukewa fah ekla
52 in kitin pacl na, oana sarup se, ke mwe ukuk safla uh ac kasla.
Tuh pacl se mwe ukuk uh kas, mwet misa ac fah akmoulyeyukyak ac
tia sifil misa, ac kut nukewa ac fah ekla.
53 Tuh ma su kulawi enenu in ekla ac nokomang ma su ac tia kulawi;
ma su ac misa enenu in ekla ac nokomang ma su tia ku in misa.
54 Na ke ma su misa ac kulawi ekla tari nu ke ma ac tia ku in misa ku
kulawi, na Ma Simusla se inge ac fah akpwayeiyuk, “Misa kutangyukla
tari!”
55 “Misa, pia kutangla lom an?
Misa, pia mwe anwuk lom an?”
56 Mwe anwuk lun misa pa ma koluk, ac ku lun ma koluk pa Ma Sap.
57 A kulo nu sin God, su ase kutangla nu sesr ke Leum lasr Jesus Christ!

15:45 Gen 2:7 **15:51** 15:51–52; 1 Thes 4:15–17 **15:54** Isa 25:8 **15:55** Hos 13:14

58 Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi su arulana saok sik, kowos in
tu na ku ac tia mokuikui. Kowos in moniyuk in orekma nu sin Leum
pacl nukewa, ke sripen kowos etu lah orekma lowos nu sin Leum tia
ma pilasr.

16

Mwe Sang In Kasru Mwet Lulalfongi In Acn Judea

1 Inge, ke mani se ma kowos ac orani in sang kasru un mwet lun
God in acn Judea: kowos enenu in oru oana ma nga tuh fahk nu sin
church in acn Galatia.
2 Sunday nukewa kais sie suwos in srela kutu mani, fal nu ke lupan
molin orekma lun kais sie. Orani ac karinganang ma inge, tuh in fah
wangin sifil orani mani ke pacl se nga ac tuku.
3 Tukun nga sun kowos, nga ac fah supwala mwet ma kowos sulela
in usla mwe sang lowos nu Jerusalem, wi leta in tukakunulos.
4 Fin fal nga in wi som, na elos ku in wiyu som.

Akoo Lal Paul

5 Nga fah tuku nu yuruwos tukun nga oru fufahsryesr luk in acn
Macedonia, mweyen nga akoo nga in som nu we.
6 Nga finsrak ngan muta yuruwos ke kutu pacl, sahp ke pacl in
mihsrisr uh nufon, na kowos fah ku in kasreyu ke fufahsryesr luk
nu in kutena acn nga ac som nu we toko.
7 Nga tia lungse sa fahsrot inge ac muta yuruwos ke kitin pacl na, a
nga finsrak mu ngan fah fahsrot ac muta paht yuruwos, fin ou lungse
lun Leum.
8 Nga ac mutana Ephesus nwe ke len in Pentecost.
9 Oasr pacl na wowo nu sik in oru sie orekma yohk sripa in acn se
inge, finne oasr mwet puspis lainyu.
10 Timothy el fin fahsrot, kowos in arulana liyalang wo tuh in wangin
mwe fosrnga nu sel, mweyen el mwet orekma lun Leum, oana nga.
11 Nimet lela kutena mwet in pilesral, a kowos in kasrel ke
fufahsryesr lal tuh in misla, elan ku in foloko nu yuruk; mweyen nga
soano foloko lal wi mwet wiasr pac in orekma uh.
12 Ac funu kacl Apollos, sie pac mwet wiasr in orekma uh, pacl pus
nga kwafe sel elan fahsrot nu yuruwos wi mwet lulalfongi pac wiasr
saya, a el soenna nunku mu pacl fal elan fahsrot. Tusruktu el fin
konauk pacl wo, el ac fah fahsrot.

Kas In Aksafye

13 Kowos in ngusrikyak, tu na ku in lulalfongi; kowos in pulaik na,
ac akkeye insiowos.
14 Oru orekma lowos nukewa ke lungse.
15 Kowos etu kacl Stephanas ac sou lal; elos pa forla oemeet in acn
Achaia, ac eisalosyang sifacna tuh elos in orekma in kasru mwet lun
God. Mwet wiuk in lulalfongi, nga kwafe suwos,
16 tuh kowos in akos mwet kol ouinge, ac kutepacna mwet ma
welulos orekma ac kulansap.

16:1 Rom 15:25–26 **16:5** Orek 19:21 **16:8** Lev 23:15–21; Dut 16:9–11 **16:8** 16:8–9; Orek 19:8–10 **16:10** 1 Cor 4:17 **16:15** 1 Cor 1:16

17 Nga engan ke Stephanas, Fortunatus, ac Achaicus elos tuh tuku ah,
mweyen elos aolkowosla ke kowos wangin,
18 ac akkeyeyu, oana ke elos tuh akkeye kowos. Fal in akilenyuk
mwet ouinge.
19 Church in kais sie acn in Asia paing kowos. Aquila ac Priscilla ac
church se ma muta tukeni in lohm selos ah elos wi pac arulana paing
kowos inen Leum lasr.
20 Mwet lulalfongi nukewa wiowos in acn se inge elos paing kowos.
Kowos in paing sie sin sie ke lungse pwaye.
21 Nga simis kas inge ke pouk sifacna: *Lung luk nu suwos, nga Paul.*
22 Kutena mwet su tia lungse Leum — fal in selngawiyuk el!
Marana tha — Leum lasr, fahsru!
23 Lungkulang lun Leum Jesus in wi kowos.
24 Lung luk nu suwos nukewa inen Christ Jesus.

16:19 Orek 18:2

Leta Akluo Lal Paul Nu Sin MWET CORINTH

Tukakinyen Leta Akluo Lal Paul Nu Sin Mwet CORINTH

Leta Akluo Lal Paul Nu Sin Mwet Corinth tuh simla ke sie pacl ma koluk inmasrlol Paul ac mwet in church Corinth. Kutu sin mwet in church we tuh arulana kaskas lainul Paul, tusruktu el akkalemye kena yohk lal in akwoyeyukla alein inmasrlolos, ac el akkalemye engan lulap lal tukun akmisyeyukla ma inge.

Ke mutaweyen leta se inge, Paul el sramsramkin ouiya se ma tuh sikyak inmasrlol ac mwet in church Corinth. Na el aketeya sripen top toasr lal nu ke kas in akkoluk ac alein ma orek in church sac, ac el fahkak lupan engan lal lah kas upa lal inge pwanang elos in auliyak ac iweyukla fohs sac. Toko el ngisre sin church tuh elos in oru sie mwe lung in kasru mwet Christian su enenu in acn Judea. In chapter ekasr safla inge, Paul el loangel sifacna nu sin kutu sin mwet Corinth su fahk mu elos pa mwet sap pwaye ac Paul el mwet sap kikiap.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–11
Paul ac church Corinth 1:12—7:16
Mwe lung nu sin mwet Christian Judea 8:1—9:15
Kas in loango lal Paul kacl sifacna 10:1—13:10
Kas in aksafye 13:11–14

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke lungse lun God, ac oayapa Timothy, mwet wiasr in lulalfongi —

Nu sin church lun God in acn Corinth, ac nu sin mwet lun God nukewa apunla acn Achaia:

2 Lungkulang ac misla nu suwos sin God Papa tumasr ac Leum Jesus Christ.

Paul El Sang Kulo Nu Sin God

3 Lela kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum lasr Jesus Christ, Papa su arulana pakoten, ac God su kasrekut ac akwoyekut!

4 El kasrekut in mwe lokoalok nukewa lasr, tuh kut in ku in kasru mwet ngia ke kutena mwe lokoalok ma oasr yorolos, ke ouiyen kasru se pacna ma God El kasrekut kac.

5 In oana ke kut wi ipeis ke mwe keok puspis lun Christ, ouinge in Christ kut oayapa ipeis ke kasru lulap lun God.

6 Kut fin keok, ma inge mwe kasru ac mwe molela nu suwos; fin kasreyuk kut, na kasreyuk pac kowos, ac ac fah itukot pac ku nu suwos tuh kowos in ku in mongfisrasr in mutangla mwe keok pacna ma kut mutangla.

7 Ke ma inge finsrak lasr in kowos arulana ku, ac kut etu lah ke kowos wi ipeis ke keok lasr, kowos oayapa ipeis ke mwe kasru nu sesr.

8 Mwet lili ac lulu, kut kena akesmakye kowos ke ma upa su kut tuh pulakin in acn Asia. Ma toasr su filiyuki facsr arulana yohk ac toasrlana, oru kut fuhleak finsrak nukewa lasr mu kut ac moul.

1:1 Orek 18:1 **1:8** 1 Cor 15:32

9 Kut nunku mu kut ac misa. Tusruktu ma inge sikyak tuh kut
in tia lulalfongi kacsr sifacna, a kut in lulalfongi God mukena, su
akmoulyauk mwet misa.
10 El molikutla liki mwe sensen puspis ma kut ac ku in misa kac, ac
El ac fah sifil molikutla; ouinge kut filiya finsrak lasr in El tuh El ac
fah sifilpa molikutla
11 oana ke kowos oayapa kasrekut ke pre lowos. Ouinge pre puspis
lun mwet uh kacsr ac fah topukyuk, ac God El fah akinsewowoye kut,
ac mwet puspis fah sang kulo nu sin God kacsr.

Paul El Ekulla Akoo Lal

12 Kut sifacna konkin lah ma kut pulakin insiasr uh akkalemye lah
ouiyen moul lasr fin faclu pwayena ac suwohs ye mutun God, ac yokna
ke kut tuh muta inmasrlowos, ke sripen ku lun kulang lun God, ac tia
ke lalmwetmet lun mwet.
13 Tuh kut sim nu suwos ke ma na kowos ku in riti ac kalem kac.
Nga finsrak kowos in arulana kalem kac,
14 kowos finne soenna arulana kalem kac inge — tuh ke Len lun
Leum Jesus, kowos ac fah ku in insewowo kacsr oana ke kut insewowo
keiwos.
15 Ke sripen nga etu na lah ouinge, pwanang nga tuh akoo in fahsrot
nu yuruwos meet, tuh kowos in akinsewowoyeyuk pacl luo.
16 Mweyen nga lumahla tari ngan mutwata yuruwos ke fahsr se luk
nu Macedonia, ac sifilpa ke folok luk we me uh, tuh nga in eis kasru
luk suwos nu ke fahla luk nu Judea.
17 Ke nga ako ouinge, ya kowos nunku mu nga oana mwet ma sa in
ekulla nunak la uh? Pacl nga oru pwapa luk uh, ya nga oru ke lungse
luk sifacna, akola na in fahk, “Aok, aok” meet, na tok nga ekulla fahk
mu “Mo, mo?”
18 A oana ke God El pwaye ke ma El fahk uh, wulela luk nu suwos
tiana “Aok’ ac oayapa “Mo.”
19 Tuh Jesus Christ, Wen nutin God, su nga ac Silas ac Timothy tuh
luti nu suwos kacl, el tia sie su sisani “Aok” ac “Mo.” Pacl nukewa el
“Aok” na.
20 Mweyen el pa “Aok” nu ke wuleang nukewa lun God. Ke ma inge
kut fahk “Amen” inen Jesus Christ, nu ke wolana lun God.
21 God sifacna pa akkeye kut oayapa kowos ke kut kupasryang nu
sin Christ. God sifacna pa srikutelik,
22 ac filiya sie mwe akul facsr in akkalemye lah kut ma lal, ac El ase
Ngun Mutal in oan insiasr tuh in mwe akpwayei ke ma nukewa su El
akoela nu sesr.
23 Nga pang nu sin God tuh El etu nunak lun insiuk! Nga tuh tila
fahsrot nu Corinth ke sripen nga tia lungse akelyaye kowos.
24 Kut tia srike in sapkin ma kowos in lulalfongi; kut etu lah kowos
tu ku in lulalfongi. A kut wi kowos orekma, tuh in mwe akenganye
kowos.

2

1 Ouinge nga tuh sifacna sulela sik in tia sifilpa fahsrot nu yuruwos,
tuh nga in tia akasorye kowos.

1:16 Orek 19:21 **1:19** Orek 18:5

2 Mweyen nga fin oru kowos in asor, na su ac ku in akpwaryeyu?
Elos na su nga tuh akasorye.
3 Pa inge sripen nga tuh sim nu suwos meet ah — nga tia lungse
fahsrot nu yuruwos ac aksupwaryeyuk sin mwet na ma fal in
akenganyeyu. Tuh nga pula tari lah nga fin engan, na kowos nukewa
wi pac engan.
4 Ke nga tuh sim nu suwos, nga tuh inse asor ac supwarlana ac nga
tung pac; tia tuh nga in akasorye kowos, a tuh kowos in ku in akilen
lupan lungse luk nu suwos nukewa.

Nunak Munas Nu Sel Su Tafongla

5 Inge, fin oasr sie inmasrlowos su akasorye siena mwet, el tia oru nu
sik, a nu suwos nukewa — ku sahp kutu na suwos. (Nga fahk ouinge
mweyen nga tia lungse in upala nu sel.)
6 Fal tari kaiyuk ma inkaiyowos tuh sang nu sin mwet se ingan.
7 Na inge, kowos enenu in nunak munas nu sel ac akkeyal, tuh asor
lal in tia yokelik, pwanang el fuhleak lulalfongi lal.
8 Ouinge nga kwafe suwos in akkalemye nu sel lah pwaye kowos
lungse el.
9 Nga tuh sim nu suwos mweyen nga ke srike kowos, ac liye lah
kowos akola pacl nukewa in akos kas in luti luk.
10 Ke kowos nunak munas nu sin sie mwet, nga wi pac nunak munas
nu sel. Tuh pacl nga nunak munas — fin oasr ma fal nga in nunak
munas kac — nga oru ma inge ye mutun Christ, ke sripowos,
11 in kutongilya Satan elan tia kutangkutla, mweyen kut etu ouiya
kutasrik lal.

Fosrnga Lal Paul In Acn Troas

12 Ke nga sun acn Troas in fahkak Pweng Wo ke Christ we, nga
konauk lah Leum el ikasla tari inkanek nu ke orekma uh.
13 Tusruktu nga tuh arulana fosrnga, mweyen nga tia ku in konalak
Titus, mwet wiasr in orekma uh. Ke ma inge nga wilkas nu sin mwet
we, ac som nu Macedonia.

Kutangla Ke Christ

14 A kut in sang kulo nu sin God! Tuh ke kut ma sefanna yurin Christ,
God El kol kut in kutangla pacl nukewa. Ac El orekmakin kut in oru
tuh etauk ke Christ in fahsrelik nu yen nukewa oana sie foul na keng.
15 Tuh kut oana sie mwe kisa keng fohlo, ma Christ el kisakin nu sin
God, ac fohlo se inge fahsrelik nu inmasrlolos su fahsr ke inkanek in
moul, oayapa nu inmasrlolos su fahsr ke inkanek in tuhlac.
16 Tuh nu selos su ac tuhlac, ma inge oana foulin ma misa su mwe
uniya; a nu selos su ac moulla, ma inge sie foul keng ma ase moul. Na
su ac fal in oru orekma ouinge uh?
17 Kut tia oana mwet puspis saya, su orekma ke kas lun God oana
ma lusronten ma elos kukakin; a ke sripen God El supwekut, kut fahk
ma na pwaye ye mutal, oana mwet kulansap lun Christ.

3

Mwet Kulansap Lun Wuleang Sasu

2:12 2:12–13; Orek 20:1

1 Ya kut sifilpa konkin kacsr sifacna ke kut kaskas ouinge? Ya kut
oana mwet saya ma enenu leta in tukakin kut nu suwos, ku leta in
tukakin kut suwos me?
2 Kowos sifacna pa leta lasr ma simla insiasr, tuh mwet nukewa in
riti ac kalem kac.
3 Kut etu lah Christ sifacna pa simusla leta se inge ac kut tafwela.
Simla, tia ke ink, a ke Ngun lun God moul; tia fin eot, a ke insien
mwet.
4 Kut fahk ouinge mweyen ke sripen Christ, yohk lulalfongi lasr ke
God.
5 Wangin kutena ma yorosr ma oru tuh kut in fahk mu kut fal in oru
orekma se inge. Kutena ku ma oasr yorosr ma sin God me.
6 El pa ase ku nu sesr in kulansupu sie wuleang sasu, su tia orekla
oana ma sap simla uh, a ma ke Ngun. Tuh ma sap ma simla uh use
misa, a Ngun ase moul.
7 Kais sie leta ke Ma Sap tuh tafleyuk ke eot, ac wolana lun God
sikme ke pacl se orekla ah. Saromrom ke mutal Moses finne fahsr in
efla, a srakna yohk kuiya pwanang mwet Israel koflana ngetang suilya.
Wolana ke Ma Sap uh (su pwanang in oasr misa) fin ouinge,
8 fuka yokiyen wolana su tuku ke orekma lun Ngun!
9 Oasr wolana ke oakwuk se ma pwanang mwet uh lisyukla, na ac
fuka yokiyen wolana ke oakwuk se su pwanang mwet uh moliyukla!
10 Ke sripen arulana yohk kalem lun wolana se inge, kut ku in fahk
mu wolana se meet ah wanginla wolana kac.
11 Fin pwaye lah oasr wolana ke ma su tuh oan ke kitin pacl, ac fuka
lupan yokiyen wolana ke ma su ac oan ma pahtpat!
12 Ke sripen oasr finsrak se inge yorosr, kut arulana pulaik.
13 Kut tia oana Moses, su tuh sang ipin nuknuk se in afinya mutal
tuh mwet Israel in tia liye ke saromrom sac efla ac wanginla.
14 Aok pwaye lah nunak lalos kauli; ac nwe misenge nunkalos srakna
afyufi ke elos riti book lun wuleang matu. Mwe afyuf se inge ac fah
tia itukla nwe ke pacl se sie mwet el kupasryang nu sin Christ.
15 Finne misenge, ke pacl elos riti Ma Sap lal Moses, mwe afyuf sac
srakna lisringya nunak lalos.
16 Tusruktu ac ku in itukla, oana ke Ma Simusla uh fahk kacl Moses:
“Ma se ma afinya mutal itukla ke pacl el forang nu sin Leum.”
17 “Leum” se ma srumunyuk in verse se inge pa Ngun, ac yen Ngun
lun Leum oasr we, oasr sukosok we.
18 Ouinge kut nukewa tolyukyak ke wolana lun Leum, ac kalmelik
nu saya ke wangin ma afinyen mutasr. Wolana se inge, su ma sin
Leum, aok Ngun, pa ikilkutla nu ke lumahl sifacna, ac yokyokelik in
pacl nukewa.

4

Ma Saok Lun Ngun, In Ahlu Orekla Ke Fohk Kle

1 Ke sripen pakoten lun God, El ase orekma se inge kunasr, ouinge
kut tia fuhleak.
2 Kut sisla orekma lukma ac mwe mwekin nukewa; kut tiana orekma
in kiapu mwet, kut tia pac aktafongye kas lun God. Ke kalem lulap lun

3:3 Exo 24:12; Jer 31:33; Ezk 11:19; 36:26 **3:6** Jer 31:31 **3:7** Exo 34:29 **3:13** Exo 34:33 **3:16** Exo 34:34

ma pwaye, kut moul ye mutun God ac srike in fahkkutyak tuh mwet nukewa in etekut ac lulalfongi kut.
3 Tuh Wosasu se su kut fahkak fin wikla, el wikla na nu selos su tuhlac.
4 Elos tia lulalfongi, mweyen god koluk lun facl se inge el aklohsrye nunak lalos. El kosrala tuh elos in tia liye kalem se ma srelosi — kalem se ma tuku liki Pweng Wo ke wolana lun Christ, su oapana luman God.
5 Tuh kut tia fahkak kacsr sifacna; a kut fahkak ke Jesus Christ lah el Leum, ac kut fahkak lah kut mwet kulansap lowos inen Jesus.
6 God se na su tuh fahk, “Lela kalem in tolak in lohsr uh!” pa God se su oru kalem lal in tolak insiasr, in akkalemye nu sesr lah wolana lal pa kalem ke mutun Jesus Christ.
7 Tusruktu kut, su ma saok lun Ngun uh oasr yorosr, kut oana ahlu orekla ke fohk kle, tuh in kalem lah ku fulatlana ma lun God, ac tia ma lasr.
8 Pacl puspis akkeokyeyuk kut, tusruktu kut tiana kunausyukla; kutu pacl uh kut alolo, tusruktu kut tiana fuhleak;
9 kalyeiyuk kut, a kut tiana mukaimtalla; ac finne anwuk kut, kut tia misa.
10 Pacl nukewa kut pulakin misa lun Jesus in manosr, tuh mwet uh fah ku pac in liye moul lal in kut.
11 In moul lasr nufon kut apkuran in misa ke sripen Jesus, tuh moul lal in ku in liyeyuk in manosr.
12 Kalmeya pa, misa pa orekma in kut, a moul pa orekma in kowos.
13 Ma Simusla uh fahk, “Nga lulalfongi, na pa nga kaskas.” Kain in lulalfongi sacna oasr yorosr, pa oru kut kaskas.
14 Kut etu lah God, su akmoulyauk Leum Jesus, El ac fah oayapa akmoulyekutyak yurin Jesus, ac eis kut nukewa, wi kowos, nu ye mutal.
15 Ma inge nukewa orek keiwos; ac ke ac puseni mwet su eis kulang lun God, ac fah oayapa puseni pre in sang kulo lalos, nu ke wolana lun God.

Moul Ke Lulalfongi

16 Ke sripa inge nunak lasr uh tiana munasla. Manosr finne mutawauk in munasla, a moul in ngun lasr uh aksasuyeyuk len nu ke len.
17 Ac mwe lokoalok srisrik ma kut keok kac inge, su ma nu ke kitin pacl na, ac fah pwanma wolana lulap ac kawil, su yohk liki na mwe lokoalok nu sesr uh.
18 Tuh kut tiana lohang nu ke ma kut ku in liye, a nu ke ma su kut tia ku in liye. Ma ku in liyeyuk uh sukawil, a ma tia ku in liyeyuk uh pa kawil uh.

5

1 Tuh kut etu lah ke manosr fin faclu ac fah musalla, su oana sie lohm nuknuk, oasr lohm sesr inkusrao su tia musa ke poun mwet a musaiyukla sin God, ac lohm se inge fah oan ma pahtpat.
2 Ac inge kut sasao ke sripen kut arulana ke utyak nu in lohm sesr inkusrao.
3 Na ke kut ac muta loac, oana kut in nuknukyang kac ac kut tila koflufol.

4:6 Gen 1:3 **4:13** Psa 116:10

4 Ke kut muta in lohm nuknuk sesr faclu, kut sasao ke ma upa su
toankuti; tia mweyen kut lungse sisla mano lasr fin faclu, a mweyen
kut kena tari eis mano lasr inkusrao, tuh ma su moul in kutangla misa.
5 God pa akoekutla nu ke ekla se inge, ac El ase nu sesr Ngun lal in
mwe akpwayei ke ma nukewa su El akoela nu sesr.

6 Ouinge kut arulana pulaik in pacl nukewa. Kut etu lah lusen na
pacl kut oasr in mano lasr fin faclu, kut srakna loesla nu ke lohm sin
Leum.
7 Tuh kut moul ke ma kut lulalfongi, tia ke ma kut liye.
8 Nga sifilpa fahk, kut arulana pulaik ac kena yohk in fahsr liki mano
lasr faclu ac som nu yen sesr yurin Leum.
9 Tusruktu ma se ma yohk sripa oemeet uh pa kut kena akinse-
wowoyal, finne in acn sesr inge, ku in kusrao.
10 Tuh kut nukewa fah tu ye mutun Christ in nununkeyuk sel. Kais
sie sesr fah eis molin orekma lal ke el moul in mano, fal nu ke ma
nukewa el oru, finne wo ku koluk.

Mwet Kawuk Lun God Ke Sripen Christ

11 Kut etu lah mea kalmen sangeng sin Leum, ouinge kut srike in
pwanma mwet ngia. God El etu ma nukewa kacsr, ac nga finsrak mu
nunak na pwaye lowos in arulana eteyu pac.
12 Kut tia srike in sifil yukin kut sifacna nu suwos; a kut srike in
asot sie sripa wo ma kowos ac ku in konkin kacsr, tuh kowos fah ku in
topkolos su konkin ke lumah lun mwet se, ac tia ke elahl.
13 Ya pwaye mwet uh fahk mu kut wel? Fin pwaye, kut wel nu sin
God. A kut fin etekut na, ma ke sripowos.
14 Inge, lungse lun Christ pa leum facsr, ke kut akilen lah sie mwet el
misa ke mwet nukewa, su kalmac pa mwet nukewa wi ipeis ke misa
lal.
15 El misa ke mwet nukewa, tuh elos su moul fah tia moul nu selos
sifacna, a nu sel su misa ac akmoulyeyukyak kaclos.

16 Ke ma inge, kut tia sifilpa nunku ke kutena mwet fal nu ke liye
lun mwet uh. Meet, kut tuh nunku kacl Christ fal nu ke liye lun mwet
uh, a inge kut tia sifilpa oru.
17 Ke sie mwet el kupasryang nu sin Christ, el sie mwet sasu; ma
matu wanginla, ac ma sasu tuku.
18 Ma inge nukewa oakwuk sin God, su, ke Christ, ikilkutla liki mwet
lokoalok nu ke mwet kawuk lal, ac El ase nu sesr kunokon se inge, in
oru tuh mwet ngia in mwet kawuk pac lal.
19 Pweng ma kut sulkakin uh pa inge: God El oru tuh mwet nukewa
in mwet kawuk lal ke Christ. God El tia oakla ma koluk lalos, ac El
akkalemye nu sesr ouiya se ma El oru tuh elos in mwet kawuk lal.

20 Ke ma inge, kut mwet in tafwema kas lun Christ, oana in God pa
sifacna sensenkakin kowos ke mwe luti lasr. Kut kwafe suwos ke inen
Christ: lela God Elan ikilkowosla liki mwet lokoalok nu ke mwet kawuk
lal!
21 Wangin ma koluk lun Christ, a ke sripasr God El oru tuh elan
ipeis ke ma koluk lasr, tuh ke kut kupasryang nu sel kut ku in ipeis ke
suwoswos lun God.

5:10 Rom 4:10

6

1 Kut, su wi God in oru orekma lal, kut kwafe suwos tuh kowos in
tia pilesru kulang lun God su kowos eis tari.
2 Lohng ma God El fahk,
“Ke sun pacl fal in fahkak kulang luk nu sum,
Nga tuh porongekom;
Ke len in molela tuku,
Nga tuh kasrekom.”
Kowos porongo! Pa inge pacl wo in eis kulang lun God; misenge pa
len in eis molela!
3 Kut tia lungse kutena mwet in pangon mu oasr ma sutuu ke orekma
lasr, ke ma inge kut srike in tia oru mwe tukulkul nu sin kutena mwet.
4 A in ma nukewa kut oru, kut mongfisrasr in muteng ke mwe
lokoalok, ma upa, ac mwe keok, tuh in kalem lah kut mwet kulansap
lun God.
5 Anwuk kut, kapiri kut, mwet uh wonak lain kut; akkemkatuyeyuk
kut, ac wangin pacl in motul ku mongo.
6 Kut sifacna fahkkutyak lah kut mwet kulansap lun God ke moul
nasnas lasr, ke etauk, ke mongfisrasr, ke kulang — oayapa ke Ngun
Mutal, ke lungse pwaye lasr,
7 ke fahkak lasr ke ma pwaye, ac ke ku lun God. Suwoswos pa mwe
mweun lasr, in lain ma koluk ac in loangekut.
8 Akfulatyeyuk ac oayapa aklusrongtenyeyuk kut; akkolukyeyuk ac
kaksakinyuk pac kut. Orek kut oana mwet kikiap, sruk kut kaskas na
pwaye;
9 oana kut in mwet nikinyuk, sruk mwet nukewa etekut; oana kut in
mwet misa, a kut moul na, oana ke kowos liye. Finne kalyeiyuk kut, a
kut tiana anwuki;
10 ne aksupwaryeyuk kut, a kut insewowo pacl nukewa; oana kut in
sukasrup, sruk kut akkasrupye mwet puspis; oana in wangin ma lasr,
a pwayeiya uh ma nukewa oasr yorosr.
11 Mwet kawuk saok in Corinth! Kut fahk ma na pwaye nu suwos;
kut fahkak nufon ma oan insiasr.
12 Tia kut pa kaliya insiasr nu suwos; a kowos pa kaliya insiowos nu
sesr.
13 Inge nga kaskas nu suwos oana kowos in ma na nutik: kowos in
oayapa lungse kut ke insiowos nufon.

Kas In Sensenkakin Ke Eyeinse Lun Mwet Pegan

14 Kowos in tia kupasryang nu sin mwet tia lulalfongi ke orekma
lowos, mweyen tiana ku. Ma suwohs ac ma koluk ac akasrui fuka?
Kalem ac lohsr ac tukeni fuka?
15 Ya Christ ac Devil ku in insese ke kutena ma? Mea mwet lulalfongi
se ac mwet selulalfongi se oana sie kac uh?
16 Ya Tempul lun God ac ma sruloala lun mwet pegan ku in tukeni?
Kut tempul lun God moul! In oana ke God El sifacna fahk,
“Nga fah oru lohm sik yurin mwet luk
Ac muta inmasrlolos;
Nga fah God lalos,
Ac elos fah mwet luk.”
17 Ouinge Leum God El fahk,

6:2 Isa 49:8 **6:5** Orek 16:23 **6:16** 1 Cor 3:16; 6:19; Lev 26:12; Ezk 37:27

“Kowos fah tuyak ac som lukelos,
Ac sifacna srikowosla lukelos.
Tia kahlya kutena ma su fohkfok,
Na nga fah insewowo in eis kowos.
18 Nga ac fah papa tomowos,
Ac kowos ac fah wen ac acn nutik,
Leum God Kulana El fahk.”

7

1 Mwet kawuk soak luk, wulela inge nukewa ma nu sesr. Ke ma inge, lela kut in sifacna aknasnasye kut liki ma nukewa su ac akfohkfokye manosr ku ngunasr, ac lela kut in arulana mutal ke kut moul in akfulatye God.

Engan Lal Paul

2 Lela kowos in inse pwaye nu sesr. Wangin mwet kut orekma sufal nu se; wangin mwet kut akkolukyela, wangin mwet kut kiapwela.
3 Nga tia fahk ma inge in aktoasrye kowos; tuh oana ke nga fahk tari, kowos arulana saok sesr, ouinge insese lasr uh ac oanna, kut finne moul ku misa.
4 Nga arulana lulalfongi kowos; nga arulana yukin kowos! In mwe ongoiya nu sesr nukewa nga srakna sessesla ke pulaik; nga tingtingi ke engan.
5 Finne tukun kut sun tari acn Macedonia, wangin pacl in mongla lasr. Oasr lokoalok yen nukewa — oasr amei sin mwet saya nu sesr, ac oasr sangeng insiasr.
6 Tusruktu God, su akkeye mwet su sun ongoiya, El akkeye kut ke tuku lal Titus.
7 Tia tuku lal mukena pa akpwaryekutyak, a el srumun luman akku lowos nu sel. El fahkak nu sesr lupan kena lowos in liyeyu, lupan pakomuta lowos, lupan akola lowos in kasreyu; na ke sripa inge engan luk uh arulana yokelik.
8 Tuh leta luk ah finne aktoasrye kowos, nga tia auli lah nga simusla. Nga lukun pakomuta ke nga liye lah leta sac oru kowos oela ke kitin pacl.
9 Tusruktu inge nga engan — tia mweyen nga oru kowos asor, a mweyen asor lowos tuh oru kowos auliyak. Asor sac orekmakinyuk sin God ke sripa wo nu suwos, ac kut tia akkolukye kowos kac.
10 Tuh asor su God El orekmakin uh pa oru ekla lun nunak, su ac kolla mwet nu ke molela — ac wangin auli ke ma inge! A asor lun faclu ac kolla mwet nu ke misa.
11 Liye ma God El oru ke asor se lowos inge: pa oru kowos arulana moniyukla, ac oru kowos kena akpwayei lah wangin mwatuwos! Inge kowos koase ma koluk, yohk lohang lowos, ac kena lowos, ac insianaung, ac kowos akola na in kai ma koluk! In ma inge nukewa kowos akkalemye lah wangin ma sufal lowos.
12 Ke ma inge, nga ne simusla leta sac, tia ma ke sripen mwet se ma orala ma koluk, ku mwet se ma akkolukyeyuk. A nga tuh simusla in oru in kalem suwos, ye mutun God, lupan nunak pwaye lowos nu sesr.
13 Sripa inge nukewa oru kut arulana kui.

6:17 Isa 52:11 **6:18** 2 Sam 7:14; 1 Chr 17:13; Isa 43:6; Jer 31:9 **7:5** 2 Cor 2:13

Tia akkeyeyuk kut mukena, a Titus el akpwarye kut ke engan lal ke sripen kasru su kowos nukewa tuh oru ac akpwaryal kac!
14 Nga tuh yukin kowos nu sel, ac kowos akpwayela konkin luk keiwos. Kas lasr pwaye nu suwos pacl nukewa, ac in lumah sacna, konkin lasr keiwos nu sel Titus ah akpwayeiyukla.
15 Ke ma inge, lungse lal nu suwos uh yokyokelik ke el esam luman akola lowos nukewa in akos mwe luti lal, ac ke kowos eisal nu yuruwos ke akfulat na yohk.
16 Yohk engan luk lah nga ku in arulana lulalfongi kowos!

8

Ouiyen Sang Lun Mwet Christian

1 Mwet lili ac lulu, kut kena kowos in etu ma orekla in church nukewa in acn Macedonia ke sripen lungkulang lun God nu selos.
2 Srikeyuk elos ke mwe lokoalok ac mwe keok puspis. Ne ouinge, engan lalos arulana yohk, pwanang mwe sang lalos wi pac yohk, elos finne arulana sukasrup.
3 Nga ku in fahk pwaye nu suwos lah elos sang ke kuiyalos nufon, ac yohk liki pac. Ke engan lalos sifacna,
4 elos siyuk ac kwafe sesr in oasr kasru lalos nu sin mwet lun God in Judea.
5 Ma elos oru inge alukela mwe finsrak lasr nu kac! Meet, elos eisalosyang sifacna nu sin Leum; ac toko, elos eisalosme pac nu sesr, fal nu ke lungse lun God.
6 Ke ma inge kut kwafel Titus, su sramtauk orekma oa se inge inmasrlowos, elan tafwelana ac kasrekowos in aksafyela.
7 Kowos arulana kasrup in ouiya nukewa ma oasr yuruwos: in lulalfongi, in pah in sramsram, ac in etauk; oayapa ke kowos akola in kasru, ac ke lungse lowos nu sesr. Ke ma inge kut lungse kowos in oayapa etaten in orekma oa se inge.
8 Nga tia oakiya ma sap nu suwos. Tusruktu ke nga fahkak lupan moniyuk lun mwet lulalfongi saya in kasru, nga srike in konauk lupan lungse pwaye lowos uh.
9 Kowos etu lah ke sripen lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ, el ne arulana kasrup a el sifacna aksukasrupyal tuh kowos in ku in kasrupi.
10 Pa inge nunak luk ke ma se inge: ac wo kowos in aksafyela inge ma kowos tuh mutawauk oru ke yac tari ah. Kowos pa sramtauk ouiya se inge, ac tia ma inge mukena a kowos tuh arulana engan in oru.
11 Ke ma inge, kowos in oru na nwe ke na kowos aksafyela! Kowos in moniyuk in aksafyela oana ke kowos tuh moniyuk in lumahla, ac oru ke ma oasr yuruwos.
12 Kowos fin inse akola in sang, God El ac engan in eis mwe sang lowos, fal nu ke ma oasr yuruwos in sang, ac tia ke ma su wangin yuruwos.
13 Nga tia fahk mu in fisrasr nu sin mwet saya ac in toasr nu suwos,
14 a ke sripen oasr suna yuruwos ke pacl se inge, ac fal na kowos in kasrelos su muta in enenu. Na tok, pacl kowos enenu ac mau oasr

8:1 8:1–4; Rom 15:26

suna yorolos, na elos fah kasrekowos. In ouiya se inge kowos nukewa akasrui oana sie.
15 Oana Ma Simusla uh fahk: “El su sifani yohk, wangin ma lula yorol; ac el su sifani srik, wangin enenu lal.”

Titus Ac Mwet Welul
16 Kut kulo nu sin God lah El oru tuh Titus elan kena kasrekowos oana kut!
17 Ke kut tuh siyuk elan kasru enenu lasr, el insese nu kac, tusruktu ke sripen lungse yohk lal el sifacna sulela elan fahsrot in kasre kowos.
18 Ac kut oayapa supwaot, welul Titus, sie mwet wiasr su arulana lulalfongiyuk in church nukewa ke sripen orekma lal in fahkak Pweng Wo.
19 Sayen ma ingan, el sulosolla ac srisrngiyuki in church puspis in wi kut fufahsryesr ke kut us mwe lung inge, su ma nu ke wolana lun Leum, ac mwe akkalemye lah kut lungse kasru.
20 Kut arulana karinganang tuh in wangin kas in akkoluk lun mwet ke luman usyen mwe sang yohk lowos inge sesr.
21 Kut kena oru ma suwohs, tia ye mutun Leum God mukena, a oayapa ye mutun mwet uh.
22 Ke ma inge kut supwaot sie mwet wiasr in welulos. Kut srikal pacl pus ac kut konauk lah el kena kasru pacl nukewa. Ac inge, ke oasr lulalfongi yohk lal keiwos, el akola tari elan akyokye orekma in kasru lal.
23 Ac funu kacl Titus, el mwet wiyu orekma in kasrekowos. Ac ke mwet wiasr saya su ac welul fahsrot, elos aol kais sie church in fahkak wolana nu sin Christ.
24 Akkalemye lungse lowos nu selos, tuh church nukewa fah akpwayei, ac etu lah pwaye sesr in konkin keiwos.

9

Kasru Nu Sin Mwet Christian Wiasr
1 Nga tia enenu in sim nu suwos ke mwe kasru ma supweyuk nu sin mwet lun God in Judea.
2 Nga etu lah kowos engan in kasru, ac nga konkin nu sin mwet Macedonia yohk keiwos. Nga fahk, “Mwet wiasr in Achaia elos nuna akola in kasru oe ke yac tari ah.” Pwar in kasru lowos inge purakak mwet puspis selos.
3 Na pa nga supu mwet wiasr inge. Kowos in akola mwe kasru lowos, oana nga tuh fahk nu selos mu kowos ac akoo, in akpwayeye kas in konkin lasr keiwos.
4 Tusruktu, mwet ac wiyu tuku Macedonia me inge fin konauk lah kowos tia akola, ac fuka lupan mwekinla lasr — ac kowos yohk liki — ke sripen kut tuh arulana lulalfongi ma kowos fahk uh!
5 Ke ma inge nga nunku mu ac wo nga in supwaot mwet wiasr inge in fahsrot nu yuruwos meet likiyu, tuh mwe lung ma kowos wulela kac in ku in akoeyukla meet. Na fin akola meet liki nga sun kowos, ac fah akkalemye lah kowos sang ke lungse lowos sifacna, ac tia mweyen sapkinyuk nu suwos.
6 Esam lah mwet se su yukwiya fita pu ac fah kosrani ma pu; ac el su yukwiya fita pus ac fah kosrani ma pus.

8:15 Exo 16:18 **8:21** Soa 3:4

7 Ke ma inge, kais sie mwet in sang fal nu ke ma el sifacna sulela, tia
ke inse toasr ku ke sripen sapkinyuk; tuh God El lungse el su insewowo
in sang.
8 Ac God El ku in sot mwe insewowo nu suwos yohk liki ma kowos
enenu, tuh pacl nukewa in fas ma yuruwos nu ke enenu lowos sifacna,
ac oayapa in fal nu ke orekma wo nukewa saya.
9 Oana ke Ma Simusla uh fahk,
“El sang yohk nu sin mwet enenu;
Kulang lal oan ma pahtpat.”
10 Ac God, su asang fita nu sin mwet yukwiya, ac mwe mongo nu sin
mwet uh, El fah oayapa asot nu suwos fita nukewa su kowos enenu,
ac El fah akkapye fita inge tuh in fokkakin sie kosrani lulap ke sripen
kulang lulap lowos.
11 El fah akkasrupye kowos in ouiya nukewa tuh kowos fah ku in sang
in yohk, ac mwet puspis fah sang kulo nu sin God ke mwe sang lowos
su elos eis sesr.
12 Tuh orekma in kasru se inge su kowos oru, tia mwe akfalye enenu
lun mwet lun God mukena, a ac oayapa oru tuh mwet puspis saya in
sang kulo lulap nu sin God.
13 Ke sripen orekma lowos inge akkalemye lupan inse pwaye lowos nu
ke Wosasu lun Christ, su kowos lulalfongi, ouinge mwet puspis ac fah
kakasakin God kac, oayapa ke mwe sang yohk lowos nu selos ac nu
sin mwet pac saya.
14 Ouinge, ke lungse yohk lalos nu suwos elos fah pre keiwos ke sripen
kulang yoklana su God El akinsewowoye kowos kac.
15 Kulo nu sin God ke mwe kite lal su yohk liki in fahk!

10

Paul El Loango Orekma Lal

1 Nga Paul, kwafe nu suwos ke nunak luk sifacna — nga, su kutu
mwet uh fahk mu nga filpap ac tupwek ke pacl nga wi kowos, a nga
kaskas upa ke nga muta loes liki kowos. Ke pusisel ac kulang lun Christ
nga kwafe suwos
2 in tia oru tuh nga in kaskas upa ke pacl nga ac tuku; tuh nga etu
na pwaye lah nga ku in kaskas upa nu selos su fahk mu kut orekma
ke ouiya lun faclu.
3 Pwaye lah kut moul fin faclu, tusruktu kut tia mweun ke lumah lun
faclu.
4 Kufwen mweun ma kut orekmakin in mweun lasr tia kufwen
mweun lun faclu, a kufwen mwe mweun kulana lun God, ma kut
orekmakin in kunausla pot ku lun mwet mweun. Kut kunausla kas
in akukuin kikiap;
5 kut kunausla nunak fulat nukewa su kosrala mwet in etu ke God.
Kut kutongya nunak nukewa lun mwet uh, ac oru elos in akos Christ.
6 Ac tukun kowos akpwayeye inse pwaye lowos, kut ac fah akola in
kai kutena mwet su seakos.
7 Kowos liye na likin ma uh. Ya oasr sie mwet inmasrlowos su nunku
mu el ma lun Christ? Lela elan sifacna tonel, mweyen kut ma lun Christ
oapana el.

9:9 Psa 112:9 **9:10** Isa 55:10

8 Tuh nga tia mwekin, nga finne konkin yokla ke ku se ma Leum
El ase nu sesr — ku se inge ma in musaikowosyak, ac tia in
kunauskowosla.
9 Nga tia lungse kowos in nunku mu nga srike in aksangengye kowos
ke leta luk uh.
10 Oasr mwet ac fahk, “Leta lal Paul uh upa ac ku, tusruktu pacl el
muta yorosr, el munas ac kas lal uh wangin sripa!”
11 Kain mwet se ingan enenu in kalem kac lah wangin ekla inmasrlon
ma kut simus ke leta lasr ke pacl kut muta loesla, ac ma kut ac oru ke
pacl kut oasr yuruwos.
12 Kut ac fah tiana lumwekut sifacna oana elos su oakalos mu elos
mwet fulat. Elos arulana lalfon! Elos sifacna orala mwe srikasrak
lalos ac sifacna srikalos nu kac, na elos nununkalos sifacna fal nu ke
oakwuk lalos inge!
13 A funu kut, konkin lasr fah tia alukela lupa fal; a ac fah fal na nu
ke orekma se su God El oakiya nu sesr, su kowos oasr pac kac.
14 Ac ke sripen kowos oasr ke orekma kunasr inge, kut tiana alukela
ma fal ke kut tuh tuku nu yuruwos ac us Pweng Wo ke Christ.
15 Ke ma inge kut tia konkin ke orekma ma mwet saya orala, su
alukela ma God El oaki nu sesr. A kut finsrak mu lulalfongi lowos fah
kapak, ac orekma lasr yuruwos fah ku in yokelik, ac pacl nukewa in
fal nu ke srikasrak ma God El oakiya.
16 Na kut fah ku in fahkak Pweng Wo in kutu pac acn loesla liki
kowos, ac tia enenu in konkin ke ma orekla tari sin kutu pac mwet in
acn se ma God El sang elos in orekma we.
17 A oana ke Ma Simusla uh fahk, “Kutena mwet su lungse konkin,
lela elan konkin ke ma Leum El orala.”
18 Tuh mwet se ma Leum El insewowo kac pa ac akfulatyeyuk, ac tia
mwet se ma sifacna kaksakunul.

11

Paul Ac Mwet Sap Sutuu

1 Nga ke kowos in nunak munas nu sik ke ma nga ac fahk uh, fin tuh
oana luman kas lun mwet lalfon se. Aok, mongfisrasr nu sik!
2 Nga lemtai kowos, oana God El lemtai kowos. Kowos oana sie
mutan nasnas su soenna payuk, su nga wulela kac mu elan payuk
sin mukul sefanna, pa Christ.
3 Nga sensen tuh nunak lowos an ac ku in aktafongyeyukla, na kowos
ac fuhleak moniyuk ac inse pwaye lowos nu sin Christ, oana ke tuh
kiapweyukla Eve sin serpent kutasrik soko ah.
4 Mweyen kowos lela tuh kutena mwet in tuku nu yuruwos ac luti ke
sie pacna Jesus sayen el su kut luti kowos kac; ac kowos eis sie ngun
ac sie wosasu su arulana sie liki Ngun se ac Wosasu se su kowos eis
sesr!
5 Nga tia nunku mu nga srikla lukelos su oru mu elos “mwet sap
fulat” lowos!
6 Sahp nga mwet supah in kaskas se, tusruktu yohk etu luk. Kut
akkalemye ma inge nu suwos pacl nukewa ac in ouiya nukewa.

10:17 Jer 9:24 **11:3** Gen 3:1–5, 13

7 Nga tiana siyuk kowos in moli nu sik ke nga fahkak Pweng Wo lun
God nu suwos. Nga sifacna akpusiselyeyu tuh kowos in akfulatyeyuk.
Ya sutuela ma nga oru?
8 Ke pacl nga orekma inmasrlowos, church saya pa moli orekma luk.
Oana ngan pisre mani lalos, tuh nga in ku in kasrekowos.
9 Ac in pacl se nga tuh muta yuruwos, nga tiana akkwacoye kowos ke
kutena mwe enenu luk. Mwet wiasr in lulalfongi su tuku Macedonia
me use ma nukewa nga enenu. Oana in pacl somla, ac fah ouinge pac
in pacl fahsru: nga fah tiana akelyaye kowos!
10 Oana ke ma pwaye lun Christ oan in nga, nga wuleang mu konkin
se luk inge ac tiana tulokinyuki in acn Achaia nufon.
11 Ya nga fahk ma inge mweyen nga tia lungse kowos? God El etu
lah nga lungse kowos!
12 Nga ac fah oru oana ma nga muta oru uh, tuh “mwet sap fulat”
ingan in tia ku in konkin ac srumun mu ouiyen orekma lalos oapana
ma kut oru.
13 Mwet ingan tia mwet sap pwaye — elos mwet sap sutuu, su kikiap
ke orekma lalos, ac elos kiapu mwet in nunku mu elos mwet sap lun
Christ.
14 Ma inge tia mwe lut nu sesr! Finne Satan sifacna, el ku pac in
ekulla lumahl elan oana sie lipufan lun kalem!
15 Ouinge tiana ma upa se mwet kulansap lun Satan in sifacna ekulla
lumahlos in oana mwet kulansap lun suwoswos. Saflaiyalos elos ac fah
eis kai fal nu ke orekma lalos.

Paul El Srumun Mwe Keok Nu Sel

16 Nga sifilpa fahk: wangin mwet in nunku mu nga lalfon. Tusruktu
kowos fin nunku ouinge, tari eisyu oana sie mwet lalfon, tuh nga fah
ku in wi pac konkin kutu srisrik.
17 Aok, ma nga fahk inge tia ma sin Leum. Ke nga kaskas in konkin
ouinge, nga kaskas oana sie mwet lalfon.
18 Tusruktu ke sripen pus na mwet su konkin ke ouiya lun faclu, nga
fah oru oapana.
19 Lalmwetmet yohk lowos ingan, oru kowos ku in muteng mwet
lalfon uh!
20 Kowos muteng kutena mwet su akkohsye kowos, ku aklalfonye
kowos, ku kiapwekowos, ku pilesrekowos, ku sringil motowos.
21 Mwe mwekin nu sik in fahkak lah ke sripen tupwek luk nga tiana
oru lumah ingan nu suwos!

Tusruktu kutena mwet fin pulaik in konkin ke kutu ma, nga fah wi
pac konkin. (Inge nga kaskas oana mwet lalfon.)
22 Ya elos mwet Hebrew? Nga pac. Ya elos mwet Israel? Nga pac. Ya
elos filin tulik natul Abraham? Nga pac.
23 Ya elos mwet kulansap lun Christ? Nga finne kaskas oana sie mwet
lalfon, a moul in kulansap luk wo lukelos! Nga orekma upa lukelos,
nga kapir in presin pacl pus lukelos, sringsring nga pacl pus lukelos,
ac pus na pacl nga apkuran in misa lukelos.
24 Oasr pacl limekosr mwet Jew elos sringilyu-kais sie pacl inge oasr
sringsring tolngoul eu.

11:9 Php 4:15–18 **11:23** Orek 16:23 **11:24** Dut 25:3

25 Pacl tolu puopo nga ke sak sin mwet Rome; ac pacl se tatngal nga
ke eot. Pacl tolu nga wi oak musalla meoa, ac sie pacl ah nga muta in
kof len se ac fong se.
26 Pus pacl nga sun fosrnga in fufahsryesr luk: ke sronot, ke mwet
pisrapasr sulallal, sin mwet Jew wiuk, oayapa mwet sayen mwet Jew.
Oasr pacl nga sun fosrnga in siti uh, ac yen loesla liki siti uh, fin meoa,
ac sin mwet su tia mwet Christian pwaye.
27 Oasr orekma na upa ac toasr luk; pus pacl nga tia motul; oasr pacl
nga masrinsral ac malu; pus na pacl tia fal mwe mongo, nuknuk ac
nien muta luk.
28 Nga ac tia takin ma saya, a len nukewa nga keok ke nunkeyen
church nukewa.
29 Ke pacl sie mwet el munas, na nga pula pac munas; ke pacl sie
mwet el aktukulkulye sie pac in oru ma koluk, nga kasrkusrak ac
arulana toasr kac.
30 Nga fin ac konkin, nga ac konkin ke ma su akkalemye munas luk.
31 God ac Papa tumun Leum Jesus El etu lah nga tia kikiap. Fal in
kaksakinyuk Inel nwe tok ma pahtpat!
32 Ke nga muta Damascus, mwet se ma governor ke pacl lal Tokosra
Aretas el filiya mwet topang ke mutunpot lun siti uh, in sruokyuwi.
33 Tusruktu kwiyukla nga ke sie fotoh ke sie winto sisken pot sac, ac
nga kaingla lukel.

12

Aruruma Ac Ma Fwackyuk Nu Sel Paul

1 Nga enenu na in konkin, finne ac wangin sripa. Tusruktu inge nga
ac kaskas ke aruruma ac kutu pac ma saya ma Leum el akkalemye nu
sik.
2 Nga etu sie mwet Christian su utukyak nu yen fulatlana inkusrao
ke yac singoul akosr somla. (Nga tia etu lah utukyak el in manol ku
ngunal mukena — God mukena pa etu.)
3 Ac nga etu lah mwet se inge utukyak nu in Paradise (nga tia pac
etu lah ma se inge sikyak na pwaye ku aruruma se na — God mukena
etu),
4 ac el lohng kutu ma we su el tia ku in aketeya, ma su tia fal mwet
uh in sramsramkin.
5 Na nga fah konkin ke mwet sac — a nga fah tia konkin keik sifacna,
sayen ma su fahkak munas luk.
6 Nga fin ke konkin nga tia sie mwet lalfon, mweyen nga ac kaskas
ke ma pwaye. Tusruktu nga fah tia konkin, mweyen nga tia lungse
kutena mwet in akfulatyeyu in nunak lal yohk liki ma el sifacna liye
nga oru, ac lohng nga fahk.
7 Tusruktu in taranyu in tia fulatak nunak luk ke sripen ma wolana
puspis su nga tuh liye, ituku nu in monuk sie mwe munas na akkeok,
su oana in sie ma supweyuk sel Satan in fiskiyu ac sikulyu ngan tia
inse fulat.
8 Pacl tolu nga pre nu sin Leum Jesus ke ma se inge, ac siyuk sel elan
eisla likiyu.

11:25 Orek 16:22; Orek 14:19 **11:26** Orek 9:23; Orek 14:5 **11:32** Orek 9:23–25

9 Ac El fahk nu sik: “Pwayena ma kom enenu pa kulang luk, tuh ku
luk uh arulana yohk ke pacl kom munas.” Ke ma inge, nga arulana
engan in konkin ke munas luk, tuh ku lun Christ in oan in nga.
10 Nga engankin mwe munas, kas in akkoluk, ma upa, mwe kalya,
ac mwe keok ke sripen Christ. Tuh ke nga munas, pa inge pacl nga ku.

Elya Lal Paul Ke Mwet Corinth

11 Nga kaskas oana sie mwet lalfon — tusruktu kowos pa oru in
ouinge uh. Kowos pa fal in akkalemye lulalfongi lowos keik. Tuh nga
finne mwet pilasr, nga tia srik liki “mwet sap fulat” lowos ingan.
12 Mwenmen oayapa mwe akul puspis orek inmasrlowos in akp-
wayei lah nga sie mwet sap, ac nga muteng in oru ma inge.
13 Ya oasr ma orek nu suwos koluk liki church ngia? Ma sefanna, nga
tuh tia ngusr mani suwos. Kwal, nga siyuk kowos in nunak munas nu
sik ke tafongla se inge.
14 Pa inge pacl se aktolu ma nga akoo in fahsrot nu yuruwos — ac
nga fah tia oru kutena ma in akkwacoye kowos. Kowos pa nga enenu,
tia mani lowos an. Nuna fal tulik uh in tia fosrngakin papa tumalos ac
nina kialos, a papa ac nina in fosrngakin tulik natulos.
15 Nga fah engan in sot ma nukewa ma oasr yuruk, oayapa moul
luk sifacna, tuh nga in kasrekowos. Ya kowos ac fah aksrikyela lungse
lowos nu sik ke lungse luk nu suwos arulana yohk?
16 Nga mu kowos ac insese nu sik lah nga tiana akkwacoye kowos.
Tusruktu sahp ac oasr mwet ac fahk mu nga aklalfonye kowos, ac
sruokkowosi ke kas kikiap.
17 Fuka? Ya oasr mwet ma nga supwaot nu yuruwos tuh aklalfonye
kowos?
18 Nga kwafel Titus elan fahsrot, ac nga supwaot pac sie mwet
lulalfongi wiasr in welul. Ya kowos ku in fahk mu Titus el aklalfonye
kowos? Ya nga Titus tia nunak sefanna ac oru ouiya sefanna?
19 Sahp kowos nunku mu ma nukewa kut oru fahfahsru ma in
akwoye kut sifacna ye motowos. Mo, tia ouinge! Kut kaskas in ou
lungse lun Christ ye mutun God, ac ma nukewa kut oru, kut oru in
kasrekowos, mwet kawuk saok lasr.
20 Nga sensen mu ke nga ac sun kowos nga ac konauk lah kowos sie
liki na ma nga motko kowos nu kac, ac kowos ac liye lah nga sie liki na
motko lowos keik uh. Nga sensen lah ac oasr akukuin ac sok, mongsa
ac nunku kac sifacna, akkasrkusrak ac lesrik, inse fulat ac fohs.
21 Ac mwe pakomuta nu sik lah ke nga ac sifil fahsrot, God luk El
ac akmwekinyeyu ye motowos, ac nga fah tung ke mwet puspis su
orekma koluk in pacl somla ac tiana auliyak ke lumah kupatol elos
oru — orekma in kosro ac lung lun ikwa.

13

Kas In Sensenkakin Ac Kas In Wilkas

1 Pa inge pacl se aktolu nga ac fahsrot nu yuruwos. “Kas in alein
nukewa enenu in oasr akpwayeye sin mwet loh luo yak,” oana ke Ma
Simusla uh fahk.
2 Nga lungse fahk nu suwos su oasr koluk la ke pacl somla, ac mwet
nukewa saya — nga tuh fahk meet ke fahsr akluo luk nu yuruwos, ac

13:1 Dut 17:6; 19:15

nga ac sifilpa fahk inge ke nga wangin yuruwos: ke nga ac fahsrot inge, wangin sie fah tia eis mwe kai nu sel.
3 Kowos fah eis mwe akpwaye nukewa ma kowos enenu, in akkalemye lah Christ El kaskas in nga. Ke Christ el aksuwosye kowos, el tia munas; a el ac akkalemye ku lal inmasrlowos.
4 Tuh finne anwuki el fin sakseng ke munas, a inge God pa oru el moul. Ke kut ma sefanna yorol kut wi pac munas, tusruktu in akupasri lasr yuruwos kut fah ipeis ke ku lun God ke moul lal.
5 Kowos in sifacna srike kowos ac nununkekowos, in konauk lah kowos moul in lulalfongi ku tia. Mea, kowos tia akilen lah Jesus Christ el oasr in kowos? Kowos fin arulana tafongla liki ma pwaye, pa kowos ac tia akilen.
6 Nga lulalfongi mu kowos ac etu lah kut kutangla mwe srike nu sesr.
7 Kut pre nu sin God tuh kowos fah tia oru kutena ma koluk, a tuh kowos fah oru na ma suwohs. Kut tia suk in pwaye sesr, mansis kowos finne pangon mu kut tia orala.
8 Tuh kut koflana oru kutena ma in lain ma pwaye, a kut akkeye mukena.
9 Kut engan ke pacl kut munas a kowos ku na. Ouinge kut pre pac tuh in aksuwosyeyuk kowos.
10 Pa oru nga simis ma inge ke pacl ma nga wangin yuruwos; tuh ke pacl se nga ac sun kowos nga fah tia enenu in kai kowos ke ku ma Leum el ase nu sik — ku se ma ac musaikowosyak, ac tia in mwe kunauskowosla.
11 Inge, mwet lili ac lulu, nga ac aksafyela sim luk uh. Kowos in aksuwosye moul lowos; porongo mwe kwafe luk nu suwos; kowos in tukeni nunak se; ac in oasr misla inmasrlowos. Ac God lun lungse ac misla fah wi kowos.
12 Paing sie sin sie ke lungse pwaye.
Mwet lun God nukewa supwaot lung lalos nu suwos.
13 Lungkulang lun Leum Jesus Christ, lungse lun God, ac sie sin sie lun Ngun Mutal in wi kowos nukewa.

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet GALATIA

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet GALATIA

In pacl se ke pweng wo ke Jesus tuh mutawauk in lutiyuk, ac mwet sayen mwet Jew elos engan in eis, na oasr kusen siyuk se touyak lah ac enenu sie mwet in akos Ma Sap lal Moses na el fah ku in pangpang sie mwet Christian pwaye. Paul el tuh lain, ac fahkmu ouiya sacn tia enenu in orek — mweyen ma sefanna fal in sang moul nu sin mwet in Christ, pa lulalfongi, su mwe aksuwosye mwet nukewa ye mutun God. Tusruktu inmasrlon church ekasr in acn Galatia, sie acn lun Rome in Asia Minor, tuh oasr mwet we lainul Paul ac fahk mu sie mwet el oayapa enenu elan akos Ma Sap lal Moses el fah ku in suwohs ye mutun God.

Leta lal Paul nu sin Mwet Galatia inge tuh simla in folokonma mwet su kuhfla ke sripen mwe luti sutuu inge nu ke lulalfongi pwaye ac ouiyen moul pwaye. Paul el mutawauk leta lal uh in topkolos su fahk mu el tia fal in pangpang sie mwet sap lun Jesus Christ. El fahkak ku lah God pa pangnol nu ke orekma lun mwet sap, ac tia ma sin mwet uh. Ac el finne luti pac nu sin mwet Jew, tusruktu yokiyen orekma lal uh ma nu sin mwet sayen mwet Jew (mwet pegan). Ouinge el akyokye fahk se lal lah lulalfongi mukena pa mwe aksuwosye mwet uh ye mutun God. In chapter ekasr safla ke leta se inge, Paul el akkalemye lah ouiyen moul lun mwet Christian uh akfahsryeyuk ke lungse, su tuku ke fokin lulalfongi ke Christ.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–10
Ku lal Paul in sie mwet sap 1:11—2:21
Pweng Wo ke lungkulang lun God 3:1—4:31
Sukosok lun mwet Christian ac orekma kunalos 5:1—6:10
Kas in aksafye 6:11–18

1 Ma sel Paul, su kuneyuk nu ke orekma lun mwet sap, tia sin mwet
ku ke oakwuk lun mwet, a sin Jesus Christ ac God Papa, su akmoulyalak
Jesus liki misa.
2 Mwet lili nukewa su muta yuruk elos wiyu in supu lung lasr nu sin
church nukewa in acn Galatia:
3 Lela God Papa tumasr ac Leum lasr Jesus Christ in asot lungkulang
ac misla nu suwos.
4 Christ el sifacna eisalang ke ma koluk lasr in tulekutla liki pacl
koluk se inge. Ke el oru ouinge el akos ma lungse lun God Papa tumasr.
5 Lela in kaksakinyuk God nwe tok ma pahtpat! Amen.

Pweng Wo Sefanna

6 Nga lut suwos! Tuh kowos sa na in forla liki God, su pangon kowos
ke lungkulang lun Christ, ac wela siena kain wosasu.
7 Pwayeiya uh, wanginna sie pac “wosasu saya,” tusruktu nga fahk
ouinge ke sripen oasr mwet akfohsyauk nunak lowos ke elos srike in
ekulla Pweng Wo ke Christ.

8 Tusruk finne kut, ku sie lipufan lucng me, ac luti nu suwos siena
wosasu ma ekla liki ma kut luti nu suwos tari, lela God Elan lusulla nu
in hell!
9 Kut fahk tari meet, ac inge nga sifilpa fahk: fin oasr kutena mwet
luti kowos ke siena wosasu ma ekla liki ma su kowos eis tari, lela mwet
sacn in keok in hell!
10 Ya kas luk inge oru kowos nunku mu nga suk ohi sin mwet? Mo,
tia ouinge! Ma nga lungse uh pa nga in ohi sin God! Ya nga suk in
akinsewowoye mwet? Nga fin oru ouinge, na nga tia mwet kulansap
lun Christ.

Ouiyen Ekla Lal Paul Nu Ke Sie Mwet Sap

11 Mwet lili ac lulu, nga ke fahk nu suwos lah wosasu se ma nga luti
uh tia ma sin mwet.
12 Nga tia eis sin kutena mwet ac wangin mwet luti nu sik. A Jesus
Christ sifacna pa fahkak nu sik uh.
13 Kowos lohng tari ke ouiyen moul luk in pacl se nga tuh wi alu lun
mwet Jew, ke nga tuh arulana kalyei church lun God upana, ac nga
sang kuiyuk nufon in kunausla.
14 Inmasrlon mwet Jew puspis su matwana nga, nga pa emeet in
akfalye ouiya nukewa ke alu lalos, ac nga arulana moniyuk nu ke mwe
luti lun mwet matu tumasr.
15 A ke lungkulang lun God, El nuna sriyula meet liki nga isusla, ac
pangonyu ngan kulansupal. Ac ke El sulela tari
16 in akkalemye Wen natul nu sik, tuh nga in ku in fahkak Pweng
Wo kacl nu sin mwet pegan, nga tuh tiana som nu yurin kutena mwet
in eis kas in kasru selos.
17 Nga tuh tia pac som nu Jerusalem in sonolos su mwet sap meet
likiyu. A nga sa na som nu Arabia, ac toko nga folokla nu Damascus.
18 Tukun yac tolu, na nga tufah som nu Jerusalem in osun nu sel
Peter, ac nga muta yorol wik luo.
19 Nga tia liye kutena pac mwet sap sayal James, ma lin Leum.
20 Ma nga simis uh ma na pwaye. God El etu lah nga tia kikiap!
21 Toko nga som nu in acn Syria ac Cilicia.
22 In pacl sac mwet lun church nukewa in acn Judea elos tiana eteyu.
23 Elos lohng na ke mwet uh fahk: "Mwet se ma tuh kalyei kut meet,
inge el luti ke lulalfongi se ma el tuh srike in kunausla ah!"
24 Ac ouinge elos kaksakin God ke sripuk.

2

Paul Ac Kutu Pac Sin Mwet Sap

1 Tukun yac singoul akosr nga welul Barnabas folokla nu Jerusalem,
ac nga eisal Titus wiyu.
2 Nga som mweyen God El akkalemye nu sik lah nga enenu in som.
Ke sie meeting lun mwet kol mukena, nga tuh aketeya ke Pweng Wo
su nga luti nu sin mwet pegan. Nga tia lungse tuh orekma luk ke pacl
somla, ku ke pacl inge, in wangin sripa.
3 Na elos tiana sapkin tuh Titus, su wiyu som, elan kosreyukla, el
finne sie mwet Greek,

1:13 Orek 8:3; 22:4–5; 26:9–11 **1:14** Orek 22:3 **1:15** 1:15–16; Orek 9:3–6; 22:6–10; 26:13–18
1:18 Orek 9:26–30 **2:1** Orek 11:30; 15:2

4 tusruktu oasr kutu mwet su nunku mu enenu na elan kosreyukla.
Mwet inge oru mu elos mwet lulalfongi sruk elos tiana, na elos ilyak nu
in u lasr oana mwet kalngeyuk elos in mau konauk ouiyen sukosokla
lasr ke sripen kut ma sefannala yurin Christ Jesus. Elos lungse in oru
mu kut mwet kohs nu ke oakwuk nukewa lun Ma Sap uh,
5 tusruktu kut tiana munasla kutu srisrik in lainulos, ke sripen kut
kena karingin pwayeiyen wosasu nu suwos.
6 A elos su srulun mwet kol inmasrlolos — nga fahk ouinge mweyen
oana sie sik elos finne mwet kol ku tia; mweyen God El tia sulosol
mwet. Aok, mwet kol ingan nga ku in fahk mu wanginna nunak sasu
elos fahk tuh sie liki na ma nga oru.
7 Tuh elos liye lah God El ase ku nu sik in fahkak wosasu nu sin
mwet pegan, in oana ke El sang nu sel Peter elan fahkak wosasu nu
sin mwet Jew.
8 Mweyen ke ku lun God El oru tuh ngan mwet sap nu sin mwet
pegan, oana ke Peter el orekla in mwet sap nu sin mwet Jew.
9 James, Peter, ac John, su pa mwet kol lun u sac, elos akilen lah God
El srisrngiyuwi in oru orekma se inge; ouinge elos usrusrpo nu sik ac
Barnabas in akkalemye lah kut nukewa tukeni sie sin sie in orekma.
Kut insesela mu nga Barnabas in orekma yurinmwet pegan, ac elos in
orekma yurin mwet Jew.
10 Pwayena ma elos wili sesr pa kut in esam mwet sukasrup lalos, su
nuna pa ingan ma nga ke oru.

Paul El Kael Peter In Antioch

11 A ke Peter el tuku nu Antioch, nga lainul ye mutun mwet lulalfongi
nukewa, ke sripen kalem na lah el tafongla.
12 Meet liki kutu mwet uh tuku yorol James me, Peter el tuh mongo
yurin kutu mwet pegan su ekla mwet lulalfongi. A tukun mwet ingan
tuku, el srella ac tila wi mwet inge mongo, mweyen el sangeng selos
su fahk mu mwet pegan su lulalfongi, elos enenu in kosreyukla.
13 Mwet lili saya sin mwet Jew uh elos oapana Peter, wikwik in
orekma ke sripen elos sangeng. Finne Barnabas, el wela pacna usren
orekma lalos.
14 Ke nga liye lah elos tia fahsr suwohs fal nu ke mwe luti pwaye lun
wosasu, nga fahk nu sel Peter ye mutalos nukewa, “Kom sie mwet Jew,
a kom moul oana sie mwet pegan ac tia oana mwet Jew uh. Na efu ku
kom srike in akkohsye mwet pegan in moul oana mwet Jew?”

Mwet Jew Ac Mwet Pegan Elos Moliyukla Ke Lulalfongi

15 Kut mwet Jew na pwaye mweyen kut isusla sin mwet Jew ac tia
sin mwet pegan,* su pangpang “mwet koluk.”
16 Tusruktu kut etu lah God El aksuwosye sie mwet ke sripen
lulalfongi lal in Jesus Christ, ac tia ke el akos ma sap lun Moses. Kut
pac, kut lulalfongi ke Christ Jesus tuh kut fah ku in aksuwosyeyuk
ye mutun God ke sripen lulalfongi lasr in Christ, ac tia ke sripen kut
akfalye Ma Sap uh. Tuh wangin mwet aksuwosyeyuk ye mutun God
el finne akos Ma Sap.

2:6 Dut 10:17 * **2:15** ***mwet pegan:*** Mwet Jew elos pangon mwet pegan elos “mwet koluk” ke sripen elos tia akos Ma Sap lun mwet Jew. **2:16** Psa 143:2; Rom 3:20; Rom 3:22

17 Na ke kut suk in aksuwosyeyuk kut ye mutun God ke kut asruoki
yurin Christ, ac fin koneyukyak lah kut oru ma koluk oana mwet
pegan, na fuka — ya kalmac pa Christ el kulansupu ma koluk? Tiana
ku in ouinge!
18 Nga ac fin sifil folokonak ma nga tuh lain meet, na nga sifacna
fahkyuyak lah nga sie mwet lain Ma Sap.
19 Tusruktu, nga misa tari nu ke ku lun Ma Sap — aok, Ma Sap uh
sifacna uniyuwi — ac ma inge sikyak tuh nga fah moul nu sin God.
20 Nga wi Christ misa tari fin sakseng lal, ouinge ke pacl sac me tia
nga pa moul, a Christ su moul in nga. Moul su nga moulkin inge, nga
moul ke lulalfongi ke Wen nutin God, su lungse nga ac sifacna asang
moul lal keik.
21 Nga tia lungse aklusrongtenye lungkulang lun God. Tuh sie mwet
fin aksuwosyeyuk nu sin God ke Ma Sap, na kalmac pa wangin sripen
misa lun Christ.

3

Ma Sap, Ku Lulalfongi

1 Mwet Galatia, kowos mwet lalfon! Su intikowosla uh? Fwackyuk
arulana kalem ye motowos ke misa lun Jesus Christ fin sakseng soko!
2 Fahkma nu sik ma se inge: ya kowos eis ngun lun God ke kowos oru
ma sapkinyuk ke Ma Sap, ku ke kowos porongo wosasu ac lulalfongi?
3 Efu kowos ku arulana lalfon? Kowos tuh mutawauk moul sasu
lowos ke ngun lun God; ya inge kowos lungse aksafye ke ku lowos
sifacna?*
4 Ya ma kowos pulakin in moul in Christian lowos uh wangin sripa?
Tia ku in wangin sripa!
5 Ya God El asot ngun nu suwos ac oru mwenmen inmasrlowos ke
sripen ma sapkinyuk ke Ma Sap, ku ke sripen kowos porongo wosasu
ac lulalfongi?
6 Nunku kacl Abraham, in oana ke Ma Simusla fahk: “Abraham el
filiya lulalfongi lal in Leum God ac ke sripen lulalfongi lal, God El
oakulla sie mwet suwoswos.”
7 Ke ma inge, kowos in kalem kac lah elos na su lulalfongi, pa fita na
pwaye natul Abraham.
8 Ma Simusla uh fahkak tari meet lah God El ac aksuwosye mwet
pegan nu sel sifacna ke lulalfongi lalos. Ouinge, Ma Simusla fahkak
Pweng Wo nu sel Abraham in kas inge: “Keim God El ac fah
akinsewowoye mutanfahl nukewa.”
9 Abraham el lulalfongi ac akinsewowoyeyuk kac; ouinge elos
nukewa su lulalfongi elos ac akinsewowoyeyuk oana el.
10 Elos su filiya finsrak lalos ke ma elos oru in akfalye Ma Sap uh, elos
muta ye selnga. Tuh Ma Simusla fahk, “Elos su tia akos ma nukewa
ma simla in book lun Ma Sap in pacl nukewa, elos oan ye selnga lun
God.”
11 Inge kalem lah God El tia aksuwosye kutena mwet ke Ma Sap,
mweyen Ma Simusla fahk mu, “Mwet se su God El aksuwosye ke sripen
lulalfongi, el na pa ac moul.”

---

* **3:3** ku lowos sifacna: ku lun ikwa. **3:6** Gen 15:6; Rom 4:3 **3:7** Rom 4:16 **3:8** Gen 12:3 **3:10** Dut 27:26 **3:11** Hab 2:4

12 Wangin kupasr lun Ma Sap nu ke lulalfongi. Mweyen Ma Simusla
fahk, “Elos su oru ma nukewa sapkinyuk in Ma Sap fah moul ke Ma
Sap.”
13 Christ el molikutla liki selnga lun Ma Sap, ke el sifacna sel-
ngawiyuk kacsr; tuh Ma Simusla fahk, “Kutena mwet su sripsripyak
fin sak uh el oan ye selnga lun God.”
14 Christ el oru ma inge tuh mwe insewowo ma God El wulela kac
nu sel Abraham, in itukyang nu sin mwet pegan ke Christ Jesus, tuh
ke sripen lulalfongi, kut fah ku in eis Ngun su God El wulela kac.

Ma Sap Ac Wuleang

15 Mwet lili, nga ac srumun sie mwe srikasrak ma kowos arulana
kalem kac: ke pacl se mwet luo insesela ke sie ma, ac sainiya inelos
kac, na wangin mwet ku in kunausla ku laesla kutena ma nu kac.
16 Ouinge, God El tuh orala wulela lal uh nu sel Abraham ac nu sin
sie fita natul. Ma Simusla tia fahk ke fita puspis, a nu ke fita sefanna,
su Christ.
17 Kalmen ma nga fahk uh pa God El orala sie wulela ku yorol
Abraham, ac El wulela mu El ac karinganang na. Na Ma Sap, su
tuh itukyang ke yac angfoko tolngoul toko, tia ku in kunausla ku
akwanginyala sripen wulela sac.
18 Tuh mwe kite lun God fin ma ke sripen Ma Sap, na tila ma ke
wulela sac. Tusruktu, ma ke sripen wulela sac pa pwanang God El
asang mwe kite sac nu sel Abraham.
19 Na fin ouinge, mea sripen Ma Sap uh? Ma itukyang toko in
akkalemye lah mea ma koluk uh, ac ku lun Ma Sap uh in oanna nwe
ke fita se lal Abraham el tuku, su wulela sac orekla nu se. Ma Sap uh
tuh ituku nu sin lipufan nu sin mwet uh, ac srisrngiyuki mwet se in
tafwema.
20 Tuh, tia enenu in oasr mwet se tafwema fin mwet sefanna pa oru
ma inge — ac God El ma sefanna.

Sripen Ma Sap Uh

21 Ya kalmac pa Ma Sap uh lain wulela lun God? Mo, tiana ouinge!
Tuh fin oasr ma sap su ku in asang moul nu sin mwet, na mwet nukewa
lukun ku in aksuwosyeyuk ye mutun God ke elos akos ma sap sac.
22 Tuhsruktu Ma Simusla fahk lah faclu nufon oan ye ku lun ma
koluk; ouinge mwe kite su God El wulela kac ke sripen lulalfongi ke
Jesus Christ, ac fah itukyang nu selos na su lulalfongi.
23 Tuh meet liki pacl lun lulalfongi ke Christ uh tuku, Ma Sap
uh tuh kalikuti oana mwet kapir, nwe ke pacl lulalfongi se inge
akkalemyeyukla.
24 Ouinge Ma Sap pa liyekutyang nwe ke Christ el tuku, na kut tufah
ku in aksuwosyeyuk ye mutun God ke lulalfongi.
25 Inge, ke pacl in lulalfongi ke Christ tuku tari, Ma Sap el tia sifil
liyekutyang.
26 Ke sripen lulalfongi, kowos nukewa tulik nutin God ke kowos ma
sefannala yurin Christ Jesus.
27 Kowos baptaisla in kupasryang nu yurin Christ, ac inge kowos
nokomang tari moul lun Christ sifacna.

3:12 Lev 18:5 **3:13** Dut 21:23 **3:16** Gen 12:7 **3:17** Exo 12:40 **3:18** Rom 4:14

28 Ouinge wangin ekla inmasrlon mwet Jew ac mwet pegan, ku
inmasrlon mwet kohs ac mwet sukosok, ku inmasrlon mukul ac mutan
— kowos nukewa ma sefannala yurin Christ Jesus.
29 Kowos fin ma lun Christ, na kowos ma ke fita lal Abraham, ac
kowos fah usrui ma God El wulela tari kac.

4

1 Inge nga sifilpa tafwela in fahk — sie wen su ac fah usrui ma lun
papa tumal el tia ekla liki sie mwet kulansap in kutena ma ke el srakna
fusr, finne pwaye ma lal pa ma nukewa.
2 Ke pacl el srak fusr, oasr mwet liyalang ac oru orekma lal nwe ke
pacl se papa tumal sulela.
3 In ouiya se pacna inge, ke pacl se srakna srikla etauk lasr ke moul
in ngun, kut oana mwet sruoh nu sin ngun lusrongten ma leumi faclu.
4 Na ke sun pacl fal, God El supwama Wen natul, su isusla sin sie
mutan ac moul ye Ma Sap lun mwet Jew,
5 in tuh molelosla su muta ye Ma Sap, tuh kut nukewa in ku in ekla
tulik nutin God.
6 In akkalemye lah kowos ma natul, God El supwama Ngun lun Wen
natul nu insiasr — ngun se su oru kut ku in wi fahk, "Papa,* Papa."
7 Ke ma inge kom tia sifilpa mwet kulansap, a kom sie wen. Ac ke
kom wen natul, na kom fah usrui ma nukewa su God El karingin nu
sin tulik natul.

Nunak Lal Paul Ke Mwet Galatia

8 In pacl meet ah kowos tia etu God, ouinge kowos kulansupu ma
pilasr su tia god pwaye.
9 A inge ke kowos etu God tari — ku fal pac ngan fahk mu, ke God
El etekowos — fuka tuh kowos lungse in sifil folokla nu yurin ngun
lusrongten lun faclu su munas ac tia ku in oru kutena ma? Efu kowos
ku lungse in sifilpa mwet kohs nu ke ma ingan?
10 Kowos arulana oaru in srela ac akfulatye kutu len, ku malem, ku
pulan pacl, ku yac.
11 Nga fosrnga keiwos! Ya pwaye lah orekma luk yuruwos uh ac
wangin sripa?
12 Nga kwafe nu suwos, mwet lili ac lulu, tuh kowos in oana nga.
Tuh nga oapana kowos. Wangin ma kowos oru koluk nu sik.
13 Kowos esam na lah nga tuh mas ke pacl se oemeet ma nga fahkak
ke wosasu nu suwos.
14 Mas luk uh finne mwe elya yohk nu suwos, a kowos tia pilesreyu
ku sisyula. A kowos tuh eisyu oana sie lipufan inkusrao me, ac paingyu
oana kowos in paing Christ Jesus.
15 Na pia engan se ma kowos tuh pulakin meet ah? Nga ku na in
fahk mu funu ma ku, kowos lukun tipalla atronmotowos use luk.
16 Ya nga ekla mwet lokoalok lowos ke sripen nga fahkak ma pwaye
nu suwos?
17 Mwet luti saya ingan elos arulana lohwot nu suwos, tusruktu
nunak lalos an tia ma ac wo nu suwos. Elos kena srikowosla likiyu,
tuh kowos in mau lohang yohk nu selos oana ke elos oru nu suwos.

3:29 Rom 4:13 **4:5** 4:5–7; Rom 8:15–17 * **4:6** ***Papa: kas Aramaic fahk mu "Abba," su kalmac pa "Papa".***

18 Pacl nukewa, ma na wo se in lohang nu ke ma oasr sripa, nga
finne tia muta yuruwos.
19 Tulik kulo nutik, keok luk keiwos oana keok se ma mutan uh pula
ke elos isus uh, nwe ke na ouiyen moul lun Christ oan in kowos.
20 Aok nga kena nga in muta yuruwos inge, tuh ngan ku in ekulla
ouiyen nunak luk keiwos. Nga arulana fosrnga keiwos!

Mwe Srikasrak Kacl Hagar Ac Sarah

21 Kutu suwos lungse na in muta ye Ma Sap. Nga ke siyuk suwos, ya
kowos tia lohng ma Ma Sap uh fahk?
22 Fahk mu oasr wen luo natul Abraham: sie ma natul sin mutan
kulansap se, ac sie ma natul sin mutan kial, su tia mutan kulansap se,
a sukosok.
23 Wen se nutin mutan kulansap sac isusla oana isus lun tulik
nukewa, a wen se natul sin mutan kial el isusla ke sripen oasr Wuleang
lun God kacl.
24 Ma inge oana sie pupulyuk, mweyen mutan luo inge ku in
lumweyuk nu ke wuleang luo. El su oswela tulik nu ke sruoh pa Hagar,
su oana wuleang se ma orekla Fineol Sinai.
25 Hagar se inge pa Eol Sinai in Arabia, ac ku in lumweyuk nu ke siti
lun Jerusalem in pacl inge, su muta in sruoh wi mwet we nukewa.
26 A Jerusalem se inkusrao el sukosok, ac el pa nina kiasr.
27 Tuh Ma Simusla fahk mu,
"Kom in engan, kom su talap ac tia isus!
Srukak pusrem ac wowoyak ke engan, kom su tia pulakin keok in
isus!
Tuh mutan se su mukul tumal ah sisulla, ac fah pus tulik natul
Liki mutan se su mukul tumal el mutana yorol."
28 Inge, mwet lili ac lulu, kowos tulik nutin God, fal nu ke wuleang
lal, oapana Isaac.
29 In pacl sac, wen se su tuh isusla oana tulik nukewa, el kalyei el su
isusla fal nu ke wuleang lun Ngun lun God; na ouiya se inge orek na
nwe ke pacl inge.
30 Na mea Ma Simusla fahk? "Lusla mutan kulansap sac ac wen
natul, tuh wangin ip lun wen nutin mutan kulansap sac ke mwe usru
lun papa tumal, yurin wen nutin mutan sokosok sac."
31 Ke ma inge, mwet lili ac lulu, kut tia tulik nutin mutan kulansap,
a kut ma nutin mutan sukosok.

5

Sruokyana Sukosok Lowos

1 Inge kut mwet sukosok — Christ el aksukosokyekutla! Ke ma inge,
kowos in tu ku oana mwet sukosok, ac nik kowos sifilpa folokla nu ke
moul lun mwet kohs.
2 Porongeyu! Nga, Paul, fahk nu suwos lah kowos fin lela in
kosreyukla kowos, kalmac pa wangin na pwaye sripen Christ nu suwos.
3 Aok, nga sifilpa sensenkakin kutena mukul su sifacna eisalang tuh
elan kosreyukla, lah el ac enenu in akfalye ma sap nukewa.

4:22 Gen 16:15; Gen 21:2 **4:27** Isa 54:1 **4:29** Gen 21:9 **4:30** Gen 21:10

4 Kowos su nunku mu akos Ma Sap uh pa mwe aksuwosye kowos
nu sin God, kowos sifacna srikowosla liki Christ. Kowos muta loes liki
lungkulang lun God.
5 Funu kut, finsrak lasr pa God Elan aksuwosye kut nu yorol ke
lulalfongi lasr; ac kut tupan ku lun Ngun lun God in kasrekut.
6 Tuh ke kut kupasryang nu sin Christ Jesus, wangin sripen kosrala
ku tia kosrala, a ma se ma yohk uh pa lulalfongi na, su orekma ke
lungse.
7 Orekma lowos tuh arulana wo. Na su oru kowos in tila akos ma
pwaye? El kifuskowosla fuka?
8 Tia ku in God, su pangon kowos nu yorol.
9 Oana soakas se ma fahk, “Kitin mwe pulol na srisrik ku in oru
srukwal nufon se in pulolak.”
10 Ke sripen kut kewa ma sefanna yurin Leum, nga lulalfongi lah
kowos ac tia ekla liki nunak luk, ac el na su aktafongyekowos, God El
fah kai.
11 A funu nga, mwet lili, nga fin srakna luti ac fahk mu enenu in
kosrala, na efu ku srakna kalyeiyuk nga? Ma inge fin ma pwaye, na
luti luk ke sakseng lun Christ ac tia aktukulkulye mwet.
12 Nga kena tuh mwet su aklokoalokye kowos uh in oru na nwe ke
na elos sifacna tahla acn ten kaclos!
13 A funu kowos, mwet lili, pangonyuk kowos nu ke sukosok.
Tusruktu nikmet oru sukosok lowos in lela tuh lung lun ikwa in leum
fowos; a ke lungse, kowos in kulansupu sie sin sie.
14 Tuh ma sap nukewa akfalyeyuk ke ma sap sefanna: “Kom in
lungse mwet tulan lom oana ke kom lungse kom sifacna.”
15 A kowos fin anwuk oana kosro lemnak uh in ngalisya ac kangla
sie sin sie, taran tuh kowos in tia akwanginyekowosla kewa.

Moul In Ngun, Ac Lungse Lun Ikwa

16 Ma nga fahk uh pa inge: sang tuh Ngun Mutal in kol moul lowos,
a in tia lung lun ikwa.
17 Tuh lungse lun ikwa uh lain lungse lun Ngun, ac ma Ngun uh
lungse, lain lungse lun ikwa. Ma luo inge lain sie sin sie, na kalmac pa
kowos tia ku in oru oana ma lungse lowos sifacna.
18 Ngun el fin kol kowos, na Ma Sap uh tia leum fowos.
19 Orekma lun ikwa uh arulana kalem: pa ke kosro, lumah fohkfok,
ac ouiya sufal inmasrlon mukul ac mutan;
20 alu nu sin ma sruloala, inutnut, asrungai, amei, lemta, kasrkusrak,
nunku kac sifacna, sraclik ac srikasrak kas,
21 sok, sruhi, wowon, ac ma ouinge. Nga sensenkakin kowos inge
oana ke nga oru meet: elos su oru ma inge fah tia usrui Tokosrai lun
God.
22 A fahko lun Ngun pa lungse, engan, misla, mongfisrasr, kulang,
orekma wo, oaru,
23 pusisel, sifacna leum fac. Wangin ma sap lain ma inge.
24 Elos su ma lun Christ Jesus, elos uniya tari moul in ikwa lalos, wi
ma nukewa ma ikwalos mwel.
25 Ngun pa ase moul lasr, ouinge enenu pac tuh Ngun in kol moul
lasr.

5:9 1 Cor 5:6 **5:14** Lev 19:18 **5:17** Rom 7:15–23

26 Kut enenu in tia konkin, akangonye sie sin sie, ku sok sin sie sin sie.

6

Us Ma Toasr Lun Sie Sin Sie

1 Mwet lili ac lulu, sie mwet fin koneyukyak in oru kutena ma koluk, kowos su moul in ngun enenu in kasrel aksuwosyalla ke kas fisrasr; tusruktu liyekowosyang tuh kowos in tia oayapa srifeyukla.

2 Kowos in kasru us ma toasr lun sie sin sie; tuh ke kowos oru ouinge kowos akfalye ma sap lun Christ.

3 Sie mwet fin nunku mu el mwet fulat se ke el tia ouinge, el sifacna kiapwella.

4 Lela kais sie mwet in sifacna tuni orekma lal. Fin wo, na ac oasr ma el ku in konkin kac, tusruktu elan tia srikani nu ke orekma lun mwet ngia.

5 Mweyen kais sie mwet enenu in sifacna fosrngakin ma kunal.

6 El su eis mwe luti ke Wosasu, fal elan kasru mwet luti lal ke kutena ma wo su oasr yorol.

7 Kowos in tia sifacna kiapwekowosla, tuh God El tia ku in kiapweyukla. Kutena ma sie mwet el taknelik, el fah oayapa kosrani.

8 El fin taknelik ke ma lungse lun ikwa, el fah kosrani ke ma ac fah kulawi. El fin taknelik ke ma lun Ngun, el fah kosrani ke moul ma pahtpat.

9 Ke ma inge, lela kut in tia totola in oru ma wo — ke pacl fal kut fah eis kosrani lasr, kut fin tia fuhleak.

10 Ouinge, ke oasr pacl fal lasr, lela kut in oru wo nu sin mwet nukewa, ac yokna nu selos su mwet wiasr in lulalfongi.

Kas In Sensenkakin Ac Wilkas

11 Liye sim yohk in muta luk inge, ma nga simis nu suwos ke pouk sifacna!

12 Elos su srike in sap ke ku nu suwos tuh kowos in kosrala, elos pa mwet su lungse orekma nu ye mutun mwet, ac konkin ke ma lun ikwa. Elos oru ouinge tuh elos in tia kalyeiyuk ke sripen elos luti ke misa lun Christ fin sakseng.

13 Finne elos su kosreyukla, elos tiana liyaung Ma Sap. Elos ke kowos in kosreyukla tuh elos in konkin lah kowos asang monuwos nu ke lumah se inge.

14 A funu nga, wanginna ma nga ac konkin kac sayen sakseng lun Leum lasr Jesus Christ; tuh ke sripen sakseng, nga luma mu faclu oana ma misa nu sik, ac nga oayapa misa nu sin faclu.

15 Tuh wangin sripen kosrala ku tia kosrala; a ma se ma eneneyuk uh pa mwet uh in orekla sasu sin God.

16 Ac nu selos su moul fal nu ke oakwuk inge, lela misla ac lungkulang lun God in welulos, ac oayapa mwet lun God nukewa!

17 In aksafye sim luk uh: lela in wangin mwet sifilpa aklokoalokyeyu, mweyen inken sringsring ke monuk akkalemye lah nga mwet kohs lun Jesus.

18 Mwet lili, lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa. Amen.

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet EPHESUS

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet EPHESUS

Mwe nunak yohk in *Leta lal Paul nu sin Mwet Ephesus* pa: "Pwapa lun God ... pa in eisani ma orekla nukewa nu sie, ke ma inkusrao ac fin faclu, ac Christ pa ac leumi ma inge" (1:10). Na pa Paul el kwafe nu sin mwet nukewa lun God tuh elos in moul fal nu ke pwapa fulat se inge, tuh mwet nukewa in ku in ma sefannala ke sripen elos kupasryang nu sin Jesus Christ.

Ke ip se meet uh, mwet se simusla leta se inge el aketeya luman sie sin sie lun mwet uh ke el akkalemye ouiyen sulela lun God Papa ke mwet lal, ac ke ouiyen nunak munas ac sukosokla liki ma koluk su tuku ke Jesus Christ, Wen natul, oayapa ke Ngun Mutal el arulana akpwayeye wuleang fulat lun God. Ke ip se akluo uh, el kwafe nu selos su rit leta se inge tuh moul in ma sefanna lalos yurin Christ in ku in kalem inmasrlolos ke moul in sie sin sie lalos len nu len.

Kas in pupulyuk puspis orekmakinyuk in akkalemye luman ma sefanna lun mwet lun God yurin Christ ouinge: church el oana sie mano su Christ pa sifa; ku oana sie lohm lulap su Christ pa eot insruwasrik; ku oana sie mutan payuk su Christ pa mukul tuma. Ke sripen lungkulang lun God ma kalem ke Christ, arulana mokle nunak lun mwet sim se inge, pwanang el orekmakin kas na loal ac fulat ac wolana. Ma inge nukewa arulana kalem ke sripen lungse lun Christ, ac lafwekunla lal, nunak munas lal, lungkulang lal, ac moul mutal lal.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Christ ac church 1:3—3:21
Moul sasu in Christ 4:1—6:20
Kas in aksafye 6:21–24

1 Ma sel Paul, su suleyukla sin God tuh in sie mwet sap lun Christ Jesus —

Nu sin mwet lun God in Ephesus, su oaru ke moul lalos in ma sefannala yurin Christ Jesus:

2 Lela God Papa tumasr ac Jesus Christ Leum lasr in asot lungkulang ac misla nu suwos.

Mwe Insewowo Lun Ngun

3 Lela kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum lasr Jesus Christ! Ke sripen kut ma sefanna yurin Christ, God El akinsewowoye kut ke El ase mwe insewowo nukewa lun ngun nu sesr ke ma oan inkusrao.

4 Meet liki na orekla faclu, God El nuna sulekutla kut in ma lal ke kut ma sefannala yurin Christ, tuh kut in ku in mutal ac wangin mwatasr, ac kut in moul in lungse ye mutal.

5 God El nuna sulela tari tuh kut in tulik nutla natul sifacna ke sripen ma Jesus Christ el oru. Ma inge sikyak fal nu ke oakwuk wolana lal.

1:1 Orek 18:19–21; 19:1

6 Lela kut in kaksakin God ke lungkulang wolana lal, ke mwe sang
yoklana lal nu sesr ke Wen kulo natul!
7 Tuh ke sripen Christ el sifacna kisakunla moul lal ac srahl sororla,
kut sukosokla — aok, ma koluk lasr nunak munas nu sesr. Yoklana
lungkulang lun God,
8 su El ase nu sesr!
In lalmwetmet ac etauk nukewa lal
9 God El orala oakwuk lal ac akkalemye nu sesr pwapa lal su tia
eteyuk sesr a El nuna sulela in aksafye ke Christ.
10 Pwapa se inge, su God El ac fah aksafye ke pacl fal, pa ke El ac
eisani ma orekla nukewa nu sie, ke ma inkusrao ac fin faclu, ac Christ
pa ac leumi ma inge.
11 Ma nukewa orekla fal nu ke pwapa ac sulela lun God; ac ke oakwuk
lal sifacna El sulela tuh kut in mwet lal ke kut ma sefannala yurin
Christ, fal nu ke ma El lumahla ke mutaweyen faclu.
12 Lela kut, su oasr finsrak lasr ke Christ omeet, in kaksakin wolana
lun God!
13 Ac kowos oayapa ekla mwet lun God ke kowos lohng kas ke Pweng
Wo su fahkak inkanek in molela nu suwos. Ke kowos lulalfongi in
Christ, God El akilenkowosi in akkalemye lah kowos ma lal, ke El sot
nu suwos Ngun Mutal su El tuh wulela kac.
14 Ke sripen Ngun Mutal oasr yorosr, kut etu na pwaye lah kut fah
eis ma God El wulela kac nu sin mwet lal, ac ma inge akpwayei nu sesr
lah God El ac aksukosokye mwet lal. Lela kut in kaksakin wolana lal!

Pre Lal Paul

15 Ke sripa se inge, oe ke pacl se nga tuh lohngak ke lulalfongi lowos
in Leum Jesus, ac ke lungse lowos nu sin mwet nukewa su mwet lun
God,
16 nga tia tui in sang kulo nu sin God keiwos. Nga esam na in siyuk
keiwos in pre luk
17 ac nga siyuk sin God lun Leum lasr Jesus Christ, Papa Wolana, Elan
asot Ngun nu suwos, su ac fah aklalmwetmetye kowos, ac fahkak God
nu suwos, tuh kowos in etal.
18 Nga siyuk tuh nunak lowos in ikakla tuh kowos in ku in liye kalem
lal, tuh kowos fah etu ke finsrak su El pangon kowos nu kac, oayapa
kowos in etu kasrpen wolana ke mwe usru su El wuleang kac nu sin
mwet lal,
19 ac ke yokiyen ku lal su orekma in kut su lulalfongi. Ku se pacna
inge pa El tuh orekmakin
20 ke El akmoulyauk Christ liki misa, ac oakilya ke lapo layot sel
inkusrao.
21 Christ el fulat liki leum nukewa inkusrao, oayapa wal, ac ku, ac
tokosra nukewa. Wal lal uh fulat liki wal nukewa fin facl se inge ac fin
facl se su ac fah tuku.
22 God El filiya ma nukewa ye nien Christ, ac El eisalang nu sin
church tuh elan Leum fulat fin ma nukewa.
23 Church pa monin Christ, ac ke sripen church, monin Christ fonla,
oana ke ma nukewa yen nukewa fonla ke Christ.

1:7 Col 1:14 **1:20** Psa 110:1 **1:22** Psa 8:6 **1:22** 1:22–23; Col 1:18

2

Liki Misa Nu Ke Moul

1 In pacl meet ah kowos misa in ngun ke sripen seakosten lowos ac
ke ma koluk lowos.
2 Ke pacl sac, kowos tuh fahsr tukun ouiya koluk lun faclu; kowos
tuh akos leum koluk su kol ngun koluk yen engyeng uh, ngun su leumi
mwet su seakos God in pacl inge.
3 Pwayeiya uh, kut nukewa oana elos in moulkin moul in mwet. Kut
tuh ukwe na ma lungse lun manosr ac nunak lasr. In ouiyen moul lasr
uh kut ac nuna eis mwatan kasrkusrak lun God, oana mwet nukewa.
4 Tusruktu yoklana pakoten lun God, ac lungse lal nu sesr arulana
yohk,
5 pwanang ke kut misa in ngun ke seakos lasr, El akmoulyekutyak
oana ke El akmoulyalak Christ. Kowos moliyukla ke lungkulang lun
God.
6 Ke kut kupasryang nu sin Christ Jesus, God El akmoulyekutyak
yurin Christ liki ngunin misa, tuh kut fah welul leumi acn inkusrao.
7 El oru ma inge in akkalemye nu ke fwil nukewa fahsru, kasrpen
lungkulang lulap lal, ke lungse lal su El akkalemye in Christ Jesus.
8 Tuh ke lungkulang lun God, kowos moliyukla ke lulalfongi. Tia ma
kowos sifacna oru, a mwe kite sin God me.
9 Ke sripen tia ma ke orekma lun mwet, na wangin mwet in ku in
konkin kac.
10 God El orekutla inge tuh ke kut kupasr nu sin Christ Jesus kut in
oru ma wo, fal nu ke lemlem lal nu sesr ma El akola nu sesr in oru.

Ma Sefanna In Christ

11 Kowos in tia mulkunla lah ke kowos isusla kowos mwet sayen
mwet Jew. Mwet Jew elos pangon kowos “mwet tia kosrala,” ac elos
pangnolos sifacna “mwet kosrala” (sruk “kosrala” pa ouiya se na ma
mukul lalos uh oru nu ke manolos in akilenya lah elos mwet lun God.)
12 In pacl sac wanginna etu lowos ke Christ. Kowos tuh mwet sac
ac tia oaoa kowos yurin mwet sulosolla lun God. Wangin ip lowos ke
wulela lun God su El tuh oakiya in wuleang lal nu sin mwet lal. Kowos
moul muta fin faclu ke wangin finsrak lowos, ac wangin kupasr lowos
nu sin God.
13 Meet kowos muta loesla, a inge ke kowos kupasryang nu sin Christ
Jesus, kowos muta apkuran, ke sripen srahn Christ.
14 Tuh Christ sifacna pa akmisye inmasrlosr ke el orani mwet Jew
ac mwet sayen mwet Jew in ma sefannala. Ma se ma tuh sreloselik ac
oru elos in mwet lokoalok, Christ el kunausla ke manol sifacna ke el
misa fin sakseng.
15 Christ el sisla Ma Sap lun mwet Jew ac oakwuk puspis kac tuh elan
orani kain in mwet luo inge nu ke sie u sasu su kupasryang nu sel, na
ouinge oasr misla.
16 Misa lun Christ fin sakseng pa kunausla asrungai lalos; ac ke
sripen sakseng el orani kain in mwet luo inge nu ke mano sefanna,
ac folokunulosme nu sin God.

2:1 2:1–5; Col 2:13 **2:15** Col 2:14 **2:16** Col 1:20

17 Ouinge Christ el tuku ac fahkak Pweng Wo ke misla nu sin mwet
nukewa — nu suwos mwet sayen mwet Jew su muta loesla liki God
meet, ac nu sesr mwet Jew su muta apkuran nu sel.
18 Ke sripen Christ, kut nukewa — mwet Jew ac mwet sayen mwet
Jew — ku in tukeni in Ngun sefanna nu ye mutun Papa.
19 Ouinge kowos su mwet sayen mwet Jew tia sifil mwet sac ku mwet
takusrkusr; a kowos mwet wien mwet lun God ac mwet in sou lun God.
20 Kowos wi pac musaiyukyak fin pwelung su oakwuki sin mwet sap
ac mwet palu, ac Christ Jesus sifacna pa eot insruwasrik.
21 El pa sruokani musa se inge nufon nu sie, ac oru in kapkapak nu
ke sie tempul mutal, ma kisakinyukyang nu sin Leum God.
22 Ke sripen akupasri lowos nu sin Christ, kowos wi pac musaiyukyak
yorolos inge nukewa, nu ke sie nien muta lun Ngun lun God.

3

Orekma Lal Paul Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

1 Ke sripa se inge, nga, Paul, nga sie mwet kapir lun Christ Jesus
keiwos su mwet sayen mwet Jew.
2 Nga lulalfongi mu kowos lohng tari lah ke sripen lungkulang lun
God, El ase orekma se inge kunuk in akwoye kowos.
3 God El ikasla pwapa lukma lal nu sik tuh nga in kalem kac. (Nga
sim tari ke ma inge ke kas pu,
4 ac kowos fin rit ke ma nga simusla inge, kowos ac etu ke ma nga
kalem kac ke ouiyen pwapa lun God su tia eteyuk meet, a sikyak inge
ke Christ.)
5 In pacl meet ah tiana fwackyuk ma lukma inge nu sin mwet uh, a
inge Ngun lun God akkalemye nu sin mwet sap mutal ac mwet palu
lal.
6 Ma lukma se inge pa: mwet sayen mwet Jew elos wi mwet Jew ipeis
ke mwe insewowo lun God ke sripen Wosasu. Elos lahn mano sefanna,
ac elos tukeni ipeis ke wulela lun God ma akpwayeyuk in Christ Jesus.
7 Ke sripen lungkulang lun God nu sik, ac ku lal su orekma in nga,
El kuneyuwi sie mwet kulansap in fahkak Wosasu.
8 Nga srik liki el su srik oemeet sin mwet lun God nukewa. Ne ouinge,
God El ase kunokon se inge nu sik, su arulana yohk sripa ac saok, tuh
nga in sulkakinelik Pweng Wo ke kasrpen wolana lun Christ su wangin
eteyen saflaiya, nu sin mwet sayen mwet Jew.
9 God, su orala ma nukewa, El okanla pwapa lukma lal liki fwil
nukewa meet ah, na ma kunuk in oru tuh mwet nukewa in kalem
kac lah pwapa sac ac akpwayeyuk fuka.
10 Na in pacl inge, God El orekmakin church in akkalemye nu sin
leum ac lipufan su oasr ku la inkusrao, ke lalmwetmet yoklana lun
God in ouiya puspis ac in ma nukewa.
11 God El oru ouinge fal nu ke ma El pu oemeet me, ac El akpwayeyela
ke Christ Jesus, Leum lasr.
12 Ke kut kupasryang nu sin Christ ac lulalfongi in el, kut pulaik in
utyak nu ye mutun God ac arulana etu lah El ac lohme nu sesr.
13 Ke ma inge nga kwafe nu suwos tuh kowos in tia fuhleak ke sripen
keok luk keiwos; tuh ma inge nukewa ma in akwoye kowos.

2:17 Isa 57:19 **3:4** 3:4–6; Col 1:26–27

Lungse Lun Christ

14 Ke sripa se inge, nga sikukmutuntei ye mutun Papa,
15 su asang ine na pwaye lun sou nukewa inkusrao ac fin faclu.
16 Nga siyuk sin God ke kasrpen wolana lal, tuh El fah asot ku lun
Ngun lal nu suwos in akkeye moul in ngun lowos.
17 Ac nga pre tuh Christ elan muta insiowos ke sripen lulalfongi
lowos. Nga oayapa pre tuh kowos in tu ku ac okala in lungse,
18 tuh kowos, ac oayapa mwet lun God nukewa, fah ku in akilen
sralapa, lusa, fulata ac loaliyen lungse yoklana lun Christ nu suwos.
19 Aok, nga kena tuh kowos in etu ke lungse lal — finne alukela ma
kut ku in kalem kac — tuh kowos ac arulana sessesla ke ouiya lun God.
20 Nu sel, su ku in oru arulana yohk liki ma nukewa kut siyuk ku
nunku kac, ke sripen ku lal ma orekma in kut:
21 wolana nu sin God, in church ac in Christ Jesus, inge ac nwe tok
ma pahtpat! Amen.

4

Lah Puspis Orala Mano Sefanna

1 Ke ma inge, nga su sie mwet presin ke sripen nga kulansupu Leum,
nga kwafe nu suwos tuh kowos in moulkin ouiyen moul ma fal nu ke
srikasrak se ma God El oakiya ke El pangon kowos.
2 Kowos in pusisel, efal, ac mongfisrasr pacl nukewa. Akkalemye
lungse lowos nu sin sie sin sie ke muteng.
3 Kowos in moniyuk in karingin inse sefanna su Ngun el asot nu
suwos, ke misla se su kaprikowosi nu sie.
4 Oasr mano sefanna ac Ngun sefanna, oana ke oasr finsrak sefanna
su God El pangon kowos nu kac.
5 Oasr Leum sefanna, lulalfongi sefanna, ac baptais sefanna;
6 oasr God sefanna, su Papa tumun mwet nukewa, ac su leumi ma
nukewa, ac El orekma in ma nukewa ac muta in ma nukewa.
7 Kais sie sesr eis tari mwe sang ke lungkulang, fal nu ke ma Christ
el ase nu sesr.
8 Oana ke Ma Simusla uh fahk:
“El utyak nu yen fulatlana,
El us mwet sruoh puspis welul,
El asang mwe sang nu sin mwet uh.”
9 Na mea kalmen “El utyak”? Kalmac pa el oatui meet nu yen loallana
lun faclu.
10 Ouinge el su oatui, el pacna pa utyak nu yen fulatlana inkusrao, tuh
el fah ku in oasr yen nukewa.
11 El pacna pa “asang mwe sang nu sin mwet uh” — el sang nu sin
kutu tuh elos in mwet sap, ac kutu in mwet palu, ac kutu in mwet
sulkakinelik Pweng Wo, ac kutu in mwet sropo ac mwet luti.
12 El oru ma inge in akoela mwet lun God nukewa nu ke orekma lun
mwet Christian in musaeak monin Christ.
13 Ouinge kut nukewa fah ma sefannala in lulalfongi ac in etauk lasr
ke Wen nutin God. Kut kwafe kut in sun moul in mwet pwaye, ac kut
oayapa akwot in sun fulatan woiyen moul su oan in Christ.

4:2 Col 3:12–13 **4:8** Psa 68:18

14 Na kut fah tia sifil moul in tulik, ikwot ikme ke noa ac eng uh,
oana elos su srifeyuk ke mwe luti lun mwet kutasrik su kiapwelos
ac kololosla nu ke moul tafongla.
15 A ke kut fahkak ma pwaye in ngun lun lungse, kut in kapkapak in
ouiya nukewa lun Christ, su sifa.
16 Ye karinginyuk lal, kain in lah nukewa ke mano kupasreni wo, ac
mano nufon sac fah sruokyukeni ke kais sie kupasr kac. Ouinge, ke
kais sie lahn mano el oru ma kunal in fal, na mano nufon sac kapkapak
ac musaiyukyak ke lungse.

Moul Sasu In Christ

17 Ke ma inge nga sensenkakin kowos inen Leum: kowos in tia sifil
moul oana mwet pegan, su wangin sripen nunak lalos
18 ac nunkalos lohsrla. Ke sripen lalfon ac likkeke lalos, wangin ip
lalos ke moul su God El ase.
19 Wangin pulakinyen mwekin selos; elos sifacna eisalosyang nu ke
lung lun ikwa, ac oru ma fohkfok nukewa ac kofla sifacna tulokinya.
20 Tia pa ingan ma kowos luti ke Christ!
21 Kowos lohng na pwaye kacl, ac ke kowos mwet lulalfongi in el,
lutiyuk kowos tari ke ma pwaye lun Jesus.
22 Ouinge kowos in sisla ouiyen moul matu lowos ma kowos moulkin
in pacl meet — moul se su kunauskowosla ke sripen kena lowos nu ke
ma kikiap.
23 Insiowos ac nunkowos enenu in arulana aksasuyeyukla,
24 ac kowos enenu in nokomang mwet sasu, su orekla in luman God,
ac su fwackyuk in moul pwaye, su suwoswos ac mutal.
25 Ke ma inge kowos in tia sifil kikiap! Kais sie mwet enenu in kaskas
pwaye nu sin mwet wialos in lulalfongi, mweyen kut nukewa lahn sie
sin sie in Christ.
26 Kowos fin mulat, nik kowos lela mulat lowos in kolkowosla nu ke
ma koluk, ac kowos in tia sruokya mulat lowos len fon se.
27 Nikmet sang pacl lun devil.
28 El su pisrapasr meet el enenu elan tia sifil pusr, a elan orekma tuh
elan akfalye enenu lal sifacna, ac elan ku pac in kasru mwet sukasrup.
29 Nikmet orekmakin kas in akkolukye mwet, a kas in kasru mukena
— kain in kas ma ac musaeak ac su fal nu ke enenu, tuh ma kowos
fahk uh ac fah akwoyalos su lohng.
30 Ac nikmet aktoasrye Ngun lun God; tuh Ngun el mwe akul lun
God keiwos in akpwayeye lah Len sac ac fah tuku ke God El ac fah
aksukosokyekowosla.
31 Sisla liki kowos lumah inge nukewa: sulung, mongsa, kasrkusrak,
wowon, wenteisr, ac kutena nunak koluk lain mwet.
32 A kowos in kulang ac mongfisrasr nu sin sie sin sie, ac kowos in
nunak munas nu sin sie sin sie, oana ke God El nunak munas nu suwos
ke Christ.

5

Moul Oana Mwet Lun Kalem

1 Ke kowos tulik kulo nutin God uh, kowos enenu in srike in oana El.

4:16 Col 2:19 **4:22** Col 3:9 **4:24** Col 3:10; Gen 1:26 **4:25** Zec 8:16 **4:26** Psa 4:4 **4:32** Col 3:13

2 Lela lungse in kalem in ma nukewa kowos oru, oana ke Christ el
lungse kut, ac sifacna lafwekunla moul lal kacsr, tuh in oana sie mwe
kisa keng su akinsewowoye God.
3 Ke sripen kowos mwet lun God, tia wo in fwack keiwos mu oasr
kutena lumah inge inmasrlowos: kosro, ouiya fohkfok, ku rapku.
4 Tia pac fal kowos in sopoklot in kas, kaskas suoac, ku aksruksruk
koluk. A fal kowos in sang kulo nu sin God.
5 Kowos etu na lah mwet kosro, ku mwet moulkin ouiya fohkfok, ku
mwet rapku ac fah tia wi ipeis ke Tokosrai lun Christ ac lun God. (Tuh
rapku el oapana alu nu ke ma sruloala.)
6 Nik kowos lela kutena mwet in kiapwekowosla ke kas lusrongten;
mweyen lumah inge nukewa ac oru tuh mulat lun God in oan faclos
su tia aksol.
7 Ke ma inge kowos in tiana wi mwet ouinge uh.
8 Kowos sifacna tuh muta in lohsr meet, na inge ke kowos ekla mwet
lun God, kowos muta in kalem. Ke ma inge kowos enenu in moul oana
mwet su ma lun kalem.
9 Pa inge fahko lun kalem: ma wo nukewa, ma suwoswos nukewa,
ac ma pwaye nukewa.
10 Kowos in suk in etu ma ac akinsewowoye Leum.
11 Kowos in tia wi mwet su oru orekma in lohsr, su ma lusrongten.
A kowos in use ma inge nu ke kalem.
12 (Mwe mwekin se fin srumunyuk ma elos oru in lukma.)
13 Kutena ma su utuku nu ke kalem uh, ac fah ku in eteyuk wo;
14 tuh ma nukewa ma akkalemyeyukla uh ac ekla ma kalem. Oana
ke fwack mu,
“Ngutalik, kom su motul,
Ac tukakek liki misa,
Ac Christ el fah tolkomyak.”
15 Ke ma inge kowos in liyaung ouiyen moul lowos. Nikmet moul
oana mwet nikin, a kowos in moul oana mwet lalmwetmet.
16 Molela pacl, mweyen len inge len koluk.
17 Kowos in tia lalfon, a kowos in suk ma Leum el lungse kowos in
oru.
18 Nik kowos sruhi ke wain mweyen ac kunauskowosla, a moul lowos
in nwanala ke Ngun Mutal.
19 Kaskas nu sin sie sin sie ke kas lun psalm ac on mutal; alullul ac
onkakin psalm nu sin Leum ac kaksakunul ke insiowos kewa.
20 Pacl nukewa kowos in sang kulo ke ma nukewa nu sin God Papa,
ke inen Leum lasr Jesus Christ.

Mutan Kia Ac Mukul Tuma

21 Kowos in akpusiselye kowos nu sin sie sin sie in akkalemye lah
kowos akfulatye Christ.
22 Mutan kia, kowos in akpusiselye kowos nu sin mukul tomowos,
oana nu sin Leum.
23 Tuh mukul tuma el sifen mutan kial, oana ke Christ el sifin church;
ac Christ sifacna el Mwet Lango lun church, su manol.
24 Ouinge, mutan kia elos enenu in arulana akpusiselyalos nu sin
mukul tumalos, oana ke church el akpusiselyal nu sin Christ.

5:2 Exo 29:18; Psa 40:6 **5:16** Col 4:5 **5:19** 5:19–20; Col 3:16–17 **5:22** Col 3:18; 1 Pet 3:1

25 Mukul tuma, kowos in lungse mutan kiowos, oana ke Christ el
lungse church ac asang moul lal kac.
26 El oru ma inge tuh elan akmutalye church ke ku lun kas lal, ac el
aknasnasyela ke kof,
27 tuh elan eis nu sel sifacna sie church su wolana — wangin tuhn
kac, tia pac lupolop uh ku tuhneyukla ke kutena ma.
28 Ouinge mukul tuma elos enenu in lungse mutan kialos oana ke
elos lungse manolos sifacna. Mukul se fin lungse mutan kial, el lungse
el sifacna.
29 (Wangin mwet srunga manol sifacna, a el kitaung ac arulana
karinganang, oana ke Christ el oru nu ke church.
30 Kut etu lah ouinge mweyen kut lahn manol.)
31 Oana simla in Ma Simusla: "Pa ingan sripa se oru sie mukul el
som liki papa tumal ac nina kial, ac fulyang nu sin mutan kial, ac eltal
fah ma sefannala."
32 Oasr sie kalmac na yohk in kas inge ma tia eteyuk meet, su nga
etu mu ma fahkyen Christ ac church.
33 Ma inge ma nu suwos pac: kais sie mukul tuma elan lungse mutan
kial oana el sifacna, ac kais sie mutan kia elan akfulatye mukul tumal.

6

Tulik Srisrik, Ac Papa Ac Nina

1 Tulik srisrik, kowos in akos papa tomowos ac nina kiowos, mweyen
kowos ma lun Leum, ac ma inge suwos.
2 "Akfulatye papa tomom ac nina kiom" pa ma sap se emeet ma oasr
wuleang kac,
3 fahk mu: "tuh in wo nu sum ac moul lom ac fah loes fin faclu."
4 Papa ac nina, nik kowos akangonye tulik nutuwos an, ku oru ouiya
ma ac akkasrkusrakyalos, a kowos in kaelos ac lotelos elos in kapkapak
ke ouiya lun mwet lulalfongi.

Mwet Kohs Ac Mwet Leum Lalos

5 Mwet kohs, kowos in akos leum lowos fin faclu ac arulana
akfulatyalos; ac kowos in oru ke inse pwaye, oana nu sin Christ.
6 Tia oru ye mutalos mukena in mwe aklung nu selos; a ke sripen
kowos mwet kohs lun Christ, kowos in oru ma God El lungse ke
insiowos kewa.
7 Oru orekma lowos ke inse engan, oana kowos in oru nu sin Leum
ac tia nu sin mwet uh.
8 Kowos etu lah Leum el ac sot molin orekma wo nukewa lowos,
kowos finne mwet kohs ku mwet sukosok.
9 Ac kowos mwet leum, kowos in oru oapana inge nu sin mwet kohs
lowos, ac tia sifil aksangengyalos. Esam lah kowos ac mwet kohs lowos
uh oasr Leum sefanna lowos inkusrao, su ac nununku mwet nukewa
oana sie.

Mwe Loeyuk Nukewa Lun God

10 In aksafye sim luk uh, lela ku lulap lun Leum in akkeye kowos ke
kowos ma sefannala yorol.

5:25 Col 3:19; 1 Pet 3:7 **5:31** Gen 2:24 **6:1** Col 3:20 **6:2** 6:2–3; Exo 20:12; Dut 5:16
6:4 Col 3:21 **6:5** 6:5–8; Col 3:22–25 **6:9** Col 4:1; Dut 10:17; Col 3:25

11 Kowos in nokomang mwe mweun nukewa ma God El asot nu
suwos, tuh kowos in ku in tu lain kutasrik lun Devil.
12 Mweyen tia un mwet se pa kut mweuni uh, a ngun fohkfok yen
engyeng uh, ac mwet leum ac wal ac ngun koluk ma leumi mwet uh,
ac ku lun we lohsr se inge.
13 Inge kowos in nokomang mwe loeyuk ma God El asot! Na ke len
koluk ac tuku, kowos fah ku in lain mwet lokoalok lowos; ac ke saflaiya
kowos ac tu na ku ac tia fuhleak.
14 Ke ma inge, kowos in tuyak ac akola. Loseni infulwowos in ku ke
pwaye, ac nokomang suwoswos tuh in mwe loeyuk nu ke iniwowos,
15 ac kena lowos in fahkelik Pweng Wo ke misla, in pa fahluk lowos.
16 Pacl nukewa kowos in us lulalfongi oana mwe loang lowos; kowos
in ku in sang konela pisr firir nukewa sin el su Koluklana.
17 Ac kowos in eis langó sin God tuh in oana sie helmet, ac kas lun
God in oana cutlass su Ngun Mutal sot nu suwos.
18 Oru ma inge nukewa ke pre, ac siyuk kasru sin God. In kutena ma
kowos oru kowos in pre fal nu ke kolyuk lun Ngun. Ke sripa se inge,
kowos in oaru in tupan ac tia fuhleak. Pre pacl nukewa ke mwet lun
God nukewa.
19 Ac oayapa pre keik, tuh God El fah ase nu sik sie mwe fahkak ke
pacl nga akola in kaskas, ac tuh nga in ku in kaskas pulaik, ac oru tuh
mwet uh in kalem ke ma lukma lun Wosasu.
20 Ke sripen Wosasu se inge, nga sie mwet tutafpo fulat* lun Jesus
Christ, nga finne muta in presin. Pre tuh nga in ku in pulaik in fahkak
ke Wosasu oana ma fal.

Kas In Wilwil

21 Kowos fin ke etu keik lah nga fuka, Tychicus el ac fah fahkak nu
suwos. El sie mwet lili saok ac oaru ke orekma lun Leum.
22 Pa inge sripa se oru nga supwalot nu yuruwos uh — tuh elan
fahkak nu suwos lah fuka ouiyasr nukewa, ac oayapa elan akkeye
kowos.
23 Misla, lungse, ac lulalfongi sin God Papa, ac sin Leum Jesus Christ,
nu sin mwet wiasr in lulalfongi nukewa.
24 Lungkulang nu selos nukewa su lungse Leum lasr Jesus Christ ke
lungse su koflana wanginla.

6:14 Isa 11:5; Isa 59:17 **6:15** Isa 52:7 **6:17** Isa 59:17 * **6:20** ***mwet tutafpo fulat:*** kut orekmakin oana kas se inge “ambassador.” **6:21** Orek 20:4; 2 Tim 4:12

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet PHILIPPI

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet PHILIPPI

Leta lal Paul nu sin Mwet Philippi simla nu sin church se ma el oakiya oemeet fin acn Europe, ke sie facl pangpang Macedonia ma oan ye koko lun acn Rome. Leta se inge tuh simla ke Paul el muta in presin. In pacl sac nunak lal fohsak ke sripen alein lun mwet Christian saya nu sel, ac el toasr ke mwe luti sutuu ma orek in church Philippi. Ne ouinge, in leta se inge el srumun ke engan ac finsrak lal, su arulana kalem ke sripen yohk lulalfongi lal in Jesus Christ.

Sripen leta se inge pa in sang kulo nu sin mwet Christian in acn Philippi ke mwe kite lalos nu sel ke pacl el muta in enenu. El orekmakin pacl wo se inge in akkeyalos tuh elos in tia munasla ku fuhleak lulalfongi lalos ke sripen ma upa ma sikyak nu sel, ac oayapa nu selos. El kwafe nu selos tuh elos in moulkin moul pusisel oana Jesus el oru, ac elos in tia lela inse fulat ac pwengpeng in leum faclos. El oayapa akesmakinyalos lah moul in ma sefanna ke Christ pa sie mwe kite ke kulang lun God, su elos eis ke sripen lulalfongi, ac tia ke sripen elos akos ouiya ma oakwuki in Ma Sap lun mwet Jew. El sim pac in fahk ke engan ac misla su God El sang nu selos su moul in ma sefanna ke Christ.

Ma srumunyuk yohk in leta se inge pa ke engan, lulalfongi, nunak se, ac kwafeang in moul fal nu ke lulalfongi ac moul in Christian. Oayapa arulana kalem lupan lungse lal Paul nu sin mwet in church Philippi.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–11
Ouiyen moul lal Paul sifacna 1:12–26
Moul in Christ 1:27—2:18
Ako lal nu sel Timothy ac Epaphroditus 2:19–30
Kas ke mwet lokoalok ac mwe sensen 3:1—4:9
Paul ac mwet kawuk lal Philippi 4:10–20
Kas in aksafye 4:21–23

1 Ma sel Paul ac Timothy, mwet kulansap lun Christ Jesus —

Nu sin mwet nukewa lun God in church Philippi su asruoki nu sin Christ Jesus, wi pac mwet kol lun church ac mwet kasru lalos:

2 Lungkulang ac misla nu suwos sin God Papa tumasr, ac Leum Jesus Christ.

Pre Lal Paul Ke Mwet Su Ac Riti Leta Se Inge

3 Nga sang kulo nu sin God luk pacl nukewa ma nga nunku keiwos;

4 ac pacl nukewa nga pre keiwos nga pre wi engan,

5 ke sripen kasreyuk su kowos oru nu sik ke orekma lun Wosasu ke mutawauk me nwe misenge.

6 Nga etu suwohs lah God, su mutawauk orekma wo se inge in kowos, El ac fah tafwela nwe ke safla ke Len lun Christ Jesus.

7 Kowos oan in nunak luk pacl nukewa! Ke ma inge fal nga in pulakin ouinge in nunak luk keiwos. Tuh kowos nukewa wiyu ipeis ke mwe

1:1 Orek 16:12

insewowo su God El ase nu sik, in pacl se inge ke nga muta in presin,
oayapa ke pacl nga tuh sukosok ac nga topuk kas nukewa lun mwet
su lain Wosasu, ac nga tuh orekma in akkeye lulalfongi lun mwet kac
tuh in oakwuki ku insialos.
8 God El etu lah nga kas na pwaye ke nga fahk mu lungse luk keiwos
nukewa tuku liki insien Christ Jesus sifacna.
9 Nga pre tuh lungse su oan in kowos in yokyokelik in pacl e nukewa,
tuh etauk lowos in pwaye ac nununku lowos in suwohs,
10 ac kowos fah ku in akilen ma su arulana wo. Na kowos fah nasnas
ac wangin mwatuwos ke Len lun Christ.
11 Moul lowos ac fah sessesla ke ouiya wowo su Jesus Christ mukena
ku in ase, nu ke wolana ac mwe kaksak nu sin God.

Kalmen Moul Pa Christ
12 Mwet lili, nga ke kowos in etu lah ma su sikyak nu sik uh arulana
kasru yokyokelik lun Wosasu.
13 Ke sripa se inge mwet mweun su karingin lohm sin Tokosra Fulat
ac mwet nukewa yenu elos etu lah nga muta in kapir mweyen nga
mwet kulansap lun Christ.
14 Ac muta luk in presin uh oru tuh mwet pus wiasr in lulalfongi,
yokelik finsrak lalos in Leum, na pacl nukewa elos pulaik in fahkak
pweng wo sac ac tia sangeng.
15 Pwaye lah oasr kutu mwet fahkak Christ mweyen elos sok ac
folkas, a kutu fahkulak ke inse na pwaye.
16 Elos inge oru ke lungse pwaye lalos, mweyen elos etu lah God El
ase tuh in ma kunuk in akfahsrye Wosasu.
17 Mwet saya uh tiana fahkak Christ ke inse pwaye, a ke ngunin
nunku kac sifacna. Elos nunku mu elos ac akyokyelik ma upa nu sik
ke nga muta in kapir.
18 Mansis in ouinge! Nga engan kac. Ma sefanna ma yohk sripa uh
pa mwet uh in fahkulak Christ ke kutena ouiya ma ku in lutiyuk kac,
finne ma ke nunak wo ku ke nunak koluk. Nga srakna insewowo,
19 mweyen nga etu lah ke sripen pre lowos, ac ke sripen kasru su
tuku sin Ngun lun Jesus Christ, ac fah aksukosokyeyuk nga.
20 Ma se nga kena ac yohk finsrak luk nu kac oemeet pa nga in tiana
fuhleak in oru ma kunuk, a nga in sessesla ke pulaik in pacl nukewa,
yohkna nu ke pacl se inge, tuh moul luk nufon in mwe akfulatye Christ,
nga finne moul, ku misa.
21 Tuh mea kalmen moul uh? Nu sik, kalmac pa in kulansupu Christ.
Ac misa, mwe akyokyelik ma wo uh.
22 Nga fin ku in moul paht na, ac srakna ku in oru kutu orekma ma
ac oasr sripa, na nga tia etu lah pia kac ma nga ac sulela.
23 Nga nikanla inmasrlon ma luo inge. Nga kena yohk tuh nga in
som liki moul se inge ac muta yurin Christ, su pa inge ma se ma ac
arulana wo nu sik uh.
24 Tusruktu ke sripowos, ac arulana yohk sripa nga in moulwin.
25 Ke sripen arulana kalem sik lah ouinge, nga etu lah nga ac moulna.
Nga ac fah wi kowos nukewa in akyokyelik kapkapak lowos ac engan
in lulalfongi lowos.

1:13 Orek 28:30

26 Na nga fin sifil fahsrot nu yuruwos, ac fah yohk sripen konkin
lowos keik liki meet, ke moul in asruoki lowos yurin Christ Jesus.
27 Inge ma se ma oa uh pa ouiyen moul lowos in fal nu ke Pweng
Wo ke Christ, na nga finne fahsrot nu yuruwos ku tia, nga fah lohng
mu kowos tu na ku ke nunak sefanna, ac insese in tukeni kwafeang in
orekma ke sripen lulalfongi fal nu ke Wosasu.
28 Nik kowos sangeng sin mwet lokoalok lowos; a kowos in pulaik
pacl nukewa, ac ma inge ac fah akpwayei nu selos lah elos ac munas,
ac kowos fah kutangla, mweyen God pa asot kutangla nu suwos.
29 Tuh ke sripen kulang lun God, itukot nu suwos tuh kowos in
kulansapu Christ, tia ke lulalfongi mukena, a ke kowos ac keok pac
kacl.
30 Inge kowos ku in wiyu mweun. Nuna mweun se na ma kowos liye
nga mweuni in pacl meet, ac kowos lohng pac lah nga srakna mweuni.

2

Inse Pusisel Ac Fulatlana Lun Christ

1 Moul lowos yurin Christ mwe akkeye kowos, ac lungse lal akwoye
kowos. Oasr aengani lowos yurin Ngun Mutal, ac oasr kulang ac
pakoten lowos nu sin sie sin sie.
2 Ke ma inge nga kwafe nu suwos tuh kowos in oru tuh engan
luk keiwos in arulana yohk, ke sripen kowos nunak sefanna, ipeis ke
lungse sefanna, ac kowos ma sefanna in nunak ac in ngunuwos.
3 Nimet oru kutena ma ke nunku kac sifacna, ku ke konkin
lusrongten, a kowos in pusisel nu sin sie sin sie, ac kowos in tia nunku
mu kowos wo liki mwet ngia.
4 Suk pac ma ac wo nu sin mwet ngia, ac tia ma na ac wo nu suwos
sifacna.
5 Ouiyen nunak lowos in oana ouiyen nunak lun Christ Jesus:
6 El nuna oana luman God in pacl nukewa,
Tusruktu el tiana srike in orekmakin ku lal elan fulat oana God.
7 El tia oru ouinge, a ke sulela lal sifacna el fuhleak ma nukewa,
Ac ekla nu ke lumah lun sie mwet kulansap.
El ekla oana sie mwet,
Ac sikme nu faclu in luman mwet.
8 El pusisel, ac fahsr inkanek lun akosten nwe ke el sun misa —
Aok, misa lal fin sakseng.
9 Ke ma inge, God El srakalak nu yen fulatlana lucng,
Ac sang nu sel ine se su fulat liki ine nukewa.
10 Ouinge, in akfulatye inen Jesus,
Ma moul nukewa inkusrao, ac fin faclu, ac ye faclu
Fah sikukmutuntei,
11 Ac mwet nukewa fah pulaik in fahkak lah Jesus Christ el Leum,
Nu ke wolana lun God Papa.

Kalem Su Tolak Faclu

12 Ke ma inge, mwet kulo luk, oana ke kowos tuh akosyu in pacl
nukewa ke nga muta yuruwos, ac arulana yohk sripa kowos in akosyu
inge ke nga muta loes liki kowos. Kowos sikalani in orekma tuh kowos
in eis molela lun God ke kowos sunakunul ke inse pwaye,

1:30 Orek 16:19–40 **2:10** 2:10–11; Isa 45:23

13 mweyen God El orekma in kowos pacl nukewa, tuh kowos fah ku
ac engan in akos ma lungse lal.
14 Kowos in oru ma nukewa, tia ke torkaskas ku akukuin,
15 tuh kowos in nasnas ac in wangin mwatuwos, oana tulik pwaye
nutin God su muta in facl koluk se inge inmasrlon mwet koluk. Kowos
in kalem inmasrlolos oana itu su tolak inkusrao,
16 ke kowos sulkakunelik kas in moul nu selos. Kowos fin oru ouinge,
ac fah oasr sripen yukin luk keiwos in Len lun Christ, mweyen ma inge
ac fah akkalemye lah kemkatu luk ac orekma luk yuruwos tia wangin
sripa.
17 Sahp srah keik ac enenu in ukwiyukla oana sie mwe kite fin
lulalfongi lowos ma kowos kisakin nu sin God. Fin ouinge, nga engan
ac kut nukewa fah tukeni insewowo.
18 In lumah sac pacna, kowos in oayapa engan, ac wiyu insewowo.

Timothy Ac Epaphroditus

19 Fin ou lungse lun Leum Jesus, nga finsrak mu nga in supwalot
Timothy nu yuruwos in pacl na sa, tuh pweng keiwos in ku in
akkeyeyuyak.
20 El mukefanna pa oana nga in nunku yohk keiwos.
21 Mwet nukewa saya uh nunkalana ke ma lalos sifacna, ac tia ke
sripa lun Jesus Christ.
22 Ac kowos sifacna etal ac akpwayei lah arulana yohk sripal, ac lah
nga el tukeni orekma ke sripen Wosasu oana sie papa ac wen se natul.
23 Ke ma inge nga finsrak mu nga in sa na supwalot nu yuruwos,
tukun nga konauk lah mea ac sikyak nu sik.
24 Ac nga arulana lulalfongi lah fin ou lungse lun Leum, nga ac ku
in sa pac fahsrot.
25 Nga tuh nunku mu fal pac nga in supwalot Epaphroditus, su ma
wiasr in lulalfongi, su kowos supwalma in aol kowos kasreyu. El wiyu
orekma ac tu siskuk in lain ma koluk.
26 El arulana ke tari liye kowos nukewa, ac el arulana supwarla lah
kowos lohng mu el tuh mas.
27 Aok, pwaye lah el tuh mas ac lukunna misa. Tusruktu God El
kulang nu sel, ac tia el mukena a nu sik pac, mweyen ke El sruokya
moul lal oru asor lulap tia sunyu.
28 Ma inge liksreni na purakak nunak luk in supwalot nu yuruwos,
tuh kowos in sifil enganak ke kowos liyalak, ac asor luk fah wanginla.
29 Ke ma inge, kowos in eisal ke engan, oana sie mwet lili in Christ.
Akkalemye sunak lowos nu selos nukewa su oana el,
30 mweyen el pilesrala moul lal ac apkuran in misa ke sripen orekma
lun Christ, in kasreyu ke ma su kowos tia ku in kasreyu kac.

3

Suwoswos Pwaye

1 Mwet lili ac lulu, in aksafyela sim luk, kowos in arulana engan ke
kowos ma sefanna in Leum. Nga tia totola in kalweni ma nga tuh simis
nu suwos meet ah, mweyen ke nga sifilpa fahk uh ac fah mwe molela
nu suwos.

2:15 Dut 32:5

2 Liyekowosyang lukelos su oana kosro ngalngul ac orek ma koluk
inmasrlowos, su lungse sipik mano.*
3 Kut pa eis kosrala pwaye uh ac tia elos, mweyen kut alu nu sin
God fal nu ke Ngun lun God, ac kut engankin ma sefanna lasr yurin
Christ Jesus. Kut tia filiya lulalfongi lasr in kutena lumah ma orek nu
ke mano.
4 Pwaye nga lukun ku in filiya lulalfongi luk ke ma ouinge uh. Fin
oasr mwet nunku mu el ac lulalfongi ke kain in lumah ouingan in
molella, nga alukela in akfalye ma ingan nukewa tari.
5 Nga tuh kosrkosrla ke nga len oalkosr matwa. Nga isusla sie mwet
Israel sin sruf lun Benjamin, sie mwet Hebrew na pwaye. Ac fin nu ke
in liyaung Ma Sap lun mwet Jew, nga sie mwet Pharisee,†
6 ac ke sripen yohk moniyuk luk oru nga akkeokye church. Ac funu
ke suwoswos se ma sie mwet el eis ke sripen el akos Ma Sap, wanginna
ma nga tafongla kac.
7 Tusruktu, ma nukewa su nga tuh oakla mu ac ase wo ouiya nu sik,
inge nga pilesrala oana ma tuhlac ke sripen Christ.
8 Tia ma inge mukena; a nga oakla ma nukewa oana ma tuhlac ke
sripen sie ma su arulana saok liki, aok, etu luk ke Christ Jesus, Leum
luk. Nga sisla ma nukewa ke sripal; nga oakla ma inge oana kutkut,
tuh nga fah eis Christ
9 ac in arulana fungyang nu sel. Wanginla suwoswos luk sifacna —
kain suwoswos ma kut eis ke akos Ma Sap. Inge oasr yuruk suwoswos
se ma ituku ke sripen lulalfongi in Christ, su ma sin God me ac oakwuki
ke lulalfongi.
10 Ma sefanna nga enenu pa nga in etu Christ, tuh nga in pulakin ku
lun sifil moulyak lal, ac in welul keok; in oana el ke misa lal,
11 ke sripen nga finsrak tuh nga fah sifil akmoulyeyukyak liki misa
nu ke moul.

Akwot Nu Ke Acn In Eis Kutangla

12 Nga tia fahk mu nga sun tari, ku lah nga fas in ma nukewa. A nga
kwafeyu na in sruokya molin kutangla, ke sripen Christ el eisyu tari
tuh nga in ma lal.
13 Aok, mwet lili ac lulu, nga tia nunku mu nga eis tari; ma sefanna
nga oru, nga mulkunla mau ma oan tukuk ac saplakot nu ke ma su
oan meet.
14 Ke ma inge, nga kwafeyu na in sun kutangla, tuh nga fah eis molin
kutangla, su pa inge: pang Iun God nu ke moul sasu ke Christ Jesus.
15 Kut nukewa su matu tari in moul in ngun, lela kut in nunak se nu
ke ouiya se inge. Tusruktu kutu suwos fin nunku siena, God El ac fah
oru in kalem suwos.
16 Ouinge lela kut in fahsrna nu meet, fal nu ke oakwuk ma kut
fahsru kac nwe misenge.
17 Mwet lili, kowos in etawi ma nga oru, ac lohang nu selos su fahsr
ke srikasrak pwaye su kut tuh oakiya nu suwos.

---

* **3:2** ***sipik mano:*** kalmac pa mwet su sapkin tuh mwet uh in kosrala. **3:5** Rom 11:1; Orek 23:6; 26:5 † **3:5** ***mwet Pharisee:*** sie u ke alu lun mwet Jew su arulana moniyuk in akos Ma Sap lal Moses. **3:6** Orek 8:3; 22:4; 26:9–11 **3:17** 1 Cor 4:16; 11:1

18 Nga fahk ma se inge tari nu suwos ke pacl na pus, a inge nga tung
ke nga sifilpa kalweni in fahk: Mwet puspis fahkak ke ouiyen moul
lalos lah elos lain misa lun Christ fin sakseng.
19 Saflaiyalos, elos ac som nu in hell, mweyen god lalos pa lung lun
ikwa lalos. Elos filangkin ma su fal elos in mwekyekin, ac nunku na
ke ma lun facl se inge.
20 A funu kut, acn na pwaye sesr pa inkusrao, ac kut kena tuh Mwet
Lango lasr, Leum Jesus Christ, elan tari tuku liki inkusrao.
21 El ac fah aolla mano munas ac sukawil se lasr inge, ac orala in oana
mano wolana lal, ke ku se na ma el orekmakin in eisani ma nukewa
nu ye kolyuk lal.

4

Kas In Luti

1 Ke ma inge, mwet lili kulo luk, nga arulana asroekowosla! Kowos
arulana akenganyeyu, ac nga arulana yukin kowos! Mwet lili saok
sik, pa inge ma su enenu kowos in tu na ku kac, tuh moul lowos ma
sefannala yurin Christ.
2 Euodia ac Syntyche, nga kwafe sumtal tuh komtal in nunak sefanna,
in oana sie tamtael in Leum.
3 Ac kom pac, mwet kasru oaru luk, komin kasru akwoyela inmasrlon
mutan luo inge; tuh orekma laltal arulana yohk in wiyu sulkakinelik
Pweng Wo uh, welul Clement ac mwet orekma nukewa saya wiuk, su
inelos oasr in book in moul lun God.
4 Kowos in engan pacl nukewa ke kowos ma sefanna yurin Leum.
Nga sifilpa fahk, enganak!
5 Lela in kalem mongfisrasr lowos nu sin mwet nukewa. Leum el
apkuran in tuku.
6 Nikmet fosrnga ke kutena ma, a in pre lowos nukewa, siyuk sin
God ke mwe enemu lowos, ac pacl nukewa kowos in siyuk sel ke inse
kulo.
7 Ac misla lun God, su yohk liki ma mwet uh ku in kalem kac, ac
fah karinganang insiowos ac nunak lowos liki kutena mwe fosrnga, ke
kowos ma sefannala yurin Christ Jesus.
8 In aksafye kas luk, mwet lili, pacl nukewa kowos in nunku ke ma
su wo ac su fal in kaksakinyuk: ma su pwaye, ma su yohk sripa, ma
su suwohs, ma su nasnas, ma su ohi, ac ma su pwengpeng wo.
9 Orekmakin ma su kowos lotela ac eis sik, kewana ke kas luk ac
orekma su nga oru. Ac God, su ase misla nu sesr, El fah wi kowos.

Kulo Ke Mwe Kite

10 Arulana yohk engan luk ke nga moul in asruoki yurin Leum,
oayapa ke kowos sifilpa akkalemye lah kowos nunkeyu tukun sie pacl
na loes. Nga tia fahk mu kowos tui ac tila nunkeyu, a tuh mweyen
wangin pacl wo lowos in akkalemye.
11 Ac nga tia pac fahk ma inge mweyen nga mu kowos pilesreyu, tuh
nga lotela tari in sifacna falkin ma su oasr yuruk.
12 Nga pula tari moul lun sie mwet enenu, ac nga pula pac moul
lun mwet ma oasr ma lalos yohk liki ma elos enenu. Nga lotela ouiya
lukma se inge, tuh in acn nukewa ac ke pacl nukewa, nga inse misla
nga finne kihp ku masrinsral, ku fin ma su oasr yuruk srikla ku yohkla.

13 Oasr ku luk in oru ma nukewa ke ku su Christ el ase nu sik.
14 Tusruktu arulana wo ke kowos tuh kasreyu in pacl ongoiya nu sik.
15 Kowos mwet Philippi arulana etu lah ke nga tuh som liki acn
Macedonia ke pacl nga mutawauk in fahkak Pweng Wo, kowos mukena
pa church se ma tuh kasreyu ah; kowos mukena pa tuh insese nu sik
ac supwama mani in kasreyu.
16 Pus liki pacl se ke oasr enenu luk in acn Thessalonica, kowos
supwama ma nga enenu.
17 Tia tuh nga lungse in eis mwe sang, a nga kena liye tuh in oasr
kapak lowos ke sripen mwe sang lowos.
18 Pa inge pwepu in fahkak mwe lung nukewa ma kowos ase nu sik,
su arulana yohk! Oasr yuruk ma nukewa ma nga enenu, ke sripen
mwe kite lowos ma Epaphroditus el use. Ma inge oana sie mwe kisa
keng nu sin God, su wo ac mwe insewowo nu sel.
19 God luk El ac fah asot mwe enenu lowos nukewa liki mwe kasrup
yoklana lal in Christ Jesus.
20 Wolana ac kaksak nu sin God Papa tumasr, inge ac nu tok ma
pahtpat! Amen.

Kas In Wilkas

21 Sang lung luk nu sin mwet lun God nukewa su ma lun Christ Jesus.
Mwet wiasr in lulalfongi elos supwaot pac lung lalos nu suwos.
22 Mwet lun God nukewa yenu elos oayapa supwaot lung lalos, ac
yokna selos su muta inkul sin Caesar.
23 Lungkulang lun Leum Jesus Christ in wi kowos nukewa.

4:15 2 Cor 11:9 **4:16** Orek 17:1 **4:18** Exo 29:18

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet COLOSSAE

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet COLOSSAE

Leta se lai Paul inge simla nu sin mwet in church Colossae, sie siti srisrik in acn Asia Minor ma oan kutulap in Ephesus. Church se inge tia oakwuki sel Paul, tusruktu oasr ke acn se ma Paul el pula mu oan ye karinginyuk lal ke el muta Ephesus ac supwala mwet orekma nu we. Ephesus pa capital lun ipin acn se pangpang Asia, ma karinginyuk sin Rome. Paul el tuh lohngak lah oasr mwet luti sutuu in church Colossae, su kwafe ac fahk mu mwet se fin lungse etu God ac eis molela pwaye, el ac enenu in alu nu sin kutu "ku ac wal lun ngun koluk." (2:15) Sayen ma inge, mwet luti inge fahk mu mwet se enenu pac in oru kutu ouiya lun mwet Jew, pa nu ke kosrala, ac karinganang ma sap ke mwe mongo, ac kutu pac ma saya.

Ke leta se inge, Paul el sang mwe luti pwaye lun moul in Christian in lain mwe luti sutuu. Yokiyen fahk lal uh pa inge: lah Jesus Christ mukena pa sang inkanek in molela na pwaye nu sin mwet uh, ac funu mwe luti ac ouiya saya ma orek inge, mwe na kifasla mwet liki Jesus. God El orala faclu ke Christ, ac ke Christ pacna El folokonma faclu nu sel sifacna. Inkanek in molela sefanna nu sin mwet faclu nufon pa in kupasryang nu sin Christ. Na Paul el aketeya kalmen ma pwaye se inge tuh mwet lulalfongi in ku inmoulkin in moul lalos.

Yohk sripa in akilenyuk lah mwet se ma welul Tychicus ke el usla leta se lal Paul inge nu Colossae ah pa Onesimus, mwet kulansap se ma Paul el tuh sim nu sel Philemon kac ah.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–8
Ouiyen moul ac orekma lun Christ 1:9—2:19
Moul sasu in Christ 2:20—4:6
Kas in aksafye 4:7–18

1 Sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke sripen oakwuk lun God,
oayapa sel Timothy, mwet wiasr in lulalfongi —
2 Nu sin mwet lun God in acn Colossae, mwet wiasr su oaru in fahsr tukun Christ:
Lela tuh God Papa tumasr Elan asot kulang ac misla nu suwos.

Pre In Sang Kulo

3 Pacl nukewa kut sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum lasr Jesus Christ, ke kut pre keiwos.
4 Tuh kut lohng tari ke lulalfongi lowos in Christ Jesus, ac ke lungse lowos nu sin mwet lun God nukewa.
5 Ke kowos tufahna lohng kas pwaye ke Pweng Wo uh, kowos lohng ke finsrak se ma pweng se inge asot nu suwos. Ouinge lulalfongi ac lungse lowos uh oakwuki fin ma su kowos finsrak kac, su oan soanekowos inkusrao.
6 Pweng wo uh tiana tui in ase mwe insewowo ac el fahsrelik nu fin faclu nufon, oana ma sikyak inmasrlowos, mutawauk ke len se emeet

kowos tufahna lohng ke lungkulang lun God, ac mutawauk in kalem ke pwayeiya uh.
7 Kowos tuh lohng ke lungkulang lun God uh sel Epaphras, mwet kulansap kulo wiasr, su sie mwet orekma oaru lun Christ in aol kut inmasrlowos.
8 El srumun nu sesr ke lungse su Ngun asot nu suwos.
9 Ke sripa se inge, ke pacl se kut tufahna lohng keiwos nwe misenge kut pre na keiwos, ac siyuk God Elan oru tuh kowos in arulana kalem ke ma lungse lal, ke etauk ac lalmwetmet nukewa su Ngun lal uh ase.
10 Na kowos fah ku in moul fal nu ke ma lungse lun Leum, ac oru ma su akinsewowoyal pacl nukewa. Moul lowos uh ac ku in oswe kain orekma wo nukewa, ac kowos fah kapkapak in etauk lowos ke God.
11 Lela God Elan akkeye kowos ke ku wolana lal, tuh kowos fah ku in mutangla ma nukewa ke mongfisrasr, ac kowos in engan
12 ac sang kulo nu sin Papa, su oru tuh kut in fal in wi ipeis ke ma su El akoela nu sin mwet lal in tokosrai lun kalem.
13 El molikutla liki ku lun lohsr uh, ac uskutme nu in tokosrai lun Wen kulo natul.
14 Ke sripal kut aksukosokyeyukla, su kalmeya pa God El nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr.

Lumah Lun Christ Ac Orekma Lal

15 Christ el oana luman God, su kut tia ku in liye, ac el pa Wounse, su fulat liki ma orekla nukewa.
16 Tuh ke el, God El orala ma nukewa inkusrao ac fin faclu, ma liyeyuk ac ma tia ku in liyeyuk, weang pac ku lun ngun inge nukewa: leum, ac mwet kol, ac wal fulat ma oan yen engyeng uh. God El orala ma nukewa inkusrao, fin faclu, ac yen engyeng uh kacl ac nu sel.
17 Christ el nuna oasr meet liki orekla ma nukewa, ac ma nukewa oakwuki wo in acn se ke sripal.
18 El pa sifen church, su pa manol, ac el pa sang kuiyen moul nu ke mano. El pa Wounse, su akmoulyeyukyak liki misa, tuh in el pa oemeet in ma nukewa.
19 God El sifacna sulela in akkalemye ouiyal sifacna ac ma pwaye nukewa kacl in Wen natul.
20 Ke ma inge, God El sulela in folokoneni ma orekla nukewa nu sel sifacna ke Wen natul. God El iwekutla nu sel ke srahn Wen natul ke el misa fin sakseng, ac ouinge God El folokoneni ma nukewa nu sel sifacna, ma inkusrao lucng ac fin faclu ten.
21 Meet kowos muta loesla liki God, ac kowos mwet lokoalok lal ke sripen orekma koluk ac nunak koluk lowos.
22 A inge, ke sripen misa in mano lun Wen natul, God El orala kowos mwet kawuk lac lal, tuh kowos in ku in tuku nu yorol ke mutal ac nasnas ac wangin mwatuwos.
23 Kowos enenu in sruokyana moul in lulalfongi lowos fin sie pwelung na ku ac pwaye, ac tia lela in mokleyukla kowos liki finsrak se kowos eis tari ke kowos lohng Wosasu. Nga, Paul, ekla sie mwet kulansap lun Wosasu se inge — Wosasu se ma fwackyuk nu sin mwet nukewa fin faclu.

Orekma Lal Paul In Kulansupu Church

1:7 Col 4:12; Phm 23 **1:14** Eph 1:7 **1:18** Eph 1:22–23 **1:20** Eph 2:16

24 Ac inge nga engan ke moul in keok luk keiwos, tuh ke sripen keok
lun monuk, nga wi kasru in aksafyela ma lula ke keok lun Christ su el
keok kac ke sripen mano se inge, su pa church.
25 God El kuneyuwi tuh nga in sie mwet kulansap lun church. El ase
kunokon se inge nu sik nga in oru in kasrekowos. Kunokon se inge pa
in fahkak nufon ke kas lal,
26 su oana sie ma saok ma God El okanla liki fwil puspis somla, a
inge El akkalemyela nu sin mwet lal.
27 God El kena tuh mwet lal in etu ma su El tia akkalemye meet —
ma su arulana saok ac wolana, su El akoo nu sin mwet nukewa. Ac
pa inge ma wolana se ma tia eteyuk meet: Christ el oasr in kowos, ac
kowos in arulana etu lah kowos ac wi ipeis ke wolana lun God.
28 Ouinge kut fahkak Christ nu sin mwet nukewa. In etauk nukewa
su oasr yorosr, kut srike in sensenkakin ac luti nu selos tuh kut fah ku
in pwanma kais sie selos nu ye mutun God, oana sie mwet matula in
nunak ac ma sefanna yurin Christ.
29 Nga orekma upa in ku in orala ma se inge, ac kwafeang in oru ma
kunuk ke nga orekmakin ku lulap su Christ el ase nu sik, su orekma
in nga.

2

1 Nga ke kowos in etu lupan kwafe luk keiwos ac ke mwet lulalfongi
in acn Laodicea, ac oayapa kaclos nukewa su nga soenna sonolos.
2 Nga oru ma inge in akkeye insialos, ac in akfototoyalos nu sin sie
sin sie ke lungse, tuh elos fah ku in arulana lulalfongi ke sripen etauk
lalos ke ma pwaye. In ouiya se inge elos fah etu ma lukma lun God ma
tia eteyuk meet, su pa kacl Christ sifacna.
3 El na pa ku in ikasla kalmen etauk ac lalmwetmet nukewa lun God,
su oana sie ma saok wikinyukla meet.

4 Ke ma inge nga fahk nu suwos, nikmet lela kutena mwet in
kiapwekowosla ke kas in eyeinse lusrongten, finne wo srumunya selos.
5 Tuh nga finne wangin yuruwos, a nga wi kowos na in ngun. Ac nga
engan ke nga lohng ke asruoki wo lowos, pwanang kowos tu na ku in
lulalfongi lowos in Christ.

Ouiyen Moul Lun Mwet Kupasryang Nu Sin Christ

6 Ke sripen kowos eis tari Christ Jesus tuh elan Leum lowos, kowos
in moul in ma sefanna nu sel.
7 Kowos in okala ac kapkapak in el, ac musaeak moul lowos an facl,
ac akkeye lulalfongi lowos an oana ke lutiyuk nu suwos, ac kowos in
sessesla in sang kulo.

8 Ke ma inge, kowos in arulana liyaung tuh wangin mwet in akkohsye
kowos nu ke kutena lalmwetmet kikiap lun mwet, su elos eis ke
sramsram matu lusrongten lun fwil somla ac liki ngun koluk ma leumi
faclu ac yen engyeng uh, ac tia ma sin Christ.
9 Tuh ouiya mutal ac ma pwaye nukewa lun God kalem in Christ, ke
el moul in mwet lac.
10 Ac kw kowos fungyang nu sel, itukot nu suwos moul pwaye. El
leum fin ku ac wal nukewa lun ngun.

11 Ke kowos kupasryang nu sin Christ, kowos kosreyukla, tia ke kosrala ma orek sin mwet, a ke kosrala lun Christ, su aksukosokyekowosla liki ku lun lung koluk ma oan in mano se inge.
12 Mweyen ke kowos baptaisla, kowos wi Christ pukpuki ac kowos oayapa akmoulyeyukyak yurin Christ, ke sripen lulalfongi lowos ke ku lun God, su akmoulyalak liki misa.
13 In pacl meet ah, kowos misa in ngun ke sripen ma koluk lowos, ac mweyen kowos mwet pegan su muta sayen Ma Sap. Tusruktu God El akmoulyekowosyak yurin Christ. God El nunak munas nu sesr nukewa ke ma koluk lasr.
14 El sacla ma simla in akkalemye soemoul lasr, oayapa oakwuk lun ma sap ma lain kut, ac patikya ma inge nu ke sakseng.
15 Fin sakseng soko ah, Christ el sifacna aksukosokyalla liki ku ac wal nukewa lun ngun koluk yen engyeng uh, ac oru tuh elos in sie mwe intoe ke elos takla fahsr tokol oana mwet sruoh ke el akkalemye kutangla lal.
16 Ke ma inge, nik kowos lela kutena mwet in oakiya ma sap nu suwos ke ma kowos in kang ku nim, ku nu ke Kufwen Malem Sasu, ku ke len Sabbath, ku kutena len mutal saya.
17 Kain inge nukewa ngunnguninna ma su ac fah tuku in pacl tok uh. Ma sefanna ma pwaye uh pa Christ.
18 Nikmet lela kutena mwet in akkolukye kowos ke el sifacna fahk mu el fulat mweyen el liye aruruma, ac el sapkin tuh mwet uh in oru lumahlos in pusisel ac alu nu sin lipufan uh. Mwet ouinge inse fulat ke wangin.
19 El tila kupasr nu sin Christ, su sifen mano. Ye ku lun Christ, mano nufon se inge kiteyuk, ac kupasr ac alko nukewa kupasreni wo ac kapkapak fal nu ke lungse lun God.

Misa Ac Moul Yurin Christ
20 Kowos wi Christ misa, na kowos sukosokla liki ku lun ngun koluk ma leumi faclu ac yen engyeng uh. Fin ouinge, efu ku kowos moul oana kowos in ma lun faclu? Efu ku kowos akos kain in ma sap su fahk,
21 “Nimet sruok ma se inge,” ku “Nimet ema ma se ingan,” ku “Nimet kahl ma se ingo”?
22 Oakwuk inge nukewa fin orekmakinyukla tari na wanginla sripa. Ma sap inge ac mwe luti inge ma na mwet oru.
23 Aok, kutu mwet uh nunku mu kain oakwuk inge orekla ke lalmwetmet, ma fahk mu in alu nu sin lipufan uh, ac oru lumahlos in pusisel, ku akkeokye manolos sifacna. Tusruktu wangin na pwaye sripen ma inge in sang kutongya ma lungse lun ikwa.

3

1 Kowos akmoulyeyukyak yurin Christ, ke ma inge, kowos in sang insiowos in nunku ke ma su oan lucng, yen Christ el muta fin tron lal, lac po layot sin God.
2 Lela nunak lowos in suiya ma su oan lucng, ac tia nu ke ma oan fin faclu.
3 Tuh kowos misa tari, ac moul lowos wikla yurin Christ in God.

2:12 Rom 6:4 **2:13** Eph 2:1–5 **2:14** Eph 2:15 **2:16** Rom 14:1–6 **2:19** Eph 4:16 **3:1** Psa 110:1

4 Moul na pwaye lowos uh pa Christ, na ke el ac sikme kowos ac fah
oayapa welul sikme, ac wi ipeis ke wolana lal!

Moul Matu Ac Moul Sasu

5 Ke ma inge kowos enenu in lela ma lungse lun faclu su orekma in
kowos an in misa: kain ma koluk lun moul in kosro, kutena lumah
fohkfok, lung lun ikwa, lungse koluk, ac rapku (tuh rapku el oapana
alu nu ke ma sruloala).
6 Ke sripen ouiya inge kasrkusrak lun God ac fah tuku nu faclos su
tia aksol.
7 Kowos sifacna moulkin kain in lung koluk inge meet, ke pacl lumah
inge srakna leumi moul lowos.
8 A inge kowos enenu in tiana sifil oru lumah inge: kasrkusrak,
mongsa, srangesroa; in wangin kas in akkolukye mwet ku kaskas enum
in tuku liki oaluwos.
9 Nimet kaskas kikiap nu sin sie sin sie, tuh kowos sisla tari moul
matu lowos, wi orekma koluk meet ha,
10 ac inge kowos moulkin sie moul sasu. God pa orala moul sasu se
inge, ac El aksasuye pacl nukewa nu ke lumahl sifacna, tuh kowos in
ku in arulana etu ouiyal na pwaye.
11 Ke sripa inge, tia sifilpa oasr ekla inmasrlon mwet Jew ac mwet
sayen mwet Jew, mwet kosrala ku mwet tia kosrala, mwet lohsr moul
la, mwet sulallal, mwet kohs ac mwet sukosok, tuh Christ pa yohk sripa
in ma nukewa, ac el moul in kut nukewa.
12 Kowos mwet lun God. El lungse kowos ac sulekowosla tuh kowos
in mwet lal. Ke ma inge kowos enenu in moulkin pakoten, kulang, inse
pusisel, mongfisrasr, ac muteng.
13 Ke pacl nukewa ma kutena suwos oasr toasr la inmasrlowos,
kowos in muteng ac nunak munas nu sin sie sin sie, oana ke Leum
El nunak munas nu suwos.
14 Ac kowos in sang lungse in kapreni ma inge nukewa in ma sefanna
lac, mweyen lungse pa yohk sripa oemeet.
15 Misla, su Christ el ase, in kol kowos ke sulela lowos nu ke ma
kowos ac oru; tuh God El pangon kowos nu ke misla se inge, in oru
tuh kowos in mano sefanna. Ac kowos in sang kulo nu sin God kac.
16 Lela kas wolana ke Christ in oan in kowos pacl nukewa. Kowos
in arulana lalmwetmet in luti ac sensenkakin sie sin sie. Kowos in
onkakin psalm, on in kaksak, ac on mutal; alullul nu sin God ke inse
kulo.
17 Ma nukewa kowos oru, in kas ku orekma, kowos in oru ke inen
Leum Jesus, ac kowos in sang kulo nu sin God Papa kacl.

Moul Suwohs Inmasrlon Sie Sin Sie Ke Moul Sasu

18 Mutan kia, kowos in akpusiselye kowos nu sin mukul tomowos,
tuh pa inge ma fal mwet Christian uh in oru.
19 Mukul tuma, kowos in lungse mutan kiowos ac tia oru koluk nu
selos.
20 Tulik, kowos in akos papa tomowos ac nina kiowos pacl nukewa,
tuh ma inge mwe akinsewowoye God.
21 Papa ac nina, kowos in tia kas kou nu sin tulik nutuwos pacl
nukewa, tuh elos ac mau sangengla ac fuhleak in oru kutena ma.

3:9 Eph 4:22 **3:10** Eph 4:24; Gen 1:26 **3:12** 3:12–13; Eph 4:2 **3:13** Eph 4:32 **3:16** 3:16–17; Eph 5:19–20 **3:18** Eph 5:22; 1 Pet 3:1 **3:19** Eph 5:25; 1 Pet 3:7 **3:20** Eph 6:1 **3:21** Eph 6:4

22 Mwet kohs, kowos in akos mwet kacto lowos an in ma nukewa, tia
ke pacl elos liye kowos an mukena ke sripen kowos sukok ohi selos;
a kowos in oru ke insiowos na pwaye, ke sripen akfulat lowos nu sin
Leum.
23 Kutena ma kowos oru, kowos in oru ke inse pwaye, oana kowos
in orekma nu sin Leum ac tia nu sin mwet.
24 Esam lah Leum el ac fah asot sie mwe moul nu sum, ma se su el
akola nu sin mwet lal. Tuh Christ pa mwet Leum na pwaye lom su
kom kulansupu.
25 Ac kutena mwet su orekma koluk ac fah eis kai fal nu ke ma koluk
el oru, tuh God El tia srisri in nununku lal.

4

1 Mwet kacto, kowos in oru in pwaye ac suwohs ma kowos oru nu
sin mwet kohs lowos an. Esam lah oasr pac sie mwet Kacto lowos
inkusrao.

Kas In Aketeya

2 Kowos in sikalani in pre, ac esmak in pre lowos, wi sang kulo nu
sin God.
3 Ac ke kowos pre, kowos in oayapa pre kacsr, tuh God El fah ase
nu sesr sie pacl wo in fahkak kas lal ke Christ — kas se ma tia eteyuk
meet. Tuh pa ingan sripen kapir luk in presin.
4 Ouinge kowos in pre tuh nga in ku in aketeya in kalem, oana ma
fal nga in oru.
5 Kowos in aklalmwetmetye ke ma kowos oru nu sin mwet su tia
lulalfongi uh, ac nwakla in wo pacl lowos yorolos.
6 Pacl nukewa kowos in oru sramsram lowos nu selos in akinse-
wowoyalos ac mwe pirakak nunak lalos, ac kowos in akola in topuk
kutena mwe siyuk lalos ke top fal ac suwohs.

Kas In Wilkas

7 Tychicus, su mwet lili saok lasr, ac el oaru ke el wi kut kulansap in
orekma lun Leum, el ac fah srumun pweng keik nu suwos.
8 Pa ingan sripa se sis nga supwalot nu yuruwos uh, elan tuh
akpwarye kowos ke el srumun lah kut fuka inge.
9 Onesimus, mwet lili kulo ac oaru, su ma pac in u lowos an, el ac
welul fahsrot. Eltal ac fah tuh srumun nu suwos ma nukewa ma orek
inge uh.
10 Aristarchus, su wiyu oasr in presin, el supweyuk lung pac nu
suwos, ac oayapa Mark, ma nutin ma lohl Barnabas. (Kowos eis tari
kas kacl Mark, tuh kowos in eisal nu in masrlowos el fin ac fahsrot nu
ingan.)
11 Joshua, su oayapa pangpang Justus, el supweyuk lung pac nu
suwos. Mwet tolu inge mukena sin mwet Jew su ekla mwet lulalfongi
Christ, pa wiyu orekma ke Tokosrai lun God, ac elos arulana kasreyu
yohk.
12 Lung pac lal Epaphras, sie pac sin mwet in u lowos an, ac mwet
kulansap lun Christ Jesus. El arulana moniyuk in pre keiwos pacl
nukewa, ac siyuk God Elan akkeye kowos tuh kowos in tu na ku, oana

---

3:22 3:22–25; Eph 6:5–8 **3:25** Dut 10:17; Eph 6:9 **4:1** Eph 6:9 **4:5** Eph 5:16 **4:7** Orek 20:4; 2 Tim 4:12 **4:7** 4:7–8; Eph 6:21–22 **4:9** Phm 10–12 **4:10** Orek 19:29; 27:2; Phm 24; Orek 12:12, 25; 13:13; 15:37–39

mwet matu in nunak su okak ke moul in Christian, ke kowos akos ma
lungse lun God.
13 Nga ku in sifacna akpwayeye lupan orekma yohk lal keiwos, ac
oayapa ke mwet in acn Laodicea ac Hierapolis.
14 Luke, mwet ono kulo lasr, ac Demas eltal supweyuk lung pac nu
suwos.
15 Sang lung lulap lasr nu sin mwet lulalfongi wiasr in Laodicea, ac
nu sel Nympha ac oayapa mwet in church ma toeni alu in lohm sel.
16 Kowos fin rit tari leta se inge, esam na in supwala nu sin church
in Laodicea. Oayapa kowos in riti pac leta se ma mwet lili in Laodicea
elos ac supwaot nu suwos.
17 Fahk nu sel Archippus, "Esam na in aksafyela orekma se itukot
kunom nu sin Leum."
18 Nga simusla kas inge ke pouk sifacna: *Lung luk nu suwos. Nga
Paul* Kowos in tia mulkunla lah nga muta in kapir.
Lungkulang lun God in wi kowos.

4:12 Col 1:7; Phm 23 **4:14** 2 Tim 4:11; Phm 24; 2 Tim 4:10; Phm 24 **4:17** Phm 2

Leta Se Meet Lal Paul Nu Sin Mwet THESSALONICA

Tukakinyen Leta Se Meet Lal Paul Nu Sin Mwet THESSALONICA

Siti Thessalonica pa capital lun acn Macedonia, su oan ye kolyuk lun acn Rome. Paul el oakiya church se in acn we tukun el fahsr liki Philippi. Tusruktu tia paht toko oasr mwet Jew lainul Paul mweyen elos sok sel ke sripen orekma lal in fahkak Wosasu yurin mwet sayen mwet Jew arulana wo, pwanang mwet ingan elos tila suk in weang alu lun mwet Jew. Na mwet Jew elos lusulla Paul liki acn Thessalonica, ac el som nu Berea. Tok kutu, ke Paul el sun acn Corinth, oasr kas tuku sel Timothy ma fahkak ke ma sikyak in church Thessalonica.

Ouinge *Paul el simusla leta se meet lal nu sin mwet Thessalonica* in akkeye ac akpulaikye mwet Christian we. El sang kulo ke el lohng pweng ke lulalfongi ac lungse lalos. El akesmakinyalos ke ouiyen moul lal ke el tuh muta yorolos, na el oayapa topuk kusensiyuk lalos ke foloko lun Christ. Elos ke etu lah sie mwet lulalfongi fin misa meet liki Christ el ac foloko, ya el ac ku in wi ipeis ke moul ma pahtpat su ac sikyak ke sifil foloko lun Christ— Ac Christ el ac sifil foloko ngac— Paul el fahkak nu selos elos in oru na orekma lalos in misla, ke elos tupan ac finsrak nu ke foloko lun Christ.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1
Sang kulo ac kaksak 1:2—3:13
Akketeya ouiyen moul in Christian 4:1–12
Mwe luti ke tuku lun Leum 4:13—5:11
Aksafyeyen kas in akku 5:12–22
Kas in aksafye 5:23–28

1 Sel Paul, Silas, ac Timothy — Nu sin mwet lun church in Thessalonica, su ma lun God Papa ac Leum Jesus Christ:
Lungkulang ac misla in oan yuruwos.

Ouiyen Moul Ac Lulalfongi Lun Mwet Thessalonica

2 Kut sang kulo nu sin God keiwos nukewa, ac esam kowos in pre lasr pacl nukewa.

3 Kut esam na ye mutun God ac Papa tumasr ouiyen orekmakinyen lulalfongi lowos, ac lungse lowos su pwanang kowos moniyuk in orekma, ac finsrak ku lowos ke Leum lasr Jesus Christ.

4 Mwet wiasr in Leum, kut etu lah God El lungse kowos ac sulekowosla tuh kowos in mwet lal.

5 Tuh kut fahkak Pweng Wo nu suwos, tia ke kas mukena, a ke ku ac ke Ngun Mutal, ac oayapa ke etu na pwaye lasr lah ma inge kas pwaye. Aok, kowos etu ouiyen moul lasr ke kut tuh muta yuruwos, lah ma kut oru ma in akwoye kowos.

6 Kowos etawi kut ac oayapa Leum; ac finne yohk keok lowos, kowos tuh eis pweng ke Jesus wi engan su tuku sin Ngun Mutal.

7 Ouinge kowos ekla mwe srikasrak nu sin mwet lulalfongi nukewa in acn Macedonia ac Achaia.

1:1 Orek 17:1 **1:6** Orek 17:5–9

8 Ke sripowos, kas ke Leum inge sulkakinyukelik, tia nu in acn
Macedonia ac Achaia mukena, a pweng ke lulalfongi lowos ke God
fahsrelik nu yen nukewa. Ouinge wanginna ma kut enenu in fahk.
9 Mwet nukewa srumun ouiyen painguk wowo lowos nu sesr ke
kut tuh fahsrot nu yuruwos, oayapa ke kowos forla liki alu nu ke ma
sruloala, ac inge kowos kulansapu God pwaye ac moul,
10 ac kowos soano tuku lun Wen natul inkusrao me — aok Jesus, su
God El akmoulyauk liki misa, ac su molikutla liki kasrkusrak lun God
ke len in nununku ac tuku.

2

Orekma Lal Paul In Thessalonica

1 Mwet wiasr in lulalfongi, kowos sifacna etu lah muta lasr
inmasrlowos ah tia wangin sripa.
2 Kowos nuna etu luman mwe keok ac kas in akkoluk ma orek nu
sesr in acn Philippi meet liki kut tuku nu yuruwos. Ac finne oasr alein
yohk orek, God lasr El akpulaikye kut in fahkak nu suwos Pweng Wo
su tuku sel me.
3 Kas in kwafe lasr nu suwos tia ma ke ma sutuu, ku ke inkanek
fohkfok, ku ma in kiapwela kutena mwet.
4 A pacl nukewa kut fahkak ma God El lungse kut in fahk, mweyen
El srike kut tari, ac ase kunasr in fahkak Pweng Wo. Ouinge kut tia
srike in akinsewowoye mwet, a in akinsewowoye God.
5 Kowos arulana etu lah kut tia orekmakin kas in aklukuk nu suwos,
ku srike in eis ma lowos ke sripen kut nunku kacsr sifacna — God El
etu lah pwaye.
6 Kut tia suk kaksak sin kutena mwet — tia ma suwos me ku sin
mwet ngia,
7 finne pwaye lah kut mwet sap lun Christ, ac fal tuh kut in eis mwe
enenu lasr suwos. A kut tuh inse kulang na ke kut muta yuruwos ah,
oana sie nina ke el karingin tulik natul sifacna.
8 Ke sripen lungse lasr nu suwos, kut tuh akola in sot nu suwos Pweng
Wo lun God ac oayapa moul lasr sifacna, mweyen kowos arulana saok
sesr!
9 Mwet lili ac lulu, kowos esam na ouiyen orekma upa ac toasr lasr
inmasrlowos! Kut orekma ke len ac fong tuh kut in tia akkwacoye
kowos ke kut fahkak Pweng Wo sin God.
10 Kowos mwet loh lasr, ac oayapa God, lah orekma lasr inmasrlowos
mwet lulalfongi, tuh nasnas, suwohs, ac wangin kutu srisrik mwatasr.
11 Kowos etu na lah kut karingin kais sie suwos oana ke sie papa el
karingin tulik natul sifacna.
12 Kut tuh akkeye kowos ac akwoye nunkowos, ac pacl nukewa kut
tuh kwafe kowos in moulkin ouiyen moul ma ac akinsewowoye God,
su pangon kowos in welul in tokosrai lal ac ipeis ke wolana lal.
13 Oasr pac sie sripa ma pwanang kut in sang kulo nu sin God pacl
nukewa: ke kut tuh fahkak kas lun God nu suwos, kowos tuh porongo
ac eis, tia oana kas lun mwet uh, a kas na pwaye sin God me. Tuh God
El orekma in kowos su lulalfongi.
14 Mwet wiasr in lulalfongi, ma orek nu suwos ingan orek pac nu
sin mwet in church lun God in acn Judea, aok nu sin mwet lun Jesus

2:2 Orek 16:19–24; Orek 17:1–9

Christ in acn we. Akkeokyeyuk kowos sin mwet wiowos oapana mwe keok ma orek nu selos sin mwet Jew,
15 su unilya Leum Jesus ac mwet palu, ac oayapa liskutla liki acn sesr. Elos tuh arulana akkasrkusrakye God, ac elos nunak sulallal nu sin mwet nukewa!
16 Elos srike pac in ikol kut tuh kut in tia fahkak kas lun God nu sin mwet sayen mwet Jew — kas su ac mwe molela nu selos. Ma koluk lalos inge arulana alukela ma koluk nukewa elos oru pacl nukewa. Ac inge, kasrkusrak lun God putati nu faclos!

Paul El Kena Sifil Som Nu Yorolos

17 Inge, mwet lili ac lulu, ke kitin pacl ma lisyukla kut liki kowos — aok ke manosr, tuh tia in nunak lasr — kut asroekowosla ac srike ke kuiyasr in sifilpa liye kowos!
18 Kut kena in sifil folokot nu yuruwos. Pacl pus nga sifacna srike ngan folokot nu yuruwos, tuh Satan el ikolkuti.
19 Aok, ye mutun Leum lasr Jesus ke el ac tuku, kowos — ac tia kutena mwet saya! — pa mwe finsrak lasr, ac mwe engan lasr, ac mwe konkin lasr, oana sie tefuro in kutangla.
20 Pwaye, kowos pa mwe konkin ac mwe engan lasr uh.

3

1 Ke ma inge, ke kut tia ku in sifil muteng in soano, kut sulela in mutana Athens,
2 ac supwalot Timothy, su wi kut orekma nu sin God in fahkak Pweng Wo ke Christ. Kut supwalot tuh elan akkeye kowos ac kasru lulalfongi lowos,
3 tuh wangin suwos in sisla lulalfongi lal ke sripen mwe keok inge. Kowos sifacna etu lah mwe keok inge ipin pacna oakwuk lun God nu sesr uh.
4 Tuh ke kut srakna muta yuruwos, kut tuh fahk nu suwos lah ac mau oasr mwe keok ac orek nu sesr; na pa sikyak nu sesr, oana ma kowos etu.
5 Pa ingan sripa pwanang nga supwalot Timothy. Nga tia ku in sifilpa muteng in soano, ouinge nga supwalot tuh elan ku in liye lah fuka lulalfongi lowos. Nga arulana fosrnga mu Devil el srifekowosla, oru orekma nukewa lasr yuruwos wanginla sripa!
6 Ac inge Timothy el foloko ac fahkak pweng na wowo nu sesr ke lulalfongi ac lungse lowos. El akkalemye nu sesr lah kowos esam kut ac kena in liye kut, oapana ke kut nunku keiwos ac kena liye kowos.
7 Ke ma inge, mwet saok wiasr, in mwe lokoalok ac mwe keok nukewa nu sesr, kowos arulana akkeye kut. Lulalfongi lowos an pa akkeye kut uh,
8 mweyen inge oasr moul sasu in kut, ke sripen kowos tu ku ke moul in asruoki lowos yurin Leum.
9 Inge kut ku in sang kulo nu sin God keiwos. Kut kulo nu sel ke engan lulap lasr ye mutal, ke sripowos.
10 Kut pre nu sel ke len ac fong ke insiasr kewa, tuh Elan ku in lela nu sesr in sifil liye kowos ac kasrekowos ke mwe enenu lun lulalfongi lowos.

2:14 Orek 17:5 **2:15** Orek 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19; 17:5, 13; 18:12 **3:1** Orek 17:15 **3:6** Orek 18:5

11 Lela God, Papa tumasr, ac Leum lasr Jesus in akoela inkanek lasr
kut in ku in fahsrot nu yuruwos!
12 Lela Leum Jesus in oru tuh lungse lowos nu sin sie sin sie ac nu
sin mwet nukewa, in yokyokelik in oana lupan lungse lasr nu suwos.
13 In ouiya se inge, El ac fah akkeye kowos, ac kowos fah mutal ac
suwohs ye mutun God, Papa tumasr, ke Leum lasr Jesus el ac tuku wi
mwet lal nukewa.

4

Moul Su Mwe Akinsewowoye God

1 Na inge, mwet saok wiasr, kut luti kowos tari ouiyen moul su mwe
akinsewowoye God. Aok, kut etu lah kowos moulkin ouiya inge, ac
kut siyuk ac kwafe suwos inen Leum lasr Jesus, tuh kowos in akyokye
ouiya inge in kowos.
2 Tuh kowos etu tari mwe luti kut sot nu suwos ke ku lun Leum Jesus.
3 God El lungse tuh kowos in mutal ac arulana liyekowosyang liki
lumah fohkfok lun kosro.
4 Kais sie suwos mukul tuma enenu in etu ouiyen moul fal nu sin
mutan kiowos, tuh in mutal ac in oasr sunak,
5 tia ke lungse lun ikwa mukena, oana mwet pegan su tia etu God.
6 In ouiya se inge, wangin mwet in oru ma sufal ku aklalfonye sie
mwet Christian wial. Kut fahk ma inge nu suwos meet, ac sensenkakin
kowos tari lah Leum el ac kalyaelos su oru lumah ouinge.
7 God El tia pangon kut nu ke moul fohkfok, a nu ke moul mutal.
8 Ke ma inge, el su pilesru mwe luti inge el tia pilesru mwet, a God,
su sot nu suwos Ngun Mutal lal.
9 Kut tia enenu in sim nu suwos ke lungse lowos nu sin mwet wiowos
in lulalfongi, mweyen God El sifacna luti nu suwos ke ouiyen lungse
sin sie sin sie.
10 Ac kowos akkalemye lungse lowos nu sin mwet wiowos nukewa in
acn Macedonia nufon. Ke ma inge, mwet saok wiasr, kut kwafe kowos
in akyokye oru lowos.
11 Oru moul lowos in okak ac misla; lohang nu ke ma kunowos, ac
sifacna suk ma ac karingin kowos, oana ke kut tuh fahk nu suwos meet.
12 Kowos fin oru ouinge, na elos su tia lulalfongi fah sunakin kowos,
ac kowos ac tia tupan kutena mwet in asot mwe enenu lowos.

Tuku Lun Leum

13 Mwet lulalfongi wiasr, kut lungse kowos in etu ma pwaye kaclos
su misa tari, tuh kowos fah tia asor oana elos su wangin finsrak la.
14 Kut lulalfongi lah Jesus el tuh misa ac sifil moulyak, ouinge kut
lulalfongi lah mwet su lulalfongi in Jesus ke elos misa, God El ac fah
eisalos nu yorol.
15 Ma kut luti nu suwos inge ma sin Leum me: kut su srakna moul
ke len se Leum el ac tuku, ac fah tia som meet lukelos su misa.
16 Ac fah oasr sie pusra lulap, oayapa pusren lipufan fulatlana, ac
pusren mwe ukuk lun God, na Leum sifacna ac fah oatui inkusrao me.
Ac mwet su lulalfongi in Christ ke elos misa, fah moulyak meet;

4:15 4:15–17; 1 Cor 15:51–52

17 na kut su moul in pacl sac fah welulos utukyak nu in pukunyeng
uh in osun nu sin Leum yen engyengu. Ouinge kut fah muta yurin
Leum ma pahtpat.
18 Ke ma inge, kowos in akkeye sie sin sie ke kas inge.

5

Akola Nu Ke Tuku Lun Leum

1 Mwet lulalfongi wiasr, nga tia enenu in sim nu suwos ke pacl ku
len ma inge ac sikyak uh.
2 Tuh kowos sifacna arulana etu lah Len lun Leum ac tuku oana sie
mwet pisrapasr ke fong.
3 Ke pacl se mwet uh ac fahk, "Ma nukewa misla ac wona," na in
pacl sacna mwe keok lulap ac fah sonolos! Ac sikyak ke pacl na sa,
oana mwaiok lun sie mutan su akola in isus, ac mwet uh tia ku in
kaingkunla.
4 A kowos, mwet saok wiasr, kowos tia muta in lohsr; ke ma inge
kowos ac fah tia lut ke Len lun Leum ac tuku oana sie mwet pisrapasr.
5 Kowos nukewa mwet lun kalem, su ma lun len. Kut tia ma lun fong
ku lohsr.
6 Ke ma inge, lela kut in tia motul oana mwet ngia, a kut in ngetnget
ac ngusrik na.
7 Mwet uh motul ke fong, ac elos oayapa sruhi ke fong.
8 A kut ma lun len, ouinge kut in arulana ngusrik. Kut enenu in
nokomang lulalfongi ac lungse in mwe loango iniwasr, ac finsrak lasr
nu ke molela in loango sifasr.
9 Tuh God El tia sulekutla in keokkin kasrkusrak lal, a in eis molela
ke Jesus Christ,
10 su misa kacsr tuh kut in ku in tukeni moul yorol, kut finne misa
ku moul ke el ac tuku.
11 Ke ma inge kowos in akkeye sie sin sie ac kasru sie sin sie, oana
ke kowos oru inge.

Kas In Kai Ac Wilkas

12 Mwet lulalfongi wiasr, kut kwafe suwos tuh kowos in akfulatyalos
su orekma inmasrlowos, tuh elos inge pa kol kowos ac luti kowos ke
moul in lulalfongi.
13 Kowos in arulana akfulatyalos ac lungse elos ke sripen orekma
lalos. Kowos in moul in misla yurin sie sin sie.
14 Mwet lulalfongi wiasr, kut kwafe suwos tuh kowos in kaelos
su alsrangesr, ac akpulaikyalos su sangeng, kasrelos su munas, ac
mongfisrasr nu sin mwet nukewa.
15 Liyaung tuh in wangin mwet folokin ma koluk ke ma koluk, a in
pacl nukewa kowos in oru wo nu sin sie sin sie, ac oayapa nu sin mwet
nukewa.
16 Kowos in engan pacl nukewa,
17 pre pacl nukewa,
18 ac sang kulo in ma nukewa. Pa inge ma God El lungse kowos in
oru ke moul in asruoki lowos in Christ Jesus.
19 Nik kowos kutongya Ngun Mutal;
20 nikmet pilesru kas lun mwet su luti ke Inen God.

5:2 Mt 24:43; Lk 12:39; 2 Pet 3:10 **5:8** Isa 59:17; Eph 6:13–17

21 Kowos in arulana tuni ac srike ma nukewa; sruokya ma wo,
22 ac fahsr liki kutena ma koluk.
23 God, su ase misla nu sesr, Elan akmutalye kowos in ma nukewa, ac karinganang moul lowos — ngunuwos ac monuwos — tuh in wangin mwatuwos ke sikme lun Leum lasr Jesus Christ.
24 El su pangon kowos El ac fah oru ma inge, mweyen El oaru.
25 Mwet wiasr in lulalfongi, kowos in pre pac kacsr.
26 Paing pac mwet lulalfongi nukewa ke lungse pwaye.
27 Nga arulana kwafe suwos ke Inen Leum, kowos in riti leta se inge nu sin mwet lulalfongi nukewa.
28 Lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos.

Leta Akluo Lal Paul Nu Sin Mwet THESSALONICA

Tukakinyen Leta Akluo Lal Paul Nu Sin Mwet THESSALONICA

Fohsak lun mwet lulalfongi ke tupanyen foloko lun Christ aktukulkulyena mwet in church Thessalonica. *Leta Akluo Lal Paul Nu Sin Mwet Thessalonica* srumun ke lulalfongi lun kutu mwet in church we ma fahk mu len in foloko lun Leum tuku tari. Paul el lungse aksuwosye nunak tafongla se inge, in fahk lah meet liki Christ el ac foloko, kain in ma koluk nukewa ac fah arulana yokelik ye kolyuk lun sie ma lukma su pangpang "El Su Koluklana," su ac fah alein nu sin Christ.

Paul el srumun arulana ku lah mwet su ac riti kas inge enenu in tu na ku ke lulalfongi lalos, finne oasr mwe lokoalok ku mwe keok nu selos. Elos in orekma in sang kasru enenu lalos sifacna, in oana ke Paul ac mwet su welul elos oru. Oayapa elos in kwafeang na in oru ma wo.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Kas in kaksak ac akkeye 1:3–12
Kas in luti ke tuku lun Leum 2:1–17
Kas in akku nu ke ouiyen moul in Christian 3:1–15
Kas in aksafye 3:16–18

1 Ma sel Paul, Silas, ac Timothy — Nu sin mwet in church
Thessalonica, su mwet lun God Papa tumasr, ac Leum lasr Jesus Christ:
2 Lungkulang ac misla nu suwos sin God Papa tumasr, ac Leum Jesus
Christ.

Nununku Ke Pacl Christ El Ac Tuku

3 Mwet wiasr in lulalfongi, kut enenu in sang kulo nu sin God keiwos
pacl nukewa. Fal nu sesr in oru ouinge ke sripen lulalfongi lowos
arulana kapkapak, ac lungse lun kais sie suwos nu sin mwet ngia
oayapa yokyokelik.
4 Pa ingan sripa se pwanang kut konkin keiwos nu sin mwet in
church nukewa lun God. Kut konkin ke ouiyen muteng lowos ac
lulalfongi lowos ke pacl in kalya ac keok nukewa ma sun kowos.
5 Ma inge mwe akpwayeye lah nununku lun God suwosna, ac ke
sripa inge kowos fal in wi oaoala nu ke Togosrai lal, su kowos keok
kac.
6 God El ac fah oru ma suwohs: El ac fah akkeokyalos su akkeokye
kowos,
7 ac El ac fah sot mongla nu suwos su akkeokyeyuk, ac nu sesr
oayapa. El ac fah oru ma inge ke pacl se Leum Jesus el ac sikme
inkusrao me wi lipufan kulana lal,
8 ac wi e firir, in sang kalyaelos su pilesru God, oayapa elos su tia
akos Pweng Wo ke Leum lasr Jesus Christ.
9 Ac fah kaiyuk elos, ac God El ac fah kunauselosla ma pahtpat, ac
elos ac fah sisila liki ye mutun Leum ac liki ku wolana lal,

1:1 Orek 17:1 **1:9** Isa 2:10

10 ke el ac tuku ke Len sac in eis wolana sin mwet lal nukewa, ac eis
sunak selos nukewa su lulalfongi. Kowos ac fah welulos pac mweyen
kowos lulalfongi kas ma kut fahkak nu suwos.
11 Pa inge sripa se pwanang kut pre keiwos pacl nukewa. Kut siyuk
sin God lasr tuh Elan oru tuh kowos in moul fal nu ke moul su El
pangon kowos nu kac. Kut pre tuh ku lun God in kasrekowos in oru
ma wo nukewa ma kowos kena oru, ac oayapa aksafyela orekma in
lulalfongi lowos.
12 In ouiya se inge, kowos ac fah sang wolana nu ke Inen Jesus Leum
lasr, ac el ac fah sot wolana nu suwos, ke sripen lungkulang lun God
lasr ac lun Leum Jesus Christ.

2

El Su Koluklana

1 Inge, ke tuku lun Leum lasr Jesus Christ ac ke tukeni lasr yorol: nga
kwafe nu suwos, mwet lulalfongi wiasr,
2 kowos in tia sa in fohsak ke nunak lowos, ku toasrla ke kas se ma
fahk mu Len lun Leum sikme tari. Sahp oasr mwet nunku mu kut pa
fahk ma inge ke kas in palu lasr, ku kas in luti lasr, ku ke leta lasr.
3 Kowos in tia lela tuh kutena mwet in kiapwekowosla in kutena
ouiya. Tuh Len sac ac fah tia tuku nwe ke na Amei safla sac orekla
tari, ac El Su Koluklana el sikme, su ac fah kunausyuki in hell.
4 El Su Koluklana ac fah lain ma nukewa ma mwet uh pangon ma
mutal ac alu nu kac, ac el ac fah sifacna akfulatyal ac fahk mu el ku
liki kutena ngun ac god saya. El ac oayapa utyak ac muta in Tempul
lun God ac fahk mu el pa God.
5 Ya kowos tia esam? Nga nuna fahk ma inge tari ke nga tuh muta
yuruwos.
6 Tusruktu oasr ma ikolya ma inge in tia sikyak inge, ac kowos etu
lah mea se inge. Ke ma inge, in pacl fal, El Su Koluklana fah sikme.
7 Ma Koluk Lukma se mutawauk orekma tari, tuh ma ac sikyak uh
ac tia orek nwe ke na el su ikolya ma inge utukla.
8 Na El Su Koluklana fah sikme, tuh ke Leum Jesus el ac tuku el ac
fah unilya ke mongin oalul, ac tuku wolana lal ac fah kunausulla El Su
Koluklana.
9 El Su Koluklana ac fah tuku ke ku lal Satan ac oru kain in mwenmen
kikiap ac mwe akul sakirik puspis,
10 ac oru kain in kutasrik nukewa nu selos su fah tuhlac. Elos ac fah
tuhlac mweyen elos tia insewowo in eis ac lungse ma pwaye, tuh elos
in mau ku in moliyukla.
11 Ac ke sripa se inge God El supwama nu selos ku lun ma sutuu in
orekma in elos tuh elos in lulalfongi ma kikiap.
12 Na saflaiyen ma inge pa: elos nukewa su tia lulalfongi ma pwaye,
a engankin ma koluk, fah lisyukla.

Suleyukla Kowos Nu Ke Molela

13 Mwet wiasr su saok sin Leum God, kut enenu in sang kulo nu sin
God keiwos pacl nukewa. Tuh God El sulekowosla tuh kowos emeet in
moliyukla ke ku lun Ngun Mutal, tuh Elan orekowos mwet mutal lal.
El oayapa sulekowosla ke sripen lulalfongi lowos in mapwaye.

2:1 1 Thes 4:15–17 **2:4** Dan 11:36; Ezk 28:2 **2:8** Isa 11:4 **2:9** Mt 24:24

14 God El pangon kowos nu ke ma inge ke Pweng Wo su kut luti nu suwos. El pangon kowos tuh kowos in wi ipeis ke wolana lun Leum lasr Jesus Christ.
15 Ke ma inge, mwet wiasr in lulalfongi, kowos in tu na ku ac sruokya ma pwaye su kut fahkak nu suwos ke kas in luti lasr ac oayapa in leta lasr.
16 Inge, Leum lasr Jesus Christ sifacna, ac God Papa tumasr, su ke lungkulang lal El lungse kut ac ase nu sesr pulaik ac finsrak ku, su ac tiaa wanginla,
17 Elan akpulaikye kowos ac akkeye kowos in oru ma wo ac kaskaskin ma wo pacl nukewa.

3

Kowos In Pre Kacsr

1 In aksafyela, mwet wiasr in lulalfongi, kowos in pre kacsr tuh kas lun Leum fah sa in pwengelik, ne ke mwet uh elos ac eis, in oasr srui ac kaksak lalos oana ke kowos oru.
2 Kowos in oayapa pre tuh God El fah karingin kut liki mwet koluk uh; tuh tia mwet nukewa lulalfongi kas in luti lasr.
3 Tuh God El oaru, ac El ac fah akkeye kowos, ac karinginkowosyang liki El su Koluklana.
4 Leum pa oru kut in lulalfongi kowos, ac kut etu lah kowos oru na ma kut luti kowos kac, ac kowos ac fah tafwelana in oru.
5 Lela Leum elan kol kowos ac akyokye kalem lowos ke lungse lun God, ac tuh kowos in ku in muteng oana Christ.

Eneneyuk In Orekma

6 Mwet saok wiasr, kut sapkin nu suwos inen Leum lasr Jesus Christ tuh kowos in tia ukwe kutena mwet lulalfongi wiowos su alsrangesr ac tia fahsr tukun mwe luti lasr nu selos.
7 Kowos arulana etu lah kowos enenu in orekma oana ke kut oru. Kut tiana alsrangesr ke kut tuh muya yuruwos.
8 Kut tiana eis kasru sin kutena mwet ke wangin molo. A kut sang kuiasr in orekma ke len ac fong tuh kut in tia akkwacoye kowos.
9 Kut oru ma inge, tia ke sripen sufal kowos in kasru enenu lasr, a kut oru tuh in mwe srikasrak nu suwos.
10 Ke kut muta yuruwos ah kut fahk nu suwos mu, “Kutena mwet fin srunga orekma, lela elan tia mongo.”
11 Kut fahk ma inge ke sripen kut lohng lah oasr mwet alsrangesr inmasrlowos su tia wi orekma, a elos isongolos na in akfohsye orekma lun mwet saya.
12 Kut sap nu sin mwet ingan, ac kwafelos inen Leum Jesus Christ, tuh elos in suk moul suwohs ac okak, ac elos in orekma in sifacna fosrngakunulos.
13 A kowos, mwet lulalfongi wiasr, nik kowos totola in oru ma wo.
14 Sahp ac oasr sie suwos su ac tia akos kas lasr in leta se inge. Fin ouinge, kowos akilenya mwet sac, ac tia aengani yorol, elan mau mwekin.
15 Tusruktu, nik kowos oral srulun mwet lokoalok se, a kael oana sie mwet lulalfongi wiowos.

Kas Safla

16 Lela Leum sifacna, su ase misla lasr, elan asot misla nu suwos in
pacl nukewa ac in ouiya nukewa. Leum elan wi kowos nukewa.
17 Nga simis kas inge ke poul sifacna: *Lung luk nu suwos, nga Paul.*
Pa inge sainiyen leta luk nukewa.
18 Lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa.

Leta Se Meet Lal Paul Nu Sel TIMOTHY

Tukakinyen Leta Se Meet Lal Paul Nu Sel TIMOTHY

Timothy el sie mwet Christian fusr in acn Asia Minor. Nina kial uh mwet Jew ac papa tumal uh mwet Greek. El tuh welul Paul ac kasrel ke orekma ac fufahsryesr lal. *Leta Se Meet Lal Paul Nu Sel Timothy* inge sramsramkin sripa yohk tolu:

(1) Leta se inge simla in sensenkakin luti sutuu ma orek in church in pacl sac. Mwe luti inge lutiyuk sin mwet Jew ac oayapa mwet sayen mwet Jew, su lulalfongi mu ma nukema lun faclu koluk, ac ouiya ma ku in molela sie mwet pa elan etu ke kutu ouiya lukma, ac elan karinganul liki mwe mongo ma sufal elan eis, oayapa elan tia payuk. (2) Leta se inge akkalemye pac ouiyen oakwuk ke church oayapa ke alu, ac ouiyen moul ma fal nu sin mwet kol ac mwet kasru lun church. (3) Paul el sang kas in kasru nu sel Timothy ke luman sie mwet kulansap wo lun Jesus Christ, ac ma kunal in kasru kais sie u lun mwet lulalfongi.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Kas in aketeya ke oakwuk lun church ac mwet kol lun church 1:3—3:16
Kas in kasru nu sel Timothy ke orekma kunal 4:1—6:21

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus fal nu ke sap lun God
Mwet Lango lasr, ac Christ Jesus, su mwe finsrak lasr —
2 Nu sel Timothy, tulik pwaye nutik in lulalfongi:
Lungkulang, pakoten ac misla nu sum sin God Papa, ac Christ Jesus
Leum lasr.

Kas In Sensenkin Ke Mwe Luti Sutuu

3 Nga lungse kom in mutana Ephesus, oana ke nga tuh kwafe sum
ke nga fahsr in som nu Macedonia. Kutu sin mwet we ah elos luti ke
mwe luti sutuu, ac kom enenu in sap elos in tui.
4 Fahk nu selos elos in tia sisla pacl lalos ke sramsram matu
lusrongten lalos, oayapa ke tak sou loeloes ke fwil matu lalos su mwe
na purakak akukuin, ac tia ma ac kasru mwet nu ke orekma lun God,
su ma ke lulalfongi mukena.
5 Sripen sap ku se inge ma in mokleak lungse, su tuku ke inse nasnas
ac elah wo ac lulalfongi pwaye.
6 Kutu mwet uh forla liki ma inge ac kuhfla nu ke kaskas lusrongten.
7 Elos lungse tuh elos in mwet luti ke ma sap lun God, a elos tia kalem
ke ma elos sifacna fahk, ku ke kalmen ma elos lulalfongi yohk kac.
8 Kut etu lah Ma Sap uh wo, fin orekmakinyuk oana ma oakwuk nu
kac.
9 Kut enenu in esam lah ma sap uh tia orekla nu sin mwet suwoswos,
a ma nu sin mwet su kunaus ma sap, mwet orekma koluk, mwet su
nikin God, mwet koluk, mwet tia etu alu, mwet pilesru ma lun ngun,
mwet su uniya papa ac nina, mwet akmas,

1:2 Orek 16:1

10 mwet kosro, mukul ma oru ouiya sufal nu sin mukul, mwet su
kukakin mwet tuh elos in mwet kohs, mwet kaskas kikiap ac mwet
orek loh kikiap, ac kutepacna mwet su oru ma in lain mwe luti pwaye.
11 Mwe luti inge oasr ke Wosasu se su ituku nu sik in fahkak, aok
Pweng Wolana sin God su fal in kaksakinyuk.

Sang Kulo Ke Lungkulang Lun God

12 Nga sang kulo nu sin Christ Jesus Leum lasr, su akkeyeyu ke
orekma luk. Nga sang kulo nu sel tuh el oekyu mu nga fal ac el
srisrngiyuwi in kulansap nu sel,
13 nga finne sie mwet su fahk kas koluk kacl in pacl meet, ac sie
su akkolukye ac kalyei orekma lal. Tusruktu God El pakoten nu sik
mweyen nga oru ma inge in ninikin, ac in selulalfongi luk.
14 Ac Leum lasr el akkalemye lungkulang yoklana lal nu sik, ac ase
nu sik lulalfongi ac lungse, su ma lasr ke kut kupasryang yurin Christ
Jesus.
15 Kas pwaye se pa inge, su fal in porongeyuk ac lulalfongiyuk: tuh
Christ Jesus el tuku nu faclu in molela mwet koluk. Ac nga koluk yohk
lukelos nukewa,
16 tusruktu pa inge sripa se God El pakoten nu sik, in akkalemye
lupan muteng lun Christ Jesus nu sik, su koluk liki mwet koluk nukewa,
tuh in mwe srikasrak nu selos su ac mau lulalfongi in el ke pacl tok,
ac eis moul ma pahtpat.
17 Inge, nu sin Tokosra se su moul ma pahtpat, su ac tia misa ac su
koflana in liyeyuk, God sefanna — in kaksakinyuk ac akfulatyeyuk El
ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen.
18 Timothy, ma nutik, nga filiya kas in kai inge nu sum, su fal nu ke
kas in palu ma fwack keim in pacl meet ah. Orekmakin kas inge in
oana kufwen mwe mweun tuh kom fah mweun wo,
19 ac sruokya lulalfongi lom oayapa elah wo in kom. Kutu mwet uh
tia taran elah wo in elos, pwanang lulalfongi lalos kunausyukla, oana
soko oak ma musalla in meoa uh.
20 Ac luo selos pa Hymenaeus ac Alexander, su nga kaeltal ke nga
eisaltalang nu ke ku lun Satan; ac ma inge ac lotelos in tia sifil kaskas
enum lain God.

2

Alu In Church

1 Ma se meet, nga kwafe tuh mwet uh in sikalani in pre ac fahkak
mwe enenu lalos, oayapa pre ke mwet ngia ac sang kulo nu sin God
ke mwet nukewa;
2 yokna ke tokosra ac mwet leum nukewa, tuh kut fah ku in moul
misla ke wangin mwe lokoalok, ac akfulatye God ac oru ma wo.
3 Pa inge ma wo ac mwe akinsewowoye God, Mwet Lango lasr,
4 su lungse tuh mwet e nukewa in moliyukla ac in ku in etu ke ma
pwaye.
5 Tuh oasr God sefanna, ac mwet akiwe sefanna su ku in eiskuteni
nu sin God, ac mwet se inge pa Christ Jesus,

1:13 Orek 8:3; 9:4–5

6 su sifacna eisalang in mwe molela nu sin mwet e nukewa. Pa inge
ma sikyak in pacl fal in akpwayeye lah God El lungse tuh mwet e
nukewa in moliyukla,
7 ac pa inge sripen srisrngiyuki nga in sie mwet sap ac mwet luti nu
sin mwet sayen mwet Jew, in fahkak kas ke lulalfongi ac ke ma pwaye.
Nga kaskas pwaye ac tia kikiap!
8 In pacl nukewa kowos tukeni alu, nga lungse tuh mukul uh in pre
— elos su eisalosyang pwaye nu sin God, ac su ku in kolak paolos in
pre ac tia mulat ku akukuin.
9 Ac nga lungse pac mutan uh in efal ac in etu ma wo nu ke naweyuk
lalos; in tia yunela karak lun sifalos ke gold ku pearl, ac elos in tia
nukum nuknuk yohk molo,
10 a mwe yun lalos pa orekma wo, oana ma fal nu sin mutan su
fahkak lah elos mwet alu nu sin God.
11 Ke pacl in lutlut, mutan uh in misla ac pusisel.
12 Nga tia fuhlela nu sin mutan in luti ku in leum fin mukul; elos
enenu in muta misla.
13 Tuh Adam el orekla meet, na toko Eve.
14 Ac tia Adam pa kiapweyukla, a mutan sac pa kiapweyukla ac
kunausla ma sap lun God.
15 Tusruktu, sie mutan fah moliyukla ke el oswela tulik, el fin
kwafeang ke moul in lulalfongi, ac lungse, ac mutal, wi efal.

3

Mwet Sropo Lun Church

1 Kas pwaye se pa inge: sie mwet fin kena tuh elan sie mwet sropo
lun church, el sulela sie orekma arulana wo.
2 Sie mwet sropo lun church enenu in sie mwet wangin mwatal, su
mukul tumun mutan sefanna; el sifacna etal, sifacna leum facl, wo
elahl, engan in eis mwet sac nu in lohm sel, ac etu in luti.
3 Elan tia sie mwet sruhi, ku sie mwet anwuk, a elan kulang ac tia
lungse akukuin; oayapa elan tia sie mwet nunkun mani.
4 Elan liyaung tuh ma nukewa in lohm sel in fahsr wo, ac oru tuh
tulik natul in akosten ac etu sunak.
5 Tuh sie mwet fin tia ku in liyaung mwet in lohm sel sifacna, ac fuka
tuh elan ku in liyaung church lun God?
6 Tia enenu elan tufahna forla nu ke moul in Christian, tuh el fah tia
filangak insial ac lisyukla oana Devil.
7 Ac el fah sie su akfulatyeyuk sin mwet sayen mwet in church,
ouinge el fah tia akmwekinyeyuk ac putatyang nu in mwe kwasrip
lun Devil.

Deacon In Church

8 Oayapa deacon ke church enenu in mwet ohi, ac mwet kaskas
suwohs. Elos in tia mwet mwel wain ac tia rapkui mani.
9 Elos enenu in sruokya ku ma pwaye su akkalemyeyuk ke lulalfongi,
ke inse okak.
10 Elos enenu in srikeyuk meet, na fin wangin mwatalos, elos fah ku
in oru orekma lun deacon.

2:7 2 Tim 1:11 **2:9** 1 Pet 3:3 **2:13** Gen 3:1–6 **2:14** Gen 3:1–6 **3:2** 3:2–7; Tit 1:6–9

11 Mutan uh enenu pac in mwet ohi, tia lesrik, sifacna etalos, ac oaru
in ma nukewa.
12 Lela sie deacon elan mukul tumun mutan sefanna, ac liyaung wo
tulik natul ac mwet nukewa in sou lal.
13 Tuh deacon nukewa su kulansap wo in ma kunalos ac fah ohi
yurin mwet uh, na elos ac pulaik in fahkak lulalfongi lalos in Christ
Jesus.

Mwe Luti Pwaye Ma Akkalemyeyuk

14 Ke nga simis leta se inge nu sum, nga finsrak tuh nga in sa tuku
nu yurum.
15 Tusruktu, nga fin pahtlac, leta se inge ac fah akkalemye ouiya ma
fal nu sin mwet in sou lun God, aok church lun God moul, elos su sru
ac pwelung lun ma pwaye.
16 Wangin mwet ku in lafwekin yokiyen mwe luti pwaye lun God ma
akkalemyeyuk nu sesr:
El sikyak in luman mwet,
Ac Ngun el akkalemye pwaye ac suwohs lal,
El oayapa liyeyuk sin lipufan.
Fwackyak el inmasrlon mutanfahl uh,
Ac lulalfongiyuk el fin faclu nufon,
Na utukyak el nu inkusrao.

4

Mwet Luti Sutuu

1 Tuh Ngun el fahkak kalem na lah in pacl tok ah kutu mwet uh ac
sisla lulalfongi lalos, ac porongo ngun kikiap ac fahsr tukun mwe luti
lun dimon u.
2 Mwe luti inge sulkakinyuk sin mwet su lungse kinauk kas kikiap.
Akilenyuk elos oana ke soko osra fol sang akilenelosi, pwanang
wanginla nunkalos in etu inmasrlon ma wo ac ma koluk.
3 Mwet ouinge elos luti mu tia wo in payuk, ac oasr kutu mwe mongo
tia wo mwet uh in kang. Tusruktu God El orala mwe mongo inge tuh
mwet su lulalfongi ac etu ma pwaye elos in eis tukun elos sang kulo
kac.
4 Ma orekla nukewa sin God u wo; wangin ma in pilesreyuk, a mwet
uh in eis ma inge ac sang kulo kac,
5 mweyen kas lun God ac pre lalos u ac akwoye ma inge ye mutun
God.

Sie Mwet Kulansap Wo Lun Christ Jesus

6 Kom fin akesmakinye mwet wiom in lulalfongi ke mwe luti inge,
kom fah mwet kulansap wo lun Christ Jesus, ac kom in oayapa akkeye
ngunum ke kas lun lulalfongi ac mwe luti pwaye su kom nuna fahsr
kac.
7 Tusruktu, kom in taran kom liki sramsram lusrongten ac tia
pwaye, su wangin sripa. Ac sifacna akpahye kom in moulkin moul
in akinsewowoye God.
8 Oasr sripen asrosr in akkeye mano, tusruktu yohk sripa in ouiya
nukewa kom in akkeye kom ke moul in ngun, su oasr wuleang kac nu
ke moul se inge, oayapa nu ke moul se su ac fah tuku.
9 Kas pwaye se pa inge, su arulana fal in eteyuk ac lulalfongiyuk.

10 Kut kwafe kut ac orekma upa mweyen kut filiya finsrak lasr in
God moul, su Mwet Lango nu sin mwet e nukewa, ac yokna nu selos
su lulalfongi.
11 Sang mwe luti inge nu selos ac kwafelos in fahsr kac.
12 Nik kom lela kutena mwet in pilesru fusr lom; a kom in mwe
srikasrak nu selos su lulalfongi, in kas, in ouiyen moul, in lungse, in
lulalfongi ac in moul nasnas.
13 Kom in moniyuk in riti Ma Simusla nu sin walil u, ac in fahkak ac
luti nwe ke pacl se nga sun kom.
14 Nikmet pilesru mwe sang lun ngun su oan in kom, su itukot nu
sum ke kas in palu, ac ke un mwet elder elos filiya paolos fwom.
15 Kom in alken in oru ma inge ac sifacna eiskomyang nu kac, tuh
kapkapak lom in ku in kalem sin mwet e nukewa.
16 Kom in sifacna taran kom ac mwe luti lom. Akkeye kom in oru
na ma inge, mweyen kom fin oru ouinge, kom ac sifacna molikomla
ac oayapa elos su lohng kom.

5

Ma Kunen Sie Mwet Kol Nu Sin Mwet Lulalfongi

1 Kom in tia kai sie mukul su matu liki kom, a kwafe nu sel oana
elan papa tomom; ac oru nu sin mukul fusr an oana elos in tamulel
lom,
2 ac nu sin mutan matu oana nina kiom, ac mutan fusr oana ma
wiom, ke ouiya nasnas nukewa.
3 Sunakin katinmas su mukaimtal na pwaye.
4 Tusruktu fin oasr tulik nutin sie katinmas, ku tulik nutin tulik natul,
lela elos in etu in akfalye ma kunalos meet nu sin sou lalos, mweyen
ma inge ipin na moul in lulalfongi lalos, in folokin orekma wo lun papa
ac nina, ac ma inge mwe akinsewowoye God.
5 Sie katinmas su muku ac wangin kasreyal, el filiya finsrak lal
nukewa in God, ac sikalani in pre ac siyuk kasru sel ke len ac fong.
6 A sie katinmas su suk na mwe akpwar lusrongten, el misa tari el
finne srakna moul.
7 Kom in fahkak mwe luti inge nu selos, tuh in wangin mwet fahk
kas in akkolukyalos.
8 Sie mwet fin tia karinganang sou lal, yokna kaclos su muta in lohm
sel, el lafwekin lulalfongi lal, ac ke el oru ouinge el koluk liki na mwet
se ma tia lulalfongi.
9 Nikmet simusang inen sie katinmas nu ke takin katinmas uh el fin
soenna sun yac onngoul, ac oayapa enenu elan tuh payuk pacl sefanna,
10 ac in oasr pweng wo kacl ke orekma lal. Elan sie su liyaung wo
tulik natul, el kulang nu sin mwetsac in eisalos nu in lohm sel, pusisel
in oru ma kunal nu sin mwet lulalfongi, kasru mwet muta in ongoiya,
ac moniyuk in oru ma wo.
11 A kom in tia simusang inen sie katinmas fusr, mweyen elos fin
mau kena yohk in sifil payukyak, elos ac forla liki Christ,
12 pwanang ac oasr mwatalos ke sripen elos kunausla wuleang se
ma elos oru meet nu sin Christ.

13 Elos oayapa pahla in uti utyak nu in lohm sin mwet; ac koluk liki
na, elos ac lesrik ac sifacna isongulos nu ke ma su tia ma kunalos, ac
sramsramkin ma tia eneneyuk in srumunyuk.
14 Ke ma inge, ac wo sik katinmas fusr in payukyak, isus tulik, ac
liyaung lohm selos, na ac kosrala mwet lokoalok lasr in tia ku in kaskas
akkolukye kut.
15 Tuh kutu sin katinmas uh forla tari in fahsr tukun Satan.
16 Tuh fin oasr katinmas ke sou lun kutena mutan Christian, lela
elan karinganulosyang ac tia sang in aktoasrye ma kunen church, tuh
church in ku in karingin katinmas su muku ac enenu na pwaye.
17 Mwet kol lun church su oaru in ma kunalos, fal in akyokye
mololos, yokna nu selos su insianaung in fahkak kas ac luti.
18 Tuh Ma Simusla uh fahk, “Nik kom kapriya oalin soko cow mukul
ke kom orekmakunul in lolongya wheat” ac “Fal sie mwet orekma in
eis molin orekma lal.”
19 Nik kom porongo kas in akkoluk lain sie mwet kol fin tia sin mwet
loh luo ku tolu.
20 Fin oasr mwet kol su nuna oru na ma koluk, kom in kaelos ye
mutun mwet lulalfongi, tuh mwet lula elos in sensen.
21 Ye mutun God ac Christ Jesus ac lipufan sulosolla lal, nga wili nu
sum tuh kom in liyaung kas inge ac tia srisri ku wiwi mwet in kutena
ma.
22 Kom in tia sulaklak in filiya poum fin kutena mwet in
kisakunulosyang nu ke orekma lun Leum. Nimet kom wi mwet koluk
ke ma elos oru. Sifacna karinginkomyang tuh kom in nasnas.
23 Kom in tia nim kof mukena, a karrauk ke kutu srisrik wain in
kasru mas su fusus in sikyak ke insiom.
24 Ma koluk lun kutu mwet uh arulana kalem ac kololos nu ke
nununku; a ma koluk lun kutu mwet uh fah kalem tok.
25 In ouiya se pacna inge, orekma wo uh liyeyuk kalem; ac finne ma
su tia kalem uh, tia pac ku in wikinyukla.

6

1 Elos nukewa su mwet kohs elos in akilen lah fal elos in sunakin
mwet leum lalos, tuh mwet uh in tia kaskas koluk ke Inen God ac ke
kas in luti lasr.
2 Ac elos su mwet kohs lun mwet lulalfongi elos in tia pilesralos,
mweyen elos ma wialos in lulalfongi. Na elos in kulansupwalos in wo,
mweyen elos su eis woiyen orekma lalos elos mwet lulalfongi su elos
lungse.

Mwe Luti Sutuu Ac Mwe Kasrup Pwaye

Kom enenu in luti ac fahkak kas inge.
3 Kutena mwet fin luti sie pacna kas in luti, ac tia insese nu ke mwe
luti pwaye lun Jesus Christ Leum lasr ac kas in luti ke ouiyen alu lasr
uh,
4 el sie mwet filang ac wangin etu lal. El lungse kusen siyuk wel
ac akukuin ke kalmen kas, ac ouiya inge purakak sok, amei, sufan, ac
fweni koluk,
5 ac kwacna alein yurin mwet su lofongla ac wangin pwaye yoro.
Elos nunku mu alu uh mwe akkasrupye mwet.

5:18 Dut 25:4; Mt 10:10; Lk 10:7 **5:19** Dut 17:6; 19:15

6 Pwaye, alu uh oru sie mwet in arulana kasrup, el fin falkin ma su
oasr yorol.
7 Tuh wangin ma kut tuh us tuku nu faclu, ac wangin pac ma kut
fah usla liki faclu!
8 Ouinge fin oasr yorosr mwe mongo nasr ac nuknuk lasr, lela kut in
falkin ma inge.
9 A elos su lungse in kasrup, elos putatyang nu in mwe sruhf, ac
sremla ke lung lun ikwa puspis lun ma lalfon ac mwe fosrnga, su
amakunulosi ac kunauselosla.
10 Tuh lungse mani uh okan kain koluk nukewa, ac ke nunkun mani
lun kutu mwet uh, oru elos fuhleak lulalfongi lalos ac sokoela nunak
lalos ke mwe asor puspis.

Kas In Luti Nu Sel Timothy

11 A kom, Timothy, kom mwet lun God, na kom in sensenkin kom liki
ma inge nukewa. Kwafeang tuh kom in suwoswos, mutal, lulalfongi,
lungse, muteng, ac fakpap.
12 Kom in sang kuiyom ke kasrusr lun lulalfongi, ac sruokya ku moul
ma pahtpat su kom pangonyuk nu kac ke kom tuh pulaik in fahkak
lulalfongi lom ye mutun mwet loh puspis.
13 Ye mutun God, su asang moul nu ke ma nukewa, ac ye mutun
Christ Jesus, su tuh pulaik in fahkak ma el lulalfongi ye mutal Pontius
Pilate, nga sap nu sum,
14 kom in liyaung ma sapkinyuk nu sum, tuh in nasnas moul lom ac
wangin mwatum nu ke Len se Jesus Christ, Leum lasr, el ac sikme.
15 Sikme lal ac fah tuku ke pacl fal, su ma ac srisrngiyuki sin God
— El su fal in kaksakinyuk, ac wangin pac sie Leum saya, Tokosra lun
tokosra uh, ac Leum lun leum uh.
16 El mukena pa moul oemeet me ac nu tok ma pahtpat, ac tia ku in
misa. El muta in kalem su mwet uh tia ku in ngetang nu kac. Soenna
oasr mwet liyal; ac wangin pac mwet ac fah ku in liyal. Lela mwet uh
in akfulatyal ac etu lah ku lal oan ma pahtpat! Amen.
17 Kom in sap nu selos su kasrupkin ma lun moul se inge elos in tia
inse fulat, a elos in filiya finsrak lalos, tia ke mwe kasrup ma sukawil,
a ke God, su ase yohk nu sesr ma nukewa in akenganye kut.
18 Sap nu selos in oru ma wo, in kasrup ke orekma wo, in insewowo
in sang, ac akola in sang ma lalos in kasru mwet.
19 Elos fin oru ouinge, elos ac fah oakiya sie pwelung wo nu selos
sifacna nu ke pacl fahsru, na elos fah ku in sruokya moul pwaye su
moul ma pahtpat.
20 Timothy, liyaung ma itukot kom in karingin. Forla liki sramsram
lusrongten ac akukuin wangin sripa, ma kutu mwet uh tafongla in
nunku mu “Etauk” pa ingan.
21 Kutu mwet uh fahk mu etauk ouinge oasr selos, oru elos tuhlac
liki inkanek in lulalfongi.
Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

6:13 Jn 18:37

Leta Akluo Lal Paul Nu Sel TIMOTHY

Tukakinyen Leta Akluo Lal Paul Nu Sel TIMOTHY

Leta Akluo Lal Paul Nu Sel Timothy fahkak yokna ke kas in kasru nu sel Timothy sifacna, sie mwet fusr su kasrel Paul in orekma lal. Mwe nunak yohk kac uh pa in muteng. Paul el sang kas in kasru ac kas in akku nu sel Timothy tuh elan kwafeang in fahkak ke Jesus Christ, ac sruokyana mwe luti pwaye ke Wuleang Matu ac ke Pweng Wo. Elan oaru in oru ma kunen sie mwet luti ac mwet fufahsryesr in fahkak Wosasu, finne oasr mwe keok ac mwe lain lun mwet nu sel.

Sensenkakinyuk Timothy tuh elan tia wela "akukuin lalfon ma wangin kalmeya" (2:23) su tia ma ac orala kutu ma, a mwe na akkolukyela mwet su porongo.

In ma inge nukewa, akesmakinyeyuk Timothy ke ouiyen moul lun mwet se simusla leta se inge: ke lulalfongi lal, mongfisrasr lal, lungse lal, muteng lal, ac keok lal ke kalyeiyuk el.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Kaksak ac kas in akesmakinye 1:3—2:13
Kas in kasru ac sensenkakin 2:14—4:5
Ouiyal Paul sifacna 4:6–18
Kas in aksafye 4:19–22

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke lungse lun God, su supweyuk in fahkak ke moul se su oasr wuleang kac, su kut eis ke kut kupasryang nu sin Christ Jesus —

2 Nu sel Timothy, tulik kulo nutik:

Lungkulang, pakoten, ac misla nu sum sin God Papa, ac Christ Jesus Leum lasr.

Kas In Sang Kulo Ac Kas In Akkeye

3 Nga sang kulo nu sin God su nga kulansupu ke inse okak oana ke mwet matu luk elos tuh oru. Nga sang kulo nu sel oana ke nga esam kom pacl nukewa in pre luk ke len ac fong.

4 Nga esamak sroninmotom, ac nga kena liyekomyak ngan mau arulana enganak.

5 Nga esam pac ke luman lulalfongi pwaye lom, su oan sel Lois nina matu kiom, ac Eunice nina kiom, ac nga lulalfongi lah oasr pac sum.

6 Ke sripa se inge, nga akesmakinye kom tuh kom in purakak mwe sang su God El sot nu sum ke pacl se nga tuh filiya pouk nu fom.

7 Tuh Ngun su God El ase nu sesr uh tia mwe aktonongye kut; a ma in nwekkutla ke ngunin ku, ac lungse, ac in sifacna leum facsr.

8 Ke ma inge, nik kom mwekin in fahkak ma kom etu ke Leum lasr; ku mwekin keik, sie mwet kapir ke sripen Christ. A kom in wi keok ke sripen Pweng Wo, fal nu ke ku ma God El ac sot nu sum.

9 El molikutla ac pangon kut tuh kut in mwet lal sifacna, tia ke sripen ma kut orala, a ke sripa lal ac lungkulang lal sifacna. El ase nu sesr lungkulang se inge ke Christ Jesus meet liki na mutaweyen pacl uh,

1:2 Orek 16:1 **1:5** Orek 16:1

10 a inge, fwackyuk nu sesr ke tuku lun Christ Jesus, Mwet Lango
lasr, su aksafyela ku lun misa, ac ke Wosasu el akkalemye nu sesr ke
sie moul su wangin saflaiya.
11 God El srisrngiyuwi in sie mwet sap ac mwet luti in fahkak Pweng
Wo,
12 ac ke sripa se inge akkeokyeyuk nga. Tusruktu srakna ku
lulalfongi luk, mweyen nga etu el su nga lulalfongi, ac nga etu na
pwaye lah el ku in liyaung na ma El ase ngan karingin nwe ke Len
sac.
13 Sruokya ku kas pwaye su nga luti nu sum tuh in mwe srikasrak nu
sum, ac mutana in lulalfongi ac lungse su ma lasr ke kut kupasryang
nu sin Christ Jesus.
14 Ma wo su itukot nu sum in liyaung, kom in karinganang ke ku lun
Ngun Mutal su oan in kut.
15 Kom etu lah mwet nukewa su muta Asia elos forla likiyu, ac luo
selos pa Phygelus ac Hermogenes.
16 Leum elan pakoten nu sel Onesiphorus ac sou lal, ke sripen el
akkeyeyu pacl pus. El tuh tia mwekyekinyu lah nga muta in kapir,
17 a ke pacl se na el sun acn Rome el tuh sukyu nwe ke na el
koneyuyak.
18 Nga pre tuh Leum elan pakoten nu sel ke Len sac! Ac kom arulana
etu lupan kasru ma el oru nu sik ke nga muta Ephesus.

2

Sie Mwet Mweun oaru Lun Christ Jesus

1 Ke ma inge, wen nutik, kom in akkeye kom ke lungkulang su ma
lasr ke kut kupasryang nu sin Christ Jesus.
2 Eis mwe luti su kom lohng sik ke nga fahkak ye mutun mwet puspis,
ac sang ma inge nu sin mwet kom lulalfongi, su fah ku in luti pac nu
sin mwet ngia.
3 Kom in wi pac keok, oana sie mwet mweun oaru lun Christ Jesus.
4 Sie mwet mweun su oru ma kuna el lungse akinsewowoye mwet
kol lal, pwanang el tia akfohsyal sifacna ke orekma lun mwet ma tia
mwet mweun.
5 Sie mwet srital su kasrusr in akutun el tia ku in eis molin kutangla
el fin seakos ma sap uh.
6 Sie mwet ima su orekma upa, fal elan eis ip lal meet ke pacl in
kosrani.
7 Nunku ke ma nga fahk nu sum inge, mweyen Leum El ac ku in oru
kom in kalem kac nufon.
8 Esamul Jesus Christ, su akmoulyeyukyak liki misa, su sie sin fwilin
tulik natul David, oana ma lutiyuk ke Pweng Wo su nag fahkak kac.
9 Ke sripen fahkak luk ke Pweng Wo nga akkeokyeyuk ac kapiri ke
sein, oana sie mwet kunausla ma sap. Tusruktu kas lun God tia ku in
kapriyuki.
10 Ke ma inge nga mutangla ma nukewa ke sripen mwet sulosolla
lun God, tuh elos fah oayapa eis molela su tuku ke Christ Jesus, oayapa
eis wolana su wangin saflaiya.
11 Kas pwaye se pa inge:
“Fin pwaye kut tuh welul misa,

1:11 1 Tim 2:7

Kut fah oayapa welul moul.
12 Kut fin kwafeang in muteng,
Kut fah oayapa welul leumi.
Kut fin lafwekunul,
El ac fah oayapa lafwekin kut.
13 Kut fin soaru nu sel,
El ac nuna oaru na nu sesr,
Mweyen el tia ku in sifacna aksufalyal."

Sie Mwet Orekma Su God El Insewowo Se

14 Akesmakinye mwet lom ke ma inge, ac sensenkakunulos ye mutun God tuh elos in tia akukuin ke kalmen kas. Tuh wangin ma wo ac tuku kac, a mwe na akkolukyela mwet su lohng.
15 Kom in akkeye kom tuh God Elan liye kom wo, sie mwet orekma su tia enenu in mwekin, su orekmakin suwosna kas lun God.
16 Kom in forla liki sramsram lusrongten wangin sripa, tuh ma inge mwe akloesyalik mwet uh liki God.
17 Mwe luti ouinge oana ruf aryur su kangla ikwa. Hymenaeus ac Philetus pa luo sin mwet ma luti ouinge.
18 Elos kuhfla liki ma pwaye ac fusauk lulalfongi lun kutu mwet, ke elos fahk mu sifil moulyak lun mwet uh sikyak tari.
19 Tuh pwelung ku su God El oakiya tia ku in mokleyukla; ac kas inge simla fac: "Leum El etu mwet lal" ac "Elos su fahk mu elos ma lun Leum, enenu elos in forla liki orekma koluk lalos."
20 In sie lohm lulap, oasr kain in ahlu ac pol puspis: kutu orekla ke silver ac gold, kutu ke sak ac kle; kutu ma nu ke tukeni fulat, ac kutu nu ke pacl nukewa.
21 Ke ma inge kutena mwet fin aknasnasyal liki ma koluk inge nukewa, ac fah orekmakinyuk el nu ke ma yohk sripa, ke sripen el akmutalyeyuk tari ac fal in orekmakinyuk sin leum lal, ac el akola nu ke orekma wo nukewa.
22 Kaing liki lung koluk lun mwet fusr, ac fahsr tukun suwoswos, lulalfongi, lungse, ac misla, welulos su pang nu sin Leum ke inse nasnas.
23 A kom in forla liki akukuin lalfon ma wangin kalmeya; kom etu na lah ma inge ac pruakak lokoalok.
24 Mwet kulansap lun Leum uh tia fal elan mwet akukuin, a elan kulang nu sin mwet nukewa; elan sie mwet luti wo ac mongfisrasr.
25 Elan mongfisrasr ke pacl el aksuwosye mwet alein nu sel, sahp God El ac sang pacl wo nu selos elos in auliyak ac etu ma pwaye.
26 Ac toko elos fah asmakla ac kaingla liki mwe kwasrip lun Devil, su sruokolosi ac oru elos in akos lungse lal.

3

Ke Len Safla

1 Kom in esam lah ke len safla uh ac fah oasr mwe ongoiya lulap sikyak.
2 Tuh mwet ac fah nunku kaclos sifacna, lungse mani, konkin, ac filang. Elos ac fah kaskas in akkolukye mwet, seakos papa ac nina, nikin sang kulo, ac wangin nunkeyen alu selo.

2:12 Mt 10:33; Lk 12:9 **2:19** Oek 16:5

3 Elos ac tia kulang, tia pakoten; a elos mwet lesrik, sulallal, folo, ac
kwase ma wo.
4 Elos ac mwet kutasrik, sopoklot, arulana inse fulat; elos fah lungse
mwe pwar yohk liki God.
5 Elos oru alu lalos mwe na lumah, a wangin ku elos eis kac. Kom in
srikomla liki mwet su ouinge.
6 Kutu selos ac utyak nu in lohm sin mwet ke inkanek kutasrik ac eis
insien mutan lalfon su toanyuki ke ma koluk lalos, su kolyuk ke kain
lung koluk puspis.
7 Pacl nukewa mutan inge srike na in lutlut, a elos koflana in kalem
ke ma pwaye.
8 Aok, oana ke Jannes ac jambres tuh lainul Moses, mwet ouinge elos
oayapa lain ma pwaye — nunak lalos uh lofongla, ac lulalfongi lalos
tiana pwaye.
9 Na orekma lalos ac tia ku in fahla wo, mweyen mwet nukewa ac
akilen lupan lalfon lalos, oana ma tuh sikyak nu sel Jannes ac Jambres.

Kas In Luti Safla Lal Paul Nu Sel Timothy

10 A kom nuna fahsr tukun mwe luti luk, ouiyen moul luk, ac sripa
su nga kwafeyu in sun; kom liye tari lulalfongi luk, mongfisrasr luk,
lungse luk, muteng luk,
11 mwe kalya nu sik ac keok luk. Kom etu ma nukewa ma sikyak nu
sik in Antioch, Iconium, ac Lystra — ke mwe kalya upa nukewa su nga
mutangla! Tuh God El moliyula liki ma inge nukewa.
12 Aok elos nukewa su lungse in moulkin moul mutal yurin Christ
Jesus, elos ac fah kalyeiyuk.
13 Mwet koluk ac mwet wosounkas ac fah yokyokelik in ma koluk
lalos; elos fah kiapwela mwet ac oayapa ac fah kiapweyukla elos.
14 A funu kom, kom in mutana in ma pwaye su lutiyuk kom kac ac
kom arulana lulalfongi ku kac. Tuh kom etu lah su mwet luti lom,
15 ac tuh ke pacl se kom tulik me kom nuna etu ke Ma Simusla mutal,
su ku in asot nu sum lalmwetmet in kol kom nu ke molela su tuku ke
lulalfongi in Christ Jesus.
16 Ma Simusla nukewa ituku ke Ngun lun God, ac oasr sripa in luti
ma pwaye, in kai, in aksuwosye, ac in aketeya ouiyen moul suwohs,
17 tuh mwet lun God in suwosna ac akola fal nu ke orekma wo
nukewa.

4

1 Nga kwafe sum ye mutun God ac ye mutun Christ Jesus, su ac fah
nununku mwet moul ac mwet misa, ac ke sripen el ac tuku leumi oana
sie Tokosra:
2 kom in luti pweng wo, ac kom in moniyuk in fahkak in pacl fal ac
in pacl sufal. Kom in kaelos su tafongla, aksuwosyalos, akkeyalos, ac
mongfisrasr in luti nu selos.
3 Pacl se ac fah tuku ke mwet uh fah tia porongo mwe luti pwaye, a
elos fah fahsr tukun ma lungse lalos sifacna, ac akpusye nu selos mwet
luti su ac fah luti nu selos ma elos kena lohng.
4 Elos ac srungala lohngyen ma pwaye, ac fah lohang nu ke sramsram
lusrongten.

3:8 Exo 7:11 **3:11** Orek 13:14–52; Orek 14:1–7; Orek 14:8–20

5 A kom in okak in ma nukewa; muteng mwe keok, oru orekma lun
mwet fahkak Pweng Wo, ac akfalye ma kunom oana ke kom sie mwet
kulansap lun God.
6 A funu nga, nga akola in kisakunla moul luk, tuh apkuran me pacl
luk in som liki moul se inge.
7 Nga sang nufon kuiyuk ke akutun luk; nga aksafyela kasrusr luk,
ac nga sruokya ku lulalfongi.
8 Ac inge, oasr sie tefuro in kutangla lemla soaneyu, su ma nu sin
mwet moul suwohs. Leum, Mwet Nununku suwohs, el fah ase nu sik
in Len sac — ac tia nu sik mukena, a oayapa nu selos nukewa su lungse
ac tawi sikme lal.

Kas In Wili Lal Pau Nu Sel Timothy

9 Srike ke kuiyom kom in sa in tuku nu yuruk.
10 Demas el fahsr likiyu ac som nu Thessalonica, mweyen el lungse
ma lun faclu. Crescens el somla nu Galatia, ac Titus nu Dalmatia.
11 Luke mukena oasr yuruk. Solal Mark elan wi kom tuku mweyen
el ku in kasreyu ke orekma uh.
12 Nga supwalla Tychicus nu Ephesus.
13 Kom fin tuku, kom use nuknuk loeloes se luk nga tuh likiya Troas
yorol Carpus, ac use pac book limlim nutik, ac yokna book ma orekla
ke kulun kosro ah.
14 Alexander, mwet orekma ke osra, el oru ma koluk na lulap nu sik.
Leum El ac fah folokin nu sel fal nu ke ma el oru ah.
15 Sifacna taran kom liki mwet sacn, mweyen el lain na pwaye luti
lasr.
16 Ke pacl se emeet ma tuh nununkeyuk nga, wangin sie mwet wiyu
lac. Elos nukewa fahsr likiyu. Nga finsrak God Elan tia sang mwatalos
ke ma se inge!
17 Tuh Leum el muta yuruk ac akkeyeyu, oru nga ku in sulkakinelik
Pweng Wo tuh mwet sayen mwet Jew nukewa in lohng; ac nga
painmoulla liki misa.
18 Ac Leum El ac fah moliyula liki ma koluk nukewa, ac El fah
loangeyu ac usyuyak nu in Tokosrai lal inkusrao. Lela mwet uh in
kaksakunul ac akfulatyal ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen.

Kas In Wilkas

19 Lung luk nu sel Priscilla,* ac Aquila, ac nu sin sou lal Onesiphorus.
20 Erastus el mutana Corinth, ac nga filiya Trophimus in acn Miletus
ke sripn el mas.
21 Kom in sulaklak tuku meet liki pacl mihsrisr.
Eubulus, Pudens, Linus, Claudia, ac oayapa mwet nukewa wiasr
in lulalfongi elos supu lung lalos nu sum.
22 Leum elan muta in ngunum.
Lungkulang lun God in oan yuruwos nukewa.

4:10 Col 4:14; Phm 24; 2 Cor 8:23; Gal 2:3; Tit 1:4 **4:11** Col 4:14; Phm 24; Orek 12:12, 25; 13:13; 15:37–39; Col 4:10; Phm 24 **4:12** Orek 20:4; Eph 6:21–22; Col 4:7–8 **4:13** Orek 20:6
4:14 1 Tim 1:20; Psa 62:12; Rom 2:6 * **4:19** ***Priscilla: ine Greek se, ac Prisca ine Rome, a mutan se na.*** **4:19** Orek 18:2; 2 Tim 1:16–17 **4:20** Orek 19:22; Rom 16:23; Orek 20:4; 21:29

Leta Lal Paul Nu Sel
TITUS

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sel TITUS

Titus el sie mwet fusr su tia mwet Jew. El forla ac ekla sie mwet Christian, na el tuh welul Paul ac kasrel ke orekma ac fufahsryesr lal. *Leta Lal Paul Nu Sel Titus* inge tuh supweyuk nu sel ke el muta Crete, acn ma Paul el likilya we in kasru orekma lun church we. Oasr sripa yohk tolu in leta se inge. Ma se meet, Paul el akesmakinyal Titus ke ouiyen moul ma fal nu sin mwet kol lun church, mweyen el akilen lah moul lun mwet puspis in acn Crete tiana wo. Ma se toko uh pa kas in kasru nu sel Titus ke ouiyen luti lal nu sin kais sie u in church: nu sin mukul matu, nu sin mutan matu (su ac fah tafwela in luti nu sin mutan fusr), oayapa nu sin mukul fusr ac nu sin mwet kohs. Ma se safla uh pa kas in kasru ke ouiyen moul lun sie mwet Christian, yokna nu ke moul in misla ac kulang; ac elos in srike tuh in wangin srunga, akukuin ac srisri in inmasrlon mwet in church.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–4
Mwet kol lun church 1:5–16
Ma kunen kain in u ke church 2:1–15
Kas in akku ac sensenkakin 3:1–11
Kas in aksafye 3:12–15

1 Ma sel Paul, mwet kulansap lun God ac mwet sap lun Jesus Christ.
Nga suleyukla ac supweyukla in kasru lulalfongi lun mwet sulosolla
lun God, ac kololos nuh ke ma pwaye su lutiyuk in alu lasr uh,
2 su oakwuki ke finsrak nu ke moul ma pahtpat. God, su koflana
kikiap, El wulema nu sesr moul se inge meet liki na mutaweyen pacl
uh,
3 ac ke pacl fal, El akkalemyela ke kas lal. Ma inge ituku nu sik, ac
nga sulkakinelik fal nu ke sap lun God, Mwet Lango lasr.
4 Nga sim nu sum, Titus, wen na pwaye nutik in lulalfongi su kut
tukeni ipeis kac.
Lungkulang ac misla nu sum sin God Papa, ac Christ Jesus, Mwet
Lango lasr.

Orekma Lal Titus In Acn Crete

5 Nga tuh likikomi fin acn Crete tuh kom in ku in aksafyela ma su
soenna suwosla, ac tuh kom in sulela mwet elder lun church ke kais
sie siti. Esam mwe luti luk nu sum inge:
6 sie mwet elder enenu elan mwet wangin mwatal, elan mukul
tumun mutan sefanna, tulik natul in mwet lulalfongi ac tia tulik
sununta ac seakosten.
7 Ke sripen sie mwet kol lun church el liyaung orekma lun God,
enenu in wangin mwatal, elan tia orek lumah ke ma kunal, tia mongsa,
tia sie mwet nim mwe sruhi, tia sie mwet lungse anwuk, ku rapkui
mani.

1:4 2 Cor 8:23; Gal 2:3; 2 Tim 4:10 **1:6** 1:6–9; 1 Tim 3:2–7

8 Enenu elan kulang nu sin mwet nukewa, ac lungse oru ma wo.
Elan leum facl sifacna, suwohs in orekma lal, mutal, ac ku in sifacna
kutong lungse lal.
9 Enenu elan sruokya ku kas su fal in lulalfongiyuk, ac luti in suwohs
oana ma oakwuki tari. Fin ouinge, el ac ku in akkeye mwet ke mwe
luti pwaye, ac oayapa aksuwosye tafongla lalos su lain mwe luti inge.
10 Tuh oasr mwet puspis, yokna sin mwet Jew su forla ac weang mwet
Christian, su utuk nunak ac kiapu mwet uh ke kaskas lusrongten lalos.
11 Enenu in sikulyuki sramsram lalos uh ke sripen elos akfohsye
mwet in sou nufon se ke ma su tia fal in lutiyuk, ac elos oru ma inge
in eis mani lalos kac.
12 Sie sin mwet palu lalos sifacna el fahk, “Mwet Crete uh elos kaskas
kikiap pacl nukewa. Elos oana kosro lemnak inima uh, ac elos mwet
alsrangesr ac kainmongo.”
13 Kas na pwaye se pa inge. Ouinge kom in arulana kaelos, tuh
lulalfongi lalos in suwohs ac pwaye,
14 ac elos in tia sifil lohang nu ke sramsram lusrongten lun mwet
Jew, ku nu ke ma sap ma oakiyuki sin mwet su forla liki ma pwaye.
15 Ma nukewa nasnas nu selos su inse nasnas; a wangin ma nasnas
nu selos su fohkfok insialos ac elos selulalfongi, tuh akfohkfokyeyukla
tari nunak lalos ac insialos.
16 Elos fahk mu elos etu God, a orekma lalos siena liki fahk lalos.
Elos mwet srungayuk ac seakosten ac tia fal in oru kutena orekma wo.

2

Kas In Luti Pwaye

1 A kom in luti ma fal nu ke mwe luti pwaye.
2 Luti mukul matu tuh elos in asmak ac tia sruhi, elos in etu nunak
ac sifacna karingin ouiyalos; elos in okak in lulalfongi, in lungse, ac in
muteng.
3 Oayapa kom in luti mutan matu tuh moul lalos in mutal, fal nu
ke mutan kulansap lun Leum. Elos in tia utukinmasrol ku mwel mwe
sruhi, a elos in mwet luti ke ma wo,
4 tuh elos fah ku in luti mutan fusr in lungse mukul tumalos ac tulik
natulos,
5 ac in sifacna liyaung ouiyen moul lalos in nasnas ac kulang, in
karinganang wo lohm selos, ac in akos mukul tumalos, tuh in wangin
kutena kas mwet uh ac ku in fahk in akkolukye kas lun God.
6 In ouiya se pacna inge, kom in oayapa kwafe nu sin mukul fusr
elos in sifacna liyaung ouiyen moul lalos.
7 Ouiyen moul lom in mwe srikasrak in ma nukewa, ac kom in oaru
ac moniyuk in mwe luti lom.
8 Orekmakin kas suwohs ma ac tia ku in sufanyuk, tuh mwet lokoalok
lom elos fah mwekin ac tia ku in fahk kas koluk kacsr.
9 Mwet kohs elos in pusisel nu sin leum lalos ac akinsewowoyalos in
ma nukewa. Elos in tia folkas nu selos,
10 ku pisre ma lalos. A elos in akkalemye lah elos mwet wo ac oaru
in pacl nukewa, tuh elos in ku in nawela mwe luti ke God, Mwet Lango
lasr, in ma nukewa elos oru.
11 Tuh God El akkalemye tari lungkulang lal ke El ase molela nu sin
mwet e nukewa.

12 Lungkulang lal luti kut in fahsr liki ma lungse lun faclu ac ouiyen
moul ma pilesru God; ac tuh kut in karingin kut sifacna, ac moulkin
moul suwohs ac mutal fin facl se inge
13 ke kut tupan Len insewowo se kut finsrak kac, ke wolana lun God
Fulat lasr ac Jesus Christ Mwet Lango lasr fah sikme.
14 El sifacna eisalang kacsr tuh elan molikutla liki ma koluk nukewa,
ac oru tuh kut in mwet nasnas su ma lal mukena, ac kena in oru ma
wo.
15 Luti ma inge ac orekmakin ku lom nufon ke pacl kom akkeye ac
kaelos su porongekom. Nik kom lela elos in pilesrekom.

3

Ouiyen Moul Lun Mwet Christian

1 Kom in akesmakinyalos tuh elos in pusisel nu sin mwet kol ac mwet
wal fulat, in aksolos ac akola in oru ma wo in ouiya nukewa.
2 Fahk nu selos tuh elos in tia fahk kas koluk ke kutena mwet, a elos
in misla, kulang ac fakpap nu sin mwet nukewa.
3 Meet kut tuh oayapa lalfon, seakos, ac tafongla. Kut tuh kulansupu
lung lun ikwa ac kain in mwe akpwar puspis. Kut kwacna nunak koluk
ac sok; mwet uh srungakut ac kut oayapa srungalos.
4 Tusruktu ke kulang ac lungse lun God Mwet Lango lasr akkale-
myeyuk tari,
5 El loangekutla. Tia ke sripen kutena orekma wo su kut oru, a El
molikutla ke sripen pakoten lal sifacna. El molikutla ke Ngun Mutal su
oulkutla in ase isusla sasu ac moul sasu nu sesr.
6 Ke lungkulang yoklana lun God, El okoama Ngun Mutal nu facsr ke
Jesus Christ Mwet Lango lasr,
7 tuh ke sripen lungkulang lal kut fah aksuwosyeyuk yurin God ac
usrui moul ma pahtpat su kut finsrak kac.
8 Kas pwaye se pa inge.

Nga lungse kom in akyokye fahk lom ke ma inge, tuh elos su
lulalfongi ke God elos in ku in nunku kac ac sang pacl lalos in oru
orekma wo, ma ac oasr sripa nu sin mwet nukewa.
9 A kom in sensenkin kom liki mwe siyuk lalfon, ac tak sou loeloes ke
fwil meet ah, ku akukuin, ac alein ke Ma Sap. Ma inge nukewa pilasr
ac wangin sripa.
10 Sang kas in kai pacl se ku luo nu sin mwet se su oru tuh in oasr
sraclik inmasrlowos, na toko kom fah tia sifil aengani yorol.
11 Tuh kom etu lah mwet ouinge mwet koluk nunka, ac ma koluk
lalos sifacna fahkak lah elos tafongla.

Kas Safla Lal Paul Nu Sel Titus

12 Ke pacl se nga ac supwalot Artemas ku Tychicus nu yurum uh,
kom aksaye na tuku nu yuruk nu Nicopolis, mweyen nga wotela sik in
muta we ke pacl in misrisr uh.
13 Sang kuiyom in kasrel Zenas, mwet orekma ke ma sap, ac Apollos,
in akoelos nu ke fufahsryesr lalos, ac liye tuh ma nukewa elos enenu
in oasr yorolos.

2:14 Psa 130:8; Exo 19:5; Dut 4:20; 7:6; 14:2; 1 Pet 2:9 **3:12** Orek 20:4; Eph 6:21–22; Col 4:7–8; 2 Tim 4:12 **3:13** Orek 18:24; 1 Cor 16:12

14 Mwet lasr uh enenu in akpahyeyuk in sang pacl lalos in oru ma
wo, ac in kasru ke ma eneneyuk na pwaye. Elos in tia sununtei moul
lalos.
15 Elos nukewa su muta yuruk inge paing kom. Sang lung lasr nu sin
mwet kawuk lasr in lulalfongi.
Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

Leta Lal Paul Nu Sel
PHILEMON

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sel PHILEMON

Philemon el sie Christian akilenyuk, sahp el sie mwet in church Colossae, ac ma lal pa mwet kohs se pangpang Onesimus. Mwet kohs se inge kaingla lukel Philemon, na ke kutu sripa el tuh sonol Paul, su tuh muta in presin. Ke kasru lal Paul, Onesimus el ekla sie mwet Christian. In *Leta Lal Paul Nu Sel Philemon* inge, el kwafe sel elan aolla nunak lal ke mwet kohs se lal ah, su Paul el folokunul nu yorol. El fahk mu elan nunak munas nu sel Onesimus, tia ke sripen el mwet kohs se lal mukena, a mweyen inge el sie pac mwet lili Christian.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1–3
Kaksak kacl Philemon 4–7
Kas in kwafe kacl Onesimus 8–22
Kas in aksafye 23–25

1 Ma sel Paul, sie mwet kapir ke sripen Christ Jesus, ac sel Timothy,
sie mwet lulalfongi wiasr —
Nu sel Philemon, su mwet kawuk ac mwet orekma wiasr,
2 ac nu sin mwet in church su tukeni in lohm sum; oayapa Apphia,
sie mutan wiasr in lulalfongi, ac Archippus, mwet wiasr in mweuni ma koluk.
3 Lela God Papa tumasr, ac Leum Jesus Christ in asot nu suwos
lungkulang ac misla.

Lungse Ac Lulalfong Lal Philemon

4 Philemon, mwet kawuk luk, pacl nukewa nga pre uh nga esam kom
na, ac nga sang kulo nu sin God luk keim.
5 Mweyen nga lohng ke lungse lom nu selos nukewa mwet lun God,
ac ke lulalfongi lom ke Leum Jesus.
6 Nga pre tuh sie sin sie lasr kewa mwet lulalfongi, fah mwe akyokye
kalem lasr ke mwe insewowo nukewa su kut eis ke sripen moul in
asruoki lasr yurin Christ.
7 Mwet kawuk saok luk, lungse lom inge akenganyeyu ac akkeyeyu
ma lulap! Kom arulana akpwaryeak insien mwet lun God nukewa.

Sie Kwafe Kacl Onesimus

8 Sripa inge oru oasr pulaik luk, oana ke nga mwet lili lom in Christ,
in sapkin ma fal kom in oru.
9 Tusruktu ke sripen lungse luk nu sum, nga tia sap, a nga ngisre
kom. Nga oru ouinge finne nga pa Paul, mwet tutafpo lun Christ Jesus,
ac inge nga oayapa sie mwet kapir ke sripal.
10 Ouinge nga siyuk sum kacl Onesimus,* su oana sie wen nutik in
Christ; tuh ke nga muta in presin nga oana sie papa tumal in ngun.
11 Sie pacl ah tuh wangin sripal nu sum, tusruktu inge oasr sripal nu
sum ac oayapa nu sik.

1:2 Col 4:17 * **1:10** ***Onesimus:*** Kalmen ine se inge in kas Hebrew pa “oasr sripa”. **1:10** Col 4:9

12 Inge nga folokunulot nu yurum, ac nunak luk kacl uh welul fahsrot.
13 Nga kena sruokilya elan wiyu muta inge, ke nga muta in presin ke sripen Wosasu, elan ku in aol kom kasreyu.
14 Tusruktu, nga tia lungse akkohsye kom in kasreyu; a nga ke kom in oru ke lungse na lom. Ke ma inge nga ac tia oru kutena ma kom fin tia insese nu kac.
15 Sahp Onesimus el tuh som liki kom ke kitin pacl tuh kom in mau ku in sifil eisal elan mutana yurum nwe tok.
16 El ne mwet kohs se lom, tuh el tia ana mwet kohs se, mweyen inge el sie mwet lulalfongi saok wiom in Christ. Yohk na pwaye sripal nu sik! Ac el fah arulana yohk pac sripal nu sum, ke el sie mwet foko lom ac oayapa sie mwet lulalfongi wiom in Leum!
17 Ke ma inge, kom fin motko mu kital tukeni in orekma se inge, kom in engan in sifilpa eisal nu yurum oana ke kom ac eisyu uh.
18 El fin tuh orala kutu ma tafongla, ku soemoul nu sum ke kutena ma, kom oakla mu ma nga ac akfalye.
19 Nga fah simis ma inge ke pouk sifacna: *Nga, Paul, ac fah moli nu sum*. (Nga tia sruk enenu in akesmakinye kom lah kom soemoul nu sik ke moul lom sifacna.)
20 Ouinge, mwet lili luk, nunak munas oru enenu se luk inge Inen Leum. Akpwaryeyuyak, oana ke kital tukeni lulalfongi ke Christ!
21 Ke nga simis ma inge nga etu na lah kom ac fah oru ma nga siyuk uh — aok, nga etu lah kom ac fah laesla in oru yohk liki.
22 Ac oayapa nga siyuk kom in akoela nien muta luk, mweyen nga finsrak mu God El ac fah topuk pre lowos an, ac folokinyuwot nu yuruwos.

Kas In Wilkas
23 Epaphras, su wiyu pac kapir ke sripen Christ Jesus, el supu lung lal nu suwos,
24 ac oayapa mwet ma wiyu orekma inge: Mark, Aristarchus, Demas, ac Luke.
25 Lungkulang lun Leum Jesus Christ in wi kowos nukewa.

1:23 Col 1:7; 4:12 **1:24** Orek 12:12, 25; 13:13; 15:37–39; Col 4:10; Orek 19:29; 27:2; Col 4:10; Col 4:14; 2 Tim 4:10; Col 4:14; 2 Tim 4:11

Leta Nu Sin Mwet
HEBREW

Tukakinyen Leta Nu Sin Mwet HEBREW

Leta se nu sin mwet Hebrew inge tuh simla nu sin sie un mwet Christian su yokyokelik alein nu selos, pwanang oasr sensen mu elos ac fuhleak lulalfongi lalos. Mwet se ma simusla leta se inge tuh srike in akkeyalos ke lulalfongi lalos, ke ma inge el fahkak lah Jesus Christ pa fahkak safla ke luman God, ac el mukena pa fahkulak pwaye. El akkalemye ma inge ke sripa yohk tolu: (1) Jesus el Wen nutin God nwe tok, su lotela akosten pwaye nu sin Papa ke mwe keok su el keok kac. Ke el pa Wen nutin God uh, el fulat liki mwet palu nukewa in Wuleang Matu, ac el fulat liki lipufan, ac oayapa Moses sifacna. (2) God El sifacna fahk mu Jesus el Mwet Tol Fulat se nwe tok, ac el fulat liki mwet tol nukewa in Wuleang Matu uh. (3) Ke sripen Jesus, sie mwet lulalfongi el ac moliyukla liki ma koluk ac sangeng ac misa. Oayapa ke sripen Jesus pa Mwet Tol Fulat, el pa ase molela pwaye. Ouiya nukewa ma mwet Hebrew elos oru in alu lalos oemeet me, ke elos kisakin kosro ac oru pac lumah saya, ma inge oana sie lemlem nu ke mwe kisa pwaye, su pa akpwayeyuk ke Jesus Christ.

Mwet sim se inge el akesmakinye mwet inge ke ouiyen lulalfongi lun mwet matu pwengpeng lalos, su ma srumunyuk ke sramsram matu lun mwet Israel (pa ke chapter 11), na el kwafe selos tuh elos in fahsr tukun mwe srikasrak wo lun mwet meet ah. Ke chapter 12, el kwafe pac selos tuh elos in oaru na nu ke safla. Elos in ngetang suiya Jesus, ac in muteng ke kutena mwe keok ac mwe kalya su ac fah sonolos. Ke saflaiyen leta se inge, oasr kas in kasru, oayapa kas in sensenkakin.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in ikasla: Christ pa fahkak na pwaye luman God 1:1–3
Christ el fulat liki lipufan 1:4—2:18
Christ el fulat lukel Moses ac Joshua 3:1—4:13
Christ el fulat liki mwet tol nukewa 4:14—7:28
Wuleang lun Christ wo liki wuleang meet ah 8:1—9:22
Mwe kisa lun Christ saok liki mwe kisa meet ah 9:23—10:39
Yohk sripen lulalfongi 11:1—12:29
Akinsewowoye God 13:1–19
Pre in kaliya 13:20–21
Kas safla 13:22–25

Kas Lun God Sin Wen Natul

1 In pacl meet ah, God El kaskas nu sin mwet matu lasr pacl na pus,
ac in ouiya pus sin mwet palu,
2 a in len safla inge, El kaskas nu sesr sin Wen natul. God El orala
kusrao ac faclu kacl, ac God El sulella tuh ma nukewa in ma lal ke safla
uh
3 Wen el kalmeak kalem wolana lun God, ac lumahl oapana luman
God, ac el sruokya faclu ac kusrao ke ku lun kas lal. Tukun el oakiya
tari inkanek in nunak munas ke ma koluk lun mwet uh, el muta
inkusrao ke lapo layot sin God, su Kulana.

Fulatlana Lun Wen Nutin God

4 Akfulatyeyuk Wen liki lipufan uh, oana ke ine se ma God El sang
nu sel fulat liki inelos.
5 Tuh God El tiana fahk nu sin kutena lipufan,
“Kom Wen nutik;
Misenge nga Papa lac tomom.”
Oayapa God El tiana fahk ke kutena lipufan,
“Nga ac fah Papa tumal,
Ac el ac fah Wen nutik.”
6 A ke God El akola in supwama Wounse se natul nu faclu, El tuh fahk,
“Lipufan lun God nukewa enenu in alu nu sel.”
7 A God El fahk ke lipufan uh,
“God El orala lipufan lal in oana eng uh,
Ac mwet kulansap lal in oana firir in e uh.”
8 Tusruktu God El fahk ke Wen:
“Tokosrai lom, O God, ac fah oan nwe tok ma pahtpat!
Kom leum fin mwet lom ke nununku suwohs.
9 Kom lungse ma suwohs, ac srunga ma sesuwos.
Pa inge sripa se God, aok God lom, El tuh sulekomla
Ac sot nu sum insewowo ac sunak arulana yohk liki
Kutena mwet su wi kom.”
10 El oayapa fahk,
“Kom, Leum God, ke mutawauk kom orala faclu,
Ac ke poum sifacna, kom orala kusrao.
11 Ma inge ac fah wanginla, a kom ac mutana;
Ma inge nukewa ac kulawi oana nuknuk uh.
12 Kom ac fah lumwani oana sie nuknuk lik,
Ac elos ac fah ayaolla oana nuknuk uh.
A kom nuna oaya ah na,
Ac moul lom wangin saflaiya.”
13 God El tiana fahk nu sin kutena sin lipufan lal:
“Muta lapo layot sik
Nwe ke na nga filiya mwet lokoalok lom
In ma loangeyen niom.”
14 Na fin ouinge, mea orekma lun lipufan uh? Elos ngun su
kulansupu God, ac El supwalosme elos in tuh kasrelos su ac eis molela.

2

Molela Na Yohk

1 Pa inge sripa se sis kut in sruokya na ku ma pwaye su kut lohng
tari kac, tuh kut fah tia tuhlac.
2 Kas su tuh itukyang nu sin mwet matu lasr sin lipufan uh kas na
pwaye, ac kutena mwet su tia fahsr kac ku tia akos uh, ac fah eis kaiyuk
ma fal nu sel.
3 Na kut ac kaing fuka kut fin tia lohang nu ke molela na yohk se
inge? Leum El tuh sifacna fahkak meet ke inkanek in molela se inge,
ac elos su tuh lohng kac elos akpwayei nu sesr lah ma inge pwaye.
4 In pacl sac pacna, God El sang mwe akpwaye lal sifacna in weang
ma loh lalos, ke El tuh oru kain in mwenmen ac ma usrnguk puspis,
ac ke El kitalik mwe kite ke Ngun Mutal, fal nu ke lungse lal.

El Su Pwenkutla Nu Ke Molela

5 God El tiana filiya tuh lipufan in leumi facl sasu se ma ac fah tuku
— aok, facl se su kut kaskaskin uh.
6 A oasr verse in Ma Simusla fahk mu:
“O God, mea mwet, tuh kom in nunku kacl;
Ac mea se mwet uh, tuh kom in saokkin?
7 Kom tuh oru elos in pusisel liki lipufan uh ke kitin pacl;
Kom sonelosi ke wolana ac sunak,
8 Ac oru tuh elos in leumi ma nukewa.”
Oasr fahkya mu God El tuh oru mwet uh in “leumi ma nukewa”; ac kalmac pa wangin ma tia wi. Tusruktu kut tiana akilen mu mwet uh leumi ma nukewa in pacl inge.
9 A kut liye Jesus, su tuh orekla in pusisel liki lipufan uh ke kitin pacl, tuh ke lungkulang lun God, elan misa ke mwet nukewa. Inge kut liye lah akfulatyeyuk el ke sie tefuro lun wolana ac sunak ke sripen misa su el keok kac.
10 Nuna fal tuh God, su orala ac karingin ma nukewa, Elan oru tuh Jesus el fah arulana fulat ke sripen keok lal, in tuh pwanma wen puspis in ipeis ke wolana lal. Tuh Jesus pa pwanulosme nu ke molela se inge.
11 El aknasnasyela mwet uh liki ma koluk lalos, ouinge Jesus, ac elos nukewa su aknasnasyeyukla, elos ma nutin Papa sefanna. Ke sripa se inge, Jesus El tia mwekin in pangnolos mwet wial.
12 El fahk nu sin God,
“Nga ac fahk nu sin mwet wiuk ke ma kom orala;
Nga fah kaksakin kom in pacl in tukeni lalos.”
13 El oayapa fahk, “Nga fah filiya lulalfongi luk in God.” Ac El oayapa fahk, “Nga pa inge, yurin tulik su God El ase nu sik.”
14 Ke sripen elos inge su el pangon “tulik” elos orekla ke ikwa ac srah, ouinge Jesus el oayapa ekla in oana elos ac moulkin moul in mwet. El oru ma inge tuh ke sripen misa lal elan ku in kunausla Devil, su oasr ku la fin misa,
15 ac in ouiya se inge el aksukosokyelosla su mwet kohs in moul lalos nufon ke sripen elos sangeng ke misa.
16 Tuh kalem na lah tia lipufan pa el kasru uh. A “El kasru filin tulik natul Abraham,” oana simla in Ma Simusla.
17 Kalmen ma inge pa el enenu in ekla in oana tulik wial uh in ouiya nukewa, tuh elan ku in Mwet Tol Fulat oaru ac pakoten lalos ke kulansap lal nu sin God, tuh mwet uh in ku in eis nunak munas ke ma koluk lalos.
18 Ac inge el ku in kasrelos su srifeyuk, mweyen el wi pac srifeyuk ac keok.

3

Jesus El Fulat Lukel Moses

1 Mwet Christian wiuk, su pangonyuk pac sin God! Kowos in nunku ke Jesus, su God El supwama tuh in Mwet Tol Fulat ke lulalfongi se ma kut fahkak kac.
2 El tuh oaru in oru ma kunal nu sin God, su tuh sulella in oru orekma se inge, oana ke Moses el tuh oaru in oru orekma kunal in lohm sin God.
3 Sie mwet musa lohm el akfulatyeyuk yohk liki lohm sac. In ouiya se pacna inge, fal in akfulatyeyuk Jesus yohk lukel Moses.

2:6 2:6–8; Psa 8:4–6

4 Aok pwaye lah lohm nukewa musaiyuk sin mwet — ac God pa
musaela ma nukewa.
5 Moses el tuh sie mwet kulansap oaru in lohm sin God, ac el tuh
kaskaskin ma su God El ac mau fahk in pacl fahsru uh.
6 A Christ El oaru oana ke el pa Wen, su leum fin lohm sin God. Kut
pa lohm sel kut fin sruokyana ku pulaik lasr ac lulalfongi lasr ke ma
kut finsrak nu kac.

Mongla Nu Sin Mwet Lun God

7 Ke ma inge, in oana ke Ngun Mutal el fahk,
"Kowos fin lohng pusren God misenge,
8 Kowos in tia akupaye insiowos, oana mwet matu lowos elos tuh
oru ke elos forla lain God,
Oana ke elos tuh oru ke len se elos tuh srikal yen mwesis.
9 Ac God El fahk, In acn mwesis uh elos tuh srikeyu,
Elos ne liye ma nga oru nu selos ke yac angngaul.
10 Ouinge nga tuh arulana toasr sin mwet ingo ac sifacna fahk,
'Pacl nukewa elos likkeke,
Ac srangesr akos ma sap luk!'
11 Nga tuh kasrkusrak selos ac orala wulela na ku luk:
'Elos ac fah tiana utyak nu in facl se ma nga akoo in sang mongla
nu selos we!' "
12 Mwet lulalfongi wiuk, kowos in arulana liyaung tuh in tia oasr sie
inmasrlowos su inse koluk ac selulalfongi, pwanang el forla liki God
moul.
13 In tia ouinge, a ke lusen na pacl ma kas se inge "Misenge," su
oan in Ma Simusla, ma nu sesr — na kowos in kasru sie sin sie len
nukewa, tuh in wangin sie suwos kiapeyukla ke ma koluk ac ekla sie
mwet likkeke.
14 Lulalfongi lasr tuh arulana ku ke kut tufahna mutawauk in eis
Christ. Lela kut in sruokya ku lulalfongi se inge nu ke safla, na kut fah
ku in mwet ipeis pwaye yurin Christ.
15 Pa inge ma fahk in Ma Simusla uh:
"Kowos fin lohng pusren God misenge,
Kowos in tia akupaye insiowos, oana mwet matu lowos elos tuh oru
Ke elos forla lain God."
16 Su mwet ma tuh lohng pusren God ac forla lainul ah? Elos pa
mwet nukewa su Moses el tuh kolla liki acn Egypt.
17 Ac su God El tuh kasrkusrak se ke yac angngaul ah? Elos su orekma
koluk, su putatla ac misa in acn mwesis ah.
18 Ke God El tuh orala wulela ku se lal ma fahk mu, "Elos ac fah tiana
utyak nu in facl se ma nga akoo in sang mongla nu selos we" — su El
tuh kaskas kac inge? Kaclos su forla lainul.
19 Ke ma inge kut liye lah elos tuh tia ku in utyak nu in facl sac
mweyen elos tuh tia lulalfongi.

4

1 Wulela se lun God inge ma pac nu sesr, tuh kut in ku in utyak ac
mongla yorol. Ke ma inge lela kut in karinganang tuh in wangin sie
suwos tia wi sun mongla sac.

3:15 Psa 95:7–8

2 Tuh kut lohng tari Pweng Wo uh oapana elos. Tusruktu wangin
sripa nu selos mweyen ke elos lohng ah, elos tiana lulalfongi.
3 Ke ma inge, kut su lulalfongi ac fah eis mongla se ma God El wulela
kac. Na oana ke El tuh fahk mu,
“Nga tuh kasrkusrak selos ac orala wulela na ku luk:
‘Elos ac fah tiana utyak nu in facl se ma nga akoo in sang mongla
nu selos we!’ ”
El tuh fahk ma inge, finne safla orekma lal ke pacl se el tuh orala faclu
ah.
4 Tuh oasr fahkiyen len se akitkosr ke sie verse in Ma Simusla, fahk
mu: “Ke len se akitkosr, God El aksafyela ma El oru ac mongla liki
orekma lal.”
5 Oasr pac fahkiyen ma se inge in kutu verse tok, fahk mu: “Elos ac
fah tiana utyak nu in facl se ma nga tuh akoo in sang mongla nu selos
we.”
6 Elos su tuh lohng Pweng Wo sac meet, elos tiana eis mongla sac,
mweyen elos tia lulalfongi. Ouinge God El fuhlela tuh in oasr mwet
saya su ac fah eis mongla sac.
7 Ma inge akkalemyeyuk ke God El sifil oakiya sie pacna len su
pangpang “Misenge.” Tukun yac puspis, El sifil kaskas kac in kas lal
David, oana ma nga fahk tari:
“Kowos fin lohng pusren God misenge,
Kowos in tia akupaye insiowos.”
8 Joshua el funu sang mongla se ma God El wulela kac inge nu sin
mwet uh, God El lukun tia sifil sramsramkin tok ke sie pac len.
9 Tusruktu ke ouinge uh, ac srakna oasr pac mongla se nu sin mwet
lun God oana mongla lun God ke len se akitkosr ah.
10 Tuh kutena mwet su eis mongla se ma God El wulela kac inge, el
ac fah mongla liki orekma lal, oana ke God El mongla liki orekma lal
uh.
11 Ke ma inge, lela kut in oru kuiyasr nufon in eis mongla sac, tuh
in fah wangin sie sesr tia orala oana elos, ke sripen wangin lulalfongi
lalos.
12 Kas lun God uh moulna ac oasr ku kac, ac kosroh liki kutena cutlass
ma oasr muta luo kac. El fakisya na nwe yen ma moul ac ngun oasr
we, yen ma kupasr ac koanon sri uh oasr we. El akilen nunak ac kena
lun inse.
13 Wangin ma ku in wikla liki God; ma orekla nukewa fin faclu oan
lemtulauk ye mutal. Ac kut nukewa fah enenu in fahkkutyak nu sel.

Jesus Mwet Tol Fulatlana

14 Oasr sie Mwet Tol Fulatlana lasr — Jesus, Wen nutin God — su som
tari nu inkusrao, yen God El oasr we. Ke ma inge, lela kut in sruokya
ku lulalfongi se su kut fahkak kac.
15 Mwet Tol Fulat se lasr inge el tia nikin pulakinyen pakomuta nu
ke mwe munas lasr uh, mweyen tuh srifeyuk el in ouiya nukewa ma
srifeyuk kut kac uh, a el tiana oru ma koluk.
16 Ke ma inge, lela kut in pulaik in utyak nu ye mutun tron lun
God, yen lungkulang oasr we, ac kut ac fah eis pakoten ac konauk
lungkulang in kasrekut ke pacl kut enenu.

5

1 Kais sie mwet tol fulat solla sin mwet uh ac srisrngiyuki tuh elan
aolulos in kulansap nu sin God, in orek kisa ac mwe sang ke sripen ma
koluk lalos.
2 Ke sripen el sifacna el munas in ouiya pus, pwanang el ku in
mongfisrasr nu sin mwet su nikin ac oru ma tafongla.
3 Ac ke sripen el sifacna el munas, el enenu in orek mwe kisa, tia nu
ke ma koluk lun mwet lal mukena, a nu ke ma koluk pac lal sifacna.
4 Wangin sie mwet sifacna sulella in eis wal lun mwet tol fulat. Pang
lun God mukena pa ac sulela sie mwet nu ke mwet tol fulat — oana ke
tuh oayang nu sel Aaron.
5 Oapana Christ — el tia sifacna sulella nu ke wal lun mwet tol fulat.
A God pa srisrngilya ke El fahk mu,
"Kom Wen nutik;
Misenge nga Papa lac tomom."
6 El oayapa fahk in sie pac verse,
"Kom ac fah sie mwet tol ma pahtpat,
In oana Melchizedek."
7 Ke Jesus el moul muta faclu, el pre ac siyuk ke pusra lulap ac tung
nu sin God, su ku in molella liki misa. Ac ke sripen pusisel ac inse
pwaye lal, God El porongel.
8 Tusruktu el ne Wen nutin God, el lotela in akos ke keok lal.
9 Ke el aksafyela ma nukewa supweyukme el nu kac, el pa ku in sang
molela ma pahtpat nu selos nukewa su aksol,
10 ac God El fahkla mu el sie mwet tol fulat, in oru orekma lun mwet
tol oana Melchizedek.

Nikmet Fuhleak In Lulalfongi

11 Yohk ma kut ku in fahk ke ma se inge, tusruktu ac upa in aketeyuki
nu suwos, mweyen kowos arulana selalkung.
12 Fal tari pacl tuh kowos in mwet luti lac — a kowos srakna enenu
mwet in luti kowos ke mwe luti ma fal nu sin mwet ma tufahna lohng
ke kas lun God. Fal kowos in mongo ke mwe mongo keke, a kowos
srakna nim titi.
13 Kutena mwet su srakna nim titi, el srakna tulik srisrik, ac wangin
etu lal ke ma pwaye ac ma tia pwaye.
14 A mongo ma keke u ma nu sin mwet matu, su ke orekma ac pahla
lal, el ku in akilen inmasrlon ma wo ac ma koluk.

6

1 Ke ma inge, lela kut in tia kalwenina mwe luti ma fal nu sin mwet
tufahna lutlutyak, a kut in fahsr nu meet nu ke mwe luti ma fal nu sin
mwet pah tari. Lela kut in tia kalwenina in oaki pwelung lun lulalfongi
ke God, ma fahk ke auliyak liki orekma wangin sripa;
2 ku ke ouiyen baptais ac ke filiya pao fin sifa; ku ke sifil moulyak
lun mwet misa ac nununku su ma nwe tok.
3 Lela kut in fahsr nu meet! Ac pa inge ma kut ac oru, fin ou lungse
lun God.
4 Ac folokinyukme fuka mwet ma sisla lulalfongi lalos, tuh elos in
sifil auliyak? Elos tuh muta ke kalem lun God meet; elos pulakin tari
mwe kite sin God me, ac wi pac ipeis ke Ngun Mutal;

5 elos pulakin tari woiyen kas lun God, ac oayapa pulakin ku lun pacl
se su ac fah tuku.
6 Na elos sisla lulalfongi lalos! Wangin mwet ku in sifil
folokunulosma tuh elos in sifil auliyak, mweyen elos sifil pacna
srupusrak Wen nutin God fin sakseng, ac akmwekinyal ye mutun mwet
uh.
7 Sie ima ma aksroksrokkinyuk ke af pacl puspis, na akkapye fahko
ma oasr sripa nu sin mwet orekma kac — ima se inge God El ac
akinsewowoye.
8 Tusruktu ima se fin akkapye kokul ac mah wet, na ac wangin sripa
— ac mau mwe sensen mweyen ku in oan ye selnga lun God, ac tok ac
fah isisyak.
9 Mwet kawuk saok lasr, kut finne kaskas ouinge, a yohk lulalfongi
lasr keiwos. Kut etu lah oasr tari mwe insewowo yuruwos ke sripen
molela su kowos eis.
10 God El tia oru ma sufal. El ac fah tia mulkunla orekma su kowos
orala, ku lungse su kowos akkalemye nu sel ke kasru lowos, su kowos
srakna oru pac nu sin mwet Christian wiowos.
11 Ma kut kena yohk uh pa kais sie suwos in kwafeang nwe ke safla,
tuh ma su kowos finsrak nu kac fah akpwayeiyuk.
12 Kut tia lungse kowos in alsrangesr, a kowos in oana elos su
lulalfongi ac muteng, na kowos fah eis ma God El wulela kac.

Wulela Ku Lun God

13 Ke God El tuh orala wulela lal nu sel Abraham, El tuh orala fulahk
lal mu El ac fah oru oana ke El wulela. Ke sripen wangin sie wal fulat
liki God, El tuh orekmakin Inel sifacna in akkeye fulahk lal.
14 El fahk, “Nga wulela nu sum lah nga ac akinsewowoye kom ac sot
fwilin tulik puspis nutum.”
15 Ke sripen muteng lal Abraham, el eis ma God El wulela kac.
16 Ke sie mwet el orala sie fulahk, el ac orekmakin inen sie su fulat
lukel, na fulahk sac ac akmisyela kain in alein nukewa.
17 Nu selos su ac eis ma God El wulela kac, God El kena tuh in arulana
kalem selos lah El ac tiana ekulla nunak lal uh; ouinge el sang fulahk
lal in weang wulela sac.
18 Ma luo inge tia ku in ekla, ac God El tia ku in kikiap kac. Ke ma
inge, nu sesr su kaing nu yorol in konauk nien molela lasr, ma inge
arulana akkeye kut tuh kut in sruokya ku finsrak se ma filiyuki ye
mutasr.
19 Finsrak se lasr inge oana sie mwe kawuk ma kawukkinya moul
lasr, su arulana ku ac pwaye. El su kut finsrak kac pa Jesus, su ac fahsr
sasla ke lisrlisr lun tempul inkusrao, nu in acn mutallana e loac.
20 Jesus El aolkutla ac utyak tari nu in acn mutal se inge meet liki
kut, ac inge el sie mwet tol fulat nwe tok in oru orekma lun mwet tol
oana Melchizedek.

7

Melchizedek, Mwet Tol

1 Melchizedek se inge el tuh tokosra lun acn Salem, ac el mwet tol lun
God Fulatlana. Ke Abraham el tuh foloko liki mweun se ma el kutangla
tokosra akosr ah, Melchizedek el tuh osun nu sel ac akinsewowoyalla.

7:1 7:1–2; Gen 14:17–20

2 Ac Abraham el tuh sang nu sel sie tafu singoul ke ma nukewa ma el
sruokya ah. (Kalmen Melchizedek pa “Tokosra lun Suwoswos”; na ke
sripen el pa tokosra lun Salem, pangpang pac el “Tokosra lun Misla.”)
3 Wangin ma simla ke papa tumal Melchizedek ku nina kial, ku
kutena fwilin mwet matu lal. Wangin pac ma simla in akkalemye isusla
ku misa lal. El oana Wen nutin God; el mwet tol na nwe tok.
4 Kowos ku in akilen lah el arulana fulat. Abraham, mwet matu
pwengpeng lasr, el sang nu sel sie tafu singoul ke ma nukewa ma el
sruokya ke mweun ah.
5 Ma Sap uh fahk mu mwet in fwilin tulik natul Levi su mwet tol,
elos enenu in eisani sie tafu singoul sin mwet Israel wialos, mwet inge
finne oayapa mwet in fwilin tulik natul Abraham.
6 Melchizedek el tia ma ke fwilin tulik natul Levi, a el tuh eis sie tafu
singoul sel Abraham ac akinsewowoyal. Abraham pa mwet se wulela
lun God oasr se.
7 Arulana kalem lah el su akinsewowoye sie mwet, el fulat liki mwet
se ma akinsewowoyeyuk.
8 Fin nu ke mwet tol uh, sie tafu singoul tuh orekeni sin mwet ma ac
misa; a funu Melchizedek, el moulna ac el pa eis sie tafu singoul sac,
oana ke Ma Simusla uh fahk.
9 Na kut ku in fahk mu ke Abraham el sang sie tafu singoul sac, Levi
(su fwilin tulik natul pa orani sie tafu singoul uh) el oayapa moli.
10 Mweyen Levi el soenna isusla in pacl sac, tuh kut ku in fahk mu el
oasr na in manol Abraham, papa matu se tumal, ke pacl se Melchizedek
el tuh sonol ah.
11 Orekma lun mwet tol ke sruf lal Levi pa sie oakwuk yohk in Ma
Sap ma tuh itukyang nu sin mwet Israel. Na, funu ku in oasr suwoswos
lun mwet ke sripen orekma lun mwet tol Levi inge, lukun tia eneneyuk
in oasr sie pacna mwet tol saya sikyak in oana Melchizedek, su tia ma
ke sruf lal Aaron.
12 Tuh ke oakwuk nu ke suleyen mwet tol fin ayaolla, na enenu pac
in oasr ayaol nu ke ma sap uh.
13 Ac Leum lasr, su ma inge fwack kacl, el ma in siena sruf, ac soenna
oasr mwet tol sikyak in sruf se lal inge.
14 Arulana eteyuk lah el tuh isusla in sruf lal Judah; ac Moses el tiana
srumun sruf se inge ke el kaskaskin mwet tol uh.

Sie Pacna Mwet Tol Oana Melchizedek

15 Ma inge sifilpa arulana kalemla; sie pacna kain mwet tol sikyak
tari su oapana Melchizedek.
16 El tuh tia orekla sie mwet tol ke sripen ma sap ku oakwuk lun sruf
lal uh, a ke ku lun moul lal ma wangin safla kac.
17 Tuh Ma Simusla uh fahk, “Kom ac fah sie mwet tol nwe tok, in
oana mwet tol Melchizedek.”
18 Ke ma inge ma sap meet ah sisila tari ke sripen ma sap sac munas
ac wangin sripa.
19 Tuh ma sap lal Moses tia ku in aksuwosyela kutena ma. Ac inge
ituku nu sesr sie finsrak su wo liki na ma kut tuh finsrak kac meet ah,
su akfototoye kut nu yurin God.
20 Sayen ma inge, oasr fulahk se God El orala. Wangin kain in fulahk
ouinge tuh orek ke srisrngiyuki mwet tol ngia.

21 A ke Jesus el tuh orekla sie mwet tol, God El orala sie fulahk ac
fahk nu sel,
“Leum El tuh orala sie wulela ku
Ac El ac fah tiana ekulla, su fahk:
‘Kom ac fah sie mwet tol nwe tok.’ ”
22 Kalmen ma inge pa Jesus el mwe akpwaye nu sesr lah ac fah oasr
sie wuleang inmasrlosr ac God su wo liki ma meet ah.
23 Oasr pac sie ma ekla: pus sunun mwet tol in pacl meet ah, mweyen
elos misa ac tia ku in sifil oru orekma kunalos.
24 A Jesus el ac moulna nwe tok, ac orekma in tol lal uh ac tia sifil
itukyang nu sin sie mwet saya.
25 Ouinge el ku in molelosla nukewa su tuku nu yurin God kacl, inge
ac nwe tok, mweyen el moul ma pahtpat tuh elan siyuk nu sin God
kaclos.
26 Ke ma inge, Jesus pa kain Mwet Tol Fulat se ma kut enenu. El
mutal; wangin mwatal ac wangin ma fohkfok in el. El srisrila liki
mwet koluk, ac akfulatyeyuk el nu yen fulatlana inkusrao.
27 El tia oana mwet tol fulat ngia; el tia enenu in orek kisa ke len
nukewa — nu ke ma koluk lal sifacna meet, na tufah nu ke ma koluk
lun mwet uh. El oru kisa sefanna, ke pacl sefanna in akfalye pacl
nukewa, ke el kisakunul sifacna.
28 Ma Sap lal Moses uh srisrngi mwet sesuwos elos in mwet tol fulat;
a wulela se lun God wi fulahk sac, ma orekla tukun Ma Sap uh, pa
orekmakinyuk in sulela Wen natul nu ke mwet tol fulat, ac Wen se
inge suwoswoslana nwe tok.

8

Jesus Mwet Tol Fulat Lasr

1 Kalmen ma nukewa ma kut fahk inge pa oasr sie Mwet Tol Fulat
ouinge lasr, su muta lapo layot ke tron lun God Fulatlana inkusrao.
2 El oru orekma lun Mwet Tol Fulat in acn Mutal Na Mutal, aok, ke
iwen aktuktuk na pwaye, su tulokinyukyak sin God ac tia sin mwet.
3 Mwet tol fulat nukewa srisrngiyuki in orek kisa ke kosro ac mwe
sang nu sin God, ke ma inge Mwet Tol Fulat lasr uh enenu in oasr pac
ma el kisakin.
4 El funu muta fin faclu el lukun tiana sie mwet tol, mweyen oasr
mwet tol in oru mwe kisa oana ma sapkinyuk ke Ma Sap lun mwet
Jew.
5 Ke elos oru orekma lun tol uh, elos etai na ac lumahla mukena ma
orek inkusrao. Oapana ma Moses el tuh oru ah. Ke el akoo in orala
iwen aktuktuk mutal, God El tuh fahk nu sel, “Srike kom in oru ma
nukewa in oana srikasrak ma akkalemyeyuk nu sum fineol ah.”
6 A inge, orekma kunen mwet tol su itukyang nu sin Jesus, yohk sripa
liki kunokon ma itukyang nu sin mwet tol ngia — oapana ke wuleang
su el orala inmasrlon God ac mwet lal uh wo liki na wuleang se meet
ah, mweyen God El oakiya wuleang se inge fin ma su ac fah akwoye
moul lun mwet uh wo liki meet ah.
7 Wuleang se meet ah funu ku in orala sripa ma orekla nu kac uh,
lukun tia enenu in oasr sie pac.
8 Tusruktu God El konauk tuh oasr tafongla lun mwet lal uh ke El
tuh fahk,
“Len ac fah tuku

Ke nga ac sifilpa oakiya sie wuleang sasu yurin mwet Israel, ac
yurin mwet Judah.
9 Ac fah tia oana wuleang se su nga tuh orala yurin mwet matu lalos
Ke len se nga tuh sruokya paolos, ac kololosla liki acn Egypt.
Elos tiana fahsr fal nu ke wuleang se su nga tuh orala yorolos,
Ouinge nga ngetla lukelos.
10 Leum God El fahk ouinge, Pa inge wuleang se ma nga ac orala yurin
mwet Israel
In pacl fahsru:
Nga ac fah filiya ma sap luk in nunak lalos
Ac simusla insialos.
Nga ac fah God lalos,
Ac elos fah mwet luk.
11 Wangin sie selos ac fah enenu in fahk nu sin mwet in mutunfacl sel,
Ku fahk nu sin mwet wial,
'Kom in etu Leum God.'
Mweyen elos nukewa ac eteyu,
Sin mwet srisrik nwe ke mwet lulap.
12 Nga fah mulkunla ma koluk lalos,
Ac tia sifil esam ma sutuu lalos."
13 Ke God El sramsram ke sie wuleang sasu, El oru tuh wuleang se meet
ah in mahi; ac kutena ma su mahi ac kulawi, ac fah sa na wanginla.

9

Alu Faclu Ac Alu Inkusrao

1 Wuleang se meet ah oasr ma sap nu ke alu, ac oayapa sie acn in
alu ma orekla sin mwet.
2 Oasr lohm nuknuk se tulokyak, acn lik kac pangpang Acn Mutal.
In lohm se inge, oasr nien lam se, ac tepu se neinyen bread ma
kisakinyukla nu sin God.
3 Tukun mwe lisrlisr se akluo uh pa lohm nuknuk se ma pangpang
Acn Mutal Na Mutal.
4 Ma oan infukil se inge pa loang gold se ma in sang esukak mwe
keng we, oayapa Tuptup in Wuleang nukla ke gold nufon, su nein sufa
gold soko neinyen manna, wi pac sikal soko lal Aaron ma sra ah tuh
srunak kac ah, oayapa eot luo ma ma sap uh simla fac.
5 Ma tufahlla luo oan fin Tuptup se inge, akilenyen acn God El muta
we, ac posohksok laltal asrosrelik fin acn se ma nunak munas ke ma
koluk uh orek we. Tusruktu srikla pacl se inge in aketeya ma inge
nukewa.
6 Pa inge luman takinyen ma inge. Len nukewa mwet tol uh ac som
nu ke lohm nuknuk se ma oan lik, in oru orekma kunalos.
7 Tusruktu mwet tol fulat mukena pa ac utyak nu ke infukil se akluo,
ac el ac utyak nu loac pacl sefanna ke yac se. El ac us srah ma el ac
kisakin nu sin God kacl sifacna, ac oayapa ke ma koluk ma mwet uh
orala ke elos tia akilen mu ma koluk.
8 Ngun Mutal el luti arulana kalem ke oakwuk inge lah inkanek nu
ke Acn Mutal Na Mutal tiana ikakla ke lusen na pacl ma lohm se ma
oan lik ah srakna orekmakinyuk.
9 Ma inge oana sie mwe akul in akkalemye ma orek in pacl inge.
Kalmeya pa mwe sang ac kosro ma kisakinyuk nu sin God tia ku in
aksuwosye insien mwet ma tuku in alu,

10 mweyen ma inge ma na ke mwe mongo, mwe nim ac ouiya nu
ke aknasnas. Lumah inge nukewa ma na nu ke likin mwet uh, su ac
orekmakinyuk na nwe ke God El orala oakwuk sasu lal.

11 A Christ el tuku tari tuh elan Mwet Tol Fulat nu ke ma wo su oasr
yorosr. Lohm nuknuk se ma el utyak nu loac fulat liki ac suwohs liki
— tia ma orek ke poun mwet, aok, tia sie sin ma orekla faclu.
12 Ke Christ el fahsr sasla lohm nuknuk sac ac utyak nu in Acn Mutal
Na Mutal ke pacl sefanna in akfalye pacl nukewa, el tiana us srahn
nani ku srahn cow mukul mwe kisa; a ke srahl sifacna el ase nu sesr
molela ma pahtpat.
13 Srah ke nani ac cow mukul ac apat ke cow fusr ma isisyak uh,
mwet tol uh muta osrokang nu fin mwet ma tia nasnas fal nu ke
oakwuk ke alu lun mwet Jew, na ma inge aknasnasyalosla liki ma elos
fohkfok kac.
14 Fin ac pwaye, na lupa kac yokiyen ma srahn Christ ac ku in oru!
El eisalang sifacna nu sin God oana sie mwe kisa suwoswos ke Ngun
su moul ma pahtpat. Srahl ac aknasnasyela nunak nukewa lasr liki
alyalu wangin sripa, tuh kut fah kulansapu God moul.

15 Ke sripa se inge, Christ pa orala wuleang sasu se inge, tuh elos su
pangonyuk tari sin God fah eis mwe insewowo su ac oan ma pahtpat,
su God El wulela tari kac. Ma se ma oru in ouinge uh pa oasr sie su
misa tari in aksukosokyela mwet uh liki ma sufal su elos tuh orala ke
elos srakna muta ye wuleang se meet ah.

16 Fin nu ke oakwuk nu ke pwepu in usru uh, enenu in oasr
akpwayeya lah mwet se ma simusla uh el misa tari.
17 Tuh sie pwepu in usru, wangin ku kac mwet se ma orala uh fin
srakna moul; ac fah oasr ku la mwet se orala uh fin twe misa.
18 Pa inge sripa se oru oasr ku ke wuleang se meet ah, mweyen srah
tuh orekmakinyuk.
19 Ma se meet, Moses el fahkak nu sin mwet uh ke ma sap nukewa
ma simla in Ma Sap uh. Toko el eis sie lesak hyssop ac sie nuknuk
srusra orekla ke kulun kosro, ac twenya ke srahn cow mukul ac nani
ma karyak ke kof, ac sang aksroksrokye book limlim ke Ma Sap ac
oayapa mwet nukewa.
20 Ac el fahk, “Pa inge srah su mwe akkeyala wuleang su God El sap
kowos in akos uh.”
21 In ouiya sacna, Moses el osrokang pac srah nu fin lohm nuknuk
mutal sac, ac nu fin kufwa nukewa ma orekmakinyuk ke alu uh.
22 In oakwuk lun Ma Sap, akuran ma nukewa ac aknasnasyeyuk ke
srah, ac wangin ma koluk fah tuleyukla, fin wangin srah ukuiyukla.

Christ El Sifacna Kisakunul In Eela Ma Koluk

23 Ma inge nukewa orek in etai na ouiya ma orek inkusrao, na
pa enenu in aknasnasyeyuk in lumah inge ma akkalemyeyuk tari.
Tusruktu ouiya na pwaye inkusrao enenu mwe kisa ma wo liki na
ma inge.
24 Tuh Christ el tia utyak nu in Acn Mutal ma orekla sin mwet, su
orek in etai ouiya na pwaye uh. El som nu inkusrao, ac el muta we
inge in kwafe kacsr ye mutun God.

25 Ke Mwet Tol Fulat lun mwet Jew el utyak nu in Acn Mutal Na Mutal
ke yac nukewa, el us srahn kosro. A Christ el tia utyak in kisakunul
sifacna ke pacl pukanten,
26 mweyen funu ouinge el lukun keok pacl puspis oe ke mutaweyen
orekla faclu me. El tia oru ouinge, a inge ke apkuran in safla faclu, el
sikyak ke pacl sefanna mwe akfalye pacl nukewa, in eela ma koluk ke
el sifacna kisakunulla.
27 Oakiyuki tuh kais sie mwet in misa pacl se, na toko elos fah
nununkeyuk sin God.
28 In ouiya se na inge, Christ el oayapa sifacna kisakunul pacl se, in
eela ma koluk lun mwet puspis. El ac fah sifil sikyak pacl se akluo, tia
tuh elan sifil orekma ke ma koluk, a in tuh molelosla su soanel.

10

1 Ma Sap lun mwet Jew uh tia sie mwe srikasrak kalem ku suwohs
nu ke ma na pwaye uh — lumah se na ma in akilenya ma wo su ac
sikyak in pacl fahsru. Kain in kisa sefanna orek na pacl nukewa, yac
nu ke yac. Ke ma inge, Ma Sap uh tia ku in aksuwosyela mwet su oru
mwe kisa inge tuh elos in fototo nu sin God.
2 Mwet su alu nu sin God funu nasnasla na pwaye liki ma koluk lalos,
elos lukun tia sifil pula mwatan ma koluk, na kain in kisa nukewa ac
tui, tia sifil orek.
3 A ke kisa uh orek ke yac nukewa, mwe na akesmakinye mwet uh
ke ma koluk lalos.
4 Mweyen srahn cow mukul ac nani tiana ku in eela ma koluk.
5 Ke sripa se inge, ke Christ el tuh akola in tuku nu faclu, el fahk nu
sin God:
“Kom tia lungse mwe kisa ac mwe sang,
A kom akoela sie mano nu sik.
6 Kom tia insewowo ke kosro ma fonna isisyak fin loang uh,
Ku ke mwe kisa in eela ma koluk.
7 Na nga fahk, ‘O God, nga pa inge
In oru ma lungse lom,
Oana ke simla keik in book in Ma Sap.’ ”
8 El fahk meet mu, “Kom tia lungse ku insewowo ke mwe kisa ac mwe
sang, ku ke kosro ma isikyukyak fin loang uh, ac ke kisa in eela ma
koluk.” El fahk ouinge finne mwe kisa inge nukewa orek fal nu ke Ma
Sap.
9 Na el tufah fahk, “O God, nga pa inge, in oru ma lungse lom.” Ouinge
God El sisla mwe kisa nukewa ma orek meet, ac El sang kisa lun Christ
in aolla.
10 Ac ke sripen Jesus Christ el oru ma lungse lun God, kut nukewa
aknasnasyeyukla liki ma koluk, ke sripen el sifacna kisakin manol pacl
sefanna in akfalye pacl nukewa.
11 Mwet tol nukewa lun mwet Jew uh elos oru orekma kunalos len
nukewa, ac oru kain in kisa se na pacl nukewa. Tusruktu mwe kisa
inge tiana ku in eela ma koluk uh.
12 A Christ el oru kisa sefanna nu ke ma koluk, su ma na nwe tok,
na el muta ke lapo layot sin God.
13 El muta we ac soano pacl se ma God El ac oru tuh mwet lokoalok
lal in oana sie ma loangeyen nial.

14 Ke mwe kisa sefanna el aksuwosyalosla nwe tok su aknasnasyeyuk
tari liki ma kolok.
15 Ac Ngun Mutal el oayapa orek loh nu sesr ke el fahk mu,
16 “Leum God El fahk, Pa inge wuleang se ma nga ac oru yorolos
Ke len su ac fah tuku:
Nga ac fah filiya ma sap luk insialos
Ac simusla in nunak lalos.”
17 Na El fahk, “Nga ac fah tia sifil esam ma koluk ac orekma sufal lalos.”
18 Ouinge ke ma koluk uh iyukla tari, sie mwe kisa nu ke eela ma koluk
uh tia sifil eneneyuk.

Lela Kut In Kalukyang Nu Yurin God

19 Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi, oasr sukosok lasr inge in
utyak nwe in Acn Mutal Na Mutal ke sripen misa lun Jesus.
20 El ikasla nu sesr sie inkanek sasu, sie inkanek nu ke moul, ma
sasla luin lisrlisr sac, aok, ke manol sifacna.
21 Oasr mwet tol fulat se lasr su ma kunal pa in leumi lohm sin God
inkusrao.
22 Ke ma inge lela kut in kalukyang nu yurin God ke inse pwaye ac
lulalfongi pwaye, ke inse su aknasnasyeyukla tari liki ouiya koluk, ac
mano su oulyukla tari ke kof nasnas.
23 Lela kut in sruokyana ku finsrak se su kut fahkak inge, mweyen
kut ku in lulalfongi lah God El ac oru oana ma El wulela kac.
24 Lela kut in arulana nunku ke sie sin sie, ac akasrui in akkalemye
lungse lasr nu sin sie sin sie ac in oru ma wo.
25 Lela kut in tia fuhleak tukeni lasr nu ke pacl in alu, oana ke kutu
mwet uh oru. A kut in akkeye sie sin sie yohk liki meet, oana kowos
liye tuh Len lun Leum apkuranme.
26 Kut fin sulela in oru na ma koluk tukun ma pwaye uh akkale-
myeyuk tari nu sesr, na wangin mwe kisa ac ku in eela ma koluk lasr.
27 Ac wangin ma kut ku in oru sayen soano ac sangeng ke nununku
se su ac fah tuku, oayapa ke e upa se ma ac fah kunauselosla su lain
God!
28 Kutena mwet su seakos Ma Sap lal Moses uh ac anwuki, ac wangin
pakoten nu sel fin koneyukyak tuh na oasr mwatal ke sripen mwe loh
lun mwet luo ku pus liki.
29 Na mea ac orek nu sin mwet se su kwase Wen nutin God; su
aklusrongtenye srah in wuleang lun God ma aknasnasyalla liki ma
koluk; su kaskas enum lain Ngun in kulang? Nunku lah fuka lupan
mwe keok ac fal nu sin mwet se inge!
30 Tuh kut etu El su fahk, “Nga ac fah foloksak, nga fah moli”, ac su
oayapa fahk, “Leum El ac fah nununku mwet lal.”
31 Sie mwe sangeng na lulap mwet se fin putatyang nu inpoun God
moul!
32 Esam ouiya ma orek nu suwos in pacl meet ah, ke pacl se kalem
lun God tufahna tolkowosyak. Kowos tuh keok ke ma puspis, tusruktu
kowos tiana kutangyukla ke ma upa inge.
33 Oasr pacl mwet uh kaskas koluk keiwos ac orekowos koluk ye
mutun mwet uh, ac kutu pacl uh kowos wi ipeis ke mwe keok ma orek
nu sin mwet ngia.

34 Kowos wi pac pulakin keok lun mwet kapir, ac ke sruoh ma lowos
nukewa, kowos mutangla ac tia toasr kac, mweyen kowos etu lah
srakna oasr ma lowos su wo liki ma inge, su ac oanna nwe tok.
35 Ke ma inge, kowos in pulaik ac tia fuhleak, mweyen pulaik lowos
ac sot sie mwe moul na yohk.
36 Kowos enenu in muteng, kowos in mau oru ma lungse lun God ac
eis ma su El wulela kac.
37 Tuh oana ke Ma Simusla uh fahk,
"Kitin pacl na lula,
Na el su ac tuku el fah tuku;
El fah tia paht.
38 Mwet suwoswos luk elos ac lulalfongi ac moul;
A kutena selos fin forla likiyu,
Nga ac fah tia insewowo sel."
39 Kut tia oana mwet ma forla ac tuhlac. Oasr lulalfongi lasr, pwanang
kut ac fah moliyukla.

11

Lulalfongi

1 Kalmen lulalfongi pa kut etu suwohs ke ma su kut finsrak nu kac,
ac oasr mwe akpwayeye lasr ke ma su kut tia ku in liye.
2 Ke sripen lulalfongi lun mwet matu lasr meet ah, God El insewowo
kaclos.
3 Lulalfongi pa oru kut in etu lah kusrao ac faclu orekla ke kas lun
God, ac tuh ma su ku in liyeyuk orekla ke ma su tia ku in liyeyuk.
4 Ke sripen lulalfongi lal, Abel el tuh oru sie mwe kisa nu sin God su
wo liki mwe kisa lal Cain. Ke sripen lulalfongi lal, God El insewowo
sel ac oakalla mu el sie mwet suwoswos, mweyen God El insewowo ke
mwe sang lal ah. Ke sripen lulalfongi lal, Abel el ne misa, ma el oru
uh srakna kaskas nu sesr.
5 Ke sripen lulalfongi lal Enoch, oru el tia pula misa, a utukyak el
nu yurin God. Wangin mwet ku in konalak, mweyen God El usalak nu
lucng. Ma Simusla uh fahk mu meet liki utukyak Enoch nu lucng, el
tuh akinsewowoye God.
6 Wangin mwet ku in akinsewowoye God fin wangin lulalfongi lalos.
Tuh kutena mwet su tuku in alu nu sin God, el enenu in lulalfongi lah
pwaye oasr God moul se, ac El oru wo nu selos su sokol.
7 Lulalfongi lal Noah pa oru elan lohng kas in sensenkakin lun God
nu sel ke ma ac tuku tok, su el tia ku in liye. El akos God ac orala oak
soko, su el ac sou lal moulla kac. Ke sripen ma el oru inge, Noah el
akkalemye lah faclu koluk, ac el pa sie su aksuwosyeyuk yurin God ke
sripen lulalfongi lal.
8 Lulalfongi lal Abraham pa oru el akos ke God El tuh pangnol elan
som nu in sie facl su God El tuh wuleang mu El ac sang nu sel. El tuh
som liki facl sel ac tia etu lah el ac som nu ya.
9 Ke sripen lulalfongi lal, el muta oana sie mwet sac in facl se su God
El wulela nu sel kac. El tuh muta in lohm nuknuk oapana Isaac ac
Jacob, su oayapa eis wulela sac pacna sin God.
10 Tuh Abraham el tuh soano siti se su God El ac fah lumahla ac
musaela — sie siti su pwelung kac ac fah oan ma pahtpat.

11 Lulalfongi lal Abraham pa oru elan tuh ekla papa se el finne
arulana matuoh, ac Sarah el mutan talap se. El tuh lulalfongi God
lah El ac oru ma El wulela kac.
12 Abraham el finne apkuranna in misa, tulik puspis ac fwil puspis
tuku kacl me, oana pisen itu inkusrao, ac pisen puk su tia ku in
oekyukla weacn uh.
13 Mwet inge nukewa lulalfongi nwe ke na elos misa, a elos tiana eis
ma God El wulela kac. Tusruktu elos liye ma inge ke oan yen loessula
ac elos insewowo kac, ac elos sifacna fahk lah elos mwet sac nu in acn
inge, ac mwet fahsr su muta sayen acn selos fin faclu.
14 Elos su kaskas ouinge elos oru tuh in kalem lah elos suk sie facl
su ac ma lalos sifacna.
15 Elos tia nunku na ke facl se ma elos fahsr liki. Elos funu nunku
na kac, lukun oasr na pacl wo lalos in folokla.
16 Elos tia nunku ouinge, a elos kena konauk sie facl ma ac wo liki,
aok facl se inkusrao. Ke ma inge God El tiana mwekin tuh elos in
pangnol God lalos, mweyen El akoela tari siti se nu selos.
17 Lulalfongi lal Abraham pa oru el eisalang Isaac, wen se natul, tuh
in sie mwe kisa ke God El srikal. Abraham pa God El tuh orala wulela
lal nu se ah, a Abraham el tuh akola na elan kisakunla wen sefanna
natul ah.
18 God El tuh fahk nu sel meet, “Fwilin tulik puspis nga wulela nu
sum kac ac fah tuku kacl Isaac me.”
19 Abraham el tuh nunku mu God El ku in akmoulyalak Isaac liki
misa, na kut ku in fahk mu Abraham el sifilpa eisal Isaac liki misa.
20 Lulalfongi lal Isaac pa oru elan wulela nu sel Jacob ac Esau ke
mwe insewowo su ac fah tuku in pacl tok uh.
21 Lulalfongi lal Jacob pa oru el akinsewowoye tulik luo natul Joseph
meet liki el misa. El fungyang nu fin sikal lal ac alu nu sin God.
22 Lulalfongi lal Joseph, ke el apkuran in misa, oru elan sramsram ke
som lun mwet Israel liki facl Egypt, ac ke ma elos in oru ke srel tukun
el misa.
23 Lulalfongi lun papa ac nina kial Moses oru eltal okanulla ke malem
tolu tukun el isusla ah. Eltal liye lah tulik na oasku se pa el, ac eltal tia
sangeng in seakos ma sap lun tokosra.
24 Lulalfongi lal Moses ke pacl se el matula, oru el srangesr in
pangpang el wen nutin acn natul tokosra Egypt.
25 El sifacna sulela in keok yurin mwet lun God, liki na in pwarkin
ma koluk ke kitin pacl.
26 El nunku tuh el fin keokkin mwe akkoluk ma orek pac nu sin
Christ, ac yohk sripa liki mwe kasrup nukewa lun facl Egypt, tuh el
nunkala yohk ke ma lacne su el ac fah eis tok.
27 Lulalfongi lal Moses pa oru el som liki acn Egypt ac tia sangeng ke
kasrkusrak lal tokosra. El srunga folokla, mweyen oana elan liye God,
su tia ku in liyeyuk.
28 Lulalfongi lal pa oru el tuh oakiya Kufwen Alukela. El sap in
mosrweyukla mutunoa uh ke srah, tuh Lipufan su ac uniya wounse
mukul in fah tia uniya wounse nutin mwet Israel.
29 Lulalfongi lun mwet Israel pa oru elos in ku in fahsr sasla luin
Meoa Srusra oana elos in fahsr na fin acn pao; ac ke mwet Egypt elos
srike in oru oana, na elos walomla inkof uh.

30 Lulalfongi lun mwet Israel pa oru pot in acn Jericho tuh mukukla
tukun mwet Israel elos fahsr rauni ke len itkosr.
31 Lulalfongi lal Rahab, mutan kosro* sac, pa oru el tia wi anwuki
yurin mwet ma seakos God, mweyen el tuh kulang in kasru mwet
kalngeyuk lun Israel.
32 Mea pac nga ac fahk? Sufalla pacl ngan srumun kacl Gideon,
Barak, Samson, Jephthah, David, Samuel, ac mwet palu ah.
33 Ke sripen lulalfongi lalos elos tuh mweuni mutunfacl saya ac
kutangulosla. Elos oru ma suwohs, ac eis ma God El wulela kac. Elos
kaliya oalin lion uh,
34 konela firir lulap, ac kaingkunla misa ke cutlass. Elos tuh munas,
a ekla ku; elos pulaik ke mweun, ac kutangla un mwet mweun lun
mutunfacl saya.
35 Ke lulalfongi lun kutu mutan uh, elos sifil eis sou lalos ma misa ac
sifil akmoulyeyukyak.
A kutu mwet tia lungse in sukosokla, na elos lungkin in misa ke keok,
elos in mau ku in sifil moulyak nu ke sie moul wo liki.
36 Kutu selos aksruksrukiyuk ac sringsring, ac kutu kapiri ke sein ac
sisiyang nu in presin.
37 Ac kutu pac tatngal nu ke misa, kutu tahtaelik nu ke ip luo, ac kutu
anwuki ke cutlass. Kutu forfor ac wangin ma in nukum sayen kulun
sheep ac nani — elos sukasrup, akkeokyeyuk ac orek koluk,
38 ac faclu kupansuwolla nu selos! Elos forfor wel yen mwesis ac
fineol, ac muta in luf pe eol uh ac luf infohk uh.
39 Arulana akilenyuk mwet inge nukewa in Ma Simusla ke sripen
lulalfongi lalos. Tusruktu elos tiana eis ma God El wulela kac,
40 mweyen oasr akoo lun God nu selos ac oayapa nu sesr su wo liki.
Ac akoo lal pa elos in wikutyang, tuh kut in tukeni aksuwosyeyukla.

12

God Papa Tumasr

1 A funu kut, oasr un mwet loh na lulap sin mwet lulalfongi inge su
raunikutla. Ke ma inge lela kut in sisla ma nukewa ma ikus kut uh,
ac ma koluk ma liksreni na sruokkuti, ac lela kut in moniyukyang in
kasrusr lasr su oan ye mutasr uh.
2 Lela kut in suilya na Jesus, su kol kut ac aksuwosye lulalfongi lasr.
El finne ac misa fin sakseng a el tiana fuhleak! A ke sripen engan su
el akwot nu kac, el pilesrala mwekin lun misa fin sakseng, ac inge el
muta lapo layot ke tron lun God.
3 Nunku ke ma upa ma orek nu sel; ac ma el mutangla ke sripen
srunga lulap lun mwet koluk nu sel! Ke ma inge kowos in tia munasla
ac fuhleak.
4 Tuh ke kowos alein lain ma koluk, kowos soenna sun alein ma ac
oru in anwuki kowos.
5 Ya kowos mulkunla kas in akku su God El fahk nu suwos ke kowos
ma natul?
"Wen nutik, kom in arulana loang ke pacl Leum El aksuwosye kom,
Ac kom in tia inse toasr ke El kai kom.
6 Tuh Leum El aksuwosye mwet nukewa su El lungse,

* **11:31** ***mutan kosro:*** sie mutan su eis molin kosro lal uh. Liye ke Kalmen Kutu Kas In Bible.

Ac sang kai nu selos nukewa su El eis tuh in ma natul."
7 Kowos in muteng ma kowos keok kac oana kai lun sie papa; keok
lowos an akkalemye lah God El orekowos oana ma natul. Mea, na
oasr sie tulik ma papa tuma uh tia kai?
8 Fin tia kaiyuk kowos, oana ke orek nu sin tulik natul nukewa uh,
kalmac pa kowos tia ma natul na pwaye, a kowos oana temti.
9 Kut fin nunku nu ke papa tumasr fin faclu uh, elos kai kut ac kut
sunakunulos na. Ouinge, arulana fal kut in akpusiselye kut nu sin
Papa tumasr in Ngun, tuh kut in moul!
10 Papa tumasr faclu uh elos kai kut ke kitin pacl, fal nu ke liye lalos;
a God El kai kut tuh in wo nu sesr, tuh kut in ipeis ke mutal lal.
11 Ke pacl ma kaiyuk kut uh, kut ac liye oana in ma aksupwarye
kut ke pacl sac, ac tia ma in akenganye kut. Tusruktu tok, elos su
aksuwosyeyuk ke kain kaiyuk inge elos kosrani moul in misla lun sie
moul suwohs.

Kas In Luti Ac Sensenkakin
12 Ke ma inge kowos in asroela po totola lowos, ac akkeyala inti
rarrar lowos!
13 Sikalani in fahsr ke inkanek suwohs, tuh ne osaksak in fah tia
munasla, a in kwela.
14 Kowos in srike in moul in misla yurin mwet nukewa, ac srike in
moulkin sie moul mutal, mweyen wangin mwet ku in liye Leum el fin
tia moul ouinge.
15 Liyaung tuh kowos in tia forla liki lungkulang lun God. Tia lela
kutena suwos in ekla oana soko sak mwen su kapak ac oru kain in
lokoalok puspis inmasrlowos.
16 Nimet lela kutena mwet in moulkin lumah fohkfok lun kosro, ku
pilesru moul in ngun in el oana Esau, su kitala mwe usru in wounse
lal ke ahlu in mongo se.
17 Ac tok, oana ke kowos etu, el tuh siyuk papa tumal in akinse-
wowoyal; tusruktu folokinyukla el mweyen wangin ma el ku in oru in
ekulla ma el orala tari, el nwe tung ac suk in wola.
18 Kowos tia oana mwet Israel, su tuh tuku nu ke ma su elos ku in
pula, aok nu Fineol Sinai yen oasr e firir we, ac lohsr lulap, ac eng upa,
19 ac pusra lulap ke mwe ukuk, ac pusren God ke El kaskas. Ke mwet
uh lohng pusra sac elos kwafe tuh elos in tia sifil lohng,
20 mweyen elos tia ku in muteng ma sapkinyuk nu selos, ma fahk
mu, "Kutena mwet, ku finne kosro soko, fin pusralla eol uh, kowos fah
tanglal nwe ke el misa."
21 Ma elos liye inge arulana aksangengyalos, pwanang Moses el fahk,
"Sangeng luk uh oru nga rarrar!"
22 A funu kowos, kowos tuku nu Fineol Zion, ac nu ke siti lun God
moul, Jerusalem inkusrao, yen tausin puspis lipufan oasr we.
23 Kowos tuku nu ke tukeni engan se lun un mwet pangpang wounse
nutin God, su inelos simla tari inkusrao. Kowos tuku nu yurin
God su nununku mwet nukewa, ac nu yurin ngunin mwet wo su
aksuwosyeyukla tari.
24 Kowos tuku nu yurin Jesus, mwet akiwe su oakiya wuleang sasu
inmasrlon God ac mwet uh, ac nu ke srah in aknasnas su kaskas ke
ma su wo liki ma srahl Abel tuh kaskas kac.

25 Ke ma inge kowos liyaung tuh kowos in tia srunga porongo pusren
el su kaskas. Elos su tuh srangesr lohng pusren el su fahkak kas lun
God fin faclu, elos tuh kofla kaingkunla. Na faska kut — kut ac kaingla
fuka kut fin tia lohng el su kaskas inkusrao me!
26 In pacl meet ah, pusral osrokak faclu, tusruktu inge El wulela ac
fahk, "Ke nga ac sifilpa osrokak faclu, kusrao ac wi pac."
27 Kas se inge, "sifilpa" arulana akkalemye lah ma orekla nukewa ac
fah usrusryak ac sisila, tuh ma su tia ku in usrusryak in oanna.
28 Ke ma inge, lela kut in sang kulo, mweyen kut eis tari sie tokosrai
su tia ku in mokleyukla. Lela kut in sang kulo ac alu nu sin God ke sie
ouiya su ac akinsewowoyal, ke sunak ac arulana akfulatyal;
29 mweyen pwaye lah God lasr El oana sie e ma ku in kunausla ma
nukewa.

13

Ma Su Akinsewowoye God

1 Kowos in sikalani na in lungse sie sin sie oana ke kowos sou sefanna
in Christ.
2 Esam in eis mwet sac nu in lohm suwos ke kulang. Oasr mwet
tuh oru ouinge, ac solauk lipufan nu in lohm selos ke elos tia etu lah
lipufan.
3 Esamulos su muta in kapir, oana kowos in welulos muta in kapir.
Esamulos pac su keok, oana kowos in welulos keok.
4 Payuk uh enenu in sunakinyuk sin mwet nukewa, ac mwet payuk
uh enenu in inse pwaye nu sin sie sin sie. God El ac fah nununkalos
nukewa su moul in elahn kosro.
5 Kowos in tia nunkun mani, a kowos in falkin ma oasr yuruwos, tuh
God El fahk, "Nga ac fah tiana fahsr liki kom; nga fah tiana siskomla."
6 Ke ma inge kut ku in pulaik in fahk,
"Leum El kasreyu,
Nga fah tiana sangeng.
Mea mwet ac ku in oru nu sik?"
7 Esam mwet kol lowos meet, su tuh fahkak kas lun God nu suwos.
Esamak ouiyen moul ac misa lalos, ac etai ouiyen lulalfongi lalos.
8 Jesus Christ el tia ekyek — el oana sie, ekea, misenge, ac nu tok ma
pahtpat.
9 Nikmet lela kutena kain in mwe luti sutuu in kifuskowosla liki
inkanek pwaye uh. Wo tuh insiasr in akkeyeyuk ke lungkulang lun
God, ac tia ke kut akos ma sap ke mwe mongo. Elos su akos ma sap
inge tiana eis kasru kac.
10 Mwet tol su oru orekma kunalos ke iwen aktuktuk lun mwet Jew
uh, wangin suwohs lalos in mongo ke kutena mwe kisa ma orek ke
acn in alu lasr uh.*
11 Mwet tol fulat lun mwet Jew el ac us srahn kosro nu in Acn Mutal
Na Mutal in tuh oru mwe kisa nu ke eela ma koluk; tusruktu monin
kosro inge isisyak likin acn in aktuktuk.
12 Ke sripa se inge Jesus el oayapa misa likin siti uh, in tuh
aknasnasye mwet uh liki ma koluk lalos ke srahl sifacna.

* **13:10** ***mwe kisa ma orek ke acn in alu lasr uh:*** Liye verse 15 ac 16 in chapter se inge.

13 Ke ma inge, lela kut in som nu yorol nu likin siti uh, ac welul
keokkin mwe akmwekin ma tuh orek nu sel.
14 Tuh wangin siti kawil sesr fin facl se inge. Kut tawi na siti se su
ac fah tuku.
15 Ouinge lela kut in kaksakin God inen Jesus pacl nukewa tuh in
oana mwe kisa lasr — sie mwe kisa ma tuku ke oalin kutena mwet su
fahkulak Jesus tuh el Leum.
16 Nikmet mulkunla in oru ma wo ac in kasru sie sin sie, tuh pa inge
mwe kisa ma God El insewowo kac.
17 Kowos in akos mwet kol lowos ac fahsr tukun ma elos sapkin
nu suwos. Elos tia tui in karingin ngunuwos, mweyen elos enenu in
akkalemye nu sin God fokin orekma lalos. Kowos fin aksolos, elos ac
engan in oru ma kunalos; a kowos fin tia, na elos ac orekma ac toasr.
Na fin ouinge, ac fah wangin kasru nu suwos kac.
18 Kowos in tia tui in pre kacsr. Kut pulakin na pwaye lah wangin ma
sufal lasr, mweyen kut kena tuh orekma lasr in suwohs pacl nukewa.
19 Ac nga kwafe ma lulap tuh kowos in pre nu sin God tuh Elan sa
in supweyuwot nu yuruwos.

Pre In Aksafye

20 God El akmoulyalak Jesus Leum lasr liki misa. El mwet Shepherd
Fulat lun sheep uh ke sripen el aksororye srahl in oakiya sie wuleang
kawil.
21 Lela tuh God lun misla in sot ma wo nukewa ma kowos enenu
in oru ma lungse lal, ac Elan orekma in kut tuh kut fah oru ma
su akinsewowoyal. El fah oru ma inge ke Jesus Christ, su fal in
kaksakinyuk nwe tok ma pahtpat! Amen.

Kas Safla

22 Nga kwafe suwos, mwet wiuk in lulalfongi, kowos in mongfisrasr
in porongo kas in akkeye luk inge; tuh leta se nga simusla inge tiana
loes.
23 Nga ke kowos in etu lah Timothy, mwet wiasr, el ikakla liki kapir. El
fin sa in tuku, nga ac fah usal elan wiyu ke nga ac fahsrot nu yuruwos.
24 Sang lung lasr nu sin mwet kol lowos an kewa, ac nu sin mwet lun
God nukewa. Mwet lulalfongi wiasr in acn Italy elos supu pac lung
lalos nu suwos.
25 Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

Leta Sel
JAMES

Tukakinyen Leta Sel JAMES

Leta Sel James inge orani kas in luti puspis, ma simla nu sin "mwet lun God nukewa su fahsrelik fin faclu nufon." (1:1) Mwet simusla el orekmakin kain in mwe srikasrak puspis in akkalemye nu sin mwet uh ke etauk ma fal in kol mwet Christian ke ouiyen nunak ac orekma lalos. El fahkak kas in luti ke mwe nunak yohk inge: kasrup ac sukasrup, mwe sruhf, elah wo, srisri, lulalfongi ac orekma, orekmakinyen loh, lalmwetmet, amei, inse fulat ac inse pusisel, suk mwatan mwet ngia, konkin, muteng, ac pre.

Sie ma srumunyuk yohk in leta se inge pa mwet Christian enenu in akkalemye lulalfongi lalos ke orekma lalos.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1
Lulalfongi ac lalmwetmet 1:2–8
Kasrup ac sukasrup 1:9–11
Mwe srike ac mwe sruhf 1:12–18
Lohng ac oru 1:19–27
Kas in sensenkakin mwet liki srisri 2:1–13
Lulalfongi ac orekma 2:14–26
Loun sie mwet Christian 3:1–18
Sie mwet Christian ac faclu 4:1—5:6
Kutu pac mwe luti 5:7–20

1 Ma sel James, sie mwet kulansap lun God ac lun Leum Jesus Christ:
Paing mwet lun God nukewa su fahsrelik fin faclu nufon.*

Lulalfongi Ac Lalmwetmet

2 Mwet lulalfongi wiuk, ke kain in mwe srike puspis sun kowos,
kowos in oakla mu ma inge mwe insewowo nu suwos,
3 tuh kowos etu lah ke pacl se lulalfongi lowos kutangla fin mwe
srike inge, saflaiya muteng lowos uh yokelik.
4 Kowos in sruokyana muteng lowos nwe ke safla, in tia munasla,
tuh kowos in suwohs ac fal in ouiya nukewa, ac wangin ma kowos
sufalla kac.
5 Tusruktu kutena suwos fin enenu in akyokye lalmwetmet lal, enenu
elan pre nu sin God, su ac fah sang nu sel; mweyen God El tia srowohsr
a El insewowo in sang yohk nu sin mwet nukewa.
6 Ac ke pacl kowos pre, kowos enenu in lulalfongi ac in tia alolo. Elos
su alolo elos oana noa in meoa su tuhyak ac eng uh pahlela.
7 Mwet ouinge in tia nunku mu elos ac eis kutena ma sin Leum.
8 Elos tafu luo in nunak lalos, ac seokak in ma nukewa.

Sukasrup Ac Kasrup

9 Sie mwet Christian su sukasrup enenu in engan lah God El
akfulatyalak,

---

* **1:1** ***mwet kulansap lun God … faclu nufon:*** James el tuh luma fahsrelik lun mwet Christian inge nu ke sruf singoul luo lun Israel ma oayapa tuh akfahsryeyukelik sin mwet lokoalok lalos.

10 ac mwet Christian se su kasrup el enenu pac in engan lah God El
ac akpusiselyal. Tuh mwe kasrup lal uh ac fah wanginla oana sie ros
inima uh.
11 Fulen faht uh ke ac takak ac fulokla mah inima uh, na ros kac uh
ac putatla ac wanginla katoiya. In lumah sacna, mwet kasrup se ac
fah mwella ke el forfor ac oru orekma lal.

Mwe Srike Ac Mwe Sruhf

12 Insewowo mwet se su oaru na ke pacl srikeyuk el, tuh ke pacl se
el kutangla ma upa inge, God El ac fah sang nu sel tefuro lun moul,
tuh pa inge ma God El wuleang nu selos su lungse El.
13 Mwet se fin srifeyuk, elan tia fahk, "Mwe sruhf se inge ma sin God
me," tuh God El tia srifeyuk ke ma koluk, ac El tia pac srife mwet uh.
14 A mwet se el srifeyuk ke sripen lungse lal sifacna, su amakunulla
nu ke ma koluk ac el sruhfla.
15 Ac ke kena koluk lal kui in el, ac oswela ma koluk lulap; ac ke ma
koluk inge yokelikna, ac kololla nu ke misa.
16 Mwet kawuk saok luk, kowos in tia kiapweyukla!
17 Mwe kite wo ac fal nukewa, tuku lucng me; ma inge tuku sin God
me su orala kalem nukewa inkusrao, ac su tiana ekyek pwanang lohsr
uh tiana sikyak.
18 Ke lungse lal sifacna El oswekutla ac ase moul nu sesr ke kas pwaye
lal, tuh kut fah oana fahko se meet inmasrlon ma orekla lal nukewa.

Lohng Ac Oru

19 Mwet kawuk saok luk, esam ma se inge! Mwet nukewa enenu in
sa lohng, a tia sa in kaskas, ac tia pac sa in kasrkusrakak.
20 Mweyen ke mwet uh kasrkusrak, elos tia ku in orala sripa
suwoswos lun God.
21 Ke ma inge, sisla elah fohkfok nukewa ac orekma koluk nukewa.
Ac kowos in akpusiselye kowos nu sin God, ac eis kas ma El oakiya
insiowos, su ac ku in molikowosla.
22 Kowos in oru oana ma kas lun God uh fahk, ac tia lohng mukena;
tuh kowos fin lohng ac tia oru, kowos sifacna kiapwekowos.
23 Kutena mwet su lohng na kas ac tia moulkin, el oana mwet se ma
ngetang ac liye lumahl in selngun uh.
24 Tukun el liye tari, el ac som ac sa na mulkunla lah fuka lumahl.
25 Kutena mwet su arulana lohang nu ke ma sap wowo su ak-
sukosokye mwet uh, ac el kwafeang in nunku na kac, ac el tia lohng
mukena ac mulkunla, a el orekmakin — mwet ouinge uh God El ac fah
akinsewowoye in ma el oru.
26 Ya oasr mwet nunku mu el akfalye oakwuk lun alu uh? El fin tia
karingin lohul, ac wangin sripen alu lal ac el sifacna kiapwella.
27 Alu pwaye ac nasnas ye mutun God Papa pa inge: in karinganang
tulik mukaimtal ac katinmas su muta in ongoiya, ac sifacna liyaung
tuh ma koluk lun faclu in tia akfohkfokye kom.

2

Mwet Christian In Tia Srisri

1 Mwet kawuk luk, ke kut mwet lulalfongi in Leum lasr Jesus Christ,
Leum lun wolana, kowos in tia srisri, ku sule mwet ke lumahlos.

1:10 1:10–11; Isa 40:6–7

2 Fin pa mwet kasrup se el ring gold ac nukum nuknuk wowo utyak
nu ke tukeni se lowos, ac mwet sukasrup se wi pac utyak ac el nukum
nuknuk mihsasa.
3 Kom fin akfulatye mwet se ma nukum nuknuk wowo ac fahk nu sel,
“Muta fin mwe muta wowo se inge,” a kom fahk nu sin mwet sukasrup
sac, “Tu inse ingo, ku muta infohk uh sisken niuk,”
4 ya kom tia sifacna oru in oasr mwatum ke kom srisri ac nununku
mwet ke ouiya sufal?

5 Mwet kawuk saok luk, kowos in porongo! God El sulela mwet
sukasrup fin faclu tuh elos in kasrup in lulalfongi, ac in ipeis ke
tokosrai se su El wuleang kac nu sin mwet su lungse El.
6 A kowos pilesru mwet sukasrup! Ya tia mwet kasrup pa akkolukye
kowos ac uskowosyak nu in nununku?
7 Elos pa mwet ma kaskas enum ke ine wolana se su itukot nu suwos
ac kowos ekin.
8 Ma se ma wo ac suwohs kowos in oru uh pa akos ma sap lun
Tokosrai, su simla in Ma Simusla: “Kom fah lungse mwet tulan lom
oana ke kom lungse kom sifacna.”
9 A kowos fin srisri, kowos orekma koluk, ac Ma Sap uh ac
nununkekowos oana mwet kunaus ma sap.
10 Kutena mwet su srike in karinganang ma sap nukewa a el
kunausla sie, oasr mwatal kac nufon.
11 Tuh El su fahk, “Nik kom kosro,” El oayapa fahk, “Nik kom akmas.”
Kom finne tia kosro, kom srakna sie mwet kunausla ma sap, kom fin
akmas.
12 Kowos in kaskas ac orekma oana mwet su etu lah God El ac
nununku mwet fal nu ke ma sap su ase sukosok.
13 Tuh ke God El ac nununku mwet uh, ac fah wangin pakomuta lal
nu sin mwet su tia pakoten; a mwet se su pakoten el ac fah kutangla
nununku.

Lulalfongi Ac Orekma

14 Mwet lulalfongi wiuk, mea sripa sie mwet el fin fahk mu oasr
lulalfongi lal, a orekma lal tia akpwayei? Lulalfongi sac ku in molella?
15 Fin oasr mwet lulalfongi wiasr, mukul ku mutan, su enenu nuknuk
ac wangin ma nalos.
16 Mea sripa sie suwos fin fahk nu selos, “God Elan akinsewowoye
kom! Kom in fusrfusr ac kihp!” — kom fin tia sang mwe enenu lun
manolos?
17 Oapana lulalfongi uh: el fin mukena ac wangin orekma wi, na
lulalfongi sac misa.

18 Sahp oasr sie mwet ac fahk mu, “Lulalfongi oan sum ac orekma
oan sik.” Na nga ac topuk ac fahk, “Akkalemye lulalfongi lom sayen
orekma. Ac nga ac akkalemye nu sum lulalfongi luk ke orekma luk.”
19 Ya kom lulalfongi lah oasr God sefanna? Wona! Demon uh elos
lulalfongi pac, ac rarrar ke sangeng.
20 Kom sie mwet lalfon! Ya kom lungse in oasr mwe akpwayeye nu
sum lah lulalfongi sayen orekma wanginna sripa?

2:8 Lev 19:18 **2:11** Exo 20:14; Dut 5:18; Exo 20:13; Dut 5:17

21 Abraham, papa matu tumasr meet ah, el aksuwosyeyuk fuka ye
mutun God? Ke sripen orekma lal, ke el kisakunul Isaac, wen natul,
fin loang uh.
22 Kom tia akilen? Lulalfongi lal ac orekma lal tukenina orekma.
Lulalfongi lal aksuwosyeyuk ke orekma lal.
23 Na akpwayeyuk Ma Simusla se inge: "Abraham el lulalfongi God,
ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakalla sie mwet suwoswos." Ouinge
pangpang el kawuk lun God.
24 Inge, kowos liye lah sie mwet el aksuwosyeyuk yurin God ke
orekma lal, ac tia ke lulalfongi lal mukena.
25 Oapana Rahab, mutan kosro sac — God El tuh oakal sie mwet
suwoswos ke sripen orekma lal, ke el tuh kulang nu sin mwet
kalngeyuk lun Israel ac kasrelos ke el supwalosla in kaing ke soko
pacna inkanek.
26 Na oana ke mano sayen ngun el misa, ouinge lulalfongi sayen
orekma el misa.

3

Loun Mwet

1 Mwet lulalfongi wiuk, in tia pus suwos weang mwet luti, tuh kowos
etu lah kut mwet luti uh fah nununkeyuk upa liki mwet ngia.
2 Kut nukewa tafongla pacl puspis. Tusruktu fin oasr mwet tia
tafongla ke kas lal, el sie mwet suwohs su ku in leumi manol nufon.
3 Kut kapriya mwe kuhf se nu in oalin horse uh in sang kifasul elan
akos kut ac fahsr nu yen kut lungse fahsr nu we.
4 Nunku pac ke oak nes lulap uh, finne yohk ac el kasrusr ke eng
upa uh, ac ku in kifusyuk ke kitin ikwik na srisrik, ac ku in kasrusr nu
kutena acn ma captain el lungse in som nu we.
5 Ouinge loh uh: ma na srisrik se, a el ku in konkin ke ma lulap.
Nunku ke insak na lulap se ac ku in firirla ke kitin firir na srisrik!
6 Ac loh uh el oana sie e. El oana sie faclu ma sessesla ke ma sutuu, su
oan in manosr ac osralik ma koluk in manosr nufon. El ku in furreak
moul lasr nufon ke sie e na ngeng ma tuku in hell me.
7 Ku in akmunayeyuk kain in kosro nukewa, ac mwet uh akmunaye
tari kosro lemnak ac won, ma orakrak ac ik.
8 Tusruktu soenna oasr sie mwet ku in akmunaye loh uh — ma na
koluk se ac koflana kifusyukla, sessesla ke pwasin in misa.
9 Kut orekmakin loh uh in sang kulo nu sin Leum ac Papa tumasr, ac
oayapa in selngawi mwet wiasr, su orekla in lemluman God.
10 Kas in sang kulo ac kas in selnga tukeni illa liki oalu sefanna. Mwet
wiuk, tiana wo in ouinge!
11 Kof loslos ac kof taek tia ku in tukeni sororme liki unon in kof
sefanna.
12 Mwet lulalfongi wiuk, sak fig soko tia ku in fokla tuh olive pa
fahko, ac oa in grape tia ku in fokla tuh fig pa fahko uh. Unon in kof
kifinte tia ku in use kofonot.

Lalmwetmet Lucng Me

2:21 Gen 22:1–14 **2:23** Gen 15:6; 2 Chr 20:7; Isa 41:8 **2:25** Jos 2:1–21

13 Ya oasr sie inmasrlowos su oasr etauk ac lalmwetmet yoro? Elan
akpwayei ke moul wo lal, ac ke orekma wo el orala ke inse pusisel ac
lalmwetmet.
14 Tusruktu insiom fin sessesla ke sok, srunga, ac nunku kac
sifacna, nik kom orekma koluk in kisrung ma pwaye ke kom konkin
lalmwetmet lom.
15 Lalmwetmet ouinge tia ma tuku lucng me, a ma lun faclu — tia
ma lun ngun, a ma lun Devil.
16 Yen ma oasr sok ac nunku kac sifacna we, fohs ac kain in ma koluk
nukewa oasr pac we.
17 Ma se meet ke lalmwetmet lucng me uh pa nasnas; el oayapa misla,
okak, ac kulang; sessesla ke pakoten ac fahko wo puspis; wangin srisri
ac kutasrik.
18 Mwet iwe elos yukwiya fita lun misla, na elos ac fah kosrani fahko
lun misla, su pa suwoswos.

4

Akawuki Nu Sin Faclu

1 Tuku ya me anwuk ac akukuin inmasrlowos inge? Ma inge tuku
liki kena lowos nu ke mwe pwar koluk, su amei na in kowos.
2 Kowos mwel ma lun mwet ac koflana eis, oru kowos akola in akmas;
yokla nunkunma suwos, ac ke kowos tia ku in eis na kowos akukuin
ac anwuk. Kowos tia eis ma kowos lungse mweyen kowos tia siyuk sin
God kac.
3 Ac pacl kowos siyuk uh kowos tiana eis, mweyen sripa lowos uh
koluk. Kowos siyuk ke ma kowos in orekmakin nu ke pwar lowos
sifacna.
4 Tiana pwaye insiowos nu sin God! Ya kowos tia etu lah kowos
fin mwet kawuk lun faclu, kalmac pa kowos mwet lokoalok lun God?
Kutena mwet su lungse ma lun faclu el sifacna oru elan mwet lokoalok
lun God.
5 Nik kowos nunku mu sutuu uh Ma Simusla ma fahk mu, “God El
lemtai ngun se su El filiya in kut.”
6 Tusruktu lungkulang se su God El ase, el ku liki na. Oana Ma
Simusla uh fahk, “God El lainulos su inse fulat, a El sang lungkulang
nu selos su pusisel.”
7 Ke ma inge, eiskowosyang sifacna nu sin God. Kowos in lain Devil,
ac el fah kaingkin kowos.
8 Kowos in kalukyang nu yurin God, ac El ac fah apkuranwot nu
yuruwos. Ohlla pouwos, kowos mwet koluk! Aknasnasye insiowos,
kowos mwet wosounkas!
9 Kowos in arulana asor, ac tung ac mwemelil; ekulla israsr lowos an
nu ke tung, ac engan lowos nu ke inse toasr!
10 Akpusiselye kowos sifacna ye mutun Leum, ac El fah akfulatye
kowos.

Kas In Sensenkakin Lain Nununkeyen Mwet Christian Wiasr

11 Mwet wiuk in lulalfongi, kowos in tia kaskas in sufan sie sin sie.
Kutena mwet su sufan mwet lulalfongi wial ku nununkal, el lain Ma
Sap ac orek nununku nu kac. Kom fin nununku Ma Sap, na kom tila
sie su akos Ma Sap, a kom mwet nununku se.

4:6 Soa 3:34

12 God mukena pa orala Ma Sap ac orek nununku. El mukena ku in
molela ac kunausla. Su kom an ku in nununku mwet wiom?

Kas Ir Sensenkakin Lain Tungak

13 Ac inge porongeyu, kowos su fahk mu, "Misenge ku lutu kut ac
som nu ke sie siti ac muta we yac se, sramtauk sie business lasr ac
konauk mani na yohk."
14 A kowos tia ku in etu lah moul lowos ac fuka lutu! Kowos oana
sie kulasr, su sikyak ke kitin pacl na wanginla.
15 Ma fal kowos in fahk pa inge: "Fin oh lungse lun God, kut fah
moul ac oru ma se inge, ku ma se ingo."
16 A inge kowos inse fulat ac tungak. Koluk kain konkin inge kewa.
17 Ke ma inge, nu sel su etu in oru wo a el tia oru, ac ma koluk se lal.

5

Kas In Sensenkin Mwe Kasrup

1 Ac inge, kowos mwet kasrup, porongeyu! Kowos in tung ac
mwemelil ke mwe ongoiya su ac tuku nu fowos!
2 Mwe kasrup lowos kulamla, ac nuknuk lowos mongola ke watil.
3 Gold ac silver lowos nukla ke ras, ac ras se inge ac fah sie mwe
loh lain kowos, su ac fah kangla ikowos oana e uh. Kowos elosak mwe
kasrup in len safla inge.
4 Kowos tia moleang molin orekma lun mwet orekma inima lowos
ah. Porongo torkaskas lalos! Pusren tung lun mwet su sifeni fokin ima
lowos sun insren God, Leum Kulana.
5 Moul lowos fin faclu sessesla ke mwe kasrup lulap ac mwe engan.
Kowos sifacna akfatye kowos nu ke len in anwuki.
6 Kowos lusla ac uniya mwet wangin mwata, ac elos tiana lain kowos.

Mongfisrasr Ac Pre

7 Ke ma inge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in mongfisrasr nwe ke
pacl Leum el ac tuku. Liye luman mongfisrasr lun sie mwet ima ke el
soano na ima lal in fokkakin fahko wowo kac. El mongfisrasr na in
soano af in taknelik* ac af in kosrani.†
8 Kowos enenu in wi pac mongfisrasr ac akkeye insiowos, tuh len in
tuku lun Leum apkuran.
9 Mwet lulalfongi wiuk, nik kowos torkaskas lain sie sin sie, tuh God
Elan tia nununkekowos. Mwet Nununku El apkuran — El akola na in
utyak.
10 Mwet kawuk luk, esam mwet palu puspis su fahkak ke Inen Leum.
Elos in mwe srikasrak nu suwos mweyen elos nwe keok ke ma puspis
a elos mongfisrasr na.
11 Kut pangon mu elos mwet engan mweyen elos mutangla mwe
keok nu selos. Kowos lohng ke muteng lal Job, ac kowos etu luman
kasreyuk lun Leum nu sel ke saflaiya. Tuh Leum El sessesla ke kulang
ac pakoten.
12 A yohk liki ma nukewa, mwet lulalfongi wiuk, kowos in tia fulahk
ke pacl kowos orek wulela. Nikmet fulahk ke inkusrao ku faclu ku ke

---

5:2 ***5:2–3*** Mt 6:19 **5:4** Dut 24:14–15 * **5:7** ***af in taknelik:*** pangpang "af meet", pa ke malem in October ac November. † **5:7** ***af in kosrani:*** pangpang "af tok", pa ke malem in April ac May. **5:11** Job 1:21–22; 2:10; Psa 103:8

kutena ma saya. Fahk na “Aok” ke ma ac aok, ac “Mo” ke ma ac mo, na God El ac fah tia nununkekowos.
13 Fin oasr mwet inmasrlowos su oasr in ongoiya, el enenu in pre.
Fin oasr mwet su engan, el enenu in on ke on in kaksak.
14 Fin oasr mwet mas, el enenu in suli mwet kol lun church, su fah
pre kacl ac mosrwella ke oil in olive ke Inen Leum.
15 Pre su orek ke lulalfongi fah akkeyala mwet mas. Leum El fah
taksalak elan kwela, ac fin oasr ma koluk el orala, ac fah nunak munas
nu sel.
16 Ke ma inge, kowos in fahkak ma koluk lowos nu sin sie sin sie, ac
pre ke sie sin sie, tuh kowos fah ku in kwela. Pre lun sie mwet suwohs
arulana kalem ku kac.
17 Elijah el mwet se oapana kut. El pre ke inse pwaye tuh in fah
wangin af, na wangin af putati nu faclu ke yac tolu tafu.
18 Na el sifilpa pre, ac af na matol tuku inkusrao me, ac faclu sifil
isus fahko.
19 Mwet lulalfongi wiuk, sie suwos fin fahsr liki inkanek pwaye, ac
sie pac suwos sifil folokunulma,
20 esam na ma se inge: kutena mwet su folokonma sie mwet koluk
liki tafongla lal, el molela ngunin mwet koluk sac liki misa, ac oru tuh
in oasr nunak munas ke ma koluk puspis.

5:12 Mt 5:34–37 **5:14** Mk 6:13 **5:17** 1 Tok 17:1; 18:1 **5:18** 1 Tok 18:42–45

Leta Se Meet Sel PETER

Tukakinyen Leta Se Meet Sel PETER

Leta Se Meet Sel Peter inge simla nu sin mwet Christian su fahsrelik nu tafunyen epang in Asia Minor, ac in leta se inge pangpang elos "mwet sulosolla lun God." Sripa yohk lun leta se inge pa in akkeye insien mwet ma ac riti uh, su pulakin ma upa ac mwe akkeok ke sripen lulalfongi lalos. Mwet se sim inge el akesmakinyalos ke Pweng Wo ke Jesus Christ, su misa, moulyak, ac wulela mu el ac sifil foloko, ac ma inge pa sang finsrak yohk nu selos. Ke sripen ma kalem inge, elos enenu in muteng mwe keok nu selos uh, ac lulalfongi lah ma inge mwe srike kuiyen lulalfongi lalos, oayapa elos in etu lah ac fah oasr mwe moul itukyang nu selos ke "Len se ma Jesus Christ el ac sikme."

Wi pac kas in akku lal nu ke pacl in ongoiya uh, mwet se ma simis leta se inge el oayapa kwafe nu sin mwet ma ac riti uh tuh elos in moul oana mwet su ma lun Christ.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Kas in akesmakinye ke inkanek in molela lun God 1:3–12
Kas in kwafelos nu ke moul mutal 1:13—2:10
Ma kunen mwet Christian in pacl in keok 2:11—4:19
Moul pusisel ac kulansapu mwet ngia 5:1–11
Kas in aksafye 5:12–14

1 Ma sel Peter, mwet sap lun Jesus Christ —

Nu sin mwet sulosolla lun God su fahsrelik ac mwet sac in acn Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, ac Bithynia.

2 God Papa El sulekowosla fal nu ke oakwuk lal, ac Ngun lal akmutalye kowos tuh kowos in mwet lal, ac kowos in akos Jesus Christ, ac aknasnasyeyukla ke srahl.

Lungkulang ac misla in arulana yokelik in kowos.

Sie Finsrak Su Moul

3 Lela kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum lasr Jesus Christ! Ke sripen pakoten lulap lal, El ase nu sesr sie moul sasu ke El akmoulyalak Jesus Christ liki misa. Ma se inge nwekkutla ke sie finsrak moul.

4 Ouinge kut tawi nu ke pacl se kut ac eis kasrpen mwe insewowo su God El karingin nu sin mwet lal uh. El karingin ma inge nu suwos in kusrao, yen ma ac tia ku in kulawi, ku kolukla, ku efla.

5 Ma inge ma lowos su, ke sripen lulalfongi lowos, God El karingin kowos ke ku lal nu ke molela lal su akola in akkalemyeyuk ke pacl safla uh.

6 Kowos in engan ke ma inge, kowos finne enenu in asor ke kitin pacl inge ke sripen kain in mwe srike puspis ma kowos keok kac.

7 Sripen mwe srike inge pa in suk lah lulalfongi lowos an ku na. Finne gold, su ku in kunausyukla, ac srikeyuk ke e. Ouinge lulalfongi lowos, su arulana saok liki gold, ac fah srikeyuk pac, in liyeyuk kuiya.

Na kowos fah eis kaksak ac wolana ac sunak ke Len se ma Jesus Christ
el ac sikme.
8 Kowos finne soenna liyal, a kowos lungse el. Ac kowos lulalfongel,
kowos finne tia liyal inge. Ke ma inge kowos engan ma lulap ke sie
engan su sessesla ke ma wolana, su kas uh tia ku in aketeya,
9 mweyen inge kowos eis molela nu ke ngunuwos, su pa sripen
lulalfongi lowos in el.
10 Mwet palu elos tuh arulana oaru in suk kalmen lango se inge, ac
elos orek palu kac lah ac fah mau sie mwe sang lun God nu suwos.
11 Elos tuh srike in konauk lah pia pacl sac, ac fuka luman tuku lun
len sac. Pa inge pacl se ma Ngun lun Christ su oan in elos tuh srisrngi
nu kac, ke mwe keok su Christ el ac enenu in keok kac, ac wolana se
su ac tuku toko.
12 God El akkalemye nu sin mwet palu inge lah orekma lalos uh tia
ma ac wo nu selos sifacna, a ma nu suwos, ke elos kaskaskin ma su
kowos tufahna lohng inge sin mwet utuk kas su fahkak Pweng Wo ke
ku lun Ngun Mutal, su supweyuk inkusrao me. Pa inge ma lipufan uh
elos kena wi kalem kac.

God El Pangon Kut Nu Ke Moul Mutal

13 Ke ma inge, akola nunak lowos an nu ke orekma. Kowos in ngusrik
ac arulana finsrak nu ke mwe insewowo su ac fah itukot nu suwos ke
Jesus Christ el ac sikme.
14 Kowos in akos God, ac tia lela moul lowos an in sifil forla nu ke
lungse lowos oana ke pacl se kowos srakna nikin.
15 A kowos in mutal in ma nukewa kowos oru an, oana ke God su
pangon kowos El mutal.
16 Ma Simusla uh fahk, “Kowos in mutal, mweyen nga mutal.”
17 Kowos fahk mu “Papa tumasr” ke kowos pre nu sin God, su
nununku mwet nukewa ke srikasrak sefanna, fal nu ke orekma lun
kais sie mwet. Ouinge kowos in orekmakin pacl lula lowos fin faclu in
sunakunul.
18 Tuh kowos etu ma su tuh aksukosokye kowos liki moul wangin
sripa ma tutafma sin papa matu tomowos meet ah. Tia kutu ma su ac
ku in kunanula oana silver ku gold;
19 a ke srah saoklana lun Christ, su oana soko lamb su wangin kutena
ma koluk ke manol.
20 God El nuna sulella meet liki orekla faclu, ac tufahna fwackyuk
Christ in len safla inge ke sripowos.
21 Ke el, kowos lulalfongi in God, su akmoulyalak liki misa ac sang
wolana nu sel. Ouinge lulalfongi ac finsrak lowos an oan in God.
22 Inge, ke sripen akosten lowos nu ke ma pwaye, kowos aknas-
nasyekowosla ac etala in moulkin lungse nu sin mwet lulalfongi
wiowos, na kowos in arulana lungse sie sin sie ke insiowos nufon.
23 Tuh ke sripen kas moul lun God su ac oan ma pahtpat, kowos
sifilpa isusla, oana tulik nutin El su moul lal uh kawil, ac tia ma nutin
mwet ma moul lalos uh sukawil.
24 Tuh Ma Simusla uh fahk,
“Mwet e nukewa oana mah uh,
Ac wolana nukewa lalos oana ros inima uh.
Mah uh ac uli, ac ros uh putatla,

1:16 Lev 11:44–45; 19:2 **1:24** 1:24–25; Isa 40:6–8

25 A kas lun Leum God ac fah oan nwe tok."
Kas se inge pa Pweng Wo su fwackyak nu suwos.

2

Eot Moul Ac Mutanfahl Mutal

1 Ke ma inge kowos in sisla liki kowos kain in ma koluk nukewa; tia
sifil kikiap, ku kaskas wosounkas, ku sok, ku kas in akkolukye sie sin
sie.
2 Kowos in oana tulik tufahna isusla, malu pacl nukewa nu ke sronin
titi mutal lun Ngun, tuh ke kowos nim kowos in kapak ac moulla.
3 Oana ke Ma Simusla uh fahk, "Kowos sifacna konauk woiyen
kulang lun Leum God."
4 Kowos in fahsr nu yurin Leum, eot moul su mwet uh pilesrala, a
God El sulela ac aksaokye.
5 Kowos in fahsru oana eot moul, ac lela in orekmakinyuk kowos
in musaela tempul lun ngun, yen ma kowos ac fah kulansap oana
mwet tol mutal in sang mwe kisa su mwe akinsewowoye God, ac
akkalemyeyuk nu suwos sin ngun lal ke Jesus Christ.
6 Tuh Ma Simusla uh fahk,
"Liye, nga sulela sie eot saok,
Su nga ac filiya tuh in eot in sruwasrik in Zion;
Ac kutena mwet su lulalfongi ke el, ac fah tiana auli."
7 Eot se inge yohk sripa nu suwos su lulalfongi; a nu selos su tia
lulalfongi:
"Eot se su mwet musa sisla mu wangin sripa
Ekla pa yohk sripa oemeet uh."
8 Ac sie pac Ma Simusla uh fahk,
"Pa inge eot se ma ac oru mwet uh in tukulkul,
Eot se ma ac oru elos in ikori."
Elos tukulkul mweyen elos tia lulalfongi ke kas sin God me; ma inge
fal nu ke oakwuk lun God kaclos.
9 Tuh kowos pa mutanfahl se ma suleyukla, mwet tol lun Tokosra, sie
mutanfahl mutal, mwet lun God sifacna, suleyukla in sulkakin orekma
wo lun God, su pangonkowosme liki lohsr nu ke kalem wolana lal.
10 Meet kowos tuh tia mwet lun God, a inge kowos mwet lal. Meet
kowos tia etu ke pakoten lun God, a inge kowos eis tari pakoten lal.

Mwet Kohs Lun God

11 Mwet kawuk luk, su moul oana mwet sac ac mwet fufahsryesr fin
faclu, nga kwafe tuh kowos in sisla ma koluk su monuwos kena nu
kac, su mweun lain moul in ngun.
12 Ouiyen moul lowos inmasrlon mwet selulalfongi uh enenu in
arulana wo, elos fin mau akkolukye kowos ac fahk mu kowos mwet
orekma koluk, elos ac akilen orekma wo lowos uh, ac kaksakin God ke
Len se El ac tuku uh.
13 Ke sripen Leum, kowos in akos mwet kol nukewa fin faclu — nu
sin Tokosra Fulat, tuh el fulat oemeet,
14 ac nu sin governor uh, su srisrngiyuk sin Tokosra Fulat tuh elos
in kalyei mwet orekma koluk, ac kaksakin mwet orekma wo.

2:3 Psa 34:8 **2:6** Isa 28:16 **2:7** Psa 118:22 **2:8** Isa 8:14–15 **2:9** Exo 19:5–6; Isa 43:20; Exo 19:5; Dut 4:20; 7:6; 14:2; Tit 2:14; Isa 43:21; Isa 9:2 **2:10** Hos 2:23

15 Tuh God El lungse kowos in tulokinya sramsram lalfon lun mwet
nikin, ke orekma wo lowos.
16 Kowos in moul oana mwet sukosok, tusruktu nimet orekmakin
sukosok lowos in afinya kutena ma koluk, a kowos in moul oana mwet
kohs lun God.
17 Kowos in sunakin mwet nukewa, ac lungse mwet lulalfongi
wiowos, ac akfulatye God, ac sunakin Tokosra Fulat.

Keok Lun Christ, Sie Mwe Srikasrak Nu Sesr

18 Kowos mwet kulansap, kowos in akos mwet kacto lowos an, ac
arulana akfulatyalos — tia nu selos na su kulang ac nunak wo keiwos,
a nu selos pac su kou.
19 Kowos fin mutangla ngal lun mwe keok su tia fal in orek nu suwos,
mweyen kowos akilen lah pa inge ma lungse lun God nu suwos, ma
inge ac mwe insewowo nu suwos.
20 Tuh mwe mea in kaksakinyuk kom, kom fin muteng ke anwuk ma
orek nu sum ke sripen kom orala sie ma koluk? A kom fin muteng mwe
keok su orek nu sum ke kom oru ma wo, God El ac fah akinsewowoye
kom.
21 Pa inge ma God El pangon kowos nu kac, tuh Christ sifacna el
tuh keok keiwos ac oakiya sie mwe srikasrak nu suwos tuh kowos fah
fahsr in falkal.
22 Wangin ma koluk el orala, ac wangin kas kikiap lohngyuk sel.
23 Ke mwet uh fahk kas in akkolukyal, el tia topkolos ke kas koluk;
ke el keok, el tia fahk kutena kas in aksangeng, a el eisalang nu sin
God, El su nununku suwohs.
24 Christ el sifacna usla ma koluk lasr in manol nu fin sakseng, tuh
kut in wi ma koluk lasr uh misa ac moulkin moul suwoswos. Kowos
kwela ke sripen kinet kacl.
25 Kowos tuh oana sheep su tuhlac, tusruktu inge folokinyukme
kowos tuh kowos in fahsr tukun Mwet Shepherd, su karingin
ngunuwos.

3

Mutan Payuk Ac Mukul Payuk

1 In ouiya sacna, mutan payuk kowos in akos mukul tomowos, tuh
kutena selos fin tia lulalfongi ke kas lun God, orekma wo lowos an ac
fah pwanulosme in wi lulalfongi. Ac tia enenu kowos in fahkla kutena
kas,
2 mweyen elos ac liye na moul nasnas lowos, ac luman akfulatyen
God suwos.
3 Kowos in tia orekmakin mwe yun ma liyeyuk lik tuh in akkatoye
kowos, oana mwe naweyuk nu ke aunsuf, ku mwe walwal orek ke
gold, ku nuknuk yohk molo.
4 A kato lowos uh in tuku liki nunak pwaye lun insiowos, su kalem
ke inse misla ac efal, tuh ma inge ac fah oan paht, ac pa saok na pwaye
ye mutun God.
5 Tuh mutan in pacl oemeet ah su lulalfongi ac finsrak yohk in God,
elos sifacna nawelosla ke elos akos mukul tumalos uh.

2:22 Isa 53:9 **2:23** Isa 53:7 **2:24** 2:24–25; Isa 53:5–6 **3:1** Eph 5:22; Col 3:18 **3:3** 1 Tim 2:9

6 Sarah el tuh ouinge; el aksol Abraham ac pangnol leum lal. Inge
kowos acn natul Sarah kowos fin oru ma wo ac tia sangeng ke kutena
ma.
7 In ouiya se pacna inge, mukul payuk uh kowos in muta yurin
mutan kiowos ac esam lah elos munas liki kowos. Oralos in wo ac
akfulatyalos, tuh elos ac wi kowos ipeis ke moul ma pahtpat, su mwe
kite lun God. Oru ma inge, tuh in fah wangin ma lusrong pre lowos
uh.

Keok Ke Sripen Orekma Suwohs

8 In aksafye mwe sramsram luk uh: kowos nukewa enenu in nunak
sefanna ac ku in pulakin ma mwet wiowos in lulalfongi elos pulakin.
Kowos in lungse sie sin sie, ac kowos in kulang ac inse pusisel nu sin
sie sin sie.
9 Nimet folokin ma koluk ke ma koluk, ku sang kas koluk in lain
kas koluk. A kowos in folokin ke kas in akinsewowoye, mweyen mwe
insewowo pa God El wulela kac mu El ac sot nu suwos ke El tuh pangon
kowos ah.
10 Oana ke Ma Simusla uh fahk,
"Kutena mwet su lungse engankin moul lal
Ac kena liye pacl wo,
Enenu elan tia fahk kutena kas koluk
Ac tia sifil kikiap.
11 El enenu in forla liki ma koluk ac oru ma wo;
El enenu in suk moul misla ke insial nufon.
12 Tuh Leum El tawi mwet suwoswos
Ac lipsre pre lalos;
A El lainulos su oru ma koluk."
13 Kowos fin moniyuk in oru ma wo, su ac fah akkolukye kowos?
14 Tusruktu kowos finne keok ke kowos oru ma wo, kowos insewowo
na! Nimet sangeng sin kutena mwet, ac nimet fosrnga.
15 A kowos in akfulatye Christ insiowos, ac akleumyal in moul lowos.
Akola pacl nukewa in topuk kutena mwet su siyuk ke finsrak se su oan
in kowos,
16 tusruktu oru ke kas fisrasr ac ke sunak. Karingin nunak lun
insiowos in nasnas na, tuh mwet fin fahk kas in akkolukye kowos,
elos su fahk kas koluk ke orekma wo lowos ke Christ, ac fah mwekin
ke ma elos fahk uh.
17 Tuh wo kowos in keok ke sripen orekma wo lowos, fin pa inge ma
lungse lun God, liki keok ke sripen kowos oru ma koluk.
18 Tuh Christ el misa ke ma koluk pacl sefanna in akfalye pacl
nukewa; sie mwet suwohs el misa in aolla mwet sesuwos, tuh elan
pwen kowos nu yurin God. Anwuki el in mano, a akmoulyeyuk el in
ngun,
19 ac ke el moul in ngun, el som ac luti nu sin ngun su muta in kapir.
20 Ngun inge ma lun mwet su tia akos God ke El tuh mongfisrasr in
tupanulos ke Noah el tuh musai oak soko ah. Mwet oalkosr na su muta
in oak soko ah pa tuh moliyukla ke kof uh.
21 Kof se inge akilenyen baptais, su pa mwe molela nu suwos in pacl
inge uh. Tia orek in olla fohkfok liki mano, a orek tuh in sie wulela nu

3:6 Gen 18:12 **3:7** Eph 5:25; Col 3:19 **3:10** ***3:10–12*** Psa 34:12–16 **3:14** Mt 5:10 **3:14** ***3:14–15*** Isa 8:12–13 **3:20** Gen 6:1—7:24

sin God ke sulela pwaye lun kais sie mwet. Ma se inge molikowosla ke sripen sifil moulyak lun Jesus Christ,
22 su sowak tari nu inkusrao ac muta lac po layot sin God. El leum fin lipufan nukewa, ac kain in wal ac ku nukewa yen engyeng uh.

4

Moul Su Ekla

1 Ke sripen Christ el tuh keok ke moul in mano, kowos enenu in oayapa sifacna akkeye kowos tuh nunak lowos in oana nunak lun Christ, tuh kutena mwet su keok ke manol el tia sifil ke oru ma koluk.
2 Ac ingela, moul in mano lowos uh enenu in fal nu ke ma lungse lun God, ac tia nu ke ma lungse lun mwet.
3 Fal tari pacl ma kowos sisla in oru ouiya ma mwet tia lulalfongi God uh oru. Moul lowos tuh som yokna nu ke ouiya fohkfok, lung lun ikwa, nim mwe sruhi, tukeni warongrong in oru ma koluk, kufwen sruhi, ac alu nu ke ma sruloala su sie mwe srungayuk yohk.
4 Ac inge, mwet tia lulalfongi God uh elos lut lah kowos tila welulos ke moul in sununta ac lumah fohkfok meet ah, pwanang elos fahk kas in akkolukye kowos.
5 Tusruktu elos ac fah enenu in sifacna fahkulosyak ye mutun God, su akola in nununku mwet moul ac mwet misa.
6 Pa inge sripen Pweng Wo uh tuh lutiyuk pac nu sin mwet misa uh, aok elos su tuh nununkeyuk ke elos srakna moul, oana ke mwet nukewa nununkeyuk uh. Lutiyuk nu selos tuh in moul in ngun lalos elos fah ku in moul oana ke God El moul.

Mwet Tutafpo Wo Ke Mwe Sang Lun God

7 Safla lun ma nukewa apkuran me. Ouinge kowos in sifacna liyekowosyang ac ngusrik in nunak lowos, tuh kowos in pre fal.
8 Yohk liki ma nukewa, kowos in lungse sie sin sie ke inse pwaye, mweyen elos su lungse elos akola pacl nukewa in nunak munas ke ma koluk mwet uh oru nu selos.
9 Paing sie sin sie nu in lohm suwos ac tia torkaskas.
10 Kais sie suwos eis tari sie mwe sang saok sin God me, na kowos in orekmakin mwe sang lowos in akwoye mwet ngia, oana sie mwet tutafpo wo.
11 Kutena mwet su ku in luti, elan fahkak kas lun God; kutena mwet su kulansap, enenu in oru ke ku su God El sang nu sel, tuh in kaksakinyuk God in ma nukewa ke Christ Jesus, su ma lal wolana ac ku nwe tok ma pahtpat. Amen.

Keok Ke Sripen Moul In Christian

12 Mwet kawuk saok luk, nimet kowos lut ke mwe srike upa ma kowos keok kac, oana in sufal in sikyak nu suwos.
13 A kowos in engan lah kowos ipeis ke keok lun Christ, tuh ac fah arulana yohk engan lowos ke wolana lal ac fah akkalemyeyuk.
14 Insewowo nu suwos mwet fin kaskas koluk lain kowos ke sripen kowos fahsr tukun Christ; kalmen ma inge pa Ngun wolana lun God oan fowos.

4:8 Soa 10:12

15 Kutena suwos fin keok, lela in tia ma ke el akmas, ku el pisrapasr,
ku el sie mwet kunausla ma sap, ku el sifacna isongol in oru ma kunen
mwet ngia.
16 Tusruktu, kowos fin keok mweyen kowos mwet Christian, nimet
kowos mwekin kac, a kowos in sang kulo nu sin God lah kowos ekin
inen Christ.
17 Mutawauk tari pacl in nunuku, ac mwet lun God uh pa ac
nununkeyuk oemeet uh. Fin mutawauk yorosr, ac mau fuka nu sin
mwet su tia lulalfongi ke Pweng Wo sin God uh?
18 Tuh Ma Simusla uh fahk,
"Upa tuh mwet wo uh in moliyukla;
Na ac fuka nu sin mwet koluk su selulalfongi God uh?"
19 Ouinge, elos su keok mweyen pa inge ma lungse lun God nu selos,
fal elos in sukalani in oru ma wo, ac sifacna eiselosyang nu sin God su
oralosla ac su liyaung wulela lal in pacl nukewa.

5

Un Sheep Nutin God

1 Nga kwafe nu suwos, mwet elder lun church. Nga mwet elder se
pac, ac nga sie mwet loh ke keok lun Christ, ac nga ac fah wi ipeis ke
wolana se su ac fah akkalemyeyuk. Nga kwafe nu suwos
2 tuh kowos in liyaung un mwet lulalfongi su God El asot nu
inpouwos, oana sie shepherd el liyaung un sheep natul. Kowos in
tia srangesr, a kowos in insewowo in oru, mweyen pa inge ma God El
lungse. Oru orekma lowos, tia tuh in moul nu suwos, a ke lungse na
lowos in kulansap.
3 Nimet orek funmwet nu sin mwet su itukot kowos in karingin, a
kowos in mwe srikasrak nu selos.
4 Ac ke Mwet Shepherd Fulat el sikme, kowos ac fah eis tefuro
saromrom ac wolana, su ac fah tia ku in efla.
5 In ouiya sacna, kowos mwet fusr enenu in sunakin ac akos mwet
matu. Ac kowos nukewa, mwet fusr ac mwet matu, in nokomang
nuknuk in loeyuk lun pusisel ac kulansupu sie sin sie, tuh Ma Simusla
uh fahk, "God El lain mwet fulat nunak la, a El kulang nu sin mwet
pusisel."
6 Ke ma inge kowos in akpusiselye kowos ye po kulana lun God, tuh
El fah srukkowosyak ke pacl El sifacna oakiya.
7 Sang mwe fosrnga lowos nukewa nu sel, mweyen El nunkekowos.
8 Kowos in ngusrik ac tawi! Devil, mwet lokoalok lowos, el forfor
oana soko lion ngutngut, sukok mwet elan kangla.
9 Tu na ku ke lulalfongi lowos an, ac lainul mweyen kowos etu lah
mwet lulalfongi wiowos fin faclu nufon elos pulakin pac kain keok ma
kowos pula uh.
10 Tukun kowos keok kitin pacl, na God lun lungkulang, su pangon
kowos in ipeis ke wolana lal ke kowos kupasryang nu sin Christ, El ac
fah akwoyekowosla, ac akkeye kowos tuh kowos in tu na ku.
11 God pa leum fin ma nukewa nwe tok ma pahtpat! Amen.

Kas In Wilkas

4:18 Soa 11:31 **5:2** Jn 21:15–17 **5:5** Soa 3:34 **5:6** Mt 23:12; Lk 14:11; 18:14

12 Silas,* su nga nunku kacl oana sie mwet Christian oaru wiuk, pa
kasreyu simis leta fototo se inge nu suwos. Nga lungse akkeye kowos,
ac fahkak lupan lulalfongi luk lah pa inge lungkulang pwaye lun God.
Kowos in tu na ku kac.
13 Mwet wiowos ke church in acn Babylon, su oapana kowos solla sin
God, elos supu lung lalos nu suwos. Ac Mark, wen nutik in lulalfongi,
el oayapa supu lung lal.
14 Kowos in paing sie sin sie ke lungse pwaye lun mwet Christian.
Misla in wi kowos nukewa su ma lun Christ.

* **5:12** ***Silas:*** Ine Greek se su oapana Silvanus, ine Rome se, a mwet sefanna. **5:12** Orek 15:22, 40 **5:13** Orek 12:12, 25; 13:13; 15:37–39; Col 4:10; Phm 24

Leta Akluo Sel PETER

Tukakinyen Leta Akluo Sel PETER

Leta Akluo Sel Peter simla nu sin un mwet Christian su muta oalik acn uh in pacl meet ah. Ma yohk ke leta se inge pa kas in lain orekma lun mwet luti sutuu, ac ouiyen moul fohkfok ma sikyak ke sripen mwe luti lalos uh. Mwe aksuwosye elya inge pa sruokya na ku etauk pwaye ke God ac ke Leum Jesus Christ. Etauk pwaye inge ac tuku sin mwet su sifacna liyal Jesus ac wi lohng ke luti lal. Mwet se ma simis leta se inge el nunku yokna ke luti lalos su fahk mu Christ el ac tia sifil foloko. El fahk mu ma se ikolya tuku akluo lun Christ, ma ke sripen God “El tia lungse kutena mwet in tuhlac, a El lungse mwet nukewa in forla liki ma koluk lalos.” (3:9)

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–2
Pang lun God nu sin mwet Christian 1:3–21
Mwet luti sutuu 2:1–22
Tuku akluo lun Christ 3:1–18

1 Ma sel Simon Peter, sie mwet kulansap ac mwet sap lun Jesus Christ
—
Nu sin mwet su itukyang tari nu selos sie lulalfongi su saok oana
lulalfongi lasr uh, ke sripen suwoswos lun God ac Mwet Lango lasr
Jesus Christ:
2 Lela in arulana yohk lungkulang ac misla in kowos ke sripen etu
lowos ke God ac ke Jesus, Leum lasr.

Suleyukla Ac Pangonyuk Sin God

3 Ku lun God ase tari nu sesr ma nukewa su kut enenu tuh kut in
moul fal nu ke ma lungse lun God. Ku in ouinge ke sripen etu lasr ke
El su pangon kut in ipeis ke fulatlana ac wolana lal.
4 In ouiya se inge El ase nu sesr mwe sang yohk ac saoklana su El
wulela kac, tuh ke sripen mwe sang inge kowos fah ku in kaingla liki
lung koluk su kunausla moul lun mwet fin faclu, ac kowos in ku wi
ipeis ke moul mutal su ma lun God sifacna.
5 Ke sripa se inge, kowos in insianaung in akyokye lulalfongi lowos
ke orekma wo; ac akyokye orekma wo lowos ke etauk ke God,
6 ac akyokye etauk lowos ke sifacna leum fowos, ac sang muteng in
weang sifacna leum fac, na sang moul mutal nu ke muteng lowos;
7 ac kowos in akyokye moul mutal lowos ke kowos alungsei sie sin
sie; ac akyokye alungsei sie sin sie ke lungse nu sin mwet nukewa.
8 Kowos enenu tuh ouiya inge nukewa in yokyokelik in kowos, na ac
fah yohk sripowos ac orekmakinyuk kowos ke sripen etauk lowos ke
Leum lasr Jesus Christ.
9 A ouiya inge fin wangin yurin sie mwet, el oana mwet se ma supal
ngetnget lal, pwanang el mulkunla lah el aknasnasyeyukla tari liki ma
koluk lal meet ah.
10 Ke ma inge, mwet lulalfongi wiuk, sifilpa liksreni srike in oru tuh
sulela ac pang kawil lun God nu suwos in ku in kalem ke moul lowos.
Kowos fin oru ouinge, kowos ac fah tiana fuhleak lulalfongi lowos.

11 In ouiya se inge, ac fah itukot nu suwos ku suwoswos in ilyak nu
in Tokosrai kawil lun Leum ac Mwet Lango lasr Jesus Christ.
12 Na nga fah akesmakye kowos pacl nukewa ke ma inge, kowos finne
etu tari kac, ac arulana okak ke mwe luti pwaye ma kowos eis tari.
13 Nga nunku mu fal na nu sik in akesmakinye kowos ke ma inge ke
lusen na moul luk.
14 Nga etu lah ac tia paht na nga ac misa, oana ke Leum Jesus Christ
el fahkma kalem nu sik.
15 Ouinge, nga fah sang kuiyuk in oru sie ma in akesmakye kowos,
tuh tukun nga misa kowos in ku in esam ma inge pacl nukewa.

Mwet Loh Ke Wolana Lun Christ
16 Kut tiana orekmakin sramsram lusrongten ma mwet uh kinauk ke
kut fahkak nu suwos ke tuku lun Leum lasr Jesus Christ. Kut sifacna
liye ke mutasr lupan wolana lal.
17 Kut wi liye ke itukyang sunak ac wolana nu sel sin God Papa, ke
pusra se tuku nu sel liki El Su Fulatlana ac fahk, “El inge Wen kulo
nutik, su nga insewowo kac!”
18 Kut sifacna lohng pusra se inge ke tuku inkusrao me, ke kut welul
tu fineol mutal.
19 Inge arulana kui lulalfongi lasr ke kas se su sulkakinyuk sin mwet
palu. Ac fah wo kowos fin lohang nu kac, mweyen ma inge oana sie
lam su kalmelik acn lohsr uh, nu ke Kusrun Len uh sikyak ac Nasren
in Lotutang sreya insiowos.
20 Tusruktu, ma se ma yohk sripa emeet uh, kowos in esam lah
wangin sie ku in sifacna aketeya sie kas in palu in Ma Simusla.
21 Tuh wangin kas in palu fwackyak ke na lungse lun mwet, a mwet
su kolyuk ke ku lun Ngun Mutal elos fahkak kas su tuku sin God me.

2

Mwet Luti Sutuu
1 Mwet palu sutuu tuh sikyak inmasrlon mwet uh in pacl meet ah,
ac in ouiya sacna mwet luti sutuu ac fah sikyak pac inmasrlowos. Elos
ac use mwe luti sutuu ma ac pwanma ongoiya nu suwos. Elos ac fah
lafwekin Leum se su molelosla, pwanang ongoiya ac fah sa na in tuku
nu faclos.
2 Finne ouinge, mwet puspis ac fah fahsr tukun moul fohkfok lalos;
ac ke sripen orekma lalos, mwet saya ac fah kaskas in akkolukye
Inkanek pwaye.
3 Ke sripen rapku lun mwet luti sutuu inge, elos ac kasrupi ke elos
ac srumun nu suwos sramsram ma elos sifacna kinauk. Ke pacl na
loeloes Mwet Nununku lalos El akola tari, ac El Su ac Kunauselosla El
tiana mutul!
4 God El tia molela lipufan su orekma koluk, a El siselosla nu in hell,
yen elos kapir we in acn lohsr lulap, ac soano Len in Nununku.
5 God El tia molela faclu se meet ah, a El use sronot nu fin faclu
su sessesla ke mwet su tia akos God. El molella Noah, su fahkak kas
suwoswos lun God, wi mwet na itkosr saya.
6 God El furreak siti Sodom ac Gomorrah nwe ke apatla, ac oru tuh
in mwe srikasrak ke ma ac fah sikyak nu sin mwet seakos God.

1:17 Mt 17:1–5; Mk 9:2–7; Lk 9:28–35 **2:5** Gen 6:1—7:24 **2:6** Gen 19:24

7 El molella Lot, sie mwet wo su toasrlana ke ouiyen moul fohkfok
lun mwet koluk.
8 Mwet wo sac tuh muta in masrlolos, ac len nu ke len el keok ac
toasr ke el liye ac lohng orekma koluk lalos.
9 Ouinge Leum God El etu lah El ac molela fuka mwet wo liki mwe
srike nu selos, ac El ac fah tia tui in kalyei mwet koluk nwe ke Len in
Nununku,
10 yokna nu selos su fahsrna tukun lung koluk lun ikwa, ac pilesru
ku lun God.
Mwet luti sutuu inge elos sumwekin ac likkeke, ac wangin
sunakinyen wolana lun mwet muta lucng; a elos kaskas in akkolukya-
los.
11 Finne lipufan uh, su arulana ku liki mwet muta lucng inge, elos
tia fahk kas in akkolukye mwet lucng ye mutun Leum God.
12 Tusruktu mwet inge elos oana kosro lemnak ma wangin nunka,
su nuna isusla in sruhu ac anwuki. Elos kaskas akkolukye kutena ma
su elos tia kalem kac. Ac fah kunausyukla elos oana kosro lemnak uh,
13 ac elos ac fah akkeokyeyuk oana ke elos akkeokye mwet ngia.
Elos pwarkin in orekma koluk ke srakna len, in akwoye lungse lun
manolos. Elos mwe mwekin ac kupatol ke elos wi kowos in mongo,
sruk elos mutana engankin inkanek kutasrik lalos!
14 Wangin ma elos lungse liye sayen mutan kosro; elos tiana muti in
oru ma koluk. Elos pwen mwet munas nu ke mwe kwasrip. Insialos
arulana pahla in rapku. Elos oan ye selnga lun God!
15 Elos fahsr liki inkanek suwohs, ac elos tuhlac. Elos fahsr ke
inkanek ma Balaam wen natul Beor el fahsr kac, su lungse mani ma
el eis ke sripen orekma koluk lal,
16 na kaiyuk el ke ma koluk lal. Donkey natul ah kaskas ke pusren
mwet, ac tulokinya orekma lalfon lun mwet palu sac.
17 Mwet inge oana unon paola, oana pukunyeng su ukyukla ke paka.
God El akoela acn selos in acn lohsr matoltol.
18 Elos fahk kas filang ac lalfon, ac orekmakin ouiya fohkfok lun
mano in sang srifalos su tufahna mutawauk in kaingkunla mwet su
moul koluk.
19 Mwet luti sutuu inge elos wuleang mu elos ac aksukosokye mwet
uh, sruk elos sifacna mwet kohs nu ke ouiyen moul koluk — tuh sie
mwet el mwet kohs nu ke kutena ma su el kofla kutangla.
20 Ke mwet uh eis etauk lalos ke Leum ac Mwet Lango lasr Jesus
Christ, elos kaingla liki ku kunausten lun faclu. Na elos fin sifil sruhu
ac kutangyukla ke ma inge, saflaiyalos ac koluk liki na meet ah.
21 Ac wona nu selos elos funu tia etu inkanek suwohs, liki na in etu
tari ac sifil forla liki mwe luti mutal ma itukyang nu selos.
22 Ma sikyak nu selos uh akkalemye lah soakas inge pwayena:
“Soko kosro ngalngul ac sifil lohela ma el wihtacla” ac “Soko pig ma
tetekinyukla tari el ac folokla ipippip ke fohk furarrar uh.”

3

Wulela Ke Tuku Lun Leum

2:7 Gen 19:1–16 **2:15** Gen 19:1–16 **2:22** Soa 26:11

1 Mwet kawuk saok luk, leta akluo nga simis nu suwos pa inge.
In leta inge kewa, nga srike in pirakak nunak nasnas lowos ke nga
akesmakinye kowos ke ma inge.
2 Nga ke kowos in esam kas ma fwackyak nu suwos pacl loeloes
somla sin mwet palu mutal, oayapa sap lun Leum ac Mwet Lango ma
tuh itukot nu suwos sin mwet sap lowos ah.
3 Ma se meet, kowos enenu in akilen lah ke len safla ac oasr mwet
ac sikyak su moul lalos leumiyuk ke lung koluk lalos sifacna. Elos ac
aksruksrukye kowos,
4 ac siyuk, “Ya El tia wuleot mu El ac foloko? Ac El aya? Papa tumasr
ah misa tari, ac ma nukewa srakna oaya ah, oana ke faclu tufahna
orekla!”
5 Elos nuna sulela in pilesru lah pacl loeloes somla God El orala
kusrao ke kas lal. El sraclik faclu liki kof uh ke kas lal, ac oru tuh
facl pao in sikyak liki kof uh,
6 ac oayapa ke kof, sronot uh tuh kunausla faclu se meet ah.
7 Tusruktu ke kas sacna, kusrao ac faclu se ma oasr inge karinginyuk
tuh in fah kunausyukla ke e. Ma inge ac oanna nu ke len se ac fah
nununkeyuk ac kunausyukla mwet su seakos God.
8 Tusruktu, mwet kawuk saok luk, kowos in tia mulkunla ma se inge:
wangin ekla inmasrlon sie len ac sie tausin yac sin Leum God; yorol
ma luo inge oana sie.
9 Leum God El tia pahtlac in oru ma El wulela kac, oana ke kutu
mwet uh nunku uh. A El mongfisrasr nu suwos, mweyen El tia lungse
kutena mwet in tuhlac, a El kena mwet nukewa in forla liki ma koluk
lalos.
10 A Len lun Leum ac fah tuku oana sie mwet pisrapasr. In Len sac,
kusrao ac fah wanginla ke sie pusra na lulap; ma su oan in kusrao ac
fah firiryak ac kunausyukla, ac faclu ac ma nukewa loac fah wanginla.
11 Ke sripen ma inge nukewa ac fah kunausyukla in lumah se inge,
moul lowos enenu in mutal ac kisakinyukyang nu sin God
12 ke kowos tupan Len lun God. Kowos in sang kuiyowos in oru tuh
Len sac in sa tuku — Len se ke kusrao ac firiryak ac kunausyukla, ac
ma su oan inkusrao ac fah kofelik ke fol uh.
13 A kut tupan ma God El wulela kac: kusrao sasu ac faclu sasu, acn
ma mwet nukewa ac oru ma suwohs.
14 Ouinge, mwet kawuk luk, ke kowos soano Len sac, kowos in
kwafeang tuh moul lowos in nasnas ac in wangin mwatuwos, ac kowos
in moul in misla ye mutun God.
15 Kowos in nunku ke mongfisrasr lun Leum lah El asot pacl wo nu
suwos tuh kowos in ku in moulla, oana ke Paul, mwet saok wiasr, el
sim fahk nu suwos ke el orekmakin lalmwetmet ma God El asang nu
sel.
16 Pa inge ma el srumun kac in leta lal nukewa. Oasr kutu ma upa
in leta lal ma mwet selalkung ac mwet seokak elos tia aketeya pwaye
kac, oana elos muta oru pac ke kutu kas in Ma Simusla uh. Ke ma inge
elos sifacna oru tuh moul lalos in kunausyukla.
17 A kowos, mwet kawuk luk, kowos etu ma inge tari. Kowos in
sifacna liyekowosyang tuh kowos fah tia aktafongyeyukla ke ma sutuu

3:3 Jud 18 **3:5** Gen 1:6–9 **3:6** Gen 7:11 **3:8** Psa 90:4

lun mwet pilesru ma sap, pwanang kowos putatla liki acn kowos muta okak we.
18 A kowos in kapkapak in lungkulang ac etauk lowos ke Leum ac Mwet Lango lasr Jesus Christ. Lela in kaksakinyuk el, inge ac nu tok ma pahtpat! Amen

Leta Se Meet Lal
JOHN

Tukakinyen Leta Se Meet Lal JOHN

Leta Se Meet Lal John oasr sripa yohk luo kac: (1) in akkeye mwet ma ac riti uh in moul in sie sin sie yurin God, ac yurin Jesus Christ, Wen natul; (2) in sensenkunulos in tia fahsr tukun mwe luti sutuu ma ac kunausla moul in sie sin sie se inge. Mwe luti sutuu inge fahk mu ma orekla nukewa faclu koluk, na mwet su lulalfongi ouinge elos nunku mu Jesus, Wen nutin God, el tuh tia ekla in moulkin moul in mwet oana kut. Mwet luti ingo tuh fahk mu mwet se fin moliyukla tari, el tia enenu in nunkala ke ma lun faclu. Elos luti pac mu wangin sripa mwet uh in oru ma wo, ku lungse mwet ngia, tuh elos in eis molela.

In lain mwe luti inge, mwet se ma simusla leta se inge el fahk na kalem lah Jesus Christ el mwet na pwaye se, ac mwet nukewa su lulalfongi ke Jesus ac lungse God, elos enenu na in lungse pac sie sin sie.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–4
Kalem ac lohsr 1:5—2:29
Tulik nutin God ac tulik nutin Devil 3:1–24
Ma pwaye ac ma sutuu 4:1–6
Ouiyen moul in lungse 4:7–21
Kutangla lun lulalfongi 5:1–21

Kas In Moul

1 Kut sim nu suwos ke Kas in moul, su nuna oan oe ke mutawauk ah
me. Kut tuh lohng, ac kut sifacna liye ke mutasr; aok, kut liye tari, ac
paosr kahlya tari.
2 Ke pacl se moul sac ku in liyeyuk, kut tuh wi liye; ouinge kut
kaskaskin ac srumun nu suwos ke moul kawil se ma oan yurin Papa,
su akkalemyeyuk nu sesr.
3 Ma su kut tuh liye ac lohng, kut fahkak pac nu suwos, tuh kowos
in wikutyang ke moul in sie sin sie lasr yurin God Papa, ac yurin Jesus
Christ, Wen natul.
4 Kut simusla ma inge tuh engan lasr in arulana yohk.

God El Kalem

5 Inge, mwe luti se ma kut lohng tari sin Wen natul ac fahkak uh pa
inge: God El kalem, ac wangin kutena lohsr in El.
6 Kut fin fahk mu kut aengani yorol, a kut fufahsryesr in lohsr, kut
kikiap ke ma kut fahk ac oayapa ke ma kut oru.
7 Tusruktu, kut fin fufahsryesr in kalem — oana ke El oasr in kalem
— na oasr aengani lasr yurin sie sin sie, ac srahn Jesus, Wen natul,
aknasnasyekutla liki ma koluk nukewa.
8 Kut fin fahk mu wangin ma koluk lasr, kut sifacna kiapwekutla ac
wangin ma pwaye in kut.

1:1 Jn 1:1 **1:2** Jn 1:14

9 A kut fin fahkak ma koluk lasr nu sin God, El ac fah akpwayei
wulela lal ac oru ma suwohs: El ac fah nunak munas nu sesr ke ma
koluk lasr, ac aknasnasye kut liki ma sesuwos nukewa lasr.
10 Kut fin fahk mu kut soenna oru ma koluk, kut oru srulun God El
kikiap, ac kas lal tia oan in kut.

2

Christ El Mwet Iwe Lasr

1 Tulik kulo nutik, nga simis ma inge nu suwos tuh kowos fah tia oru
ma koluk. Tusruktu mwet se fin oru ma koluk, oasr sie Mwet Iwe lasr
nu sin Papa — aok Jesus Christ — el su suwoswoslana.
2 Ac Christ sifacna pa ku in iwala ma koluk lasr, ac tia ma koluk lasr
mukena, a ma koluk pac lun mwet nukewa.
3 Kut fin akos ma God El sapkin, na pwaye lah kut etal.
4 Mwet se fin fahk mu el etal, a el tia akos ma El sapkin, el sie mwet
kikiap ac wangin ma pwaye in el.
5 A kutena mwet su akos kas lal, el pa akkalemye lah lungse lal nu
sin God pwayena. Pa inge mwe akpwayei lah kut mwet lun God:
6 kutena mwet su fahk mu el mwet lun God, moul lal enenu in oana
moul lun Jesus Christ.

Ma Sap Sasu

7 Mwet kawuk saok luk, nga tia simis kutena ma sap sasu nu suwos, a
ma sap matu se. Nuna ma sap se ma tuh oan yuruwos oe ke mutawauk
me ah. Ma sap matu se inge pa mwe luti se na ma kowos lohng tari.
8 Tusruktu ma sap se nga simis inge sasu, mweyen akpwayeyuk in
Christ ac oayapa in kowos. Tuh lohsr uh fahsr in wanginla ac kalem
pwaye uh mutawauk kalmelik.
9 Kutena mwet su fahk mu el muta in kalem a el srunga sie sin mwet
lulalfongi wial, el muta in lohsr nwe ke pacl se inge.
10 Kutena mwet su lungse mwet lulalfongi wial, el muta in kalem,
ouinge wangin kutena ma ac aktukulkulyal.
11 A kutena mwet su srunga mwet lulalfongi wial, el muta in lohsr;
el fufasryesr in lohsr ac tia etu acn el fahsr nu we, mweyen el tia ku
in liye in lohsr uh.
12 Nga sim nu suwos, tulik nutik, mweyen ma koluk lowos nunak
munas nu suwos ke sripen Christ.
13 Nga sim nu suwos, papa, mweyen kowos etal su nuna muta
ke mutawauk me. Nga sim nu suwos, mukul fusr, mweyen kowos
kutangla el su Koluklana.
14 Nga sim nu suwos, tulik nutik, mweyen kowos etal Papa. Nga sim
nu suwos, papa, mweyen kowos etal su nuna muta oe ke mutawauk
me. Nga sim nu suwos, mukul fusr, mweyen kowos ku — kas lun God
oan in kowos, ac kowos kutangla el su Koluklana.
15 Nimet kowos lungse faclu, ku kutena ma lun faclu. Kowos fin
lungse faclu, kowos tia lungse Papa.
16 Ma nukewa lun faclu — lung lun ikwa, ma mwet uh liye ac mwel,
ac ma lusrongten nukewa ma mwet uh konkin uh — ma inge tia tuku
sin Papa me, a ma inge nukewa tuku sin faclu me.

2:7 Jn 13:34

17 Faclu ac ma nukewa loac ma mwet uh mwel uh mutawauk in
wanginla; a el su oru ma lungse lun God fah moul ma pahtpat.

El Su Lain Christ

18 Tulik nutik, pacl safla uh apkuran me! Fwackot tari nu suwos lah
el su Lain Christ ac fah tuku; ac inge mwet lain Christ puspis sikyak
tari, ke ma inge kut etu lah pacl safla uh apkuran me.
19 Mwet ouinge uh tia ma wiasr, pa pwanang elos som liki kut uh.
Elos funu ma wiasr elos lukun mutana yorosr, a elos som tuh in arulana
kalem lah wangin sie selos ma wiasr.
20 A Christ el mosrwekowosla tari ke Ngun Mutal, ouinge kowos
nukewa etu ke ma pwaye uh.
21 Nga tia sim nu suwos mweyen kowos soenna etu ma pwaye, a
mweyen kowos etu tari, ac kowos etu pac lah wangin kas kikiap ku in
tuku liki ma pwaye uh.
22 Na fin ouinge, su kac kikiap— El su fahk mu Jesus el tia Christ.*
Kain in mwet se inge pa Mwet Lain Christ — el tia lulalfongi ke Papa,
ac el tia pac lulalfongi ke Wen.
23 Tuh kutena mwet su tia lulalfongi ke Wen, el tia pac lulalfongi ke
Papa, ac kutena mwet su lulalfongi ke Wen, Papa El oasr pac yorol.
24 Ke ma inge kowos in sruokyana ku mwe luti su kowos lohng tari
ke mutawauk me tuh in oanna insiowos. Kowos fin sruokyana kas
inge, na kowos ac moul in ma sefannala yurin Wen ac yurin Papa pacl
nukewa.
25 Ac pa inge ma Christ el sifacna wulela mu el ac ase nu sesr — moul
ma pahtpat.
26 Nga simis ma inge nu suwos kaclos su srike in kiapekowosla.
27 A funu kowos, Christ el mosrwekowosla tari ke Ngun lal. Na ke
lusenna pacl Ngun lal oan in kowos, kowos tia enenu kutena mwet in
luti kowos. Mweyen Ngun lal luti kowos ke ma nukewa, ac ma el luti
nu suwos uh ma pwaye, ac tia kikiap. Ke ma inge kowos in akos mwe
luti lun Ngun, ac moul lowos in kupasrna nu sin Christ.
28 Aok, tulik nutik, kowos in mutana in el, tuh ke pacl se el sikme kut
fah arulana pulaik ac tia mwekin ye mutal ke Len sac.
29 Kowos etu lah Christ el arulana suwohs; na fal kowos in etu lah
kutena mwet su oru ma suwohs el tulik nutin God.

3

Tulik Nutin God

1 Liye lupan lungse lun Papa nu sesr! Lungse lal uh arulana yohk,
pwanang El pangon kut tulik natul — ac ma se inge ma na pwaye. Ke
sripa se inge faclu tia etekut, mweyen faclu tia pac etu God.
2 Mwet kawuk saok luk, inge kut tulik nutin God, tusruktu soenna
kalem lah kut ac mwet fuka tok. A kut etu lah ke Christ el ac sikme,
kut ac fah oana el, mweyen kut ac fah liyal ke lumahl na pwaye.
3 Mwet nukewa ma oasr finsrak la ouinge in Christ, ac fah sifacna
karinganang moul lalos in nasnas, oana ke Christ el nasnas.
4 Kutena mwet su orekma koluk, oasr mwatal ke kunausla ma sap
lun God, mweyen ma koluk uh lain ma sap.

---

* **2:22** ***Christ:*** kalmen wal se inge pa El su Mosrweyukla sin God — in kas Hebrew wal se inge pa Messiah. **3:1** Jn 1:12

5 Kowos etu lah Christ el tuku in usla ma koluk lun mwet uh, ac
wangin ma koluk in el.
6 Ouinge kutena mwet su kupasryang nu yurin Christ el ac fah tia
tafwelana in oru ma koluk; a kutena mwet su nuna oru na ma koluk
el soenna liyal ku etal.
7 Tulik nutik, kowos in tia lela tuh kutena mwet in kiapekowosla!
Kutena mwet su oru ma suwohs, el suwoswos, oana ke Christ el
suwoswos.
8 Kutena mwet su srakna oru ma koluk, el ma lun Devil, mweyen
Devil el nuna oru ma koluk oe ke mutawauk me. Wen nutin God el
tuku ke na sripa se inge, tuh elan kunausla ma Devil el orala uh.
9 Kutena mwet su tulik nutin God, el tila oru ma koluk, mweyen
ouiya lun God oasr in el. Na ke sripen God El Papa tumal, el tia ku in
srakna orekma koluk.
10 Arulana kalem ekla inmasrlon tulik nutin God ac tulik nutin Devil.
Kutena mwet su tia oru ma suwohs ku tia lungse mwet wial, el tia tulik
nutin God.

Lungse Sie Sin Sie

11 Pa inge mwe luti su kowos lohng ke mutawauk me: kut enenu in
lungse sie sin sie.
12 Kut in tia oana Cain — el tuh ma lun el su Koluklana, ac el sifacna
akmuselya Abel, ma lel. Efu ku Cain el unilya Abel— Mweyen orekma
lal Cain sifacna koluk, ac ma tamulel se lal ah oru uh suwohs.
13 Ouinge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in tia lut mwet faclu fin
srungakowos.
14 Kut etu lah kut som liki misa tari ac utyak nu in moul, mweyen
kut lungse mwet wiasr in lulalfongi. Kutena mwet su wangin lungse
yoro, el srakna muta ye ku lun misa.
15 Kutena mwet su srunga mwet wial, el sie mwet akmas, ac kowos
etu lah moul ma pahtpat wangin yorolos su akmas.
16 Ma se oru kut in etu lah mea se lungse uh pa inge: Christ el sifacna
asang moul lal kacsr, ke ma inge fal kut in asang pac moul lasr ke mwet
wiasr uh!
17 Fin oasr sunun mwe kasrup lun faclu yurin sie mwet, ac el liye
lah oasr enenu lun sie mwet lulalfongi wial, a el kaliya insial nu sel,
na kalem lah lungse lun God tia oasr in el!
18 Tulik nutik, lungse lasr uh in tia mwe na kaskas ku sramsram;
enenu in lungse na pwaye su kalem ke orekma lasr.

Pulaik Ye Mutun God

19 Fin ouinge, kut ac etu lah kut ma lun ma su pwaye, ac pa inge ma
ac akpulaikye insiasr ke kut ac fah tu ye mutun God.
20 Ma kut pulakin ke insiasr na pwaye uh fin akkolukye kut, kut etu
lah God El fulat liki nunak lun insiasr, ac El etu ma nukewa.
21 Ouinge, mwet kawuk saok luk, ma kut pulakin insiasr uh fin tia
akkolukye kut, ac oasr pulaik lasr ye mutun God.
22 Kutena ma kut siyuk sin God kac El ase nu sesr, mweyen kut akos
ma El sapkin, ac oru ma El insewowo kac.
23 Ma El sapkin uh pa kut in lulalfongi Jesus Christ, Wen natul, ac
lungse sie sin sie, oana ke Christ el sapkin nu sesr.

3:5 Jn 1:29 **3:11** Jn 13:34 **3:12** Gen 4:8 **3:14** Jn 5:24 **3:23** Jn 13:34; 15:12, 17

24 Kutena mwet su akos ma God El sapkin uh fah kupasryang nu sin God, ac God El fah muta yorol. Ac kut etu lah God El muta in kut ke sripen Ngun su El ase nu sesr.

4

Ngun Pwaye Ac Ngun Sutuu

1 Mwet kawuk saok luk, kowos in tia lulalfongi mwet nukewa ma sifacna fahk mu oasr Ngun lun God yorolos, a kowos in srikalos ac konauk lah ngun yorolos an ma sin God me ku tia. Tuh mwet palu kikiap puspis fahsrelik tari nu yen nukewa.

2 Pa inge ma ac akkalemye lah ngun sac ma sin God me: kutena mwet su fahkak lah Jesus Christ el tuku in luman mwet uh, Ngun yorol uh ma sin God me.

3 A kutena mwet su tia lulalfongi lah Jesus el tuku in luman mwet, wangin Ngun lun God yorol. Ngun su oan yorol uh ma lun el su Lain Christ; kowos lohng tari lah ac tuku, ac inge tuku tari oasr faclu.

4 Tulik saok nutik, kowos ma lun God, ac kowos kutangla tari mwet palu kikiap uh, mweyen Ngun se su oasr in kowos uh ku liki ngun su oan in elos su ma lun faclu.

5 Mwet palu kikiap elos kaskaskin ma lun faclu, ac faclu porongelos mweyen elos ma lun faclu.

6 A kut ma lun God. Kutena mwet su etu God elos porongekut; ac mwet su tia ma lun God elos tia lohng kut. Pa inge ma ac akkalemye nu sesr lah pia ngun pwaye, ac pia ngun sutuu.

God El Lung

7 Mwet kawuk saok luk, lela kut in lungse sie sin sie, mweyen lungse uh ma sin God me. Kutena mwet su lungse, el tulik nutin God ac el etu God.

8 Kutena mwet su tia lungse, el tia etu God, tuh God El lung.

9 Ac God El akkalemye lungse lal nu sesr ke El supwama Wen sefanna natul nu faclu tuh, kut fah ku in moul kacl.

10 Pa inge lungse uh: tia tuh kut lungse God, a tuh El lungse kut, ac El supwama Wen natul tuh kut fah ku in eis nunak munas ke ma koluk lasr kacl.

11 Mwet kawuk saok luk, God El fin lungse kut ouinge, kut enenu pac in lungse sie sin sie.

12 Soenna oasr sie mwet nu liye God, a kut fin lungse sie sin sie, God El muta in kut ac lungse lal uh akfalyeyuk in kut.

13 Kut etu na lah kut kupasryang nu sin God, ac El oasr in kut, mweyen El ase tari Ngun lal nu sesr.

14 Ac kut liye tari ac fahk pac nu sin mwet ngia, lah Papa El supwama Wen natul tuh elan Mwet Lango lun faclu.

15 Kutena mwet fin fahkak tuh Jesus el Wen nutin God, na moul lal kupasryang nu sin God, ac God El oasr in el.

16 Ac kut sifacna etu ac lulalfongi ke lungse lun God nu sesr.

God El lung, ac kutena mwet su muta in moul in lungse, el muta in God ac God El muta in el.

17 Lungse el akfalyeyukla in kut tuh kut fah akpulaikyeyuk ke Len in Nununku uh. Ac kut ac fah eis ku lasr mweyen moul lasr fin faclu oana moul lun Christ.

18 Wangin sangeng in lungse. Lungse pwaye uh lusak sangeng
nukewa lasr uh. Ke ma inge lungse el tia oan fonla in kutena mwet
ma sangeng uh, mweyen sangeng el ma wien akkeok uh.
19 Kut lungse, mweyen God El lungse kut meet.
20 Mwet se fin fahk mu el lungse God, a el srunga mwet lulalfongi
wial, el sie mwet kikiap. Tuh el tia ku in lungse God, su el tia liye, el
fin tia lungse mwet lulalfongi wial, su el liye.
21 Ma sap se ma Christ el ase nu sesr uh pa inge: kutena mwet su
lungse God, enenu elan lungse pac mwet lulalfongi wial.

5

Kutangla Lasr Fin Faclu

1 Kutena mwet su lulalfongi lah Jesus pa Christ, el ma nutin God; ac
kutena mwet su lungse papa tumal fah lungse pac tulik natul.
2 Kut fin lungse God ac akos ma sap lal, ouiya se inge akkalemye lah
kut lungse tulik natul.
3 Kut akkalemye lungse lasr nu sin God ke kut akos ma sap lal. Ac
ma sap lal uh tia toasrla nu sesr,
4 mweyen tulik nutin God nukewa ku in kutangla faclu. Ac kut
kutangla faclu ke lulalfongi lasr.
5 Su ku in kutangla faclu? Mwet na su lulalfongi lah Jesus el Wen
nutin God.

Ma Loh Ke Jesus Christ

6 Jesus Christ pa el su tuku ke kof lun baptais lal ac ke srah lun misa
lal. El tia tuku ke kof mukena, a el tuku ke kewana kof ac srah. Ac
Ngun el sifacna orek loh kac lah pwaye ma inge, mweyen Ngun pa ma
pwaye uh.
7 Oasr mwe loh tolu:
8 ngun kof, ac srah; ac ma tolu inge kewa fahkak mwe loh sefanna.
9 Kut lulalfongi ma loh lun mwet uh; tusruktu ma loh lun God uh
arulana ku liki loh lun mwet uh, ac God El orek loh tari ke Wen natul.
10 Ouinge kutena mwet su lulalfongi ke Wen nutin God, ma loh lun
God oasr insial. A kutena mwet su tia lulalfongi God, el oru mu God
El kikiap, mweyen el tia lulalfongi ma God El fahk ke Wen natul.
11 Pa inge ma loh lun God: God El ase nu sesr moul ma pahtpat, ac
kut eis moul se inge sin Wen natul.
12 Kutena mwet su Wen el oasr yorol, oasr moul in el. Kutena mwet
su Wen nutin God el tia oasr yorol, wangin moul in el.

Moul Ma Pahtpat

13 Nga simis ma inge nu suwos, tuh kowos fah etu lah moul ma
pahtpat oasr yuruwos — aok, kowos su lulalfongi ke inen Wen nutin
God.
14 Oasr pulaik lasr ye mutun God, mweyen kut etu na lah El lohng
kut ke kut siyuk sel ke kutena ma su fal nu ke ma lungse lal.
15 Ke kut etu lah pwaye El lohng kut pacl nukewa kut siyuk, na kut
etu pac lah El ac ase nu sesr ma kut siyuk sel.
16 Kom fin liye tuh sie mwet wiom in lulalfongi el orala ma koluk se
su tia ma nu ke misa, kom enenu in pre nu sin God, su ac fah sang

5:3 Jn 14:15

moul nu sel. Ma se inge ma nu sin kutena mwet su oru ma koluk su tia ma nu ke misa. Tusruktu oasr ma koluk su ma nu ke misa, ac nga tia fahk mu kom in pre nu sin God kac.
17 Orekma sesuwos nukewa oaoala nu ke ma koluk, tusruktu oasr kain in ma koluk su tia ma nu ke misa.
18 Kut etu lah elos su tulik nutin God elos tia sruokyana in orekma koluk, mweyen Wen nutin God el liyalosyang, ac el su Koluklana el tia ku in akkolukyalos.
19 Kut etu lah kut ma lun God, faclu nufon finne oan ye ku lun el su Koluklana.
20 Kut etu lah Wen nutin God tuku tari ac ase etauk nu sesr, pwanang kut etu ke God pwaye. Moul lasr uh kupasryang nu sin God pwaye ke sripen kut kupasryang nu sin Jesus Christ, Wen natul. Pa inge God pwaye uh, ac pa inge moul ma pahtpat.
21 Tulik kulo nutik, kowos in karinginkowosyang liki god sutuu nukewa!

Leta Akluo Lal JOHN

Tukakinyen Leta Akluo Lal JOHN

Leta Akluo Lal John tuh simla sin “Mwet Elder” nu sin “Mutan Saok se ac tulik natul” — sahp kalmeyen “Mutan Saok” pa sie church in sie acn, ac kalmeyen “tulik natul” pa mwet in church sac. Leta fototo se inge ma in kwafelos in lungse sie sin sie, ac oayapa in sensenkakinulos liki mwet luti sutuu ac mwe luti lalos.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1–3
Yohk sripen lungse 4–6
Kas in sensenkakin mwe luti sutuu 7–11
Kas in aksafye 12–13

1 Ma sel Mwet Elder —
Nu sin sie Mutan Saok ac tulik natul, su nga lungse na pwaye. Ac tia
nga mukena, a elos nukewa su etu ma pwaye, elos lungse pac kowos,
2 mweyen ma pwaye uh oan in kut, na ac fah oan yorosr ma pahtpat.
3 Lungkulang, pakoten, ac misla, sin God Papa ac sin Jesus Christ,
Wen nutin God, in oan in kut su etu ma pwaye ac su lungse sie sin sie.

Ma Pwaye Ac Lungse

4 Nga arulana engan ke nga konauk lah kutu sin tulik nutum uh
mutana in ma pwaye, oana ke Papa El sapkin nu sesr uh.
5 Ke ma inge nga kwafe sum, Mutan Saok, lela kut nukewa in lungse
sie sin sie. Tia ma sap sasu se pa nga simis inge — nuna ma sap se ma
tuh oan yorosr oe ke mutawauk ah me.
6 Kalmen lungse se nga fahk inge pa kut in moul in akos ma sap lun
God. Ac pa inge ma sap lal, oana ma kowos lohng ke mutawauk me,
tuh kowos nukewa in moulkin moul in lungse.
7 Mwet kutasrik puspis fahsrelik tari nu fin faclu in kiapu mwet uh.
Mwet inge pa elos su tia lulalfongi lah Jesus Christ el tuku in luman
mwet. Kain in mwet ouinge mwet kikiap, ac Mwet Lain Christ.
8 Kowos in taran tuh ma nukewa kut tukeni kwafe kut nu kac in tia
wangin sripa, a kowos in eis nufon ma God El akoo nu suwos.
9 Kutena mwet su tia sruokyana mwe luti lun Christ a el som alukela,
God El wangin yorol. Ac elos nukewa su mutana in mwe luti lal uh,
Papa ac Wen tukeni na oasr yorol.
10 Ke ma inge kutena mwet fin tuku nu yuruwos ac tia luti ke mwe
luti se inge, nimet eisal nu in lohm suwos uh, ac tia pac paingul.
11 Tuh kutena mwet su paing mwet ouinge, elos mwet ipeis ke
orekma koluk lal.

Kas Safla

12 Pus pac ma nga ke fahk nu suwos, tuh nga tia lungse simis ke ink
ac pwepu. Nga finsrak nga in osun nu suwos ac sifacna sramsram nu
suwos, tuh kut nukewa fah arulana engan.
13 Tulik nutin Mutan Saok pac wiom elos supu lung lalos nu sum.

Leta Aktolu Lal JOHN

Tukakinyen Leta Aktolu Lal JOHN

Leta Aktolu Lal John tuh simla sin sie "Mwet Elder" nu sel Gaius, sie mwet kol lun church. Mwet se ma simusla leta se inge el kaksakunul Gaius ke sripen kasru lal nu sin mwet Christian uh, ac el sensenkakinul liki sie mukul pangpang Diotrephes.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1–4
Kas in kaksakunul Gaius 5–8
Kas in fahkak koluk lal Diotrephes 9–10
Kas wo kacl Demetrius 11–12
Kas in aksafye 13–15

1 Ma sel Mwet Elder —
Nu sel Gaius, kawuk saok luk, su nga lungse na pwaye.
2 Mwet kawuk saok luk, nga pre tuh in wo ouiyom in ma nukewa, ac tuh kom in ku in mano, oana ke nga etu lah kom ku in ngun.
3 Nga arulana engan ke kutu mwet Christian wiasr elos foloko tuh srumun nu sik ke ouiyen oaru lom nu ke ma pwaye, oana ke kom moulkin ma pwaye pacl nukewa.
4 Wangin ma nga engankin yohk liki ke nga ac lohng lah tulik nutik elos moul fal nu ke ma pwaye.

Kaksakinyuk Gaius

5 Mwet kawuk saok luk, kom arulana oaru ke ma kunom ke kom kasru mwet lulalfongi, elos finne mwet sac.
6 Elos tuku tuh srumun nu sin church se inge ke lungse lom nu selos. Nunak munas, kasrelos in tafwela fufahsryesr lalos an ke ouiya ma ac akinsewowoye God.
7 Mweyen ke elos mukuiyak in fahsr lalos in kulansupu orekma lun Christ, elos tuh tia eis kutena kasru sin mwet su tia lulalfongi.
8 Ouinge, kut mwet Christian, enenu in kasru mwet inge, tuh kut fah ku in ipeis in orekma lalos nu ke ma pwaye.

Diotrephes Ac Demetrius

9 Nga tuh simusla leta fototo se nu sin church se ingan; tusruktu Diotrephes, su musmusen mwet kol, el tiana lohang nu ke ma nga fahk uh.
10 Ke ma inge, nga fin fahsrot, nga fah srumun ma nukewa el oru: ma na koluk el fahk kacsr ac kas kikiap ma el fahk! Ac tia ma inge mukena, a el tia pac lungse eis mwet lulalfongi wiasr ke pacl elos ac sun acn ingan, ac el oayapa sikululos su engan in eisalos, ac el srike elan luselosla liki church!
11 Mwet kawuk saok luk, nimet kom etai ma koluk, a kom in etai ma wo. Elos nukewa su oru wo elos ma nutin God; ac elos nukewa su oru ma koluk elos soenna liye God.

1:1 Orek 19:29; Rom 16:23; 1 Cor 1:14

12 Mwet nukewa kaskas wo kacl Demetrius; ouiyen moul lal wi pac
fahkak lah pwaye el wo. Ac kut wi pac loh ke orekma wo lal, ac kom
etu lah ma kut fahk uh pwaye.

Kas In Wilkas

13 Pus na ma yuruk in fahk nu sum, tusruktu nga tia lungse simis ke
pen ac ink.

14 Nga finsrak mu ngan sun kom ke pacl na fototo, na kut ac fah
ngetani ac sramsram.

15 Misla nu sum.

Mwet kawuk lom inge nukewa supweyuk lung nu sum. Sang lung
lasr nu sin kais sie sin mwet kawuk lasr ingan.

Leta Sel
JUDE

Tukakinyen Leta Sel JUDE

Simla leta se sel Jude inge in sensenkakin mwet Christian ke mwet luti kikiap su sifacna fahk mu elos mwet lulalfongi ke Christ. Kas ke leta fototo se inge apkuran in oana ma simla in Luo Peter, ac mwet se ma simusla uh el sang kas in akkeye mwet ma ac riti, tuh elos "in sruokya ku lulalfongi se su God El tuh sang tari nu sin mwet lal." (verse 3b)

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla 1–2
Ouiyen moul, luti, ac saflaiyen mwet luti sutuu 3–16
Kas in kasru in sruokya ku lulalfongi 17–23
Pre in akinsewowoye 24–25

1 Ma sel Jude, mwet kulansap lun Jesus Christ, ac tamulel lal James —

Nu selos su pangonyuk tari sin God, su moul ac pulakin lungse lun God Papa, ac su karinginyuk sin Jesus Christ:

2 Lela pakoten, misla, ac lungse in yokyokelik in kowos.

Mwet Luti Sutuu

3 Mwet kawuk saok luk, nga tuh kena ma lulap in sim nu suwos ke molela se su kut tukeni ipeis kac. Tusruktu nga pulauk lah oasr enenu yohk nga in sulaklak sim nu suwos inge in akkeye kowos tuh kowos in sruokya ku lulalfongi se su God El tuh sang tari nu sin mwet lal, ke pacl sefanna ma in akfalye pacl nukewa.

4 Tuh kutu mwet su pilesru God elos mahsrikyak nu inmasrlosr ke kut tia akilen — mwet su ekulla mwe luti ke lungkulang lun God lasr tuh elos in oru na lumah fohkfok lalos, ac elos lafwekin Jesus Christ, su el mukena pa Mwet Kol Fulat lasr ac Leum lasr. In pacl oemeet ah Ma Simusla nuna fahk lah elos ac fah mau lisyukla.

5 Tuh kowos finne etu ma inge nukewa, a nga kena akesmakinye kowos ke Leum El tuh molela mwet Israel liki facl Egypt, na toko El kunausla mwet ma tia lulalfongi.

6 Kowos in esam pac lipufan su tia akfalye ku se ma itukyang nu selos, a elos sisla acn ma oakwuk elos in muta we: elos kapiri ke sein in acn lohsr ma pahtpat, yen God El fuhlelosi we in soano Len lulap sac su ac fah nununkeyuk elos.

7 Esam acn Sodom ac Gomorrah, ac inkul ma oan apkuran, su mwet we orekma oana ma lipufan inge elos tuh oru, ac elos orek kosro ac oru pac lumah na fohkfok: elos keok ke kaiyuk lun e su firir ma pahtpat, su oana sie mwe srikasrak na kalem nu sin mwet nukewa.

8 In ouiya sac pacna, mwet inge liye aruruma su oru elos in oru ma koluk lain manolos sifacna; elos kwase ku lun God, ac fahk kas enum ke lipufan wo su muta lucng.

1:1 Mt 13:55; Mk 6:3 **1:5** Exo 12:51; Oek 14:29–30 **1:7** Gen 19:1–24

9 Finne Michael, su leum lun lipufan, el tia oru ouinge. Ke amei lal
yorol Devil ke pacl se eltal akukuinla ke manol Moses lah su ac eis
mano sac, Michael el tiana akkolukyal Devil ke kas enum, a el fahk,
“Leum God Elan kai kom!”
10 A mwet inge kaskas enum in lain kutena ma su elos tia kalem kac;
ac ma su elos pulakin ke lungse lun ikwa oana kosro lemnak, ma inge
pa kunauselosla.
11 Ac fah arulana koluk nu selos! Elos fahsr tukun ouiya ma Cain el
tuh oru. Ke sripen lungse mani, elos eisalosyang sifacna nu ke ouiya
tafongla lal Balaam. Elos tunyuna lain God oana Korah el tuh oru, na
ac fah kunausyukla elos oana el.
12 Ke elos orek wohwon ac sumwekin, elos oana tuhn fohkfok ke
pacl in kufwen sie sin sie lowos. Elos nunku kaclos sifacna. Elos oana
pukunyeng tuhwot tuhme ma eng uh uk a wangin af kakla kac. Elos
oana sak ma wangin fahko, finne ke pacl in fok — oana sak ma fifyak
ac masla.
13 Elos oana noawot fin kof uh, ac orekma fohkfok lalos pahtak oana
wiawa uh. Elos oana itu ma fahsr sayen inkanek lalos, su God El srela
sie acn nu selos in acn lohsr matoltol.
14 Enoch, su ma ke fwil akonkosr natul Adam, pa tuh palye in pacl
oemeet ah ke ma ac sikyak nu selos, mu: “Leum God El fah tuku wi
tausin puspis sin lipufan mutal lal,
15 in nununku mwet nukewa, ac in sang mwatalos nukewa ke
orekma koluk ma mwet su tia akfulatye God elos oru, oayapa ke kas
koluk nukewa elos fahk lainul!”
16 Pacl nukewa mwet inge torkaskas ac sis koluk nu fin mwet ngia;
elos fahsr tukun lung koluk lalos sifacna, ac sifacna yukunulos, ac oru
kas in eyeinse nu sin mwet uh elos in welulos.

Kas In Luti Ac Kas In Sensenkakin

17 Tusruktu, mwet kawuk luk, kowos in esam kas ma mwet sap lun
Leum lasr Jesus Christ elos tuh fahk nu suwos in pacl meet ah.
18 Elos tuh fahk nu suwos, “Ke len safla ac tuku, oasr mwet ac mau
sikyak su ac fah aksruksruki kowos. Mwet inge elos pilesru God ac
fahsr ke lungse koluk lalos sifacna.”
19 Pa inge mwet ma oru in oasr srisrielik; lungse lun faclu leum
faclos, ac Ngun lun God wangin in elos.
20 A funu kowos, mwet kawuk luk, kowos in sifacna musaikowosyak
fin lulalfongi mutal lowos. Pre ke ku lun Ngun Mutal,
21 ac liyekowosyang sifacna in mutana in lungse lun God, oana ke
kowos tupan Leum lasr Jesus Christ ke lungkulang lal in asot moul ma
pahtpat nu suwos.
22 Kowos in pakoten nu selos su alolo;
23 kowos in molela mwet su enenu in moliyukla, oana elos su kowos
tulakunla liki e uh; ac nu sin mwet ngia, kowos in kulang nu selos ac
sifacna sensenkin kowos; tusruktu kowos in kwase nuknuk fohkfok
elos nukum su tuhnla ke lung koluk lalos.

Pre In Kaksak

1:9 Dan 10:13, 21; 12:1; Fwack 12:7; Dut 34:6; Zec 3:2 **1:11** Gen 4:3–8; Oek 22:1–35; Oek 16:1–35 **1:14** Gen 5:18, 21–24 **1:18** 2 Pet 3:3

24 Nu sel su ku in sruokkowosi tuh kowos in tia ikori, ac su ac
fah uskowosme ke engan lulap ac wangin mwatuwos nu ye mutal in
wolana lal —
25 nu sin God sefanna, Mwet Lango lasr, ke Jesus Christ Leum lasr —
nu sel wolana, fulatlana, ku, ac wal, ke fwil oemeet me, nu inge, ac nu
tok ma pahtpat! Amen.

Ma FWACKYUK
Nu Sel John

Tukakinyen Ma FWACKYUK Nu Sel John

Book se inge ke *Ma Fwackyuk Nu Sel John* tuh simla ke pacl akkeokyeyuk mwet Christian ke sripen lulalfongi lalos ke Jesus Christ, Leum lalos. Mwet se ma sim inge el kena yohk tuh kas lal in akkeye insien mwet su ac riti, ac oru tuh in oasr finsrak ku lalos ke elos ac mutangla mwe keok ac mwe kalya nu selos.

Inkaiyen book se inge fahkak ke aruruma ac mwe akul ac lumah pus saya, ma tuh kalem sin mwet Christian in pacl sac, a mwet saya elos tiana kalem kac. In oana soko on ma pusra uh ac aukoki ac kalweniyuk, nunak yohk in book se inge kalkalwen ke ouiya pus ac ke kain in aruruma pus. Finne tia oana sie nunak lun mwet uh ke lungasyen kalmen book se inge, tusruktu sripa yohk uh kalem na: God El ac fah kutangla mwet lokoalok nukewa lal ac oayapa Satan, kacl Christ, Leum lasr; ac nu selos su oaru nwe ke safla, God El ac fah akinsewowoyalos ke sie kusrao sasu ac sie faclu sasu ke pacl se kutangla se inge aksafyeyukla.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Kas in tukakunla 1:1–8
Aruruma se meet ac leta nu sin church itkosr 1:9—3:22
Book limlim ma oasr sil itkosr kac 4:1—8:1
Mwe ukuk itkosr 8:2—11:19
Dragon soko ac kosro aksangeng lukwa 12:1—13:18
Kutu pac aruruma 14:1—15:8
Ahlu itkosr ke kasrkusrak lun God 16:1–21
Kunausyukla Babylon, ac kutangyukla kosro soko, mwet palu kikiap, ac Devil 17:1—20:10
Nununku safla 20:11–15
Kusrao sasu, faclu sasu, Jerusalem sasu 21:1—22:5
Kas in aksafye 22:6–21

1 Pa inge ma God El fahkak nu sel Jesus Christ, tuh elan ku in fahkak
nu sin mwet kulansap lal ke ma su ac fah sa in sikyak. Christ el
akkalemye ma inge nu sel John, mwet kulansap lal, ke el supwala
lipufan lal nu yorol,
2 ac John el fahkak ma nukewa ma el liye. Pa inge ma el fahkak ke
kas ma tuku sin God me, ac ke ma pwaye su fwackyuk sin Jesus Christ.
3 Insewowo mwet su riti book se inge, ac elos su lohng kas in palu
inge ac akos ma simla in book se inge! Tuh apkuran me pacl ac sikyak
ma inge nukewa.

Kas In Paing Nu Sin Church Itkosr

4 Ma sel John, nu sin church itkosr in acn Asia:
Lungkulang ac misla nu suwos sin God, su oasr in pacl inge, ac su
nuna oasr oemeet, ac su ac fah oasr ke pacl fahsru; oayapa sin ngun
itkosr ye mutun tron lal,
5 ac sin Jesus Christ, mwet loh oaru, su akmoulyeyukyak oemeet liki
misa, ac el leum fin tokosra nukewa fin faclu.

Christ el lungse kut, ac ke srahl su sororla kacsr el tulekutla liki ma koluk lasr;
6 ac el orekutla in sie tokosrai in mwet tol, tuh kut in kulansupu God, Papa tumal. Wolana ac ku in ma lun Jesus Christ nwe tok ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen.
7 Liye, el tuku fin pukunyeng uh. Mwet nukewa ac fah liyal, ac elos su faksilya elos ac wi pac liyal. Mwet nukewa fin faclu ac fah tungel. Aok, ac fah ouinge!
8 Leum God Kulana, su oasr inge, ac omeet, ac ke pacl fahsru, El fahk, “Nga Alpha ac Omega.”

Sie Aruruma Ke Christ
9 Nga John, ma liwos su wi kowos fahsr tukun Jesus, ac kut tukeni mongfisrasr in muteng mwe keok su tuku nu sin mwet nukewa in Tokosrai Lal. Utuku nga nu fin tuka Patmos ke sripen nga sulkakin kas lun God ac oayapa ma pwaye su Jesus el fahkak nu sik.
10 Ke len lun Leum, ku lun Ngun ilyak nu in nga, ac nga lohng sie pusra lulap tukuk, oana pusren sie ukuk,
11 su fahk, “Simusla ma kom liye, ac supwala nu sin church itkosr in siti inge: Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia, ac Laodicea.”
12 Nga tapulla in liye lah su kaskas nu sik, ac nga liye nien lam gold itkosr,
13 ac inmasrlon nien lam uh oasr sie ma su oana luman mwet se, ac el nokomang sie nuknuk loes nu ke nial, ac lolani iniwal ke mwe lohl gold.
14 Aunsifal fasrfasr oana unen sheep ku snow, ac atronmutal firir oana e;
15 ac nial saromrom oana bronze su aknasnasyeyukla ac aksaromromyeyukla, ac pusracl oana pusren kof putat.
16 El sruok itu itkosr ke lac paol layot, ac sie cutlass kosroh ma oasr muta luo kac tume liki oalul. Mutal saromrom oana kalem lun faht ke infulwen len uh.
17 Ke nga liyal nga putati nu ke nial oana mwet misa se. Ac el likiya lac paol layot nu fuk ac fahk, “Nimet kom sangeng! Nga mutawauk ac nga oayapa safla.
18 Nga el su moul! Nga tuh misa, a inge nga moul ma pahtpat ac ma pahtpat. Oasr ku luk fin misa ac fin facl sin mwet misa.
19 Ke ma inge, simusla ma kom liye, kewana ke ma in pacl inge ac ke ma ac fah tuku tok uh.
20 Kalmen ma lukma ke itu itkosr ma kom liye ke lac pouk layot, ac ke nien lam gold itkosr uh pa inge: itu itkosr uh pa lipufan lun church itkosr, ac nien lam itkosr uh pa church itkosr.

2

Kas Nu Sin Church Ephesus
1 “Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Ephesus:
“Pa inge kas sin el su sruok itu itkosr ke lac paol layot ac forfor inmasrlon nien lam gold itkosr. El fahk,
2 ‘Nga etu ma kom oru, ac upaiyen orekma lom, ac lupan mongfisrasr lom. Nga etu lah kom tia ku in muteng orekma lun mwet koluk, ac

kom srikalos tari su sifacna fahk mu elos mwet sap a elos tia, ac kom konalosyak lah elos mwet kikiap.
3 Kom mongfisrasr na ac keok ke sripuk, ac kom tiana fuhleak.
4 Tusruktu oasr ma nga lain kom kac: kom tia lungse nga oana meet ah.
5 Kom in esam acn se kom muta we meet liki kom tuh ikori! Forla liki ma koluk lom, ac oru oana ma kom oru meet ah. Kom fin tia auliyak liki ma koluk lom, nga ac fah fahsrot ac eisla nien lam lom liki acn oan we.
6 Tuh oasr ma se wo sum: kom srunga orekma lun mwet lal Nicolas, oana ke nga srunga uh.
7 "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!
"Nu sel su kutangla, nga fah sang tuh elan mongo fokinsak ke sak lun moul su kapak in Ima lun God.

Kas Nu Sin Church Smyrna

8 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Smyrna:
"Pa inge kas sin el su oemeet ac el su safla, su misa ac sifil moul.
9 Nga etu mwe lokoalok nu sum; nga etu lah kom sukasrup — tuh pwayeiya uh kom kasrup! Nga etu kas in akkoluk nu sum selos su fahk mu elos mwet Jew a elos tia. Elos inge ma in u lal Satan!
10 Nimet kom sangeng ke kutena mwe keok ma ac fah sun kom. Lohng! Devil el ac fah srike kowos ke el ac sisang kutu suwos nu in presin, ac kowos ac fah keok ke len singoul na. Kom in oaru nwe ke misa, na nga ac fah sot tefuro lun moul.
11 "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!
"El su kutangla fah tia pula keok ke misa akluo.

Kas Nu Sin Church Pergamum

12 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Pergamum:
"Pa inge kas sin el su oasr sie cutlass kosroh ma oasr muta luo kac.
13 Nga etu yen kom muta we, aok yen tron lal Satan oan we. Kom pwayena nu sik ac kom tia fahsr liki lulalfongi lom keik, finne ke pacl ma anwuki Antipas, mwet loh oaru luk, yen Satan el muta we.
14 Tusruktu oasr ma ekasr na ma nga lain kom kac: oasr kutu inmasrlowos su fahsr tukun luti lal Balaam, su luti nu sel Balak elan pwen mwet Israel in oru ma koluk ke el fahk elos in kang mwe mongo ma kisakinyukla nu ke ma sruloala, ac tuh elos in orek kosro.
15 In ouiya se pacna inge, oasr pac kutu suwos su fahsr tukun luti lun mwet lal Nicolas.
16 Inge, kom in auliyak liki ma koluk lom! Kom fin tia, nga fah sa in fahsrot ac mweuni mwet ingan ke cutlass lun oalik.
17 "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!
"Nu sel su kutangla, nga fah sang kutu manna wikla. Nga fah oayapa sang nu sin kais sie mwet sie eot fasrfasr su simla sie ine sasu kac, su wangin mwet etu kac sayen el na su eis.

Kas Nu Sin Church Thyatira

18 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Thyatira:

“Pa inge kas sin Wen nutin God, su atronmutal firir oana e, ac nial saromrom oana bronze aksaromromyeyukla.
19 Nga etu ma kom oru. Nga etu lungse lom, oaru lom, orekma lom, ac mongfisrasr lom. Nga etu lah yohk ma kom oru in pacl inge liki ma kom oru meet ah.
20 Tusruktu pa inge ma se nga lain kom kac uh: ma ke mutan sac Jezebel, su sifacna fahk mu el mwet kulansap lun God. Kom fuhlela na elan luti ac kiapwela mwet kulansap luk, tuh elos in orek kosro ac mongo ke ma kisakinyukla nu ke ma sruloala.
21 Nga sang pacl lal in auliyak ke ma koluk lal, tuh el tia lungse forla liki moul in kosro lal.
22 Ouinge nga fah sisella nu fin sie mwe oan, yen ma el, ac elos su kosro yorol, fah keok upa we. Nga fah oru ingena, elos fin tia auliyak liki ma koluk ma elos welul oru.
23 Nga fah oayapa onela mwet nukewa su fahsr tokol, na church nukewa fah etu lah nga pa etu nunak ac kena lun mwet nukewa. Nga fah moli nu sin kais sie suwos fal nu ke orekma lun kais sie.
24 “A funu kowos su lula in Thyatira, su tia fahsr tukun mwe luti koluk inge, ac kowos tia wi luti ke ma mwet ingan pangon ‘ma lukma loal lun Satan’ — nga fahk nu suwos lah nga ac fah tia filiya kutena ma toasr nu fowos.
25 Tusruktu, kowos in sruokya ku mwe luti ma oan yuruwos nwe ke na nga foloko.
26 Ac nu sel su kutangla, ac su oru na ma lungse luk nwe ke safla, nga fah sang nu sel tuh in oasr ku lal fin mutanfahl uh,
27 ac nga fah sang nu sel ku se na ma nga eis sin Papa tumuk. El fah leum fin mutanfahlu ke soko sikal osra, ac el fah kunauselosla nu ke ip srisrik oana ahlu orek ke kle uh.
28 Nga fah oayapa sang nu sel itu in lotutang.
29 “Fin oasr srem, kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!

3

Kas Nu Sin Church Sardis
1 “Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Sardis:

“Pa inge kas sin el su oasr ngun itkosr lun God ac itu itkosr yorol. Nga etu ma kom oru. Nga etu lah mwet uh fahk mu kom moul, sruk kom misa!
2 Tukakek, ac akkeye ma su srakna oan yurum meet liki ac misa na pwaye. Tuh nga liye lah orekma lom u soenna suwohs ye mutun God luk.
3 Esam ma kom luti ac lohng tari; akos ma inge ac forla liki ma koluk lom. Kom fin tia esmakla, nga ac fah tuku nu yurum oana sie mwet pisrapasr, ac kom ac tiana etu pacl se nga ac tuku u.
4 Tusruktu, srakna oasr mwet ekasr in Sardis su soenna akfohkfokye nuknuk lalos. Elos ac nuknukyang ke nuknuk fasrfasr ac wiyu fwas, mweyen elos fal in oru ouinge.
5 El su kutangla el fah nokomang nuknuk fasrfasr, ac nga fah tia eela ineel liki book in moul. Ye mutun Papa tumuk ac lipufan lal, nga fah fahkak lemtulauk lah el ma luk.
6 “Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!

Kas Nu Sin Church Philadelphia

7 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Philadelphia:

"Pa inge kas sin el su mutal ac pwaye. Key lal David oasr sel, ac ke el ikasla srungul uh, wangin mwet ku in kaliya; ac ke el kaliya, wangin mwet ku in ikasla.

8 Nga etu ma kom oru. Nga etu lah oasr kutu srisrik ku lom; kom akos mwe luti luk ac kom oaru na nu sik. Nga ikasla sie srungul ye motom su wangin sie mwet ku in kaliya.

9 Lohng! Kaclos su ma in U lal Satan, su mwet kikiap ac fahk mu elos mwet Jew a elos tia — nga fah oru elos in tuku ac faksufi ke niom. Elos ac fah etu lah nga lungse kom.

10 Mweyen kom liyaung sap luk ac muteng, nga ac fah oayapa liyekomyang liki pacl fosrnga su ac fah tuku nu faclu in srike mwet nukewa fin faclu.

11 Nga ac fah sa tuku. Karinganang ma su oasr yurum, tuh wangin mwet in eisla tefuro in kutangla lom.

12 Nga fah oru tuh el su kutangla elan soko sru in tempul lun God luk, ac el ac fah tiana illa liki. Nga fah simusla Inen God luk facl, oayapa inen siti lun God luk — Jerusalem sasu — su ac oatui yurin God luk inkusrao me. Nga fah oayapa simusla ine sasu luk facl.

13 "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!

Kas Nu Sin Church Laodicea

14 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Laodicea:

"Pa inge kas sin el su pangpang Amen, su mwet loh oaru ac pwaye, ac el pa mutaweyen ma orekla nukewa lun God.

15 Nga etu orekma kom orala tari. Nga etu lah kom tia mihsrisr ku fol, a nga kena kom in oasr ke sie sin ma luo inge!

16 Tuh ke sripen kom tia fol ku mihsrisr, a kom fusrfusr na, nga fah wihtekomla liki oalik!

17 Kom fahk mu, 'Nga kasrup ac ma nukewa wo nu sik, ac wangin ma nga enenu.' A kom tiana akilen lah kom muta in kwao ac elya lulap! Kom sukasrup, koflufol ac kun.

18 Ke ma inge, kas in kasru luk nu sum pa kom in moli gold yuruk, gold nasnas, tuh kom in kasrup. Ac oayapa moli nuknuk fasrfasr tuh kom in nokomang in afinya mwe mwekin lun koflufol lom. Kom in moli pac kutu mwe akmusra in mosrwe motom tuh kom in ku in liye.

19 Nga kai ac kalyei mwet nukewa su nga lungse. Ke ma inge kom in akkeye kom ac forla liki ma koluk lom.

20 Lohng! Nga tu ke mutunoa uh ac towolak; kutena mwet fin lohng pusrek ac ikasla mutunoa uh, nga fah utyak ac mongo yorol, ac el fah mongo yuruk.

21 Nu sel su kutangla, nga fah sang tuh elan muta siskuk ke tron luk, in oana ke nga kutangla ac inge nga muta sisken Papa tumuk ke tron lal.

22 "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh!"

4

Alu Inkusrao

1 Tukun ma inge, nga liye pac sie aruruma, ac nga liye sie srungul
ikakla in kusrao.
Ac pusra se ma nga tuh lohng meet ah, ma oana pusren mwe ukuk,
el kaskas nu sik ac fahk, “Fwanyak nu inge, ac nga fah fahkak nu sum
ma ac fah sikyak tok.”
2 In pacl sacna, ku lun Ngun ilyak nu in nga. Ac nga liye sie tron in
kusrao su oasr mwet se muta fac.
3 Mutal saromrom oana eot oa ma pangpang jasper ac carnelian, ac
lelakem soko rauneak tron sac, ac tuhn kac ah oana eot oa emerald.
4 Ac oasr pac tron longoul akosr apunla tron se inge, ac mwet elder
longoul akosr elos muta fin tron inge. Elos nukum nuknuk fasrfasr, ac
tefuro gold oan fin sifaclos.
5 Sarom u sarmelik, ac ngirngir, ac pusren pulahl tuku liki tron se
infulwa ah. Ac srokom in e itkosr firir ye mutun tron sac, su pa inge
ngun itkosr lun God.
6 Oayapa ye mutun tron se inge, oasr sie ma oana sie meoa in glass,
su kalem oana eot oa crystal.
Apunla siska kewa ke tron se inge, oasr ma moul akosr su oasr
atronmutalos meet ac oayapa tokolos.
7 Luman ma moul soko meet ah oana lion soko; ma moul soko akluo
el oana cow mukul soko; ac mutun ma moul soko aktolu ah oana
mutun mwet se; ac ma moul soko akakosr ah oana eagle sohksok se.
8 Kais soko sin ma moul akosr inge oasr po sohksok onkosr kaclos,
ac elos afla ke atronmuta loac ac lik. Wangin mongla lalos ke len ac
fong in on ac fahk:
“Mutal, mutal, mutal, Leum God Kulana,
Su meet, su inge, ac su ac fah tuku.”
9 Ac ma moul akosr inge elos onkakin on in kaksak ac on in akfulat
ac on in sang kulo nu sel su muta fin tron sac, su moul ma pahtpat ac
ma pahtpat. Ke elos oru ouinge,
10 na mwet elder longoul akosr elos epasr ye mutun el su muta fin
tron, ac elos alu nu sel su moul ma pahtpat ac ma pahtpat. Elos sisya
tefuro lalos ye mutun tron sac ac fahk,
11 “Leum lasr ac God lasr! Fal nu sum
In eis wolana, ac kaksak, ac kulana.
Tuh kom orala ma nukewa,
Ac ke lungse lom elos orekla ac moul.”

5

Sie Book Limlim Ac Lamb Soko
1 Nga liye sie book limlim ke lac po layot sin el su muta fin tron; afla
ke sim lik ac loac, ac siliyuki ke sil itkosr.
2 Ac nga liye sie lipufan kulana su fahk ke pusra lulap, “Su fal in
kunausla sil inge ac ikasla book limlim se inge?”
3 A wangin sie inkusrao, ku fin faclu, ku ye faclu, su ku in ikasla
book limlim sac ac liye ma oan loac.
4 Ac nga tung ma lulap, mweyen wangin sie koneyukyak su fal in
ikasla book limlim sac, ku liye ma oan loac.
5 Na sie sin mwet elder uh fahk nu sik, “Nimet tung. Liye, Lion soko
ke sruf lal Judah, su ma ke fwilin tulik natul David, el kutangla, ac el
ku in kunausla sil itkosr kac ac ikasla book sac.”

6 Na nga liye soko Lamb tu infulwen tron, ac ma moul akosr ac mwet
elder elos raunella. Lamb soko ah oana elan anwuki. Oasr koac itkosr
ac atronmuta itkosr kacl, su pa ngun itkosr lun God ma supweyukelik
nu fin faclu nufon.
7 Lamb soko ah som ac eisla book limlim sac liki lac po layot sin el
su muta fin tron.
8 Ke el oru ouinge, ma moul akosr ac mwet elder longoul akosr elos
epasr ye mutun Lamb soko ah. Kais sie selos oasr sie harp yorol, ac
ahlu gold sessesla ke mwe keng, su pa pre lun mwet lun God.
9 Elos yuk soko on sasu ac fahk:
"Fallana nu sum in eis book limlim se inge
Ac kunausla sil kac.
Tuh kom anwuki, ac ke srahm kom sang molin sukosok nu sin God
Ke mwet lun sruf nukewa ac kain in kas nukewa, mutanfahl
nukewa, ac kain in tuhnin mwet nukewa.
10 Kom oru tuh elos in sie tokosrai in mwet tol, in kulansupu God lasr,
Ac elos fah leumi faclu."
11 Ac nga sifilpa ngetak ac nga lohng pusren lipufan puspis — tausin
ac million selos! Elos tu raunela tron ac ma moul akosr ac mwet elder
uh,
12 ac elos on ke pusra lulap ac fahk:
"Fallana tuh Lamb soko ma anwuki tari
Elan eis wal ac kasrup, lalmwetmet, ac ku,
Sunak, ac wolana, ac kaksak!"
13 Ac nga lohng ke ma orekla nukewa inkusrao, ac fin faclu, ye faclu,
ac in meoa — aok ma moul nukewa inkusrao lucng oayapa fin faclu
ten — elos on ac fahk,
"Kaksak, ac sunak, ac wolana, ac ku
Ma pahtpat ac ma pahtpat,
Nu sel su muta fin tron ac nu sin Lamb!"
14 Ac ma moul akosr elos topuk ac fahk, "Amen!" Ac mwet elder elos
faksufi ac alu.

6

Sil U

1 Na nga liye ke Lamb el kunausla sil se meet ke sil itkosr ah, ac
nga lohng ke sie sin ma moul akosr ah fahk ke sie pusra oana pusren
pulahl, "Fahsru!"
2 Nga ngetak ac liye soko horse fasrfasr. El su muta fac el sruok sie
pisr, ac itukyang nu sel sie tefuro. Ac el kasrusr som, oana sie mwet
su eis kutangla ac el ac sifilpa kutangla.
3 Na Lamb el kunausla sil akluo; ac nga lohng ma moul akluo el fahk,
"Fahsru!"
4 Ac soko pac horse sikme, ma srusra firirrir soko. El su muta fac,
itukyang nu sel ku lun mweun fin faclu, tuh mwet uh in uniya sie sin
sie. Ac itukyang pac nu sel sie cutlass lulap.
5 Na Lamb el kunausla sil se aktolu. Ac nga lohng ma moul aktolu
el fahk, "Fahsru!" Nga ngetak ac liye soko horse sroalsral. El su muta
fac oasr sie mwe paun in paol.
6 Ac nga lohng ma se oana pusra se tuku inmasrlon ma moul akosr
ah, su fahk, "Molin sie srikasrak in wheat pa in orekma len fon se, ac

molin tolu srikasrak in barley pa in orekma len fon se. Tusruktu nimet
kunausla sak olive uh ac ima in grape uh!”
7 Na Lamb el kunausla sil se akakosr; ac nga lohng ma moul akakosr
el fahk, “Fahsru!”
8 Nga ngetak ac liye soko horse ef tuhnal. El su muta fac pangpang
Misa, ac Fulan Misa fahsr tokol. Itukyang nu seltal ku fin sie tafu akosr
faclu, in uniya mwet uh ke mweun, sracl, mas, ac ke kosro sulallal.
9 Na Lamb el kunausla sil se aklimekosr. Ac nga liye ngunin mwet
oan ye loang in kisa uh. Mwet inge anwuki ke sripen elos fahkak kas
lun God, ac ke sripen elos oaru in orek loh ke lulalfongi lalos.
10 Elos wowoyak ke pusra lulap ac fahk, “Leum God Kulana, su mutal
ac pwaye! Kom ac soano nwe ngac in nununku ac kalyei mwet faclu
su unikuti?”
11 Kais sie selos itukyang nuknuk fasrfasr se lal, ac fwackyang nu
selos tuh elos in mongla pac ke kitin pacl, nwe ke faseni pisin mwet
wialos su welulos orekma, ac fah anwukla in oana ke tuh orek nu selos.
12 Ac nga liye ke Lamb el kunausla sil se akonkosr. Ac oasr kusrusr
lulap faclu, ac faht u ekla sroalsroal oana nuknuk sroalsral matoltol,
ac malem u ekla arulana srusra oana srah.
13 Itu inkusrao uh putatla nu faclu, oana ke eng uh usruk sak fig soko
ac fig mangosr uh putatla nu infohk uh.
14 Kusrao wanginla, oana sie book limlim ma limlimeni, ac eol
nukewa ac tuka nukewa mokleyukla liki acn oan we.
15 Na tokosra lun faclu, ac leum, ac mwet kol fulat lun un mwet
mweun, mwet kasrup, mwet oasr ku la, ac mwet nukewa, wi mwet
kohs ac mwet sukosok, elos wikwik in luf uh ac ye eot in eol uh.
16 Elos wowoyak nu ke eol u ac nu ke eot u ac fahk, “Putati nu facsr
ac wikinkutla liki mutun el su muta fin tron, ac liki mulat lun Lamb!
17 Tuh len koluk lun mulat lalos tuku tari, ac su ku in tuyak lain?”

7

Siofok Angngaul Akosr Tausin Sin Mwet Israel

1 Tukun ma inge nga liye lipufan akosr elos tu ke sruwasrik akosr
lun faclu, ac elos sruokya eng akosr lun faclu, tuh in wangin eng fah
tuhtuh fin faclu, ku fin meoa, ku nu ke kutena sak.
2 Ac nga liye sie pac lipufan tuku kutulap me, us sil se lun God moul.
El wowoyak ke pusra lulap in pangon lipufan akosr su God El sang ku
nu selos in kunausla faclu ac meoa.
3 Lipufan sac fahk, “Nimet kunausla faclu, ku meoa, ku sak uh, nwe
ke kut akilenya mwet kulansap lun God lasr ke sie sil fin motonsrolos.”
4 Ac nga lohng lah pisalos su akilenyuki ke sil lun God fin
motonsrolos, oasr siofok angngaul akosr tausin. Mwet inge ma ke sruf
singoul luo lun Israel.
5 Sin sruf lal Judah: siliyuki singoul luo tausin; sin sruf lal Reuben:
singoul luo tausin; sin sruf lal Gad: singoul luo tausin;
6 sin sruf lal Asher: singoul luo tausin; sin sruf lal Naphtali: singoul
luo tausin; sin sruf lal Manasseh: singoul luo tausin;
7 sin sruf lal Simeon: singoul luo tausin; sin sruf lal Levi: singoul luo
tausin; sin sruf lal Issachar: singoul luo tausin;
8 sin sruf lal Zebulun: singoul luo tausin; sin sruf lal Joseph: singoul
luo tausin; ac sin sruf lal Benjamin: singoul luo tausin.

U Na Lulap Se

9 Tukun ma inge, nga ngetak ac liye u na lulap se, su wangin mwet
ku in oakla pisalos. Elos ma ke kain in mwet nukewa, ke sruf nukewa,
ke mutunfacl nukewa, ac ke kain in kas nukewa, ac elos tu ye mutun
tron ac ye mutun Lamb, nuknukyang ke nuknuk fasrfasr ac elos sruok
lesak palm in paolos.
10 Elos wowoyak ke pusra lulap ac fahk, “Molela tuku sin God lasr
su muta fin tron, ac sin Lamb.”
11 Ac lipufan nukewa tu raunela tron ac mwet elder ac ma moul
akosr ah. Na elos faksufi ye mutun tron, ac alu nu sin God
12 ac fahk, “Amen! Kaksak, wolana, lalmwetmet, sang kulo, sunak,
wal fulat, ac kulana ma lun God lasr ma pahtpat ac ma pahtpat!
Amen!”
13 Ac sie sin mwet elder uh siyuk sik, “Su mwet ma nukum nuknuk
fasrfasr inge, ac elos tuku oya me?”
14 Ac nga fahk nu sel, “Nga nikin. Kom pa etu.”
Ac el fahk nu sik, “Elos inge pa mwet su painmoulla ke pacl in akkeok
lulap. Elos ohlla nuknuk lalos ac akfasrfasrye ke srahn Lamb.
15 Ke sripa se inge elos tu ye mutun tron lun God ac kulansupal in
tempul ke len ac fong. El su muta fin tron el fah muta yorolos ac
karinganulos.
16 Elos fah tia sifil masrinsral ku malu; ac faht uh, ku kutena fol upa,
ac tia sifil akfolyalos,
17 ke sripen Lamb, su muta infulwen tron, el ac fah mwet shepherd
lalos, ac el ac fah kololos nu ke unon in kof in moul. Ac God El ac fah
eela sroninmutalos.

8

Sil Akitkosr

1 Ke pacl se Lamb el kunausla sil akitkosr ah, inkusrao misla ke tafun
ao ma.
2 Na nga liye lipufan itkosr su tu ye mutun God — itukyang mwe
ukuk itkosr nu selos.
3 Ac sie pac lipufan el tuku tu ke loang uh. Oasr sie mwe neinyuk
ma keng yorol, ma orekla ke gold. Itukyang nu sel mwe keng puspis
in sisani nu ke pre lun mwet lun God nukewa, ac in kisakin fin mwe
loang gold su oan mutun tron uh.
4 Ac kulasr lun mwe keng uh, wi pre lun mwet lun God, sowak nu
lucng liki poun lipufan su tu ye mutun God.
5 Na lipufan sac eisla ahlu se nein mwe keng uh, ac nwakla ke e liki
loang uh, ac sisla nu fin faclu. Toko oasr ngirngir ac pusren pulahl,
sarmelik lun sarom, ac faclu kusrusryak.

Mwe Ukuk Uh

6 Na lipufan itkosr elos akola in ukya mwe ukuk itkosr natulos.
7 Lipufan se meet el ukya mwe ukuk natul. Toko, af yohk kosra ac
e karkarak ke srah kahkla nu faclu. Sie tafu tolu faclu firiryak, ac sie
tafu tolu ke sak firiryak, ac mah folfol nukewa firiryak.
8 Na lipufan se akluo el ukya mwe ukuk natul. Ma se oana fineol na
lulap soko firiryak ac sisila nu meoa. Sie tafu tolu lun meoa ekla nu
ke srah,

9 ac sie tafu tolu ke ma moul meoa misa, ac sie tafu tolu ke oak meoa uh kunausyukla.

10 Na lipufan se aktolu el ukya mwe ukuk natul. Sie itu lulap, ma firir oana sie srokom in e, putatla liki acn lucng nu fin sie tafu tolu ke infacl ac nu fin unon in kof uh.

11 (Inen itu sac pa “Mwen.”) Sie tafu tolu ke kof uh ekla mwen, ac mwet puspis misa ke elos nim, mweyen kof uh ekla mwen.

12 Toko, lipufan se akakosr el ukya mwe ukuk natul. Na puokyuki sie tafu tolu ke faht, ac sie tafu tolu ke malem, ac sie tafu tolu ke itu, ouinge lohsrla sie tafu tolu in kalem lalos. Na wangin kalem ke sie tafu tolu ke len uh, ac wangin pac kalem ke sie tafu tolu ke fong uh.

13 Na nga ngetak ac nga lohng pusren sie eagle sohksok oelucng yen engyeng uh ke el fahk, “We! Sensen! Sensen! We nu selos nukewa su muta faclu — pusren mwe ukuk lun lipufan tolu saya uh akuranna kasla!”

9

1 Na lipufan se aklimekosr el ukya ukuk natul uh. Ac nga liye itu se putatla nu faclu, ac itukyang nu sel key nu ke luf loallana pangpang abyss.

2 Ac itu sac ikasla mutun luf sac, na kulasr fosryak oana kulasr ke sie funyu na lulap; ac kalmen faht ac yen engyeng uh lohsrla ke kulasr ma tuku liki luf sac.

3 Ac locust uh tuku nu faclu liki kulasr inge, ac itukyang nu selos ku oana ku lun scorpion.

4 Fwackyang nu selos elos in tia kunausla mah, ku sak, ku kutena ma folfol finsroa; a mwet na su wangin mwe akul ke sil lun God fin motonsrolos pa elos ku in kunausla.

5 Tia lela nu sin locust inge in uniya mwet inge, a tuh elos in akkeokyalos ke malem limekosr. Waiok ke mwe akkeok inge oana waiok ke pacl se scorpion uh ngalisya mwet uh.

6 Ac ke lusen malem limekosr, mwet elos ac suk elos in misa, tuh elos ac tia ku. Elos ac kena in misa, tuh misa ac kaingla lukelos.

7 Locust inge oana luman horse ma akola nu ke mweun; oasr ma oan fin sifalos oana luman tefuro gold, ac mutalos oana mutun mwet.

8 Ac aunsifalos oana aunsifen mutan, wihselos oana wihsen lion.

9 Iniwalos loeyukla ke ma su oana mwe loeyuk osra; ac pusren posohksok lalos oana kusen horse puspis ke elos amakin chariot ac kasrusr nu ke mweun.

10 Oasr pula kaclos oana pulun scorpion uh, ac mwe fakfuk ke pulalos pa elos sang akwaiokye mwet uh ke malem limekosr.

11 Oasr tokosra se leum faclos, pa lipufan se su karingin luf lun abyss. Inel in kas Hebrew pa Abaddon, ac inel in kas Greek pa Apollyon (kalmac pa “Mwet Kunausla”).

12 Mwe aksangeng se meet uh safla. Tukun ma se inge oasr pac luo fwilin keok ac sifil tuku.

13 Na lipufan se akonkosr el ukya ukuk natul uh, ac nga lohng sie pusra tuku liki sruwasrik akosr ke loang in kisa gold ma oan ye mutun God.

14 Pusra sac fahk nu sin lipufan se akonkosr, “Tulala lipufan akosr su kapiri sisken Infacl lulap Euphrates!”

15 Na lipufan akosr ah tuleyukla. Elos nuna akola nu ke ao se inge
ke len se inge ke malem se inge, ac ke yac se na inge, elos in uniya sie
tafu tolu sin mwet nukewa.
16 Fwackme nu sik pisen mwet mweun kasrusr fin horse uh, su oasr
ke mwet luofoko million.
17 Ac in aruruma luk ah, nga liye horse uh ac elos su muta fac. Mwe
loeyuk iniwalos srusra oana e, ac folfol oana sapphire, ac rangrang
oana sulphur. Sifen horse uh oana sifen lion uh. E, kulasr, ac sulphur
tuku liki oalulos.
18 Mwe lokoalok tolu inge: e, kulasr, ac sulphur ma tuku liki oalin
horse uh, uniya sie tafu tolu sin mwet nukewa.
19 Ku lun horse inge oan in oalulos ac oayapa ke pulalos. Pulalos oana
serpent ma oasr sifa. Horse uh elos orekmakin pulalos in akkeokye
mwet uh.
20 Ac mwet nukewa lula, su tia misa ke mwe lokoalok inge, elos tia
forla liki ma elos sifacna oru ke paolos. Elos tiana tui in alu nu sin
demon, ku ma sruloala orek ke gold, silver, bronze, eot, ku sak — ma
inge tia ku in liye, ku lohng, ku fahsr.
21 Elos tia pac auliyak liki akmas lalos, susfa lalos, kosro lalos, ku
pisrapasr lalos.

10

Sie Lipufan Ac Sie Book Limlim Srisrik

1 Ac nga liye sie pac lipufan na ku sikme inkusrao me. Nukumyukla
el ke sie pukunyeng, ac lelakem oan fin sifal; mutal oana faht, ac nial
oana sruen e.
2 Oasr sie book limlim srisrik ikakelik inpaol. El filiya lac ne layot
lal fin meoa, ac lac ne lasa lal fin acn uh,
3 ac el wowoyak ke pusra lulap, oana pusren ngutngut lun lion uh.
Tukun el wowoyak, na pulahl itkosr ngirla ke pusra na lulap in topkol.
4 Ke pacl se na pulahl uh kasla, nga ako in sim. A nga lohng pusra
se tuku inkusrao me ac fahk, “Nimet simis ma pulahl itkosr ah fahk.
Liyaung in tia eteyuk!”
5 Na lipufan se ma nga liye tu fin meoa ac fin acn uh, el kolak lac
paol layot nu inkusrao
6 ac el fulahk ke Inen God su moul ma pahtpat ac ma pahtpat, su
orala kusrao, faclu, meoa, ac ma nukewa loac. Ac lipufan sac fahk,
“Wanginla pacl in sifil tupan!
7 Ke pacl se lipufan akitkosr el ukya mwe ukuk natul uh, God El ac
fah akpwayeye pwapa lukma lal, oana ke El tuh fahkak nu sin mwet
kulansap lal, su mwet palu.”
8 Na pusra se ma nga lohng kaskas inkusrao me sifilpa kaskas nu sik
ac fahk, “Fahla ac eis book limlim sac su ikakla oan inpoun lipufan se
ma tu fin meoa ac fin acn uh.”
9 Na nga som nu yurin lipufan sac ac siyuk sel elan ase book limlim
srisrik sac nu sik. El fahk nu sik, “Eis ac kangla; ac fah akmwenye
insiom, a ke ac oan inwalum uh ac fah emwem oana honey.”
10 Nga eisla book limlim srisrik sac liki inpoun lipufan sac, ac kangla,
ac emwem oana honey in oalik. Ac ke nga ukumya, mwenla insiuk kac.

11 Na pusra se sifilpa fahk nu sik, “Kom enenu in sifilpa sulkakinelik
kas lun God nu sin mutanfahl puspis, oayapa sruf, ac kain in kas, ac
tokosra puspis.”

11

Mwet Loh Luo

1 Na ituku nu sik soko sak su oana sak in srikasrak soko, ac fwackme
nu sik ouinge, “Fahla ac srikeya tempul lun God ac loang in kisa uh,
ac oakla pisen mwet alu in tempul.
2 Tusruktu nimet srikeya kalkal se likin tempul uh, mweyen itukyang
tari nu sin mwet su tia alu nu sik, su ac fah lolongya Siti Mutal uh ke
malem angngaul luo.
3 Nga ac fah supwaot mwet loh luo luk, nuknukyang ke nuknuk yohk
eoa, ac eltal fah fahkak kas lun God ke len sie tausin luofoko onngoul.”
4 Mwet loh luo uh pa sak olive lukwa ac lam luo su tu ye mutun God,
Leum lun faclu nufon.
5 Kutena mwet fin srike in akkeokyaltal, e ac fah tuku liki oalultal ac
kunauselosla; ac in ouiya se inge, kutena mwet su akkeokyaltal uh ac
fah anwuki.
6 Oasr ku ac suwohs laltal in kaliya kusrao tuh in tia af ke pacl se
eltal fahkak kas lun God. Oasr pac ku yoroltal in ekulla kof uh nu
ke srah, ac oasr pac ku yoroltal in uniya mwet faclu ke kain in mwe
akkeok nukewa, pacl na eltal lungse.
7 Ke pacl se eltal ac aksafyela fahkak laltal uh, kosro sulallal soko su
ac utyak liki luf in abyss ac fah anwuk lainultal. El ac fah kutangultalla
ac oneltal uh,
8 ac manoltal ac fah oan innek in siti lulap, yen ma Leum laltal el
anwuki we fin sakseng soko. Ac fah mau lumweyuk siti sac nu ke siti
Sodom, ku facl Egypt.
9 Ac mwet in mutunfacl nukewa, sruf nukewa, kain in kas ac kain in
tuhnin mwet nukewa, ac fah liye manoltal ke len tolu tafu, ac elos fah
tia lela manoltal in pukpuki.
10 Ac mwet faclu ac fah engan ke sripen misa lun mwet luo inge. Elos
ac fah orek engan ac supwalik mwe sang nu sin sie sin sie ke sripen
mwet palu luo inge tuh arulana akkeokye mwet uh.
11 Tukun len tolu tafu, sie momong in sang moul tuku sin God me
ac ilyak nu in eltal, ac eltal tuyak; ac mwet nukewa su liyaltal elos
arulana sangengla.
12 Na mwet palu luo ah lohng sie pusra lulap tuku inkusrao me ac
fahk nu seltal, “Utyak nu inge!” Ac mwet lokoalok laltal elos liye ke
eltal sowak nu inkusrao fin sie pukunyeng.
13 In pacl sacna, faclu kusrusryak; ac sie tafu singoul ke siti uh
musalla, ac mwet itkosr tausin misa. Mwet lula uh sangeng ac kaksakin
fulatlana lun God inkusrao.
14 Mwe aksangeng akluo safla, ac ma se aktolu uh apkuran me!

Ukuk Akitkosr

15 Na lipufan akitkosr el ukya mwe ukuk natul uh, ac toko oasr pusra
lulap puspis tuku inkusrao me ac fahk, “Inge, Leum God lasr, ac Christ
Mwet Sulosolla lal, pa leumi faclu nufon, ac God El ac fah leum ma
pahtpat ac ma pahtpat!”

16 Na mwet elder longoul akosr su muta fin tron lalos ye mutun God
elos faksufi ac alu nu sin God,
17 ac fahk:
“Leum God Kulana, El su oasr inge ac oemeet me!
Kut kulo nu sum, tuh kom eis ku lulap lom
Ac mutawauk in leumi faclu!
18 Mutanfahl su tia alu nu sum arulana kasrkusrak,
Mweyen pacl in mulat lom tuku tari,
Pacl in nununkeyuk mwet misa uh.
Pacl in sang ma lacna nu sin mwet palu, su mwet kulansap lom,
Ac nu sin mwet lom nukewa su akfulatye kom,
Kewana mwet fulat ac mwet pusisel.
Inge pacl fal in kunausla mwet su kunausla faclu!”
19 Tempul lun God in kusrao ikakla, ac Tuptup in Wuleang lun God
liyeyuk we. Toko sarom uh sarmelik, oasr kusen ngirngir ac pulahl,
faclu kusrusr, ac af upa ma yohk kosra kahkla.

12

Sie Mutan Ac Soko Dragon

1 Na sie mwe akul na yohk ac sakirik sikyak yen engyeng uh. Oasr
sie mutan su nukumyukla ke faht, ac malem ah oan ye nial, ac itu
singoul luo oan fin sifal oana sie tefuro.
2 Apkuran me pacl in isus lal, ac ke sripen el keok ke ngal in isus lal
uh, el wowoyak ac tung.
3 Ac sie pac mwe akul na sakirik sikyak yen engyeng uh. Oasr soko
dragon srusra lulap su oasr sifa itkosr ac koac singoul kacl, ac sie tefuro
oan fin kais sie sifa inge.
4 Ac el sang pulal amakinya sie tafu tolu ke itu inkusrao ac siselosla
nu fin faclu. Na el tu ye mutun mutan sac ac akola elan kangla tulik
fusr se natul ke pacl se el oswela.
5 Ac mutan sac oswela sie wen, su fah leum fin mutunfacl uh nufon
ke soko sikal osra. Tusruktu tulik sac tulakinyukla ac utukla nu sin
God nu ke tron lal.
6 Ac mutan sac kaingla nu yen mwesis, nu ke sie acn ma God El akola
nu sel, yen ma ac karinginyuk el we ke len sie tausin luofoko onngoul.
7 Na oasr sie mweun orek inkusrao. Michael* ac lipufan lal mweun
lainul dragon, ac dragon soko ac lipufan lal elos mweun lainulos pac.
8 Na kutangyukla dragon, ac tia sifil lela nu sel ac lipufan lal in muta
inkusrao.
9 Ac dragon lulap soko ah sisila — el inge serpent soko in pacl oemeet
ah, su pangpang Devil, ku Satan, ac el pa tuh kiapwela faclu nufon.
Sisila el nu faclu, wi lipufan lal nukewa.
10 Na nga lohng sie pusra lulap inkusrao me fahk, “Inge, God El fah
molela mwet lal! Inge God El akkalemye ku in tokosra lal! Inge Christ,
Mwet Sulosolla lun God, el akkalemye ku lal! Tuh el su tu ye mutun
God lasr ac akkolukye inen mwet lulalfongi wiasr len ac fong, el sisila
tari liki inkusrao.
11 Mwet lulalfongi wiasr elos kutangulla ke srahn Lamb, ac ke mwe
luti pwaye ma elos fahkak uh; oayapa elos tia seko moul lalos in misa.

* **12:7** ***Michael:*** leum lun lipufan. Liye ke Jude verse 9.

12 Ke ma inge, acn inkusrao ac kowos nukewa su muta we, kowos in enganak! A we nu sin faclu ac meoa; tuh Devil el oatuwot tari ac el arulana kasrkusrak, mweyen el etu lah fototo pacl lula lal."
13 Ac ke dragon el akilen tuh el sisila tari nu faclu, el mutawauk in ukwe mutan se ma oswela tulik mukul sac.
14 Ac itukyang nu sin mutan sac luo poun eagle lulap tuh elan ku in sohkla nu yen sel in acn mwesis, yen ac fah karinginyuk el we ke yac tolu tafu, tuh el fah moulla liki lokoalok lal dragon.
15 Ke ma inge dragon el filakunla kof liki oalul tukun mutan sac, oana sie sronot, in pahtkakunulla.
16 Tuh faclu kasru mutan sac; ac faclu mangelik ac okomla kof ma dragon el filakunla liki oalul uh.
17 Na dragon el arulana kasrkusrakak sin mutan sac, ac el som in mweuni fwilin tulik lula natul, aok elos nukewa su akos ma sap lun God, ac sruokya ku ma pwaye su Jesus el fahkak.
18 Ac dragon el tu fin puk weacn uh.

13

Kosro Sulallal Lukwa
1 Ac nga liye kosro sulallal soko tuku inkof ah me. Oasr koac singoul ac sifa itkosr kacl; ac fin kais soko koac inge oasr kais sie tefuro kac, ac fin kais sie sifa oasr sie ine su mwe aklusrongtenye God.
2 Kosro sulallal soko uh oana luman soko leopard, ac nial oana nien bear ac oalul oana oalin lion. Ac dragon el sang ku lal sifacna nu sin kosro sulallal soko ah, wi tron lal ac wal lulap lal.
3 Sie sin sifa ke kosro sulallal soko ah oana in ma kanteyuki in misa, tuh mahla tari kinet kacl. Ac mwet faclu nufon arulana lut sin kosro soko, ac ukwal.
4 Mwet nukewa alu nu sel dragon soko ah ke sripen el sang wal lal nu sin kosro sulallal soko. Elos oayapa alu nu sin kosro sulallal soko ac fahk, "Wangin sie oana kosro soko inge! Wangin mwet ku in lainul!"
5 God El lela nu sin kosro soko ah in fahk kas enum mu ku lun God itukyang nu sel, ac filfilla ku se inge nu sel ke lusen malem angngaul luo.
6 Kosro soko ah mutawauk in selngawi God, oayapa Inen God, acn God El muta we, ac elos nukewa su muta inkusrao.
7 Itukyang nu sel tuh elan mweuni mwet lun God ac kutangulosla, ac itukyang pac ku nu sel in leumi sruf nukewa, ac mutunfacl, ac kain in kas, ac tuhn nukewa faclu.
8 Ac mwet nukewa su muta faclu fah alu nu sel, sayalos na su simla inelos in book in moul meet liki orekla faclu, tuh book se inge ma lun Lamb su anwuki tari.
9 "Kutena mwet fin oasr srac, lela elan lohng!
10 Kutena mwet fin ma nu ke sruoh, el ac som nu ke sruoh; kutena mwet ma ac nuna anwuki ke cutlass, ac fah anwuki el ke cutlass. Kalmac pa mwet lun God enenu in oasr muteng ac lulalfongi lalos."
11 Na nga liye soko pac kosro sulallal sikyak faclu me. Oasr koac lukwa kacl oana koen Lamb, ac el kaskas oana soko dragon.
12 El orekmakin ku lulap lun kosro sulallal soko meet ah ke el tu ye mutal. El sap ku nu sin faclu ac nu sin mwet nukewa su muta fac in alu nu sin kosro soko meet ah, su mahla tari kinet kacl.

13 Kosro soko aklukwa inge oru mwenmen lulap; el oru tuh e in tuku
inkusrao me nu faclu ye mutun mwet nukewa.
14 Ac el kiapwela mwet nukewa muta faclu ke mwenmen ma
itukyang nu sel elan oru ye mutun kosro soko meet ah. Kosro soko
ah fahk nu selos in oru sie ma sruloala in akfulatye kosro soko ma tuh
kinet ke cutlass ac srakna moul.
15 Ac kosro soko aklukwa ah itukyang nu sel in sang momong in moul
nu ke ma sruloala se lun kosro soko meet ah, tuh elan ku in kaskas ac
onelosla nukewa su tia wi alu nu ke ma sruloala sac.
16 Kosro soko ah sap ku nu sin mwet nukewa — mwet pusisel ac
mwet fulat, mwet kasrup ac mwet sukasrup, mwet kohs ac mwet
sukosok — in akilenyuki lac po layot selos ku motonsrolos.
17 Wangin mwet ku in moli ku kukakunla kutena ma, sayalos su
akilenyuk ke inen kosro soko ah, ku ke nempu ma aolla inel uh.
18 Eneneyuk lalmwetmet nu ke ma inge. El su oasr etauk yorol el ku
in konauk kalmen nempu lun kosro soko uh, mweyen nempu se inge
orekla nu ke inen mwet se. Nempu lal uh pa onfoko onngoul onkosr.

14

Lamb Soko Ac Mwet Lal

1 Ac nga ngetla ac liye Lamb el tu Fineol Zion, ac oasr mwet siofok
angngaul akosr tausin yorol, su simla inel ac Inen Papa tumal fin
motonsrolos.
2 Ac nga lohng sie pusra tuku inkusrao me oana kusen kof putat uh,
oana pusren pulahl lulap. Pusra ah oana pusren on lun mwet srital ke
harp natulos uh.
3 Mwet siofok angngaul akosr tausin inge tu ye mutun tron ac
ye mutun ma moul akosr ac mwet elder; elos yuk soko on sasu su
elos mukena ku in etu. Ac elos mukena sin mwet nukewa faclu pa
moliyukla.
4 Elos inge pa mukul su soenna oan yurin mutan, pwanang elos
nasnas na. Elos fahsr tukun Lamb yen nukewa el fahsr we. Elos pa
moliyukla inmasrlon mwet uh, ac elos pa fahko se meet ma itukyang
nu sin God ac nu sin Lamb.
5 Elos tia fahk kas kikiap, ac wangin ma koluk in elos.

Lipufan Tolu

6 Ac nga liye sie pac lipufan sohksok oelucng yen engyeng uh, oasr
yorol sie Pweng Wo ac kawil ma el enenu in fahkak nu sin mwet su
muta faclu — mwet lun sruf nukewa ac kain in kas nukewa, mutanfahl
nukewa, ac kain in tuhnin mwet nukewa.
7 El fahk ke sie pusra lulap, “Kowos in akfulatye God ac kaksakin
fulatlana lal! Tuh pacl in nununku lal nu sin mwet faclu tuku tari.
Kowos alu nu sel su orala kusrao, faclu, meoa, ac unon in kof uh!”
8 Ac lipufan se akluo el tuku tukun ma se meet, ac fahk, “El munasla!
Babylon pwengpeng el munaslana! El oru mwet nukewa nim ke wain
la — wain ku lun moul in kosro lal!”
9 Lipufan se aktolu tuku tukun lipufan luo meet ah, ac fahk ke sie
pusra lulap, “Kutena mwet su alu nu sin kosro sulallal soko ah, ac nu
ke ma sruloala lal, ac akilenyuki motonsrol ku paol,

10 el ac fah nim wain lun God, aok wain in kasrkusrak lal, su tia karak
ac El okoaung nu in cup in mulat lal! Elos nukewa su oru ouinge fah
keok ke e ac sulfur ye mutun lipufan mutal puspis ac ye mutun Lamb.
11 Kulasr ke e se ma akkeokyalos sowak nu lucng ma pahtpat ac ma
pahtpat. Ac fah wangin mongla ke len ku fong nu selos su alu nu sin
kosro sulallal soko, ac ma sruloala lal, ac oasr akul lun inel yorolos."
12 Kalmen ma inge nukewa pa enenu na in oasr muteng yurin mwet
lun God, aok elos su akos ma sap lun God ac inse pwaye nu sin Jesus.
13 Na nga lohng sie pusra tuku inkusrao me ac fahk, "Simusla ma
inge: Insewowo mwet su misa ingela ke sripen elos oaru in fahsr tukun
Leum!"
Ngun el fahk, "Aok, pwaye! Elos fah insewowo ke elos mongla liki
orekma upa lalos, mweyen fokin orekma lalos ac welulos na."

Kosrani Lun Faclu
14 Na nga ngetak ac liye sie pukunyeng fasrfasr, ac ma se oan fac
oana luman mwet se. Oasr sie tefuro gold fin sifal, ac oasr sie mitmit
in kalkul na kosroh oan inpaol.
15 Ac sie pac lipufan uh tuku liki tempul ac wowoyak ke sie pusra
lulap nu sin el su muta fin pukunyeng uh ac fahk, "Orekmakin mitmit
nutum in sang kosrani fahko lun kosrani, mweyen pacl uh summa tari;
tuh faclu mwesrla nu ke pacl in kosrani!"
16 Ac mwet se su muta fin pukunyeng uh furok mitmit natul nu fin
faclu, ac sifani fahko in kosrani lun faclu.
17 Na nga liye sie pac lipufan illa liki tempul inkusrao, ac oasr pac
sie mitmit in kalkul kosroh yorol.
18 Ac sie pac lipufan su liyaung e uh el tuku liki loang uh, ac wowoyak
ke pusra lulap nu sin lipufan su oasr mitmit in kalkul kosro yorol ac
fahk, "Orekmakin mitmit nutum, ac sang kosrani ungin grape liki ima
in grape lun faclu, mweyen grape uh matula!"
19 Ouinge lipufan sac furok mitmit natul nu fin faclu, ac sifani grape
liki ima in grape, ac sisang nu nien fut wain in kasrkusrak lun God.
20 Grape uh futungyuki in nien fut wain likin siti uh, ac srah sororma
liki nien fut wain uh oana sie sronot, akuran mael luofoko lusa ac fit
limekosr loaliya.

15

Lipufan Su Us Mwe Lokoalok Safla Uh
1 Ac nga liye sie pac mwe akul na yohk kalmeya ac mwe lut inkusrao.
Oasr lipufan itkosr su oasr yorolos mwe lokoalok itkosr safla, mweyen
ma inge pa fahkak saflaiyen mulat lun God.
2 Ac nga liye sie ma oana luman meoa glass se karak ke e. Nga oayapa
liyalos su kutangla kosro sulallal soko ah, ac ma sruloala lal, ac el su
eekin sie nembu. Elos tu sisken meoa glass u, ac sruok harp ma God
El sang nu selos,
3 ac elos yuk on soko lal Moses, mwet kulansap lun God, ac on lun
Lamb, ac fahk:
"O Leum God Kulana,
Orekma lom yoklana ac wolana!
Kom pa tokosra lun mutunfacl uh,
Ma nukewa kom oru suwohs ac pwaye!

4 O Leum God, mwet nukewa ac fah akfulatye kom,
Ac kaksakin Ine fulatlana lom!
Tuh kom mukena mutal.
Mwet in mutunfacl nukewa fah tuku
Ac alu nu sum,
Mweyen elos liye oakwuk suwoswos lom."

5 Tukun ma inge, nga liye tempul inkusrao ikakla, ac Lohm Nuknuk su Nien Muta lun Leum God oan loac.

6 Ac lipufan itkosr su oasr mwe lokoalok itkosr yorolos elos illa liki tempul. Elos nuknukyang ke nuknuk linen nasnas ac saromrom, ac lolani iniwalos ke mwe lohl gold.

7 Na sie sin ma moul akosr el sang nu sin lipufan itkosr inge ahlu gold itkosr, sessesla ke mulat lun God su moul ma pahtpat ac ma pahtpat.

8 Tempul u sessesla ke kulasr ma tuku ke wolana ac ku lun God, ac wangin mwet ku in utyak nu in tempul nwe ke na pacl se ac aksafyeyukla mwe lokoalok itkosr sin lipufan itkosr u.

16

Ahlu In Mulat Lun God

1 Na nga lohng sie pusra lulap kasma in tempul me su fahk nu sin lipufan itkosr, "Fahla ac okoala ahlu in mulat itkosr lun God nu fin faclu!"

2 Lipufan se meet ah som ac okoala ahlu se sel nu fin faclu. Ruf aryur ac waiok upa sikyak fin mwet ma akul lun kosro sulallal soko ah oan kaclos, ac oayapa fin mwet su tuh alu nu ke ma sruloala lal.

3 Na lipufan se akluo el okoala ahlu lal nu fin meoa uh, na kof uh ekla oana srahn sie mwet misa, ac ma moul nukewa in meoa uh misa.

4 Na lipufan se aktolu el okoala ahlu se sel nu fin infacl ac nu ke unon in kof uh, na kof inge ekla nu ke srah.

5 Ac nga lohng lipufan se ma karingin kof uh el fahk, "Nununku lom suwoswos, O Kom su Mutal, su oasr inge ac su oasr oemeet me!

6 Elos okoala srahn mwet lun God ac srahn mwet palu, ac inge kom sang nu selos srah tuh elos in nim. Elos eis ma fal nu selos!"

7 Ac nga lohng sie pusra tuku liki loang ah su fahk, "Leum God Kulana! Pwayena lah nununku lom uh suwohs ac pwaye!"

8 Na lipufan se akakosr el okoala ahlu se sel nu fin faht uh, tuh in akfolye mwet uh ke fol na upa.

9 Elos firriyukyak ke fol upa uh, ac elos selngawi Inen God, su pa ku fin mwe lokoalok inge. Tusruktu elos tiana forla liki ma koluk lalos, ku kaksakin fulatlana lal.

10 Na lipufan se aklimekosr el okoala ahlu se sel nu fin tron lun kosro sulallal soko ah. Ac tokosrai lun kosro soko inge lohsrla, ac mwet uh ngalis lohulos ke sripen keok lalos,

11 ac elos selngawi God lun kusrao ke sripen keok lalos ac ke ruf aryur kaclos. Tusruktu elos tiana forla liki orekma koluk lalos.

12 Ac lipufan akonkosr el okoala ahlu se sel nu fin infacl lulap Euphrates, na infacl uh paola in sang inkanek nu sin tokosra su tuku liki acn kutulap.

13 Na nga liye ngun fohkfok tolu ma oana luman frog uh. Elos illa liki oalin dragon soko ah, ac liki oalin kosro sulallal soko, ac liki oalin mwet palu kikiap sac.

14 Elos inge pa ngun lun demon su orek mwenmen. Ngun tolu inge
fahsrelik nu yurin tokosra nukewa fin faclu in usaloseni nu ke sie
mweun ke Len lulap lun God Kulana.
15 Leum el fahk, “Lohng! Nga ac tuku oana sie mwet pisrapasr!
Insewowo el su tawi na ac liyaung nuknuk lal, tuh el fah tia fufahsryesr
koflufol ac mwekin ye mutun walil uh.”
16 Na ngun inge elos usani tokosra nukewa nu in acn se pangpang
Armageddon in kas Hebrew.
17 Na lipufan se akitkosr el okoala ahlu se sel nu yen engyeng uh.
Na sie pusra lulap tuku liki tron in tempul me, ac fahk, “Safla ma
nukewa!”
18 Oasr sarom, ac ngirngir, ac pulahl, ac kusrusr lulap. Wangin
kusrusr ouinge fin faclu oemeet me ke pacl se orekla mwet uh —
kusrusr se inge pa koluk emeet!
19 Kusrusr lulap se inge oru tuh siti lulap sac in musalelik nu ke ip
tolu, ac siti lun mutunfacl nukewa kunausyukla. God El esamak siti
pwengpeng Babylon ac El oru tuh elan nim wain ke cup lal, aok wain
in kasrkusrak lal.
20 Tuka nukewa ac fineol nukewa wanginla.
21 Af yohk kosra kahki inkusrao me nu fin mwet uh. Kain af se
inge oana eot lulap puspis, ac toasriyen kais sie kosra sun paun siofok.
Mwet uh selngawi God ke sripen upala mwe lokoalok se inge ke af
yohk kosra uh.

17

Mutan Kosro Pwengpeng Su Eis Molin Kosro Lal

1 Na sie sin lipufan itkosr ma oasr ahlu itkosr yorolos el tuku ac fahk
nu sik, “Fahsru, ac nga fah akkalemye nu sum luman kalya se ma ac
orek nu sin mutan kosro sac su eis molin kosro lal, aok siti lulap se ma
musaiyukla sisken infacl puspis.
2 Tokosra nukewa fin faclu elos orek kosro yorol, ac ouiyen moul
fohkfok lal oana wain ma mwet faclu elos sruhi kac ke elos nim.”
3 Ku lun Ngun ilyak nu in nga, ac sie lipufan usyula nu yen mwesis.
Ac nga liye sie mutan we su muta fin kosro srusra sulallal soko, ma
oasr ine su mwe angyang nu sin God simla yen nukewa kacl; ac oasr
sifa itkosr ac koac singoul ke kosro soko ah.
4 Mutan sac nuknukyang ke nuknuk sroninmutuk ac srusra firirrir,
ac el yunla ke mwe naweyuk gold, eot saok, ac pearl. El sruok sie cup
gold inpaol, sessesla ke ma fohkfok ac ma srungayuk ke moul in kosro
lal.
5 Ac fin motonsrol simla sie ine su oasr kalmac lukma kac, ma fahk
mu, “Nga Babylon Kulana, nina kien mutan kosro nukewa, ac nga pa
sramtauk lumah fohkfok nukewa fin faclu.”
6 Ac nga liye lah mutan sac sruhi ke srahn mwet lun God, ac ke srahn
mwet su anwuki ke sripen elos moniyuk in fahsr tukun Jesus.
Ac ke nga liyal, nga arulana lut.
7 Ac lipufan sac siyuk sik, “Efu kom ku lut? Nga fah fahkak nu sum
kalmac lukma lun mutan se inge ac ke kosro soko ma el muta fac —
kosro soko ma oasr sifa itkosr ac koac singoul kacl.

16:15 Mt 24:43–44; Lk 12:39–40; Fwack 3:3

8 Kosro soko ma kom tuh liye ah el tuh moul meet, a inge el misa. El
apkuran in fanyak liki luf lun abyss tuh elan som in kunausyukla el.
Mwet su muta faclu, su tiana simla inelos in book in moul meet liki
orekla faclu, elos nukewa ac fah arulana lut ke elos liye kosro soko ah.
El tuh moul meet ac inge el wanginla, tusruktu el ac fah sifil sikyak.
9 "Eneneyuk lalmwetmet ac etauk nu ke ma inge. Sifa itkosr inge pa
eol itkosr su mutan sac el muta fac. Elos oayapa tokosra itkosr:
10 limekosr selos misa tari, ac sie selos el leum inge, ac sie el soenna
tuku; na ke el ac tuku, el ac leum ke kitin pacl na.
11 Ac kosro sulallal soko ma moul meet ac inge el tia moul, el sie sin
tokosra itkosr, tusruktu el ac sifil foloko tokosra akoalkosr, ac el ac som
in kunausyukla el.
12 "Koac singoul ma kom liye ah, pa tokosra singoul su soenna
mutawauk in leumi, tusruktu ac fah itukyang wal nu selos in leumi
ke ao sefanna wi kosro soko ah.
13 Tokosra singoul inge elos inse sefanna tuh elos in sang ku ac wal
lalos nu sin kosro sulallal soko ah.
14 Elos inge nukewa ac fah mweun lainul Lamb; tusruktu Lamb, ac
elos su fahsr tokol, fah kutangulosla mweyen Lamb el Leum lun leum
uh ac Tokosra lun tokosra uh. Elos su fahsr tokol pa mwet su God El
pangnolos ac sulelosla, ac elos oaru nu sel."
15 Lipufan sac el oayapa fahk nu sik, "Kof ma kom liye mutan kosro
sac muta fac, pa mutanfahl uh, un mwet puspis, kain in tuhnin mwet,
ac kain in kas.
16 Koac singoul ac kosro sulallal soko kom tuh liye, elos ac fah
srungala mutan kosro sac. Elos ac fah eisla ma lal nukewa ac sarukulla
elan koflufol. Elos ac fah kangla ikwal, na esukulak ke e.
17 God pa oru tuh elos in nunak sefanna ac sang ku in leum lalos nu
sin kosro sulallal soko ah, pwanang elos oru ma lungse lun God nu ke
pacl se kas lun God akpwayeiyuk.
18 "Mutan se ma kom tuh liye ah, pa siti lulap se ma leumi tokosra
lun faclu."

18

Musalla Lun Acn Babylon

1 Tukun ma inge nga liye sie pac lipufan oatui inkusrao me. Oasr ku
lulap lal, ac wolana lal kalmelik faclu nufon.
2 El wowoyak ke sie pusra lulap ac fahk, "El musalla! Babylon kulana
el musalla! Inge, ngun fohkfok ac demon, ac kain in won fohkfok ac
srungayuk nukewa pa muta we.
3 Mutanfahl nukewa elos nim ke wain lal — wain ku lun moul in
kosro lal. Tokosra lun faclu elos kosro yorol, ac mwet kuka lun faclu
elos kasrupi ke sripen yoklana lungse lal nu ke moul in kosro."
4 Na nga lohng sie pac pusra inkusrao me fahk,
"Mwet luk, kowos in kaingla liki siti sac! Illa liki,
Tuh kowos in tia ipeis ke ma koluk lal;
Ac kowos in tia wi eis kaiyuk nu sel!
5 Tuh ma koluk lal ilusyukyak nwe sun inkusrao,
Ac God El esam orekma koluk lal.
6 Oru nu sel in oana ke el oru nu sin mwet uh;
Akfalye nu sel pacl luo ke ouiya nukewa el tuh oru.

Nwakla cup lal ke mwe nim ku, ac in ku pacl luo
Liki ma el tuh orala ac sang nu sin mwet uh.
7 Sang in yohk mwe keok ac asor nu sel
In oana lupan wolana ac mwe kasrup el tuh sifacna insewowo kac.
El fahk nu sel sifacna mu:
‘Nga kasra se, ac nga muta fin tron luk!
Ke sripen wangin mukul tumuk,
Nga fah tia pulakin asor lun katinmas!’
8 Ke sripa se inge, mwe akkeok nu sel ac fah sonol ke len sefanna —
Mas upa, asor, ac sracl.
Ac el fah firirla ke e,
Mweyen Leum God, su nununkal, El arulana ku.”
9 Tokosra lun faclu su tuh kosro yorol ac welul ke lung lun ikwa lal elos wowoyak ac tung ke siti uh ke elos ac liye kulasr lun e ma esukulak.
10 Elos ac tu loessula mweyen elos sangeng in wi ipeis ke keok lal. Elos fahk, “Pakomuta Babylon! Pakomuta siti lulap ac ku sac! Kaiyuk kom ke ao sefanna!”
11 Mwet kuka lun faclu elos oayapa wowoyak ac tung kacl, mweyen wanginla mwet sifil moli mwe kuka lalos.
12 Wanginla mwet moli gold, silver, eot saok, ac pearl; nuknuk linen srik eoa, nuknuk sroninmutuk, silk, ac nuknuk srusra firirrir; ac kain in sak keng ac yohk molo, ac ma orekla ke ivory, bronze, osra, ac marble;
13 oayapa cinnamon, mwe akyuye mongo, ma keng, myrrh, ac franku; wain ac oil, flao ac wheat, cow ac sheep, horse ac chariot, ac oayapa mwet su kohs.
14 Mwet kuka elos fahk nu sel, “Ma wo nukewa ma kom lungse ac rapkui wanginla, ac mwe kasrup lom nukewa ac oasku lom wanginla pac, ac kom ac fah tia ku in sifil konauk!”
15 Mwet kuka su kasrupi ke elos orek kuka in siti sac, elos tu loessula ke sripen elos sangeng in ipeis ke keok lal. Elos ac wowoyak ac tung,
16 ac fahk, “Pakomuta na pwaye siti lulap se ingan! Meet el lungse nukum nuknuk linen, sroninmutuk, ac srusra firirrir, ac el naweyukla ke gold, eot saok, ac pearl pukanten!
17 Ac in ao sefanna mwe kasrup lal inge nukewa tuhlac!”
Captain ac selu ac mwet wi oak nukewa, oayapa elos nukewa su eis mwe kapak lalos meoa, elos tu loessula,
18 ac wowoyak ke elos liye kulasr lulap ke e se ma esukak siti sac, ac fahk, “Wangin sie pac siti oana siti lulap se inge!”
19 Ac elos sisak fohkfok nu fin sifalos in akkalemye asor lalos, ac wowoyak ke tung ac fahk, “Pakomuta siti lulap sac, acn se ma mwet nukewa su oasr oak okoalos fin meoa uh elos eis mwe kasrup lalos we! A in ao sefanna mwe kasrup lal nukewa wanginla!”
20 Acn inkusrao ac kowos nukewa su muta we, kowos in enganak mweyen sikiyukla el! Kowos in enganak, mwet lun God, mwet sap, ac mwet palu, tuh God El nununkal ac sang kai nu sel ke ma el tuh oru nu suwos!
21 Ac sie lipufan na ku el srukak sie eot oana lupan eot in ilil lulap, ac sisla nu meoa ac fahk, “Pa inge luman ma ac orek nu ke siti lulap Babylon: ac fah liksreni sisila el ac el fah tili ac tia ku in sifil otyak.

22 Pusren on lun mwet srital ke harp ac pusralos su on, ac elos su
srital ke flute ac mwe ukuk fah tia sifil lohngyuk in kom! Wangin mwet
pah in orekma ke kutena kain ac fah sifil liyeyuk in kom, ac pusren
eot in ilil fah tia sifilpa lohngyuk!
23 Wangin mwet ac sifil liye kalmen lam in kom, ku lohng kusen
wuleang lun mwet marut in kom. Mwet kuka lom pa ku ac pwengpeng
emeet fin faclu nufon, ac kom kiapela mwet nukewa fin faclu ke susfa
lom!"
24 Kaiyuk acn Babylon ke sripen srahn mwet palu ac mwet lun God
u koneyukyak in el — aok, srah kaclos nukewa su anwuki fin faclu.

19

1 Tukun ma inge, nga lohng pusra se oana pusren u na lulap se ke
mwet inkusrao, ac elos fahk, "Kaksakin God! Molela, wolana, ac ku
ma lun God lasr!
2 Nununku lal uh pwaye ac suwohs! El sulela tari mwe kalya nu sin
mutan kosro se su akkolukyela faclu ke moul in kosro lal uh. God El
kalyael mweyen el uniya mwet kulansap lal."
3 Elos sifilpa wowoyak ac fahk, "Kaksakin God! Kulasr ke e ma
furreak siti lulap se ingo fosryak ma pahtpat ac ma pahtpat!"
4 Ac mwet elder longoul akosr ac ma moul akosr elos epasr ac alu
nu sin God su muta fin tron. Elos fahk, "Amen! Kaksakin God!"

Kufwen Marut Lun Lamb

5 Ac sie pusra tuku liki tron ac fahk, "Kowos in kaksakin God lasr,
kowos mwet kulansap lal nukewa ac mwet nukewa su sunakunul —
mwet fulat ac mwet pusisel!"
6 Na nga lohng sie pusra oana pusren sie u lulap, oana kusen kof
putat ac oana kusen pulahl upa. Nga lohng ke elos fahk, "Kaksakin
God! Leum, God Kulana lasr, El pa Tokosra!
7 Lela kut in arulana engan ac insewowo; lela kut in kaksakin
fulatlana lal! Tuh pacl in marut lun Lamb pa inge, ac mutan kial el
akola.
8 Itukyang nu sin mutan sac nuknuk linen nasnas ac saromrom elan
nokomang." (Nuknuk linen inge pa orekma wo lun mwet lun God.)
9 Na lipufan se fahk nu sik, "Simusla ma inge: Insewowo nu selos su
suliyuk nu ke kufwen marut lun Lamb." Ac lipufan sac sifilpa fahk,
"Kas inge kas pwaye lun God."
10 Ac nga putati nu ke nial in alu nu sel, a el fahk nu sik, "Nimet oru
ouingan! Nga sie mwet kulansap wiom ac ma wien mwet lulalfongi
nukewa su sruokya ku kas pwaye su Jesus El fahkak. Kom in alu nu
sin God!"
Tuh ma pwaye ma Jesus El fahkak kac pa akkeye mwet su fahkak
kas lun God.

El Su Kasrusr Fin Horse Fasrfasr

11 Na nga liye kusrao ikakla, ac oasr soko horse fasrfasr we. El su
muta fac pangpang Oaru ac Pwaye; el oru nununku lal ac mweuni
meun lal ke suwoswos.
12 Atronmutal firirrir oana e, ac oasr tefuro puspis fin sifal. Oasr sie
ee simla kacl, su wangin mwet etu kac a el mukena.
13 El nokomang sie nuknuk loeloes twenyuki ke srah, ac ineel pa "Kas
lun God."

14 Ac un mwet mweun inkusrao elos kasrusr tokol fin horse fasrfasr
pac, ac nuknukyang ke nuknuk linen nasnas ac fasrfasr.
15 Sie cutlass kosroh tume liki oalul, ma el ac sang kutangla
mutunfaclu. El ac fah leum faclos ke soko sikal osra. Ac el ac fac
lolongya grape ke nien fut wain in kasrkusrak lun God Kulana.
16 Simla ke nuknuk lal ac finyepal ee se inge: "Tokosra lun tokosra
uh, ac Leum lun leum uh."
17 Ac nga liye sie lipufan tu fin faht uh. El wowoyak ke sie pusra
lulap nu sin won nukewa sohksok yen engyeng uh ac fahk, "Fahsru wi
tukeni ke kufwa lulap lun God!
18 Fahsru ac kang ikwen tokosra, ikwen captain, ikwen mwet
mweun, ac ikwen horse ac elos su muta fac, ac ikwen mwet nukewa
— mwet kohs ac mwet sukosok, mwet fulat ac mwet pusisel!"
19 Na nga liye kosro sulallal soko ah ac tokosra lun faclu ac un mwet
mweun lalos ke elos toeni in mweun lain el su muta fin horse soko ac
un mwet mweun lal.
20 Sruoh kosro sulallal soko ah, wi mwet palu kikiap se su tuh oru
mwenmen ye mutal. (Ke mwenmen inge el kiapwelosla su tuh eis akul
lun kosro soko ah, oayapa elos su alu nu ke ma sruloala lun kosro soko
ah.) Kosro soko ah ac mwet palu kikiap sac moul na sisiyang nu ke
lulu in e su firirrir ke sulfur.
21 Un mwet mweun lalos uh anwuki ke cutlass se ma tume liki oalin
el su muta fin horse soko ah. Ac won nukewa elos kang ikwalos nwe
ke na elos kihpi.

20

Sie Tausin Yac

1 Ac nga liye sie lipufan oatui inkusrao me, el sruok key nu ke luf
lun abyss ac soko sein lulap.
2 Ac el sruokilya dragon — el inge serpent soko in pacl oemeet ah,
su pangpang Devil ku Satan — ac el kaprilya ke sie tausin yac.
3 Ac lipufan sac sisella nu in luf in abyss, ac lakiya ac siliya tuh elan
tia sifil kiapu mutanfahl uh nwe ke safla sie tausin yac. Tukun ma inge
el ac fah tuleyukla ke kitin pacl.
4 Ac nga liye tron puspis, ac itukyang nu selos su muta fac ku in orek
nununku — elos inge pa ngunalos su anwuki ke sripen elos sulkakin
ma pwaye su Jesus el fahkak, oayapa kas lun God. Elos tia wi alu nu
sin kosro sulallal soko ah ku ma sruloala lal, ac elos tia pac wi eis akul
lun kosro soko ah fin motonsrolos ku fin paolos. Elos moulyak ac elos
welul Christ leumi ke sie tausin yac.
5 (Mwet misa ngia elos tia moulyak nwe ke safla sie tausin yac.) Pa
inge moulyak se meet lun mwet misa.
6 Engan ac arulana insewowo elos su wi moulyak se meet. Wangin
ku lun misa akluo nu faclos. Elos fah mwet tol lun God ac lun Christ,
ac elos fah welul leumi ke sie tausin yac.

Kutangyukla Satan

7 Tukun safla sie tausin yac, na Satan el ac fah tuleyukla liki presin
lal,
8 ac el ac fah ilme in kiapu mutunfacl nukewa fin faclu nufon, su
pangpang Gog ac Magog. Satan el ac fah eisaloseni nukewa in mweun;
pisalos oana puk weacn uh.

9 Elos fahsrelik ac apunla siti se ma God El lungse, yen mwet lal muta
we. Tusruktu, e tuku inkusrao me ac esukulosyak.
10 Na Devil, su kiapwelosla, el sisila nu in lulu in e ac sulfur, yen ma
kosro sulallal soko ac mwet palu kikiap eltal sisila tari nu we; ac elos
fah akkeokyeyuk ke len ac fong nwe tok ma pahtpat.

Nununku Safla

11 Na nga liye sie tron lulap fasrfasr, ac el su muta fac. Faclu ac
kusrao wanginla ac tia sifil liyeyuk.
12 Ac nga liye mwet misa uh, mwet fulat ac mwet pusisel, elos tu ye
mutun tron. Book nukewa ma fahkak ouiyen orekma lun mwet uh
ikakla. Ac sie pac book ikakla, su simla inen mwet nukewa su ac fah
moul ma pahtpat yurin God — pa inge book in moul. Ac mwet misa
elos nununkeyuk fal nu ke ma simla in book inge.
13 Na meoa el fuhleak mwet misa in meoa uh. Misa ac facl sin mwet
misa elos srukak pac mwet misa su oasr yorolos. Ac elos nukewa
nununkeyuk fal nu ke orekma lalos.
14 Na misa, ac facl sin mwet misa, tukeni sisila nu in lulu in e. (Lulu
in e se inge pa misa akluo.)
15 Elos nukewa su tia simla inelos in book in moul elos sisila nu in
lulu in e.

21

Kusrao Sasu Ac Faclu Sasa

1 Ac nga liye sie kusrao sasu ac sie faclu sasu. Kusrao se meet ac
faclu se meet ah wanginla, ac meoa wanginla pac.
2 Ac nga liye Siti Mutal, Jerusalem sasu, oatui liki kusrao yurin God
me, naweyukla tari oana sie mutan akola in osun nu sin mukul tumal
ke pacl in marut uh.
3 Ac nga lohng sie pusra lulap tuku liki tron ac fahk, “Inge, lohm sin
God oan yurin mwet uh! El ac muta yorolos, ac elos fah mwet lal. God
sifacna El ac fah muta yorolos ac El ac fah God lalos.
4 El ac fah eela sroninmutalos nukewa. Ac fah wangin misa, wangin
asor ku tung ku keok, mweyen ma nukewa meet ah wanginla.”
5 Na El su muta fin tron el fahk, “Inge nga oru ma nukewa sasu!” El
oayapa fahk nu sik, “Simusla ma inge, mweyen kas inge kas pwaye ac
fal in lulalfongiyuk.”
6 Ac El fahk, “Safla ma nukewa! Nga Alpha ac Omega, mutawauk ac
safla. Nga fah sang nu sin kutena mwet su malu tuh elos in nim ke
unon in kof in moul, ke wangin molo.
7 Nga fah sang ma inge nukewa nu selos su kutangla. Ac nga ac fah
God lalos ac elos ac fah ma nutik.
8 Tuh elos su sangengtot, elos su forla liki lulalfongi, elos su moulkin
lumah fohkfok, mwet akmas ac mwet kosro, elos su orek inutnut, elos
su alu nu ke ma sruloala, ac mwet kikiap nukewa — acn selos pa lulu
su firir ke e ac sulfur, su pa misa akluo.”

Jerusalem Sasu

9 Sie sin lipufan itkosr, su oasr ahlu itkosr yorolos ma sessesla ke
mwe lokoalok itkosr safla, el tuku ac fahk nu sik, “Fahsru, ac nga fah
fahkak nu sum mutan se su akola in marut nu sin Lamb.”

10 Ku lun Ngun ilyak nu in nga, ac lipufan sac usyuyak nu fin
mangon soko eol fulat, ac el fahkak Jerusalem nu sik, Siti Mutal su
oatui inkusrao me yurin God.
11 Wolana lun God oru siti sac arulana saromrom ac kalem, oana eot
saok jasper, ac nasnas oana crystal.
12 Oasr pot lulap ac fulat kac; ac oasr singoul luo mutunpot, ac
singoul luo lipufan tu karingin mutunpot inge. Simla inen sruf singoul
luo lun mwet Israel fin kais sie mutunpot.
13 Tolu mutunpot uh oan siska nu kutulap, tolu nu epang, tolu nu eir,
ac tolu nu roto.
14 Pot lun siti sac tuh musaeak fin eot in pwelung singoul luo, ac kais
sie inen mwet sap singoul luo lun Lamb simla fin kais sie eot lulap
inge.
15 Lipufan se su kaskas nu sik oasr sie mwe srikasrak gold yorol, ma
in srikeya siti uh, pot uh, ac mutunpot uh.
16 Siti se inge maspang — lusa ac sralapa oana sie. Lipufan sac
srikeya siti sac ke mwe srikasrak lal: lusa ah oasr sie tausin lumfoko
mael, ac sralapa ac fulata oapana lusa.
17 Ac lipufan sac srikeya pac pot uh, tuh oasr luofoko singoul onkosr
fit fulata, fal nu ke mwe srikasrak ma mwet uh orekmakin.
18 Pot uh orekla ke eot jasper, ac siti sac nufon orekla ke gold na
pwaye, su kalem oana glass uh.
19 Eot in pwelung ke pot lun siti uh yunla ke kain in eot saok nukewa.
Pwelung se meet ah orekla ke eot jasper, akluo sapphire, aktolu agate,
akakosr emerald,
20 aklimekosr onyx, akonkosr carnelian, akitkosr quartz rangrang,
akoalkosr beryl, akeu topaz, aksingoul chalcedony, aksingoul sie
turquoise, ac aksingoul luo amethyst.
21 Mutunpot singoul luo kac inge orekla ke pearl singoul luo; kais sie
orekla ke kais sie pearl. Inkanek lun siti sac orekla ke gold na pwaye,
su kalem oana glass nasnas.
22 Wangin tempul nga liye in siti sac, mweyen tempul la uh pa God
Kulana ac Lamb.
23 Tiana eneneyuk faht ku malem in tolak siti uh, mweyen wolana
lun God pa tolak uh, ac Lamb el kalem la.
24 Mwet faclu nufon ac fah fahsr in kalem lun siti se inge, ac tokosra
lun faclu elos fah usak ma saok lalos nu loac.
25 Mutunpot lun siti se inge ac fah ikak pacl nukewa; ac fah tiana
kaul mweyen wangin fong we.
26 Mwe kasrup ac ma oa nukewa lun mutunfacl uh ac fah utuku nu
in siti uh.
27 Ac wangin ma fohkfok ac fah utuku nu in siti uh, ku mwet su oru
ma kupatol, ku fahk kas kikiap. Elos na su simla inelos in book in moul
lun Lamb fah ilyak nu in siti uh.

22

1 Ac lipufan sac oayapa fahkak nu sik infacl lun kof in moul, su
saromrom oana crystal, ac sororma liki tron lun God ac lun Lamb
2 ac sororla ke infulwen inkanek lulap in siti sac. Ac sak lun moul
oan sisken infacl uh, lefahlo ac lefahlu, su isus fahko pacl singoul luo

ke yac se, pacl se ke malem se. Sra ke sak soko inge mwe akkeyala mas lun mutunfacl uh.
3 Wangin kutena ma God El selngai ac fah ku in koneyukyak in siti uh.
Tron lun God ac lun Lamb ac fah oan in siti uh, ac mwet kulansap lal ac fah kulansupal.
4 Elos ac fah liye mutal ac Inen God ac fah simla fin motonsrolos.
5 Ac fah tia sifil oasr fong, ac elos fah tia enenu kalmen lam ku kalmen faht, mweyen Leum God El ac fah kalem lalos, ac elos ac fah leumi oana tokosra nwe tok ma pahtpat.

Tuku Lun Jesus

6 Na lipufan sac fahk nu sik, “Kas inge nukewa kas pwaye ac fal in lulalfongiyuk. Leum God su sang Ngun lal nu sin mwet palu, El supwama lipufan lal in fahkak nu sin mwet kulansap lal ke ma ac fah sa in sikyak.”
7 Jesus el fahk, “Kowos in lohng! Nga ac sa na tuku! Insewowo elos su akos kas in book se inge su fahkak ke ma sikyak in pacl inge ac ke ma ac fah tuku tok!”
8 Nga, John, nga lohng ac liye ma inge nukewa. Ac ke nga lohng ac liye ma inge tari, nga putati nu ke nien lipufan se su fahkak ma inge nu sik tuh nga in alu nu sel.
9 Tuh el fahk nu sik, “Nimet oru ouingan! Nga sie mwet kulansap wiom ac ma wien mwet palu wiom ac elos nukewa su akos kas in book se inge. Kom in alu nu sin God!”
10 Ac el fahk nu sik, “Nimet lukmai kas in palu in book se inge, mweyen apkuranme pacl in sikyak ma inge nukewa.
11 El su orekma koluk lela elan oru na ma koluk, ac el su moul fohkfok lela elan oru na ma fohkfok; ac el su oru ma wo lela elan oru na ma wo, ac el su mutal lela elan mutana in moul mutal.”
12 Jesus el fahk, “Kowos in lohng! Nga ac sa na tuku! Nga ac us ma lacne in sang nu sin kais sie mwet fal nu ke orekma lal.
13 Nga Alpha ac Omega, ma se meet ac ma se tok, mutawauk ac safla.”
14 Insewowo elos su ohlla nuknuk lalos in nasnas, tuh elos in ku in mongo ke fahko ke sak lun moul, ac ilyak ke mutunpot nu in siti uh.
15 Tusruktu, likin siti uh oasr mwet su moul kupatol, mwet inutnut, mwet kosro ac mwet akmas, elos su alu nu ke ma sruloala, ac elos su kikiap in kas lalos ac in orekma lalos.
16 “Nga, Jesus, su supwaot tari lipufan luk in sulkakin ma inge nu suwos in church. Nga ma in fwilin tulik natul David; nga pa itu saromrom in lotutang.”
17 Ngun ac Mutan su akola in marut eltal fahk, “Fahsru!”
Mwet nukewa su lohng ma inge, elos in wi pac fahk, “Fahsru!”
Kutena mwet su malu lela elan fahsru. Kutena mwet su enenu kof in moul, elan tuku ac eis oana sie mwe sang, wangin molo.

Saflaiya

18 Nga, John, nga fahk kas in wili luk in sensenkakinulos nukewa su lohng kas in palu in book se inge: kutena mwet fin laesla kas inge, God El ac fah laesla mwe kai nu sel ke mwe lokoalok nukewa ma akkalemyeyuk in book se inge.

19 Ac kutena mwet fin eisla kutena ma liki kas in palu in book se
inge, God El ac fah eisla lukel mwe insewowo ma akkalemyeyuk in
book se inge. Ac fah itukla ip lal ke fahko ke sak lun moul, oayapa acn
sel in Siti Mutal.
20 El su fahkak ma inge nukewa el fahk, “Aok, pwaye lah nga ac sa
na tuku!”
Lela in ouinge. Leum Jesus, fahsru!
21 Lungkulang lun Leum Jesus in wi mwet lun God nukewa.

PSALM

Tukakinyen Book In PSALM

Book in *Psalm* el sie book in on ac book in pre in Bible uh. Orekla sin mwet puspis ke pulan pacl na loeloes. Mwet Israel elos orani on ac pre inge, ac orekmakin ke pacl in alu lalos. Tok elos sang tuh in oan in Ma Simusla natulos.

Sramsram ma oakiyuki ke luman on in alu inge orekla in lumah pus. Oasr on in kaksak ac alu nu sin God. Oasr pre in suk kasru, ku loango ac molela. Oasr pre in siyuk ke nunak munas. Oasr on in sang kulo nu sin God ke mwe akinsewowo ma El oru. Kutu pre inge siyuk tuh God Elan kalyei mwet lokoalok. Kutu kas inge ma sin kais sie mwet, ac kutu ma sin mutanfahl nufon se. Kutu Psalm inge fahkak ke nunak na pwaye ma oan insien sie mwet, ac kutu fahkak ke mwe enenu ac ma pulakinyuk sin mwet lun God nukewa.

Jesus el fahkak kas ke Psalm uh in mwe luti lal, ac mwet su simusla Wuleang Sasu elos orekmakin pac kas in Psalm ke ma elos simis. Tok, mwet Christian elos orekmakin pac kas ke Psalm ke pacl in alu lalos na oe ke pacl oakwuki Church.

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Psalm 150 inge kitakatelik nu ke ip limekosr, ouinge:

Book se meet Psalm 1–41
Book akluo Psalm 42–72
Book aktolu Psalm 73–89
Book akakosr Psalm 90–106
Book aklimekosr Psalm 107–150

BOOK SE MEET

1

(Psalm 1—41)

Inkanek Luo

1 Insewowo mwet se su
Tia fufahsryesr in pwapa lun mwet koluk,
Ku ukwe inkanek lun mwet sutuu,
Ku muta inmasrlon mwet su aksruksrukye God.
2 A el engankin ma sap lun LEUM GOD,
Ac el nunku kac ke len ac fong.
3 El ac fah oana soko sak yoki sisken infacl,
Su isus fahko la in pacl la,
Ac sra kac tiana paola,
Ac ma nukewa el oru fah kapkapak.

4 Mwet koluk elos tia ouinge,
A elos oana kulun wheat ma eng uh okla.
5 Ke ma inge mwet koluk elos ac fah tia tu in nununku*
Ku mwet sutuu in walil lun mwet suwoswos.
6 Tuh LEUM GOD El etu inkanek† lun mwet suwoswos,
A inkanek lun mwet koluk fah wanginla.

1:3 Jer 17:8 * **1:5** ***tia tu in nununku:*** kalmac pa "mwet koluk ac fah lisyukla ke pacl in nununku". † **1:6** ***inkanek:*** ouiyen moul.

2

Tokosra Solla Sin God

1 Efu mutanfahl uh ku suk inkanek in alein?
Efu ku mwet uh oru nunak lusrongten lalos?
2 Tokosra lalos elos tuyak in alein,
Ac mwet kol lalos tukeni pwapa in lain LEUM GOD
Ac tokosra se su El sulela.
3 Elos fahk, "Lela kut in srikutla lukelos.
Lela kut in srola liki koko lalos."

4 LEUM GOD El muta inkusrao isrun
Ac aksruksruki pwapa munas lalos.
5 Na El akesmakyalos ke mulat lal,
Ac aksangengyalos ke kasrkusrak lal.
6 El fahk, "Fin Zion,* eol mutal sik,
Nga oakiya tari tokosra luk."

7 Ac tokosra el fahk, "Nga fah fahkak ma LEUM GOD El sapkin.
El fahk nu sik, 'Kom wen nutik;
Misenge nga papa lac tomom.
8 Siyuk, ac nga ac fah asot mutunfacl nukewa nu sum;
Faclu nufon ac fah ma lom.
9 Kom ac fah kunauselosla ke osra soko;
Kom ac fah foklolosi nu ke ip srisrik, oana sie ahlu orek ke fohk kle.' "

10 Inge, kowos tokosra uh, porongo kas in sensenkakin inge.
Kowos mwet kol lun faclu, lutlut ke mwe luti se inge.
11 Kulansupu LEUM GOD ke sangeng; Rarrar
12 ac epasr nu sel.
Kowos fin tia, na kasrkusrak lal ac fah sa in sikyak,
Ac kowos ac fah misa.
Insewowo elos nukewa su suk nien wikla yorol.

3

[Psalm lal David, ke el Kaingkunul Absalom, Wen natul]

Sie Pre In Suk Kasru Ke Lotutang

1 O LEUM GOD, puslana mwet lokoalok luk,
Pusenina mwet tuyak lainyu!
2 Elos kaskas keik ac fahk,
"God El ac tia kasrel."

3 Tusruktu, O LEUM GOD, kom mwe loang luk liki ongoiya in pacl e nukewa.
Kom ase nu sik kutangla,
Ac akpulaikyeyu.
4 Nga pang nu sin LEUM GOD tuh elan kasreyu,
Ac El topukyu liki eol mutal* sel.

2:1 2:1–2; Orek 4:25–26 * **2:6** ***Zion:*** liye ke Kalmen Kutu Kas. **2:7** Orek 13:33; Heb 1:5; 5:5 **2:9** Fwack 2:26–27; 12:5; 19:15 **3:** 2 Sam 15:13—17:22 * **3:4** ***eol mutal:*** liye Psa 2:6

5 Nga ona ac motulla,
Ac LEUM GOD El karinginyu nwe ke nga ngutalik.
6 Nga tia sangeng sin tausin mwet lokoalok
Su rauniyula yen nukewa.

7 Fahsru, LEUM GOD! Moliyula, God luk!
Kom kai mwet lokoalok luk nukewa
Ac akmunasyalos, na wangin ku lalos in aklokoalokyeyu.
8 Kutangla tuku sin LEUM GOD—
Lela tuh Elan akinsewowoye mwet lal.

4

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru Ke Eku

1 O God, su loangeyu,
Topukyu ke nga pre.
Ke nga muta in ongoiya, kom kasreyu.
Pakomutuk, ac lohng pre luk.

2 Putaka kowos ac akkolukye inek?
Putaka kowos ac lungse ma lusrongten
Ac suk ma kikiap?

3 Esam lah LEUM GOD El sulela mwet suwoswos tuh elos in ma lal,
Ac El lohngyu ke nga pang nu sel.
4 Kowos in rarrar ke sangeng, ac tia sifil oru ma koluk;
Nunku akloalya ke ma se inge
Ke kowos oan in misla fin mwe oan kiowos.
5 Kisakin mwe kisa fal nu sin LEUM GOD,
Ac filiya lulalfongi lowos in El.

6 Oasr mwet puspis su pre ac fahk,
"O LEUM GOD, saok kom in sifilpa akinsewowoye kut,
Ac ngetnget kulang lom in srekuti!"
7 Tusruktu, engan su kom ase nu sik
Yohk liki na engankinyen mut lalos
Ke wheat ac wain.

8 Ke nga ona, nga motulla in misla;
Mweyen kom mukena, LEUM GOD, ku in karinginyu wo. s

5

[Psalm lal David]

Sie Pre Ma Siyuk Ke Karinginyuk

1 Porongo kas luk, O LEUM GOD,
Ac lohng sasao luk.
2 Lohng pusren tung luk ke nga pang nu sum,
O God luk ac tokosra luk!

Nga pre nu sum, O LEUM GOD.

4:4 Eph 4:26

3 Kom lohng pusrek ke lotutang,
Ke faht uh takak nga oru pre luk
Ac soano top lom.

4 Kom tia sie God su insewowo ke ma koluk,
Ac kom tia lela mwet koluk in muta yurum.
5 Kom tia lela mwet enum in kaskas in tu ye motom,
Ac kom srunga mwet koluk nukewa.
6 Kom kunausla mwet nukewa su kaskas kikiap
Ac kom kwase mwet akmas ac mwet sulallal.

7 Tuh ke sripen lungse yohk lom
Nga ku in utyak nu in lohm sum.
Nga ku in alu in Tempul mutal sum
Ac epasr nu sum ke nga sunakin kom.
8 LEUM GOD, arulana pukanten mwet lokoalok luk!
Kolyu tuh nga in oru ma lungse lom.
Oru tuh in kalem sik inkanek lom nga in fahsr kac.

9 Kas ma mwet lokoalok luk elos fahk, tia ku in lulalfongiyuk;
Elos lungsena kunausla.
Kas lalos emwem ac aklukuk,
Tusruktu ma inge mwe na kolla mwet nu ke misa.
10 O God, sang mwatalos ac kaelos;
Lela tuh pwapa koluk lalos in kunauselosla sifacna.
Luselosyak liki ye motom
Ke sripen ma koluk pus lalos
Ac ke sripen elos lain kom.

11 A elos nukewa su konauk molela yurum fah enganak;
Elos in on ac engan pacl nukewa.
Karinganulosyang su lungse kom;
Ke sripom elos arulana engan.
12 O LEUM GOD, kom akinsewowoyalos su akos kom;
Lungse lom karinganulos oana sie mwe loeyuk.

6

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru In Pacl Koluk

1 O LEUM GOD, nik kom kutongyu in mulat lom,
Ku kaiyu in kasrkusrak lom.
2 O LEUM GOD, pakomutuk tuh nga arulana totola.
Ase ku nu sik tuh nga munaslana,
3 Ac ngunik arulana foroti.
O LEUM GOD, kom ac tupan putaka?

4 LEUM GOD, fahsru ac moliyula;
Loangeyula liki misa, ke lungkulang lom.
5 In facl sin mwet misa wangin esamyom.
Wangin mwet ac kaksakin kom ingo.

5:9 Rom 3:13 **6:1** Psa 38:1

6 Nga totola ke sripen asor luk;
Fong nukewa mwe oan kiuk sroksrok ke sroninmutuk,
Ac ilul luk uh sroksroki ke tung luk.
7 Nga koflana ngetnget wo;
Mutuk fafwak
Ke tungiyen orekma lun mwet lokoalok luk.

8 Fahsr likiyu, kowos mwet orekma koluk!
LEUM GOD El lohng pusren tung luk;
9 El lipsre pusren kwafe luk,
Ac El ac fah topuk pre luk.
10 Mwet lokoalok luk elos ac fah pulakin mwekin lulap ke kutangyukla elos;
Elos fah sa na in akfohsyeyukyak ac lillilla.

7

[Psalm lal David, su el Onkakin nu sin LEUM GOD, ke sripal Cush, sie Mwet Benjamin]

Sie Pre In Siyuk Ke Nununku Suwohs
1 O LEUM GOD, God luk, nga tuku nu yurum tuh kom in karinginyu;
Langoeyula ac moliyula lukelos nukewa su ukweyu.
2 Kom fin tia, elos ac tulakinyula ac sreyuwi
Oana soko lion sulallal,
Yen wangin mwet ac fah ku in moliyula.

3 O LEUM GOD luk, fin pwaye lah nga oru kutena sin ma inge:
Pouk fin oru ma tafongla,
4 Ku nga fin orala ma koluk nu sin mwet kawuk luk,
Ku kunausla mwet lokoalok luk ke wangin sripa,
5 Na lela mwet lokoalok luk in ukweyu ac sruokyuwi.
Lela elos in sisyuwi nu infohk uh ac uniyuwi,
Ac filiyuwi ngan oan misa infohk uh.

6 O LEUM GOD, tuyak ke kasrkusrak lom,
Ac lain folo lun mwet lokoalok luk!
Mukuiyak ac kasreyu!
Kom lungsum nununku suwohs,
7 Ke ma inge, orani mwet nukewa nu yurum,
Tuh kom in nununkalos lucng me.
8 Kom pa nununku mwet nukewa.
O LEUM GOD, wiyu lac ke kom nununkeyu,
Mweyen kom etu lah wangin mwetik.
9 Kom sie God suwoswos
Ac kom nununku nunak lasr ac ma lungse lasr.
Kutongya orekma lun mwet koluk
Ac sang ma lacne nu sin mwet wo.

10 God El mwe loeyuk luk.
El molelos su aksol.
11 God El oru nununku suwoswos

6:8 Mt 7:23; Lk 13:27 **7:9** Fwack 2:23

Ac El kwase mwet koluk.
12 Elos fin tia auliyak,
Na God El ac fah tamla cutlass natul,
Ac akoela mwe pisr natul.
13 El srukak mwe mweun natul
Ac ngasla mwe pisr firir natul.

14 Liye ke mwet koluk elos lungse sramtauk pwapa koluk;
Elos purakak lokoalok ac kiapu mwet.
15 Tusruktu mwe kwasrip elos akoo nu sin mwet saya,
Elos sifacna sremla kac.
16 Ke ma inge elos akkeokyeyuk ke ma koluk lalos sifacna,
Ac akngalyeyuk ke sulallal lalos.
17 Nga sang kulo nu sin LEUM GOD ke nununku suwohs lal;
Nga on ac kaksakin LEUM GOD Fulatlana.

8

[Psalm lal David]

Wolana Lun God Ac Saok Lun Mwet Uh
1 O LEUM GOD, kom Leum lasr;
Fulat lom akilenyuk fin faclu nufon!
Kaksakinyom sowak sun kusrao,
2 Onkakinyuk sin tulik srisrik ac tulik fusr.
Kom oakiya sie pot ku in kosrala mwet lokoalok lom
Tuh kom in tulokinya kutena mwet su lain kom.

3 Ke nga ngetak ac liye kusrao su kom orala,
Malem ac itu, su kom oakiya in acn selos,
4 Mea mwet, tuh kom in nunku kacl;
Ac mea se mwet uh, tuh kom in saokkin?

5 Nwe ouinge, kom oru tuh elos in pusisel kutu srisrik liki kom,
Ac sonelosi ke wolana ac sunak.
6 Kom oru tuh elos in leum fin orekma nukewa lun poum;
Ac filiya ma nukewa ye nialos:
7 Sheep ac cow, oayapa kosro nukewa inimae,
8 Won yen engyeng uh, ac ik in meoa,
Ac ma moul nukewa inkof uh.

9 O LEUM GOD, kom Leum lasr,
Fulat lom akilenyuk fin faclu nufon!

9

[Psalm lal David]

Sang Kulo Nu Sin God Ke Nununku Suwoswos Lal
1 Nga fah kaksakin kom, LEUM GOD, ke insiuk nufon;
Nga fah fahkak ke ma wolana nukewa kom orala.
2 Nga ac fah on ac engan ke sripom.
Nga fah on ac kaksakin kom, tuh kom God Kulana.

8:2 Mt 21:16 **8:4** Job 7:17–18; Psa 144:3; Heb 2:6–8 **8:6** 1 Cor 15:27; Eph 1:22; Heb 2:8

3 Mwet lokoalok luk elos folokla ke pacl ma kom sikyak;
Elos putatla ac misa.
4 Kom suwoswos ac pwaye in nununku lom,
Ac kom wiyu lac ke kom nununkeyu.

5 Kom nununku lain mwet pegan
Ac kom kunausla mwet koluk;
Inelos ac fah tia sifil esamyuk.
6 Mwet lokoalok lasr fah wanginla ma pahtpat,
Tuh kom kunausla siti selos,
Ac elos tiana sifil esamyuk.

7 Tusruktu LEUM GOD El tokosra ma pahtpat;
El oakiya tron lal tuh in nien nununku.
8 El leumi faclu ke suwoswos;
El nununku faclu ke nununku suwohs.

9 LEUM GOD El nien molela nu sin mwet akkeokyeyuk,
El nien wikla in pacl upa.
10 LEUM GOD, elos su etekom ac fah lulalfongi kom;
Ac kom tia sisla kutena mwet su tuku nu yurum.

11 Yuk on in kaksak nu sin LEUM GOD, su muta ac leum in Zion!
Fahkak nu sin mutunfacl nukewa ma El orala.
12 God El esamulos su keok;
El tia mulkunla tung lalos,
Ac El kaelos su oru koluk nu selos.

13 O LEUM GOD, pakoten nu sik!
Liye mwe keok su mwet lokoalok luk elos oru nu sik!
LEUM GOD, moliyula liki misa,
14 Tuh nga fah tu ye mutun mwet Jerusalem
Ac fahkak nu selos ma nukewa su nga kaksakin kom kac.
Nga ac fah arulana engan mweyen kom moliyula.

15 Mwet pegan elos sifacna pukanak luf se ac putatyang nu loac;
Elos sruhu ke sruhf lalos sifacna.

16 LEUM GOD El sifacna akkalemyal nu selos ke nununku suwoswos lal,
Ac mwet koluk elos sremla ke orekma koluk lun paolos sifacna.

17 Misa pa saflaiyen mwet koluk nukewa,
Aok, elos nukewa su ngetla liki God.
18 Mwet enenu ac fah tia mulkinyuklana nwe tok,
Ac finsrak lun mwet sukasrup ac fah tia pilesreyuk nwe tok.

19 Fahsru, LEUM GOD! Nikmet lela kutena mwet in ku liki nununku lom!
Use mwet pegan nu ye motom
Ac orala nununku lom nu selos.
20 Oru tuh elos in sangeng, O LEUM GOD;

Oru tuh elos in etu lah elos mwet sukawil moul la.

10

Sie Pre Ke Nununku Suwohs

1 O LEUM GOD, efu kom muta loesla?
Efu kom wikinkomla liki kut in pacl upa nu sesr?
2 Mwet koluk elos filang ac akkeokye mwet sukasrup;
Sruokolosi ke mwe kwasrip ma elos sifacna orala.

3 Mwet koluk elos filangkin lungse koluk lalos;
Mwet rapku elos fahk kas in selnga ac pilesru LEUM GOD.
4 Mwet koluk elos tia nunku ke LEUM GOD;
Ke inse fulat lalos elos nunku mu God El wangin sripa.

5 Mwet koluk elos eis wo ouiya in ma nukewa.
Elos tia ku in kalem ke nununku lun God;
Elos israsrinkusrai mwet lokoalok lalos.
6 Elos sifacna nunku insialos mu, "Kut fah tiana sun koluk ouiya;
Kut fah tiana muta in ongoiya."
7 Sramsram lalos sessesla ke kas in selnga, kas kikiap, ac kas in aksangeng;
Elos sa in fahk kas koluk ma srungayuk.

8 Elos wikwik in siti srisrik,
Ac soano in akmuseya mwet wangin mwata.
Elos kasriki mwet munas;
9 Elos wikwik in nien wikwik lalos oana lion uh.
Elos muta soano mwet sukasrup;
Elos sruokolosi ke mwe kwasrip lalos ac amakunulosla.

10 Mwet sulallal elos atuyang nu fin mwet munas
Ac toasriyalos toanelosi na elos itungyuki oan.
11 Mwet koluk elos sifacna nunku insialos, "God El pilesru ma inge!
El kaliya mutal ac El tia ku in liye!"

12 O LEUM GOD, sang kaiyuk nu sin mwet koluk ingan!
Esamulos su akkeokyeyuk!
13 Fuka tuh mwet koluk uh ku in pilesru God
Ac fahk insialos sifacna mu, "El ac fah tia kai kut"?

14 Tusruktu kom liye na. Kom akilen na ongoiya ac keok lun mwet,
Ac kom akola in kasru pacl e nukewa.
Mwet munas elos eisaloswot nu sum;
Kom kasrelos su enenu in pacl e nukewa.

15 Kunausla ku lun mwet koluk ac mwet sulallal;
Kaelos ke ma koluk elos oru
Nwe ke elos tia sifil oru.

16 LEUM GOD El tokosra nu tok ma pahtpat.
Elos su alu nu sin kutena god saya

10:7 Rom 3:14

Ac fah wanginla liki facl sin God.

17 O LEUM GOD, kom fah porongo pre lun mwet fakpap;
Kom fah akpulaikyalos.
18 Kom ac fah lohng tung lun mwet mwemelil ac mwet mukaimtal;
Nununku lom ac fah wo nu selos,
Tuh mwet faclu fah tia sifil aksangengyalos.

11

[Psalm lal David]

Lulalfongi In LEUM GOD

1 Nga lulalfongi tuh LEUM GOD El nien molela luk.
Fuka lupan nikin lom ke kom fahk nu sik,
"Sohkla oana sie won sohksok nu fineol uh,
2 Mweyen mwet koluk elos kifusya mwe pisr natulos ac ngasla sukan pisr natulos
Liki acn lohsr tuh elos in pisrki mwet suwoswos.
3 Mea pac sie mwet suwoswos ku in oru,
Pwelung uh fin kunausyukla?"

4 LEUM GOD El muta in Tempul mutal sel;
Tron lal oasr inkusrao.
El liye mwet nukewa in acn nukewa
Ac El etu lah mea elos oru.
5 El srike na kewa mwet wo ac mwet koluk;
Ac El arulana kwase mwet su lungse oru ma sulallal.
6 El fah kahkin mulut ngeng ac fofosr in sulfur nu fin mwet koluk;
El ac akkeokyalos ke eng follana.
7 Tuh LEUM GOD El suwoswos ac El lungse orekma wo;
Elos su oru ma wo, elos mutana yorol.

12

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru

1 O LEUM GOD, kasrekut!
Wangin sie mwet wo lula,
Ac mwet suwoswos tia ku in sifilpa koneyukyak.
2 Mwet nukewa kikiap nu sin sie sin sie;
Elos kiapu sie sin sie ke kaskas in aklukuk.

3 O LEUM GOD, kutongya loh ma kaskas in aklukuk inge,
Ac kaliya oalin mwet filang su fahk mu,
4 "Ke kas na lasr kut eis ma kut lungse.
Kut ac fahk na ma kut lungse fahk,
Ac wangin mwet ku in kutongkuti."

5 LEUM GOD El fahk, "Inge nga ac fah tuyak,
Ke sripen mwet enenu elos akkeokyeyuk,
Ac mwet kalyeiyuk elos keoklana.
Nga ac sang molela nu selos oana elos kena kac."

6 Wulela lun LEUM GOD nasnas ac fal in lulalfongiyuk;
Wulela lal nasnas oana silver
Ma liklikiyuki pacl itkosr ke funyu in aknasnas.

7 LEUM GOD, kom fah karinginkutme;
Kom fah liyekutyang liki kain mwet inge.
8 Mwet koluk uh oasr yen nukewa
Ac mwet nukewa kaksakinna ma koluk uh.

13

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru
1 LEUM GOD, kom ac mulkinyula putaka?
Ya kom ac mulkinyula ma pahtpat?
Kom ac wikinkomla likiyu nwe ngac?
2 Putaka nga ac muteng mwe keok nu sik?
Ac putaka insiuk ac toasrkin ma inge ke len ac fong?
Putaka mwet lokoalok luk ac kutangyula?

3 Ngetma nu sik, O LEUM GOD luk, ac topukyu.
Folokonak ku luk, ac tia lela nga in misa.
4 Nikmet lela tuh mwet lokoalok luk in fahk, "Kut kutangulla."
Nikmet lela elos in isrunyu ke munasla luk.

5 Nga lulalfongi na lungse pwaye lom;
Nga ac fah insewowo mweyen kom ac fah moliyula.
6 Nga ac fah on nu sum, O LEUM GOD,
Mweyen kom nuna wo nu sik.

14

[Psalm lal David]

Orekma Koluk Lun Mwet
(Psalm 53)
1 Mwet lalfon elos fahk insialos,
"Wangin God!"
Elos nukewa koluklana,
Ac elos oru ma na srungayuk;
Wangin sie selos oru ma suwohs.

2 LEUM GOD El muta inkusrao ac ngeti nu fin mwet uh
In liye lah oasr mwet lalmwetmet,
Ku oasr mwet alu nu sel.
3 Tusruktu, elos nukewa kuhfla liki inkanek pwaye;
Mwet nukewa oana sie ke koluk lalos.
Wangin sie selos oru ma suwohs,
Tia siefanna.

4 LEUM GOD El siyuk, "Ya elos tia etu?
Ya pwaye mwet orekma koluk inge nukewa wangin nanka?
Elos moulkin ma elos pisre sin mwet luk,
Ac elos tiana pre nu sik."

14:1 14:1–3; Rom 3:10–12

5 Tusruk elos ac fah muta in sangeng lulap,
Mweyen God El welulos na su aksol.
6 Mwet orekma koluk elos akfohsye pwapa lun mwet pusisel,
Tusruktu LEUM GOD El nien molela lalos.

7 Nga arulana pre tuh kutangla
In tuku nu sin mwet Israel Zion me.
Ac fuka lupan engan lun mwet Israel
Ke LEUM GOD El ac sifilpa akkasrupyalos!

15

[Psalm lal David]

Ma God El Enenu Sesr

1 LEUM GOD, ku su fal in utyak nu in lohm sum in alu nu sum?
Su ac ku in alu nu sum fin acn Zion, eol mutal* sum?

2 El su akos God in ma nukewa
Ac oru ma suwohs pacl e nukewa.
El kaskas suwohs ac pwaye,
3 Ac el tia fahk kas in akkolukye mwet ngia.
El tia oru ma sufal nu sin mwet kawuk lal
Ku lesriki mwet tulan lal.
4 El kwase mwet su God El srunga,
Ac el akfulatye mwet su akos LEUM GOD.
El akfalye wulela lal pacl nukewa,
Finne arulana upa.
5 El sang mani lal in kasru mwet, ac tia eis laesla kac,
Ac el tia lela mwet in moli nu sel tuh elan fahk kas kikiap lain mwet wangin mwata.

El su oru ouinge, el ac fah arulana oakwuk ac tia mukuikui.

16

[Psalm lal David]

Sie Pre In Lulalfongi Ku

1 Karinginyume, O God; nga lulalfongi kom tuh kom nien molela nu sik.
2 Nga fahk nu sin LEUM GOD, "Kom Leum luk;
Ma wo nukewa yuruk, ma tuku sum me."

3 Fuka woiyen mwet su inse pwaye nu sin LEUM GOD!
Mwe engan lulap nu sik tuh nga in welulos.

4 Elos su kena suk god saya,
Elos use mwe ongoiya pus nu faclos sifacna.
Nga ac fah tiana welulos in oru mwe kisa lalos;
Nga ac fah tia alu nu sin god lalos.

5 Kom, LEUM GOD, kom mukena God luk, ac mwe usru luk,
Kom ase mwe enenu luk nukewa;
Moul luk uh oan inpoum.

* **15:1** ***eol mutal:*** liye Psa 2:6

6 Arulana wo mwe kite lom nu sik;
Yoklana woiyen ma inge!

7 Nga kaksakin LEUM GOD, mweyen El kol inkanek luk,
Ac ngun su oan in nga lutiyu ke fong.
8 Nga pula na mu LEUM GOD El oasr yuruk pacl e nukewa;
El apkuran, ac wangin ma ac fah mokleyu.
9 Ke ma inge nga arulana engan ac sang kulo,
Ac nga muta in moul misla,
10 Ke sripen kom karinginyu liki ku lun misa.
Nga oaru na in kulansupwekom,
Ac kom ac fah tia sisyula in facl lun mwet misa.

11 Kom ac fah akkalemye nu sik inkanek in moul;
Ke kom apkuran nu sik, insiuk arulana engan —
Ac mwe insewowo nu sik nwe tok ma pahtpat.

17

[Sie Pre Lal David]

Pre Lun Sie Mwet Wangin Mwata

1 O LEUM GOD, porongo ke nga kwafe sum ke nununku suwohs;
Lipsre pang luk ke nga suk kasru sum!
Porongeyu ke nga pre ke inse nasnas.
2 Lela tuh nununku lom in wo nu sik
Mweyen kom etu ma pwaye.

3 Kom etu na insiuk.
Kom sikme nu sik ke fong.
Kom arulana suk ouiyuk
Ac kom tia konauk kutena nunak koluk in nga.
Nga tia fahk kutena ma koluk,
4 oana ke mwet saya oru;
Nga akos na ma sap lom
Ac nga tia fahsr ke inkanek lun mwet sulallal.
5 Nga fahsr ke inkanek lom in pacl nukewa,
Ac tiana kuhfla liki.

6 Nga pre nu sum, O God, mweyen kom topukyu;
Ke ma inge, forma nu sik ac porongo kas luk.
7 Akkalemye lungse wolana lom ac moliyula;
Ke nga muta siskom nga moulla liki mwet lokoalok luk.

8 Karinginyu oana ke kom karingin atronmotom sifacna;
Wikinyula ye lulin poum,
9 Liki anwuk lun mwet koluk.
Mwet lokoalok akmas elos rauniyula;
10 Wangin pakomuta lalos ac elos kaskas filang.
11 Elos rauniyula yen nukewa nga forla nu we,
Ac elos suk na pacl wo lalos in uniyuwi.
12 Elos soaneyu oana kosro lion,

16:8 16:8–11; Orek 2:25–28 **16:10** Orek 13:35

Ac kena sreyuwi nu ke ip srisrik.

13 Fahsru, O LEUM GOD! Lain mwet lokoalok luk ac kutangulosla!
Moliyula liki mwet koluk ke cutlass nutum;
14 Moliyula lukelos su eis insewowo lalos in moul se inge.
Kaelos ke ongoiya su kom elosak nu selos;
Oru in yohk tuh in sun pac tulik natulos,
Ac in oasr pac ma lula nu sin tulik nutin tulik natulos!

15 A funu nga, nga ac fah liye kom, mweyen nga tia oru ma koluk;
Ac ke nga ngutalik, nga fah arulana engan ke sripen kom muta yuruk.

18

[Kas ma David, mwet kulansap lun Leum God, el tu onkakin nu sin Leum ke len se ma Leum God El molella lukel Saul a kutu pa mwet lokoalok lal.]

On In Kutangla Lal David
(Luo Samuel 22:1–51)

1 Nga arulana lungse kom, LEUM GOD!
Kom ku luk.
2 LEUM GOD El eot ku luk,
El nien wikla luk.
God luk El mwe loeyuk luk,
Ke nga muta yorol nga moul.
El lisringyu oana sie mwe loeyuk;
El loangeyu tuh nga in moul.
3 Nga pang nu sin LEUM GOD,
Ac El moliyula liki mwet lokoalok luk.
Kaksakin LEUM GOD!

4 Mwe fosrnga lun misa apinyula,
Ac noa lun kunausten toki nu fuk.
5 Mwe fosrnga lun misa rauniyula,
Ac mwe kwasrip lun kulyuk sruokyuwi.
6 In ongoiya luk, nga pang nu sin LEUM GOD;
Nga pang nu sin God luk Elan kasreyu.
In Tempul lal El lohng pusrek,
Ac El porongo pusren tung in kwafe luk.

7 Na faclu rarrar ac usrusryak;
Pwelung lun eol uh mukuikui ac kusrusrsrusr,
Mweyen God El kasrkusrak.
8 Kulasr fofosryak liki infwacl.
Sie e in kunausten ac mulut fol sikyak liki oalul.
9 El ikaselik yen engyeng uh ac oatui
Wi sie pukunyeng lohsr ye nial.
10 El sohksok mui fin sie cherub,*
Ac eng uh okulla arulana mui, oana sohk lun sie won.
11 El nokmulla ke lohsr;

* **18:10** ***cherub:*** liye ke Kalmen Kutu Kas.

Pukunyeng matoltol, su sesesla ke kof, raunella.
12 Af yohk kosra ac e firir
Tuku liki sarom uh ye mutal
Ac kunauselik pukunyeng lohsr matoltol uh.

13 Na pusren LEUM GOD ngirla oana pusren pulahl inkusrao me,
Ac pusren El su Fulatlana lohngyuk.
14 El pusrukla pisr natul, ac akfahsryelik mwet lokoalok lal;
Ke sarmelik lun sarom, El oru elos kaingelik.
15 Kapin meoa uh wanginla ma oan fac,
Ac pwelung in faclu ikakelik,
Ke kom mulat nu sin mwet lokoalok lom, O LEUM GOD,
Ac ngirla nu selos ke kom kasrkusrak.

16 LEUM GOD El saplakme lucngi ac sruokyuwi;
El amakinyuyak liki inkof loal.
17 El moliyula liki mwet lokoalok kulana luk
Ac lukelos nukewa su srungayu —
Elos arulana kula nu sik.
18 Ke nga muta in ongoiya, elos lainyu,
Tusruktu LEUM GOD El loangeyula.
19 El eisyula liki mwe fosrnga;
El moliyula mweyen El insewowo sik.

20 LEUM GOD El ase lacnen orekma suwohs luk;
El akinsewowoyeyu mweyen wangin mwetik.
21 Nga akos na ma sap lun LEUM GOD;
Nga tiana forla liki God luk.
22 Nga karinganang ma sap lal nukewa;
Nga tia seakos ma El sapkin.
23 El etu lah wangin ma sutuu luk,
Ac lah nga sifacna taranyu tuh nga in tia oru ma koluk.
24 Ke ma inge El ase lacnen orekma suwohs luk;
Mweyen El etu lah wangin mwetik.

25 O LEUM GOD, kom oaru nu selos su oaru nu sum;
Kom arulana wo nu selos su moul suwohs.
26 Kom nasnas nu selos su nasnas,
A kom kwaselos su koluk.
27 Kom molelos su inse pusisel,
Ac kom akpusiselyalos su inse fulat.

28 O LEUM GOD, kom ase kalem nu sik;
Kom sisla lohsr likiyu.
29 Kom ase ku luk in lain mwet lokoalok luk,
Ac akkeyeyu in fanyak ac sasla pot ku lalos.
30 God se inge — ma nukewa El oru arulana suwohs!
Kas lal uh arulana fal in lulalfongiyuk!
El oana sie mwe loeyuk
Nu selos nukewa su suk molela sel.

18:13 2 Sam 22:14

31 LEUM GOD El mukena God;
El mukena mwe molela nu sesr.
32 El pa God su oru tuh nga in ku,
El oru inkanek luk in misla ac wo.
33 El oru falkuk in okak oana falken kosro deer;
El karinginyu ke nga fahsr fineol.
34 El akpahyeyu nu ke mweun,
Tuh nga in ku in orekmakin mwe pisr kulana.

35 O LEUM GOD, kom karinginyu ac moliyu,
Ac ku lom sruokyuwi in misla.
Kasru lom akmwetyeyu.
36 Kom karinginyu tuh in tia sruhu nga,
Ac nga soenna ikori.
37 Nga ukwe mwet lokoalok luk ac sruokolosi;
Nga tia tui nwe ke na nga kunauselosla.
38 Nga srunglulosi ac elos tia ku in tuyak;
Elos kutangyukla ac oan alapla ye mutuk.
39 Kom ase ku luk in mweun,
Ac se kutangla nu sik fin mwet lokoalok luk.
40 Kom oru tuh mwet lokoalok luk in kaing likiyu;
Nga kunauselosla su srungayu.
41 Elos tung ac siyuk kasru, a wangin mwet molelosla;
Elos pang nu sin LEUM GOD, a El tiana topuk.
42 Nga itungulosi, ac elos ekla oana kutkut
Su eng uh okla.
Nga fotongolosi oana fohk furarrar inkanek uh.

43 Kom moliyula liki mwet su lainyu
Ac kom oru tuh nga in kol mutanfahl uh;
Mwet su nga tia etu meet, inge elos orekma nu sik.
44 Mwetsac elos epasr ye mutuk;
Ke elos lohng pusrek elos akos.
45 Pulaik lalos wanginla
Ac elos rarrar ke elos tuku liki pot ku lalos.

46 LEUM GOD El moul! Kaksakin El su nien molela luk!
Sulkakinelik pwengpeng lun God su moliyula.
47 El ase kutangla fin mwet lokoalok luk;
El akpusiselye mutunfacl su oan ye ku luk,
48 Ac moliyula liki mwet lokoalok luk.

O LEUM GOD, kom ase kutangla nu sik fin mwet lokoalok luk,
Ac moliyula liki mwet sulallal.
49 Ke ma inge nga kaksakin kom inmasrlon mutunfacl uh;
Nga onkakin on in kaksak nu sum.

50 God El sang kutangla lulap nu sin tokosra lal;
El akkalemye lungse kawil lal nu sel su El sulela,
Aok, nu sel David ac fwil natul nwe tok.

18:33 Hab 3:19 **18:49** Rom 15:9

19

[Psalm lal David]

Wolana Lun God Ke Ma Orekla Lal

1 Kusrao fahkak ke wolana lun God,
Ac yen engyeng uh fahkak ke orekma lun paol.
2 Len na len fahkak wolana lal
Ac fong nu ke fong akkalemye lalmwetmet lal.
3 Wangin sramsram ac wangin pac kas;
Wangin pusra lohngyuk,
4 Tusruktu, kas lalos fahsrelik nu fin faclu nufon
Ac lohngyuk in acn nukewa fin faclu.
God El orala acn sin faht uh inkusrao;
5 El sikme ke lotutang oana sie mwet pisrla,
Ac oana sie mwet kasrusr su engan ac akola in kasrusr.
6 El mutawauk ke tafun faclu,
Ac som nwe ke tafunyen ngia;
Wangin ma ku in wikla liki fol kac.

Ma Sap Lun LEUM GOD

7 Ma sap lun LEUM GOD suwosna,
Pa sang ku sasu nu sin mwet.
Sap lun LEUM GOD pwayena,
Pa sang lalmwetmet nu sin mwet nikin.
8 Ma oakwuk lun LEUM GOD suwohs,
Ac mwet su akos elos engan.
Ma sap lun LEUM GOD suwoswos,
Ac sang etauk nu sin mwet.
9 Ma wo se pa in sangeng sin LEUM GOD;
Ma inge ac fah oan nwe tok.
Nununku lun LEUM GOD suwohs
Ac wo pacl nukewa.
10 Ma inge nukewa wo liki na gold oa,
Ac emwem liki na honey.
11 Elos ase etauk nu sik, mwet kulansap lom.
Ke nga akos, nga eis mwe insewowo lulap.

12 Su ku in sifacna akilen tafongla lal?
Aknasnasyeyu liki ma sufal su nga tia akilen.
13 Oayapa sruokyuwi liki ma koluk su nga orala ke filang lun insiuk;
Nikmet lela ma inge in kutangyula,
Na nga ac fah suwohs
Ac nasnas liki ma koluk lulap.

14 Lela kas in oalik, ac nunak insiuk in wo ye motom,
O LEUM GOD, eot ku luk ac Mwet Lango luk.

20

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kutangla

1 Lela tuh LEUM GOD Elan topuk kom in pacl kom muta in ongoiya!

19:4 Rom 10:18

Lela tuh God lal Jacob Elan karingin kom.
2 Lela tuh Elan supwaot kasru lal nu sum liki Tempul lal
Ac kasrekom liki Eol Zion.
3 Lela tuh Elan engan in eis mwe sang lom
Ac insewowo ke mwe kisa lom nukewa.
4 Lela tuh Elan asot nu sum ma kom kena kac
Ac oru tuh pwapa lom nukewa in wo ouiya.
5 Na kut ac fah sasa ke engan ke sripen kutangla lom,
Ac kut fah kaksakin God lasr ke kut akfulatye kutangla lom.
Lela tuh LEUM GOD Elan topuk mwe siyuk lom nukewa.

6 Inge nga etu tuh LEUM GOD El asang kutangla nu sin tokosra se su El sulela;
El topkol liki acn mutal sel inkusrao me,
Ac ke ku lal El asang kutangla lulap nu sel.
7 Kutu mwet uh filiya lulalfongi lalos ke chariot
Ac kutu ke horse natulos,
A funu kut, kut filiya lulalfongi lasr ke ku lun LEUM GOD lasr.
8 Mwet ma ouinge uh elos ac tukulkul ac ikori,
A funu kut, kut ac tu na ac tia mukuikui.

9 O LEUM GOD, sang kutangla nu sin tokosra;
Topuk kut ke kut pang.

21

[Psalm lal David]

Kaksak Ke Kutangla

1 O LEUM GOD, tokosra el engan mweyen kom sang ku nu sel;
El enganak mweyen kom oru tuh elan kutangla.
2 Kom asang ma su el kena kac,
Ac ma el siyuk kom tia sruokya lukel.

3 Kom tuku nu yorol ke mwe insewowo lulap
Ac filiya sie tefuro gold fin sifal.
4 El siyuk ke moul, ac kom asang nu sel,
Aok sie moul na loes.

5 Yohk wolana lal ke sripen kasru lom;
Kom asang nu sel pwengpeng ac wal.
6 Kom oru tuh mwe insewowo lom in oan yorol ma pahtpat,
Ac el sessesla ke engan ke sripen kom apkuran nu sel.

7 Tu tokosra el filiya lulalfongi lal sin LEUM GOD Kulana;
Ac ke sripen lungse pwaye lun LEUM GOD
El ac fah muta in misla in pacl nukewa.
8 Ac tokosra el ac fah sruokya mwet lokoalok lal nukewa;
El ac fah sruokya mwet nukewa su srungal.
9 El ac fah kunauselosla oana sie e firir
Ke pacl el sikyak.

LEUM GOD El ac fah kunauselosla in kasrkusrak lal,

Ac elos ac fah firiryak ke e.
10 Wangin sin tulik natulos ac fah moulla;
Tokosra el ac fah onelosla nufon.

11 Elos oru pwapa sulallal lalos in lainul,
Tusruktu elos tia ku in orala nunak lalos an.
12 El ac fah pusrkalos ke pisr natul
Ac oru tu elos in forla ac kaing.

13 Kut kaksakin kom, O LEUM GOD, ke ku lulap lom!
Kut ac fah on ac kaksakin ku lom.

22

[Psalm lal David]

Sie Tung In Keok Ac Soko On In Kaksak

1 God luk, God luk, efu kom ku fahsr likiyu?
Nga tung ke insiuk nufon in suk kasru
A wangin kasru tuku.
2 Ke len uh nga pang nu sum, God luk,
A kom tia topuk;
Nga pang ke fong
A nga tia ku in mongla.
3 Tusruktu kom muta fin tron lom oana El su Mutal,
Su mwet Israel elos kaksakin.
4 Mwet matu lasr meet ah elos filiya lulalfongi lalos in kom;
Elos lulalfongi kom, ac kom molelosla.
5 Elos tuh pang nu sum, ac kom molelosla liki mwe sensen;
Ac ke elos lulalfongi kom, elos tiana akmwekinyeyuk.

6 A inge nga tia sifilpa mwet se; nga oana wet soko,
Mwet nukewa srungayu ac aksruksrukyeyu.
7 Elos nukewa su liyeyu elos aksruksrukyeyu;
Elos yayaiyu ac isrunyu.
8 Elos fahk nu sik, “Kom lungsena lulalfongi LEUM GOD,
Efu El ku tia molikomla?
Fin pwaye LEUM GOD El lungse kom,
Efu ku El tia kasrekom?”

9 Kom pa akisusyeyula liki insien nina kiuk,
Ac karinginyu ke nga katitiiyuk.
10 Nga nuna lulalfongi kom e ke len se nga isusla ah me,
Ac kom nuna God luk.
11 Nik kom loesla likiyu!
Mwe ongoiya apkuranme
Ac wangin mwet in kasreyu.

12 Mwet lokoalok puspis apinyula oana cow mukul;
Elos rauniyula yen nukewa
Oana cow mukul sulallal in acn Bashan.
13 Elos mangelik oana lion
Su ngutngut ac kena kunausyula.

22:7 Mt 27:39; Mk 15:29; Lk 23:35 **22:8** Mt 27:43

14 Ku luk wanginla,
Wanginla oana kof ma kahkla nu infohk uh.
Sri nukewa keik tufwaclik;
Insiuk kofelik oana kiris.
15 Kapinsrulyuk pulamlamla oana kutkut,
Ac louk fulfuli nu ke lac oalik lucng.
Kom sisyula oana mwet misa se infohk uh.

16 Sie un mwet koluk rauniyula,
Oana sie un kosro ngalngul su kuhlusyuwi
Ac ngalis pouk ac niuk.
17 Sri keik nukewa pisryak — ku in liyeyuk.
Mwet lokoalok luk elos ngetma ac suiyuwi.
18 Elos susfa ke nuknuk luk
Ac kitalik inmasrlolos.

19 O LEUM GOD, nik kom muta loesla likiyu.
Fahsru aksaye ac kasreyu!
20 Moliyula liki cutlass;
Molela moul luk liki kosro ngalngul inge.
21 Moliyula liki lion inge;
Wangin ku luk in lain cow mukul lemnak inge.

22 Nga fah fahkak Inem nu sin mwet luk,
Nga ac fah kaksakin kom ke pacl in tukeni lalos:
23 “Kowos mwet kulansap lun LEUM GOD, kowos in kaksakunul!
Mwet in fwil natul Jacob, kowos in akfulatyal!
Mwet Israel, kowos in alu nu sel!
24 El tia pilesru mwet sukasrup ku ngetla liki keok lalos;
El tia forla lukelos,
A El topuk ke elos pang in suk kasru sel.”

25 Nga ac fah kaksakin orekma lom inmasrlon walil uh;
Ye mutalos su alu nu sum
Nga ac fah oru mwe kisa su nga wulela kac.
26 Mwet enenu elos ac fah mongo nwe ke na elos kihpi;
Elos su suk LEUM GOD elos fah kaksakunul.
Lela tuh in wo ouiyalos nu tok ma pahtpat!

27 Mutunfacl nukewa ac fah esam LEUM GOD.
Liki acn nukewa fin faclu elos ac fah forla nu sel;
Kain tuhn nukewa fin faclu fah alu nu sel.
28 LEUM GOD El tokosra,
Ac El leumi mutunfacl uh nufon.

29 Mwet nukewa su ku in mano fah mongo ac pasrla nu sel.
Mwet nukewa su misa tari fah oayapa putati nu ye mutal,
Aok, mwet nukewa su sukawil moul lalos.
30 Fwil tok uh ac fah kulansap nu sel;
Elos ac fah kaskas ke Leum nu sin mwet in fwil tokolos.
31 Ac fah srumunyuk nu sin mwet su soenna isusla

22:18 Mt 27:35; Mk 15:24; Lk 23:34; Jn 19:24 **22:22** Heb 2:12

Lah LEUM GOD El molela mwet lal.

23

[Psalm lal David]

Mwet Shepherd Mutal Lasr

1 LEUM GOD El mwet shepherd luk;
Wanginna ma nga ac kena kac.
2 El oru nga in ona in ima folfol insroa;
El kolyula nu sisken kof mihs.
3 El akkeyala ngunik.
El kolyu inkanek suwoswos ke Inel.*
4 Nga finne fufahsryesr infahlfal lun ngunin misa
Nga ac fah tia sangeng ke kutena ma koluk;
Tuh kom wiyu.
Sak lom ac sikal† lom akwoyeyu.

5 Kom akoo sie tepu nu sik
Ye mutun mwet lokoalok luk.
Kom mosrwela sifuk ke oil;
Cup luk kahkla.
6 Pwaye wo ac lungkulang fah wiyu in len nukewa in moul luk;
Ac nga ac fah muta in lohm sin LEUM GOD ma pahtpat.

24

[Psalm lal David]

Sie Tokosra Fulat

1 Faclu ac koano ma lun LEUM GOD;
Faclu ac elos nukewa su muta fac ma pac lun LEUM GOD.
2 El tulokinya fin kof lulap ye faclu,
Ac oakiya ke acn loal meoa.

3 Su ac fah ku in fanyak nu fineol sin LEUM GOD? *
Ac su ac ku in utyak nu in acn mutal sel?
4 El su nasnas pao ac mutal insia;
El tia alu nu ke ma sruloala
Ku orek wulela kikiap.
5 LEUM GOD, su langoella,
El ac fah akinsewowoyal ac fahkak lah wangin mwatal.
6 Mwet ouinge pa elos su sokol,
Su suk in tuku nu ye mutun God lal Jacob.

7 Keyak sifowos, O kowos mutunpot;
Ac srukak na nu lucng, kowos mutunpot omeet me,
Tuh Tokosra lun wolana Elan utyak.
8 Su Tokosra lun wolana?
LEUM GOD su ku ac kulana,
LEUM GOD su kutangla ke mweun.
9 Keyak sifowos, O kowos mutunpot;

23:2 Fwack 7:17 * **23:3** ***ke Inel:*** in oana El wulela. † **23:4** ***sak ... sikal:*** sak in puok kosro sulallal; sikal in pwen sheep uh. **24:1** 1 Cor 10:26 * **24:3** ***fineol sin*** LEUM GOD: eol soko in acn Jerusalem, yen Tempul musa we. **24:4** Mt 5:8

Ac srukak na nu lucng, kowos mutunpot omeet me,
Tuh Tokosra lun wolana Elan utyak.
10 Su Tokosra lun wolana?
LEUM GOD lun un mwe mweun — El pa Tokosra lun wolana!

25

[Psalm lal David]

Sie Pre Siyuk Ke Kolyuk Ac Karinginyuk

1 O LEUM GOD, nga sot insiuk nufon nu sum;
2 God luk, nga lulalfongi kom.
Nikmet lela in akmwekinyeyuk nga.
Nikmet lela mwet lokoalok luk in aksruksrukyeyu!
3 Elos su tupan kom fah tia akmwekinyeyuk,
A elos na su tuyak lain kom fah mwekin.

4 Fahkak inkanek lom nu sik, O LEUM GOD,
Luti nu sik innek lom.
5 Lutiyu in moul fal nu ke ma pwaye lom,
Tu kom God luk su moliyula.
Nga lulalfongi kom pacl e nukewa.

6 O LEUM GOD, esam pakoten ac lungse kawil lom
Su kom akkalemye oemeet me.
7 Nimet esam ma sutuu ac ma koluk luk in len in fusr luk.
A esamyu, O LEUM GOD,
Fal nu ke lungse kawil ac pakoten lom.

8 Ke sripen LEUM GOD el suwohs ac wo,
El luti mwet koluk ke inkanek elos in fahsr kac.
9 El kol mwet inse pusisel nu ke inkanek pwaye
Ac lotelos ke ma lungse lal.
10 Ke oaru ac lungse, El kololos su
Karinganang wuleang lal ac akos ma sap lal.

11 LEUM GOD, nunak munas ke ma koluk luk, fal nu ke Inem,
Tuh ma koluk luk arulana pus.
12 Elos su sunakin LEUM GOD
El ac fah luti nu selos inkanek su fal elos in fahsr kac.
13 Elos ac fah kapkapak,
Ac fwil natulos ac fah usrui facl selos.
14 LEUM GOD El mwet kawuk lalos su sunakunul
Ac El ac fah akpwayeye wulela lal nu selos.

15 Nga suk kasru sin LEUM GOD in pacl nukewa,
Ac El moliyu liki mwe sensen.
16 LEUM GOD, ngetma nu sik ac pakomutuk,
Tuh nga muku ac munas.
17 Akfisrasrye mwe fosrnga nu sik
Ac moliyula liki mwe ongoiya.
18 Akilen fosrnga ac keok luk
Ac nunak munas ke ma koluk luk nukewa.

19 Liye pusiyen mwet lokoalok luk,
Ac ke lupan srunga sulallal lalos nu sik.
20 Karinginyu ac moliyula:
Nikmet lela in akmwekinyeyuk nga,
Tuh nga tuku in moulla yurum.
21 Lela ma wo ac suwohs luk in akwoyeyu,
Mweyen nga lulalfongi in kom.

22 O God, molela Israel, mwet lom,
Liki mwe ongoiya lalos nukewa.

26

[Psalm lal David]

Pre Lun Sie Mwet Wo

1 O LEUM GOD, akkalemye lah wangin mwetik,
Mweyen nga oru ma suwohs
Ac nga lulalfongi kom ke insiuk nufon.
2 Tuniyu ac srikeyu, LEUM GOD;
Liye insiuk ac nunak luk.
3 Tuh lungse kawil lom atolyu;
Ac oaru lom kolyu pacl e nukewa.

4 Nga tia asruoki yurin mwet lusrongten;
Wangin ip luk yurin mwet wosounkas.
5 Nga tia lungse asruoki nu sin mwet koluk,
Ac nga fahsr liki mwet sulallal.

6 LEUM GOD, nga ohlla pouk in akkalemye lah nga nasnas na,
Ac nga fahsr rauni loang lom.
7 Nga yuk soko on in sang kulo,
Ac nga fahkak ke orekma wowo lom nukewa.

8 LEUM GOD, nga lungsik lohm su kom muta we,
Acn su wolana lom oan we.
9 Nikmet uniyuwi yurin mwet koluk;
Moliyula liki ouiyen misa lun mwet akmas,
10 Mwet su orekma koluk in pacl e nukewa
Ac akola in eis mwe moul kutasrik.

11 A funu nga, nga oru ma suwoswos.
Pakomutuk ac moliyula!

12 Nga muta in misla liki mwe ongoiya nukewa;
Nga fah kaksakin LEUM GOD ke nga muta inmasrlon mwet lal.

27

[Psalm lal David]

Sie Pre In Kaksak

1 LEUM GOD El kalem luk ac lango luk;
Su nga ac fah sangeng se?
LEUM GOD El pot ku nu ke moul luk,

Su nga ac fah sangeng se?

2 Ke mwet koluk elos tuku in lainyu ac suk in uniyuwi,
Elos tukulkul ac ikori.
3 Finne sie un mwet mweun tuku rauniyula,
Nga fah tiana sangeng;
Finne mwet lokoalok tuku lainyu,
Nga fah lulalfongi na God.

4 Nga siyuk sin LEUM GOD ke ma se,
Ac ma sefanna nga lungsik:
Tuh nga in muta in lohm sin LEUM GOD in moul luk nufon,
In liye kasrpen wolana lal,
Ac in siyuk ke koko lal.
5 In pacl in ongoiya, El fah lisringyuyak;
El fah karinginyu in Tempul lal
Ac oru tuh nga in moulla fin sie eot fulat.
6 Tuh nga fah kutangla mwet lokoalok su rauniyula.
Nga fah orek kisa in lohm sel ke pusren engan lulap;
Nga fah on, ac nga fah kaksakin LEUM GOD.

7 Lohngyu, O LEUM GOD, ke nga pang nu sum!
Pakomutuk ac topukyu!
8 Ke kom fahk, "Fahsru ac alu nu sik,"
Na nga topuk, "Aok, LEUM GOD, nga ac fahsrot."
9 Nikmet wikinkomla likiyu!

Nikmet kasrkusrak sik;
Nikmet supwala mwet kulansap lom liki kom.
Kom nuna mwet kasru luk;
Nikmet fahsr likiyu ku sisyula,
O God, Mwet Lango luk.
10 Sahp papa tumuk ac nina kiuk elos ku in sisyula,
Tusruktu LEUM GOD El fah karinginyu.

11 LEUM GOD, luti nu sik ma kom lungsum tuh nga in oru,
Ac kolyu ke inkanek wo lom,
Mweyen pus mwet lokoalok luk.
12 Nikmet sisyula nu inpoun mwet lokoalok luk
Su lainyu ke kas kikiap ac kas in aksangeng.

13 Nga etu tuh nga fah moul ac liye
Woiyen LEUM GOD in moul se inge.
14 Lulalfongi in LEUM GOD.
Lulalfongi, ac tia fuhleak.
Lulalfongi na in LEUM GOD.

28

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru

1 O LEUM GOD su langoeyu, nga pang nu sum.

Lohng tung luk!
Kom fin tia topukyu,
Nga ac fah welulos su tufokla nu infulan misa.
2 Lohngyu ke nga pang in suk kasru sum,
Ke nga asroeak pouk nu ke Tempul mutal sum.
3 Nikmet nununkeyu yurin mwet koluk,
Yurin mwet su oru ma koluk —
Mwet su kulang na likin pusraclos,
A insialos sessesla ke srunga.

4 Sang kai nu selos ke orekma koluk lalos,
Ke ma koluk elos orala.
Kaelos ke ma nukewa elos oru.
Sang nu selos topken orekma koluk lalos!
5 Elos tiana lohang nu ke ma LEUM GOD El oru
Ku nu ke orekma lun paol.
Ke ma inge El ac fah kaelos
Ac kunauselosla nwe tok.

6 Kaksakin LEUM GOD,
Tuh El lohng pusren kwafe luk.
7 LEUM GOD El karinginyu ac kasreyu;
Nga lulalfongi in El.
El kasreyu ac akenganyeyu;
Nga kaksakunul ke pusren on in engan.

8 LEUM GOD El karingin mwet lal;
El kasru ac molela tokosra su El sulela.
9 LEUM GOD, molela mwet lom,
Ac akinsewowoyalos su ma lom.
Kom in mwet shepherd lalos,
Ac karinganulos nwe tok ma pahtpat.

29

[Psalm lal David]

Lohngyuk Pusren LEUM GOD In Paka Uh

1 Kaksakin LEUM GOD, kowos lipufan inkusrao;
Kaksakin wolana lal ac ku lal.
2 Kaksakin Ine wolana lun LEUM GOD;
Epasrla ye mutun El su Mutal ke El sikme in wolana lal.

3 Pusren LEUM GOD lohngyuk fin kof uh.
Ke God lun wolana El kaskas, pusracl oana pusren pulahl
Ngirngir fin meoa uh.
4 Pusren LEUM GOD lohngyuk —
Pusra kulana ac fulatlana.

5 Pusren LEUM GOD koteya sak cedar,
Finne sak cedar in Lebanon.
6 El oru fineol in acn Lebanon in srosro oana ke soko cow fusr el srosro,
Oayapa tuh Fineol Hermon in srosro oana soko cow mukul.

28:4 Fwack 22:12 **29:1** 29:1–2; Psa 96:7–9

7 Pusren LEUM GOD oru tuh sarom in sarmelik.
8 Pusracl oru tuh acn mwesis uh in kusrusr;
El osrokak acn mwesis in Kadesh.
9 Pusren LEUM GOD osrokak sak oak
Ac osrokla sra nukewa insak uh,
Ac elos nukewa su muta in Tempul lal elos wowoyak ac fahk,
"Wolana nu sin God!"

10 LEUM GOD El leum fin kof loal,
El leum oana sie tokosra nwe tok ma pahtpat.
11 LEUM GOD El sang ku nu sin mutanfahl sel,
Ac akinsewowoyalos ke misla.

30

[Psalm lal David, In Onkakinyuk ke Kisaiyuk Tempul]

Sie Pre In Sang Kulo

1 Nga kaksakin kom, LEUM GOD, mweyen kom moliyula
Ac tia lela tuh mwet lokoalok luk in aksruksrukyeyu.
2 Ke nga tung ac pang nu sum, LEUM GOD luk,
Kom akkeyeyula.
3 Kom sruokyuwi liki misa.
Nga tufokfokla nu in luf loallana,*
A kom folokinyume nu ke moul.

4 On ac kaksakin LEUM GOD,
Kowos mwet sulela lal!
Esam ma El su Mutallana El oru,
Ac sang kulo nu sel.
5 Mulat lal oan ke kitin pacl na,
A wo lal oan ma pahtpat.
Sahp ac oasr tung ke fong,
Tusruktu, engan fah sikyak ke lotutang.

6 Nga pula inse misla, ac fahk nu sik sifacna,
"Nga fah tiana kutangyukla."
7 LEUM GOD, kom arulana wo nu sik,
Kom tuh karinginyume oana sie pot ku fineol uh.
Na tok kom wikinkomla likiyu,
Oru nga sangeng.

8 Nga tuh pang nu sum, LEUM GOD;
Nga siyuk ke kasru lom, ac fahk:
9 "Nga fin misa, ac mea nu sum?
Nga fin som nu inkulyuk, mea ac wo nu sum kac?
Ya mwet misa elos ku in kaksakin kom?
Ya elos ac ku in fahkak ke lupan wo lom?
10 Lohngyu, LEUM GOD, ac pakomutuk!
LEUM GOD, kasreyu!"

11 Kom ekulla asor luk nu ke engan ac onsrosro.

---

* **30:3** ***luf loallana:*** infulan mwet misa, liye Psa 6:5

Kom usla supwar likiyu
Ac rauniyula ke engan.
12 Ke ma inge nga fah tiana misla in kaksakin kom;
Nga fah yuk on in kaksak nu sum.
LEUM GOD, kom God luk;
Nga fah sot kulo nu sum ma pahtpat.

31

[Psalm lal David]

Sie Pre In Lulalfongi Ke God

1 Nga tuku nu yurum, LEUM GOD, in wikla yurum;
Tia lela in kutangyukla nga.
Kom sie God suwoswos;
Nga pre nu sum tuh kom in moliyula!
2 Lohngyu, ac moliyula inge!
Kom in eot ku luk, yen nga in wikla we,
Sie pot ku in loangeyu.

3 Kom nien wikla luk ac mwe loango luk;
Pwenyu ac kolyu in oana wulela lom.
4 Karinginyu liki mwe kwasrip akoeyukla nu sik;
Lisringyuyak liki mwe ongoiya.
5 Nga sifacna eisyuwot nu inpoum.
Kom fah moliyula, LEUM GOD,
Tuh kom sie God oaru.

6 Kom srungalos su alu nu sin god kikiap,
A nga lulalfongi in kom.
7 Nga fah engan ac kaksak
Ke sripen lungse kawil lom.
Kom liye luman keok luk,
Ac kom etu mwe ongoiya nu sik.
8 Kom tia lela tuh mwet lokoalok luk in sruokyuwi;
Kom ase sukosok nu sik in fahsr nu yen nga lungse fahsr nu we.

9 LEUM GOD, pakomutuk,
Tuh nga muta in ongoiya;
Mutuk fafwak ke tung luk;
Nga arulana totola.
10 Nga foroti ke asor,
Ac tung luk akfototoyela moul luk.
Nga munasla ke sripen mwe akfohs puspis nu sik;
Finne sri keik uh munasla pac.

11 Mwet lokoalok luk nukewa, ac yokna mwet tulan luk,
Elos orek angonkas nu sik;
Elos su eteyu elos sangeng sik;
Ke elos liyeyu inkanek uh, elos kaing.
12 Mwet nukewa elos mulkinyula, oana nga in misa tari.
Nga oana sie ma sisila.

31:5 Lk 23:46

13 Nga lohng ke mwet lokoalok luk elos mahma;
Mwe aksangeng rauniyula.
Elos orek pwapa in lainyu,
Ac suk in uniyuwi.

14 Tusruktu lulalfongi luk uh oasr in kom, LEUM GOD;
Kom God luk.
15 Moul luk nufon oan inpoum;
Moliyula liki poun mwet lokoalok luk,
Liki elos su akkeokyeyu.
16 Ngetnget in kulang nu sin mwet kulansap lom;
Moliyula ke lungse kawil lom.
17 Nga pang nu sum, LEUM GOD,
Tia lela tuh nga in akmwekinyeyuk.
Lela tuh mwet koluk in akmwekinyeyuk;
Lela tuh elos in mislana som nu in facl sin mwet misa.
18 Kaliya oalin mwet kikiap —
Elos su filang ac inse fulat,
Su kaskas in akkolukye mwet suwoswos.

19 Fuka yokiyen ma wo su kom elosak
Nu selos su sunakin kom!
Mwet nukewa etu lupan wo kom,
Ac ouiyen karinginyuk ku lom nu selos su lulalfongi kom.
20 Kom okanulosla yurum
Liki pwapa koluk lun mwet;
Ac in sie acn misla kom okanulosla
Liki kas in akkoluk lun mwet lokoalok lalos.

21 Kaksakin LEUM GOD!
Fuka lupan woiya ke El akkalemye lungse lal nu sik,
Ke pacl mwet lokoalok luk rauniyula in mweuniyu!
22 Nga tuh sangeng ac nunku mu
El sisyula liki ye mutal.
Tusruktu El lohng pusren tung luk
Ke nga pang nu sel in kasreyu.

23 Lungse LEUM GOD, kowos mwet oaru lal nukewa,
Tuh LEUM GOD El karinganang mwet oaru,
A El arulana kaelos su filang.
24 Kowos in ku na, ac pulaik na,
Kowos nukewa su oasr finsrak lowos in LEUM GOD.

32

[Psalm lal David]

Fahkak Ma Koluk Ac Eis Nunak Munas
1 Insewowo elos su ma koluk lalos nunak munas nu selos,
Su ma koluk lalos tuleyukla.
2 Insewowo el su LEUM GOD El tia esam orekma tafongla lal
Ac su wangin kutasrik in el.

32:1 32:1–2; Rom 4:7–8

3 Ke nga tuh tia fahkak ma koluk luk,
Nga foroti ke nga tung len nufon.
4 LEUM GOD, kom kaiyu ke len ac fong;
Ku luk wanginla na pwaye,
Oana ke aunfong uh wanginla ke pacl fol.

5 Na nga fahkak ma koluk luk nu sum;
Nga tia okanla orekma koluk luk.
Nga sulela in fahkak nu sum,
Ac kom nunak munas ke ma koluk luk nukewa.

6 Ke ma inge, lela mwet inse pwaye lom nukewa in pre nu sum in pacl
in enenu;
Tuh in pacl ma koluk tuku oana sronot,
Ac fah tia ku in sonolos.
7 Kom nien wikla luk;
Kom ac fah moliyu in pacl in ongoiya.
Nga onkakin molela lom ke pusra lulap
Tuh kom karinginyu.

8 LEUM GOD El fahk, “Nga fah lun kom inkanek kom in fahsr kac;
Nga fah aketeya nu sum ac kasrekom.
9 Nik kom lalfon oana soko horse ku soko miul,
Su enenu sie mwe kapir inwalulos
Ac soko sucl in kifasulos.”

10 Fal mwet koluk in keok,
A elos su lulalfongi in LEUM GOD
Elos karinginyuk ke lungse kawil lal.
11 Kowos su suwoswos, kowos in engan ac insewowo
Ke sripen orekma lun LEUM GOD.
Kowos su aksol, kowos in sasa ke engan!

33

Soko On In Kaksak
1 Kowos su suwoswos,
Kowos in sasa a engan ke ma LEUM GOD El oru;
Kaksakunul, kowos nukewa su aksol.
2 Sang kulo nu sin LEUM GOD ke pusren harp,
Ac on nu sel ke pusren mwe on!
3 Yuk soko on sasu nu sel,
Sritalkin harp oana ke etu lom, ac sasa ke engan!

4 Kas lun LEUM GOD pwaye,
Ac orekma lal nukewa lulalfongiyuk.
5 LEUM GOD El lungse ma suwoswos ac pwaye;
Lungse kawil lal nawkla faclu.

6 LEUM GOD El orala kusrao ke sap na lal;
El orala faht, malem, ac itu ke kas lal.
7 El eisani kof nukewa nu sie;
El kaliya acn loal meoa ke nien filma lal.

8 Alu nu sin LEUM GOD, faclu nufon!
Akfulatyal, mwet faclu nufon.
9 Ke El kaskas, faclu orekla;
Ac ke sap lal, ma nukewa sikyak.

10 LEUM GOD El akfohsyauk pwapa lun mutunfacl uh;
El oru tuh elos in tia ku in aksafyela.
11 A pwapa lun God oan ma pahtpat,
Ac nunak lal oan nwe tok.
12 Insewowo mutunfacl se su LEUM GOD El God lalos;
Insewowo elos su God El sulela tu elos in mwet lal.

13 LEUM GOD El ngeti inkusrao me
Ac liye mwet nukewa.
14 El ngeta liki nien muta fulat lal,
Ac liyalos nukewa su muta fin faclu.
15 El lumahla nunak lalos nukewa
Ac El etu ma nukewa elos oru.

16 Sie tokosra el tia kutangla ke sripen mwet mweun ku lal;
Sie mwet mweun el tia kutangla ke sripen ku lal sifacna.
17 Horse in mweun uh, wangin sripa nu ke kutangla;
Ku lulap lalos tia ku in molela.

18 LEUM GOD El liyalosyang su aksol,
Elos su filiya lulalfongi lalos ke lungse kawil lal.
19 El molelosla liki misa;
El sruokyana moul lalos in pacl in sral.

20 Kut filiya finsrak lasr in LEUM GOD;
El mwe lango ac mwe kasru lasr.
21 Ke sripal kut engan;
Kut lulalfongi in Inel mutal.

22 LEUM GOD, lela tuh lungse kawil lom in wi kut,
Ke sripen kut filiya finsrak lasr in kom.

34

[Psalm lal David, Ke El Oru Lumahl Oana Sie Mwet Wel Ye Mutal Abimelech, Pwanang Abimelech El Supwalla]

Psalm In Kaksakin Wolana Lun God
1 Nga ac fah sang kulo nu sin LEUM GOD pacl e nukewa;
Nga ac fah tiana tui in kaksakunul.
2 Nga ac fah kaksakunul ke ma nukewa El orala;
Lela tuh elos su pulakin keok in lohng ac in enganak!
3 Kom in wiyu fahkak pwengpeng lun LEUM GOD;
Ac lela kut in tukeni kaksakin Inel!

4 Ke nga pre nu sin LEUM GOD, El topukyu;
El aksukosokyeyu liki sangeng luk nukewa.
5 Mwet su keok elos nget nu sel ac enganak;

34: 1 Sam 21:13–15

Elos ac fah tiana supwarla insialos.
6 Mwet munas elos pang nu sel, ac El topkolos.
El molelosla liki mwe ongoiya lalos nukewa.
7 Lipufan lun LEUM GOD karinganulos su akfulatyal
Ac molelosla liki mwe fosrnga nu selos.

8 Kom in sifacna akilenak lupan woiyen LEUM GOD.
Insewowo elos su konauk misla in El.
9 Akfulatye LEUM GOD, kowos mwet lal;
Elos su aksol elos eis mwe enenu lalos nukewa.
10 Finne lion, elos ac masrinsral ke wangin mongo nalos,
A elos su akos LEUM GOD, ma wo elos enenu tia ku in wangin.

11 Fahsru, mwet fusr nutik, ac porongeyu,
Ac nga ac fah luti kowos in akfulatye LEUM GOD.
12 Ya kowos lungse engankin moul lowos?
Ya kowos lungse moul paht ac engan?
13 Na taran kowos liki kas fohkfok
Ac kas kikiap.
14 Forla liki ma koluk ac oru ma wo;
Sang insiowos nufon in suk moul misla.
15 Mutun LEUM GOD suiya mwet suwoswos,
Ac sracl porongo tung lalos.
16 A El lainulos su oru ma koluk,
Ke ma inge elos fin misa, ac sa na in mulkinyukla elos.
17 Ke mwet suwoswos elos pang nu sin LEUM GOD, El porongalos;
El molelosla liki ongoiya lalos nukewa.
18 LEUM GOD El apkuran nu selos su inse musalla,
Ac El molelos su wanginla finsrak la.

19 Mwet wo elos keok ke mwe ongoiya pus,
Tusruktu LEUM GOD El molelos liki ma inge nukewa.
20 LEUM GOD El arulana karinganulos;
Tia sokofanna sri kaclos fah kaptelik.
21 Ma koluk fah uniya mwet koluk;
Elos su srunga mwet suwoswos ac fah kalyeiyuk.

22 LEUM GOD El ac fah molela mwet lal;
Elos su fahsr nu yorol in suk moul, fah karinginyuk.

35

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru
1 LEUM GOD, lainulos su lainyu,
Ac mweunelos su mweun lainyu!
2 Srukak mwe loeyuk ac mwe loang lom
Ac fahsru moliyula.
3 Srukak osra ac tula in mweun nutum
Ac lainulos su ukweyu.
Wulema nu sik lah kom ac moliyula.

34:8 1 Pet 2:3 **34:12** 34:12–16; 1 Pet 3:10–12 **34:20** Jn 19:36

4 Lela tuh elos su suk in uniyu
Elos in kutangyukla ac akmwekinyeyuk!
Lela tuh elos su kinauk pwapa koluk in lainyu
Elos in folokinyukla ac akfohsyeyukyak!
5 Lela tuh elos in oana loa su eng uh okla
Ke lipufan lun LEUM GOD ukwalos.
6 Lela tuh inkanek lalos in lohsr ac musresre
Ke lipufan lun LEUM GOD srunglulosi!

7 Elos filiya mwe kwasrip in sruokyu ke wanginna sripa,
Ac elos pukanak luf loal tuh in sruokyu.
8 Tusruktu kunausten ac fah sruokolosi meet liki elos etu;
Elos ac fah sremla in kwasrip lalos sifacna
Ac putatyang nu in kunausten.

9 Na nga ac fah engan ke sripen LEUM GOD;
Nga ac fah engan mweyen El moliyula.
10 Ke insiuk nufon nga ac fah fahk nu sin LEUM GOD,
"Wangin sie oana kom.
Kom loangulosla su munas, liki elos su ku,
Ac mwet sukasrup, liki poun mwet funmwet."

11 Mwet koluk elos orek loh lainyu
Ac akkolukyeyu ke ma koluk su wangin etu luk kac.
12 Elos folokin nu sik ma koluk ke ma wo,
Ac forteya nunak luk.
13 A ke elos mas, nga nuknukyang ke nuknuk in asor;
Nga lafwekinyu sifacna ac tia eis mwe mongo;
Nga kui nwe ten ke nga pre,
14 Oana ngan pre ke sie mwet kawuk luk, ku sie tamulel wiuk.
Nga fahsr kui ke asor luk,
Oana mwet se su asor ke nina kial sifacna.

15 A ke nga muta in ongoiya, elos nukewa engan
Ac fahsreni in aksruksrukyeyu;
Mwetsac elos puokyu
Ac sringilyu.
16 Elos sracsralik nu sik ke kasrkusrak,
Oana sie mwet funmwet el aksruksruki sie mwet sukapas.

17 Leum, putaka kom ac suiyuwi ac tia kasreyu?
Karinginyu liki mwet su orek lokoalok nu sik;
Moliyula liki lion inge!
18 Na nga fah fahk kulo nu sum in walil lun mwet lom;
Nga ac fah kaksakin kom ye mutalos nukewa.

19 Nikmet lela mwet lokoalok luk, su kikiap,
In engankin munas luk.
Nikmet lela elos su srungayu ke wangin sripa
In pwarkin asor luk.

35:19 Psa 68:4; Jn 15:25

20 Tuh elos tia kaskas in kulang;
A elos kinauk kain in kikiap nukewa ke mwet su lungse suk misla.
21 Elos akkolukyeyu ac fahk,
"Kut liye na ma kom oru!"
22 Tusruktu, LEUM GOD, kom liye na ma inge.
Nikmet misla, Leum;
Nik kom loesla likiyu.
23 Mukuiyak, O Leum God, ac kasreyu;
Tuyak, Leum God luk, ac oru tuh nununku suwohs in wiyu.
24 LEUM GOD, kom suwoswos, ke ma inge akkalemye lah wangin mwetik;
Nikmet lela tuh mwet lokoalok luk elos in aksruksrukyeyu.
25 Nikmet lela elos in fahk insialos mu,
"Kut kunausulla!
Sun na pwaye lungse lasr!"

26 Finsrak tuh elos nukewa su engankin keok luk
In arulana kutangyukla ac akfohsyeyukyak;
Lela tuh elos su fahk mu elos wo likiyu
In akmwekinyeyuk ac akpusiselyeyuk.

27 Lela tuh elos su wiyu lac,
In sasa ke engan ac fahk,
"LEUM GOD El fulatlana!
El insewowo ke kutangla lun mwet kulansap lal."
28 Na nga ac fah fahkak ke suwoswos lom,
Ac nga ac fah kaksakin kom len nufon.

36

[Psalm lal David, Mwet Kulansap lun LEUM GOD]

Ma Koluk Lun Mwet
1 Ma koluk uh tilyang nu insien sie mwet koluk ac kaskas nu sel.
El pilesru God ac tia sangeng sel.
2 Ke sripen nunak fulat lal kacl sifacna
El nunku mu God El ac tia etu ke ma koluk lal ac akkolukyal kac.
3 Kaskas lal uh koluk ac sessesla ke kikiap;
El tia sifil oru ma lalmwetmet ac wo.
4 El akoo nunak kutasrik lal ke el oan fin mwe oan kial;
Wangin ma wo el oru,
Ac el tia fahsr liki ma koluk.

Wolana Lun God
5 LEUM GOD, lungse kawil lom sun kusrao;
Oaru lom sun pukungeng yen engyeng uh.
6 Suwoswos lom fulat oana soko eol;
Nununku lom loal oana acn loal meoa.
Kom karinganang mwet ac ma orakrak.

7 O God, fuka saokiyen lungse kawil lom!
Kut konauk nien wikla lasr ye lulin poum.
8 Kut mutkin mwe mongo puspis su kom ase nu sesr;

36:1 Rom 3:18

Kom ase ma wo puspis nu sesr, oana soror lun infacl uh.
9 Tuh kom pa mutaweyen moul nukewa,
Ac ke sripen kalem lom kut ku in liye kalem.

10 Tia fuleak in lungse elos su etekom
Ac in oru wo nu selos su suwohs insialos.
11 Nikmet lela tuh mwet inse fulat elos in lainyu
Ku mwet koluk in oru tuh nga in kaing.
12 Liye mwet koluk oan ingo —
Sisila elos nu ten, ac elos tia ku in sifil tukakek.

37

[Psalm lal David]

Saflaiyen Inkanek Lun Mwet Koluk Ac Lun Mwet Wo

1 Nikmet elya ke ma mwet koluk elos oru;
Ac nik kom sok selos su oru ma sufal.
2 Tuh elos ac fah sa in wanginla oana mah,
Ac uli oana mahsrik.

3 Lulalfongi in LEUM GOD ac oru ma wo;
Tuh kom fah ku in moul ac misla fin facl se inge.
4 Suk engan lom in LEUM GOD,
Ac El ac fah asot ma lungse lun insiom.

5 Eiskomyang sifacna nu sin LEUM GOD;
Lulalfongel, ac El ac fah kasrekom.
6 El ac fah oru suwoswos lom in arulana kalem,
Oana kalmen faht ke infulwen len.

7 Kom in mongfisrasr ac tupan ma LEUM GOD El fah oru;
Nikmet elya kaclos su kapkapak,
Ku elos su eis woiyen pwapa kutasrik lalos.

8 Nik kom eiskomyang in fosrnga ku kasrkusrak;
Ma inge mwe kolla nu ke ongoiya.
9 Elos su lulalfongi LEUM GOD fah usrui acn uh,
A mwet koluk fah lisyukla.

10 Ac tia paht mwet koluk fah wanginla;
Kom finne sokolos, kom ac tia konalosyak.
11 A mwet fakpap ac fah usrui acn uh,
Ac elos fah engankin mwe insewowo ac misla.

12 Mwet koluk elos pwapa in lain mwet wo;
Elos suelosi ke kasrkusrak.
13 Tusruktu Leum El isrun mwet koluk,
Mweyen El etu lah elos ac fah sa in kunausyukla.

14 Mwet koluk elos faisak cutlass natulos ac akola pisr natulos
In uniya mwet sukasrup ac mwet enenu,
In onelosi su oru ma suwohs;

37:11 Mt 5:5

15 Tusruktu elos ac fah anwuki ke cutlass natulos sifacna,
Ac pisr natulos fah kotkot uh.

16 Finne pu ma su oan yurin sie mwet wo,
A yohk sripa liki na mwe kasrup puspis su oan yurin mwet koluk nukewa,
17 Mweyen LEUM GOD El ac fah eisla ku lun mwet koluk,
Ac karinganulos su wo.

18 LEUM GOD El karinganulos su aksol,
Ac acn uh fah ma lalos nwe tok.
19 Elos ac fah tia keok in pacl koluk;
Elos ac fah kihp in pacl sracl.
20 A mwet koluk elos ac fah misa;
Mwet lokoalok lun LEUM GOD elos ac fah wanginla oana ros inimae;
Elos fah wanginla oana kulasr.

21 Mwet koluk elos ngusr ac tia folokin,
A mwet wo elos sang ke kulang.
22 Elos su akinsewowoyeyuk sin LEUM GOD fah usrui acn uh,
A elos su selngawiyuk sel fah lisyukla.

23 LEUM GOD El kol mwet uh ke inkanek fal elos in fahsr kac,
Ac El karinganulos su akinsewowoyal.
24 Elos fin ikori, elos ac fah tia mutana ten,
Mweyen LEUM GOD El ac tulokunulosyak.

25 Nga matuoh inge; nga moul paht na,
Tusruktu nga soenna liye sie mwet wo in pilesreyuk sin LEUM GOD,
Ku tulik natul in ngusr mwe mongo.
26 In pacl nukewa el insewowo in sang mwe kite nu sin mwet, ac tia tupan in eis molo,
Ac tulik natul elos mwe insewowo.

27 Forla liki ma koluk ac oru ma wo,
Na fwil nutum elos ac fah mutana fin facl se inge;
28 Tuh LEUM GOD El lungse ma suwohs,
Ac El tia pilesralos su oaru nu sel.
El karinganulos nwe tok,
A fwil nutin mwet koluk fah lisyukla.
29 Mwet suwoswos fah usrui acn uh,
Ac elos ac fah muta fac ma pahtpat.

30 Kas lun sie mwet wo, kas lalmwetmet,
Ac ma el oru uh suwohs pacl nukewa.
31 El sruokya ma sap lun God lal ke insial
Ac tiana fahsr liki.

32 Sie mwet koluk el tawi mwet wo
Ac suk in unilya.

33 Tusruktu LEUM GOD El ac tia eisalang nu ye ku lun mwet lokoalok
lal,
Ac El ac tia lela in itukyang mwatal ke pacl in nununku nu sel.

34 Filiya finsrak lom in LEUM GOD ac akos ma sap lal;
El ac fah akfulatye kom ke El asot sie facl tuh in mwe usru lom,
Ac kom ac fah liye ke mwet koluk elos lisyukyak.

35 Sie pacl ah nga liye sie mwet koluk su arulana sulallal;
El fulat liki mwet nukewa, oana soko sak cedar in acn Lebanon,
36 Tusruktu tok ke nga fahsryak we el wangin;
Nga sokol a nga tia ku in konalak.

37 Liye mwet wo, ac tuni mwet suwoswos;
Oasr fwilin tulik nutin mwet su moul in misla,
38 A mwet koluk elos kunausyukla,
Ac fwilin tulik natulos sikiyukla.

39 LEUM GOD El molela mwet suwoswos
Ac El karinganulos in pacl in ongoiya.
40 El kasrelos ac molelosla;
El loangelos liki poun mwet koluk
Mweyen elos sokol in wikla yorol.

38

[Psalm lal David]

Pre Lun Sie Mwet Su Muta In Keok

1 O LEUM GOD, nimet kaiyu in mulat lom!
2 Kom kanteyuwi ke pisr nutum,
Ac kom puokyuwi.
3 Ke sripen kasrkusrak lom, nga muta in keok lulap;
Monuk nufon mas ke sripen ma koluk luk.
4 Nga walomla in sronot lun ma koluk luk,
Su arulana toasr nu sik in us.

5 Kinet keik pusrosr ac kulawi
Ke sripen ma lalfon nga oru.
6 Nga itungyuki ac kuruweni;
Nga mwemelil ke len fon.
7 Arulana folla monuk ke mas luk
Ac nga apkuran in misa.
8 Nga totola ac arulana itungyuki;
Insiuk keok na, ac nga sasaola ke ngal luk.

9 O Leum, kom etu lah mea nga kena kac;
Kom lohng sasao luk nukewa.
10 Insiuk kihmkim, ku luk wanginla,
Ac mutuk ohkla.
11 Mwet kawuk ac mwet tulan luk elos tila tuku apkuran nu yuruk
Ke sripen ruf keik;
Finne sou luk, elos tila fahsriyu.

12 Elos su suk in uniyuwi elos filiya kwasrip nu sik,
Ac elos su kena akngalyeyu elos fahk mu elos ac kunausyula.
Elos tiana tui in orek pwapa koluk lainyu.

13 Nga oana sie mwet sulohngkas — nga tia ku in lohng,
Nga oana sie mwet kofla kaskas, na nga tia kaskas.
14 Nga oana mwet se su tia ku in topuk ma uh
Ke sripen el tia ku in lohng.

15 Tusruktu nga lulalfongi in kom, O LEUM GOD,
Kom, Leum God luk, fah topukyu.
16 Nikmet lela mwet lokoalok luk in engan ke nga sun mwe ongoiya;
Nikmet lela elos in tungak ke nga ikori.
17 Nga apkuran in ikori,
Ac nga waiok pacl e nukewa.

18 Nga fahkak ma koluk luk;
Tuh ma inge oru nga arulana fosrnga.
19 Mwet lokoalok luk elos arulana ku in mano;
Pukanten mwet srungayu ke wangin sripa.
20 Elos su folokin ma koluk ke ma wo
Elos lainyu mweyen nga srike in oru ma suwohs.

21 Nikmet sisyula, O LEUM GOD;
Nikmet fahsr likiyu, God luk.
22 Kasreyu inge, O Leum su langoeyu!

39

[Psalm lal David]

Sie Mwet Keok El Fahkulak
1 Nga fahk, "Nga fah karinganang ma nga oru
Ac tia lela tuh louk in aktafongyeyula;
Nga fah tia fahk kutena ma
Ke pacl mwet koluk elos muta apkuran."
2 Nga mislana, ac tia fahk kutena kas,
Finne ke ma wo, nga tia pac kaskas.
Tusruktu keok luk yokyokelik,
3 Ac fosrnga uh kutangyula.
Ke nga srike in nunku ma inge, na upala fohs luk,
Pwanang nga tia ku in misla in siyuk,
4 "LEUM GOD, nga ac moul putaka?
Nga ac misa ngac?
Fahk nu sik lah moul luk uh ac safla ngac."

5 Kom orala moul luk arulana fototo!
Lusen moul luk ye motom oana ma wangin.
Pwayena lah lusen moul lun mwet se oana momong na fototo se.
6 El sarla oana lul se.
Ma nukewa el oru wangin sripa;
El akpusye mwe kasrup lal, ac tia etu lah su ac mau eis.
7 O Leum, mea nga ku in finsrak nu kac?

Nga filiya finsrak luk in kom.
8 Moliyula liki ma koluk luk nukewa,
Ac nikmet lela tuh mwet lalfon in aksruksrukyeyu.
9 Nga ac mutana misla; nga ac fah tiana fahk sie kas,
Mweyen kom pa oru nga keok ouinge uh.
10 Nikmet sifil akkeokyeyu,
Tuh nga apkuran in misa ke sringsring lom!
11 Kom sang kas in kai nu sin sie mwet ke sripen ma koluk lal,
Na, oana sie watil, kom kunausla ma el lungse yohk.
Aok, moul lun mwet uh oana momong na fototo se.

12 O LEUM GOD, lohng pre luk,
Porongo tung luk;
Ase kasru lom nu sik ke pacl nga tung.
Nga oana sie mwetsac su mutwata yurum ke kitin pacl na,
Oana mwet matu nukewa luk somla ah.
13 Fahla likiyu, nga in mau ku in engan kutu srisrik
Meet liki nga som ac wanginla.

40

[Psalm lal David]

Soko On In Kaksak
1 Nga mongfisrasr in tupan kasru sin LEUM GOD,
Na El porongeyu ac lohng tung luk.
2 El ulyuyak liki sie lufin ongoiya,
Liki fohk furarrar ac fulful ma ac ku in tulakinyuwi.
El oakiya niuk fin sie eot wen
Ac moliyula.
3 El lutiyu in yuk soko on sasu,
Soko on in kaksakin God lasr.
Mwet puspis su liye ma inge elos ac fah esmakla,
Ac elos fah filiya lulalfongi lalos in LEUM GOD.

4 Insewowo elos su lulalfongi LEUM GOD,
Su tia forla nu ke ma sruloala
Ku welulos su alu nu ke god sutuu uh.
5 Kom oru ma puslana nu sesr, O LEUM GOD lasr;
Wangin sie oana kom!
Kom oru oakwuk wolana puspis nu sesr.
Nga koflana srumun nufon —
Arulana pusla!

6 Kom tia enenu mwe kisa ku mwe lung;
Kom tia siyuk ke ma orakrak in kisakinyuk fon fin loang lom,
Oayapa kom tia siyuk ke mwe kisa in eela ma koluk.
A kom ase insrek tuh nga in ku in lohng kom.
7 Ke ma inge nga fahk, “Nga inge;
Mwe luti lom nu sik oasr in book in Ma Sap.
8 Nga arulana lungse in oru ma lungse lom, God luk!
Nga sruokya mwe luti lom insiuk.”

40:6 40:6–8; Heb 10:5–7

9 LEUM GOD, in walil lulap lun mwet lom
Nga fahkak pweng wo ke molela lom nu sesr.
Kom etu lah nga fah tiana tui in srumun ma inge.
10 Nga tia sruokya pweng ke molela nu sik sifacna;
In pacl nukewa nga sramsram ke oaru lom ac kasru lom.
In walil lun mwet lom nga tiana misla in srumun
Ke oaru lom ac lungse kawil lom.

11 LEUM GOD, nga etu lah kom fah tiana tui in pakoten nu sik.
Lungse ac oaru lom fah karinginyu in pacl e nukewa.

Sie Pre In Suk Kasru
(Psalm 70)
12 Mwe ongoiya puspis rauniyula —
Pus liki ma ku in oekyuk!
Ma koluk luk ukweyuwi nwe sunyu,
Ac nga tila ku in liye;
Ma inge pus liki aunsifuk,
Na wanginla pulaik luk.
13 Kasreyu, LEUM GOD, moliyula inge!
14 Lela tuh elos su srike in uniyuwi
Elos in arulana kutangyukla ac akfohsyeyukyak.
Lela tuh elos su engan ke mwe ongoiya nu sik
In ukohkyak elos ac akpusiselyeyuk.
15 Lela tuh elos su isrunyu
In arulana mangolngolla ke kutangyukla elos.

16 Lela tuh elos nukewa su suk kom
Elos in engan ac pwar.
Lela tuh elos su kaksakin molela lom
In fahk pacl nukewa, “LEUM GOD El fulatlana!”

17 O Leum, nga munas ac sukasrup,
Tusruktu kom tiana mulkinyula.
Kom God luk ac kom moliyula —
Sulaklak kasreyu!

41

[Psalm lal David]

Pre Lun Sie Mwet Mas
1 Insewowo elos su nunku ke mwet sukasrup;
Tuh LEUM GOD El ac fah kasrelos in pacl elos sun ongoiya.
2 LEUM GOD El ac fah karinganulos ac liyaung moul lalos;
El ac fah oru tuh elos in engan fin facl selos;
El ac fah tia fuhlelosyang nu inpoun mwet lokoalok lalos.
3 LEUM GOD El ac fah kasrelos in pacl in mas lalos
Ac akkeyalosla.

4 Nga fahk, “Nga oru ma koluk lain kom, LEUM GOD;
Pakomutuk ac akkeyeyula.”
5 Mwet lokoalok luk elos fahk kas upa keik.
Elos kena tuh nga in misa ac in mulkinyukla.

6 Elos su tuku liyeyu tia pwaye insialos;
Elos porongo sramsram sutuu puspis keik
Na elos som srumun yen nukewa.
7 Elos su srungayu elos mahma nu sin sie sin sie keik,
Elos kinauk ma na koluk ac finsrak mu in sikyak nu sik.
8 Elos fahk, "Mas in na misa se pa lal inge;
El ac fah tia ku in sifil tukakek liki mwe oan kial uh."
9 Finne mwet kawuk na wowo luk, el su nga lulalfongi oemeet,
Su wiyu ipeis ke mwe mongo nak,
El forla likiyu.

10 Pakomutuk, LEUM GOD, ac akkeyeyula,
Na nga fah foloksak nu sin mwet lokoalok luk.
11 Elos ac fah tia kutangyula,
Ac nga fah etu lah kom insewowo sik.
12 Kom ac kasreyu mweyen nga oru ma suwohs;
Kom ac fah sruokyuwi yurum nwe tok.

13 Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel!
Kaksakunul inge ac nu tok ma pahtpat!

Amen! Amen!

BOOK AKLUO

42

(Psalm 42—72)
[Psalm lun Tulik natul Korah]

Pre Lun Sie Mwet Sruoh
1 Oana ke soko deer el kena sun soko infacl oyohu,
Ouinge nga kena apkuran nu sum, O God.
2 Nga malukin kom, O God moul.
Ngac nga fah ku in som ac alu ye motom?
3 Nga tung ke len ac fong,
Ac sroninmutuk na pa mwe mongo nak;
Pacl nukewa mwet lokoalok luk elos siyuk sik,
"Ku pia God lom an?"

4 Insiuk asor ke nga ac esamak pacl meet ah,
Ke nga ac wi un mwet fahsr nu in lohm sin God
Ac kololos ke elos fahsr;
Sie u na engan su on ac sasa ke elos kaksakin God.
5 Efu ku nga arulana supwar?
Efu ku nga arulana fohs?
Nga ac fah filiya finsrak luk in God,
Ac nga fah sifilpa kaksakunul,
Mwet Lango luk
6 ac God luk.

Ngunik arulana toasr,
Ke ma inge nga esamkomyak

41:9 Mt 26:23; Mk 14:18; Lk 22:21; Jn 13:18 **41:13** Psa 106:48

Sisken Infacl Jordan ac Fineol Hermon,
Oayapa Fineol Mizar.
7 El supwama noa lulap nu fuk,
Ac mwe keok toki fuk oana sronot lulap,
Oana ngirngir lun kof putat.
8 Lela tuh LEUM GOD in akkalemye lungse kawil lal ke len,
Tuh in oasr soko on yuruk ke fong
Ac sie pre nu sin God lun moul luk.

9 Nga fahk nu sin God, mwet kasru luk,
"Efu kom ku mulkinyula?
Efu ku nga enenu in keok na
Ke sulallal lun mwet lokoalok luk?"
10 Nga keoklana ke kas in akkoluk lalos,
Ke elos nuna siyuk na sik kas se inge,
"Pia God lom an?"

11 Efu ku nga arulana supwar?
Efu ku nga arulana fohs?
Nga ac filiya finsrak luk in God,
Ac nga fah sifilpa kaksakunul,
God luk, su langoeyu.

43

Pre Lun Sie Mwet Muta In Sruoh

(Tafweyen na Psalm 42)

1 O God, fahkak lah wangin mwetik,
Ac kasreyu ke sripa su mwet ma tia etu God elos lainyu kac;
Moliyula liki mwet kikiap ac mwet koluk.
2 Kom pa God su langoeyula;
Efu kom ku sisyula?
Efu ku nga in keok na
Ke sulallal lun mwet lokoalok luk?

3 Supwama kalem lom ac pwaye lom;
Lela tuh in mwe kolyu
Ac folokinyume nu Zion, fineol mutal sum,
Ac nu in Tempul lom yen kom muta we.
4 Na nga ac fah som nu ke loang lom, O God;
Tuh engan luk tuku sum me.
Nga ac fah srital ke harp nutik ac on in kaksakin kom,
O God, God luk.

5 Efu ku nga arulana supwar?
Efu ku nga arulana fohs?
Nga ac filiya finsrak luk in God,
Ac nga fah sifilpa kaksakunul,
Mwet Lango luk ac God luk.

44

[Psalm lun Tulik natul Korah]

Sie Pre In Siyuk Ke Karinginyuk Sin God

1 O God, kut tuh lohng ke insresr sifacna
Ma mwet matu lasr elos fahk nu sesr
Ke orekma yohk su kom oru nu selos in pacl lalos
Ke pacl loeloes somla:
2 Ke kom sifacna lusla mwet koluk liki facl selos
Ac oakiya mwet lom in acn selos;
Ac ke kom kai pac mutunfacl saya
Ac oru tuh mutunfacl lom in kapkapak.
3 Mwet lom elos tia sruokya acn inge ke cutlass natulos,
Elos tia kutangla ke ku lalos sifacna,
A ke ku lulap lom,
Ac ke kom welulos.
Ma inge akkalemye lah kom lungse elos.

4 Kom tokosra luk ac God luk;
Kom sang kutangla nu sin mwet lom,
5 Ac ke ku lom kut kutangla mwet lokoalok lasr.
6 Nga tia lulalfongi ke mwe pisr nutik
Ku ke cutlass nutik in moliyula.
7 A kom pa molikutla liki mwet lokoalok lasr
Ac kutangulosla su srungakut.
8 Kut ac fah kaksakin kom pacl e nukewa
Ac sot kulo nu sum nwe tok ma pahtpat.

9 Tuh pa inge kom siskutla ac lela tuh in kutangyukla kut;
Kom tia sifil wi mwet mweun lasr fahsr nu ke mweun.
10 Kom tuh oru kut kaingkin mwet lokoalok lasr,
Na elos eisla ma lasr tuh in ma lalos.
11 Ac kom lela tuh in anwuki kut oana sheep;
Kom akfahsryekutelik in facl sin mwetsac.
12 Kom kukakunla mwet lom ke moul na srik
Oana elos in ma na pilasr.

13 Ke mwet tulan lasr liye ma kom oru nu sesr inge,
Elos aksruksrukye kut ac isrun kut.
14 Kom orekut in mwe tafunkas inmasrlon mutanfahl uh;
Ac mwet uh usruk sifalos kacsr in aksruksrukye kut.
15 Akpusiselyeyuk nga pacl nukewa;
Ac arulana yohk mwekin luk
16 Ke nga lohng pusren aksruksruk ac kas in akkoluk
Lun mwet lokoalok luk, su srungayu.
17 Ma inge nukewa sikyak nu sesr
Kut finne tiana mulkinkomla
Ku kunausla wulela su kom oakiya inmasrlosr ac kom.
18 Kut tiana pilesrekomla;
Kut tiana seakos ma sap lom.
19 Ne ouinge kom filikuti inmasrlon kosro lemnak;
Ac kom siskutla in nien lohsr matoltol.

20 Kut funu tui ac tila alu nu sin God lasr
A kut alu nu sin god saya,

21 Kom lukun konauk tari,
Mweyen kom etu na pwaye nunak lukma lasr.
22 Tuh ke sripom, kutu sesr anwuki len nukewa;
Orek kut oana sheep su kokola nu ke misa.

23 O Leum, ngutalik! Efu kom ku motul?
Tukakek! Nikmet siskutla nwe tok!
24 Efu kom ku wikla liki kut?
Nikmet mulkunla keok ac ongoiya lasr!

25 Kut itungyuki nu fin fohk uh;
Kut kutangyukla oan infohk uh.
26 Fahsru ac kasrekut!
Molikutla ke lungse kawil lom!

45

[Kusen On lun Tulik natul Korah su Onkakin Lungse]

On In Marut Lun Mwet Leum
1 Kas wolana oan in nunak luk
Ke nga kinala on soko inge nu sin tokosra.
Louk akola tari nu ke on soko inge,
Oana pen in sim nutin sie mwet etu sim.

2 Kom pa oasku emeet inmasrlon mukul uh.
Kom mwet na pah in sramsram se.
God El akinsewowoye kom pacl e nukewa.
3 Tokosra kulana, losya cutlass nutum pupom;
Kom wolana ac fulatlana.

4 Kasrusr nu meet in wal fulat lom, nu ke kutangla,
Tuh kom in karinganang ma pwaye ac suwoswos!
Ku lom ac fah asot kutangla lulap!
5 Mwe pisr nutum an kosroh,
Elos fakisya insien mwet lokoalok lom;
Mutunfacl elos putatla nu ye niom.

6 Tokosrai su God El sot nu sum
Ac fah oan nwe tok ma pahtpat.
Kom leum fin mwet lom ke suwoswos;
7 Kom lungse ma suwohs ac srunga ma koluk.
Ke sripa se inge God, su God lom, El sulekomla
Ac okoaot mwe engan nu fom
Yohk liki kutena tokosra saya.
8 Nuknuk lom keng ke foulin myrrh ac aloes;
Mwet srital ke mwe on elos akpwarye kom in lohm su yunla ke ivory.
9 Inmasrlon mutan fusr su muta inkul sum, oasr acn nutin tokosra,
Ac kasra el tu layen layot ke tron lom
Ac naweyukla ke mwe yun gold.

44:22 Rom 8:36 **45:6** 45:6–7; Heb 1:8–9

10 O kom, mutan pisrla kien tokosra, porongo ma nga fahk uh.
Mulkunla mwet lom ac sou lom.
11 Oasku lom ac fah oru tuh tokosra elan lungse kom;
El leum lom, ke ma inge kom enenu in aksol.
12 Mwet in acn Tyre elos ac fah use mwe lung nu sum;
Mwet kasrup elos ac fah suk ohi ye motom.
13 Fisrak mutan el muta in lohm sin tokosra — el arulana oasku!
Nuknuk lal orekla ke turet gold.
14 El nuknukyang ke sie nuknuk na kato, ac kokola el nu yurin tokosra.
Mutan kulansap lal su welul
Elos oayapa utukyak nu yurin tokosra.
15 Ke engan ac insewowo elos tuku
Ac utyak nu in lohm sin tokosra.

16 Ac kom, O Tokosra, ac fah pus wen nutum
Tuh elos in aol mwet matu lom in tokosra,
Ac kom ac fah oru tuh elos in mwet kol fin faclu nufon.
17 On soko inge ac fah oru tuh inem in esamyuk nwe tok,
Ac mwet nukewa ac fah kaksakin kom ma pahtpat.

46

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

God El Wi Kut
1 God El nien molela lasr ac ku lasr,
Su arulana apkuran nu sesr ke pacl in keok in kasrekut.
2 Ke ma inge kut ac fah tiana sangeng
Finne kusrusr faclu ac eol uh mokukla nu in acn loal meoa.
3 Meoa finne ngirngir ac pulkulak,
Ac eol uh finne rarrar ke kusrusr la.

4 Oasr soko infacl su ase mwe engan nu ke siti lun God,
Nu in lohm mutal sin El Su Fulatlana.
5 God El muta in siti sac, ouinge ac fah tiana kunausyukla;
El ac fah tuku kasru siti sac ke srakna toang.
6 Mutanfahl uh sangeng, tokosrai uh usrusryak;
God El kouyak ke pusren pulahl, ac faclu kofelik.

7 LEUM GOD Kulana El wi kut;
God lal Jacob El nien molela lasr.
8 Fahsru ac liye ma LEUM GOD El orala;
Liye ma sakirik El oru fin faclu.
9 El tulokinya mweun fin faclu nufon;
El koteya mwe pisr, kunausla osra,
Ac esukak mwe loang uh.
10 Ac El fahk, “Kowos in tia sifil mweun, ac etu lah nga God,
Nga fulat inmasrlon mutunfacl uh,
Nga fulatlana fin faclu.”

11 LEUM GOD Kulana El wi kut;
God lal Jacob El nien molela lasr.

47

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

Mwet Kol Fulatlana

1 Paspas ke engan, kowos mwet nukewa!
On ac kaksakin God ke pusra lulap!
2 LEUM GOD, El Su Fulatlana, fal mwet in sangeng sel;
El sie tokosra kulana, su leumi faclu nufon.
3 El ase kutangla nu sesr fin mwet uh;
El oru tuh kut in kol mutanfahl uh.
4 El sulela facl se kut in muta we, ac kut insewowo kac,
Kut tulik natul Jacob, su God El lungse.

5 God El fahsryak nu ke tron lal.
Mwet uh wowoyak ke engan, ac yohk pusren mwe ukuk
Ke LEUM GOD El utyak.
6 Yuk on in kaksak nu sin God;
On kaksak nu sin tokosra lasr!
7 God El tokosra fin faclu nufon;
Kaksakunul ke on!

8 God El muta fin tron mutal lal;
El leum fin mutunfacl uh.
9 Mwet kol lun mutunfacl uh elos tukeni
Nu yurin mwet lun God lal Abraham.
El ku liki un mwet mweun nukewa;
El fulat liki leum nukewa.

48

[Psalm lun Tulik natul Korah]

Zion, Siti Sin God

1 LEUM GOD El fulat, ac fal in arulana kaksakinyuk El
In siti sin God lasr, fineol mutal sel.
2 Zion, eol sin God, el arulana fulat ac kato;
Siti sin tokosra fulat ase engan nu fin faclu nufon.
3 God El akkalemye lah oasr nien moul misla yorol
In pot ku lun siti sac.

4 Tokosra puspis, wi mwet mweun lalos, elos fahsreni
Ac tuku in mweuni Fineol Zion.
5 Tusruktu ke elos liye Fineol Zion, elos arulana fwefela;
Elos sangeng ac kaingla.
6 Elos sangeng ac arulana tuninfongla ingo,
Oana sie mutan su akola in isus,
7 Ku oana oak palang su musalla ke sie paka lulap.

8 Kut lohng tari ke ma God El orala
Ac inge kut liye
In siti lun God lasr, LEUM GOD Kulana;
El ac fah karingin siti sac nwe tok ma pahtpat.

9 Ke kut muta in Tempul lom, O God,
Kut nunku ke lungse kawil lom.

10 Mwet uh kaksakin kom in acn nukewa,
Ac pungom fahsrelik nu fin faclu nufon.
Kom kol mwet uh ke suwoswos.
11 Lela mwet in Zion in enganak!
Tuh kom oru nununku suwohs;
Lela in oasr engan in siti nukewa in Judah!

12 Mwet lun God, kowos fahsr rauni acn Zion ac oek tower fulat we;
13 Liye kalkal we, ac lohang nu ke pot ku we,
Tuh kowos in mau ku in srumun nu sin fwil tok ouinge:
14 "God se inge El God lasr nu tok ma pahtpat;
El ac fah kol kut in pacl nukewa fahsru."

49

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

Nimet Lulalfongi Mwe Kasrup

1 Lohng ma inge, kowos nukewa!
Porongo, kowos mwet in acn nukewa —
2 Mwet fulat ac mwet srisrik oana sie,
Mwet kasrup ac oayapa mwet sukasrup.
3 Nunak luk ac fah kalem;
Nga ac fah kaskas ke kas in lalmwetmet.
4 Nga fah nunku ke soakas uh,
Ac aketeya kalmac ke nga srital ke harp uh.

5 Nga tia sangeng in pacl in ongoiya
Ke mwet lokoalok elos rauniyula,
6 Ku ke mwet koluk, su lulalfongi na ke mwe kasrup lalos,
Elos ac konkin ke ma puspis lalos.
7 Sie mwet tia ku in sifacna molella;
El tia ku in moli nu sin God ke moul lal,
8 Mweyen molin moul lun sie mwet arulana yokla.
Ma el ac sang moli an tia ku in fal
9 In sang molella liki misa,
Tuh elan ku in moul nwe tok.

10 Mwet nukewa ku in liye pac lah finne mwet lalmwetmet, elos ac misa pac,
Oapana mwet lalfon ac mwet lofong.
Elos nukewa ac misa ac filiya mwe kasrup lalos nu sin fwilin tulik natulos.
11 Kulyuk lalos pa lohm selos nu tok ma pahtpat;
Pa ingan nien muta lalos nwe tok,
Finne tuh oasr acn lalos sifacna meet.
12 Fulat lun sie mwet tia ku in sruokilya liki misa;
El ac misa pacna, oana ma orakrak nukewa.

13 Liye ma sikyak nu selos su lulalfongi kaclos sifacna,
Liye saflaiyalos su pwayekin mwe kasrup lalos —
14 Elos ac misa pac oana sheep uh,
Na Misa pa ac fah shepherd lalos.

Mwet suwoswos elos fah kutangulosla,
Ke manolos sa na kulawi
In facl lun mwet misa, loesla liki acn selos.
15 Tusruktu God El ac fah moliyula;
El fah moliyula liki ku lun misa.

16 Nik kom supwarla sie mwet el fin kasrupi,
Ku mwe kasrup lal fin yokelik na;
17 El tia ku in us ma ingan ke el misa;
Mwe kasrup lal tia ku in welul.
18 Mwet se finne insewowo in moul lal pacl inge,
Ac kaksakinyuk el ke sripen el mwet eteyuk se,
19 El ac fah weang pacna mwet matu lal su misa meet,
Ac som nu in acn lohsr ma pahtpat.
20 Fulat lun sie mwet tia ku in sruokilya liki misa;
El ac nuna misa pacna, oana ma orakrak nukewa.

50

[Psalm lal Asaph]

Alu Pwaye

1 LEUM GOD, God Kulana, El kaskas;
El pangon faclu nufon, mutawauk kutulap na nwe roto.
2 Kalem lun God saromrom Zion me,
Siti se su oaskulana in woiya.
3 God lasr El tuku, tuh El tia tuku misla;
Sie e lulap fah fahsr meet lukel,
Ac sie eng upa raunella.
4 El pangon kusrao ac faclu elos in orek loh kac,
Ac liye ke El ac nununku mwet lal.
5 El fahk ouinge, "Eisani mwet oaru luk nu yuruk,
Elos su tuh orek wulela yuruk ke mwe kisa."
6 Kusrao fahkak lah God El suwoswos,
Ac El sifacna pa Mwet Nununku.

7 "Porongo, kowos mwet luk, ac nga ac fah kaskas;
Nga fah kaskas lain kom, Israel.
Tuh nga God, God lom.
8 Ke nga kai kom, tia ma ke sripen mwe kisa lom
Ku ke mwe kisa firir su kom use nu sik pacl e nukewa.
9 Tusruktu nga tia enenu cow mukul liki ima lom,
Ku nani liki un kosro nutum.
10 Kosro nukewa insak uh ma nutik,
Ac oayapa cow su muta fin tausin inging.
11 Won lemnak nukewa ma nutik
Ac ma moul nukewa in imae.

12 "Nga fin masrinsral, nga ac tia siyuk sum ke mwe mongo,
Mweyen faclu ac koano nufon ma luk.
13 Ya nga kang ikwen cow mukul uh,
Ku nim srahn nani uh?
14 Nga God Fulatlana! Pa inge mwe kisa ma nga enenu sum:

In sang kulo ke insiom, ac in akfalye ma kom wulela kac.
15 Pre nu sik ke pacl mwe ongoiya sikyak;
Nga ac fah molikomla,
Ac kom fah kaksakinyu."

16 A God El fahk nu sin mwet koluk,
"Efu ku kom in fahkak ma sap luk?
Efu ku kom in sramsram ke wulela luk?
17 Kom tia lungse nga in aksuwosye kom;
Kom pilesru ma sap luk.
18 Kom asruoki nu sin mwet pisrapasr nukewa kom liye,
Ac kom insese yurin mukul ac mutan su tia karinganang wulela in marut la.

19 "Pacl nukewa kom akola in kaskas koluk,
Ac kom tia tupwek in kaskas kikiap.
20 Kom akola in akkolukye mwet lom sifacna,
Ac suk mwatan mwet lim.
21 Kom oru ma inge nukewa, ac nga tia fahk kutena ma,
Pwanang kom nunku mu nga oana kom.
Tusruktu inge nga kai kom kac
Tuh in kalem sum.

22 "Porongo ma inge, kowos su pilesreyu.
Kowos fin tia, nga fah kunauskowosla,
Na wangin sie ac fah molikowosla.
23 Sang kulo pa mwe kisa se ma akfulatyeyu,
Ac nga fah molelosla nukewa su akosyu."

51

[Psalm lal David, Tukun Mwet Palu Nathan el Kaskas nu sel ke Tafongla lal yorol Bathsheba]

Pre In Siyuk Ke Nunak Munas

1 Pakoten nu sik, O God,
Ke sripen lungse kawil lom!
Ke pakoten lulap lom,
Eela ma koluk luk!
2 Ohlla ma koluk luk nukewa
Ac aknasnasyeyula liki ma koluk luk!

3 Nga akilen tafongla luk,
Ac ma koluk luk oan in nunak luk pacl e nukewa.
4 Nga oru ma koluk lain kom, aok lain kom mukena,
Ac oru ma su tia wo ye motom.
Ke ma inge fal kom in nununkeyu.
Oasr suwohs lom in lisyula.
5 Nga nuna koluk oe ke len se nga isusla ah me;
Liki pacl se nga srimetak, nga nuna mwet koluk.

6 Orekma suwohs ac inse pwaye pa kom lungsum;

51: 2 Sam 12:1–15 **51:4** Rom 3:4

Nwakla nunak luk ke lalmwetmet lom.
7 Aknasnasyeyu ke sak hyssop, ac nga fah nasnasla;
Oulyula ac nga fah fasrfasr liki snow.
8 Lela nga in lohng pusren engan ac insewowo;
Finne kom tuh itungyuwi ac kunausyula,
Nga ac sifil pacna enganak.
9 Afinya motom liki ma koluk luk
Ac eela ma koluk luk nukewa.

10 Kom in oru insiuk in nasnas, O God,
Ac ase sie ngun sasu ac pwaye in nga.
11 Nikmet lisyula liki ye motom;
Nikmet eisla ngun mutal lom likiyu.
12 Sifilpa ase nu sik engan su tuku ke molela lom,
Ac oru tuh nga in insewowo in akos kom.
13 Na nga fah luti mwet koluk ke ma kom sapkin,
Ac elos ac fah foloko nu yurum.

14 Sruokya moul luk, O God, ac moliyula,
Ac nga fah engan in fahkak ke suwoswos lom.
15 Leum, kasreyu tuh nga in ku in kaskas,
Ac nga fah kaksakin kom.

16 Kom tia lungse mwe kisa;
Kom funu lungse, nga lukun orek kisa;
Kom tiana insewowo ke mwe kisa firir.
17 O God, mwe kisa luk uh pa inse pusisel —
Kom ac tia pilesru sie inse pusisel su auliyak.

18 O God, kulang nu sin Zion ac kasrel;
Sifilpa musaeak pot Jerusalem.
19 Na kom fah insewowo ke mwe kisa pwaye
Ac ke mwe kisa firir lasr;
Ac cow mukul fah kisakinyuk fin loang lom.

52

[Psalm lal David, ma Simla tukun Doeg, Mwet Edom, el som nu yorol Saul ac Fahk nu sel lah David el Som tari nu lohm sel Ahimelech.]

Nununku Ac Kulang Lun God

1 O mwet fulat se, efu kom ku konkin ke ma koluk lom?
Lungkulang lun God uh oan nwe tok.
2 Kom suk inkanek in akkolukye mwet saya.
Loum oana sie resa kosroh.
Kom kinauk kikiap in pacl nukewa.
3 Kom lungse ma koluk yohk liki ma wo,
Ac ma sutuu yohk liki ma pwaye.
4 Kom lungsena akngalye mwet ke kas lom, kom mwet kikiap!

5 Ke ma inge God El ac fah kunauskomla nwe tok;
El ac fah sruokkomi ac tulakinkomla liki lohm sum;

52: 1 Sam 22:9–10

El ac fah moklekomla liki facl sin mwet moul.
6 Ke mwet suwoswos elos ac liye ma inge elos ac fah sangeng;
Na elos ac fah isrun kom ac fahk,
7 "Liye, pa inge sie mwet su tia suk kasru sin God,
A el lulalfongi na ke mwe kasrup yohk lal sifacna,
Ac suk moul misla nu sel ke inkanek in sulallal."

8 A funu nga, nga oana soko sak olive su kapak in lohm sin God;
Nga ac lulalfongi ke lungse kawil lal nwe tok.
9 Nga ac fah kulo nu sum pacl nukewa, O God, ke orekma lom;
Ye mutun mwet lom
Nga ac fah fahkak tuh kom wo.

53

[Psalm lal David]

Orekma Koluk Lun Mwet
(Psalm 14)

1 Mwet lalfon elos fahk insialos,
"Wangin God!"
Elos nukewa koluklana,
Ac elos oru ma na srungayuk;
Wangin sie selos oru ma suwohs.

2 God El muta inkusrao ac ngeti nu fin mwet uh
In liye lah oasr mwet lalmwetmet,
Ku oasr mwet alu nu sel.
3 Tusruktu, elos nukewa kuhfla liki inkanek pwaye;
Mwet nukewa oana sie ke koluk lalos.
Wangin sie selos oru ma suwohs,
Tia siefanna.

4 God El siyuk, "Ya elos tia etu?
Ya pwaye mwet orekma koluk inge nukewa wangin nanka?
Elos moulkin ma elos pisre sin mwet luk,
Ac elos tiana pre nu sik."

5 Tusruk elos ac fah arulana tuninfongla
Yohk liki ke kutena pacl somla,
Ke sripen God El ac fah sisalik srin mwet lokoalok lun mwet lal.
God El siselosla,
Ke ma inge Israel ac fah arulana kutangulosla.
6 Nga arulana pre tuh kutangla
In tuku nu sin mwet Israel Zion me.
Ac fuka lupan engan lun mwet Israel
Ke God El ac sifilpa akkasrupyalos!

54

[Psalm lal David tukun mwet tuku Ziph me nu yorol Saul a fahk nu sel la David el wikwik oan in acn selos.]

Sie Pre Ke Molela Liki Mwet Lokoalok
1 O God, moliyula ke ku lom;

53:1 53:1–3; Rom 3:10–12 **54:** Sifa 1 Sam 23:19; 26:1

Aksukosokyeyu ke ku lulap lom!
2 Lohng pre luk, O God;
Porongo kas luk.
3 Mwet inse fulat elos tuku in lainyu,
Ac mwet sulallal elos srike in uniyuwi —
Mwet su tia akfulatye God.

4 Tusruk God El mwet kasru luk.
Leum El mwe loango luk.
5 Lela tuh God Elan lain mwet lokoalok luk ke ma koluk lalos sifacna.
El ac fah kunauselosla mweyen El oaru.

6 Nga ac fah engan in oru mwe kisa nu sum, O LEUM GOD;
Nga fah sot kulo nu sum
Mweyen kom wo.
7 Tuh kom moliyula liki ongoiya luk nukewa,
Ac nga liye ke mwet lokoalok luk elos kutangyukla.

55

[Psalm lal David]

Pre Lun Sie Mwet Su Tukakinyukyak Sin Kawuk Lal

1 Lohng pre luk, O God;
Nikmet forla liki mwe siyuk luk!
2 Porongeyu ac topukyu,
Tuh nga arulana totola ke fosrnga luk.
3 Nga arulana sangeng ke kas in aksangeng lun mwet lokoalok luk;
Nga keok ke mwet koluk uh akfosrngayeyu.
Elos use mwe ongoiya nu fuk;
Elos srungayu ac kasrkusrak sik.

4 Nga arulana sangeng,
Ac mwe fosrnga lun misa toanyuwi.
5 Nga arulana sangeng ac rarrar;
Nga tuninfong na pwaye.
6 Nga ke tuh in oasr posohksok keik oana wule.
Nga lukun sohkla ac suk nien mongla.
7 Nga lukun sohkla nu yen loesla
Ac oru nien muta luk yen mwesis.
8 Nga lukun sulaklak ac konauk nien wikla luk
Liki eng upa ac paka.
9 O Leum, akfohsyauk sramsram lun mwet lokoalok luk!

Nga liye mwet uh oru ma sulallal ac alein yohk in siti uh —
10 Raunela ke len ac fong.
Ma koluk lulap ac mwe lokoalok oasr yen nukewa in siti sac.
11 Oasr ma musalla in acn nukewa;
Inkanek uh sessesla ke mwe akkeok ac ma kikiap.

12 Fin mwet lokoalok se luk pa aksruksrukyeyu,
Nga ac ku in muteng;
Fin mwet lainyu se pa tungak nu sik uh,

Nga ac ku in wikla lukel.
13 Tuh pa kom pa oru — mwet na wiuk se,
Mwet na nga etu se, ac kawuk na wowo luk.
14 Kut arulana sukosok in sramsram nu sin sie sin sie
Ac kut tukeni alu in Tempul.
15 Finsrak tuh mwet lokoalok luk in misa meet liki pacl fal lalos;
Finsrak elos in moulna som nu infulan misa!
Tuh ma koluk oasr in lohm selos ac insialos.
16 A funu nga, nga pang nu sin LEUM GOD in suk kasru,
Ac El ac fah moliyula.
17 Ke lotutang, infulwen len, ac eku
Pusren torkaskas ac sasao luk sowak nu yorol
Ac El ac lohng pusrek.
18 El ac fah moliyula ac folokinyume
Liki mweun su nga oasr kac
Ke nga lain mwet lokoalok puspis luk.
19 God, su nuna leum ke mutawauk me,
El ac fah lohngyu ac kutangla mwet lokoalok luk,
Mweyen elos srangesr ekulla ouiyen moul lalos,
Ac elos tia sangeng sel.

20 Mwet se ma kasreyu meet, el forla lain mwet kawuk lal;
Ac el kunausla wulela lal.
21 Meet, sramsram lal fwel oana kiris,
Tusruktu yohk srunga insial;
Kas lal musresre oana kaki in akmusra,
Tusruktu fakfuk oana cutlass.

22 Filiya mwe fosrnga lom yurin LEUM GOD,
Ac El ac fah loangekom;
Tuh El tiana lela mwet suwoswos in kutangyukla.

23 A kom, O God, fah use mwet akmas ac mwet kikiap nu inkulyuk lalos
Meet liki na elos sun infulwen moul lalos.
A funu nga, nga ac lulalfongi kom na.

56

[Psalm lal David, Tukun Mwet Philistia Sruokol in acn Gath]

Sie Pre In Lulalfongi Ke God

1 Pakomutuk, O God,
Tuh mwet lokoalok luk elos ukweyu,
Elos kalyeiyu in pacl e nukewa.
2 Mwet su srungayu elos lainyu len fon;
Arulana pus mwet anwuk lainyu inge.
3 Ke pacl nga pula sangeng, O LEUM GOD Kulana,
Nga filiya lulalfongi luk in kom.
4 Nga lulalfongi God, ac tiana sangeng;
Nga kaksakunul ke wulela lal nu sik.
Mea mwet ac ku in oru nu sik?

56: Sifa 1 Sam 21:13–15

5 Mwet lokoalok luk aklokoalokyeyu ke len fon;
Pacl nukewa elos suk na ma in akkolukyeyu!
6 Elos tukeni ke nien wikwik
Ac tawi ma nukewa nga oru,
Ac kena uniyuwi.
7 Kaelos, O God, ke ma koluk lalos inge;
Ac kutangulosla in kasrkusrak lom!

8 Kom etu lupan fosrnga luk;
Kom etu lupan tung luk.
Ya ma inge tia simla in book nutum?
9 Ke len se nga pang nu sum uh,
Mwet lokoalok luk elos ac folokelik likiyu.
Ma se na nga etu uh pa God El wiyu —
10 Aok, LEUM GOD su nga kaksakin wulela la.
11 Nga lulalfongi in El, ac nga ac fah tiana sangeng.
Mea mwet ac ku in oru nu sik?

12 O God, nga ac fah asot nu sum ma su nga wulela kac;
Nga ac fah oru mwe kisa in fahkak kulo luk nu sum,
13 Mweyen kom moliyula liki misa
Ac sruokyuwi tuh in tia kutangyukla nga.
Inge nga fahsr ye mutun God
Ke kalem su sang moul nu sin mwet uh.

57

[Psalm lal David, Tukun el Kaing lukel Saul in Luf se]

Sie Pre In Suk Kasru
1 Pakomutuk, O God, pakomutuk,
Tuh nga tuku nu yurum in moulla.
Ye lulin poum nga konauk misla
Nwe ke pacl se paka lun ma koluk uh wanginla.

2 Nga pang nu sin God, El Su Fulatlana,
Su ase mwe enenu luk nukewa.
3 El ac fah topukyu inkusrao me ac moliyula;
El ac fah kutangulosla su akkeokyeyu.
God El ac fah akkalemye nu sik lungse kawil ac oaru lal.

4 Mwet lokoalok elos rauniyula.
Elos oana lion su mongo mwet.
Wihselos oana osra in fakfuk ac sukan pisr;
Lohulos kosroh oana cutlass.

5 O God, akkalemye fulat lom yen engyeng uh,
Ac wolana lom fin faclu nufon.

6 Mwet lokoalok luk elos oakiya sie mwe kwasrip in sruokyu;
Fosrnga apinyula.
Elos pukanak sie luf inkanek luk,

57: Sifa 1 Sam 22:1; 24:3

Tusruktu elos sifacna putatyang nu loac.

7 Arulana pulaik insiuk, O God;
Nga fah on ac kaksakin kom!
8 Ngutalik, O ngunik!
Ngutalik, harp ac lyre nutik!
Nga ac fah okasak faht uh.
9 Nga fah sot kulo nu sum, O Leum, inmasrlon mutunfacl uh.
Nga fah kaksakin kom inmasrlon mwet uh.
10 Lungse kawil lom sun inkusrao,
Ac oaru lom sun pukunyeng uh.
11 O God, akkalemye fulat lom yen engyeng uh,
Ac wolana lom fin faclu nufon.

58

[Psalm lal David]

Sie Pre In Siyuk God Elan Kai Mwet Koluk

1 Kowos leum lun faclu, ya oasr pacl kowos oru nununku suwohs?
Ya kowos oru nununku lowos fal nu sin mwet nukewa?
2 Mo, kowos nunku na ke ma koluk kowos in oru,
Ac orekma sulallal fin acn uh.

3 Mwet koluk elos oru ma sufal in moul lalos nufon;
Elos nuna kikiap oe ke elos isusla ah.
4 Elos nwanala ke pwasin, oana wet uh;
Elos fonosya insraclos in sulohngkas oana wet cobra
5 Su tia lohng pusren on lun mwet akmunayalos,
Ku pusren pas lun mwet orek mwenmen.

6 O God, kotalik wihsen lion sulallal inge.
7 Finsrak tuh elos in wanginla oana kof ma sororla nwe wanginla;
Lela tuh elos in itungyuki oana mah su oan inkanek uh.
8 Lela elos in oana ful finmes uh ma ekla nu ke ma fulful ke ac misa;
Lela tuh elos in oana sie tulik fusr su isusla ke pacl sufal la ac misa ac tiana liye kalem uh.
9 Meet liki elos esmakla, in pakpukla elos oana mah pilasr;
Elos in srakna moul
A God Elan okulosla in kasrkusrak lal.
10 Mwet suwoswos elos ac fah engan ke elos liye lah kaiyuk mwet koluk uh;
Elos ac fah fahsr sasla in srahn mwet koluk.
11 Ouinge mwet elos fah fahk, “Mwet suwoswos elos eis lacnen orekma wo lalos;
Pwayena lah oasr God se nununku faclu.”

59

[Psalm lal David, Tukun Saul el Supwala Mwet in Tawi Lohm sel David tuh elos in Unilya]

Pre In Suk Molela

1 God luk, moliyula liki mwet lokoalok luk;
Langoeyula lukelos su tuyak lainyu!

59: Sifa 1 Sam 19:11

2 Moliyula liki mwet koluk inge;
Ac langoeyula liki mwet akmas!

3 Liye, elos soano in uniyuwi;
Mwet ingunyar elos fahsreni in lainyu.
Tia ke sripen oasr ma koluk ku ma sufal luk,
4 Oayapa tia ke kutena tafongla luk, LEUM GOD,
Pa pwanang elos kasrusr nu yen elos akola in lainyu we.

5 Tukakek, LEUM GOD Kulana, ac fahsru kasreyu;
God lun Israel, sifacna liye!
Tukakek ac kai mwet pegan inge;
Nik kom pakomuta mwet kutasrik inge!

6 Ke ekela elos ac foloko nu in siti uh
Ac forfor kou, oana kosro ngalngul uh.
7 Lohng pusren kas in akkoluk ac aksangeng lalos.
Lohulos oana cutlass inwalulos,
A elos nunku mu wangin mwet lohng pusraclos.

8 A kom, LEUM GOD, kom isrunulos;
Kom aksruksruke mwet pegan nukewa.
9 Nga lulalfongi ke ku lom;
Tuh kom nien wikla luk, O God.
10 God luk El lungse nga, ac El ac fah tuku nu yuruk;
El ac fah lela tuh nga in liye ke mwet lokoalok luk elos ac kutangyukla.
11 Nikmet onelosi, O God, tuh mwet srahk elos in tia mulkunulosla.
A kutangulosla ke ku lom, ac oru elos in fahsrelik.
Kom Leum lasr ac mwe loeyuk lasr.
12 Ma koluk oan fin ngoasrolos; kas lalos nukewa koluk;
Lela tuh elos in sruhu ke filang lalos!
Ke sripen elos selnga ac kikiap,
13 Kunauselosla in kasrkusrak lom;
Kunauselosla nufon!
Na mwet nukewa fah etu lah God El kol Israel,
Ac kolyuk lal uh ma pac nu fin faclu nufon.

14 Mwet lokoalok luk elos foloko ke ekela,
Elos wowo oana kosro ngalngul ke elos forfor in siti uh,
15 Oana kosro ngalngul ke elos forfor in suk mongo nalos
Ac kou elos fin tia konauk fal nu ke lungse lalos.

16 Tuh nga ac fah onkakin ku lom;
Lotutang nukewa nga ac fah srukak pusrek in on kaksakin lungse kawil lom,
Kom nien wikla luk,
Sie nien lango luk in pacl in ongoiya.
17 Nga fah kaksakin kom, mwet kasru luk.
God, su lungse nga,
El nien wikla luk.

60

[Psalm lal David, In Sie Mwe Luti, Ke El Mweuni Mwet Aramea Ac Joab El Folokla Ac Uniya Singoul Luo Tausin Mwet Edom Ke Infahlfal Sohl]

Sie Pre In Siyuk Ke Molela

1 Kom tuh siskutla, O God, ac kutangkutla;
Kom tuh mulat sesr, tusruktu inge sifilpa foloko nu yorosr.
2 Kom tuh oru faclu in rarrar, ac srasrelik;
Inge kom in fonosya acn ma srasrelik, tuh acn uh musalsalu.
3 Kom tuh arulana akkeokye mwet lom;
Kut fahsr tukulkul oana mwet sruhi.
4 Kom sensenkunulos su sangeng sum,
Tuh elos in ku in kaingla meet liki elos kunausyukla.
5 Molikutla ke ku lom, ac topuk pre lasr,
Tuh mwet su kom lungse fah ku in moliyukla.

6 Liki acn mutal sel, God El fahk,
"Ke sripen nga kutangla, nga fah kitalik acn Shechem
Ac oralik Infahlfal Sukkoth nu sin mwet luk.
7 Ma luk pa acn Gilead, oayapa acn Manasseh;
Acn Ephraim mwe loeyen sifuk,
Ac acn Judah pa scepter* luk.
8 A nga fah orekmakin acn Moab oana ahlu in winwin luk,
Ac nga fah sisang fahluk luk nu fin acn Edom
In akkalemye lah ma luk pa acn we.
Ya mwet Philistia elos nunku mu elos ac sasa fuk ke sripen elos kutangyula?"

9 O God, su ac usyula nu in siti se su kuhlusyukla ke pot ku?
Su ac fah pwenyula nu Edom?
10 Ya pwaye lah kom siskutla?
Ya kom ac tia wi mwet mweun lasr ke elos takla fahsr nu ke mweun?
11 Kasrekut lain mwet lokoalok lasr —
Kasru sin mwet uh wangin sripa.
12 Ke God El wi kut lac, kut ac fah kutangla;
El ac fah kutangla mwet lokoalok lasr.

61

[Psalm lal David]

Sie Pre Ke Molela

1 Lohng tung luk, O God;
Porongo pre luk!
2 Nga pang nu sum
Ke nga muta loesla liki acn sik ac nga fuhleak finsrak luk.

Usyu nu ke sie acn in molela,
3 Tuh kom nien wikla luk,
Ac mwet kasru ku luk in lain mwet lokoalok luk.

4 Lela nga in muta in lohm mutal sum in moul luk nufon;

60: Sifa 2 Sam 8:13; 1 Chr 18:12 * **60:7** ***scepter:*** liye ke Kalmen Kutu Kas.

Lela nga in konauk nien molela luk ye lulin poum.
5 Tuh kom lohng wulela luk, O God,
Ac kom ase nu sik mwe usru lun mwet su sunakin kom.

6 Akloesye moul lun tokosra;
Lela tuh elan moul paht!
7 Lela tuh elan leum ma pahtpat ye motom, O God;
Karinganul ke lungse kawil ac oaru lom.

8 Ke ma inge nga fah on ac kaksakin kom pacl e nukewa,
Oana ke nga oru mwe kisa luk nu sum len nukewa, fal nu ke wulela luk.

62

[Psalm lal David]

Lulalfongi Ke Karinginyuk Lun God

1 Nga muteng in tupan molela lun God nu sik;
El mukena nga lulalfongi.
2 Tuh El mukena eot ku luk ac mwe loango luk;
El tower fulat luk su moliyula,
Ac nga ac fah tiana kutangyukla.

3 Putaka kowos ac lain sie mwet
Su munas oana sie kalkal ma musalla?
4 Kowos lungsena tuh kowos in eisilya liki nien muta fulat lal;
Kowos engan in orek kikiap.
Kowos akinsewowoyal ke kas lowos,
A insiowos selngawel.

5 Nga lulalfongi God mukena;
Nga filiya finsrak luk in El.
6 Tuh El mukena eot ku luk ac mwe loango luk;
El tower fulat luk su moliyula,
Ac nga ac fah tiana kutangyukla.
7 Lango luk ac wolana luk oan inpoun God;
El mwe loeyuk kulana luk;
El nien wikla luk.

8 Mwet luk, kowos in lulalfongi God pacl e nukewa.
Fahkang mwe fosrnga lowos nukewa nu sel,
Tuh El nien molela lasr.

9 Mwet uh mulala oana mongin mwet se;
Kut ac fin fuhlelosi fin sie mwe paun, ac fah wangin toasriyalos;
Mwet fulat ac mwet pusisel elos kewa ma pilasr.
Elos mulala liki momong se na.
10 Nikmet lulalfongi ke moul in sulallal;
Nikmet finsrak in eis kutena ma ke pisrapasr;
Mwe kasrup lom finne yokyokelik,
Nikmet filiya lulalfongi lom kac.

11 Pus pacl nga lohng ke God El fahk
Lah ku nukewa ma lal,
12 Ac lungse lal uh lungse kawil.
O Leum, kom sifacna asang ma lacne nu sin mwet nukewa fal nu ke orekma lalos.

63

[Psalm lal David ke el Muta Yen Mwesis in Judea]

Kena Liye God

1 O God, kom God luk,
Ac nga kena apkuran nu sum.
Nga suk kom ke insiuk nufon;
Ngunik malukin kom
Oana sie acn paola ac pulamlamla ke sripen wangin kof we.
2 Lela tuh nga in liye kom in lohm mutal;
Lela nga in liye lupan ku ac wolana lom.
3 Tuh lungse kawil lom wo liki na moul lun mwet uh,
Ke ma inge nga fah kaksakin kom.
4 Nga fah sot kulo nu sum ke lusenna moul luk;
Ac nga ac fah sralak pouk in pre nu sum.
5 Ngunik ac fah kihp, oana sie mwet su mongo ke sie kufwa.
Ac nga ac fah onkakin on engan ac kaksak nu sum.

6 Ke nga oan fin mwe oan kiuk, nga esam kom;
Nga nunku keim ke fong fon,
7 Ke sripen kom mwe kasru luk in pacl nukewa.
Ye lulin poum, nga on ke engan.
8 Nga fungwot nu sum,
Ac kom karinginyu ke po ku lom.

9 Elos su suk in uniyuwi
Ac fah oatula nu infulan misa.
10 Elos ac fah misa ke mweun,
Ac kosro wolf ac fah kangla manolos.
11 Tokosra el ac fah engan
Mweyen God El sang kutangla nu sel.
Elos su oru wulela ke Inen God elos fah kaksakunul,
A oalin mwet kikiap fah kauli.

64

[Psalm lal David]

Sie Pre Ke Molela

1 O God, porongo pre luk, tuh nga muta in ongoiya!
Moliyula tuh nga sangeng sin mwet lokoalok luk!
2 Langoeyula liki pwapa lukma lun mwet sulallal,
Ac liki u lulap lun mwet koluk.
3 Elos teim lohulos oana cutlass,
Ac akoo in pisrik kas kutasrik lalos oana sukan pisr.
4 Elos sa na in fahkelik kaskas kikiap lalos;

62:12 Job 34:11; Jer 17:10; Mt 16:27; Rom 2:6; Fwack 2:23 **63:** Sifa 1 Sam 23:14

Elos kunausla mwet wo ke kaskas in akkoluk lalos.
5 Elos akkeye sie sin sie ke pwapa lukma lalos;
Elos pwapani lah elos ac filiya oya mwe kwasrip lalos,
Ac fahk, “Wangin mwet ac ku in liye.”
6 Elos oru pwapa koluk lalos ac fahk,
“Lemlem na wowo se pa kut orala inge!”
Nunak ac insien mwet uh ma lukma!

7 Tusruktu God El pisrki pisr natul nu kaclos
Ac elos kineta in pacl sa na.
8 El ac fah kunauselosla ke sripen kas lalos;
Mwet nukewa su liye ma inge elos fah usruk sifalos.
9 Elos nukewa ac fah sangeng;
Elos ac nunku yohk ke ma God El oru inge
Ac srumun ma El orala.
10 Mwet suwoswos nukewa elos ac fah enganak
Ke sripen ma LEUM GOD El oru.
Elos ac fah konauk moul misla in El;
Mwet wo nukewa elos ac fah kaksakunul.

65

[Psalm lal David]

Kaksak Ac Sang Kulo

1 O God, fal kut in kaksakin kom in Zion
Ac karingin wulela lasr nu sum,
2 Mweyen kom topuk pre.
Mwet in acn nukewa ac fah tuku nu yurum
3 Ke sripen ma koluk lalos.
Ma sutuu lasr uh kutangkutla,
Tusruktu kom nunak munas nu sesr kac.
4 Insewowo elos su kom sulela,
Su kom use in muta in acn mutal sum.
Kut ac fah insewowokin ma wo su oan in lohm sum,
Oayapa ke mwe insewowo in Tempul mutal lom.

5 Kom topuk kut ke kom ase kutangla nu sesr,
Ac kom oru pac ma wolana in molikutla.
Mwet fin faclu nufon,
Ac yen loeslana in meoa, elos wi pac lulalfongi in kom.
6 Kom oakiya eol uh ke ku lom,
Su mwe akkalemye ku lulap lom.
7 Kom akmisye ngirngir in meoa uh
Ac pusren noa uh;
Kom akmisye pac fohsak lulap lun mwet uh.
8 Faclu nufon fwefela in liye
Ma usrnguk su kom oru.
Orekma lom oru tuh mutanfahl nukewa
In sasa ke engan, liki acn kutulap na nwe roto.

9 Kom supwama af nu faclu in akkalemye lah kom karingin acn uh.
Kom akkasrupye fokin acn uh in isus fahko wo.
Kom nwakla infacl uh ke kof,

Ac kom sang tuh in oasr fokin acn uh.
Pa inge oreya sum:
10 Kom supwama af na matol nu in imae
Ac sroksrokunak infohk uh;
Kom akfisrasrye fohk uh ke af srisrik,
Ac oru tuh sacn srisrik in kapak.
11 Fuka kasrupiyen kosrani lulap su kom oru inge!
Acn nukewa kom som nu we, pukanten ma we.
12 Inimae nwanala ke un kosro;
Ac pe eol uh sessesla ke engan.
13 Inimae nwanala ke sheep;
Ac infahlfal uh sessesla ke wheat.
Ma inge nukewa on ac sasa ke engan.

66

Soko On In Kaksak Ac Sang Kulo

1 Kaksakin God ke pusren engan lulap, kowos mwet faclu nufon!
2 Onkakin Ine wolana lal,
Akfulatyal ke pusren kaksak wolana!
3 Kowos in fahk nu sin God, “Fuka lupan wolana lun ma kom oru!
Ku lom arulana yohk,
Oru mwet lokoalok lom elos sangeng ac putati ye motom.
4 Mwet nukewa fin faclu elos alu nu sum;
Elos on kaksakin kom,
Ac yuk on in kaksak nu ke Inem.”

5 Fahsru ac liye ma su God El orala,
Orekma wolana lal inmasrlon mwet uh.
6 El ekulla meoa nu ke facl pao.
Mwet matu lasr elos tuh fahsr sasla infacl uh ke nialos.
Kut arulana engan ingo ke sripen ma El oru uh.
7 El leum ma pahtpat ke ku lal,
Mutal ngeta liye mutunfacl uh.
Lela in wangin mwet tuyak lainul.
8 Kaksakin God lasr, kowos mutanfahl nukewa;
Lela in lohngyuk pusren kaksak lowos.
9 El karingin moul lasr
Ac tia lela kut in ikori.

10 O God, kom srike kut —
Oana ke silver ac liklikiyuki ke e,
Ouinge kom srike kut.
11 Kom lela tuh kut in putatyang nu in kwasrip
Ac filiya ma toasr finpisasr.
12 Kom lela tuh mwet lokoalok lasr in longkuti;
Kut fahsr sasla in e ac in sronot,
A inge kom sifil uskutme nu in sie acn misla.
13 Nga ac fah tuku nu in lohm sum wi mwe kisa firir;
Nga ac fah sot nu sum ma nga wulela kac.
14 Nga ac fah asot nu sum ma nga tuh fahk mu nga ac oru

66:6 Exo 14:21; Jos 3:14–17

Ke pacl nga tuh muta in ongoiya.
15 Nga ac fah sang sheep tuh in mwe kisa firir fin loang lom;
Nga ac fah kisakin cow mukul ac nani
Ac kulasr kac fah sowak nu lucng.

16 Fahsru ac lohng, kowos nukewa su sunakin God,
Ac nga ac fah fahk nu suwos ma El oru nu sik.
17 Nga pang in suk kasru sel,
Ac nga kaksakunul ke on.
18 Nga funu pilesru in fahkak ma koluk luk nu sel,
Leum El lukun tia lohngyu.
19 Tuh pwayena lah God El lohngyu;
El lohng pre luk.

20 Nga kaksakin God,
Mweyen El tia pilesru pre luk,
Ku sruokya lungse kawil lal likiyu.

67

Soko On In Sang Kulo

1 O God, pakomutasr a akinsewowoye kut;
Ngeta nu facsr ke kulang,
2 Tuh faclu nufon in akilen ma lungse lom;
Ac mutanfahl uh in etu ke molela lom.

3 Lela tuh mwet uh in kaksakin kom, O God;
Lela mwet nukewa in kaksakin kom!
4 Lela tuh mutanfahl uh in insewowo ac on ke engan
Tuh kom nununku mwet uh ke suwoswos
Ac kom kol mutunfacl uh nufon.

5 Lela tuh mwet uh in kaksakin kom, O God;
Lela mwet nukewa in kaksakin kom!

6 Faclu kosrani tari fahko la;
God, aok God lasr, El akinsewowoye kut.
7 God El akinsewowoye kut;
Lela mwet nukewa in an nukewa in akfulatyal.

68

[Psalm lal David]

Soko On In Kutangla Lun Israel

1 God El tuyak ac akfahsryelik mwet lokoalok lal.
Elos su srungal elos kutangyukla ac kaingelik.
2 Oana ke kulasr uh ukukla, ouinge God El luselosla.
Oapana ke wax uh kofelik ke e uh,
Ouinge mwet koluk elos wanginla ye mutun God.
3 A mwet suwoswos elos insewowo ac engan ye mutal;
Elos insewowo ac sasa ke engan.

4 On nu sin God, yuk on in kaksak nu sel;

Kowos srukak pusren on ac akfulatye El su kasrusr fin pukunyeng uh!
Inel pa LEUM GOD— kowos in engan ye mutal!

5 God, su muta in Tempul mutal sel,
El nunku ke tulik mukaimtal, ac El karinganang katinmas.
6 El sang acn in muta lun mwet mukaimtal,
Ac el kolla mwet kapir nu ke sukosok ac engan,
A elos su lainul fah muta ke acn na turangangla.

7 O God, ke kom tuh kol mwet lom,
Ac fahsr sasla yen mwesis,
8 Faclu kusrusrsrusr, ac af kahkla inkusrao me
Ke sripen tuku lun God lun Sinai,*
Su God lun Israel.
9 Kom oru tuh af matol in putat nu faclu
Ac aksroksrokyauk acn su munaslana.
10 Mwet lom elos orala acn in muta lalos ingo;
Ke pakoten lom, kom sang mwe kasru nu sin mwet sukasrup.

11 Leum El oru sap lal,
Ac mutan puspis elos usalik pweng se inge:
12 "Tokosra uh wi mwet mweun lalos elos kaingelik!"
Na mutan su mutana acn selos elos kitalik ma wap inge:
13 Luman wule uh ma afla ke silver,
Ac posohksok lalos saromrom ke gold nasnas.
(Efu ku kutu suwos muta in kalkal lun sheep uh ke len in mweun?)
14 Ke God Kulana El akfahsryelik tokosra uh Fineol Zalmon,
El oru tuh snow in putat we.

15 Fuka kuiyen Fineol Bashan,
Soko eol su pukanten tohktok fac!
16 Efu ku kowos ngetnget koluk liki tohktok fulat kowos muta we
Nu ke eol soko† su God El sulela tuh Elan muta we?
LEUM GOD El ac fah muta we ma pahtpat!

17 Ke tausin chariot fokoko natul,
Leum El tuku Sinai me nu in acn mutal sel.
18 El utyak nu yen fulat
Ac us mwet sruoh puspis welul;
El eis mwe sang sin mwet su lainul.
LEUM GOD El ac fah muta ingo.

19 Kaksakin Leum,
Su us ma toasr lasr len na len;
El pa God su molikutla.
20 God lasr, El God su molela;
El pa LEUM GOD, Leum lasr,
Su loangekut liki misa.

---

* **68:8** ***God lun Sinai:*** ke mwet Israel elos fahsr liki acn Egypt in som nu Canaan, God El fahkulak sifacna nu selos ke Fineol Sinai; liye Exo 19:16–25 **68:8** Exo 19:18 † **68:16** ***eol soko:*** liye Psa 2:6

21 Pwayena lah God El ac fah fukulya sifen mwet lokoalok lal,
Elos su suk na in mutana in ma koluk lalos.
22 Leum El fahk, “Nga ac fah folokonma mwet lokoalok lowos liki Bashan,
Nga fah folokunulosma liki acn loal meoa,
23 Tuh kowos fah fahsr in srah kaclos,
Ac kosro ngalngul nutuwos in lohi srah kaclos nwe kena elos muti.”

24 O God, mwet nukewa elos liye fahsr in kutangla lom,
Aok utyak lun God, Tokosra luk, nu in acn mutal sel.
25 Mwet on elos fahsr meet, ac mwet srital ke mwe on elos fahsr tok,
Ac mutan fusr elos fahsr infulwa ac srital ke tambourine natulos.
26 “Kaksakin God in walil lulap lun mwet lal.
Kaksakin LEUM GOD, kowos fwil natul Jacob!”
27 Benjamin, sruf se ma srik emeet, elan fahsr meet;
Toko, mwet kol lun Judah wi mwet lalos,
Na tufah mwet kol lun Zebulun ac Naphtali.

28 Akkalemye ku lom, O God;
Ku se su kom orekmakin kacsr
29 Liki Tempul lom in Jerusalem,
Yen tokosra uh elos use mwe lung nu sum we.
30 Kael Egypt, su oana kosro lemnak su muta inmasrlon loa uh;
Kai mutunfacl uh, su oana un cow mukul wi cow fusr,
Nwe ke na elos nukewa suwoli ac asot silver lalos nu sum.
Akfahsryeloselik su lungse orek mweun!
31 Mwet fulat aolyen facl Egypt fah tuku;
Ac mwet Ethiopia elos ac fah asroeak paolos in pre nu sin God.

32 On nu sin God, tokosrai lun faclu,
Onkin on in kaksak nu sin Leum,
33 Nu sel su kasrusr inkusrao —
Kusrao su oan oemeet me.
Porongo, el sala ke sie pusra ku.
34 Kowos fahkak ku lun God;
Tuh fulat lal oan fin Israel,
Ac ku lal oan inkusrao.
35 Arulana yohk mangoliyen God ke El ac illa liki acn mutal sel —
God lun Israel!
El sang ku wolana nu sin mwet lal.

Kaksakin God!

69

[Psalm lal David]

Pusren Pang In Suk Kasru

1 Moliyula, O God;
Tuh kof uh lapak sun inkwawuk.
2 Nga tili in acn furarrar na loal,
Ac wangin acn nga in tu fac.
Nga oasr in kof loallana,
Ac noa uh apkuran in utiyuwi.

3 Nga totola in tung;
Kapinsrulyuk paola.
Mutuk munasla
Ke nga tupan kasru lom.

4 Elos su srungayu ke wangin sripa
Elos pus liki na aunsifuk.
Mwet lokoalok luk fahk kas kikiap lainyu;
Elos arulana fokoko ac kena in uniyuwi.
Elos oru nga folokonang ma su nga tia pisrala.
5 O God, ma koluk luk tiana wikla liki kom,
Kom etu lupan nikin luk.
6 Nikmet lela tuh nga in akmwekinyalos su lulalfongi kom,
O LEUM GOD Kulana.
Nikmet lela in nga pa pwanang pilesreyuk elos su alu nu sum,
O God lun Israel.
7 Ke sripom nga akkolukyeyuk,
Ac mwekin apinyula.
8 Nga oana sie mwet tia eteyuk sin mwet lik,
Ac oana sie mwetsac in sou luk.

9 Moniyuk luk nu ke Tempul lom firirrir in nga oana sie e;
Ac kas in akkoluk lun mwet keim putati nu fuk.
10 Nga sifacna akpusiselyeyu ke lalo luk,
Ac mwet uh fahk kas in akkolukyeyu.
11 Nga nokomang nuknuk in asor
Ac elos isrunyu.
12 Elos sramsramkinyu inkanek uh,
Ac mwet sruhi elos kinala on keik.

13 A funu nga, LEUM GOD, nga ac pre nu sum;
Topukyu, O God, in pacl kom sulela,
Topukyu ke lungse yohk lom,
Ke sripen kom akpwayeye wulela lom in molela.
14 Moliyula tuh nga in tia tili yen furarrar,
Langoeyula liki mwet lokoalok luk,
Ac liki inkof loal.
15 Tia lela sronot in afinyula,
Nikmet lela nga in walomla yen loal
Ku tili nu in kulyuk.
16 Topukyu, O LEUM GOD, ke wolana lun lungse kawil lom;
Ke pakoten lom, kom in forma nu sik.
17 Nikmet okanla motom liki mwet kulansap lom,
Nga muta in ongoiya lulap — topukyu inge!
18 Kaluku nu yuruk ac moliyula.
Moliyula liki mwet lokoalok luk.

19 Kom etu lupan kas koluk lun mwet uh keik,
Ac lupan akmwekin ac aklusrongten orek nu sik.
Kom liye mwet lokoalok luk nukewa.

69:4 Psa 35:19; Jn 15:25 **69:9** Jn 2:17; Rom 15:3

20 Kas in akkoluk lalos kunausla insiuk,
Ac nga muta in ongoiya.
Nga finsrak mu ac oasr pakomuta nu sik, tuh pa wangin,
Nga nunku mu ac oasr mwet tuku akwoyeyu, a wangin.
21 Ke nga masrinsral, elos se pwasin,
Ac ke nga malu, elos se vinegar nimuk.

22 Lela tepu lalos in ekla mwe kwasrip nu selos;
Lela kufwa mutal lalos in mwe lusla nu selos.
23 Oru tuh mutalos in kunla,
Ac oru tuh fintokolos in munas pacl e nukewa.
24 Okoaung mulat lom nu faclos;
Ac lela kasrkusrak lom in ukwalos ac sruokolosi.
25 Lela iwen aktuktuk lalos in pisala,
Ac in wangin mwet moul lula in lohm nuknuk selos.
26 Elos kalyaelos su kom kai,
Ac elos kaskas ke keok lun mwet su kom kanteya.
27 Kom in simusla ma koluk lalos nukewa,
Ac tia lela elos in wi eis molela sum.
28 Lela tuh inelos in iyukla liki book in moul,
Ac lela elos in tia wi sikyak inmasrlon mwet suwoswos lom.

29 A nga muta in keok ac ongoiya,
Srukyuyak, O God, ac moliyula!

30 Nga ac fah kaksakin God ke soko on;
Nga ac fah akkalemye fulat lal ke nga sang kulo nu sel.
31 Ma inge mwe akinsewowoye LEUM GOD, yohk liki in kisakin cow,
Aok, yohk liki kisakin cow mukul ma matula ac oasr koac kac.
32 Ke mwet su muta in ongoiya elos ac liye ma inge, elos ac engan;
Ac fah mwe akkeye insien mwet su alu nu sin God.
33 LEUM GOD El porongalos su muta in enenu
Ac El tia mulkunulosla su muta in presin.

34 Kaksakin God, kusrao ac faclu,
Meoa ac ma nukewa loac.
35 Tuh God El fah molela Jerusalem
Ac sifil musaeak siti in Judah.
Mwet lun God elos ac fah muta we, ac acn we ac fah ma lalos.
36 Tuh fwilin tulik nutin mwet kulansap lal fah usrui acn inge,
Ac elos su lungse El, fah muta we.

70

[Psalm lal David, Soko On in Asor]

Sie Pre In Suk Kasru
(Psalm 40:13–17)
1 Moliyula, O God!
LEUM GOD, kasreyu inge!
2 Lela tuh elos su srike in uniyuwi

69:21 Mt 27:48; Mk 15:36; Lk 23:26; Jn 19:28–29 **69:22** 69:22–23; Rom 11:9–10 **69:25** Orek 1:20 **69:28** Exo 32:32; Fwack 3:5; 13:8; 17:8

In fohsak ac kutangyukla.
Lela tuh elos su pwarkin keok luk
In folokinyukla ac aklusrongtenyeyuk.
3 Lela tuh elos su isrunyu,
In mwekinla ke kutangyukla elos.

4 Lela tuh elos nukewa su suk kom,
Elos in engan ac insewowo.
Lela elos nukewa su sang kulo ke molela lom
In fahk pacl e nukewa, “God El fulatlana!”

5 Nga munas ac sukasrup;
Aksaye nu yuruk, O God!
Kom kasreyu ac moliyula.
O LEUM GOD, aksaye in kasreyu!

71

Pre Lun Sie Mwet Matu
1 LEUM GOD, nga tuku in wikla yurum;
Nikmet lela in kutangyukla nga.
2 Ke suwoswos lom, kom in kasreyu ac loangeyu.
Porongeyu ac moliyula.
3 Kom fah eot in molela luk,
Ac nien wikla ku luk in langoeyu,
Tuh kom eot ku ac nien muta ku luk.

4 O God luk, moliyula liki poun mwet koluk,
Liki ku lun mwet sesuwos ac mwet sulallal.
5 LEUM GOD Kulana, nga filiya finsrak luk in kom;
Nga nuna lulalfongi kom oe ke pacl nga srakna tulik.
6 Nga nuna lulalfongi kom in moul luk nufon.
Kom karinginyu na oe ke nga isusla ah me.
Nga ac fah kaksakin kom pacl e nukewa.

7 Moul luk sie mwe srikasrak nu sin mwet pus,
Mweyen kom mwet kasru ku luk.
8 Ke len nufon nga kaksakin kom
Ac fahkak wolana lom.
9 Nikmet sisyula inge ke nga matuoh;
Ac nikmet ngetla likiyu inge ke nga munasla.
10 Mwet lokoalok luk lungse in uniyuwi,
Elos kaskas keik ac pwapa in lainyu.
11 Elos fahk, “God El sisella tari.
Kut som sruokilya,
Tuh wangin mwet ac molella.”

12 O God, nikmet muta loesla likiyu,
God luk, aksaye kasreyu.
13 Lela tuh elos su lainyu
In kutangyukla ac kunausyukla.
Lela tuh elos su suk in akkolukyeyu

In akmwekinyeyuk ac akkolukyeyuk.
14 Nga ac fah filiya finsrak luk in kom pacl e nukewa;
Nga fah kalwenina in akyokye pusren kaksak luk nu sum.
15 Nga ac fah fahkak wolana lom —
Ke lusenna len uh nga fah sramsram ke molela lom,
Finne yohk liki na ma nga ku in kalem kac.
16 Nga ac fah fahsr ke ku lun LEUM GOD,
Nga fah fahkak wolana lom, tuh kom mukena wo.

17 God, kom lutiyu ke nga tulik me,
Ac nga srakna fahkak orekma wolana lom.
18 Inge ke nga matuoh ac fiaya,
O God, nik kom fahsr likiyu.
Wiyu ke nga fahkak ku lulap lom
Nu sin fwil nukewa su ac fah tuku.

19 Suwoswos lom, O God, sowak ac sun kusrao,
Tuh kom oru ma usrnguk;
Wangin sie oana kom.
20 Kom tuh supwama mwe ongoiya ac mwe keok nu fuk,
Tusruktu kom ac fah sifil folokonma ku luk.
Kom ac fah sruokyuwi liki inkulyuk uh.
21 Kom ac fah oru tuh nga in fulat liki meet,
Ac kom fah sifil akwoyeyu.
22 Pwaye nga ac fah kaksakin kom ke pusren harp;
Nga ac fah kaksakin oaru lom, God luk.
Nga fah sritalkin harp nutik in on nu sum,
Kom su Mutallana lun Israel.
23 Nga ac fah wowoyak ke engan ke nga srital nu sum;
Ke moul luk nufon nga ac fah on,
Mweyen kom moliyula.
24 Nga ac fah kaskas ke suwoswos lom ke lusen len nufon,
Mweyen elos su srike in akkolukyeyu
Elos kutangyukla ac aklusrongtenyeyukla.

72

[Psalm lal Solomon]

Sie Pre Ke Tokosra
1 O God, luti nu sin tokosra tuh elan nununku ke suwohs lom.
Sang nu sel suwoswos lom
2 Tuh el fah kol mwet lom ke nununku suwohs,
Ac kasru mwet akkeokyeyuk ke suwoswos.
3 Lela tuh acn uh in engankin kapkapak,
Ac in pulakin suwoswos.
4 Lela tuh tokosra in oru nununku suwohs nu sin mwet sukasrup;
Lela elan kasru mwet enenu
Ac kutangulosla su akkeokyalos.
5 Lela tuh mwet lom in alu nu sum ke lusenna pacl faht uh tolak,
Ac ke lusenna pacl malem uh ase kalem la, in fwil nukewa fahsru.

6 Lela tuh tokosra elan oana af nu fin acn uh,

Oana aunyaf ma aksroksrokye ima uh.
7 Lela tuh moul suwoswos in kapkapak ke pacl el tokosra,
Ac mwe akinsewowo sin God me in yokyokelik ke lusenna pacl malem uh kalem.
8 Tokosrai lal ac fah sasla liki sie meoa nu ke sie pac meoa,
Ac liki Infacl Euphrates nu ke saflaiyen faclu.
9 Mwet su muta yen mwesis uh fah tuku ac epasr nu sel,
Ac mwet lokoalok lal elos fah faksufi ye mutal.
10 Tokosra Spain,* oayapa tokosra ke tuka srisrik we, elos fah sang mwe sang lalos nu sel;
Tokosra lun acn Sheba† ac acn Seba‡ elos fah wi pac use mwe lung lalos.
11 Tokosra nukewa ac fah epasr nu sel,
Ac mutunfacl nukewa fah kulansap nu sel.

12 El molela mwet sukasrup su pang nu sel,
Ac oayapa elos su enenu ac pilesreyuk.
13 El pakomutalos su munas ac sukasrup,
El molela moul lalos su enenu.
14 El molelosla liki inpoun mwet su akkeokyalos ac su oru ma sulallal nu selos;
Moul lalos saok sel.

15 Lela in loes moul lun tokosra!
Lela tuh gold lun Sheba in itukyang nu sel,
Ac mwet uh in pre kacl pacl e nukewa;
Lela tuh mwe insewowo lun God in oan facl pacl e nukewa.
16 Finsrak tuh in pukanten wheat fin acn uh;
Ac inging uh in afla ke fokinsak,
Oana ma kapak fin inging Lebanon.
Lela tuh siti nukewa in nwanala ke mwet
Oana mah in ima uh.
17 Lela tuh inen tokosra in tiana mulkinyukla,
Ac pwengpeng lal in oan paht oana faht uh.
Lela tuh mutanfahl nukewa in siyuk tuh God Elan akinsewowoyalos
Oana ke El akinsewowoyal tokosra.

18 Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel!
Tuh El mukena ku in oru ma wolana inge.
19 Kaksakin Ine wolana lal ma pahtpat!
Lela tuh wolana lal in nwakla faclu nufon.

Amen! Amen!

20 Pa inge saflaiyen pre lal David, wen natul Jesse.

BUK AKTOLU

73

(Psalm 73—89)
[Psalm lal Asaph]

72:8 Zec 9:10 * **72:10** ***Spain:*** acn Spain pangpang Tarshish meet. † **72:10** ***Sheba:*** acn se inge oasr Arabia, in acn eir. ‡ **72:10** ***Seba:*** acn se inge oan sisken Meoa Srusra laco.

Nununku Suwohs Lun God

1 Pwaye God El kulang nu sin Israel,
Aok, nu selos su nasnas insialos.
2 Tusruktu apkuran nga in fuhleak,
Ac lulalfongi luk apkuran in wanginla.
3 Ke nga liye wo ouiya nu sin mwet koluk,
Nga srangesroayak kaclos.

4 Elos tia pula ngal,
Manolos ku na ac fokoko.
5 Elos tiana keok oana kutu mwet uh,
Ac elos tia wi pulakin mwe lokoalok su sun mwet saya.
6 Arulana kalem filang lalos oana soko ah in walwal,
Ac sulallal lalos oana nuknuk elos nukum.
7 Insialos sessesla ke nunak koluk,
Ac nunkalos kafofo ke sukyen pwapa sulallal.
8 Elos isrun mwet ngia, ac kaskas ke ma koluk,
Elos inse fulat ac elos pwapa in akkeokye mwet saya.
9 Elos kaskas koluk ke God inkusrao,
Ac sap keke nu sin mwet fin faclu ke inse fulat lalos.
10 Oru, finne mwet lun God, elos forang pac nu selos,
Ac lulalfongi ma nukewa elos fahk.
11 Elos fahk, “God El tia ku in etu;
El su Fulatlana tia ku in konauk!”
12 Pa inge ouiyen mwet koluk uh.
Pus ma lalos, ac pacl nukewa fisrasrna elos in sifilpa konauk kutu.

13 Mea pwaye lah wanginna sripa ke nga srike in moul nasnas
Ac tia oru kutena ma koluk?
14 O God, kom akkeokyeyu len nufon;
Ke lotutang nukewa kom kaiyu.

15 Nga fin fahk kain kas inge,
Na ma nga oru uh ac oana ngan tia sie sin mwet lom.
16 Nga srike in nunku ke ouiya se inge
Tuh arulana upa nga in kalem kac,
17 Nwe ke nga som nu in lohm mutal sin God.
Toko nga fah kalem kac lah mea ac sikyak nu sin mwet koluk uh.

18 Kom ac fah fuhlelosi in acn musresre,
Ac oru tuh elos in putatyang nu in ongoiya lulap.
19 Elos sa na in kunausyukla,
Ac saflaiyalos elos ac misa ke misa na koluk.
20 Elos oana sie mweme su wanginla ke lotutang.
Ke kom tukakek, O Leum, na elos wanginla.

21 Ke nunak luk uh upa
Ac insiuk keok,
22 Nga lalfonla oana soko kosro,
Ac nga tia ku in kalem ke nunak lom.
23 Tusruktu, nga apkuran nu yurum pacl e nukewa;
Ac kom sruokya pouk.

24 Kom kolyu ke oakwuk lom,
Ac tok kom fah eisyu nu yurum ke sunak.
25 Mea pac nga fah enenu inkusrao sayom?
Ac ke kom oasr yuruk, mea pac nga enenu fin faclu?
26 Sahp nunak luk, ac monuk, ac munasla,
Tusruktu God El ku luk;
El mukefanna pa nga enenu.
27 Pwayena lah elos su siskomla elos ac fah tuhlac;
Kom fah kunauselosla su tia pwaye nu sum.
28 A funu nga, fuka woiya ke nga apkuran nu sin God,
In konauk molela yurin LEUM GOD Fulat,
Ac in fahkak ma nukewa El oru!

74

[Psalm lal Asaph]

Sie Pre In Molela Mutunfacl

1 O God, efu kom ku siskutla ouinge?
Ya kom ac mulat sin mwet lom nwe tok?
2 Esam mwet lom su kom sulela in pacl loeloes somla tuh elos in mwet lom,
Su kom folokonma liki sruoh tuh elos in sruf lom.
Esam Fineol Zion, su nien muta lom meet.
3 Fanyak ac liye acn musalla inge.
Mwet lokoalok lasr elos kunausla ma nukewa in Tempul uh.

4 Mwet lokoalok lom elos wowoyak ke kutangla lalos;
In lohm mutal sum elos tulokunak flag in akilen kutangla lalos.
5 Elos oana mwet pakpuk sak
Su paki sak ke tula lalos.
6 Elos lipikya sak nukewa lac lohm uh
Ke tula ac hammer lulap natulos.
7 Elos kunausya acn mutal sum ac esukak ke e,
Ac elos akfohkfokye acn mwet uh alu nu sum we.
8 Elos arulana ke kunausla mwet lom,
Ac elos esukak acn mutal nukewa in acn sesr.

9 Mwe akul mutal nukewa wanginla;
Wangin pac mwet palu lula,
Ac wangin mwet etu lah ma inge ac safla ngac.
10 O God, mwet lokoalok lasr inge ac isrun kom nwe ngac?
Ya elos ac akkolukye Inem ma pahtpat?
11 Efu kom ku srunga kasrekut?
Efu kom ku srakla poum nu tukum?

12 Kom tuh tokosra lasr omeet me, O God.
Kom molikutla ke pacl na pus.
13 Ke ku lulap lom, kom tuh sraclik meoa uh
Ac kom fukulya sifen ma sulallal inkof uh.
14 Kom fukulya insifen kosro lulap Leviathan*

74:13 Exo 14:21 * **74:14** ***Leviathan:*** liye ke Kalmen Kutu Kas.

Ac sang manol tuh in mwe mongo nun kosro yen mwesis uh.
15 Kom orala infacl srisrik ac unon in kof uh in soror,
Kom akpaoyela infacl lulap.
16 Kom orala len ac fong,
Kom oakiya faht ac malem in acn selos.
17 Kom oakiya masrol lun acn uh,
Ac kom oru tuh in oasr pacl fol ac pacl mihsrisr.

18 Tusruktu, esam, O LEUM GOD, lah mwet lokoalok lom elos isrun kom;
Elos srungakom ac wangin god lalos.
19 Nikmet fuhlela mwet munas lom nu inpoun mwet lokoalok lalos,
Nikmet mulkunla mwet lom su akkeokyeyuk!
20 Esam wulela su kom tuh orala yorosr.
Oasr lokoalok orek in acn lohsr nukewa fin faclu.
21 Nikmet lela mwet sefunmwet in akmwekinyeyuk,
Lela tuh mwet sukasrup ac mwet enenu in kaksakin kom.

22 Tuyak, O God, ac aketeya oakwuk lom,
Esam lah mwet tia etu God elos aksruksrukye kom ke len nufon.
23 Nikmet mulkunla pusren kasrkusrak lun mwet lokoalok lom,
Pusren wowon lun mwet lokoalok lom su tiana tui.

75

[Psalm lal Asaph]

God, El Su Nununku
1 Kut sot kulo nu sum, O God, kut sot kulo nu sum!
Kut fahkak lupan ku lulap lom
Ac srumun orekma sakirik lom.

2 God El fahk, “Nga oakiya tari pacl in nununku,
Ac nga ac fah nununku ke suwoswos.
3 Ma moul nukewa finne rarrar,
Ac faclu kusrusryak,
Nga ac fah oru tuh pwelung lun faclu in okak na.
4 Nga fahk nu sin mwet filang elos in tia sifacna yukunulos,
5 Ac nu sin mwet koluk elos in tia tungak.”

6 Nununku ac fah tia tuku kutulap me, ku roto me,
Ac tia tuku epang me, ku eir me;
7 Tuh God pa ac sang nununku.
El ac fah kalyei kutu selos, ac aksukosokye kutu.
8 Oasr sie cup inpoun LEUM GOD,
Su nwanala ke wain kulana lun kasrkusrak lal.
El okoala, ac mwet koluk nukewa elos nim;
Elos numla nwe ke na lisr.

9 Tusruk nga ac fah tiana tui in sramsramkin God lal Jacob,
Ac yuk on in kaksak nu sel.
10 El ac fah kunausla ku lun mwet koluk,

74:14 Job 41:1; Psa 104:26; Isa 27:1

A ku lun mwet suwoswos fah yokyokelik.

76

[Psalm lal Asaph]

God, El Su Kutangla

1 God El eteyuk in Judah,
Inel akfulatyeyuk in Israel.
2 Lohm sel oasr in Jerusalem,
Ac El muta Fineol Zion.
3 Ingo El kotalik sukan pisr nutin mwet lokoalok,
Oayapa mwe loang ac cutlass natulos, aok, mwe mweun nukewa natulos.

4 Fuka lupan wolana lom, O God,
Fuka akfulatyeyom ke kom foloko liki eol uh
Yen kom kutangla mwet lokoalok lom we.
5 Ma nukewa lun mwet mweun pulaik lalos itukla lukelos,
Ac inge elos topelik misa, oana mwet motul;
Wanginla sripen ku ac pah in mweun lalos.
6 Ke kom aksangengyalos, O God lal Jacob,
Horse uh ac elos su muta fac elos nikanulosla ac misa.

7 A kom, LEUM GOD, mwet nukewa sangeng sum.
Wangin sie ku in tu ye motom
In pacl kom kasrkusrak.
8 Kom oru nununku lom in kalem inkusrao me,
Ac faclu sangeng kac ac mihslana
9 Ke kom tuyak in oru nununku lom
In molelosla nukewa su akkeokyeyuk fin faclu.

10 Kasrkusrak lun mwet uh oru tuh in yokelik kaksak nu sum.
Elos su painmoulla tukun mweun, elos ac fah wi alu nu sum ke len fulat lom.

11 Sang nu sin LEUM GOD lom ma kom wulela nu sel.
Use mwe sang nu sel, kowos mutunfacl nukewa su apkuran.
Tuh God El oru mwet nukewa in sangeng sel —
12 El akpusiselye fisrak,
Ac aksangengye tokosra pwengpeng.

77

[Psalm lal Asaph]

Kas In Akwoye Ke Pacl In Ongoiya

1 Nga wowoyak tung nu sin God,
Nga tung ke pusra lulap ac El porongeyu.
2 In pacl in ongoiya, nga pre nu sin Leum,
Ke fong nufon nga sralak pouk in pre,
Tusruktu nga tia ku in konauk misla.
3 Ke nga esamak God, nga oela,
Ac ke nga nunku yohk kacl, insiuk munasla.

4 El oru tuh ngan ngetnget ke fong fon.
Yokna mwe tukulkul in nunak luk, ac nga tia etu lah mea nga ac fahk.
5 Nga nunku ke len pus somla,
Ac esamak yac puspis in pacl oemeet ah.
6 Nga ngetnget ke fong nufon ke sripen nunak luk.
Nga nunak, ac pa inge ma nga siyuk sik sifacna:
7 "Ya Leum El ac siskutlana?
Ya El ac fah tiana sifil insewowo sesr?
8 Ya El tila lungse kut?
Ya El ac tiana akpwayeye wuleang lal nu sesr?
9 Ya God El mulkunla in pakoten?
Ya kasrkusrak eisla acn sin pakoten?"
10 Na nga fahk, "Ma se nga nunku yohk emeet uh pa inge:
Lah ku lun God uh in wanginla."

11 Nga ac fah esam na orekma yohk lom, O LEUM GOD,
Nga ac fah esamak orekma sakirik lom in pacl meet ah.
12 Nga ac fah nunku ke ma nukewa kom tuh oru,
Ac nga fah nunku yohk ke orekma ku lom.

13 O God, ma nukewa kom oru, mutal.
Wangin pac sie god oana kom.
14 Kom pa God se su orek mwenmen.
Kom akkalemye ku lom inmasrlon mutunfacl uh.
15 Ke ku lom kom molela mwet lom,
Fwil natul Jacob ac natul Joseph.

16 Ke kof uh liye kom, O God, elos sangeng,
Ac acn loal in meoa uh rarrar.
17 Pukunyeng uh okoala af,
Pulahl kas yen engyeng uh,
Ac sarom sarmelik nu yen nukewa.
18 Pusren pulahl lulap lom ngirla,
Ac kalmen sarom sarmelik fin faclu,
Ac faclu rarrar ac kusrusrsrusr.
19 Kom fahsr sasla in noa uh
Ac tupalla kof loal meoa,
A falkom tiana ku in liyeyuk.
20 Ke kolyuk lun Moses ac Aaron,
Kom kolla mwet lom oana sie shepherd.

78

[Psalm lal Asaph]

God Ac Mwet Lal
1 Mwet luk, porongo mwe luti luk,
Ac lohang nu ke ma nga fahk.
2 Nga ac orekmakin kas lalmwetmet
In aketeya ma lukma in pacl somla,
3 Ke ma su kut lohng ac etu,

78:2 Mt 13:35

Su mwet matu lasr elos srumun nu sesr.
4 Kut ac fah tia okanla ma inge liki tulik natusr;
Kut ac fah fahkak nu sin fwil tok uh
Ke ku lun LEUM GOD ac orekma yohk lal
Ac ma wolana su El oru.

5 El sang ma sap nu sin mwet Israel
Ac ma sap ku nu sin fwil natul Jacob.
El sapkin nu sin mwet matu lasr
Tuh elos in luti ma sap lal nu sin tulik natulos.
6 Tuh fwil se tok uh in etu ke ma inge
Ac elos in tafwela pac nu sin tulik natulos.
7 Fin ouinge, elos fah oayapa filiya lulalfongi lalos in God
Ac tia mulkunla orekma lal,
A elos fah akos ma sap lal pacl e nukewa.
8 Elos ac fah tia oana mwet matu lalos meet ah,
Su seakos ac likkeke,
Ac lulalfongi lalos tiana ku,
Ac elos tia nunak pwaye nu sin God.

9 Mwet Ephraim elos tuh us pisr ac sukan pisr natulos
A elos kaingla in len in mweun.
10 Elos tia liyaung wuleang lalos nu sin God,
Ac elos srangesr akos ma sap lal.
11 Elos mulkunla orekma lal,
Oayapa mwenmen su El oru ye mutalos.
12 God El oru ma usrnguk ye mutun mwet matu lalos
In acn Zoan in facl Egypt.
13 God El oralik meoa ac lela tuh elos in fahsr sasla;
El oru tuh kof uh in tuyak oana eol.
14 Ke len uh El kololos ke sie pukunyeng,
Ac ke fong uh ke kalem ke e.
15 El foklalik eot uh yen mwesis
Ac sang kof nimalos liki acn loal.
16 El oru tuh soko infacl srisrik in tuku ke eot uh me,
Ac orala tuh kof uh soror oana soko infacl.

17 Tusruktu, elos srakna orekma koluk lain God,
Ac elos lain El Su Fulatlana yen mwesis.
18 Elos ke pacna srike God
Ke elos sapkin tuh Elan kitalos ke mwe mongo elos lungse.
19 Elos kaskas lain God ac fahk,
“Ya God El ku in ase mwe mongo in acn mwesis uh?
20 Pwaye lah El puokya eot uh
Ac kof uh kahkma.
Na fuka, El ku pac in ase bread nasr
Ac kite mwet lal ke ikwa?”

21 Ke ma inge LEUM GOD El kasrkusrak ke El lohng kas lalos.
El akkeokye mwet lal ke e,

78:12 Exo 7:8—12:32 **78:13** Exo 14:21–22 **78:14** Exo 13:21–22 **78:15** 78:15–16; Exo 17:1–7; Oek 20:2–13 **78:18** 78:18–31; Exo 16:2–15; Oek 11:4–23, 31–35

Ac kasrkusrak lal kaclos yokelik,
22 Mweyen wangin lulalfongi lalos in El,
Ac elos tia lulalfongi lah El ac ku in molelosla.
23 Na God El kaskas nu yen engyeng uh
Ac sapkin tuh srungul we in ikakelik;
24 El sang wheat inkusrao me
Ke El supwama manna nalos.
25 Ouinge, mwet uh mongo ke mwe mongo nun lipufan,
Ac God El supwama fal nu ke enenu lalos.
26 El oayapa oru tuh eng kutulap in tuhyak,
Ac ke ku lal El purakak eng eir me.
27 Na El supweya won nu sin mwet lal,
Pus oana puk weacn uh.
28 Won inge putati infulwen na nien aktuktuk lalos,
Ac raunela lohm nuknuk selos.
29 Ouinge mwet uh mongo ac arulana kihp,
Tuh God El sang nu selos fal nu ke enenu lalos.
30 Tusruktu, elos soenna muti ke kena lalos,
Ac elos srakna mongo
31 Ke God El kasrkusrak selos
Ac uniya mukul su fokoko emeet lalos;
Aok, mukul fusr su wo emeet sin mwet Israel.

32 Ne ouinge elos srakna oru ma koluk
God El finne orek mwenmen nu selos, ac elos srakna tia lulalfongel.
33 Ke ma inge God El aksafye len lalos oana lusen mong se;
In kitin pacl na El arulana kunausla moul lalos.
34 Pacl nukewa ma God El ac onela kutu selos
Na mwet lula uh ac forla nu sel,
Elos ac auliyak ac pre ke kuiyalos nufon.
35 Elos esamak lah God El nien molela lalos,
Ac El Su Kulana El tuku kasrelos.
36 Tusruktu kas nukewa lalos kikiap —
Tiana pwaye ma elos fahk.
37 Elos tia nunak pwaye nu sel;
Elos tia inse pwaye nu ke wuleang lalos nu sel.

38 Tusruktu, God El pakomuta mwet lal.
El nunak munas ke ma koluk lalos
Ac tia kunauselosla.
Pacl pus El sruokya mulat lal lukelos,
Ac kutongya kasrkusrak lal.
39 El esam lah mwet inge elos mwet moul in ikwa,
Moul lalos oana eng uh ke ac tuhwot ac tia folok.
40 Pus na pacl elos aktoasrye God yen mwesis,
Oayapa pus na pacl elos aksupwaryal.
41 Pus na pacl elos srike God
Ac akkeokye insien God Mutal lun Israel.
42 Elos mulkunla ku lulap lal
Ac len se El tuh molelosla liki mwet lokoalok lalos,

78:24 Jn 6:31 **78:37** Orek 8:21

43 Ac orala ma ku ac usrnguk
In acn Zoan in facl Egypt.
44 El ekulla infacl we nu ke srah
Na wangin kof mwet Egypt in nim.
45 El supwala un loang nu inmasrlolos, mwe akkeokyalos,
Ac frog in kunausla acn selos.
46 El supwala locust in kangla fokinsak sunalos
Ac in kunausla ima lalos.
47 El kunausla ima grape lalos ke af yohk kosra,*
Ac kunausla sak fig ke aunfong oyohu.
48 El uniya cow natulos ke af yohk kosra,
Ac un kosro natulos ke sarom.
49 El srunglulos
Ke kasrkusrak ac mulat lal,
Oana sie un lipufan su tuku in use misa.
50 El tia sruokya mulat lal
Ku molela moul lalos,
A El onelos ke mwe akkeok.
51 El uniya wounse nukewa
In sou nukewa lun mwet Egypt.

52 Na El kolla mwet lal oana sie shepherd,
Ac pwanulos sasla yen mwesis.
53 El kololos in misla ac elos tia sangeng,
A meoa tuku ac afunla mwet lokoalok lalos.
54 El kololos nu ke acn mutal sel,
Nu ke eol we su El sifacna eisla.
55 El lusak mwet in facl sac ke mwet lal elos utyak
Ac El kitalik acn selos nu sin sruf lun Israel,
Ac sang lohm sin mwet we nu sin mwet lal.

56 Tusruktu, elos tuyak lain God Kulana,
Ac kena sifilpa srikal.
Elos tia akos ma sap lal,
57 A elos forla liki God ac tia pwaye nunak lalos nu sel, oapana mwet matu lalos meet ah;
Elos sesuwos oana soko sukan pisr kururu.
58 Elos arulana akkasrkusrakye God ke nien alu lalos
Ac ke ma sruloala lalos.
59 God El arulana mulat ke El liye ma inge,
Ac El sisla na pwaye mwet Israel.
60 God El som liki lohm nuknuk sel in Shiloh,†
Lohm se su El muta loac inmasrlosr.
61 El lela tuh mwet lokoalok lasr in sruokya Tuptup in Wuleang,
Su akilenyen ku ac wolana lal.
62 El arulana toasr sin mwet lal
Ac El lela tuh elos in anwuki sin mwet lokoalok lalos.

78:44 Exo 7:17–21 **78:45** Exo 8:20–24; Exo 8:1–6 **78:46** Exo 10:12–15 * **78:47** ***af yohk kosra:*** liye ke Kalmen Kutu Kas. **78:47** 78:47–48; Exo 9:22–25 **78:51** Exo 12:29 **78:52** Exo 13:17–22 **78:53** Exo 14:26–28 **78:54** Exo 15:17; Jos 3:14–17 **78:55** Jos 11:16–23 **78:56** Mwet Nun 2:11–15 † **78:60** ***Shiloh:*** ke pacl meet liki David el tokosra lun Israel, pa inge acn mwet Israel elos alu nu sin God we. **78:60** Jos 18:1; Jer 7:12–14; 26:6 **78:61** 1 Sam 4:4–22

63 Mukul fusr elos misa ke mweun,
Ac mutan fusr uh wangin mwet elos in payuk se.
64 Mwet tol elos anwuki,
Na tia lela tuh katinmas kialos in eoksra.

65 Na Leum El sifil ngutalik oana mwet se su motul ngutalik —
El oana sie mukul fokoko su pirikyukyak ke sripen wain.
66 Na El ukwauk mwet lokoalok ac kutangulosla,
Pwanang elos mwekinla nwe tok.
67 Tusruk El sisla sruf lal Joseph,
Ac El tia sulela sruf lal Ephraim.
68 A El sulela sruf lal Judah,
Oayapa Eol Zion, su El arulana lungse.
69 El musaela Tempul lal ingo,
In oana lohm sel inkusrao.
El oru in okak ac ku, oana faclu,
Su oakwuki nwe tok.

70 God El sulella David, mwet kulansap lal,
Su El usalu liki inima,
71 Acn el muta liyaung sheep we,
Ac El oru tuh elan tokosra fin Israel —
Elan oana sie mwet shepherd lun mwet lun God.
72 Ouinge David el liyalosyang ke inse pwaye
Ac ke pah in nunak lal, el kololos.

79

[Psalm lal Asaph]

Sie Pre In Molela Mutunfacl

1 O God, mwet pegan elos tuku utyak nu in acn sum.
Elos akfohkfokye Tempul mutal lom,
Ac arulana kunausla acn Jerusalem.
2 Elos filiya mano misa lun mwet lom tuh won vulture* in kangla,
Ac monin mwet kulansap lom tuh in mwe mongo nun kosro lemnak.
3 Elos okoalik srahn mwet lom oana kof;
Srah soror oana kof in acn Jerusalem nufon,
Ac wangin mwet lula we in puknelosi.
4 Mutunfacl nukewa su raunikutla elos kaskas koluk kacsr;
Elos isrun kut ac aksruksruki kut.
5 LEUM GOD, ya kom ac mulat sesr nwe tok?
Ya kasrkusrak lom ac fah srakna firir oana e?
6 Furokla kasrkusrak lom nu fin mutunfacl saya su tia etekom,
Nu faclos su tia pre nu sum.
7 Tuh elos onela mwet lom
Ac kunausla facl sum.

8 Nikmet akkeokye kut ke sripen ma koluk lun mwet matu lasr.
Pakomutasr inge.
Wanginla na pwaye finsrak lasr.

78:70 78:70–71; 1 Sam 16:11–12; 2 Sam 7:8; 1 Chr 17:7 **79:1** 2 Tok 25:8–10; 2 Chr 36:17–19; Jer 52:12–14 * **79:2** ***vulture:*** liye ke Kalmen Kutu Kas.

9 Kasrekut, O God, ac molikutla.
Tulekutla ac nunak munas ke ma koluk lasr
Fal nu ke Inem.
10 Efu ku mutunfacl saya in siyuk sesr,
"Ku pia God lowos an?"
Lela kut in liye foloksak lom nu sin mutunfacl
Su aksororye srahn mwet kulansap lom.

11 Lohng pusren sasao lun mwet kapir,
Ac ke ku lulap lom, aksukosokyalosla su wotyang nu ke misa.
12 O Leum, oru foloksak lom nu sin mutunfacl ingan pacl itkosr
Ke kas in akkoluk su elos fahk keim uh.
13 Na kut, mwet lom, su sheep lun un kosro nutum,
Fah sot kulo nu sum ma pahtpat,
Ac kaksakin kom nwe tok.

80

[Psalm lal Asaph]

Sie Pre In Sifilpa Tulokunak Sie Mutunfacl

1 Porongekut, O Shepherd lun Israel,
Lohng kut, kom su kol un sheep nutum;
Kom su muta lucng liki posohksok lun cherub.*
2 Fahkkomyak nu sin sruf lal Ephraim, Benjamin, ac Manasseh.
Akkalemye ku lom nu sesr;
Fahsru ac molikutla!

3 Folokinkutme, O God!
Akkalemye pakoten lom nu sesr ac kut tufah moulla.

4 O LEUM GOD Kulana,
Putaka kom ac mulat ke pre lun mwet lom?
5 Kom ase asor oana mwe mongo nasr,
Ac sie cup lulap ke sroninmuta tuh kut in nim.
6 Kom oru tuh mutunfacl su raunikutla in mweun ke acn lasr,
Ac mwet lokoalok lasr elos akkolukye kut.

7 Folokinkutme, O God Kulana!
Akkalemye pakoten lom nu sesr, ac kut tufah moulla.

8 Kom use soko fain in grape Egypt me,
Kom lusla mutunfacl liki acn selos ac yukwiya fain soko inge in acn selos.
9 Kom sakunla acn se tuh elan yoki we
Ac okah kac kapla loal, ac fain soko ah orakelik nu in acn sac nufon.
10 Lulin fain soko ah luliya inging ah,
Ac lah kac uh luliya sak cedar lulap.
11 Lah kac ah lahelik som sun Meoa Mediterranean,
Oayapa fahla nwe ke sun Infacl Euphrates.
12 Efu ku kom kunausya kalkal ma oan raunela?

---

* **80:1** ***cherub:*** liye ke Kalman Kutu Kas. **80:1** Exo 25:22

Oru mwet nukewa su fahsr aliki elos kinis fahko kac.
13 Pig inima elos longya
Ac kosro lemnak elos kang.
14 Sifilpa forma nu sesr, O God Kulana!
Ngeti inkusrao me nu facsr,
Fahsru ac molela mwet lom.
15 Fahsru ac molela fain grape soko su kom yukwiya inge;
Fain fusr soko su kapak arulana fokoko.

16 Mwet lokoalok lasr elos pakiya ac furreak,
Liyalos ke kasrkusrak lom, ac kunauselosla.
17 Sruokya ac karingin mwet su kom sulela inge,
Mutunfacl se su kom oru in arulana ku.
18 Kut ac fah tia sifil forla liki kom;
Karinganang moul lasr, ac kut ac fah kaksakin kom.

19 Folokinkutme, O LEUM GOD Kulana!
Akkalemye pakoten lom nu sesr, ac kut tufah moulla.

81

[Psalm lal Asaph]

Soko On Nu Ke Pacl In Kufwa

1 Srukak pusren engan nu sin God, su loangekut,
Yuk on in kaksak nu sin God lal Jacob!
2 Mutawauk on, ac srital ke tambourine,
Sritalkin pusra wowo lun harp ac lyre.
3 Ukya mwe ukuk ke pacl in kufwa —
Ke pacl in alwut, ac ke pacl in mwesr.
4 Pa inge ma sap in acn Israel,
Ma oakwuk sin God lal Jacob.
5 El sang ma sap inge nu sin mwet Israel
Ke El mweuni facl Egypt.

Nga lohng sie pusra nga tia etu su fahk,
6 "Nga eisla ma toasr liki finpisowos;
Nga aksukosokye pouwos liki orekma upa.
7 Ke kowos muta in ongoiya kowos pang nu sik, ac nga molikowosla;
Nga topuk kowos liki nien muta lukma luk ke paka,
Ac nga srike kowos ke unon in kof Meribah.
8 Mwet luk, porongo kas in sensenkakin luk,
O Israel, nga kena tuh kowos in porongeyu!
9 Kowos in tiana alu nu sin kutena god saya.
10 Nga LEUM GOD lowos,
Su uskowosme liki acn Egypt.
Oalngelik oaluwos ac nga fah kite kowos.

11 "Tuh mwet luk elos tiana porongeyu.
Israel tiana akosyu.
12 Ke ma inge nga fuhlela elos in fahsrna ke moul likkeke lalos uh,

81:3 Oek 10:10 **81:7** Exo 17:7; Oek 20:13 **81:9** Exo 20:2–3; Dut 5:6–7

Ac oru oana lungse lalos.
13 Nga arulana ke mwet luk in porongeyu,
Ac akosyu.
14 Na nga fah sa in kutangla mwet lokoalok lalos
Ac nga fah sruokya mwet lainulos nukewa.
15 Elos su srungayu fah sangeng ac epasr ye mutuk,
Kai luk nu selos fah oan ma pahtpat.
16 Tusruktu nga ac fah kite kowos ke wheat na wowo,
Ac akkihpye kowos ke honey inima uh."

82

[Psalm lal Asaph]

God El Leum Fulatlana
1 God El muta fin tron lal ye mutun mwet kulansap mutal lal inkusrao;
Ke tukeni lalos El akkalemye wotela lal ouinge:
2 "Nik kowos sifil oru nununku sesuwos;
Ac kowos in tia sifil insese yurin mwet koluk!
3 Oru nununku suwohs nu sin mwet sukasrup ac mwet mukaimtal,
Ac oru suwohs nu sin mwet enenu ac mwet munas.
4 Molelosla liki poun mwet sulallal.

5 "Yohk lupan nikin ac lohsr lowos!
Kowos arulana koluk,
Ac nununku suwohs wanginla fin faclu.
6 Na nga fahk, 'Kowos god uh,
Kowos nukewa wen nutin El Su Fulatlana.'
7 Tusruktu, kowos ac misa oana mwet uh,
Ac moul lowos ac safla oana sie fisrak."

8 Fahsru, O God, ac nununku faclu,
Tuh mutunfacl nukewa ma lom.

83

[Psalm lal Asaph]

Pre In Siyuk In Kutangyukla Mwet Lokoalok Lun Israel
1 O God, nik kom misla,
Nik kom sukas ac tia sramsram.
2 Liye! Mwet lokoalok lom elos alein,
Ac elos su srungakom elos orek fohs.
3 Elos orek pwapa lukma in lain mwet lom;
Elos pwapa in lainulos su kom karingin.
4 Elos fahk, "Fahsru, lela kut in kunausla mutunfacl selos,
Tuh inen Israel in mulkinyukla nwe tok."

5 Elos insese ke pwapa lalos
Ac tukeni orala oakwuk se in lain kom.
6 Elos mwet Edom ac mwet Ishmael,
Mwet Moab ac mwet Hagar,
7 Mwet Gebal, Ammon ac Amalek,
Ac mwet Philistia ac Tyre.
8 Mwet Assyria oayapa welulosyang,

82:6 Jn 10:34

Elos arulana asruoki ku nu sin mwet Ammon ac mwet Moab, su
ma in fwil natul Lot.
9 Oru nu selos oana kom tuh oru nu sin mwet Midian,
Ac nu sel Sisera ac Jabin sisken Infacl Kishon.
10 Kom kutangulosla in acn Endor,
Ac manolos kulawi fin fohk uh.
11 Oru nu sin mwet kol lalos oana kom tuh oru nu sel Oreb ac Zeeb.
Kutangla mwet kol lalos nukewa, oana ma sikyak nu sel Zebah ac
Zalmunna,
12 Su tuh fahk, "Acn inge, su ma lun God,
Kut ac eisla lasr."
13 O God, siseloselik oana kutkut —
Oana kulun wheat su ukukla ke eng uh.
14 In oana ke e uh esukak insak uh,
Ac furreak eol uh,
15 Ukwalosyak ke paka lom,
Ac aksangengyalos ke eng upa lom.
16 O LEUM GOD, afinya mutalos ke mwekin,
Ac oru tuh elos in akfulatye ku lom.
17 Lela elos in kutangyukla ac sangengla nwe tok.
Lela misa lalos in sie mwe mwekin lulap.
18 Lela elos in etu lah kom mukena pa LEUM GOD—
Kom pa Leum fulatlana fin faclu nufon.

84

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

Kena Muta In Lohm Sin God
1 Yoklana lungse luk nu ke Tempul lom, O LEUM GOD Kulana!
2 Nga kena ma lulap in muta we.
Ngunik asroela ac mulalla ke nunkeyen inkul sin LEUM GOD.
Ke insiuk ac kuiyuk nufon nga on ke engan
Nu sin God moul.
3 Finne won sparrow elos orala ahng lalos we,
Ac won swallow elos konauk sie acn selos.
Elos karingin won fusr natulos apkuran nu ke loang lom,
O LEUM GOD Kulana, Tokosra luk ac God luk.
4 Fuka lupan engan lalos su muta in Tempul lom.
Elos on ac kaksakin kom pacl e nukewa.

5 Fuka lupan insewowo lun mwet su ku lalos tuku sum me,
Su kena oru fufahsryesr lalos nu Fineol Zion.
6 Ke elos fahsr sasla infahlfal pao in Baca,
Acn we ekla nu ke sie acn oasr unon we,
Ac ke pacl in af uh, sessesla acn uh ke lulu in kof.
7 Ke elos fahsr, ku lalos yokyokelik,
Ac elos ac fah liye God lun god uh in Zion.

8 Lohng pre luk, O LEUM GOD Kulana.
Porongeyu, O God lal Jacob.
9 Akinsewowoye tokosra lasr, O God —

83:9 Mwet Nun 7:1–23; Mwet Nun 4:6–22 **83:11** Mwet Nun 7:25; Mwet Nun 8:12

Tokosra se su kom sulela.

10 In muta len sefanna in lohm sum
Wo liki na in muta ke tausin len in kutena acn saya.
Nga lungse in tu na ke mutunpot in lohm sin God luk
Liki na nga in muta in lohm sin mwet koluk.
11 LEUM GOD El mwe loeyuk lasr ac Tokosra wolana lasr,
Su akinsewowoye kut ke lungkulang ac sunak.
El tiana sruokya kutena ma wo
Lukelos su oru ma suwohs.
12 LEUM GOD Kulana, fuka lupan insewowo lalos su lulalfongi kom!

85

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

Pre Ke Misla Nu Sin Mwet Israel
1 LEUM GOD, kom pakoten nu sin facl sum;
Kom oru tuh Israel in sifilpa kapkapak.
2 Kom nunak munas nu sin mwet lom ke ma koluk lalos
Ac kom eela ma sutuu lalos nukewa.
3 Kom sisla sulung lom nukewa lukelos
Ac forla liki folak lun mulat lom.

4 Sifil furokkutwot, O God, Mwet Lango lasr,
Ac tulokinya sulung lom nu sesr.
5 Ya kom ac mulat sesr nwe tok?
Ya kasrkusrak lom ac tiana tui?
6 Oru tuh kut in sifil kui,
Na kut su mwet lom, fah kaksakin kom.
7 Akkalemye nu sesr lungse kawil lom, O LEUM GOD,
Kasrekut ac molikutla.

8 Nga porongo na ma LEUM GOD El fahk,
Tuh El wulema misla nu sesr, mwet lal,
Kut fin tia sifil folokla nu ke inkanek lalfon lasr meet.
9 Pwayena lah El akola in molelosla nukewa su akfulatyal,
Ac wolana lal, su mwe loango nu sesr, fah oanna in facl sesr.

10 Lungkulang ac oaru ac fah osun;
Suwoswos ac misla ac fah asruoki.
11 Oaru lun mwet uh fah sowak liki faclu nu lucng,
Ac suwoswos lun God fah ngeti inkusrao me.
12 LEUM GOD El ac fah oru tuh kut in kapkapak,
Ac facl sesr fah isus fahko wo.
13 Suwoswos fah fahsr meet liki LEUM GOD
Ac akoo inkanek lal.

86

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru
1 Lipsreyu, O LEUM GOD, ac topukyu,
Tuh nga munas ac enenu.
2 Moliyula liki misa tuh nga inse pwaye nu sum,
Moliyula, tuh nga mwet kulansap lom ac nga lulalfongi kom.

3 Kom God luk, ke ma inge pakoten nu sik;
Nga pre nu sum ke len nufon.
4 Oru tuh mwet kulansap lom in engan, O Leum,
Tuh pre luk sowak nu yurum.
5 Kom arulana wo nu sesr ac kom nunak munas nu sesr,
Yoklana lungkulang lom nu selos nukewa su pre nu sum.

6 Porongo pre luk, O LEUM GOD,
Lohng ke nga tung in suk kasru sum.
7 Nga pang nu sum in pacl in ongoiya
Mweyen kom topuk pre luk.

8 O Leum, wangin sie god oana kom,
Wangin sie ku in oru orekma su kom oru.
9 Mutunfacl nukewa su kom orala
Ac fah tuku ac epasr nu sum,
Ac elos fah kaksakin fulat lom.
10 Kom kulana ac kom oru ma sakirik.
Kom mukena pa God.

11 Luti nu sik, O LEUM GOD, lah mea kom lungse nga in oru,
Ac nga ac fah akos kom ke insiuk nufon.
Luti nu sik in kulansupekom ke inse pwaye.
12 Nga fah kaksakin kom ke insiuk nufon, O LEUM GOD luk,
Ac nga fah fahkak ke fulat lom nwe tok.
13 Fuka lupan lungse kawil lom nu sik!
Kom moliyula liki lufin misa.
14 O God, mwet filang elos tuyak lainyu,
Ac sie un mwet sulallal kena uniyuwi —
Mwet su tia lohwot nu sum.
15 A kom, O Leum, kom sie God sessesla ke lungse ac pakoten;
Kom mongfisrasr, kulang ac pwaye pacl e nukewa.
16 Forma nu sik ac pakomutuk;
Ase ku lom nu sik ac moliyula,
Tuh nga kulansupwekom oana nina kiuk el tuh oru.
17 LEUM GOD, oru sie ma in akpwayeye wo lom nu sik
Tuh mwet su srungayu in liye ac mwekin kac,
Mweyen kom kasreyu ac akwoyeyu.

87

[Psalm Lun Tulik Natul Korah]

Kaksakin Jerusalem

1 LEUM GOD El musaela siti sel fineol mutal.*
2 El lungse siti Jerusalem
Yohk liki kutena acn saya in Israel.
3 Porongo, O kowos su mwet in siti lun God,
Ke ma wolana ma El fahk keiwos:

4 “Nga ac fah oakla acn Egypt ac Babylonia
Ke nga takunla inen mutunfacl su akosyu;

86:9 Fwack 15:4 * **87:1** ***fineol mutal:*** liye Psa 2:6

Mwet Philistia, Tyre, ac Ethiopia
Nga ac fah oakalos pac inmasrlon mwet su muta Jerusalem."

5 Ac mwet uh fah fahk
Tuh mutanfahl nukewa elos mwet Zion,
Ac El su Kulana fah oru tuh Zion in ku.
6 LEUM GOD El ac simusla inen mwet inge,
Ac oakalosyang nukewa nu ke mwet Jerusalem.
7 Elos ac fah onsrosro ac fahk,
"Mwe insewowo lasr nukewa tuku Zion me."

88

[Psalm Lun Tulik Natul Korah; Ac Heman, Mwet Ezra]

Sie Pang In Suk Kasru

1 O LEUM GOD su langoeyu, nga wowoyak ac tung len fon,
Ac ke fong nga tuku nu ye motom.
2 Lohng pre luk,
Lipsre tung luk in suk kasru!
3 Tuh mwe keok puspis putati nu fuk
Ac nga apkuran in misa.
4 Nga oana elos nukewa su apkuran in misa;
Wanginla ku luk.
5 Sisila nga inmasrlon mwet misa,
Nga oana mwet su anwuki ac pukpuki in kulyuk uh —
Oana elos su kom tiana sifil esam,
Su kom fah tia ku in sifilpa kasru.
6 Kom sisyula nu in lufin mas loallana,
Nu in luf se su arulana lohsr ac loal.
7 Mulat lom putati toasr nu fuk
Ac nga itungyuki ye noa in kasrkusrak lom.

8 Kom oru tuh mwet kawuk luk in sisyula,
Ac oru tuh nga in oana mwe srungayuk selos.
Nga kauli ac tia ku in kaingkunla.
9 Mutuk losrla ke keok luk,
LEUM GOD, nga sralak pouk
Ac pre nu sum len nukewa.

10 Ya kom ac oru ma sakirik usrnguk nu sin mwet misa?
Ya elos ac tukakek ac kaksakin kom?
11 Ya lungse kawil lom srumunyuk in kulyuk uh?
Ya oaru lom srumunyuk ke acn in kunausten?
12 Ya mwenmen lom liyeyuk in acn lohsr uh,
Ku wo lom liyeyuk ke acn sin mwet mulkinyukla uh?

13 LEUM GOD, nga pre nu sum in kasreyu.
Nga pre nu sum ke lotutang nukewa.
14 Efu ku kom sisyula, LEUM GOD?
Efu ku kom ngetla likiyu?
15 Nga nuna keok ac apkuran nu ke misa e ke nga srikyak,
Nga totola ke ma toasr su kom kaiyu kac.

16 Mulat upa lom itungyuwi —
Mwe aksangeng lom kunausyula.
17 Ma inge apinyula oana sronot ke len nufon,
Ac kuhlusyuwi ke siska nukewa.
18 Finne kawuk fototo luk, kom oru elos sisyula,
Ac lohsr mukena pa nga liye uh.

89

[Psalm lal Ethan, Mwet Ezra]

Soko On Nu Ke Pacl In Keok Lun Israel
1 O LEUM GOD, nga ac fah onkakin lungse kawil lom pacl e nukewa.
Nga ac fah fahkak oaru lom nwe tok.
2 Nga etu lah wangin saflaiyen lungse lom,
Ac oaru lom oakwuki ku, oana kusrao.
3 Kom fahk, "Nga orala sie wulela inmasrlok ac sie su nga sulela.
Pa inge ma nga tuh wulela nu sel David, mwet kulansap luk:
4 'Sie sin mwet in fwil nutum ac fah tokosra in pacl nukewa;
Nga fah oakiya tuh tokosrai lom in oan nwe tok.' "

5 Kusrao onkakin ma wolana kom oru,
Elos su mutal fah onkakin oaru lom, LEUM GOD.
6 Wangin sie inkusrao oana kom, O LEUM GOD;
Wangin inmasrlon mwet inkusrao ku in lumweyuk nu sum.
7 Inmasrlon u mutal lom, elos sangeng sum;
Elos nukewa pasrla ye motom.

8 LEUM GOD Kulana, wangin sie su ku oana kom,
Tuh kom oaru in ma nukewa, O LEUM GOD.
9 Kom leum fin ku lun meoa,
Kom akmisye noa lulap we.
10 Kom itungya kosro lulap Rahab,* ac unilya;
Ke ku lulap lom kom kutangla mwet lokoalok lom.
11 Kusrao ac faclu ma lom,
Kom orala faclu ac ma nukewa loac.
12 Kom orala epang ac eir,
Fineol Tabor ac Fineol Hermon on nu sum ke engan.
13 Fuka lupan ku lom!
Fuka pwengpengiyen ku lulap lom!
14 Tokosrai lom oakwuk fin suwoswos ac nununku pwaye,
Lungse ac oaru akkalemyeyuk in ma nukewa kom oru.

15 Fuka lupan insewowo lalos su alu nu sum ke on,
Su moul ke kalmen kulang lom!
16 Ke sripom elos engan ke len nufon,
Ac elos kaksakin kom ke wolana lom.
17 Kom ase kutangla yohk nu sesr,
Ac ke lungse lom kom oru tuh kut in kutangla.
18 Kom, O LEUM GOD, kom sulela mwet in loangekut;

89: Sifa 1 Tok 4:31 **89:4** 2 Sam 7:12–16; 1 Chr 17:11–14; Psa 132:11; Orek 2:30 * **89:10** ***Rahab:*** soko wet lulap meoa ma srumunyuk in pulengfong lun mwet meet ah, akilenyen ku lulap lun ma koluk.

Ac kom, God Mutal lun Israel, ase tokosra lasr.

Wulela Lun God Nu Sel David

19 Kom kaskas nu sin mwet kulansap oaru lom in sie aruruma in pacl
meet ah, ac fahk,
"Nga sang kasru nu sin sie mwet mweun pwengpeng,
Nga akleumye sie su nga sulela liki inmasrlon mwet uh.
20 Nga oru tuh David, mwet kulansap luk, elan tokosra
Ke nga mosrwella ke mwe akmusra mutal.
21 Ku luk fah welul pacl e nukewa,
Ac ku luk fah oru elan ku.
22 Mwet lokoalok lal fah tia kutangulla,
Ac mwet koluk fah tia ku facl.
23 Nga ac fah itungya mwet lokoalok lal
Ac onelosi nukewa su srungal.
24 Nga ac fah lungse el ac pwaye nu sel,
Nga ac fah oru tuh elan ku fin mwet lokoalok lal pacl e nukewa.
25 Nga ac fah tafwela tokosrai lal,
Mutawauk Meoa Mediterranean lac nwe Infacl Euphrates.
26 David el ac fah fahk nu sik,
'Kom papa tumuk ac God luk,
Kom eot ku luk ac lango luk.'
27 Nga fah oayapa oru tuh elan wounse mukul nutik,
El pa fulat liki tokosra nukewa.
28 Nga fah karingin wuleang luk nu sel,
Ac wulela luk fah welul nwe tok.
29 Tokosrai lal ac fah oakwuki ku oana kusrao.
Sie sin mwet in fwil natul ac fah tokosra in pacl nukewa.

30 "Tusruktu, mwet in fwil natul fin tia akos ma sap luk,
Ac tia moul fal nu ke oakwuk luk,
31 Elos fin seakos mwe luti luk
Ac tia karingin ma sap luk,
32 Na nga ac fah srunglulos ke sripen ma koluk lalos;
Nga ac fah akkeokyalos ke ma sutuu lalos.
33 Tusruktu, lungse luk nu sel David ac fah tia tui,
Oayapa nga fah tia mulkunla wulela luk nu sel.
34 Nga ac fah tiana kunausla wulela inmasrlok el,
Ku sisla siefanna ma nga tuh wuleang nu sel.
35 "Wulela sefanna nga fah orala ke Inek:
Nga fah tiana kikiap nu sel David.
36 Ac fah oasr na fwil natul,
Ac nga fah karingin tokosrai lal ke lusenna pacl faht uh kalem.
37 Ac fah sie ma oakwuk oana malem uh
Su liye ma nukewa inkusrao me."

Kas In Mwemelil Ke Kutangyukla Tokosra

38 Tuh pa inge kom kasrkusrak sin tokosra su kom sulela;
Kom fahsr lukel ac sisella.
39 Kom kunausla wulela lom nu sin mwet kulansap lom
Ac sisla tefuro lal nu infohk uh.
40 Kom kunausya kalkal in siti sel

89:20 1 Sam 13:14; Orek 13:22; 1 Sam 16:12 **89:27** Fwack 1:5

Ac filiya pot ku lal in musalsalu.
41 Elos nukewa su fahsr we, elos pisre ma lal,
Ac mwet tulan lal nukewa elos isrunul.
42 Kom sang kutangla nu sin mwet lokoalok lal;
Kom oru tuh elos nukewa in engan.
43 Kom oru tuh in wangin sripen mwe mweun natul,
Ac kom lela in kutangyukla el ke mweun uh.
44 Kom eisla scepter† lal lukel
Ac ikruiya tron lal nu infohk uh.
45 Kom oru tuh elan matuoh meet liki pacl fal lal,
Ac afinilya ke mwekin.

Sie Pre In Siyuk Ke Molela
46 O LEUM GOD, ya kom fah wikinkomla nwe tok?
Putaka mulat lom uh fah firir oana sie e?
47 Esam lah moul luk arulana fototo,
Esam lah kom orekutla, moul lasr in sukawil.
48 Su ku in moul ac tia misa?
Mea mwet uh ku in oru in kaingkunla kulyuk uh?

49 Leum, ku pia akpwayeyen lungse lom su kom akkalemye meet ah?
Pia wulela kom tuh oru nu sel David?
50 Nik kom mulkunla lah akkolukyeyuk nga, mwet kulansap lom,
Ac nga muteng kas in selnga nukewa lun mwet pegan nu sik.
51 Mwet lokoalok lom elos aksruksrukye tokosra su kom sulela, O LEUM GOD!
Elos akkolukyal yen nukewa el fahsr we.

52 Kaksakin LEUM GOD nwe tok ma pahtpat!

Amen! Amen!

BOOK AKAKOSR

90

(Psalm 90—106)
[Pre lal Moses, Mwet lun God]

God Ac Mwet Uh
1 O Leum, kom nuna nien muta lasr.
2 Meet liki kom oru tuh inging uh in sikyak,
Ku oakiya faclu,
Kom nuna God oemeet me,
Oayapa nu tok ma pahtpat.

3 Kom sap mwet uh in folokla nu ke fohk,
Kom ekululosla nu ke kutkut, ma elos orekla kac.
4 Sie tausin yac oana len se nu sum;
Oana ekea, su somla tari,
Oana sie ao fototo ke fong.
5 Oana sie sronot, kom pahtkakinkutla;
Moul lasr tia loes liki sie mweme.
Kut oana mah ma srunak ke lotutang

† **89:44** ***scepter:*** liye ke Kalmen Kutu Kas. **90:4** 2 Pet 3:8

6 Ac kapak ac farngelik,
Na paola ac misa ke ekela.
7 Kut kunausyukla ke mulat lom,
Kut fosrngala ke kasrkusrak lom.
8 Kom filiya ma koluk lasr ye motom,
Ac ma koluk lukma lasr yen kom ku in liye.

9 Moul lasr akfototoyeyuk ke kasrkusrak lom,
Ac wanginla oana sie osfek.
10 Lusen moul lasr yac itngoul na —
Ac kut fin ku na, ac sun yac oalngoul,
Tuh wanginna ma kut liye kac sayen mwe lokoalok ac asor.
Moul lasr uh sa na safla, ac kut wanginla.

11 Su nu pula kuiyen sulung lom?
Su etu lupan sangeng ma ac tuku ke kasrkusrak lom?
12 Luti nu sesr in etu fototoiyen moul lasr
Tu kut fah ku in lalmwetmet.

13 Kom ac mulat nwe ngac?
O LEUM GOD, pakomuta mwet kulansap lom!
14 Nwekkutla ke lungse kawil lom ke kais sie lotutang,
Tuh kut fah ku in on ac insewowo in moul lasr nufon.
15 Akenganye kut inge, in oana lupan asor su kom tuh ase nu sesr
In yac puspis su kom tuh akkeokye kut kac.
16 Lela kut, mwet kulansap lom, in liye orekma ku lom;
Lela fwil natusr tok in liye ku wolana lom.
17 O LEUM GOD lasr, lela mwe insewowo lom in wi kut.
Ase nu sesr wo ouiya in ma nukewa kut oru!

91

God, Mwe Loango Lasr

1 El su som nu yurin LEUM GOD in suk misla,
Su muta ye lulin poun God Kulana,
2 El ku in fahk nu sel,
“Kom mwe loeyuk ac lango luk.
Kom God luk, ac nga lulalfongi in kom.”
3 El fah karingin kom liki mwe ongoiya su oan in lukma,
Ac liki kutena mas keok.
4 El fah afinkomi ke posohksok lal.
Kom fah moulla ke karinginyuk lal.
Pwaye lal ac fah mwe loeyuk lom ac mwe karingin lom.
5 Kom fah tia sangeng ke kutena mwe sensen ke fong
Ku ke mwe ngal ke len,
6 Ku ke mwe misa in lohsr uh,
Ku ke ma koluk su sikyak ke len.

7 Sahp sie tausin ac fah misa siskom
Ku ngoul tausin raunikomla,
Tusruktu kom ac fah tia sis kutena ma.
8 Kom fah ngetang ac liye

Ouiyen kaiyuk nu sin mwet koluk.

9 Kom oru tuh LEUM GOD Elan mwe loango lom,
El su Fulatlana El nien muta lom.
10 Ke ma inge wangin ma koluk fah tuku nu fom,
Wangin mwe kunausla fah apkuran nu inkul sum.
11 God El fah sap lipufan lal in liyekomyang
Ac karingin kom yen nukewa kom fahsr nu we.
12 Elos fah kafiskomyak inpaolos
Tuh niom fah tia ngalyak fin eot uh.
13 Kom ac fah lolongya lion ac wet,
Aok, lion sulallal ac wet pwasin.
14 God El fahk, "Nga ac fah molelos su lungse nga,
Ac karinganulos su akilenyu lah nga LEUM GOD.
15 Ke elos pang nu sik, nga fah topkolos;
Ke elos sun mwe ongoiya, nga fah muta yorolos,
Nga fah molelosla ac akfulatyalos.
16 Nga ac fah sang moul loes nu selos
Ac molelosla."

92

[Soko On Nu Ke Len Sabbath]

Soko On In Kaksak
1 Fuka woiya in sang kulo nu sum, O LEUM GOD,
In on ac akfulatye kom, O God Fulatlana.
2 In fahkak lungse kawil lom ke lotu nukewa
Ac pwaye lom ke fong nukewa,
3 Wi pusren on ke mwe srital su oasr ah kac,
Ac ke pusra wolana lun harp.
4 Orekma kulana lom, O LEUM GOD, akenganyeyu.
Ke sripen ma kom oru, nga on ke engan.

5 Fuka lupan orekma lom, O LEUM GOD.
Fuka loaliyen nunak lom!
6 Mwet lalfon tia ku in etu ma inge,
Ac mwet yohk nikin la elos tia ku in kalem kac.
7 Sahp mwet koluk elos ac kapak oana mah,
Sahp elos su oru ma koluk fah kapkapak,
Tusruktu, elos ac fah arulana kunausyukla,
8 Mweyen kom, O LEUM GOD, kom leum fulat ma pahtpat.

9 Kut etu lah mwet lokoalok lom ac fah misa,
Ac mwet koluk nukewa ac fah kutangyukla.
10 Kom oru tuh nga in arulana ku, oana soko cow mukul kasrkusrak;
Kom akinsewowoyeyu ke engan lulap.
11 Nga liye ke kutangyukla mwet lokoalok luk
Ac lohng pusren tung lun mwet koluk.

12 Mwet suwoswos elos ac fah farngelik oana sak palm;

91:11 Mt 4:6; Lk 4:10 **91:12** Mt 4:6; Lk 4:11 **91:13** Lk 10:19

Elos ac kapak oana sak cedar ke inging Lebanon.
13 Elos oana sak yoki in lohm sin LEUM GOD—
Su farngelik in Tempul lun God,
14 Su srakna isus fahko ke elos matuoh,
Ac folfol insroa ac ku in pacl e nukewa.
15 Ma inge akkalemye lah LEUM GOD El nununku suwohs,
Ac wanginna ma sufal in El su loangeyu.

93

God El Tokosra
1 LEUM GOD El tokosra,
El nuknukyang ke wal a ku.
Faclu oakwuki ku,
Ac fah tiana mukuikui.
2 Tron lom, LEUM GOD, nuna oakwuki ku oe ke mutawauk me,
A kom nuna muta meet liki mutaweyen pacl u.

3 Yen loal meoa srukak pusralos, O LEUM GOD,
Elos srukak pusralos a ngirngir.
4 LEUM GOD El leum fulat inkusrao,
El fulat liki ngirngir lun meoa,
A ku liki noa in meoa u.

5 Ma sap lom oan nwe tok, LEUM GOD,
A Tempul lom arulana mutal,
Ma pahtpat a ma pahtpat.

94

God El Nununku Mwet Nukewa
1 LEUM GOD, kom sie God su kai ma koluk;
Fahkak mulat lom!
2 Kom mwet nununku lun mwet nukewa faclu;
Tuyak ac oru nu sin mwet filang ma fal nu selos!
3 Mwet koluk inge ac engan putaka?
LEUM GOD, elos ac konkin nwe ngac?
4 Mwet orekma koluk elos ac inse fulat
Ac tungakkin ma koluk lalos nwe ngac?

5 Elos itungya mwet lom, LEUM GOD,
Ac akkeokye mwet su ma lom.
6 Elos uniya katinmas ac tulik mukaimtal,
Ac akmuseya mwetsac su muta in facl sesr.
7 Elos fahk, “LEUM GOD El tia liye kut;
God lun Israel El tia akilen ma inge.”

8 Mwet luk, efu ku kowos arulana lalfon?
Kowos ac etala ngac?
9 God El orala insrasr — ya El ku in tia lohng?
El orala mutasr — ya El ku in tia liye?
10 El mulat nu sin mutunfacl — ya el ac tia kaelos?
El su luti mwet nukewa — ya pwaye wangin etu lal?

11 LEUM GOD El etu ma elos nunku;
El etu lah wangin kalmen nunak lalos.

12 O LEUM GOD, insewowo mwet se su kom luti,
El su kom luti ke ma sap lom.
13 Kom sang mongla nu sel ke len in ongoiya,
Nwe ke pacl se pukpukyak sie luf in sruokya mwet koluk.
14 LEUM GOD El ac fah tia sisla mwet lal,
Ac El ac fah tia som lukelos.
15 Ac fah sifil koneyukyak nununku suwohs ke iwen nununku;
Ac mwet suwoswos nukewa ac fah akkeye.
16 Ku su ac tuyak keik in lain mwet koluk?
Ac su ac wiyuyak lain elos su orek ma koluk?
17 LEUM GOD El funu tia kasreyu
Na ngunik lukun sa na som nu ke facl se wangin pusra lohngyuk we.*
18 Nga fahk, "Nga ikori,"
Na lungse kawil lom, O LEUM GOD, tapukyuyak.
19 Ke pacl nga fohsak ke nunak pus insiuk,
Kom akwoyeyu ac akenganye ngunik.

20 Kom tia welulos su oru nununku sesuwos,
Su oru mu ma koluk uh wo —
21 Su pwapa sulallal lain mwet suwohs
Ac wotela tuh mwet wangin mwata in anwuki.
22 A LEUM GOD El loangeyu;
God luk El nien moul luk.
23 El ac fah kaelos ke koluk lalos,
Ac kunauselosla ke ma koluk lalos;
LEUM GOD lasr El ac fah kunauselosla.

95

Soko On In Kaksak
1 O fahsru, lela kut in kaksakin LEUM GOD,
Lela kut in on ke engan nu sin God su langoekut.
2 Lela kut in tuku nu ye mutal ke kulo,
Ac yuk on in engan ke kaksak.
3 Tuh LEUM GOD El sie God ku,
El sie tokosra kulana fin god nukewa.
4 El Leum fin faclu nufon,
Liki yen loal in luf uh nu yen fulat in eol uh.
5 El Leum fin meoa, su El orala,
Oayapa faclu su El lumahla.

6 Fahsru, lela kut in epasr ac alu nu sel,
Lela kut in sikukmutunte ye mutun LEUM GOD, su orekutla!
7 Tuh El God lasr,
Ac kut mwet su El nunku kac,
Ac un sheep natul su El karingin.

94:11 1 Cor 3:20 * **94:17** ***facl se wangin pusra lohngyuk we:*** facl sin mwet misa, liye Psa 6:5

Misenge, porongo ma El fahk:
8 "Nik kowos srangesr lohng kas, oana mwet matu lowos ke elos muta
in Meribah,
Oana ke len se elos muta yen mwesis Massah.
9 Elos tuh srikeyu we,
Elos ne liye ma nga oru nu selos.
10 Nga tuh arulana toasr selos yac angngaul,
Ac nga fahk, 'Mwet inge arulana likkeke!
Elos tia lungse in akos ma sap luk.'
11 Nga tuh kasrkusrak ac orala wulela na ku se, fahk mu,
'Kowos ac fah tiana ilyak nu in acn in mongla se
Nga tuh akoo in sot nu suwos.' "

96

God, Tokosra Fulatlana
(Sie Chronicle 16:23–33)
1 Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD.
On nu sin LEUM GOD, faclu nufon.
2 On nu sin LEUM GOD, ac kaksakunul.
Fahkak pweng wo ke len nukewa lah El molikutla.
3 Fahkak wolana lal nu sin mutanfahl uh,
Ac orekma sakirik lal nu sin mwet nukewa.

4 LEUM GOD El fulat, ac arulana fal in kaksakinyuk
Ac akfulatyeyuk El yohk liki god nukewa.
5 Tuh god lun mutunfacl saya nukewa ma sruloala na,
A LEUM GOD El pa orala kusrao.
6 Wolana ac wal fulat raunella,
Ku ac oasku nwakla Tempul lal.

7 Kaksakin LEUM GOD, kowos mwet nukewa fin faclu,
Kaksakin wolana ac ku lal.
8 Kaksakin wolana lun Inen LEUM GOD;
Us mwe sang lowos ac utyak nu in Tempul lal.
9 Epasrla ye mutun El su Mutal ke El sikyak in wolana lal,
Ac rarrar ye mutal, kowos mwet faclu nufon!

10 Fahk nu sin mutunfacl nukewa, "LEUM GOD El tokosra.
Faclu oakwuki ku in acn se, ac tia ku in mukuikui;
El fah nununku mwet nukewa ke nununku suwohs."
11 Lela kusrao ac faclu in engan!
Lela meoa ac ma nukewa loac in ngirngir.
12 Lela inima uh ac ma nukewa fac in engan.
Sak nukewa insak uh in sasa ke engan
13 Ke LEUM GOD El tuku in leumi faclu.
El ac fah nununku mwet fin faclu
Ke suwoswos ac pwaye.

95:7 95:7–8; Heb 3:15; 4:7 **95:7** 95:7–11; Heb 3:7–11 **95:8** 95:8–9; Exo 17:1–7; Oek 20:2–13
95:11 Oek 14:20–23; Dut 1:34–36; Heb 4:3–5; Dut 12:9–10 **96:7** 96:7–9; Psa 29:1–2

97

God El Leum Fulatlana

1 LEUM GOD El tokosra! Lela faclu in engan!
Lela tuka in meoa uh in arulana insewowo!
2 Pukunyeng ac lohsr apnulla;
El nununku ke suwoswos ac pwaye.
3 E uh fahsr meet lukel
Ac esukak mwet lokoalok lal su apnulla.
4 Sarom lal kalmeak faclu,
Ac faclu liye ac rarrar.
5 Eol uh kofelik oana kiris ye mutun LEUM GOD,
Ye mutun LEUM GOD lun faclu nufon.
6 Kusrao fahkak suwoswos lal,
Ac mutunfacl nukewa liye wolana lal.
7 Elos nukewa su alu nu ke ma sruloala, elos akmwekinyeyuk,
Ac god nukewa lun faclu epasr nu sin LEUM GOD.
8 Mwet in Zion elos insewowo,
Ac siti nukewa in acn Judah elos engan
Ke sripen nununku suwoswos lom, O LEUM GOD.
9 LEUM GOD Kulana, kom leum fin faclu nufon,
Kom arulana fulat liki god nukewa.

10 LEUM GOD El lungse elos su kwase ma koluk.
El karingin moul lun mwet lal.
El molelosla liki ku lun mwet koluk.
11 Kalem uh sreya mwet suwoswos,
Ac insewowo tuku nu sin mwet wo.
12 Kowos nukewa su suwohs in enganak
Ke sripen ma LEUM GOD El oru!
Esam ma God mutal El oru,
Ac sang kulo nu sel.

98

God, Leum Lun Faclu

1 Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD,
Tu El oru ma wolana!
Ke ku lal a ke mutal lal
El eis kutangla.
2 LEUM GOD El fahkak kutangla lal,
El fahkak ku in molela lal nu sin mutanfahl uh.
3 El esam wulela lal nu sin mwet Israel
Ke inse pwaye ac lungse kawil lal nu selos.
Mwet in acn nukewa elos liye kutangla lun God lasr.

4 On ke engan nu sin LEUM GOD, faclu nufon;
Kaksakunul ke pusren on, ac sasa ke engan.
5 On ac kaksakin LEUM GOD.
Fahkak pusren on ke harp u.
6 Uk mwe ukuk,
A sasa ke engan nu sin LEUM GOD, su tokosra lasr.
7 Lela meoa in ngirngir, a ma nukewa loac,
Faclu in on, a elos su muta fac!

8 Lela infacl u in paspas,
A eol u in tukeni on ke engan ye mutun LEUM GOD,
9 Mweyen El tuku in leumi faclu.
El ac fah leum fin mwet faclu
Ke suwoswos ac wo.

99

God, Tokosra Fulatlana

1 LEUM GOD El tokosra,
Ac mwet uh rarrar.
El muta fin tron lal lucng liki cherub uh,*
Ac faclu kusrusrsrusr.
2 LEUM GOD El ku in acn Zion,
Ac El fulat liki mutunfacl nukewa.
3 Mwet nukewa in kaksakin Ine fulat ac ku lal.
El mutal!

4 Tokosra kulana, kom lungse ma suwohs;
Kom oakiya nununku suwohs in Israel,
Ac kom ase suwoswos ac ma wolana.
5 Kaksakin LEUM GOD lasr,
Alu nu sel ye mutun tron lal.
El mutal!

6 Moses ac Aaron eltal mwet tol lal,
Ac Samuel el sie su pre nu sel.
Elos pang nu sin LEUM GOD, ac El topkolos.
7 El kaskas nu selos liki sru in pukunyeng.
Elos akos ma sap ac ma oakwuk lal su El sang nu selos.

8 O LEUM GOD lasr, kom topuk mwet lom.
Kom akkalemye nu selos lah kom sie God su nunak munas,
Kom finne kaelos ke ma koluk lalos.
9 Kaksakin LEUM GOD lasr,
Ac alu nu sel ke eol mutal† sel!
LEUM GOD lasr El mutal.

100

[Soko On in Sang Kulo]

Soko On In Kaksak

1 Fahkak pusren engan nu sin LEUM GOD, kowos facl nukewa.
2 Kulansupu LEUM GOD ke engan,
Kowos in tuku nu ye mutal ke on.

3 Kowos in etu lah LEUM GOD El God.
El pa orekutla, ac kut ma lal,
Kut mwet srahl, ac sheep lun ima lal.

4 Utyak nu in mutunoa sel ke kulo,
Ac nu in kalkal lal ke kaksak.
Sang kulo nu sel ac kaksakin Inel.

---

* **99:1** ***cherub uh:*** liye ke Kalmen Kutu Kas. **99:1** Exo 25:22 **99:7** Exo 33:9 † **99:9** ***eol mutal:*** liye Psa 2:6

5 Tuh LEUM GOD El wo,
Lungkulang lal oan ma pahtpat,
Ac oaru lal nu sin fwil nukewa.

101

[Psalm Lal David]

Wulela Lun Sie Tokosra

1 Nga fah onkakin oaru ac suwohs,
Ac nga fah on nu sum, LEUM GOD.
2 Ouiyen moul luk ac fah suwosna.
Kom ac tuku nu yuruk ngac?

Nga fah moulkin moul nasnas in lohm sik.
3 Nga fah tia misla ke kutena ma koluk.
Nga kwase orekma lun mwet su forla liki God;
Ac fah wangin ip luk yorolos.
4 Nga fah tiana oru kutena ma sesuwos
Ac nga fah tia kupasr nu ke kutena ma koluk.
5 Nga fah lusla kutena mwet
Su lesriki sie pac mwet,
Ac nga fah tia muteng kutena mwet
Su filang ac inse fulat.

6 Nga fah insese nu selos su pwaye nu sin God
Ac lela elos in muta inkul fulat sik.
Elos su suwosna
Nga fah lela in kulansap nu sik.
7 Wangin mwet kikiap fah muta ke inkul fulat sik;
Wangin mwet kutasrik fah muta yuruk.
8 Len nu ke len nga fah kunausla
Mwet koluk in acn sesr;
Nga fah lusla mwet koluk nukewa
Liki siti lun LEUM GOD.

102

[Pre lun sie Mwet Totola, su Fahkak Mwe Keok lal nu sin LEUM GOD]

Pre Lun Sie Mwet Fusr Su Muta In Ongoiya

1 Porongo pre luk, O LEUM GOD,
Ac lohng tung luk ke nga suk kasru sum!
2 Nikmet ngetla likiyu
In pacl in ongoiya nu sik.
Lipsreyu,
Ac sa in topukyu ke nga pang nu sum.

3 Moul luk fahsr in wanginla oana kulasr,
Ac monuk folla oana sie e firir.
4 Futungyuki nga oana mah paola,
Ac wanginla pwar luk in mongo.
5 Nga sasao ke pusra lulap,
Ac wanginla ma keik sayen sri na kolo.

100:5 1 Chr 16:34; 2 Chr 5:13; 7:3; Ezr 3:11; Psa 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Jer 33:11

6 Nga oana sie won lemnak yen mwesis,
Ac oana sie won owl yen ma musalla ac wangin ma fac.
7 Nga oanna tia motul;
Nga oana sie won mukaimtal su muta fin mangon sie lohm.
8 Mwet lokoalok luk elos akkolukyeyu ke len fon;
Elos su aksruksrukyeyu elos orekmakin inek oana sie mwe selnga.
9 Nga mongo apat oana bread,
Ac karyak ma nimuk ke sroninmutuk.
10 Ke sripen sulung ac mulat lom
Oru kom srukyuyak ac sisyula.
11 Moul luk oana lul in eku,
Ac nga mongeni oana mah paola.

12 Tusruktu kom, O LEUM GOD, fah tokosra ma pahtpat,
Ac fwil nukewa fah esam kom.
13 Kom ac fah tuyak ac pakomuta Zion,
Tuh pacl fal kom in pakomutal —
Nuna pacl fal la pa inge.
14 Mwet kulansap lom elos lungse el,
Finne kunausyukla el.
Elos pakomutal,
Finne el musalla.

15 Mutunfacl uh fah sangeng sin LEUM GOD;
Tokosra nukewa fin faclu fah sangeng ke ku lal.
16 Ke LEUM GOD El sifil musaeak Zion,
El ac fah akkalemye fulat lal.
17 El ac fah porongo pusren mwet sisila lal,
Ac lohng pre lalos.

18 Simusla ma LEUM GOD El oru inge nu sin fwil tok uh,
Tuh mwet ma soenna isusla in mau wi kaksakin LEUM GOD.
19 LEUM GOD El ngeti liki acn mutal sel lucng,
El ngeti inkusrao me nu faclu.
20 El lohng sasao lun mwet kapir
Ac tulalosla su wotyang nu ke misa.
21 Ouinge Inel ac fah fwackyuk in Zion;
Ac fah kaksakinyuk El in Jerusalem
22 Ke mutanfahl uh ac tokosrai nukewa ac fah tukeni
Ac alu nu sin LEUM GOD

23 LEUM GOD El oru nga munasla ke nga srakna fusr;
El akfototoyela moul luk.
24 O God, nikmet eisyula inge
Meet liki nga matuoh.

O LEUM GOD, kom moul ma pahtpat.
25 In pacl loeloes somla kom orala faclu,
Ac ke poum sifacna kom orala kusrao.
26 Ma inge ac wanginla, a kom fah mutana;

102:25 102:25–27; Heb 1:10–12

Ma inge ac mahi oana nuknuk;
Kom fah sisla oana nuknuk,
Na elos fah wanginla.
27 A kom ac nuna oaya ah,
Ac moul lom ac tiana safla.
28 Tulik natusr elos ac fah moul in misla;
Na ke karinginyuk lom
Fwil natulos ac fah oakwuki in misla.

103

[Psalm lal David]

Lungse Lun God

1 Kaksakin LEUM GOD, O ngunik!
Ma nukewa in nga, in kaksakin Ine mutal lal!
2 Kaksakin LEUM GOD, O ngunik,
Ac tia mulkunla lupan kulang lal.
3 El nunak munas ke ma koluk luk nukewa
Ac akkeyala mas luk nukewa.
4 El moliyula liki misa
Ac akinsewowoyeyu ke lungse ac pakoten.
5 El akkihpye moul luk ke ma wo
Tuh nga in fusr na ac ku oana sie won eagle.

6 LEUM GOD El oru nununku lal in wi layen lun mwet akkeokyeyuk,
El oru tuh nununku suwohs in orek nu selos.
7 El akkalemye inkanek lal nu sel Moses
Ac lela tuh mwet Israel in liye orekma kulana lal.
8 LEUM GOD El kulang ac pakoten,
El tia sa in mulat, ac yoklana lungkulang lal.
9 El ac tia kaiyuk pacl nukewa,
El tia kolla mulat lal nwe tok.
10 El tia kai kut fal nu ke ma koluk lasr,
Ku ase nu sesr ma fal nu ke orekma koluk lasr.
11 Tuh lungse lun God nu selos su sunakunul
Oana fulatan kusrao nu faclu.
12 El usla ma koluk lasr loes liki kut,
Oana lusen kutulap lac nwe roto.
13 LEUM GOD El pakomutalos su akfulatyal,
Oana ke sie papa el pakomuta tulik natul.
14 God El etu lah mea kut orekla kac,
El esam lah kut orekla ke kutkut.*

15 A funu mwet uh, moul lasr uh oana mah.
Kut kapak ac farngelik oana ros inimae,
16 Na eng tuhyak nu faclos ac elos wanginla
Ac tia sifil liyeyuk.
17 A nu selos su sangeng sin LEUM GOD, lungse lal oan nu tok ma pahtpat,
Ac suwoswos lal nu sin fwil nu ke fwil —
18 Nu selos su karinganang wuleang lal
Ac oaru in akos ma sap lal.

103:8 Jas 5:11 * **103:14** ***kutkut:*** kas Hebrew fahk mu “dust.”

19 LEUM GOD El oakiya tron lal inkusrao;
El tokosra fin ma nukewa.
20 Kaksakin LEUM GOD, kowos lipufan kulana lal,
Su akos sap ku lal,
Ac porongo kas lal.
21 Kaksakin LEUM GOD, kowos un mwet ku lal inkusrao,
Kowos mwet kulansap lal, su oru lungse lal.
22 Kaksakin LEUM GOD, kowos su ma orekla lal
In acn nukewa el leumi.
Kaksakin LEUM GOD, O ngunik!

104

Kaksakin El Su Orala Ma Nukewa
1 Kaksakin LEUM GOD, O ngunik.
O LEUM GOD luk, kom fulatlana!
Kom nuknukyang ke sunak ac wolana.
2 Kom afinkomi ke kalem.
Kom laknelik kusrao oana sie lohm nuknuk,
3 Ac musaela nien muta fulat lom fin kof uh lucng liki kusrao.*
Kom orekmakin pukunyeng uh oana chariot nutum
Ac kasrusr fin eng uh.
4 Kom oru tuh eng uh in mwe utuk kas lom,
Ac sarmelik lun sarom uh oana mwet kulansap lom.

5 Kom oakiya faclu fin pwelung ku la —
Ac fah tiana mukuikui.
6 Kom filiya meoa uh fac oana sie nuknuk,
Ac kof uh afinya eol uh.
7 Ke kai lom, kof uh kaingelik,
Ac ke pusren sap lom, elos sa na kaing.
8 Kof uh sororla fineol uh me nu infahlfal uh,
Nu yen kom orala nu selos.
9 Kom oakiya sie masrol ma elos tia ku in alukela,
Tuh elos in tia sifil afinya faclu.

10 Kom oru tuh infacl srisrik in sororma infahlfal uh,
Ac infacl lulap in ut inmasrlon inging uh.
11 Kof inge orala mwe nim nimen kosro nukewa inimae,
Ac kosro donkey nimnim we ac tila malu.
12 Won yen engyeng uh elos oru ahng lalos
Ac on ulun sak sisken infacl.

13 Kom supwama af inkusrao me nu fineol uh,
Ac faclu sessesla ke mwe insewowo sum me.
14 Kom akkapye mah nu sin cow uh,
Ac sacn nu sin mwet uh
Tuh elos in yukwiya ac konauk mongo nalos kac,
15 Ac in orala wain in akenganyalos,
Ac oil in olive tuh in mwe akmusra,
Ac mwe mongo in sang ku nu sin mwet.

* **104:3** ***kof uh lucng liki kusrao:*** kof inge ma srumunyuk in Gen 1:6–7 **104:4** Heb 1:7

16 Yokna af in aksroksrokye sak cedar ke inging Lebanon —
Sak sunun LEUM GOD, ma El sifacna yukwiya.
17 Won elos orek ahng lalos olo,
Won stork elos oru ahng lalos ulun sak fir.
18 Nani lemnak elos muta fineol fulat,
Ac kosro coney elos wikwik ye fulu uh.

19 Kom orala tuh malem uh in mwe akilen kais sie malem;
Ac faht uh etu na pacl in tili la.
20 Kom orala fong, na ke pacl lohsr
Kosro lemnak ac oatume.
21 Lion fusr elos ngutngut ke elos forfor
In suk ma nalos su God El akoo nu selos.
22 Na ke faht uh takak, elos ac folokla
Ac ona ke luf lalos.
23 Mwet uh ac som nu ke orekma lalos
Ac elos ac orekma nwe ke ekela.

24 LEUM GOD, puslana ma kom orala!
Ke lalmwetmet lom kom orala ma inge nukewa!
Faclu sessesla ke ma kom orala.
25 Meoa uh pa ingo, yohk ac sralap,
Yen kain in ma moul puspis muta we —
Kewana ma yohk ac ma srihk.
26 Oak palang uh kasrusr fac,
Ac Leviathan, wet lulap soko ma kom orala, el srital we.

27 Ma inge nukewa elos filiya lulalfongi lalos in kom
Tuh kom fah sang mwe mongo nalos ke pacl fal.
28 Kom sang ma nalos ac elos mongo kac,
Kom kitalos ac elos kihpkin.
29 Ke pacl kom ngetla lukelos, elos sangeng;
Ke kom tulokinya momong lom lukelos, elos misa
Ac folokla nu ke kutkut† ma elos orekla kac.
30 Tuh ke kom sang ngunum,‡ elos orekla ma moul;
Kom sang moul sasu nu fin fohk uh.

31 Lela wolana lun LEUM GOD in oan ma pahtpat!
Lela tuh LEUM GOD Elan engan ke ma El orala!
32 El ngetang nu ke faclu, na faclu rarrar;
El kahlye fineol uh, na fosryak.

33 Nga fah on nu sin LEUM GOD ke moul luk nufon;
Nga fah onkakin on in kaksak nu sin God luk ke lusenna moul luk.
34 Finsrak tuh on luk in mwe akinsewowoyal,
Mweyen engan luk tuku sel me.
35 Lela tuh mwet koluk in kunausyukla liki faclu.
Lela elos in wanginla nwe tok.

104:26 Job 41:1; Psa 74:14; Isa 27:1 † **104:29** ***kutkut:*** liye Psa 103:14 ‡ **104:30** ***ngunum:*** oasr kalmac akosr ke kas Hebrew se inge: “ngun,” “eng lulap,” “momong,” ac “ku.”

Kaksakin LEUM GOD, O ngunik!
Kaksakin LEUM GOD!

105

God Ac Mwet Lal
(Sie Chronicle 16:8–22)

1 Sang kulo nu sin LEUM GOD, ac fahkak fulat lal,
Fahkak orekma lal nu sin mutanfahl uh.
2 On ac kaksakin LEUM GOD,
Fahkak orekma wolana ma El orala.
3 Kut in engan lah kut ma lal,
Lela mwet nukewa su alu nu sel in arulana engan.
4 Ngetak nu sin LEUM GOD tuh Elan kasrekowos,
Alu nu sel pacl e nukewa.
5 Esam orekma sakirik El orala;
Mwenmen lal, oayapa nununku lal su El fahkla.
6 Kowos fwil natul Abraham, mwet kulansap lal,
Ac tulik natul Jacob, mwet sulosolla lun God.

7 LEUM GOD El God lasr,
Ma sap lal ma nu sin faclu nufon.
8 El fah karinganang wuleang lal ma pahtpat —
El oru wulela lal tuh in ma nu sin sie tausin fwil,
9 Aok, wuleang su El oakiya inmasrlol ac Abraham,
Ac wulela lal nu sel Isaac.
10 LEUM GOD El orala sie wulela yorol Jacob,
Sie wulela su fah oan ma pahtpat.
11 El fahk, “Nga ac fah asot facl Canaan nu sum.
Ac fah mwe usru lom sifacna.”

12 Mwet lun God elos mwet na pu,
Elos tuh mwetsac in facl Canaan.
13 Elos forfor liki sie facl nu ke sie pac facl —
Liki sie tokosrai nu ke sie pacna tokosrai.
14 Tuh God El tia lela kutena mwet in akkeokyalos,
El karinganulos ke El fahk nu sin tokosra saya,
15 “Nik kowos aklokoalokye mwet kulansap sulosolla luk;
Nik kowos kahlye mwet palu luk.”

16 LEUM GOD el supwama sracl nu fin acn selos
Ac eisla ma nalos nukewa.
17 Tusruktu El supwala sie mukul meet lukelos;
Joseph, su kukakinyukla el tuh elan sie mwet kohs.
18 Nial kapiri ke sein,
Ac osra raunela inkwawal
19 Nwe ke kas lal akpwayeyuk.
Kas lun LEUM GOD ma Joseph el fahkak akpwayeyuk.
20 Na tokosra lun Egypt el tulalla,
Aok, mwet kol lun mutunfacl sac el aksukosokyalla.

105:9 Gen 12:7; 17:8; Gen 26:3 **105:10** 105:10–11; Gen 28:13 **105:14** 105:14–15; Gen 20:3–7 **105:16** Gen 41:53–57 **105:17** Gen 37:28; 45:5 **105:18** 105:18–19; Gen 39:20—40:23 **105:20** Gen 41:14

21 Tokosra el sang tuh elan kol mwet nukewa in facl sac,
Ac elan leum fin acn nukewa lal —
22 El ku in sapsap nu sin mwet pwapa lun tokosra,
Ac luti mwet kasru lal ke lalmwetmet.

23 Tok, Jacob el som nu Egypt,
Ac muta in acn we.
24 LEUM GOD El sang tulik puspis nu sin mwet lal,
Ac oru elos in ku liki mwet lokoalok lalos.
25 God El oru mwet Egypt in srunga mwet lal
Ac elos in akkolukye ac aklalfonye mwet kulansap lal inge.

26 Na God El supwalla Moses, su mwet kulansap lal,
Oayapa Aaron, su el sulela.
27 Elos oru orekma kulana lun God
Ac orala mwenmen in acn Egypt.
28 God El supwala lohsr nu fin acn Egypt,
Tusruktu mwet Egypt elos tiana akos sap lun God.
29 El ekulla infacl lalos nu ke srah
Ac onela ik nukewa.
30 Facl selos sessesla ke frog;
Finne inkul fulat lun tokosra, nwanala pac kac.
31 God El kaskas, na kain in loang puspis ac won srisrik ngalngul rirme,
Ac nwakla facl sac nufon.
32 El tulokinya af uh,
A El supwama af yohk kosra oayapa sarom nu fin facl selos.
33 El kunausla ima grape ac sak fig
Ac koteya sak nukewa yen selos.
34 El sap na, ac won locust tuku,
Puslana, tia ku in oaoala.
35 Elos kangla kain in sak nukewa in facl sac,
Ac fokinsak nukewa.
36 El uniya wounse mukul
In sou nukewa lun mwet Egypt.

37 Na El kolla mwet Israel liki facl sac;
Elos us gold ac silver,
Ac elos nukewa ku na, ac wo finsroa.
38 Mwet Egypt elos sangeng selos
Ac engan lah elos som lukelos.
39 God El asroelik sie pukunyeng in sonelosi,
Ac sie e in tololos ke fong.
40 Elos siyuk, ac El supwama won quail;
El kitalos inkusrao me, tuh elos in kihp.
41 El ikaselik sie eot, ac kof uh kahkme;
Sororla pac nu yen mwesis oana soko infacl.
42 El esam wulela mutal lal
Nu sel Abraham, mwet kulansap lal.

105:21 Gen 41:39–41 **105:23** Gen 46:6; Gen 47:11 **105:24** 105:24–25; Exo 1:7–14 **105:26** Exo 3:1—4:17 **105:28** Exo 10:21–23 **105:29** Exo 7:17–21 **105:30** Exo 8:1–6 **105:31** Exo 8:20–24; Exo 8:16–17 **105:32** 105:32–33; Exo 9:22–25 **105:34** 105:34–35; Exo 10:12–15 **105:36** Exo 12:29 **105:37** 105:37–38; Exo 12:33–36 **105:39** Exo 13:21–22 **105:40** Exo 16:2–15 **105:41** Exo 17:1–7; Oek 20:2–13

43 Ouinge El kolla mwet sulela lal,
Ac elos on ac sasa ke engan.
44 El sang nu selos acn sin mutanfahl saya
Oayapa ima pac lalos,
45 Tuh mwet lal in akos ma sap lal
Ac karingin sap lal nukewa.

Kaksakin LEUM GOD!

106

Pakoten Lun God Nu Sin Mwet Lal
1 Kaksakin LEUM GOD!

Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo,
Ac lungkulang lal oan ma pahtpat.
2 Su ku in fahk ke ma wo nukewa ma El oru?
Su ku in fahk lupan kaksak su fal nu sel?
3 Insewowo elos su liyaung ma sap lal,
Su oru ma suwohs pacl e nukewa.

4 Esamyu, LEUM GOD, ke kom kasru mwet lom;
Oekyu ke kom ac molela mwet lom.
5 Lela tuh nga in liye kapkapak lun mwet lom
Ac wi engan lun mutanfahl lom,
Tuh nga in welulos su konkin in pangpang mwet lom.

6 Kut orekma koluk oana mwet matu lasr somla;
Kut mwet koluk ac sesuwos.
7 Mwet matu lasr elos tia kalem ke orekma wolana lal in acn Egypt,
Elos tia esam pacl puspis ma El akkalemye lungse lal nu selos,
Ac elos lain El su Kulana ke sisken Meoa Srusra.
8 Tusruktu El molelosla oana El tuh wulela kac,
In akkalemye ku lulap lal.
9 El sang sap lal nu sin Meoa Srusra,
Na mu paola;
El kolla mwet lal fahla fin acn pao.
10 El molelosla liki inpoun mwet su srungalos;
El aksukosokyalos liki mwet lokoalok lalos.
11 A mwet lokoalok lalos walomla in kof uh;
Wangin sie selos lula.
12 Na mwet lal elos tufah lulalfongi wuleang lal
Ac elos on ac kaksakunul.

13 Tusruktu, elos sa na mulkunla ma El oru;
Elos orekma na, tia tupan kas lal.
14 Nunkunma nwakulosla yen mwesis,
Ac elos srike God we.
15 Ke ma inge El sang ma elos siyuk kac,
Tusruk El supwala pac sie mas upa nu inmasrlolos.

105:44 Jos 11:16–23 **106:1** 1 Chr 16:34; 2 Chr 5:13; 7:3; Ezr 3:11; Psa 100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Jer 33:11 **106:7** Exo 14:10–12 **106:9** 106:9–12; Exo 14:21–31 **106:12** Exo 15:1–21 **106:14** 106:14–15; Oek 11:4–34

16 In acn mwesis, elos sok sel Moses
Ac Aaron, mwet kulansap mutal lun LEUM GOD.
17 Ke ma inge faclu mangelik ac okmulla Dathan,
Ac piknilya Abiram ac sou lal.
18 Oayapa e tuku lucng me
Ac esukak un mwet koluk su welulos.

19 Elos sang gold ac orala soko cow fusr kac in acn Sinai,
Ac elos alu nu ke ma sruloala sac.
20 Ouinge elos aolla wolana lun God
Ke luman soko kosro su mongo mah.
21 Elos mulkunla God su molelosla
Ke orekma kulana lal in acn Egypt.
22 Fuka lupan wolana ke ma El oru we,
Ac mwe lut lulap su El oru sisken Meoa Srusra!
23 Ke God El fahk mu El ac kunausla mwet lal,
Na Moses, mwet kulansap su El sulela, el tuyak lainul kac,
Ac el sikulya mulat lun God tuh Elan tia kunauselosla.

24 Na elos sisla facl wowo sac,
Mweyen elos tia lulalfongi wulela lun God.
25 Elos muta torkaskas in lohm nuknuk selos,
Ac tia porongo pusren LEUM GOD.
26 Ke ma inge El fulahk nu selos
Lah El ac oru tuh elos in misa yen mwesis uh,
27 Ac akfahsryelik fwil natulos nu inmasrlon mwet pegan,
Ac lela elos in misa in acn sin mwetsac.

28 Na in acn Peor elos sifacna eisalosyang in wi alu nu sel Baal,
Ac kang mongo ma kisakinyuk nu sin god misa uh.
29 Ouinge elos arulana purakak kasrkusrak lun LEUM GOD ke ma elos oru,
Na mas na upa se sikyak inmasrlolos.
30 Na Phinehas el tuyak ac sang kai nu selos su oru ma koluk,
Ac mas sac wanginla.
31 Ma se inge mwe esmakin na yohk kacl,
Oayapa nu sin fwil nu ke fwil tok uh.

32 Mwet uh sifilpa akkasrkusrakye LEUM GOD sisken kof Meribah,
Ac ma inge aktukulkulyel Moses.
33 Elos oru Moses el arulana kasrkusrak
Pwanang el kaskas ac tia nunku ke ma el fahk.
34 Elos tiana onela mwet pegan
In oana ma LEUM GOD El fahk nu selos.
35 A elos payuk nu selos
Ac oru ouiya lun mwet pegan.
36 Mwet lun God elos alu nu ke ma sruloala,
Na ma inge kunauselosla.
37 Elos kisakin wen ac acn natulos

106:16 106:16–18; Oek 16:1–35 **106:19** 106:19–23; Exo 32:1–14 **106:24** 106:24–26; Oek 14:1–35 **106:27** Lev 26:33 **106:28** 106:28–31; Oek 25:1–13 **106:32** 106:32–33; Oek 20:2–13 **106:34** 106:34–36; Mwet Nun 2:1–3; 3:5–6

Tuh in mwe kisa nu sin ma sruloala in facl Canaan.
38 Elos uniya tulik natulos su wangin koluk la,
Ac acn we kolukla ke srahn akmas inge.
39 Ouinge elos akfohkfokyalos ke orekma koluk lalos
Ac elos tia inse pwaye nu sin God.

40 Ke ma inge LEUM GOD El mulat sin mwet lal;
Ac El srungalosla.
41 El fuhlelosyang nu inpoun mwet pegan,
Ac mwet lokoalok lalos elos leum faclos.
42 Mwet lokoalok lalos akkeokyalos
Ac elos muta ye nununku lalos.
43 Pacl puspis LEUM GOD El molela mwet lal,
Tusruktu elos sikalani in lainul
Pwanang elos tili in ma koluk.
44 Tusruktu, LEUM GOD El akilen keok lalos
Ac porongalos ke elos wowoyak nu sel.
45 Ke sripalos, El esam wuleang lal,
Ac ke sripen lungse yohk lal nu selos El pakomutalos ac auliyak.
46 El oru tuh elos su akkohsyelos
In pakomutalos.

47 Molikutla, O LEUM GOD lasr,
Ac uskutme liki inmasrlon mutunfacl uh,
Tuh kut fah fahkak kulo lasr nu sum
Ac kaksakin Ine mutal lom.
48 Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel;
Kaksakunul inge ac nwe tok.
Lela mwet nukewa in fahk, “Amen.”

Kaksakin LEUM GOD!

BOOK AKLIMEKOSR

107

(Psalm 107—150)

Kaksakin Kulang Lun God

1 “Sang kulo nu sin LEUM GOD mweyen El wo,
Lungkulang lal oan ma pahtpat!”
2 Kalweni in fahkak kas inge in kaksakin LEUM GOD,
Kowos nukewa su El tuh molela.
El tuh molikowosla liki mwet lokoalok lowos,
3 Ac folokinkowosme liki mutunfacl saya,
Liki acn kutulap ac roto, liki acn epang ac eir.

4 Kutu selos tuh forfor yen wangin inkanek we in acn mwesis
Ac tia ku in konauk inkanek nu ke sie siti elos in muta we.
5 Elos masrinsral ac malu
Ac elos fuhleak finsrak lalos.
6 In ongoiya lalos, elos pang nu sin LEUM GOD
Ac El molelosla liki keok lalos.

106:37 2 Tok 17:17 **106:38** Oek 35:33 **106:40** 106:40–46; Mwet Nun 2:14–18 **106:47** 106:47–48; 1 Chr 16:35–36 **107:1** 1 Chr 5:13; 7:3; Ezr 3:11; Psa 100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Jer 33:11

7 El kololosla ke soko inkanek suwohs
Nu ke sie siti, yen elos ku in muta we.
8 Fal elos in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse kawil lal,
Ac ke ma wolana El oru nu selos.
9 El sang ma nimalos su malu,
Ac akkihpyalos su masrinsral ke ma wo.

10 Kutu selos muta in acn lohsr matoltol;
Kapiri elos ke mwe kapir osra
11 Mweyen elos lain sap ku lun God Kulana
Ac pilesru mwe luti lal.
12 Elos totola ke orekma upa lalos.
Elos ikori a wangin mwet kasrelos.
13 Na in ongoiya lalos, elos pang nu sin LEUM GOD,
Ac El molelosla liki keok lalos.
14 El usalosme liki acn lohsr matoltol,
Ac wotyalik mwe kapir kaclos.
15 Fal elos in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye lal,
Ac ke ma wolana El oru nu selos.
16 El kunausya srungul orekla ke osra bronze,
Ac koteya polo osra srumasriyen srungul uh.

17 Kutu selos mwet lalfon, elos keok ke sripen ma koluk lalos,
Ac ke ma sufal lalos.
18 Elos tia lungse liye kutena kain in mongo
Ac elos apkuran in misa.
19 Na ke elos sun ongoiya, elos pang nu sin LEUM GOD
Ac El molelosla liki keok lalos.
20 El akkeyalosla ke sap ku lal,
Ac molelosla liki misa.
21 Fal elos in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye lal,
Ac ke ma wolana El oru nu selos.
22 Lela elos in sang kulo nu sel ke mwe kisa firir,
Ac fahkak orekma nukewa lal ke pusren on.

23 Kutu selos kalkal in meoa
In suk mwe kasru nu selos ke elos orekma fin oak uh.
24 Mwet inge liye ma LEUM GOD El ku in oru,
Ac ma usrnguk El oru in meoa uh.
25 El kaskas na, ac eng uh tuhyak upalana
Ac mokleak noa uh yokelik.
26 Oak uh touyak nwe lucng
Ac sifil putati nwe ten.
Ke sripen mwe sensen inge, mwet fin oak uh fosrngalana.
27 Elos tukulkul ac fahsr toptop oana mwet sruhi.
Wanginla sripen etu lalos.
28 Na ke ongoiya inge sonolos, elos pang nu sin LEUM GOD
Ac El molelosla liki keok lalos.
29 El akmisyela paka uh,
Ac noa uh mihsla.
30 Elos enganak mweyen mihsla,
Ac El kololosla nu yen elos akwot in oai we.
31 Lela elos in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye lal,

Ac ke ma wolana El oru nu selos.
32 Lela elos in fahkulak in walil uh
Ac kaksakunul ye mutun un mwet kol lalos.

33 LEUM GOD El akpaoyela infacl uh,
Ac El tulokinya unon in kof in tia soror.
34 El ekulla fohk wowo in oana acn mwesis, yen wangin sak ku in kapak we,
Ke sripen ma koluk lun mwet su muta we.
35 El ekulla acn mwesis nu ke lulu in kof
Ac acn pao nu ke unon in kof.
36 Ac El lela tuh mwet su masrinsral in muta we,
Na elos musaeak sie siti tuh elos in muta loac.
37 Elos taknelik ima, ac yukwiya nien grape,
Na ke elos kosrani, arulana pus fahko.
38 El akinsewowoye mwet lal, ac akpusye tulik natulos.
El oayapa oru tuh cow natulos in tia pueni.

39 Ke pacl mwet lun God elos kutangyukla ac akpusiselyeyuk
Ke mwe keok ac moul upa sin mwet lokoalok lalos,
40 God El fahkak sulung lal nu sin mwet su akkeokyalos
Ac oru tuh elos in forfor yen wangin inkanek we in acn mwesis uh.
41 Tusruktu El molela mwet ongoiya liki moul in keok lalos
Ac oru tuh sou lalos in arulana puseni.
42 Ke mwet suwoswos elos liye ma inge elos engan,
A mwet koluk nukewa wanginla ma elos ku in fahk.

43 Lela mwet lalmwetmet in nunku ke ma inge;
Lela elos in nunku ke lungse pwaye lun LEUM GOD.

108

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru Lainyen Mwet Lokoalok
(Psalm 57:7–11; 60:5–12)

1 Arulana pulaik insiuk, O God!
Nga fah on ac kaksakin kom.
Ngutalik, O ngunik!
2 Ngutalik, harp nutik ac lyre nutik!
Nga ac fah okasak faht uh.
3 Nga fah sot kulo nu sum, O LEUM GOD, inmasrlon mutunfacl uh.
Nga fah kaksakin kom inmasrlon mwet uh.
4 Lungse kawil lom sowak fulat liki kusrao;
Oaru lom sun pukunyeng uh.

5 O God, akkalemye fulat lom yen engyeng uh,
Ac wolana lom fin faclu nufon.
6 Molikutla ke ku lom. Topuk pre luk,
Tuh mwet su kom lungse fah ku in moliyukla.

7 Liki acn mutal sel, God El fahk,

“Ke sripen nga kutangla, nga fah kitalik acn Shechem
Ac oralik Infahlfal Sukkoth nu sin mwet luk.
8 Ma luk pa acn Gilead, oayapa acn Manasseh;
Acn Ephraim, mwe loeyen sifuk,
Ac acn Judah pa scepter* luk.
9 A nga fah orekmakin acn Moab oana sie ahlu in winwin luk;
Nga fah sisang fahluk luk nu fin acn Edom
In akkalemye lah ma luk pa acn we.
Nga fah sala ke kutangla luk fin mwet Philistia.”

10 O God, su ac fah usyula nu in siti se oasr pot we?
Su ac fah kolyula nu Edom?
11 Ya kom siskutla na pwaye?
Ya kom ac tia wi mwet mweun lasr uh illa?
12 Kasrekut lain mwet lokoalok lasr,
Mweyen kasru sin mwet uh wangin sripa.
13 Ke God El wi kut lac, kut ac fah kutangla;
El ac fah kutangla mwet lokoalok lasr uh.

109

[Psalm lal David]

Torkaskas Lun Sie Mwet Su Muta In Ongoiya

1 Nga kaksakin kom, O God; nikmet mutana misla!
2 Mwet koluk ac mwet kikiap elos lainyu.
Elos fahk kas kikiap keik,
3 Ac elos fahk kas koluk keik —
Elos lainyu ke wangin sripa.
4 Nga ne lungse elos ac pre kaclos
A elos nu srungayu na.
5 Elos folokin orekma wo luk ke orekma koluk,
Ac srungayu ke nga lungse elos.

6 Sulela sie mwet nununku sesuwos in nununku mwet lokoalok luk,
Ac lela sie mwet su srungal in tafwel.
7 Lela in nununkeyuk el ac koneyukyak tuh na oasr mwatal.
Lela God Elan akilen lah kas in pre lal uh oana sie ma koluk.
8 Lela tuh in fototo moul lal;
Ac lela siena mwet in eis acn sel!
9 Lela tuh tulik natul in mukaimtal,
Ac mutan kial in katinmas!
10 Lela tulik natul in mwet takusrkusr ac mwet ngusr;
Lela tuh elos in lillilyak liki mahnum in lohm elos muta loac.
11 Lela tuh mwet el orek soemoul yoro in eisla ma lal nukewa,
Ac lela tuh mwetsac in eis woiyen orekma lal.
12 Lela in wangin mwet sifilpa kulang nu sel
Ac in wangin pac mwet lohang nu sin tulik mukaimtal natul uh.
13 Lela tuh fwil natul nukewa in misa,
Ac in mulkinyukla inel ke fwil se tokol.
14 Lela tuh LEUM GOD Elan esam na ma koluk lun papa tumal
Ac tia nunak munas nu ke ma koluk lun nina kial.

* **108:8** ***scepter:*** liye ke Kalmen Kutu Kas. **109:8** Orek 1:20

15 Lela tuh LEUM GOD Elan esam ma koluk lalos pacl e nukewa,
A elos sifacna in iyuklana ac tiana sifil esamyuk!

16 Mweyen mwet se ingan el tiana nunkauk elan moul in kulang;
El akkeokye ac uniya mwet sukasrup,
Mwet enenu, ac mwet munas.
17 El lungse selngawi mwet — lela in selngawiyuk el!
El srunga in akinsewowoye mwet — lela in wangin mwet akinsewowoyal!
18 El oru selnga uh fisrasr oana nuknukyang uh;
Lela manol in toki ac arulana sroksroki ke selnga lal,
Ac in tilyang nu in sri kacl oana mwe akmusra.
19 Lela selnga lal uh in nokmulla oana nuknuk
Ac in losilya oana sie mwe lohl.

20 LEUM GOD, kalyei mwet lokoalok luk in lumah ingan —
Elos su fahk kas koluk lainyu.
21 Tusruktu, O LEUM GOD Fulat luk, kasreyu oana ke kom wulela,
Ac moliyula ke wolana lun lungse lom.
22 Tuh nga mwet sukasrup ac enenu;
Mwe keok luk arulana fakisya insiuk,
23 Ac nga apkuran in wanginla, oana lullul in eku —
Ukukla nga, oana sie won srisrik.
24 Intik munasla ke wanginla loalok,
Ac nga sri na kolo.
25 Ke mwet elos liyeyu, elos isrunyu;
Elos niwurwur sik ac usruk sifalos.

26 O LEUM GOD luk, kasreyu;
Moliyula ke lungse pwaye lom.
27 Oru tuh mwet lokoalok luk in etu
Lah kom pa moliyula uh.
28 Sahp elos ac selngawiyu, tusruktu kom fah akinsewowoyeyu.
Lela tuh elos su akkeokyeyu in kutangyukla,
Ac lela tuh nga, su mwet kulansap lom, in engan.
29 Lela mwet lokoalok luk in nukla ke mwekin;
Lela elos in nokomang mwekin lalos oana sie nuknuk.

30 Nga fah sang kulo nu sin LEUM GOD ke pusra lulap;
Nga fah kaksakunul in walil uh,
31 Mweyen El kasru el su sukasrup,
Ac molella liki poun mwet su kena eisalang nu ke misa.

110

[Psalm lal David]

LEUM GOD Ac Tokosra Su El Sulela
1 LEUM GOD El fahk nu sin tokosra, su leum luk,
"Muta siskuk layot
Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom ye niom."

109:25 Mt 27:39; Mk 15:29 **110:1** Mt 22:44; Mk 12:36; Lk 20:42–43; Orek 2:34–35; 1 Cor 15:25; Eph 1:20–22; Col 3:1; Heb 1:13; 8:1; 10:12–13

2 LEUM GOD El fah oru tuh ku lom in fahla Zion lac nu saya.
El fahk, “Kom fah leum fin mwet lokoalok lom.”
3 In len se kom ac mweuni mwet lokoalok lom,
Mwet srahm elos ac fah engan in sifacna eisalosyang in wi mweun.
Mwet fusr lom ac fah tuku nu yurum nu fineol mutal,
Oana sikyak lun aunfong ke lotutang.

4 LEUM GOD El orala wulela ku lal, su El ac fah tia ekulla.
El fahk ouinge: “Kom ac fah sie mwet tol nwe tok
In oana Melchizedek.”

5 LEUM GOD El tu siskom layot;
Ke pacl El kasrkusrak, El ac kutangla tokosra uh.
6 El ac fah nununku mutunfacl uh
Ac oru tuh nien mweun in sessesla ke monin mwet misa;
El ac fah kutangla tokosra yen nukewa fin faclu.
7 Tokosra el ac fah nim kof ke infacl srisrik sisken inkanek uh,
Ac el fah eis ku lal kac, ac keyak ac kutangla.

111

Psalm In Kaksakin LEUM GOD
1 Kaksakin LEUM GOD!

Ke insiuk nufon nga fah sang kulo nu sin LEUM GOD
In walil lun mwet lal.
2 Fuka woiyen orekma lun LEUM GOD!
Elos nukewa su engan kac elos ke etu kalmeya.
3 Ma nukewa El oru uh fahkak ke ku ac wal fulat lal.
Suwoswos lal ac fah oan ma pahtpat.
4 LEUM GOD El tia lela kut in mulkunla orekma wolana lal;
El kulang ac pakoten.
5 El sang mwe mongo nu selos su akfulatyal;
El tiana mulkunla wuleang lal.
6 El akkalemye ku lal nu sesr, mwet lal,
Ke El ase nu sesr acn sin mwet in mutunfacl saya.

7 El oaru ac suwoswos in ma nukewa El oru.
Sap lal nukewa fal in lulalfongiyuk.
8 Sap lal inge oakwuki na nwe tok,
Ituku ke pwaye ac suwoswos.
9 El aksukosokye mwet lal
Ac oru sie muleang kawil yorolos.
El mutallana ac kulana.
10 Sangeng* sin LEUM GOD pa mutaweyen lalmwetmet.
Nu selos nukewa su akos ma sap lal, El sang elos in etu in oru sulela wo.
Fal in kaksakinyuk El ma pahtpat.

112

Engan Lun Sie Mwet Wo

110:4 Heb 5:6; 6:20; 7:17, 21 * **111:10** ***sangeng:*** akfulatye, ku sunakin. **111:10** Job 28:28; Soa 1:7; 9:10

1 Kaksakin LEUM GOD!

Insewowo el su sunakin LEUM GOD,
Su arulana engan in akos ma sap lal.
2 Tulik nutin sie mwet wo fah ku in facl Israel;
Fwil natul fah akinsewowoyeyuk.
3 Sou lal ac fah arulana kasrup,
Mwe insewowo lal ac fah yokyokelik nwe tok.

4 Kalem tolak in lohsr uh nu sin mwet wo,
Aok, yorolos su kulang, pakoten, ac suwoswos.
5 Insewowo mwet se su engan in sangwin* mwe kasru nu sin mwet,
Ac su oru orekma lal ke pwaye ac suwohs.
6 Sie mwet suwoswos el fah tu na ku.
El ac fah esamyuk in pacl nukewa.
7 El tia motok in lohng pweng koluk;
Lulalfongi lal oakiyuki ku in LEUM GOD.
8 El tia fosrnga ku sangeng;
El etu na lah el ac liye ke mwet lokoalok lal ah kutangyukla.
9 El sang yohk nu sin mwet enenu,
Ac kulang lal tiana srikeni;
El ac fah ku, ac ac fah akfulatyeyuk el.
10 Mwet koluk elos liye ma inge ac kasrkusrak;
Elos suilya in srunga lalos, ac tilelik;
Finsrak lalos nukewa wanginla pac.

113

Psalm In Kaksakin Wolana Lun LEUM GOD

1 Kaksakin LEUM GOD!

Kowos mwet kulansap lun LEUM GOD,
Kaksakin Inel.
2 Lela tuh Inel in kaksakinyuk
Inge ac nu tok ma pahtpat.
3 Liki kutulap nu roto
Lela Inen LEUM GOD in kaksakinyuk.
4 LEUM GOD El leum fin mutunfacl nukewa;
Ac wolana lal oan lucng liki kusrao.
5 Wangin sie oana LEUM GOD lasr.
El muta lucng yen fulat,
6 Tusruktu El ngeta nu ten
Tuh Elan liye kusrao ac faclu.
7 El tulokunak mwet sukasrup liki nien sisi kutkut;
El srukak mwet enenu liki infohk uh
8 Ac oru tuh elos in mwet kawuk lun fisrak,
Aok, mwet fisrak lun mwet lal.
9 El akfulatye mutan talap in lohm sel sifacna,
Ac akenganyal ke El sang in oasr tulik natul.

Kaksakin LEUM GOD!

---

* **112:5** ***sangwin:*** oana fahk mu “loan” in kas English. **112:9** 2 Cor 9:9

114

Soko On Ke Alukela Lun Mwet Israel Liki Facl Egypt

1 Ke mwet Israel elos som liki acn Egypt,
Ke tulik natul Jacob elos som liki mutunfacl lun mwetsac,
2 Mwet Judah elos tufah mwet mutal lun God,
Ac mwet Israel elos tokosrai lal.

3 Meoa Srusra liye ac kaingla;
Ac Infacl Jordan tui tila soror.
4 Fineol uh srosro oana nani,
Ac tohktok uh srooht sroma oana sheep fusr uh.

5 Meoa, mea sis kom kaing an?
Ac kom, Infacl Jordan, efu kom ku tui tila soror?
6 Kowos fineol uh, efu kowos ku srosro oana nani?
Kowos acn tohktok uh, efu ku kowos srola oana sheep fusr?

7 Faclu, kom in rarrar ke tuku lun LEUM GOD,
Ye mutun God lal Jacob,
8 Su ekulla eot nu ke lulu in kof,
Ac eot in acn oatu nu ke unon in kof.

115

God Pwaye Sefanna

1 Nu sum mukena, O LEUM GOD, nu sum mukena
Pa fal wolana in itukyang nu se, ac tia nu sesr,
Ke sripen lungse pwaye lom ac oaru lom.

2 Efu ku mutunfacl uh in siyuk sesr,
"Ku pia God lowos an?"
3 God lasr El oasr inkusrao;
El oru na ma El lungse oru.
4 A god lalos orekla ke silver ac gold,
Ma na orekla ke poun mwet.
5 Oasr inwalulos, tuh tia ku in kaskas,
Oasr pac mutalos, tuh tia ku in liye.
6 Oasr insraclos, tuh tia ku in lohng,
Oasr pac infwaclos, tuh tia ku in ngok.
7 Oasr paolos, tuh tia ku in pula,
Oasr nialos, tuh tia ku in fahsr;
Wanginna pusraclos.
8 Lela tuh elos nukewa su orala ma inge ac lulalfongi kac,
In ekla oana ma sruloala ma elos orala uh.

9 O Israel, kowos in lulalfongi LEUM GOD,
Tuh El kasrekowos ac karingin kowos.
10 Lulalfongi LEUM GOD, kowos mwet tol lun God,
Tuh El kasrekowos ac karingin kowos.
11 Lulalfongi LEUM GOD, kowos kewa su alu nu sel,

114:1 Exo 12:51 **114:3** Exo 14:21; Jos 3:16 **114:8** Exo 17:1–7; Oek 20:2–13 **115:4** 115:4–8; Psa 135:15–18; Fwack 9:20

Tuh El kasrekowos ac karingin kowos.

12 LEUM GOD El esam kut, ac El ac fah akinsewowoye kut;
El ac fah akinsewowoye mwet Israel
Ac mwet tol nukewa lun God.
13 El fah akinsewowoyalos nukewa su alu nu sel —
Mwet fulat ac mwet srisrik, oana sie.

14 Lela tuh LEUM GOD Elan akpusye tulik nutuwos
Ac nutin fwil nutuwos.
15 Lela tuh kowos in akinsewowoyeyuk sin LEUM GOD
Su orala kusrao ac faclu!

16 Kusrao ma lun LEUM GOD mukena,
A funu faclu, El sang nu sin mwet uh.
17 Kutena mwet su oatula tari nu yen wangin kaskas we*
Elos tia kaksakin LEUM GOD.
18 A kut, su moul, kut fah sang kulo nu sel
Inge ac nu tok ma pahtpat.

Kaksakin LEUM GOD!

116

Sie Mwet Su Moliyukla Liki Misa El Kaksakin God

1 Nga lungse LEUM GOD mweyen El lohngyu;
El porongo pre luk.
2 El lohngyu
Ke pacl nukewa nga pang nu sel.
3 Mwe kwasrip lun misa rauniyula,
Ac mwe keok lun Hades kapriyuwi.
Nga sangeng ac fosrngalana.
4 Na nga pang nu sin LEUM GOD, ac fahk,
"Nga kwafe sum, LEUM GOD, moliyula!"

5 LEUM GOD El kulang ac wo;
God lasr El pakoten.
6 LEUM GOD El karinganulos su selalkung;
Ke nga muta in mwe sensen El moliyula.
7 O ngunik, mongla ac inse misla,
Mweyen LEUM GOD El arulana wo nu sik.

8 LEUM GOD El moliyula liki misa,
El tulokinya sroninmutuk
Ac sruokyuwi liki ikori.
9 Ouinge nga fahsr ye mutun LEUM GOD
In facl lun mwet moul.
10 Nga srakna sruokya lulalfongi luk,
Nga finne fahk mu, "Nga keoklana,"
11 Oayapa ke nga sangeng ac fahk,

115:13 Fwack 11:18; 19:5 * **115:17** ***yen wangin kaskas we:*** oana fahk mu "facl sin mwet misa." **116:10** 2 Cor 4:13

“Wangin mwet ku in lulalfongiyuk.”

12 Mea nga ac ku in sang nu sin LEUM GOD
Ke ma wo nukewa El ase nu sik?
13 Nga fah use cup in wain ac kisakin nu sin LEUM GOD
In sang kulo nu sel ke El moliyula.
14 Nga ac fah akfalye wulela luk nu sin LEUM GOD
Ye mutun mwet lal nukewa.

15 Fuka lupan asor lun LEUM GOD
Ke sie sin mwet lal misa.
16 Nga mwet kulansap lom, LEUM GOD;
Nga kulansupwekom oana ke nina kiuk el oru.
Kom moliyula liki misa.
17 Nga fah asot nu sum mwe kisa in sang kulo,
Ac nga fah pre nu sum.
18 Nga fah akfalye wulela luk nu sin LEUM GOD
Ye mutun mwet lal nukewa,
19 Ke elos tukeni ke inkul lun Tempul
Lun LEUM GOD in Jerusalem.

Kaksakin LEUM GOD!

117

Psalm In Kaksakin LEUM GOD
1 Kaksakin LEUM GOD, kowos mutanfahl nukewa!
Kaksakunul, kowos mwet nukewa.
2 Tuh lungse pwaye lal nu sesr arulana yohk,
Ac oaru lal oan ma pahtpat.

Kaksakin LEUM GOD!

118

Sie Pre In Sang Kulo Ke Sripen Kutangla
1 Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo,
Ac lungkulang lal oan ma pahtpat.
2 Lela mwet Israel in fahk,
“Lungkulang lal oan ma pahtpat.”
3 Lela mwet tol lun God in fahk,
“Lungkulang lal oan ma pahtpat.”
4 Lela elos nukewa su alu nu sel in fahk,
“Lungkulang lal oan ma pahtpat.”

5 In ongoiya luk nga pang nu sin LEUM GOD.
El topukyu ac aksukosokyeyula.
6 LEUM GOD El wiyu, nga fah tia sangeng;
Mea mwet uh ku in oru nu sik?
7 LEUM GOD pa kasreyu,
Ac nga fah liye ke mwet lokoalok luk kutangyukla.
8 Wo in lulalfongi LEUM GOD

117:1 Rom 15:11 **118:1** 1 Chr 16:34; 2 Chr 5:13; 7:3; Ezr 3:11; Psa 100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Jer 33:11 **118:6** Heb 13:6

Liki in lulalfongi mwet uh.
9 Wo in lulalfongi LEUM GOD
Liki in lulalfongi mwet kol faclu.

10 Mwet lokoalok pus rauniyula,
Tusruktu nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD!
11 Elos apinyula ke siska nukewa,
Tusruktu nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD!
12 Elos rirme apinyula oana bee uh,
Tusruktu elos firiryak ac sa na wanginla, oana firirla lun mah pao;
Nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD.
13 Elos mweuniyu arulana upa, ac nga apkuran in kutangyukla,
Tusruktu, LEUM GOD El kasreyu.
14 LEUM GOD El oru tuh nga in ku ac fokoko;
El moliyula.

15 Porongo pusren sasa in engan ke kutangla in lohm nuknuk sin mwet lun God,
"Ku lulap lun LEUM GOD pa oru ma inge!
16 Ku lal pa ase kutangla nu sesr,
Aok ku lal in pacl in mweun."

17 Nga fah tia misa, a nga ac moul
Ac fahkak ke ma LEUM GOD El oru.
18 El arulana kaiyu upa,
Tusruktu El tiana lela nga in misa.

19 Ikasla mutunpot lun Tempul nu sik.
Nga ac fah utyak ac sang kulo nu sin LEUM GOD!

20 Pa inge mutunpot lun LEUM GOD;
Mwet suwoswos mukena ku in utyak we.

21 Nga kaksakin kom, LEUM GOD, tuh kom lohngyu,
Ac ase kutangla nu sik.

22 Eot se su mwet musa elos sisla,
Sikyak tuh pa inge eot se ma yohk sripa oemeet.
23 Ma inge ma LEUM GOD El oru;
Fuka lupan woiya ke kut liye!
24 Pa inge len se su LEUM GOD El orala;
Lela kut in engan ac akfulatye!
25 Molikutla, LEUM GOD, molikutla!
Ase wo ouiya nu sesr, LEUM GOD!

26 Lela God Elan akinsewowoye el su tuku ke Inen LEUM GOD!
Liki Tempul lun LEUM GOD kut akinsewowoye kom.
27 Tuh LEUM GOD El God, El ase kalem nu sesr.

118:14 Exo 15:2; Isa 12:2 **118:22** Lk 20:17; Orek 4:11; 1 Pet 2:7 **118:22** 118:22–23; Mt 21:42; Mk 12:10–11 **118:25** Mt 21:9; Mk 11:9; Jn 12:13 **118:26** Mt 21:9; 23:39; Mk 11:9; Lk 13:35; 19:38; Jn 12:13

Ke lesak inpouwos kowos in mutawauk pacl in akfulat
Ac fahsr rauni loang uh.

28 Kom God luk, ac nga sot kulo nu sum;
Nga fah fahkak fulat lom.

29 Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo
Ac lungkulang lal oan ma pahtpat.

119

Ma Sap Lun LEUM GOD

1 Insewowo elos su wangin mwatalos,
Su moul fal nu ke ma sap lun LEUM GOD.
2 Insewowo elos su fahsr ke ma sap lal,
Su aksol ke insialos nufon.
3 Elos tiana oru ma koluk;
A elos fahsr fal nu ke ma lungse lun LEUM GOD.
4 LEUM GOD, kom ase tari ma sap lom
Ac kom sapkin tuh kut in arulana akos.
5 Saok ngan ku in arulana oaru
In liyaung mwe luti lom!
6 Nga fin liyaung ma sap lom nukewa,
Na nga fah tia akmwekinyeyuk.
7 Ke nga lutlut ke nununku suwoswos lom
Nga fah kaksakin kom ke inse nasnas.
8 Nga fah akos ma sap lom;
Nikmet sisyula.

Akos Ma Sap Lun LEUM GOD

9 Sie mwet fusr ac liyaung fuka tuh in nasnas moul lal?
Pa inge: el fin akos ma sap lom.
10 Ke insiuk nufon nga srike in kulansupwekom;
Nik kom lela nga in seakos ma sap lom.
11 Nga likiya ma sap lom insiuk,
Tuh nga in tia orekma koluk lain kom.
12 Nga kaksakin kom, O LEUM GOD,
Lutiyu inkanek lom.
13 Nga fah kaskaskin
Ma sap nukewa ma kom oakiya.
14 Nga engan in fahsr ke ma sap lom
Liki na in eis mwe kasrup yohk.
15 Nga lutlut ke oakwuk lom;
Nga lohang nu ke mwe luti lom.
16 Nga insewowo ke ma sap lom,
Nga fah tiana mulkunla kas lom.

Insewowo Ke Ma Sap Lun LEUM GOD

17 Nga mwet kulansap lom, kom in kulang nu sik
Tuh nga fah ku in moul ac akos mwe luti lom.
18 Ikasla mutuk tuh nga fah ku in akilen
Wolana lun mwe luti pwaye lom.

19 Nga muta fin faclu ke kitin pacl na fototo;
Nikmet okanla ma sap lom likiyu.
20 Insiuk kena ma lulap
In liye nununku lom pacl e nukewa.
21 Kom kai mwet filang;
Elos su tia akos ma sap lom elos selngawiyuk.
22 Eisla kaskou ac aksruksruk lalos likiyu,
Tuh nga liyaung na ma sap lom.
23 Mwet leum elos tukeni ac pwapa koluk lainyu,
Tusruktu nga fah lutlut ke mwe luti lom.
24 Kas in luti lom akinsewowoyeyu
Ac oana mwet kasru nu sik.

Sulela In Akos Ma Sap Lun LEUM GOD

25 Nga putatla nu infohk uh ke kutangyukla nga,
Tukasyuyak, oana kom tuh wulela kac.
26 Nga fahkyuyak nu sum, ac kom topukyu;
Luti nu sik inkanek lom.
27 Kasreyu tuh nga in kalem ke ma sap lom,
Ac nga fah nunku yohk ke kas in luti wolana lom.
28 Insiuk munasla ke asor;
Akkeyeyu, oana kom tuh wulela kac.
29 Sruokyuwi liki inkanek tafongla;
Ke kulang lom, luti nu sik ke ma sap lom.
30 Nga sulela tuh nga in akosten;
Nga lohang nu ke nununku lom.
31 LEUM GOD nga liyaung na mwe luti lom,
Nikmet lela tuh nga in akmwekinyeyuk.
32 Nga arulana engan in akos ma sap lom,
Mweyen kom ac fah akyokye etauk luk.

Sie Pre Ke Etauk

33 O LEUM GOD, luti nu sik kalmen ma sap lom,
Na nga fah akos in pacl e nukewa.
34 Aketeya ma sap lom nu sik, ac nga fah akos;
Nga fah liyaung ke insiuk nufon.
35 Oru tuh nga in fahsr fal nu ke ma sap lom,
Tuh nga konauk insewowo kac.
36 Oru tuh nga in lungse akos ma sap lom
Yohk liki na tuh nga in kasrup.
37 Furokla mutuk liki ma lusrongten;
Liyeyume oana kom tuh wulela kac.
38 Nga mwet kulansap lom, akfalye wulela lom nu sik,
In oana wulela su kom oru nu selos su akos kom.
39 Moliyula liki kaskas kou su nga sangeng kac;
Fuka woiyen nununku lom!
40 Nga kena akos ma sap lom;
Ase moul sasu nu sik, tuh kom suwoswos.

Lulalfongi Ma Sap Lun LEUM GOD

41 LEUM GOD, akkalemye lupan lungse lom nu sik,
Ac moliyula oana kom wulela kac.

42 Na nga fah ku in topkolos su kaskas kou keik,
Mweyen nga lulalfongi ke kas lom.
43 Oru tuh nga in ku in kaskas pwaye pacl e nukewa,
Tuh finsrak luk oan in nununku lom.
44 Nga ac fah liyaung ma sap lom pacl e nukewa,
Nu tok ma pahtpat.
45 Nga fah muta in sukosok pwaye,
Mweyen nga srike in akos kas in luti lom.
46 Nga fah fahkak nu sin tokosra uh ma kom sapkin,
Ac nga fah tia akmwekinyeyuk.
47 Nga pulakin insewowo ke nga akos ma sap lom,
Mweyen nga arulana lungse kas lom.
48 Nga sunakin ac lungse ma sap lom,
Ac nga fah nunku yohk ke mwe luti lom.

Lulalfongi Ke Ma Sap Lun LEUM GOD

49 Esam wulela lom nu sik, mwet kulansap lom,
Tuh ma inge ase finsrak nu sik.
50 Finne in pacl in keok luk, nga akwoyeyuk
Mweyen wulela lom ase moul nu sik.
51 Mwet filang elos aksruksrukiyu pacl nukewa,
Tusruktu nga tiana fahsr liki ma sap lom.
52 Nga esam nununku lom in pacl oemeet,
Ac ma inge akwoyeyu, O LEUM GOD.
53 Ke nga liye mwet koluk ke elos lain ma sap lom,
Nga arulana kasrkusrak.
54 In pacl fototo luk fin faclu
Nga kinala on ke sap lom.
55 Ke fong uh nga esam kom, O LEUM GOD,
Ac nga nunku ke ma sap lom.
56 Nga pulakin insewowo
Ke nga akos ma sap lom.

Inse Pwaye Nu Ke Ma Sap Lun LEUM GOD

57 O LEUM GOD, kom na pa nga enenu,
Ac nga wulela tuh nga fah akos ma sap lom.
58 Nga siyuk sum ke insiuk nufon
Tuh kom in pakomutuk, in oana wulela lom.
59 Ke nga nunku ke ouiyen moul luk,
Nga wulela nga in sifil forla ac fahsr tukun mwe luti lom.
60 Nga sulaklak, ac tia tuptupan
In akos ma kom sapkin.
61 Mwet koluk elos filiya mwe kwasrip nu sik,
Tusruktu nga tiana mulkunla ma sap lom.
62 Ke infulwen fong nga tukakek
Ac kaksakin kom ke nununku suwoswos lom.
63 Nga mwet kawuk lun mwet nukewa su kulansupwekom,
Aok, elos nukewa su akos ma sap lom.
64 LEUM GOD, faclu sessesla ke lungkulang lom;
Lutiyu ke ma sap lom.

Saokiyen Ma Sap Lun LEUM GOD

65 LEUM GOD, kom oru wo nu sik, mwet kulansap lom,
Fal nu ke wulela lom.
66 Ase etauk ac lalmwetmet nu sik,
Tuh nga lulalfongi ke sap lom.
67 Meet liki kom tuh kaiyu, nga fahsr sayen ma sap lom,
A inge nga akos kas lom.
68 Kom arulana wo ac arulana kulang!
Lutiyu ke sap lom.
69 Mwet filang elos tuh fahk kas kikiap keik,
Tusruktu nga akos mwe luti lom ke insiuk nufon.
70 Wanginna kalem lun mwet inge,
A funu nga, nga insewowo ke ma sap lom.
71 Kaiyuk lom nu sik mwe akwoyeyu,
Mweyen ke sripa sac nga lutlut ke ma sap lom.
72 Ma sap su kom ase nu sik, yohk kalmac nu sik
Liki mani nukewa fin faclu.

Ma Sap Lun LEUM GOD Arulana Suwohs

73 Kom oreyula ac karinginyu;
Ase etauk nu sik tuh nga fah luti ma sap lom.
74 Elos su akfulatye kom elos ac engan ke elos liyeyu,
Mweyen nga lulalfongi ke wulela lom.
75 LEUM GOD, nga etu tuh nununku lom suwohs,
Ac kom kaiyu mweyen kom inse pwaye.
76 Lela lungse kawil lom in akwoyeyu,
Oana kom tuh wulela nu sik, mwet kulansap lom.
77 Pakomutuk, ac nga fah moul,
Tuh nga insewowo ke ma sap lom.
78 Lela mwet filang in mwekin lah elos akkolukyeyu ke kikiap;
A funu nga, nga fah arulana nunku ke kas in luti lom.
79 Lela tuh elos su akfulatye kom in tuku nu yuruk —
Elos nukewa su etu ke ma sap lom.
80 Lela nga in akos na pwaye ma sap lom
Tuh nga fah tia akmwekinyeyuk.

Sie Pre Ke Molela

81 LEUM GOD, nga totola in soano molela lom nu sik;
Nga filiya lulalfongi luk ke kas lom.
82 Mutuk totola in tupan ma kom tuh wulela kac,
Ac nga fahk, “Kom ac kasreyu ngac?”
83 Nga oana sie pak in neinyuk wain ma sisila ac wanginla sripa,
Tusruktu nga tiana mulkunla ma sap lom.
84 Nga ac soano putaka?
Kom ac kai mwet su akkeokyeyu ngac?
85 Mwet filang su tia akos ma sap lom,
Elos pukanak luf in sruokyuwi.
86 Ma sap lom nukewa fal in lulalfongiyuk;
Mwet elos akkeokyeyu ke kas kikiap — kasreyu!
87 Elos apkuranna in uniyuwi,
Tusruk nga tiana pilesrala ma sap lom.
88 Ke lungse kawil lom, oru wo nu sik,

Tuh nga fah akos ma sap lom.

Lulalfongi Ke Ma Sap Lun LEUM GOD

89 Kas lom, O LEUM GOD, oan ma pahtpat,
Aok, oan ma pahtpat inkusrao.
90 Oaru lom oanna ke fwil nukewa;
Kom tuh oakiya faclu, ac faclu srakna oan.
91 Ma nukewa oanna nwe misenge ke sripen sap lom,
Ac ma nukewa kulansapwekom.
92 Ma sap lom funu tia ase insewowo nu sik,
Nga lukun misa tari ke mwe keok nu sik.
93 Nga fah tiana pilesru kas in luti lom;
Tuh ke ma inge kom moliyula.
94 Nga ma lom — moliyula!
Nga srike na in akos ma sap lom.
95 Mwet koluk elos soano in uniyuwi,
Tusruktu nga fah arulana nunku ke ma sap lom.
96 Nga etu tari lah oasr saflaiyen ma nukewa;
Tusruktu ma sap lom wangin saflaiya.

Lungse Ma Sap Lun LEUM GOD

97 Arulana yohk lungse luk ke ma sap lom!
Nga nunku kac ke len nufon.
98 Ma sap lom wiyu pacl e nukewa
Ac oru nga lalmwetmet liki mwet lokoalok luk.
99 Nga kalem kac yohk liki mwet luti luk nukewa,
Mweyen nga arulana nunku ke kas in luti lom.
100 Yohk lalmwetmet luk liki mwet matu,
Mweyen nga akos ma sap lom.
101 Nga taranyu liki orekma koluk nukewa,
Mweyen nga lungse akos kas lom.
102 Nga tiana pilesrala kas in luti lom,
Mweyen kom na pa lutiyu.
103 Kas in luti lom arulana emwem,
Aok, emwem liki na honey nu ke oalik!
104 Nga eis lalmwetmet ke ma sap lom,
Ke ma inge nga srunga inkanek koluk nukewa.

Kalem Su Tuku Ke Ma Sap Lun LEUM GOD

105 Kas lom lam nu ke niuk
Ac kalem nu ke inkanek luk.
106 Nga orala sie wulela na ku
Tuh nga in akos kas in luti suwoswos lom.
107 LEUM GOD, pwayena lah mwe keok luk arulana upa;
Sruokya moul luk, oana ke kom wulela.
108 Eis pre in sang kulo luk, O LEUM GOD,
Ac lutiyu ke ma sap lom.
109 Nga akola pacl nukewa in pilesrala moul luk,
Tuh nga tiana mulkunla ma sap lom.
110 Mwet koluk elos filiya mwe kwasrip nu sik,
Tuh nga tiana pilesrala ma sap lom.
111 Ma sap lom mwe usru luk nwe tok,

Aok, mwe engan lun insiuk.
112 Nga sulela tari tuh nga in akos ma sap lom
Nwe ke na nga misa.

Langoeyukla Ke Ma Sap Lun LEUM GOD
113 Nga srungalos su tia inse pwaye nu sum,
A nga lungse ma sap lom.
114 Kom nien wikla luk ac lango luk;
Nga filiya finsrak luk in wuleang lom.
115 Mwet koluk, kowos fahla likiyu.
Nga ac fah akos ma sap lun God luk.
116 Akkeyeyu, oana kom wulela, ac nga fah moul;
Nikmet lela tuh nga in toasrla ke sripen tia sun mwe finsrak luk!
117 Sruokyuwi tuh nga fah tu na ku,
Ac nga fah lohang nu ke ma sap lom pacl e nukewa.
118 Kom ngetla liki mwet nukewa su seakos ma sap lom;
Pwapa kutasrik lalos wangin sripa.
119 Kom oru mwet koluk nukewa oana kutkut,
Ke ma inge nga lungse kas in luti lom.
120 Ke sripom nga sangeng;
Nga arulana sangeng ke sripen nununku lom.

Akos Ma Sap Lun LEUM GOD
121 Nga oru ma suwohs ac pwaye;
Nikmet filiyula nu inpoun mwet lokoalok luk.
122 Wulela nu sik lah kom ac kasru mwet kulansap lom;
Nikmet lela mwet inse fulat in akkeokyeyu.
123 Mutuk totola in soano molela lom nu sik
Su kom tuh wulela kac.
124 Oru nu sik fal nu ke lungse kawil lom,
Ac luti nu sik sap ku lom.
125 Nga mwet kulansap lom; ase etauk nu sik
Tuh nga fah etu kas in luti lom.
126 LEUM GOD, pacl fal kom in kai mwet uh,
Mweyen elos seakos ma sap lom.
127 Nga lungse ma sap lom yohk liki gold,
Yohk liki gold ma arulana nasnas.
128 Ke ma inge nga fahsr ke inkanek in luti lom nukewa;
Ac nga srunga inkanek sutuu nukewa.

Kena Akos Ma Sap Lun LEUM GOD
129 Kas in luti lom wolana;
Nga akos ke insiuk nufon.
130 Aketeyen mwe luti lom ase kalem,
Ac sang etauk nu sin mwet nikin.
131 In kena luk nu ke sap ku lom
Nga mangelik na ke malak luk.
132 Forma nu sik ac pakomutuk,
Oana kom oru nu selos nukewa su lungse kom.
133 Sruokyuwi nga in tia ikori, fal nu ke wulela lom,
Ac tia lela tuh ma koluk in kutangyula.
134 Moliyula liki mwet su akkeokyeyu,

Tuh nga fah akos sap lom.
135 Kom in akinsewowoyeyu ke kalem lun motom,
Ac lutiyu ke oakwuk lom.
136 Sroninmutuk sororla oana soko infacl
Mweyen mwet uh elos tia akos ma sap lom.

Suwoswosiyen Ma Sap Lun LEUM GOD
137 LEUM GOD, kom suwoswos,
Ac ma sap lom suwosna.
138 Oakwuk ma kom ase tari
Arulana fal ac suwohs.
139 Kasrkusrak luk tayak in nga oana sie e,
Mweyen mwet lokoalok luk elos tia akilen ma sap lom.
140 Wulela lom pwayena!
Nga arulana lungse!
141 Nga mwet lusrongten, ac kwaseyuk nga,
Tusruktu nga tia pilesru kas in luti lom.
142 Suwoswos lom ac fah oan ma pahtpat,
Ac ma sap lom pwaye pacl e nukewa.
143 Nga arulana keok ac fosrnga,
Tusruktu ma sap lom akinsewowoyeyu.
144 Kas in luti lom suwosna in pacl e nukewa;
Ase nu sik etauk ac nga fah moul.

Sie Pre Ke Molela
145 Nga pang nu sum ke insiuk nufon.
Topukyu, O LEUM GOD, ac nga fah akos ma sap lom.
146 Nga pang nu sum,
Moliyula, ac nga fah liyaung ma sap lom.
147 Meet liki lenelik nga pang nu sum in kasreyu;
Nga filiya finsrak luk in wulela lom.
148 In fong nufon se nga oanna ngetnget,
Ac nunku yohk ke kas in luti lom.
149 Lohngyu, O LEUM GOD, ke sripen lungse lom kawil;
Pakomutuk ac moliyula.
150 Mwet su akkeokyeyu elos apkuranme,
Aok, elos su tiana karinganang ma sap lom.
151 Tusruk kom apkuran nu yuruk, LEUM GOD,
Ac ma sap lom nukewa oanna nwe tok.
152 In pacl loeloes somla nga lutlut ke mwe luti lom,
Tuh kom oakiya in oan ma pahtpat.

Kusen Kwafe In Suk Kasru
153 Liye keok luk, ac moliyula,
Mweyen nga tiana pilesru ma sap lom.
154 Loangeyu ac aksukosokyeyu;
Moliyula, oana kom tuh wulela.
155 Mwet koluk ac fah tia moliyukla,
Mweyen elos tia akos ma sap lom.
156 A pakoten lom yoklana, LEUM GOD.
Akkalemye pakoten lom ac moliyula.
157 Pus mwet lokoalok luk ac mwet kalyeiyu,

Tusruktu nga tiana mulkunla in akos ma sap lom.
158 Ke nga liye mwet kutasrik inge, nga arulana toasr selos,
Mweyen elos tia liyaung sap lom.
159 LEUM GOD, liye lupan lungse luk nu ke kas in luti lom.
Lungse lom uh tiana ekyek, ke ma inge moliyula!
160 Kas nukewa in ma sap lom arulana pwaye,
Ac nununku suwoswos nukewa lom oan ma pahtpat.

Nunak Pwaye Nu Ke Ma Sap Lun LEUM GOD
161 Mwet leum elos kalyeiyu ke wangin mwetik,
Tusruktu nga akfulatye ma sap lom.
162 Nga arulana engan ke wuleang lom
Oana sie mwet su konauk mwe kasrup yohk lal.
163 Nga srunga ac kwase ma kikiap nukewa,
A nga lungse ma sap lom.
164 Pacl itkosr in len se nga fahkak kulo luk nu sum,
Ke sripen nununku suwohs lom.
165 Elos su lungse ma sap lom elos muta in misla wo,
Ac wangin kutena ma ac fah aktukulkulyelos.
166 LEUM GOD, nga soano kom in moliyula,
Ac nga oru ma kom sapkin.
167 Nga akos kas in luti lom,
Ac lungse ma inge ke insiuk nufon.
168 Nga akos ma sap lom ac mwe luti lom;
Kom liye ma nukewa nga oru.

Sie Pre In Suk Kasru
169 Lela pusren pang luk nu sum in sun kom, LEUM GOD!
Ase etauk nu sik, oana kom tuh wulela.
170 Porongo pre luk,
Ac moliyula, fal nu ke wulela lom!
171 Nga fah kaksakin kom pacl e nukewa,
Mweyen kom lutiyu ke ma sap lom.
172 Nga fah onkakin ma sap lom,
Mweyen ma sap lom suwohs.
173 Akola pacl nukewa in kasreyu,
Tuh nga sulela in fahsr tukun ma sap lom.
174 O LEUM GOD, nga kena eis kasru sum in moliyula.
Nga konauk engan in ma sap lom.
175 Lela nga in moul, tuh nga fah ku in kaksakin kom;
Lela tuh mwe luti lom in kasreyu.
176 Nga nikinyula in fufahsryesr luk oana soko sheep tuhlac;
Ke ma inge fahsru ac sukyu, mwet kulansap lom,
Mweyen nga tiana pilesru ma sap lom.

120

Sie Pre In Suk Kasru
1 Ke nga muta in ongoiya, nga pang nu sin LEUM GOD
A El topukyu.
2 LEUM GOD moliyula
Liki mwet kikiap a mwet kutasrik.

3 Kowos, mwet kikiap, mea God El a oru nu suwos?
El a kai kowos fuka?
4 Ke sukan pisr kosro nutin sie mwet mweun,
A mulut firir!

5 Ke nga muta inmasrlowos, arulana koluk oana nga in muta in acn Meshech
Ku muta inmasrlon mwet Kedar.*
6 Loesla pacl nga muta
Inmasrlon mwet su srunga misla.
7 Ke pacl nga sramsram ke misla,
Elos ac lungse mweun.

121

[Soko On in Utyak]

LEUM GOD El Lango Lasr
1 Nga fah ngetak nu fineol uh,
Kasru luk ac fah tuku ya me?
2 Kasru luk tuku sin LEUM GOD me,
Su orala kusrao ac faclu.

3 El ac fah tia lela niom in mukuikui;
El su liyekomyang fah tia motulla.

4 Liye, El su liyaung Israel
Fah tiana motul ku folosuwosla.
5 LEUM GOD El mwet liyaung lom;
LEUM GOD El mwe lul lom lac poum layot.
6 Faht uh ac fah tia unikom ke len,
Ku malem ke fong.

7 LEUM GOD El ac fah liyekomyang liki ma koluk nukewa,
El ac fah liyaung moul lom.
8 LEUM GOD El ac fah liyaung illa lom ac ilyak lom,
Ingela ac nu tok ma pahtpat.

122

[Psalm lal David]

Soko On In Kaksakin Jerusalem
1 Nga engan ke elos fahk nu sik,
"Lela kut in som nu in lohm sin LEUM GOD."
2 Ac inge kut utyak tari
Nu in kalkal lom, O Jerusalem!

3 Jerusalem, sie siti su sifil musaiyukla,
Ac arulana naweyukla wo.
4 Pa inge acn ma sruf uh tuku nu we,
Sruf lun Israel,
In sang kulo nu sin LEUM GOD
Fal nu ke ma El sapkin.

* **120:5** ***Meshech ... Kedar:*** mutunfacl luo inge loes in masrlo, ac mwet we mwet na sulallal.

5 Pa inge acn se tokosra lun Israel
Elos muta we in kol mwet lalos ke suwoswos.

6 Pre tu Jerusalem in misla:
"Lela tu elos su lungse kom in kapkapak.
7 Lela tu in oasr misla in kalkal lom,
A in wangin ma aklokoalokye inkul fulat we."
8 Ke sripen mwet in sou luk a mwet kawuk luk
Nga fahk nu sin Jerusalem, "Mutana in misla."
9 Ke sripen lohm sin LEUM GOD lasr
Nga pre tu in wo ouiyom.

123

Sie Pre Ke Pakomuta

1 LEUM GOD nga ngetak nu sum,
Nu inkusrao yen kom leum we.
2 Oana sie mwet kulansap su likiya lulalfongi lal sin leum lal,
A oana sie mutan kulansap su likiya lulalfongi lal sin mutan kaato lal,
Ouinge kut nget nu sum pacl nukewa, O LEUM GOD lasr,
Nwe ke kom akkalemye pakomuta lom nu sesr.

3 Pakomutasr, LEUM GOD, pakomutasr,
Tuh yoklana kwaseyasr.
4 Loesla pacl aksruksrukyeyuk kut sin mwet kasrup,
A akkeokyeyuk kut sin mwet inse fulat.

124

[Psalm lal David]

God El Mwe Loang Nu Sin Mwet Lal

1 LEUM GOD El funu tia wi kut la, lukun fuka?
O Israel, kowos in topuk!

2 "LEUM GOD El funu tia wi kut le,
Ke mwet lokoalok elos mweun lain kut
3 Kut lukun moul na elos ukumkutla
Ke sripen kasrkusrak lulap lalos sesr;
4 Na sronot u pokkutla,
Kof u afwinkutla,
5 A kof pulkulak akwalomyekutla."

6 Lela kut in sang kulo nu sin LEUM GOD,
Su tia filikutyang nu in poun mwet lokoalok lasr.
7 Kut tu kaingla oana sie won su kaingla liki sruf lun mwet sru won;
Sruf u musalla a kut sukosokla!
8 Kasru lasr tuku sin LEUM GOD,
Su orala kusrao ac faclu.

125

Karinginyuk Mwet Lun God

1 Elos su lulalfongi in LEUM GOD, elos oana Fineol Zion,

Su koflana mukuikui, ac tia ku in mokleyuk.
2 Oana ke eol uh rauneak acn Jerusalem,
Ouinge LEUM GOD El rauneak mwet lal
Ingela ac nwe tok.

3 Mwet koluk fah tia leumi acn sin mwet suwoswos pacl nukewa;
Fin ouinge, sahp mwet suwoswos ac ku pac in oru ma koluk.
4 LEUM GOD, oru wo nu selos su oru wo,
Nu selos su akos sap lom.
5 A ke kom kai mwet koluk,
Kom in oayapa kaelos su fahsr liki inkanek lom.
Lela tuh Israel in muta in misla!

126

Sie Pre In Suk Molela
1 Ke LEUM GOD El folokinkutme nu Jerusalem,
Oana kut in mweme!
2 Kut israsr, ac kut on ke engan!
Na mutunfacl saya elos fahk,
"LEUM GOD El oru ma na yohk nu selos."
3 Aok pwaye, El oru ma na yohk nu sesr;
Kut tuh arulana engan kac!

4 LEUM GOD, sifilpa folokonak kasrpasr in oana meet,
Oana ke af uh sifilpa use kof nu ke infacl ma paola.
5 Lela tuh elos su tung ke pacl elos taknelik,
Elos in kosrani ke engan!

6 Elos su tung ke elos fahla ac us fita in taknelik
Fah foloko ke pusren on in engan
Ke elos us fokin kosrani lalos.

127

[Psalm lal Solomon]

Kaksakin Wolana Lun God
1 LEUM GOD El fin tia musai lohm se,
Na elos su musai fah orekma ke wangin sripa.
LEUM GOD El fin tia karingin siti se,
Na wangin sripa mwet soan in tu karingin acn sac.
2 Wangin sripen kemkatu lowos
In toang som orekma, ac pahtlac in eis pacl in mongla.
Tuh LEUM GOD El sang mwe enenu nu selos su El lungse
Ke pacl elos motul.

3 Tulik uh mwe usru sin LEUM GOD me;
Elos mwe insewowo.
4 Tulik mukul nutin sie mwet ke pacl el fusr uh
Elos oana sukan pisr inpoun sie mwet mweun.
5 Insewowo mwet se su pus sukan pisr natul.
El ac fah tiana kutangyukla
Ke el osun nu sin mwet lokoalok lal ke acn in nununku.

128

Mwe Insewowo Nu Selos Su Akos LEUM GOD

1 Insewowo elos nukewa su akos LEUM GOD,
Su moul fal nu ke lungse lal.

2 Orekma lom ac fah asot mwe enenu lom.
Kom fah engan ac kapkapak.
3 Mutan kiom el fah oana soko sak ma isus fahko pus nu in lohm sum,
A tulik nutum fah oana sak olive fusr su apunla tepu lom.
4 Mwet se su akos LEUM GOD
El fah akinsewowoyeyuk ouinge.

5 Lela tuh LEUM GOD Elan akinsewowoye kom Zion me!
Lela kom in liye kapkapak lun acn Jerusalem
In len nukewa in moul lom.
6 Lela tuh kom in moul ac liye tulik nutin tulik nutum!

Lela tuh Israel in muta in misla!

129

Sie Pre Lain Mwet Lokoalok Lun Israel

1 Israel, srumun luman akkeok lun mwet lokoalok nu suwos
Oe ke kowos fusr ah me.

2 “Oe ke nga fusr ah me nwe inge,
Mwet lokoalok luk elos akkeokyeyu arulana upa,
Tusruktu elos tiana kutangyula.
3 Elos kanteya fintukuk arulana loal
Oana ke elos pikin acn in orek ima lalos uh.
4 Tusruktu LEUM GOD, su arulana suwoswos,
El aksukosokyeyula liki moul in kohs.”

5 Lela tuh elos nukewa su srunga Zion
In kutangyukla ac lillilyak.
6 Lela tuh elos in oana mah su yoki oan fin mangon lohm uh,
Su paola ac tia ku in kapak.
7 Wangin mwet sifelosyak inpaolos,
Ku losani ac usla.
8 Wangin mwet su fahsr alukela acn se inge fah fahk,
“Lela God Elan akinsewowoye kom!
Kut akinsewowoye kom ke Inen LEUM GOD.”

130

Sie Pre In Suk Kasru

1 Liki acn loal in moul in keok luk, nga pang nu sum, LEUM GOD.
2 Lohng tung luk, LEUM GOD;
Porongo pusren mwe siyuk luk tuh kom in kasreyu!
3 Kom fin oakla ma koluk lasr in ma simusla lom,
Su ac ku in kaingkunla nununku nu sel?
4 A kom nunak munas nu sesr,
Ouinge fal tuh kut in arulana akfulatye kom.

5 Nga tupan kasru sin LEUM GOD ke insiuk nufon,
Ac lulalfongi luk oan in kas lal.
6 Nga soano LEUM GOD
Yohk liki na mwet san su kena in lenelik,
Aok, yohk liki na mwet san su ke in tari lenelik.

7 Israel, kowos in lulalfongi LEUM GOD,
Mweyen lungse lal kawil,
Ac pacl nukewa El engan in molela.
8 El ac fah molela Israel, mwet lal,
Liki ma koluk lalos nukewa.

131

[Psalm lal David]

Sie Pre In Lulalfongi Lun Sie Mwet Pusisel

1 LEUM GOD, nga fuhleak nunak fulat luk
Ac forla liki inse filang luk.
Nga tia nunku ke kutena ma pwengpeng,
Ku ma su upa nu sik in kalem kac.
2 A nga falkin moul luk ac inse misla.
Oana sie tulik fusr su muta inpoun nina kial,
Ouinge ngunik misla in nga.
3 Israel, lulalfongi in LEUM GOD
Ingela ac nu tok ma pahtpat!

132

On In Kaksak Ke Tempul

1 LEUM GOD, nik kom mulkunulla David
Ac ma upa nukewa el tuh mutangla.
2 LEUM GOD, esam ma el tuh wulela kac,
Wulela ku su el oru nu sum, God Kulana lal Jacob:
3 "Nga ac fah tia utyak nu in lohm sik, ku oan fin mwe oan kiuk,
4 Nga ac fah tia mongla ku motulla,
5 Nwe ke na nga orala sie acn in muta lun LEUM GOD,
Sie lohm sin God Kulana lal Jacob."

6 In acn Ephrathah* kut tuh lohng ke Tuptup in Wuleang,
Ac kut tuh konauk in acn Jearim.
7 Ac kut fahk, "Lela kut in som nu in lohm sin LEUM GOD;
Lela kut in alu ye mutun tron lal."

8 LEUM GOD, fahsru nu ke Tempul uh, wi Tuptup in Wuleang
Su akilenyen ku lom,
Ac muta we nwe tok.
9 Lela mwet tol lom in oru ma suwohs pacl e nukewa;
Lela mwet lom in sasa ke engan!

10 Kom orala sie wulela nu sel David, mwet kulansap lom;
LEUM GOD, nikmet sisla tokosra se su kom sulela.

130:8 Mt 1:21; Tit 2:14 * **132:6** ***Ephrathah:*** tok pangpang acn se inge Bethlehem. **132:6** 132:6–10; 2 Chr 6:41–42

11 Kom tuh orala sie wulela ku nu sel David —
Sie wulela ma kom fah tia sifil ekulla, su fahk:
"Nga fah oru tuh sie sin wen nutum in tokosra,
Ac el ac fah leum tukum.
12 Wen nutum fin pwaye insialos nu ke wuleang luk
Ac nu ke ma sap luk su nga sang nu selos,
Na wen natulos ac fah oayapa eis acn sum in tokosra nwe tok."

13 LEUM GOD El sulela Zion;
El lungse orala tuh in nien muta lal:
14 "Pa inge nien muta luk nwe tok.
Pa inge acn su nga lungse leum we.
15 Nga fah akkasrupye Zion ke mwe enenu lal nukewa;
Nga fah akkihpye mwet sukasrup lal ke mwe mongo.
16 Nga fah akinsewowoye mwet tol lal in ma nukewa elos oru,
Ac mwet lal fah on ac sasa ke engan.
17 In acn se inge nga fah oru tuh sie sin fita lal David elan sie tokosra fulat;
In acn se inge nga fah akloesye pacl in leum lun tokosra se su nga sulela.
18 Nga fah nokomla mwet lokoalok lal ke mwekin,
A tokosrai lal fah kapkapak ac yokyokelik."

133

[Psalm lal David]

Kaksakin Lungse Lun Mwet Lili

1 Fuka woiya ac fuka insewowoiya
Ke mwet lun God elos tukeni muta ac inse sefanna.
2 Ma inge oana woiyen oil in akmusra saok
Ma sorori ke sifal Aaron nu ke alut lal,
Nwe ke sun kala in nuknuk in mwet tol lal.*
3 Ma inge oana aunfong Fineol Hermon,
Ma putati nu fineol srisrik in acn Zion.
Pa ingan acn se ma LEUM GOD El oru wulela in akinsewowo lal —
Aok ke moul su wangin saflaiya.

134

Sie Pang In Kaksakin God

1 Fahsru, kaksakin LEUM GOD, kowos mwet kulansap lal nukewa,
Kowos nukewa su kulansap in Tempul lal ke fong.
2 Sralak pouwos ke kowos pre in Tempul uh,
Ac kaksakin LEUM GOD!

3 Lela tuh LEUM GOD, su orala kusrao ac faclu,
Elan akinsewowoye kowos Zion me!

135

Soko On In Kaksak

132:11 2 Sam 7:12–16; 1 Chr 17:11–14; Psa 89:3–4; Orek 2:30 **132:17** 1 Tok 11:36 * **133:2** ***akmusra saok … nuknuk in mwet tol:*** ouiya sie inge wo sin mwet Jew in liye ke pacl in akmusraiyuk mwet tol uh.

1 Kaksakin LEUM GOD!
Kaksakin Inen LEUM GOD, kowos mwet kulansap lal,
2 Su tu in lohm sin LEUM GOD,
In Tempul lun God lasr.
3 Kaksakin LEUM GOD, mweyen El wo;
Yuk on in kaksak nu ke Inel, tuh El kulang.
4 El sulella Jacob nu sel sifacna,
Ac mwet Israel tuh elos in mwet lal.

5 Nga etu tuh LEUM GOD El fulat,
El fulat liki god nukewa.
6 El oru kutena ma El lungse oru
In kusrao ac fin faclu,
In meoa uh ac acn loal ye kof uh.
7 El use pukunyeng in paka liki kapinkusra uh;
El orala sarom nu ke paka uh,
Ac El use eng liki nien filma lal.
8 El uniya wounse nukewa in acn Egypt,
Nutin mwet oayapa nutin kosro.
9 El oru mwenmen ac ma sakirik in acn we
In kai tokosra lun acn we ac mwet pwapa lal nukewa.
10 El kunausla mutunfacl puspis
Ac uniya tokosra pwengpeng inge:
11 Sihon, tokosra lun mwet Amor,
Og, tokosra lun mwet Bashan,
Ac tokosra nukewa in acn Canaan.
12 God El sang acn sin mwet inge nu sin mwet lal;
El sang tuh in mwe usru lalos, mwet Israel.

13 LEUM GOD, ac fah sulkakinyuk Inem nwe tok;
Fwil nukewa fah esam kom.
14 LEUM GOD El fah karingin mwet lal;
El fah pakomuta mwet kulansap lal.

15 Tuh god lun mutunfacl saya orekla ke silver ac gold;
Elos ma orekla ke poun mwet.
16 Oasr oalulos, a elos tia ku in kaskas,
Ac oasr mutalos, a elos tia ku in liye.
17 Oasr sraclos, a elos tia ku in lohng,
Elos tia pacna ku in momong.
18 Lela tuh elos nukewa su orala ma inge ac lulalfongi kac
In ekla oana ma sruloala ma elos orala!

19 Kowos mwet Israel, kowos in kaksakin LEUM GOD;
Kaksakunul, kowos mwet tol lun God!
20 Kaksakin LEUM GOD, kowos mwet Levi;
Kaksakunul, kowos nukewa su alu nu sel!
21 Kaksakin LEUM GOD in Zion,
In Jerusalem, acn sel.

Kaksakin LEUM GOD!

135:15 135:15–18; Psa 115:4–8; Fwack 9:20

136

Soko On In Sang Kulo

1 Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
2 Sang kulo nu sin God lun god uh,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
3 Sang kulo nu sin Leum lun leum uh,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

4 El mukena orala ma usrnguk lulap,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
5 Ke lalmwetmet lal El orala kusrao,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
6 El musaeak faclu fin kof loal,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
7 El orala faht ac malem,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
8 Faht el leum ke len uh,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
9 Malem ac itu uh elos leum ke fong,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

10 El uniya wounse mukul nutin mwet Egypt,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
11 El kolla mwet Israel liki acn Egypt,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
12 Ke po ku, ac po asroela lal,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
13 El sraclik Meoa Srusra,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
14 El kol mwet lal tuh elos in fahsr sasla,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
15 A El akwalomyela tokosra Egypt ac mwet mweun lal,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

16 El kolla mwet lal sasla yen mwesis,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
17 El uniya tokosra kulana,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
18 El uniya tokosra pwengpeng,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
19 Sihon, tokosra lun mwet Amor,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
20 Ac Og, tokosra lun acn Bashan,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
21 El sang facl selos nu sin mwet lal,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

136:1 1 Chr 16:34; 2 Chr 5:13; 7:3; Ezr 3:11; Psa 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Jer 33:11 **136:5** Gen 1:1 **136:6** Gen 1:2 **136:7** 136:7–9; Gen 1:16 **136:10** Exo 12:29 **136:11** Exo 12:51 **136:13** 136:13–15; Exo 14:21–29 **136:19** Oek 21:21–30 **136:20** Oek 21:31–35

22 El sang acn inge nu sin Israel, mwet kulansap lal,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

23 El tia mulkinkutla in pacl kutangyukla kut,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
24 El molikutla liki mwet lokoalok lasr,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
25 El sang mwe mongo nu sin ma nukewa ma oasr moul la,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

26 Sang kulo nu sin God lun kusrao,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.

137

Eoksra Lun Mwet Israel Su Muta In Sruoh

1 Ke kut muta sisken infacl Babylon,
Kut tung we ke kut esamak Zion.
2 Kut srupusrak harp natusr
Ulun sak willow su tu siskasr.
3 Elos su sruokkuti elos sap kut in on;
Elos sap kut in akpwaryalos,
Ac fahk, "Yuk soko on ke acn Zion kut in lohng."

4 Kut ac on fuka soko on nu sin LEUM GOD
In sie facl sac?
5 Lela tuh nga in tia sifil ku in srital ke harp
Nga fin mulkinkomla, Jerusalem!
6 Lela nga in tia sifil ku in on
Nga fin tia esam kom,
Nga fin tia nunku mu kom pa mwe insewowo yohk emeet luk uh!

7 O LEUM GOD, esam ma mwet Edom elos tuh oru
Ke len se sruhu acn Jerusalem.
Esam lah elos tuh fahk,
"Sukella! Sukella nwe ke musalsalu fin fohk uh!"

8 Babylon, kom ac fah kunausyukla.
Insewowo elos su fah folokin nu sum
Ma kom tuh oru nu sesr —
9 Su ac fah eisla tulik fusr nutuwos
Ac sakunulos fin eot uh.

138

[Psalm lal David]

Sie Pre In Sang Kulo

1 Nga sot kulo nu sum, LEUM GOD, ke insiuk nufon,
Nga on kaksakin kom ye mutun god uh.
2 Nga forla nu ke Tempul mutal sum,
Ac pasrla, ac kaksakin Inem
Ke sripen lungse kawil ac pwaye lom,

137:8 Fwack 18:6

Oayapa ke kom akkalemye lah Inem, ac sap lom, fulat liki ma
nukewa.
3 Kom topukyu ke nga tuh pang nu sum;
Ke ku lom, kom tuh akkeyeyu.

4 Tokosra nukewa fin faclu elos fah kaksakin kom, LEUM GOD,
Mweyen elos lohng wulela lom.
5 Elos ac fah onkakin orekma lom
Ac ke wolana yohk lom.
6 Kom finne muta yen fulat,
A kom nunku kaclos su pusisel,
Ac kom suiya mwet filang yen loesla me.

7 Ke pacl mwe lokoalok rauniyula
Kom karingyume.
Kom lain kasrkusrak lun mwet lokoalok luk
Ac kom moliyula ke po ku lom.
8 Kom fah oru ma nukewa ma kom wulela kac;
LEUM GOD, lungse lom oan ma pahtpat.
Aksafyela orekma su kom mutawauk oru.

139

[Psalm lal David]

Etauk Ac Karinginyuk Yohk Lun God

1 LEUM GOD, kom liyeyu ac eteyu.
2 Kom etu ma nukewa nga oru;
Kom ne muta loes likiyu, kom etu nunak luk nukewa.
3 Kom liyeyu lah nga orekma, ku nga mongla;
Kom etu mukuikui luk nukewa.
4 Meet liki na nga kaskas,
Kom etu tari lah mea nga ac fahk.
5 Kom apinyula ke siska nukewa,
Kom karinginyu ke ku lom.
6 Etu lom keik uh arulana yohk,
Yohk liki ma nga ku in kalem kac.
7 Nga ac som nu ya in kaingla liki kom?
Nga ac kaing nu ya liki ye motom?
8 Nga fin som nu inkusrao, kom oasr we;
Nga fin ona infulan misa, kom oasr pac we.
9 Nga finne sokla loesla liki kutulap,
Ku muta yen loeslana nu roto,
10 Kom ac oasr pac we in pwenyu,
Kom ac oasr pa ingo in kasreyu.
11 Nga ku in siyuk lohsr uh in wikinyula
Ku kalem su rauniyula in ekla nu ke fong,
12 Tusruktu, lohsr uh el tia lohsr nu sum,
Ac fong uh arulana kalem nu sum, oana len.
Lohsr ac kalem oana sie nu sum.

13 Kom lumahla ip nukewa ke monuk;
Kom oakiyuwi insien nina kiuk.

14 Nga kaksakin kom mweyen fal mwet uh in sangeng sum.
Ma nukewa kom oru, usrnguk ac wolana,
Nga etu ouinge ke insiuk nufon.
15 Ke mutawauk in lumweyuk sri keik uh,
Ac oakiyuki wo insien nina kiuk,
Ke nga kapkapak ingo in lukma,
Kom nuna etu lah nga oasr we.
16 Kom tuh liyeyu meet liki nga isusla.
Pisen len ma oakiyuki nu sik tuh nga in moul
Simla tari in book nutum
Meet liki na kais sie ma inge mutawauk.
17 O God, arulana pus nunak lom,
Ac arulana upa nu sik in kalem kac.
18 Nga fin oek, pisalos ac pus liki puk uh.
Ke nga ngutalik, nga srakna muta yurum.
19 O God, nga kena tuh kom in uniya mwet koluk!
Nga arulana kena tuh mwet sulallal in fahsr likiyu.
20 Elos fahk ma koluk keim;
Elos fahk kas na koluk lain Inem.
21 O LEUM GOD, nga arulana srungalos su srungakom!
Nga kwaselos su tuyak lain Kom.
22 Nga srungalos na pwaye;
Nga oakalos mwet lokoalok luk.

23 Liyeyu, O God, ac etu insiuk;
Srikeyu, ac konauk nunak luk.
24 Suk lah oasr kutena ma sufal in nga
Ac kolyu ke inkanek kawil nu tok.

140

[Psalm lal David]

Sie Pre In Siyuk Ke Lango

1 LEUM GOD, moliyula liki mwet koluk;
Langoeyula liki mwet sulallal.
2 Pacl nukewa elos pwapa in oru ma koluk;
Elos purakak akukuin in pacl e nukewa.
3 Lohulos oana serpent sulallal;
Kas lalos oana pwasin ke wet cobra.

4 LEUM GOD, moliyula liki ku lun mwet koluk;
Langoeyula liki mwet sulallal
Su kena tuh nga in ikori.
5 Mwet filang elos kena sruokyuwi;
Elos oakiya mwe kwasrip lalos,
Ac filiya sruhf pe inkanek uh in sruokyu.

6 Nga fahk nu sin LEUM GOD, “Kom God luk.”
LEUM GOD, porongeyu ke nga pang in suk kasru sum!
7 LEUM GOD Fulatlana luk, ke ku lom
Kom langoeyula in pacl in mweun.

140:3 Rom 3:13

8 LEUM GOD, nikmet sang nu sin mwet koluk ma lungse lalos;
Nikmet akfahsrye pwapa koluk lalos.

9 Nikmet sang kutangla nu sin mwet lokoalok luk,
Lela tuh ma koluk elos akoo nu sik in folokyang nu faclos.
10 Lela tuh mulut firir in putati faclos;
Lela in sisila elos nu in luf loal ma elos tia ku in sifil illa liki.
11 Lela mwet su kinauk kas sutuu ke mwet saya in tia akilenyuk,
A ma koluk in ukweya na mwet sulallal ac kunauselosla.
12 LEUM GOD, nga etu lah kom loango sripa lun mwet sukasrup
Ac orala nununku suwohs nu sin mwet enenu.
13 Pwayena lah mwet suwoswos elos fah kaksakin kom.
Elos fah muta ye motom.

141

[Psalm lal David]

Sie Pre In Eku

1 Nga pang nu sum, LEUM GOD. Kasreyu inge!
Lipsreyu ke nga pang nu sum.
2 Eis pre luk in oana mwe kisa keng,
Ac ke nga sralak pouk, eis in oana mwe kisa in eku.

3 LEUM GOD, filiya sie mwe karinginyen oalik,
Ac mwe taran srungul lun ngoasrok.
4 Ikolyuwi tuh nga in tia lungse oru ma koluk,
Ac in tia wi mwet koluk ke ma elos oru.
Lela nga in tiana ipeis ke kufwa lalos.

5 Sie mwet wo el ku in kaiyu ac aksuwosyeyu ke kulang lal,
Tusruktu nga fah tia lela mwet koluk in akfulatyeyu,
Mweyen nga pre in lain orekma koluk lalos pacl e nukewa.
6 Ke mwet kol lalos sisyukla liki fulu in eot uh,
Na mwet uh ac fah etu lah kas luk pwaye.
7 Oana sak su lipikyuki nu ke ip srisrik,
Ouinge sri kaclos ac fah oan oaclik sisken kulyuk uh.

8 Tusruktu nga nuna lulalfongi kom, LEUM GOD Kulana.
Nga suk molela lom;
Nikmet lela nga in misa!
9 Moliyula liki mwe kwasrip su elos orala in sruokyu,
Ac liki sruhf lun mwet orekma koluk.
10 Lela tuh mwet koluk in putatyang nu in sruhf lalos sifacna
A nga fahla na siska, ac tia sruoh.

142

[Psalm lal David ke el muta in luf sac]

Sie Pre In Suk Kasru

1 Nga pang nu sin LEUM GOD Elan kasreyu;
Aok, nga kwafe nu sel.
2 Nga use mwe torkaskas luk nukewa nu yorol,

141:2 Fwack 5:8 **142:** Sifa 1 Sam 22:1; 24:3

Nga fahkak ongoiya nukewa luk nu sel.
3 Ke nga apkuran in fuhleak,
El etu lah mea fal nga in oru.
Ke inkanek su nga fahsr kac
Mwet lokoalok luk elos okanla mwe kwasrip in sruokyuwi.
4 Ke nga ngetnget nu siskuk,
Nga liye tuh wanginna mwet in kasreyu.
Wangin mwet in karinginyu,
Wanginna mwet nunku keik.

5 LEUM GOD, nga pang nu sum tuh kom in kasreyu;
Kom nien molela luk, LEUM GOD.
Kom mukena pa nga enenu in moul se inge.
6 Porongo ke nga pang,
Tuh nga arulana muta in ongoiya.
Moliyula liki mwet lokoalok luk;
Elos arulana ku likiyu.
7 Aksukosokyeyu liki mwe keok luk,
Na nga fah kaksakin kom in walil lun mwet lom
Ke sripen orekma wo lom nu sik.

143

[Psalm lal David]

Sie Pre In Suk Kasru
1 LEUM GOD, lohng pre luk;
Ke suwoswos lom, porongo mwe siyuk luk;
Ke oaru lom, topukyu!
2 Nik kom nununkeyu, mwet kulansap lom.
Wangin sie mwet suwoswos ye motom.
3 Mwet lokoalok luk elos ukweyu
Nwe ke na elos kutangyula.
Elos filiyuwi in sie presin lohsr,
A nga oana elos su nu misa pacl loeloes somla.
4 Ke ma inge nga akola in fuhleak finsrak luk;
Insiuk arulana toasrla.

5 Nga esamak ke pacl meet ah;
Nga nunku ke ma nukewa kom oru,
Ac nga esamak orekma lom nukewa.
6 Nga asroeak pouk nu sum ke nga pre;
Ngunik malu keim, oana ke infohk uh paolana.

7 Topukyu inge, LEUM GOD,
Wanginla finsrak luk.
Nik kom wikinkomla likiyu,
Ac pwanang nga in welulosla su oatula nu infulan misa.
8 Akesmakinyeyu ke lungkulang lom ke lututang nukewa,
Tuh nga filiya lulalfongi luk in kom.
Pre luk sowak nu yurum.
Akkalemye nu sik inkanek nga in fahsr kac.

143:2 Rom 3:20; Gal 2:16

9 LEUM GOD, nga kaing nu yurum tuh kom in karinginyu;
Moliyula liki mwet lokoalok luk.
10 Lutiyu nga in oru ma lungse lom,
Tuh kom God luk.
Oru wo nu sik, ac kolyu ke inkanek wo.

11 LEUM GOD, moliyula oana kom tuh wulela.
Ke wolana lom, moliyula liki mwe ongoiya nu sik.
12 Ke sripen lungse lom nu sik, uniya mwet lokoalok luk,
Ac kunausla mwet nukewa su akkeokyeyu,
Mweyen nga mwet kulansap lom.

144

[Psalm lal David]

Sie Tokosra El Sang Kulo Nu Sin God Ke Kutangla

1 Kaksakin LEUM GOD, eot ku luk!
El lutiyu in anwuk,
Ac akoeyu nu ke mweun.
2 El eot ku luk ac mwe loeyuk luk,
Nien molela luk su langoeyula,
Su nga filiya lulalfongi luk se.
El akpusiselye mutanfahl nu ye niuk.

3 LEUM GOD, mea mwet uh, tuh kom in akilenulos?
Mwet uh ma pilasr, na kom ku lohang nu selos?
4 Mwet uh oana polo eng se ma tuhwot tuhme;
Lusen len lalos oana ohk, su sa na wanginla.

5 O LEUM GOD, ikaselik kusrao ac oatume;
Kahlye eol uh, ac elos fah fosryak.
6 Supweya sarom in akfahsryelik mwet lokoalok lom;
Pusrkama pisr nutum, ac oru elos in kaing.
7 Asroema poum lucng me.
Srukyuyak liki kof loal, ac moliyula.
Moliyula liki inpoun mwetsac,
8 Su tia fahk kas pwaye,
Ac elos kaskas kikiap elos finne fulahk.

9 Nga fah onkin soko on sasu nu sum, O God,
Nga fah srital ke harp ac on nu sum.
10 Kom pa oru tuh tokosra in eis kutangla,
Ac kom molella David, mwet kulansap lom.
11 Moliyula liki mwet lokoalok sulallal luk;
Moliyula liki ku lun mwetsac,
Su tia fahk kas pwaye,
Ac elos kaskas kikiap elos finne fulahk.

12 Lela tuh wen natusr, su srakna mwet fusr,
In oana sak sunasr ma kapak arulana ku.
Lela tuh acn natusr in oana sru loeloes

144:3 Job 7:17–18; Psa 8:4

Ma tu ke sruwasrik in lohm sin tokosra.
13 Lela tuh nien fil fokin ima lasr in nwanala
Ke kain in fahko nukewa.
Lela tuh sheep in ima lasr
In oswe tausin ac ngoul tausin.
14 Lela tuh cow natusr in isus pus
Ac in wangin ma isus tuh misa.
Lela tuh in wangin pusren asor ke inkanek lasr uh.

15 Insewowo mutunfacl se su sikyak ouinge nu selos;
Aok, insewowo mutunfacl se su LEUM GOD El God lalos!

145

[Psalm lal David]

Soko On In Kaksak
1 Nga fah fahkak fulatlana lom, God luk a tokosra luk;
Nga fah sot kulo nu sum nu tok ma pahtpat.
2 Nga fah sot kulo nu sum len nukewa;
Nga fah kaksakin kom nu tok ma pahtpat.
3 LEUM GOD El fulat, ac fal in arulana kaksakinyuk;
Fulat lal arulana yohk liki ma kut ku in kalem kac.

4 Orekma lom ac fah kaksakinyuk sin fwil nu ke fwil;
Elos ac fah fahkak orekma ku lom.
5 Elos ac fah srumun ke wolana ac wal lom,
Ac nga fah nunku yohk ke orekma wolana lom.
6 Mwet uh ac fah srumun ke orekma ku lom;
Ac nga fah fahkak ke fulat lom.
7 Elos ac fah sulkakin yokiyen wo lom,
Ac onkakin kulang lom.
8 LEUM GOD El kulang ac pakoten,
El paht in mulat ac el sesseslana ke lungkulang.
9 El wo nu sin mwet nukewa
Ac pakoten lal oan fin ma nukewa El orala.

10 O LEUM GOD, ma orekla lom nukewa fah kaksakin kom,
Ac mwet lom nukewa fah sot kulo nu sum.
11 Elos fah kaskaskin wolana ke ku lun tokosrai lom,
Ac fahkak ku lom,
12 Tuh mwet nukewa fah etu ke orekma ku lom
Ac ke wolana ac fulat lun tokosrai lom.
13 Tokosrai lom oan ma pahtpat,
Ac kom tokosra nwe tok.

LEUM GOD El oaru nu ke wuleang lal;
El pakoten in ma nukewa El oru.
14 El kasrelos nukewa su muta in ongoiya;
Ac El tulokunulosyak nukewa su munasla.

15 Ma moul nukewa nget nu sum in finsrak lalos,
Ac kom sang nu selos mwe mongo in pacl elos enenu.
16 Kom sang fal nu selos
Ac kom akfalye enenu lun ma nukewa su moul.

17 LEUM GOD El suwoswos in ma nukewa El oru,
Ac kulang in orekma lal nukewa.
18 El apkuran nu selos nukewa su pang nu sel,
Su pang nu sel ke inse pwaye.
19 El akfalye enenu lalos nukewa su akfulatyal;
El lohng pusren tung lalos ac molelosla.
20 El karinganulos nukewa su lungse El,
Ac El ac fah kunausla mwet koluk.

21 Nga fah kaksakin LEUM GOD in pacl e nukewa.
Lela ma orekla lal nukewa in kaksakin Ine mutal lal nwe tok.

146

Kaksakin God, Mwet Lango

1 Kaksakin LEUM GOD!
Kaksakin LEUM GOD, O ngunik!
2 Nga fah kaksakin LEUM GOD in moul luk nufon;
Nga fah on ac kaksakin God luk ke lusenna moul luk.

3 Nik kom filiya lulalfongi lom fin mwet kol lun faclu.
Wangin mwet ku in molikomla.
4 Ke elos misa, elos folokla nu ke kutkut;
In len sacnna akoo lalos nukewa wanginla.

5 Insewowo mwet se su eis God lal Jacob tuh Elan kasrel,
Ac su filiya lulalfongi lal in LEUM GOD lal,
6 Su orala kusrao, ac faclu, ac meoa,
Ac ma nukewa loac.
El karingin wulela lal pacl e nukewa.
7 El oru nununku suwohs nu sin mwet su akkeokyeyuk,
Ac El sang mwe mongo nu selos su masrinsral.
LEUM GOD El tulala mwet kapir,
8 Ac El sang liyaten nu sin mwet kun.
El tulokunulosyak su ikori.
El lungse mwet suwoswos lal.
9 El karingin mwetsac su muta in facl sesr;
El kasru mwet mukaimtal ac katinmas,
Ac El usla mwet koluk nu ke kunausten.

10 LEUM GOD El tokosra ma pahtpat.
God lom, O Zion, fah leum ke fwil nu ke fwil.

Kaksakin LEUM GOD!

147

Kaksakin God Kulana

1 Kaksakin LEUM GOD!

Wo in yuk on in kaksak nu sin God lasr;
Ma fal ac mwe insewowo in kaksakinyuk El.
2 LEUM GOD El sifilpa musaeak Jerusalem;

146:6 Orek 4:24; 14:15

El sifilpa folokonma mwet sruoh.
3 El akkeye inse su musalla
Ac pwelah kinet kaclos.

4 El pakiya pisen itu uh
Ac El sang inen kais sie selos.
5 Leum lasr El fulat ac ku;
Lalmwetmet lal tia ku in srikeyuki.
6 El tulokunulosyak su pilesreyuk,
Ac itungya mwet koluk nu infohk uh.

7 Yuk on in kaksak nu sin LEUM GOD;
Srital ke harp nu sin God lasr.
8 El asroelik pukunyeng inkusrao;
El supwama af nu faclu
Ac El oru tuh mah in kap fin inging uh.
9 El sang nu sin kosro ma nalos,
Ac kite won raven fusr ke elos pang.

10 LEUM GOD El tia insewowo ke horse ku,
El tia pac engankin mwet mweun pulaik;
11 Ac El insewowo selos su akfulatyal,
Ac lulalfongi ke lungse kawil lal.

12 Kaksakin LEUM GOD, O Jerusalem!
Kaksakin God lom, O Zion!
13 El akkeye mutunpot lom,
Ac El akinsewowoye mwet lom.
14 El taran masrol ke facl sum tuh in misla;
El akkihpye kom ke wheat na wowo.

15 El sang sie sap ku nu sin faclu,
Ac ma El fahk uh sa in orekla.
16 El oralik snow oana sie kaot,
Ac El oralik aunfong oana kutkut.
17 El supwama af yohk kosra oana fikar;
Wangin mwet ku in muteng mihsrisr kac.
18 Na El sang sap ku lal, ac ice uh kofelik;
El supwama eng, ac kof uh asrla.

19 El fahkak kas lal nu sin mwet lal —
Mwe luti lal ac ma sap lal nu sin Israel.
20 El tia oru ouinge nu sin kutena mutunfacl saya.
Elos tia etu ma sap lal.

Kaksakin LEUM GOD!

148

Sie Pang Nu Sin Ma Orekla Nukewa In Kaksakin God
1 Kaksakin LEUM GOD!

Kaksakin LEUM GOD inkusrao me,
Kowos su muta yen fulat lucng.
2 Kaksakunul, lipufan lal nukewa
Ac un mwet ku lal inkusrao.

3 Faht ac malem, kowos in kaksakunul,
Itu saromrom, kowos in kaksakunul.
4 Kaksakunul, acn fulatlana inkusrao,
Oayapa kof su oan lucng liki kusrao.

5 Lela elos nukewa in kaksakin Inen LEUM GOD!
God El sapsap na, ac ma inge orekla.
6 Ke sap ku lal, ma inge oakiyuki yen selos ma pahtpat,
Ac elos tia ku in srola liki.

7 Kaksakin LEUM GOD fin faclu me,
Kowos ma sulallal lulap inkof uh, oayapa yen loal nukewa meoa;
8 Sarom ac af yohk kosra, snow ac pukunyeng uh,
Paka su akos pac sap lal.

9 Kaksakunul, kowos eol ac inging uh,
Insak uh, ac sak ma isus fahko,
10 Kosro lemnak, ac kosro muna,
Ma orakrak ke sia, ac won sohksok nukewa.

11 Kaksakunul, kowos tokosra uh, ac mutanfahl nukewa,
Mwet leum, ac mwet kol nukewa fin faclu,
12 Mutan fusr ac mukul fusr,
Mwet matu ac oayapa tulik.

13 Lela elos nukewa in kaksakin Inen LEUM GOD!
Tuh Inel fulat liki ine nukewa saya.
Wolana lal oan lucng liki faclu ac kusrao.
14 El oru tuh facl sel in ku,
Tuh mwet lal nukewa in kaksakunul —
Aok mwet Israel, su arulana saok sel.

Kaksakin LEUM GOD!

149

Soko On In Kaksak
1 Kaksakin LEUM GOD!

Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD;
Kaksakunul in walil lun mwet su inse pwaye nu sel!
2 Israel, kowos in engan ke sripen El su orekowosla;
Enganak, kowos mwet Zion, ke sripen tokosra lowos!
3 Kaksakin Inel ke onsrosro;
Srital ke harp ac drum ke kowos kaksakunul.

4 LEUM GOD El insewowo ke mwet lal.
El akfulatye mwet pusisel ke El sang kutangla nu selos.

148:4 Gen 1:6–7; Psa 104:3

5 Lela mwet lun God in enganak ke kutangla lalos,
Ac on ke engan ke fong nufon.
6 Ke elos kaksakin God, lela elos in sasa ke pusra lulap,
Oayapa elos in sruok cutlass kosro natulos in paolos
7 Tuh elos in kutangla mutunfacl
Ac in kai mwet we.
8 Elos in kapriya tokosra lalos ke sein,
Oayapa mwet kol lalos ke sein osra,
9 In kai mutanfahl uh in oana ma God El sapkin.
Pa inge kutangla lun mwet lun God.

Kaksakin LEUM GOD!

150

Kaksakin LEUM GOD
1 Kaksakin LEUM GOD!

Kaksakin LEUM GOD in Tempul lal!
Kaksakin ku lal inkusrao!
2 Kaksakunul ke orekma ku su El orala.
Kaksakin fulatlana lal.

3 Kaksakunul ke pusren mwe ukuk.
Kaksakunul ke pusren harp ac lyre.
4 Kaksakunul ke pusren drum ac ke onsrosro.
Kaksakunul ke pusren harp ac flute.
5 Kaksakunul ke pusren cymbal.
Kaksakunul ke cymbal yohk pusra.
6 Kaksakin LEUM GOD, kowos ma orekla nukewa su oasr moul la!

Kaksakin LEUM GOD!